

۱ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۲ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

۳ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۴ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ

۵ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

۶ أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

۷ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

به نام خدا که رحمتش بی‌اندازه است و مهربانی‌اش همیشگی.

همه ستایش‌ها، ویژه خدا، مالک و مربی جهانیان است.

رحمتش بی‌اندازه و مهربانی‌اش همیشگی است.

مالک و فرمانروای روز پاداش و کیفر است.

[پروردگارا!] تنها تو را می‌پرستیم و تنها از تو کمک می‌خواهیم.

ما را به راه راست راهنمایی کن.

راه کسانی [چون پیامبران، صدیقان، شهیدان و صالحان که به خاطر لیاقتشان] به آنان نعمت [ایمان، عمل شایسته و اخلاق حسنه] عطا کردی، هم آنان که نه مورد خشم تواند و نه گمراه‌اند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْم

الم

ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ

در [وحی بودن و حقانیت] این کتاب [با عظمت] هیچ شکی نیست؛ سراسرش برای پرهیزکاران هدایت است.

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ

آنان که به غیب ایمان دارند و نماز را بر پا می‌دارند و از آنچه به آنان روزی داده‌ایم، انفاق می‌کنند.

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ

و آنان که به آنچه به سوی تو و به آنچه پیش از تو نازل شده، مؤمن هستند و به آخرت یقین دارند.

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

آنانند که از سوی پروردگارشان بر [راه] هدایت اند و آنانند که رستگارند.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

۷

خَتَمَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ وَعَلَىٰ أَبْصَرِهِمْ غِشْوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

۸ ر ۳

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ

۹

يُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ

۱۰

فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ

۱۱

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ

۱۲

أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِن لَّا يَشْعُرُونَ

۱۳

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا كَمَا ءَامَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا ءَامَنَ السُّفَهَاءُ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِن لَّا يَعْلَمُونَ

۱۴

وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَالُوا ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَىٰ شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزَءُونَ

۱۵

اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ

۱۶

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَىٰ فَمَا رَبِحَت تِّجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ

بی‌تردید برای کسانی که [به خدا و آیاتش] کافرند مساوی است چه [از عذاب] بیمشان دهی یا بیمشان ندهی، ایمان نمی‌آورند.

خدا [به کیفر کفرشان] بر دل‌ها و گوش‌هایشان مُهرِ [تیره بختی] نهاده، و بر چشم‌هایشان پرده‌ای [از تاریکی است که فروغ هدایت را نمی‌بینند]، و برای آنان عذابی بزرگ است.

و گروهی از مردم [که اهل نفاق اند] می‌گویند: ما به خدا و روز قیامت ایمان آوردیم، در حالی که آنان مؤمن نیستند.

[به گمان باطلشان] می‌خواهند خدا و اهل ایمان را فریب دهند، در حالی که جز خودشان را فریب نمی‌دهند، ولی [این حقیقت را] درک نمی‌کنند.

در دل آنان بیماری [سختی از نفاق] است، پس خدا به کیفرِ نفاقشان بر بیماریشان افزود، و برای آنان در برابر آنچه همواره دروغ می‌گفتند، عذابی دردناک است.

چون به آنان گویند: در زمین فساد نکنید، می‌گویند: فقط ما اصلاح گریم!

آگاه باشید! یقیناً خود آنان فسادگرند، ولی درک نمی‌کنند.

چون به آنان گویند: ایمان آورید چنان که دیگر مردم ایمان آوردند می‌گویند: آیا ما هم مانند سبک مغزان ایمان آوریم؟! آگاه باشید! قطعاً اینان خود سبک مغزند، ولی [از شدت کوردلی به این حقیقت] آگاه نیستند.

و هنگامی که با اهل ایمان دیدار کنند، گویند: ما ایمان آوردیم و چون با شیطان‌هایشان [که سرانِ شرک و کفرند] خلوت گزینند، گویند: بدون شک ما با شمايیم، جز این نیست که ما [با تظاهر به ایمان] آنان را مسخره می‌کنیم.

خدا آنان را [به کیفر این کار منافقانه در دنیا و آخرت] عذاب خواهد کرد، و آنان را در سرکشی و تجاوزشان مهلت می‌دهد [تا در گمراهی شان] سرگردان و حیران بمانند.

آنان کسانی هستند که گمراهی را به جای هدایت خریدند، پس تجارتشان سود نکرد و از راه یافتگان [به سوی حق] نبودند.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ
ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ

صُمُّ بُكْمٌ عُُمِّيٌّ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ

أَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ
أَصْبِعَهُمْ فِيْءَاذَانِهِمْ مِّنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ
مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَرَهُمْ ۖ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَّشَوْا فِيهِ
وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ
وَأَبْصَرِهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ
قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ
السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۖ فَلَا
تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَى عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّنْ
مِّثْلِهِ ۚ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا
النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ۖ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ

سرگذشت آنان مانند کسانی است که [در شب بسیار تاریک
بیابان] آتشی افروختند [تا در پرتو آن خود را از خطر نجات
دهند]، چون آتش پیرامونشان را روشن ساخت، خدا [به
وسیله توفانی سهمگین] نورشان را خاموش کرد و آنان را
در تاریکی‌هایی که مطلقاً نمی دیدند وا گذاشت.

کر و لال و کورند، به این سبب آنان [از گمراهی و ضلالت به
سوی هدایت و حقیقت] باز نمی‌گردند.

یا [سرگذشت آنان] سرگذشت [دچار شدگان به] رگباری
شدید از آسمان است که در آن تاریکی‌ها و رعد و برقی
است، [آنان] انگشتانشان را از [صدای هولناک] صاعقه‌ها
به خاطر بیم مرگ در گوش‌هایشان می گذارند [در حالی که
راه گریزی از مرگ برای آنان نیست] و خدا به کافران احاطه
[همه جانبه] دارد.

نزدیک است که آن برق [بسیار رخشنده، روشنی] چشم‌های
آنان را برباید؛ زمانی که آنان را روشنی دهد، در آن روشنی
راه می‌روند و چون محیط را بر آنان تاریک کند، می‌ایستند و
اگر خدا می‌خواست [شنوایی] گوش و [بینایی] چشم آنان را
نابود می‌کرد؛ زیرا خدا بر هر کاری تواناست.

ای مردم! پروردگارتان را که شما و پیشینیان شما را آفریده
است، بپرستید تا [با پرستیدن او] پروا پیشه شوید.

آن پروردگاری که زمین را برای شما بستری گسترده و
آسمان را سقفی برافراشته قرار داد و از آسمان، آبی
[مانند برف و باران] نازل کرد و به وسیله آن از میوه‌های
گونگون، رزق و روزی برای شما بیرون آورد؛ پس برای خدا
شریکان و همتیانی قرار ندهید در حالی که می‌دانید [برای
خدا در آفریدن و روزی دادن، شریک و همتایی وجود
ندارد].

و اگر در آنچه ما بر بنده خود [محمد (صلی الله علیه وآله)]
نازل کرده‌ایم، شک دارید [که وحی الهی است یا ساخته
بشر] پس سوره‌ای مانند آن رابیاورید، و [برای این کار]
غیر از خدا، شاهدان و گواهان خود را [از فصحا و بلغای
بزرگ عرب به یاری] فرا خوانید، اگر [در گفتار خود که این
قرآن ساخته بشر است نه وحی الهی] راستگویید.

و اگر این کار را انجام ندادید که هرگز نمی‌توانید انجام
دهید بنابراین از آتشی که هیزمش مردم و سنگ هایند،
بپرهیزید؛ آتشی که برای کافران آماده شده است.

وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقًا
قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأُتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا وَلَهُمْ
فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا
فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ
كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا يُضِلُّ بِهِ
كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ

الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا
أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَٰئِكَ هُمُ
الْخَاسِرُونَ

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ
يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ أَسْتَوَىٰ إِلَى
السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

و کسانی را که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته [چون عبادت حق و خدمت به خلق] انجام داده‌اند، مژده ده که بهشت‌هایی ویژه آنان است که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است؛ هرگاه از آن بهشت‌ها میوه‌ای آماده به آنان دهند، گویند: این همان است که از پیش روزی ما نمودند، و از میوه‌های گوناگون که [در طعم و گوارایی و زیبایی] شبیه هم است، نزد آنان آورند؛ در آنجا برای ایشان همسرانی پاکیزه [از هر آلودگی] است؛ و در آن بهشت‌ها جاودانه‌اند.

بی‌تردید خدا [برای فهماندن مطلبی به مردم] از اینکه به پشه و فراتر از آن [در کوچکی] مثل بزند، شرم نمی‌کند؛ اما اهل ایمان آگاهند که آن مثل از سوی پروردگارشان درست و حق است و اما کافران می‌گویند: خدا از این مثل چه اراده کرده است؟! خدا بسیاری را به آن مثل [به خاطر عدم دقت و مطالعه] گمراه می‌کند، و بسیاری را به آن مثل [به سبب درک صحیح] هدایت می‌نماید؛ و جز فاسقان را به آن گمراه نمی‌کند.

آنان کسانی هستند که پیمان خدا را [که توحید و وحی و نبوت است] پس از استواری اش [با دلایل عقلی و علمی و براهین منطقی با عدم وفای به آن] می‌شکنند و آنچه را خدا پیوند خوردن به آن را فرمان داده است [مانند پیوند با پیامبران و کتابهای آسمانی و اهل بیت طاهرین و خویشان] قطع می‌نمایند و در زمین تباهی و فساد بر پا می‌کنند، آنانند که زیانکارند.

چگونه به خدا کفر می‌ورزید در حالی که [پیش از دمیده شدن روح به کالبدتان ترکیبی از عناصر] مرده بودید، پس شما را حیات بخشید، سپس شما را می‌میراند، آن گاه دوباره زنده می‌کند، سپس به سوی او بازگردانده می‌شوید.

اوست که همه آنچه را در زمین است برای شما آفرید، سپس آفرینش آسمان را [که به صورت ماده‌ای دود مانند بود] اراده کرد و آن را به شکل هفت آسمان [همراه با نظامی استوار] درست و نیکو قرار داد؛ و او [به قوانین و محاسبات] همه چیز داناست.

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِی الْاَرْضِ خَلِیْفَةً ۚ قَالُوا اَتَجْعَلُ فِیْهَا مَنْ یُفْسِدُ فِیْهَا وَیَسْفِكُ الدِّمَآءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۗ قَالَ إِنِّیْٓ اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ

وَعَلَّمَ ءَادَمَ الْاَسْمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلٰٓئِكَةِ فَقَالَ اَنْبِئُوْنِیْ بِاَسْمَآءِ هٰٓؤُلَآءِ ۖ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ

قَالُوا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَاۤ اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا ۚ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِیْمُ الْحَكِیْمُ

قَالَ یٰۤاٰدَمُ اَنْبِئْهُمْ بِاَسْمَآئِهِمْ ۖ فَلَمَّ اَنْۢبَاَهُمْ بِاَسْمَآئِهِمْ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ اِنِّیْٓ اَعْلَمُ غَیْبَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اُسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْۤا اِلَّاۤ اِبْلِیْسَ ۚ اَبٰی وَاَسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكٰفِرِیْنَ

وَقُلْنَا یٰۤاٰدَمُ اَسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُوْنَا مِنَ الظَّٰلِمِیْنَ

فَاَزَلَّهُمَا الشَّیْطٰنُ عَنْهَا فَاَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِیْهِ ۚ وَقُلْنَا اٰهْبِطُوْا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِی الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَّعٌ اِلٰی حَیْنٍ

فَتَلَقٰی ءَادَمُ مِنْ رَّبِّهٖ ۚ کَلِمَتٍ فَتَابَ عَلَیْهِ ۚ اِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِیْمُ

و آن زمان را یاد آر که پروردگارت به فرشتگان گفت: به یقین جانشینی در زمین قرار می‌دهم. گفتند: آیا موجودی را در زمین قرار می‌دهی که در آن به فساد و تباهی برخیزد و به ناحق خون ریزی کند و حال آن که ما تو را همواره با ستایشت تسبیح می‌گوییم و تقدیس می‌کنیم. [پروردگار] فرمود: من [از این جانشین و قرار گرفتنش در زمین اسراری] می‌دانم که شما نمی‌دانید.

و خدا همه نام‌ها [یِ موجودات] را به آدم آموخت؛ سپس [هویت و حقایق ذات موجودات را] به فرشتگان ارائه کرد و گفت: مرا از نام‌های ایشان خبر دهید، اگر [در ادعای سزاوار بودنشان به جانشینی] راست‌گویید.

گفتند: تو از هر عیب و نقصی منزّهی، ما را دانشی جز آنچه خودت به ما آموخته‌ای نیست، یقیناً تویی که بسیار دانا و حکیمی.

[خدا] فرمود: ای آدم! فرشتگان را از نام‌های آنان خبر ده. پس هنگامی که نام‌هایشان را به فرشتگان خبر داد [خدا] فرمود: آیا به شما نگفتم که من یقیناً نهان آسمان‌ها و زمین را می‌دانم، و به آنچه شما آشکار می‌کنید و به آنچه پنهان می‌دارید، دانایم؟

و [یاد کن] هنگامی که به فرشتگان گفتیم: به آدم سجده کنید، [پس] سجده کردند مگر ابلیس که سر پیچید و تکبر ورزید و از کافران شد.

و گفتیم: ای آدم! تو و همسرت در این بهشت سکونت گیرید و از هر جای آنکه خواستید فراوان و گوارا بخورید، و به این درخت نزدیک نشوید که [اگر نزدیک شوید] از ستمکاران خواهید شد.

پس شیطان، هر دو را از [طریق] آن درخت لغزانید و آنان را از آنچه در آن بودند [چه مقام و مرتبه معنوی، و چه منزلت و جایگاه ظاهری] بیرون کرد. و ما گفتیم: [ای آدم و حوا و ای ابلیس!] در حالی که دشمن یکدیگرید [و تا ابد، بین شما آدمیان و ابلیسیان صلح و صفایی نخواهد بود، از این جایگاه] فرود آیید و برای شما در زمین، قرارگاهی [برای زندگی] و تا مدتی معین، وسیله بهره‌وری اندکی خواهد بود.

پس آدم کلماتی را [مانند کلمه استغفار و توسّل به اهل بیت (علیهم السلام) که مایه توبه و بازگشت بود] از سوی پروردگارش دریافت کرد و [پروردگار] توبه‌اش را پذیرفت؛ زیرا او بسیار توبه‌پذیر و مهربان است.

قُلْنَا أَهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَن تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

يٰٓبَنِي إِسْرَءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّيَ فَآرْهَبُونَ

وَعَامِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ ۚ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّيَ فَاتَّقُونَ

وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ

أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ

الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَقَّوْا رَبَّهُمْ ۖ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

يٰٓبَنِي إِسْرَءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ

گفتیم: همگی از آن [مرتبه و مقام] فرود آیید؛ چنانچه از سوی من هدایتی برای شما آمد، پس کسانی که از هدایتم پیروی کنند نه ترسی بر آنان است و نه اندوهگین شوند.

و کسانی که کافر شدند و آیات ما را تکذیب کردند، اهل آتشند و در آن جاودانه‌اند.

ای بنی اسرائیل! نعمت‌های مرا که به شما عطا کردم، یاد کنید و به پیمانم [که سفارش به عبادت و ایمان به همه انبیا به ویژه پیامبر اسلام است] وفا کنید تا من هم به پیمان شما [که توقع ثواب وپاداش در برابر عبادت وایمان است] وفا کنم، و [نسبت به پیمان شکنی] فقط از من بترسید.

وبه آنچه [بر پیامبر اسلام] نازل کرده ام که تصدیق کننده [تورات وانجیلی] است که با شماست، ایمان آورید و نخستین کافر به آن نباشید [که نسل به نسل پس از شما به پیروی از شما به آن کافر شوند] و آیاتم را [در تورات که اوصاف محمد و قرآن در آن است، با تغییر دادن و تحریف کردن] به بهایی ناچیز نفروشید، و فقط از من پروا کنید.

و حق را با باطل مخلوط نکنید [تا تشخیص دادنشان بر مردم جویای حق دشوار نشود]، وحق را [که قرآن وپیامبر است] در حالی که می‌دانید [و می‌شناسید، از مردم] پنهان نکنید.

و نماز را بر پا دارید، و زکات بپردازید، و همراه رکوع کنندگان رکوع کنید [که نماز خواندن با جماعت محبوب خداست].

آیا مردم را به نیکی فرمان می‌دهید و خود را [در ارتباط با نیکی] فراموش می‌کنید؟ در حالی که کتاب [تورات را که با شدت به نیکی دعوتتان کرده] می‌خوانید. آیا [به وضع زبان بار و خطرناک خود] نمی‌اندیشید؟

از صبر و نماز [برای حل مشکلات خود و پاک ماندن از آلودگی‌ها و رسیدن به رحمت حق] کمک بخواهید و بی‌تردید این کار جز بر کسانی که در برابر حق قلبی فروتن دارند دشوار و گران است.

[دارندگان قلب فروتن] کسانی هستند که یقین دارند دیدار کننده [قیامت و پاداش] پروردگارشان می‌باشد و قطعاً به سوی او باز می‌گردند.

ای بنی اسرائیل! نعمت‌های مرا که به شما عطا کردم و اینکه شما را بر جهانیان [زمان خودتان] برتری دادم، یاد کنید،

و از روزی پروا کنید که نه کسی از کسی عذابی را دفع می‌کند، و نه از کسی شفاعتی می‌پذیرند، و نه از کسی [در برابر گناهانش] فدیهِ و عوضی می‌گیرند، و نه [برای رهایی از آتش دوزخ] یاری می‌شوند.

وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِّنْ عَالٍ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ

۵۰

وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمْ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ وَأَغْرَقْنَا عَالِ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ

۵۱

وَإِذْ وَعَدْنَا مُوسَىٰ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ

۵۲

ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

۵۳

وَإِذْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

۵۴

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ۖ يَتَقَوْمِ إِنَّا كُمْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوا إِلَىٰ بَارِيكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ عِنْدَ بَارِيكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ ۚ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

۵۵

وَإِذْ قُلْتُمْ يَمُوسَىٰ لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ نَرَىٰ اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ

۵۶

ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ مِّنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

۵۷

وَوَهَبْنَا لَكُمْ أَلْغَمًا وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلَوىَ ۖ كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

و [یادکنید] آن گاه که شما را از [سیطره حکومت ظالمانه] فرعونیان نجات دادیم؛ آنان که همواره شما را به سخت ترین صورت شکنجه می‌کردند، پسران شما را سر می‌بریدند و زنان شما را [برای بیگاری و کنیزی] زنده می گذاشتند. و در این سختی‌ها ومشکلات آزمایشی بزرگ از سوی پروردگارتان بود.

و [یاد کنید] هنگامی که دریا را برای شما شکافتیم، پس شما را نجات دادیم و فرعونیان را در حالی که می دیدید، غرق کردیم.

و [یاد کنید] زمانی که [برای نازل کردن تورات] چهل شب با موسی وعده گذاشتیم، سپس شما بعد از [غایب شدن] او گوساله را معبود خود گرفتید، در حالی که [به سبب این کار بسیار زشت] ستمکار بودید.

سپس بعد از آن [کار زشت] از [گناه] شما درگذشتیم، تا سپاس گزاری کنید.

و [یاد کنید] هنگامی که به موسی، کتاب و میزان جداکننده [حق از باطل] عطا کردیم تا هدایت یابید.

و [یاد کنید] زمانی که موسی به قومش گفت: ای قوم من! قطعاً شما به سبب معبود گرفتن گوساله به خودتان ستم ورزیدید، پس به سوی آفریننده خود بازگردید، و [افرادی از] خودتان را [که گوساله را به پرستش گرفتند] بکشید که این [عمل] برای شما در پیشگاه آفریدگارتان بهتر است. پس خدا [به دنبال اجرا کردن دستورش] توبه شما را پذیرفت؛ زیرا او بسیار توبه پذیر و مهربان است.

و [یاد کنید] آن گاه که گفتید: ای موسی! هرگز به تو ایمان نمی‌آوریم تا خدا را آشکارا [با چشم خود] ببینیم. پس صاعقه مرگبار شما را گرفت، در حالی که می دیدید.

سپس شما را پس از مرگتان برانگیختیم تا سپاس گزاری کنید.

و [در صحرای سوزان سینا] ابر را بر سر شما سایبان قرار دادیم؛ و بر شما گرانگبین و بلدرچین نازل کردیم؛ [و گفتیم:] از خوراکی‌های پاک و پاکیزه‌ای که روزی شما قرار داده‌ایم بخورید. و آنان [در تجاوز و طغیانشان وناسپاسی وکفرانشان] بر ما ستم نکردند، بلکه همواره بر خود ستم می‌ورزیدند.

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا
وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ
خَطَايَكُمْ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى
الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ

وَإِذْ أَسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ
فَانفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ
مَّشْرَبَهُمْ كُلُوا وَاشْرَبُوا مِن رِّزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعَثُّوا فِي الْأَرْضِ
مُفْسِدِينَ

وَإِذْ قُلْتُمْ يَمُوسَىٰ لَن نَّصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا
رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُثْبِتُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا
وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَىٰ
بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ أَهْبِطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مَّا سَأَلْتُمْ
وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ
ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ
بِغَيْرِ الْحَقِّ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ

و [یاد کنید] هنگامی را که گفتیم: به این شهر [بیت المقدس] وارد شوید، و از نعمت‌های آن هر چه خواستید، فراوان و گوارا بخورید و از دروازه [شهر یا در معبد] فروتنانه و سجده کنان درآیید و بگویید: [خدایا! خواسته ما] ریزش گناهان ماست، تا گناهانتان را ببیماریم و به زودی [پاداش] نیکوکاران را بیفزاییم.

ولی ستمکاران، سخنی را که [بیرون دروازه شهر] به آنان گفته شده بود [پس از ورود به شهر] به سخنی دیگر تبدیل کردند [به جای درخواست ریزش گناهان، درخواست امور مادی کردند]. ما هم بر ستمکاران به سبب آنکه همواره نافرمانی می‌کردند، عذابی از آسمان فرود آوردیم.

و [یاد کنید] آن گاه که موسی برای قومش درخواست آب کرد، پس گفتیم: عصایت را به این سنگ بزن. پس دوازده چشمه از آن جوشید به طوری که هر گروهی [از دوازده گروه بنی اسرائیل] چشمه ویژه خود را شناخت. [و گفتیم:] از روزی خدا بخورید و بیاشامید و تبهکارانه در زمین فتنه و آشوب بر پا نکنید.

و [یاد کنید] هنگامی که گفتید: ای موسی! ما هرگز بر یک نوع غذا صبر نمی‌کنیم، پس از پروردگارت بخواه تا از آنچه زمین می‌رویانند از سبزی و خیار و سیر و عدس و پیازش را برای ما آماده کند. [موسی] گفت: آیا شما به جای غذای بهتر، غذای پست تر را می‌خواهید؟! [اکنون که چنین درخواست ناروایی دارید] به شهری فرود آیید که آنچه خواستید، برای شما آماده است. و [داغ] خواری و بیچارگی و نیاز بر آنان زده شد و سزاوار خشم خدا شدند؛ این [خواری و خشم] به سبب آن بود که آنان همواره به آیات خدا کفر می‌ورزیدند و پیامبران را به ناحق می‌کشتند؛ این [کفرورزی و کشتن پیامبران] به علت آن بود که [از فرمان من] سرپیچی نمودند و پیوسته [از حدود حق] تجاوز می‌کردند.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّٰبِغِينَ مَنَ ءَامَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا ءَاتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَّادْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

ثُمَّ تَوَلَّيْتُم مِّنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ أُعْتَدُوا مِنكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ

فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ عَوَانُ بَيْنَ ذَٰلِكَ فَافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْنُهَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ

مسلمان کسانی که [به ظاهر] ایمان آوردند، و یهودی‌ها و نصرانی‌ها و صابئی‌ها هر کدامشان [از روی حقیقت] به خدا و روز قیامت ایمان آورند و کار شایسته انجام دهند، برای آنان نزد پروردگارشان پاداشی شایسته و مناسب است، و نه بیمی بر آنان است و نه اندوهگین شوند.

و [یاد کنید] هنگامی که از شما [بر پیروی از حق] پیمان گرفتیم، و کوه طور را بالای سرتان برافراشتیم، [و گفتیم:] آنچه را [از آیات کتاب آسمانی] به شما داده‌ایم، با قدرت و قوت دریافت کنید، و آنچه را در آن است [برای اجرا کردن] به یاد داشته باشید تا پرهیزکار شوید.

آن گاه بعد از [پیمان گرفتن، از وفاکردن به آن] سرپیچی کردید، و اگر فضل و رحمت خدا بر شما نبود، قطعاً از زیانکاران بودید.

بی‌تردید شما [سرگذشت کسانی از هم مسلکان خود را] که در روز شنبه [از فرمان خدا که صید ماهی را حرام کرده بود] عصیان ورزیدند دانستید که [به کیفر عصیانشان] به آنان نهبیب زدیم که به صورت بوزینگانی خوار و رانده شده درآیید.

در نتیجه، آن [مجازات] را عبرتی برای کسانی که شاهد حادثه بودند، و کسانی که بعد از آنان می‌آیند، و پندی برای پرواپیشگان قرار دادیم.

و [یاد کنید] زمانی که موسی به قومش گفت: خدا به شما فرمان می‌دهد گاوی را ذبح کنید، گفتند: آیا ما را مسخره می‌کنی؟! گفت: به خدا پناه می‌برم از اینکه از نادانان باشم.

گفتند: از پروردگارت بخواه برای ما بیان کند که آن گاو چگونه گاوی باشد؟ گفت: او می‌فرماید که آن گاوی است نه پیر از کارمانده، نه جوان نارسیده، [بلکه] گاوی میان این دو نوع گاو است. پس آنچه را به آن فرمان داده‌اند، انجام دهید.

گفتند: از پروردگارت بخواه که برای ما توضیح دهد رنگش چگونه باشد؟ گفت: خدا می‌گوید: گاوی است زرد و رنگش روشن که بینندگان را شاد و مسرور می‌کند.

قَالُوا أَدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَبَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ

قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذَلُولٌ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَا شِيَةَ فِيهَا قَالُوا الْكَنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ

وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّرَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ

فَقُلْنَا أَضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ ءَايَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

أَفَتَطْمَعُونَ أَن يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِن بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَالُوا ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَا بِبَعْضِهِمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُم بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

گفتند: از پروردگارت بخواه برای ما بیان کند که [نهایتاً آن گاو] چه گاوی است؟ زیرا این گاو بر ما مُبْهِم و مُشْتَبِه شده، و اگر خدا بخواهد [به شناخت آن] هدایت خواهیم شد.

گفت: او می‌گوید: گاوی است که نه رام است تا زمین را شخم زند و نه زراعت را آبیاری نماید، [از هر عیب و نقصی] سالم است، و رنگی مخالف رنگ اصلی در آن نیست، گفتند: اکنون حق را برای ما آوردی. پس آن را ذبح کردند، در حالی که نزدیک بود فرمان خدا را اجرا نکنند!!

و [یاد کنید] هنگامی که کسی را کشتید و درباره [قاتل] او به نزاع و ستیز برخاستید؛ و خدا آشکار کننده چیزی است که پنهان می‌داشتید.

پس گفتیم: پاره‌ای از آن [گاو ذبح شده] را به مقتول بزنید [تا زنده شود و قاتل را معرفی کند]. خدا مردگان را این گونه زنده می‌کند و نشانه‌های [قدرت و ربوبیت] خود را به شما نشان می‌دهد، تا ببیندیشید.

سپس دل‌های شما بعد از آن [معجزه شگفت انگیز] سخت شد، مانند سنگ یا سخت تر؛ زیرا پاره‌ای از سنگ هاست که از آنها نهرها می‌جوشد، و پاره‌ای از آنها می‌شکافد و آب از آن بیرون می‌آید، و پاره‌ای از آنها از ترس خدا [از بلندی] سقوط می‌کند؛ و خدا از آنچه انجام می‌دهید بی‌خبر نیست.

آیا [شما مردم مؤمن] امید دارید که [آن سخت دلان] به [دین] شما ایمان بیاورند؟! در حالی که گروهی از آنان کلام خدا را همواره می‌شنیدند، سپس بعد از آنکه [معنا و مفهوم] را درک می‌کردند، [به سبب دنیاطلبی و امور مادی] به دلخواه خود تغییرش می‌دادند، در صورتی که می‌دانستند [به کلام خدا و به مردم جویای حق خیانت می‌کنند].

و هنگامی که با مؤمنان دیدار کنند، می‌گویند: ما ایمان آوردیم. و چون با هم خلوت می‌کنند [از روی اعتراض و ایراد] به یکدیگر می‌گویند: چرا حقایق را که خدا [در تورات درباره پیامبر اسلام] برای شما بیان کرده به مؤمنان می‌گویید تا [روز قیامت با این حقایق] در پیشگاه پروردگارتان بر ضد شما استدلال کنند؟ آیا تعقل نمی‌کنید [که نباید زمینه استدلال بر ضد خود را در اختیار مؤمنان گذارید؟!]

أَوْ لَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ

آیا [آن سخت دلان] نمی‌دانند که خدا آنچه را پنهان می‌دارند و آنچه را آشکار می‌کنند، می‌دانند؟!

۷۸

وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِي وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ

و گروهی از یهود، که جاهل و بی سوادند [غیر از تورات فعلی] که جز بافته‌های دروغین [عالمان خائن آنان نیست] نمی‌دانند، و حال آن که [در امر دین به سبب عدم تحقیق و دنبال نکردن علم و دانش] فقط در مسیر گمان و خیال واهی قدم برمی‌دارند.

۷۹

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيُشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ

پس وای بر کسانی که با دست هاشان نوشته‌ای را می‌نویسند، سپس می‌گویند: این [نوشته] از سوی خداست. تا با این [کار زشت و خائانه] بهایی ناچیز به دست آورند؛ پس وای بر آنان از آنچه دست هاشان نوشت، و وای بر آنان از آنچه به دست می‌آورند.

۸۰

وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَهُ ۖ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

و گفتند: آتش [دوزخ] جز چند روزی به ما نمی‌رسد. بگو: آیا [بر این عقیده خود] از نزد خدا پیمانی گرفته اید؟ که هرگز خدا از آن پیمان تخلف نخواهد کرد، یا جاهلانه چیزی را به خدا نسبت می‌دهید؟

۸۱

بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ ۖ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

[نه چنین است که می‌گویید] بلکه کسانی که مرتکب گناه شدند و آثار گناه، سراسر وجودشان را فرا گرفت، آنان اهل آتشند و در آن جاودانه‌اند.

۸۲

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

و کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، اهل بهشت اند و در آن جاودانه‌اند.

۸۳

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ

و [یاد کنید] زمانی که از بنی اسرائیل پیمان گرفتیم که جز خدا را نپرستید، و به پدر و مادر و خویشان و یتیمان و مستمندان نیکی کنید، و با مردم با خوش زبانی سخن گوید، و نماز را بر پا دارید، و زکات بپردازید، سپس همه شما جز اندکی [از پیمان خدا] روی گردانیدید؛ و شما [به طور عادت] روی گردان هستید.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ
أَنفُسَكُمْ مِّن دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ

۸۵

ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا
مِّنكُمْ مِّن دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِم بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِن
يَأْتُوكُم أُسْرَىٰ تَقْلُدُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ
أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ
مَن يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ
الْقِيَمَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰ أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا
تَعْمَلُونَ

۸۶

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يَخَفُفُ
عَنَّهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ

۸۷
۱۲۲

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ
وَءَاتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ
أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنفُسُكُمْ أَسْتَكْبَرْتُمْ
فَفَرِّقَهَا كَذَبْتُمْ وَفَرِّقًا تَقْتُلُونَ

۸۸

وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَل لَّعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا
يُؤْمِنُونَ

و [یاد کنید] هنگامی که از شما پیمان گرفتیم که خون
همدیگر را نریزید، و یکدیگر را از خانه‌های خود آواره
نکنید، سپس [به پیمانتان] اقرار کردید و بر آن هم گواهی
می‌دهید.

باز این شما هستید که یکدیگر را می‌کشید، و گروهی از
خودتان را از خانه‌هایشان آواره می‌کنید، و از روی گناه و
تجاوز یکدیگر را بر ضد آنان [که آواره کرده اید] یاری و
کمک می‌دهید، و اگر آنان در حال اسارت نزد شما آیند،
برای آزاد شدنشان فدیة می‌دهید، در صورتی که آواره
کردنشان بر شما حرام بود. آیا به بخشی از کتاب [آسمانی]
ایمان می‌آورید و به بخشی دیگر کفر می‌ورزید؟ [حرام بودن
جنگ و آواره کردن را مردود می‌شمایید، و وجوب آزاد
کردن هم کیشان را از اسارت قبول می‌کنید!] پس کیفر
کسانی از شما که چنین تبعیضی را [در آیات خدا] روا
می‌دارند، جز خواری و رسوایی در زندگی دنیا نیست، و روز
قیامت به سوی سخت‌ترین عذاب بازگردانیده می‌شوند، و
خدا از آنچه انجام می‌دهید، بی‌خبر نیست.

اینان کسانی‌اند که زندگی [زودگذر] دنیا را به جای آخرت
خریدند؛ پس نه عذاب از آنان سبک شود و نه یاری شوند.

و یقیناً ما به موسی کتاب دادیم و پس از او پیامبرانی به
دنبال هم فرستادیم، و به عیسی بن مریم دلایل روشن و
آشکار عطا نمودیم، و او را به وسیله روح القدس توانایی
بخشیدیم؛ پس چرا هرگاه پیامبری آیین و احکامی که مطابق
هوا و هوسان نبود برای شما آورد، سرکشی کردید؟ پس
[نبوت] گروهی را تکذیب نمودید و گروهی را می‌کشید.

و گفتند: دل‌های ما در غلاف و پوشش است [به این علت
کلام تو را نمی‌فهمیم، ولی چنین نیست که می‌گویند] بلکه
خدا به سبب کفرشان آنان را از رحمتش دور کرده [در
نتیجه از پذیرفتن اسلام خودداری می‌کنند] پس اندکی
ایمان می‌آورند.

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَهُ اللَّهُ عَلَى الْكَافِرِينَ

بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَن يَكْفُرُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ بَغْيًا أَن يُنَزِّلَ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ فَبَاءُوا بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا نُوْمِنُ بِمَا أَنزَلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِن قَبْلُ إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِن بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا ءَاتَيْنَاكُم بِقُوَّةٍ وَأَسْمِعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُم بِهِ ءِيمَانُكُمْ إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ

و هنگامی که برای آنان از سوی خدا کتابی [چون قرآن] آمد که تصدیق کننده توراتی است که با آنان است، و همواره پیش از نزولش به خودشان [در سایه ایمان به آن] مژده پیروزی بر کافران می‌دادند، پس [با این وصف] زمانی که قرآن [که پیش از نزولش آن را با پیشگویی تورات می‌شناختند] نزد آنان آمد، به آن کافر شدند؛ پس لعنت خدا بر کافران باد.

بد چیزی است آنچه خود را به آن فروختند که کفر ورزیدن از روی حسادت به کتابی است که خدا نازل کرده [معترضانه می‌گویند:] چرا خدا از فضل و احسانش به هر که از بندگان خواهد [کتاب آسمانی] نازل می‌کند، پس آنان به خشمی بر روی خشمی سزاوار شدند. و برای کافران عذابی خوار کننده است.

هنگامی که به آنان گویند: به آنچه که خدا [بر پیامبر اسلام] نازل کرده ایمان آورید، گویند: به توراتی که بر خود ما یهودیان نازل شده ایمان می‌آوریم و به غیر آن در حالی که حق است و تصدیق کننده توراتی است که با آنان است، کفر می‌ورزند. بگو: اگر شما [از روی درستی و راستی به تورات] مؤمن بودید، پس چرا پیش از این پیامبران خدا را می‌کشتید؟

و قطعاً موسی برای شما معجزات و دلایلی روشن آورد، سپس شما پس از [رفتن] او [به کوه طور] گوساله را معبود خود گرفتید، در حالی که [به خود و دلایل آشکار و روشن حق] ستمکار بودید.

و [یاد کنید] زمانی که از شما [برای پیروی از موسی] پیمان گرفتیم، و کوه طور را بالای سرتان برافراشتیم [و گفتیم:] آنچه را [چون تورات] به شما دادیم با قدرت و قوت دریافت کنید [و دستورهای ما و پیامبران را بشنوید، به ظاهر] گفتند: شنیدیم و [در باطن گفتند:] نافرمانی کردیم. و به سبب کفرشان دوستی گوساله با دل‌هایشان در آمیخت. بگو: اگر شما مؤمن هستید [و ایمانتان شما را به این همه ظلم و جنایت و فساد فرمان می‌دهد] پس بد چیزی است آنچه ایمانتان به آن فرمان می‌دهد.

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِّنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

وَلَنْ يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْت أَيْدِيَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ

وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَوَةٍ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرَ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحِّزٍهُ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ ءَايَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ

أَوْ كُلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا تَبَذَّهُ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

بگو: اگر [آن گونه که می‌پندارید] سرای آخرت [با همه نعمت‌هایش] نزد خدا ویژه شماست نه مردم دیگر، پس چنانچه راستگویید مرگ را آرزو کنید.

و آنان هرگز مرگ را به سبب گناہانی که مرتکب شده‌اند، آرزو نمی‌کنند؛ و خدا به ستمکاران داناست.

و یقیناً آنان را حریص ترین مردم به زندگی [دراز مدت] خواهی یافت و [حتی حریص تر] از مشرکان. هر یک از آنان آرزومند است که‌ای کاش هزار سال عمرش دهند، ولی آن عمر طولانی دور کننده او از عذاب نیست؛ و خدا به آنچه انجام می‌دهند، بیناست.

[آنان می‌گویند: چون جبرئیل، وحی را برای تو می‌آورد ما با او دشمنیم؛ بنابراین به تو ایمان نمی‌آوریم] بگو: هر که دشمن جبرئیل است [دشمن خداست] زیرا او قرآن را به فرمان خدا بر قلب تو نازل کرده است، در حالی که تصدیق کننده کتاب‌های پیش از خود و هدایت و بشارت برای مؤمنان است.

هر که با خدا و فرشتگان و رسولانش و جبرئیل و میکائیل دشمن باشد [کافر است]، و بی‌تردید خدا دشمن کافران است.

و یقیناً به سوی تو آیاتی روشن نازل کردیم، و به آنها جز فاسقان کافر نمی‌شوند.

آیا چنین نیست که هرگاه یهود پیمانی [با خدا و رسولانش] بستند، گروهی از آنان، آن را شکستند؟ [آنان نه فقط عهد شکستند] بلکه بیشترشان ایمان نمی‌آورند.

و زمانی که فرستاده‌ای از سوی خدا به سویشان آمد که تصدیق کننده کتابی است که با آنان است، گروهی از آنان که [دانش] کتاب به آنان داده شده بود [با کمال گستاخی] کتاب خدا را پشت سر انداختند [و با آن به مخالفت برخاستند]، گویی نمی‌دانند [که کلام خداست].

وَاتَّبِعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيْطَانُ عَلَىٰ مُلْكٍ سُلَيْمَنَ ۖ وَمَا كَفَرَ
سُلَيْمَنُ وَلَكِنَّ الشَّيْطَانَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ
السِّحْرَ وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَرْوَتَ
وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا
تَكْفُرْ ۖ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ
وَزَوْجِهِ ۖ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ
وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ
اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ
أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

وَلَوْ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا آنْظُرْنَا
وَأَسْمِعُوا ۚ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ

مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ
أَنْ يُنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ خَيْرٍ مِّنْ رَبِّكُمْ ۖ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ
بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

و [یهودیان] از آنچه شیاطین در زمان پادشاهی سلیمان [از
علم سحر بر مردم می‌خواندند] پیروی کردند. و [سلیمان
دست به سحر نیالود تا کافر شود، بنابراین] سلیمان کافر
نشد، ولی شیاطین که به مردم سحر می‌آموختند، کافر
شدند. و [نیز یهودیان] از آنچه بر دو فرشته هاروت و
ماروت در شهر بابل نازل شد [پیروی کردند]، و حال آنکه
آن دو فرشته به هیچ کس نمی‌آموختند مگر آنکه می‌گفتند:
ما فقط مایه آزمایسیم [و علم سحر را برای مبارزه با ساحران
و باطل کردن سحرشان به تو تعلیم می‌دهیم]، پس [با به
کار گرفتن آن در مواردی که ممنوع و حرام است] کافر
مشو. اما آنان از آن دو فرشته مطالبی [از سحر] می‌آموختند
که با آن میان مرد و همسرش جدایی می‌انداختند؛ در حالی
که آنان به وسیله آن سحر جز به اذن خدا قدرت آسیب
رساندن به کسی را نداشتند؛ و همواره چیزی را می‌آموختند
که به آنان آسیب می‌رسانید و سودی نمی‌بخشید؛ و یقیناً
[یهود] می‌دانستند که هر کس خریدار سحر باشد، در
آخرت هیچ بهره‌ای ندارد. و همانا بدچیزی است آنچه خود را
به آن فروختند اگر معرفت می‌داشتند.

و اگر آنان [از روی حقیقت] ایمان می‌آوردند و [از سحر و
جادو] پرهیز می‌کردند، قطعاً پاداشی که از جانب خداست
[برای آنان] بهتر بود، اگر می‌دانستند.

ای کسانی که ایمان آورده اید! [هنگام سخن گفتن با پیامبر]
مگویید: راعنا [یعنی: در ارائه احکام، امیال و هوس‌های ما
را رعایت کن] و بگویید: انظرنا [یعنی: مصلحت دنیا و آخرت
ما را ملاحظه کن] و [فرمان‌های خدا و پیامبرش را] بشنوید.
و برای کافران عذابی دردناک است.

نه کافران از اهل کتاب و نه مشرکان، دوست ندارند که
هیچ خیری از سوی پروردگارتان بر شما نازل شود، در حالی
که خدا هرکه را بخواهد به رحمت خود اختصاص می‌دهد؛ و
خدا دارای فضل بزرگی است.

مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا ۗ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

أَمْ تُرِيدُونَ أَن تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ ۗ وَمَن يَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ

وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِّنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِندِ أَنْفُسِهِم مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ ۖ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا ۚ حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِندَ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

وَقَالُوا لَن يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا أَوْ نَصْرَىٰ ۚ تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ ۗ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

بَلَىٰ ۚ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ ۖ عِندَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

۱۰۷

۱۰۸

۱۰۹

۱۱۰

۱۱۱

۱۱۲

هر آیه‌ای را که [محتوی حکم یا احکامی است وقتی بر پایه مصلحت یا اقتضای زمان] از میان برداریم یا به تأخیر اندازیم، بهتر از آن یا ماندنش را می‌آوریم. آیا ندانسته‌ای که خدا بر هر کاری تواناست؟!

آیا ندانسته‌ای که فرمانروایی و حکومت آسمان‌ها و زمین فقط در سیطره اوست و شما را جز خدا هیچ سرپرست و یآوری نیست؟

بلکه می‌خواهید از پیامبرتان [کارهای نامعقول و بیهوده] درخواست کنید، همان گونه که پیش از این از موسی درخواست شد؟ و کسی که کفر را به جای ایمان اختیار کند، تحقیقاً راه راست را گم کرده است.

بسیاری از اهل کتاب پس از آنکه حق برای آنان روشن شد به سبب حسدی که از وجودشان شعله کشیده، دوست دارند که شما را پس از ایمانتان به کفر بازگردانند. هم اکنون [از ستیز و جدال با آنان] درگذرید، و [از آنان] روی بگردانید، تا خدا فرمانش را [به جنگ یا جزیه] اعلام کند؛ یقیناً خدا بر هر کاری تواناست.

و نماز را برپا دارید، و زکات بپردازید، و آنچه از کار نیک برای خود پیش فرستید آن را نزد خدا خواهید یافت. مسلماً خدا به آنچه انجام می‌دهید، بیناست.

و گفتند: هرگز کسی وارد بهشت نمی‌شود مگر آنکه یهودی یا نصرانی باشد، این دروغ‌ها و باطیل‌آنان است؛ بگو: اگر راستگویید دلیل و برهان خود را بیاورید.

آری، کسانی که همه وجود خود را تسلیم خدا کنند در حالی که نیکوکارند، برای آنان نزد پروردگارشان پاداشی شایسته و مناسب است، نه بیمی بر آنان است و نه اندوهگینی می‌شوند.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتْ النَّصْرَىٰ عَلَىٰ شَيْءٍ وَقَالَتِ
النَّصْرَىٰ لَيْسَتْ الْيَهُودُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ^ق
كَذَٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ^ج فَاللَّهُ يَحْكُمُ
بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَّنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ^و
وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا^أ أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا
خَافِينَ^ج لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ
عَظِيمٌ

وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُولُوا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ^ج إِنَّ
اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا^ط سُبْحَنَهُ^ص بَلْ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ^ط كُلُّ لَّهُ قَنِينٌ

بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ^ط وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ
كُنْ فَيَكُونُ

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا^و آيَةً^ط
كَذَٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ^ج تَشَبَّهُتِ قُلُوبُهُمْ^ط
قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا^ط وَلَا تُسْأَلُ عَنْ
أَصْحَابِ الْجَحِيمِ

۱۱۴

۱۱۵

۱۱۶

۱۱۷

۱۱۸

۱۱۹

ویهودیان گفتند: نصرانی‌ها بر آیین و روش درستی نیستند و نصرانی‌ها گفتند: یهودیان بر آیین و روش درستی نیستند، در حالی که همه آنان کتاب [آسمانی] را می‌خوانند [که هر دو آیین در زمان مخصوص به خود درست و بر حق بوده] کسانی که نادانند [هم چون مشرکان] سخنی مانند سخن آنان [درباره آیین مسلمانان] گفتند؛ پس خدا روز قیامت در میان آنان درباره آنچه با هم اختلاف می‌کردند، داوری می‌کند.

و چه کسانی ستمکارتر از کسانی می‌باشند که از بردن نام خدا در مساجد خدا جلوگیری کردند، و در خرابی آنها کوشیدند؟ آنان را شایسته نیست که در آن [مراکز عبادت] در آیند، جز در حال ترس [از عدالت و انتقام خدا]. برای آنان در دنیا خواری و زبونی است و در آخرت عذابی بزرگ است.

مالکیت مشرق و مغرب فقط ویژه خداست؛ پس به هر کجا رو کنید آنجا روی خداست. یقیناً خدا بسیار عطا کننده و داناست.

و [یهود و نصاری] گفتند: خدا [برای خود] فرزندی گرفته، منزّه است او [از اوصاف دروغ و باطلی که به حضرتش نسبت می‌دهند]، بلکه آنچه در آسمان‌ها و زمین است مخلوق و مملوک اویند [نه فرزند او؛ زیرا فرزند، هم جنس پدر و مادر است و چیزی در جهان هم جنس خدا نیست تا فرزند خدا باشد] و همه در برابر او مطیع و فرمانبردارند.

[بی سابقه ماده، مدت و نقشه] پدیدآورنده آسمان‌ها و زمین است. وهنگامی که فرمان به وجود آمدن چیزی را صادر کند فقط به آن می‌گوید: «باش». پس بی درنگ می‌باشد.

و کسانی که نادان و ناآگاهند، گفتند: چرا خدا با ما سخن نمی‌گوید یا نشانه و معجزه‌ای برای ما نمی‌آید؟ گذشتگان آنان نیز مانند گفته ایشان را گفتند؛ دل‌هایشان [در تعصب، لجاجت، عناد و نادانی] شبیه هم است. تحقیقاً ما [به اندازه لازم] نشانه‌ها را برای اهل باور بیان کرده‌ایم.

قطعاً ما تو را به درستی و راستی، بشارت دهنده و بیم رسان فرستادیم، و تو [بعد از ابلاغ پیام حق] مسؤول [ایمان نیاوردن و وضع و حال] دوزخیان نیستی.

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ۚ قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ ۚ وَلَئِنَّ آتَابِعْتُ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

الَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ ۖ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۚ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ ۖ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

يَبْنَئِ إِسْرَءِيلَ أَذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا شَفْعَةٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ

وَإِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ ۖ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا ۖ قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي ۖ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ

وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّٰى وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ ۖ مَنْ ءَامَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

یهود و نصاری هرگز از تو راضی نمی‌شوند تا آنکه از آیینشان پیروی کنی. بگو: مسلماً هدایت خدا فقط هدایت [واقعی] است. و اگر پس از دانشی که [چون قرآن] برایت آمده از هوا و هوس‌های آنان پیروی کنی، از سوی خدا هیچ سرپرست و یآوری برای تو نخواهد بود.

کسانی که کتاب آسمانی به آنان عطا کرده‌ایم، آن را به طوری که شایسته آن است قرائت می‌کنند [و آن قرائت نمودن با تدبر و به قصد عمل است] اهل ایمان به آن [کتاب] هستند و کسانی که به آن کفر می‌ورزند فقط آنان زیانکارند.

ای بنی اسرائیل! نعمت‌های مرا که به شما عطا کردم و اینکه شما را بر جهانیان [زمان خودتان] برتری دادم، یاد کنید.

و از روزی پروا کنید که نه کسی از کسی عذابی را دفع می‌کند، و نه از کسی [در برابر گناهانش] فدیة و عوضی می‌گیرند، و نه کسی را شفاعتی سود دهد، و نه [برای رهایی از آتش دوزخ] یاری می‌شوند.

و [یاد کنید] هنگامی که ابراهیم را پروردگارش به اموری [دشوار و سخت] آزمایش کرد، پس او همه را به طور کامل به انجام رسانید، پروردگارش [به خاطر شایستگی ولیاقت او] فرمود: من تو را برای همه مردم پیشوا و امام قرار دادم. ابراهیم گفت: و از دودمانم [نیز پیشوایانی برگزین]. [پروردگار] فرمود: پیمان من [که امامت و پیشوایی است] به ستمکاران نمی‌رسد.

و [یاد کنید] هنگامی که ما این خانه [کعبه] را برای همه مردم محل گردهمایی و جای امن و امان قرار دادیم، و [فرمان دادیم:] از مقام ابراهیم جایگاهی برای نماز انتخاب کنید. و به ابراهیم و اسماعیل سفارش کردیم که خانه ام را برای طواف کنندگان و اعتکاف کنندگان و رکوع کنندگان و سجده گذاران [از هر آلودگی ظاهری و باطنی] پاکیزه کنید.

و [یاد کنید] آن گاه که ابراهیم گفت: پروردگارا! این [مکان] را شهری امن قرار ده و اهلش را آنان که به خدا و روز قیامت ایمان آورده‌اند از هر نوع میوه و محصول روزی بخش. خدا فرمود: [دعایت را درباره مؤمنان اجابت کردم، ولی] هر که کفر ورزد بهره اندکی به او خواهم داد، سپس او را به عذاب آتش می‌کشانم و آن بد بازگشت گاهی است.

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

۱۲۸

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

۱۲۹

رَبَّنَا وَأَبْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۱۳۰
۱۷۲

وَمَنْ يَرْغَبْ عَن مِّلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدْ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ

۱۳۱

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

۱۳۲

وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَبْنَئِي إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

۱۳۳

أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهُهَا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

۱۳۴

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ

و [یاد کنید] زمانی که ابراهیم و اسماعیل پایه‌های خانه کعبه را بالا می‌بردند [و به پیشگاه حق می‌گفتند: پروردگارا! [این عمل را] از ما بپذیر که تو شنوا و دانایی،

پروردگارا! ما را [با همه وجود] تسلیم خود قرار ده، و نیز از دودمان ما امتی که تسلیم تو باشند پدید آر، و راه و رسم عبادتمان را به ما نشان ده، و توبه ما را بپذیر، که تو بسیار توبه پذیر و مهربانی،

پروردگارا! در میان آنان پیامبری از خودشان برانگیز، که آیات تو را بر آنان بخواند، و آنان را کتاب و حکمت بیاموزد، و [از آلودگی‌های ظاهری و باطنی] پاکشان کند؛ زیرا تو توانای شکست ناپذیر و حکیمی.

وکیست که از آیین ابراهیم روی گردان شود، جز کسی که [خود را خوار و بی ارزش کند و] خویش را به نادانی و سبک مغزی زند؟ یقیناً ما ابراهیم را در دنیا [به امامت و رسالت] برگزیدیم، و قطعاً در آخرت از شایستگان است.

[و یاد کنید] هنگامی که پروردگارش به او فرمود: تسلیم باش. گفت: به پروردگار جهانیان تسلیم شدم.

و ابراهیم و یعقوب پسرانشان را به آیین اسلام سفارش کردند که‌ای پسران من! یقیناً خدا این دین را برای شما برگزیده، پس شما باید جز در حالی که مسلمان باشید، نمیرید.

آیا شما [یهودیان که ادعا می‌کنید یعقوب پسرانش را به آیین شما سفارش کرد] هنگامی که یعقوب را مرگ در رسید [کنار بستر او] حاضر بودید؟ [یقیناً حاضر نبودید] آن گاه که به پسران خود گفت: پس از من چه چیزی را می‌پرستید؟ گفتند: خدای تو و خدای پدرانت ابراهیم و اسماعیل و اسحاق را که خدای یگانه است می‌پرستیم، و ما تسلیم اویم.

آنان گروهی بودند که درگذشتند، آنچه [از طاعت و معصیت] به دست آوردند مربوط به خود آنان است، و آنچه شما به دست آوردید مربوط به خود شماست؛ و شما در برابر آنچه آنان انجام می‌دادند، مسؤول نیستید.

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

۱۳۶

قُولُوا ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

۱۳۷

فَإِنْ ءَامَنُوا بِمِثْلِ مَا ءَامَنْتُمْ بِهِ ۖ فَقَدِ اهْتَدَوْا ۖ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ ۖ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

۱۳۸

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً ۖ وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ

۱۳۹

قُلْ أَتُحَاجُّونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَا أَعْمَلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ

۱۴۰

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَىٰ قُلْ ءَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمْ اللَّهُ ۗ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

۱۴۱

تِلْكَ أُمَمٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ

و [اهل کتاب به مردم مؤمن] گفتند: یهودی یا نصرانی باشید تا هدایت یابید. بگو: بلکه از آیین ابراهیم یکتاپرست و حق گرا [پیروی می‌کنیم نه از آیین تحریف شده شما که عین گمراهی است] و او هرگز از مشرکان نبود.

[شما مردم مؤمن از روی حقیقت اقرار کنید و] بگویید: ما به خدا و آنچه به سوی ما نازل شده، و به آنچه بر ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و نوادگان [دارای مقام نبوت] آنان فرود آمده، و به آنچه به موسی و عیسی و آنچه به پیامبران از ناحیه پروردگارشان داده شده ایمان آوردیم؛ میان هیچ یک از آنان [در اینکه از سوی خدا برای هدایت مردم مبعوث شده اند] فرقی نمی‌گذاریم، و ما در برابر او تسلیم هستیم.

پس اگر آنان هم به آنچه شما به آن ایمان آورده اید، ایمان آورند [که ایمان به قرآن و به پیامبر است] مسلماً هدایت یافته‌اند، و اگر روی برتابند جز این نیست که در ستیز و دشمنی اند؛ پس به زودی خدا شرّ آنان را [به کشته شدن یا آوارگی از خانه و کاشانه] دفع خواهد کرد؛ و او شنوا و داناست.

[به یهود و نصاری بگویید:] رنگ خدا را [که اسلام است، انتخاب کنید] و چه کسی رنگش نیکوتر از رنگ خداست؟ و ما فقط پرستش‌کنندگان اویم.

بگو: آیا با ما در باره خدا گفتگوی بی منطق و احتجاج نادرست می‌کنید؟! در حالی که او پروردگار ما و شماست [و همه کارهایش بر وفق حکمت و مصلحت است، و جای گفتگوی بی منطق و احتجاج نادرست نیست]؛ و اعمال ما مربوط به خود ما و اعمال شما مربوط به خود شماست، و ما [در ایمان، اعتقاد، طاعت و عبادت] برای او اخلاص می‌ورزیم.

آیا می‌گویید: ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و نوادگان [دارای مقام نبوت] آنان یهودی یا نصرانی بودند؟! بگو: شما داناترید یا خدا؟ [شما به یقین می‌دانید که آنان یهودی و نصرانی نبودند، پس چرا واقعیت را پنهان می‌دارید؟!] وستمکارتر از کسی که شهادتی را که از خدا نزد اوست پنهان کند، کیست؟ و خدا از آنچه انجام می‌دهید، بی‌خبر نیست.

آنان گروهی بودند که درگذشتند؛ آنچه [طاعت و معصیت] به دست آوردند مربوط به خود آنان است و آنچه شما به دست آوردید مربوط به خود شماست؛ و شما در برابر آنچه آنان انجام می‌دادند، مسؤول نیستید.

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّهُمْ عَن قِبَلَتِهِمُ الَّتِي
كَانُوا عَلَيْهَا قُلٌ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ
إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى
النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا
الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ الرَّسُولَ مِمَّنْ
يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ
هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ إِيْمَانَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ
لَرَّءُوفٌ رَحِيمٌ

قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً
تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا
كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا
يَعْمَلُونَ

وَلَيْنِ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَا تَبِعُوا
قِبْلَتَكَ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ قِبَلَتِهِمْ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ
بَعْضٍ وَلَيْنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ
الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ

به زودی مردم سبک مغز می‌گویند: چه چیزی مسلمانان را از
قبله‌ای که بر آن بودند [یعنی بیت المقدس، به سوی کعبه]
گردانید؟ بگو: مالکیت مشرق و مغرب فقط ویژه خداست،
هر که را بخواهد به راه راست هدایت می‌کند.

و همان گونه [که شما را به راه راست هدایت کردیم] شما
را امتی میانه [و معتدل و پیراسته از افراط و تفریط] قرار
دادیم تا [در ایمان، عمل، درستی و راستی] بر مردم گواه
باشید و پیامبر هم گواه بر شما باشد. و ما قبله‌ای را که بر
آن بودی فقط به خاطر این قرار دادیم تا کسانی که از پیامبر
پیروی می‌کنند از کسانی که از اسلام و اطاعت پیامبر
برمی‌گردند [و متعصبانه به قبله پیش از کعبه می‌مانند]
معلوم و مشخص کنیم؛ گر چه این حکم جز بر کسانی که خدا
هدایتشان کرده گران و دشوار بود. و خدا بر آن نیست که
ایمان شما را تباه کند؛ زیرا خدا به همه مردم رؤوف و
مهربان است.

ما گردانیدن رویت را در [جهت] آسمان [چون کسی که به
انتظار مطلبی باشد] می‌بینیم؛ پس یقیناً تو را به سوی
قبله‌ای که آن را بپسندی برمی‌گردانیم؛ پس رویت را به
سوی مسجد الحرام گردان؛ و [شما ای مسلمانان!] هر جا که
باشید، روی خود را به سوی آن برگردانید. و مسلماً اهل
کتاب می‌دانند که این تغییر قبله [از بیت المقدس به کعبه]
از سوی پروردگارشان [کاری] درست و حق است؛ [زیرا در
تورات و انجیلشان خوانده‌اند که پیامبر اسلام به دو قبله
نماز خواهد خواند] و خدا از آنچه [بر ضد پیامبر و مؤمنان]
انجام می‌دهند، بی‌خبر نیست.

به خدا سوگند اگر برای اهل کتاب هر نشانه و دلیلی
بیاوری، از قبله تو پیروی نمی‌کنند، و تو هم از قبله آنان
پیروی نخواهی کرد و [نیز] برخی از آنان [که یهودی اند] از
قبله دیگران [که نصرانی اند] پیروی نخواهند کرد. اگر
پس از دانشی که [چون قرآن] برایت آمده از هوا و
هوس‌های آنان پیروی کنی، مسلماً در آن صورت از
ستمکاران خواهی بود.

الَّذِينَ ءَاتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُۥٓ كَمَا يَعْرِفُونَ آبْنَاءَهُمْ^ط
وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

۱۴۷

الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ

۱۴۸
۱۹

وَلِكُلِّ وِجْهَةً هُوَ مُوَلِّيهَا^ط فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا
تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللَّهُ جَمِيعًا إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ

۱۴۹

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ^ط
وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ^ط وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

۱۵۰

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُۥ لِئَلَّا يَكُونَ
لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا
تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي وَلَا تَمَنِّ نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ
تَهْتَدُونَ

۱۵۱

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ ءَايَاتِنَا
وَيُزَكِّيْكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا
لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ

۱۵۲

فَاذْكُرُونِيۤ اَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِيۤ وَلَا تَكْفُرُونِ

۱۵۳
۲۰

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ
مَعَ الصَّابِرِينَ

اهل کتاب، پیامبر اسلام را [بر اساس اوصافش که در
تورات و انجیل خوانده اند] می‌شناسند، به گونه‌ای که
پسران خود را می‌شناسند؛ و مسلماً گروهی از آنان حق را
در حالی که می‌دانند، پنهان می‌دارند.

[ای امت این] حق [که تغییرِ قبله است] از سوی پروردگار
توست؛ بنابراین از تردید کنندگان نسبت به حق مباش.

برای هر گروهی قبله‌ای است که خدا گرداننده روی آن
گروه به آن قبله است؛ پس [درباره قبله، نزاع و کشمکش
نکنید و به جای بحث و گفتگو] به جانب نیکی‌ها و کارهای
خیر پیشی جویید. خدا همه شما را هر جا که باشید [به
صحرای محشر] می‌آورد؛ مسلماً خدا بر هر کاری تواناست.

از هر جا [برای سفر یا کار دیگر] بیرون شدی، رویت را [در
حال اقامه نماز] به سوی مسجد الحرام بگردان. بدون تردید
این فرمان از نزد پروردگارت درست و حق است و خدا از
آنچه انجام می‌دهید، بی خبر نیست.

[آری] و از هر جا بیرون شدی، رویت را [در حال اقامه نماز]
به سوی مسجدالحرام بگردان؛ و [شما ای مؤمنان!] هر جا که
باشید، رویتان را [در حال اقامه نماز] به سوی آن بگردانید،
تا مردم را جز ستمکاران [لجوج، متکبر و یاوه گو] بر ضد
شما دلیل و برهانی نباشد. [مشرکان نگویند: اگر آیین
ابراهیم را ادعا دارد چرا به قبله او که کعبه است رو
نمی‌کند؟ و اهل کتاب نگویند: پیامبری که تورات و انجیل
وعدۀ داده، قبله‌اش مسجدالحرام است، پس این شخص که
به قبله ما نماز می‌خواند، پیامبر موعود نیست؛] بنابراین از
آنان تترسید و از من بترسید، و [تغییر قبله] برای آن است
که نعمتم را بر شما کامل کنم تا [به احکام و سنن الهی]
هدایت شوید.

همان گونه که [تغییر قبله، کامل کردن نعمت است، این
حقیقت هم کامل کردن نعمت است که] در میان شما رسولی
از خودتان فرستادیم که همواره آیات ما را بر شما می‌خواند،
و شما را [از هر نوع آلودگی ظاهری و باطنی] پاک و پاکیزه
می‌کند، و کتاب و حکمت به شما می‌آموزد، و آنچه را
نمی‌دانستید به شما تعلیم می‌دهد.

پس مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم و مرا سپاس گزارید و
کفران نعمت نکنید.

ای اهل ایمان از صبر و نماز [برای حل مشکلات خود و پاک
ماندن از آلودگی‌ها و رسیدن به رحمت حق] کمک بخواهید
زیرا خدا با صابران است.

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمُوتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ

۱۵۵

وَلَتَبْلُوتَنَّهُمْ مِمَّا ظَنَنْتُمْ مِنْ أَلْخَوْفِ وَالجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ ۗ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ

۱۵۶

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

۱۵۷

أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ ۖ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ

۱۵۸
حزب
۱۰

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَائِرِ اللَّهِ ۖ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا ۚ وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ

۱۵۹

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَىٰ مِن بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ

۱۶۰

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُّوا فَأُولَٰئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

۱۶۱

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارًا أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

۱۶۲

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ

۱۶۳

وَاللَّهُكُمْ إِلَهٌُ وَاحِدٌ ۖ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

و به آنان که در راه خدا کشته می‌شوند مرده نگوئید، بلکه [در عالم برزخ] دارای حیات اند، ولی شما [کیفیت آن حیات را] درک نمی‌کنید.

و بی‌تردید شما را به چیزی اندک از ترس و گرسنگی و کاهش بخشی از اموال و کسان و محصولات [نباتی یا ثمرات باغ زندگی از زن و فرزند] آزمایش می‌کنیم. و صبرکنندگان را بشارت ده.

همان کسانی که چون بلا و آسیبی به آنان رسد گویند: ما مملوک خداییم و یقیناً به سوی او بازمی‌گردیم.

آنانند که درودها و رحمتی از سوی پروردگارشان بر آنان است و آنانند که هدایت یافته‌اند.

بی‌تردید صفا و مروه از نشانه‌های خداست؛ پس کسی که حج خانه کعبه کند، یا عمره انجام دهد، بر او گناهی نیست که بر آن دو طواف کند. و کسی که [به خواست خودش افزون بر واجبات] کار نیکی [چون طواف و سعی مستحب] انجام دهد، بدون تردید خدا [در برابر عمل او] پاداش دهنده و [به کار و حال او] داناست.

یقیناً کسانی که آنچه را ما از دلایل آشکار و [وسیله] هدایت نازل کردیم، پس از آنکه همه آن را در کتاب [تورات و انجیل] برای مردم روشن ساختیم، پنهان می‌کنند [تا مردم به قرآن و پیامبر ایمان نیاورند] خدا لعنتشان می‌کند، و لعنت کنندگان هم لعنتشان می‌کنند.

مگر کسانی که توبه کردند، و [مفسد خود را] اصلاح نمودند، و [آنچه را پنهان کرده بودند] برای مردم روشن ساختند، پس توبه آنان را می‌پذیریم؛ زیرا من بسیار توبه پذیر و مهربانم.

قطعاً کسانی که کافر شدند، و در حال کفر از دنیا رفتند، لعنت خدا و فرشتگان و همه مردم بر آنان است.

در آن لعنت جاودانه‌اند، نه عذاب از آنان سبک شود و نه مهلتشان دهند [تا عذر خواهی کنند].

و خدای شما خدای یگانه است، جز او خدایی نیست، رحمتش بی‌اندازه و مهربانی‌اش همیشگی است.

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ
اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ وَالسَّحَابِ
الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

بی‌تردید در آفرینش آسمان‌ها و زمین و رفت و آمد شب و روز و کشتی‌هایی که در دریاها [با جابجا کردن مسافر و کالا] به سود مردم روانند و بارانی که خدا از آسمان نازل کرده و به وسیله آن زمین را پس از مردگی اش زنده ساخته و در آن از هر نوع جنبنده‌ای پراکنده کرده و گرداندن بادها و ابر مسخر میان آسمان و زمین، نشانه‌هایی است [از توحید، ربوبیت و قدرت خدا] برای گروهی که می‌اندیشند.

و برخی از مردم به جای خدا معبودهایی انتخاب می‌کنند که آنها را آن گونه که سزاوار است خدا را دوست داشته باشند، دوست می‌دارند؛ ولی آنان که ایمان آورده‌اند، محبت و عشقشان به خدا بیشتر و قوی تر است. و اگر کسانی که [با انتخاب معبودهای باطل] ستم روا داشتند، هنگامی که عذاب را ببینند، بی‌تردید بفهمند که همه قدرت ویژه خداست [و معبودهای باطل، هیچ و پوچ اند] و خدا سخت کیفر است.

در آن هنگام پیشوایان [شرک و کفر] از پیروانشان بیزاری جویند، و عذاب را مشاهده کنند، و همه دست آویزها و پیوندها از آنان بریده شود.

و آنان که [به جای خدا از پیشوایان شرک و کفر] پیروی کردند، گویند: کاش برای ما بازگشتی [به دنیا] بود تا ما هم از آنان بیزاری می‌جستیم، همان گونه که آنان از ما بیزاری جستند. خدا این گونه اعمالشان را که برای آنان مایه اندوه و دریغ است، به آنان نشان می‌دهد و اینان هرگز از آتش بیرون آمدنی نیستند.

ای مردم! از آنچه [از انواع میوه‌ها و خوردنی‌ها] در زمین حلال و پاکیزه است، بخورید و از گام‌های شیطان پیروی نکنید؛ زیرا او نسبت به شما دشمنی آشکار است.

فقط شما را به بدی و زشتی فرمان می‌دهد، و اینکه جاهلانه اموری را [به عنوان حلال و حرام] به خدا نسبت دهید.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ
كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ
ظَلَمُوا إِذْ يَرُونَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْعَذَابِ

۱۶۵

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوْا الْعَذَابَ
وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ

۱۶۶

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا
مِنَّا كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ
بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ

۱۶۷

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا
خُطَوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ

۱۶۸
۲۲۲

إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا
لَا تَعْلَمُونَ

۱۶۹

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ ءَابَاءَنَا أُولَٰوْكَ كَانَ ءَابَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ

و هنگامی که به آنان [که مشرک و کافرند] گویند: از آنچه خدا نازل کرده پیروی کنید، می‌گویند: نه، بلکه از آیینی که پدرانمان را بر آن یافتیم، پیروی می‌کنیم. آیا هر چند پدرانشان چیزی نمی‌فهمیدند و راه [حق را به سبب کوردلی] نمی‌یافتند [باز هم کورکورانه از آنان پیروی خواهند کرد؟!]

وَمَثَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً صُمُّ بُكُمْ عُمَىٰ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ

داستان [دعوت کننده] کافران [به ایمان]، مانند کسی است که به حیوانی [برای رهاوندن از خطر] بانگ می‌زند، ولی آن حیوان جز آوا و صدا [آن هم آوا و صدایی که مفهومش را درک نمی‌کند] نمی‌شنود. [کافران، در حقیقت] کر و لال و کورند، به همین سبب [درباره حقایق] اندیشه نمی‌کنند.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

ای اهل ایمان! از انواع میوه‌ها و خوردنی‌های پاکیزه‌ای که روزی شما کرده‌ایم، بخورید و خدا را سپاس گزارید، اگر فقط او را می‌پرستید.

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخَنِزِيرِ وَمَا أَهْلَ بِهِ لَعِغْرِ اللَّهِ ۖ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

جز این نیست که خدا [برای مصون ماندن شما از زیان‌های جسمی و روحی] مردار و خون و گوشت خوک و حیوانی را که [هنگام ذبح] نام غیر خدا بر آن برده شده، بر شما حرام کرده. پس کسی که [برای نجات جان‌ش از خطر] به خوردن آنها ناچار شود، در حالی که خواهان لذت نباشد و از حد لازم تجاوز نکند، گناهی بر او نیست؛ زیرا خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

قطعاً کسانی که آنچه را خدا از کتاب [تورات و انجیل به عنوان حلال و حرام] نازل کرده [به سود خود، از بی سوادان یهود و نصاری] پنهان می‌کنند، و در برابر این پنهان کاری بهای اندکی به دست می‌آورند، جز آتش به شکم‌های خود نمی‌ریزند. و خدا روز قیامت با آنان سخن نمی‌گوید، و [از گناهان و زشتی‌ها] پاکشان نمی‌کند، و برای آنان عذابی دردناک است.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالََةَ بِالْهُدَىٰ وَالْعَذَابُ بِالْمَغْفِرَةِ ۖ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ

اینانند که گمراهی را به جای هدایت، و عذاب را به عوض آمرزش خریده‌اند، شگفتا! چه شکیبایند بر آتش.

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ

آن عذاب به خاطر این است که خدا کتاب آسمانی را به درستی و راستی نازل کرد [ولی اینان، آن را وا گذاشتند و در تکذیبش کوشیدند و آن را مایه اختلاف قرار دادند] و یقیناً آنان که در [مفهوم و محتوای] کتاب اختلاف کردند [تا حقایق از مردم پنهان بماند] در دشمنی دور و درازی قرار دارند.

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَءَاتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَأَبْنَى السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ الْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأُنْثَىٰ بِالْأُنْثَىٰ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتِّبَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَنٍ ذَلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَوةٌ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

كُتِبَ عَلَيْكُمُ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ خَيْرًا الْوَصِيَّةُ لِلْوَلَدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ

فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

نیکی این نیست که روی خود را به سوی مشرق و مغرب کنید، بلکه نیکی [واقعی و کامل، که شایسته است در همه امور شما ملایم و میزان قرار گیرد، منش و رفتار و حرکات] کسانی است که به خدا و روز قیامت و فرشتگان و کتاب آسمانی و پیامبران ایمان آورده‌اند، و مال و ثروتشان را با آنکه دوست دارند به خویشان و یتیمان و درماندگان و در راه ماندگان و سائلان و [در راه آزادی] بردگان می‌دهند، و نماز را [با همه شرایطش] برای می‌دارند، و زکات می‌پردازند، و چون پیمان بندند وفاداران به پیمان خویشند، و در تنگدستی و تهیدستی و رنج و بیماری و هنگام جنگ شکیبایند؛ اینانند که [در دین داری و پیروی از حق] راست گفتند، و اینانند که پرهیزکارند.

ای اهل ایمان! در مورد کشته شدگان بر شما قصاص مقرر و لازم شده: آزاد در برابر آزاد، برده در برابر برده، زن در برابر زن. پس کسی که [مرتکب قتل شده چنانچه] از سوی برادر [دینی] اش [که ولی مقتول است] مورد چیزی از عفو قرار گرفت [که به جای قصاص، دیه و خون بها پرداخت شود] پس پیروی از روش شایسته و پسندیده [نسبت به وضع مادی قاتل بر عهده عفو کننده است]، و پرداخت دیه و خون بها با نیکویی و خوش رویی [بر عهده قاتل است]. این [حکم] تخفیف و رحمتی است از سوی پروردگارتان؛ پس هر که بعد از عفو، تجاوز کند [و به قصاص قاتل برخیزد] برای او عذابی دردناک است.

ای صاحبان خرد! برای شما در قصاص مایه زندگی است، باشد که [از ریختن خون مردم بدون دلیل شرعی] بپرهیزید.

بر شما مقرر و لازم شده چون یکی از شما را مرگ در رسد، اگر مالی از خود به جا گذاشته است، برای پدر و مادر و خویشان به طور شایسته و پسندیده وصیت کند. این حق است بر عهده پرهیزکاران.

پس کسانی که بعد از شنیدن وصیت، آن را تغییر دهند، گناهش فقط بر عهده آنانی است که تغییرش می‌دهند؛ یقیناً خدا شنوا و داناست.

فَمَنْ خَافَ مِنْ مُوَصِّ جَنْفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَا
إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ
عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ
فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ
مِسْكِينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَنْ تَصُومُوا
خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ
وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ
فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ
أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ
وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ
إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ

پس کسی که از انحراف وصیت کننده [در مورد حقوق ورثه] یا از گناه او [که به کار نامشروع و ناحقی وصیت کند] بترسد، و میان ورثه [با تغییر دادن وصیت بر اساس احکام دین] اصلاح دهد، گناهی بر او نیست؛ یقیناً خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

ای اهل ایمان! روزه بر شما مقرر و لازم شده، همان گونه که بر پیشینیان شما مقرر و لازم شد، تا پرهیزکار شوید.

[در] روزهایی چند [روزه بگیرید]؛ پس هر که از شما بیمار یا در سفر باشد [به تعداد روزه‌های فوت شده] از روزه‌های دیگر [را روزه بگیرد]؛ و بر آنان که روزه گرفتن طاقت فرساست، طعام دادن به یک نیازمند [به جای هر روز] کفاره آن است. و هر که به خواست خودش افزون بر کفاره واجب، بر طعام نیازمند بیفزاید، برایش بهتر است و روزه گرفتن [هر چند دشوار و سخت باشد] اگر [فضیلت و ثوابش را] بدانید برای شما بهتر است.

[این است] ماه رمضان که قرآن در آن نازل شده، قرآنی که سراسرش هدایتگر مردم است و دارای دلایلی روشن و آشکار از هدایت می‌باشد، و مایه جدایی [حق از باطل] است. پس کسی که در این ماه [در وطنش] حاضر باشد باید آن را روزه بدارد، و آنکه بیمار یا در سفر است، تعدادی از روزه‌های غیر ماه رمضان را [به تعداد روزه‌های فوت شده، روزه بدارد]. خدا آسانی و راحت شما را می‌خواهد نه دشواری و مشقت شما را. و [قضای روزه] برای این است: شما روزه‌هایی را [که به خاطر عذر شرعی افطار کرده اید] کامل کنید، و خدا را بر اینکه شما را هدایت فرموده بزرگ شمارید، و نیز برای این که سپاس گزاری کنید.

هنگامی که بندگانم از تو درباره من بپرسند، [بگو]: یقیناً من نزدیکم، دعای دعا کننده را زمانی که مرا بخواند اجابت می‌کنم؛ پس باید دعوت‌م را بپذیرند و به من ایمان آورند، تا [به حق و حقیقت] راه یابند [و به مقصد اعلی برسند].

أَحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ فَالآنَ بَاشِرُوهُنَّ وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتُمُوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ وَلَا تُبَشِّرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرُبُوهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ ءَايَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

۲۰
بقره
۱۸۷
/۲۸۶

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

۱۸۸

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقَى وَأَتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

۱۸۹
حزب
۱۲
۲۵۲

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقْتُلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

۱۹۰

در شبِ روزهایی که روزه دار هستید، آمیزش با زنان را برای شما حلال شد. آنان برای شما لباسند و شما برای آنان لباسید. خدا می‌دانست که شما [پیش از حلال شدن این کار] به خود خیانت می‌کردید، پس توبه شما را پذیرفت و از شما در گذشت. اکنون [آزاد هستید که] با آنان آمیزش کنید و آنچه را خدا [در این کار] برای شما مقرر داشته [از فضیلت، ثواب، پاکدامنی از حرام و فرزند شایسته] طلب کنید. و بخورید و بیاشامید تا رشته سپید صبح از رشته سیاه شب برای شما آشکار شود؛ سپس روزه را تا شب به پایان برید. و در حالی که در مساجد معتکف هستید با زنان آمیزش نکنید. اینها حدود خداست، به آنها نزدیک نشوید. خدا این گونه آیاتش را برای مردم بیان می‌کند تا [از مخالفت اوامر و نواهی او] بپرهیزند.

و اموالتان را در میان خود به باطل و ناحق مخورید. و آن را به عنوان رشوه به سوی حاکمان و قاضیان سرازیر نکنید تا بخشی از اموال مردم را [با تکیه بر حکم ظالمانه آنان] به گناه و معصیت بخورید، در حالی که [زشتی کارتان را] می‌دانید.

از تو درباره هلال‌های ماه می‌پرسند، بگو: آنها وسیله تعیین اوقات [برای امور دنیایی و نظام زندگی] مردم و [تعیین زمان مراسم] حج است. و نیکی آن نیست که به خانه‌ها از پشت آنها وارد شوید، [چنان که اعراب جاهلی در حال احرام حج از پشت دیوار خانه خود وارد می‌شدند نه از در ورودی] بلکه نیکی [روش و منش] کسی است که [از هر گناه و معصیتی] می‌پرهیزد. و به خانه‌ها از درهای آنها وارد شوید؛ و از خدا پروا کنید تا رستگار شوید.

و در راه خدا با کسانی که با شما می‌جنگند بجنگید، و [هنگام جنگ از حدود الهی] تجاوز نکنید، که خدا تجاوزکاران را دوست ندارد.

وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُمْ مِّنْ حَيْثُ
أَخْرَجُوكُمْ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تَقْتُلُوهُمْ عِنْدَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يُقْتَلُوا فِيهِ ۖ فَإِنْ قَتَلُوكُمْ
فَأَقْتُلُوهُمْ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ

فَإِنْ أَنْتَهُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

وَقَتِّلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ ۖ فَإِنْ
أَنْتَهُوا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ

الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَتُ قِصَاصٌ ۚ فَمَنْ
أَعْتَدَى عَلَيْكُمْ فَأَعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا أَعْتَدَى
عَلَيْكُمْ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ

وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ
وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

وَاتِمُوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ
الْهَدْيِ ۚ وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ ۚ
فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ بِهِ أَذًى مِّنْ رَّأْسِهِ ۖ فَفِدْيَةٌ
مِّنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ ۚ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ
بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ
فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ۚ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ ۚ تِلْكَ عَشْرَةٌ
كَامِلَةٌ ۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ لَّمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

و آنان را [که از شرک و کفر و هیچ ستمی باز نمی‌ایستند]
هر کجا یافتید، به قتل برسانید و از جایی که شما را بیرون
کردند بیرونشان کنید و فتنه [که شرک، بت پرستی، بیرون
کردن مردم از خانه و کاشانه و وطنشان باشد] از قتل
و کشتار بدتر است. و کنار مسجد الحرام با آنان نجنگید مگر
آنکه در آنجا با شما بجنگند؛ پس اگر با شما جنگیدند، آنان
را به قتل برسانید که پاداش و کیفر کافران همین است.

اگر از فتنه گری و جنگ باز ایستند، یقیناً خدا بسیار آمرزنده
و مهربان است.

و با آنان بجنگید تا فتنه‌ای [چون شرک، بت پرستی و
حاکمیت کفار] بر جای نماند و دین فقط ویژه خدا باشد. پس
اگر باز ایستند [به جنگ با آنان پایان دهید و از آن پس]
تجاوزی جز بر ضد ستمکاران جایز نیست.

ماه حرام در برابر ماه حرام است [اگر دشمن حرمت آن را
رعایت نکرد و با شما در آن جنگید، شما هم برای حفظ کیان
خود در همان ماه با او بجنگید.] و همه حرمت‌ها دارای
قصاص اند. پس هر که بر شما تعدی کرد، شما هم به مثل
آن بر او تعدی کنید، و از خدا پروا نمایید، و بدانید که خدا
با پروا پیشگان است.

و در راه خدا انفاق کنید و [با ترک این کار پسندیده، یا
هزینه کردن مال در راه نامشروع] خود را به هلاکت
نیندازید، و نیکی کنید که یقیناً خدا نیکوکاران را دوست
دارد.

حج و عمره را برای خدا به پایان برید، و اگر [به علتی] از
انجام آن ممنوع شدید، آنچه را از قربانی برای شما میسر
است [قربانی کنید و از احرام در آید]؛ و سر خود را
تتراشید تا قربانی به محلش برسد؛ و از شما اگر کسی بیمار
بود یا در سرش ناراحتی و آسیب داشت [و ناچار بود سر
بتراشد، جایز است سر بتراشد و] کفاره‌ای چون روزه، یا
صدقه یا قربانی بر عهده اوست. و هنگامی که [از علل
ممنوعیت] در امان بودید، پس هر که با پایان بردن عمره
تمتع به سوی حج تمتع رود، آنچه از قربانی میسر است
[قربانی کند]. و کسی که قربانی نیابد، سه روز روزه، در
همان سفر حج و هفت روز روزه، هنگامی که بازگشتید بر
عهده اوست؛ این ده روز کامل است [و قابل کم و زیاد
شدن نیست]. این وظیفه کسی است که [خود و]
خانواده‌اش ساکن و مقیم [منطقه] مسجد الحرام نباشد. و
از خدا پروا کنید و بدانید که خدا سخت کیفر است.

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَةٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ
وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ
يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ
يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ

حج در ماه‌های معین و معلومی است [شوال، ذوالقعدة، ذوالحجه] پس کسی که در این ماه‌ها حج را [با احرام بستن و تلبیه] بر خود واجب کرد، [بداند که] در حج، آمیزش با زنان و گناه و جدال [جایز] نیست. و آنچه از کار خیر انجام دهید خدا می‌داند. و به نفع خود توشه بگیرید که بهترین توشه، پرهیزکاری است و ای صاحبان خرد! از من پروا کنید.

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِّنْ عَرَفَاتٍ فَاذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ ۖ وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَيْكُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِّنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الضَّالِّينَ

بر شما گناهی نیست که [در ایام حج] از پروردگارتان [به وسیله تجارت و داد و ستد] فضل و روزی و منافع مادی بطلبید. و هنگامی که از عرفات کوچ کردید، خدا را در مشعر الحرام یاد کنید. [آری] او را یاد کنید همان گونه که شما را هدایت کرد. و همانا شما پیش از این از گمراهان بودید.

ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

سپس از همان جایی که مردم روانه می‌شوند [به سوی منی،] روانه شوید، و از خدا آمرزش بخواهید؛ زیرا خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

فَإِذَا قَضَيْتُمْ مَنَسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ ءَابَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا ۖ فَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ رَبَّنَا ءَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ

پس هنگامی که مناسک [حجّتان] را انجام دادید، پس خدا را آن گونه که پدران‌تان را یاد می‌کنید یا بهتر و بیشتر از آن یاد کنید. پس گروهی از مردم [کوتاه فکر] می‌گویند: پروردگارا! به ما در دنیا [کالای زندگی] عطا کن. و آنان را در آخرت هیچ بهره‌ای نیست.

وَمِنْهُمْ مَّن يَقُولُ رَبَّنَا ءَاتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

و گروهی از آنان می‌گویند: پروردگارا! به ما در دنیا نیکی و در آخرت هم نیکی عطا کن، و ما را از عذاب آتش نگاه دار.

أُولَٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا ۖ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ

اینانند که از آنچه به دست آورده‌اند، نصیب و بهره فراوانی دارند، و خدا حسابرسی سریع است.

وَأَذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَّعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

و خدا را در روزهای معلوم و معینی [که یازدهم، دوازدهم و سیزدهم ماه ذوالحجه ایام وقوف در منی است] یاد کنید. پس هر که در دو روز [واجبات منی را انجام دهد و به کوچ کردن از آن] شتاب ورزد، گناهی بر او نیست، و هر که [تا روز سوم] تأخیر کند، بر او هم گناهی نیست، [اختیار کردن وقوف در منی چه در دو روز، چه در سه روز] برای کسی است که [از محرّمات احرام] پرهیز کرده است. و از خدا پروا کنید و بدانید که یقیناً همه شما به سوی او محشور خواهید شد.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهَ عَلَىٰ مَا فِي قَلْبِهِ ۖ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ

و از مردم کسی است که گفتارش در زندگی دنیا تو را خوش آید، و [برای اینکه چنین وانمود کند که زبانش با دلش یکی است] خدا را بر آنچه در دل دارد شاهد می‌گیرد، در حالی که سرسخت ترین دشمنان است.

وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ

و هنگامی که [چنین دشمن سرسختی] قدرت و حکومتی یابد، می‌کوشد که در زمین فساد و تباهی به بار آورد، و زراعت و نسل را نابود کند؛ و خدا فساد و تباهی را دوست ندارد.

وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ فَحَسْبُهُ ۖ جَهَنَّمُ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ

و چون به او گویند: از خدا پروا کن، غرور و سرسختی و تعصّب و لجابت، او را به گناه وا می‌دارد؛ پس دوزخ او را بس است، و یقیناً بد جایگاهی است.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ

و از مردم کسی است که جانفش را برای خشنودی خدا می‌فروشد [مانند امیرالمؤمنین (علیه السلام)] و خدا به بندگان مهربان است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَآفَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

ای اهل ایمان! همگی در عرصه تسلیم و فرمان بری [از خدا] در آیید، و از گام‌های شیطان پیروی نکنید، که او نسبت به شما دشمنی آشکار است.

فَإِنْ زَلَلْتُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمْ الْبَيِّنَاتُ فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

پس اگر بعد از آنکه دلایل و نشانه‌های روشن برای شما آمد، لغزیدید [و به شرک و کفر روی کردید] نهایتاً بدانید که خدا [در انتقام از شما] توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِّنَ الْغَمَامِ وَالْمَلَائِكَةُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ ۚ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ

آیا [اهل لغزش و پیروان شیطان] جز این را انتظار دارند که [عذاب] خدا و فرشتگان [مأمور عذاب] در سایبان‌هایی از ابر به سوی آنان آیند و کار نابودی آنان تمام شود؟ و همه کارها به سوی خدا بازگردانده می‌شود.

سَلْ بَنِي إِسْرَءِيلَ كَمْ ءَاتَيْنَهُم مِّنْ ءَايَةٍ بَيِّنَةٍ وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

زَيْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۗ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيَّ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِي مَا اخْتَلَفُوا فِيهِ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۚ فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ ۗ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ ۖ مَسَّتْهُمْ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصْرُ اللَّهِ ۗ أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ ۖ قُلْ مَا أَنْفَقْتُ مِنْ خَيْرٍ فَلِللَّهِ الدِّينُ وَالْآقَرِبِينَ ۚ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَكِينَ ۚ وَأَبْنِ السَّبِيلَ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ

از بنی اسرائیل بپرس: چه بسیار نشانه‌های روشن به آنان عطا کردیم، و هرکس نعمت [هدایت] خدا را پس از آنکه به او رسید، تبدیل [به کفر] کند، [بداند] که یقیناً خدا سخت کیفر است.

زندگی [زودگذر] دنیا برای کافران آراسته شده، و [به این سبب] مؤمنان را مسخره می‌کنند، در حالی که پروا پیشگان در روز قیامت [از هر جهت] برتر از آنان هستند، و خدا هر که را بخواهد، بی حساب روزی می‌دهد.

مردم [در ابتدای تشکیل اجتماع] گروهی واحد و یک دست بودند [و اختلاف و تضادی در امور زندگی نداشتند]، پس [از پدید آمدن اختلاف و تضاد] خدا پیامبرانی را مژده دهنده و بیم رسان برانگیخت، و با آنان به درستی و راستی کتاب را نازل کرد، تا میان مردم در آنچه با هم اختلاف داشتند، داوری کند. [آن گاه در خود کتاب اختلاف پدید شد] و اختلاف را در آن پدید نیاوردند مگر کسانی که به آنان کتاب داده شد، [این اختلاف] بعد از دلایل و برهان‌های روشن و آشکاری بود که برای آنان آمد، [و سبب آن] برتری جویی و حسد در میان خودشان بود. پس خدا اهل ایمان را به توفیق خود، به حقی که در آن اختلاف کردند، راهنمایی کرد. و خدا هر که را بخواهد به راهی راست هدایت می‌کند.

آیا پنداشته اید در حالی که هنوز حادثه‌هایی مانند حوادث گذشتگان شما را نیامده، وارد بهشت می‌شوید؟! به آنان سختی‌ها و آسیب‌هایی رسید وچنان متزلزل و مضطرب شدند تا جایی که پیامبر و کسانی که با او ایمان آورده بودند [در مقام دعا و درخواست یاری] می‌گفتند: یاری خدا چه زمانی است؟ [به آنان گفتیم:] آگاه باشید! یقیناً یاری خدا نزدیک است.

از تو می‌پرسند: چه چیز انفاق کنند؟ بگو: هر مال و مایه سودمندی که انفاق می‌کنید باید برای پدر و مادر و نزدیکان و یتیمان و نیازمندان و در راه مانده گان باشد، و هر کار نیکی انجام دهید، خدا به آن داناست.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ
تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا
وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ
كَبِيرٌ وَصَدٌّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ
الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّى يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ
إِنْ أَسْتَطَاعُوا وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ
كَافِرٌ فَأُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَلُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
أُولَئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ
وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا وَيَسْأَلُونَكَ
مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ
لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ

جنگ [با دشمن] بر شما مقرر و لازم شده، و حال آنکه
برایتان ناخوشایند است. و بسا چیزی را خوش ندارید و آن
برای شما خیر است، و بسا چیزی را دوست دارید و آن برای
شما بد است؛ و خدا [مصلحت شما را در همه امور] می‌داند
و شما نمی‌دانید.

از تو درباره جنگ در ماه حرام می‌پرسند. بگو: هر جنگی در
آن [گناهی] بزرگ است، ولی هر نوع بازداشتن [مردم] از
راه خدا و کفرورزی به او و [بازداشتن مردم از] مسجد
الحرام و بیرون راندن اهلش از آن، نزد خدا بزرگ‌تر [از
جنگ در ماه حرام] است؛ و فتنه [شرک و بت پرستی] از
کشتار بزرگ‌تر است. و مشرکان همواره با شما می‌جنگند تا
شما را اگر بتوانند از دینتان برگردانند. و از شما کسانی که
از دینشان برگردند و در حال کفر بمیرند، همه اعمال
خوبشان در دنیا و آخرت تباه و بی اثر می‌شود، و آنان اهل
آتش اند و در آن جاودانه‌اند.

یقیناً کسانی که ایمان آورده، و آنان که هجرت کرده و در راه
خدا به جهاد برخاستند، به رحمت خدا امید دارند؛ و خدا
بسیار آمرزنده و مهربان است.

درباره شراب و قمار از تو می‌پرسند، بگو: در آن دو، گناهی
بزرگ و سودهایی برای مردم است، و گناه هر دو از
سودشان بیشتر است. و از تو می‌پرسند: چه چیز انفاق
کنند؟ بگو: از آنچه افزون بر نیاز است. خدا این گونه
آیاتش را برای شما بیان می‌کند تا ببینیدشید.

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الَّتِي مَنَعَتْ قُلَّ إِصْلَاحٍ
لَّهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ
مِنَ الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَعْنَتَكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَةَ حَتَّىٰ يُوْمِنَ وَلَا أَمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ
مِّنْ مُّشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ
يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ
أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى التَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ
بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ ءَايَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذَىٰ فَأَعْتَزِلُوا النِّسَاءَ
فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَظْهَرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ
فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ
وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ

نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَنْزِي شَيْئًا وَقَدِّمُوا
لِأَنفُسِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُّلَقَوهُ وَبَشِّرِ
الْمُؤْمِنِينَ

وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا
وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

[آری، تا] درباره [آنچه به صلاح] دنیا و آخرت [است] بیندیشید. و از تو درباره یتیمان می‌پرسند، بگو: اصلاح امور آنان بهتر است، و اگر با آنان معاشرت کنید و امورتان را با امورشان بیامیزید [کاری خدایسندانه است] آنان برادر دینی شما هستند، و خدا افسادگر [در امور یتیم] را از اصلاح گر بازمی‌شناسد. و اگر خدا می‌خواست شما را [در تکلیف و مسؤولیت نسبت به مال و جان یتیم] به زحمت می‌انداخت؛ مسلماً خدا توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

و با زنان مشرک ازدواج نکنید تا زمانی که ایمان بیاورند. قطعاً کنیز با ایمان از زن آزاد مشرک بهتر است، هر چند [زیبایی، مال و موقعیت او] شما را خوش آید. و زنان با ایمان را به ازدواج مردان مشرک در نیاورید تا زمانی که ایمان بیاورند. مسلماً برده با ایمان از مرد آزاد مشرک بهتر است، هر چند [جمال، مال و منال او] شما را خوش آید. اینان [که مشرکند، نه تنها مردم، بلکه بی رحمانه زن و فرزند خود را] به سوی آتش می‌خوانند، و خدا به توفیق خود به سوی بهشت و آمرزش دعوت می‌کند، و آیاتش را برای مردم بیان می‌فرماید تا متذکر شوند.

از تو درباره حیض می‌پرسند، بگو: حیض، حالت ناملایم و زیان باری است؛ پس در زمان حیض از [آمیزش با] زنان کناره گیری کنید، و با آنان نزدیکی ننمایید تا پاک شوند؛ و هنگامی که پاک شدند از جایی که خدا به شما فرمان داده با آنان آمیزش کنید. یقیناً خدا کسانی را که بسیار توبه می‌کنند، و کسانی را که خود را [با پذیرش انواع پاکی‌ها از همه آلودگی‌ها] پاکیزه می‌کنند. دوست دارد.

زنان شما کشتزار شمايند، هر زمان و هر کجا که خواستید به کشتزار خود در آييد. و [با رعایت حقوق یکديگر، و حفظ عفت و پاکی، در سایه زناشویی و تولید نسلی پاک و شایسته و صالح، خیر و ثوابی] برای خودتان پیش فرستید، و از خدا پروا کنید، و بدانید که او را ملاقات خواهید کرد، و مؤمنان را بشارت ده.

و خدا را در معرض سوگندهایی که می‌خورید قرار ندهید، [به اینکه سوگند بخورید] که نیکی نکنید، و تقوا پیشه نسازید، و میان مردم آشتی ندهید [خدا رضایت ندارد که نامش وسیله خودداری از کارهایی شود که خودش به انجام آنها فرمان داده است] و خدا [نسبت به همه گفته‌های شما] شنوا، [و نسبت به تمام کارهای شما] داناست.

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ
يُؤَاخِذُكُم بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ

لِلَّذِينَ يُؤُولُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ ۖ فَإِنْ فَاءُوا
فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ
أَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنَنَّ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ
أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ
وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

الطَّلَاقُ مَرَّتَانٍ ۖ فَإِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَنٍ ۗ
وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَأْخُذُوا مِمَّا ءَاتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ
يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ ۖ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ
اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ ۗ تِلْكَ حُدُودُ
اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا ۚ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الظَّالِمُونَ

فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدُ حَتَّىٰ تَنْكِحَ زَوْجًا
غَيْرَهُ ۗ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا
أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ ۗ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ
يَعْلَمُونَ

خدا شما را به خاطر سوگندهای لغوتان [که جدی و حقیقی
نیست و عادتاً بدون قصد قلبی بر زبان جاری می‌شود]
مؤاخذه نمی‌کند، ولی شما را به خاطر آنچه دل هایتان [از
سوگند جدی و حقیقی] مرتکب شده مؤاخذه می‌کند؛ و خدا
بسیار آمرزنده و بردبار است.

برای کسانی که سوگند یاد می‌کنند [که از آمیزش] با زنان
خود دوری گزینند، [شرعاً] چهار ماه مهلت است، چنانچه [در
این مدت به آنچه مقتضای زناشویی است] بازگشتند
[گناهی بر آنان نیست]؛ زیرا خدا بسیار آمرزنده ومهربان
است.

و اگر [برای پایان یافتن مشکلات] تصمیم به طلاق گرفتند،
[در صورت رعایت شرایط مانعی ندارد] مسلماً خدا [به گفتار
و کردارشان] شنوا و داناست.

زنان طلاق داده شده باید به سر آمدن سه پاکی [از حیض
را] انتظار برند [و پیش از به سر رسیدن آن، از شوهر
کردن خودداری ورزند]. و اگر به خدا و روز قیامت ایمان
دارند [به خاطر رعایت شرایط ایام عده] نباید آنچه را خدا
در رحم‌هایشان [از حیض یا جنین] آفریده، پنهان دارند. و
شوهرانشان در این مدت چنانچه خواهان صلح و سازش
اند، به بازگرداندن آنان [به زندگی دوباره] سزاوارترند. و
برای زنان، حقوق شایسته‌ای بر عهده مردان است، مانند
حقوقی که برای مردان بر عهده آنان است، و مردان را بر
آنان [به خاطر کارگزاری، و تدبیر امور زندگی در امر میراث
و دیه، گواهی در دادگاه و غیر این امور حقوقی] افزون تر
است؛ و خدا توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

طلاق [رجعی که برای شوهر در آن حق رجوع وبازگشت به
همسر است] دو بار است. [شوهر در هر مرتبه از رجوع]
باید [همسرش را] به طور شایسته ومتعارف نگه دارد، یا [با
ترک رجوع، او را] به نیکی و خوشی رها کند. و برای شما
حلال نیست از آنچه [به عنوان مهریه] به آنان پرداخته اید
چیزی را بازستانید، مگر آنکه هر دو بترسند که حدود و
مقررات خدا را [در روش همسررداری] برپا ندارند. پس
شما [حاکمان شرع] اگر بترسید که آن دو نفر حدود خدا را
برپا ندارند در آنچه زن برای رهایی خود [عوض طلاق] فدیهِ
بپردازد، گناهی بر آنان نیست. اینها حدود خداست؛ پس از
آنها تجاوز نکنید و کسانی که از حدود خدا تجاوز کنند، آنان
بی‌تردید ستمکارند.

پس اگر [بعد از دو طلاق و رجوع، بار سوم] او را طلاق داد،
آن زن بر وی حلال نخواهد بود، مگر آنکه با همسری غیر از
او ازدواج کند. و اگر [همسر دوم] او را طلاق داد بر وی و
شوهر اول گناهی نیست که به یکدیگرباز گردند، در
صورتی که امیدوار باشند حدود الهی را [در روش
همسررداری] رعایت می‌کنند. و اینها حدود خداست که آن را
برای گروهی که دانایند بیان می‌کند.

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ
أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا
وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَتَّخِذُوا عَآيَاتِ
اللَّهِ هُزُوءًا وَادْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ
عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ
وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ
يَنْكِحْنَ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضُوا بَيْنَهُم بِالْمَعْرُوفِ ۚ ذَلِكَ
يُوعِظُ بِهِ ۚ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
ذَلِكَ أَرْكَى لَكُمْ وَأَظْهَرٌ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَدَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ
يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ ۚ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ
بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا لَا تُضَارَّ وَالِدَةٌ
بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَلَدِهِ ۚ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ ۚ فَإِنْ
أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِّنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْهِمَا ۚ وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَسَّرِضُوهَا أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا ءَاتَيْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ
وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

و هنگامی که زنان را طلاق دادید و به پایان عده خود نزدیک
شدند، آنان را [با رجوع کردن] به طور شایسته و متعارف،
نگه دارید یا [با ترک رجوع] به نیکی و خوشی رها کنید. و
آنان را برای آزار رساندن و زیان زدن نگه ندارید تا بر آنان
تعذی و ستم کنید. و هر که چنین کند قطعاً به خود ستم
کرده است. و آیات خدا را به مسخره نگیرید و نعمت خدا را
بر خود و آنچه از کتاب و حکمت بر شما نازل کرده که شما را
به آن پند می‌دهد، به یاد آرید. و از خدا پروا کنید و بدانید
که خدا به همه چیز داناست.

و زمانی که زنان را طلاق دادید، و به پایان عده خود
رسیدند، آنان را از ازدواج با شوهران سابق خود در صورتی
که میان خودشان به روشی شایسته و متعارف توافق کنند
باز مدارید. با این [حکم]، کسانی از شما که به خدا و روز
قیامت ایمان دارند، پند داده می‌شوند. این برای شما
سودمندتر و پاکیزه تر است؛ و خدا [مصلح شما را در همه
امور] می‌داند و شما نمی‌دانید.

و مادران باید فرزندانشان را دو سال کامل شیر دهند.
[این حکم] برای کسی است که می‌خواهد دوران
شیرخوارگی [کودک] را تکمیل کند. تأمین خوراک و پوشاک
مادران شیردهنده به طور شایسته و متعارف بر عهده پدر
فرزند است. هیچ کس جز به اندازه توانش تکلیف
نمی‌شود. نباید مادری به خاطر فرزندش زیان ببیند، و نه
پدری برای فرزندش دچار ضرر شود [بر پدر است که
مخارج مادر و کودک را در حد متعارف بپردازد، و بر مادر
است که بیش از طاقت مالی شوهر از شوهر طلب خوراک و
پوشاک نکند]. و [چنانچه پدر کودک از دنیا برود] هزینه
مادر و کودک به اندازه متعارف [از میراث به جا مانده] بر
عهده وارث است. و اگر پدر و مادر بر اساس توافق و
مشورتشان بخواهند کودک را [قبل از دو سال] از شیر
بگیرند، گناهی بر آنان نیست. و اگر بخواهید برای
فرزندانتان دایه بگیرید، گناهی بر شما نیست، در صورتی
که مزدی را که باید بدهید، به طور شایسته و متعارف
بپردازید. و از خدا پروا کنید و بدانید یقیناً خدا به آنچه
انجام می‌دهید، بیناست.

وَالَّذِينَ يُتَوَقَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ
بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا ۖ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُمْ بِهِ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ
أَوْ أَكَنَنْتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ ۚ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ
وَلَكِنْ لَا تُؤَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا ۚ
وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ ۚ
وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ ۚ وَأَعْلَمُوا
أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمْسُوهُنَّ أَوْ
تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً ۚ وَمَتَّعُوهُنَّ عَلَى الْمَوْسِعِ قَدَرُهُ ۚ وَعَلَى
الْمُقْتَرِ قَدَرُهُ ۚ مَتَّعًا بِالْمَعْرُوفِ ۚ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ

وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ
فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوا الَّذِي
بِيَدِهِ عُقْدَةُ النِّكَاحِ ۚ وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَلَا تَنْسُوا
الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

و کسانی از شما که می میرند و همسرانی باقی می گذارند، باید همسرانِ چهار ماه و ده روز انتظار برند [و از شوهر کردن خودداری ورزند]؛ پس چون به پایان مدتشان رسیدند، در آنچه درباره خودشان به طور شایسته و متعارف [نسبت به ازدواج یا ترک آن] انجام دهند بر شما [حاکمان، وارثان متوقی و اقوام زنان] گناهی نیست؛ و خدا از آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

در سخنانی که هنگام خواستگاری زن‌ها [یی که در عده وفات اند] بدون صراحت و وضوح گویند [مانند اینکه من «خوش معاشرت‌م» و «زن دوستم» و به زنی که دارای چنین صفاتی باشد علاقه‌مندم] یا قصد ازدواج با آنان را در دل پنهان دارید، گناهی بر شما نیست. خدا می‌داند که شما به زودی آنان را [بر اساس میل فطری و خواسته طبیعی] یاد خواهید کرد؛ ولی با آنان در پنهانی و خلوت قرار ازدواج نگذارید، جز آنکه گفتاری پسندیده [و بدون صراحت و وضوح] بگویید. و هرگز تصمیم بستن عقد ازدواج نگیرید تا عده وفات به پایان رسد، و بدانید که خدا آنچه در دل دارید می‌داند؛ بنابراین از [مخالفت با] او بپرهیزید، و بدانید که خدا بسیار آمرزنده و بردبار است.

اگر زنان را پیش از آمیزش جنسی یا تعیین مهریه طلاق دادید [در این طلاق] بر شما گناهی نیست؛ و [در چنین موقعیتی بر شما واجب است] آنان را [از مال خود] بهره‌ای شایسته و متعارف دهید؛ توانگر به اندازه خویش، و تنگدست به اندازه خویش که این حق لازم بر عهده نیکوکاران است.

و اگر آنان را پیش از آمیزش جنسی طلاق دهید، در حالی که برای آنان مهری تعیین کرده اید، پس [بر شما واجب است] نصف آنچه تعیین کرده اید [به آنان بپردازید]، مگر آنکه خود آنان یا کسی که پیوند ازدواج به دست اوست [مانند ولی یا وکیل] آن را ببخشند. و گذشت و بخشش شما [که تمام مهریه را به زن بپردازید]، به پرهیزکاری نزدیک تر است. و فروز بخشی و نیکوکاری را در میان خودتان فراموش نکنید که خدا به آنچه انجام می‌دهید، بیناست.

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ

بر همه نمازها و به ویژه نماز میانه [که بر اساس پاره‌ای از روایات، نماز ظهر است] محافظت کنید، و [هنگام عبادت] فروتنانه برای خدا قیام کنید.

فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ

پس اگر [از دشمن یا حیوانات درنده یا خطر دیگر] ترس داشتید، [نماز را] پیاده یا سواره بخوانید و هنگامی که امنیت یافتید، خدا را [با خواندن نماز] یاد کنید، نمازی که آن را در ضمن سایر برنامه‌های دینی که دانای به آنها نبودید، به شما آموخت.

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً لِأَزْوَاجِهِمْ مَتَّعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ مِنْ مَّعْرُوفٍ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

و کسانی از شما که مرگشان نزدیک می‌شود، و همسرانی به جا می‌گذارند، باید برای همسرانشان وصیت کنند که آنان را تا یک سال بدون بیرون کردن از خانه از هزینه زندگی بهره مند سازند. پس اگر [به اختیار خود] بیرون رفتند، در آنچه نسبت به خود [از ازدواج یا انتخاب شغل] به طور شایسته و متعارف انجام دهند، بر شما [وارثان میت به سبب نپرداختن هزینه زندگی آنان] گناهی نیست؛ و خدا توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

وَالْمُطَلَّقَاتِ مَتَّعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ

و [سزاوار است از سوی شوهران] به طور شایسته و متعارف، کالا و وسایل زندگی به زنان طلاق داده شده پرداخت شود که این حق لازم بر عهده پرهیزکاران است.

كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ ءَايَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

این گونه خدا آیاتش را برای شما بیان می‌کند، باشد که بیندیشید.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ

آیا به کسانی که از ترس مرگ از خانه‌های خود در حالی که هزاران نفر بودند، بیرون آمدند [با دیده عبرت] ننگریستی؟ پس خدا به آنان فرمود: بمیرید [و آنان بدون فاصله مردند] سپس آنان را زنده کرد [تا بدانند رهایی از چنگ مرگ ممکن نیست]. خدا نسبت به مردم دارای فضل و احسان است، ولی بیشتر مردم سپاس نمی‌گذارند.

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

و در راه خدا پیکار کنید و بدانید که یقیناً خدا شنوا و داناست.

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضْعِفُهُ لَهُ وَ-
أُضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْصِطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

کیست آنکه به خدا وام نیکو دهد، تا آن را برایش چندین برابر بیفزاید؟ و خداست که [روزی را] تنگ می‌گیرد و وسعت می‌دهد؛ و [همه شما برای دریافت پاداش] به سوی او بازگردانده می‌شوید.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَأِ مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُوا لِنَبِيِّ لَهُمْ أُبْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَأَبْنَائِنَا فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَأَتَى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ أُصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ ءَالُ مُوسَى وَعَالُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ

آیا [با دیده عبرت] آن گروه از سران و اشراف بنی اسرائیل را پس از موسی ندیدی که به پیامبرشان گفتند: برای ما زمامدار و فرمانروایی برانگیز تا در راه خدا جنگ کنیم؟ گفت: آیا احتمال نمی‌دهید، اگر جنگ بر شما مقرر و لازم شود، جنگ نکنید [و سر به نافرمانی بزنید؟] گفتند: ما را چه هدف و مرادی است که در راه خدا جنگ نکنیم، در حالی که از میان خانه‌ها و فرزندانمان بیرون رانده شده ایم؟ پس چون جنگ بر آنان مقرر و لازم شد، همه جز اندکی از آنان روی گرداندند؛ و خدا به ستمکاران داناست.

و پیامبرشان به آنان گفت: بی‌تردید خدا طالوت را برای شما به زمامداری برانگیخت. گفتند: [شگفتا!] چگونه او را بر ما حکومت باشد و حال آنکه ما به فرمانروایی از او سزاوارتریم، و به او وسعت و فراخی مالی داده نشده [پس ما کجا و زمامداری انسانی تهیدست کجا؟!]. [پیامبرشان] گفت: خدا او را بر شما برگزیده و وی را در دانش و نیروی جسمی فزونی داده؛ و خدا زمامداریش را به هر کس که بخواهد عطا می‌کند؛ و خدا بسیار عطا کننده و داناست.

و پیامبرشان به آنان گفت: یقیناً نشانه فرمانروایی او این است که آن صندوق [که موسی را در آن گذاشتند و به دریا انداختند] نزد شما خواهد آمد، در آن آرامشی از سوی پروردگارتان است، و باقی مانده‌ای از آنچه خاندان موسی و هارون به جا گذاشته‌اند [چون الواح تورات، عصای موسی و عمامه هارون] و فرشتگان آن را حمل می‌کنند، البته در آن نشانه‌ای برای شماست اگر مؤمن باشید.

۲۰
بقره
۲۴۹
۲۸۶
۳۴

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ
فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي
إِلَّا مَنْ أَغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ
فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا
الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُّلْقُوا
اللَّهِ كَم مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ
وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ

۲۵۰

وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا
وَتَبَّتْ أَقْدَامُنَا وَأَنْصَرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

۲۵۱

فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ جَالُوتَ وَءَاتَاهُ اللَّهُ
الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ
النَّاسَ بَعْضُهُمْ بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ ذُو
فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ

۲۵۲

تِلْكَ ءَايَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ
الْمُرْسَلِينَ

پس زمانی که طالوت با سپاهیان [برای جنگ با دشمن از
شهر] بیرون رفت، گفت: بی‌تردید خدا شما را به وسیله نهر
آبی آزمایش می‌کند؛ پس هر که [به هنگام تشنگی] از آن
[سیر] بنوشد، از من نیست و هر که از آن نخورد، از من
است، مگر کسی که با دستش کفی آب برگیرد [که او نه از
من است و نه مردود از سپاه]. پس جز اندکی از آنان همگی
از آن نوشیدند. و زمانی که او و کسانی که با او ایمان آورده
بودند از نهر گذشتند، [گروهی از آنان] گفتند: ما را امروز
قدرت مقابله با جالوت و سپاهیانش نیست. ولی کسانی که
یقین داشتند که دیدارکننده خدایند، گفتند: چه بسا گروه
اندکی که به توفیق خدا بر گروه بسیاری پیروز شدند، و
خدا باشکیبایان است.

و چون [طالوت و اهل ایمان] برای جنگ با جالوت و
سپاهیان‌ش ظاهر شدند، گفتند: پروردگارا! بر ما صبر و
شکیبایی فرو ریز، و گام‌هایمان را استوار ساز، و ما را بر
گروه کافران پیروز گردان.

پس آنان را به توفیق خدا شکست دادند. و داود [جوان
مؤمن نیرومندی که در سپاه طالوت بود] جالوت را کشت، و
خدا او را فرمانروایی و حکمت داد، و از آنچه می‌خواست به
او آموخت. و اگر خدا [تجاوز و ستم] برخی از مردم را به
وسیله برخی دیگر دفع نمی‌کرد، قطعاً زمین را فساد فرا
می‌گرفت؛ ولی خدا نسبت به جهانیان دارای فضل و احسان
است.

این [داستان‌ها و حادثه‌های واقعی] نشانه‌های [توحید،
ربوبیت و قدرت] خداست که به حق و راستی بر تو
می‌خوانیم و یقیناً تو از فرستادگانی.

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ مِّنْهُمْ مَّنْ كَلَّمَ اللَّهُ^ص
وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَعَاتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ
وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ^ط وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَقْتَتَلُوا^ط الَّذِينَ مِنْ
بَعْدِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ اخْتَلَفُوا
فَمِنْهُمْ مَّنْ ءَامَنَ وَمِنْهُمْ مَّنْ كَفَرَ^ج وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا
أَقْتَتَلُوا وَلَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِّنْ قَبْلِ أَنْ
يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفْعَةٌ^ط وَالْكَافِرُونَ هُمُ
الظَّالِمُونَ

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ^ج
لَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ^ط مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ
عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ^ط وَلَا
يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ^ط وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْعَظِيمُ

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ^ط قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ^ج فَمَن يَكْفُرْ
بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنِ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا
انْفِصَامَ لَهَا^ط وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

از آن فرستادگان برخی را بر برخی برتری بخشیدیم. از آنان
کسی است که خدا با او سخن گفت، و برخی از آنان را
درجات و مراتبی بالا برد. و عیسی بن مریم را دلایل و
نشانه‌های روشن دادیم، و او را به وسیله روح القدس
توانایی بخشیدیم. و اگر خدا می‌خواست کسانی که بعد از
آنان [در طول قرون و اعصار] آمدند، پس از آنکه دلایل و
براهین روشن به آنان رسید، با هم نمی‌جنگیدند، ولی
[درباره ایمان و کفر با هم] اختلاف کردند، پس برخی از
آنان ایمان آوردند و برخی کفر ورزیدند، قطعاً خدا اگر
می‌خواست نمی‌جنگیدند، ولی خدا آنچه را می‌خواهد [از
روی حکمت و مصلحت] انجام می‌دهد.

ای اهل ایمان! از آنچه به شما روزی کرده‌ایم انفاق کنید،
پیش از آنکه روزی بیاید که در آن نه داد و ستدی است و
نه دوستی و نه شفاعتی؛ و تنها کافران ستمکارند.

خدای یکتا که جز او هیچ معبودی نیست، زنده و قائم به
ذات [و مدبر و برپا دارنده و نگه دارنده همه مخلوقات]
است، هیچ گاه خواب سبک و سنگین او را فرا نمی‌گیرد،
آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است در سیطره مالکیت و
فرمانروایی اوست. کیست آنکه جز به اذن او در پیشگاهش
شفاعت کند؟ آنچه را پیش روی مردم است [که نزد ایشان
حاضر و مشهود است] و آنچه را پشت سر آنان است [که
نسبت به آنان دور و پنهان است] می‌داند. و آنان به چیزی
از دانش او احاطه ندارند مگر به آنچه او بخواهد. تخت
[حکومت، قدرت و سلطنت]ش آسمان‌ها و زمین را فرا
گرفته و نگهداری آنان بر او گران و مشقت آور نیست؛ و او
بلند مرتبه و بزرگ است.

در دین، هیچ اکراه و اجباری نیست [کسی حق ندارد کسی
را از روی اجبار وادار به پذیرفتن دین کند، بلکه هر کسی
باید آزادانه با به کارگیری عقل و با تکیه بر مطالعه و تحقیق،
دین را بپذیرد]. مسلماً راه هدایت از گمراهی [به وسیله
قرآن، پیامبر و امامان معصوم] روشن و آشکار شده است.
پس هر که به طاغوت [که شیطان، بت و هر طغیان گری
است] کفر ورزد و به خدا ایمان بیاورد، بی‌تردید به محکم
ترین دستگیره که آن را گسستن نیست، چنگ زده است؛ و
خدا شنوا و داناست.

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَآؤُهُمُ الظُّلُمَاتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ
إِلَى الظُّلُمَاتِ ۚ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهٖ أَنْ ءَاتِلَهُ اللَّهُ
الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا
أَحْيِي وَأُمِيتُ ۖ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالسَّمَسِ مِنَ
الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ ۗ وَاللَّهُ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَىٰ قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى
يُحْيِي هَٰذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ
بَعَثَهُ ۖ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ ۖ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۖ قَالَ
بَلْ لَّبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانْظُرْ إِلَىٰ طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ
يَتَسَنَّهْ ۖ وَانْظُرْ إِلَىٰ حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ ءَايَةً لِلنَّاسِ ۖ وَانْظُرْ
إِلَىٰ الْعِظَامِ كَيْفَ نُنْشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا ۖ فَلَمَّا تَبَيَّنَ
لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

خدا سرپرست و یار کسانی است که ایمان آورده اند؛ آنان را از تاریکی‌ها [ی جهل، شرک، فسق و فجور] به سوی نور [ایمان، اخلاق حسنه و تقوا] بیرون می‌برد. و کسانی که کافر شدند، سرپرستان آنان طغیان گراند که آنان را از نور به سوی تاریکی‌ها بیرون می‌برند؛ آنان اهل آتش اند و قطعاً در آنجا جاودانه‌اند.

آیا [با دیده عبرت] ننگریستی به کسی که چون خدا او را پادشاهی داده بود [از روی کبر و غرور] با ابراهیم درباره پروردگارش به مجادله و ستیز و گفتگوی بی منطق پرداخت؟! هنگامی که ابراهیم گفت: پروردگارم کسی است که زنده می‌کند و می‌میراند [او] گفت: من هم زنده می‌کنم و می‌میرانم. [و برای مشتبه کردن کار بر مردم، دستور داد دو زندانی محکوم را حاضر کردند، یکی را آزاد و دیگری را کشت.] ابراهیم [برای بستن راه مغالطه و تزویر به روی دشمن] گفت: مسلماً خدا خورشید را از مشرق بیرون می‌آورد، تو آن را از مغرب برآور! پس آنکه کافر شده بود، متحیر و مبهوت شد. و خدا گروه ستم گر را [به خاطر تجاوز، ستم، پافشاری بر عناد و لجابشان] هدایت نمی‌کند.

یا چون آن کسی که به دهکده‌ای گذر کرد، در حالی که دیوارهای آن بر روی سقف‌هایش فرو ریخته بود [و اجساد ساکنانش پوسیده و متلاشی به نظر می‌آمد] گفت: خدا چگونه اینان را پس از مرگشان زنده می‌کند؟ پس خدا او را صد سال میراند، سپس وی را برانگیخت، به او فرمود: چه مقدار [در این منطقه] درنگ کرده ای؟ گفت: یک روز یا بخشی از یک روز درنگ کرده ام. [خدا] فرمود: بلکه صد سال درنگ کرده ای! به خوراکی و نوشیدنی خود بنگر که [پس از گذشت صد سال و رفت و آمد فصول چهارگانه] تغییری نکرده، و به دراز گوش خود نظر کن [که جسمش متلاشی شده، ما تو را زنده کردیم تا به پاسخ پرسشت بررسی و به واقع شدن این حقیقت مطمئن شوی]، و تا تو را نشانه‌ای [از قدرت و ربوبیت خود] برای مردم [در مورد زنده شدن مردگان] قرار دهیم، اکنون به استخوان‌ها [ی دراز گوشت] بنگر که چگونه آنها را برمی‌داریم و به هم پیوند می‌دهیم، سپس بر آنها گوشت می‌پوشانیم. چون [کیفیت زنده شدن مردگان] بر او روشن شد، گفت: اکنون می‌دانم که یقیناً خدا بر هر کاری تواناست.

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ ارْنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ قَالَ أَوْ لَمْ تُؤْمِنْ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَظْمِنَ قَلْبِي قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ أَجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِّائَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضْعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتَّبِعُونَ مَأْ أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا أَذَىٰ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَذَىٰ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

و [یاد کنید] هنگامی که ابراهیم گفت: پروردگارا! به من نشان ده که مردگان را چگونه زنده می‌کنی؟ [خدا] فرمود: آیا [به قدرتم نسبت به زنده کردن مردگان] ایمان نیاورده ای؟! گفت: چرا، ولی [مشاهده این حقیقت را خواستم] تا قلمب آramش یابد. [خدا] فرمود: پس چهار پرنده بگیر و آنها را [برای دقت در آفرینش هر یک] به خود نزدیک کن، و [بعد از کشتن، ریز ریز کردن و مخلوط کردنشان به هم] بر هر کوهی [در این منطقه] بخشی از آنها را قرار ده، سپس آنها را بخوان که شتابان به سویت می‌آیند؛ و بدان که یقیناً خدا توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

مثل آنان که اموالشان را در راه خدا انفاق می‌کنند، مانند دانه‌ای است که هفت خوشه برویاند، در هر خوشه صد دانه باشد؛ و خدا برای هر که بخواهد چند برابر می‌کند و خدا بسیار عطا کننده و داناست.

کسانی که اموالشان را در راه خدا انفاق می‌کنند، سپس منت و آزاری به دنبال انفاقشان نمی‌آورند، برای آنان نزد پروردگارشان پاداشی شایسته و مناسب است، و نه بیمی بر آنان است و نه اندوهگین می‌شوند.

گفتاری پسندیده [در برابر تهیدستان] و عفو [ی کریمانه نسبت به خشم و بد زبانی مستمندان] بهتر از بخشی است که دنبالش آزاری باشد، و خدا بی‌نیاز و بردبار است.

ای اهل ایمان! صدقه هایتان را با منت و آزار باطل نکنید، مانند کسی که مالش را به ریا به مردم انفاق می‌کند و به خدا و روز قیامت ایمان ندارد، که وصفش مانند سنگ سخت و خرابی است که بر آن [پوششی نازک از] خاک قرار دارد و رگباری تند و درشت به آن برسد و آن سنگ را صاف [و بدون خاک] واگذارد [صدقه ریایی مانند آن خاک است و این ریاکاران] به چیزی از آنچه کسب کرده‌اند، دست نمی‌یابند و خدا مردم کافر را هدایت نمی‌کند.

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ آتِبْعَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَثْبِيتًا
مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَكَاتَتْ
أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطُلَّ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

أَيُّودُ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِّن نَّحِيلٍ وَأَعْنَابٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ
الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاءُ فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ
فَأَحْتَرَقَتْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ
تَتَفَكَّرُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا
أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ
تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِآخِذِيهِ إِلَّا أَنْ تُغْمِضُوا فِيهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ

الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ
يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ
خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

و مثل کسانی که اموالشان را برای طلب خشنودی خدا و
استوار کردن نفوسشان [بر حقایق ایمانی و فضایل اخلاقی]
انفاق می‌کنند، مانند بوستانی است در جایی بلند که بارانی
تند به آن برسد، در نتیجه میوه‌اش را دو چندان بدهد، و
اگر باران تندی به آن نرسد باران ملایمی می‌رسد [و آن
برای شادابی و محصول دادنش کافی است] و خدا به آنچه
انجام می‌دهید، بیناست.

آیا یکی از شما دوست دارد که او را بوستانی از درختان
خرما و انگور باشد که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است
و برای وی در آن بوستان از هر گونه میوه و محصولی باشد،
در حالی که پیری به او رسیده و دارای فرزندان ناتوان [و
خردسال] است، پس گردبادی که در آن آتش سوزانی است
به آن بوستان برسد و یک پارچه بسوزد؟ [ریا و منت و آزار
به همین صورت انفاق را نابود می‌کند] این گونه خدا آیاتش
را برای شما توضیح می‌دهد تا بیندیشید.

ای اهل ایمان! از پاکیزه‌های آنچه [از راه داد و ستد] به
دست آورده اید، و آنچه [از گیاهان و معادن] برای شما از
زمین بیرون آورده‌ایم، انفاق کنید و برای انفاق کردن دنبال
مال ناپاک و بی ارزش و معیوب نروید، در حالی که اگر آن را
به عنوان حقّ شما به خود شما می‌دادند، جز [با] چشم پوشی
[و دلسردی] نمی‌گرفتید و بدانید که خدا، بی‌نیاز و ستوده
است.

شیطان، شما را [به هنگام انفاق مال با ارزش] از تهیدستی
و فقر می‌ترساند، و شما را به کار زشت [چون بخل
و خودداری از زکات و صدقات] امر می‌کند، و خدا شما را از
سوی خود وعده آمرزش و فزونی رزق می‌دهد؛ و خدا بسیار
عطا کننده و داناست.

حکمت را به هر کس بخواهد می‌دهد، و آنکه به او حکمت
داده شود، بی‌تردید او را خیر فراوانی داده‌اند، و جز
صاحبان خرد، کسی متذکّر نمی‌شود.

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِّنْ نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِّنْ نَّذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ^ط
وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ

إِنْ تُبْدُوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ^ط وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا
الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ^ج وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِّنْ
سَيِّئَاتِكُمْ^ط وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَاءُ^ط وَمَا
تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلِأَنْفُسِكُمْ^ج وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ
اللَّهِ^ج وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُؤَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ

لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ
ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ
تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَافًا^ط وَمَا تُنْفِقُوا
مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ^ع عَلِيمٌ

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ
أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

و هر نفقه‌ای که انفاق کردید و هر نذری را که برعهده گرفتید، یقیناً خدا آن را می‌داند، [در نتیجه فرمانبر را پاداش می‌دهد و ستمکار به آیات خدا و حقوق مردم را عذاب می‌کند] و برای ستمکاران در قیامت یآوری نیست.

اگر صدقه‌ها را آشکار کنید، کاری نیکوست، و اگر آنها را پنهان دارید و به تهیدستان دهید برای شما بهتر است؛ و خدا [به این سبب] بخشی از گناهاتان را محو می‌کند؛ و خدا به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

[ای پیامبر! هدایت آنان [به سوی اخلاص در انفاق و ترک متّ و آزار] بر عهده تو نیست، [وظیفه تو ابلاغ پیام و اتمام حجت است] بلکه خداست که هر کس را بخواهد هدایت می‌کند. [ای اهل ایمان!] و هر مالی را که انفاق کنید به سود خود شماس، و این در صورتی است که انفاق نکنید جز برای طلب خشنودی خدا. و آنچه از مال [بارزش و بی عیب] انفاق کنید، پاداشش به طور کامل به شما داده می‌شود، و مورد ستم قرار نخواهید گرفت.

[صدقات] حق نیازمندی است که در راه خدا [به سبب جنگ یا طلب دانش یا بیماری یا عوامل دیگر] در مضیقه و تنگنا افتاده‌اند [و برای فراهم کردن هزینه زندگی] نمی‌توانند در زمین سفر کنند؛ فرد ناآگاه آنان را از شدت پارسایی وعفتی که دارند توانگر و بی‌نیاز می‌پندارد. [تو ای رسول من!] آنان را از سیمایشان می‌شناسی. [آنان] از مردم به اصرار چیزی نمی‌خواهند. و شما ای اهل ایمان! آنچه از مال [با ارزش و بی عیب] انفاق کنید، یقیناً خدا به آن داناست.

کسانی که [چون علی بن ابی طالب (علیه السلام)] اموالشان را در شب و روز و پنهان و آشکار انفاق می‌کنند، برای آنان نزد پروردگارش پاداشی شایسته و مناسب است؛ و نه بیمی بر آنان است و نه اندوهگین می‌شوند.

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي
يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ
مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ
مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ
وَمَنْ عَادَ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

يَمَحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرْبِي الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ
كَفَّارٍ أَثِيمٍ

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَعَاتَوْا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن
كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتُمْ
فَلََكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ

وَإِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ
لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا
كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

کسانی که ربا می‌خورند [در میان مردم و برای امر معیشت و زندگی] به پای نمی‌خیزند، مگر مانند به پای خاستن کسی که شیطان او را با تماس خود آشفته حال کرده [و تعادل روانی و عقلی اش را مختل ساخته] است، این بدان سبب است که آنان گفتند: خرید و فروش هم مانند رباست. در حالی که خدا خرید و فروش را حلال، و ربا را حرام کرده است. پس هر که از سوی پروردگارش پندی به او رسد و [از کار زشت خود] بازایستد، سودهایی که [پیش از تحریم آن] به دست آورده، مال خود اوست، و کارش [از جهت آثار گناه و کیفر آخرتی] با خداست. و کسانی که [به عمل زشت خود] بازگردند [و نهی خدا را احترام نکنند] پس آنان اهل آتش اند، و در آن جاودانه‌اند.

خدا ربا را نابود می‌کند، و صدقات را فزونی می‌دهد؛ و خدا هیچ ناسپاس بزه کاری را دوست ندارد.

مسلمأ کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، و نماز را به پا داشتند، و زکات پرداختند، برای آنان نزد پروردگارشان پاداشی [شایسته و مناسب] است، و نه بیمی بر آنان است و نه اندوهگین می‌شوند.

ای اهل ایمان! از خدا پروا کنید، و اگر مؤمن [واقعی] هستید آنچه را از ربا [بر عهده مردم] باقی مانده رها کنید.

واگر چنین نکردید [و به رباخواری اصرار ورزیدید] به جنگی بزرگ از سوی خدا و رسولش [بر ضد خود] یقین کنید؛ و اگر توبه کردید، اصل سرمایه‌های شما برای خود شماسست [و سودهای گرفته شده را به مردم بازگردانید] که در این صورت نه ستم می‌کنید و نه مورد ستم قرار می‌گیرید.

و اگر [بدهکار] تنگدست بود [بر شماسست که] او را تا هنگام توانایی مهلت دهید؛ و بخشیدن همه وام [و چشم پوشی و گذشت از آن در صورتی که توانایی پرداختش را ندارد] اگر [فضیلت و ثوابش را] بدانید برای شما بهتر است.

و پروا کنید از روزی که در آن به سوی خدا بازگردانده می‌شوید، سپس به هر کس آنچه انجام داده، به طور کامل داده می‌شود؛ و آنان مورد ستم قرار نمی‌گیرند [زیرا هر چه را دریافت می‌کنند، تجسم عینی اعمال خودشان است].

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدَيْنٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُب بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْب كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَىٰ وَلَا يَأْب الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْمَعُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰ أَجَلٍ ۚ ذَٰلِكُمْ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَىٰ أَلَّا تَرْتَابُوا ۚ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا ۖ وَأَشْهِدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ تَفَعَّلُوا فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۖ وَيعَلِّمُكُمُ اللَّهُ ۖ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

ای اهل ایمان! چنانچه وامی به یکدیگر تا سر آمد معینی، دادید، لازم است آن را بنویسید. و باید نویسنده‌ای [سندش را] در میان خودتان به عدالت بنویسد. و نباید هیچ نویسنده‌ای از نوشتن سند همان گونه که خدا [بر اساس قوانین شرعی] به او آموخته است، دریغ ورزد. او باید بنویسد، و کسی که حق به عهده اوست باید [کلامش را جهت تنظیم سند برای نویسنده] املا کند، و از خدا که پروردگار اوست پروا نماید و از حق چیزی را نکاهد. و اگر کسی که حق به عهده اوست، سفیه یا ناتوان باشد، یا [به علتی] نتواند املا کند، ولی و سرپرست او به عدالت املا کند. و دو شاهد از مردانتان را [بر این حق] شاهد بگیرید، و اگر دو مرد نبود، یک مرد و دو زن را از میان شاهدانی که می‌پسندید، شاهد بگیرید تا اگر یکی از آن دو زن [واقعیت را] فراموش کرد، آن دیگری او را یادآوری کند. و شاهدان هنگامی که [برای ادای شهادت] دعوت شوند [از پاسخ دعوت] امتناع نورزند، و از نوشتن [سند وام] تا سرآمد معینش، کوچک باشد یا بزرگ، ملول نشوید، این [کار] نزد خدا عادلانه تر و برای اقامه شهادت پابرجاتر، و به اینک [در جنس وام، اندازه آن و زمان پرداختش] شک نکنید [و ستیز و نزاعی پیش نیاید، نزدیک تر است. مگر آنکه داد و ستدی نقدی باشد که آن را میان خود دست به دست می‌کنید، در این صورت بر شما گناهی نیست که آن را ننویسید. و هرگاه داد و ستد کنید، شاهد بگیرید. و نباید به نویسنده و شاهد زیان برسد و اگر زیان برسانید، خروج از اطاعت خداست که گریبانگیر شما شده است و از خدا پروا کنید و خدا [احکامش را] به شما می‌آموزد و خدا به همه چیز داناست.

وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَنْ مَّقْبُوضَةً فَإِنْ
أَمِنْ بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي أُوتِيَ مِنْ أَمْنَتِهِ وَلِيَتَّقِ
اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ عِشْمٌ
فَلْبُهُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ

لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنْ تُبْذَرُوا مَا فِي
أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفَوُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَعْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ
وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

ءَامَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ
ءَامَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ
أَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا
وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا
مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا
وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا
رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ
لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

و اگر در سفر بودید و نویسنده‌ای [برای ثبت سند]
نیافتید، وثیقه‌های دریافت شده [جایگزین سند و شاهد]
است. و اگر یکدیگر را امین دانستید [وثیقه لازم نیست]
پس باید کسی که امینش دانسته‌اند، امانتش را ادا کند. و
از خدا پروردگار خود، پروا نماید و [شما ای شاهدان!]
شهادت را پنهان نکنید و هر که آن را پنهان کند، یقیناً دلش
گناهکار است؛ و خدا به آنچه انجام می‌دهید داناست.

آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، فقط در سیطره
مالکیت و فرمانروایی خداست، و اگر آنچه [از نیت‌های
فاسد و افکار باطل] در دل دارید آشکار کنید یا پنهان
سازید، خدا شما را به آن محاسبه می‌کند؛ پس هر که را
بخواهد می‌آمزد، و هر که را بخواهد عذاب می‌کند؛ و خدا
بر هر کاری تواناست.

پیامبر به آنچه از پروردگارش به او نازل شده، ایمان آورده،
و مؤمنان همگی به خدا و فرشتگان و کتاب‌ها و پیامبرانش،
ایمان آورده‌اند [و بر اساس ایمان استوارشان گفتند:] ما
میان هیچ یک از پیامبران او فرق نمی‌گذاریم. و گفتند:
شنیدیم و اطاعت کردیم، پروردگارا! آمرزشت را خواهیم و
بازگشت [همه] به سوی توست.

خدا هیچ کس را جز به اندازه توانایی اش تکلیف نمی‌کند.
هر کس عمل شایسته‌ای انجام داده، به سود اوست، و هر
کس مرتکب کار زشتی شده، به زیان اوست. [مؤمنان
گویند:] پروردگارا! اگر فراموش کردیم یا مرتکب اشتباه
شدیم، ما را مؤاخذه مکن. پروردگارا! تکالیف سنگینی
برعهده ما مگذار، چنان که بر عهده کسانی که پیش از ما
بودند گذاشتی. پروردگارا! و آنچه را به آن تاب و توان
نداریم بر ما تحمیل مکن؛ و از ما درگذر؛ و ما را بیامرز؛ و بر
ما رحم کن؛ تو سرپرست مایی؛ پس ما را بر گروه کافران
پیروز فرما.

الم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الم

۱
۴۲

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ

۲

نَزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ
التَّوْرَةَ وَالْإِنجِيلَ

۳

مِّن قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ الْفُرْقَانَ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ

۴

إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ

۵

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۶

هُوَ الَّذِي أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ
الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَبِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ
فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَبَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا
يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا
بِهِ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

۷

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ
رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ

۸

رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ
الْعِيعَادَ

۹

خدای یکتا که جز او هیچ معبودی نیست، زنده و قائم به ذات [و مدبّر و برپا دارنده و نگه دارنده همه مخلوقات] است.

این کتاب را تدریجاً به حق و راستی بر تو نازل کرد که تصدیق کننده کتاب‌های پیش از خود است؛ و تورات و انجیل را

پیش از این برای هدایت مردم فرستاد، و فرقان را [که مایه جدایی حق از باطل است] نازل کرد. مسلماً کسانی که به آیات خدا کافر شدند، برای آنان [به کیفر کفرشان] عذابی سخت است؛ و خدا توانای شکست ناپذیر و صاحب انتقام است.

یقیناً چیزی در زمین و در آسمان بر خدا پوشیده نیست.

اوست که شما را در رحم‌ها [یِ مادران] به هر گونه که می‌خواهد تصویر می‌کند. جز او هیچ معبودی نیست؛ توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

اوست که این کتاب را بر تو نازل کرد که بخشی از آن کتاب، آیات محکم است [که دارای کلماتی صریح و مفاهیمی روشن است] آنها اصل و اساس کتاب اند، و بخشی دیگر آیات متشابه است [که کلماتش غیر صریح و معانی اش مختلف و گوناگون است و جز به وسیله آیات محکم و روایات استوار تفسیر نمی‌شود] ولی کسانی که در قلوبشان انحراف [از هدایت الهی] است برای فتنه انگیزی و طلب تفسیر [نادرست و به تردید انداختن مردم و گمراه کردن آنان] از آیات متشابهش پیروی می‌کنند، و حال آنکه تفسیر واقعی و حقیقی آنها را جز خدا نمی‌داند. و استواران در دانش [و چیره دستان در بینش] می‌گویند: ما به آن ایمان آوردیم، همه [چه محکم، چه متشابه] از سوی پروردگار ماست. و [این حقیقت را] جز صاحبان خرد متذکر نمی‌شوند.

[و می‌گویند:] پروردگارا! دل هایمان را پس از آنکه هدایتمان فرمودی منحرف مکن، و از سوی خود رحمتی برما ببخش؛ زیرا تو بسیار بخشنده ای.

پروردگارا! قطعاً تو در روزی که هیچ شکی در آن نیست، گردآورنده همه مردمی؛ مسلماً خدا خلف وعده نمی‌کند.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ
مِّنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَٰئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ

۱۱

كَذَّابٍ ءَالٍ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ

۱۲

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ
وَبِئْسَ الْمِهَادُ

۱۳

قَدْ كَانَ لَكُمْ ءَايَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الَّتِي تَقَاتَلَتْ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُم مِّثْلِهِمْ رَأَىٰ الْعَيْنِ وَاللَّهُ
يُؤَيِّدُ بِنَصَرِهِ مَن يَشَاءُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ

۱۴

زَيْنَ النَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ
وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ
الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْخَرْثِ ذَٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ

قُلْ أُؤْتِيْكُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ ذَٰلِكُمْ لِّلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ
جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ
مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ

یقیناً اموال و فرزندان کافران هرگز چیزی از [عذاب] خدا
را از آنان برطرف نمی‌کند؛ و اینانند که آتشگیره آتش اند.

[روش آنان] مانند روش فرعونیان و کسانی است که پیش
از آنان بودند که آیات ما را تکذیب کردند، پس خدا هم
آنان را به گناهانشان مواخذه کرد؛ و خدا سخت کیفر است.

به کافران بگو: به زودی شکست می‌خورید و به سوی دوزخ
محشور می‌شوید، و آن بد آرامگاهی است.

تحقیقاً برای شما در دو گروهی که [در جنگ بدر] با هم رو
به رو شدند، نشانه‌ای [از قدرت خدا و حقانیت نبوت
پیامبر] بود، گروهی در راه خدا می‌جنگیدند، و گروه دیگر
کافر بودند، که اهل ایمان را به چشم خویش دو برابر می
دیدند [به همین خاطر شکست خوردند] و خدا هر که را
بخواهد با یاری خود تأیید می‌کند؛ مسلماً در این [واقعیت]
عبرتی برای دارندگان بصیرت است.

محبت و عشق به خواستنی‌ها [که عبارت است] از زنان و
فرزندان و اموال فراوان از طلا و نقره و اسبان نشاندار و
چهارپایان و کشت و زراعت، برای مردم آراسته شده است؛
اینها کالای زندگی [زودگذر] دنیاست؛ و خداست که
بازگشت نیکو نزد اوست.

بگو: آیا شما را به بهتر از این [امور] خبر دهم؟ برای آنان
که [در همه شؤون زندگی] پرهیزکاری پیشه کرده‌اند، در
نزد پروردگارشان بهشت‌هایی است که از زیر [درختان] آن
نهرها جاری است، در آنجا جاودانه‌اند و [نیز برای آنان]
همسرانی پاکیزه و خشنودی و رضایتی از سوی خداست؛ و
خدا به بندگان بیناست.

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا عَامِنَا فَاعْفُ عَنَّا ذُنُوبَنَا وَقِنَا
عَذَابَ النَّارِ

۱۷

الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنْفِقِينَ
وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ

۱۸

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ
قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۱۹

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ
يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

۲۰

فَإِنْ حَاجُّوكَ فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ وَقُلْ
لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْأُمِّيِّينَ ءَأَسْلَمْتُمْ فَإِنْ أَسْلَمُوا
فَقَدْ أَهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَاللَّهُ بَصِيرٌ
بِالْعِبَادِ

۲۱
۴۴ ر

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيَّاتِ بَغْيٍ
حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ
فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

۲۲

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَلُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا
لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ

آنان که می‌گویند: پروردگارا! قطعاً ما ایمان آوردیم، پس
گناهانمان را بیامرز و ما را از عذاب آتش نگاه دار.

آنان که صبر کنندگان و راستگویان و فرمانبرداران و انفاق
کنندگان و استغفار کنندگان در سحرهایند؛

خدا در حالی که برپا دارنده عدل است [با منطق وحی، با
نظام متقن آفرینش و با زبان همه موجودات] گواهی می‌دهد
که هیچ معبودی جز او نیست؛ و فرشتگان و صاحبان دانش
نیز گواهی می‌دهند که هیچ معبودی جز او نیست؛ معبودی
که توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

مسلماً دین [واقعی که همه پیامبران مبلّغ آن بودند] نزد
خدا، اسلام است. و اهل کتاب [درباره آن] اختلاف نکردند
مگر پس از آنکه آنان را [نسبت به حقانیت آن] آگاهی و
دانش آمد، این اختلاف به خاطر حسد و تجاوز میان خودشان
بود؛ و هر کس به آیات خدا کافر شود [بداند که] خدا
حسابرسی، سریع است.

پس اگر با تو جدال و گفتگوی خصومت آمیز کردند، [فقط در
پاسخشان] بگو: من و همه پیروانم وجود خود را تسلیم خدا
کرده‌ایم. و به اهل کتاب و به بی سوادان [مشرک] بگو: آیا
شما هم تسلیم شده اید؟ پس اگر تسلیم شوند، قطعاً
هدایت یافته‌اند، و اگر روی گرداندند [برتو دشوار و سخت
نیاید] که آنچه بر عهده توست فقط ابلاغ [پیام خدا] ست؛ و
خدا به بندگان بیناست.

کسانی که پیوسته به آیات خدا کفر می‌ورزند، و همواره
پیامبران را به ناحق می‌کشند، و از مردم کسانی را که امر
به عدالت می‌کنند به قتل می‌رسانند، پس آنان را به عذابی
دردناک بشارت ده.

آنان کسانی اند که اعمالشان در دنیا و آخرت تباه و بی اثر
شده، و برای آنان هیچ یابوری نخواهد بود.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُمْ مُّعْرِضُونَ

۲۴

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَن تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ وَغَرَّهُمْ فِي دِينِهِمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

۲۵

فَكَيْفَ إِذَا جُمِعَهُمْ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

۲۶

قُلِ اللَّهُمَّ مَلِكُ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَن تَشَاءُ وَتَنزِعُ الْمُلْكَ مِمَّن تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَن تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

۲۷

تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَمِيتِ وَتُخْرِجُ الْمَمِيتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَن تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

۲۸

لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَن تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقْلَةً وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ ۗ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ

۲۹

قُلْ إِن تَخَفُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمَهُ اللَّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

آیا به کسانی که بهره‌ای اندک از کتاب [تورات و انجیل] به آنان داده شده ننگریستی که به سوی کتاب خدا خوانده می‌شوند تا در میان آنان [درباره احکام الهی و نبوت پیامبر اسلام] داوری کنند؟ سپس گروهی از آنان در حالی که اعراض کننده [از حق و حقیقت] اند، روی می‌گردانند.

این روی گردانی به خاطر آن است که گفتند: هرگز آتش [دوزخ در روز قیامت] جز چند روزی به ما نمی‌رسد و آنچه همواره افترا و دروغ [به خدا] می‌بستند، آنان را در دینشان مغرور کرده است.

پس چه خواهند کرد، هنگامی که آنان را برای روزی که هیچ شکی در آن نیست گرد آوریم، و به هر کس آنچه [از نیک و بد] به دست آورده، به طور کامل داده شود، و آنان مورد ستم قرار نخواهند گرفت.

بگو: خدایا! ای مالک همه موجودات! به هر که خواهی حکومت می‌دهی و از هر که خواهی حکومت را می‌ستانی، و هر که را خواهی عزت می‌بخشی و هر که را خواهی خوار و بی‌مقدار می‌کنی، هر خبری به دست توست، یقیناً تو بر هر کاری توانایی.

شب را در روز در می‌آوری و روز را در شب در می‌آوری، و زنده را از مرده بیرون می‌آوری و مرده را از زنده بیرون می‌آوری؛ و هر که را بخواهی بی‌حساب روزی می‌دهی.

مؤمنان نباید کافران را به جای اهل ایمان، سرپرست و دوست بگیرند؛ و هر کس چنین کند در هیچ پیوند و رابطه‌ای با خدا نیست، مگر آنکه بخواهید به سبب دفع خطری که متوجه شماست از آنان تقیه کنید؛ خدا شما را از [عذاب] خود بر حذر می‌دارد، و بازگشت [همه] به سوی خداست.

بگو: اگر آنچه [از نیت‌های فاسد و افکار باطل] در سینه‌های شماست، پنهان دارید یا آشکار کنید، خدا آن را می‌داند. و نیز آنچه را در آسمان‌ها و آنچه را در زمین است، می‌داند و خدا بر هر چیز تواناست.

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ

إِنَّ اللَّهَ أَصْطَفَىٰ ءَادَمَ وَنُوحًا وَءَالَ إِبْرَاهِيمَ وَءَالَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ

ذُرِّيَّةَ بَعْضِهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعْتَ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَىٰ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ يَمْرِئُمُ أَنَّىٰ لَكَ هَذَا قَالَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

روزی که هر کس آنچه را از کار نیک انجام داده و آنچه را از کار زشت مرتکب شده حاضر شده می‌یابد، و آرزو می‌کند که ای کاش میان او و کارهای زشتش زمان دور و درازی فاصله بود. و خدا شما را از [عذاب] خود برحذر می‌دارد؛ و خدا به بندگان مهربان است.

بگو: اگر خدا را دوست دارید، پس مرا پیروی کنید تا خدا هم شما را دوست بدارد، و گناهانتان را ببامرزد؛ و خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

بگو: از خدا و پیامبر اطاعت کنید. پس اگر روی گردانیدند [بدانند که] یقیناً خدا کافران را دوست ندارد.

بی‌تردید خدا آدم و نوح و خاندان ابراهیم و خاندان عمران را [به خاطر شایستگی‌های ویژه‌ای که در آنان بود] بر جهانیان برگزید.

فرزندانی [را برگزید] که [از نظر پاکی، تقوا، درستی و راستی] برخی از [آنان از نسل] برخی دیگرند؛ و خدا شنوا و داناست.

[یاد کنید] هنگامی که همسر عمران گفت: پروردگارا! برای تو نذر کردم که آنچه را در شکم خود دارم [برای خدمت خانه تو از ولایت و سرپرستی من] آزاد باشد، بنابراین از من بپذیر؛ یقیناً تو شنوا و دانایی.

زمانی که او را زایید، گفت: پروردگارا! من او را دختر زاییدم. و خدا به آنچه او زایید داناتر بود؛ و آن پسر [که زاییدن او را آرزو داشت، در کرامت، عظمت، ارزش و شخصیت] مانند این دختر نیست؛ [پس در مقام نام گذاریش گفت:] البته من نامش را «مریم» نهادم، و او و فرزندان‌ش را از خطرات مهلک و وسوسه‌های بنیان برانداز شیطان رانده شده به پناه تو می‌آورم.

پس پرودگارش او را به صورت نیکویی پذیرفت، و به طرز نیکویی نشو و نما داد، و زکریا را کفیل [رشد و تربیت معنوی] او قرار داد. هر زمان که زکریا در محراب [عبادت] بر او وارد می‌شد، رزق ویژه‌ای نزدش می‌یافت. [روزی در کمال شگفتی] گفت: ای مریم! این رزق ویژه برای تو از کجاست؟! گفت: از سوی خداست، یقیناً خدا هر کس را بخواهد، رزق بی حساب می‌دهد.

هٰذَاكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ ۖ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ۚ إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ

فَنَادَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَىٰ مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ

قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ وَامْرَأَتِي عَاقِرٌ قَالَ كَذَٰلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّي ءَايَةً ۖ قَالَ ءَايَتُكَ إِلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمَزًا ۖ وَادْكُرْ رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَرِ

وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَمْرَيْمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَىٰ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ

يَمْرَيْمُ أَقْنَتِي لِرَبِّكِ وَأَسْجُدِي وَأَرْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ

ذَٰلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۚ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَقُولُونَ أَقْلَمَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ

إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَمْرَيْمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ

در آنجا بود که زکریا [با دیدن کرامت و عظمت مریم] پروردگار خود را خوانده، گفت: پروردگارا! مرا از سوی خود فرزندی پاک و پاکیزه عطا کن، یقیناً تو شنوای دعایی.

پس فرشتگان، او را در حالی که در محراب عبادت به نماز ایستاده بود، ندا دادند که خدا تو را به یحیی بشارت می‌دهد که تصدیق کننده کلمه‌ای از سوی خدا [یعنی مسیح] است و سرور و پیشوا، و [از روی زهد و حیا] نگاهدار خود از مُشتهیات نفسانی، و پیامبری از شایستگان است.

گفت: پروردگارا! چگونه برای من پسری خواهد بود، در حالی که پیری به من رسیده و همسرم نازاست؟ خدا فرمود: چنین است [که می‌گویی، ولی کار خدا مُقید به علل و اسباب نیست] خدا هر چه را بخواهد [با مشیت مطلقه خود] انجام می‌دهد.

گفت: پروردگارا! برای من نشانه‌ای [جهت الهی بودن این بشارت] قرار ده. گفت: نشانه تو این است که سه روز نتوانی با مردم جز با رمز و اشاره سخن گویی، و پروردگارت را بسیار یاد کن و [او را] شام گاه و بامداد تسبیح گوی.

و [یاد کنید] هنگامی که فرشتگان گفتند: ای مریم! قطعاً خدا تو را برگزیده و [از همه آلودگی‌های ظاهری و باطنی] پاک ساخته، و بر زنان جهانیان برتری داده است.

ای مریم! فروتنانه برای پروردگارت به طاعت برخیز و سجده به جای آور و با رکوع کنندگان رکوع کن.

این [حقایق] از خبرهای غیبی است که به تو وحی می‌کنیم. و تو هنگامی که آنان قلم‌های خود را [به عنوان قرعه زدن در آب] می‌انداختند که کدامیک از آنان سرپرستی مریم را عهده دار شود، و نیز زمانی که [برای کفالت او] با یکدیگر جدال و ستیز می‌کردند، نزد آنان نبود.

[یاد کنید] زمانی که فرشتگان گفتند: ای مریم! یقیناً خدا تو را به کلمه‌ای از سوی خود که نامش مسیح عیسی بن مریم است مژده می‌دهد که در دنیا و آخرت دارای مقبولیت و آبرومندی و از مقرّبان است.

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ

و با مردم در گهواره [به صورت کاری خارق العاده] و در میان سالی [با زبان وحی] سخن می‌گوید و از شایستگان است.

[مریم] گفت: پروردگارا! چگونه برای من فرزندی خواهد بود، در حالی که هیچ بشری با من تماس نگرفته؟! [خدا] فرمود: چنین است که می‌گویی [ولی کار خدا مقید به علل و اسباب نیست]، خدا هر چه را خواهد [با مشیت مطلقه خود] می‌آفریند، چون چیزی را اراده کند جز این نیست که به آن می‌گوید: «باش» پس بی درنگ می‌باشد؛

قَالَتْ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرٌ قَالَ
كَذَلِكَ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ
كُنْ فَيَكُونُ

۴۷

و به او کتاب و حکمت و تورات و انجیل می‌آموزد.

وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ

۴۸

و به رسالت و پیامبری به سوی بنی اسرائیل می‌فرستد که [به آنان گوید:] من از سوی پروردگارتان برای شما نشانه‌ای [بر صدق رسالتم] آورده‌ام؛ من از گل برای شما چیزی به شکل پرند می‌سازم و در آن می‌دمم که به اراده و مشیت خدا پرند می‌شود و قادر به پرواز می‌شود؛ و کور مادرزاد و مبتلای به پیسی را بهبود می‌بخشم؛ و مردگان را به اذن خدا زنده می‌کنم؛ و شما را از آنچه می‌خورید و آنچه در خانه هایتان ذخیره می‌کنید خبر می‌دهم؛ مسلماً اگر مؤمن باشید این [معجزات] برای شما نشانه‌ای [بر صدق رسالت من] است؛

وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِّن
رَّبِّكُمْ أَنِّي أَخْلُقُ لَكُمْ مِنَ الطَّيْنِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ
فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ
وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُنَبِّئُكُم بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا
تَدْخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِن كُنتُمْ
مُؤْمِنِينَ

۴۹

و آنچه را از تورات پیش از من بوده، تصدیق دارم و [آمده‌ام] تا برخی از چیزهایی را که [در گذشته به سزای ستمکاری و گناهاتتان] بر شما حرام شده حلال کنم، و برای شما نشانه‌ای [بر صدق رسالتم] از سوی پروردگارتان آورده‌ام؛ پس [ای بنی اسرائیل!] از خدا پروا کنید و مرا فرمان برید؛

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَلَأُحِلَّ لَكُمْ بَعْضَ
الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُم بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَاتَّقُوا
اللَّهَ وَاطِيعُونَ

۵۰

یقیناً خدا پروردگار من و پرودگار شماست؛ پس او را بپرستید، این است راه راست.

إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ

۵۱

زمانی که عیسی از آنان احساس کفر کرد، گفت: [برای اقامه دین و سلوک و حرکت] کیانند یاران من به سوی خدا؟ حواریون گفتند: ما یاران خدايیم، به خدا ایمان آوردیم؛ و گواه باش که ما در برابر خدا [و فرمان‌ها و احکام او] تسلیم هستیم.

فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى
اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ عَامَنَّا بِاللَّهِ وَأَشْهَدُ
بِأَنَّا مُسْلِمُونَ

۵۲
حزب ۲۳

رَبَّنَا ءَامَنَّا بِمَا أُنزِلَتْ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ

۵۴

وَمَكْرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكِرِينَ

۵۵

۴۷

إِذْ قَالَ اللَّهُ يٰعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ارْفُوعْ إِلَىَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلُ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ ثُمَّ إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ فَأَحْكُم بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

۵۶

فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأَعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِّن نَّاصِرِينَ

۵۷

وَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ

۵۸

ذَٰلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ

۵۹

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ ءَادَمَ ۖ خَلَقَهُ مِن تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ ۖ كُنْ فَيَكُونُ

۶۰

الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ الْمُمْتَرِينَ

۶۱

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِن بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ

پروردگارا! به آنچه نازل کردی ایمان آوردیم و از این پیامبر پیروی کردیم؛ پس ما را در زمره گواهان [که پیامبران تواند] بنویس.

و [کافران از بنی اسرائیل درباره عیسی و آیینش] نیرنگ زدند، و خدا هم جزای نیرنگشان را داد؛ و خدا بهترین جزا دهنده نیرنگ زندگان است.

[یاد کنید] هنگامی که خدا فرمود: ای عیسی! من تو را [از روی زمین و از میان مردم] بر می‌گیرم، و به سوی خود بالا می‌برم، و از بودن در میان اجتماع آلوده کافران پاک می‌کنم، و آنان را که از تو پیروی کردند تا روز قیامت برتر از کسانی که کافر شدند قرار می‌دهم؛ سپس بازگشت شما به سوی من است، و در میان شما در آنچه با هم اختلاف داشتید [به حق و عدالت] داوری می‌کنم؛

اما کسانی که کافر شدند، آنان را در دنیا و آخرت به عذابی سخت شکنجه می‌کنم و برای آنان هیچ یابوری نخواهد بود؛

و اما کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، خدا پاداششان را به طور کامل می‌دهد؛ و خدا ستمکاران را [که به دین کافر شدند، یا از دین فقط به اسم آن قناعت کردند] دوست ندارد.

این داستان‌هایی که بر تو می‌خوانیم از آیات [الهی] و پندهای حکیمانه است.

قطعاً داستان عیسی نزد خدا [از نظر چگونگی آفرینش] مانند داستان آدم است که [پیکر] او را از خاک آفرید، سپس به او فرمود: [موجود زنده] باش؛ پس بی درنگ [موجود زنده] شد.

حق از [ناحیه] پروردگار توست؛ بنابراین از تردیدکنندگان مباش.

پس هر که با تو درباره او [عیسی] پس از آنکه بر تو [به واسطه وحی، نسبت به احوال وی] علم و آگاهی آمد، مجادله و ستیز کند، بگو: بیاید ما پسرانمان را و شما پسرانتان را، و ما زنانمان را و شما زانتان را، و ما نفوسمان را و شما نفوستان را دعوت کنیم؛ سپس یکدیگر را نفرین نماییم، پس لعنت خدا را بر دروغگویان قرار دهیم

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۶۳

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ

۶۴
۴۸ر

قُلْ يَٰأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ تَعَالَوْاْ إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَآءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِۦءَ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْاْ فَقُولُواْ أُشْهِدُواْ بِآثَٰنَا مُسْلِمُونَ

۶۵

يَٰأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تُحَٰجُّونَ فِىٓ إِبرَهِيمَ وَمَآ أُنزِلَتْ ٱلتَّوْرَةُ وَٱلْإِنْجِيلُ إِلَّا مِّنۢ بَعْدِهِۦٓ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

۶۶

هَٰأَنتُمْ هَٰؤُلَآءِ حَٰجَجْتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهِۦ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَٰجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِۦ عِلْمٌۭ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

۶۷

مَا كَانَ إِبرَهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِن كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ

۶۸

إِنَّ أَوَّلَى ٱلنَّاسِ بِإِبرَهِيمَ ٱلَّذِينَ أَتَّبَعُوهُ وَهَٰذَا ٱلنَّبِيُّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱللَّهُ وَلِىُّ ٱلْمُؤْمِنِينَ

۶۹

وَدَّتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ لَوْ يُضِلُّوكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ

۷۰

يَٰأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَٰتِ ٱللَّهِ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ

یقیناً این [واقعياتى که بیان شد، همان داستان راست و درست [مسیح] است؛ [و الوهیت او یا فرزند خدا بودنش از پندارهای واهی و ادعاهای باطل نصارى است] و هیچ معبودى جز خدا نیست؛ و یقیناً خداست که توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

چنانچه [با این همه دلایل روشن از اعتراف به توحید و پذیرفتن اسلام] روی گرداندند، [بدانند که] یقیناً خدا به [وضع و حال] مفسدان آگاه است.

بگو: ای اهل کتاب! بیایید به سوى سخنى که میان ما و شما یکسان است [و همه کتاب‌های آسمانى و پیامبران آن را ابلاغ کردند] که جز خدای یگانه را نپرستیم، و چیزى را شریک او قرار ندهیم، و بعضى از ما بعضى را اربابانى به جای خدا نگیرد. پس اگر [از دعوتت به این حقایق] روی گرداندند [تو و پیروانت] بگویید: گواه باشید که ما [در برابر خدا و فرمان‌ها و احکام او] تسلیم هستیم.

ای اهل کتاب! چرا درباره ابراهیم مجادله و ستیز می‌کنید [شما قوم یهود، او را یهودى می‌دانید، و شما گروه نصارى، او را نصرانى می‌شمارید] در حالى‌که تورات و انجیل بعد از او نازل شد؛ آیا نمی‌اندیشید؟!

آگاه باشید! شما كسانى هستید كه درباره آنچه به آن آگاهى داشتید مجادله و ستیز كرديد، [ستیز شما يهوديان با نصارى اين بود كه مسيح، فرزند خدا نيست، و ستيز شما نصارى با يهوديان اين بود كه عيسى داراى مقام نبوت است و ايمان به او واجب است،] پس چرا درباره آنچه به آن آگاهى نداريد [و آن آيين ابراهيم است] مجادله و ستيز مى‌كنيد؟! و خدا مى‌داند و شما نمى‌دانيد.

ابراهيم نه يهودى بود و نه نصرانى، بلكه يكتاپرست و حق گرايى تسليم بود، و از مشركان نبود.

مسلمان نزدیک ترین مردم به ابراهیم [از جهت پیوند وانتساب معنوی] كسانى اند كه [از روى حقيقت] از او پيروى كردند، و اين پيامبر و كسانى كه [به او] ايمان آورده‌اند [از همه به او نزديك ترند] و خدا ياور و سرپرست مؤمنان است.

گروهى از اهل كتاب آرزو دارند كه كاش شما را [از راه خدا] گمراه كنند، در حالى كه جز خودشان را گمراه نمى‌كنند، و [اين واقعيت را] درك نمى‌كنند.

ای اهل کتاب! چرا به آیات خدا [در تورات و انجیل درباره اوصاف پیامبر اسلام] کفر می‌ورزید در حالی که خودتان گواهی می‌دهید [که این آیات از سوى خدا نازل شده است؟!]

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ
الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

۷۲
۴۹۹

وَقَالَتْ طَائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ ءَامِنُوا بِالَّذِي أُنْزِلَ عَلَى
الَّذِينَ ءَامِنُوا وَجَهَ النَّهَارِ وَكَفَرُوا ءَاخِرَهُ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ

۷۳

وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَن تَبِعَ دِينَكُمْ قُلْ إِنَّ الْهُدَىٰ هُدَىٰ
اللَّهِ أَنْ يُؤْتَىٰ أَحَدٌ مِّثْلَ مَا أُوتِيتُمْ أَوْ يُحَاجُّوكُمْ عِنْدَ
رَبِّكُمْ قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ
وَاسِعٌ عَلِيمٌ

۷۴

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

۷۵
حزب ۲۴

وَمِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنُ إِذَا تَأَمَّنْهُ بِقِنطَارٍ يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ
وَمِنْهُمْ مَّنُ إِذَا تَأَمَّنْهُ بِدِينَارٍ لَا يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتَ
عَلَيْهِ قَائِمًا ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمِّيَّاتِ
سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

۷۶

بَلَىٰ مَن أَوفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ

۷۷

إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا
أُولَٰئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا
يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

ای اهل کتاب! چرا در حالی که [به حقایق و واقعیات]
آگاهید، حق را به باطل مُشْتَبِه می‌کنید، و حق را پنهان
می‌دارید [تا مردم گمراه بمانند؟!]

و گروهی از [عالمان] اهل کتاب [به پیروان خود] گفتند:
اول روز به آنچه [از آیات قرآن] بر مؤمنان نازل شده [به
مکر و حيله] ایمان آورید، و در پایان روز کفر ورزید، شاید
[مؤمنان با این ایمان و انکار شما به تردید افتند و] از
دینشان بازگردند!!

و [نیز گفتند: در توضیح حقایق] جز به کسی که از دیتان
پیروی می‌کند، اطمینان نورزید [تا دیگران هدایت نیابند].
بگو: یقیناً هدایت، هدایت خداست. سپس گفتند: گمان
نکنید آنچه به شما اهل کتاب [از نبوت، معجزه، قبله
مستقل و آیات آسمانی] داده شده به کسی [از عرب و غیر
عرب] داده شود، یا اینکه مؤمنان می‌توانند نزد
پروردگارشان با شما محاجّه و گفتگو کنند. [در پاسخ
یاوه‌های آنان] بگو: فضل و رحمت [که از جلوه‌هایش نبوت،
کتاب، معجزه و قبله است،] به دست خداست، به هر کس
بخواهد می‌دهد؛ و خدا بسیار عطا کننده و داناست.

هر که را بخواهد، به رحمت خود اختصاص می‌دهد و خدا
دارای فضل بزرگ است.

و از اهل کتاب کسی است که اگر او را بر مال فراوانی امین
شماری، آن را به تو باز می‌گرداند؛ و از آنان کسی است که
اگر او را به یک دینار امین شماری، آن را به تو
باز نمی‌گرداند، مگر آنکه همواره بالای سرش بایستی [و مال
خود را با سخت گیری از او بستانی]. این به خاطر آن است
که آنان گفتند: [چون ما اهل کتابیم] رعایت کردن حقوق
غیر اهل کتاب بر عهده ما نیست، [و در ضایع کردن حقوق
دیگران گناه و عقوبتی نداریم] و اینان [در حالی که باطل
بودن گفتار خود را] می‌دانند بر خدا دروغ می‌بندند.

آری، هر که به پیمان خود [در تعهد به اجرای احکام دین]
وفا کرد، و [در همه امور زندگی] تقوا پیشه ساخت، [بداند
که] یقیناً خدا تقوا پیشگان را دوست دارد.

قطعاً کسانی که پیمان خدا و سوگندهایشان را [برای
رسیدن به مقاصد دنیایی] به بهای اندکی می‌فروشند، برای
آنان در آخرت بهره‌ای نیست؛ و خدا با آنان سخن نمی‌گوید،
و در قیامت به آنان نظر [لطف و رحمت] نمی‌نماید، و [از گناه
و آلودگی] پاکشان نمی‌کند؛ و برای آنان عذاب دردناکی
خواهد بود.

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلُودُونَ أَلْسِنَتَهُم بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ مِنْ أَلْكِتَابٍ وَمَا هُوَ مِنْ أَلْكِتَابٍ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ كُونُوا رَبَّيْنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ

وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا أَلْمَلِكَةَ وَالتَّيِّبِينَ أَرْبَابًا ۚ أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ التَّيِّبِينَ لَمَّا آتَيْنَاكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ ۖ وَلَتَنْصُرُنَّهُ ۚ قَالَ ءَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي ۖ قَالُوا أَقْرَرْنَا ۖ قَالَ فَاشْهَدُوا ۚ وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ

فَمَنْ تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

أَفَغَيْرَ دِينِ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ

و از یهود گروهی هستند که هنگام [خواندن] دست نوشته‌ها [ی دروغ و بر بافته‌های خود] زبان [و صدایشان] را چنان پیچ و خم می‌دهند تا شما گمان کنید که [آنچه می‌خوانند] از کتاب آسمانی است، در حالی که از کتاب [آسمانی] نیست؛ و [با بی شرمی] می‌گویند: آنچه می‌خوانیم از سوی خداست. در حالی که از سوی خدا نیست؛ و با آنکه می‌دانند [از سوی خدا نیست] به خدا دروغ می‌بندند.

هیچ انسانی را نسزد که خدا او را کتاب و حکمت و نبوت دهد، سپس به مردم بگوید: به جای خدا بندگان من باشید بلکه [تکلیف الهی و انسانی او اقتضا می‌کند به مردم بگوید:] به خاطر آنکه کتاب خدا را تعلیم می‌دادید، و به سبب آنکه آن را می‌خواندید، دانشمندان «الهی مسلک» [و کاملان در دین] باشید.

و نیز نسزد که به شما فرمان دهد که فرشتگان و پیامبران را خدایان خود گیرید. آیا [چنین انسان والایی که دارای نبوت و حکمت است] شما را پس از آنکه تسلیم [خدا و فرمان‌ها و احکام او] شده اید، امر به کفر می‌کند؟

و [یاد کنید] هنگامی که خدا از همه پیامبران [و امت‌هایشان] پیمان گرفت که هرگاه کتاب و حکمت به شما دادم، سپس [در آینده] پیامبری برای شما آمد که آنچه را [از کتاب‌های آسمانی] نزد شماست تصدیق کرد، قطعاً باید به او ایمان آورید و وی را یاری دهید. [آن گاه خدا] فرمود: آیا اقرار کردید و بر این [حقیقت] پیمان محکم مرا [به صورتی که به آن وفا کنید] دریافت نمودید؟ گفتند: اقرار کردیم. فرمود: پس [بر این پیمان] گواه باشید و من هم با شما از گواهانم.

پس کسانی که بعد از این [پیمان محکم و استوار از آن] روی برتافتند فقط آنان هستند که از دایره انسانیت بیرون شده‌اند.

آیا [اهل کتاب پس از این همه دلایل روشن] غیر دین خدا را خواستارند؟ در حالی که هر که در آسمان‌ها و زمین است از روی رغبت یا کراهت در برابر او [و اراده و فرمانش] تسلیم است، و همه به سوی او بازگردانده می‌شوند.

قُلْ ءَامَنَّا بِاللّٰهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ
وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ
وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ
وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

۸۵

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي
الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

۸۶

كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ
الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ

۸۷

أُولَٰئِكَ جَزَاءُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ
أَجْمَعِينَ

۸۸

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ

۸۹

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ

۹۰

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ ثُمَّ أَزْدَادُوا كُفْرًا لَّنْ
تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ

۹۱

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ
أَحَدِهِمْ مِّلٌّ أَلَّا تَرْضَىٰ ذَهَبًا وَلَوْ افْتَدَىٰ بِهِ ۚ أُولَٰئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِّن نَّاصِرِينَ

[ای پیامبر! از جانب خود و پیروانت به همه] بگو: ما به خدا
و آنچه بر ما نازل شده و آنچه بر ابراهیم و اسماعیل و
اسحاق و یعقوب و نوادگان [دارای مقام نبوتشان] فرود
آمده، و آنچه به موسی و عیسی و پیامبران از سوی
پروردگارشان داده شده ایمان آوردیم، و میان هیچ یک از
آنان فرق نمی گذاریم، و ما در برابر او [و فرمان‌ها و احکام
او] تسلیم هستیم.

و هرکه جز اسلام، دینی طلب کند، هرگز از او پذیرفته
نمی‌شود و او در آخرت از زیانکاران است.

چگونه خدا گروهی را هدایت کند که بعد از آنکه ایمان
آوردند، و به حقانیت رسول اسلام شهادت دادند، و دلایل
روشن و آشکار برای آنان آمد، کافر شدند؟ و خدا گروه
ستمکاران را هدایت نمی‌کند.

اینان کیفرشان این است که لعنت خدا و فرشتگان و همه
مردم بر آنان است.

در آن لعنت جاودانه اند؛ نه عذاب از آنان سبک شود، و نه
مهلتشان دهند.

مگر کسانی که بعد از آن توبه کردند و [مفسد خود را]
اصلاح نمودند؛ زیرا خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

مسلمان کسانی که پس از ایمانشان کافر شدند، سپس بر کفر
[خود] افزودند، هرگز توبه آنان پذیرفته نخواهد شد؛ و
اینانند که گمراهند.

قطعاً کسانی که کافر شدند و در حال کفر از دنیا رفتند،
هرگز از هیچ یک از آنان [برای رهایی از عذاب] هر چند به
اندازه آکندگی زمین از طلا فدیهِ و عوض دهد، پذیرفته
نمی‌شود؛ برای آنان عذابی دردناک خواهد بود، و هیچ یابوری
نخواهند داشت.

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ

كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حَلَالًا لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَءِيلُ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرَةُ ۚ قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرَةِ فَاتُّوْا بِالتَّوْرَةِ فَآتُوهَا إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

فَمَنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ

فِيهِ ءَايَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ ۖ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ ءَامِنًا ۚ وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ۚ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ

قُلْ يَٰأَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِلَّهِ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا تَعْمَلُونَ

قُلْ يَٰأَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ تَبْعُونَهَا عِوَجًا وَأَنْتُمْ شُهَدَاءُ ۚ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

يَٰأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَطِيعُوا فَرِيقًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ

هرگز به [حقیقت] نیکی [به طور کامل] نمی‌رسید تا از آنچه دوست دارید انفاق کنید؛ و آنچه از هر چیزی انفاق می‌کنید [خوب یا بد، کم یا زیاد، به اخلاص یا ریا] یقیناً خدا به آن داناست.

همه خوراکی‌ها بر بنی اسرائیل حلال بود، جز آنچه اسرائیل [یعنی حضرت یعقوب] پیش از آنکه تورات نازل شود [به علتی] بر خود حرام کرد؛ [بنابراین آنچه از خوراکی‌ها در تورات حرام شده به کیفر گناهان بنی اسرائیل است نه آنکه از آیین ابراهیم به جا مانده باشد] بگو: اگر راستگویید [و حقیقت غیر از این است] تورات را [که از نظرها پنهان کرده اید] بیاورید و آن را بخوانید، [و اگر از آوردن تورات و خواندنش خودداری ورزید، اعتراف کنید که به تورات دروغ می‌بندید].

پس کسانی که بعد از این [دلایل روشن] بر خدا دروغ ب‌بندند، [و بگویند: آنچه از خوراکی‌ها در تورات حرام شده از شریعت ابراهیم باقی مانده و نسخ آن محال است،] اینانند که یقیناً ستمکارند.

بگو: خدا راست گفت [که خوراکی‌ها در آیین ابراهیم حرام نبوده]. بنابراین از آیین ابراهیم که یکتاپرست و حق گرا بود و از مشرکان نبود، پیروی کنید.

یقیناً نخستین خانه‌ای که برای [نیایش و عبادت] مردم نهاده شد، همان است که در مکه است، که پر برکت و وسیله هدایت برای جهانیان است.

در آن نشانه‌هایی روشن [از ربوبیت، لطف، رحمت خدا و از جمله] مقام ابراهیم است؛ و هر که وارد آن شود در امان است؛ و خدا را حقّی ثابت و لازم بر عهده مردم است که [برای ادای مناسک حج] آهنگ آن خانه کنند، [البته] کسانی که [از جهت سلامت جسمی و توانمندی مالی و باز بودن مسیر] بتوانند به سوی آن راه یابند، و هر که ناسپاسی ورزد [و از رفتن به آنجا خودداری کند، به خود زیان زده]؛ زیرا خدا از جهانیان بی‌نیاز است.

بگو: ای اهل کتاب! چرا به آیات خدا کفر می‌ورزید؟ در حالی که خدا بر آنچه انجام می‌دهید، گواه است.

بگو: ای اهل کتاب! چرا کسانی را که ایمان آورده‌اند از راه خدا در حالی که خواهان کج نشان دادن آن هستید بازمی‌دارید؟ با اینکه شما [به مستقیم بودن و حقانیتش] گواھید، و خدا از آنچه انجام می‌دهید بی خبر نیست.

ای اهل ایمان! اگر از گروهی از کسانی که به آنان کتاب داده شده اطاعت کنید، شما را پس از ایماتتان به کفر بازمی‌گردانند.

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ ءَايَاتُ اللَّهِ
وَفِيكُمْ رَسُولُهُ ۚ وَمَنْ يَعْتَصِم بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ ۚ وَلَا تَمُوتُنَّ
إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ۚ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ
اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ فُلُوبِكُمْ
فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ
النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِّنْهَا ۚ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ ءَايَاتِهِ ۚ
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

وَلَتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا
جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ ۚ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ أُسَوِّدَتْ
وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا
كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ

وَأَمَّا الَّذِينَ أَبْيَضَتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ

تِلْكَ ءَايَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۚ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ
ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ

و چگونه کفر می‌ورزید در حالی که آیات خدا بر شما خوانده
می‌شود، و پیامبر او در میان شماست؟! و هر کس به خدا
تمسک جوید، قطعاً به راه راست هدایت شده است.

ای اهل ایمان! از خدا آن گونه که شایسته پروای از اوست،
پروا کنید، و نمیرید مگر در حالی که [در برابر او و فرمان‌ها
و احکامش] تسلیم باشید.

و همگی به ریسمان خدا [قرآن و اهل بیت (علیهم السلام)]
چنگ زنید، و پراکنده و گروه گروه نشوید؛ و نعمت خدا را
بر خود یاد کنید آن گاه که [پیش از بعثت پیامبر و نزول
قرآن] با یکدیگر دشمن بودید، پس میان دل‌های شما پیوند
و الفت برقرار کرد، در نتیجه به رحمت و لطف او با هم
برادر شدید، و بر لب گودالی از آتش بودید، پس شما را از
آن نجات داد؛ خدا این گونه، نشانه‌های [قدرت، لطف و
رحمت] خود را برای شما روشن می‌سازد تا هدایت شوید.

و باید از شما گروهی باشند که [همه مردم را] به سوی خیر
[اتحاد، اتفاق، الفت، برادری، مواسات و درستی] دعوت
نمایند، و به کار شایسته و پسندیده وادارند، و از کار
ناپسند و زشت بازدارند؛ و اینانند که یقیناً رستگارند.

و [شما ای اهل ایمان!] مانند کسانی نباشید که پس از آنکه
دلایل روشن برای آنان آمد، پراکنده و گروه گروه شدند و
[در دین] اختلاف پیدا کردند، و آنان را عذابی بزرگ است؛

در روزی که چهره‌هایی سپید و چهره‌هایی سیاه شود، اما
آنان که چهره‌هایشان سیاه شده [به آنان گویند:] آیا پس از
ایماتان کافر شدید؟ پس به کیفر آنکه کفر می‌ورزیدید،
این عذاب را بچشید.

و اما آنان که چهره‌هایشان سپید گشته، همواره در رحمت
خدایند، و در آن جاودانه‌اند.

اینها [که سرگذشت اهل کتاب، مژده ها، بیم‌ها و امور
مربوط به آخرت است] آیات خداست که آن را به درستی و
راستی بر تو می‌خوانیم؛ و خدا هیچ ستم و بیدادی بر
جهانیان نمی‌خواهد.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ ءَامَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِّنْهُمْ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ

لَنْ يَضُرَّوْكُمْ إِلَّا أَذًى ۖ وَإِنْ يُقْتَلُوا يَكْفُرْ لَكُمْ أَلَدَبَارٌ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ

ضَرَبْتَ عَلَيْهِمُ الدِّلَّةَ أَيُّنَ مَا تُقِفُوا إِلَّا بِحَبْلِ مِّنَ اللَّهِ وَحَبْلِ مِّنَ النَّاسِ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَضَرَبْتَ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةَ ۚ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۚ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ

لَيْسُوا سَوَاءً ۚ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتْلُونَ ءَايَاتِ اللَّهِ ءَانَاءَ اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ

يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَٰئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ

وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ

و آنچه در آسمان و آنچه در زمین است، فقط در سیطره مالکیت و فرمانروایی خداست، و همه امور به سوی او بازگردانده می‌شود.

شما بهترین امتی هستید که [برای اصلاح جوامع انسانی] پدیدار شده اید، به کار شایسته و پسندیده فرمان می‌دهید و از کار ناپسند و زشت باز می‌دارید، و [از روی تحقیق، معرفت، صدق و اخلاص] به خدا ایمان می‌آورید. و اگر اهل کتاب ایمان می‌آوردند قطعاً برای آنان بهتر بود؛ برخی از آنان مؤمن [به قرآن و پیامبرند] و بیشترشان فاسقند.

هرگز به شما جز آزاری اندک نمی‌رسانند، و اگر با شما بجنگند [شکست می‌خورند و] به شما پشت کرده [فرار می‌کنند] آن گاه [از جانب دیگران] یاری نمی‌شوند.

هر زمان و هر کجا یافت شوند، [داغ] خواری و ذلت بر آنان زده شده، مگر [آنکه] به ریسمانی از جانب خدا [که ایمان به قرآن و نبوت پیامبر است] و یا ریسمانی از سوی مردم [مؤمن که پذیرش ذمه و شرایط آن است، چنگ زنند] و به خشمی از سوی خدا سزاوار شده‌اند و [داغ] بینوایی و بدبختی بر آنان زده شد. این بدان سبب است که آنان همواره به آیات خدا کفر می‌ورزیدند و پیامبران را به ناحق می‌کشتند، و این [کفرورزی و کشتن پیامبران] به سبب این است که [خدا را] نافرمانی نمودند و همواره [از حدود الهی] تجاوز می‌کردند.

[همه اهل کتاب] یکسان نیستند، از اهل کتاب گروهی درستکار [و رعایت کننده حق خدا و مردم] هستند، آیات خدا را در ساعاتی از شب می‌خوانند و [به پیشگاه حق از روی تواضع و فروتنی] سجده می‌کنند.

[در سایه قرآن و نبوت پیامبر] به خدا و روز قیامت ایمان می‌آورند و به کار شایسته و پسندیده فرمان می‌دهند، و از کار ناپسند و زشت باز می‌دارند و در کارهای خیر می‌شتابند؛ و اینان از شایستگانند.

و هر کار خیری انجام دهند، هرگز درباره آن مورد ناسپاسی قرار نخواهند گرفت؛ و خدا به تقوای پیشگان داناست.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ
مِّنَ اللَّهِ شَيْئًا ۖ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ

۱۱۷

مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا
صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتُهُ ۖ وَمَا
ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَٰكِن أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

۱۱۸

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةً مِّن دُونِكُمْ لَا
يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُّوا مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ
أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ
الْآيَاتِ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ

۱۱۹

هَٰئَنتُمْ أَوْلَاءُ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ
بِالْكِتَابِ كُلِّهِ ۖ وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُوا ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا
عَلَيْكُمْ الْأَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ ۖ إِنَّ
اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

۱۲۰

إِن تَمَسَسْكُمُ حَسَنَةٌ تَسُوءُهُمْ وَإِن تُصِْبْكُمُ سَيِّئَةٌ
يَفْرَحُوا بِهَا ۖ وَإِن تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ
شَيْئًا ۖ إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ

۱۲۱
۵۴ر

وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقْعِدَ لِلْقِتَالِ
وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

قطعاً کسانی که کافر شدند، هرگز اموال و اولادشان چیزی
از [عذاب] خدا را از آنان دفع نخواهد کرد؛ و آنان اهل
آتشند و در آن جاودانه‌اند.

داستان آنچه [کافران] در این زندگی دنیا انفاق می‌کنند،
مانند بادی آمیخته با سرمایی سخت است که [به عنوان
مجازات] به کشتزار قومی که بر خود ستم کرده‌اند برسد و
آن را نابود کند؛ و خدا به آنان ستم نکرده است، ولی آنان
به خویشتن ستم می‌ورزند.

ای اهل ایمان! از غیر خودتان برای خود محرم راز نگیرید؛
آنان از هیچ توطئه و فسادى درباره شما کوتاهی نمی‌کنند؛
شدت گرفتاری و رنج و زیان شما را دوست دارند؛ تحقیقاً
دشمنی [با اسلام و مسلمانان] از لابلای سخنانشان پدیدار
است و آنچه سینه‌هایشان [از کینه و نفرت] پنهان می‌دارد
بزرگ تر است. ما نشانه‌ها [ی دشمنی و کینه آنان] را اگر
می‌اندیشید برای شما روشن ساختیم.

آگاه باشید! این شماييد که آنان را دوست دارید، و آنان
شما را دوست ندارند. و شما به همه کتاب‌ها [ی آسمانی]
ایمان دارید [ولی آنان ایمان ندارند]. و چون با شما دیدار
کنند، می‌گویند: ایمان آوردیم. و زمانی که با یکدیگر خلوت
نمایند از شدت خشمی که بر شما دارند، سر انگشتان خود
را می‌گزند. بگو: به خشم‌تان بمیرید. یقیناً خدا به آنچه در
سینه هاست، داناست.

اگر به شما خیر و خوشی [و پیروزی و غنیمت] رسد، آنان را
بدحال [و دلتنگ] می‌کند، و اگر بدی و ناخوشی [و حادثه
تلخی] رسد به سبب آن خوشحال می‌شوند؛ و اگر شکیبایی
ورزید و پرهیزکاری کنید، نیرنگشان هیچ زبانی به شما
نمی‌رساند؛ مسلماً خدا به آنچه انجام می‌دهند، احاطه دارد.

و [یاد کن] زمانی را که صبحگاهان [برای جنگ احد] از میان
خانواده ات بیرون آمدی تا مؤمنان را برای جنگیدن در
سنگرهای نظامی جای دهی؛ و خدا شنوا [ی به گفته‌ها] و دانا
[ی بهنیت‌ها] ست.

إِذْ هَمَّتْ طَّائِفَتَانِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْشَلَا وَاللَّهُ وَلِيَهُمَا وَعَلَى
اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

۱۲۳

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرِ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ

۱۲۴

إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ
بِثَلَاثَةِ آلافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُنَزَّلِينَ

۱۲۵

بَلَىٰ إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُم مِّنْ فَوْرِهِمْ هَذَا
يُمِدِّدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ آلافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ
مُسَوِّمِينَ

۱۲۶

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهِ ۚ
وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

۱۲۷

لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوا
خَآئِبِينَ

۱۲۸

لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ
فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ

۱۲۹

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ
وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

۱۳۰
۵۵ر

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ مَظْلَمًا
وَأَتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

۱۳۱

وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ

۱۳۲

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

[یاد کنید که] در آن هنگام دو گروه از شما بر آن شدند که
سستی و ناتوانی نشان دهند [و از جنگ منصرف شده،
برگردند]، در حالی که خدا یار و یاورشان بود [لذا از این
قصد شیطانی بازشان داشت] و مؤمنان باید فقط بر خدا
توکل کنند.

و بی‌تردید خدا در [جنگ] بدر شما را یاری داد، در حالی که
[از نظر ساز و برگ جنگی و شمار نفرات نسبت به دشمن]
ناتوان بودید؛ بنابراین از خدا پروا کنید، باشد که سپاس
گزاری نمایید.

آن هنگام که به مؤمنان می‌گفتی: آیا شما را بس نیست که
پروردگارتان به سه هزار فرشته نازل شده شما را یاری
دهد؟

آری، اگر شکیبایی ورزید و پرهیزکاری کنید و دشمنان در
همین لحظه، جوشان و خروشان بر شما بتازند، پروردگارتان
شما را با پنج هزار فرشته نشان دار یاری می‌دهد.

و خدا [وعده یاری و پیروزی] را جز بشارتی برای شما و برای
آنکه دل هایتان به آن آرامش یابد، قرار نداد؛ و یاری و
نصرت جز از سوی خدای توانای شکست ناپذیر و حکیم
نیست.

تا برخی از کافران را [از ریشه و بن] نابود کند، یا آنان را
خوار و ذلیل سازد، تا نومید بازگردند.

زمام چیزی از امور [مشرکان و مؤمنانِ فراری از جنگ] در
اختیار تو نیست، یا توبه آنان را [به شرط آنکه توبه کنند]
می‌پذیرد یا عذابشان می‌کند؛ زیرا آنان ستمکارند.

و آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، فقط در سیطره
مالکیت و فرمانروایی خداست. هر که را بخواهد می‌آمرزد و
هر که را بخواهد عذاب می‌کند؛ و خدا بسیار آمرزنده و
مهربان است.

ای اهل ایمان! ربا را که سودهای چند برابر است نخورید، و
از خدا پروا کنید تا رستگار شوید.

و از آتشی که برای کافران آماده شده است بپرهیزید.

و از خدا و پیامبر فرمان برید تا مورد رحمت قرار گیرید.

وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَوَاتُ
وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ

و به سوی آمرزشی از پروردگارتان و بهشتی که پهنایش [به
وسعت] آسمان‌ها و زمین است بشتابید؛ بهشتی که برای
پرهیزکاران آماده شده است؛

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكُظُمِينَ الْغَيْظِ
وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ ۗ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

آنان که در گشایش و تنگ دستی انفاق می‌کنند، و خشم
خود را فرو می‌برند، و از [خطاهای] مردم در می‌گذرند؛ و
خدا نیکوکاران را دوست دارد.

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ
فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَن يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ
يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ

و آنان که چون کار زشتی مرتکب شوند یا بر خود ستم
ورزند، خدا را یاد کنند و برای گناهانشان آمرزش خواهند؛
و چه کسی جز خدا گناهان را می‌آمرزد؟ و دانسته و آگاهانه
بر آنچه مرتکب شده‌اند، پا فشاری نمی‌کنند؛

أُولَٰئِكَ جَزَاءُهُمْ مَّغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَجَنَّتْ تَجْرِي مِّن
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ وَنَعَمَ أَجْرُ الْعَمِلِينَ

پاداش آنان آمرزشی است از سوی پروردگارشان، و
بهشت‌هایی که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است، در آن
جاودانه اند؛ و پاداش عمل‌کنندگان، نیکوست.

قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ

قطعاً پیش از شما روش‌هایی [در میان ملل و جوامع بوده که
از میان رفته است]؛ پس در زمین گردش کنید و با دقت و
تأمل بنگرید که سرانجام تکذیب‌کنندگان [حقایق] چگونه
بود.

هَٰذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ

این [قرآن] برای مردم، بیانگر [حوادث و واقعیات] و برای
پرهیزکاران، سراسر هدایت و اندرز است.

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ

و [در انجام فرمان‌های حق و در جهاد با دشمن] سستی
نکنید و [از پیش آمده‌ها و حوادث و سختی‌هایی که به شما
میرسد] اندوهگین مشوید که شما اگر مؤمن باشید،
برترید.

إِن يَمَسَّكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهُ ۚ وَتِلْكَ
الْآيَاتُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا
وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ

اگر [در جنگ احد] به شما آسیب و جراحتی رسید، آن گروه
را نیز [در جنگ بدر] آسیب و جراحتی مانند آن رسید. و ما
این روزها [ی پیروزی و ناکامی] را [به عنوان امتحان] در
میان مردم می‌گردانیم [تا عبرت گیرند] و خدا کسانی را که
[از روی حقیقت و خلوص] ایمان آورده‌اند، مشخص کند و از
میان شما گواهانی [نسبت به پیروزی‌ها که نتیجه طاعت و
تقواست، و شکست‌ها که محصول نافرمانی و بی تقوایی
است] بگیرد؛ و خدا ستمکاران را [که با سستی و بی تقوایی
بر خود ستم می‌کنند] دوست ندارد.

وَلِيْمَحِصَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا وَيَمْحَقَ الْكٰفِرِيْنَ

۱۴۲

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِيْنَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصّٰدِرِيْنَ

۱۴۳

وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ

۱۴۴
۵۶ ر

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللّٰهُ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللّٰهُ الشّٰكِرِيْنَ

۱۴۵

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللّٰهِ كِتَابًا مُّؤَجَّلًا ۚ وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِۦ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِۦ مِنْهَا وَسَنَجْزِي الشّٰكِرِيْنَ

۱۴۶

وَكَايْنٍ مِّنْ نَّبِيٍّ قَتَلَ مَعَهُ رِبِّيُّونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا ۖ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الصّٰبِرِيْنَ

۱۴۷

وَمَا كَانَ قَوْلُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِيْنَ

۱۴۸

فَعَاتِلَهُمُ اللّٰهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ ۗ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ

و [نیز این پیروزی‌ها و ناکامی‌ها] برای آن است که کسانی را که [از روی حقیقت] ایمان آورده‌اند [از عیوب و آلودگی‌ها] تصفیه و پاک کند، و کافران را نابود نماید.

آیا پنداشته اید [با ایمان بدون عمل] وارد بهشت می‌شوید، در حالی که هنوز خدا کسانی از شما را که در راه خدا جهاد کرده‌اند و شکیبایان را [از دیگران] مشخص و معلوم نکرده است؟!

و یقیناً شما [پس از آگاهی از درجات شُهدای بدر] مرگ [در میدان جنگ] را پیش از رویارویی با آن سخت آرزو می‌کردید، و هنگامی که با آن روبرو شدید [به هراس افتادید و بدون هیچ اقدامی] به تماشای آن پرداختید!!

و محمد جز فرستاده‌ای از سوی خدا که پیش از او هم فرستادگانی [آمده و] گذشته‌اند، نیست. پس آیا اگر او بمیرد یا کشته شود، [ایمان و عمل صالح را ترک می‌کنید و] به روش گذشتگان و نیاکان خود برمی‌گردید؟! و هر کس به روش گذشتگان خود برگردد، هیچ زبانی به خدا نمی‌رساند؛ و یقیناً خدا سپاس گزاران را پاداش می‌دهد.

و هیچ کس جز به مشیّت و فرمان خدا نمی میرد. سرنوشتی است مقرر شده و هر که پاداش دنیا را بخواهد [اندکی از آن] به او می‌دهیم، و هر که خواستار پاداش آخرت باشد، او را از آن می‌بخشیم؛ و یقیناً سپاس گزاران را پاداش خواهیم داد.

چه بسا پیامبرانی که انبوهی دانشمندان الهی مسلک [و کاملان در دین] به همراه او با دشمنان جنگیدند، پس در برابر آسیب‌هایی که در راه خدا به آنان رسید، سستی نکردند و ناتوان نشدند و [در برابر دشمن] سر تسلیم و فروتنی فرود نیاوردند؛ و خدا شکیبایان را دوست دارد.

و سخن آنان [در گرما گرم و سختی جنگ] جز این نبود که گفتند: پروردگارا! گناهان ما و زیاده روی در کارمان را بر ما ببخش و قدم هایمان را استوار بدار و ما را بر گروه کافران یاری ده.

پس خدا پاداش این دنیا و پاداش نیک آخرت را به آنان عطا فرمود؛ و خدا نیکوکاران را دوست دارد.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا يَرُدُّوكُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ

۱۵۰

بَلِ اللّٰهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ

۱۵۱

سَنُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَأْوَهُمُ النَّارُ وَبِئْسَ مَثْوَى الظَّالِمِينَ

۱۵۲

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللّٰهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحُسُونَهُمْ بِإِذْنِهِ حَتَّىٰ إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَزَّعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا أَرْسَلَكُمْ مَّا تُحِبُّونَ مِنْكُمْ مَّن يُّرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَّن يُّرِيدُ الْآخِرَةَ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ وَاللّٰهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ

۱۵۳

حزب ۲۸

إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلَوْنَهَا عَلَىٰ أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أُخْرَاكُمْ فَأَتَابَكُمْ عَمَّا بَغِمْتِكُمْ لَكَيْلًا تَحْزَنُوا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَا أَصَابَكُمْ وَاللّٰهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

ای اهل ایمان! اگر از کافران فرمان برید، شما را به [عقاید و روش‌های کافران] گذشتگانتان باز می‌گردانند، در نتیجه زیانکار خواهید شد.

[آنان نه سرپرست شما و نه شایسته اطاعت هستند] بلکه خدا یار و سرپرست شماست؛ و او بهترین یاری دهنندگان است.

به زودی در دل‌های کافران ترس می‌اندازیم؛ زیرا چیزی را که خدا بر [حقانیت] آن دلیلی نازل نکرده، شریک خدا قرار داده‌اند، و جایگاهشان آتش است؛ و بد است جایگاه ستمکاران.

و یقیناً خدا وعده‌اش را [در جنگ احد] برای شما تحقق داد، آن گاه که دشمنان را به فرمان او تا مرز ریشه کن شدنشان می‌کشتید، تا زمانی که سست شدید و در کار [جنگ و غنیمت و حفظ سنگری که محل رخنه دشمن بود] به نزاع و ستیز برخاستید، و پس از آنکه [در شروع جنگ] آنچه را از پیروزی و غنیمت دوست داشتید، به شما نشان داد [از فرمان پیامبر در رابطه با حفظ سنگر] سر پیچی کردید، برخی از شما دنیا را می‌خواست و برخی از شما خواهان آخرت بود، سپس برای آنکه شما را امتحان کند از [پیروزی بر] آنان بازداشت و از شما درگذشت؛ و خدا بر مؤمنان دارای فضل است.

[یاد کنید] زمانی که [از میدان جنگ احد] تا مرز پنهان شدن از دیده‌ها دور می‌شدید و به هیچ کس توجه نمی‌کردید، در صورتی که پیامبر [که اجابت دعوتش واجب است] شما را از پشت سرتان فرا می‌خواند، پس خدا شما را به اندوهی روی اندوهی مجازات کرد تا بر آنچه [از پیروزی و غنیمت] از دستتان رفته و به آنچه [از آسیب و مصیبت] به شما رسیده، اندوهگین نشوید؛ و خدا به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُم مِّن بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا يَغْشَى طَآئِفَةً مِّنكُمْ وَطَآئِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ الْأَمْرِ مِن شَيْءٍ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ يُخَفُّونَ فِي أَنفُسِهِمْ مَا لَا يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَا قُتِلْنَا هَاهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا أَسْزَلَهُمْ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُرَى لَوْ كَانُوا عِندَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَٰلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

وَلَئِنْ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ

سپس بعد از آن اندوه و غم، خواب آرام بخشی بر شما فرود آمد که گروهی از شما را [که بر اثر پشیمانی، دست از فرار برداشته به سوی پیامبر آمدید] فرا گرفت، و گروهی که فکر حفظ جانشان آنان را [در آن میدان پر حادثه] پریشان خاطر و غمگین کرده بود، و درباره خدا گمان ناحق و ناروا هم چون گمان های [زمان] جاهلیت می بردند [که چون خدا وعده پیروزی داده پس پیروزی بدون هر قید و شرطی حق مسلم آنان است! اما وقتی شکست خوردند درباره وعده خدا دچار تردید شدند و] گفتند: آیا ما را در این امر [پیروزی] اختیاری هست؟ بگو: یقیناً اختیار همه امور به دست خداست. [این نیست که چون خدا وعده پیروزی به شما داده بدون قید و شرط برای شما حاصل شود، پیروزی وعده داده شده، محصول صبر و تقوا، و شکست معلول سستی و نافرمانی است]. آنان در دل هایشان چیزی را پنهان می کنند که برای تو آشکار نمی سازند، می گویند: اگر ما را در این امر [پیروزی] اختیاری بود [و وعده خدا و پیامبر حقیقت داشت] در اینجا کشته نمی شدیم. بگو: اگر شما در خانه های خود هم بودید کسانی که کشته شدن بر آنان لازم و مقرر شده بود، یقیناً به سوی خوابگاه های خود [در معرکه جهاد و جنگ] بیرون می آمدند. و [تحقق دادن این برنامه ها] به سبب این است که خدا آنچه را [از نیت ها] در سینه های شماست [در مقام عمل] بیازماید، و آنچه را [از عیوب و آلودگی ها] در دل های شماست، خالص و پاک گرداند؛ و خدا به آنچه در سینه هاست، داناست.

قطعاً کسانی از شما روزی که [در نبرد احد] که دو گروه [مؤمن و مشرک] با هم رویاروی شدند، به دشمن پشت کردند، جز این نیست که شیطان آنان را به سبب برخی از گناهانی که مرتکب شده بودند لغزاید، و یقیناً خدا از آنان در گذشت؛ زیرا خدا بسیار آمرزنده و بردبار است.

ای اهل ایمان! مانند کسانی نباشید که کفر ورزیدند و درباره برادرانشان هنگامی که آنان به سفر رفتند [و در سفر مُردند] و یا جهادگر بودند [و شهید شدند]، گفتند: اگر نزد ما مانده بودند نمی مردند و شهید نمی شدند. [شما به کافران اعتنا نکنید] تا خدا این [اعتقاد و گفتار] را حسرتی در دل هایشان قرار دهد. و خداست که زنده می کند و می میراند؛ و خدا به آنچه انجام می دهید، بیناست.

و اگر در راه خدا شهید شوید یا بمیرید، یقیناً آمرزش و رحمتی از سوی خدا، بهتر است از آنچه [آنان از مال و منال دنیا] جمع می کنند.

وَلَيْنَ مُتَمِّمٌ أَوْ قَتِلْتُمْ لَإِلَى اللَّهِ تُحْشَرُونَ

و اگر بمیرید یا شهید شوید، به سوی خدا محشور خواهید شد.

۱۵۹

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ
الْقَلْبِ لَآنْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ
وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ

[ای پیامبر!] پس به مهر و رحمتی از سوی خدا با آنان نرم
خوی شدی، و اگر درشت خوی و سخت دل بودی از
پیرامونت پراکنده می‌شدند؛ بنابراین از آنان گذشت کن، و
برای آنان آمرزش بخواه، و در کارها با آنان مشورت کن، و
چون تصمیم گرفتی بر خدا توکل کن؛ زیرا خدا توکل
کنندگان را دوست دارد.

۱۶۰

إِن يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِن يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ
ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِّنْ بَعْدِهِ ۗ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ

اگر خدا شما را یاری کند، هیچ کس بر شما چیره و غالب
نخواهد شد، و اگر شما را واگذارد، چه کسی بعد از او شما
را یاری خواهد داد؟ و مؤمنان باید فقط بر خدا توکل کنند.

۱۶۱

وَمَا كَانَ لِنَبِيِّ أَنْ يَغُلَّ وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ
الْقِيَمَةِ ۚ ثُمَّ تَوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

هیچ پیامبری را نَسَزِد که [در اموال، غنایم، سایر امور به
امت خود] خیانت ورزد و هر که خیانت کند، روز قیامت با
آنچه در آن خیانت کرده بیاید؛ سپس به هر کس آنچه را
مرتکب شده به طور کامل می‌دهند، و آنان مورد ستم قرار
نمی‌گیرند.

۱۶۲

أَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخِطٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَا وَهْ
جَهَنَّمَ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

پس آیا کسی که [با طاعت و عبادت] از خشنودی خدا پیروی
کرده، همانند کسی است که [بر اثر گناه] به خشمی از سوی
خدا سزاوار شده؟ و جایگاه او دوزخ است و آن بد بازگشت
گاهی است.

۱۶۳

هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللَّهِ ۖ وَاللَّهُ بِصِيرٍ بِمَا يَعْمَلُونَ

همه آنان را [چه مؤمن، چه کافر] نزد خدا درجات و
منزلت‌هایی [متفاوت] است، و خدا به آنچه انجام می‌دهند،
بیناست.

۱۶۴

لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ
أَنْفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ ءَايَاتِهِ ۖ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

یقیناً خدا بر مؤمنان مَنّت نهاد که در میان آنان پیامبری از
خودشان برانگیخت که آیات او را بر آنان می‌خواند و [از
آلودگی‌های فکری و روحی] پاکشان می‌کند، و کتاب و حکمت
به آنان می‌آموزد، و به راستی که آنان پیش از آن در
گمراهی آشکاری بودند.

۱۶۵

أَوَلَمَّا أَصَبْتَكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَيْهَا قُلْتُمْ أَنَّى
هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِكُمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ

آیا زمانی که [در جنگ احد] آسیبی به شما رسید که
بی‌تردید دو برابرش را [در جنگ بدر به دشمن] رساندید،
[از روی بی صبری، جزع، ناراحتی و اضطراب] می‌گویید: این
آسیب چگونه و از کجاست؟ بگو: از ناحیه خود شماست [که
بر اثر سستی در جنگ، نافرمانی از پیامبر، نزاع و اختلاف، به
شما رسید]. یقیناً خدا بر هر کاری تواناست.

وَمَا أَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ فَيَاذَنْ اللَّهُ وَلِيَعْلَمَ
الْمُؤْمِنِينَ

۱۶۷

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَتِلُوا فِي سَبِيلِ
اللَّهِ أَوْ أَدْفَعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَّاتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ
لِلْكَفْرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا
لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ

۱۶۸

الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا قُلْ
فَادْرَأُوا عَنْ أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

۱۶۹

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءُ
عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ

۱۷۰

فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ
لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِّنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ

۱۷۱
حزب ۲۹

يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ
أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ

۱۷۲
۵۹ر

الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ
لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ

۱۷۳

الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ
فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

و آنچه [در جنگ احد] روزی که دو گروه [مؤمن و مشرک] با
هم رویاروی شدند به شما رسید به اذن خدا بود، [تا شما را
امتحان کند] و مؤمنان را معلوم و مشخص نماید.

و نیز کسانی را که نفاق و دورویی ورزیدند، معلوم و
مشخص کند. و به آنان گفته شد: بپایید در راه خدا بجنگید
یا [از مدینه و کیان جامعه] دفاع کنید. گفتند: اگر جنگیدن
میدانستیم، قطعاً از شما پیروی می‌کردیم. آنان در آن روز
به کفر نزدیک تر بودند تا ایمان. به زبانشان چیزی را
می‌گویند که در دل‌هایشان نیست؛ و خدا به آنچه پنهان
می‌کنند، داناتر است.

همان کسانی که [از جنگ کناره گرفتند]، و در خانه‌های خود
نشستند، و درباره برادرانشان گفتند: اگر از ما فرمان
می‌بردند کشته نمی‌شدند. بگو: [چنانچه اختیار مرگ در
دست شماست] پس مرگ را از خود دفع کنید، اگر
راستگویید.

و هرگز گمان مبر آنان که در راه خدا کشته شدند مرده‌اند،
بلکه زنده‌اند و نزد پروردگارشان روزی داده می‌شوند.

در حالی که خدا به آنچه از بخشش و احسان خود به آنان عطا
کرده شادمانند، و برای کسانی که از پی ایشانند و هنوز به
آنان نپیوسته‌اند [و سرانجام به شرف شهادت نایل
می‌شوند] شادی می‌کنند، که نه بیمی بر آنان است و نه
اندوه‌گین می‌شوند.

[شهیدان] به نعمت و فضلی از سوی خدا و اینکه خدا
پاداش مؤمنان را تباه نمی‌کند، شادمان و مسرورند.

برای نیکوکاران و تقواپیشگان از کسانی که خدا و رسول را
پس از آنکه زخم و جراحت به آنان رسیده بود [برای جنگی
دیگر بعد از جنگ احد] اجابت کردند، پاداشی بزرگ است.

همان کسانی که مردم [منافق و عوامل نفوذی دشمن] به
آنان گفتند: لشکری انبوه از مردم [مکه] برای جنگ با شما
گرد آمده‌اند، از آنان بترسید. ولی [این تهدید] بر ایمانشان
افزود، و گفتند: خدا ما را بس است، و او نیکو وکیل و
[نیکو کارگزاری] است.

فَأَنْقَلِبُوا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمَسَّ لَهُمْ سُوءٌ
وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ

۱۷۵

إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ فَلَا تَخَافُوهُمْ
وَخَافُونِ إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ

۱۷۶

وَلَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَن يَضُرُّوْا
اللَّهَ شَيْئًا يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِي الْآخِرَةِ وَلَهُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ

۱۷۷

إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَن يَضُرُّوْا اللَّهَ شَيْئًا
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

۱۷۸

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُمْلِ لَهُمْ خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ
إِنَّمَا نُمْلِ لَهُمْ لِيَزْدَادُوا إِثْمًا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ

۱۷۹

مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ
الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى
الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِيٰ مِن رُّسُلِهِ مَن يَشَاءُ فَعَامِنُوا
بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَإِن تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ

۱۸۰

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا ءَاتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
هُوَ خَيْرٌ لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا بِهِ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

پس با نعمت و بخششی از سوی خدا [از میدان جنگ] بازگشتند، در حالی که هیچ گزند و آسیبی به آنان نرسیده بود، و از خشنودی خدا پیروی کردند؛ و خدا دارای فضلی بزرگ است.

در حقیقت این شیطان است که دوستانش را [با شایعه پراکنی و گفتار وحشت زا، از رفتن به جهاد] می‌ترساند؛ پس اگر مؤمن هستید از آنان ترسید و از من بترسید.

و مبادا آنان که در کفر می‌شتابند، تو را اندوهگین کنند، آنان هرگز به خدا هیچ زبانی نمی‌رسانند، خدا می‌خواهد [به سزای کفرشان] هیچ بهره‌ای در آخرت برای آنان قرار ندهد، و برای آنان عذابی بزرگ است.

مسلماً کسانی که کفر را به بهای از دست دادن ایمان خریدند، هرگز به خدا هیچ زبانی نمی‌رسانند، و برای آنان عذابی دردناک است.

و کسانی که کافر شدند، گمان نکنند مهلتی که به آنان می‌دهیم به سودشان خواهد بود، جز این نیست که مهلتشان می‌دهیم تا بر گناه خود بیفزایند، و برای آنان عذابی خوار کننده است.

خدا بر آن نیست که مؤمنان را بر این [وضعی] که شما بر آن قرار دارید [که منافق از مؤمن، و خوب از بد مشخص و معلوم نیست] واگذارد، [بر آن است] تا پلید را از پاک [به سبب آزمایش‌های مختلف] جدا سازد. و خدا بر آن نیست که شما را بر غیب آگاه کند. ولی خدا از میان فرستادگانش هر کس را بخواهد [برای آگاه کردن به غیب] برمی‌گزیند، پس به خدا و فرستادگانش ایمان آورید. و اگر ایمان آورید و تقوا پیشه کنید، برای شما پاداشی بزرگ خواهد بود.

و کسانی که خدا به آنچه از فضلش به آنان داده بخل می‌ورزند، گمان نکنند که آن بخل به سود آنان است، بلکه آن بخل به زیانشان خواهد بود. به زودی آنچه به آن بخل ورزیدند در روز قیامت طوق گردنشان می‌شود. و میراث آسمان‌ها و زمین فقط در سیطره مالکیت خداست، و خدا به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ

۱۸۲

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ

۱۸۳

الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ عَهِدَ إِلَيْنَا أَلاَّ نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّىٰ يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ النَّارُ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّن قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

۱۸۴

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ رَسُولٌ مِّن قَبْلِكَ جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ

۱۸۵

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّقُونَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَمَن زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ

۱۸۶
حزب ۳۰

لَتَبْلَوُنَّ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعَنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذًى كَثِيرًا وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ

محققاً خدا سخن کسانی را که گفتند: «خدا نیازمند است و ما بی‌نیازیم»، شنید. بی‌تردید آنچه را گفتند، و [نیز] کشتن پیامبران را از روی ستم [در پرونده اعمالشان] می‌نویسیم، و [روز قیامت] می‌گوییم: عذاب سوزان را بچشید.

این [عذاب] به خاطر فسق و فجور و گناہانی است که خود پیش فرستادید، و گرنه خدا به بندگان ستمکار نیست.

کسانی که گفتند: خدا به ما سفارش کرده است که به هیچ پیامبری ایمان نیاوریم تا برای ما [به نشانه صدق نبوتش] یک قربانی بیاورد که آن را آتش [غیبی] بسوزاند، بگو: پیش از من پیامبرانی دلایل روشن و آنچه گفتید برای شما آوردند؛ اگر راستگویید، پس چرا آنان را کشتید؟

اگر [این یهودیان بهانه جو] تو را تکذیب کردند، [غمگین مباش] مسلماً رسولانی هم که پیش از تو دلایل روشن، و نوشته‌ها [ی مشتمل بر پند و موعظه] و کتاب روشنگر آورده بودند، تکذیب شدند؟

هر کسی مرگ را می‌چشد؛ و بدون تردید روز قیامت پادشاه هایتان به طور کامل به شما داده می‌شود. پس هر که را از آتش دور دارند و به بهشت درآورند مسلماً کامیاب شده است؛ و زندگی این دنیا جز کالای فریبنده نیست.

یقیناً در اموال و جان هایتان امتحان خواهید شد، و مسلماً از کسانی که پیش از شما کتاب آسمانی به آنان داده شده و [نیز] از کسانی که شرک آوردند، سخنان رنج آور بسیاری خواهید شنید، و اگر [در برابر آزار اینان] شکیبایی ورزید و [از تجاوز از حدود الهی] پرهیزید [سزاوارتر است]. این اموری است که ملازمت بر آن از واجبات است.

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَبُئْسَ مَا يَشْتَرُونَ

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا أَتَوْا وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تَدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ

رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ ءَامِنُوا بِرَبِّكُمْ فَءَامَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ

رَبَّنَا وَءَاتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسْلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ

۱۸۸

۱۸۹

۱۹۰
۶۱ر

۱۹۱

۱۹۲

۱۹۳

۱۹۴

و [یاد کنید] هنگامی که خدا از کسانی که به آنان کتاب آسمانی داده شد، پیمان گرفت که حتماً باید [احکام و حقایق] آن را برای مردم بیان کنید و پنهانش ننمایید. پس آن [عهد و کتاب] را ترک کردند و به آن اعتنایی نمودند، و در برابر ترک آن اندک بهایی به دست آوردند؛ و بد چیزی است آنچه به دست می‌آورند.

البته می‌پندار کسانی که به آنچه [از پنهان داشتن حقایق و باز داشتن مردم از اسلام] انجام دادند، شادمانی می‌کنند، و دوست دارند به آنچه انجام نداده‌اند ستایش شوند [از عذاب خدا در امانند]، پس گمان مبر که برای آنان نجاتی از عذاب است، [بلکه] برای آنان عذابی دردناک خواهد بود.

و مالکیت و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین فقط در سیطره خداست، و خدا بر هر کاری تواناست.

یقیناً در آفرینش آسمان‌ها و زمین، و آمد و رفت شب و روز، نشانه‌هایی [بر توحید، ربوبیت و قدرت خدا] برای خردمندان است.

آنان که همواره خدا را ایستاده و نشسته و به پهلو آرمیده یاد می‌کنند، و پیوسته در آفرینش آسمان‌ها و زمین می‌اندیشند، [و از عمق قلب همراه با زبان می‌گویند]: پروردگارا! این [جهان با عظمت] را بیهوده نیافریدی، تو از هر عیب و نقصی منزّه و پاک؛ پس ما را از عذاب آتش نگاهدار.

پروردگارا! بی‌تردید هر که را تو در آتش در آوری، قطعاً خوار و رسوایش کرده ای، و برای ستمکاران هیچ یاری وجود ندارد.

پروردگارا! بی‌تردید ما [صدای] ندا دهنده‌ای را شنیدیم [که مردم را] به ایمان فرا می‌خواند که به پروردگارتان ایمان آورید. پس ما ایمان آوردیم. پروردگارا! گناهان ما را بیامرز، و بدی‌هایمان را از ما محو کن، و ما را در زمره نیکوکاران بمیران.

پروردگارا! آنچه را که به وسیله فرستادگانت به ما وعده داده‌ای به ما عطا فرما و روز قیامت، ما را رسوا و خوار مکن؛ زیرا تو خلف وعده نمی‌کنی؟

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَمَلٍ مِّنْكُمْ
مِّن ذَكَرٍ أَوْ أَنثَىٰ بَعْضُكُم مِّن بَعْضٍ ۖ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا
وَأُخْرِجُوا مِن دِيَارِهِمْ وَأُودُوا فِي سَبِيلِي وَقَتَلُوا وَقَتِلُوا
لَا كُفْرَنَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَا دُخِلَنَّهُمْ جَنَّتِ تَجْرِي مِن
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ ۖ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ
الْثَوَابِ

۱۹۶

لَا يَغُرَّتْكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ

۱۹۷

مَتَعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ

۱۹۸

لَكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ ۖ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ
خَيْرٌ لِّلْأَبْرَارِ

۱۹۹

وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَن يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ
وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ خَشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا
قَلِيلًا ۖ أُولَٰئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ
الْحِسَابِ

۲۰۰

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا
اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

پس پروردگارشان دعای آنان را اجابت کرد [که] یقیناً من عمل هیچ عمل کننده‌ای از شما را از مرد یا زن که همه از یکدیگرند تباہ نمی‌کنم؛ پس کسانی که [برای خدا] هجرت کردند، و از خانه‌هایشان رانده شدند، و در راه من آزار دیدند، و جنگیدند و کشته شدند، قطعاً بدی‌هایشان را محو خواهم کرد و آنان را به بهشت‌هایی که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است، وارد می‌کنم [که] پاداشی است از سوی خدا و خداست که پاداش نیکو نزد اوست.

رفت و آمد کافران در شهرها [با وسایل و ابزار فراوان و شوکت ظاهری] تو را به طمع نیندازد.

[این] برخورداری اندک [و ناچیزی از زندگی زود گذر دنیا] است؛ سپس جایگاهشان دوزخ است، و آن بد آرامگاهی است.

کسانی که از پروردگارشان پروا کردند [و فریفته زرق و برق زندگی مادی نشدند] برای آنان بهشت‌هایی است که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است، در آنجا جاودانه‌اند. [این به عنوان آغاز] پذیرایی از سوی خداست، و آنچه [غیر از بهشت و نعمت‌هایش] نزد خداست، برای نیکوکاران بهتر است.

بی‌تردید از اهل کتاب کسانی هستند که به خدا و آنچه به سوی شما نازل شده و آنچه به سوی خودشان فرود آمده ایمان می‌آورند، در حالی که در برابر خدا فروتن و خاکسار بوده، آیات خدا را به بهای اندک نمی‌فروشند. برای آنان نزد پروردگارشان پاداشی شایسته و مناسب است؛ یقیناً خدا حسابرسی سریع است.

ای اهل ایمان! [در برابر حوادث] شکیبایی کنید، و دیگران را هم به شکیبایی وادارید، و با یکدیگر [چه در حال آسایش چه در بلا و گرفتاری] پیوند و ارتباط برقرار کنید و از خدا پروا نمایید تا رستگار شوید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا

۱
حزب
۳۱
۶۲

وَعَاثُوا آلِيَتَمَىٰ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا الْحَبِيثَ بِالطَّيِّبِ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا

۲

وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي آلِيَتَمَىٰ فَاَنْكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مَثْنَىٰ وَثُلَاثَ وَرُبْعَ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَلَّا تَعُولُوا

۳

وَعَاثُوا النِّسَاءَ صَدُقَتِهِنَّ نِحْلَةً فَإِنْ طِبْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيئًا مَرِيئًا

۴

وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَمًا وَارْزُقُوهُمْ فِيهَا وَاكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا

۵

وَابْتَلُوا آلِيَتَمَىٰ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَنْ يَكْبَرُوا وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهَدُوا عَلَيْهِمْ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا

۶

ای مردم! از [مخالفت با فرمان های] پروردگارتان بپرهیزید، آنکه شما را از یک تن آفرید و جفتش را [نیز] از [جنس] او پدید آورد و از آن دو تن، مردان و زنان بسیاری را پراکنده و منتشر ساخت. و از خدایی که به نام او از یکدیگر درخواست می‌کنید، پروا کنید و از [قطع رابطه با] خویشاوندان بپرهیزید. یقیناً خدا همواره بر شما حافظ و نگهبان است.

اموال یتیمان را [پس از رشدشان] به آنان بدهید، و [اموال] پست و بی ارزش [خود] را با [اموال] مرغوب و با ارزش [آنان] عوض نکنید؛ و اموالشان را با ضمیمه کردن به اموال خود نخورید؛ زیرا آن گناهی بزرگ است.

واگر می‌ترسید که نتوانید در مورد دختران یتیم [در صورت ازدواج با آنان] عدالت ورزید، بنابراین از [دیگر] زنانی که شما را خوش آید دو دو و سه سه و چهار چهار به همسری بگیرید. پس اگر می‌ترسید که با آنان به عدالت رفتار نکنید، به یک زن یا به کنیزی که مالک شده اید [اکتفا کنید]؛ این [اکتفا به یک همسر عقدی] به اینکه ستم نورزید و از راه عدالت منحرف نشوید، نزدیک تر است.

ومهریه زنان را به عنوان هدیه‌ای الهی با میل و رغبت [و بدون چشم داشت و منت گذاری] به خودشان بدهید؛ واگر چیزی از آن را با میل و رضایت خود به شما ببخشند، آن را حلال و گوارا بخورید.

و اموالتان را که خدا مایه قوام و برپایی [زندگی] شما گردانیده به سبک مغزان ندهید، ولی آنان را از درآمد آن بخورانید و لباس بپوشانید و با آنان به صورتی شایسته و پسندیده سخن گوید.

و یتیمان را [نسبت به امور زندگی] بیازمایید تا زمانی که به حد ازدواج برسند، پس اگر در آنان رشد لازم را یافتید اموالشان را به خودشان بدهید و آن را از [ترس] آنکه مبادا به سن رشد رسند [و از شما بگیرند] به اسراف و شتاب نخورید. و [از سرپرستان ایتام] آنکه توانگر است باید [از تصرف در مال یتیم به عنوان حق الزحمه] خودداری کند؛ و هر که تهیدست است به اندازه متعارف مصرف نماید؛ وهنگامی که خواستید اموالشان را به خودشان بدهید [برای آنکه در آینده اختلاف و نزاعی پیش نیاید] بر آنان گواه بگیرید؛ و خدا برای محاسبه کافی است.

لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ
نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ
نَصِيبًا مَّفْرُوضًا

وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينُ
فَارْزُقُوهُمْ مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا

وَلِيُخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَفًا خَافُوا
عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي
بُطُونِهِمْ نَارًا ۖ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَيْنِ ۖ فَإِنْ
كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۖ وَإِنْ كَانَتْ
وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ ۚ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ
مِمَّا تَرَكَ ۖ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِنْ لَّمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ
أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ ۚ فَإِنْ كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ السُّدُسُ ۚ مِنْ
بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۖ ءَابَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا
تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفَعًا ۖ فَرِيضَةٌ مِّنَ اللَّهِ ۖ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا

برای مردان از آنچه پدر و مادر و نزدیکان [پس از مرگ
خود] به جای می گذارند سهمی است؛ و برای زنان هم آنچه
پدر و مادر و نزدیکان به جای می گذارند سهمی است، اندک
باشد یا بسیار، سهمی است لازم و واجب.

چون هنگام تقسیم کردن ارث، خویشاوندان و یتیمان و
مستمندان حاضر شدند، چیزی از آن را به ایشان بدهید، و
با آنان سخنی شایسته و پسندیده گویند.

و کسانی که اگر فرزندی ناتوان پس از خود به جای می
گذارند، بر آنان [از ضایع شدن حقوقشان] بیم دارند، باید
[از اینکه حقوق یتیمان دیگران را ضایع کنند] بترسند. پس
لازم است [نسبت به شأن یتیمان] از خدا پروا کنند، و
[درباره آنان] سخنی درست و استوار گویند.

بی‌تردید کسانی که اموال یتیمان را به ستم می‌خورند، فقط
در شکم‌های خود آتش می‌خورند، و به زودی در آتش
فروزان در آیند.

خدا شما را درباره [ارث] فرزندانان سفارش می‌کند که
سهم پسر مانند سهم دو دختر است. و اگر [میراث بران
میت] دخترند و بیش از دو دختر باشند، سهم آنان دو سوم
میراث است؛ و اگر یک دختر باشد، نصف میراث سهم
اوست. و برای هر یک از پدر و مادر میت چنانچه میت
فرزندی نداشته باشد، یک ششم میراث است؛ و اگر
فرزندی نداشته باشد، و [تنها] پدر و مادرش ارث می‌برند،
برای مادرش یک سوم است [و باقی مانده میراث سهم پدر
اوست] و اگر میت برادرانی داشته باشد، سهم مادرش یک
ششم است. [همه این سهام] پس از وصیتی است که
[نسبت به مال خود] می‌کند، یا [پس از] ذبنی است [که
باید از اصل مال پرداخت شود]. شما نمی‌دانید پدران و
فرزندانان کدام یک برای شما سودمندترند [بنابراین
اختلاف سهم ها، شما را نگران نکند و موجب اعتراض
نشود]. [این تقسیم بندی] فریضه‌ای از سوی خداست؛
زیرا خدا همواره دانا و حکیم است.

وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ
فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمْ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِ
يُوصِينَ بَهَا أَوْ دَيْنٍ وَلَهُنَّ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَتُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ
لَكُمْ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمْنُ مِمَّا تَرَكَتُمْ مِّنْ
بَعْدِ وَصِيَّتِ تَوْصُونَ بَهَا أَوْ دَيْنٍ وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ
كَلَلَةً أَوْ امْرَأَةً وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتُ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا
السُّدُسُ فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ
مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِ يُوصَى بَهَا أَوْ دَيْنٍ غَيْرِ مُضَارٍّ وَصِيَّةً مِّنْ
اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ

تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ
تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

وَمَنْ يَعِصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا
خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُّهِينٌ

نصف میراثی که همسرانتان به جای می گذارند، اگر فرزندی نداشته باشند برای شماست، و اگر فرزندی داشته باشند یک چهارم میراث حق شماست، پس از وصیتی که نسبت به مال خود می کنند یا [پس از] دینی [که باید از اصل مال پرداخت شود]. و برای زنان چنانچه فرزندی نداشته باشید یک چهارم میراثی است که از شما به جای می ماند، و اگر فرزندی داشته باشید یک هشتم میراث حق آنان است، پس از وصیتی که کرده اید یا [پس از] دینی [که باید از اصل مال پرداخت شود]. و اگر مرد یا زنی که از او ارث می برند، کلاله [یعنی بی اولاد و بدون پدر و مادر] باشد و دارای برادر و خواهری است، پس برای هر یک از آن دو نفر یک ششم میراث است؛ و اگر بیش از این باشند در یک سوم میراث شریک اند، پس از وصیتی که [نسبت به مال] شده یا پس از دینی [که باید از اصل مال پرداخت شود]. [همه اینها در صورتی است که با وصیت و اقرار به دین] در وصیتش به وارثان زیان نرزد. این سفارشی است از سوی خدا، و خدا دانا و بردبار است.

اینها حدود خداست، و هر که از خدا و رسولش اطاعت کند، خدا او را به بهشت هایی که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است درآورد؛ در آن جاودانه اند، و آن است کامیابی بزرگ.

و هر که از خدا و رسولش نافرمانی کند و از حدود او تجاوز نماید، خدا او را در آتشی درآورد که در آن جاودانه است و برای او عذابی خوارکننده است.

وَالَّذَانِ يَأْتِيَنِهَا مِنْكُمْ فَأَذُوهُمَا^٥ فَإِنْ تَابَا وَأَصْلَحَا
فَاعْرِضُوا عَنْهُمَا^٦ إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَحِيمًا

إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ
يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَٰئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا

وَلَيْسَتْ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّىٰ إِذَا حَضَرَ
أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْعَنَ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ
كُفَّارٌ أُولَٰئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا آلِيسَاءَ كَرِهًا
وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَا ءَاتَيْتُمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ
بِفَحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ
فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا

人。

وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَسْتَبْدَالَ زَوْجَ مَكَانَ زَوْجٍ وَعَاتَيْتُمْ إِحْدَهُنَّ
قِنْطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا أَتَأْخُذُونَهُ بِهْتِنَا وَإِنَّمَا
مُؤْنِنًا

وَكَيفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَى بَعْضُكُمْ إِلَى بَعْضٍ وَأَخَذْنَ
مِنْكُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا

وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ
سَلَفَ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ سَبِيلًا

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ
وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ
وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُمُ مِنَ الرَّضْعَةِ
وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ وَرَبَّائِبُكُمُ اللَّاتِي فِي حُجُورِكُمْ مِّنْ
نِّسَائِكُمُ اللَّاتِي دَخَلْتُم بِهِنَّ فَإِنْ لَّمْ تَكُونُوا دَخَلْتُم بِهِنَّ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ
أَصْلَابِكُمْ وَأَن تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ
اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا

و اگر خواستید همسری دیگر به جای همسر پیشین
جایگزین کنید و به همسر پیشین مال فراوانی [به عنوان
مهریه] پرداخته اید، چیزی از آن را پس نگیرید. آیا آن را
با تکیه به تهمت و گناهی آشکار پس می‌گیرید؟!

و چگونه آن را پس می‌گیرید در حالی که [با آمیزش جسمی،
تماس روحی و معاشرت] به یکدیگر رسیده اید، و آنان از
شما [به وسیله قرارداد ازدواج] پیمانی محکم گرفته‌اند.

و با زنانی که پدرانتان با آنان ازدواج کرده‌اند ازدواج نکنید،
مگر آنچه [پیش از اعلام این حکم] انجام گرفته باشد. یقیناً
این عمل، عملی بسیار زشت و منفور و بد راهی است.

[ازدواج با این زنان] بر شما حرام شده است: مادرانتان، و
دخترانتان، و خواهرانتان، و عمه‌هایتان، و خاله‌هایتان، و
دختران برادر، و دختران خواهر، و مادرانی که شما را شیر
داده‌اند، و خواهران رضاعی شما، و مادران همسرانتان، و
دختران همسرانتان که در دامن شما شمایند [و تحت سرپرستی
شما پرورش یافته‌اند، البته] از آن همسرانی که با آنان
آمیزش داشته اید، و اگر آمیزش نداشته اید، بر شما
گناهی نیست [که مادرشان را رها کرده با آنان ازدواج
کنید]، و [نیز] همسران پسرانتان که از نسل شما هستند
[بر شما حرام شده است]. و هم چنین جمع میان دو خواهر
[در یک زمان ممنوع است]، جز آنچه [پیش از اعلام این
حکم] انجام گرفته باشد؛ زیرا خدا همواره بسیار آمرزنده و
مهربان است.

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ كِتَابَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَأُحِلَّ لَكُمْ مَّا وَرَاءَ ذَلِكَ أَن تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسْفِحِينَ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا تَرَاضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا

وَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَن يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِن مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَمَن فَتَيْتِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ بَعْضُكُم مِّن بَعْضٍ فَانكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ مُحْصَنَاتٍ غَيْرَ مُسْفِحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ فَإِذَا أَحْصَيْنَ فَإِنْ أَتَيْنَ بِفَحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذَلِكَ لِمَن خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَأَن تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَّكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

يُرِيدُ اللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

و [ازدواج با] زنان شوهردار [بر شما حرام شده است] مگر زنانی که [به سبب جنگ با شوهران کافرشان از راه اسارت] مالک شده اید؛ [این احکام] مقرر شده خدا بر شماست. و زنان دیگر غیر از این [زنانی که حرمت ازدواج با آنان بیان شد] برای شما حلال است، که آنان را با [هزینه کردن] اموالتان [به عنوان ازدواج] بخواهید در حالی که [قصد دارید با آن ازدواج] پاکدامن باشید نه زناکار. و از هر کدام از زنان بهره مند شدید، مهریه او را به عنوان واجب مالی بپردازید، و در آنچه پس از تعیین مهریه [نسبت به مدت عقد یا کم یا زیاد کردن مهریه] با یکدیگر توافق کردید بر شما گناهی نیست؛ یقیناً خدا همواره دانا و حکیم است.

و از شما کسی که به سبب تنگدستی نتواند با زنان آزاد مؤمن ازدواج کند، با کنیزان جوان با ایمانتان [ازدواج کنید و اظهار ایمان از سوی کنیزان در جواز ازدواج با آنان کافی است]. و خدا به ایمان شما [که کدام ظاهری و کدام حقیقی و واقعی است] داناتر است. [آزاد و کنیز در اصل و نسب و در رابطه ایمانی] از یکدیگر، [و اعضای یک پیکرید]، پس با کنیزان با اجازه صاحبانشان ازدواج کنید، و مهریه آنان را به طور شایسته و پسندیده به خودشان بپردازید. [جواز این ازدواج مشروط به آن است که کنیزان] پاکدامن باشند نه زناکار و نه گیرندگان دوست پنهانی. پس هنگامی که به ازدواج درآمدند، اگر مرتکب کار زشت شوند، بر آنان نصف مجازاتی است که بر زنان آزاد است. این [جواز ازدواج با کنیز] برای کسی از شماست که از مشقت [غریزه جنسی و دچار شدن به زنا] بترسد، و شکیبایی کردن برای شما بهتر است؛ و خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

خدا می‌خواهد [احکام و مقرراتش را] برای شما بیان کند و شما را به روش‌های [پاک و صحیح] کسانی که پیش از شما بودند، راهنمایی نماید و رحمت و مغفرتش را بر شما فرو ریزد؛ و خدا دانا و حکیم است.

وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مَيْلًا عَظِيمًا

يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ
بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ وَلَا
تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا

وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا وَكَانَ
ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا

إِنْ تَحْتَبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ
سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلَكُمْ مُدْخَلًا كَرِيمًا

وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ ءَبْعَضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ لِلرِّجَالِ
نَصِيبٌ مِّمَّا أَكْتَسَبُوا وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا أَكْتَسَبْنَ
وَسَأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا

وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلَّذِينَ
عَقَدْتَ أَيْمَانُكُمْ فَعَاثُوهُمْ نَصِيبُهُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ شَهِيدًا

و خدا می‌خواهد با رحمت و لطفش به شما توجه کند؛ و آنان
که از شهوات پیروی می‌کنند می‌خواهند شما [در روابط
جنسی از حدود و مقررات حق] به انحراف بزرگی دچار
شوید.

خدا می‌خواهد [با تشریع ازدواج با زنان مؤمن، و ازدواج با
کنیزان مؤمن، و ازدواج موقت، بار مشکلات زندگی و
مشقت‌های روابط نامشروع جنسی را] بر شما سبک کند؛ و
انسان [در برابر مشکلات و شهوات جنسی] ناتوان آفریده
شده است.

ای اهل ایمان! اموال یکدیگر را در میان خود به باطل [و از
راه حرام و نامشروع] مخورید، مگر آنکه تجارتی از روی
خشنودی و رضایت میان خودتان انجام گرفته باشد. و
خودکشی نکنید؛ زیرا خدا همواره به شما مهربان است.

و هر که خوردن مال به باطل و قتل نفس را از روی تجاوز
[از حدود خدا] و ستم [بر خود و دیگران] مرتکب شود، به
زودی او را در آتشی [آزار دهنده و سوزان] درآوریم؛ و این
کار بر خدا آسان است.

اگر از گناهان بزرگی که از آنها نهی می‌شوید دوری کنید،
گناهان کوچکتان را از شما محو می‌کنیم، و شما را به
جایگاهی ارزشمند و نیکو وارد می‌کنیم.

و نعمت‌ها و مال و ثروتی که خدا به سبب آن برخی از شما
را بر برخی برتری داده آرزو مکنید [که آرزویش مایه حسد
و فساد است. این تفاوت‌ها و برتری‌ها لازمه زندگی دنیا و
بر اساس محاسبات حکیمانه است، اما در عین حال] برای
مردان از آنچه کسب کرده‌اند بهره‌ای است، و برای زنان هم
از آنچه کسب کرده‌اند بهره‌ای است. و [با کمک تقوا و عمل
صالح] از بخشش خدا بخواهید، یقیناً خدا همواره به همه
چیز داناست.

و برای هر کسی از آنچه به جای گذاشته وراثتی قرار
داده‌ایم، که از میراث پدر و مادر و خویشاوندان ارث ببرند
و کسانی که با آنان پیمان [ازدواج یا پیمان‌های شرعی و
عرفی] بسته اید؛ پس سهم ارث آنان را بدهید؛ یقیناً خدا
بر همه چیز گواه است.

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَأَلْصَلِحَتْ فَنِتَتْ حَفِظَتْ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ وَالَّتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَأَهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَأَضْرِبُوهُنَّ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا

وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَأَبْعَثُوا حَكَمًا مِّنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَا إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا

وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَنًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَلًا فَخُورًا

الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا

مردان، کارگزاران و تدبیرکنندگان [زندگی] زن‌اند، به خاطر آنکه خدا مردان را [از جهت توان جسمی، تحمل مشکلات و قدرت روحی و فکری] بر زنان برتری داده، و به خاطر آنکه [مردان] از اموالشان هزینه زندگی زنان را [به عنوان حق واجب] می‌پردازند؛ پس زنان شایسته و درست کار [با رعایت قوانین حق] فرمانبردار [و مطیع شوهر] ند [و] در برابر حقوقی که خدا [به نفع آنان برعهده شوهرانشان] نهاده است، در غیاب شوهر [حقوق و اسرار و اموال او را] حفظ می‌کنند. و زانی که از سرکشی و نافرمانی آنان بیم دارید [در مرحله اول] پندشان دهید، و [در مرحله بعد] در خوابگاه‌ها از آنان دوری کنید، و [اگر اثر نبخشید] آنان را [به گونه‌ای که احساس آزار به دنبال نداشته باشد] تنبیه کنید؛ پس اگر از شما اطاعت کردند برای آزار دادن آنان هیچ راهی مجوید؛ یقیناً خدا بلند مرتبه و بزرگ است.

و [شما ای حاکمان شرع و عقلاً و بزرگان خانواده!] اگر از جدایی و ناسازگاری میان زن و شوهر بیم داشتید، پس داوری از خانواده مرد، و داوری از خانواده زن [برای رفع اختلاف] برانگیزید که اگر هر دو داور قصد اصلاح داشته باشند، خدا میان دو داور توافق و سازگاری ایجاد می‌کند [تا به صلاح زن و شوهر حکم کنند]؛ یقیناً خدا [به نیت و اعمال شما] دانا و آگاه است.

و خدا را بپرستید، و چیزی را شریک او قرار ندهید، و به پدر و مادر و خویشاوندان و یتیمان و مستمندان و همسایه نزدیک و همسایه دور و همنشینان و همراهان و در راه ماندگان و بردگان نیکی کنید؛ یقیناً خدا کسی را که متکبر و خودستاست، دوست ندارد.

کسانی که [از انفاق اموالشان در راه خدا] بخل می‌ورزند، و مردم را به بخل فرمان می‌دهند، و آنچه را خدا از فضل خود به آنان داده پنهان می‌کنند، [کافرند] و ما برای کافران عذابی خوارکننده آماده کرده‌ایم.

وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا
بِالْيَوْمِ الْآخِرِ ۖ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا

وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَنْفَقُوا مِمَّا
رَزَقَهُمُ اللَّهُ وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۖ وَإِنْ تَكُ حَسَنَةً يُضْعِفْهَا
وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا

فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَى
هَؤُلَاءِ شَهِيدًا

يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّىٰ بِهِمُ
الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَرَىٰ حَتَّىٰ
تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىٰ
تَغْتَسِلُوا ۚ وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ
مِّنْكُمْ مِنَ الْغَايِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً
فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ ۖ إِنَّ
اللَّهَ كَانَ عَفْوًا غَفُورًا

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يَشَرُّونَ
الضَّلَالَةَ وَيُرِيدُونَ أَنْ تَضِلُّوا السَّبِيلَ

و آنان که اموالشان را از روی ریا و خودنمایی به مردم انفاق
می‌کنند، و به خدا و روز قیامت ایمان ندارند [شیطان همدم
آنان است]. و هر کس شیطان همدم او باشد بی‌تردید بد
همدمی است.

و بر آنان چه زبانی بود اگر به خدا و روز قیامت ایمان
می‌آوردند، و از آنچه خدا به آنان داده انفاق می‌کردند؟ و
خدا همواره به آنان داناست.

یقیناً خدا به اندازه وزن ذره‌ای [به احدی] ستم نمی‌کند، و
اگر [هم وزن آن ذره] کار نیکی باشد، آن را دو چندان
می‌کند، و از نزد خود پاداشی بزرگ می‌دهد.

پس چگونه است [حال مردم] هنگامی که از هر امتی گواهی
[که پیامبر آنان است بر اعمالشان] بیاوریم، و تو را بر آنان
گواه آوریم؟!

در آن روز کسانی که کفر ورزیده‌اند و از رسول نافرمانی
کرده‌اند، آرزو می‌کنند که‌ای کاش با زمین یکسان می‌شدند.
و از خدا هیچ سخنی را [که در دنیا درباره قرآن و پیامبر به
باطل و ناروا می‌گفتند] نمی‌توانند بیوشانند.

ای اهل ایمان! در حالی که مستید به نماز نزدیک نشوید تا
زمانی که [مستی شما برطرف شود و از روی هوشیاری]
بدانید [که در حال نماز] چه می‌گویید. و در حال جنابت هم
به نماز نزدیک نشوید تا غسل کنید مگر در حال سفر [که
آب نیابید، پس با تیمم نماز بخوانید]. و اگر بیمارید، یا در
سفرید، یا یکی از شما از قضای حاجت [دستشویی] آمده، یا
با زنان آمیزش کرده اید و آبی [برای وضو یا غسل] نیافتید،
به خاکی پاک، تیمم کنید و بخشی از صورت و دست هایتان
را [با آن] مسح نمایید؛ یقیناً خدا همواره گذشت کننده و
بسیار آمرزنده است.

آیا به کسانی که بهره‌ای اندک از علم کتاب [تورات و انجیل]
به آنان داده شده ننگریستی [که با پنهان داشتن حقایق
کتاب و تحریف آیاتش] گمراهی را می‌خرند، و [از روی
حسادت و دشمنی] می‌خواهند شما هم از راه مستقیم گمراه
شوید؟!

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاَعْدَائِكُمْ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَلِيًّا وَكَفٰى بِاللّٰهِ نَصِيرًا

مِّنَ الَّذِيْنَ هَادُوا يُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ عَنْ مَّوَاضِعِهٖۚ وَيَقُولُوْنَ
سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاَسْمَعُ غَيْرَ مُسْمِعٍ وَرَاعِنَا لَيًّا بِالسِّنَتِهِمْ
وَطَعْنًا فِى الدِّىْنِ وَلَوْ اَنَّهُمْ قَالُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا وَاَسْمَعُ
وَاَنْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَّهٖمْ وَاَقْوَمَ وَلٰكِنْ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ
بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا

۴۶

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰوْتُوْا الْكِتٰبَ ءَامِنُوْا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا
مَعَكُمْ مِّنۢ قَبْلِ اَنْ نَّظْمِسَ وُجُوْهَاً فَنَرُدَّهَا عَلٰى اَدْبَارِهَا اَوْ
نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا اَصْحٰبَ السَّبْتِ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُوْلًا

۴۷

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُشْرَكَ بِهٖۚ وَيَغْفِرُ مَا دُوْنَ ذٰلِكَ لِمَنْ
يَّشَآءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ افْتَرٰىۤ اِثْمًا عَظِيْمًا

۴۸

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ يُزُكُّوْنَ اَنْفُسَهُمْۙ بَلِ اللّٰهُ يُزَكِّيۙ مَنْ يَّشَآءُ
وَلَا يُظْلَمُوْنَ فَتِيْلًا

۴۹

اَنْظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُوْنَ عَلٰى اللّٰهِ الْكَذِبَؕ وَكَفٰى بِهٖۚ اِثْمًا مُّبِيْنًا

۵۰

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ اٰوْتُوْا نَصِيْبًا مِّنَ الْكِتٰبِ يُؤْمِنُوْنَ
بِالْحُبِّ وَالطَّلَعُوْتَ وَيَقُولُوْنَ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا هٰؤُلَاءِ اَهْدٰى
مِّنَ الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا سَبِيْلًا

۵۱
۶۹

و خدا به دشمنان شما داناتر است. و پس است که خدا سرپرست شما باشد، و کافی است که خدا یاور شما باشد.

برخی از کسانی که یهودی اند، حقایق [کتاب آسمانی] را [با تفسیرهای نابجا و تحلیل‌های غلط و ناصواب] از جایگاه‌های اصلی و معانی حقیقی اش تغییر می‌دهند، و [به زبان ظاهر به پیامبر] می‌گویند: [دعوت را] شنیدیم و [به باطن می‌گویند:] نافرمانی کردیم و [از روی توهین به پیامبر بر ضد او فریاد می‌زنند: سخنان ما را] بشنو که [ای کاش] ناشنوا شوی. و با پیچ و خم دادن زبان و آوازشان و به نیت عیب جویی از دین [به آهنگی، کلمه] راعنا [را که در عربی به معنای «ما را رعایت کن» است، تلفظ می‌کنند که برای شنونده، راعنا که مفهومی خارج از ادب دارد، تداعی می‌شود]. و اگر آنان [به جای این همه اهانت از روی صدق و حقیقت] می‌گفتند: شنیدیم و اطاعت کردیم و [سخنان ما را] بشنو و ما را مهلت ده [تا معارف اسلام را درک کنیم] قطعاً برای آنان بهتر و درست تر بود، ولی خدا آنان را به سبب کفرشان لعنت کرده، پس جز عده اندکی ایمان نمی‌آورند.

ای کسانی که به شما کتاب آسمانی داده شده! به آنچه [بر پیامبر اسلام] نازل کردیم که تصدیق کننده تورات و انجیلی است که با شماست ایمان آورید، پیش از آنکه چهره‌هایی را [از شکل و شخصیت انسانی] محو کنیم، و [به کیفر تکبر در برابر پیامبر اسلام و قرآن] به کفر و گمراهی بازگردانیم، یا چنان که اصحاب سبت را لعنت کردیم، لعنت کنیم؛ و فرمان خدا همواره شدنی است.

مسلمان خدا اینکه به او شرک ورزیده شود نمی‌آمزد، و غیر آن را برای هر کس که بخواهد می‌آمزد. و هر که به خدا شرک بیاورد، مسلماً گناه بزرگی را مرتکب شده است.

آیا به کسانی که خود را به پاکی می‌ستایند، ننگریستی؟ [این خودستایی هیچ ارزشی و اعتباری ندارد] بلکه خداست که هر که را بخواهد [بر اساس ملاک‌های تعیین شده از سوی خود] می‌ستاید، و [گروهی که به ناحق، خود را می‌ستایند در کیفر و مجازات] به اندازه رشته میان هسته خرما مورد ستم قرار نمی‌گیرند.

با تأمل بنگر چگونه [قوم یهود با ادعای پاکی خویش در پیشگاه حق] بر خدا دروغ می‌بندند، و همین گناه آشکار [برای خواری و عذاب آنان] کافی است.

آیا به کسانی که بهره‌ای اندک از [دانش] کتاب [تورات و انجیل] به آنان داده شده ننگریستی که به هر معبودی غیر خدا، و هر طغیان‌گری ایمان می‌آورند؟! و درباره کسانی که کافر شده‌اند، می‌گویند: آنان از کسانی که ایمان [به قرآن و پیامبر] آورده‌اند، راه یافته ترند.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهَ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ
نَصِيرًا

۵۳

أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَإِذَا لَا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا

۵۴

أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۖ فَقَدْ
آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا
عَظِيمًا

۵۵

فَمِنْهُمْ مَّنْ ءَامَنَ بِهِ ۖ وَمِنْهُمْ مَّنْ صَدَّ عَنْهُ ۚ وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ
سَعِيرًا

۵۶

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصْلِيهِمْ نَارًا كَلَّمًا
نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بِدَلْنِهِمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا

۵۷

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ لَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ
مُّطَهَّرَةٌ ۚ وَنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيلًا

۵۸
حزب
۳۵

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا
حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ ۚ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا
يَعِظُكُمْ بِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا

۵۹

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي
الْأَمْرِ مِنْكُمْ ۖ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ
وَالرَّسُولِ ۚ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ
وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا

اینانند که خدا لعنتشان کرده و هر که را خدا لعنت کند،
هرگز برای او یابوری نخواهی یافت.

آیا آنان را بهره‌ای از حکومت است [که بخواهند چیزی به
مردم دهند و کارساز دنیا و آخرتشان باشند، اگر هم بهره‌ای
باشد] در این صورت به اندازه گودی پشت هسته خرما به
مردم نمی‌پردازند.

بلکه آنان به مردم [که در حقیقت پیامبر و اهل بیت اویند]
به خاطر آنچه خدا از فضلش به آنان عطا کرده، حسد
می‌ورزند. تحقیقاً ما به خاندان ابراهیم کتاب و حکمت
دادیم، و به آنان فرمانروایی بزرگی بخشیدیم.

پس برخی از آنان [که اهل کتاب اند] به او [که پیامبر
اسلام و والاترین فرد از خاندان ابراهیم است] ایمان
آوردند، و گروهی از او روی گردانیده‌اند، و دوزخ که آتشی
سوزان و برافروخته است، برای آنان کافی است.

یقیناً کسانی که به آیات ما کافر شدند به زودی آنان را به
آتشی [شکنجه آور و سوزان] درآوریم، هرگاه پوستشان
بریان شود، پوست‌های دیگری جایگزین آن می‌کنیم تا عذاب
را بچشند؛ یقیناً خدا توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

و کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام
داده‌اند، به زودی آنان را در بهشت‌هایی که از زیر
[درختان] آن نهرها جاری است، وارد کنیم، در آنجا جاودانه
اند؛ آنان را در آنجا همسرانی پاکیزه است، و آنان را در زیر
سایه‌ای پایدار [و دلپذیر، آرام بخش و خنک] درآوریم.

خدا قاطعانه به شما فرمان می‌دهد که امانت‌ها را به
صاحبانش بازگردانید و هنگامی که میان مردم داوری
می‌کنید، به عدالت داوری کنید. یقیناً [فرمان بازگردانیدن
امانت و عدالت در داوری] نیکو چیزی است که خدا شما را
به آن موعظه می‌کند؛ بی‌تردید خدا همواره شنوا و بیناست.

ای اهل ایمان! از خدا اطاعت کنید و [نیز] از پیامبر و
صاحبان امر خودتان [که امامان از اهل بیت اند و چون
پیامبر دارای مقام عصمت می‌باشند] اطاعت کنید. و اگر
درباره چیزی [از احکام و امور مادی و معنوی و حکومت و
جانشینی پس از پیامبر] نزاع داشتید، آن را [برای فیصله
یافتنش] اگر به خدا و روز قیامت ایمان دارید، به خدا و
پیامبر ارجاع دهید؛ این [ارجاع دادن] برای شما بهتر واز
نظر عاقبت نیکوتر است.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ ۖ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا

فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَاءُوكَ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا إِحْسَنًا وَتَوْفِيقًا

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

آیا به کسانی که گمان می‌کنند به آنچه بر تو و پیش از تو نازل شده ایمان آورده‌اند، ننگریستی، که می‌خواهند [در موارد نزاع و اختلافشان] داوری و محاکمه نزد طاغوت برند؟ [همان حاکمان ستمکار و قاضیان رشوه خواری که جز به باطل حکم نمی‌رانند،] در حالی که فرمان یافته‌اند به طاغوت کفر ورزند، و شیطان [با سوق دادنشان به محاکم طاغوت] می‌خواهد آنان را به گمراهی دوری [که هرگز به رحمت خدا دست نیابند] دچار کند.

چون به آنان گویند: [برای داوری و محاکمه] به سوی آنچه خدا نازل کرده، و به سوی پیامبر آیید، منافقان را می‌بینی که از تو به شدت روی می‌گردانند!

پس [وضع و حالشان] چگونه خواهد بود هنگامی که به سبب آنچه مرتکب شده‌اند، حادثه ناگواری به آنان برسد، آن گاه در حالی که به خدا سوگند می‌خورند، نزد تو می‌آیند که ما [از داوری بردن نزد طاغوت] نیتی جز نیکی و برقراری صلح و سازش [میان طرفین نزاع] نداشتیم.

اینان کسانی هستند که خدا آنچه را که [از نیات شوم، کینه و نفاق] در دل‌های آنان است می‌داند؛ بنابراین از آنان روی برتاب، و پندشان ده، و به آنان سخنی رسا که در دلشان اثر کند بگوی.

و هیچ پیامبری را نفرستادیم مگر آنکه به توفیق خدا از او اطاعت شود. و اگر آنان هنگامی که [با ارتکاب گناه] به خود ستم کردند، نزد تو می‌آمدند و از خدا آمرزش می‌خواستند، و پیامبر هم برای آنان طلب آمرزش می‌کرد، یقیناً خدا را بسیار توبه پذیر و مهربان می‌یافتند.

به پروردگارت سوگند که آنان مؤمن حقیقی نخواهند بود، مگر آنکه تو را در آنچه میان خود نزاع و اختلاف دارند به داوری بپذیرند؛ سپس از حکمی که کرده‌ای در وجودشان هیچ دل تنگی و ناخشنودی احساس نکنند، و به طور کامل تسلیم شوند.

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ أَوْ أُخْرِجُوا مِنْ دَيْرِكُمْ مَا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتًا

وَإِذَا لَا تَأْتِيَهُمْ مِّنْ لَّدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا

وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا

ذَٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ عِلِمًا

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانفِرُوا ثُبَاتٍ أَوْ انفِرُوا جَمِيعًا

وَإِنَّ مِنْكُمْ لَمَن لَّيَبْطِئَنَّ فَإِنْ أَصَابَتْكُمْ مُّصِيبَةٌ قَالْ قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا

وَلَئِنْ أَصَابَكُمْ فُضْلٌ مِّنَ اللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَن لَّمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَلَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا

فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَنْ يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا

و اگر بر آنان مقرر می‌کردیم که خودکشی کنید، یا از دیار و کاشانه خود بیرون روید، جز اندکی از آنان انجام نمی‌دادند. و اگر آنچه را که به آن پند داده می‌شوند عمل می‌کردند، مسلماً برای آنان بهتر و در [جهت تثبیت ایمان و] استواری قدم، مؤثرتر و قوی تر بود.

و ما نیز در آن صورت آنان را به طور یقین پاداشی بزرگ می‌دادیم.

و بی‌تردید آنان را به راهی راست راهنمایی می‌کردیم.

و کسانی که از خدا و پیامبر اطاعت کنند، در زمره کسانی از پیامبران و صدّیقان و شهیدان و شایستگان خواهند بود که خدا به آنان نعمت [ایمان، اخلاق و عمل صالح] داده؛ و اینان نیکو رفیقانی هستند.

این [رفاقت با آنان] بخشش و فضلی از سوی خداست، و [در استحقاق این کرامت و فضل] کافی است که خدا [به نیات و اعمال مطیعان] داناست.

ای اهل ایمان! [در برابر دشمن مهیا و آماده باشید و] سلاح‌ها و ساز و برگ جنگی خود را برگزید، پس گروه گروه یا دسته جمعی [به سوی جنگ با دشمن] کوچ کنید.

یقیناً از شما کسی است که [از رفتن به سوی جنگ] درنگ و کُندی می‌کند، پس اگر به شما [رزمندگانی که به جنگ رفته اید] آسیبی رسد، گوید: خدا بر من محبت و لطف داشت که با آنان [در میدان جنگ] حاضر نبودم.

و اگر بخشش و فضلی از سوی خدا به شما رسد چنان که گویی میان شما و او هرگز دوستی و مودّتی نبوده، [و از جنگ شما با دشمن آگاهی نداشته، و برای اینکه از پیروزی و غنیمت سهمی نبرده، آه سردی می‌کشد و] می‌گوید: ای کاش من هم با آنان بودم، پس به کامیابی بزرگی دست می‌یافتم.

باید کسانی که زندگی زودگذر دنیا را با سرای جاویدان آخرت مبادله می‌کنند، در راه خدا بجنگند. و هر که در راه خدا بجنگد و کشته شود، یا بر دشمن پیروز گردد، پس پاداش بزرگی به او خواهیم داد.

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ نَصِيرًا

الَّذِينَ ءَامَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقَىٰ وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا

أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ ۚ وَإِنْ تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلُّ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ فَمَالِ هَؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا

مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنَ نَّفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا

شما را چه شده که در راه خدا و [رهایی] مردان و زنان و کودکان مستضعف [ی که ستمکاران هر گونه راه چاره را بر آنان بسته اند] نمی‌جنگید؟ آن مستضعفانی که همواره می‌گویند: پروردگارا! ما را از این شهری که اهلش ستمکارند، بیرون ببر و از سوی خود، سرپرستی برای ما بگمار و از جانب خود برای ما یابوری قرار ده.

آنان که ایمان آورده‌اند، در راه خدا می‌جنگند؛ و کسانی که کافر شده‌اند، در راه طاغوت می‌جنگند. پس شما با یاران شیطان بجنگید، که یقیناً نیرنگ و توطئه شیطان [در برابر اراده خدا و پایداری شما] سست و بی پایه است.

آیا ندیدی کسانی را که [پیش از اعلام حکم جهاد] به آنان گفته شد: [چون زمینه جنگ فراهم نیست] دست از جنگ بازدارید و [در این شرایط] نماز را بر پا دارید، و زکات بپردازید. ولی هنگامی که جنگ بر آنان لازم و مقرر شد، ناگاه گروهی از آنان مانند ترس از [عقوبت] خدا یا ترسی سخت تر از آن از مردم [مُشرک] ترسیدند و گفتند: پروردگارا! چرا جنگ را بر ما لازم و مقرر کردی؟ و چرا ما را تا زمانی نزدیک [که زمان مرگ طبیعی است] مهلت ندادی؟ بگو: متاع دنیا اندک، و آخرت برای آنان که تقوا ورزیده‌اند بهتر است؛ و به اندازه رشته میان هسته خرما مورد ستم قرار نمی‌گیرند.

هر کجا باشید هر چند در قلعه‌های مرتفع و استوار، مرگ شما را درمی‌یابد. و اگر خیری [چون پیروزی و غنیمت] به آنان [که سست ایمان و منافق اند] برسد، می‌گویند: این از سوی خداست. و اگر سختی و حادثه‌ای [چون بیماری، تنگدستی، شکست و ناکامی] به آنان رسد [به پیامبر اسلام] می‌گویند: از ناحیه توست. بگو: همه اینها از سوی خداست. این گروه را چه شده که نمی‌خواهند [معارف الهیه و حقایق را] بفهمند؟!

[ای انسان!] آنچه از نیکی به تو رسد، از سوی خداست و آنچه از بدی به تو رسد، از سوی خود توست. و [ای پیامبر!] از نیکی‌هایی که از سوی ماست اینکه [تو را برای مردم به پیامبری فرستادیم، و گواه بودن خدا [بر پیامبری تو] کافی است.

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ^ط وَمَنْ تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا

۸۱

وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَزُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ^ط وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَ^ط فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا

۸۲

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا

۸۳

وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوْ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ^ط وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى أُولَى الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْ^ط وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ^ط لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا

۸۴

فَقَتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ^ط وَحَرِّضَ الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا^ط وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنكِيلًا

۸۵

مَنْ يَشْفَعْ شَفْعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ^ط نَصِيبٌ مِّنْهَا وَمَنْ يَشْفَعْ شَفْعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ^ط كِفْلٌ مِّنْهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيتًا

۸۶

وَإِذَا حُيِّيتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا^ط إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا

هر که از پیامبر اطاعت کند، در حقیقت از خدا اطاعت کرده و هر که روی برتابد [حسابش با ماست]. ما تو را بر آنان نگهبان [اعمالشان که به طور اجبار از فسق و فجور حفظشان کنی] نفرستادیم.

و [آنان در محضر تو] می‌گویند: ما مطیع و فرمانبرداریم، ولی هنگامی که از نزد تو بیرون می‌روند، گروهی از آنان در شب نشینی‌های مخفیانه خود بر خلاف آنچه تو می‌گویی، [و غیر آنچه در حضورت می‌گفتند] تدبیر می‌کنند. خدا آنچه را که در شب نشینی‌های مخفیانه تدبیر می‌کنند [در پرونده اعمالشان] می‌نویسد. بنابراین از آنان روی برتاب، و بر خدا توکل کن؛ و کارساز بودنِ خدا [نسبت به امور بندگان] کافی است.

آیا به قرآن [عمیقاً] نمی‌اندیشند؟ چنانچه از سوی غیر خدا بود، همانا در آن اختلاف و ناهمگونی بسیاری می‌یافتند.

و هنگامی که خبری از ایمنی و ترس [چون پیروزی و شکست] به آنان [که مردمی سست ایمان اند] رسد، [بدون بررسی در درستی و نادرستی اش] آن را منتشر می‌کنند، و [در صورتی که] اگر آن خبر را به پیامبر و اولیای امورشان [که به سبب بینش و بصیرت دارای قدرت تشخیص و اهل تحقیق اند] ارجاع می‌دادند، درستی و نادرستی اش را در می‌یافتند؛ [چنانچه به مصلحت جامعه بود، انتشارش را اجازه می‌دادند و اگر نبود، از انتشارش منع می‌کردند] و اگر فضل و رحمت خدا بر شما نبود، یقیناً همه شما جز اندکی، از شیطان پیروی می‌کردید.

پس در راه خدا به جنگ برخیز. تو فقط به [وظایف و اعمال] خودت مکلف می‌باشی، و مؤمنان را [هم به جنگ با دشمن برانگیز و] تشویق کن؛ امید است خدا آسیب و گزند کافران را [از تو و مؤمنان] بازدارد؛ و خداست که صولت و قدرتش شدیدتر، و عذاب و کیفرش سخت تر است.

هر کس وساطت پسندیده‌ای کند، [تا کار خیری چون جهاد، احسان به مردم و حل مشکلات جامعه انجام گیرد] بهره‌ای از آن برای او خواهد بود، و هر کس وساطت ناپسندی کند [تا شرّی و باطلی به وجود آید و زبانی به مردم رسد] سهمی از [گناه و وبال] آن برای او خواهد بود؛ و خدا همواره نگهبان بر هر چیزی است.

و هنگامی که به شما درود گویند، شما درودی نیکوتر از آن، یا همانندش را پاسخ دهید؛ یقیناً خدا همواره بر همه چیز حسابرس است.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا

فَمَا لَكُمْ فِي الْمُتَنَفِقِينَ فِتْنَةٍ وَاللَّهُ أَرْكَسَهُمْ بِمَا كَسَبُوا أَتُرِيدُونَ أَنْ تَهْدُوا مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَنْ يُضِلِّ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا

وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّى يُهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا

إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ أَوْ جَاءُوكُمْ حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ أَنْ يَقْتُلُوكُمْ أَوْ يُقَتِّلُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَاتِلُوكُمْ فَإِنْ اعْتَزَلُوكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوكُمْ وَأَلْقَوْا إِلَيْكُمُ السَّلَمَ فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا

سَتَجِدُونَ عَاخِرِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلٌّ مَا رُدُّوا إِلَى الْفِتْنَةِ أُرْكَسُوا فِيهَا فَإِنْ لَمْ يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُوا إِلَيْكُمُ السَّلَمَ وَيَكُفُّوا أَيْدِيَهُمْ فَخُذُوهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأُولَئِكَ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُبِينًا

خداست که هیچ معبودی جز او نیست. مسلماً شما را [از گورهایتان] به سوی [دادگاه حسابرسی] روز قیامت که هیچ شکی در آن نیست گرد می‌آورد؛ و راستگوتر از خدا در گفتار کیست؟

شما را چه شده که درباره منافقین دو گروه شده اید؟ [گروهی شفیع و طرفدار، و گروهی مخالف و دشمن آنان] در صورتی که خدا آنان را به کیفر اعمال ناپسندی که مرتکب شده‌اند [در چاه کفر و گمراهی] نگونسار کرده است. آیا می‌خواهید کسانی را که خدا [به خاطر اعمال ناپسندشان] گمراه کرده هدایت کنید؟ [ای پیامبر!] در حالی که خدا هر که را گمراه کند هرگز برای او راهی [به سوی هدایت] نخواهی یافت.

آنان دوست دارند همان گونه که خود کافر شده‌اند، شما هم کافر شوید، تا [در کفر و ضلالت] با هم برابر و یکسان باشید. بنابراین از آنان دوستانی انتخاب نکنید تا آنکه در راه خدا [برای پذیرش دین] هجرت کنند؛ پس اگر [از هجرت] روی برتافتند [و به خیانت و جنایتشان بر ضد شما ادامه دادند] آنان را هر کجا یافتید بگیرید و بکشید، و از آنان یار و یابوری نگیرید.

مگر آنان که به گروهی که میان شما و ایشان پیمانی [چون پیمان متارکه جنگ یا پیمان‌های دیگر] است پیوندند، یا در حالی که سینه‌هایشان از جنگیدن با شما یا قوم خودشان به تنگ آمده باشد به نزد شما آیند. و اگر خدا می‌خواست قطعاً آنان را بر شما مسلط می‌کرد، در آن صورت به طور یقین با شما می‌جنگیدند. پس اگر از شما کناره گرفتند، و با شما به جنگ برخاستند، و پیشنهاد صلح و آشتی دادند، [به آنان تعدی نکنید که] خدا در این صورت برای تجاوز به آنان راهی برای شما قرار نداده است.

به زودی گروهی دیگر را می‌یابید که می‌خواهند [با پیمان متارکه جنگ] از ناحیه شما و قوم [مُشْرک] خود ایمن و آسوده باشند، [ولی اینان به خاطر خیانت باطنشان نسبت به پیمان‌هایشان مورد اطمینان نیستند، به همین سبب] هر بار به فتنه [و جنگ با مسلمانان] دعوت شدند، با سر در آن فرو می‌افتند. پس اگر [از جنگ با شما] کناره نگرفتند، و پیشنهاد صلح و آشتی نکردند، و بر ضد شما دست [از فتنه و آشوب] برنداشتند، آنان را هر جا یافتید بگیرید و بکشید؛ آنانند که ما برای شما نسبت به [گرفتن و کشتن] آنان دلیلی روشن و آشکار قرار دادیم.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَاً وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا
خَطَاً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَدِيَّةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَى أَهْلِهِ إِلَّا أَنْ
يَصَّدَّقُوا فَإِنْ كَانَ مِنَ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ
رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَإِنْ كَانَ مِنَ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ
فَدِيَّةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَى أَهْلِهِ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ
فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِّنَ اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا
حَكِيمًا

وَمَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا
وَغَضَبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعْنَهُ وَوَعَدَ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا
تَقُولُوا لِمَنْ أَلْفَىٰ إِلَيْكُمْ أَلْسَلَمَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ
عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌ كَذَلِكَ كُنْتُمْ
مِّن قَبْلُ فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

هیچ مؤمنی را نسزد که مؤمنی را بکشد، مگر آنکه این عمل از روی خطا و اشتباه اتفاق افتد. و کسی که مؤمنی را از روی خطا و اشتباه بکشد، باید یک برده مؤمن آزاد کند، و خون بهایی به وارثان مقتول پرداخت نماید؛ مگر آنکه آنان خون بها را ببخشند. و اگر مقتول از گروهی باشد که دشمن شمایند و خود او مؤمن است، فقط آزاد کردن یک برده مؤمن بر عهده قاتل است. و اگر مقتول مؤمن، از گروهی باشد که میان شما و آنان پیمانی برقرار است، باید خون بهایش را به وارثان او پرداخت کند، و نیز یک برده مؤمن آزاد نماید. و کسی که برده نیافت، باید دو ماه پیایی روزه بگیرد. [این حکم] به سبب [پذیرش] توبه [قاتل] از سوی خداست؛ و خدا همواره دانا و حکیم است.

و هر کس مؤمنی را از روی عمد بکشد، کیفرش دوزخ است که در آن جاودانه خواهد بود، و خدا بر او خشم گیرد، و وی را لعنت کند و عذابی بزرگ برایش آماده سازد.

ای اهل ایمان! هنگامی که در راه خدا [برای نبرد با دشمن] سفر می‌کنید [در مسیر سفر نسبت به شناخت مؤمن از کافر] تحقیق و تفحص کامل کنید. و به کسی که نزد شما اظهار اسلام می‌کند، نگویید: مؤمن نیستی. [تا] برای به دست آوردن کالای بی ارزش و ناپایدار زندگی دنیا [او را بکشید، اگر خواهان غنیمت هستید] پس [برای شما] نزد خدا غنائم فراوانی است. شما هم پیش از این ایمااتان ایمانی ظاهری بود؛ خدا بر شما ممت نهاد [تا به ایمان استوار و محکم رسیدید]. پس باید تحقیق و تفحص کامل کنید [تا به دست شما کاری خلاف اوامر خدا انجام نگیرد] یقیناً خدا همواره به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ
وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ
الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُلًّا
وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ
أَجْرًا عَظِيمًا

۹۶

دَرَجَاتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

۹۷
۷۵ر

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْتُمُ الْمُتَلَيَّكَةَ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ
كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ
أَرْضَ اللَّهِ وَسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَٰئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ
وَسَاءَتْ مَصِيرًا

۹۸

إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا
يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا

۹۹

فَأُولَٰئِكَ عَسَى اللَّهُ أَن يَعْفُو عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا
غَفُورًا

۱۰۰
حزب
۳۸

وَمَن يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَاعِمًا كَثِيرًا
وَسِعَةً وَمَن يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ
يُدْرِكُهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَّحِيمًا

۱۰۱
۷۶ر

وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن
تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنَّ خِفَتُمْ أَن يُفْتِنَكُمْ الَّذِينَ
كَفَرُوا إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا

آن گروه از مؤمنانی که بدون بیماری جسمی [و نقص مالی، و
عذر دیگر، از رفتن به جهاد خودداری کردند و] در خانه
نشستند، با مجاهدانی که در راه خدا با اموال و جان‌هایشان
به جهاد برخاستند، یکسان نیستند. خدا کسانی را که با
اموال و جان‌هایشان جهاد می‌کنند به مقام و مرتبه‌ای بزرگ
بر خانه نشینان برتری بخشیده است. و هر یک [از این دو
گروه] را [به خاطر ایمان و عمل صالحشان] وعده پاداش
نیک داده، و جهادکنندگان را بر خانه نشینان [بی عذر] به
پاداشی بزرگ برتری داده است.

به درجات و رتبه هایی، و آمرزش و رحمتی ویژه از سوی
خود؛ و خدا همواره بسیار آمرزنده و مهربان است.

قطعاً کسانی که [با ترک هجرت از دیار کفر، و ماندن زیر
سلطه کافران و مشرکان] بر خویش ستم کردند [هنگامی
که] فرشتگان آنان را قبض روح می‌کنند، به آنان می‌گویند:
[از نظر دین داری و زندگی] در چه حالی بودید؟ می‌گویند:
ما در زمین، مستضعف بودیم. فرشتگان می‌گویند: آیا زمین
خدا وسیع و پهناور نبود تا در آن [از محیط شرک به دیار
ایمان] مهاجرت کنید؟! پس جایگاهشان دوزخ است و آن بد
بازگشت گاهی است.

مگر مردان و زنان و کودکان مستضعفی که [برای نجات خود
از محیط کفر و شرک] هیچ چاره‌ای ندارند، و راهی [برای
هجرت] نمی‌یابند.

پس اینانند که امید است خدا از آنان درگذرد؛ و خدا
همواره گذشت کننده و بسیار آمرزنده است.

و هر کس در راه خدا هجرت کند، اقامت گاه‌های فراوان و
فراخی معیشت خواهد یافت. و کسی که از خانه خود به
قصد مهاجرت به سوی خدا و پیامبرش بیرون رود، سپس
مرگ او را دریابد، مسلماً پاداشش بر خداست؛ و خدا
همواره بسیار آمرزنده و مهربان است.

و هنگامی که در روی زمین سفر می‌کنید، اگر بترسید که
کافران به شما آسیب و آزار رسانند، بر شما گناهی نیست
که از نمازها [ی چهار رکعتی خود، دو رکعت] بکاهید؛ زیرا
کافران همواره برای شما دشمنی آشکارند.

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَآئِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَآئِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَدَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أَذًى مِنْ مَطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرَضَى أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا

۴۰
نساء
۱۰۲
۱۷۶

فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا

۱۰۳

وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ إِنْ تَكُونُوا تَأْلُمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلُمُونَ كَمَا تَأْلُمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

۱۰۴

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرْنَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنَ لِلْخَائِنِينَ خَصِيمًا

۱۰۵
۷۷ج

و هنگامی که در [عرصه نبرد و خطر] میان آنان باشی، و برای آنان [به جماعت] اقامه نماز کنی، پس باید گروهی از رزمندگان در حالی که لازم است سلاحشان را بگیرند، همراهت به نماز ایستند، و چون سجده کردند [و رکعت دوم را بدون اتصال به جماعت به پایان بردند] باید [برای حفاظت از شما] پشت سرتان قرار گیرند. و آن گروه دیگر که [به خاطر مشغول بودن به حفاظت] نماز نخوانده‌اند بیایند و با تو نماز گزارند. و آنان باید [در حال نماز] از هوشیاری و احتیاط [نسبت به دشمن] غافل نباشند، و سلاحشان را با خود بگیرند؛ چون کافران دوست دارند شما از سلاح‌ها و ساز و برگ جنگی خود غفلت ورزید، تا یک باره به شما هجوم کنند. و اگر از باران در زحمت و مشقت هستید، یا بیمارید، بر شما گناهی نیست که سلاحتان بر زمین گذارید، ولی باید هوشیاری و احتیاط خود را حفظ کنید؛ یقیناً خدا برای کافران عذاب خوارکننده‌ای آماده کرده است.

پس هنگامی که نماز را [در میدان جنگ] به پایان بردید، خدا را در حال ایستاده و نشسته و خوابیده یاد کنید. و همین که [از فتنه و آشوب دشمن] مطمئن شدید، نماز را [به صورت معمولش] اقامه کنید. مسلماً نماز همواره در اوقاتی مشخص و معین و وظیفه‌ای مقرر و لازم بر مؤمنان است.

و در تعقیب و جستجوی دشمن سستی نکنید. اگر شما [در رویارویی با دشمن] درد و رنج می‌بینید، آنان نیز چون شما درد و رنج می‌بینند، و شما چیزی را [چون پیروزی و پاداش] از خدا امید دارید که آنان امید ندارند؛ و خدا همواره دانا و حکیم است.

یقیناً این کتاب را به درستی و راستی بر تو نازل کردیم؛ تا میان مردم به آنچه خدا به تو آموخته دآوری کنی، و حمایت گر خائنان مباش.

وَأَسْتَغْفِرِ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا

و از خدا آمرزش بخواه؛ زیرا خدا همواره بسیار آمرزنده و مهربان است.

۱۰۷

وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ أَنْفُسَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
مَنْ كَانَ خَوَّانًا أَثِيمًا

و از کسانی که به خود خیانت می‌کنند دفاع مکن؛ زیرا خدا هر کس را که خیانت پیشه و گناه کار است دوست ندارد.

۱۰۸

يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ
إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَىٰ مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ
مُحِيطًا

[خیانت پیشگان خیانت خود را] از مردم پنهان می‌دارند، و [نمی‌توانند] از خدا پنهان نمایند، و خدا با آنان بود آن گاه که در جلسه مخفی شبانه، درباره طرح و نقشه و سخنی که خدا به آن رضایت نداشت، چاره اندیشی می‌کردند و خدا همواره به آنچه انجام می‌دهند، احاطه دارد.

۱۰۹

هَآأَنْتُمْ هَؤُلَاءِ جَدَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَنْ
يُجَادِلُ اللَّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ
وَكِيلًا

این شما [قبیله و عشیره خائنین] هستید که در زندگی دنیا از آنان دفاع کردید، ولی چه کسی است که در روز قیامت در برابر خدا از آنان دفاع کند؟ یا چه کسی است که [برای رهایی آنان از عذاب] کارسازشان باشد؟

۱۱۰

وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ
اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا

و هر کس کار زشتی کند یا برخود ستم ورزد، سپس از خدا آمرزش بخواهد، خدا را بسیار آمرزنده و مهربان خواهد یافت.

۱۱۱

وَمَنْ يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهِ عَلَىٰ نَفْسِهِ وَكَانَ
اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

و هر کس مرتکب گناهی شود، فقط به زیان خود مرتکب می‌شود؛ و خدا همواره دانا و حکیم است.

۱۱۲

وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئًا فَقَدْ
أَحْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا

و هر کس مرتکب خطا یا گناهی شود، سپس آن را به بی گناهی نسبت دهد، بی‌تردید بهتان و گناهی آشکار بر دوش گرفته است.

۱۱۳
۷۸ر

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ أَنْ
يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِنْ شَيْءٍ
وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ
تَكُن تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا

و اگر فضل و رحمت خدا بر تو نبود، گروهی از عشیره و قبیله خائنان تصمیم داشتند تو را [از داوری عادلانه] منحرف کنند، [این سبک مغزان خیالباف] جز خودشان را منحرف نمی‌کنند، و هیچ زبانی به تو نمی‌رسانند. و خدا کتاب و حکمت را بر تو نازل کرد، و آنچه را نمی‌دانستی به تو آموخت؛ و همواره فضل خدا بر تو بزرگ است.

لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّنْ نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا

در بسیاری از رازگویی‌های آنان خیری نیست، جز کسی که [از این طریق] به صدقه، یا کار نیک، یا اصلاح در میان مردم فرمان دهد؛ و هر که برای طلب خشنودی خدا چنین کند، پس پاداش بزرگی به او خواهیم داد.

وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

و هر کس بعد از آنکه [راه] هدایت برایش روشن و آشکار شد، با پیامبر مخالفت و دشمنی کند و از راهی جز راه مؤمنان پیروی نماید، او را به همان سو که رو کرده واگذاریم، و به دوزخ درآوریم؛ و آن بد بازگشت گاهی است.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ ۖ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاءُ ۚ وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا

مسلماً خدا این را که به او شرک آورده شود نمی‌آمرزد، و فروتر از آن را برای هر که بخواهد می‌آمرزد. و هر که به خدا شرک ورزد، یقیناً به گمراهی بسیار دوری دچار شده است.

إِن يَدْعُونَ مِن دُونِهِ إِلَّا إِنْتَا ۖ وَإِن يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَّرِيدًا

مشرکان به جای خدا جز جماداتی را [که هیچ اثری ندارند، و همیشه محکوم تأثیر عوامل دیگرند] نمی‌پرستند، و در حقیقت جز شیطان سرکش گمراه را اطاعت نمی‌کنند.

لَعَنَهُ اللَّهُ وَقَالَ لَا تَخِذَنَّ مِن عِبَادِكَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا

خدا شیطان را از رحمتش دور کرد؛ و [او] گفت: سوگند می‌خورم که از میان بندگانت سهمی مُعین [برای پیروی از فرهنگ ویرانگر] برخوادم گرفت.

وَلَا ضَلَّاهُمْ وَلَا مُنِنَهُمْ وَلَا مُرْتَنَهُمْ فَلْيَبْتَئِكُنَّ ءَاذَانَ الْأَنْعَمِ وَلَا مُرْتَنَهُمْ فَلْيَغِيرَنَّ خَلْقَ اللَّهِ وَمَن يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِّن دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا

و یقیناً آنان را گمراه می‌کنم، و دچار آرزوهای دور و دراز [واهی و پوچ] می‌سازم، و آنان را وادار می‌کنم که گوش‌های چهارپایان را [به نشانه حرام بودن بهره‌گیری از آنان] بشکافند، و فرمانشان می‌دهم که آفرینش خدایی را تغییر دهند [به این صورت که جنسیت مرد را به زن و زن را به مرد برگردانند، و فطرت پاکشان را به شرک بیالایند، و زیبایی‌های طبیعی، روحی، جسمی خود را به زشتی‌ها تبدیل کنند]. و هر کس شیطان را به جای خدا سرپرست و یار خود گیرد، مسلماً به زیان آشکاری دچار شده است.

يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيهِمْ ۖ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا

شیطان به آنان وعده [دروغ] می‌دهد، و در آرزوها [ی سراپوار] می‌اندازد، و جز وعده فریبنده به آنان نمی‌دهد.

أُولَٰئِكَ مَاؤُهُم جَهَنَّمُ ۖ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا

اینان [که پیروان شیطان اند] جایگاهشان دوزخ است، و از آن هیچ راه فراری نیابند.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا

لَيْسَ بِأَمَانِيِّكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا

وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطًا

وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتِمَّى النِّسَاءِ الَّتِي لَا تُوْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَمَىٰ بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا

و کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، به زودی آنان را در بهشت‌هایی که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است، درآوریم، در آن جاودانه‌اند. وعده خدا حق است، و راستگوتر از خدا در گفتار کیست؟

[کیفر و پاداش] نه بر وفق آرزوهای [واهی] برخی از شما [مسلمانان] است، و نه بر وفق آرزوهای [پوچ] اهل کتاب. هر کس مرتکب کار زشتی شود، به آن کیفر داده می‌شود؛ و جز خدا سرپرست و یابوری برای خود نخواهد یافت.

و کسانی از مردان یا زنان که بخشی از کارهای شایسته را انجام دهند، در حالی که مؤمن باشند، پس اینان وارد بهشت می‌شوند، و به اندازه گودی پشت هسته خرما مورد ستم قرار نمی‌گیرند.

و دین چه کسی بهتر است از آنکه همه وجودش را تسلیم خدا کرده و نیکوکار است، و از آیین ابراهیم بیکتاپرست حق گرا پیروی کرده است؟ و خدا ابراهیم را [برای حق گرایی، خلوص، پاکی اخلاق و اعمالش] دوست خود گرفت.

و آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، فقط در سیطره مالکیت و فرمانروایی خداست؛ و خدا همواره بر هر چیزی احاطه دارد.

درباره [حقوق ازدواج و نیز ارث] زنان از تو فتوا می‌خواهند. بگو: فقط خدا درباره آنان [مطابق با آیاتی که در اوایل همین سوره گذشت] به شما فتوا می‌دهد، و درباره دختران یتیمی که حقوق لازم و مقرر آنان را نمی‌پردازید، و [به قصد خوردن اموالشان] میلی به ازدواج با آنان دارید، برابر احکامی که در این کتاب بر شما خوانده می‌شود به شما فتوا می‌دهد. و [نیز درباره] کودکان مستضعف [ی که حقوق مالی و انسانی آنان را پایمال می‌کنید، مطابق احکامی که در قرآن بر شما تلاوت می‌شود به شما فتوا می‌دهد]. و [نیز سفارش می‌کند] که با یتیمان به عدالت رفتار کنید؛ و آنچه را [درباره زنان، دختران یتیم و کودکان مستضعف] از هر خیری انجام می‌دهید، یقیناً خدا همواره به آن داناست.

وَإِنْ أُمْرَأَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُحْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ وَإِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمِيلِ فَتَدْرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ وَإِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا

وَإِنْ يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللَّهُ كُلًّا مِّنْ سَعَتِهِ وَكَانَ اللَّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا

إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ وَيَأْتِ بِآخَرِينَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى ذَلِكَ قَدِيرًا

مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا بَصِيرًا

و اگر زنی از ناسازگاری شوهرش، یا روی گردانی اش [از حقوق همسررداری] بترسد، بر آن دو گناهی نیست که با یکدیگر به طور شایسته و پسندیده آشتی کنند، [گرچه به چشم پوشی بخشی از حقوقشان باشد.] و [در حقیقت] صلح و آشتی بهتر است. و بخل، نزد نفوس [آدمیان] حاضر است [به این خاطر هر یک از دو زوج در عفو و گذشت و سازش و ادای حقوق بخل می‌ورزند]. و اگر [شما شوهران] نیکی کنید و [از سرکشی و ناسازگاری نسبت به زنان] پرهیزید [از ثواب و پاداش حق بهره مند می‌شوید]؛ یقیناً خدا همواره به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

و شما هر چند حریص [بر عدالت] باشید، هرگز نمی‌توانید [از نظر علاقه و میل قلبی] میان زن‌ها [بیی که در عقد خود دارید] عدالت ورزید، پس تمایل خود را به طور کامل متوجه یک طرف ننمایید تا دیگری را به صورت زنی سرگردان و بلامتکلیف رها کنید. و اگر توافق و سازش نمایید و تقوا را [در محیط خانواده] رعایت کنید [مورد آموزش قرار می‌گیرید]؛ زیرا خدا همواره بسیار آمرزنده و مهربان است.

و اگر [زن و شوهر راهی برای صلح و سازش نیافتند و] از یکدیگر جدا شوند، خدا هر یک را از توانگری خود بی‌نیاز می‌کند؛ و خدا همواره بسیار عطا کننده و حکیم است.

و آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، فقط در سیطره مالکیت و فرمانروایی خداست. و البته ما کسانی را که پیش از شما کتاب آسمانی به آنان داده شده است، و نیز شما را سفارش کردیم که [در همه امورتان] از خدا پروا کنید. و [هشدار دادیم] اگر کفر ورزید [زیانی به او نمی‌رسانید]؛ زیرا آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، فقط در سیطره مالکیت و فرمانروایی خداست، و خدا همواره بی‌نیاز و ستوده است.

و آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، فقط در سیطره مالکیت و فرمانروایی خداست، و خدا نسبت به کارسازی [همه امور جهان آفرینش] کافی است.

ای مردم! اگر خدا بخواهد همه شما را از میان برمی‌دارد، و گروه دیگری را [به جای شما] می‌آورد؛ و خدا همواره بر این کار تواناست.

کسی که فقط پاداش دنیا را بخواهد [دچار اشتباه و کوته بینی شده است؛ زیرا] پاداش دنیا و آخرت که [محصول ایمان و تقواست] نزد خداست؛ و خدا همواره شنوا و بیناست.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِٱلْقِسْطِ شُهَدَآءَ لِلّٰهِ وَلَوْ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمْ أَوِ ٱلْوَالِدِينَ ۖ وَٱلْأَقْرَبِينَ إِن يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَٱللَّهُ أَوَّلَىٰ بِهِمَا ۖ فَلَا تَتَّبِعُوا ٱلْهَوَىٰٓ أَن تَعْدِلُوا ۚ وَإِن تَلَوُّوا أَوْ تُعْرَضُوا فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ءَامِنُوا بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ ۚ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلَّذِي أُنزِلَ مِن قَبْلَ ۚ وَمَن يَكْفُرْ بِٱللَّهِ وَمَلَٰئِكَتِهِ ۖ وَكُتُبِهِ ۖ وَرُسُلِهِ ۖ وَٱلْيَوْمِ ٱلْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ءَزَدُوا كُفْرًا لَّمْ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًا

بَشِّرِ ٱلْمُنَٰفِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

ٱلَّذِينَ يَتَّخِذُونَ ٱلْكَافِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۚ أَيْبَتُونَ عِندَهُمُ ٱلْعِزَّةَ فَإِنَّ ٱلْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيعًا

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِى ٱلْكِتَٰبِ أَن إِذَا سَمِعْتُمْ ءَايَتِ ٱللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِى حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ إِنَّكُمْ إِذَا مِثْلُهُمْ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ جَامِعُ ٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱلْكَافِرِينَ فِى جَهَنَّمَ جَمِيعًا

ای اهل ایمان! [همواره در همه امور زندگی] قیام کننده به عدل، و گواهی دهنده برای خدا باشید، هر چند به زبان خود یا پدر و مادر یا خویشاتان باشد. اگر [یکی از دو طرف نزاع] توانگر یا فقیر باشد [با لحاظ کردن وضع آنان، بر خلاف خدا گواهی ندهید؛ زیرا] خدا به حمایت از آنان و رعایت حالشان سزوارتر است. پس [در هنگام گواهی دادن] از هوای نفس پیروی نکنید تا از حق منحرف شوید. و اگر زبانتان را [به سوی گواهی ناحق و دروغ] بیچانید، یا از گواهی دادن روی برتابید؛ یقیناً خدا همواره به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

ای اهل ایمان! به خدا و پیامبرش و کتابی که بر پیامبرش نازل کرده و به کتابی که پیش از این فرستاده [از روی صدق و حقیقت] ایمان بیاورید. و هر که به خدا و فرشتگان و کتاب‌های آسمانی و پیامبران او و روز قیامت کافر شود، یقیناً به گمراهی دور و درازی دچار شده است.

کسانی که ایمان آوردند، سپس کفر ورزیدند، باز ایمان آوردند، و بار دیگر کافر شدند، آن گاه بر کفر خود افزودند، خدا بر آن نیست که آنان را ببامرزد، و به راهی هدایت کند.

منافقان را بشارت ده که عذابی دردناک برای آنان است.

همان کسانی که کافران را به جای مؤمنان سرپرست و دوست خود می‌گیرند؛ آیا عزت و قدرت را نزد آنان می‌طلبند؟ یقیناً همه عزت و قدرت فقط برای خداست.

البته خدا [این فرمان را] در قرآن بر شما نازل کرده است که چون بشنوید گروهی آیات خدا را مورد انکار و استهزا قرار می‌دهند، با آنان ننشینید تا در سخنی دیگر درآیند، [اگر بنشینید] شما هم [در به دوش کشیدن بار گناه انکار و استهزا] مانند آنان خواهید بود؛ یقیناً خدا همه منافقان و کافران را در دوزخ گرد خواهد آورد.

الَّذِينَ يَتَرْبِّصُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِّنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ نَكُن مَّعَكُمْ وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ نَسْتَحِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعَكُم مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَن يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَدِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدِيعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا

مُذَبِّبِينَ بَيْنَ ذَلِكَ لَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَلَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَتُرِيدُونَ أَن تَجْعَلُوا لِلَّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُّبِينًا

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا

مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِن شَكَرْتُمْ وَعَٰمَنْتُمْ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا

آنان که همواره حوادثی را برای شما انتظار می‌برند، اگر از سوی خدا برایتان فتح و پیروزی رسد، می‌گویند: مگر ما با شما [در میدان جنگ] نبودیم؟ [پس سهم ما را از غنائیم جنگی بپردازید.] و اگر برای کافران بهره‌ای اندک [از غلبه و پیروزی] باشد، به آنان می‌گویند: آیا [ما که در میان ارتش اسلام بودیم] بر شما چیره و مسلّط نبودیم؟ [ولی دیدید که ازضربه زدن به شما خودداری کردیم] و شما را [از آسیب و زیان مؤمنان] مانع می‌شدیم [پس سهم غنیمت ما را بدهید.] خدا روز قیامت میان شما داوری می‌کند؛ و خدا هرگز هیچ راه سلطه‌ای به سود کافران بر ضد مؤمنان قرار نداده است.

منافقان همواره با خدا نیرنگ می‌کنند، و حال آنکه خدا کیفر دهنده نیرنگ آنان است. و هنگامی که به نماز می‌ایستند، با کسالت می‌ایستند، و همواره در برابر مردم ریاکاری می‌کنند؛ و خدا را جز اندکی به یاد نمی‌آورند.

منافقان میان کفر و ایمان متحیر و سرگردانند، نه [با تمام وجود] با مؤمنانند و نا با کافران. و هر که را خدا [به کیفر اعمال زشتش] گمراه کند، هرگز برای او راهی [به سوی هدایت] نخواهی یافت.

ای اهل ایمان! کافران را به جای مؤمنان، سرپرست و یار خود مگیرید. آیا می‌خواهید برای خدا بر ضد خودتان دلیلی آشکار [نسبت به عذابتان در دنیا و آخرت] قرار دهید؟!

بی‌تردید منافقان در پایین ترین طبقه از آتش اند، و هرگز برای آنان یآوری نخواهی یافت.

مگر کسانی که [از گناه بزرگ نفاق] توبه کردند، و [مفاسد خود را] اصلاح نمودند، و به خدا تمسک جستند، وعبادتشان را برای خدا خالص ساختند؛ پس آنان در زمره مؤمنان اند، و خدا به مؤمنان پاداشی بزرگ خواهد داد.

اگر شما سپاس گزار [نعمت‌های بی‌شمار حق] باشید و ایمان آورید، خدا را با عذاب شما چه کار؟ خدا همواره پاداش دهنده و داناست.

لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوْءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلِمَ وَكَانَ
اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا

إِنْ تُبْدُوا خَيْرًا أَوْ تُخَفُّوهُ أَوْ تُعْفُوا عَنْ سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ
عَفْوًا قَدِيرًا

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا
بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ
وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا

أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا
مُّهِينًا

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ
أُولَٰئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أَجُورَهُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تُنِزَلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِّنَ السَّمَاءِ
فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَىٰ أَكْبَرَ مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا أَرِنَا اللَّهَ جَهْرَةً
فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ
مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَنْ ذَلِكَ وَعَاتَيْنَا مُوسَىٰ
سُلْطَانًا مُّبِينًا

وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بِمِيثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمْ ادْخُلُوا الْبَابَ
سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ
مِيثَاقًا غَلِيظًا

خدا افشای بدی‌های دیگران را دوست ندارد، جز برای کسی
که مورد ستم قرار گرفته است [که بر ستمدیده برای دفع
ستم، افشای بدی‌های ستمکار جایز است]؛ و خدا شنوا و
دانااست.

اگر کار خیری را آشکار کنید، یا آن راپنهان دارید، یا از بدی
[دیگران] گذشت کنید، [کاری مورد پسند خدا انجام داده
اید]؛ یقیناً خدا [با قدرت داشتن بر انتقام] همواره گذشت
کننده و تواناست.

بی‌تردید کسانی که به خدا و پیامبرانش کافر می‌شوند و
می‌خواهند میان خدا و پیامبرانش [با ایمان آوردن به خدا و
کفرورزی به پیامبران] جدایی اندازند، و می‌گویند: به بعضی
ایمان می‌آوریم و به برخی کافر می‌شویم و می‌خواهند میان
کفر و ایمان راهی [خاص] برگزینند، [سبک مغز و بی
شعورند].

اینان در حقیقت کافرند؛ و ما برای کافران عذابی خوار
کننده آماده کرده‌ایم.

وکسانی که به خدا و پیامبرانش ایمان آوردند و میان هیچ
یک از آنان جدایی نینداختند، خدا پاداششان را می‌دهد؛ و
خدا همواره بسیار آمرزنده و مهربان است.

اهل کتاب [بنا به خواستِ نامعقولشان] از تو می‌خواهند که
از آسمان، کتابی برای آنان نازل کنی، البته [این بازیگران
زشت باطن] از موسی بزرگ تر از آن را خواستند، و گفتند:
خدا را آشکارا به ما نشان ده. پس آنان را به کیفر ستمشان
صاعقه فرو گرفت. باز پس از آنکه [بر وحدانیت حق و
ضرورت خداپرستی] دلایل روشن برای آنان آمد، گوساله را
به عنوان معبود گرفتند، و ما از این [گناه بزرگ و زشت
هم] گذشتیم و به موسی برهانی روشن و قدرتی آشکار
دادیم.

و کوه طور را به سبب پیمانشان [به پذیرفتن تورات، عمل
به آن و ایمان به موسی] بر فرازشان برافراشتیم، و به آنان
گفتیم: با تواضع و فروتنی و سجده کنان، از دروازه [شهر یا
درِ معبد] درآیید. و [نیز] به آنان گفتیم: روز شنبه [از حکم
حرمت صید ماهی] تجاوز نکنید. و از آنان [برای اجرای
احکام تورات و فرمان‌های موسی] پیمانی محکم و استوار
گرفتیم.

فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِمْ بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلِهِمُ
الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ ۚ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ
عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا

وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ بُهْتَنًا عَظِيمًا

وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ
وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ ۚ وَإِنَّ الَّذِينَ
أَخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ ۚ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا
اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا

بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا

وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ ۚ قَبْلَ مَوْتِهِ ۚ وَيَوْمَ
الْقِيَمَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا

فَظُلْمٍ مِّنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ
لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا

وَأَخَذَهُمُ الرَّبُّوا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالَ النَّاسِ
بِالْبَاطِلِ ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

لَٰكِنِ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا
أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ
وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ أُولَٰئِكَ
سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا

پس به کیفر پیمان شکنی آنان و کفرشان به آیات خدا، و به ناحق کشتن پیامبران، و گفتار [بی پایه و باطل] شان که دل‌های ما در پوشش و حجاب است [از این رو سخن حق را درک نمی‌کنیم، لعنتشان کردیم؛] بلکه به سبب کفرشان بر دل‌هایشان مُهر [محرومیت از فهم معارف] زدیم؛ به همین سبب جز اندکی ایمان نمی‌آورند.

و [نیز] به سبب کفرشان [به نبوّت عیسی] و گفتارشان بر مریم [پاکدامن و آراسته به عفت] که افترا و بهتان بزرگی بود [لعنتشان کردیم.]

و به سبب گفتار [سراسر دروغ] شان که ما عیسی بن مریم فرستاده خدا را کشتیم. در صورتی که او رانکشتند و به دار نیاویختند، بلکه بر آنان مُشْتَبِه شد [به این خاطر شخصی را به گمان اینکه عیسی است به دار آویختند و کشتند]؛ و کسانی که درباره او اختلاف کردند، نسبت به وضع وحال او در شک هستند، و جز پیروی از گمان و وهم، هیچ آگاهی و علمی به آن ندارند، و یقیناً او را نکشتند.

بلکه خدا او را به سوی خود بالا برد؛ و خدا همواره توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

و هیچ یک از اهل کتاب نیست مگر آنکه پیش از مرگش [که لحظه روشن شدن حقایق است] به مسیح ایمان می‌آورد [که او فرستاده خدا، بنده او و مژده دهنده به ظهور پیامبر اسلام است، ولی ایمان در آن لحظه سودبخش نیست] و مسیح روز قیامت بر [عقاید و اعمال] آنان گواه است.

پس به کیفر ستمی که یهودیان [به آیات خدا و بر خود و دیگران] روا داشتند، و به سزای آنکه بسیاری از مردم را از راه خدا بازداشتند، چیزهای پاکیزه‌ای را که بر آنان حلال شده بود [مانند صید ماهی و خوردنِ چربی و شیر و گوشت حیوانات] حرام کردیم.

و [نیز به سبب] ربا گرفتنتشان با آنکه از آن نهی شده بودند، و خوردن اموال مردم به باطل و نامشروع [پاکیزه‌های حلال شده را بر آنان حرام کردیم] و ما برای کافران عذابی دردناک آماده کرده‌ایم.

ولی از میان آنان، ثابت قدمان در دانش، مؤمنان [به موسی و تورات] برپادارندگان نماز، پرداخت کنندگان زکات، مؤمنان به خدا و روز قیامت، به آنچه بر تو و [بر پیامبران] پیش از تو نازل شده ایمان واقعی می‌آورند آنان هستند که یقیناً پاداش بزرگی به ایشان عطا خواهیم کرد.

إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ
بَعْدِهِ ۚ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ
وَعَزَّيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا

وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَّمْ
نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَىٰ تَكْلِيمًا

رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ
حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا

لَٰكِنِ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنزَلَ إِلَيْكَ ۚ أَنزَلَهُ ۚ يَعْلَمُهُ ۖ
وَأَلَمَلِكُهُ يَشْهَدُونَ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا
ضَلَالًا بَعِيدًا

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا
لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا

إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ
يَسِيرًا

يَأَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ
فَعَامِنُوا خَيْرًا لَّكُمْ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

۱۶۴

۱۶۵

۱۶۶

۱۶۷

۱۶۸

۱۶۹

۱۷۰

ما به تو وحی کردیم، همان گونه که به نوح و پیامبران پس
از او وحی کردیم؛ و به ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و
یعقوب و نوادگان [دارای مقام نبوتشان] و عیسی و ایوب و
یونس و هارون و سلیمان نیز وحی نمودیم؛ و به داود، زبور
دادیم.

و به پیامبرانی [وحی کردیم] که سرگذشت آنان را پیش از
این برای توگفتیم، و پیامبرانی [را برانگیخته ایم] که
سرگذشتشان را برای تو حکایت نکرده‌ایم. و خدا با موسی
به صورتی ویژه و بیواسطه سخن گفت.

پیامبرانی که مژده رسان و بیم دهنده بودند تا مردم را [در
دنیا و آخرت در برابر خدا] پس از فرستادن پیامبران، عذر
و بهانه و حجتی نباشد؛ و خدا همواره توانای شکست ناپذیر
و حکیم است.

ولی [در برابر کبرورزی و لجاجت اهل کتاب، که به حقانیت
قرآن و رسالت تو گواهی نمی‌دهند] خدا به وسیله آنچه بر
تو نازل کرده گواهی می‌دهد که آن را به علم و دانش خود
نازل کرده، و [نیز] فرشتگان هم گواهی می‌دهند، گرچه
گواهی خدا کافی است.

مسلمأ کسانی که کافر شدند و [مردم را] از راه خدا
بازداشتند، یقیناً به گمراهی دور و درازی دچار شده‌اند.

بی‌تردید کسانی که کافر شدند و [به آیات الهی، به خود و به
دیگران] ستم ورزیدند، خدا بر آن نیست که آنان را
بیامزد و به راهی [مستقیم و استوار] هدایت کند.

مگر به راه دوزخ که در آن جاودانه اند؛ و این کار بر خدا
آسان است.

ای مردم! البته پیامبری از سوی پروردگارتان به درستی و
راستی به سوی شما آمد؛ پس به او ایمان آورید که به خیر
شماست. و اگر کفر ورزید [بدانید که خدا از شما و ایماتتان
بی‌نیاز است] زیرا آنچه در آسمان‌ها و زمین است، در
سیطره مالکیت و فرمانروایی خداست، و خدا همواره دانا و
حکیم است.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ
إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ
وَكَلِمَتُهُ أُلْقِيَهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ
وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةً أَنْتَهُوَ خَيْرًا لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهُ
وَاحِدٌ سُبْحَنَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا

۴۰
نساء
۱۷۱
/۱۷۶

لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا
الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ
وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا

۱۷۲
ر۸۵

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ
وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنَكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا
فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا
وَلَا نَصِيرًا

۱۷۳

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا
إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا

۱۷۴

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَأَعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي
رَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمًا

۱۷۵

ای اهل کتاب! در دین خود غلو [و افراط] نورزید، [و از
چهارچوب آیات نازل شده از سوی خدا و آنچه پیامبران به
شما آموخته‌اند، خارج نشوید] و نسبت به خدا جز حق
مگویید. جز این نیست که مسیح عیسی بن مریم فرستاده
خدا و کلمه اوست که به مریم القا کرد و [این بنده پاک و
خالص] روحی از سوی اوست؛ پس به خدا و فرستادگانش
ایمان آورید، و مگویید: [خدا] ترکیبی از سه حقیقت [آب،
این و روح القدس] است. [از این عقیده باطل] خودداری
کنید که به خیر شماس. جز این نیست که خدا معبودی
یگانه است. منزّه و پاک است از اینکه فرزندی برای او
باشد. آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است فقط در
سیطره مالکیت و فرمانروایی اوست، و خدا از نظر کارسازی
[همه امور آفرینش] کافی است.

مسیح از اینکه بنده خدا باشد، هرگز امتناع ندارد، و
فرشتگان مقرب هم امتناع ندارند؛ و کسانی که از بندگی او
امتناع کنند و تکبر ورزند، به زودی همه آنان را [برای
حسابرسی] به سوی خود گردآوری خواهد کرد.

اما کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند،
پاداششان را به طور کامل می‌دهد، و از فضل و احسانش بر
آنان می‌افزاید؛ و اما کسانی که [از ایمان و عمل شایسته]
امتناع کردند و تکبر ورزیدند، به عذاب دردناکی عذاب
می‌کند؛ و برای خود جز خدا سرپرست و یآوری نخواهند
یافت.

ای مردم! یقیناً از سوی پروردگارتان برای شما برهان [و
دلیلی چون پیامبر و معجزاتش] آمد؛ و نور روشنگری [مانند
قرآن] به سوی شما نازل کردیم.

اما کسانی که به خدا ایمان آوردند و به او تمسک جستند،
به زودی آنان را در رحمت و فضلی از سوی خود درآورد، و
به راهی راست به سوی خود راهنمایی می‌کند.

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ إِنْ أُمِرُوا هَلَكَ
لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَا
إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ فَإِنْ كَانَتَا أُثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الشُّلْثَانِ مِمَّا
تَرَكَ وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رِجَالًا وَنِسَاءً فَلِلَّذَكَرِ مِثْلُ حِظِّ
الْأُنثَيْنِ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَنْ تَضِلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمٌ

۵. مائده المائدة: سفره غذا مدنی

۱۲۰ آیه ۲۲ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيمَةُ
الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ
إِنَّ اللَّهَ يُحْكُمُ مَا يُرِيدُ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَحِلُّوا شَعِيرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ
وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا ءَامِينَ الْبَيْتِ الْحَرَامَ يَبْتَغُونَ
فَضْلًا مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا وَلَا
يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ أَن صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
أَن تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى
الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

از تو درباره کلاله [یعنی میراث برادران و خواهران] فتوا می‌خواهند، بگو: خدا درباره کلاله به شما فتوا می‌دهد: اگر مردی که فرزند ندارد، از دنیا برود و برای او خواهری باشد، نصف میراثی را که از او به جا مانده خواهر به ارث می‌برد، و اگر خواهری از دنیا برود و وارثش فقط یک برادر باشد، همه میراث به جا مانده خواهر را برادرش به ارث می‌برد، و اگر خواهران میت دو نفر باشند، دو سوم میراث به جا مانده را ارث می‌برند، و اگر خواهران و برادران متعدد باشند، سهم ارث برای مرد مانند دو زن است. خدا [احکامش را] برای شما بیان می‌کند تا گمراه نشوید؛ و خدا به همه چیز داناست.

ای اهل ایمان! به همه قراردادهای [ی فردی، خانوادگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، نذر، عهد و سوگند] وفا کنید. [گوشت] چهارپایان جز آنچه [در آیات بعد، حرمتش] بر شما خوانده می‌شود برایتان حلال است، [و توجه داشته باشید که] نباید شکار را در حالی که محرم [به احرام حج و عمره] هستید، حلال بشمارید؛ یقیناً خدا آنچه را بخواهد [بر پایه علم و حکمتش و بر اساس رعایت مصلحت شما] حکم می‌کند.

ای اهل ایمان! [هتک حرمت] شعایر خدا [مانند مناسک حج] و ماههای حرام [رجب، ذوالقعدة، ذوالحجه و محرم] و قربانی بی نشان، و قربانی نشان دار و قاصدان [و راهیان به سوی] بیت الحرام را که فضل و خشنودی پروردگارشان را می‌طلبند، حلال بشمارید. و چون از احرام بیرون آمدید [اگر مایل باشید، می‌توانید] شکار کنید. و کینه تیزی و دشمنی گروهی که شما را از [ورود به] مسجد الحرام بازداشتند و ادارتان نکند که [به آنان] تعدی و تجاوز کنید. و یکدیگر را بر انجام کارهای خیر و پرهیزکاری یاری نمایید، و یکدیگر را بر گناه و تجاوز یاری ندهید؛ و از خدا پروا کنید که خدا سخت کیفر است.

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَمِ ذَلِكُمْ فِسْقٌ الْيَوْمَ يَيسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنَ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَفِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِيرِينَ

[خوردن مواد ناپاک که تناسبی با جسم و روح شما ندارند] بر شما حرام شده است [مانند] گوشت مردار و خون و گوشت خوک و آنچه به نام غیر خدا کشته‌اند و حیوان خفه شده و آنچه به ضرب چوب و سنگ مرده و آنچه به سبب پرت شدن از بلندی جان داده و حیوانی که به ضرب شاخ حیوان دیگر از بین رفته و حیوانی که درنده‌ای آن را کشته و از آن خورده، مگر آنچه را که در آستانه مرگ، قابل تذکیه بوده و شما به دستور شرع تذکیه کرده اید، و نیز آنچه برای بت‌ها قربانی شده، و آنچه به وسیله تیرهای قمار سهم بندی می‌کنید بر شما حرام گشته است. [همه] این [امور] فسق و نافرمانی [از احکام خدا] ست. امروز کفرپیشگان از [شکست] دین شما ناامید شده اند؛ بنابراین از آنان مترسید و از من بترسید. امروز [با نصب علی بن ابی طالب به ولایت، امامت، حکومت و فرمانروایی بر امت] دیتتان را برای شما کامل، و نعمتم را بر شما تمام کردم، و اسلام را برایتان به عنوان دین پسندیدم. پس هر که در حال گرسنگی شدید بی آنکه مایل به گناه باشد [به خوردن مُحَرَّمات بیان شده] ناچار شود، [می‌تواند به اندازه ضرورت از آنها بهره گیرد]؛ یقیناً خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

از تو می‌پرسند: چه چیزی بر آنان حلال شده؟ بگو: همه پاکیزه‌ها و شکاری که حیوانات شکاری که به آنها شکار کردن را تعلیم داده اید، در حالی که از احکام تذکیه‌ای که خدا به شما آموخته به آنها می‌آموزید، بر شما حلال شده است؛ بنابراین از آنچه آنان برای شما [گرفته‌اند و] نگاه داشته‌اند بخورید، و نام خدا را [هنگام فرستادن حیوان شکاری] بر آن بخوانید، و از خدا پروا کنید؛ زیرا خدا حسابرسی سریع است.

امروز همه پاکیزه‌ها [ی از رزق خدا] برای شما حلال شد، و طعام اهل کتاب [که مخلوط با مواد حرام و نجس نیست] بر شما حلال و طعام شما هم بر آنان حلال است. و زنان پاکدامن مؤمن، و زنان پاکدامن از اهل کتاب [از طریق ازدواج شرعی] در صورتی که مهریه آنان را بپردازید بر شما حلال است، در حالی که مایل باشید پاکدامن بمانید نه زناکار، و نه انتخاب کننده معشوقه نامشروع در خلوت و پنهان. و هر کس در ایمان [به خدا و پیامبران و قیامت] کفر ورزد، قطعاً عملش تباه شده و فقط او در آخرت از زیانکاران است.

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا
وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ
وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِنْ
كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ
أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا
فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِّنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ
عَلَيْكُمْ مِّنْ حَرَجٍ وَلَٰكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ
وَعَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

۵:
مانده
۶
۱۳۰/
۸۷ ر

وَأَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقَكُمْ بِهِ
إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الصُّدُورِ

۷

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ
وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلَىٰ أَلَّا تَعْدِلُوا أَعْدِلُوا هُوَ
أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

۸

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
وَأَجْرٌ عَظِيمٌ

۹

ای اهل ایمان! هنگامی که به [قصد] نماز برخیزید، صورت و دست هایتان را تا آرنج بشویید و بخشی از سرتان و روی پاهایتان را تا برآمدگی پشت پا مسح کنید و اگر جنب بودید، غسل کنید و اگر بیمار هستید یا در سفر می‌باشید یا یکی از شما از قضای حاجت [دستشویی] آمده، یا با زنان آمیزش کرده اید و آبی [برای وضو یا غسل] نیافتید، به خاکی پاک، تیمم کنید و از آن بخشی از صورت و دست هایتان را مسح نمایید. خدا نمی‌خواهد [با احکامش] بر شما تنگی و مشقت قرار دهد، بلکه می‌خواهد شما را [از آلودگی‌ها] پاک کند و نعمتش را بر شما تمام نماید، تا سپاس گزارید.

و نعمت خدا را بر خود و پیمانش را که [در لزوم اطاعت از او و پیامبرش] با شما محکم و استوار کرد، یاد کنید، هنگامی که گفتید: شنیدیم و اطاعت کردیم. و از خدا پروا کنید؛ زیرا خدا به آنچه در سینه هاست، داناست.

ای اهل ایمان! همواره [در همه امور] قیام کننده برای خدا و گواهان به عدل و داد باشید. و نباید دشمنی با گروهی شما را بر آن دارد که عدالت نورزید؛ عدالت کنید که آن به پرهیزکاری نزدیک تر است. و از خدا پروا کنید؛ زیرا خدا به آنچه انجام می‌دهید آگاه است.

خدا به کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، وعده داده است که برای آنان آمرزش و پاداشی بزرگ است.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ

و کسانی که کافر شدند و آیات ما را تکذیب کردند، اهل دوزخ اند.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هُمْ قَوْمٌ أَن يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

۱۱

ای اهل ایمان! نعمت خدا را بر خود یاد کنید زمانی که گروهی قصد کردند که [برای نابودی تان] به شما شیخون زنند، ولی خدا توطئه آنان را از شما بازداشت. و از خدا پروا کنید و مؤمنان فقط باید بر خدا توکل کنند.

وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ ۖ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَءَاتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَءَامَنْتُمْ بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَّأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ فَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ

۱۲
حزب
۴۴
۸۸ر

خدا از بنی اسرائیل [بر لزوم اطاعت از آیینش و پیروی از موسی] پیمان گرفت، و از میان آنان دوازده سرپرست برانگختم [تا هر یک عهده دار امور قبیله‌ای از قبایل بنی اسرائیل باشد]، و خدا به آنان فرمود: یقیناً من با شما، اگر نماز را برپا دارید، و زکات بپردازید، و به پیامبرانم ایمان آورید، و آنان را تقویت و یاری کنید و به خدا وامی نیکو دهید، مسلماً گناهاتان را محو می‌کنم، و شما را در بهشت‌هایی که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است در می‌آورم؛ پس هر که از شما بعد از این کافر شود، یقیناً راه راست را گم کرده است.

فَبِمَا نَقْضِهِم مِّيثَاقَهُمْ لَعْنَهُمْ ۖ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَلْسِيَةً ۖ يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهَا ۚ وَنَسُوا حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوا بِهِ ۚ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِّنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۖ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَأَصْفَحْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

۱۳

پس آنان را به سبب پیمان شکستنشان لعنت کردیم، و دل‌هایشان را بسیار سخت گردانیدیم، [تا جایی که] کلمات خدا را از جایگاه اصلی اش و معنای حقیقی اش تغییر می‌دهند، و بخشی از آنچه را [از معارف و احکام تورات واقعی] که به وسیله آن پند داده شدند، از یاد بردند [و نادیده گرفتند]، و همواره از اعمال خائنانه آنان جز اندکی از ایشان [که وفادار به پیمان خداوند] آگاه می‌شوی؛ پس [تا نزول حکم جهاد] از آنان درگذر و [از مجازاتشان] روی گردان؛ زیرا خدا نیکوکاران را دوست دارد.

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِي أَخَذْنَا مِيثَقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا
مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَمَةِ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا
مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ قَدْ
جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ

يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُمُ
مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ
فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحُ ابْنُ
مَرْيَمَ وَأُمُّهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ

و از کسانی که گفتند: ما نصرانی هستیم، [بر لزوم اطاعت
از خود و پیروی از عیسی] پیمان گرفتیم، پس بخشی از
آنچه را [از معارف و احکام انجیل واقعی] که به وسیله آن
پند داده شدند، از یاد بردند [و نادیده گرفتند]، بر این
اساس میان آنان تا روز قیامت کینه و دشمنی انداختیم، و
خدا آنان را از آنچه همواره انجام می‌دادند، آگاه می‌کند.

ای اهل کتاب! یقیناً پیامبر ما به سوی شما آمد که بسیاری از
آنچه را که شما از کتاب [تورات و انجیل درباره نشانه‌های
او و قرآن] همواره پنهان می‌داشتید برای شما بیان می‌کند،
و از بسیاری [از پنهان کاری‌های ناروای شما هم]
درمی‌گذرد. بی‌تردید از سوی خدا برای شما نور و کتابی
روشنگر آمده است.

خدا به وسیله آن [نور و کتاب] کسانی را که از خشنودی او
پیروی کنند به راه‌های سلامت راهنمایی می‌کند، و آنان را
به توفیق خود از تاریکی‌ها [ی جهل، کفر، شرک و نفاق] به
سوی روشنائی [معرفت، ایمان و عمل صالح] بیرون می‌آورد،
و به جانب راه راست هدایت می‌کند.

مسلمانان آنان که گفتند: خدا همان مسیح، فرزند مریم است.
یقیناً کافر شده‌اند. بگو: اگر خدا بخواهد، مسیح و مادرش و
تمام کسانی که در روی زمین اند، هلاک کند، چه کسی
می‌تواند در برابر اراده و قدرت او بایستد؟ و مالکیت و
فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آن دو قرار دارد،
فقط در سیطره خداست، هر چه را بخواهد می‌آفریند، و خدا
بر هر کاری تواناست.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصْرَىٰ نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّوهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُم بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ

۵:
مانده
۱۸
/۱۲۰

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَىٰ فَتْرَةٍ مِّنَ الرُّسُلِ أَن تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِن بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ ۖ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

۱۹

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ۖ يَقَوْمِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا وَءَاتَاكُمْ مَا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ

۲۰
۸۹

يَقَوْمِ ادْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ

۲۱

قَالُوا يَمُوسَىٰ إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَن نَّدْخُلَهَا حَتَّىٰ يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِن يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنَّا دَاخِلُونَ

۲۲

قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ اللَّهَ عَلَيْنِهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ غَالِبُونَ وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ

۲۳

و یهود و نصاری گفتند: ما پسران خدا و دوستان اویسیم. بگو: [اگر گفتار شما درست است] پس چرا خدا شما را به گناهاتتان عذاب می‌کند؟ بلکه شما هم بشری هستید از مخلوقات که خدا آفریده است. هر که را بخواهد می‌آمرزد، و هر که را بخواهد عذاب می‌کند. و مالکیت و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آن دو قرار دارد، فقط در سیطره خداست، و بازگشت به سوی اوست.

ای اهل کتاب! بی‌تردید رسول ما پس از روزگار فترت و خلأ پیامبران به سوی شما آمد [و آنچه را مورد نیاز دنیا و آخرت شماست] برای شما بیان می‌کند که [روز قیامت در پیشگاه خدا] نگویند: برای ما هیچ مژده دهنده و بیم رسانی نیامد، یقیناً مژده دهنده و بیم رسان به سویتان آمد؛ و خدا بر هر کاری تواناست.

و [یاد کنید] هنگامی که موسی به قومش گفت: ای قوم من! نعمت خدا را بر خود یاد کنید، آن گاه که در میان شما پیامبرانی قرار داد، و شما را حاکمان و فرمانروایان ساخت، و به شما نعمت‌های ویژه‌ای داد که به هیچ یک از جهانیان نداد.

ای قوم من! به سرزمین مقدسی که خدا برایتان مقرر فرموده در آیید و [به گناه، عصیان، سرپیچی از فرمان‌ها و احکام حق] بازنگردید که زیانکار می‌شوید.

گفتند: ای موسی! مسلماً در آنجا مردمی زورگو و ستم‌گر قرار دارند، و ما هرگز وارد آنجا نمی‌شویم تا آنان از آنجا بیرون روند، پس اگر از آنجا بیرون روند البته ما وارد خواهیم شد.

دو مرد از کسانی که [از خدا] می‌ترسیدند و خدا به هر دو نعمت [معرفت، ایمان و شهادت] داده بود، گفتند: از این دروازه به آنان یورش برید، چون به آنجا درآیید یقیناً پیروزید؛ و اگر مؤمن هستید بر خدا توکل کنید.

قَالُوا يَمُوسَىٰ إِنَّا لَن نَّدْخُلَهَا أَبَدًا مَّا دَامُوا فِيهَا فَاذْهَبْ
أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ

۲۵

قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي ۖ فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ
الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ

۲۶

قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ
فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ

۲۷
حزب
۴۵
۹۰ ر

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ
مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ ۖ قَالَ إِنَّمَا
يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ

۲۸

لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَّا أَنَا بِبَاسٍ يَدِي إِلَيْكَ
لَأَقْتُلَنَّكَ ۖ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

۲۹

إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِثْمِي وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ
وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ

۳۰

فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ ۖ فَأَصْبَحَ مِنَ
الْخَاسِرِينَ

۳۱

فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُورِي
سَوْءَةَ أَخِيهِ ۖ قَالَ يُوزِلَتْنِي آعَاجِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا
الْغُرَابِ فَأُوْرِي سَوْءَةَ أَخِي ۖ فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ

گفتند: ای موسی! تا آنان در آنجا بمانند، ما هرگز وارد آنجا نخواهیم شد، پس تو و پروردگارت بروید [با آنان] بجنگید که ما [تا پایان کار] در همین جا نشسته‌ایم.

[موسی] گفت: پروردگارا! من جز بر خود و برادرم تسلطی ندارم، پس میان ما و این گروه نافرمان و بدکار جدایی انداز.

[خدا] فرمود: این سرزمین مقدس [به کیفر نافرمانی از خواسته‌های حق] تا چهل سال بر آنان حرام شد، همواره در طول این مدت در زمین [سینا] سرگردان خواهند بود، پس بر این گروه نافرمان و بدکار غمگین مباش.

و داستان دو پسر آدم را [که سراسر پند و عبرت است] به درستی و راستی بر آنان بخوان، هنگامی که هر دو نفر با انجام کار نیک به پروردگار تقرب جستند، پس از یکی پذیرفته شد، و از دیگری پذیرفته نشد. [برادری که عملش پذیرفته نشد از روی حسد و خودخواهی به برادرش] گفت: بی‌تردید تو را می‌کشم. [او] گفت: خدا فقط از پرهیزکاران می‌پذیرد.

مسلماً اگر تو برای کشتن من دستت را دراز کنی، من برای کشتن تو دستم را دراز نمی‌کنم؛ زیرا از خدا پروردگار جهانیان می‌ترسم.

من می‌خواهم به گناه کشتن من و گناه خودت [که سبب مردود شدن کار نیکت بود، به پیشگاه خدا] بازگردی و در نتیجه از دوزخیان باشی؛ و این است پاداش ستمکاران.

نفس [طغیان گرش]، کشتن برادرش را در نظرش سهل و آسان جلوه داد، پس او را کشت و از زیانکاران شد.

پس [در کنار جسد برادرش سرگردان بود که] خدا کلاغی را برانگیخت که زمین را می‌کاوید تا به او نشان دهد که چگونه جسد برادرش را پنهان کند. [با دیدن حرکات کلاغ] فریاد زد: وای بر من! آیا ناتوان و عاجز بودم از اینکه مانند این کلاغ باشم تا جسد برادرم را پنهان کنم؟! نهایتاً از پشیمانان شد.

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا
بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا
وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ
رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ بَعَدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ
لَمُسْرِفُونَ

إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي
الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ
وَأَرْجُلُهُمْ مِّنْ خَلْفٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ
فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن قَبْلِ أَنْ تَقْدِرُوا عَلَيْهِمْ فَاعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ
وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ
مَعَهُ لَيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

به این سبب بر بنی اسرائیل لازم و مقرر کردیم که هر کس
انسانی را جز برای حق، [قصاص] یا بدون آنکه فسادی در
زمین کرده باشد، بکشد، چنان است که همه انسان‌ها را
کشته، و هر کس انسانی را از مرگ برهاند و زنده بدارد،
گویی همه انسان‌ها را زنده داشته است. و یقیناً پیامبران
دلایل روشنی برای بنی اسرائیل آوردند، سپس بسیاری از
آنان بعد از آن در روی زمین به [تجاوز از حدود حق و فساد
و] زیاده روی برخاستند.

کیفر آنان که با خدا و پیامبرش می‌جنگند، و در زمین به
فساد و تباهی می‌کوشند، فقط این است که کشته شوند، یا
به دارشان آویزند، یا دست راست و پای چپشان بریده
شود، یا از وطن خود تبعیدشان کنند. این برای آنان رسوایی
و خواری در دنیاست، و برای آنان در آخرت عذابی بزرگ
است.

مگر کسانی که پیش از دست یافتن بر آنان توبه کنند؛
پس بدانید که خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

ای اهل ایمان! از خدا پروا کنید و دست آویز و وسیله‌ای
[از ایمان، عمل صالح و آبروی مقربان درگاهش] برای تقرب
به سوی او بجویید؛ و در راه او جهاد کنید تا رستگار شوید.

قطعاً کسانی که کافر شدند اگر همه آنچه در زمین است و
همانند آن را نیز با آن همراه خود داشته باشند، تا آن را
برای نجاتشان از عذاب روز قیامت فدیهِ و عوض دهند، از
آنان پذیرفته نخواهد شد؛ و برای آنان عذابی دردناک
است.

يُرِيدُونَ أَنْ يُخْرِجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنْهَا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

يَأْتِيهَا الرِّسُولُ لَا يَحْزَنكَ الَّذِينَ يُسْرِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوبُهُمْ وَمِنَ الَّذِينَ هَادُوا سَمَّعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَّعُونَ لِقَوْمٍ ءَاخِرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

همواره می‌خواهند از آتش بیرون آیند، ولی از آن بیرون شدنی نیستند؛ و برای آنان عذابی دائم و پایدار است.

و دست مرد و زن دزد را به کیفر کار زشتی که مرتکب شده‌اند به عنوان مجازاتی از سوی خدا قطع کنید؛ و خدا توانای شکست ناپذیر است.

پس کسی که بعد از ستم کردنش توبه کند و [مفاسد خود را] اصلاح نماید، یقیناً خدا توبه‌اش را می‌پذیرد؛ زیرا خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

آیا ندانسته‌ای که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین در سیطره خداست، هر کس را بخواهد عذاب می‌کند، و هر کس را بخواهد می‌آمرزد؛ و خدا بر هر کاری تواناست؟

ای پیامبر! کسانی که در کفر می‌شتابند تو را غمگین نسازند، چه آنان که به زبان‌شان گفتند: ایمان آوردیم و دل‌هایشان ایمان نیاورده، و چه آنان که یهودی اند که به شدت شنونده دروغند [با آنکه می‌دانند دروغ است] و به شدت گوش به فرمان گروهی دیگرند که [از روی حسد و کبر] نزد تو نیامده‌اند. [آن گروهی که] کلمات [خدا] را پس از استواری در جایگاه‌هایش تحریف می‌کنند، [و معنای حقیقی اش را تغییر می‌دهند و به مقلدان و مطیعان بی سواد خود] می‌گویند: اگر [از طرف پیامبر اسلام] احکام [و فرمان‌هایی مطابق میل ما] به شما ابلاغ کردند بپذیرید، و اگر آن را [مطابق میل ما] ابلاغ نکردند [از آن] بپرهیزید. و کسانی که خدا عذاب [و رسوایی و ذلت] شان را بخواهد، تو هرگز نمی‌توانی چیزی از عذاب خدا را از آنان برطرف کنی. اینانند کسانی که خدا نخواستہ دل‌هایشان را [از آلودگی] پاک کند؛ برای آنان در دنیا خواری و رسوایی، و در آخرت عذابی بزرگ است.

سَمَّعُونَ لِلْكَذِبِ أَكَلُونَ لِلسُّحْتِ فَإِنْ جَاءُوكَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَضُرُّوكَ شَيْئًا وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ

وَكَيفَ يُحْكُمُونَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ

إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يُحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَآخِشَوْا وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ

وَكُتِبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنْ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

آنان فوق العاده شنوای دروغ اند [با آنکه می‌دانند دروغ است و] بسیار خورنده مال حرام؛ پس اگر نزد تو آمدند میان آنان [در آنچه تو را داور قرار دادند] داوری کن، یا [اگر نخواستی داوری کنی] از آنان روی بربتاب. و اگر روی بربتابی هرگز هیچ زبانی به تو نمی‌رسانند. و اگر میانشان داوری کردی به عدالت داوری کن؛ زیرا خدا عدالت پیشگان را دوست دارد.

چگونه تو را داور قرار می‌دهند در حالی که تورات که در آن حکم خداست نزد آنان است؟ سپس بعد از آنکه میانشان با حکمی که مطابق حکم تورات است داوری کردی روی برمی‌تابند، و [این روی برتافتن نشانه این است که] آنان [به تورات هم] ایمان ندارند.

بی‌تردید ما تورات را که در آن هدایت و نور است نازل کردیم. پیامبرانی که [تا زمان عیسی] تسلیم تورات بودند بر اساس آن برای یهودیان داوری می‌کردند، و [نیز] دانشمندان الهی مسلک [وکاملان در دین] و عالمان یهود به سبب آنکه حفظ و حراست کتاب خدا از آنان خواسته شده بود و بر [درستی و راستی] آن گواه بودند به وسیله آن داوری می‌کردند. پس [ای دانشمندان یهود!] از مردم مترسید و از من بترسید، و آیاتم را به بهایی اندک بفروشید. و کسانی که بر طبق آنچه خدا نازل کرده داوری نکنند، هم اینانند که کافرنند.

و ما در تورات بر بنی اسرائیل لازم و مقرر داشتیم که [در قانون قصاص] جان در برابر جان، و چشم در مقابل چشم، و بینی به عوض بینی، و گوش به جای گوش، و دندان در برابر دندان، و زخم‌ها را قصاصی است. و هر که از آن قصاص گذشت کند، پس آن گذشت کفارهای برای [خطاها و معاصی] اوست. و آنان که بر طبق آنچه خدا نازل کرده داوری نکنند، هم اینانند که ستمکارند.

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَرِهِم بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ ۖ وَعَاتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ ۖ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ

و به دنبال پیامبران گذشته، عیسی بن مریم را درآوردیم در حالی که تصدیق کننده تورات پیش از خود بود، و انجیل را که در آن هدایت و نور است به او عطا کردیم و آن هم تصدیق کننده تورات پیش از خود، و برای پرهیزکاران هدایت و موعظه بود.

وَلِيَحْكُمَ أَهْلَ الْإِنْجِيلِ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فِيهِ ۖ وَمَن لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

و باید اهل انجیل بر طبق آنچه خدا در آن نازل کرده داوری کنند، و آنان که بر طبق آنچه خدا نازل کرده داوری نکنند، هم اینانند که فاسق اند.

وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ ۖ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ ۚ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا ۚ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً ۚ وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ ۖ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ ۚ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

و ما این کتاب [قرآن] را به درستی و راستی به سوی تو نازل کردیم در حالی که تصدیق کننده کتابهای پیش از خود و نگهبان و گواه بر [حقانیت همه] آنان است؛ پس میان آنان بر طبق آنچه خدا نازل کرده است داوری کن، و [به هنگام داوری] سرپیچی از حقی که به سوی تو آمده از هواهای نفسانی آنان پیروی مکن. برای هر یک از شما شریعت و راه روشنی قرار دادیم. و اگر خدا میخواست همه شما را امت واحدی قرار میداد، ولی میخواست شما را در آنچه به شما داده امتحان کند؛ پس به سوی کارهای نیک بر یکدیگر پیشی گیرید. بازگشت همه شما به سوی خداست؛ پس شما را به آنچه همواره درباره آن اختلاف میکردید، آگاه میکند.

وَأَن اُحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَن يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَن يُصِيبَهُم بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ

و میان آنان بر طبق آنچه خدا نازل کرده است داوری کن، و از هواهای نفسانی آنان پیروی مکن، و از آنان برحذر باش که مبادا تو را از بخشی از آنچه خدا به سوی تو نازل کرده است، منحرف کنند. پس اگر [از داوری حکیمانه ات] روی گردانند، بدان که خدا میخواست آنان را به سبب پاره‌ای از گناهانشان مجازات کند؛ و مسلماً بسیاری از مردم فاسق اند.

أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ ۚ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ

پس آیا [با وجود مشعل نبوت و آیات روشن قرآن در میانشان] داوری جاهلیت را می‌طلبند؟! و برای قومی که یقین دارند، چه کسی در داوری بهتر از خدا است؟

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَرَىٰ أَوْلِيَآءَ
بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ وَمَن يَتَوَلَّهْم مِّنكُم فَإِنَّهُٗ مِنَّهُمْ ۚ إِنَّ
اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسْرِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ
نَحْشَىٰ أَن تُصِيبَنَا دَآئِرَةٌ ۚ فَعَسَىٰ ٱللَّهُ أَن يَأْتِيَ بِٱلْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ
مِّن عِندِهِ ۖ فَيُضْبِحُوا عَلَىٰ مَا أَسْرُوا فِي أَنفُسِهِمْ نَادِمِينَ

۵۲

وَيَقُولُ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِٱللَّهِ جَهَدَ
أَيْمَنِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا
خَاسِرِينَ

۵۳

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مَن يَرْتَدَّ مِنكُم عَن دِينِهِ ۖ فَسَوْفَ
يَأْتِي ٱللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ ۖ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ
عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ
لَآئِمٍ ۚ ذَٰلِكَ فَضْلُ ٱللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

۵۴

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُ ۖ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ
ٱلصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ

۵۵

وَمَن يَتَوَلَّ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُ ۖ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ ٱللَّهِ هُمُ
ٱلْغَالِبُونَ

۵۶

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ
هُزُوءًا وَلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا ٱلْكِتَآبَ مِن قَبْلِكُمْ وَٱلْكَفَّارَ
أَوْلِيَآءَ وَٱتَّقُوا ٱللَّهَ إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ

۵۷
۹۴ر

ای اهل ایمان! یهود و نصاری را سرپرستان و دوستان خود
مگیرید، آنان سرپرستان و دوستان یکدیگرند [و تنها به
روابط میان خود وفا دارند]. و هر کس از شما، یهود و
نصاری را سرپرست و دوست خود گیرد از زمره آنان است؛
بی‌تردید خدا گروه ستمکار را هدایت نمی‌کند.

کسانی که در دل‌هایشان بیماری [درویی] است، می‌بینی
که در دوستی با یهود و نصاری شتاب می‌ورزند و [بر پایه
خیال باطلشان که مبدا اسلام و مسلمانان تکیه گاه استواری
نباشند] می‌گویند: می‌ترسیم آسیب و گزند ناگواری به ما
برسد [به این سبب باید برای دوستی به سوی یهود و
نصاری بشتابیم]. امید است خدا از سوی خود پیروزی یا
واقعیت دیگری [به نفع مسلمانان] پیش آرد تا این
بیماردلان بر آنچه در دل‌هایشان پنهان می‌داشتند، پشیمان
شوند.

و کسانی که ایمان آورده‌اند [به مؤمنان دیگر] می‌گویند: آیا
این بیماردلان آنانند که به سخت ترین سوگندهایشان به
خدا سوگند می‌خورند که با شما مؤمنانند؟! [ولی روشن
شد که دروغ می‌گفتند. آنان یهود و نصاری را به سرپرستی
و دوستی گرفتند و به این سبب] اعمالشان تباه و بی اثر
شد، در نتیجه زیانکار شدند.

ای اهل ایمان! هر کس از شما از دینش برگردد [زیانی به
خدا نمی‌رساند] خدا به زودی گروهی را می‌آورد که آنان را
دوست دارد، و آنان هم خدا را دوست دارند؛ در برابر
مؤمنان فروتن اند، و در برابر کافران سرسخت و
قدرتمندند، همواره در راه خدا جهاد می‌کنند، و از سرزنش
هیچ سرزنش کننده‌ای نمی‌ترسند. این فضل خداست که به
هر کس بخواهد می‌دهد؛ و خدا بسیار عطاکننده و داناست.

سرپرست و دوست شما فقط خدا و رسول اوست و مؤمنانی
[مانند علی بن ابی طالب اند] که همواره نماز را برپا
می‌دارند و در حالی که در رکوعند [به تهیدستان] زکات
می‌دهند.

و کسانی که خدا و رسولش و مؤمنانی [چون علی بن ابی
طالب] را به سرپرستی و دوستی بپذیرند [حزب خدایند]، و
یقیناً حزب خدا [در هر زمان و همه جا] پیروزند.

ای مؤمنان! کسانی که دین شما را مسخره و بازیچه
گرفته‌اند، چه از اهل کتاب و چه از کافران، سرپرستان و
دوستان خود مگیرید؛ و اگر مؤمن هستید از خدا پروا کنید.

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوءًا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ

۵۹

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنْقِمُونَ مِنَّا إِلَّا أَنْ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَأَنْ أَكْثَرُكُمْ فَسِقُونَ

۶۰

قُلْ هَلْ أَنْبِئُكُمْ بِشَرٍّ مِّنْ ذَلِكَ مَثُوبَةً عِنْدَ اللَّهِ مَن لَّعَنَهُ اللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتِ أُولَئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ عَن سَوَاءِ السَّبِيلِ

۶۱

وَإِذَا جَاءُوكُمْ قَالُوا ءَامَنَّا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكَفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ ؕ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ

۶۲

وَتَرَى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يُسْرِعُونَ فِي الْأَثِمِ وَالْعُدْوَانِ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتِ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

۶۳

لَوْلَا يَنْهَاهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ عَن قَوْلِهِمُ الْأَثِمَ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتِ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ

۶۴

وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا وَأَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ كُلَّمَا أَوقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ

و چون برای نماز ندا در می‌دهید، آن را به مسخره و بازی می‌گیرند؛ این کار زشتشان به سبب این است که آنان گروهی هستند که [در حقایق و معارف] اندیشه نمی‌کنند.

بگو: ای اهل کتاب! آیا جز این را بر ما عیب می‌گیرید که ما به خدا و آنچه از سوی او بر ما نازل شده و آنچه پیش از ما [بر پیامبران] فرود آمده ایمان آورده ایم؟! و این [عیب جویی شما به سبب این است] که بیشتر شما فاسق هستید.

بگو: آیا شما را از کسانی که کیفرشان [از مؤمنانی که به خیال خود از آنان عیب می‌گیرید و آنان را سزاوار عذاب می‌دانید] نزد خدا بدتر است، خبر دهم؟ [آنان] کسانی [از گذشتگان خود شما] هستند که خدا لعنتشان کرده، و بر آنان خشم گرفته، و برخی از آنان را به صورت بوزینه و خوک درآورده، و [نیز آنان که] طاغوت را پرستیدند؛ اینانند که جایگاه و منزلتشان بدتر و از راه راست گمراه‌ترند.

و هنگامی که نزد شما آیند، گویند: ایمان آوردیم. در حالی که با کفر وارد می‌شوند، و با کفر بیرون می‌روند؛ و خدا به کفر و نفاق که همواره پنهان می‌کنند، دانای‌تر است.

و بسیاری از آنان را می‌بینی که در گناه و تجاوز [از حدود خدا] و حرام خوری خود می‌شتابند؛ همانا بد است اعمالی که همواره انجام می‌دادند.

چرا دانشمندان الهی مسلک [و کاملان در دین] و عالمان یهود، آنان را از گفتار گناه آلود و حرام خواری باز نمی‌دارند؟ بسیار زشت است سکوتی که همواره پیش می‌گرفتند.

و یهود گفتند: دست [قدرت] خدا [نسبت به تصرف در امور آفرینش، تشریع قوانین و عطا کردن روزی] بسته است. دست هاشان بسته باد و به کیفر گفتار باطلشان بر آنان لعنت باد؛ بلکه هر دو دست خدا همواره گشوده و باز است [به هر چیز و به هر کس] هر گونه بخواهد، روزی می‌دهد. و مسلماً آنچه از جانب پروردگارت به سوی تو نازل شده است، بر سرکشی و کفر بسیاری از آنان می‌افزاید. و ما میان [یهود، نصاری و گروه‌های دیگر] آنان تا روز قیامت کینه و دشمنی انداختیم. هر زمان آتشی را برای جنگ [با اهل ایمان] افروختند خدا آن را خاموش کرد، و همواره در زمین برای فساد می‌کوشند، و خدا مفسدان را دوست ندارد.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ
سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ

و اگر اهل کتاب [به آیین اسلام] ایمان می‌آوردند و پرهیزکاری می‌کردند، یقیناً گناهانشان را محو می‌کردیم، و آنان را در بهشت‌های پر نعمت در می‌آوردیم.

وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مِّنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ

و اگر آنان تورات و انجیل [واقعی] و آنچه را که از سوی پروردگارشان به آنان نازل شده برپا می‌داشتند، بی‌تردید از برکات آسمان و زمین بهره مند می‌شدند. از آنان گروهی میانه رو و معتدل اند، و بسیاری از آنان بد است آنچه را انجام می‌دهند.

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۚ وَإِنْ لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ ۗ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

ای پیامبر! آنچه از سوی پروردگارت [درباره ولایت و رهبری علی بن ابی طالب امیرالمؤمنین (علیه السلام)] بر تو نازل شده ابلاغ کن؛ و اگر انجام ندهی پیام خدا را نرسانده ای. و خدا تو را از [آسیب و گزند] مردم نگه می‌دارد؛ قطعاً خدا گروه کافران را هدایت نمی‌کند.

قُلْ يَٰ أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُ عَلَىٰ شَيْءٍ حَتَّىٰ تُثِيبُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ ۚ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا ۚ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

بگو: ای اهل کتاب! شما بر مسلک صحیح و درستی نیستید تا زمانی که تورات و انجیل و آنچه از جانب پروردگارتان به سوی شما نازل شده بر پا دارید، و بی‌تردید آنچه از جانب پروردگارت به سوی تو نازل شده، بر سرکشی و کفر بسیاری از آنان می‌افزاید، پس بر گروه کافران غمگین مباش.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِغُونَ وَالنَّصَارَىٰ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

یقیناً کسانی که [از روی ظاهر] به اسلام گرویده‌اند و یهودی‌ها و صابئان و نصاری [با متصف بودن به عنوان اسلام یا یهودیت یا صابئیت یا نصرانیت، اهل سعادت و نجات نیستند،] هر کدام [از این گروه‌ها در زمان هر پیامبری از روی یقین و اخلاص] به خدا و روز قیامت ایمان آورده و کار شایسته انجام داده باشند، نه بیمی بر آنان است و نه اندوهگین می‌شوند.

لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَارْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رَسُولًا ۖ كُلَّمَا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ

البته ما از بنی اسرائیل [بر اطاعت از خدا و پیروی از موسی] پیمان گرفتیم و پیامبرانی به سوی ایشان فرستادیم؛ هرگاه پیامبری احکام و قوانینی که دلخواهشان نبود برای آنان می‌آورد، گروهی را تکذیب کرده و گروهی را می‌کشتند!!

وَحَسِبُوا أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةً فَعَمُوا وَصَمُوا ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُوا كَثِيرٌ مِّنْهُمْ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۖ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَبْنِي إِسْرَءِيلَ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا إِلَهُ وَاحِدٌ وَإِن لَّمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ ۖ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ ۗ أَنْظِرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ أَنْظِرْ أَنِّي يُؤْفَكُونَ

قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ۗ وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

۷۲

۷۳

۷۴

۷۵

۷۶

وپنداشتند که عذاب و مجازاتی وجود ندارد؛ بنابراین [از دیدن واقعیات] کور و [از شنیدن حقایق و معارف] کر شدند، سپس [بعد از آگاهی و توبه کردن] خدا توبه آنان را پذیرفت. باز بسیاری از آنان کور و کر شدند! و خدا به آنچه انجام می‌دهند، بیناست.

آنان که گفتند: خدا همان مسیح، فرزند مریم است، بی‌تردید کافر شدند؛ و حال آنکه مسیح گفت: ای بنی اسرائیل! خدای یکتا را که پروردگار من و پروردگار شماست بپرستید، مسلماً هر کس به خدا شرک ورزد، بی‌تردید خدا بهشت را بر او حرام کند، و جایگاهش آتش است، و برای ستمکاران هیچ یآوری نیست.

آنان که گفتند: خدا یکی از [این] سه تاست [پدر، پسر، روح] یقیناً کافر شدند، و حال آنکه هیچ معبودی جز خدای یکتا نیست. و اگر از آنچه می‌گویند بازایستند، قطعاً به کسانی از آنان که [به سبب چنین اعتقادی] کافر شدند، عذابی دردناک خواهد رسید.

آیا به سوی خدا باز نمی‌گردند، و از او درخواست آمرزش نمی‌کنند؟ و حال آنکه خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

مسیح، فرزند مریم جز فرستاده‌ای [از سوی خدا] نیست که پیش از او هم فرستادگانی گذشته‌اند. و مادرش زن بسیار راستگو [و درست کاری] بود. هر دو [مانند انسان‌های دیگر] غذا می‌خوردند. با تأمل بنگر چگونه نشانه‌ها را برای آنان بیان می‌کنیم [تا بدانند متولد شدگان و نیازمندان به خوراک، خدا نیستند]؛ سپس با تأمل بنگر که آنان چگونه [از حق به باطل] منحرف می‌شوند؟!

بگو: آیا به جای خدا چیزی را می‌پرستید که برای شما قدرت دفع هیچ زیان و جلب هیچ سودی را ندارد؟! و خداست که شنوا [ی همه گفتارها] و دانا [ی همه اسرار و رازها] ست.

قُلْ يَٰأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لَا تَغْلُواْ فِي دِينِكُمْ غَيْرَ ٱلْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُواْ أَهْوَآءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّواْ مِن قَبْلُ وَأَضَلُّواْ كَثِيرًا وَضَلُّواْ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ

لَعَنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوْاْ وَكَانُواْ يَعْتَدُونَ

كَانُواْ لَا يَتَنَاهَوْنَ عَن مُّنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُواْ يَفْعَلُونَ

تَرَى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنفُسُهُمْ أَن سَخِطَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي ٱلْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ

وَلَوْ كَانُواْ يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلنَّبِيِّ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَآءَ وَلَٰكِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ فَسِقُونَ

لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ ٱلنَّاسِ عَدَاوَةً لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱلْيَهُودَ وَٱلَّذِينَ أَشْرَكُواْ وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُم مَّوَدَّةً لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱلَّذِينَ قَالُواْ إِنَّا نَصْرِيَّ ذَٰلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِيَسِينَ وَرَهْبَانًا وَآنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ

بگو: ای اهل کتاب! به ناحق در دیتان غلو نکنید، و از امیال و هوس‌های گروهی که یقیناً پیش از این گمراه شدند و بسیاری را گمراه کردند و از راه راست دور شدند، پیروی نکنید.

از بنی اسرائیل آنان که کافر شدند به زبان داود و عیسی بن مریم لعنت شدند. لعنت شدنشان برای این بود که [نسبت به فرمان‌های خدا و انبیا] سرپیچی داشتند و همواره [از حدود الهی] تجاوز می‌کردند.

آنان یکدیگر را از کارهای زشتی که مرتکب می‌شدند باز نمی‌داشتند. مسلماً بد بود آنچه را انجام می‌دادند.

بسیاری از آنان را می‌بینی که با کسانی که کفر ورزیدند، همواره دوستی می‌کنند. قطعاً بد است آنچه نفوس [طغیان‌گیشان برای قیامت] آنان پیش فرستاده است؛ [و نتیجه آن این است] که خدا بر آنان خشم گرفت و در عذاب جاودانه‌اند.

اگر به خدا و پیامبر و آنچه بر او نازل شده ایمان می‌آوردند، [از برکت آن ایمان] کفار و مشرکان را سرپرست و دوست خود نمی‌گرفتند؛ ولی بسیاری از آنان فاسق‌اند.

یقیناً سرسخت‌ترین مردم را در کینه و دشمنی نسبت به مؤمنان، یهودیان و مشرکان خواهی یافت. و البته نزدیک‌ترینشان را در دوستی با مؤمنان، کسانی می‌یابی که گفتند: ما نصرانی هستیم. این واقعیت برای آن است که گروهی از آنان کشیشان دانشمند و عابدان خدا ترس‌اند، و آنان [در پیروی از حق] تکبر نمی‌کنند.

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا ءَمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ

۸۴

وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَنْ يُدْخِلَنَا رَبَّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ

۸۵

فَأَثَبَهُمُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّتِ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ

۸۶

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ

۸۷
۹۷ ر

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

۸۸

وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِء مُؤْمِنُونَ

۸۹

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُمُ الْأَيْمَانَ ۖ فَكَفَرْتُمْ ۖ إِطْعَامُ عَشْرَةِ مَسْكِينٍ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعَمُونَ أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ ۖ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ۚ ذَٰلِكَ كَفَرْتُمْ ۖ أَيْمَانُكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ ۚ وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ ءَايَاتِهِ ۚ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

و چون آنچه را که بر پیامبر اسلام نازل شده بشنوند، دیدگان‌شان را می‌بینی به سبب آنچه از حق شناخته‌اند، لبریز از اشک می‌شود، می‌گویند: پروردگارا! ایمان آوردیم، پس ما را در زمره گواهان [به حقانیت پیامبر و قرآن] بنویس.

و بر پایه چه عذر و بهانه‌ای به خدا و آنچه از حق برای ما آمده ایمان نیاوریم؟ و حال آنکه امید داریم که پروردگارمان ما را در زمره شایستگان درآورد.

پس خدا به پاس این سخنان [و عقاید صادقانه] به آنان بهشت‌هایی پاداش داد که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است، در آن جاودانه اند؛ و این است پاداش نیکوکاران.

و آنان که کافر شدند و آیات ما را تکذیب کردند، اهل آتش اند.

ای اهل ایمان! چیزهای پاکیزه‌ای را که خدا برای شما حلال کرده بر خود حرام نکنید، و [از حدود خدا] تجاوز ننمایید؛ یقیناً خدا متجاوزان را دوست ندارد.

و از نعمت‌های حلال و پاکیزه‌ای که خدا روزی شما فرموده، بخورید؛ و از خدایی که به او ایمان دارید، پروا کنید.

خدا شما را به خاطر سوگندهای لغو و بی هدفان مجازات نمی‌کند، ولی به سبب [شکستن] سوگندهایی که به طور جدی و با قصد و اراده خورده اید، مؤاخذه می‌کند؛ پس کفار [شکستن] این گونه سوگندها، طعام دادن به ده نفر مسکین از غذاهای متوسطی است که به خانواده خود می‌خورانید، یا لباس پوشاندن بر آن ده نفر، یا آزاد کردن یک برده. و کسی که هیچ یک [از این کفارات سه گانه] را نیابد کفاره‌اش سه روز روزه است. این است کفاره سوگندهایتان زمانی که سوگند خوردید [و آن را شکستید]. لازم است سوگندهای خود را حفظ کنید. این گونه خدا آیاتش را برای شما بیان می‌کند تا سپاس گزارید.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ
وَالْأَزْلَمُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ

إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقَعَ بَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي
الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيُضِدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ
فَهَلْ أَنتُمْ مُنْتَهُونَ

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ وَاحْذَرُوا فَإِن تَوَلَّيْتُمْ
فَاعْلَمُوا أَنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا
طَعَمُوا إِذَا مَا اتَّقَوْا وَءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوْا
وَءَامَنُوا ثُمَّ اتَّقَوْا وَأَحْسَنُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَيَبْلُوَنَّكُمُ اللَّهُ بِشَيْءٍ مِّنَ الصَّيْدِ
تَنَالُهُ أَيْدِيكُمْ وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَخَافُهُ
بِالْغَيْبِ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَأَنتُمْ حُرْمٌ وَمَن
قَتَلَهُ مِنكُم مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ
يَحْكُمُ بِهِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ هَدْيًا بَالِغَ الْكَعْبَةِ أَوْ كَفَّرَةٌ
طَعَامُ مَسْكِينٍ أَوْ عَدْلُ ذَلِكَ صِيَامًا لِّيَذُوقَ وَبَالَ أَمْرِه
عَفَا اللَّهُ عَمَّا سَلَفَ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمُ اللَّهُ مِنْهُ وَاللَّهُ
عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ

۹۱

۹۲

۹۳

۹۴
۹۸ر

۹۵

ای اهل ایمان! جز این نیست که همه مایعات مست کننده و
قمار و بتهایی که [برای پرستش] نصب شده وپاره
چوبهایی که به آن تفال زده می‌شود، پلید و از کارهای
شیطان است؛ پس از آنها دوری کنید تا رستگار شوید.

مسلماً شیطان می‌خواهد با شراب و قمار، میان شما دشمنی
و کینه [سخت] اندازد، و از یاد خدا و نماز بازتان دارد؛ آیا
شما [از این امور با همه زیان‌ها وخطراتی که دارد]
خودداری خواهید کرد؟

و از خدا اطاعت کنید و از پیامبر فرمان برید، و [از مخالفت
با خدا و پیامبر] بپرهیزید، پس اگر روی گردانید [سزاوار
کیفر می‌شوید]، و بدانید که بر عهده پیامبر ما فقط رساندن
آشکار [پیام وحی] است.

بر کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام
داده‌اند نسبت به آنچه [پیش از حکم تحریم، از مسکرات و
منافع قمار و سایر مُحَرَّمات] خورده‌اند، گناهی نیست، هرگاه
بپرهیزند و ایمان [واقعی] آورند و [خالصانه] کارهای
شایسته انجام دهند؛ سپس پرهیزکاری را تداوم بخشند و
ایمان خود را ادامه دهند، و بر پرهیزکاری پافشاری ورزند و
کار نیک بجا آورند؛ و خدا نیکوکاران را دوست دارد.

ای اهل ایمان! بی‌تردید خدا شما را به چیزی از شکار
[حیوانات در حالی که مُحَرَّم هستید] آزمایش می‌کند، چه
شکاری که [به آسانی و بدون اسلحه] دست شما به آن
برسد، و [چه شکاری که به سبب وحشی بودنش] نیزه‌های
شما [آن را صید می‌کند]؛ تا خدا کسی را که در نهان از او
می‌ترسد، معلوم و مشخص نماید. و هر که پس از این
[امتحان از حدود خدا] تجاوز کند [و در حال احرام به شکار
برخیزد] برای او عذابی دردناک است.

ای اهل ایمان! در حالی که در احرام [حج یا عمره] هستید،
شکار را نکشید. و هر کس از شما عمداً آن را بکشد،
کفاره‌ای همانند آن از جنس چهارپایان [اهلی] بر عهده
اوست؛ که [همانند بودن آن را] دو عادل از خودتان گواهی
دهند، و به عنوان قربانی به [حریم] کعبه رسد، یا به کفاره
[آن شکار کشته شده معادل قیمت قربانی] به مستمندان
طعام دهد، یا برابر تعداد مستمندی که طعام می‌دهد روزه
بگیرد، تا کیفر کار خود را بچشد. خدا از [گناه] کشتن
شکارهایی که پیش از این حکم انجام گرفته، درگذشت. و
هر که [پس از کفاره دادن] به شکار کردن بازگردد، خدا از
او انتقام می‌گیرد؛ و خدا توانای شکست ناپذیر و صاحب
انتقام است.

أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَعًا لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ
وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا وَاتَّقُوا اللَّهَ
الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَمًا لِّلنَّاسِ وَالشَّهْرَ
الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلْتَيْ ذَٰلِكَ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا
فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا
تَكْتُمُونَ

قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ
الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَأُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ إِن تُبَدَ لَكُمْ
تَسْؤُكُمْ وَإِن تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ الْقُرْءَانُ تُبَدَ
لَكُمْ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ

قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ

مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ
وَلَكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
وَكَثُرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ

برای بهره مند شدن شما و کاروانیان، شکار کردن از دریا و خوراکی آن [در حال احرام] بر شما حلال شد. و شکار صحرا و بیابان تا زمانی که مُحرم هستید، بر شما حرام است. و از خدایی که به سوی او گردآوری می‌شوید، پروا کنید.

خدا، [زیارت] کعبه، آن خانه با حرمت، و ماه‌های حرام، و قربانی‌های بی نشان، و قربانی‌های نشان دار را وسیله قوام و برپایی [زندگی، معیشت و سامان دنیا و آخرت] مردم قرار داد. این [شرایع و احکام] برای آن است که بدانید: یقیناً خدا آنچه را در آسمان‌ها و آنچه را در زمین است می‌داند؛ و قطعاً خدا به همه چیز داناست.

بدانید مسلماً خدا [نسبت به نافرمانی بندگان] سخت کیفر، و [نسبت به طاعت آنان] بسیار آمرزنده و مهربان است.

بر عهده پیامبر جز رساندن [پیام خدا] نیست. و خدا آنچه را آشکار می‌کنید و آنچه را پنهان می‌دارید، می‌داند.

بگو: ناپاک و پاک [مانند کافر و مؤمن، معصیت و طاعت، حرام و حلال، و معیوب و سالم] یکسان نیستند؛ هر چند فراوانی ناپاک‌ها تو را به شگفت آورد. پس ای صاحبان خرد! از خدا پروا کنید تا رستگار شوید.

ای اهل ایمان! از احکام و معارفی [که شریعت اسلام از بیان آنها خودداری می‌کند و خدا هم به خاطر آسان گرفتن بر بندگان نهی و امری نسبت به آنها ندارد] بپرسید؛ که اگر برای شما آشکار شود، غمگیتان کند. و اگر هنگامی که قرآن نازل می‌شود از آنها بپرسید، برای شما روشن می‌شود. خدا از [اینکه شما را به] آن احکام و معارف [که باعث غم و اندوه شماست مُکَلِّف کند] گذشت کرد؛ و خدا بسیار آمرزنده و بردبار است.

گروهی از پیشینیان شما از آن احکام و معارف پرسیدند، [چون برای آنان روشن شد، از اجرایش روی گرداندند] سپس به آن کافر شدند.

خدا هیچ حیوانی را به عنوان بحیره [ماده شتری که پنجمین حمل مادر خود باشد] و سائبه [شتری که ده ماده زاییده] و وصیله [گوسفند ماده‌ای که همزاد با بره نر است] و حام [شتر نری که ده شتر از او پدید آمده]، مقدس و ممنوع از تصرف قرار نداده است. ولی کسانی که کفر ورزیده‌اند [این امور را] بر خدا دروغ می‌بندند و بیشترشان اندیشه نمی‌کنند.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ عِبَادَةً أُولَؤُكَانَ عِبَادُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَن ضَلَّ إِذَا أَهْتَدَيْتُمْ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

۱۰۵

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا شَهْدَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ أَوْ ءَاخِرَانِ مِّنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصْبَحْتُمْ مَصِيبَةُ الْمَوْتِ تَحِبُّسُونَهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلَاةِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ إِنْ أُرْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَلَا نَكُتُمْ شَهْدَةَ اللَّهِ إِنَّا إِذَا لَمِنَ الْأَثِمِينَ

۱۰۶

فَإِنْ عَثَرَ عَلَىٰ أَنَّهُمَا اُسْتَحَقَّا إِثْمًا فَءَاخِرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اُسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأُولَاَيْنِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ لَشَهَدَتُنَا أَحَقُّ مِنْ شَهَدَتِيهِمَا وَمَا اُعْتَدَيْنَا إِنَّا إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ

۱۰۷

ذَٰلِكَ أَدَّتْ أَنْ يَأْتُوا بِالشَّهْدَةِ عَلَىٰ وَجْهَهَا أَوْ يَخَافُوا أَنْ تُرَدَّ أَيْمَنُ بَعْدَ أَيْمَنِهِمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاسْمَعُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

۱۰۸

و هنگامی که به آنان گویند: به سوی آنچه خدا نازل کرده و به سوی پیامبر آیید، گویند: روش و آیینی که پدرانمان را بر آن یافته‌ایم، ما را بس است. آیا هر چند پدرانشان چیزی نمی‌دانستند و هدایت نیافته باشند [باز هم این تقلید جاهلانه و ناروا را بر خود می‌پسندند؟!]

ای اهل ایمان! مراقبِ [ایمان و ارزش‌های معنوی] خود باشید؛ اگر شما هدایت یافتید، گمراهی کسی که گمراه شده به شما زیانی نمی‌رساند. بازگشت همه شما به سوی خداست؛ پس شما را از آنچه انجام می‌دادید، آگاه خواهد کرد.

ای اهل ایمان! هنگامی که یکی از شما را [آثار] مرگ فرا می‌رسد، باید در حال وصیت، دو عادل از هم کیشان خود را بر وصیت شاهد بگیرید؛ یا اگر در سفر بودید و مرگ شما فرا رسید [و شاهدی از مؤمنان نیافتید] دو نفر از غیر هم کیشان خود را شاهد وصیت بگیرید. و اگر [شما وارثان در صداقت و راستی آن دو شاهد غیر مسلمان] شک کردید، هر دو را بعد از نماز حبس کنید، پس به خدا سوگند یاد می‌کنند که ما این شهادت را به هیچ قیمتی نمی‌فروشیم هر چند [مورد شهادت] خویشاوندان ما باشد، و شهادت الهی را [که در حقیقت شهادت بر وصیت است] پنهان نمی‌کنیم، که اگر پنهان کنیم از گناهکاران خواهیم بود.

پس اگر اطلاعی حاصل شود که آن دو شاهد [با شهادت ناحق خود] مرتکب گناه شده‌اند، دو شاهد دیگر از کسانی که به میت نزدیک تر [و از کم و بیش وصیت آگاه تر] ند به جای آن دو شاهد [خائن] می‌ایستند، و به خدا سوگند می‌خورند که شهادتمان از شهادت آن دو نفر درست تر و به حق نزدیک تر است، و [در شهادتی که بر خلاف شهادت آنان می‌دهیم] بنای تجاوز از حق را نداریم، [که اگر داشته باشیم] قطعاً از ستمکاران خواهیم بود.

این [حکم به ترتیبی که خدا برای شما مقرر کرده] برای اینکه شاهدان شهادت را به صورتی درست و صحیح ادا کنند یا بترسند، [از اینکه مشتشان باز شود و سوگندشان مورد توجه قرار نگیرد] و حق سوگندشان به دیگران برگردانده شود، به حقیقت نزدیک تر است. و از خدا پروا کنید و [فرمان‌هایش را] بشنوید؛ و خدا گروه فاسقان را هدایت نمی‌کند.

يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمْ قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا
إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّمُ الْغُيُوبِ

إِذْ قَالَ اللَّهُ يَٰعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَذْكُرُ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ
وَالِدَتِكَ إِذْ أَيَّدْتُكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ
وَكَهْلًا وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ
وَالْإِنْجِيلَ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي
فَتَنْفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي وَتُبْرِئُ الْأَكْمَةَ
وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِي وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي
إِسْرَءِيلَ عَنْكَ إِذْ جِئْتَهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
مِنْهُمْ إِنَّا هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ

وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْخَوَارِجِ أَنْ ءَامِنُوا بِي وَبِرُسُولِي قَالُوا
ءَامِنَّا وَأَشْهَدُ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ

إِذْ قَالَ الْخَوَارِجُونَ يَٰعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ
أَنْ يُنْزِلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنْ
كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ

قَالُوا نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ
صَدَقْتَنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ

۱۱۰

۱۱۱

۱۱۲

۱۱۳

[از] روزی [پروا کنید] که خدا پیامبران را جمع می‌کند، و
[به آنان] می‌فرماید: [در برابر دعوتتان به اجرای
دستورهای خدا] چه پاسخی به شما داده شد؟ گویند: ما را
[در برابر دانش تو] هیچ دانشی نیست؛ یقیناً تویی که به
نهان‌ها بسیار دانایی.

[یاد کنید] هنگامی که خدا فرمود: ای عیسی بن مریم!
نعمتم را بر خود و بر مادرت یاد کن، آن گاه که تو را به
وسیله روح القدس توانایی بخشیدم، که با مردم در گهواره
[به اعجاز] و در میان سالی [به وحی] سخن گفتی، و آن گاه
که تو را کتاب و حکمت و تورات و انجیل آموختم، و هنگامی
که به اذن من از گل، مجسمه‌ای به شکل پرنده می‌ساختی،
پس در آن می‌دمیدی و به فرمان من پرنده‌ای زنده می‌شد،
و کور مادر زاد و شخص پیس را به اذن من شفا می‌دادی، و
زمانی که مردگان را به اجازه من [زنده از گور] بیرون
می‌آوردی، و آن گاه که [شر و آسیب] بنی اسرائیل را
هنگامی که برای آنان دلایل روشن آوردی از تو بازداشتیم،
پس کسانی که از آنان کافر شدند، گفتند: این [دلایل و
معجزات] جز افسونی آشکار نیست.

و [یاد کنید] هنگامی که به خواریون وحی کردم که به من و
فرستاده من ایمان آورید. گفتند: ایمان آوردیم و شاهد
باش که ما [در برابر خدا، فرمان‌ها و احکام او] تسلیم
هستیم.

[و یاد کنید] زمانی که خواریون گفتند: ای عیسی بن مریم!
آیا پروردگارت می‌تواند برای ما سفره‌ای که غذا در آن باشد
از آسمان نازل کند؟! گفت: اگر ایمان دارید، از خدا پروا
کنید.

گفتند: می‌خواهیم از آن بخوریم و دل‌های ما آرامش یابد، و
بدانیم که تو [در ادعای نبوتت] به ما راست گفته ای، و ما
بر آن از گواهان باشیم.

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِّنَ السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِّنكَ ۖ وَارْزُقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ

قَالَ اللَّهُ إِنِّي مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ ۖ فَمَن يَكْفُرْ بَعْدَ مَنكُم فَأِنِّي أَعَذِّبُهُ عَذَابًا لَا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ

وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يٰعِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ءَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّي إِلهَيْنِ مِّن دُونِ اللَّهِ ۖ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقِّ ۚ إِن كُنتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ ۚ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ ۚ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ

مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ ۚ أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ ۚ وَكُنتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَّا دُمْتُ فِيهِمْ ۖ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنتَ أَنتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

إِن تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ ۖ وَإِن تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ ۚ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۚ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

عیسی بن مریم گفت: خدایا! ای پروردگار ما! برای ما از آسمان سفره‌ای پر از غذا نازل کن تا عیدی باشد برای اهل زمان ما و نسل آینده ما، و نشانه‌ای از سوی تو؛ و ما را روزی بخش که تو بهترین روزی دهنده‌ای.

خدا فرمود: من مسلماً آن را بر شما نازل می‌کنم، پس اگر کسی از شما بعد از آن کافر شود [و به انکار نبوت عیسی و معجزه‌اش برخیزد] بی‌تردید او را عذابی خواهیم کرد که هیچ یک از جهانیان را آن گونه عذاب نکند.

و [عرصه هول انگیز قیامت را یاد کنید] هنگامی که خدا به عیسی بن مریم می‌فرماید: آیا تو به مردم گفتی که مرا و مادرم را به عنوان دو معبود به جای خدا انتخاب کنید؟! می‌گوید: منزّه و پاکی، مرا چنین قدرتی نمی‌باشد که آنچه را حقّ من نیست بگویم، اگر آن را گفته باشم یقیناً تو آن را می‌دانی، تو از آنچه در جان و روح من است آگاهی، و من از آنچه در ذات توست نمی‌دانم؛ زیرا تو بر نهان‌ها بسیار دانایی.

من به آنان جز آنچه را که به من دستور دادی نگفتم، [گفتم:] خدایی را بپرستید که پروردگار من و شماست. و تا زمانی که در میان آنان بودم گواهِشان بودم، و چون مرا [از میان آنان به سوی خود] برگرفتی، خود مراقب و نگاهبان‌شان بودی؛ و تو بر همه چیز گواهی.

اگر آنان را [به سبب شرک ورزیدنشان] عذاب کنی، بندگان تواند، و اگر آنان را بیامرزی، یقیناً تویی که توانای شکست ناپذیر و حکیمی.

خدا فرمود: این روزی است که راستان را راستی و صدقشان سود دهد. برای آنان بهشت‌هایی است که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است، همیشه در آن جاودانه‌اند، خدا از آنان خشنود و آنان هم از خدا خشنودند؛ این است رستگاری بزرگ.

مالکیت و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه در آنهاست، فقط در سیطره خداست، و او بر هر کاری تواناست.

۱
۱۰۲۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ
وَالنُّورَ ۖ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ

۲

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰ أَجَلًا ۖ وَأَجَلٌ مُّسَمًّى
عِنْدَهُ ۖ ثُمَّ أَنْتُمْ تَمْتَرُونَ

۳

وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ
وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ

۴

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ ءَايَةٍ مِنْ ءَايَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا
مُعْرِضِينَ

۵

فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا
كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ

۶

أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ مَكَّنَّاهُمْ فِي
الْأَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّنْ لَكُمْ وَأَرْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ
مِدْرَارًا وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ
بِذُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا ءَاخِرِينَ

۷

وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ لَقَالَ
الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ

۸

وَقَالُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ ۖ وَلَوْ أَنْزَلْنَا مَلَكَا لَفُضِيَ الْأَمْرُ
ثُمَّ لَا يُنْظَرُونَ

همه ستایش‌ها ویژه خداست که آسمان‌ها و زمین را آفرید
و تاریکی‌ها و روشنی را پدید آورد. [با این همه نشانه‌ها که
گواهی بر یکتایی و قدرت اوست] باز کافران برای
پروردگارشان [بت‌ها و معبودهای باطل را] شریک و هم‌تا
قرار می‌دهند.

اوست که شما را از گلی مخصوص آفرید، سپس برای عمر
شما مدتی مقرر کرد، و اجل حتمی و ثابت نزد اوست،
[شگفتا! که] باز شما [با این همه دلایل آشکار در یکتایی و
ربوبیت و خالقیت او] شک می‌کنید.

و او در آسمان‌ها و در زمین، خداست که نهان و آشکار شما
را می‌داند، و نیز به آنچه [از خیر و شر] به دست می‌آورد،
آگاه است.

و هیچ نشانه‌ای از نشانه‌های پروردگارشان برای آنان نیامد
مگر آنکه از آن روی گردانیدند.

آنان حق را هنگامی که به سوبشان آمد تکذیب کردند، پس
[ظهور و تحقق] خبرهای آنچه را همواره به آن استهزا
می‌کردند، به آنان خواهد رسید.

آیا ندانسته‌اند که پیش از ایشان چه بسیار از ملت‌ها و
اقوام را هلاک کردیم؟ که به آنان در پهنه زمین، نعمت‌ها و
امکاناتی دادیم که به شما ندادیم، و بر آنان باران‌های پی
در پی و پر ریزش فرستادیم و نهرهایی از زیر پای آنان
جاری ساختیم [ولی ناسپاسی کردند]؛ پس آنان را به کیفر
گناهانشان هلاک کردیم، و بعد از آنان اقوامی دیگر را پدید
آوردیم.

و اگر ما نوشته‌ای روی صفحه‌ای بر تو نازل کنیم که آنان آن
را با دست خود لمس کنند، باز کفر پیشگان می‌گویند: این
جز جادویی آشکار نیست!!

و گفتند: چرا فرشته‌ای [که در معرض دید ما قرار گیرد] بر
او نازل نشده است؟ اگر فرشته‌ای نازل کنیم، کار هلاکت
[این بهانه جویان] تمام می‌شود و لحظه‌ای مهلت نیابد.

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِم مَّا يَلِبُّونَ

وَلَقَدْ أَسْتَهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ أَنْظِرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ

قُلْ لِّمَن مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ لِلَّهِ كَتَبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةُ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

قُلْ أَغَيَّرَ اللَّهُ أَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

مَّن يُصْرِفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ

وَإِنْ يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يَمَسُّكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ

[این مغالطه گران لجوج می‌گویند: چرا پیامبر از جنس فرشتگان نیست؟] اگر او را فرشته‌ای قرار می‌دادیم، یقیناً وی را به شکل مردی در می‌آوردیم، و قطعاً حقیقت را همانطور که آنان بر دیگران مُشْتَبِه می‌کنند [به سزای لجاجتشان] بر خود آنان مُشْتَبِه می‌ساختیم، [تا بر فرض پیامبر قرار دادن فرشته، باز بگویند: چرا پیامبری از جنس بشر برای ما قرار داده است؟]

مسلماً پیامبران پیش از تو هم مسخره شدند؛ پس بر کسانی که پیامبران را مسخره می‌کردند، عذاب و کیفری که همواره به استهزا می‌گرفتند نازل شد و آنان را فرا گرفت.

بگو: در زمین بگردید، سپس با تأمل بنگرید که فرجام تکذیب کنندگان چگونه بوده است؟

بگو: مالکیت و فرمانروایی آنچه در آسمان‌ها و زمین است در سیطره کیست؟ بگو: در سیطره خداست که رحمت را بر خود لازم و مقرر کرده؛ یقیناً همه شما را در روز قیامت که تردیدی در آن نیست جمع خواهد کرد. فقط کسانی که سرمایه وجودشان را تباه کرده‌اند، ایمان نمی‌آورند.

و همه موجوداتی که در [عرصه] شب و روز آرام دارند، در سیطره مالکیت خدا هستند؛ و او شنوا و داناست.

بگو: آیا جز خدا را که آفریننده آسمان‌ها و زمین است، سرپرست و یاور خود گیرم؟ و اوست که روزی می‌دهد و خود بی‌نیاز از روزی است. بگو: من مأمورم نخستین کسی باشم که فرمان خدا را گردن نهد، و فرمان یافته‌ام که هرگز از مشرکان مباش.

بگو: مسلماً اگر پروردگارم را نافرمانی کنم، از عذاب روزی بزرگ می‌ترسم

هر کس در آن روز، عذاب از او برگردانده شود، قطعاً خدا به او رحم کرده، و آن است کامیابی آشکار.

و اگر خدا تو را آسیب و گزندى رساند، کسی جز او برطرف کننده آن نیست، و اگر تو را خیری رساند [حفظ و دوامش فقط به دست اوست]؛ پس او بر هر کاری تواناست.

اوست که بر بندگان‌ش چیره و غالب است، و او حکیم و آگاه است.

قُلْ أَى شَىْءٍ أَكْبَرُ شَهَدَةً ۖ قُلِ ٱللَّهُ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۚ
وَأُوحِىَ إِلَىٰ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ لِأُنذِرْكُمْ بِهِۦ ۚ وَمَنْ بَلَغَ ۖ أَيْنَكُمْ
لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ ٱللَّهِ ءَالِهَةٌ أُخْرَىٰ ۚ قُلْ لَّا أَشْهَدُ ۚ قُلْ إِنَّمَا
هُوَ ٱللَّهُ وَاحِدٌ وَإِنِّى بَرِىءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ

ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَعْرِفُونَهُۥ ۚ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَآءَهُمْ
ٱلَّذِينَ خَسِرُواْ أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَّا يُؤْمِنُونَ

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِۦ ۚ
إِنَّهُۥ لَآ يَفْلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ

وَيَوْمَ نَخْشِرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُواْ أَيْنَ
شُرَكَآؤُكُمْ ٱلَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ

ثُمَّ لَمْ تَكُن فِتْنَتُهُمْ إِلَّا أَن قَالُواْ وَٱللَّهُ رَبَّنَا مَا كُنَّا
مُشْرِكِينَ

أَنْظِرْ كَيْفَ كَذَبُواْ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ ۚ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُواْ
يَفْتَرُونَ

وَمِنْهُمْ مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ ۖ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن
يَفْقَهُوهُ وَفِىٓ ءَاذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ وَإِن يَرَوْاْ كُلَّ ءَايَةٍ لَّا يُؤْمِنُواْ بِهَا
حَتَّىٰ إِذَا جَآءُوكَ يُجَادِلُونَكَ يَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ إِنَّا هَٰذَا
إِلَّا أَسْطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ

وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْعَوْنَ عَنْهُ ۚ وَإِن يُهْلِكُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ
وَمَا يَشْعُرُونَ

وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ وُقِفُواْ عَلَى ٱلنَّارِ فَقَالُواْ يَلَيْتَنَّا نُرَدُّ وَلَا
نُكَذِّبُ بِآيَاتِ رَبِّنَا ۚ وَنَكُونُ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ

[به کافران و مشرکان که برای حق بودنِ نبوتت گواه می‌طلبند] بگو: گواهی چه کسی از همه گواهان بزرگ تر است [تا او را بر حقانیتِ نبوتم برای شما گواه آورم]؟ بگو: خدا میان من وشما گواه است [که گواهی اش بزرگ ترین ومطمئن ترین و صحیح ترین گواهی هاست]، و این قرآن [که گواهی خدا بر حقانیتِ نبوت من است] به من وحی شده تا به وسیله آن شما وهر کس را که این قرآن به او می‌رسد بیم دهم. آیا شما [با دلیل استوار و محکم] گواهی می‌دهید که با خدا معبودهای دیگری به عنوان شریک هست؟ بگو: [چون دلیلی وجود ندارد] من گواهی نمی‌دهم. بگو: فقط معبود یگانه و یکتا اوست، و من از معبودهای باطلی که شریک او قرار می‌دهید، بیزارم.

کسانی که به آنان کتاب آسمانی دادیم، همان گونه که پسرانشان را می‌شناسند [بر اساس اوصافی که در کتاب‌هایشان بیان شده] پیامبر را می‌شناسند؛ فقط کسانی که سرمایه وجودشان را تباه کردند، ایمان نمی‌آورند.

ستمکارتر از کسی که بر خدا دروغ بسته، یا آیات او را تکذیب کرده، کیست؟ یقیناً ستمکاران، رستگار نخواهند بود.

و [یاد کنید] روزی که همه آنان را [در عرصه قیامت] جمع می‌کنیم، سپس به کسانی که شرک ورزیده‌اند، می‌گوییم: شریکانتان که آنان را شریک خدا می‌پنداشتید، کجایند [تا شما را از عذاب امروز نجات دهند؟]

پس [آن روز] بهانه و عذرشان [برای رهایی از عذاب] فقط این است که خواهند گفت: به خدا پروردگارمان سوگند، که ما مشرک نبودیم!!

با تأمل بنگر که چگونه بر خود دروغ می‌بندند؛ وآنچه را به دروغ شریک خدا می‌دانستند از دستشان رفت وگم شد.

گروهی از آنان به سخنانت گوش می‌دهند، و ما [به کیفر لجابت وکفرشان] بر دل‌هایشان پوشش‌هایی قرار دادیم که آن را نفهمند، و در گوش‌هایشان سنگینی نهادیم [تا نشنوند]. و اگر همه نشانه‌های حق را ببینند باز هم به آن ایمان نمی‌آورند؛ تا آنجا که وقتی به محضرت می‌آیند با تو مجادله وستیزه می‌کنند، کافران [از روی لجابت وعناد] می‌گویند: این [قرآن] جز افسانه‌های پیشینیان نیست.

و آنان دیگران را [از توجه به قرآن] بازمی‌دارند و خود نیز از آن دور می‌شوند، اینان جز خود را به هلاکت نمی‌اندازند، و [این خطر را] درک نمی‌کنند.

اگر هنگامی که آنان را بر آتش [دوزخ] نگه داشته‌اند ببینی [حالتی ذلت بار و وضعی هول انگیز می‌بینی] می‌گویند: ای کاش به دنیا بازگردانده می‌شدیم، و در آنجا آیات پروردگارمان را تکذیب نمی‌کردیم، و از مؤمنان می‌شدیم.

بَلْ بَدَا لَهُمْ مَا كَانُوا يُخْفُونَ مِنْ قَبْلُ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

وَقَالُوا إِن هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وَقَفُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ قَالَ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمْ السَّاعَةُ بَعْتَةً قَالُوا يَحْسِرْتَنَا عَلَىٰ مَا فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ

وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهُمْ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَٰكِنَّ الظَّالِمِينَ بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ

وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوا عَلَىٰ مَا كُذِّبُوا وَأَوْدُوا حَتَّىٰ أَتَاهُمْ نَصْرُنَا وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِنْ نَبَائِ الْمُرْسَلِينَ

وَإِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنْ أُسْطِطِعْتَ أَنْ تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُمْ بِآيَةٍ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَىٰ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ

[ولی آرزوی آنان از روی صدق و راستی نیست] بلکه آنچه [از حقانیت توحید و نبوت و معاد] پیش از این پنهان می‌داشتند برای آنان آشکار شده [که این گونه آرزو می‌کنند]، و اگر به دنیا بازگردانده شوند، یقیناً به کفر و شرکی که از آن نهی شده‌اند بازمی‌گردند؛ و مسلماً آنان دروغگویند.

و [زمانی که در دنیا بودند] گفتند: جز این زندگی دنیای ما زندگی دیگری نیست و [پس از مرگ] برانگیخته نخواهیم شد.

و اگر ببینی هنگامی که در پیشگاه پروردگارشان بازداشته شوند [وضعی شگفت انگیز می‌بینی]، خدا می‌فرماید: آیا این [برانگیخته شدن و زنده گشتن پس از مرگ] حق نیست؟ می‌گویند: سوگند به پروردگارمان حق است. [خدا] می‌فرماید: پس به کیفر آنکه کفر می‌ورزیدید، این عذاب را بچشید.

کسانی که دیدار [پاداش و مقام قرب] خدا را تکذیب کردند، یقیناً دچار زیان شدند. تا هنگامی که قیامت به طور ناگهان و غافل گیرانه به آنان رسد، می‌گویند: ای بر ما دریغ و افسوس که نسبت به تکالیف و وظایف شرعی خود کوتاهی کردیم. و آنان بار سنگین گناهانشان را بر دوش می‌کشند؛ آگاه باشید! بد باری است که بر دوش خواهند کشید.

و زندگی دنیا [بدون ایمان و عمل صالح] بازی و سرگرمی است، و یقیناً سرای آخرت برای آنان که همواره پرهیزکاری می‌کنند، بهتر است. آیا نمی‌اندیشید؟

آنچه را کافران و مشرکان [بر ضد قرآن و تو] می‌گویند می‌دانیم که تو را غمگین می‌کند. پس آنان تو را تکذیب نمی‌کنند، بلکه ستمکاران آیات خدا را تکذیب می‌نمایند.

مسلماً پیش از تو رسولانی تکذیب شدند [و مورد آزار قرار گرفتند] و بر تکذیب و آزاری که دیدند، شکیبایی ورزیدند تا یاری ما به آنان رسید، [تو نیز شکیبایی کن تا یاری ما به تو برسد. این سنت خداست،] و سنت‌های خدا را تغییر دهنده‌ای نیست. و قطعاً بخشی از سرگذشت پیامبران [در آیاتی که پیش از این نازل شده] به تو رسیده است.

و اگر روی گرداندن آنان [از قرآن و نبوت] بر تو سنگین و دشوار است، اگر بتوانی نقبی در زمین، یا نردبانی برای راه یافتن در آسمان بجویی تا [از عمق زمین و پهنه آسمان] معجزه‌ای دیگر [غیر قرآن] برای آنان بیاوری [این کار را انجام ده ولی آنها ایمان نمی‌آورند]؛ و اگر خدا می‌خواست همه آنان را [به جبر و زور] به راه هدایت گرد می‌آورد؛ [ولی هدایت اجباری فاقد ارزش است] پس هرگز [نسبت به روحيات و اوصاف کافران لجوج که خواستار هدایت نیستند] از بی خبران مباش.

إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَى يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ

۳۷

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ ۚ قُلْ إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَن يُنْزِلَ آيَةً وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

۳۸

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَيْرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَالُكُمْ مَّا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ

۳۹

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمٌّ وَبُكْمٌ فِي الظُّلُمَاتِ مَن يَشَاءِ اللَّهُ يُضْلِلْهُ وَمَن يَشَأْ يُجْعَلْهُ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

۴۰

قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنِ أَنْتَكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللَّهِ تَدْعُونَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

۴۱

بَلْ إِلَٰهُهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِن شَاءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ

۴۲
ر۱۰۶

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَآخَذْنَاهُمْ بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ

۴۳

فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَٰكِن قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

۴۴

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ ۚ فَتَحْنَا عَلَيْهِمُ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ ۚ حَتَّىٰ إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ

فقط کسانی [دعوت را] پاسخ می‌دهند که [سخنانت را با دقت، تدبّر، اندیشه و تفکّر] می‌شنوند، [مشرکان و کافران لجوج، مردگانند] و خدا مردگان را [در قیامت] برمی‌انگیزد، آنکه [برای حسابرسی] به سوی او بازگردانده می‌شوند.

و [مرده دلان] گفتند: چرا معجزه‌ای از سوی پروردگارش [همانند معجزات پیامبران گذشته] بر او نازل نمی‌شود؟ بگو: یقیناً خدا قدرت دارد که معجزه‌ای [نظیر آنچه آنان درخواست دارند] نازل کند، ولی [این گونه درخواست‌های نابجا به سبب این است که] بیشترشان [شرایط و موقعیت‌ها را] نمی‌دانند.

و هیچ جنبنده‌ای در زمین نیست، و نه هیچ پرنده‌ای که با دو بال خود پرواز می‌کند، مگر آنکه گروه‌هایی مانند شماینده؛ ما چیزی را در کتاب [تکوین از نظر ثبت جریانات هستی و برنامه‌های آفرینش] فروگذار نکرده‌ایم، سپس همگی به سوی پروردگارشان گردآوری می‌شوند.

کسانی که آیات ما را تکذیب کردند، کرها و لال‌هایی فرو رفته در تاریکی‌های جهل و گمراهی اند؛ خدا هر که را خواهد [به کیفر تکذیب آیاتش] گمراه می‌کند، و هر که را خواهد [به پاداش تصدیق آیاتش] بر راه راست قرار می‌دهد.

بگو: اگر راست‌گویید به من خبر دهید چنانچه عذاب خدا بر شما درآید یا قیامت به شما رسد، آیا کسی را جز خدا [برای یاری خویش] می‌خوانید؟

[قطعاً چنین نیست] بلکه فقط خدا را می‌خوانید، و او هم اگر خواهد آسیب و گزندى که به سبب آن او را خوانده اید برطرف می‌کند، و [آن زمان است که] بت‌هایی که برای او شریک قرار می‌دهید، فراموش می‌کنید.

و بی‌تردید ما به سوی امت‌هایی که پیش از تو بودند [پیامبرانى] فرستادیم؛ پس آنان را [هنگامی که با پیامبران به مخالفت و دشمنی برخاستند] به تهیدستی و سختی و رنج و بیماری دچار کردیم، باشد که [در پیشگاه ما] فروتنی و زاری کنند.

پس چرا هنگامی که عذاب ما به آنان رسید، فروتنی و زاری نکردند؟ بلکه دل‌هایشان سخت شد و شیطان، اعمال ناپسندی که همواره مرتکب می‌شدند در نظرشان آراست.

پس چون حقایقی را که [برای عبرت گرفتنشان] به آن یادآوری شده بودند، فراموش کردند، درهای همه نعمت‌ها را به روی آنان گشودیم، تا هنگامی که به آنچه داده شدند، مغرورانه خوشحال گشتند، به ناگاه آنان را [به عذاب] گرفتیم، پس یکباره [از نجات خود] درمانده و نومید شدند.

فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

۴۶

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَرَكُمْ وَخَتَمَ عَلَى قُلُوبِكُمْ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِهِ أَنْظِرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْأَيَاتِ ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُونَ

۴۷

قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الظَّالِمُونَ

۴۸

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ۖ فَمَنْ ءَامَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

۴۹

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ

۵۰

قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ ۖ إِنِّي أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ

۵۱
۱۰۷۲

وَأَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُحْشَرُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

۵۲

وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ ۖ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ

در نتیجه ریشه کسانی که [به آیات ما و به مردم] ستم ورزیدند، بریده شد؛ و همه ستایش‌ها ویژه خدا مالک و مربی جهانیان است.

[به آنان که برای خدا به خیال باطلشان شریکانی قرار داده اند] بگو: به من خبر دهید اگر خدا گوش‌ها و چشم‌هایتان را بگیرد، و بر دل‌هایتان مهر [تیره بختی] نهد، کدام معبودی جز خداست که آنها را به شما دهد؟! با تأمل بنگر چگونه آیات خود را به صورت‌های گوناگون [برای هدایت اینان] بیان می‌کنیم، سپس آنان روی می‌گردانند.

بگو: به من خبر دهید اگر عذاب خدا ناگهان [مانند صاعقه و صیحه آسمانی] یا آشکار [مانند بیماری‌های مهلک] به سوی شما آید، آیا جز گروه ستمکار هلاک می‌شوند؟

و پیامبران را جز مژده دهنده و بیم رسان نمی‌فرستیم؛ پس کسانی که ایمان بیاورند و [مفاسد خود را] اصلاح کنند نه بیمی بر آنان است و نه اندوهگین می‌شوند.

و آنان که آیات ما را تکذیب کردند، به سزای نافرمانی‌هایشان عذاب به آنان خواهد رسید.

بگو: من به شما نمی‌گویم که خزینه‌ها و گنجینه‌های خدا نزد من است، و نیز غیب هم نمی‌دانم، و نمی‌گویم که فرشته‌ام؛ فقط از آنچه به من وحی شده پیروی می‌کنم. بگو: آیا [اعراض کننده از وحی که] نابینا [ست] و [پیرو وحی که] بینا [ست] یکسانند؟! پس چرا نمی‌اندیشید؟!

و به وسیله این قرآن کسانی را که از محشور شدن به سوی پروردگارشان می‌ترسند، هشدار ده که آنان را [در آن روز هول انگیز] جز خدا سرپرست و شفیع نخواهد بود؛ باشد که بپرهیزند.

و آنان که بامدادان و شامگاهان پروردگارشان را می‌خوانند [و با این خواندن] خشنودی او را می‌خواهند، از خود مران. نه چیزی از حساب [عمل] آنان بر عهده توست، و نه چیزی از حساب [کار] تو بر عهده آنان است تا آنان را برانی و [به سبب راندنشان] از ستمکاران باشی.

وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوا أَهَؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ

وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَمٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

وَكَذَلِكَ نَفِصِّلُ الْآيَاتِ لِيَتَسْتَبِينَ سَبِيلَ الْمُجْرِمِينَ

قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قُلْ لَا أَتَّبِعُ أَهْوَاءَكُمْ قَدْ ضَلَلْتُ إِذَا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ

قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ مَا عِندِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ يَقُصُّ الْحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ

قُلْ لَوْ أَنَّ عِندِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَفُضِيَ الْأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ

وَعِنْدَهُ مَفَاتِيحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظُلْمَتٍ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ

و ما این گونه توانگران را به مؤمنان تهیدستی که در کنار تو هستند آزمودیم، تا [توانگران با تعجب و استهزا] بگویند: آیا اینانند که خدا از میان ما بر آنان مَنّت نهاده [و نعمت ایمان و عمل صالح داده و بر ما برتری بخشیده؟!]. آیا خدا به سپاس گزاران داناتر نیست؟

و هرگاه کسانی که به آیات ما ایمان می‌آورند به نزد تو آیند، بگو: سلام بر شما، پروردگارتان رحمت را بر خود لازم و مقرر کرده؛ بنابراین هر کس از شما به نادانی کار زشتی مرتکب شود، سپس بعد از آن توبه کند و [مفسد خود را] اصلاح نماید [مشمول آمرزش و رحمت خدا شود]؛ زیرا او بسیار آمرزنده و مهربان است.

و این گونه آیات را بیان می‌کنیم تا [حق روشن شود و] راه و رسم گناهکاران آشکار گردد.

بگو: من از پرستیدن کسانی که شما به جای خدا می‌پرستید نهی شده‌ام. بگو: من از هواهای نفسانی شما پیروی نمی‌کنم، که در آن صورت گمراه شده‌ام و از راه یافتگان نخواهم بود.

بگو: من بر دلیل روشنی [مانند قرآن] از سوی پروردگارم هستم و حال آنکه شما آن را تکذیب کردید، عذابی که به آن شتاب دارید در اختیار من نیست. فرمان و حکم فقط به دست خداست، همواره حق را بیان می‌کند و او بهترین داوران و جداکنندگان [حق از باطل] است.

بگو: اگر عذابی که به آن شتاب دارید در اختیار من بود، یقیناً کار میان من و شما به سرعت تمام شده بود؛ و خدا به ستمکاران داناتر است [که چه زمانی آنان را عذاب کند].

و کلیدهای غیب فقط نزد اوست، و کسی آنها را جز او نمی‌داند. و به آنچه در خشکی و دریاست، آگاه است، و هیچ برگی نمی‌افتد مگر آنکه آن را می‌داند، و هیچ دانه‌ای در تاریکی‌های زمین، و هیچ تر و خشکی نیست مگر آنکه در کتابی روشن [ثبت] است.

وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ ۖ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمْ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ

ثُمَّ رُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ ۖ أَلَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ
الْحَسِبِينَ

قُلْ مَنْ يُنَجِّيكُمْ مِّنْ ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ
تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لَّئِنْ أَنجَلْنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ
الشَّاكِرِينَ

قُلِ اللَّهُ يُنَجِّيكُمْ مِّنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ أَنْتُمْ تُشْرِكُونَ

قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ
أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْضِكُمْ أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيْعًا وَيُذِيقَ
بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ ۗ أُنْظِرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْأَيَّاتِ لَعَلَّهُمْ
يَفْقَهُونَ

وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ ۚ قُلْ لَّسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ

لِّكُلِّ نَبِيٍّ مُّسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي عَايَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ
يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا
تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرِىٰ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

او کسی است که شبانگاهان روح شما را به وقت خواب می‌گیرد، و آنچه را در روز [از نیکی و بدی] به دست می‌آورد می‌داند؛ سپس شما را در روز [با برگرداندن روح به جستان از خواب] بر می‌انگیزد تا اجل مُعین سر آید؛ آن گاه بازگشت شما به سوی اوست؛ سپس شما را به آنچه همواره انجام می‌دادید آگاه می‌کند.

و اوست که بر بندگانش چیره و غالب است، و همواره نگهبانانی [از فرشتگان] برای [حفاظت] شما [از حوادث و بلاها] می‌فرستد تا هنگامی که یکی از شما را مرگ در رسد [در این وقت] فرستادگان ما جانش را می‌گیرند؛ و آنان [در مأموریت خود] کوتاهی نمی‌کنند.

سپس [همه] به سوی خدا، سرپرست و مولای به حقشان بازگردانده می‌شوند. آگاه باشید! [که در آن روز] فرمانروایی و حکومت مطلق فقط ویژه اوست؛ و او سریع ترین حساب گران است.

بگو: چه کسی شما را از تاریکی های خشکی و دریا نجات می‌دهد؟ در حالی که او را [برای نجات خود] از روی فروتنی و زاری و مخفیانه به کمک می‌طلبید؛ [و می‌گویید] که اگر ما را از این [تنگناها و مهلکه‌ها] نجات دهد، بی‌تردید از سپاس گزاران خواهیم بود.

بگو: خدا شما را از آن [سختی‌ها] و از هر اندوهی نجات می‌دهد، باز شما به او شرک می‌ورزید [و به ناسپاسی می‌گرایید].

بگو: او تواناست که از بالای سرتان یا از زیر پاهایتان عذابی بر شما برانگیزد، یا شما را گروه گروه و حزب حزب به جان هم اندازد، [تا وضعتان به اختلافات سنگین و کینه‌های سخت بیانجامد،] و مزه تلخ جنگ و خونریزی را به هر گروه شما به وسیله گروه دیگر بچشاند؛ با تأمل بنگر چگونه آیات خود را به صورت‌های گوناگون بیان می‌کنیم تا بفهمند.

و قوم تو [قرآن] را در حالی که حق است تکذیب کردند؛ بگو: من بر [هدایت، پاداش و کیفر] شما کارساز و صاحب اختیار نیستم.

برای هر خبری [از مژده‌ها و بیم‌ها] قرارگاهی است، و به زودی [ظهور و تحقق آنها را در قرارگاه‌هایشان] خواهید دانست.

و هرگاه کسانی را دیدی که در آیات ما [به قصد شبهه اندازی] به یاوه گویی و سخن بی منطق می‌پردازند از آنان روی گردان [و مجلسشان را ترک کن] تا در سخنی دیگر در آیند. و اگر شیطان تو را [نسبت به ترک مجلسشان] به فراموشی اندازد، پس از یاد آوردن [به سرعت بیرون برو و] با گروه ستمکاران منشین.

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَلَكِنْ ذِكْرِي لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

۷۰

وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَذَكِّرْ بِهِ أَنْ تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَإِنْ تَعْدِلْ كُلُّ عَدْلٍ لَا يُؤْخَذُ مِنْهَا أُولَئِكَ الَّذِينَ أُبْسِلُوا بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ

۷۱
۱۱۰

قُلْ أَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْنَا اللَّهَ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ حَيْرَانٌ لَهُوَ أَصْحَبُ يَدْعُونَهُ إِلَى الْهُدَىٰ ائْتِنَا قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ وَأُمِّرْنَا لِنُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

۷۲

وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَاتَّقُوا وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

۷۳

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ فَيَكُونُ قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةُ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ

و چیزی از حساب ستمکاران [مغالطه گر] بر عهده کسانی که [به ناچار سخنان آنان را می‌شنوند ولی از نشستن با آنان] می‌پرهیزند نیست؛ بلکه [بر عهده اهل تقواست که یاوه گویان را] پند دهند، تا [از گفتار باطل و بی پایه خود] بپرهیزند.

و کسانی که دینشان را بازی و سرگرمی‌گرفتند، و زندگی دنیا آنان را فریفت، و اگذار؛ و [مردم را] با قرآن اندرز ده؛ که مبادا کسی [در روز قیامت] به [کیفر] آنچه [از گناهان] مرتکب شده [از رحمت و ثواب] محروم ماند [و به هلاکت سپرده شود]؛ و او را جز خدا سرپرست و یاور و شفیع نباشد؛ و اگر [برای رهایی اش از عذاب] هر گونه عوض و فدیهای بدهد از او پذیرفته نشود. آنانند که به سبب آنچه [از اعمال زشت] مرتکب شده‌اند [از رحمت و ثواب] محروم مانده [و به هلاکت سپرده شده] اند. و به خاطر آنکه همواره [به آیات الهی] کفر می‌ورزیدند برای آنان نوشابه‌ای از آب جوشان و عذابی دردناک است.

بگو: آیا به جای خدا معبودی را بپرستیم که نه سودی به ما رساند و نه زیانی؟ و پس از آنکه خدا ما را هدایت کرد [به سبب شرک و بت پرستی] به فرهنگ و فضای جاهلیت بازمان گردانند، مانند کسی که شیاطین عقلش را ربوده‌اند و در زمین سرگردان [و بی هدف و گمراه] است، در حالی که برای او یارانی است که وی را به سوی هدایت دعوت می‌کنند که به جانب ما بیا [ولی او به سبب سرگردانی و حیرت زدگی نمی‌پذیرد]. بگو: یقیناً هدایت خدا همان هدایت [واقعی] است، و ما مأموریم که تسلیم پروردگار جهانیان باشیم.

و [نیز فرمان یافته ایم] به اینکه نماز را بر پا دارید و از خدا پروا کنید، و اوست که به سویش گردآوری می‌شوید.

و اوست که آسمان‌ها و زمین را به درستی و راستی آفرید؛ و روزی که [اراده‌اش به آفریدن چیزی تعلق گیرد] می‌گوید: باش، پس بی درنگ می‌باشد؛ گفتارش حق است؛ و روزی که در صور دمیده شود فرمانروایی و حاکمیت مطلق ویژه اوست، دانای نهان و آشکار است، و او حکیم و آگاه است.

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ عَازَرَ اتَّخِذْ أُصْنَامًا ۖ إِنَّي
أَرَاكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

۷۵

وَكَذَٰلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلِيَكُونَ
مِنَ الْمُوقِنِينَ

۷۶

فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَىٰ كَوْكَبًا ۖ قَالَ هَٰذَا رَبِّي ۖ فَلَمَّا أَفَلَ
قَالَ لَا أَحِبُّ الْآفِلِينَ

۷۷

فَلَمَّا رَأَىٰ الْقَمَرَ بَازِعًا قَالَ هَٰذَا رَبِّي ۖ فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَئِنْ لَّمْ
يَهْدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ

۷۸

فَلَمَّا رَأَىٰ الشَّمْسَ بَازِعَةً قَالَ هَٰذَا رَبِّي هَٰذَا أَكْبَرُ ۖ فَلَمَّا
أَفَلَتْ قَالَ يَقَوْمِ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ

۷۹

إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا ۖ
وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ

۸۰

وَحَاجَّهُ قَوْمُهُ ۚ قَالَ أَتُحَاجُّونِي فِي اللَّهِ وَقَدْ هَدَانِ ۚ وَلَا
أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِ ۚ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبِّي شَيْئًا ۚ وَسِعَ رَبِّي
كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ

۸۱

وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُمْ
بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ ۚ عَلَيْكُمْ سُلْطَانٌ فَأَيُّ الْفَرِيقَيْنِ
أَحَقُّ بِالْأَمْنِ ۖ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

و [یاد کنید] هنگامی را که ابراهیم به پدرش آزر [شخصی
که بنابر روایات اهل بیت، پدر خوانده یا عمویش بود] گفت:
آیا بت‌هایی را به عنوان معبود خود انتخاب می‌کنی؟ قطعاً من
تو را و قومت را در گمراهی آشکار می‌بینم.

و این گونه فرمانروایی و مالکیت و ربوبیت خود را بر
آسمان‌ها و زمین به ابراهیم نشان می‌دهیم تا از یقین
کنندگان شود.

پس چون [تاریکی] شب او را پوشانید، ستاره‌ای دید [برای
محکوم کردن ستاره پرستان با تظاهر به ستاره پرستی]
گفت: این پروردگار من است؛ هنگامی که ستاره غروب کرد،
گفت: من غروب کنندگان را دوست ندارم.

هنگامی که ماه را در حال طلوع دید [برای محکوم کردن ماه
پرستان با تظاهر به ماه پرستی]، گفت: این پروردگار من
است؛ چون ماه غروب کرد، گفت: یقیناً اگر پروردگارم مرا
هدایت نکند بدون شک از گروه گمراهان خواهم بود.

وقتی خورشید را در حال طلوع دید [برای محکوم کردن
خورشیدپرستان با تظاهر به خورشید پرستی] گفت: این
پروردگار من است، این بزرگ تر است؛ و هنگامی که غروب
کرد، گفت: ای قوم من! بی‌تردید من [با همه وجود] از آنچه
شریک خدا قرار می‌دهید، بیزارم.

من به دور از انحراف و با قلبی حق گرا همه وجودم را به
سوی کسی که آسمان‌ها و زمین را آفرید، متوجه کردم و از
مشرکان نیستم.

قومش با او به گفتگوی بی منطق و ستیز برخاستند، گفت:
آیا درباره خدا با من گفتگوی بی منطق و ستیز می‌کنید و حال
آنکه او مرا هدایت کرد؟ و من از آنچه که شما شریک او
قرار می‌دهید نمی‌ترسم مگر آنکه پروردگارم چیزی را
[درباره من] بخواهد، دانش پروردگارم همه چیز را
فراگرفته است، آیا [برای فهم توحید] متذکر نمی‌شوید؟

چگونه از آنچه شما شریک او قرار داده اید بترسم؟! در
حالی که خود شما از اینکه چیزی را شریک خدا گرفته اید
که خدا هیچ دلیلی بر حقانیت آن بر شما نازل نکرده
نمی‌ترسید، اگر حقایق را می‌دانید [بگویید] کدام یک از دو
گروه [خداپرستان و مشرکان] به ایمنی [از عذاب خدا]
سزاوارترند؟

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا اِيْمَانَهُمْ بِظُلْمٍ اُولَٰئِكَ لَهُمُ الْاَمْنُ وَهُمْ مُّهْتَدُونَ

وَتِلْكَ حُجَّتُنَا ءَاتَيْنَاهَا اِبْرٰهِيْمَ عَلٰى قَوْمِهٖۤ ۚ نَرْفَعُ دَرَجٰتٍ مِّنْ نَّشَآءٍۭ ۖ اِنَّ رَبَّكَ حَكِيْمٌ عَلِيْمٌ

وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ ۚ كُلًّا هَدَيْنَاۚ وَنُوْحًا هَدَيْنَاۚ مِّنْ قَبْلُ ۚ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهٖۤ ۚ دَاوُدَ وَسُلَيْمٰنَ ۚ وَاَيُّوْبَ وَيُوْسُفَ وَمُوْسٰى وَهٰرُونَ ۚ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ

وَزَكَرِيَّا وَيَحْيٰى وَعِيسٰى وَإِلْيَاسَ ۚ كُلٌّ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ

وَإِسْمٰعِيْلَ وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا ۚ وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلٰى الْعٰلَمِيْنَ

وَمِنْ ءَابَآئِهِمْ وَذُرِّيَّتِهِمْ وَاِخْوَانِهِمْ ۚ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ

ذٰلِكَ هُدٰى اللّٰهُ يَهْدِيۤ اِلَيْهِۤ ۚ مَن يَشَآءْۚ مِّنْ عِبَادِهٖۤ ۚ وَلَوْ اَشْرَكُوْا لَحِطَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَۚ فَاِنْ يَكْفُرْ بِهَا هَٰؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوْا بِهَا بِكَافِرِيْنَ

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ هَدٰى اللّٰهُ فَبِهٰدِهِمْ اُقْتَدِهٖۙ ۗ قُلْ لَا اَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِۤ اَجْرًاۚ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ

کسانی که ایمان آوردند و ایمانشان را به ستمی [چون شرک] نیامیختند، ایمنی [از عذاب] برای آنان است، و آنان راه یافتگانند.

و آن [دلایل استوار و محکم] حجت و برهان ما بود که به ابراهیم در برابر قومش عطا کردیم؛ هر که را بخواهیم [به] درجاتی بالا می‌بریم؛ زیرا پروردگارت حکیم و داناست.

و اسحاق و یعقوب را به ابراهیم بخشیدیم، [و] هر یک را هدایت کردیم، و [نیز] نوح را پیش از این هدایت نمودیم، و از فرزندان او داود و سلیمان و ایوب و یوسف و موسی و هارون را [هدایت کردیم؛] و این گونه نیکوکاران را پاداش می‌دهیم.

و زکریا و یحیی و عیسی و الیاس را [نیز که از نسل اویند، هدایت نمودیم] همه از شایستگان بودند.

و اسماعیل و یسع و یونس و لوط را [هدایت کردیم]، و همه را بر جهانیان برتری دادیم.

و از پدران و فرزندان و برادرانشان برخی را [برتری عطا کردیم]، و آنان را برگزیدیم و به راهی راست هدایت نمودیم.

این هدایت خداست که هر کس از بندگان را بخواهد به آن هدایت می‌کند، و اگر [آنان با همه عظمت و مقامی که داشتند برای خدا] شریک قرار داده بودند، یقیناً آنچه عمل شایسته انجام می‌دادند، تباه و بی اثر می‌شد.

آنان کسانی هستند که به ایشان کتاب و منصب داوری و نبوت دادیم؛ پس اگر اینان [که به سبب مشرک بودنشان دشمنی و مخالفت می‌کنند] به این حقایق [که پایه‌های آیین الهی اند] کفر ورزند، یقیناً گروهی را [برای نگهبانی و مراعات امر نبوت و برنامه دین] می‌گماریم که نسبت به آنها کافر نیستند.

آنان [که در آیات گذشته به عنوان پیامبران از ایشان یاد شد] کسانی هستند که خدا هدایتشان کرد، پس به هدایت آنان اقتدا کن، [و به قوم خود] بگو: در برابر رسالتم پاداشی از شما نمی‌خواهم، این [قرآن] جز تذکر و پندی برای جهانیان نیست.

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَيْءٍ ۚ قُلْ مَنْ أَنزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَىٰ نُورًا وَهُدًى لِّلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا وَعُلِّمْتُمْ مَا لَمْ تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَلَا ءَابَاؤُكُمْ ۖ قُلِ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ

وَهَذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۖ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ قَالَ سَأُنزِلُ مِثْلَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُو أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوا أَنفُسَكُمُ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ ءَايَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ

وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَىٰ كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ ۖ لَقَدْ تَقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ

[یهودیان بر ضد پیامبر اسلام به سفسطه گری پرداختند چون] آنان خدا را آن گونه که سزاوار اوست نشناختند، چرا که گفتند: خدا بر هیچ بشری چیزی نازل نکرده. بگو: کتابی را که موسی آورده چه کسی نازل کرده؟ کتابی که برای مردم نور [و روشنگر حقایق] و [سرتاسر] هدایت است، شما آن را در طومارهای پراکنده قرار می‌دهید، بخشی از آن را [که دلخواه شماست برای مردم] آشکار می‌کنید و بسیاری از آن را [که گواه نبوت پیامبر اسلام است] پنهان می‌دارید و حال آنکه حقایقی که نه شما می‌دانستید و نه پدران شما [به وسیله تورات] به شما آموخته شد. بگو: خدا، سپس آنان را رها کن تا در باطل گویی و خرافاتشان بازی کنند.

و این [قرآن] کتابی است پرفایده، که ما آن را نازل کردیم، تصدیق کننده کتاب‌های آسمانی پیش از خود است، و [نزولش] برای این است که مردم مکه و کسانی را که پیرامون آنند بیم دهی؛ و آنان که به آخرت ایمان دارند به آن ایمان می‌آورند، و آنان همواره بر نمازشان محافظت می‌کنند.

چه کسی ستمکارتر از کسی است که به خدا دروغ می‌بندد، یا می‌گوید: به من وحی شده؛ در حالی که چیزی به او وحی نشده است، و نیز کسی که بگوید: من به زودی مانند آنچه خدا نازل کرده نازل می‌کنم؟! ای کاش ستمکاران را هنگامی که در سختی‌ها و شداید مرگ اند ببینی در حالی که فرشتگان دست‌های خود را [به سوی آنان] گشوده [و فریاد می‌زنند] جاتان را بیرون کنید، امروز [که روز وارد شدن به جهان دیگر است] به سبب سخنانی که به ناحق درباره خدا می‌گفتید واز پذیرفتن آیات او تکبر می‌کردید، به عذاب خوارکننده‌ای مجازات می‌شوید.

و [لحظه ورود به جهان دیگر به آنان خطاب می‌شود:] همان گونه که شما را نخستین بار [در رحم مادر تنها و دست خالی از همه چیز] آفریدیم، اکنون هم تنها به نزد ما آمدید، و آنچه را در دنیا به شما داده بودیم پشت سر گذاشته و همه را از دست دادید، و شفیعاتتان را که [در ربوبیت و عبادت ما] شریک می‌پنداشتید، همراه شما نمی‌بینیم، یقیناً پیوندهای شما [با همه چیز] بریده، و آنچه را شریکان خدا گمان می‌کردید از دستتان رفته و گم شده است.

إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالْتَّوَىٰ ۖ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ
وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ ۚ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ

۹۶

فَالِقُ الْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا ۚ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
حُسْبَانًا ۚ ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

۹۷

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ
الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۚ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

۹۸

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ
وَمُسْتَوْدَعٌ ۚ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ

۹۹

وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ
شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُّخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُّتَرَاكِبًا وَمِنَ
النَّخْلِ مِن طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِّنْ أَعْنَابٍ
وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَبِهٍ ۚ انظُرُوا إِلَىٰ
ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكُمْ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ
يُؤْمِنُونَ

۱۰۰

وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ ۖ وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ
وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُصِفُونَ

۱۰۱
۱۱۴

بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ
لَهُ صَاحِبَةٌ ۖ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

بی‌تردید خدا شکافنده دانه و هسته است؛ زنده را از مرده
بیرون می‌آورد، و بیرون آورنده مرده از زنده است؛ این
است خدا، پس چگونه [از حق] منصرفتان می‌کنند؟

شکافنده صبح [از پرده تاریک شب است] و شب را برای
آرامش قرار داد، و خورشید و ماه را وسیله‌ای برای محاسبه
و اندازه گیری زمان مقرر فرمود؛ این است اندازه گیری آن
توانای شکست ناپذیر ودانا.

و اوست که ستارگان را برای شما قرار داد تا به وسیله آنها
در تاریکی‌های خشکی و دریا راه یابید؛ مسلماً ما آیات خود
را برای قومی که دانایند بیان کردیم.

و اوست که شما را از یک تن آفرید، برخی [از شما]
استقرار یافته [در زمین] و برخی به ودیعت نهاده [در
اصلاب و رحم هainد]؛ ما آیات خود را برای قومی که
می‌فهمند، بیان کردیم.

و اوست که از آسمان آبی فرستاد، و به وسیله آن گیاهان
گونگون را [از زمین] رویانیدیم، و از آن ساقه‌ها و
شاخه‌های سبز درآوردیم، و از آن دانه‌های متراکم را خارج
می‌کنیم، و از شکوفه درخت خرما خوشه‌های سر فروهشته
[به وجود می‌آوریم]، و باغ‌هایی از انگور و زیتون و انار
شبيه به هم و بی شباهت به هم [بیرون می‌آوریم]؛ به
میوه‌اش چون میوه دهد و به رسیدن و کامل شدنش با
تأمل بنگرید، مسلماً در این [امور] برای قومی که ایمان
می‌آورند، نشانه‌هایی [بر توحید، ربوبیت و قدرت خدا]
ست.

[مشرکان] برای خدا شریکانی از جن قرار دادند، در حالی
که همه آنها را خدا آفرید، و از روی جهل و بی دانشی برای
خدا پسران و دخترانی انگاشتند؛ منزّه و برتر است از آنچه
آنان توصیف می‌کنند.

[او] پدید آورنده آسمان‌ها و زمین است، چگونه او را
فرزندی باشد؟! در صورتی که برای او همسری نبوده، و
همه چیز را او آفریده؛ و او به همه چیز داناست.

ذَٰلِكُمْ أَلِلَّهُ رَبُّكُمْ ۖ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۖ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ ۖ
فَاعْبُدُوهُ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ

لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَرَ ۖ وَهُوَ اللَّطِيفُ
الْخَبِيرُ

قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ ۖ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ ۚ
وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا ۚ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ

وَكَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِمَن يَشَاءُ ۚ وَلِيَقُولُوا إِنَّا هُوَ
وَلَنُبَيِّنَ لَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

اتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ وَأَعْرِضْ عَنِ
الْمُشْرِكِينَ

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا ۚ وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۚ وَمَا
أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ

وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۚ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا
بَغَيْرِ عِلْمٍ ۖ كَذَٰلِكَ زَيْنًا لِّكُلِّ أُمَّةٍ ۚ عَمَلُهُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ
مَرْجِعُهُمْ ۖ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَنِهِمْ لَئِنْ جَاءَتْهُمْ ءَايَةٌ لِّیُؤْمِنُنَّ
بِهَا ۚ قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ ۚ وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَا إِذَا
جَاءَتْ لَا یُؤْمِنُونَ

وَنُقَلِّبُ أَفْعَدَّتْهُمْ وَأَبْصَرَهُمْ ۖ كَمَا لَمْ یُؤْمِنُوا بِهِ ۖ أَوَّلَ مَرَّةٍ
وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ

این است خدا پروردگار شما، جز او معبودی نیست،
آفریننده همه چیز است؛ پس تنها او را بپرستید، و او
کارساز هر چیز است.

چشم‌ها او را در نمی‌یابند، ولی او چشم‌ها را درمی‌یابد، و او
لطیف و آگاه است.

بی‌تردید برای شما از سوی پروردگارتان دلایلی روشن
آمده، پس هر که [به وسیله آن دلایل بینا شود و حقایق را
با چشم دل] ببیند به سود خود اوست و هر که [با پشت
کردن به دلایل] کوردل شود [و از دیدن حقایق محروم
گردد] به زیان خود اوست، [وظیفه من ابلاغ پیام خداست]
و بر شما حافظ و نگهبان نیستم.

این چنین، آیات [خود] را به صورت‌های گوناگون بیان
می‌کنیم [تا هدف‌هایی تحقق یابد]، یکی اینکه منکران با
متهم کردن تو که این آیات را از دیگران فرا گرفته ای،
شقاوت خود را کامل کنند و دیگر اینکه آن را برای گروهی
که دانایند، روشن سازیم.

از آنچه از سوی پروردگارت به تو وحی شده پیروی کن، هیچ
معبودی جز او نیست، و از مشرکان روی بگردان.

اگر خدا می‌خواست آنان [به طور اجبار] شرک نمی‌آوردند،
[ولی خواست خدا آزادی انسان در انتخاب است] و ما تو را
بر آنان نگهبان و کارساز قرار ندادیم [تا آنان را به اجبار به
پذیرش دین وادار کنی].

و معبودانی را که کافران به جای خدا می‌پرستند، دشنام
ندهید، که آنان هم از روی دشمنی و نادانی خدا را دشنام
خواهند داد. این گونه برای هر امتی عملشان را آراستیم
[تا به کیفر لجاجت و عنادشان گمان‌کننده آنچه انجام
می‌دهند نیکوست]، سپس بازگشت همه آنان به سوی
پروردگارشان خواهد بود، پس آنان را به اعمالی که همواره
انجام می‌دادند، آگاه می‌کند.

با سخت‌ترین سوگندهایشان به خدا سوگند خوردند که اگر
معجزه دلخواهشان برای آنان آید، قطعاً به آن ایمان
می‌آورند، بگو: معجزات فقط در اختیار خداست، و شما [ای
مردم مؤمن!] چه می‌دانید [که حقیقت چیست؟] حقیقت این
است که اگر آن معجزه هم بیاید، ایمان نمی‌آورند.

و دل‌ها و دیدگان‌شان را [که وسیله فهم و بصیرت است، به
سزای لجاجت و عنادشان] وارونه و دگرگون کردیم، [به این
سبب با آمدن معجزه دلخواهشان هم ایمان نمی‌آورند]
همان گونه که نخستین بار به آیات قرآن ایمان نیاوردند،
آنان را در طغیان‌شان رها می‌کنیم تا پیوسته سرگردان
باشند.

وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَى وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبَلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ يَجْهَلُونَ

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ

وَلِتَصْغَىٰ إِلَيْهِ أَفْئِدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَلِيَرِضُوهُ وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُمْ مُّقْتَرِفُونَ

أَفَغَيْرَ اللَّهِ أَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا وَالَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِّن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ

وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

وَإِنْ تُطِيعْ أَكْثَرَ مَنْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۚ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَنْ يَضِلُّ عَنْ سَبِيلِهِ ۚ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

فَكُلُوا مِمَّا ذُكِّرَ أَسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ ۚ مُؤْمِنِينَ

۱۱۲

۱۱۳

۱۱۴

۱۱۵

۱۱۶

۱۱۷

۱۱۸

و مسلماً اگر ما فرشتگان را به سوی آنان نازل می‌کردیم، و مردگان با آنان سخن می‌گفتند، و همه چیز را گروه گروه در برابرشان گرد می‌آوردیم، باز هم [از روی اراده و اختیار] ایمان نمی‌آوردند؛ مگر آنکه خدا [ایمان آوردنشان را به طور اجبار] بخواهد، ولی بیشترشان نادانی و جهالت می‌ورزند.

و این گونه برای هر پیامبری دشمنانی از شیاطین انس و جن قرار دادیم، که برای فریب مردم همواره گفتاری باطل ولی به ظاهر آراسته و دلپسند به یکدیگر القاء می‌کنند، و اگر پروردگارت می‌خواست چنین نمی‌کردند، پس آنان و آنچه را به دروغ به هم می‌بافند واگذار.

و [ما به عنوان آزمایش بندگان از القای گفتار باطل توسط شیاطین انس و جن به یکدیگر مانع نشدیم] تا دل‌های کسانی که به آخرت ایمان ندارند به آن القانات متمایل شود، و آن را بیسندد و [برای رسیدن به منتهای شقاوت که کیفر لجاجت و عناد آنان است] هر عمل زشتی را که بخواهند انجام دهند، نهایتاً انجام دهند.

آیا جز خدا حاکم و داوری بطلبیم؟! در حالی که اوست که این کتاب آسمانی را که [همه معارف و احکام در آن] به تفصیل بیان شده به سوی شما نازل کرد؛ و اهل کتاب [به ویژه دانشمندان آنان] می‌دانند که این کتاب [قرآن] از سوی پروردگارت به درستی و راستی نازل شده؛ پس [در اینکه معجزه خواهی منکران و مخالفت‌های اهل کتاب از روی حقیقت جویی نیست] از تردیدکنندگان مباش.

و سخن پروردگارت از روی راستی و عدل کامل شد، سخنان او را تغییر دهنده‌ای نیست؛ و او شنوا و داناست.

اگر از بیشتر مردم روی زمین پیروی کنی [و آرا و خواسته‌هایشان را گردن نهی] تو را از راه خدا گمراه می‌کنند؛ آنان فقط از گمان و پندار [که پایه علمی و منطقی ندارد] پیروی می‌کنند، و تنها به حدس و تخمین تکیه می‌زنند.

یقیناً پروردگارت به کسی که از راه او گمراه می‌شود و نیز به راه یافتگان داناتر است.

پس اگر به آیات خدا ایمان دارید، از آنچه [از گوشت حیوان حلال گوشتی] که [وقت ذبح شدن] نام خدا بر او برده شده بخورید [نه از ذبیحه گمراهان].

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ
فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرَّرْتُمْ إِلَيْهِ وَإِنَّ
كَثِيرًا لَيُضِلُّونَ بِأَهْوَائِهِمْ بَغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ
بِالْمُعْتَدِينَ

وَذَرُوا ظَهَرَ الْإِثْمِ وَبَاطِنَهُ إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْإِثْمَ
سَيَجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ
وَإِنَّ الشَّيْطَانَ لِيُوحِيَ إِلَىٰ أَوْلِيَائِهِمْ لِيُجَدِّلُوكُمْ وَإِنْ
أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ

أَوْ مَنْ كَانَ مَيِّتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي
النَّاسِ كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا
كَذَلِكَ زَيْنٌ لِّلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكْبَرًا مُّجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا
وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ

وَإِذَا جَاءَتْهُمْ ءَايَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ حَتَّىٰ نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَا أُوتِيَ
رُسُلُ اللَّهِ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سَيُصِيبُ
الَّذِينَ أَجْرُمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا
يَمْكُرُونَ

و شما را چه شده [که به دنبال یاوه گویی مشرکان] از آنچه
[چون گوشت ذبیحه ای] که نام خدا بر آن برده شده
نمی‌خورید؟! در صورتی که آنچه را خدا بر شما حرام نموده
برای شما بیان کرده است، مگر چیزی که [برای حفظ جانتان]
به خوردن آن ناچار شوید؛ و قطعاً بسیاری [از بداندیشان]
دیگران را از روی جهل و نادانی با هواهای نفسانی خود
گمراه می‌کنند؛ یقیناً پروردگارت به تجاوزکاران [از حدود
حق] داناتر است.

گناه آشکار و پنهان را رها کنید؛ قطعاً کسانی که مرتکب گناه
می‌شوند به زودی در برابر آنچه همواره مرتکب می‌شدند،
مجازات خواهند شد.

از آنچه [هنگام ذبح شدن] نام خدا بر آن برده نشده
نخورید؛ مسلماً خوردن آن فسق [و بیرون رفتن از عرصه
طاعت خدا] است؛ قطعاً شیاطین [شبهات ناروایی را به ضد
احکام خدا] به دوستانشان القاء می‌کنند تا با شما [درباره
احکام خدا] مجادله و ستیزه کنند، و اگر از آنان پیروی
کنید، یقیناً شما هم مشرکید.

آیا کسی که [از نظر عقلی و روحی] مرده بود و ما او را [به
وسیله هدایت و ایمان] زنده کردیم، و برای وی نوری قرار
دادیم تا در پرتو آن در میان مردم [به درستی و سلامت]
حرکت کند، مانند کسی است که در تاریکی‌ها [ی جهل و
گمراهی] است و از آن بیرون شدنی نیست؟! این گونه برای
کافران [به خاطر لجابت و عنادشان] آنچه انجام می‌دادند،
آراسته شد [تا گمان کنند اعمالی را که انجام می‌دهند
نیکوست].

و این گونه [که در مکه می‌بینی] در هر آبادی و شهری رؤسا
و سردمداران گنهکاری قرار دادیم تا در آن [برای گمراه
کردن مردم] نیرنگ زنند، ولی جز به خودشان نیرنگ
نمی‌زنند، و [این واقعیت را] درک نمی‌کنند.

و چون آیه و معجزه‌ای [بخاطر هدایت یافتنشان] به سوی
آنان آید، می‌گویند: هرگز ایمان نمی‌آوریم تا نظیر آنچه به
پیامبران خدا داده شده به ما هم داده شود. خدا داناتر
است که مقام رسالت را در کجا قرار دهد؛ به زودی آنان را
که گناه کرده‌اند به کیفر نیرنگی که [همواره برای گمراه
کردن مردم] می‌زدند، در پیشگاه خدا ذلت و خواری و
عذابی سخت خواهد رسید.

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ ۖ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَثَمًا يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ

وَهَذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا ۖ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ

لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۖ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ جَمِيعًا يَمْعَشَرُ الْجِنَّ قَدْ اسْتَكْثَرْتُمْ مِّنَ الْإِنسِ وَقَالَ أَوْلِيَاؤُهُمْ مِّنَ الْإِنسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَّغْنَا أَجَلَنَا الَّذِي أَجَلْتَ لَنَا قَالَ النَّارُ مَثْوًى لَّكُمْ خَالِدِينَ فِيهَا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ

وَكَذَلِكَ نُؤَلِّى بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

يَمْعَشَرُ الْجِنَّ وَالْإِنسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ ءَايَاتِي وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا قَالُوا شَهِدْنَا عَلَىٰ أَنْفُسِنَا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَوةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ

ذَٰلِكَ أَنْ لَّمْ يَكُنْ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا غَافِلُونَ

پس کسی را که خدا بخواهد هدایت کند، سینه‌اش را برای [پذیرفتن] اسلام می‌گشاید؛ و کسی را که [به خاطر لجابت و عنادش] بخواهد گمراه نماید، سینه‌اش را چنان تنگ می‌کند که گویی به زحمت در آسمان بالا می‌رود؛ خدا این گونه پلیدی را بر کسانی که ایمان نمی‌آورند، قرار می‌دهد.

و این [قرآن و اسلام] راه راست پروردگار توست؛ ما آیات را برای گروهی که متذکر می‌شوند، بیان کردیم.

برای آنان نزد پروردگارشان خانه سلامت و امن است؛ و به پاداش کارهای پسندیده‌ای که همواره انجام می‌دادند یار و سرپرست آنان است.

و [یاد کنید] روزی که همه جن و انس را جمع می‌کنیم [و به طایفه جن می‌گوییم:] ای گروه جن! شما [با وسوسه و اغواگریِ خود] در بسیاری از انسان‌ها میل و رغبت کردید [تا آنان را گمراه کنید] و دوستانشان از میان انسان‌ها می‌گویند: پروردگارا! هر یک از ما دو گروه [پیشوایان و پیروان] از دیگری بهره برداری کردیم [ما پیروان به بهره‌های نامشروع رسیدیم، و پیشوایان از منحرف کردن ما بهره‌ناروا بردند] تا به آن مدت از عمری که برای ما مقرر کرده بودی، رسیدیم. [خدا] می‌گوید: آتش، جایگاه شماست، در آن جاودانه اید، مگر آنکه خدا نجات شما را بخواهد؛ یقیناً پروردگارت حکیم و داناست.

این گونه برخی ستمکاران را بر برخی به کیفر گناھانی که همواره مرتکب می‌شدند، مسلط و چیره می‌کنیم.

[در قیامت خطاب می‌رسد:] ای گروه جن و انس! آیا برای شما از جنس خودتان پیامبرانی نیامدند که همواره آیات مرا بر شما می‌خواندند و شما را از دیدار امروزتان هشدار می‌دادند؟ می‌گویند: ما به زیان خود گواهی می‌دهیم [که آمدند، ولی ما تکذیبشان کردیم] و [جلوه‌های پر زرق و برق] زندگی دنیا آنان را فریفت، و [اکنون در این عرصه هول انگیز] به زیان خود گواهی می‌دهند که [در دنیا] کافر بودند.

این [فرستادن پیامبران] برای این است که پروردگارت مردم شهرها و آبادی‌ها را در حالی که اهلشان [پیش از آمدن پیامبران] بی‌خبر [از توحید و معاد و حقایق] باشند، از روی ستم هلاک نمی‌کند.

وَلِكُلِّ دَرَجَتٌ مِّمَّا عَمِلُوا وَمَا رَبُّكَ بِغَفِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ

و [در قیامت] برای هر کدام [از دو گروه جن و انس] به سزای آنچه انجام می‌دادند، درجاتی [از ثواب و عذاب] است؛ و پروردگارت از آنچه انجام می‌دهند، بی‌خبر نیست.

وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ إِنْ يَشَأْ يُدْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِكُمْ مَا يَشَاءُ كَمَا أَنْشَأَكُمْ مِنْ ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ ءَاخِرِينَ

و پروردگارت بی‌نیاز و صاحب رحمت است، اگر بخواهد همه شما را هلاک می‌نماید، و پس از شما هر نسلی که بخواهد جایگزین شما می‌کند، همان گونه که شما را از نسل گروهی دیگر پدید آورد.

إِنَّ مَا تُوعَدُونَ لَآتٍ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ

بی‌تردید آنچه [از ثواب و عقاب] به شما وعده می‌دهند، آمدنی است؛ و شما عاجز کننده خدا نیستید [تا بتوانید از دسترس قدرت‌ش بیرون روید].

قُلْ يَقَوْمِ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ تَكُونُ لَهُ عَقِيبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ

بگو: ای قوم! تا جایی که در قدرت شماست [برای مبارزه با من و آیینم] بکوشید، من هم [در انجام دادن وظایفم] می‌کوشم، سپس خواهید دانست که سرانجام خوش و نیکوی سرای آخرت برای کیست؟ قطعاً ستمکاران رستگار نمی‌شوند.

وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ بِزَعْمِهِمْ وَهَذَا لِشُرَكَائِنَا فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَىٰ شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ

و مشرکان از زراعت و چهارپایانی که خدا آفریده برای او سهمی قرار دادند، و به گمان بی‌اساس خود گفتند: این سهم خدا، و این سهم بتان ما؛ [و عقیده داشتند] آنچه برای بتانشان باشد به خدا نمی‌رسد و آنچه برای خدا باشد [در صورتی که سهم بتان کمبودی داشته باشد] به آنها می‌رسد؛ بد است آنچه دآوری می‌کنند.

وَكَذَٰلِكَ زَيْنَ لِكَثِيرٍ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ قَتَلَ أَوْلَادِهِمْ شُرَكَائُهُمْ لِيَرُدُّوهُمْ وَلِيلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ

مانند [این سهم بندی بی‌اساس که هوای نفسشان در نظرشان آراست] بتان، کشتن فرزندانشان را در نظرشان آراستند تا سرگردان و هلاکشان سازند و دینشان را بر آنان مشتبه [و آمیخته به بدعت‌ها و خرافات] کنند؛ اگر خدا می‌خواست [اجباراً] آن کار را نمی‌کردند [ولی اجبار به عمل و ترک آن مشمول خواست خدا نیست؛] پس آنان را با آنچه دروغ می‌سازند واگذار.

وَقَالُوا هَذِهِ أَنْعَمُ وَحَرَّتْ حِجْرُ لَا يَطْعَمُهَا إِلَّا مَنْ نَشَاءُ
بِزَعْمِهِمْ وَأَنْعَمُ حَرَمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَمُ لَا يَذْكُرُونَ أَسْمَ
اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلَيْهِ سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

و به گمان بی اساس خود گفتند: این چهار پایان و زراعتی که [سهم خدا و بتان است، خوردنش] ممنوع است، فقط کسی که ما بخواهیم باید از آنها بخورد، و [اینها] چهارپایانی است که سوار شدن بر آنان حرام است، و [نیز آنان را] چهارپایانی [بود] که [هنگام ذبح] نام خدا را بر آنها نمی‌بردند، در حالی که [این سنت‌ها و قوانین را به دروغ] به خدا نسبت می‌دادند؛ به زودی خدا آنان را در برابر آنچه دروغ می‌بستند، مجازات خواهد کرد.

وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَمِ خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ
عَلَىٰ أَزْوَاجِنَا وَإِنْ يَكُن مَّيِّتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ
وَصَفَهُمْ إِنَّهُ وَحَكِيمٌ عَلِيمٌ

و گفتند: آنچه در شکم این چهارپایان است [در صورتی که زنده بیرون آید] ویژه مردان ماست، و بر همسرانمان حرام است، و اگر مرده باشد همگی در آن شریکند؛ به زودی خدا آنان را بر این توصیف بی پایه و باطلشان جزا خواهد داد، زیرا خدا حکیم و داناست.

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا
مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا
مُهْتَدِينَ

قطعاً کسانی که فرزندان خود را از روی سبک مغزی و جهالت کشته‌اند، و آنچه را خدا روزی آنان کرده بود بر پایه دروغ بستن به خدا حرام شمرده‌اند، زیان کردند؛ به راستی که گمراه شدند و هدایت یافته نبودند.

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ مَّعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ
وَالْتَّحَلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أَكْلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ
مُتَشَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَبِهٍ كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَءَاتُوا
حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ

و اوست که باغ‌هایی [که درختانش برافراشته] بر داربست و باغ‌هایی [که درختانش] بدون داربست [است]، و درخت خرما، و کشتزار با محصولات گوناگون، و زیتون، و انار شبیه به هم و بی شباهت به هم را پدید آورد. از میوه‌های آنها هنگامی که میوه داد بخورید، و حق [الهی] آن را روز دروکردنش [که به تهیدستان اختصاص داده شده] بپردازید، و از اسراف [در خوردن و خرج کردن] بپرهیزید، که قطعاً خدا اسراف‌کنندگان را دوست ندارد.

وَمِنَ الْأَنْعَمِ حَمُولَةٌ وَفَرَشًا كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ وَلَا
تَتَّبِعُوا خُطُوتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

و از دام‌ها، حیوانات باربر و حیوانات گُرک دار و پشم دهنده را [آفرید]؛ از آنچه خدا روزی شما کرده بخورید، و از گام‌های شیطان پیروی نکنید، که بی‌تردید او برای شما دشمنی آشکار است.

ثَمَنِيَّةَ أَزْوَاجٍ مِّنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعَزِ اثْنَيْنِ قُلْ
ءَالَذَّكَّرَيْنِ حَرَّمَ أُمُّ الْأُنثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ
الْأُنثَيَيْنِ نَبِّئُونِي بِعِلْمٍ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

وَمِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ ءَالَذَّكَّرَيْنِ حَرَّمَ أُمُّ
الْأُنثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنثَيَيْنِ أَمْ كُنْتُمْ
شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّيْتُكُمْ بِاللَّهِ بِهَذَا فَمَن أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى
عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا
أَن يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَّسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنزِيرٍ فَإِنَّهُ
رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَن اضْطَرَّ غَيْرَ بَاغٍ
وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفْرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ
حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُرُهُمَا أَوْ
الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَيْنَهُمْ بِبَغْيِهِمْ وَإِنَّا
لَصَادِقُونَ

[از حیوانات حلال گوشت و قابل استفاده شما] هشت نوع
همراه با جفتش [را آفرید] از گوسفند یک نر و یک ماده، از
بز یک نر و یک ماده، بگو: آیا خدا، نر گوسفند و بز، یا ماده
گوسفند و بز را یا آنچه را که رحم آن دو ماده در بر گرفته
حرام کرده؟ اگر راستگویید از روی علم و دانش به من خبر
دهید.

و از شتر یک نر و یک ماده و از گاو یک نر و یک ماده [را
آفرید] بگو: آیا خدا نرینه شتر و گاو یا ماده هر دو را یا
آنچه را که رحم آن دو ماده در بر گرفته حرام کرده؟ یا زمانی
که خدا شما را به این [حرام ساختگی] سفارش کرد، حاضر
بودید، پس ستمکارتر از کسی که به خدا دروغ بزند تا
مردم را از روی نادانی و جهالت گمراه کند، کیست؟! مسلماً
خدا گروه ستمکاران را هدایت نمی‌کند.

بگو: در احکامی که به من وحی شده [خوراک] حرامی را بر
خورنده‌ای که میل دارد آن را بخورد نمی‌یابم، مگر آنکه
مردار یا خون ریخته شده [از رگ‌های حیوان] یا گوشت
خوک باشد که یقیناً همه نجس و پلیدند، یا حیوانی که از
روی نافرمانی از دستور خدا [هنگام ذبح] نام غیر خدا بر آن
برده شده؛ پس کسی که [برای نجات جان‌ش از خطر] به
خوردن آنها ناچار شود در حالی که خواهان لذت نباشد و از
حد لازم تجاوز نکند [گناهی بر او نیست؛] یقیناً پروردگارت
بسیار آمرزنده و مهربان است.

و هر حیوان ناخن دار، و پیه گاو و گوسفند را بر یهودیان
حرام کردیم مگر چربی‌هایی که بر پشت یا روده‌های آنان
است یا آنچه آمیخته و مخلوط با استخوان است؛ این
[تحریم] را به سبب ستم کردنشان به آنان کیفر دادیم، و
یقیناً ما راستگوییم.

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهُ
عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ

سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا
وَلَا حَرَمْنَا مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
حَتَّى ذَاقُوا بَأْسَنَا قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ
لَنَا إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَخْرُصُونَ

قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَلِيغَةُ فَلَوْ شَاءَ لَهَدَيْكُمْ أَجْمَعِينَ

قُلْ هَلَمْ شُهَدَاءَكُمُ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ اللَّهَ حَرَّمَ هَذَا
فَإِنْ شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدْ مَعَهُمْ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَبُوا
بِآيَاتِنَا وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ

قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ إِلَّا تُشْرِكُوا بِهِ
شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِنْ إِمْلَاقٍ
نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ
مِنْهَا وَمَا بَطَنٌ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا
بِالْحَقِّ ذَالِكُمْ وَصَدِّكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

اگر تو را تکذیب کردند، بگو: پروردگاران صاحب رحمتی
گسترده است، ولی عذاب او هم از گروه مجرمان بازگردانده
نخواهد شد.

کسانی که برای خدا شریک و همتا قرار دادند به زودی
خواهند گفت: اگر خدا می‌خواست نه ما شرک می‌ورزیدیم و
نه پدرانمان، و نه چیزی [از حلال خدا را خودسرانه] حرام
می‌کردیم [پس شرک و تحریم ما جبری بوده نه اختیاری]
کسانی که پیش از اینان بودند [بر اساس همین عقیده
باطل پیامبران را] تکذیب کردند تا عذاب و انتقام ما را
چشیدند؛ بگو: آیا نزد شما دانشی [استوار و منطقی مستدل
بر عقایدتان] هست که آن را برای ما آشکار کنید؟ شما فقط
از پندارهای واهی و پوچ پیروی می‌کنید و جز به حدس و
گمان تکیه نمی‌زنید.

بگو: دلیل و برهان رسا [که قابل ردّ، ایراد، شک و تردید
نیست] مخصوص خداست، و اگر خدا می‌خواست قطعاً همه
شما را [به طور جبر] هدایت می‌کرد.

[به مدعیان تحریم‌های خودسرانه] بگو: گواهان خود را که
گواهی می‌دهند بر اینکه خدا این امور را حرام کرده
بیآورید. پس اگر گواهان هم گواهی دادند تو با آنان گواهی
مده؛ [زیرا گواهی دادنشان ناحق و نارواست] و از هواهای
نفسانی آنان که آیات ما را تکذیب کردند، و کسانی که به
آخرت ایمان ندارند، و برای پروردگارشان شریک و همتا
قرار می‌دهند، پیروی مکن.

بگو: بیایید تا آنچه را پروردگارتان بر شما حرام کرده
بخوانم: اینکه چیزی را شریک او قرار مدهید، و به پدر و
مادر نیکی کنید، و فرزندان‌تان را از [ترس] تنگدستی
نکشید، ما شما و آنان را روزی می‌دهیم، و به کارهای زشت
چه آشکار و چه پنهانش نزدیک نشوید، و انسانی را که خدا
محترم شمرده جز به حق نکشید؛ خدا این [گونه] به شما
سفارش کرده تا بیندیشید.

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْكَيْلِ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۖ وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ذَٰلِكُمْ وَصَّكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

و به مال یتیم جز به روشی که نیکوتر است، نزدیک نشوید تا به حد بلوغ [بدنی و عقلی] خود برسد، و پیمانه و ترازو را بر اساس عدالت و انصاف کامل و تمام بدهید؛ هیچ کس را جز به اندازه توانش تکلیف نمی‌کنیم؛ و هنگامی که سخن گوئید، عدالت ورزید هر چند درباره خویشان باشد، و به پیمان خدا وفا کنید؛ خدا این [گونه] به شما سفارش کرده تا پند گیرید.

وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ ذَٰلِكُمْ وَصَّكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

و مسلماً این [برنامه‌های محکم و استوار و قوانین و مقررات حکیمانه] راه راست من است؛ بنابراین از آن پیروی کنید و از راه‌های دیگر پیروی مکنید که شما را از راه او پراکنده می‌کند؛ خدا این [گونه] به شما سفارش کرده تا پرهیزکار شوید.

ثُمَّ ءَاتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي أَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُم بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ

سپس به موسی کتاب دادیم برای اینکه [نعمت خود را] بر آنان که نیکی کردند کامل کنیم، و برای اینکه همه احکام و معارفی که مورد نیاز بنی اسرائیل بود، تفصیل و توضیح دهیم و برای اینکه هدایت و رحمت [بر آنان] باشد تا به دیدار [پاداش و مقام قرب] پروردگارشان ایمان آورند.

وَهَٰذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

و این [قرآن] کتابی پرفایده است که ما آن را نازل کردیم پس آن را پیروی کنید و [از مخالفت با آن] بپرهیزید تا مشمول رحمت شوید.

أَن تَقُولُوا إِنَّمَا أُنزِلَ الْكِتَابُ عَلَى طَائِفَتَيْنِ مِن قَبْلِنَا وَإِن كُنَّا عَن دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ

[آری، قرآن را نازل کردیم] تا [شما مشرکان] نگوئید: کتاب آسمانی فقط بر دو گروه پیش از ما [یهود و نصاری] نازل شد و [چون به لغت ما نبود] از [یاد گرفتن] قرائت آنان و آموزششان بی‌خبر ماندیم.

أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا أَهْدَىٰ مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَّبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَنَجْزِي الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَن ءَايَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ

یا نگوئید: اگر کتاب آسمانی بر ما نازل می‌شد، مسلماً از آنان راه یافته‌تر بودیم، اینک برهانی آشکار و هدایت و رحمتی از سوی پروردگارتان برای شما آمد، پس ستمکارتر از کسی که آیات خدا را تکذیب کند و از آن‌ها روی بگرداند کیست؟ به زودی کسانی [را] که از آیات ما روی می‌گردانند، به خاطر روی گرداندنشان به عذابی سخت مجازات خواهیم کرد.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ ءَامَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا قُلِ اانتَظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ

إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا لَسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

۱۵۹

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

۱۶۰

قُلْ إِنِّي هَدَيْتَنِي رَبِّيَ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

۱۶۱

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

۱۶۲

لَا شَرِيكَ لَهُ ۖ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ

۱۶۳

قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

۱۶۴

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَا ءَاتَاكُمْ ۗ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ

۱۶۵

آیا جز این انتظار دارند که فرشتگان [عذاب] به سویشان آیند، یا [قیامت] پروردگارت [که روز جلوه کامل حق و ظهور وانکشاف تام توحید است] بیاید، یا برخی از نشانه‌های پروردگارت [مانند مرگ و آثار پس از آن] تحقق یابد؟ روزی که برخی از نشانه‌های پروردگارت به ظهور آید، ایمان آوردن کسی که پیش از این ایمان نیاورده یا در حال ایمانش عمل شایسته‌ای انجام نداده سودی نخواهد داشت. بگو: [شما با این وضع ناروایی که دارید] منتظر [عذاب] باشید. ما هم منتظریم [که عذاب خدا به شما برسد].

مسلماً کسانی که دینشان را بخش بخش کردند، وگروه گروه شدند، تو را هیچ پیوندی با آنان نیست، کار آنان فقط با خداست، سپس به اعمالی که همواره انجام می‌دادند، آگاهشان می‌کند.

هر کس کار نیک بیاورد، پاداشش ده برابر آن است، و آنان که کار بد بیاورند، جز به مانند آن مجازات نیابند و ایشان مورد ستم قرار نمی‌گیرند.

بگو: یقیناً پروردگارم مرا به راه راست هدایت کرد، به دینی پایدار و استوار، دین ابراهیم یکتاپرست حق گرا، و او از مشرکان نبود.

بگو: مسلماً نماز و عبادتم و زندگی کردن و مرگم برای خدا پروردگار جهانیان است.

او را شریکی نیست، و به این [یگانه پرستی] مأمورم، و نخستین کسی هستم که [در این آیین] تسلیم [فرمان‌ها و احکام] اویم.

بگو: آیا جز خدا پروردگاری بجویم در حالی که او پروردگار هر چیزی است؟! و هیچ کس جز به زیان خود [عمل زشتی] مرتکب نمی‌شود، و هیچ سنگین باری بار گناه دیگری را بر نمی‌دارد؛ سپس بازگشت همه شما به سوی پروردگارتان خواهد بود، پس شما را به [حقانیت] آنچه درباره آن [با مردم مؤمن] اختلاف می‌کردید، آگاه می‌کند.

اوست کسی که شما را در زمین، جانشینان [نسل‌های گذشته] قرار داد، و [پایه‌های مادی و معنوی] برخی از شما را بر برخی دیگر به درجاتی بالا برد تا شما را در آنچه به شما عطا کرده، بیازماید؛ قطعاً پروردگارت زود کیفر است، و یقیناً بسیار آمرزنده و مهربان است.

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	المص	این کتابی [با عظمت] است که به سوی تو نازل شده است؛ پس نباید در سینه ات از ناحیه [تبلیغ] آن تنگی و فشار باشد، تا به وسیله آن مردم را بیم دهی، و برای مؤمنان [مایه] تذکر و پند باشد.
۲	كِتَبَ أَنْزَلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِّنْهُ لِيُنْذِرَ بِهِ ۖ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ		
۳	اتَّبِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِن دُونِهِ ۚ أُولَٰئِكَ قَلِيلًا ۖ مَا تَذَكَّرُونَ		آنچه را از سوی پروردگارتان به جانب شما نازل شده پیروی کنید، و از معبودانی غیر او پیروی ننمایید، ولی بسیار اندک و کم، پند می‌گیرید.
۴	وَكَمْ مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا بَأْسُنَا بَيِّنًا أَوْ هُمْ قَائِلُونَ		چه بسیار شهرهایی که اهلش را [به سبب گناهانشان] هلاک کردیم و عذاب ما در حالی که شب یا نیم روز در استراحت و آرامش بودند، به آنان رسید!!
۵	فَمَا كَانَ دَعْوَانَهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ		زمانی که عذاب ما به سویشان آمد، اعترافشان جز این نبود که گفتند: قطعاً ما ستمکار بوده‌ایم.
۶	فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ		[روز قیامت] از کسانی که پیامبران به سویشان فرستاده شده [درباره پذیرفتن و نپذیرفتن رسالت پیامبران]، و از شخص پیامبران [درباره تبلیغ دین] به طور یقین پرسش خواهیم کرد.
۷	فَلَنَقْصَنَّ عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ ۖ وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ		بی‌تردید برای آنان [در آن روز، عقاید، اعمال و اخلاقشان را] از روی دانشی [دقیق و فراگیر] بیان خواهیم کرد؛ [زیرا] ما هیچ گاه از آنان غایب نبوده‌ایم.
۸	وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ ۖ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ۖ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ		میزان [سنجش اعمال] در آن روز حق است؛ پس کسانی که اعمال وزن شده آنان سنگین و با ارزش باشد، رستگارند.
۹	وَمَن خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ۖ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ ۖ بَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ		و کسانی که اعمال وزن شده آنان سبک و بی ارزش باشد، به سبب اینکه همواره به آیات ما ستم می‌ورزیدند، به خود زیان زده [و سرمایه وجودشان راتباه کرده] اند.
۱۰	وَلَقَدْ مَكَنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُم فِيهَا مَعِيشَةً قَلِيلًا ۖ مَا تَشْكُرُونَ		و شما را در زمین جای دادیم، و در آن برای شما وسایل و ابزار زندگی قرار دادیم، ولی بسیار اندک و کم، سپاس می‌گزارید.
۱۱	وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ ۖ لَّمْ يَكُن مِّنَ السَّٰجِدِينَ		و شما را آفریدیم، سپس شما را صورت گری کردیم، آن گاه به فرشتگان گفتیم: بر آدم سجده کنید؛ بی درنگ همه سجده کردند، جز ابلیس که از سجده کنندگان نبود.

قَالَ مَا مَنَعَكَ إِلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ ۚ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ

قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ

قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ

قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ

قَالَ فَبِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ

ثُمَّ لَآتِيَنَّهُمْ مِّنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَنِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ ۖ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ

قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومًا مَّدْحُورًا ۚ لَّمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ

وَيَعَادُكُمْ أَسْكُنُ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ

فَوَسَّوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْءَاتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ

وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ

فَدَلَّلَهُمَا بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْءَاتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ ۖ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكَ الشَّجَرَةِ وَأَقُلْ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُّبِينٌ

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

خدا فرمود: هنگامی که تو را امر کردم، چه چیز تو را مانع شد که سجده نکردی؟ گفت: من از او بهترم، مرا از آتش پدید آورده‌ای و او را از گل آفریدی.

خدا فرمود: از این جایگاه و منزلت [که عرصه فروتنی و فرمانبرداری است] فرود آی؛ زیرا تو را نرسد که در این جایگاه بلند، بزرگ منشی کنی پس بیرون شو که قطعاً از خوارشدگانی.

گفت: مرا تا روزی که [مردگان] برانگیخته شوند، مهلت ده.

خدا فرمود: البته تو از مهلت یافتگانی.

گفت: به سبب اینکه مرا به بیراهه و گمراهی انداختی، یقیناً بر سر راه راست تو [که رهروانش را به سعادت ابدی می‌رساند] در کمین آنان خواهم نشست.

سپس از پیش رو و پشت سر و از طرف راست و از جانب چپشان بر آنان می‌تازم و [تا جایی آنان را دچار وسوسه و اغواگری می‌کنم که] بیشترشان را سپاس گزار نخواهی یافت.

خدا فرمود: از این جایگاه و منزلت نکوهیده و مطرود بیرون شو که قطعاً هر که از آنان از تو پیروی کند، بی‌تردید جهنم را از همه شما لبریز خواهم کرد.

و [گفتیم:] ای آدم! تو و همسرت در این بهشت سکونت گیرید، و از هر جا [و هر نوع میوه ای] که خواستید بخورید، و به این درخت نزدیک مشوید که ازستمکاران [بر خود] خواهید شد.

پس شیطان، آن دو را وسوسه کرد تا آنچه از شرمگاه بدنشان بر آنان پوشیده بود نمایان کند، [وسوسه‌اش این بود که به هر دو] گفت: پروردگارتان شما را از این درخت نهی نکرده مگر از این جهت که مبادا دو فرشته گردید، یا از جاودانان شوید.

و برای هر دو سوگند سخت و استوار یاد کرد که یقیناً من برای شما از خیر خواهانم [و قصد فریب شما را ندارم].

پس آن دو را با مکر و فریب از مقام و منزلتشان فرود آورد [و به خوردن درخت ممنوعه نزدیک کرد]، هنگامی که از آن درخت چشیدند، شرمگاه بدنشان بر دو نفرشان نمایان شد و هر دو دست به کار چسبانیدن برگ [درختان] بهشت به خود شدند؛ و پروردگارشان بر آن دو بانگ زد: آیا من شما را از آن درخت نهی نکردم، و به شما نگفتم: بی‌تردید شیطان برای شما دشمنی آشکار است؟!

قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ
مِنَ الْخَاسِرِينَ

قَالَ أَهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ
مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ

قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ

يَبْنِيٰٓ عَادَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ لِبَاسًا يُورِي سَوَآتِكَ
وَرِيشًا وَلِبَاسُ التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ذَٰلِكَ مِنْ ءَايَاتِ اللَّهِ
لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ

يَبْنِيٰٓ عَادَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُمُ
مِّنَ الْجَنَّةِ يَنزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوَآتِهِمَا إِنَّهُ
يَرَىٰكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا
الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ

وَإِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَا آبَاءَنَا وَاللَّهُ أَمَرَنَا
بِهَآءِٔذَا قُلْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَآءِ اتَّقُوا اللَّهَ عَلَىٰ اللَّهِ مَا لَا
تَعْلَمُونَ

قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ
وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ

فَرِيقًا هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ إِنَّهُمْ اتَّخَذُوا
الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ اللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنََّّهُم مُّهْتَدُونَ

گفتند: پروردگارا! ما بر خود ستم ورزیدیم، و اگر ما را
نیامرزی و به ما رحم نکنی مسلماً از زیانکاران خواهیم بود.

خدا فرمود: از این جایگاه و مقام فرود آیید، در حالی که
دشمن یکدیگرید، و برای شما در زمین تا مدتی قرارگاه و
مایه برخورداری است.

پروردگار فرمود: در آن زندگی می‌کنید، و در آن می میرید،
و از آن بیرون می آیید.

ای فرزندان آدم! ما لباسی که شرمگاهتان را می پوشاند، و
لباسی فاخر و گران که مایه زینت و جمال است، برای شما
نازل کردیم؛ و لباس تقوا [که انسان را از آلودگی‌های ظاهر
و باطن بازمی‌دارد] بهتر است، و این [لباس که با استفاده از
آن انسان به سعادت ابدی می‌رسد] از نشانه‌های خداست،
باشد که متذکر [این حقیقت] شوند.

ای فرزندان آدم! شیطان، شما را نفریبد چنان که پدر و
مادرتان را [با فریبکاریش] از بهشت بیرون کرد، لباسشان
را از اندامشان بر می‌کشید تا شرمگاهشان را به آنان
بنمایاند، او و دار و دسته‌اش شما را از آنجا که شما آنان را
نمی‌بینید می‌بینند، ما شیاطین را سرپرست و یاران کسانی
قرار دادیم که ایمان نمی‌آورند.

چون کار زشتی مرتکب می‌شوند، می‌گویند: پدرانمان را بر
آن [کار] یافتیم و خدا ما را به آن فرمان داده. بگو: یقیناً
خدا به کار زشت فرمان نمی‌دهد، آیا چیزی را که نمی‌دانید
[از روی جهل و نادانی] به خدا نسبت می‌دهید؟!

بگو: پروردگارم به میانه روی [در همه امور و به اجتناب از
افراط و تفریط] فرمان داده و [امر فرموده]: در هر مسجدی
[به هنگام عبادت] روی [دل] خود را [آن گونه] متوجه خدا
کنید [که از هر چیزی غیر او مُنقطع شود]، و او را در حالی
که ایمان و عبادت را برای وی از هر گونه شرکی خالص
می‌کنید بخوانید؛ همان گونه که شما را آفرید، [پس از مرگ
به او] باز می‌گردید.

در حالی که گروهی را [به خاطر داشتن لیاقت] هدایت کرد،
و گروهی [به سبب نداشتن شایستگی] گمراهی بر آنان
ثابت و قطعی شد، چون اینان شیاطین را به جای خدا
سرپرستان و دوستان خود گرفتند، و گمان می‌کنند که راه
یافتگانند!!

يٰۤيَبْنَىٔ ءَادَمَ خُذُوْا زِيْنَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوْا وَاشْرَبُوْا
وَلَا تُسْرِفُوْا اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِيْنَ

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِيْنَةَ اللّٰهِ الَّتِيْ اُخْرِجَ لِعِبَادِهٖۤهٗ وَالطَّيِّبَتِۙ مَنْ
الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِيْنَ ءَامَنُوْا فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَّوْمَ
الْقِيٰمَةِ ۗ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُوْنَ

قُلْ اِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّىَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ
وَالْاِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَاَنْ تُشْرِكُوْا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ
بِهٖۤهٗ سُلْطٰنًا وَاَنْ تَقُوْلُوْا عَلٰى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ

وَلِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ ۖ فَاِذَا جَآءَ اَجَلُهُمْ لَا يَسْتَاْخِرُوْنَ سَاعَةً وَلَا
يَسْتَقْدِمُوْنَ

يٰۤيَبْنَىٔ ءَادَمَ اِمَّا يٰٓاَتِيْنٰكُمْ رُّسُلٌ مِّنْكُمْ يَقُصُّوْنَ عَلَيْكُمْ
ءَاٰيٰتِىَ فَمَنْ اَتَقٰى وَاَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُوْنَ

وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِآٰيٰتِنَا وَاسْتَكْبَرُوْا عَنْهَا اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ
النَّارِ ۖ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ

فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِآٰيٰتِهٖۚ
اُولٰٓئِكَ يِنَالُهُمْ نَصِيْبُهُمْ مِّنَ الْكِتٰبِ ۖ حَتّٰىۤ اِذَا جَآءَتْهُمْ
رُسُلُنَا يَتَوَقَّوْنَهُمْ قَالُوْا اٰیْنَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُوْنَ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۖ
قَالُوْا ضَلُّوْا عَنَّا وَشَهِدُوْا عَلٰى اَنْفُسِهِمْ اَنَّهُمْ كَاْنُوْا كٰفِرِيْنَ

ای فرزندان آدم! [هنگام هر نماز و] در هر مسجدی، آرایش و زینتِ [مادی و معنوی خود را متناسب با آن عمل و مکان] همراه خود بگیرید، و بخورید و بیاشامید و اسراف نکنید؛ زیرا خدا اسراف کنندگان را دوست ندارد.

بگو: زینت‌های خدا و روزی‌های پاکیزه‌ای را که برای بندگان‌ش پدید آورد، چه کسی حرام کرده؟! بگو: این [زینتها و روزی‌های پاکیزه] در زندگی دنیا برای کسانی است که ایمان آورده‌اند [البته اگر چه غیر مؤمنان هم با آنان در بهرهوری شریکند، ولی] در قیامت فقط ویژه مؤمنان است؛ ما این گونه آیات خود را برای گروهی که می‌دانند [و اهل دانش و بصیرت اند] بیان می‌کنیم.

بگو: پروردگارم فقط کارهای زشت را چه آشکارش باشد و چه پنهانش، و گناه و ستم ناحق را، و اینکه چیزی را که خدا بر حقانیت آن دلیلی نازل نکرده شریک او قرار دهید، و اینکه اموری را از روی نادانی و جهالت به خدا نسبت دهید، حرام کرده است.

برای هر امتی زمانی [معین و اجلی محدود] است، هنگامی که اجلشان سرآید، نه ساعتی پس می‌مانند و نه ساعتی پیش می‌افتند.

ای فرزندان آدم! چون پیامبرانی از جنس خودتان به سویتان آیند که آیاتم را بر شما بخوانند [به آنان ایمان آورید و آیاتم را عمل کنید]؛ پس کسانی که [از مخالفت با آنان] بپرهیزند و [مفاسد خود را] اصلاح کنند، نه بیمی بر آنان است و نه اندوهگین شوند.

و آنان که آیات ما را تکذیب کردند، و از پذیرفتن آنها تکبر ورزیدند اهل آتش و در آن جاودانه‌اند.

پس ستمکارتر از کسانی که بر خدا دروغ می‌بندند، یا آیات او را تکذیب می‌کنند، کیست؟! آنانند که سهمشان از آنچه که [از نعمت‌ها] مقرر و مقدر شده به آنان می‌رسد. تا هنگامی که فرستادگان ما برای ستاندن جانشان به سویی‌شان آیند، می‌گویند: بت‌ها و معبودهایی که به جای خدا می‌پرستیدید، کجایند؟ [تا شما را از سختی‌های مرگ و پس از آن نجات دهند] می‌گویند: از دست ما رفتند؛ و بر ضد خود گواهی دهند که کافر بوده‌اند.

قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ فِي النَّارِ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعْنَتْ أُخْتَهَا حَتَّى إِذَا آذَرُكُوا فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أُخْرَاهُمْ لِأُولِهِمْ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ أَضَلُّونَا فَآتَاهُمُ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٍ وَلَكِن لَّا تَعْلَمُونَ

وَقَالَتْ أُولَهُمْ لِأُخْرَاهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ فذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ

لَهُمْ مِّنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِّنْ غِلٍّ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنَّ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ وَنُودُوا أَنْ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

خدا می‌فرماید: شما هم در میان گروه‌هایی از جن و انس که پیش از شما بودند در آتش درآیید، هرگاه گروهی وارد شوند، هم مسلکان خود را لعنت کنند تا آنکه همه آنان با خفت و خواری در آتش جمع شوند، آن گاه پیروانشان درباره پیشوایانشان گویند: پروردگارا! اینان ما را به گمراهی کشیدند، پس عذابشان را از آتش، دو چندان گردان؛ خدا می‌فرماید: برای هر کدامتان دو چندان است، ولی نمی‌دانید.

و پیشوایانشان به پیروانشان گویند: شما را بر ماهیج برتری و امتیازی نیست [که عذابتان کمتر باشد] پس به کیفر آن اعمال زشتی که مرتکب می‌شدید، عذاب را بچشید.

قطعاً کسانی که آیات ما را تکذیب کردند، و از پذیرفتن آنها تکبر ورزیدند، درهای آسمان [برای نزول رحمت] بر آنان گشوده نخواهد شد، و در بهشت هم وارد نمی‌شوند مگر آنکه شتر در سوراخ سوزن درآید!! [پس هم چنانکه ورود شتر به سوراخ سوزن محال است، ورود آنان هم به بهشت محال است؛] این گونه گنهکاران را کیفر می‌دهیم.

برای آنان بستری از دوزخ و برفرازشان پوشش‌هایی از آتش است، و ما این گونه ستمکاران را پاداش می‌دهیم.

و کسانی که ایمان آوردند و [به اندازه طاقت خود] کارهای شایسته انجام دادند، اهل بهشت اند و در آن جاودانه‌اند، [چرا که] ما هیچ کس را جز به اندازه طاقتش تکلیف نمی‌کنیم.

و آنچه از کینه و خشم در سینه‌های آنان است، بر می‌کنیم [تا در بهشت با خوشی و سلامت کامل کنار هم زندگی کنند؛] از زیر [کاخ‌ها و عمارت‌های] شان نهرها جاری است و می‌گویند: و همه ستایش‌ها ویژه خداست که ما را به این [نعمت‌ها] هدایت کرد، و اگر خدا ما را هدایت نمی‌کرد هدایت نمی‌یافتیم، مسلماً پیامبران پروردگاران حق را به سوی ما آوردند، و ندایشان می‌دهند به پاداش اعمال شایسته‌ای که همواره انجام می‌دادید، این بهشت را به ارث بردید.

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ لَّعَنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ

۴۵

وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَاهُمْ وَنَادَوْا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ سَلِّمُوا عَلَيْكُمْ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ

۴۶

وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

۴۷
حزب
۶۳

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَاهُمْ قَالُوا مَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ

۴۸
۱۲۷۷

أَهْوَلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ

۴۹

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَهَا عَلَى الْكَافِرِينَ

۵۰

الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتُهُمُ الْحَيَوةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ نَنسَلُهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ

۵۱

و بهشتیان، دوزخیان را آواز می‌دهند که ما آنچه را که پروردگارمان به ما وعده داده بود، حق یافتیم؛ آیا شما هم آنچه را که پروردگارتان وعده داده بود، حق یافتید؟ گویند: آری؛ پس آواز دهنده‌ای در میان آنان آواز دهد که لعنت خدا بر ستمکاران باد.

هم آنان که مردم را همواره از راه خدا بازمی‌دارند و می‌خواهند آن را [با وسوسه و اغواگری] کج نشان دهند، و ایشان به روز قیامت کافرند.

و میان آن دو [گروه بهشتیان و دوزخیان] حائل‌ی است، و بر اعراف، مردانی [با مقام و منزلت اند] که هر کدام از دو گروه را به نشانه‌هایشان می‌شناسند، و بهشتیان را که وارد بهشت نشده‌اند، ولی ورود به آن را امید دارند، آواز می‌دهند که درود بر شما.

و چون بهشتیان، چشمانشان ناخواسته به سوی دوزخیان گردانده شود، گویند: پروردگارا! ما را با گروه ستمکاران قرار مده.

و اهل اعراف مردانی را که از نشانه‌هایشان می‌شناسند، آواز می‌دهند [و به عنوان سرزنش] می‌گویند: [امکانات مادیو] جمعیت [انسانی] شما و تکبری که می‌ورزیدید، عذابی را از شما دفع نکرد.

[سپس با توجه دادن دوزخیان به سوی اهل ایمان می‌گویند:] آیا اینان کسانی نبودند که در دنیا سوگند یاد می‌کردید که خدا آنان را به رحمتی نمی‌رساند؟ [پس به مؤمنان می‌گویند:] به بهشت در آیید که نه بیمی‌بر شماست و نه اندوهگین می‌شوید.

و دوزخیان بهشتیان را آواز می‌دهند که از آب [خوشگوار] یا از آنچه خدا روزی شما فرموده بر ما فرو ریزید. [بهشتیان] گویند: خدا آب و نعمت‌های بهشتی را بر کافران حرام کرده است.

آنان که دینشان را سرگرمی و بازی گرفتند و زندگی دنیا آنان را فریفت، پس ما امروز از یاد می‌بریمشان، همان گونه که آنان دیدار امروزشان را از یاد بردند وهمواره آیات ما را انکار می‌کردند.

وَلَقَدْ جِئْتَهُمْ بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلَىٰ عِلْمٍ هُدًى وَرَحْمَةً
لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلُهُ يَقُولُ الَّذِينَ
نَسُوهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَهَلْ لَنَا مِنْ
شُفْعَاءَ فَيَشْفَعُوا لَنَا أَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلْ غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ
قَدْ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ
أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشَى اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ
حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِ ۖ أَلَا لَهُ
الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا
وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ

وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا
أَقْلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا سُقْنَاهُ لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَنْزَلْنَا بِهِ الْمَاءَ
فَأَخْرَجْنَا بِهِ ۖ مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ ۚ كَذَٰلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

و برای آنان کتابی [عظیم و با ارزش] آوردیم که آن را از
روی دانشی [گسترده و دقیق] بیان کردیم، در حالی که
برای گروهی که ایمان آوردند، سراسر هدایت و رحمت
است.

آیا [منکران قرآن برای باور کردن آن] جز تحقق وعده‌هایش
را انتظار می‌برند؟! روزی که حقایق بیان شده در آن [به
صورتی ظاهر و آشکار] بیاید، کسانی که از پیش، آن را
فراموش کرده بودند، می‌گویند: یقیناً فرستادگان
پروردگارمان حق را آوردند [ولی ما آن را نپذیرفتیم]، پس
آیا [در چنین روزی] شفاعت کنندگانی برای ما هست که ما
را شفاعت کنند یا [به دنیا] بازگردانده می‌شویم تا کاری غیر
آنچه انجام می‌دادیم، انجام دهیم؟! به راستی آنان
[سرمایه] وجودشان را تباه کردند و آنچه را به دروغ [به
عنوان شریک خدا به خدا] نسبت می‌دادند [از دستشان
رفت و] گم شد.

به یقین پروردگار شما خداست که آسمان‌ها و زمین را در
شش روز آفرید، سپس بر تخت [فرمانروایی و تدبیر امور
آفرینش] چیره و مسلط شد، شب را در حالی که همواره با
شتاب روز را می‌جوید بر روز می‌پوشاند، و خورشید و ماه و
ستارگان را که مُسَخَّر فرمان اویند [پدید آورد]؛ آگاه باشید
که آفریدن و فرمان [نافذ نسبت به همه موجودات]
مخصوص اوست؛ همیشه سودمند و با برکت است،
پروردگار عالمان.

پروردگارتان را از روی فروتنی و زاری و مخفیانه بخوانید [و
از آداب و شرایط دعا تجاوز نکنید]؛ یقیناً خدا متجاوزان را
دوست ندارد.

و در زمین پس از اصلاح آن [به وسیله رسالت پیامبران]
فساد مکنید، و خدا را از روی بیم و امید بخوانید، که یقیناً
رحمت خدا به نیکوکاران نزدیک است.

و اوست که بارها را پیشاپیش [باران] رحمتش به عنوان
مژده دهنده می‌فرستد تا هنگامی که ابرهای سنگین بار را
بردارند، آن را به سوی سرزمینی مرده می‌رانیم، پس به
وسیله آن باران نازل می‌کنیم و به وسیله باران از هر نوع
میوه [از زمین] بیرون می‌آوریم [و] مردگان را نیز [در روز
قیامت] این گونه [از لابلای گورها] بیرون می‌آوریم، [باد،
ابر، باران، زمین، روییدن گیاهان و انواع میوه‌ها را مثل
زدیم] تا متذکر و یادآور [اراده و قدرت بی‌نهایت خدا]
شوید.

وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرِجُ نَبَاتَهُۥ بِإِذْنِ رَبِّهٖ ۖ وَالَّذِي خَبِثَ لَا يَخْرِجُ إِلَّا نَكِدًا كَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْأَيَّاتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ

لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهٖ فَقَالَ يَقَوْمُ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُۥٓ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهٖٓ إِنَّا لَنَرُّكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

قَالَ يَقَوْمُ لَيْسَ بِي ضَلَالَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ

أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنْصَحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

أَوْعَجِبْتُمْ أَن جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

فَكَذَّبُوهُ فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُۥ فِي الْفُلْكِ وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ

وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَقَوْمُ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُۥٓ أَفَلَا تَتَّقُونَ

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهٖٓ إِنَّا لَنَرُّكَ فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكَذِبِينَ

قَالَ يَقَوْمُ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ

و زمین پاک است که گیاهش به اذن پروردگارش بیرون می‌آید، و زمینی که ناپاک است، جز گیاهی اندک و بی سود از آن بیرون نمی‌آید؛ این گونه نشانه‌ها را برای گروهی که سپاس گزارند [به صورت‌های گوناگون] بیان می‌کنیم.

به یقین، نوح را به سوی قومش فرستادیم، پس به آنان گفت: ای قوم من! خدا را بپرستید، که شما را جز او معبودی نیست، من قطعاً از عذاب روزی بزرگ بر شما می‌ترسم.

اشراف و سران قومش گفتند: مسلماً ما تو را در گمراهی آشکار می‌بینیم!

گفت: ای قوم من! هیچ گمراهی و انحرافی در من نیست، بلکه من فرستاده‌ای از سوی پروردگار جهانیانم.

پیام‌های پروردگارم را به شما می‌رسانم، و برای شما خیرخواهی می‌کنم و از سوی خدا حقایقی را می‌دانم که شما نمی‌دانید.

آیا تعجب کردید که بر مردی از جنس خودتان معارفی از سوی پروردگارتان آمده تا شما را [از عذاب دنیا و آخرت] بیم دهد، و تا شما پرهیزکاری کنید و برای اینکه مورد رحمت قرار گیرید؟!

پس او را تکذیب کردند، ما هم او و کسانی که در کشتی همراهش بودند، نجات دادیم و کسانی که آیات ما را تکذیب کردند، غرق نمودیم؛ زیرا آنان گروهی کوردل بودند.

و به سوی قوم عاد، برادرشان هود را فرستادیم، گفت: ای قوم من! خدا را بپرستید که شما را جز او معبودی نیست، آیا [از زشتی‌ها] نمی‌پرهیزید؟

اشراف و سران قومش که کافر بودند گفتند: ما تو را در سبک مغزی و نادانی می‌بینیم و تو را از دروغگویان می‌پنداریم!!

گفت: ای قوم من! در من هیچ سبک مغزی و نادانی نیست، بلکه من فرستاده‌ای از سوی پروردگار جهانیانم.

أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَتِي رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ

۶۹

أَوْعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِن بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَصْطَةً ۖ فَاذْكُرُوا ءَالَآءَ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

۷۰

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

۷۱

قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌ ۖ أَتُجَادِلُونَنِي فِي أَسْمَاءٍ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَءَابَاؤُكُمْ مَّا نَزَّلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ ۖ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ

۷۲

فَأَنجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ

۷۳
۱۳۱

وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَاقَوْمُ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُ ۖ قَدْ جَاءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ ءَايَةٌ ۖ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أََرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ أَلِيمٍ

پیام‌های پروردگارم را به شما می‌رسانم و برای شما خیرخواهی آمینم.

آیا تعجب کردید که بر مردی از جنس خودتان معارفی از سوی پروردگارتان آمده تا شما را [از عذاب دنیا و آخرت] بیم دهد؟! و به یاد آورید که شما را جانشینانی پس از قوم نوح قرار داد، و شما را در آفرینش [جسم و جان] نیرومندی و قدرت افزود، پس نعمت‌های خدا را به یاد آورید تا رستگار شوید.

گفتند: آیا به سوی ما آمده‌ای که ما فقط خدا را بپرستیم، و آنچه را پدرانمان می‌پرستیدند واگذاریم؟ اگر از راستگوییانی آنچه را از عذاب و گزند به ما وعده می‌دهی برای ما بیاور.

گفت: یقیناً از سوی پروردگارتان بر شما عذاب و خشمی مقرر شده، آیا درباره نام‌های [بی هویتی] که خود و پدرانتان بت‌ها را به آن نامیده اید، و خدا هیچ دلیل و برهانی بر [حقانیت] آنان نازل نکرده با من مجادله و ستیزه می‌کنید؟ پس منتظر [عذاب خدا] باشید و من هم با شما از منتظرانم.

پس [هنگام نزول عذاب] او و کسانی را که همراهش بودند به رحمتی از سوی خود نجات دادیم و بنیاد آنان که آیات ما را تکذیب کردند و مؤمن نبودند، برکنندیم.

و به سوی قوم ثمود، برادرشان صالح را فرستادیم، گفت: ای قوم من! خدا را بپرستید که شما را جز او معبودی نیست، برای شما دلیلی روشن از جانب پروردگارتان آمده است، این ماده شتر [از سوی] خدا برای شما نشانه‌ای [بر صدق رسالت من] است، پس او را واگذارید تا در زمین خدا بخورد و آزار و گزندى به او نرسانید که عذابی دردناک شما را خواهد گرفت.

وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِنْ سُهُولِهَا قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ الْجِبَالَ بُيُوتًا فَاذْكُرُوا آلاءَ اللَّهِ وَلَا تَعْتَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ

و به یاد آورید که خدا شما را جانشینانی پس از قوم عاد قرار داد، و در زمین، جای [مناسبی] به شما بخشید که از مکان‌های هموارش برای خود قصرها بنا می‌کنید، و از کوه‌ها خانه‌هایی می‌تراشید، پس نعمت‌های خدا را یاد کنید و در زمین تبهکارانه فتنه و آشوب برپا نکنید.

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتَضَعُّوا لِمَنْ ءَامَنَ مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ صَالِحًا مُرْسَلٌ مِّن رَّبِّهِ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِء مُؤْمِنُونَ

۷۵

اشراف و سران قومش که تکبر و سرکشی می‌ورزیدند به مستضعفانی که ایمان آورده بودند، گفتند: آیا شما یقین دارید که صالح از سوی پروردگارش فرستاده شده؟ گفتند: به طور یقین ما به آیینی که فرستاده شده مؤمنیم.

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي ءَامَنْتُمْ بِهِء كَافِرُونَ

۷۶

مستکبران گفتند: ما به آیینی که شما به آن ایمان آوردید، کافریم!

فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يَصْلِحُ أَثْنَا بِمَا تَعِدُنَا إِن كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ

۷۷

پس آن ماده شتر را پی کردند، و از فرمان پروردگارشان سرپیچی نمودند و به صالح گفتند: اگر از پیامبران هستی عذابی که همواره به ما وعده می‌دهی، بیاور.

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جِثَمِينَ

۷۸

پس زلزله‌ای سخت آنان را فرا گرفت، و در خانه‌هایشان [به رو در افتاده] جسمی‌بی جان شدند!

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَاقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّصِيحِينَ

۷۹

پس صالح از آنان روی گرداند و گفت: ای قوم من! قطعاً من پیام پروردگارم را به شما رساندم، و برایتان خیرخواهی کردم، ولی شما خیرخواهان را دوست ندارید.

وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ الْعَالَمِينَ

۸۰

و لوط را [به یاد آورید] هنگامی که به قومش گفت: آیا آن کار بسیار زشت و قبیح را که هیچ کس از جهانیان در آن بر شما پیشی نگرفته است، مرتکب می‌شوید؟!

إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّن دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ

۸۱

شما [بدون توجه به حقوق همسران و غافل از اینکه نعمت غریزه جنسی برای بقای نسل است] از روی میل شدیدی که به آن [کار بسیار زشت] دارید به سوی مردان می‌آیید، [نه فقط در این کار متجاوز از حدود انسانیت هستید] بلکه در امور دیگر هم گروهی زیاده طلب هستید.

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ^ط إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَّتَطَهَّرُونَ

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا أُمْرَأَتَهُ وَكَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَّطَرًا^ط فَأَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ

وَالِى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَبْقَوْمُ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُ^ط قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ^ط فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ

وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِهِ^ط وَتَبِعُوهَا عِوَجًا وَأَذْكُرُوا إِذْ كُنْتُمْ قَلِيلًا فَكَثَرْتُكُمْ^ط وَأَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ

وَإِنْ كَانَ طَآئِفَةٌ مِّنْكُمْ ءَامَنُوا بِأَلَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ^ط وَطَآئِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ

وپاسخ قومش جز این نبود که به یکدیگر گفتند: اینان را از شهرتان بیرون کنید؛ زیرا مردمانی اند که همواره خود را پاک نشان می‌دهند.

پس او و اهلش را نجات دادیم مگر همسرش که از باقی ماندگان [در میان کافران] بود.

و بر آنان بارشی [بی نظیر از سنگ‌های آتشین] بارانیدیم، پس با تأمل بنگر که سرانجام گنهکاران چگونه بود؟!

و به سوی مردم مدین، برادرشان شعیب را [فرستادیم،] گفت: ای قوم من! خدا را بپرستید که شما را جز او معبودی نیست، یقیناً برهانی روشن از سوی پروردگارتان برای شما آمد، پس پیمانه و ترازو را تمام و کامل بدهید، و از اجناس و اموال و حقوق مردم مکاهید، و در زمین پس از اصلاح آن [به وسیله رسالت پیامبران] فساد مکنید، این [امور] برای شما بهتر است، اگر مؤمنید.

و بر سر هر راهی منبیینید که کسانی را که به خدا ایمان آورده‌اند [به مصادره اموال، شکنجه و باج خواهی] بترسانید، و از راه خدا بازدارید، و بخواهید آن را [با وسوسه و اغواگری] کج نشان دهید؛ و به یاد آوردید زمانی که جمعیت اندکی بودید، ولی [پروردگارتان] شما را فزونی داد، و با تأمل بنگرید که سرانجام مفسدین و تبهکاران چگونه بود؟

و اگر گروهی از شما به آیینی که من به آن فرستاده شده ام، ایمان آوردند و گروهی ایمان نیاوردند، پس [شما مؤمنان] شکیبایی ورزید تا خدا میان ما داوری کند، که او بهترین داوران است.

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ
يَشْعِيبُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَا أَوْ لَتَعُودَنَّ فِي
مِلَّتِنَا قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا كَاهِنِينَ

قَدْ أَفْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي مِلَّتِكُمْ بَعْدَ إِذْ
نَجَّيْنَا اللَّهَ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ
اللَّهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا
أَفْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ

وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِبَنِ إِسْمَاعِيلَ
إِنَّكُمْ إِذَا لَخَسِرُونَ

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جِثِيمِينَ

الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَبًا كَانُوا لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا الَّذِينَ كَذَّبُوا
شُعَبًا كَانُوا هُمُ الْخَاسِرِينَ

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَاقَوْمُ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَتِ رَبِّي
وَنَصَحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ ءَاسَىٰ عَلَىٰ قَوْمٍ كَافِرِينَ

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّن نَّبِيٍّ إِلَّا أَخَذْنَا أَهْلَهَا بِالْبَأْسَاءِ
وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ

ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتَّىٰ عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ
ءَابَاءَنَا الضَّرَّاءُ وَالسَّرَّاءُ فَأَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

۸۹

۹۰

۹۱

۹۲

۹۳

۹۴

۱۳۳

۹۵

اشراف و سران قومش که [از پذیرفتن حق] تکبر ورزیدند،
گفتند: ای شعیب! مسلماً تو و کسانی را که با تو ایمان
آورده‌اند از شهرمان بیرون می‌کنیم یا اینکه بی چون و چرا
به آیین ما بازگردید. گفت: آیا هر چند که نفرت و کراهت
[از آن آیین] داشته باشیم؟!

اگر پس از آنکه خدا ما را از آن [آیین شرک آلود] نجات
داده به آیین شما بازگردیم [و بگوییم: خدا دارای شریک و
هم‌تاست] یقیناً بر خدا دروغ بسته ایم؛ بنابراین امکان
ندارد به آیین شما بازگردیم، مگر اینکه خدا که پروردگار
ماست بخواهد [که او هم مشرک شدن و کافر شدن کسی
را هرگز نمی‌خواهد] پروردگار ما از نظر دانش بر همه چیز
احاطه دارد، فقط بر خدا توکل کردیم. پروردگار! میان ما و
قوم ما به حق داورى کن که تو بهترین داورانى.

و اشراف و سران کافر قومش [به مردم] گفتند: اگر از
شعیب پیروی کنید، مسلماً شما هم از زیانکارانید.

پس زلزله‌ای سخت آنان را فراگرفت و در خانه‌هایشان [به
رو در افتاده] جسمی‌بی جان شدند!

کسانی که شعیب را تکذیب کردند [چنان نابود شدند که]
گویی در آن شهر سکونت نداشتند، [آری،] آنان که شعیب
را تکذیب کردند، همان زیانکاران بودند.

پس شعیب از آنان روی گردانید و گفت: ای قوم من! یقیناً
من پیام‌های پروردگارم را به شما رساندم، و برای شما
خیرخواهی کردم، با این حال چگونه بر گروهی که کافرند
دریغ و تأسف خورم؟

هیچ پیامبری را در شهری نفرستادیم مگر آنکه اهلش را
[پس از تکذیب آن پیامبر] به تهیدستی و سختی و رنج و
بیماری دچار کردیم، باشد که [به پیشگاه ما] فروتنی و زاری
کنند.

سپس [هنگامی که این مصایب، مایه بیداری آنان نشد] به
جای آن مصایب، رفاه و فراوانی نعمت قرار دادیم تا [از نظر
مال، ثروت، جمعیت و قدرت] فزونی یابند، [بلکه بیدار
شوند ولی رفاه و فراوانی نعمت در بیدار کردنشان مؤثر
نیفتاد] و گفتند: به پدران ما هم به طور طبیعی تهیدستی و
سختی و رنج و بیماری رسید [و ربطی به رویارویی ما با
پیامبران و خشم خدا نداشت]؛ پس به ناگاه آنان را در حالی
که درک نمی‌کردند [به عذابی سخت و نابود کننده] گرفتیم.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ
مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ

أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيَّتًا وَهُمْ نَائِمُونَ

أَوْ أَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يُلْعَبُونَ

أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ
الْخَاسِرُونَ

أَوْ لَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ أَهْلِهَا أَن لَّوْ
نَشَاءُ أَصَبْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَنَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا
يَسْمَعُونَ

تِلْكَ الْقُرَىٰ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنبَاءِهَا ۖ وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ
رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ
كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ الْكَافِرِينَ

وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِّنْ عَهْدٍ ۖ وَإِن وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ
لَفَاسِقِينَ

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِم مُّوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِۦ
فَظَلَمُوا بِهَا ۖ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ

وَقَالَ مُوسَىٰ يَفِرْعَوْنُ إِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ

و اگر اهل شهرها و آبادی‌ها ایمان می‌آوردند و پرهیزکاری
پیشه می‌کردند، یقیناً [درهای] برکاتی از آسمان و زمین را
بر آنان می‌گشودیم، ولی [آیات الهی و پیامبران را] تکذیب
کردند، ما هم آنان را به کیفر اعمالی که همواره مرتکب
می‌شدند [به عذابی سخت] گرفتیم.

آیا اهل شهرها ایمنند از اینکه هنگام شب، عذاب ما در
حالی که خوابند بر آنان درآید؟!

آیا اهل شهرها ایمنند از اینکه هنگام روز، عذاب ما در حالی
که سرگرم [امور دنیایی] اند بر آنان در آید؟!

آیا از عذاب و انتقام خدا ایمنند در حالی که جز گروه
زینکاران خود را از عذاب و انتقام خدا ایمن نمی‌دانند؟!

آیا [سرگذشت عبرت آموز پیشینیان] برای کسانی که زمین
را پس از صاحبانش به ارث می‌برند، روشن نکرده که اگر ما
بخواهیم آنان را به کیفر گناهانشان می‌رسانیم و بر
دل‌هایشان مهر می‌زنیم، پس آنان [دعوت حق را] نشنوند؟

این شهرهاست که بخشی از داستان‌هایش را برای تو بیان
می‌کنیم، و یقیناً پیامبرانشان برای آنان دلایل روشن
آوردند، ولی آنان بر آن نبودند که به حقایقی که پیش از
آمدن آن دلایل تکذیب کرده بودند ایمان بیاورند؛ این گونه
خدا بر دل‌های کافران [به سزای لجابت و عنادشان] مهر
می‌زند.

و برای بیشتر آنان هیچ گونه پای بندی و تعهدی [نسبت به
وعده‌هایشان مبنی برایمان آوردن پس از دیدن معجزات
ودلایل] نیافتیم، و در حقیقت بیشتر آنان را نافرمان [و
پیمان شکن] یافتیم.

سپس بعد از پیامبران گذشته موسی را با آیات خود به
سوی فرعون و اشراف و سران قومش فرستادیم؛ ولی آنان
به آن آیات ستم ورزیدند. پس با تامل بنگر که سرانجام
مفسدین و تبهکاران چگونه بود؟

وموسی گفت: ای فرعون! یقیناً من فرستاده‌ای از سوی
پروردگار جهانیانم.

حَقِيقٌ عَلَىٰ أَن لَّا أَقُولَ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلْحَقُّ ۚ قَدْ جِئْتُكُمْ
بَبَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَءِيلَ

قَالَ إِن كُنتَ جِئْتَ بِآيَةٍ فَأْتِ بِهَا إِن كُنتَ مِنَ
ٱلصَّٰدِقِينَ

فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ

وَنَزَعَ يَدَهُۥ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّظَرِينَ

قَالَ ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَٰذَا لَسِحْرٌ عَلِيمٌ

يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ ۖ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ

قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي ٱلْمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ

يَٰأَتُوكَ بِكُلِّ سَلْحٍ عَلِيمٍ

وَجَاءَ ٱلسَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ
ٱلْغَٰلِبِينَ

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ ٱلْمُقَرَّرِينَ

قَالُوا يَمُوسَىٰ إِمَّا أَن تُلْقَىٰ وَإِمَّا أَن نَّكُونَ نَحْنُ ٱلْمُلْقِينَ

قَالَ ٱلْقَوَا ۖ فَلَمَّا ٱلْقَوَا سَحَرُوا أَعْيُنَ ٱلنَّاسِ وَٱسْتَرْهَبُوهُمْ
وَجَاءُوا بِسِحْرِ عَظِيمٍ

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَن أَلْقِ عَصَاكَ ۖ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا
يَأْفِكُونَ

فَوَقَعَ ٱلْحَقُّ وَبَظَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

فَعُلبُوا هُنَالِكَ وَٱنْقَلَبُوا صَٰغِرِينَ

وَأَلْقَى ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ

سزوار است که درباره خدا سخنی جز حق نگویم. بی‌تردید
من دلیلی روشن [بر صدق رسالتم] از سوی پروردگارتان
برای شما آورده ام، [از حکومت ظالمانه ات دست بردار] و
بنی اسرائیل را [برای کوچ کردن از این سرزمین] با من
روانه کن.

[فرعون] گفت: اگر [در ادعای پیامبری] از راستگویانی
چنانچه معجزه‌ای آورده‌ای آن را ارائه کن.

پس موسی عصایش را انداخت، پس به ناگاه اژدهایی
آشکار شد.

و دستش را از گریبانش بیرون کشید که ناگاه دست برای
بینندگان سپید و درخشان گشت.

اشراف و سران قوم فرعون گفتند: قطعاً این جادوگری
[زبردست و] داناست.

می‌خواهد شما را از سرزمیتتان بیرون کند؛ اینک [درباره
او] چه رأی و نظری می‌دهید؟

گفتند: [مجازات] او و برادرش را به تأخیر انداز و نیروهای
گردآورنده را به شهرها روانه کن.

تا هر جادوگری دانا را به نزد تو آورند.

و جادوگران نزد فرعون آمدند [و] گفتند: آیا اگر پیروز
شویم، حتماً برای ما پاداش و مزد قابل توجهی خواهد بود؟

گفت: آری، و یقیناً از مقربان خواهید بود.

جادوگران گفتند: ای موسی! یا تو [چوب دست خود را]
بینداز، یا اینکه ما می‌اندازیم.

[موسی] گفت: شما بیندازید. هنگامی که انداختند،
چشم‌های مردم را جادو کردند و آنان را سخت ترساندند، و
جادویی بزرگ و شگفت آور به میان آوردند.

و به موسی وحی کردیم: عصایت را بینداز. ناگهان آنچه را
جادوگران به دروغ بافته بودند، به سرعت بلعید!

پس حق ثابت شد و آنچه را همواره جادوگران [به عنوان
سِحْرِ] انجام می‌دادند، باطل و پوچ گشت.

پس [فرعونیان] در آنجا مغلوب شدند و با ذلت و خواری
بازگشتند.

و جادوگران [با دیدن آن معجزه عظیم و باطل شدن سِحْرِ
خویش] به سجده افتادند.

قَالُوا ءَامَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ

رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ

قَالَ فِرْعَوْنُ ءَامَنْتُمْ بِهِۦ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْۚ إِنَّ هَٰذَا لَمَكْرٌ مَّكَّرْتُمُوهُ فِي الْمَدِينَةِ لِتُخْرِجُوا مِنْهَا أَهْلَهَاۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

لَا قُطْعَنَ أَيْدِيكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِّنْ خَلْفٍ ثُمَّ لَا صَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ

قَالُوا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ

وَمَا تَنْقُمُ مِنَّا إِلَّا أَنْ ءَامَنَّا بِآيَاتِ رَبِّنَا لَمَّا جَاءَتْنَاۚ رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ

وَقَالَ الْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ أَتَذَرُ مُوسَى وَقَوْمَهُۥ لِيُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَيَذَرَكَ وَءَالِهَتَكَۚ قَالَ سَنُقَتِّلُ أَبْنَاءَهُمْ وَنَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ

قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَأَصْبِرُوا۟ إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَن يَشَاءُ مِن عِبَادِهِۦ ۖ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ

قَالُوا أُوذِينَا مِن قَبْلِ أَنْ تَأْتِيَنَا وَمِنۢ بَعْدِ مَا جِئْتَنَاۚ قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يُهْلِكَ عُدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ

وَلَقَدْ أَخَذْنَا ءَالَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَنَقْصِ مِّنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ

گفتند: [از روی حقیقت] به پروردگار جهانیان ایمان آوردیم،

پروردگار موسی و هارون.

فرعون گفت: آیا پیش از آنکه من به شما اجازه دهم به او ایمان آوردید؟! مسلماً این توطئه و نیرنگی است که [شما و موسی] در این شهر برپا کرده اید تا مردمش را از آن بیرون کنید، ولی به زودی خواهید دانست.

قطعاً دست‌ها و پاهایتان را یکی از چپ و یکی از راست جدا می‌کنم، سپس همه شما را به دار خواهم آویخت.

گفتند: ما به سوی پروردگارمان بازمی‌گردیم [بنابراین ترسی از مجازات تو نداریم].

و تو ما را جز به این سبب به کیفر نمی‌رسانی که ما به آیات پروردگارمان هنگامی که به سوی ما آمد، ایمان آوردیم. [آن گاه به دعا روی آوردند و گفتند: پروردگارا! صبر و شکیبایی بر ما فرو ریز و ما را در حالی که تسلیم [فرمان‌ها و احکامت] باشیم، بمیران.

اشراف و سران قوم فرعون گفتند: آیا موسی و قومش را رها می‌کنی تا در این سرزمین فساد و تباهی کنند و تو و معبودهایت را واگذارند؟ گفت: به زودی پسرانشان را به صورتی وسیع و گسترده به قتل می‌رسانیم و زنانشان را زنده می‌گذاریم و ما بر آنان چیره و مُسلطیم.

موسی به قومش گفت: از خدا یاری بخواهید، و شکیبایی ورزید، یقیناً زمین در سیطره مالکیت و فرمانروایی خداست، آن را به هر کس از بندگان‌ش که بخواهد می‌بخشد، و سرانجام نیک، برای پرهیزکاران است.

گفتند: پیش از آنکه تو نزد ما بیایی شکنجه و آزار شدیم، و نیز پس از آنکه آمده‌ای [مورد شکنجه و آزاریم]. گفت: امید است که پروردگارتان دشمناتتان را نابود کند، و شما را در این سرزمین، جانشین [آنان] گرداند، پس بنگرد که شما [پس از فرعونیان] چگونه عمل می‌کنید؟

و فرعونیان را به قحطی و خشکسالی‌های متعدد و کمبود بسیار شدیدِ بخشی از محصولات دچار نمودیم تا متذکر شوند.

فَإِذَا جَاءَتْهُمْ الْحُسْنَةُ قَالُوا لَنَا هَذِهِ وَإِنْ تُصِبُّهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَىٰ وَمَنْ مَّعَهُٗٓ إِلَّا إِنَّمَا ظَنَرُوهُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

پس هنگامی که رفاه و نعمت به آنان روی می‌کرد، می‌گفتند: این به سبب [شایستگی] خود ماست، و چون گزند و آسیبی به آنان می‌رسید، به موسی و همراهانش فال بد می‌زدند؛ آگاه باشید که [سر رشته و] علت شومی و نحوس فرعونیان [که عکس العمل زشتی‌های خود آنان است] نزد خداست، ولی بیشترشان نمی‌دانند.

وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ ءَايَةٍ لِّتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ

فرعونیان گفتند: [ای موسی! از دعوت دست بردار که] هر چه را به عنوان معجزه برای ما بیاوری تا به وسیله آن ما را جادو کنی به تو ایمان نمی‌آوریم.

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالْذَّمَ ءَايَاتٍ مُّفَصَّلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ

پس ما توفان و هجوم ملخ و شپش و قورباغه و آلوده شدن وسایل زندگی را به خون که عذاب‌های گوناگونی بود به سوی آنان فرستادیم، باز هم تکبر و سرکشی کردند و گروهی مجرم و گناهکار بودند.

وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا يَمُوسَىٰ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ لِيْنَ كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لِنُؤْمِنَ لَكَ وَلَتُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَءِيلَ

و هرگاه عذاب بر آنان فرود آمد، گفتند: ای موسی! پروردگارت را به پیمانی که با تو دارد [و آن مستجاب کردن دعای توسل] برای ما بخوان که اگر این عذاب را از ما برطرف کنی یقیناً به تو ایمان می‌آوریم و بنی اسرائیل را با تو روانه می‌کنیم.

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الرِّجْزَ إِلَىٰ أَجَلٍ هُمْ بَلِغُوهُ إِذَا هُمْ يَنْكُتُونَ

پس هنگامی که عذاب را تا مدتی که [می‌باید همه] آنان به پایان مهلتان می‌رسیدند از ایشان برطرف کردیم، به دور از انتظار پیمانشان را می‌شکستند.

فَأَنْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ

نهایتاً به سبب اینکه آیات ما را تکذیب کردند، و از آنها غافل و بی‌خبر بودند، از آنان انتقام گرفتیم و در دریا غرقشان کردیم.

وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضَعُونَ مَشْرِقَ الْأَرْضِ وَمَغْرِبَهَا الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا ۖ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ بِمَا صَبَرُوا وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ ۖ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ

و به آن گروهی که همواره ناتوان و زبونشان شمرده بودند، نواحی شرقی و غربی آن سرزمین را که در آن [از جهت فراوانی نعمت، ارزانی و حاصل خیزی] برکت قرار داده بودیم، بخشیدیم؛ و وعده نیکوتر و زیباتر پروردگارت بر بنی اسرائیل به [پاداش] صبری که [بر سختی‌ها و بلاها] کردند تحقق یافت، و آنچه را که همواره فرعون و فرعونیان [از کاخ و قصرهای مجلل] و سایه بان‌های خوش نشین می‌افراشتند، نابود کردیم.

وَجَلَّوْنَا بِنِيِّ إِسْرَءِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ
عَلَى أَصْنَامٍ لَهُمْ قَالُوا يَمُوسَى اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ
إِلَٰهَةٌ قَالِ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ

۱۳۹

إِنَّ هَؤُلَاءِ مُتَّبِعُونَ مَا هُم فِيهِ وَبِطُلَّ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

۱۴۰

قَالَ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِيكُمْ إِلَهًا وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ

۱۴۱

وَإِذْ أَنْجَيْنَاكُمْ مِنْ عَالٍ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ
الْعَذَابِ يُقْتِلُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي
ذَلِكَ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ

۱۴۲

حزب
۶۷
۱۳۸

وَوَاعَدْنَا مُوسَى ثَلَاثِينَ لَيْلَةً وَأَتَمَمْنَاهَا بِعَشْرِ فِتْنَةٍ مِيقَاتُ
رَبِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَقَالَ مُوسَى لِأَخِيهِ هَارُونَ اخْلُفْنِي فِي
قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ

۱۴۳

وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ
إِلَيْكَ قَالَ لَنْ نَرِنِي وَلَكِنْ أَنْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ
مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرِنِي فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ
دَكًّا وَخَرَّ مُوسَى صَعِقًا فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ
إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ

و بنی اسرائیل را از دریا [یی که فرعونیان را در آن غرق کردیم] عبور دادیم؛ پس به گروهی گذر کردند که همواره بر پرستش بت‌های خود ملازمت داشتند، گفتند: ای موسی! همان گونه که برای آنان معبودانی است، تو هم برای ما معبودی قرار بده!! موسی گفت: قطعاً شما گروهی هستید که جهالت و نادانی می‌ورزید.

بی‌تردید آنچه اینان در آن قرار دارند [و آن عقاید شرک آلود و آیین بت پرستی است] نابود شده و فاسد است، و آنچه همواره انجام می‌دهند، باطل و بیهوده است.

[موسی با یک دنیا شگفتی و تعجب] گفت: آیا غیر خدا را [که هیچ گونه شایستگی پرستش ندارد] به عنوان معبود برایتان طلب کنم؟ در حالی که اوست که شما را بر جهانیان [روزگارتان] برتری داد.

و [یاد کنید] هنگامی را که شما را از [چنگال ظالمانه] فرعونیان نجات دادیم، هم آنان که شما را به سخت‌ترین صورت شکنجه می‌کردند، [و به شکلی گسترده] پسران را می‌کشتند، و زنان را [برای به عزا نشستن در مرگ پسران و بیگاری] زنده می‌گذاشتند، و برای شما در این [امور] آزمایشی بزرگ از سوی پروردگارتان بود.

و با موسی [برای عبادتی ویژه و دریافت تورات] سی شب وعده گذاشتیم و آن را با [افزودن] ده شب کامل کردیم، پس میعادگاه پروردگارش به چهل شب پایان گرفت، و موسی [هنگامی که به میعادگاه می‌رفت] به برادرش هارون گفت: در میان قومم جانشین من باش و به اصلاح برخیز و از راه و روش مفسدان پیروی مکن.

زمانی که موسی به میعادگاه ما آمد، و پروردگارش با وی سخن گفت، عرض کرد: پروردگارا! جمال با کمال ذات بی نهایت را [به قلب من] بنمای تا تو را [به رؤیت ویژه باطنی] بنگرم. خدا فرمود: هرگز مرا نخواهی دید، ولی به این کوه بنگر اگر [پس از جلوه من] بر جای خود ثابت و برقرار ماند، تو هم مرا خواهی دید. چون پروردگارش بر کوه جلوه کرد، آن را متلاشی نمود و موسی بی‌هوش شد، پس هنگامی که به هوش آمد گفت: تو منزهی [از اینکه مشاهده شوی]، به سویت بازگشتم، و من [در میان مردم این روزگار] نخستین باور کننده [این حقیقت که هرگز دیده نمی‌شوی] هستم.

قَالَ يَمُوسَىٰ إِنِّي أَصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَتِي
وَبِكَلِمِي فَخُذْ مَا آتَيْتُكَ وَكُن مِّنَ الشَّاكِرِينَ

وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَابِ مِن كُلِّ شَيْءٍ مَّوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا
لِّكُلِّ شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا بِأَحْسَنِهَا
سَأُورِيكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ

سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ
الْحَقِّ وَإِنْ يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ
الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الْعِغْيِ يَتَّخِذُوهُ
سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَلُهُمْ هَلْ
يُحْزَرُونَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَىٰ مِن بَعْدِهِ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا
لَّهُمْ خُورٌ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا
اتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ

وَلَمَّا سَقَطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا لَئِنْ لَّمْ
يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

[خدا] فرمود: ای موسی! من تو را به [ابلاغ] پیام هایم و به
سخن گفتنم با تو بر همه مردم برگزیدم؛ پس آنچه را [از
پیام هایم] به تو دادم، دریافت کن، [وبه کار بند] و از
سپاس گزاران باش.

و برای او در الواح [تورات] از هر چیزی [که در باب دین
مورد نیاز مردم باشد] پندی و برای هر چیزی [که تأمین
کننده هدایت انسان‌ها باشد] سخنی روشن نوشتیم؛ پس
[به او گفتیم:] آن را با قدرت [ی تمام و عزمی استوار]
دریافت کن، [و به کار بند] و قوم خود را فرمان ده که آن را
به نیکوترین صورت دریافت کنند [و به کار بندند]. به
زودی سرای فاسقان را [که در دنیا ویرانی کاخ‌ها و خانه‌های
آنان، و در آخرت دوزخ است] به شما نشان می‌دهم.

به زودی کسانی را که در روی زمین به ناحق گردنکشی و
تکبر می‌کنند از [فهم] آیاتم باز می‌دارم که اگر هر آیه‌ای را
ببینند، به آن ایمان نمی‌آورند و چون راه هدایت را
مشاهده کنند، آن را راه و رسم زندگی نگیرند و اگر راه
گمراهی را ببینند، آن را راه و روش خود گیرند؛ این
[بازداشتن از فهم آیاتم] به سبب آن است که آیات ما را
تکذیب کردند و از آنها غافل و بی‌خبر بودند.

و آنان که آیات ما و دیدار آخرت را تکذیب کردند،
اعمالشان تباه و بی‌اثر شد. آیا جز به آنچه همواره [بر طبق
کفر و انحرافشان] انجام می‌دادند، کیفر داده می‌شوند؟!

و قوم موسی پس از [رفتن] او [به میعادگاه پروردگار]، از
زیورهای خود مجسمه گوساله‌ای ساختند که صدای گاو
داشت! آیا نمی‌دیدند که آن مجسمه با آنان سخن نمی‌گوید
و آنان را به راهی هدایت نمی‌کند؟! [ولی با روشن بودن
این حقیقت که مجسمه‌ای بیش نیست و هیچ کاری از
دستش بر نمی‌آید] آن را [به عنوان معبودی برای پرستش]
گرفتند و [در صورتی که در این انتخاب] از ستمکاران
بودند.

و هنگامی که به شدت پشیمان شدند [و به باطل بودن
گوساله پرستی آگاه گشتند] و دانستند که قطعاً گمراه
شده‌اند، گفتند: اگر پروردگاران به ما رحم نکند و ما را
نیامرزد، یقیناً از زیانکاران خواهیم بود.

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَنَ أَسَفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي مِنْ بَعْدِي ۖ أَعْجَلْتُمُ أَمْرَ رَبِّكُمْ ۖ وَأَلْقَى الْأُلُوحَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُ إِلَيْهِ ۚ قَالَ ابْنُ أُمِّ إِيَّانَ الْقَوْمَ اسْتَضَعِفُونِي وَكَادُوا يَقْتُلُونِي فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِأَخِي وَأَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ ۖ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَذَلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُفْتِرِينَ

وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِن بَعْدِهَا وَعَٰمَنُوا ۖ إِنَّ رَبَّكَ مِن بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ

وَلَمَّا سَكَتَ عَن مُّوسَى الْغَضَبُ أَخَذَ الْأُلُوحَ ۚ وَفِي نُسْخَتِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ

وَأَخْتَارَ مُوسَىٰ قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا لِّمِيقَتِنَا ۖ فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُم مِّن قَبْلُ وَإِيَّيَّ أَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ السُّفَهَاءُ مِنَّا ۖ إِنَّ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَن تَشَاءُ وَتَهْدِي مَن تَشَاءُ ۖ أَنْتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا ۖ وَأَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ

و هنگامی که موسی [پس از آگاهی از آن پیش آمد خطرناک] خشمگین و بسیار اندوهناک به سوی قومش بازگشت، گفت: پس از من بد جانشینانی برایم بودید، آیا [با پرستش گوساله] بر فرمان پروردگارتان [که در تورات آمده] پیشی گرفتید [و صبر نکردید تا من بیایم و فرمان خدا را به شما ابلاغ کنم؟] و الواح را افکند و سر برادرش را گرفت [و با خشم] او را به سوی خود می‌کشید. [هارون] گفت: ای فرزند مادرم! این گروه مرا ناتوان و زیون شمردند، و نزدیک بود مرا به قتل برسانند، پس مرا با مواخذه کردند دشمن شاد مکن، و [هم طراز] با گروه ستمکاران قرار مده.

[موسی] گفت: پروردگار! مرا و برادرم را بیامرز، و ما را در رحمت درآور، که تو مهربان ترین مهربانانی.

بی‌تردید کسانی که گوساله را [به پرستش] گرفتند، به زودی خشمی سخت از پروردگارشان، و خواری و ذلتی در زندگی دنیا به آنان خواهد رسید؛ و این گونه دروغ بافان را کیفر می‌دهیم.

و آنان که مرتکب بدی‌ها شدند، سپس بعد از آن توبه کردند، و ایمان آوردند [امیدوار باشند که] یقیناً پروردگارت پس از آن [توبه و ایمان] بسیار آمرزنده و مهربان است.

و هنگامی که خشم موسی فرو نشست، الواح را برگرفت، و در نوشته‌هایش برای کسانی که از [مخالفت با فرمان‌های] پروردگارشان می‌ترسند، هدایت و رحمت بود.

موسی از میان قومش هفتاد مرد را برای میعادگاه ما برگزید؛ پس هنگامی که [به سبب درخواست نابجایشان] آن زلزله شدید نابود کننده، آنان را فرا گرفت، گفت: پروردگار! اگر می‌خواستی می‌توانستی همه آنان و مرا پیش از این هلاک کنی [ای کاش پیش از این هلاک می‌کردی تا بنی اسرائیل گمان نکنند که مرا در این حادثه توطئه و مکرری بوده] آیا ما را به خاطر گناهی که سبک مغزنامان مرتکب شدند، هلاک می‌کنی؟ این [حادثه] چیزی جز آزمایش تو نیست، هر که را بخواهی [به آزمایش] گمراه می‌کنی، و هر که را بخواهی هدایت می‌نمایی، تو سرپرست و یاور مایی، ما را بیامرز و به ما رحم کن که تو بهترین آمرزندگان.

وَكَتُبْنَا لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ إِنَّا هُدْنَا
إِلَيْكَ قَالَ عَذَابِي أُصِيبُ بِهِ مَنْ أَشَاءُ وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ
كُلَّ شَيْءٍ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ
وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ
مَكْنُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ
وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ
الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ
عَلَيْهِمْ فَاَلَّذِينَ ءَامَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ
الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

قُلْ يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ
مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ
فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

وَمِنْ قَوْمِ مُوسَى أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ

و برای ما در این دنیا و آخرت، نیکی مقرر کن که ما به سوی
تو بازگشته‌ایم. خدا فرمود: عذابم را به هر کس بخواهم
می‌رسانم و رحمتم همه چیز را فرا گرفته است، پس به
زودی آن را برای کسانی که [از شرک، کفر، بت پرستی و
ارتداد] می‌پرهیزند و زکات می‌پردازند و به آیاتم ایمان
می‌آورند، مقرر و لازم می‌دارم.

همان کسانی که از این رسول و پیامبر «ناخوانده درس» که
او را نزد خود [با همه نشانه‌ها و اوصافش] در تورات
وانجیل نگاشته می‌یابند، پیروی می‌کنند؛ پیامبری که آنان را
به کارهای شایسته فرمان می‌دهد، و از اعمال زشت
بازمی‌دارد، و پاکیزه‌ها را بر آنان حلال می‌نماید، و ناپاک‌ها را
بر آنان حرام می‌کند، و بارهای تکالیف سنگین و زنجیره‌ها
[یِ جهل، بی‌خبری و بدعت را] که بر دوش عقل و جان آنان
است برمی‌دارد؛ پس کسانی که به او ایمان آوردند و او را
[در برابر دشمنان] حمایت کردند و یاریش دادند و از نوری
که بر او نازل شده پیروی نمودند، فقط آنان رستگار اند.

بگو: ای مردم! یقیناً من فرستاده خدا به سوی همه شما؛
خدایی که مالکیت و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین فقط در
سیطره اوست، جز او معبودی نیست، زنده می‌کند و می
میراند، پس به خدا و رسول او پیامبر ناخوانده درس که به
خدا و تمام سخنان او ایمان دارد، ایمان بیاورید، و از او
پیروی کنید تا هدایت یابید.

و از قوم موسی گروهی هستند که مردم را با [موازین و
روش‌های] حق هدایت می‌کنند و به درستی و راستی
داوری می‌نمایند.

وَقَطَّعْنَهُمْ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًا وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ
إِذِ اسْتَسْقَلَهُ قَوْمُهُۥ أَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ^ط
فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ
مَّشْرَبَهُمْ^ط وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَمَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ
وَالسَّلْوَىٰ^ط كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا
وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

وَإِذْ قِيلَ لَهُمْ اسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ
وَقُولُوا حِطَّةٌ وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَّغْفِرْ لَكُمْ
خَطِيئَتَكُمْ سَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ
فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَظْلِمُونَ

وَسَأَلَهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ
فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَيَوْمَ لَا
يَسْبِتُونَ لَا تَأْتِيهِمْ^ط كَذَلِكَ نَبْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ

و ما بنی اسرائیل را به دوازده قبیله که هر یک امتی بودند،
تقسیم کردیم، و به موسی هنگامی که قومش از او
درخواست آب کردند، وحی نمودیم که عصایت را بر این
سنگ بزن؛ در نتیجه دوازده چشمه از آن جوشید؛ هر
گروهی چشمه ویژه خود را شناخت؛ و ابر را بر سر آنان
سایبان قرار دادیم، و برای آنان من و سلوی [یعنی ترنجبین
و مرغی مخصوص] نازل کردیم [و به آنان گفتیم:] از
روزی‌های پاکیزه‌ای که به شما دادیم، بخورید. و [آنان با
سرپیچی از فرمان‌های ما] بر ما ستم نکردند، ولی همواره بر
خود ستم می‌ورزیدند.

و [یاد کنید] هنگامی را که به بنی اسرائیل گفته شد: در
این شهر [بیت المقدس] سکونت گزینید، و از هر جا که
خواستید [از میوه و محصولاتش] بخورید، و بگویید: [خدایا!
خواسته ما] ریزش گناهان است. و از دروازه [شهر یا در
معبد] فروتنانه و سجده کنان درآیید، تا گناهاتان را
بیامرزیم، قطعاً [پاداش] نیکوکاران را بیفزاییم.

پس ستمکاران از آنان، سخنی را که [بیرون دروازه شهر]
به آنان گفته شده بود [پس از ورود به شهر] به سخنی
دیگر تبدیل کردند، [به جای درخواست ریزش گناهان
درخواست امور مادی نمودند] نهایتاً به کیفر ستمی که
همواره مرتکب می‌شدند، عذابی از آسمان بر آنان
فرستادیم.

از آنان سرگذشت شهری را که در ساحل دریا بود پرس،
هنگامی که [اهلش] در [روز تعطیلی] شنبه [از حکم خدا]
تجاوز می‌کردند؛ به این صورت که روز [تعطیلی] شنبه
ماهی‌هایشان [به اراده خدا از اعماق آب به سوی ساحل
می‌آمدند و] به روی آب آشکار می‌شدند و غیر شنبه‌ها
نمی‌آمدند [و آنان بر خلاف حکم خدا در تعطیلی شنبه به
صید می‌پرداختند؛] این گونه آنان را در برابر نافرمانی و
فسقی که همواره داشتند، آزمایش می‌کردیم.

وَإِذْ قَالَتْ أُمُّهُ مِنَّهُمْ لِمَ تَعْظُونَ قَوْمًا اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ
مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا مَعْدِرَةٌ إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ
يَتَّقُونَ

۱۶۵

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِۦٓ أَنجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوٓءِ
وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَذَابٍۭ بَٔسِيسٍۭ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ

۱۶۶

فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ

۱۶۷

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَن
يَسُومُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ ۚ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ
لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ

۱۶۸

وَقَطَّعْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَمًا مِّمَّنْهُمْ الصَّالِحُونَ وَمِنْهُمْ دُونَ
ذَٰلِكَ وَبَلَوْنَاهُمْ بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

۱۶۹

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ
عَرَضَ هَٰذَا الْأَدْنَىٰ وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا وَإِن يَأْتِهِمْ عَرَضٌ
مِّثْلُهُ يَأْخُذُوهُ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِيثَاقُ الْكِتَابِ أَن لَا
يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ ۚ وَالْدَّارُ الْآخِرَةُ
خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

۱۷۰

وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِالْكِتَابِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نَضِيعُ
أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ

و گروهی از بنی اسرائیل [که در برابر بد کاری‌های دیگران ساکت بودند، به پند دهندگان خیرخواه و دلسوز] گفتند: چرا گروهی را که خداهلاک کننده آنان یا عذاب کننده آنان به عذابی سخت است، پند می‌دهید؟ [پند دادن شما کاری نابجاست.] گفتند: برای اینکه در پیشگاه پروردگاران [نسبت به رفع مسؤولیت خود] حجت و عذر داشته باشیم و شاید آنان [از گناهانشان] بپرهیزند.

پس چون پندی را که به آنان داده شد، فراموش کردند [در لحظه نزول عذاب] پند دهندگانی که مردم را از بدی‌ها باز می‌داشتند، نجات دادیم و آنان را که ستم کردند به کیفر آنکه همواره نافرمانی می‌کردند، به عذابی سخت گرفتیم.

و هنگامی که از آنچه نهی شدند سرکشی کردند، به آنان گفتیم: به شکل بوزینگانی رانده شده درآبیید!

و [یاد کن] هنگامی را که پروردگارت اعلام کرد که بی‌تردید تا روز قیامت کسانی را بر ضد یهودیان [متجاوز و سرکش] برانگیزد و مسلط کند که همواره عذابی سخت به آنان بچشانند؛ مسلماً پروردگارت زود کیفر و یقیناً [نسبت به تائبان] بسیار آمرزنده و مهربان است.

و آنان را در زمین [به صورت] گروه گروه پراکنده کردیم، گروهی از آنان مردمی شایسته و گروهی از آنان غیر شایسته‌اند، و آنان را با خوشی‌ها و سختی‌ها آزمودیم، باشد که [غیر شایسته‌ها به صلاح، درستی، صواب و راستی] بازگردند.

پس بعد از آنان جانشینانی [ناشایسته و گناهکار] که کتاب [تورات] را به ارث بردند به جای ایشان قرار گرفتند، [آنان] متاع پست و از دست رفتنی این دنیا [ی زودگذر] را [از هر راه نامشروعی] به چنگ می‌زنند و [به ناحق] می‌گویند: به زودی آمرزیده خواهیم شد. و [به سبب دنیاگرایی و غفلت از حقایق] اگر متاع نامشروعی دیگر همانند متاع اول به آنان برسد [باز هم] آن را به چنگ می‌زنند؛ آیا از آنان در کتاب [تورات] در حالی که آنچه را در آن است مکرر خوانده و فهمیده‌اند، پیمان [محکم و استوار] گرفته نشده است که نسبت به خدا جز حق نگویند؟! [پس چرا آمرزشی که بدون توبه از حرام خواری و زشت کاری به آنان تعلق نمی‌گیرد به خدا نسبت می‌دهند؟] و سرای آخرت برای کسانی که [همواره از مال نامشروع و نسبت ناروا] می‌پرهیزند، بهتر است؛ آیا نمی‌اندیشید؟

و آنان که به کتاب [آسمانی] چنگ می‌زنند [و عملاً به آیاتش پای بندند] و نماز را بر پا داشته‌اند [دارای پاداشند] یقیناً ما پاداش اصلاح گران را ضایع نمی‌کنیم.

وَإِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُ ظُلَّةٌ وَظَنُّوا أَنَّهُ وَاقِعٌ بِهِمْ خُذُوا مَا ءَاتَيْنَكُم بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي ءَادَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا أَن تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غٰفِلِينَ

أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ ءَابَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنْ بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ

وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيٰتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي ءَاتَيْنَاهُ ءَايٰتِنَا فَٱنْسَلَخَ مِنْهَا فَٱتَّبَعَهُ الشَّيْطٰنُ فَكَانَ مِنَ الْغٰوِينَ

وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ ۖ أَخْلَدَ إِلَى ٱلْأَرْضِ وَٱتَّبَعَ هَوَاهُ ۖ فَمَثَلُهُ ۖ كَمَثَلِ ٱلْكَلْبِ ۖ إِن تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَثْ ۚ ذَٰلِكَ مَثَلُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيٰتِنَا ۖ فَٱقْصِصْ ٱلْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

سَآءَ مَثَلًا ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيٰتِنَا وَٱنْفُسَهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ

مَنْ يَهْدِ ٱللَّهُ فَهُوَ ٱلْمُهْتَدِى ۖ وَمَنْ يُضِلِّ ۖ فَاُولَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخٰسِرُونَ

و [یاد کنید] هنگامی [را] که کوه [طور] را برکندیم، [و] چنان که گویی سایبانی است بالای سرشان قرار دادیم و [به خاطرضعف ایمان] پنداشتند که بر سرشان سقوط می‌کند. [به آنان گفتیم:] آنچه [از کتاب، شریعت و احکام] به شما داده‌ایم با قدرت [ی تمام و عزمی استوار] بگیرید، و آنچه [از معارف و حقایق] در آن است متذکّر شوید [و فرا گیرید و همواره به خاطر داشته باشید] تا [با عمل به آن] پرهیزکار شوید.

و [به یاد آر] هنگامی را که پروردگارت از صلب بنی آدم نسلشان را پدید آورد، و آنان را [در ارتباط با پروردگاریش] بر خودشان گواه گرفت [و فرمود:] آیا من پروردگار شما نیستم؟ [انسان‌ها با توجه به وابستگی وجودشان و وجود همه موجودات به پروردگاری و ربوبیت حق] گفتند: آری، گواهی دادیم. [پس اقرار به پروردگاری خود را در این دنیا از شما گرفتیم] تا روز قیامت نگویید: ما از این [حقیقت آشکار و روشن] بی‌خبر بودیم.

یا نگویید: پدرانمان پیش از ما مشرک بودند، و ما فرزندانِ پس از آنان بودیم [و راهی جز تقلید از آنان نداشتیم] آیا ما را به خاطر آنچه باطل گرایان انجام دادند، هلاک می‌کنی؟

و این گونه آیات را [مُستدل و منطقی] تفصیل و توضیح می‌دهیم [تا تدبّر کنند] و برای اینکه [از شرک به توحید] بازگردند.

و سرگذشت کسی که آیات خود را به او عطا کردیم و او عملاً از آنان جدا شد، برای آنان بخوان؛ پس شیطان او را دنبال کرد [تا به دامش انداخت] و در نتیجه از گمراهان شد.

و اگر می‌خواستیم [درجات و مقاماتش را] به وسیله آن آیات بالا می‌بردیم، ولی او به امور ناچیز مادی و لذت هایِ زودگذرِ دنیایی تمایل پیدا کرد واز هوای نفسش پیروی نمود؛ پس داستانش چون داستان سگ است [که] اگر به او هجوم بری، زبان از کام بیرون می‌آورد، و اگر به حال خودش واگذاری [باز هم] زبان از کام بیرون می‌آورد. این داستان گروهی است که آیات ما را تکذیب کردند؛ پس این داستان را [برای مردم] حکایت کن، شاید [نسبت به امور خویش] بیندیشند.

بد است داستان گروهی که آیات ما را تکذیب کردند و همواره به خود ستم روا می‌داشتند.

هر که را خدا هدایت کند، پس او راه یافته واقعی است، و کسانی را که [به سبب عناد و لجابتشان] گمراه نماید، پس فقط اینان زیانکارانند.

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَّا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَّا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَّا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَٰئِكَ كَآلَا نَعِمٍ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ

وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَآئِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ

وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِهِم مِّنْ حِجَّةٍ إِن هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ ۚ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ

مَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَلُهَا ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي ۖ لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا إِلَّا هُوَ ۚ ثَقُلَتْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ لَا تَأْتِيكُمُ إِلَّا بَغْثَةٌ ۚ يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنِّي أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

و مسلماً بسیاری از جَنّیان و آدمیان را برای دوزخ آفریده‌ایم [زیرا] آنان را دل‌هایی است که به وسیله آن [معارف الهی را] در نمی‌یابند، و چشمانی است که توسط آن [حقایق و نشانه‌های حق را] نمی‌بینند، و گوش‌هایی است که به وسیله آن [سخن خدا و پیامبران را] نمی‌شنوند، آنان مانند چهارپایانند بلکه گمراه ترند؛ اینانند که بی خبر و غافل [ازمعارف و آیات خدای] اند.

و نیکوترین نام‌ها [به لحاظ معانی] ویژه خداست، پس او را با آن نام‌ها بخوانید؛ و آنان که در نام‌های خدا به انحراف می‌گیرند [و او را با نام‌هایی که نشان دهنده کاستی و نقص است، می‌خوانند] رها کنید؛ آنان به زودی به همان اعمالی که همواره انجام می‌دادند، جزا داده می‌شوند.

و از میان کسانی که آفریده‌ایم [یعنی جَنّیان و آدمیان] گروهی [هستند که هم نوعان خود را] به حق هدایت می‌کنند و به درستی و راستی داوری می‌نمایند.

و کسانی که آیات ما را تکذیب کردند، به تدریج ازجایی که نمی‌دانند [به ورطه سقوط و هلاکت می‌کشانیم تا عاقبت به عذاب دنیا و آخرت دچار شوند].

و به آنان مهلت می‌دهیم؛ [زیرا از سیطره قدرت ما بیرون رفتنی نیستند] یقیناً تدبیر و نقشه من استوار است.

آیا اندیشه نکردند که در همنشین آنان [یعنی پیامبر اسلام] هیچ نوع جنونی نیست؛ او فقط بیم دهنده‌ای آشکار [نسبت به سرانجام شوم بدکاران] است.

آیا در [فرمانروایی و] مالکیت [و ربوبیت] بر آسمان‌ها و زمین و هر چیزی که خدا آفریده و اینکه شاید پایان عمرشان نزدیک شده باشد با تأمل نگریسته اند؟ [و اگر به قرآن مجید، این کتاب هدایتگر ایمان نیاورند] پس بعد از آن به کدام سخن ایمان می‌آورند؟!

برای کسانی که خدا [به سبب لجابت و عنادشان] گمراهشان کند، هدایت کننده‌ای نیست؛ و آنان را در سرکشی و تجاوزشان وا می‌گذارد تا در [گمراهی شان] سرگردان و حیران بمانند.

همواره درباره قیامت از تو می‌پرسند که وقوع آن چه وقت است؟ بگو: دانش آن فقط نزد پروردگار من است، غیر او آن را در وقت معینش آشکار نمی‌کند؛ [تحملِ این حادثه عظیم و هولناک،] بر آسمان‌ها و زمین سنگین و دشوار است، جز به طور ناگهانی بر شما نمی‌آید. آن گونه از تو می‌پرسند که گویا تو از وقت وقوعش به شدت کنجکاوی کرده‌ای [و کاملاً از آن آگاهی]، بگو: دانش آن فقط نزد خداست، ولی بیشتر مردم نمی‌دانند [که این دانش، مخصوص به خدا و فقط در اختیار اوست].

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتَ أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا فَلَمَّا تَغَشَّاهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيفًا فَمَرَّتْ بِهِۦ فَلَمَّا أَثْقَلَتْ دَّعَوَا اللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ ءَاتَيْتَنَا صَالِحًا لَّنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ

فَلَمَّا ءَاتَاهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهُو شُرَكَاءَ فِيمَا ءَاتَاهُمَا ۚ فَتَعَلَّىٰ اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ

أَيُّشْرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ

وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا أَنفُسُهُمْ يَنْصُرُونَ

وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ لَا يَتَّبِعُوكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ أَدَعَوْتُمُوهُمْ أَمْ أَنْتُمْ صٰمِتُونَ

إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ ۖ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِينَ

أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا ۖ أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَبْطِشُونَ بِهَا ۖ أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُبْصِرُونَ بِهَا ۖ أَمْ لَهُمْ ءَاذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا ۚ قُلِ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ كِيدُوا فَلَآ تُنْظَرُونَ

بگو: من قدرتِ [جلب] سودی و [دفع] زیانی را از خود ندارم جز آنچه خدا خواهد، و [غیب هم نمی‌دانم] اگر غیب می‌دانستم، یقیناً برای خود ازهر خیری فراوان و بسیار فراهم می‌کردم وهیچ گزند وآسیمی به من نمی‌رسید؛ من فقط برای گروهی که ایمان می‌آورند، بیم دهنده و مژده رسانم.

او کسی است که شما را از یک تن آفرید، و همسرش را از او پدید آورد تا در کنارش آرامش یابد؛ پس هنگامی که مرد با زن آمیزش نمود، زن به حملی سبک حامله شد، پس با آن حمل سبک، زندگی را ادامه داد؛ پس چون سنگین بار شد، زن و شوهر پروردگارشان را خواندند که اگر به ما فرزندی تندرست و سالم عطا کنی، مسلماً از سپاس گزاران خواهیم بود.

پس هنگامی که به آن زن و شوهر فرزندی تندرست و سالم داد [غیر از خدا را در اعطای این نعمت مؤثر دانستند، از این جهت] برای خدا در کنار نعمتی که به آنان عطا کرده بود، شریکان وهمتیانی قرار دادند!! پس خدا برتر و والاتر از آن است که برایش شریکان و همتایان قرار دهند.

آیا موجوداتی را شریک او قرار می‌دهند که قدرت ندارند کمترین چیزی را بیافرینند و خودشان آفریده می‌شوند؟!

و [این شریکانی که برای خدا قرار می‌دهند] نه می‌توانند پرستش کنندگان خود را یاری دهند، ونه قدرت دارند خودشان را یاری کنند.

و اگر آن شریکان را به سوی هدایت بخوانید، از شما پیروی نمی‌کنند، برای شما یکسان است که آنان را بخوانید یا خاموش باشید [در هر صورت چیزی از آنان نصیب شما نمی‌شود].

یقیناً کسانی را که به جای خدا می‌پرستید بندگان و مملوکانی ناتوانِ چون شما هستند؛ پس اگر راستگویید [که می‌توانند در زندگی شما مؤثر باشند] آنان را [در رفتاری‌ها و نیازمندی‌های خود] بخوانید پس [هنگامی که بخوانید] باید شما را اجابت کنند [ولی خود می‌دانید که در هیچ موردی جواب شما را نمی‌دهند].

آیا آنها پاهایی دارند که با آن راه روند، یا دست‌هایی دارند که با آن بگیرند، یا چشم‌هایی دارند که با آن ببینند، یا گوش‌هایی دارند که با آن بشنوند؟! بگو: شریکان خود را [به کمک خویش] بخوانید، سپس [بر ضدِ من هر توطئه و] نیرنگی [دارید] به کار گیرید و [برای نابودی من لحظه‌ای مرا [مهلت ندهید] تا برای شما ثابت شود که هیچ کاری در هیچ زمینه‌ای از غیر خدا بر نمی‌آید].

إِنَّ وَلِيََّ اللَّهِ الَّذِي نَزَلَ الْكِتَابُ ۖ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ

۱۹۷

أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ

۱۹۸

وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ لَا يَسْمَعُوا ۚ وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ
إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ

۱۹۹

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ

۲۰۰

وَأَمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ ۚ إِنَّهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ

۲۰۱

إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا
فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ

۲۰۲

وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّونَهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ لَا يُقْصِرُونَ

۲۰۳

وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بَأْيَةٌ قَالُوا لَوْلَا أُجْتَبِئَتْهَا قُلْ إِنَّمَا أَتَّبِعُ مَا
يُوحَىٰ إِلَيَّ مِنْ رَبِّي ۚ هَذَا بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ
لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

۲۰۴

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْءَانُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ

۲۰۵

وَاذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرَّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ
الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ

۲۰۶

إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ
وَيُسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ ﴿١﴾

یقیناً سرپرست و یار من خدایی است که قرآن را نازل کرده
و او همواره شایستگان را سرپرستی و یاری می‌کند.

و کسانی را که به جای خدا می‌خوانید، نه می‌توانند شما را
یاری دهند و نه خود را یاری رسانند.

و اگر آنان را به سوی هدایت دعوت کنید، نمی‌شنوند و آنان
را می‌بینی که به سوی تو می‌نگرند در حالی که نمی‌بینند.

عفو و گذشت را پیشه کن، و به کار پسندیده فرمان ده، و
از نادانان روی بگردان.

و اگر [وسوسه‌ای از سوی] شیطان، تو را [به خشم بر مردم
و ترکِ مهربانی و ملاطفت] تحریک کند، به خدا پناه جوی؛
زیرا خدا شنوا و داناست.

مسلماً کسانی که [نسبت به گناهان، معاصی و آلودگی‌های
ظاهری وباطنی] تقوا ورزیده‌اند، هرگاه وسوسه‌هایی از
سوی شیطان به آنان رسد [خدا و قیامت را] یاد کنند، پس
بی‌درنگ بینا شوند [و از دام وسوسه‌هایش نجات یابند].

و برادران بی‌تقوایان [که شیاطین هستند] همواره آنان را
به عمق گمراهی می‌کشانند؛ سپس [در به گمراهی
کشیدنشان] کوتاهی نمی‌ورزند.

و هرگاه برای مخالفان [به سبب تأخیر وحی] آیه‌ای نیاوری
[بر پایه گمان پوچ و باطلشان که قرآن را از پیش خود
می‌آوری] می‌گویند: چرا آیه‌ای از نزد خود انتخاب نکردی [تا
برای ما بیاوری]؟ بگو: من فقط آنچه از سوی پروردگارم به
من وحی می‌شود، پیروی می‌کنم. این قرآن دلایلی روشن از
سوی پروردگار شماست و برای گروهی که ایمان می‌آورند،
سراسر هدایت و رحمت است.

و هنگامی که قرآن خوانده شود، به آن گوش فرا دهید و
سکوت کنید تا مشمول رحمت شوید.

و پروردگارت را در دل خود بامدادان و شامگاهان از روی
فروتنی و زاری و بیم و ترس به صدایی آرام وآهسته یاد
کن و [نسبت به ذکر خدا] از بی‌خبران مباش.

یقیناً مقربان و نزدیکان خدا هیچ گاه از عبادت و بندگی اش
تکبر نمی‌ورزند، وهمواره او را تسبیح می‌گویند، و پیوسته
برای او سجده می‌کنند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

۱
حزب
۷۱
۱۴۶ر

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

۲

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ

۳

أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

۴

كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَاغِرُونَ

۵

يُجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ

۶

وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحَقِّقَ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ

۷

لِيُحَقِّقَ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ

۸

از تو درباره انفال [یعنی غنائم جنگی و هر گونه مالی که مالک معینی ندارد] می‌پرسند، [که مالک آنها کیست و چگونه باید تقسیم شود؟] بگو: [مالکیت حقیقی] انفال ویژه خدا و پیامبر است، پس اگر مؤمن هستید [نسبت به انفال] از خدا پروا کنید و [اختلاف و نزاع] بین خود را اصلاح نمایید، و از خدا و پیامبرش اطاعت کنید.

مؤمنان، فقط کسانی هستند که چون یاد خدا شود، دل‌هایشان ترسان می‌شود، وهنگامی که آیات او بر آنان خوانده شود بر ایمانشان می‌افزاید، و بر پروردگارشان توکل می‌کنند.

هم آنان که نماز را برپا می‌دارند و از آنچه به آنان روزی داده‌ایم، انفاق می‌کنند.

مؤمنان واقعی و حقیقی فقط آنانند، برای ایشان نزد پروردگارشان درجاتی بالا و آموزش و رزق نیکو و فراوانی است.

همان گونه که پروردگارت تو را به درستی و راستی از خانه ات [به سوی جنگ بدر] بیرون آورد و گروهی از مؤمنان [از رفتن به جنگ] ناخشنود بودند [همان گونه گروهی از آنان از کیفیت تقسیم غنائم جنگی ناخشنودند].

پس از آنکه حق [بودن انگیزه‌های رفتنت به جنگ بدر] روشن شد با تو در این حق [روشن و آشکار] مجادله و ستیزه می‌کنند [تا رأی خود را در ترک جنگ به عنوان اینکه جنگی نابرابر است، تحمیل کنند؛ چنان از شرکت در جنگ ترسیده بودند] که گویا به سوی مرگ رانده می‌شوند و آن را با چشم خود می‌بینند!!

و [یاد کنید] هنگامی را که خدا پیروزی بر یکی ازدو گروه [سپاه دشمن یا کاروان تجارتی قریش] را به شما وعده داد، و شما دوست داشتید بر کاروان تجارتی قریش دست یابید، ولی خدا می‌خواست پیروزی در میدان جنگ را با فرمان نافذی [که دایر بر پیروزی مؤمنان و شکست دشمنان جاری ساخته بود] تحقق دهد و ریشه کافران را قطع کند.

تا حق را ثابت [و پابرجا و استوار نماید] و باطل را نابود سازد، هر چند مجرمان خوش نداشته باشند.

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ
بِأَلْفٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ

۱۰

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ وَمَا
النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

۱۱
۱۴۷

إِذْ يُغَشِّيكُمُ اللَّعَاسُ أَمَنَةً مِّنْهُ وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُمْ مِّنَ
السَّمَاءِ مَاءً لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ وَيُذْهِبَ عَنْكُم رِجْزَ الشَّيْطَانِ
وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ

۱۲

إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبَّتُوا الَّذِينَ
ءَامَنُوا سَأُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا
فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ

۱۳

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

۱۴

ذَٰلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ

۱۵

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحَفًا فَلَا
تُولُوهُمْ الْأَدْبَارَ

۱۶

وَمَنْ يُؤْلِهِم يَوْمَئِذٍ دُبْرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَى
فِئَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ
الْمَصِيرُ

[یاد کنید] هنگامی را که [در حال مشاهده دشمن تا دندان مسلح با دعا و زاری] از پروردگارتان یاری خواستید، و او درخواست شما را اجابت کرد که من مسلماً شما را با هزار فرشته که پی در پی نازل می‌شوند، یاری می‌دهم.

و خدا آن [وعده یاری] را فقط مژده و نویدی برای شما قرار داد و نیز برای آنکه دل هایتان به سبب آن آرامش یابد؛ و گرنه پیروزی فقط از سوی خداست؛ زیرا خدا توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

و [یاد کنید] هنگامی را که به سبب امنیت و آرامشی که از سوی خدا یافتید، خواب سبکی را به همه شما مسلط کرد و برایتان آبی از آسمان نازل کرد تا شما را به وسیله آن [از آلودگی‌ها] پاک کند، و وسوسه شیطان را [که از بدترین کثافات است] از شما برطرف نماید، و دل هایتان را استحکام دهد، و گام هایتان را به آن استوار و پا برجا کند.

[یاد کن] هنگامی را که پروردگارت به فرشتگان وحی کرد که من با شمایم، پس مؤمنان را [برای نبرد با دشمن] ثابت قدم دارید، [و] به زودی در دل کافران ترس می‌اندازم، پس سرهایشان را در هم کوبید و همه انگشتانشان را قطع کنید.

این [کیفر سخت] به سبب این است که آنان با خدا و پیامبرش دشمنی و مخالفت کردند، و هر کس با خدا و پیامبرش دشمنی و مخالفت ورزد، پس [بداند که] یقیناً خدا سخت کیفر است.

این [مجازات شما در دنیا است]، پس آن را بچشید، و [بدانید] برای کافران در قیامت، عذاب آتش است.

ای اهل ایمان! هنگامی که با کافران در حالی که بر ضد شما لشکرکشی می‌کنند روبرو می‌شوید، به آنان پشت نکنید [و نگریزید].

و هر کس در آن موقعیت به آنان پشت کند [و بگریزد] سزاوار خشمی از سوی خدا شود و جایگاهش دوزخ است و دوزخ بازگشت گاه بدی است مگر [اینکه گریزش برای انتخاب محلی دیگر] جهت ادامه نبرد بادشمن، یا پیوستن به گروهی [تازه نفس از مجاهدان برای حمله به دشمن] باشد.

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ
وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا إِنَّ
اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

ذَٰلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنٌ كَيْدِ الْكَافِرِينَ

إِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمُ الْفَتْحُ وَإِنْ تَنْتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ
لَّكُمْ وَإِنْ تَعُودُوا نَعُدْ وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئًا
وَلَوْ كَثُرَتْ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ
وَأَنْتُمْ تَسْمَعُونَ

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ

وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَّأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا
وَهُمْ مُّعْرِضُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ
لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ
وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً
وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

[به کشتن دشمنان بر خود مبالید] شما آنان را نکشتید، بلکه خدا آنان را کشت. [ای پیامبر! هنگامی که به سوی دشمنان تیر پرتاب کردی، تو پرتاب نکردی، بلکه خدا پرتاب کرد [تا آنان را هلاک کند] و مؤمنان را از سوی خود به آزمایشی نیکو بیازماید؛ زیرا خدا شنوا و داناست.

[سرنوشت مؤمنان و کافران از] این [قرار است که دیدید]، و قطعاً خدا سست کننده نیرنگ کافران است.

[شما ای مشرکان! اگر پیروزی [آیین حق] را می‌خواستید، اینک پیروزی برای آیین حق آمد [پس به آن ایمان آورید]، و اگر [از دشمنی و مخالفت با خدا و رسول] بازایستید، برای شما بهتر است، و اگر [به دشمنی و مخالفت] بازگردید، ما نیز [بر ضد شما] باز می‌گردیم، و هرگز جمعیت شما هر چند زیاد باشد، چیزی [از عذاب خدا] را از شما دفع نمی‌کند، و یقیناً خدا با مؤمنان است.

ای اهل ایمان! از خدا و پیامبرش اطاعت کنید و در حالی که [سخنان بر حق او را] می‌شنوید، از او روی نگردانید.

و مانند کسانی نباشید که [از روی تظاهر] گفتند: شنیدیم در حالی که [از روی حقیقت] نمی‌شنوند.

قطعاً بدترین جنبنندگان نزد خدا، کران [از شنیدن حق] و لالان [از گفتن حق] هستند که [کلام حق را] نمی‌اندیشند!

اگر خدا [نسبت به پذیرفتن هدایت، شایستگی و] خیری در آنان می‌دید، یقیناً ایشان را شنوا [ی حقایق و معارف] می‌کرد، و اگر [با لجبازی و عنادی که فعلاً دارند] آنان را شنوا کند، باز اعراض کنان، روی [از حق] می‌گردانند.

ای اهل ایمان! هنگامی که خدا و پیامبرش شما را به حقایقی که به شما [حیات معنوی و] زندگی [واقعی] می‌بخشد، دعوت می‌کنند اجابت کنید، و بدانید که خدا میان آدمی و دلش حایل و مانع می‌شود [تا حق را باطل و باطل را حق مپندارد] و مسلماً همه شما به سوی او گردآوری خواهید شد.

و از عذابی [که نتیجه گناه، فساد، نزاع، اختلاف و ترک امر به معروف و نهی از منکر است] بپرهیزید، [عذابی] که فقط به ستمکاران از شما نمی‌رسد [بلکه وقتی نازل شود، همه را فرا می‌گیرد، ستمکاران را به خاطر ستم و اهل ایمان را به سبب اختلاف و نزاع و ترک امر به معروف و نهی از منکر] و بدانید که خدا سخت کیفر است.

وَأَذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهِ
وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا
أَمْنَتَكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

وَأَعْلَمُوا أَنَّ مَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ
أَجْرٌ عَظِيمٌ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا
وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو
الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ
يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينَ

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَاتُنَا قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا
مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا إِلَّا أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ

وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ
عَلَيْنَا حِجَابًا مِنَ السَّمَاءِ أَوْ ائْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ
وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ

و یاد کنید هنگامی را که شما در زمین گروهی اندک بودید، و ناتوان و زبون شمرده می‌شدید، و همواره می‌ترسیدید که مردم [مشرک و کافر] شما را بربایند [تا شکنجه و آزار دهند و نابود کنند] پس خدا شما را [در شهر مدینه] جای داد و با یاریش نیرومندان ساخت، و از [نعمت‌های] پاکیزه‌اش به شما روزی بخشید تا سپاس گزاری کنید.

ای اهل ایمان! [با فاش کردن اسرار و جاسوسی برای دشمن] به خدا و پیامبر خیانت نکنید، و به امانت‌های میان خود هم خیانت نورزید، در حالی که می‌دانید [خیانت، عملی بسیار زشت است].

و بدانید که اموال و فرزندان فقط وسیله آزمایش شماست، و خداست که پاداشی بزرگ نزد اوست.

ای اهل ایمان! اگر [در همه امورتان] از خدا پروا کنید، برای شما [بینایی و بصیرتی ویژه] برای تشخیص حق از باطل قرار می‌دهد، و گناهاتان را محو می‌کند، و شما را می‌آموزد؛ و خدا دارای فضل بزرگ است.

و [یاد کن] هنگامی را که کفرپیشگان درباره تو نیرنگ می زدند تا تو را به زندان دراندازند، یا به قتل برسانند یا [از وطن] بیرون کنند، و [در آینده هم، همواره بر ضد تو] نیرنگ می‌زنند و خدا هم جزای نیرنگشان را می‌دهد و خدا بهترین جزا دهنده نیرنگ زندگان است.

و هنگامی که آیات ما را بر آنان می‌خوانند، می‌گویند: البته شنیدیم [ولی این آیات، مطلب فوق العاده‌ای نیست] ما هم اگر بخواهیم مانند آن را می‌گوییم، این آیات جز افسانه پیشینیان نیست!!

و [یاد کن] هنگامی را که گفتند: خدایا! اگر این [قرآن] همان حق [نازل شده] از نزد توست، پس بر ما سنگ‌هایی از آسمان ببار یا عذابی دردناک بر ما بیاور!!

و خدا بر آن نیست که آنان را در حالی که تو در میان آنان به سر می‌بری، عذاب کند و تا ایشان طلب آموزش می‌کنند، خدا عذاب کننده آنان نخواهد بود.

وَمَا لَهُمْ إِلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُۥٓ إِنَّ أَوْلِيَاءَهُۥٓ إِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً وَتَصَدِيَةً فَذُوقُوا
الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ

لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضُهُ
عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ جَمِيعًا فَيَجْعَلُهُ فِي جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ هُمُ
الْخَاسِرُونَ

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَّا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ
يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ

وَقَتِّلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ
فَإِنْ أَنْتَهُوا فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

وَإِنْ تَوَلَّوْا فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلَاكُمْ نِعَمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعَمَ
التَّصِيرُ

و چه چیزی مانع آنان است که خدا عذابشان نکند، در حالی
که [مردم مؤمن را] از ورود به مسجدالحرام [و عبادت در
آن] با آنکه متولیان آن نیستند، باز می‌دارند؛ متولیان
[شایسته و واقعی] این [مکان مقدس] فقط پرهیزکارانند،
ولی بیشتر مشرکان نمی‌دانند [که تولیت آنجا شایسته آنان
نیست].

و نماز و دعایشان در کنار خانه [خدا] چیزی جز سوت
کشیدن و کف زدن نبود، پس به کیفر کفری که همواره
می‌ورزیدید، عذاب [دنیا و آخرت را] بچشید.

مسلمان کسانی که کافرنند، اموالشان را هزینه می‌کنند تا
مردم را از راه خدا بازدارند، و به زودی همه اموالشان را
[برای جلوگیری از گسترش اسلام] خرج می‌کنند؛ سپس
[این عمل] برای آنان مایه حسرت و ندامت می‌شود [زیرا
خواهند دید که ثروتشان را از دست داده‌اند و اسلام هم
گسترش یافته] و آن گاه مغلوب می‌شوند، و آنان که کافرنند
به سوی دوزخ گردآوری خواهند شد.

تا خدا ناپاکان را از پاکان جدا کند، و ناپاکان را روی یکدیگر
گذارد، پس همه را متراکم و انباشته سازد و یکجا در جهنم
قرار دهد؛ [به راستی] آنانند که زیانکار واقعی اند.

به کسانی که کافرنند بگو: اگر از کفر خود بازایستند [و به
اسلام روی آورند] گناهان [ی چون جنگ با پیامبر و
بازداشتن مردم از راه خدا، و منع کردن مؤمنان از ورود به
مسجدالحرام] از آنان بخشیده خواهد شد، و اگر [به
گناهانشان] بازگردند، بی‌تردید همان سنت خدا که در
رابطه با [عذاب و هلاک] پیشینیان جاری شد [بر آنان نیز
جاری می‌شود].

و با آنان بجنگید تا هیچ نوع فساد و فتنه [و خونریزی
و ناامنی] بر جا نماند، و دین [در سراسر گیتی] ویژه خدا
شود؛ پس اگر از فتنه بازایستند [با آنان نجنگید] زیرا خدا
به آنچه انجام می‌دهند، بیناست.

و اگر روی گردانند [باک نداشته باشید] بدانید که خدا
سرپرست و یار شماست؛ نیکو سرپرست و نیکو یاور
است.

وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِّن شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ حُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ
وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ إِن كُنْتُمْ
ءَامَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّفْـِٔ
الْجُمُعَانِ ۖ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوَىٰ وَالرَّكْبُ
أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لَأَخْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيعَدِ وَلَـٰكِن
لِّيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِّيَهْلِكَ مَن هَلَكَ عَن بَيِّنَةٍ
وَيَحْيِي مَن حَيَّ عَن بَيِّنَةٍ ۖ وَإِنَّ اللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ

إِذْ يُرِيكَهُمُ اللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلًا ۖ وَلَوْ أَرْنَكَهُمْ كَثِيرًا
لَّفَسَلْتُمْ وَلَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَـٰكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ إِنَّهُ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ

وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ الْتَقَيْتُمْ فِي أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا
وَيُقَلِّلُكُمْ فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا وَإِلَىٰ
اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ
كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

۴۲

۴۳

۴۴

۴۵
۱۵۱

و بدانید هر چیزی را که [از راه جهاد یا کسب یا هر طریق
مشروعی] به عنوان غنیمت و فایده به دست آوردید [کم
باشد یا زیاد] یک پنجم آن برای خدا و رسول خدا (صلی
الله علیه وآله) و خویشان پیامبر، و یتیمان و مسکینان و در
راه ماندگان است، اگر به خدا و آنچه بر بنده‌اش روز جدا
کننده حق از باطل، روز رویارویی دو گروه [مؤمن و کافر در
جنگ بدر] نازل کردیم، ایمان آورده اید [پس آن را به
عنوان حقی واجب به خدا و رسول و دیگر نامبردگان
بپردازید]؛ و خدا بر هرکاری تواناست.

و [یاد کنید] هنگامی را که شما [در جنگ بدر] بر دامنه‌ای
نزدیک تر به سطح زمین بودید [که برای جنگ جایی
نامناسب بود] و دشمن در دامنه‌ای بالاتر [و مناسب برای
جنگ] قرار داشت، و کاروان [تجاری قریش] در مکانی
پایین تر از شما بود [که توانست دور از دید شما بگریزد]؛ و
اگر [برای رویارویی] با دشمن [زمانی معین و جایی مشخص]
وعده می گذاشتید، نسبت به وعده گاه اختلاف می‌کردید
[ظاهر امر نشان می‌داد که شکست حتمی با شما و پیروزی
قطعی با دشمن است، ولی این پیروزی به صورتی غیر عادی
نصیب شما شد] تا خدا پیروزی شما و شکست آنان را که
[بر اساس اراده اش] انجام شدنی بود تحقق دهد، تا هر که
هلاک می‌شود از روی دلیلی روشن هلاک شود، و هر که
زندگی می‌کند از روی برهانی آشکار زندگی کند؛ و یقیناً خدا
شنا و داناست.

و [یاد کن] هنگامی را که خدا در رؤیاهای مکررت [نفرات]
آنان را [که بر ضد تو و اهل ایمان تصمیم به جنگ داشتند]
به تو اندک و ناچیز نشان داد [تا آن را برای یارانت بیان
کنی]؛ و اگر آنان را بسیار و زیاد نشان می‌داد، شما [ای
یاران پیامبر!] قطعاً سست می‌شدید و در کار جنگ نزاع و
اختلاف می‌کردید، ولی خدا شما را [با آگاه شدن از رؤیای
پیامبر، از سستی و اختلاف] رهایی بخشید؛ زیرا او به آنچه
در سینه هاست، داناست.

و [یاد کنید] هنگامی را که در جنگ بدر باهم برخورد
کردید، دشمن را در چشم شما اندک نشان داد، و شما را
نیز در چشم آنان اندک نشان داد [اگر چه در گرما گرم
جنگ، شما را در نظر آنان بسیار و آنان را در نظر شما اندک
نشان داد] تا خدا پیروزی شما و شکست آنان را که [بر
اساس اراده اش] انجام شدنی بود، تحقق دهد؛ و همه
کارها به سوی خدا بازگردانده می‌شود.

ای اهل ایمان! هنگامی که [در میدان نبرد] با گروهی [از
مشرکان و کافران] برخورد کردید، ایستادگی نمایید و خدا
را بسیار یاد کنید تا رستگار شوید.

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَأَصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ

وَإِذْ زَيْنَ لَّهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَّكُمْ فَلَمَّا تَرَأَتِ الْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَى عَقَبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنْكُمْ إِنِّي أَرَىٰ مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ

إِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ غَرَّ هَؤُلَاءِ دِينُهُمْ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ

ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ

كَذَّابٌ ءَالِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ

و از خدا و پیامبرش فرمان برید، و با یکدیگر نزاع و اختلاف مکنید، که سست و بد دل می‌شوید، و قدرت و شوکتان از میان می‌رود؛ و شکیبایی ورزید؛ زیرا خدا با شکیبایان است.

و مانند کسانی مباشید که از خانه‌هایشان از روی مستی و غرور، و برای خودنمایی بیرون آمدند و مردم را از راه خدا باز می‌داشتند [ولی سرانجام دچار شکست ذلت باری شدند] ؛ و خدا به آنچه انجام می‌دهند، احاطه دارد.

و [یاد کنید] هنگامی را که شیطان اعمالشان را [که در راه دشمنی با پیامبر و لشکرکشی بر ضد اهل ایمان بود] در نظرشان آراست و گفت: امروز [به سبب جمعیت بسیار و آرایش جنگی شما] هیچ کس از مردمان [با ایمان] پیروز شونده بر شما نیست، و من پناه دهنده به شمایم، ولی زمانی که دو گروه [مؤمن و مشرک] با یکدیگر برخورد کردند، به عقب برگشت و پا به فرار گذاشت، و گفت: من از شما [یاران و پیروانم] بیزارم، من چیزی را [چون نزول فرشتگان] می‌بینم که شما نمی‌بینید، البته من از خدا می‌ترسم و خدا سخت کیفر است.

و [یاد کنید] هنگامی را که منافقان و آنان که در دل‌هایشان بیماری [شک و تردید نسبت به حقایق] است، می‌گفتند: مؤمنان را دینشان [با این جمعیت اندک و اسلحه ناچیز برای شرکت در میدان نبرد] فریفت، و [آنان باور نمی‌کردند که] هر کس بر خدا توکل کند [بی‌تردید پیروز می‌شود]؛ زیرا خدا توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

و اگر آن زمانی را که فرشتگان جان کافران را می‌ستانند، مشاهده کنی [می‌بینی] که بر چهره و پشتشان ضربات سنگینی می‌کوبند و [به آنان نهیب می‌زنند که] عذاب سوزان را بچشید!!

این به سبب گناهی است که مرتکب شده‌اند و گرنه خدا نسبت به بندگان [حتی به کمترین چیزی از ستم] ستمکار نیست.

[عادتِ اینان] مانند عادت فرعونیان و پیشینیان آنان است که به آیات خدا کافر شدند، پس خدا آنان را به کیفر گناهانشان [به عذابی سخت] گرفت؛ زیرا خدا نیرومند و سخت کیفر است.

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

كَذَّابٍ ءَالٍ فِرْعَوْنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُم بِذُنُوبِهِمْ وَأَغْرَقْنَا ءَالَ فِرْعَوْنَ وَكُلَّ كَاۡنُوا ظَالِمِينَ

۵۴

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

۵۵

ٱلَّذِينَ عَاهَدَتْ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْفُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ

۵۶

فَإِمَّا تَثَقَّفَتْهُمْ فِي ٱلْحَرْبِ فَشَرِدَ بِهِم مِّنْ خَلْفِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ

۵۷

وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِن قَوْمٍ خِيَانَةً فَٱنْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَىٰ سَوَآءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْخَآئِنِينَ

۵۸

وَلَا يَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ سَبَقُواْ إِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُونَ

۵۹
۱۵۳

وَأَعِدُّواْ لَهُم مَّا أَسْتَطَعْتُمْ مِّن قُوَّةٍ وَمِن رِّبَاطِ ٱلْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِۦ عَدُوَّ ٱللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَءَاخِرِينَ مِّن دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ ٱللَّهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا تُنْفِقُواْ مِن شَيْءٍ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لَا تُظْلَمُونَ

۶۰

وَإِن جَنَحُواْ لِلسَّلْمِ فَٱجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ

۶۱
حزب
۷۴

این [کیفر سخت] به سبب این است که خدا بر آن نیست که نعمتی را که به قومی عطا کرده [به عذاب و نقت] تغییر دهد تا زمانی که آنان آنچه را در خود [از عقاید حقّه، حالات پاک و اخلاق حسنه‌ای که] دارند [به کفر، شرک، عصیان و گناه] تغییر دهند؛ و یقیناً خدا شنوا و داناست.

[عادت اینان] مانند عادت فرعونیان و پیشینیان آنان است که آیات پروردگارشان را تکذیب کردند، در نتیجه ایشان را به کیفر گناهانشان هلاک نمودیم، و فرعونیان را غرق کردیم و همه آنان ستمکار بودند.

یقیناً بدترین جنبندگان نزد خدا کسانی هستند که کافرند و [به سبب لجبازی و عنادشان] ایمان نمی‌آورند.

همان کسانی که با برخی از آنان [بارها] پیمان بستنی، ولی هر بار پیمانشان را می شکنند و از خدا پروا نمی‌کنند.

پس اگر در میدان جنگ، بر آنان دست یافتی [با وارد کردن مجازات و عقوبت سنگین بر ایشان] دیگر کسانی را که دنبال آنانند [و قصد جنگ با تو را دارند] تار و مار کن تا متذکر [قدرت شما] شوند [و از خیال جنگ با تو بازایستند].

و اگر از خیانت و پیمان شکنی گروهی [که با آنان هم پیمانی] بیم داری، پس به آنان خبر ده که [پیمان] به صورتی مساوی [و طرفینی] گسسته است؛ زیرا خدا خائنان را دوست ندارد.

و آنان که کافرند گمان نکنند که با پیمان شکنی خود [بر قدرت حق] پیشی بسته‌اند، اینان نمی‌توانند [ما را] عاجزکنند [تا از دسترس قدرت ما بیرون روند].

و در برابر آنان آنچه در قدرت و توان دارید از نیرو [و نفرات و ساز و برگ جنگی] و اسبان ورزیده [برای جنگ] آماده کنید تا به وسیله آنها دشمن خدا و دشمن خودتان و دشمنانی غیر ایشان را که نمی‌شناسید، ولی خدا آنان را می‌شناسد بترسانید. و هر چه در راه خدا هزینه کنید، پاداشش به طور کامل به شما داده می‌شود، و مورد ستم قرار نخواهید گرفت.

و اگر دشمنان به صلح گرایند، تو هم به صلح گرای، و بر خدا توکل کن، که یقیناً او شنوا و داناست.

وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَيْدَكَ
بِنَصْرِهِ ۖ وَبِالْمُؤْمِنِينَ

وَأَلَفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَّا
أَلَفْتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلَفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ
مِنْكُمْ عِشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ
مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا
يَفْقَهُونَ

أَلَنْ خَفَّفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِنْ
يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ
مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ

مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَكُونَ لَهُ أَسْرَىٰ حَتَّىٰ يُثْخِنَ فِي الْأَرْضِ
تُرِيدُونَ عَرَضَ الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ ۖ وَاللَّهُ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ

لَوْلَا كِتَابٌ مِّنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ

فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ

و اگر بخواهند [در زمینه صلح و آشتی] تو را بفریبند، یقیناً
خدا تو را بس است؛ اوست کسی که تو را با یاری خود و به
وسیله مؤمنان نیرومند ساخت.

و میان دل‌هایشان الفت و پیوند برقرار کرد که اگر همه
آنچه را در روی زمین است، هزینه می‌کردی نمی‌توانستی
میان دل‌هایشان الفت اندازی، ولی خدا میان آنان ایجاد
فت کرد؛ زیرا خدا توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

ای پیامبر! خدا و مؤمنانی که از تو پیروی می‌کنند [از نظر
حمایت و پشتیبانی] برای تو بس است.

ای پیامبر! مؤمنان را به جنگ برانگیز که اگر از شما بیست
نفر صابر باشند بر دویست نفر چیره می‌شوند، و اگر از شما
صد نفر [صابر] باشند بر هزار نفر از کافران چیره می‌شوند؛
زیرا آنان گروهی هستند [که حقایق توحید و قدرت خدا را]
نمی‌فهمند.

اکنون خدا به شما تخفیف داد و معلوم داشت که در شما
ضعفی هست؛ بنابراین اگر از شما صد نفر صابر باشند بر
دویست نفر چیره می‌شوند، و اگر هزار نفر [صابر] باشند،
به فرمان خدا بر دو هزار نفر چیره می‌شوند؛ و خدا با
صابران است.

هیچ پیامبری را نسزد و نشاید که [پیش از جنگ و پیروزی
بر دشمن] اسیران جنگی بگیرد، تا زمانی که [دشمن را به
طور کامل] در زمین از قدرت و توان بیندازد [و موقعیت
دین و مؤمنان در جهان پابرجا و استوار گردد آن گاه اسیر
بگیرد؛ شما ای یاران پیامبر!] متاع ناچیز و ناپایدار دنیا را
می‌خواهید، و خدا [برای شما] آخرت را می‌خواهد؛ و خدا
توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

اگر فرمان و حکم لازمی که از سوی خدا گذشته است، نبود
[که پیش از اتمام حجت کسی را عذاب نکند] مسلماً شما را
به سبب اسیرانی که [بدون اجازه پیامبر و پیش از شروع
جنگ] گرفتید، عذابی بزرگ می‌رسید.

آنچه از غنیمت [در میدان جنگ] گرفته اید، حلال و پاکیزه
بخورید و از خدا پروا کنید؛ یقیناً خدا بسیار آمرزنده و
مهربان است.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِمَنْ فِي أَيْدِيكُمْ مِنَ الْأَسْرَىٰ إِن يَعْلَمِ
اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّا أَخَذَ مِنْكُمْ
وَيَغْفِرَ لَكُمْ ۖ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

۷۱

وَإِنْ يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ فَأَمْكَنَ
مِنْهُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

۷۲

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَاوُوا وَنَصَرُوا أُولَٰئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ
بَعْضٍ ۗ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِنْ وَلِيَّتِهِمْ
مِنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا ۚ وَإِنِ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ
فَعَلَيْكُمْ النَّصْرُ ۖ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ ۗ وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

۷۳

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۚ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ
فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ

۷۴

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ
ءَاوُوا وَنَصَرُوا أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۚ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

۷۵

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْ بَعْدِ وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ
فَأُولَٰئِكَ مِنْكُمْ ۚ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي
كِتَابِ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

ای پیامبر! به اسیرانی که در اختیار شمايند، بگو: اگر خدا
خيري در دل‌های شما بداند، بهتر از مالي که [در برابر
آزادي شما] از شما گرفته‌اند به شما مي‌دهد، و گناهاتان را
مي‌آمرزد و خدا بسيار آمرزنده و مهربان است.

و اگر اسيران آزاد شده بخواهند [پس از آزاد شدنشان] به
تو خيانت ورزند، [کار جديد و تازه‌ای نيست] آنان پيش از
اين هم به خدا خيانت ورزيدند، پس او تو را بر آنان مسلط
ساخت؛ و خدا دانا و حکيم است.

مسلمان کسانی که ايمان آوردند، و هجرت کردند، و با اموال و
جان‌هايشان در راه خدا جهاد نمودند، و کسانی که مهاجران
را پناه و جا دادند و ياری کردند، اينانند که يار و دوست
يکديگرند. و کسانی که ايمان آوردند و هجرت نکردند شما
را از دوستی آنان هيچ سودی نيست تازماني که هجرت
کنند؛ و اگر در امور دين از شما ياری طلبند، بر شماست که
آنان را ياری دهيد مگر آنکه ياری دادن شما به زيان گروهی
باشد که ميان شما و آنان پيمان [ترک جنگ] برقرار است؛ و
خدا به آنچه انجام مي‌دهيد، بيناست.

و آنان که کافرنند، دوستان و ياران يکديگرند [و] اگر شما
فرمان پيوند [با اهل ايمان و قطع رابطه با کافران] را به
اجرا نگذاريد فتنه و فساد بزرگ در زمين پيدا خواهد
شد.

و کسانی که ايمان آوردند و هجرت کردند و در راه خدا جهاد
نمودند و آنان که مهاجران را پناه دادند و ياری کردند،
مؤمنان حقيقي فقط آنانند، براي آنان آمرزش و رزق نيكو و
فراواني است.

و آنان که بعد [از مؤمنان و نخستين مهاجران] ايمان آوردند
و هجرت کردند و همراه شما با دشمنان جنگيدند، از
شمايند؛ و خويشاوندان [بنابر آنچه نسبت به برنامه ارث]
در کتاب خدا مقرر شده از ديگران سزاوارترند؛ يقيناً خدا
به همه چيز داناست.

بَرَاءَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ

۲

فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَأَنَّ اللَّهَ مُحْزِي الْكَافِرِينَ

۳

وَأَذِّنْ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ فَإِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

۴

إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا وَلَمْ يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُوا إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَىٰ مُدَّتِهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ

۵

فَإِذَا أُنْسِلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرْمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَأَحْصُرُوهُمْ وَأَقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

۶

وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ

این [اعلام] بیزاری و لغو پیمان از سوی خدا و پیامبرش به کسانی از مشرکان است که با آنان پیمان بسته اید.

بنابراین، چهار ماه حرام را [در کمال آزادی و امنیت] در زمین گردش کنید و بدانید که شما عاجز کننده خدا نیستید [تا بتوانید از دسترس قدرت او بیرون روید] و خدا خوار کننده کافران است.

و این اعلامی است از سوی خدا و پیامبرش به همه مردم در روز حج اکبر که: یقیناً خدا و پیامبرش از مشرکان بیزارند [و هیچ تعهدی نسبت به آنان ندارند]؛ پس [ای مشرکان!] اگر [از پیمان شکنی و خیانت] توبه کنید [و مسلمان شوید] برای شما بهتر است و اگر روی [از وفای به پیمان و اسلام] بگردانید، بدانید که شما عاجز کننده خدا نیستید [تا بتوانید از دسترس قدرت او بیرون روید]؛ و کسانی را که کفر ورزیدند، به عذابی دردناک مژده ده.

مگر کسانی از مشرکان که با آنان پیمان بستید، سپس چیزی [از شرایط پیمان را] نسبت به شما نکاستند و احدی [از دشمنان را] بر ضد شما یاری نکردند، پس به پیمانشان تا پایان مدتشان وفادار باشید؛ زیرا خدا پرهیزکاران را دوست دارد.

پس هنگامی که ماه‌های حرام سپری شود، مشرکان را هر جا یافتید، بکشید و به اسیری بگیرید و محاصره کنید و در هر کمین گاهی به کمین آنان بنشینید؛ ولی اگر توبه کردند و نماز را بر پا داشتند و زکات پرداختند، پس آزادشان گذارید؛ زیرا خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

و اگر یکی از مشرکان از تو پناه خواست، پس پناهِش بده تا سخن خدا را بشنود، آن گاه او را به جایگاه امنش برسان؛ این به سبب آن است که آنان گروهی هستند که [حقیق] را [نمی‌دانند] باشد که در پناه تو و شنیدن سخن حق مسلمان شوند.

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ
إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقْتُمُوا
لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ

كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ إِلَّا وَلَا
ذِمَّةً يُرْضُونَكُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَىٰ قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ
فَلْسِفُونَ

أَشْتَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ
سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وَلَا ذِمَّةً وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ

فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي
الدِّينِ وَنُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

وَإِنْ نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ مِّنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ
فَقَتِّلُوا أَيْمَةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ

أَلَا تَقْتُلُونَ قَوْمًا نَّكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ
وَهُمْ بَدَءُوكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ أَتَخْشَوْنَهُمْ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ
كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ

۸

۹

۱۰

۱۱

۱۲

۱۳

چگونه مشرکان را نزد خدا و پیامبرش پیمانی [استوار]
تواند بود [در صورتی که همواره پیمان شکنی می‌کنند] مگر
کسانی که با آنان در کنار مسجد الحرام پیمان بسته اید،
پس تا زمانی که [به پیمانشان] با شما پایداری کنند، شما
هم به پیمانتان با آنان پایداری کنید؛ زیرا خدا پرهیزکاران
را دوست دارد.

چگونه [مشرکان بر پیمان خود پای بندند؟] و در صورتی که
اگر بر شما چیره شوند، نه [پیوند] خویشاوندی را در حق
شما رعایت می‌کنند، نه پیمانی را!! شما را با زبانشان خشنود
می‌کنند، ولی دل‌هایشان [از خشنود کردن شما] امتناع دارد
و بیشترشان فاسقند.

آیات خدا را در برابر بهایی اندک فروختند و مردم را از راه
خدا بازداشتند؛ راستی چه بد است آنچه را همواره انجام
می‌دادند.

در حق هیچ مؤمنی رعایت [پیوند] خویشاوندی و پیمانی را
نمی‌کنند؛ و آنان همان تجاوز کارانند.

پس اگر [از پیمان شکنی، قطع رحم، کفر و شرک] توبه کنند
و نماز را بر پا دارند و زکات بپردازند، برادران دینی
شمایند؛ و ما آیات خود را برای گروهی که [واقعیت را]
می‌دانند، به صورت‌های گوناگون بیان می‌کنیم.

و اگر پیمان‌هایشان را پس از تعهدشان شکستند و در دین
شما زبان به طعنه و عیب جویی گشودند، در این صورت با
پیشوایان کفر بجنگید که آنان را [نسبت به پیمان‌هایشان]
هیچ تعهدی نیست، باشد که [از طعنه زدن و پیمان شکنی]
باز ایستند.

چرا و برای چه نمی‌جنگید؟ آن هم با گروهی که پیمان‌های
خود را شکستند، و عزمشان را بر بیرون کردن پیامبر از
وطنش جزم کردند و هم آنان بودند که نخستین بار با شما
جنگیدند، آیا از آنان می‌ترسید؟! در صورتی که اگر مؤمن
هستید، خدا سزاوارتر است که از او بترسید.

قَتَلُوهُمْ يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ
عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ

وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا
مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا
الْمُؤْمِنِينَ وَلِيجَةً وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسْجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَى
أَنْفُسِهِم بِالْكَفْرِ أُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي النَّارِ هُمْ
خَالِدُونَ

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ
الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَئِكَ أَنْ
يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ

أَجْعَلْنٰمْ سِقَايَةَ الْحَآجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ ءَامَنَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهِدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ
اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ
وَأَنْفُسِهِمْ أَعْظَمَ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ

با آنان بجنگید تا خدا آنان را به دست شما عذاب کند و
رسوایشان نماید و شما را بر آنان پیروزی دهد و سینه‌های
[پر سوز و غم] مردم مؤمن را شفا بخشد.

و خشم دل‌هایشان را از میان ببرد؛ و خدا توبه هر کس را
بخواهد می‌پذیرد؛ و خدا دانا و حکیم است.

آیا گمان کرده اید که شما را به خود واگذارند [و به بوته
آزمایش نیازمایند] در حالی که هنوز کسانی از شما را که
جهاد کردند و غیر خدا و پیامبرش و مؤمنان را محرم اسرار
خود نگرفتند، از دیگران معلوم و مشخص نکرده است
[یقیناً باید آزمایش شوید تا مؤمن از غیر مؤمن معلوم و
مشخص شود]؛ و خدا به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

و مشرکان در حالی که بر ضد خود به کفر [و انکار حقایق]
گواهی می‌دهند، صلاحیت آباد کردن مساجد خدا را ندارند؛
اینانند که اعمالشان تباه و بی اثر است و در آتش
جاودانه‌اند.

آباد کردن مساجد خدا فقط در صلاحیت کسانی است که به
خدا و روز قیامت ایمان آورده و نماز را بر پا داشته و زکات
پرداخته و جز از خدا تترسیده اند؛ پس امید است که اینان
از راه یافتگان باشند.

آیا آب دادن به حاجیان و آباد کردن مسجدالحرام را مانند
[عمل] کسی قرار داده اید که به خدا و روز قیامت ایمان
آورده و در راه خدا جهاد کرده است؟! [این دو] نزد خدا
برابر و یکسان نیستند و خدا گروه ستمکاران را هدایت
نمی‌کند.

آنان که ایمان آوردند و هجرت کردند و با اموال و
جان‌هایشان در راه خدا به جهاد برخاستند، منزلتشان در
پیشگاه خدا بزرگ تر و برتر است، و فقط اینانند که
کامیابند.

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّتِ لَهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُّقِيمٌ

۲۲

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

۲۳

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا ءَابَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ مِّنْكُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

۲۴

قُلْ إِن كَانَ ءَابَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِينُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرٍ ۚ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

۲۵
۱۵۹

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُم مُّدْبِرِينَ

۲۶

ثُمَّ أَنزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ ۖ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنزَلَ جُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ

پروردگارشان آنان را نزد خود به رحمت و خشنودی و بهشت‌هایی که برای آنان در آنها نعمت‌های پایدار است، مژده می‌دهد.

همواره در آنجا جاودانه اند؛ یقیناً نزد خدا پاداشی بزرگ است.

ای اهل ایمان! اگر پدرانتان و برادرانتان کفر را بر ایمان ترجیح دهند، آنان را دوستان و سرپرستان خود مگیرید؛ و کسانی از شما که آنان را دوست و سرپرست خود گیرند، هم اینانند که ستمکارند.

بگو: اگر پدرانتان و فرزندانان و برادرانتان و همسرانتان و خویشانتان و اموالی که فراهم آورده اید و تجارتی که از بی رونقی و کسادى اش می‌ترسید و خانه‌هایی که به آنها دل خوش کرده اید، نزد شما از خدا و پیامبرش و جهاد در راهش محبوب ترند، پس منتظر بمانید تا خدا فرمان عذابش را بیاورد؛ و خدا گروه فاسقان را هدایت نمی‌کند.

بی‌تردید خدا شما را در جبهه‌های زیاد و عرصه‌های بسیار یاری کرد و [به ویژه] روز [نبرد] حنین، آن زمان که فزونی افرادتان شما را مغرور و شگفت زده کرد، ولی [فزونی عدد] چیزی از خطر را از شما برطرف نکرد، و زمین با همه وسعت و فراخی اش بر شما تنگ شد، سپس پشت به دشمن از عرصه نبرد گریختید.

آن گاه خدا آرامش خود را [که حالت طمأنینه قلبی است] بر پیامبرش و مؤمنان نازل کرد، و لشکریانی که آنان را نمی‌دیدید [برای یاری مؤمنان] فرود آورد، و کسانی را که کفر می‌ورزیدند، به عذاب سختی مجازات کرد؛ و این است کیفر کفرپیشگان.

ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ
رَحِيمٌ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا
الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا ۖ وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً
فَسَوْفَ يُغْنِيَكُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّ شَاءَ ٱللَّهُ عَلِيمٌ
حَكِيمٌ

قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَلَا بِٱلْيَوْمِ ٱلْآخِرِ وَلَا
يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُ ۚ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ ٱلْحَقِّ مِنَ
الَّذِينَ أُوتُوا ٱلْكِتَآبَ حَتَّىٰ يُعْطُوا ٱلْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ
صَاغِرُونَ

وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ عُزَيْرٌ ٱبْنُ ٱللَّهِ وَقَالَتِ ٱلنَّصَارَى ٱلْمَسِيحُ
ٱبْنُ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ يُضَاهِئُونَ قَوْلَ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَتَلْتَهُمُ ٱللَّهُ ۖ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ

ٱتَّخَذُوا أَحْبَابَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَٱلْمَسِيحِ
ٱبْنِ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَٰهًا وَاحِدًا ۖ لَّا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ
سُبْحَٰنَهُ ۚ عَمَّا يُشْرِكُونَ

سپس خدا بعد از این [گناه بزرگ که فرار از جنگ است] توبه هر کس را که بخواهد می‌پذیرد؛ و خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

ای اهل ایمان! جز این نیست که مشرکان پلیدند؛ پس نباید بعد از امسال به مسجدالحرام نزدیک شوند؛ و اگر [به سبب قطع رابطه با آنان و تعطیل شدن داد و ستد با ایشان] از بی نوایی و تنگدستی می‌ترسید، خدا اگر بخواهد شما را از فضل و احسانش بی‌نیاز می‌کند؛ یقیناً خدا دانا و حکیم است.

با کسانی از اهل کتاب که به خدا و روز قیامت ایمان نمی‌آورند، و آنچه را خدا و پیامبرش حرام کرده‌اند، حرام نمی‌شمارند، و دین حق را نمی‌پذیرند، بجنگید تا با دست خود در حالی که [نسبت به احکام دولت اسلامی] متواضع و فروتن اند، جزیه بپردازند.

و یهود گفتند: عَزِیر، پسر خداست. و نصاری گفتند: مسیح، پسر خداست. این گفتاری [بی‌دلیل و برهان] است که به زبان می‌آورند، و به گفتار کسانی که پیش از این [به حقایق] کفر ورزیدند، شباهت دارد؛ خدا آنان را نابود کند، چگونه [از حق به باطل] منحرف می‌شوند.

آنان دانشمندان و راهبان‌شان و مسیح پسر مریم را به جای خدا به خدایی گرفتند؛ در حالی که مأمور نبودند مگر اینکه معبود یگانه را که هیچ معبودی جز او نیست بپرستند؛ منزّه و پاک است از آنچه شریک او قرار می‌دهند.

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لِيَأْكُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فُتْكُوىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كَنْزْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْنِزُونَ

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنفُسَكُمْ وَقَتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا يُقْتَلُونَكُم كَافَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ

همواره می‌خواهند نور خدا را با سخنان باطل [و تبلیغات بی‌پایه] خود خاموش کنند؛ ولی خدا جز اینکه نور خود را کامل کند، نمی‌خواهد، هر چند کافران خوش نداشته باشند.

اوست که پیامبرش را با هدایت و دین حق فرستاد، تا آن را بر همه ادیان پیروز گرداند، هر چند مشرکان خوش نداشته باشند.

ای اهل ایمان! یقیناً بسیاری از عالمان یهود و راهبان، اموال مردم را به باطل [و به صورتی نامشروع] می‌خورند و همواره [مردم را] از راه خدا باز می‌دارند؛ و کسانی را که طلا و نقره می‌اندوزند و آن را در راه خدا هزینه نمی‌کنند، به عذاب دردناکی مژده ده.

روزی که آن اندوخته‌ها را در آتش دوزخ به شدت گرما دهند و پیشانی و پهلو و پشتشان را به آن داغ کنند [و به آنان نهیب زنند] این است ثروتی که برای خود اندوختید، پس کیفر زراندوزی خود را بجشید.

یقیناً شماره ماه‌ها در پیشگاه خدا از روزی که آسمان‌ها و زمین را آفریده در کتاب [علم] خدا دوازده ماه است؛ از آنها چهار ماهش حرام است؛ این است حساب استوار و پایدار؛ پس در این چهار ماه [با جنگ و فتنه و خونریزی] بر خود ستم روا مدارید و با همه مشرکان همان گونه که آنان با همه شما می‌جنگند، بجنگید و بدانید خدا با پرهیزکاران است.

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا
يُحِلُّونَهُ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا لِّيُوَاطِّئُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ
فَيَحِلُّوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ زَيْنَ لَهُمْ سُوءَ أَعْمَلِهِمْ وَاللَّهُ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ أَنْفِرُوا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ أَتَأْقِلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ أَرْضَيْتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ
الْآخِرَةِ فَمَا مَتَّعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ

إِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلَ قَوْمًا غَيْرَكُمْ
وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِي
أَثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ
مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَّمْ تَرَوْهَا
وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا
وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

بی‌تردید به تأخیر انداختن [حرمت ماهی به ماه دیگر]
افزایشی در کفر است؛ [و این بدعتی است که سردمداران
کفر] کافران را به سبب آن [نسبت به ماه‌های حرام واقعی]
گمراه می‌کنند، یک سال ماه حرام را حلال می‌شمارند و در
دیگر سال آن را حرام می‌دانند تا با شماره ماه‌هایی که خدا
حرام کرده هماهنگ و مطابق سازند ولی [در نهایت] آنچه را
خدا حرام کرده از پیش خود حلال می‌کنند؛ زشتی
کارهایشان در نظرشان آراسته شده و خدا گروه کافران را
هدایت نمی‌کند.

ای اهل ایمان! شما را چه عذر و بهانه‌ای است هنگامی که به
شما گویند: برای نبرد در راه خدا باشتاب [از شهر و
دیارتان] بیرون روید؛ به سستی و کاهلی می‌گرایید [و به
دنیا و شهواتش میل می‌کنید؟! آیا به زندگی دنیا به جای
آخرت دل خوش شده اید؟ کالای زندگی دنیا در برابر آخرت
جز کالایی اندک نیست.

اگر باشتاب بیرون نروید، خدا شما را به عذابی دردناک
عذاب می‌کند و گروه دیگری را به جای شما می‌آورد؛ و شما
[با نرفتن به میدان نبرد] هیچ زبانی به خدا نمی‌رسانید؛ و
خدا بر هر کاری تواناست.

اگر پیامبر را یاری ندهید، یقیناً خدا او را یاری می‌دهد؛
چنان که او را یاری داد هنگامی که کافران از مکه بیرونش
کردند در حالی که یکی از دو تن بود، آن زمان هر دو در غار
[ثور نزدیک مکه] بودند، همان زمانی که به همراهش گفت:
اندوه به خود راه مده خدا با ماست. پس خدا آرامش خود را
[که حالت طمأنینه قلبی است] بر پیامبر نازل کرد، و او را با
لشکریانی که شما ندیدید، نیرومند ساخت، و شعار کافران
را پست تر قرار داد، و شعار خداست که شعار والتر و برتر
است؛ و خدا توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

أَنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَاتَّبَعُوكَ وَلَٰكِنْ بَعْدَتْ عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ وَسَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذْنَتْ لَهُمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَاذِبِينَ

لَا يَسْتَعِذُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ

إِنَّمَا يَسْتَعِذُّكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ

وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَٰكِنْ كَرِهَ اللَّهُ انْبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ الْقَاعِدِينَ

لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَا وُضْعُوا خِلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمَّاعُونَ لَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ

با شتاب با تجهیزات سبک و سنگین [و سواره، پیاده، پیر و جوان به سوی میدان نبرد] بیرون روید، و با اموال و جان هایتان در راه خدا جهاد کنید که اگر دانا [ی به حقایق] باشید این برای شما بهتر است.

اگر [برای مسلمانان سست اراده و منافقان مسلمان نما] غنیمتی [بی رنج و مشقت] در دسترس بود و [راه] سفر [به سوی میدان نبرد] کوتاه و آسان بود، مسلماً به دنبال تو می‌آمدند، ولی پیمودن راه طولانی پر مشقت به نظرشان طاقت فرسا آمد، و به زودی به خدا سوگند می‌خورند که اگر توانایی داشتیم یقیناً با شما بیرون می‌آمدیم [آنان] خود را [به دروغ و تزویرشان] هلاک می‌کنند و خدا می‌داند که بی‌تردید آنان دروغگویند.

خدا تو را مورد بخشش و لطف قرار دهد، چرا پیش از آنکه [راستگویی] راستگوییان بر تو روشن شود، و دروغگویان را بشناسی [از روی مهر و محبتی که به ایشان داری] به آنان اجازه [ترک جنگ] دادی؟

آنان که به خدا و روز قیامت ایمان دارند از تو برای بازایستادن از جهاد با اموال و جان‌هایشان اجازه نمی‌خواهند [بلکه در هر شرایطی مشتاقانه به سوی میدان نبرد بیرون می‌روند]؛ و خدا به پروا پیشگان داناست.

فقط کسانی از تو اجازه ترک جهاد می‌خواهند که به خدا و روز قیامت ایمان ندارند و دل‌هایشان [در انجام فرمان‌های حق] دچار تردید است و همواره در تردیدشان سرگردانند.

و اگر برای بیرون رفتن [به سوی میدان نبرد] تصمیم جدی داشتند، مسلماً برای آن ساز و برگ آماده می‌کردند، ولی خدا [به سبب سستی اراده و نفاقشان] برانگیختن آنان را [به سوی میدان نبرد] خوش نداشت، پس آنان را از حرکت بازداشت، و [انگار به آنان] گفته شد: با نشستگان [در خانه‌ها که به علتی معذور از جنگند] بنشینید.

اگر [هم] با شما بیرون می‌آمدند، جز شرّ و فساد به شما نمی‌افزودند و مسلماً خود را برای سخن چینی [و نمایی] در میان شما قرار می‌دادند تا [برای از هم گسستن شیرازه سپاه اسلام] فتنه جویی کنند و در میان شما جاسوسانی برای آنان هستند [که به نفعشان خبرچینی می‌کنند]؛ و خدا به ستمکاران داناست.

لَقَدْ ابْتَغُوا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَبُوا لَكَ الْأُمُورَ حَتَّى جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَافِرُونَ

قطعاً پیش از این هم فتنه جویی می‌کردند و امور را بر تو وارونه و دگرگون می‌ساختند، تا آنکه [باری] حق آمد و فرمان خدا [که تحقق پیروزی و موفقیت شماست] آشکار شد، در حالی که آنان خوش نداشتند.

وَمِنْهُمْ مَن يَقُولُ أُنْذَن لِّي وَلَا تَفْتِنِّي ۚ أَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوا ۗ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ

و از منافقان کسانی هستند که می‌گویند: ما را اجازه ترک نبرد ده و به فتنه و گناه دچار مکن. آگاه باش که [آنان با این درخواست ناهنجارشان] به فتنه و گناه افتاده اند؛ و یقیناً دوزخ بر کافران احاطه دارد.

إِنْ تُصِْبَكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۖ وَإِنْ تُصِْبَكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا قَدْ أَخَذْنَا أَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا وَهُمْ فَرِحُونَ

اگر [در میدان نبرد] پیروزی و غنیمت به تو رسد، غمگینشان می‌کند، و اگر تو را آسیب و زیانی رسد، می‌گویند: ما پیش از این تصمیم خود را [بر شرکت نکردن در جنگ] گرفته بودیم [و احتیاط را از دست ندادیم] و در حالی که خوشحال و شادمانند [به خانه و زندگی و به سوی امور مادی] باز می‌گردند.

قُلْ لَّنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

بگو: هرگز به ما جز آنچه خدا لازم و مقرر کرده، نخواهد رسید، او سرپرست و یار ماست و مؤمنان فقط باید بر خدا توکل کنند.

قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلَّا إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ ۖ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَنْ يُصِيبَكُمْ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِنْدِهِ ۚ أَوْ بِأَيْدِينَا ۚ فَتَرَبَّصُوا إِنَّا مَعَكُمْ مُتَرَبِّصُونَ

بگو: آیا درباره ما جز یکی از دو نیکی [پیروزی یا شهادت] را انتظار می‌برید؟ در صورتی که ما درباره شما انتظار می‌بریم که خدا از سوی خود یا به دست ما عذابی به شما برساند؛ پس انتظار برید که ما هم با شما منتظریم.

قُلْ أَنْفِقُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَّنْ يُّتَقَبَلَ مِنْكُمْ ۚ إِنَّكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا فَاسِقِينَ

بگو: [ای منافقان!] چه از روی میل و رغبت یا بی‌میلی و اکراه انفاق کنید، هرگز از شما پذیرفته نشود؛ زیرا شما گروهی فاسق هستید.

وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ تُقَبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَتُهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَبِرَسُولِهِ ۚ وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَىٰ وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَارِهُونَ

هیچ چیز آنان را از پذیرفته شدن انفاقشان باز نداشت، مگر آنکه آنان به خدا و پیامبرش کافر شدند، و نماز را جز با کسالت و سستی به جا نمی‌آوردند، و جز با بی‌میلی و ناخشنودی انفاق نمی‌کنند.

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ
بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ

وَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنَّهُمْ لَمِنْكُمْ وَمَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَكِنَّهُمْ
قَوْمٌ يَفْرُقُونَ

لَوْ يَجِدُونَ مَلَجًا أَوْ مَغْرَبًا أَوْ مُدْخَلًا لَوَلَّوْا إِلَيْهِ وَهُمْ
يَجْمَحُونَ

وَمِنْهُمْ مَن يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رِضًا
وَإِنْ لَّمْ يُعْطُوا مِنْهَا إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ

وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ
سَيُوتِينَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ

إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا
وَالْمَوْلَافَةِ قُلُوبِهِمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَرَمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَأَبْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

وَمِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ قُلْ أُذُنٌ خَيْرٌ
لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا
مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

اموال و فرزندانشان تو را به شگفت نیاورد؛ خدا می‌خواهد
آنان را در این زندگی دنیا به وسیله آنها عذاب کند، و
جانشان در حالی که کافرنند بیرون رود.

[با کمال بی شرمی] به خدا سوگند یاد می‌کنند که حتماً از
زمره شمايند؛ در صورتی که از شما نيستند، بلکه گروهی
اند که از شما [به سبب ايمان استوارتان] در اضطراب و
ترس به سر می‌برند.

اگر پناهگاهی یا غارهایی یا گریزگاهی می‌یافتند، شتابان به
سوی آنها روی می‌آوردند.

برخی از آنان نسبت به [تقسیم] صدقات بر تو خرده
می‌گیرند، پس اگر از صدقات به آنان داده شود خشنود
می‌شوند، و اگر داده نشود، ناگاه خشمگین می‌شوند.

و اگر آنان به آنچه خدا و پیامبرش به ایشان عطا کرده‌اند،
خشنود می‌شدند و می‌گفتند: خدا ما را بس است؛ خدا و
پیامبرش به زودی از فضل و احسان خود به ما عطا می‌کنند
[و] ما فقط به سوی خدا مایل و علاقمندیم [برای آنان بهتر
بود].

صدقات، فقط ویژه نیازمندان و تهیدستان [زمین گیر] و
کارگزاران [جمع و پخش آن] و آنانکه باید [به خاطر تمایل
به اسلام] قلوبشان را به دست آورد، و برای [آزادی]
برندگان و [پرداخت بدهی] بدهکاران و [هزینه کردن] در
راه خدا [که شامل هر کار خیر و عام المنفعه می‌باشد] و در
راه ماندگان است؛ [این احکام] فریضه‌ای از سوی خداست،
و خدا دانا و حکیم است.

و از منافقان کسانی هستند که همواره پیامبر را آزار
می‌دهند، و می‌گویند: شخص زود باور و نسبت به سخن این
و آن سراپا گوش است. بگو: او در جهت مصلحت شما سراپا
گوش و زود باور خوبی است، به خدا ایمان دارد و فقط به
مؤمنان اعتماد می‌ورزد، و برای کسانی از شما که ایمان
آورده‌اند، رحمت است، و برای آنانکه همواره پیامبر خدا را
آزار می‌دهند، عذابی دردناک است.

يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيَرْضَوْكُمْ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ أَنْ يُرْضَوْهُ إِنْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَنْ يُحَادِدِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَأَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَلِيدًا فِيهَا ذَلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ

يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ أَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلِ اسْتَهْزِئُوا إِنَّ اللَّهَ مُخْرِجٌ مَا تَحْذَرُونَ

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَعَايِنَتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ

لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ نَعْفُ عَنْ طَآئِفَةٍ مِّنْكُمْ نُعَذِّبُ طَآئِفَةً بِأَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ

الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُم مِّنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ حَسْبُهُمْ وَلَعْنَهُمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ

آنان برای شما [از روی حيله و تزوير برای معذور نشان دادن خود نسبت به کارهای ناهنجارشان] به خدا سوگند می‌خورند تا شما را راضی و خشنود سازند، در صورتی که اگر مؤمن بودند، شایسته تر آن بود که خدا و رسولش را خشنود کنند.

آیا ندانسته‌اند که هر کس با خدا و رسولش دشمنی و مخالفت کند، مسلماً آتش دوزخ برای اوست که در آن جاودانه است؛ این [همان] رسوایی بزرگ است.

منافقان از اینکه سوره‌ای بر ضدشان نازل شود که آنان را از اسراری که [در جهت دشمنی با خدا، پیامبر، مؤمنان و حکومت اسلامی] در دل‌هایشان وجود دارد، آگاه نماید اظهار ترس و نگرانی می‌کنند؛ بگو: مسخره کنید، خدا آنچه را از آن بیمناک و نگرانید، آشکار خواهد کرد.

و اگر [نسبت به اعمال ناهنجار و گفتار باطلشان] از آنان بازخواست کنی، قاطعانه می‌گویند: فقط شوخی و بازی کردیم! بگو: آیا خدا و آیات او و پیامبرش را مسخره می‌کردید؟!

[بگو: نسبت به اعمال و گفتارشان] عذرخواهی نکنید که [عذرخواهی شما را پایه و اساسی نیست] یقیناً شما پس از ایمانتان کافر شدید؛ اگر از گروهی از شما [که تابع و دنباله رو بودید] درگذریم، گروه دیگر را [که سردمداران برنامه‌های منافقانه بودند] به سبب آنکه همواره [در جامعه اسلامی] دست به جرم و خطا می‌زدند، قطعاً عذاب می‌کنیم.

مردان و زنان منافق همانند و مشابه یکدیگرند، به کار بد فرمان می‌دهند و از کار نیک باز می‌دارند و از انفاق در راه خدا امساک می‌ورزند، خدا را فراموش کردند و خدا هم آنان را [از لطف و رحمت خود] محروم کرد؛ یقیناً منافقانند که فاسق اند.

خدا آتش دوزخ را به مردان و زنان منافق و کافران وعده داده، در آن جاودانه‌اند، همان برای آنان بس است و خدا لعنتشان کرده و برای آنان عذابی پایدار است.

كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَكَثَرُوا مَالًا
وَأَوْلَدُوا فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلْقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلْقِكُمْ كَمَا
اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلْقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِي
خَاضُوا أُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَلُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

أَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ
إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ أَتَتْهُمُ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ
الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ
اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ
وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

[همه شما منافقان و کافران در نفاق و کفر] مانند کسانی
هستید که پیش از شما بودند؛ آنان از شما نیرومندتر و
اموال و فرزندانشان بیشتر بود؛ آنان از سهمشان [که در
دنیا از نعمت‌های خدا داشتند در امور باطل] بهره گرفتند؛
پس شما نیز از سهمتان همان گونه که آنان از سهمشان
بهره گرفتند بهره گرفتید، و به صورتی که [آنان در
شهواتشان] فرو رفتند فرو رفتید؛ اینانند که اعمالشان در
دنیا و آخرت تباه و بی اثر است و در حقیقت اینانند که
زیانکارند.

آیا خبر کسانی که پیش از آنان بودند به اینان نرسیده؟ خبر
قوم نوح و عاد و ثمود و قوم ابراهیم و اصحاب مدین و
شهرهای زیر و رو شده [قوم لوط] که پیامبران‌شان برای آنان
دلیل روشن آوردند [ولی نپذیرفتند]؛ خدا بر آن نبود که
به آنان ستم ورزد، ولی آنان بودند که همواره بر خود ستم
می‌کردند.

مردان و زنان با ایمان دوست و یار یکدیگرند؛ همواره به
کارهای نیک و شایسته فرمان می‌دهند و از کارهای زشت و
ناپسند باز می‌دارند، و نماز را برپا می‌کنند، و زکات
می‌پردازند، و از خدا و پیامبرش اطاعت می‌نمایند؛ یقیناً خدا
آنان را مورد رحمت قرار می‌دهد؛ زیرا خدا توانای شکست
ناپذیر و حکیم است.

خدا به مردان و زنان با ایمان بهشت‌هایی را وعده داده که
از زیر [درختان] آن نهرها جاری است؟ در آن جاودانه‌اند، و
نیز سراهای پاکیزه‌ای را در بهشت‌های ابدی [وعده فرموده]
و هم چنین خشنودی و رضایتی از سوی خدا [که از همه آن
نعمت‌ها] بزرگ تر است؛ این همان کامیابی بزرگ است.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ
وَمَا لَهُمْ جَهَنَّمَ وِبِئْسَ الْمَصِيرُ

ای پیامبر! با کافران و منافقان به جهاد برخیز و نسبت به آنان سخت گیری کن [و درشت خو باش]؛ و جایگاهشان دوزخ است؛ و دوزخ بد بازگشت گاهی است.

۷۴

يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا
بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهُمْ بِمَا لَمْ يَنَالُوا وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمُ
اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ وَإِنْ
يَتَوَلَّوْا يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ
فِي الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

همواره سوگند می‌خورند که [بر ضد پیامبر سخن ناروا و نادرست] نگفته‌اند، در صورتی که سخن کفرآمیز گفته‌اند و پس از اسلامشان کافر شده‌اند و به آنچه [از اهداف خائنه‌ای که] دست نیافتند، اهتمام ورزیدند، و زبان به عیب جویی و انکار [نسبت به پیامبر] نگشودند مگر پس از آنکه خدا و پیامبرش آنان را از فضل و احسان خود توانگر ساختند؛ پس اگر توبه کنند برای آنان بهتر است؛ و اگر روی [از خدا و پیامبر] برگردانند، خدا آنان را در دنیا و آخرت به عذابی دردناک مجازات خواهد کرد و آنان را در زمین سرپرست و یاری [برای نجاتشان از چنگال عذاب] نخواهد بود.

۷۵
حزب
۸۰

وَمِنْهُمْ مَّنْ عَاهَدَ اللَّهَ لَئِنْ ءَاتَيْنَا مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ
وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ

از منافقان کسانی هستند که با خدا پیمان بستند، چنانچه خدا از فضل و احسانش به ما عطا کند، یقیناً صدقه خواهیم داد و از شایستگان خواهیم شد.

۷۶

فَلَمَّا ءَاتَاهُمْ مِّنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُّعْرِضُونَ

هنگامی که خدا از فضل و احسانش به آنان عطا کرد نسبت به [هزینه کردن] آن [در راه خدا] بخل ورزیدند و اعراض کنان [از پیمانشان] روی گردانند.

۷۷

فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ
مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ

پس برای آنانکه به وعده‌های خود با خدا وفا نکردند، و همواره دروغ می‌گفتند، نفاقی [ثابت] در دل‌هایشان تا روزی که خدا را ملاقات کنند، باقی گذاشت.

۷۸

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامُ
الْغُيُوبِ

آیا ندانستند که خدا اسرار و پنهان سخن گفتن آنان را می‌داند و قطعاً خدا دانای به همه نهان هاست؟!

۷۹

الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ
وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ
مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

آنان که در رابطه با صدقات از مؤمنانی که [افزون بر صدقه واجبشان از روی رضا و رغبت] صدقه [مستحبی] می‌پردازند، عیب جویی می‌کنند، و کسانی را که جز به اندازه قدرتشان [ثروت و مالی] نمی‌یابند [تا صدقه دهند] مسخره می‌کنند؛ خدا هم کیفر مسخره آنان را خواهد داد و برای آنان عذابی دردناک خواهد بود.

أَسْتَغْفِرُ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خِلَافَ رَسُولِ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ

فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِّنْهُمْ فَاسْتَعِذْنَوْكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا مَعِيَ أَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِيَ عَدُوًّا إِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَالِفِينَ

وَلَا تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِّنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ

وَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ

وَإِذَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ أَنْ ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَعِذْنَاكَ أُولَؤُلَ الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُنْ مَعَ الْقَاعِدِينَ

برای آنان [که عیب جویان مسخره کننده اند] چه آموزش بخواهی چه نخواهی [یکسان است] اگر برای آنان هفتاد بار هم آموزش بخواهی، خدا هرگز آنان را نخواهد آمرزید؛ زیرا آنان به خدا و پیامبرش کفر ورزیدند و خدا گروه فاسقان را هدایت نمی‌کند.

بر جای ماندگان [از جنگ تبوک] از خانه نشستن خود به سبب مخالفت با پیامبر خدا خوشحال شدند و خوش نداشتند که با اموال و جانهایشان در راه خدا جهاد کنند، و [به مؤمنان] گفتند: در این گرما [برای جهاد] بیرون نروید. بگو: آتش دوزخ در حرارت و گرمی، بسیار سخت تر است، اگر می‌فهمیدید.

پس به کیفر گناهایی که همواره مرتکب می‌شدند باید کمتر بخندند و بسیار بگریند.

چنانچه خدا تو را [از سفر جنگ تبوک] به سوی گروهی از آنان [که بدون عذر از جنگ بازماندند] بازگردانید و آنان برای بیرون آمدن [به سوی جنگی دیگر] از تو اجازه خواستند، پس بگو: هرگز با من بیرون نخواهید آمد، و هرگز همراه من با هیچ دشمنی نخواهید جنگید؛ زیرا شما نخستین بار به نشستن در خانه [و ترک جنگ] خوشحال شدید، اکنون هم با مخالفین بنشینید.

و هرگز به جنازه هیچ کدام از آنان نماز مخوان و بر گورش [برای دعا و طلب آموزش] نایست؛ زیرا آنان به خدا و پیامبرش کافر شدند و در حالی که فاسق بودند، از دنیا رفتند.

اموال و فرزندان‌شان تو را به شگفت نیآورد [این‌ها برای آنان خوشبختی نیست] خدا فقط می‌خواهد آنان را در دنیا به اموال و فرزندان‌شان عذاب کند، و در حالی که کافرند جان‌شان درآید.

و چون سوره‌ای نازل شود که: [در آن سوره از آنان خواسته اند] به خدا ایمان آورید و همراه پیامبرش جهاد کنید؛ ثروتمندان و قدرتمندان [منافق] از تو اجازه می‌خواهند [که در جهاد شرکت نکنند] و می‌گویند: بگذار که ما با خانه نشینان باشیم.

رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ

لَكِنَّ الرُّسُولَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ جَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَأُولَئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

لَيْسَ عَلَى الضُّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يُنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا لِلَّهِ وَرَسُولِهِ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا أَجِدُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يُنْفِقُونَ

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَعِذُّونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَاءُ رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

آنان راضی شده‌اند که با خانه نشینان باشند!! بر دل‌هایشان مهر تیره بختی زده شده پس [به همین سبب] آنان [منافع جهاد در راه خدا و بهره‌های آخرتی آن را] نمی‌فهمند.

ولی پیامبر و کسانی که با او ایمان آوردند با اموال و جان‌هایشان جهاد کردند، اینانند که همه خیرات [دنیا و آخرت] برای آنان است و اینانند که رستگارند.

خدا برای آنان بهشت‌هایی را آماده کرده است که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است، در آنجا جاودانه‌اند، این است کامیابی بزرگ.

عذر آورندگان از بادیه نشینان نزد تو آمدند تا به آنان اجازه [ترک جنگ] داده شود، و کسانی که به خدا و رسولش دروغ گفتند [بدون آمدن نزد تو و بی هیچ عذری در خانه] نشستند، به زودی به کسانی از آنان که کفر ورزیدند، عذابی دردناک خواهد رسید.

بر ناتوانان و بیماران و آنان که چیزی برای هزینه کردن [در راه جهاد] نمی‌یابند، گناهی نیست [که در جهاد شرکت نکنند] در صورتی که [در پشت جبهه با اعمال و گفتارشان] برای خدا و پیامبرش خیرخواهی کنند [و از این طریق به حمایت رزمندگان برخیزند]؛ آری، بر نیکوکاران [معذور] هیچ مؤاخذه و سرزنشی نیست، و خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

و نیز بر کسانی که هنگامی که نزد تو آمدند تا آنان را [برای رفتن به سوی نبرد] سوار مرکبی کنی، گفتی: [به سبب نبود امکانات] بر مرکبی دسترسی ندارم تا شما را به جهاد برم، هیچ مؤاخذه و سرزنشی نیست؛ [از نزد تو] بازگشتند در حالی که به خاطر غصه و اندوه از دیدگان‌شان اشک می‌ریخت که چرا چیزی نمی‌یابند تا [در نبرد با دشمنان] هزینه کنند.

راه مؤاخذه و سرزنش فقط بر ضد کسانی باز است که با آنکه توانگرند [باز هم برای ترک نبرد] از تو اجازه می‌خواهند؛ آنان راضی شدند که با خانه نشینان باشند، خدا بر دل‌هایشان مهر تیره بختی زد به همین سبب [حقایق را] نمی‌دانند.

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا لَنْ
تُؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَأْنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللَّهُ
عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عِلِّمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

هنگامی که به سوی آنان بازگردید، از شما [به سبب شرکت
نکردن در جنگ] عذرخواهی می‌کنند، بگو: عذرخواهی
نکنید، ما هرگز شما را باور نخواهیم کرد، خدا ما را از
خیانت‌های شما آگاه کرد، و [دیگر بار هم] یقیناً خدا و
پیامبرش کارهای شما را می‌بینند [و برای آنان روشن است
که باز هم خیانت می‌ورزید] آنگاه [پس از پایان مهلت مقرر]
به سوی دانای نهان و آشکار بازگردانده می‌شوید و شما را
به خیانت‌هایی که همواره مرتکب می‌شدید، آگاه خواهد
کرد.

سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِيُعْرِضُوا عَنْهُمْ
فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رِجْسٌ وَمَأْوَهُمُ جَهَنَّمُ جَزَاءً بِمَا
كَانُوا يَكْسِبُونَ

هنگامی که به سوی آنان بازگردید، برای شما [در جهت
معذور بودن خود] زود سوگند می‌خورند تا از آنان صرف نظر
کنید؛ پس از آنان روی برگردانید؛ زیرا پلیدند و
جایگاهشان به کیفر خیانت‌هایی که همواره مرتکب
می‌شدند، دوزخ است.

يَحْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ
لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ

برای شما [در جهت معذور بودن خود] سوگند می‌خورند تا از
آنان راضی شوید، اگر شما هم از آنان راضی شوید، یقیناً
خدا از گروه فاسقان راضی نخواهد شد.

الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا
أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

بادیه نشینان [جزیره العرب به سبب دوری از علم، دانش،
فرهنگ و بینش] در کفر و نفاق [از دیگران] سخت‌تر و به
جاهل بودن به احکام و حدود آنچه را خدا بر پیامبرش نازل
کرده سزاوارترند، و خدا دانا و حکیم است.

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُّ بِكُمْ
الدَّوَابِرَ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

و گروهی از بادیه نشینان کسانی هستند که آنچه را انفاق
می‌کنند غرامت و تاوان می‌شمارند، و پیش آمدهای بدی را
برای شما انتظار می‌برند، پیش آمدهای بد بر خودشان باد؛ و
خدا شنوا و داناست.

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا
يُنْفِقُ قُرْبَتٍ عِنْدَ اللَّهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ ۚ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَهُمْ
سَيَدْخِلُهمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ ۖ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

و گروهی از بادیه نشینان [جزیره العرب] کسانی هستند که
به خدا و روز قیامت ایمان دارند و آنچه را انفاق می‌کنند،
مایه قرب به خدا و دعا‌های پیامبر می‌دانند؛ آگاه باشید!
انفاقشان وسیله تقرب برای آنان است، به زودی خدا آنان
را در رحمتش در آورد؛ زیرا خدا بسیار آمرزنده و مهربان
است.

وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ
اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ
جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ

وَمِمَّنْ حَوْلَكُم مِّنَ الْأَعْرَابِ مُنَافِقُونَ وَمِنْ أَهْلِ
الْمَدِينَةِ مَرَدُوا عَلَى النِّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ
سَنُعَذِّبُهُمْ مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يَرُدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ عَظِيمٍ

وَعَاخِرُونَ اعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَعَاخِرَ
سَيِّئًا عَسَىٰ اللَّهُ أَن يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ
عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ
الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ
وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ

وَعَاخِرُونَ مُرْجُونَ لَأَمْرٍ لِلَّهِ إِمَّا يُعَذِّبُهُمْ وَإِمَّا يَتُوبُ
عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

پیشگامان نخستین از مهاجران و انصار و کسانی که به نیکی و درستی از آنان پیروی کردند، خدا از ایشان خشنود است و آنان هم از خدا راضی هستند؛ برای ایشان بهشت‌هایی آماده کرده که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است، در آنجا برای ابد جاودانه اند؛ این است کامیابی بزرگ.

و گروهی از بادیه نشینانی که پیراموتان هستند منافق اند؛ و نیز گروهی از اهل مدینه بر نفاق خو گرفته‌اند، تو آنان را نمی‌شناسی ما آنان را می‌شناسیم، به زودی آنان را دوبار عذاب می‌کنیم [عذابی در دنیا و عذابی در برزخ] سپس به سوی عذابی بزرگ بازگردانده می‌شوند.

و دیگریانی هستند که به گناهانشان اعتراف کردند، [و] اعمال شایسته را با اعمال بد درآمیختند، امید است خدا توبه آنان را بپذیرد زیرا خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

از اموالشان زکاتی دریافت کن که به سبب آن [نفوس و اموالشان را] پاک می‌کنی، و آنان را رشد و تکامل می‌دهی؛ و [به هنگام دریافت زکات] بر آنان دعا کن؛ زیرا دعای تو مایه آرامشی برای آنان است؛ و خدا شنوا و داناست.

آیا ندانسته‌اند که فقط خداست که از بندگان توبه را می‌پذیرد و صدقات را دریافت می‌کند؟ و یقیناً خداست که بسیار توبه‌پذیر و مهربان است.

و بگو: عمل کنید یقیناً خدا و پیامبرش و مؤمنان اعمال شما را می‌بینند، و به زودی به سوی دانای نهان و آشکار بازگردانده می‌شوید، پس شما را به آنچه همواره انجام می‌دادید، آگاه می‌کند.

و گروهی دیگر کارشان موقوف به مشیت خداست، یا آنان را عذاب می‌کند یا توبه آنان را می‌پذیرد؛ و خدا دانا و حکیم است.

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ
الْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا لِّمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ
وَلِيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ
لَكَاذِبُونَ

۹:
توبه
۱۰۷
/۱۲۹

لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لَّمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ
أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا وَاللَّهُ
يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ

۱۰۸

أَفَمَنْ أُسِّسَ بُنْيَانُهُ عَلَى تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ
مَنْ أُسِّسَ بُنْيَانُهُ عَلَى شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ
جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

۱۰۹

لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ
قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

۱۱۰

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمْ
الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدًا
عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَىٰ
بِعَهْدِهِ مِنْ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بَبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ
وَذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

۱۱۱
حزب
۸۲
۱۶۹

و [از منافقان] کسانی هستند که بر پایه دورویی و نفاق،
مسجدی ساختند برای آسیب رساندن و ترویج کفر و تفرقه
افکنی میان مؤمنان و کمین گاهی برای [گردآمدن] کسانی
که پیش از این با خدا و پیامبرش جنگیده بودند، سوگند
سخت می‌خورند که ما با ساختن این مسجد جز خوبی [و
خدمت] قصدی نداشتیم، ولی خدا گواهی می‌دهد که
بی‌تردید آنان دروغگویند.

هرگز [برای عبادت و نماز] در آن مسجد نایست، قطعاً
مسجدی که از نخستین روز بر پایه تقوا بنا شده شایسته تر
است که در آن [به نماز و عبادت] بایستی، در آن مردانی
هستند که خواهان پاکیزگی [و طهارت جسم و جان] هستند؛
و خدا پاکیزگان را دوست دارد.

آیا کسی که بنیاد [امور] را بر پایه تقوای الهی و رضای او
نهاده بهتر است یا کسی که بنیاد [امور] را بر لب
پرتگاهی سست و فروریختنی نهاده؟! و آن بنا با
بنانکنده‌اش در جهنم سقوط می‌کند؛ و خدا گروه ستمکاران
را هدایت نمی‌کند.

همواره آن ساختمانی که بنا نهاده‌اند در دل‌هایشان مایه
شک و تردید است تا دل‌هایشان [به سبب مرگ] پاره پاره
شود، و خدا دانا و حکیم است.

یقیناً خدا از مؤمنان جان‌ها و اموالشان را به بهای آنکه
بهشت برای آنان باشد خریده؛ همان کسانی که در راه خدا
پیکار می‌کنند، پس [دشمن را] می‌کشند و [خود در راه
خدا] کشته می‌شوند [خدا آنان را] بر عهده خود در تورات و
انجیل و قرآن [وعده بهشت داده است] وعده‌ای حق؛ و چه
کسی به عهد و پیمان‌ش از خدا وفادارتر است؟ پس [ای
مؤمنان!] به این داد و ستدی که انجام داده اید، خوشحال و
شاد باشید؛ و این است کامیابی بزرگ.

التَّائِبُونَ الْعَبِدُونَ الْحَمِيدُونَ السَّابِقُونَ الرَّاكِعُونَ
السَّاجِدُونَ الْأَمْرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

[آن مؤمنان، همان] توبه کنندگان، عبادت کنندگان، سپاس گزاران، روزه داران، رکوع کنندگان، سجده کنندگان، فرمان دهنندگان به معروف و بازدارندگان از منکر و پاسداران حدود و مقررات خداوند؛ و مؤمنان را [به رحمت و رضوان خدا] مژده ده.

۱۱۳

مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ
كَانُوا أَوْلَىٰ قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ
الْجَحِيمِ

پیامبر و اهل ایمان را نسزد که برای مشرکان پس از آنکه روشن شد که آنان اهل دوزخند، درخواست آمرزش کنند، هر چند از خویشان باشند.

۱۱۴

وَمَا كَانَ أَسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَّوْعِدَةٍ وَعَدَهَا
إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ
لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ

و آمرزش خواهی ابراهیم برای پدرش جز به سبب وعده‌ای که به او داده بود، نبود [که اگر از بت پرستی خودداری کند، برای او آمرزش بخواهد] چون برای او روشن شد که وی دشمن خداست از او بی‌زاری جست؛ یقیناً ابراهیم بسیار مهربان و بردبار بود.

۱۱۵

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَاهُمْ حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُمْ
مَا يَتَّقُونَ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

و خدا بر آن نیست که قومی را پس از آنکه هدایت کرد، گمراه سازد، مگر آنکه اموری را که باید از آن بپرهیزند برای آنان بیان کند [و آنان مخالفت ورزند]؛ مسلماً خدا به همه چیز داناست.

۱۱۶

إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَمَا
لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

یقیناً خداست که مالکیت و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین در سیطره اوست؛ زنده می‌کند و می‌میراند؛ و شما را هیچ سرپرست و یاری جز خدا نیست.

۱۱۷

لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ
اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ
فَرِيقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ

مسلماً خدا رحمت ویژه‌اش را بر پیامبر و مهاجران و انصار که در آن ساعت دشوار [جنگ تبوک] از او پیروی کردند، ارزانی داشت، پس از آنکه نزدیک بود دل‌های گروهی از آنان [به سبب سختی مسیر جنگ از حق] منحرف شود [و از ادامه مسیر بازایستند و به مدینه برگردند] سپس خدا توبه آنان را پذیرفت زیرا خدا نسبت به آنان بسیار رؤوف و مهربان است.

۹:
توبه
۱۱۸
/۱۲۹

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِفُوا حَتَّىٰ إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ
بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَن لَّا مَلْجَأَ
مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

۱۱۹
۱۷۰

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ

۱۲۰

مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ أَن
يَتَخَلَّفُوا عَن رَّسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا بِأَنْفُسِهِمْ عَن
نَفْسِهِ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا
مُحْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطْئُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ
وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ نَّيْلًا إِلَّا كُتِبَ لَهُم بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

۱۲۱

وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا
إِلَّا كُتِبَ لَهُم لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

۱۲۲
حزب
۸۳

وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ
مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا
رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ

و [نیز رحمتش] شامل حال آن سه نفری [بود] که [با بهانه
تراشی واهی از شرکت در جنگ] بازمانده بودند [و همه
مسلمانان به دستور پیامبر با آنان قطع رابطه کردند] تا جایی
که زمین با همه وسعت و فراخی اش بر آنان تنگ شد و [از
شدت غصه، اندوه و عذاب وجدان] دل‌هایشان هم در تنگی
و مضيقه قرار گرفت، و دانستند که هیچ پناهگاهی از خدا
جز به سوی او نیست؛ پس خدا به رحمتش بر آنان توجه
کرد تا توبه کنند؛ زیرا خدا بسیار توبه پذیر و مهربان است.

ای کسانی که ایمان آورده اید! از خدا پروا کنید و با
صادقان باشید [صادقانی که کامل ترینشان پیامبران و اهل
بیت رسول بزرگوار اسلام هستند].

شایسته نیست که اهل مدینه و بادیه نشینانی که پیرامون
آنانند، از رسول خدا تخلف کنند؛ و آنان را نسزد که به
سبب پرداختن به خویش از حفظ جان او [در شدايد و
سختی‌ها] دریغ ورزند؛ زیرا هیچ تشنگی و رنج و گرسنگی
در راه خدا به آنان نمی‌رسد، و در هیچ مکانی که کافران را
به خشم می‌آورد، قدم نمی‌گذارند، و از هیچ دشمنی انتقام
نمی‌گیرند [و با نبرد با او به کام دل نمی‌رسند] مگر آنکه به
پاداش هر یک از آنان عمل شایسته‌ای در پرونده آنان ثبت
می‌شود؛ چرا که خدا پاداش نیکوکاران را تباہ نمی‌کند.

و هیچ مال کوچک و بزرگی را هزینه نمی‌کنند و هیچ
سرزمینی را [برای نبرد با دشمن یا انجام کار خیری] نمی
پیمایند مگر آنکه در پرونده اعمالشان ثبت می‌شود، تا خدا
به آنان [نسبت به همه اعمالشان] با معیار گرفتن بهترین
عملی که همواره انجام می‌دادند، پاداش دهد.

و مؤمنان را نسزد که همگی [به سوی جهاد] بیرون روند؛
چرا از هر جمعیتی گروهی [به سوی پیامبر] کوچ نمی‌کنند تا
در دین آگاهی یابند و قوم خود را هنگامی که به سوی آنان
بازگشتند، بیم دهند، باشد که [از مخالفت با خدا و عذاب
او] بپرهیزند.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ
وَلِيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ

ای اهل ایمان! با کافرانی که هم جوار شما هستند، نبرد کنید؛ و آنان باید در شما سرسختی و شدت یابند؛ و بدانید که خدا با پرهیزکاران است.

۱۲۴

وَإِذَا مَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُمْ مَّن يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ
هَذِهِ ءِيمَنًا فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا فَزَادَتْهُمْ إِيمَنًا وَهُمْ
يَسْتَبْشِرُونَ

و هنگامی که سوره‌ای نازل شود، برخی از منافقان به اهل ایمان گویند: این سوره، ایمان کدام یک از شما را افزود؟ ولی کسانی که ایمان آورده‌اند این سوره بر ایمانشان افزود، و آنان [از نزول این سوره] شادمان می‌شوند.

۱۲۵

وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَىٰ رِجْسِهِمْ
وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ

اما کسانی که در دل‌هایشان بیماری [نفاق] است، پس پلیدی بر پلیدیشان افزود و در حالی که کافر بودند از دنیا رفتند.

۱۲۶

أُولَٰئِكَ يَرْوُونَ أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا
يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُونَ

آیا نمی‌بینند که در هر سال یک بار یا دو بار [به وسیله جهاد یا پیش آمدهای دیگر] آزمایش می‌شوند، ولی نه توبه می‌کنند و نه پند می‌گیرند.

۱۲۷

وَإِذَا مَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ هَلْ يَرَيْنَا
مِنْ أَحَدٍ ثُمَّ انْصَرَفُوا صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا
يَفْقَهُونَ

و هنگامی که سوره‌ای نازل شود برخی از منافقان به برخی دیگر، نگاه [مرموزانه] می‌کنند [و به سبب نگرانی از بر ملا شدن نفاقشان می‌گویند]: آیا کسی شما را می‌بیند؟ سپس [به صورت مخفیانه از محضر پیامبر خدا] باز می‌گردند، خدا دل‌هایشان را [از حق] گردانیده است؛ زیرا آنان گروهی هستند که [حقایق را] نمی‌فهمند.

۱۲۸

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ
حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ

یقیناً پیامبری از جنس خودتان به سویتان آمد که به رنج و مشقت افتادنتان بر او دشوار است، اشتیاق شدیدی به [هدایت] شما دارد، و نسبت به مؤمنان رؤوف و مهربان است.

۱۲۹

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

پس اگر [منافقان] از حق روی گردانند، بگو: خدا مرا بس است، هیچ معبودی جز او نیست، فقط بر او توکل کردم، و او پروردگار عرش بزرگ است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّ تِلْكَ ءَايَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ

الر این آیات [با عظمت] کتاب محکم و استوار است.

أَكَاَنَّ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَى رَجُلٍ مِّنْهُمْ أَنْ أَنْذِرِ
النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ
قَالَ الْكَاْفِرُونَ إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ مُّبِينٌ

إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ
أَيَّامٍ ثُمَّ أَسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُدِيرُ الْأَمْرَ مَا مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا
مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ

إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا إِنَّهُ يَبْدُوُ الْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا
كَانُوا يَكْفُرُونَ

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ
لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا
بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ لآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ

آیا برای مردم شگفت آور است که بر مردی از خودشان
وحی فرستادیم که مردم را [از عاقبت کفر، ناسپاسی، گناه و
تجاوز] بیم ده، و به کسانی که ایمان آورده‌اند مژده ده که
آنان را نزد پروردگارشان سابقه‌ای نیک [و مقام، مرتبه‌ای
بلند و پاداشی شایسته] است. کافران [لجوج و بی منطق]
گفتند: همانا این مرد، جادوگری آشکار است!!

یقیناً پروردگارتان خدای یکتاست که آسمان‌ها و زمین را در
شش روز پدید آورد، آن گاه بر تخت فرمانروایی و حکومت
بر آفرینش چیره شد، همواره کار جهان را [با قوانینی
استوار و منظم] تدبیر می‌کند. [کار] هیچ واسطه‌ای [در همه
جهان هستی برای جابجایی عناصر و ترکیب اجزا و به جریان
انداختن امور] جز پس از اذن او نیست. این است خدا،
پروردگار شما، پس او را بپرستید؛ آیا متذکر [حقایق]
نمی‌شوید؟

بازگشت همه شما فقط به سوی اوست. [خدا شما را وعده
داد] وعده‌ای حق و ثابت؛ بی‌تردید اوست که جهان آفرینش
را می‌آفریند، سپس آن را [به قیامت] بازمی‌گرداند تا
کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند،
به عدالت و انصاف پاداش دهد، و برای کسانی که کافر
شدند به کیفر کفری که همواره می‌ورزیدند، شربتی از آب
بسیار جوشان و عذابی دردناک است.

اوست که خورشید را فروزان و ماه را تابان قرار داد، و
برای ماه منازلی [چون هلال، تربیع، بدر و محاق] مقدر
ساخت تا شمار سال و حساب [ماه، هفته، اوقات امور زندگی
و تنظیم برنامه‌های معیشت] را بدانید. خدا آنها را جز به
درستی و راستی نیافریده؛ او نشانه‌ها را برای گروهی که
دانایند [بدون هر گونه ابهام] بیان می‌کند.

به یقین در رفت و آمد شب و روز و آنچه را خدا در
آسمان‌ها و زمین پدید آورد، برای گروهی که همواره تقوا
پیشه‌اند، نشانه‌هایی [بر توحید، ربوبیت و قدرت خدا]
ست.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنَّنُوا
بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ ءَايَاتِنَا غَافِلُونَ

أُولَٰئِكَ مَا لَهُمْ أَلَنَارٌ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ
بِإِيمَانِهِمْ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ

دَعْوُهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ وَءَاخِرُ
دَعْوُهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

وَلَوْ يُعَجِّلُ اللَّهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ بِأَخَيْرٍ لَّقَضَىٰ
إِلَيْهِمْ أَجَلُهُمْ فَبَدَّلَ اللَّهُ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِي طُغْيَانِهِمْ
يَعْمَهُونَ

وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنبِهِ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا
فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ كَأَنْ لَّمْ يَدْعُنَا إِلَىٰ ضُرِّ مَسَّهُ
كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَاءَتْهُمْ
رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ
الْمُجْرِمِينَ

ثُمَّ جَعَلْنَاكَم خَلِيفَ فِي الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ
كَيْفَ تَعْمَلُونَ

مسلماً کسانی که دیدار [قیامت] ما [و محاسبه شدن
اعمالشان] را امید ندارند و به زندگی دنیا خشنود شده‌اند
و به آن آرام یافته‌اند و آنکه از آیات ما بی‌خبرند.

آنانند که به کیفر گناہانی که همواره مرتکب می‌شدند،
جایگاهشان آتش است.

بی‌تردید کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام
داده‌اند، پروردگارشان آنان را به سبب ایمانشان به
بهشت‌های پر نعمت که نهرها از زیر [قصرهای] آنها جاری
است، راهنمایی می‌کند.

[آغاز] نیایششان در آنجا [این است که]: خدایا! از هر عیب
و نقصی منزهی، و درود خدا در آنجا به آنان عطا کردن
سلامتی کامل است، و پایان بخش نیایششان این است که
همه ستایش‌ها ویژه خدا مالک و مربی جهانیان است.

و اگر خدا برای مردم در عذاب و مجازات همان گونه که آنان
در طلب خیر و خوشی شتاب دارند، شتاب می‌ورزید، قطعاً
مدت عمرشان [با نزول عذاب و مجازات] پایان می‌یافت؛
پس کسانی که دیدار [قیامت] ما [و محاسبه شدن
اعمالشان] را امید ندارند، وا می‌گذاریم تا در طغیانشان
سرگردان بمانند.

و چون انسان را گزند و آسیبی رسد، ما را [در همه حالات]
به پهلو خوابیده یا نشسته یا ایستاده [به یاری] می‌خواند،
پس زمانی که گزند و آسیبش را برطرف کنیم، آن چنان به
راه ناسپاسی و گناه می‌رود که گویی هرگز ما را برای برطرف
کردن گزند و آسیبی که به او رسیده [به یاری] نخوانده
است!! این گونه برای اسراف کاران اعمالی که همواره انجام
می‌دادند، آراسته شده [تا جایی که زشتی اعمالشان را
نمی‌فهمند].

یقیناً اقوام پیش از شما را هنگامی که ستم ورزیدند، هلاک
کردیم، و پیامبرانشان برای آنان دلایل روشن آوردند، ولی
آنان بر آن نبودند که ایمان بیاورند؛ این گونه گروه گناهکار
را کیفر می‌دهیم.

سپس شما را بعد از آنان در زمین جانشین قرار دادیم تا
[بر پایه سنت آزمایش] بنگریم، چگونه عمل می‌کنید؟

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا أَتَأْتِنَا بِقُرْءَانٍ غَيْرِ هَذَا أَوْ بَدِّلْهُ قُلْ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أُبَدِّلَهُ مِنْ تِلْقَائِي نَفْسِي إِنْ أَتَّبَعُ إِلَّا مَا يُوْحَىٰ إِلَيَّ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ

قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَا أَدْرَبُكُمْ بِهِ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِّن قَبْلِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعُونَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ

وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

و هنگامی که آیات روشن ما بر آنان خوانده شود، کسانی که دیدار [قیامت] ما [و محاسبه شدن اعمالشان] را امید ندارند، می‌گویند: قرآنی غیر این بیاور یا آن را [به آیتی دیگر که خوش آیند طبع ما باشد] تغییر ده!! بگو: مرا نرسد که آن را از نزد خود تغییر دهم؛ جز آنچه را به من وحی می‌شود، پیروی نمی‌کنم؛ من اگر پروردگارم را نافرمانی کنم، از عذاب روزی بزرگ می‌ترسم.

بگو: اگر خدا می‌خواست آن را بر شما نمی‌خواندم، و او هم شما را به آن آگاه نمی‌کرد؛ همانا مدت‌ها پیش از نزول قرآن در میان شما بودم، [و ادعای پیامبری نداشتم، اکنون صدق پیامبری خود را با این قرآن اثبات می‌کنم] آیا نمی‌اندیشید؟

پس ستمکارتر از کسی که بر خدا دروغ بزند یا آیاتش را تکذیب کند، کیست؟ یقیناً گنهکاران، رستگار نخواهند شد.

و آنان به جای خدا چیزهایی را می‌پرستند که نه زبانی به آنان می‌رسانند و نه سودی به آنان می‌دهند؛ و می‌گویند: اینان شفیعان ما نزد خدایند. بگو: آیا خدا را به شفیعانی خبر می‌دهید که آنها را در آسمان‌ها و زمین [به عنوان شفیع] نمی‌شناسد؟ او از آنچه که شریک او قرار می‌دهند، منزّه و برتر است.

و مردم [بر محور یکتاپرستی] جز امت واحدی نبودند؛ پس [چیزی نگذشت که درباره دین] دچار اختلاف شدند؛ و اگر از سوی پروردگارت، فرمانی مقرر نشده بود [که عذاب اختلاف کنندگان تا قیامت به تأخیر افتد] یقیناً میان آنان در آنچه اختلاف می‌کنند، داوری می‌شد [و نتیجه داوری نابودی آنان و انقراض نسلشان بود].

و می‌گویند: چرا از سوی پروردگارش معجزه‌ای [چون عصای موسی و ناقه صالح و غیر آن] بر او نازل نشده؟ بگو: [آمدن و نیامدن معجزه از امور غیبی است و] غیب ویژه خداست؛ پس [به خاطر لجابت و مخالفت با حق] به انتظار [عذاب] باشید که من هم با شما از منتظرانم.

وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِّنْ بَعْدِ ضَرَاءٍ مَّسَّتْهُمْ إِذَا لَهُمْ مَكْرٌ فِيْ ءَايَاتِنَا قُلِ اللّٰهُ أَسْرَعُ مَكْرًا إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ

هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتَّى إِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلِكِ وَجَرَيْنَ بِهِمْ بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِنْ أَنجَيْتَنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ

فَلَمَّا أَنجَاهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ مَتَّعَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أُنْزِلَتْهُ مِنَ السَّمَاءِ فَأَخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَدِرُونَ عَلَيْهَا أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَغْنِ بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

وَاللّٰهُ يَدْعُوْا اِلَى دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِيْ مَنْ يَشَآءُ اِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ

و چون مردم را پس از رنج و آسیبی که به آنان رسیده، رفاه و آسایشی بچشانیم [به جای سپاس و ستایش] ناگاه در آیات ما به نیرنگ و بداندیشی برخیزند [و برای نپذیرفتن آن به بهانه‌ها و توجیهات بی پایه متوسل شوند] بگو: خدا در کیفر و مجازات، سریع تر و کارآمدتر است. مسلماً فرستادگان ما [که فرشتگان و نویسندگان اعمالند] آنچه نیرنگ و بداندیشی می‌کنید [در نامه عمل شما] ثبت می‌کنند.

او کسی است که شما را در خشکی و دریا گردش می‌دهد، تا آن گاه که در کشتی‌ها باشید و کشتی‌ها مسافران‌ش را با بادی ملایم و آرام حرکت دهند، و کشتی نشینان به آن باد ملایم و آرام شادمان شوند، ناگاه بادی تند و سخت بر آن کشتی وزد و از هر طرف موجی سهمگین بر آنان تازد، و یقین کنند که در محاصره [امواج خطرناک] افتاده‌اند [و راهی برای نجات ندارند]، [در آن هنگامه هلاکت بار] خدا را در حالی که ایمان و عبادت را از هر گونه شرکی برای او خالص می‌کنند، می‌خوانند که اگر ما را از این [عرصه هلاکت بار] نجات دهی، مسلماً و قطعاً از سپاس گزاران خواهیم شد.

پس هنگامی که آنان را نجات بخشد، ناگهان در زمین به ناحق تجاوز و سرکشی می‌کنند. ای مردم! تجاوز و سرکشی شما فقط به زبان خود شماست؛ [چند روزی محدود از] کالای زندگی دنیا [بهره می‌برید]؛ آن گاه بازگشتتان به سوی ماست؛ پس شما را به اعمالی که همواره انجام می‌دادید، آگاه می‌کنیم.

در حقیقت، داستان زندگی دنیا [در زود گذر بودن] مانند آبی است که از آسمان نازل کردیم، پس گیاهان و رویدنی‌های زمین از آنچه مردم و چهارپایان از آن می‌خورند، با آن آب در آمیخت [و رشد و نمو یافت] تا آن گاه که زمین [سرسبزی و نهایت زیبایی و] زیتش را [از آن همه رویدنی‌های رنگارنگ هم چون عروس] بر خود گرفت، و اهل آن گمان کردند که قدرت [هر نوع بهره برداری را] از آن [چهره زیبا و آراسته] دارند، [که ناگهان] فرمان ما در شبی یا روزی [به صورت سرمایی سخت یا صاعقه‌ای آتش زا یا توفانی بنیان کن] به زمین رسید، پس همه گیاهان را به صورت گیاهان خشک درو شده درآوردیم که گویی دیروز [چنین زراعتی] وجود نداشته. این گونه نشانه‌ها [ی قدرت خود] را برای گروهی که می‌اندیشند، بیان می‌کنیم.

و خدا [مردم را] به سرای سلامت و امنیت [که بهشتِ عنبر سرشت است] دعوت می‌کند و هر که را بخواهد به راهی راست هدایت می‌نماید.

لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ ۖ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ ۖ وَلَا ذِلَّةٌ ۚ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۖ مَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ۖ كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطْعًا مِّنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا ۚ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ أَنتُمْ وَشُرَكَائُكُمْ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ ۖ وَقَالَ شُرَكَائُهُمْ مَا كُنْتُمْ إِلَّا نَا تَعْبُدُونَ

فَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِن كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَافِلِينَ

هُنَالِكَ تَبْلُوا كُلُّ نَفْسٍ مَّا أَسْلَفَتْ ۚ وَرُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ ۖ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ ۚ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ

فَذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ ۖ فَمَاذَا بَعَدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ ۚ فَأَنَّى تُصْرَفُونَ

كَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

۲۷

۲۸

۲۹

۳۰

۳۱

۱۷۵۲

۳۲

۳۳

برای کسانی که نیکی کردند، [بهترین] پاداش و افزون [بر آن] است؛ و چهره آنان را سیاهی و خواری نمی پوشاند؛ آنان اهل بهشت اند [و] در آن جاودانه‌اند.

و کسانی که مرتکب بدی‌ها شدند، کیفر هر بدی مانند همان بدی است و خواری آنان را فرامی‌گیرد، برای آنان از [خشم و عذاب] خدا هیچ حافظ و نگه دارنده‌ای نخواهد بود؛ گویی چهره‌هایشان با پاره‌هایی از شب تاریک پوشیده شده؛ آنان اهل آتش اند و در آن جاودانه‌اند.

و [یاد کن] روزی را که همه آنان را [در قیامت] جمع می‌کنیم، آن گاه به مشرکان می‌گوییم: شما و معبوداتان در جایگاه خود بایستید؛ پس میان آنان و معبودشان جدایی می‌اندازیم، و معبودانشان به آنان خطاب می‌کنند: شما در دنیا ما را نمی‌پرستیدید [بلکه شیطان و هوای نفس خود را می‌پرستیدید].

پس خدا میان ما و شما از جهت شهادت کافی است که ما یقیناً از پرستش شما نسبت به خود بی خبر بودیم.

آنجاست که هر کسی [به پاداش] هر عملی که از پیش فرستاده گرفتار آید، همه به سوی خدا سرپرست حقیقی خود بازگردانده می‌شوند، و آنچه را همواره به دروغ شریک خدا انگاشته بودند [گم شده] از دستشان می‌رود.

بگو: کیست که شما را از آسمان و زمین روزی می‌دهد؟ یا کیست که بر گوش‌ها و چشم‌ها مالکیت و حکومت دارد؟ و کیست که زنده را از مرده، و مرده را از زنده بیرون می‌آورد؟ و کیست که همواره امور [جهان هستی] را تدبیر می‌کند؟ به زودی خواهند گفت: خدا! پس بگو: آیا [از پرستش غیر او] نمی‌پرهیزید؟!

این است خدا، پروردگار حقیقی شما، بنابراین بعد از حق چیزی جز گمراهی و ضلالت وجود دارد؟ پس چگونه شما را از حق بازمی‌گردانند؟

این گونه فرمان قاطعانه پروردگارت درباره فاسقان محقق و ثابت شد که اینان [به سبب گناه و لجابت] ایمان نمی‌آورند.

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَن يَبْدُوُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ قُلِ
 اللَّهُ يَبْدُوُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَن يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ قُلِ اللَّهُ
 يَهْدِي لِلْحَقِّ أَفَمَن يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَن يُتَّبَعَ أَمَّن لَا
 يَهْدِي إِلَّا أَن يُهْدَىٰ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ

وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ
 شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ

وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْءَانُ أَن يُفْتَرَىٰ مِن دُونِ اللَّهِ وَلَكِن
 تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ
 مِن رَّبِّ الْعَالَمِينَ

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ
 اسْتَطَعْتُمْ مِن دُونِ اللَّهِ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ
 كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
 الظَّالِمِينَ

وَمِنْهُمْ مَّن يُّؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَّن لَا يُؤْمِنُ بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ
 بِالْمُفْسِدِينَ

وَإِن كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَنْتُمْ بَرِيءُونَ
 مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ

وَمِنْهُمْ مَّن يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ أَفَأَنتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا
 لَا يَعْقِلُونَ

بگو: آیا از معبودهای شما کسی هست که جهان آفرینش را
 ایجاد نماید و سپس آن را [پس از فانی شدن، به قیامت]
 بازگرداند؟ بگو: فقط خداست که جهان آفرینش را
 می‌آفریند سپس آن را [پس از فنا] بازمی‌گرداند، پس
 چگونه [از حق] منصرفتان می‌کنند؟

بگو: آیا از معبودان شما کسی هست که به سوی حق هدایت
 کند؟ بگو: فقط خداست که به سوی حق هدایت می‌کند؛ پس
 آیا کسی که به سوی حق هدایت می‌کند، برای پیروی شدن
 شایسته تر است یا کسی که هدایت نمی‌یابد مگر آنکه
 هدایتش کنند؟ شما را چه شده؟ چگونه [بدون بصیرت و
 دانش] دآوری می‌کنید؟

و بیشتر آنان [در عقاید و آرایشان] جز از گمان و ظن پیروی
 نمی‌کنند، یقیناً گمان و ظن به هیچوجه انسان را از حق
 بی‌نیاز نمی‌کند، [و جای معرفت و دانش را نمی‌گیرد] مسلماً
 خدا به آنچه انجام می‌دهند، داناست.

و این قرآن را نسزد که دروغی ساختگی از سوی غیر خدا
 باشد، بلکه [با آیات محکم و استوارش] تصدیق کننده
 کتاب‌های پیش از خود و شرح و توضیحی بر هر کتاب
 [آسمانی] است، در آن هیچ تردیدی نیست که از سوی
 پروردگار جهانیان است.

ولی [این سبک مغزان بی منطق، در عین روشن بودن
 حقیقت] می‌گویند: [پیامبر] آن را به دروغ بافته است. بگو:
 پس اگر [در ادعای خود] راستگو هستید، سوره‌ای مانند آن
 بیاورید، و هر که را جز خدا می‌توانید [برای این کار] به
 یاری خود دعوت کنید.

آری، [عجولانه] حقیقتی را تکذیب کردند که به معارف و
 مفاهیمش احاطه نداشتند و هنوز تفسیر عینی و تحقق و
 ظهور آیاتش [که در قیامت انجام می‌گیرد] برای آنان نیامده
 است، کسانی که پیش از آنان بودند [نیز آیات الهی و
 پیامبران را] این گونه تکذیب کردند؛ پس با تأمل بنگر که
 سرانجام ستمکاران چگونه بود؟

و گروهی از مردم به قرآن ایمان می‌آورند و گروهی ایمان
 نمی‌آورند؛ و پروردگارت به مفسدان، داناتر است.

و اگر تو را تکذیب کردند [تا آنجا که از ایمان آوردنشان
 ناامید شدی] بگو: عمل من برای من و عمل شما برای
 شماست، شما از آنچه من انجام می‌دهم، بیزارید، ومن از
 آنچه شما انجام می‌دهید، بیزارم.

و برخی از آنان به تو گوش می‌دهند [ولی گویا نمی‌شنوند]
 آیا تو می‌توانی کران را گرچه اندیشه نمی‌کنند، بشنوانی؟

وَمِنْهُمْ مَّن يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْى وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

۴۴

وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ كَأَن لَّمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ

۴۵

وَأَمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ

۴۶

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

۴۷

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

۴۸

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ ۖ إِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَلَا يَسْتَعْجِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ

۴۹

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنِ اتَّكُمُ عَذَابُهُۥ بَيِّنَاتًا أَوْ نَهَارًا مَّاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ

۵۰

أَنتُمْ إِذَا مَا وَقَعَ ءَامَنْتُمْ بِهِۦ ءَاَلَكُنَّ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِۦ تَسْتَعْجِلُونَ

۵۱

ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ

۵۲

وَيَسْتَنْبِئُونَكَ أَحَقُّ هُوَ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُۥ لَحَقُّ ۖ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ

۵۳ حزب
۸۶

و گروهی از آنان تو را می نگرند [ولی گویا از درک معجزاتت، فهم آیات قرآن، سلامت اخلاق و کردارت با چشم دل ناتوانند]. آیا تو می‌توانی نابینایان را گرچه از روی بصیرت و بینش نبینند، هدایت کنی؟

یقیناً خدا هیچ ستمی به مردم روا نمی‌دارد، ولی مردم [با روی گردانی از حق] بر خود ستم می‌ورزند.

و یاد کن روزی را که خدا آنان را [در قیامت] گرد می‌آورد، در حالی‌که گویا [در دنیا] جز ساعتی از روز درنگ نکرده‌اند، آنان میان خودشان یکدیگر را [به گونه‌ای که در دنیا می‌شناختند] می‌شناسند؛ یقیناً کسانی که دیدار [قیامت] خدا [و محاسبه شدن اعمالشان] را تکذیب کردند، سرمایه وجودشان را تباه نمودند و از راه یافتگان نبودند.

اگر پاره‌ای از عذاب‌هایی را که [به سبب کفرشان] به آنان وعده می‌دهیم، به تو نشان دهیم [می‌بینی که عذابی سخت و دردناک است] یا اگر [پیش از آنکه عذاب آنان را به تو نشان دهیم] تو را قبض روح کنیم [اندوه مخور که در قیامت، عذابشان را خواهی دید] پس بازگشتشان به سوی ماست؛ آن گاه خدا بر آنچه انجام می‌دهند، گواه است.

و برای هر امتی پیامبری است؛ پس هنگامی که پیامبرشان [در قیامت] به سویشان آید، در میانشان به عدالت وانصاف داوری شود و مورد ستم قرار نخواهند گرفت.

و [به صورتی مسخره آمیز] می‌گویند: این وعده [آمدن قیامت و محاسبه اعمال] چه زمانی است، اگر راست‌گویید؟

بگو: من برای خود قدرت دفع زیان و جلب سود ندارم، مگر آنچه را که خدا بخواهد؛ [وظیفه من فقط ابلاغ پیام خداست] برای هر امتی سرآمدی معین و اجلی محدود است، هنگامی که اجلشان سرآید، نه لحظه‌ای پس می‌مانند و نه پیش می‌افتند.

بگو: به من خبر دهید که اگر عذاب خدا شما را در شب یا در روز فرا رسد [چه قدرتی بر دفع آن دارید؟] گنهکاران چه چیزی از عذاب را به شتاب می‌خواهند؟

سپس آیا هنگامی که عذاب فرا می‌رسد به درستی و حق بودنش ایمان می‌آورید؟ [در لحظه فرا رسیدن عذاب به شما گفته می‌شود: [حالا و ایمان؟! [این همان عذابی است] که همواره به رسیدن آن شتاب ورزیدید!

آن گاه به کسانی که ستم کرده‌اند، گفته می‌شود: عذاب جاودانه را بچشید، آیا جز به کیفر آنچه همواره مرتکب می‌شدید، جزا داده می‌شوید؟

و از تو خبر می‌گیرند: آیا [عذاب جاودانه‌ای که به آن تهدید می‌شویم] حق است؟ بگو: آری، سوگند به پروردگارم یقیناً حق است، و شما عاجز کننده [خدا] نیستید [تا بتوانید از دسترس قدرت او بیرون روید.]

وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ ۖ
وَأَسْرَوْا التَّدَامَةَ لَمَّا رَأُوا الْأَعْدَابَ ۖ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

هُوَ يُحْيِي ۖ وَيُمِيتُ ۖ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ
لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ ۖ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا
يَجْمَعُونَ

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِّن رِّزْقٍ فَجَعَلْتُم مِّنْهُ
حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ ءَاللهُ أَذِنَ لَكُمْ ۖ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ

وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۖ إِنَّ
اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ
مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ ۖ وَمَا
يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ
وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ

اگر [در قیامت] برای هر کسی که ستم کرده همه ثروتی که در زمین است فراهم باشد، یقیناً آن را برای بازخرید خود [از عذاب جاودانه] می‌پردازد؛ و زمانی که عذاب را ببینند [از شدت شرمساری] پشیمانی و اندوه خود را پنهان می‌کنند، و میان آنان به عدالت و انصاف داوری می‌شود و مورد ستم قرار نخواهند گرفت.

آگاه باشید! مسلماً آنچه در آسمان‌ها و زمین است، فقط در سیطره مالکیت و فرمانروایی خداست. بدانید که بی‌تردید وعده خدا حق است، ولی بیشترشان [این حقایق را] نمی‌دانند.

او زنده می‌کند و می‌میراند و به سوی او بازگردانده می‌شوید.

ای مردم! یقیناً از سوی پروردگارتان برای شما پند و موعظه‌ای آمده، و شفاست برای آنچه [از بیماری‌های اعتقادی و اخلاقی] در سینه‌هاست، و سراسر هدایت و رحمتی است برای مؤمنان.

بگو: [این موعظه، دارو، هدایت و رحمت] به فضل و رحمت خداست، پس باید مؤمنان به آن شاد شوند که آن از همه ثروتی که جمع می‌کنند، بهتر است.

بگو: به من خبر دهید که آنچه خدا از رزق و روزی برای شما نازل کرده و شما بخشی از آن را حرام و بخشی را حلال کردید. بگو: آیا خدا این حرام و حلال کردن را به شما اجازه داده یا بر خدا دروغ می‌بندید؟!

و کسانی که بر خدا دروغ می‌بندند، گمانشان به روز قیامت چیست؟ بی‌تردید خدا نسبت به همه مردم، صاحب فضل و احسان است، ولی بیشترشان سپاس نمی‌گذارند.

[ای پیامبر!] در هیچ شغل و کاری نمی‌باشی، و هیچ بخشی از قرآن را که از سوی خداست، تلاوت نمی‌کنی، و [شما ای مردم!] هیچ کاری انجام نمی‌دهید، مگر آنکه وقتی سرگرم به آن کار هستید، گواه و شاهد شماییم. و به اندازه وزن ذره‌ای در زمین و آسمان از پروردگارت پوشیده نیست و نه کوچک تر از آن ذره و نه بزرگ تر از آن نیست، مگر آنکه در کتابی روشن ثبت است.

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

۶۳

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ

۶۴

لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

۶۵

وَلَا يَحْزَنكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

۶۶

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءَ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ

۶۷

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ اللَّيْلَ لَتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ

۶۸

قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَنَهُ هُوَ الْغَنِيُّ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ إِنْ عِنْدَكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ بِهَذَا أْتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

۶۹

قُلْ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ

۷۰

مَتَّعُ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نُذِيقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ

آگاه باشید! یقیناً دوستان خدا نه بیمی بر آنان است و نه اندوهگین می‌شوند.

آنان که ایمان آورده‌اند و همواره پرهیزکاری دارند.

آنان را در زندگی دنیا و آخرت مژده و بشارت است [در دنیا به وسیله وحی و در آخرت به خطاب خدا و گفتار فرشتگان] در کلمات خدا [که وعده‌ها و بشارت‌های اوست] هیچ دگرگونی نیست؛ این است کامیابی بزرگ.

و گفتار [بی اساس و تبلیغات ناروای] مخالفان، تو را غمگین نکند؛ زیرا همه عزت و توانمندی برای خداست؛ او شنوا و داناست.

آگاه باشید! یقیناً هر که در آسمان‌ها و هر که در زمین است در سیطره مالکیت و فرمانروایی خداست؛ و کسانی که به جای خدا معبودانی را می‌پرستند، از حق پیروی نمی‌کنند؛ آنان [در این پرستش] فقط از گمان و ظن پیروی می‌کنند و آنان فقط دروغ می‌بافند.

اوست کسی که شب [تاریک] را برای شما پدید آورد تا در آن بیارامید، و روز را نور افشان [قرار داد تا در آن به کار و کوشش بپردازید]؛ یقیناً در این امور برای گروهی که حقایق را بشنوند، نشانه‌هایی [از توحید و قدرت و ربوبیت خدا] است.

[مشرکان بر پایه گمان واهی خود] گفتند: خدا برای خود فرزندی گرفته است!! او منزّه از هر عیب و نقمی است، او از هر چیزی بی‌نیاز است، آنچه در آسمان‌ها و زمین است، در سیطره مالکیت و فرمانروایی اوست؛ نزد شما بر این ادعا [ی پوچ] هیچ دلیل و برهانی نیست، آیا چیزی را از روی جهل و نادانی به خدا نسبت می‌دهید؟!]

بگو: کسانی که بر خدا دروغ می‌بندند، یقیناً رستگار نمی‌شوند.

در دنیا [بهره آنان از دروغ بستن] بهره‌ای [اندک] است؛ آن گاه بازگشتشان به سوی ماست؛ سپس به آنان به کیفر آنکه کفر می‌ورزیدند، عذابی سخت می‌چشانیم.

وَأْتِلْ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَقَوْمُ إِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ مَقَامِي وَتَذَكِيرِي بِآيَاتِ اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنْظِرُونِ

فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ إِن أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ

فَكَذَّبُوهُ فَجَبَّيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَجَعَلْنَاهُمْ خَلِيفَ وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِينَ

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ نَطْبَعُ عَلَى قُلُوبِ الْمُعْتَدِينَ

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِم مُوسَى وَهَارُونَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ بِآيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ مُّبِينٌ

قَالَ مُوسَى أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ أَسِحْرٌ هَذَا وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُونَ

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَلْفِتَنَّا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ عَابَاءَنَا وَتَكُونَ لَكُمُ الْكِبْرِيَاءُ فِي الْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمْ بِمُؤْمِنِينَ

۷۲

۷۳

۷۴

۷۵

۷۶

۷۷

۷۸

و سرگذشت [پر فایده و عبرت آموز] نوح را برای آنان بگو، آن گاه که به قوم خود گفت: ای قوم من! اگر اقامت طولانی من میان شما و پند و اندرز من به وسیله آیات خدا، بر شما گران و دشوار است [از هیچ کاری بر ضد من کوتاهی نکنید] من بر خدا توکل کردم، پس شما عزم و تصمیم خود و قدرت معبوداتتان را [که گمان می‌کنید شما را یاری می‌دهند] روی هم بگذارید تا تلاشتان [بر ضد من] بر شما مبهم و پوشیده نباشد، آن گاه به زندگی من خاتمه دهید و مرا [چشم به هم زدنی] مهلت ندهید.

اگر [از پذیرش دعوت من] روی بگردانید [خود زیان کرده اید] من از شما [در برابر ابلاغ رسالت من] پاداشی نمی‌خواهم؛ پاداش من فقط بر عهده خداست و مأمورم که از تسلیم شدگان [در برابر فرمان‌های حق] باشم.

پس او را تکذیب کردند؛ ما هم او و کسانی را که در کشتی همراه او بودند [از آن توفان مهلک] نجات دادیم، و آنان را جان‌نشینان [غرق شدگان] نمودیم، و کسانی که آیات ما را تکذیب کردند، غرق کردیم؛ پس [با تأمل] بنگر که سرانجام کسانی که بیم داده شدند، چگونه بود؟!

سپس بعد از نوح، پیامبرانی را به سوی قومشان فرستادیم، پس برای آنان دلایل آشکار آوردند، ولی قومشان بر آن نبودند که به آنچه پیش از آن تکذیب کرده بودند ایمان آورند؛ این گونه دل‌های متجاوزان را مهر [بدبختی] می‌زنیم.

آن گاه پس از آنان موسی و هارون را با آیات خود به سوی فرعون و اشراف و سران قومش فرستادیم، پس آنان تکبر ورزیدند و آنان گروهی گنهکار بودند.

پس هنگامی که حق از نزد ما به سویشان آمد، گفتند: مسلماً این جادویی است آشکار.

موسی گفت: آیا درباره حق هنگامی که به سویتان آمد، می‌گویید: آیا این جادوست؟ [نه، این جادو نیست، اگر جادو بود پیروزی نداشت] زیرا جادوگران پیروز نمی‌شوند.

گفتند: آیا به سوی ما آمده‌ای تا ما را از آیینی که پدرانمان را بر آن یافته‌ایم، برگردانی و [با نابود کردن ما] قدرت و حکومت در این سرزمین برای شما دو نفر باشد؟ و ما به شما دو نفر ایمان نمی‌آوریم!

وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَتُتُونِي بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ

۸۰

فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُم مُّوسَىٰ أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُّلقُونَ

۸۱

فَلَمَّا أَلْقَوْا قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئْتُمْ بِهِ السَّحَرُ إِنَّ اللَّهَ

سَيَبْطِلُهُوَ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ

۸۲

وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ

۸۳

۱۸۰۹

فَمَا ءَامَنَ لِمُوسَىٰ إِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِّن قَوْمِهِ عَلَىٰ خَوْفٍ مِّن فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ أَن يَفْتِنَهُمْ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ

۸۴

وَقَالَ مُوسَىٰ يَقَوْمِ إِن كُنْتُمْ ءَامَنْتُمْ بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُّسْلِمِينَ

۸۵

فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

۸۶

وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

۸۷

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَن تَبَوَّءَا لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

۸۸

وَقَالَ مُوسَىٰ رَبَّنَا إِنَّكَ ءَاتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَأَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَن سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَىٰ أَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّىٰ يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ

و فرعون گفت: [برای درهم کوبیدن این دو نفر] هر جادوگر دانا و زبردستی را نزد من آورید.

چون جادوگران آمدند، موسی به آنان گفت: آنچه را بر افکندن آن مصمم هستید، بیفکنید.

پس هنگامی که افکندند، موسی گفت: آنچه را در این صحنه آوردید، جادوست؛ مسلماً خدا آن را به زودی باطل می‌کند، قطعاً خدا، کار مفسدان را [که برای تقویت طاغیان انجام می‌دهند] به سامان نمی‌آورد.

و خدا حق را با دلایل و معجزاتش ثابت و پابرجا می‌کند، گرچه گنهکاران خوش نداشته باشند.

پس [در ابتدای کار] کسی به موسی ایمان نیاورد، مگر فرزندانی [انگشت شمار] از قومش آن هم با ترسی [شدید] از فرعون و اشراف و سران قوم خودشان که مبدا فرعونیان آنان را شکنجه و عذاب دهند؛ و مسلماً فرعون در سرزمین مصر برتری خواه، و [در گناه، معصیت و ستم] از اسراف کاران بود.

و موسی گفت: ای قوم من! اگر به خدا ایمان آورده اید، پس بر او توکل کنید اگر از تسلیم شدگان [در برابر فرمان‌های حق] هستید.

پس گفتند: ما فقط بر خدا توکل کردیم. پروردگارا! ما را دستخوش شکنجه و عذاب ستمکاران قرار مده.

و ما را به رحمتت از گروه کافران رهایی ده.

و به موسی و برادرش وحی کردیم که خانه‌هایی در سرزمین مصر برای قوم خود فراهم آورید، و خانه هایتان را روبروی هم قرار دهید، و نماز را برپا دارید، و مؤمنان را [به رهایی از چنگال فرعونیان] مژده ده.

و موسی گفت: پروردگارا! فرعون و اشراف و سرانش را در زندگی دنیا زیور و زینت [بسیار] و اموال [فراوان] داده‌ای که [نهایتاً مردم را] از راه تو گمراه کنند، پروردگارا! اموالشان را نابود کن و دل‌هایشان را سخت گردان که ایمان نیاورند تا آنکه عذاب دردناک را ببینند.

قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَانِ سَبِيلَ
الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَءِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ
بَغْيًا وَعَدُوا حَتَّىٰ إِذَا أَدْرَكَهُ الْعَرْقُ قَالَ ءَامَنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ
إِلَّا الَّذِي ءَامَنْتُ بِهِ بَنُو إِسْرَءِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ

ءَالَتَنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ

فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلَفَكَ ءَايَةً وَإِنَّ
كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ عَنْ ءَايَاتِنَا لَغَافِلُونَ

وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ مَبُوءًا صِدْقٍ وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنَ
الطَّيِّبَاتِ فَمَا اخْتَلَفُوا حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي
بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِّمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَسْأَلِ الَّذِينَ يَقْرَأُونَ
الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا
تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ

وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونُوا مِنَ
الْخَاسِرِينَ

إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ

وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ ءَايَةٍ حَتَّىٰ يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ

[خدا] فرمود: دعای شما دو نفر پذیرفته شد؛ بنابراین [در
ابلاغ پیام خدا] پابرجا واستوار باشید واز روش کسانی که
جاهل و نادانند، پیروی نکنید.

و بنی اسرائیل را از دریا گذراندیم، پس فرعون و
لشکریانش آنان را از روی ستم وتجاوز دنبال کردندتا
هنگامی که بلای غرق شدن، او را فروگرفت، گفت: ایمان
آوردم که هیچ معبودی جز همان که بنی اسرائیل به او
ایمان آوردند، نیست و من از تسلیم شدگان [در برابر
فرمان‌های حق] هستم.

[به او گفته شد:] اکنون [که به نابودی خود یقین داری و
زمان بازگشت به خدا سپری شده ایمان می‌آوری؟!] در حالی
که پیش از این عصیان می‌ورزیدی و از تبهکاران بودی؟

پس امروز تو را با بدن بی جانت نجات می‌دهم [وبر بلندایی
از ساحل دریا می گذارم] تا برای آیندگانت نشانه‌ای [از
قدرت ما و زبونی و خواری گردنکشان] باشی؛ و یقیناً
بسیاری از مردم از نشانه‌های ما بی خبرند.

به راستی ما بنی اسرائیل را در جایگاهی [خوش آب و هوا و
منطقه‌ای سرشار از نعمت‌ها] جای دادیم و به آنان از انواع
روزی‌های پاکیزه، روزی بخشیدیم [ولی آنان در نبوت موسی
و در دین خدا روی به اختلاف آوردند]؛ و اختلاف نکردند
مگر پس از آنکه دانش [به حقایق و معارف] برای آنان آمد؛
یقیناً پروردگارت روز قیامت میان آنان درباره آنچه در آن
اختلاف می‌کردند، داوری خواهد کرد.

و [به فرض محال] اگر از آنچه بر تو نازل کردیم در شک و
تردیدی، از آنان که پیش از تو کتاب [آسمانی] می‌خواندند
بپرس [کتابی که نزول قرآن را از سوی خدا خبر داده] تا
روشن شود که حق از سوی پروردگارت به سوی تو آمده؛
بنابراین از تردیدکنندگان مباش.

و هرگز از کسانی مباش که آیات ما را تکذیب کردند که از
زیانکاران خواهی شد.

مسلمأ کسانی که عذاب پروردگارت بر آنان محقق و ثابت
شده، ایمان نمی‌آورند.

گرچه همه نشانه‌ها و معجزه‌ها برای آنان بیاید تا آن زمان
که عذاب دردناک را ببینند [که آن هنگام ایمان آوردنشان
هیچ سودی نخواهد داشت.]

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرِيَّةٌ ءَامَنْتَ فَنَفَعَهَا إِيْمَنُهَا إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ
لَمَّا ءَامَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَآمَنَ مَن فِي الْأَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًا أَفَأَنْتَ
تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَن تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَجْعَلُ الرَّجْسَ
عَلَىٰ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ

قُلْ أَنْظِرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْآيَاتُ
وَالنَّذْرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ

فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلِهِمْ قُلْ
فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ

ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا كَذَلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنَاجِ
الْمُؤْمِنِينَ

قُلْ يَٰأَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنتُمْ فِي شَكٍّ مِّن دِينِي فَلَا أَعْبُدُ
الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ وَلَكِن أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي
يَتَوَفَّاكُم ۖ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

وَأَنْ أَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

وَلَا تَدْعُ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ ۖ فَإِن
فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِّنَ الظَّالِمِينَ

پس چرا هیچ شهری نبوده است که [اهلش] ایمان بیاورد تا
ایمانشان به آنان سود دهد؟ مگر قوم یونس که وقتی ایمان
آوردند، عذاب رسوایی را در زندگی دنیا از آنان برطرف
کردیم و آنان را تا پایان عمرشان [از الطاف و نعمت‌های
خود] برخوردار نمودیم.

اگر پروردگارت می‌خواست یقیناً همه کسانی که روی زمین
اند [اجباراً] ایمان می‌آوردند؛ [ای پیامبر! در حالی که خدا از
بندگان‌ش ایمان اجباری نخواسته] پس آیا تو مردم را وادار
می‌کنی تا به اجبار مؤمن شوند؟!

هیچ کس را نسزد [و قدرت نباشد] که ایمان بیاورد مگر به
اذن و توفیق خدا، و خدا پلیدی [ضلالت] را [پس از بیان
حقایق] بر کسانی قرار می‌دهد که [در حقایق] نمی‌اندیشند.

بگو: با تأمل بنگرید که در آسمان‌ها و زمین [از شگفتی‌های
آفرینش و عجایب خلقت] چه چیزها هست؟ ولی نشانه‌ها و
هشدارها به حال گروهی که ایمان نمی‌آورند، سودی
نمی‌دهد.

پس آیا جز مانند روزهای [سخت و شکننده] کسانی را که
پیش از آنان درگذشتند، انتظار می‌برند؟ بگو: پس منتظر
بمانید که من [هم] با شما از منتظرانم.

آن گاه پیامبران خود و کسانی را که ایمان آورده‌اند [روز
نزول عذاب] می‌رهانیم، همین گونه بر ما فریضه و لازم
است که مؤمنان را نجات دهیم.

بگو: ای مردم! اگر شما در [حقانیت] دین من تردید دارید
[من در حقانیت دینم و بطلان آیین شما هیچ تردیدی ندارم]
من آنهایی را که شما به جای خدا می‌پرستید، نمی‌پرستم،
بلکه خدایی را می‌پرستم که جان همه شما را می‌ستاند، و
من مأمورم که از مؤمنان باشم.

و [دستور یافته ام] که [حق گرایانه و بدون انحراف با همه
وجود] به سوی [این] دین درست واستوار روی آور، و از
مشرکان مباش.

و به جای خدا چیزی را که سودی به تو نمی‌رساند و زیانی
نمی‌زند، مَپرست؛ که اگر بپرستی قطعاً از زیانکاران خواهی
بود.

وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ مِّنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الْحَقُّ مِن رَّبِّكُمْ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُم بِوَكِيلٍ

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَأَصْبِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّ كِتَبٌ أَحْكَمَتْ ءَايَتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِن لَّدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ

أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ

وَأَن أَسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَّتَعًا حَسَنًا إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ وَإِن تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيرٍ

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

أَلَا إِنَّهُمْ يَثْنُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا مِنْهُ أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

و اگر خدا گزند و آسیبی به تو رساند، آن را جز او برطرف کننده‌ای نیست، و اگر برای تو خیری خواهد فضل و احسانش را دفع کننده‌ای نیست؛ خیرش را به هر کس از بندگان‌ش بخواهد می‌رساند و او بسیار آمرزنده و مهربان است.

بگو: ای مردم! یقیناً حق از سوی پروردگارتان برای شما آمد؛ پس هر که هدایت یابد، فقط به سود خود هدایت می‌یابد و هر که گمراه گردد، فقط به زیان خود گمراه می‌شود، و من نگهبان شما نیستم.

و از آنچه به سویت وحی می‌شود، پیروی کن و [در برابر پیش آمدها و تکذیب منکران] شکبیا باش تا خدا [میان تو و مخالفانت] داوری کند؛ و او بهترین داوران است.

الر [این] کتابی [با عظمت] است که آیاتش [به صورت حقیقتی واحد] استواری واستحکام یافته، سپس از سوی حکیمی آگاه [در قالب سوره ها، آیه ها، حقایق اعتقادی، اخلاقی و عملی] تفصیل داده شده است.

که جز خدا را نپرستید، یقیناً من از سوی او برای شما بیم دهنده [از عذاب] و مژده دهنده [به بهشت و رضوان] هستم.

و اینکه از پروردگارتان آمرزش بخواهید، سپس به سوی او بازگردید تا آنکه شما را تا پایان زندگی از بهره نیک و خوشی برخوردار کند، و هر که را صفات پسندیده و اعمال شایسته او افزون تر است، پاداش زیادتری عطا کند، و اگر روی از حق برگردانید، من از عذاب روزی بزرگ بر شما بیمناکم.

بازگشت شما فقط به سوی خداست و او بر هر کاری تواناست.

آگاه باشید که مشرکان سر در گریبان فرو می‌برند تا [خود را] از شنیدن قرآن [به هنگام تلاوتش به وسیله پیامبر و مؤمنان] پنهان بدارند؛ آگاه باشید! چون جامه‌هایشان را بر سر و روی خود می‌پوشانند [تا دیده نشوند، این پنهانکاری سودی به حال آنان ندارد] خدا آنچه را پنهان می‌کنند و آنچه را آشکار می‌نمایند، می‌داند؛ یقیناً او به آنچه در سینه هاست، داناست.

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ
مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ
عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۚ وَلَئِنْ
قُلْتَ إِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ

وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِلَى أُمَّةٍ مَعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا
يَحْبِسُهُ ۚ أَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ
مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ

وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ
لَيَكْفُرُ

وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ نِعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَاءٍ مَسَتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ
السَّيِّئَاتِ عَنِّي ۚ إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ

إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
وَأَجْرٌ كَبِيرٌ

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَنْ
يَقُولُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ كُتُبٌ أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَلَكٌ ۚ إِنَّمَا أَنْتَ
نَذِيرٌ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ

و هیچ جنبه‌ای در زمین نیست مگر اینکه روزی او
برخداست، و [او] قرارگاه واقعی و جایگاه موقت آنان را
می‌داند؛ همه در کتابی روشن ثبت است.

و او کسی است که آسمان‌ها و زمین را در شش روز آفرید،
در حالی که تخت فرمانروایی اش بر آب [که زیربنای حیات
است] قرار داشت، تا شما را بیازماید که کدام یک
نیکوکارترید؟ و اگر بگویید: [ای مردم!] شما یقیناً پس از
مرگ برانگیخته می‌شوید، بی‌تردید کافران می‌گویند: این
سخنان جز جادویی آشکار نیست.

و اگر عذاب را از آنان تا مدتی اندک به تأخیر اندازیم،
مسلماناً [از روی استهزا] خواهند گفت: چه عاملی آن را [از
آمدن] باز می‌دارد؟! آگاه باشید! روزی که عذاب به آنان
رسد، از آنان بازگشتنی و بازداشتنی نیست و عذابی را که
همواره مسخره می‌کردند، آنان را فراخواهد گرفت.

و اگر از سوی خود رحمتی [چون سلامتی، ثروت، اولاد و
امنیت] به انسان بچشانیم، سپس آن را [به علتی حکیمانه]
از او سلب کنیم [نسبت به آینده زندگی] بسیار نومید
شونده و [نسبت به نعمت‌هایی که دارا بود] بسیار کفران
کننده است.

و اگر پس از گزند و آسیبی که به او رسیده خوشی و رفاهی
به او بچشانیم، قطعاً خواهد گفت: همه [گزندها و] آسیب‌ها
از فضای زندگی ام رفت [و دیگر آسیبی نمی‌بینم و] مسلماً
در آن حال [که غافل از حوادث آینده است] بسیار شادمان
و خودستا خواهد بود.

مگر کسانی که [در خوشی‌ها و آسیب‌ها] شکیبایی ورزیدند
و کارهای شایسته انجام دادند، اینانند که برای آنان آمرزش
و پاداشی بزرگ است.

ممکن است به سبب آنکه [دشمنان] می‌گویند: چرا گنجی بر
او نازل نشده، یا فرشته‌ای همراهش نیامده؟ برخی از آنچه
را به تو وحی می‌شود ترک کنی و سینه ات [از ابلاغ و اظهار
آن] تنگ شود [به سبب موضع گیری‌های دشمنان از ابلاغ
پیام حق خودداری مکن] تو فقط بیم دهنده‌ای و خدا بر هر
چیز نگهبان است.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوَرٍ مِّثْلِهِ مُفْتَرِيَاتٍ
وَادْعُوا مَنْ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

فَالَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّمَا أُنْزِلَ بِعِلْمِ اللَّهِ وَأَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزَيَّنَّتْهَا نُفُوفٌ إِلَيْهِمْ أَعْمَلَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبِطُلُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِنْهُ وَمِنْ قَبْلِهِ كَتَبَ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الْأَحْزَابِ فَالنَّارُ مَوْعِدُهُ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أُولَئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ

بلکه [در برابر همه قرآن می‌ایستند و] می‌گویند: او این قرآن را از نزد خود ساخته [و به خدا نسبت می‌دهد] بگو: اگر راست‌گویید، شما هم ده سوره مانند آن بیاورید و هر کس را غیر خدا می‌توانید، به یاری خود دعوت کنید.

پس اگر آنان دعوت شما را اجابت نکردند [که هرگز اجابت نمی‌کنند] بدانید که آنچه نازل شده به دانش خداست و هیچ معبودی جز او نیست، پس آیا تسلیم [حق] می‌شوید؟

کسانی که زندگی دنیا و زیور و زینتش را بخواهند، ثمره تلاششان را به طور کامل در [همین] دنیا به آنان می‌دهیم و در اینجا چیزی از آنان کاسته نخواهد شد.

اینان کسانی هستند که در آخرت، سهمی جز آتش برای آنان نیست و آنچه [در دنیا از کار خیر] کرده‌اند، در آخرت تباه و بی اثر می‌شود، و آنچه همواره [ریاکارانه] انجام می‌دادند، باطل است.

آیا کسانی که از سوی پروردگارشان بر دلیلی روشن [از بصیرت و بینش] متکی هستند و شاهی از سوی او [چون قرآن برای تأیید آن دلیل روشن] از پی درآید و پیش از قرآن [هم] کتاب موسی در حالی که [برای مؤمنان] پیشوا و رحمت بود [بر حقانیت قرآن گواهی داده مانند کسانی می‌باشند که چنین نیستند] اینان [که متکی بر دلیل روشن اند] به قرآن ایمان می‌آورند، و هر کس از گروه‌ها [چه یهود، چه نصاری و چه مشرکان] به آن کفر ورزد، وعده گاهش آتش است؛ پس [ای انسان!] درباره قرآن در تردید مباش که آن از سوی پروردگارت حق است، ولی بیشتر مردم [به خاطر کبر باطنی، لجابت و جهل] ایمان [به آن] نمی‌آورند.

و ستمکارتر از کسانی که به خدا دروغ بستند چه کسی است؟ اینان [در قیامت] بر پروردگارشان عرضه خواهند شد، و گواهان [اعمال] می‌گویند: اینان کسانی هستند که بر پروردگارشان دروغ بستند؛ آگاه باشید! لعنت خدا بر ستمکاران باد.

آنان که مردم را از راه خدا باز می‌دارند و می‌خواهند آن را [با وسوسه و اغواگری] کج نشان دهند و به آخرت کافرند.

أُولَئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَآءَ يُضْعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ

أُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْأَخْسَرُونَ

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَخْبَتُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَىٰ وَالْأَصَمِّ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦٓ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

أَن لَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَٓ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمِٓ أَلِيمٍ

فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِۦٓ مَا نَرَكَ إِلَّا بَشَرًا مِّثْلَنَا وَمَا نَرَكَ أَتَّبَعَكَ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَاذِلُنَا بَادِيَ الرَّأْيِ وَمَا نَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كَاذِبِينَ

قَالَ يَقَوْمُ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَعَآتَنِي رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِهِۦ فَعَمِيتَ عَلَيْكُمْ أَنْزِلْ مُكْثُوهَا وَانْتُمْ لَهَا كَاِرُونَ

اینان در زمین، عاجزکننده [خدا] نیستند تا [بتوانند از دسترس قدرت او بیرون روند]، و برای آنان سرپرستان و یاورانی جز خدا نیست، عذابشان [در روز قیامت] دو چندان خواهد شد؛ آنان [به سبب بسیاری گناه] تاب وتوان شنیدن [حق را] نداشتند و [با چشم بصیرت، حقیقت را] نمی دیدند.

اینان کسانی هستند که سرمایه وجودشان را تباه کردند، و آنچه را همواره به دروغ [به عنوان شریکان خدا به خدا] نسبت می‌دادند [گم شده] از دستشان می‌رود.

ثابت و یقینی است که اینانند که در آخرت از همه زیانکارترند.

قطعاً کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند و به پروردگارشان آرامش و اطمینان یافتند، اهل بهشت اند و در آن جاودانه‌اند.

وصف این دو گروه [مشرک و مؤمن] همانند نابینا و کر و بینا و شنواست؛ آیا [این دو گروه] در صفت و حال یکسانند؟ پس آیا متذکر نمی‌شوید؟

بی‌تردید نوح را به سوی قومش فرستادیم [که به آنان بگو: من برای شما بیم دهنده‌ای آشکارم.

که جز خدا را نپرستید؛ من بر شما از عذاب روزی دردناک بیمناکم.

اشراف و سران کافر قومش گفتند: ما تو را جز بشری مانند خود نمی‌بینیم، و کسی را جز فرومایگان که نسنجیده و بدون اندیشه از تو پیروی کرده باشند مشاهده نمی‌کنیم، و برای شما هیچ برتری و فضیلتی بر خود نمی‌بینیم، بلکه شما را دروغگو می‌پنداریم.

نوح گفت: ای قوم من! مرا خبر دهید: اگر من بر دلیل روشنی از سوی پروردگارم متکی باشم و مرا از نزد خود رحمتی عطا کرده باشد که بر شما مخفی مانده [باز هم نبوت مرا تکذیب می‌کنید؟] آیا [در صورتی که اجباری در پذیرش دین نیست] می‌توان شما را به پذیرش آن دلیل روشن در حالی که آن را خوش ندارید، وادار کنیم؟

وَيَقَوْمٌ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا إِنْ أَجَرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّهُمْ مُلَقَوْنَ رَبَّهُمْ وَلِكِنِّي أَرْبُكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ

وَيَقَوْمٌ مَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ طَرَدْتُهُمْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي أَعْيُنُكُمْ لَنْ يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنْفُسِهِمْ إِنِّي إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ

قَالُوا يَنْوُحُ قَدْ جَدَلْتَنَا فَأَكْثَرْتَ جِدَلَنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيَكُمْ بِهِ اللَّهُ إِنْ شَاءَ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ

وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنْ افْتَرَيْتُهُ فَعَلَىٰ إِجْرَامِي وَأَنَا بَرِيءٌ مِّمَّا تُجْرِمُونَ

وَأَوْحَىٰ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ قَدْ ءَامَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

وَأَصْنَعِ الْفُلَكَ بِأَعْيُنِنَا وَوْحَيْنَا وَلَا تُخَاطِبُنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّعْرِفُونَ

و ای قوم من! من از شما [در برابر ابلاغ رسالتم] هیچ پاداشی نمی‌خواهم؛ پاداشم فقط بر عهده خداست، و من [برای به دست آوردن دل شما] طرد کننده کسانی که ایمان آورده‌اند [و شما آنان را فرومایه می‌دانید] نخواهم بود؛ زیرا اینان دیدارکنندگان [پاداش و مقام قرب] پروردگار خویش اند. ولی من شما را گروهی می‌بینم که جهالت می‌ورزید.

و ای قوم من! اگر آنان را از خود طرد کنم، چه کسی مرا در برابر [عذاب] خدا یاری می‌دهد؟ آیا متذکر نمی‌شوید؟

و من به شما نمی‌گویم که گنجینه‌های [عنایات و الطاف] خدا نزد من است [تا به طور مستقل بتوانم حاجات شما را برآورم و هر تصرفی را که مایل باشم در آسمان‌ها و زمین بنمایم]، و ادعا نمی‌کنم که غیب هم می‌دانم، و نمی‌گویم که من فرشته ام و درباره آنان که چشمانتان فرومایه و خوارشان می نگرد، نمی‌گویم که خدا هرگز خیری به آنان نخواهد داد؛ خدا به آنچه در دل آنان است آگاه تر است؛ اگر چنین گویم از ستمکاران خواهم بود.

گفتند: ای نوح! با ما جدال و ستیزه کردی و بسیار هم جدال و ستیزه کردی، نهایتاً اگر از راستگویانی آنچه را [از عذاب] به ما وعده می‌دهی، برایمان بیاور.

گفت: جز این نیست که اگر خدا بخواهد آن را برای شما می‌آورد و شما عاجز کننده [خدا] نیستید [تا بتوانید از دسترس قدرت او بیرون روید].

و اگر بخواهم برای شما خیرخواهی کنم در صورتی که خدا بخواهد شما را [به کیفر گناهاتتان] گمراه کند، خیرخواهی من سودی به شما نخواهد داد، او پروردگار شماست و به سویش بازگردانده می‌شوید.

آیا مشرکان می‌گویند: پیامبر، این قرآن را از نزد خود به دروغ ساخته [و به خدا نسبت داده؟] بگو: اگر آن را به دروغ ساخته باشم، گناهم فقط بر عهده خود من است، و من از گناهانی که شما مرتکب می‌شوید، بیزارم.

و به نوح وحی شد که از قوم تو جز کسانی که [تاکنون] ایمان آورده‌اند، هرگز کسی ایمان نخواهد آورد؛ بنابراین از کارهایی که همواره [بر ضد حق] انجام می‌دادند، اندوهگین باش.

و با نظارت ما و [بر اساس] وحی ما کِشتی را بساز، و با من درباره کسانی که ستم کرده‌اند، سخن مگو که یقیناً آنان غرق شدنی هستند.

وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ وَكَلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ قَالَ إِنْ تَسْخَرُوا مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ ءَامَنَ وَمَا ءَامَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ

وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرِبَهَا وَمُرسِلُهَا إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ

وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَىٰ نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يَبْنَىٰ أَرْكَبَ مَعَنَا وَلَا تَكُن مَعَ الْكَافِرِينَ

قَالَ سَآوِيَ إِلَىٰ جِبَلٍ يَْعَصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ

وَقِيلَ يٰنَارُضْ أٰبٰلِی مَآءِکَ وَیَسْمَآءُ اَقْلِی وَغِیْضُ الْمَآءِ وَقُضِی الْاَمْرُ وَاُسْتُوتَ عَلٰی الْجُودِیِّ وَقِیْلَ بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِیْنَ

وَنَادَىٰ نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ

و [نوح] کشتی را می‌ساخت و هرگاه گروهی از [اشراف و سران] قومش بر او عبور می‌کردند، او را به مسخره می‌گرفتند. گفت: اگر شما ما را مسخره می‌کنید، مسلماً ما هم شما را [به هنگام پدید آمدن توفان] همان گونه که ما را مسخره می‌کنید، مسخره خواهیم کرد.

سپس خواهید دانست که چه کسی را [در دنیا] عذابی خوارکننده و [در آخرت عذابی] پایدار خواهد رسید.

[رویاروییِ نوح و قومش هم چنان ادامه داشت] تا هنگامی که فرمان ما فرا رسید و تنور فوران کرد، گفتیم: از هر [نوع حیوانی] یک زوج دوتایی [یک نر و یک ماده] و نیز خاندانت و آنان را که ایمان آورده‌اند، در کشتی سوار کن مگر کسی که پیش تر فرمان غرق شدن را بر ضد او لازم کرده‌ایم. و جز اندکی همراه او ایمان نیاوردند.

و نوح گفت: در آن سوار شوید که حرکت کردنش و لنگر انداختنش فقط به نام خداست، یقیناً پروردگارم بسیار آمرزنده و مهربان است.

آن کشتی آنان را در میان موج‌هایی کوه آسا حرکت می‌داد، و نوح فرزندش را که در کناری بود، بانگ زد که‌ای پسر! همراه ما سوار شو و با کافران مباش.

گفت: به زودی به کوهی که مرا از [این] آب نکه دارد، پناه می‌برم. نوح گفت: امروز در برابر عذاب خدا هیچ نکه دارنده‌ای نیست مگر کسی که [خدا بر او] رحم کند. و موج میان آن دو حایل شد و پسر از غرق شدگان گردید.

و [پس از هلاک شدن کافران] گفته شد: ای زمین! آب خود را فرو بر، و ای آسمان! [از ریختن باران] باز ایست، و آب کاستی گرفت و کار پایان یافت و کشتی بر [کوه] جودی قرار گرفت و گفته شد: دوری [از رحمت خدا] بر گروه ستمکاران باد.

و نوح [پیش از توفان] پروردگارش را ندا داد و گفت: پروردگارا! به راستی که پسر من از خاندان من است و یقیناً وعده ات [به نجات خاندانم] حق است و تو بهترین داورانی.

قَالَ يَنْوُحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ
فَلَا تَسْأَلِنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّي أَخْشَاكَ أَنْ تَكُونَ
مِنَ الْجَاهِلِينَ

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ
وَالَا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُن مِّنَ الْخَسِرِينَ

قِيلَ يَنْوُحُ أَهْبِطْ بِسَلَامٍ مِّنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَى أُمَمٍ
مِّمَّن مَّعَكَ وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ

تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ
وَلَا قَوْمُكَ مِن قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَقَبَةَ لِلْمُتَّقِينَ

وَالِإِى عَادِ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَقَوْمِ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِّنْ
إِلَهِ غَيْرُهُ إِنِّي أَنْتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ

يَقَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنِّي أَخْشَىٰ عَلَى الَّذِينَ
فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ

وَيَقَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ
عَلَيْكُمْ مِّدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا
مُجْرِمِينَ

قَالُوا يَهُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِي آلِهَتِنَا عَنْ
قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ

خدا فرمود: ای نوح! به یقین او از خاندان تو نیست، او [دارای] کرداری ناشایسته است، پس چیزی را که به آن علم نداری از من مخواه، همانا من تو را اندرز می‌دهم که مبادا از ناآگاهان باشی.

نوح گفت: پروردگارا! من از اینکه چیزی را که به آن علم ندارم از تو بخواهم به تو پناه می‌برم و اگر مرا نیامرزی و بر من رحم نکنی از زیانکاران خواهم بود.

گفته شد: ای نوح! با سلام و برکاتی از سوی ما بر تو و امت‌هایی که با تواند [از کشتی] فرود آی و امت‌هایی [از نسل همراهانت به وجود می‌آیند] که به زودی آنان را [از نعمت‌های خود] برخوردار می‌کنیم، سپس آنان را از سوی ما [به سبب کفران نعمت] عذابی دردناک خواهد رسید.

اینها از خبرهای غیبی است که آن را به تو وحی می‌کنیم، نه تو آنها را پیش از این می‌دانستی و نه قوم تو؛ پس [در ابلاغ پیام ما با بهره گرفتن از این خبرها] شکیبایی ورز؛ یقیناً فرجام [نیک] برای پرهیزکاران است.

و به سوی قوم عاد، برادرشان هود را [فرستادیم] گفت: ای قوم من! خدا را بپرستید که شما را جز او هیچ معبودی نیست، شما [که شریکانی برای خدا قرار داده اید] جز مردمی دروغ پرداز نیستید.

ای قوم من! از شما [در برابر ابلاغ رسالتم] هیچ پاداشی نمی‌خواهم، پاداشم فقط بر عهده کسی است که مرا آفریده؛ آیا نمی‌اندیشید؟

ای قوم من! از پروردگارتان آمرزش بخواهید، آن گاه به سوی او بازگردید، [تا] برای شما باران فراوان و پی در پی فرستد و نیرویی بر نیرویتان بیفزاید، و مجرمانه روی [از حق] برمگردانید.

گفتند: ای هود! دلیل روشنی [که پسند خاطر ما باشد] برای ما نیاوردی، و ما به گفته تو رهاکننده معبودهای خود نیستیم، و ما به تو ایمان نمی‌آوریم.

إِن نَّقُولُ إِلَّا أَعْتَرْنَاكَ بَعْضَ ءَالِهَتِنَا بِسُوِّ[ۙ] قَالِ إِنِّي أَشْهَدُ
ٱللَّهَ وَأَشْهَدُواْ أَنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ

۵۵

مِن دُونِهِ[ۚ] فَكِيدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنظِرُونِ

۵۶

إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى ٱللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَّا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ
ءَاخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

۵۷

فَإِن تَوَلَّوْاْ فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَّا أُرْسِلْتُ بِهِ[ۚ] إِلَيْكُمْ
وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّونَهُ[ۚ] شَيْئًا إِنَّ رَبِّي
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ

۵۸

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَحْنُ خَيْرٌ مِّنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُ[ۚ] وَرَحْمَةٌ مِّنَّا
وَنَجَّيْنَاهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ

۵۹

وَتِلْكَ ءَادٌ جَحَدُواْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْاْ رُسُلَهُ[ۚ] وَاتَّبَعُواْ
أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ

۶۰

وَاتَّبَعُواْ فِي هَذِهِ ٱلدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ ٱلْقِيَمَةِ[ۙ] أَلَا إِنَّ ءَادًا
كَفَرُواْ رَبَّهُمْ[ۙ] أَلَا بُعْدًا لِّءَادٍ قَوْمِ هُودٍ

۶۱
حزب
۹۲
۱۸۸۸

وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَاقَوْمُ اْعْبُدُوا ٱللَّهَ مَا لَكُمْ
مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُ[ۚ] هُوَ أَنشَأَكُمْ مِّنَ ٱلْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا
فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُواْ إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُّجِيبٌ

۶۲

قَالُواْ يَصْلِحُ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَٰذَا أَتَنْهَانَا أَنْ
تَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ ءَابَاؤُنَا وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ
مُرِيبٍ

[ما درباره تو] جز این نمی‌گوییم که برخی از معبودهای ما به
تو گزند و آسیب [روحی] رسانده‌اند [به همین سبب
سخنان جنون آمیز و بی منطق می‌گویی]. هود گفت: من خدا
را گواه می‌گیرم و شما هم گواه باشید که یقیناً من از آنچه
شریک او قرار می‌دهید، بیزارم.

[آری، از هر معبودی] به غیر او [بیزارم] پس همه شما بر
ضد من نیرنگ بزنید، سپس مهلتم ندهید.

یقیناً من بر خدا که پروردگار من و پروردگار شماست توکل
کردم؛ هیچ جنبنده‌ای نیست مگر اینکه او مهارش را به
دست [قدرت و فرمانروایی خود] گرفته است، مسلماً
پروردگارم بر راهی راست است.

پس اگر روی [از حق] برگردانید [زیانش متوجه خود
شماست] یقیناً آنچه را که من برای آن به سوی شما
فرستاده شده‌ام به شما ابلاغ کردم، و پروردگارم گروهی
غیر از شما را جایگزین [شما] خواهد کرد، و نمی‌توانید هیچ
زیانی به او رسانید؛ زیرا پروردگارم بر همه چیز نگهبان
است.

و هنگامی که فرمان ما [بر عذاب آنان] فرا رسید، هود و
آنان را که با او ایمان آورده بودند با رحمتی از سوی خود
نجات دادیم و آنان را از عذابی سخت رهایی بخشیدیم.

و اینان قوم عاد بودند که آیات پروردگارشان را انکار
کردند، و از پیامبران او نافرمانی نمودند، و فرمان هر
سرکش ستیزه جویی را پیروی کردند.

و در این دنیا و روز قیامت با لعنتی بدرقه شدند. آگاه
باشید که [قوم] عاد به پروردگارشان کافر شدند، هان!
دوری [از رحمت خدا] بر عاد، قوم هود باد.

و به سوی قوم ثمود، برادرشان صالح را [فرستادیم] گفت:
ای قوم من! خدا را بپرستید؛ شما را جز او هیچ معبودی
نیست، و او شما را از زمین به وجود آورد و از شما خواست
که در آن آبادانی کنید؛ بنابراین از او آمرزش بخواهید،
سپس به سوی او بازگردید؛ زیرا پروردگارم [به بندگان]ش
نزدیک و اجابت کننده‌دعای آنان است.

گفتند: ای صالح! پیش از این در میان ما [به عنوان انسانی
عاقل و خردمند] مورد امید بودی، آیا ما را از پرستیدن
آنچه پدرانمان می‌پرستیدند، باز می‌داری؟ و ما بی‌تردید در
[درستی و صحت] تعالیمی که به آن دعوتمان می‌کنی در
شکی شدید و سخت هستیم [چنان شکی که در خردمندی
تو نیز دچار تردیدیم].

قَالَ يَقَوْمُ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيْنَةٍ مِّن رَّبِّي وَعَآتَنِي مِنْهُ رَحْمَةٌ فَمَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ ۖ فَمَا تَزِيدُونِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ

وَيَقَوْمُ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ ۖ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أََرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ

فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ۖ ذَٰلِكَ وَعَدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَحْنُ صَالِحًا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةِ مِنَّا وَمِنْ خِزْيٍ يُومِيذٍ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ

وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِيرِهِمْ جَثَمِينَ

كَأَن لَّمْ يَعْنُوا فِيهَا ۖ آلَا إِنَّا نَمُودُ ۚ كَفَرُوا رَبَّهُمْ ۖ أَلَا بُعْدًا لِّئَلْمُودَ

وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَىٰ قَالُوا سَلَامًا ۖ قَالَ سَلَامٌ ۖ فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيدٍ

فَلَمَّا رَآ أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۚ قَالُوا لَا تَخَفْ ۖ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ لُّوطٍ

وَأَمْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ

گفت: ای قوم من! مرا خبر دهید اگر من بر دلیلی روشن از سوی پروردگارم متکی باشم و از سوی خود رحمتی به من عطا کرده باشد، چنانچه [در ابلاغ پیامش] از او نافرمانی کنم، چه کسی مرا [از عذابش] نجات می‌دهد؟ پس شما [در صورتی که خواسته‌های بی جایتان را بپذیرم] چیزی جز خسارت بر من نمی‌افزایید.

و ای قوم من! این ناقه خداست که برای شما [در اثبات صدق نبوت من] نشانه‌ای [عظیم] است، پس بگذاریدش در زمین خدا بچرد، و هیچ آسیب و گزندى به او نرسانید که عذابی زود هنگام شما را خواهد گرفت.

پس آن را [از روی طغیان و سرکشی] پی کردند. پس صالح گفت: سه روز [فرصت دارید که] در خانه هایتان از زندگی برخوردار باشید. این وعده‌ای بی دروغ است.

پس هنگامی که فرمان ما [بر عذاب آنان] فرا رسید، صالح و آنان را که همراه او ایمان آورده بودند با رحمتی از سوی خود نجات دادیم، و از خواری و رسوایی آن روز [رهایی بخشیدیم]. مسلماً فقط پروردگارت نیرومند و توانای شکست ناپذیر است.

و کسانی را که ستم کردند، فریاد مرگبار فروگرفت، پس در خانه‌هایشان به رو در افتاده، جسمی‌بی جان شدند.

گویی در آنجا اقامت نداشتند. آگاه باشید! قطعاً قوم ثمود به پروردگارشان کافر شدند. هان! دوری [از رحمت خدا] بر قوم ثمود باد.

و به راستی فرستادگان ما ابراهیم را مژده آورده، سلام گفتند، او هم گفت: سلام [بر شما]. و درنگ نکرد تا گوساله‌ای بریان [برای آنان] آورد.

و چون دید دست‌هایشان به سوی غذا دراز نمی‌شود، آنان را ناشناس یافت و از آنان احساس ترس و دلهره کرد، گفتند: مترس که ما به سوی قوم لوط فرستاده شده‌ایم.

پس همسرش در حالی که ایستاده بود [از شنیدن گفتگوی فرشتگان با ابراهیم] خندید. پس او را به اسحاق و پس از اسحاق به یعقوب مژده دادیم.

قَالَتْ يَوۡلَيَتَىْ ءَالِدٌ وَأَنَاْ عَجُوزٌ وَهَٰذَا بَعۡلِي شَيْخًا إِنۢنَّ هَٰذَا لَشَىْءٌ عَجِيبٌۭ

۷۳

قَالُواْ أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ ٱللَّهِ ۖ رَحِمَتُ ٱللَّهِ وَبَرَكَتُهُۥ عَلَیْكُمْ أَهْلَ ٱلْبَیۡتِ إِنَّهُۥ حَمِیدٌۭ مَّجِیدٌۭ

۷۴

فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَهِیمَ ٱلرُّوۡعُ وَجَآءَتُهُ ٱلْبُشْرَىٰ يُجَادِلُنَا فِی قَوْمٍ لُّوۡطٍۭ

۷۵

إِنۢنَّ إِبْرَهِیمَ لَحَلِیمٌۭ ءَاوَهُۥ مُنِیبٌۭ

۷۶

یَٰإِبْرَهِیمُ أَعْرِضْ عَنْ هَٰذَا إِنَّهُۥ قَدْ جَآءَ أَمْرُ رَبِّكَ ۖ وَإِنَّهُمْ ءَاتِیهِم عَذَابٌۭ غَیۡرُ مَرۡدُودٍۭ

۷۷

وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِیۡءَ بِهِمۡ وَضَاقَ بِهِمۡ ذَرَعًا وَقَالَ هَٰذَا یَوۡمٌ عَصِیۡبٌۭ

۷۸

وَجَآءَهُۥ قَوْمُهُۥ یُهَرَّغُونَ إِلَیْهِ وَمِنۢ قَبۡلُ كَانُواْ یَعۡمَلُونَ ٱلسَّیِّئَاتِۚ قَالَ یَقۡوُمُ هَٰؤُلَآءِ بَنَاتِی هُنَّ أَطۡهَرُ لَکُمۡ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُخۡزَوۡنِ فِی ضِیۡفِیۡ ۖ ٱلْأَیۡسَ مِنۡکُمۡ رَجُلٌۭ رَّشِیدٌۭ

۷۹

قَالُواْ لَقَدْ عَلِمۡتَ مَا لَنَا فِی بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعۡلَمُ مَا نُرِیدُ

۸۰

قَالَ لَوۡ أَنِّ لِی بِکُمۡ قُوَّةٌۭ أَوْ ءَاوِیۡٓ إِلَىٰ رُكۡنٍۭ شَدِیدٍۭ

۸۱

قَالُواْ یٰلُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَن یَصِلُوۡا إِلَیۡكَ فَٱسۡرِ بِأَهۡلِكَ بِقِطۡعٍۭ مِّنَ ٱللَّیۡلِ وَلَا یَلۡتَفِتۡ مِنۡکُمۡ أَحَدٌۭ إِلَّا أُمۡرَاتُكَ ۖ إِنَّهُۥ مُصِیۡبُهَا مَا أَصَابَهُمۡ ۚ إِنۢنَّ مَوۡعِدَهُمۡ ٱلصُّبۡحُ ۖ ٱلْأَیۡسَ ٱلصُّبۡحُ بِقَرِیبٍۭ

[همسر ابراهیم] گفت: ای وای بر من! آیا فرزند آورم در حالی که من پیرزنم و این شوهر من است که در سنّ سالخوردگی است؟ یقیناً این چیزی بسیار شگفت است!!

گفتند: آیا از کار خدا شگفتی می‌کنی؟ [در حالی که] رحمت خدا و برکاتش بر شما خانواده است. یقیناً او ستوده و بزرگوار است.

پس هنگامی که ترس و دلهره از ابراهیم برطرف شد و آن مژده به او رسید، با ما درباره قوم لوط [به قصد دفع عذاب از آنان] به گفتگو پرداخت.

به راستی که ابراهیم بسیار بردبار و دلسوز و روی آورنده [به سوی خدا] بود.

ای ابراهیم! از این [گفتگو] درگذر؛ زیرا فرمان پروردگارت [بر عذاب قوم لوط] فرا رسیده و یقیناً آنان را عذابی بدون بازگشت خواهد آمد.

و هنگامی که فرستادگان ما نزد لوط آمدند، به سبب آمدنشان تنگدل و اندوهگین شد؛ [زیرا خود را برای دفع خطر از مهمانانش در برابر قوم تبهکارش توانمند نیافت،] وگفت: این روز سخت و دشواری است.

و قومش شتابان به سویش آمدند [تا به خیال خود به مهمانانش دست درازی کنند، آن قومی] که پیش از آن کارهای زشت و ناپسند مرتکب می‌شدند، گفت: ای قوم من! اینان دختران من هستند، اینان [از نظر ازدواج] برای شما پاکیزه ترند، از خدا پروا کنید و مرا در میان مهمانانم رسوا نکنید؛ آیا از میان شما مردی راه یافته نیست؟

گفتند: مسلماً دانسته‌ای که ما را به دخترانت هیچ حاجت و نیازی نیست و خوب می‌دانی که ما چه می‌خواهیم!!

گفت: ای کاش برای مبارزه با شما قدرت و نیرویی داشتم یا به پناهگاهی استوار مأوی می‌گرفتم.

[میهمانان] گفتند: ای لوط! ما فرستادگان پروردگار توایم، آنان هرگز به تو دسترسی پیدا نمی‌کنند، پس خانواده ات را در پاره‌ای از [همین] شب حرکت ده و نباید هیچ یک از شما به سوی شهر بازگردد، اما همسرت را با خود مبر زیرا عذابی که به تبهکاران می‌رسد به او هم خواهد رسید. یقیناً وعده گاهشان [برای دچار شدن به عذاب] صبح [فردا] است، آیا صبح نزدیک نیست؟

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَلَىٰهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا
حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ مَّنْضُودٍ

مُسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ

وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَبْنَؤُا لَّيْلَةً مَّا لَكُمْ
مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُ وَلَا تَنْقُصُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ إِنِّي أَرَبُكُمْ
بِحَيْرٍ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُحِيطٍ

وَيَقَوْمُ أَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا
النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ

بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ
بِحَفِيفٍ

قَالُوا يَشْعِيبُ أَصْلَوْتُكَ تَأْمُرُكَ أَنْ تَتْرَكَ مَا يَعْبُدُ ءَابَاؤُنَا
أَوْ أَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَؤُا إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ

قَالَ يَقَوْمُ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنْتُ عَلَىٰ بَيْنَةٍ مِّن رَّبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ
رِزْقًا حَسَنًا وَمَا أُرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَا أَنْهَكُمُ عَنْهُ
إِنْ أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ

پس هنگامی که عذاب ما فرا رسید، بالاترین آن [سرزمین
آلوده] را فروترینش نمودیم و بر آن سنگ‌هایی از نوع
سنگ گل لایه لایه فرو ریختیم.

[سنگ‌هایی] که نزد پروردگارت نشانه دار بود و آن
سنگ‌ها از ستمکاران دور نیست.

و به سوی [مردم] مدین، برادرشان شعیب را [فرستادیم].
گفت: ای قوم من! خدا را بپرستید، شما را جز او هیچ
معبودی نیست؛ و از پیمانه و ترازو مکاهید، همانا من شما را
در توانگری و نعمت [ی که بی‌نیاز کننده از کم فروشی
است] می‌بینم و بر شما از عذاب روزی فراگیر بیمناکم.

و ای قوم من، پیمانه و ترازو را عادلانه [و منصفانه] کامل و
تمام بدهید، و اجناس مردم را [هنگام خریدن] کم شمارتر
و کم ارزش تر [از آنچه که هست] به حساب نیاورید و در
زمین تبهکارانه فتنه و آشوب برپا نکنید.

آنچه خدا [در کسب و کارتان از سود و بهره پس از پرداخت
حق مردم] باقی می‌گذارد، برای شما بهتر است اگر مؤمن
باشید، و من بر شما نگرهبان نیستم.

گفتند: ای شعیب! آیا نمازت به تو فرمان می‌دهد که آنچه را
پدرانمان می‌پرستیدند رها کنیم؟ یا از اینکه در اموالمان به
هر کیفیتی که می‌خواهیم تصرف کنیم برداریم؟ به
راستی که تو [انسانی] بردبار و راه یافته‌ای [پس چرا
می‌خواهی در برابر آزادی ما نسبت به بت پرستی و هزینہ
کردن اموالمان به هر کیفیتی که بخواهیم بایستی؟!]

گفت: ای قوم من! مرا خبر دهید اگر من بر دلیل روشنی از
سوی پروردگارم متکی باشم و از جانب او رزق نیکویی به
من داده باشد [آیا رواست که خلاف خواسته او عمل کنم؟]
و من نمی‌خواهم آنچه که شما را از آن باز می‌دارم خود
مرتکب شوم؛ تا جایی که قدرت دارم جز اصلاح [شما را]
نمی‌خواهم؛ و توفیقم فقط به [یاری] خداست؛ بر او توکل
کردم و به سوی او باز می‌گردم.

وَيَقَوْمٌ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِي أَنْ يُصِيبَكُمْ مِثْلُ مَا أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَالِحٍ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِّنْكُمْ بِبَعِيدٍ

وَأَسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ

قَالُوا يَشْعِيبُ مَا نَفَقَهُ كَثِيرًا مِّمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرُّكَ فِيْنَا ضَعِيفًا وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ

قَالَ يَقَوْمُ أَرْهَطِي أَعَزُّ عَلَيْكُم مِّنَ اللَّهِ وَاتَّخَذْتُمُوهُ وَرَاءَكُمْ ظَهْرِيًّا إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ

وَيَقَوْمُ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَمِلٌٔ سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَذِبٌٔ وَأُتْقِبُوا إِنِّي مَعَكُمْ رَقِيبٌ

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَأَخَذَتِ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِيرِهِمْ جَاثِمِينَ

كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا فِيهَا ۖ أَلَا بُعْدًا لِّمَدَيْنٍ كَمَا بَعْدَتْ ثُمُودُ

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَٓئِهِۦ فَاتَّبَعُوْهُ أَمْرَ فِرْعَوْنَ ۖ وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ

ای قوم من! دشمنی و مخالفت با من، شما را به جایی نرساند، که [عذابی] مانند آنچه به قوم نوح یا قوم هود یا قوم صالح رسید به شما هم برسد، و قوم لوط از شما [چه از جهت زمان و چه از جهت مکان] چندان دور نیست.

از پروردگارتان آمرزش بطلبید، سپس به سوی او بازگردید؛ زیرا پروردگارم مهربان و بسیار دوستدار [توبه کنندگان] است.

گفتند: ای شعیب! بسیاری از مطالبی که می‌گویی نمی‌فهمیم، و به راستی تو را در [مقایسه با] خود، ناتوان و ضعیف می‌بینیم، و اگر عشیره ات نبودند، بی‌تردید سنگسارت می‌کردیم، و تو بر ما پیروز نیستی.

گفت: ای قوم من! آیا عشیره کوچکم نزد شما از خدا عزیزتر است که او را پشت سر قرار داده و فراموشش کرده اید؟! یقیناً پروردگارم به همه اعمالی که انجام می‌دهید، احاطه دارد.

و ای قوم من! به اندازه‌ای که در قدرت و توان شماست، عمل کنید، من [هم] بی‌تردید [به وظیفه الهی خود] عمل می‌کنم؛ به زودی خواهید دانست، چه کسی را عذاب رسوا کننده خواهد آمد و دروغگو کیست؟! و منتظر بمانید که من هم با شما منتظرم.

و هنگامی که عذاب ما رسید، شعیب و کسانی را که با او ایمان آورده بودند، با رحمتی از سوی خود نجات دادیم، و کسانی را که [به آیات ما] ستم کردند، فریاد مرگبار فرا گرفت، پس در خانه‌هایشان به رو در افتاده جسمی‌بی جان شدند.

گویی در آنجا اقامت نداشتند. آگاه باشید! مدین [از رحمت خدا] دور باد، همان گونه که ثمود دور شد.

همانا موسی را با نشانه‌های خود و برهانی روشن فرستادیم،

به سوی فرعون و اشراف و سران [قوم] او، ولی [آنان برای حفظ مقام و مال خود] از فرمان فرعون پیروی کردند، در حالی که فرمان فرعون راهنمای به سوی سعادت و خوشبختی نبود.

يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ وَبِئْسَ الْوَرْدُ الْمَوْرُودُ

۹۹

وَاتَّبِعُوا فِي هَذِهِ لَعْنَةُ يَوْمِ الْقِيَمَةِ بئسَ الرِّقْدُ الْمَرْفُودُ

۱۰۰

ذَٰلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْفُرَى نَقُصُّهُ عَلَيْكَ مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ

۱۰۱

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ ءَالِهِتُهُمْ الَّتِي يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ لَّمَّا جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْبِيبٍ

۱۰۲

وكَذَٰلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْفُرَى وَهِيَ ظَلِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ

۱۰۳

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ ذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوعٌ لَهُ النَّاسُ وَذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُودٌ

۱۰۴

وَمَا نُؤَخِّرُهُ إِلَّا لِأَجَلٍ مَّعْدُودٍ

۱۰۵

يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ

۱۰۶

فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَفِي النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ

۱۰۷

خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ

۱۰۸
حزب
۹۴

وَأَمَّا الَّذِينَ سَعِدُوا فَفِي الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاءٌ غَيْرَ مَجْذُودٍ

[فرعون] روز قیامت پیشاپیش قومش می‌رود، پس آنان را به آتش درمی‌آورد، و بد نصیب و سهمی است [آتشی] که در آن وارد می‌شود.

و در این دنیا و روز قیامت به لعنتی بدرقه شدند [و آن لعنت] بد عطیه‌ای است که به آنان می‌دهند.

این از گزارش‌های شهرها [و اهل آنها] است که آن را بر تو حکایت می‌کنیم، برخی از آن [شهر]‌ها هنوز برجایند، و برخی درو شده بر باد رفته اند!

و ما بر آنان ستم نکردیم، ولی آنان بر خویشتن ستم ورزیدند، پس هنگامی که عذاب پروردگارت فرا رسید، معبودانی که به جای خدا می‌پرستیدند، چیزی [از عذاب را] از آنان دفع نکردند، و به آنان جز خسارت و هلاکت نیفزودند.

و چنین است مؤاخذه کردن پروردگارت، هنگامی که [مردم] آبادی‌ها را در آن حال که ستمکارند مؤاخذه می‌کند. بی‌تردید مؤاخذه او دردناک و سخت است.

یقیناً در آن مؤاخذه‌ها برای کسی که از عذاب آخرت می‌ترسد، عبرت است، [و] آن روزی است که مردم را برای آن گرد می‌آورند، و آن روزی است که [همه صحنه‌های آن] مورد مشاهده است.

و ما آن روز را جز برای مدتی اندک به تأخیر نمی‌اندازیم.

روزی که چون فرا رسد، هیچ کس جز به اجازه او سخن نمی‌گوید؛ پس برخی تیره بخت و برخی نیک بخت اند.

اما تیره بختان [که خود سبب تیره بختی خود بوده اند] در آتش اند، برای آنان در آنجا ناله‌های حسرت بار و عربده و فریاد است.

در آن تا آسمان‌ها و زمین پابرجاست جاودانه‌اند، مگر آنچه را که مشیت پروردگارت اقتضا کرده است؛ بی‌تردید پروردگارت هر چه را اراده می‌کند، انجام می‌دهد.

اما نیک بختان [که به توفیق و رحمت خدا سعادت یافته اند] تا آسمان‌ها و زمین پابرجاست، در بهشت جاودانه‌اند مگر آنچه را مشیت پروردگارت اقتضا کرده، [بهشت] عطایی قطع ناشدنی و بی پایان است.

فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هَؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا
يَعْبُدُ ءَابَاؤُهُمْ مِّن قَبْلُ وَإِنَّا لَمُوفُّوهُمْ نَصِيبُهُمْ غَيْرَ
مَنْقُوصٍ

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكِّ مِّنْهُ
مُريبٍ

وَإِنَّ كَلًّا لَّمَّا لَيُوفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ أَعْمَلَهُمْ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ

فَأَسْتَقِمَّ كَمَا أُمِرْتَ وَمَن تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم
مِّن دُونِ اللَّهِ مِن أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي الْتَهَارِ وَزُلْفًا مِّنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ
يُذْهِبْنَ أَلْسِيَّاتٍ ذَلِكَ ذِكْرِي لِلذَّاكِرِينَ

وَأَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِن قَبْلِكُمْ أُولُوا بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ
عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّنْ أَنْجَيْنَا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ
الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أَتَرَفُوا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ

پس در باطل بودن معبودانی که مشرکان می‌پرستند، شک
نداشته باش؛ اینان نمی‌پرستند مگر به همان صورت که
پدرانشان پیش از این می‌پرستیدند [و آن پرستشی از
روی جهل و بی‌خردی بود]. و ما سهمشان را [از عذاب] به
طور کامل و بی‌کم و کاست خواهیم داد.

و به راستی به موسی کتاب دادیم، پس در آن اختلاف شد،
و اگر از سوی پروردگارت [به سبب اتمام حجت] مهلتی برای
انسان تا اجل معینش مقدر نشده بود، یقیناً میانشان [به
عذاب] داوری شده بود [و هیچ کس از آنان پس از آن
داوری زنده نمی‌ماند] و این یهودی‌ها [یِ عصر تو] درباره
تورات [که بخشی از آیاتش تحریف شده و پاره‌ای از
مطالبش آمیخته با خرافات و قسمتی از نوشته‌هایش دور از
فطرت و غیر قابل اجراست] در تردیدی آمیخته با بدگمانی
اند.

و یقیناً پروردگارت [پاداش] اعمال همه آنان را [در قیامت]
کامل و تمام پرداخت خواهد کرد؛ زیرا او به آنچه انجام
می‌دهند، آگاه است.

پس همان گونه که فرمان یافته‌ای ایستادگی کن؛ و نیز آنان
که همراهت به سوی خدا روی آورده‌اند [ایستادگی کنند] و
سرکشی مکنید که او به آنچه انجام می‌دهید، بیناست.

و به کسانی که [به آیات خدا، پیامبر و مردم مؤمن] ستم
کرده‌اند، تمایل و اطمینان نداشته باشید و تکیه مکنید که
آتش [دوزخ] به شما خواهد رسید ودر آن حال شما را جز
خدا هیچ سرپرستی نیست، سپس یاری نمی‌شوید.

و نماز را در دو طرف روز و ساعات نخستین شب برپا دار،
که یقیناً نیکی ها، بدی‌ها را از میان می‌برند، این برای
یادکنندگان تذکر و یاد آوری است.

و شکیبایی کن که یقیناً خدا پاداش نیکوکاران را تباه
نمی‌کند.

پس چرا در میان امت‌هایی که پیش از شما بودند، مصلحانی
دلسوز نبودند که [مردم را] از فساد در زمین بازدارند؟
مگر اندکی که [به سبب بازداشتن مردم از فساد] نجاتشان
دادیم. و آنان که ستم کردند، دنباله رو [و دل بسته] چیزی
از نعمت و ثروت شدند [که در آن به سرکشی و طغیان
افتادند] و آنان گنهکار بودند.

و پروردگارت بر آن نبوده است که شهرهایی را در حالی که
مردمش درست کارند، ظالمانه هلاک کند.

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً ۖ وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ

إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

وَكُلَّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُنْثِيَتْ بِهِ فُؤَادَكَ وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ

وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَمِلُونَ

وَأَنْتَظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

۱۲ . یوسف

یوسف: یوسف

مکی

۱۱۱ آیه

۱۴ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّ تِلْكَ ءَايَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْءَانَ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الْغَافِلِينَ

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ

اگر پروردگارت می‌خواست یقیناً تمام مردم را [از روی اجبار، در مسیر هدایت] امت واحدی قرار می‌داد، [ولی خواست به همین سبب] همواره [در امر دین] در اختلاف اند.

مگر کسانی که پروردگارت به آنان رحم کرده و به همین سبب آنان را آفریده است. و فرمان حتمی‌پروردگارت تحقق یافت که همانا دوزخ را از همه جن و انس [که راه کفر و عناد را برگزیدند] پر خواهم کرد.

و هر سرگذشتی از سرگذشت‌های [پندآموز] پیامبران را که برایت می‌خوانیم، حقیقتی است که دل تو را به آن پابرجا و استوار کنیم، و برای تو در این سرگذشت‌ها حق و برای بهره بردن مؤمنان پند و تذکری آمده است.

و به کسانی که ایمان نمی‌آورند، بگو: به اندازه قدرتتان عمل کنید، و ما هم [بی‌تردید به وظایف الهی خود] عمل می‌کنیم.

و [به خاطر اعمال ناهنجارتان] به انتظار [عذاب] بمانید که ما هم [عذاب شما را] منتظریم.

نهان آسمان‌ها و زمین فقط در سیطره دانش خداست، همه کارها به او باز گردانده می‌شود؛ پس او را بندگی کن و بر او توکل داشته باش، و پروردگارت از آنچه انجام می‌دهید، بی‌خبر نیست.

الر این است آیات کتاب روشنگر.

ما آن را قرآنی به زبان عربی نازل کردیم تا شما [درباره حقایق، مفاهیم، اشارات و لطایفش] تعقل کنید.

ما بهترین داستان را با وحی کردن این قرآن بر تو می‌خوانیم و تو یقیناً پیش از آن از بی‌خبران [نسبت به این بهترین داستان] بودی.

[یاد کن] آن گاه که یوسف به پدرش گفت: پدرم! من در خواب دیدم یازده ستاره و خورشید و ماه برایم سجده کردند!

قَالَ يَبْنِي لَا تَقْصُصْ رُءْيَاكَ عَلَىٰ إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَنِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

وَكَذَٰلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ آلِ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَىٰ أَبَوَيْكَ مِن قَبْلُ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ ءَايَاتٌ لِّلسَّالِينَ

إِذْ قَالُوا لِيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَيْنَا مِمَّا نَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

أَقْتُلُوا يُوسُفَ أَوْ اطْرَحُوهُ أَرْضًا يَخْلُ لَكُمْ وَجْهُ أَبِيكُمْ وَتَكُونُوا مِن بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ

قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَأَلْقُوهُ فِي غَيِّبَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطْهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ إِن كُنْتُمْ فَاعِلِينَ

قَالُوا يَبْنَآبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلَىٰ يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُو لَنَصِحُونَ

أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعْ وَيَلْعَبْ وَإِنَّا لَهُو لَحَفِظُونَ

قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنَّ تَذْهَبُوا بِهِ وَأَخَافُ أَن يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ

قَالُوا لَئِن أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا لَّخَسِرُونَ

[پدر] گفت: ای پسرک من! خواب خود را برای برادرانت مگو که نقشه‌ای خطرناک بر ضد تو به کار می‌بندند، بدون شک شیطان برای انسان دشمنی آشکار است.

و این چنین پروردگارت تو را برمی‌گزیند و از تفسیر خواب‌ها به تو می‌آموزد، و نعمتش را بر تو و بر آل یعقوب تمام می‌کند، چنانکه پیش از این بر پدرانت ابراهیم و اسحاق تمام کرد؛ یقیناً پروردگارت دانا و حکیم است.

بی‌تردید [در داستان] یوسف و برادرانش نشانه‌هایی [از ربوبیت، رحمت و لطف خدا] برای مردم کنجکاو است.

[یاد کن] هنگامی را که برادران گفتند: با اینکه ما گروهی نیرومندیم، یوسف و برادرش نزد پدرمان از ما محبوب ترند، و قطعاً پدرمان در اشتباه روشن و آشکاری است.

[یکی گفت:] یوسف را بکشید و یا او را در سرزمین نامعلومی بیندازید، تا توجه و محبت پدرتان فقط معطوف به شما شود. و پس از این گناه [با بازگشت به خدا و عذرخواهی از پدر] مردمی شایسته خواهید شد.

یکی از آنان گفت: یوسف را نکشید، اگر می‌خواهید کاری بر ضد او انجام دهید، وی را در مخفی گاه آن چاه اندازید، که برخی رهگذران او را بگیرند [و با خود ببرند!!]

گفتند: ای پدر! تو را چه شده که ما را نسبت به یوسف امین نمی‌دانی با اینکه ما بدون تردید خیرخواه اوییم.

فردا او را با ما روانه کن تا [در دشت و صحرا] بگردد و بازی کند، قطعاً ما حافظ و نگهبان او خواهیم بود.

گفت: بردن او مرا سخت اندوهگین می‌کند، و می‌ترسم شما از او غفلت کنید و گرگ، او را بخورد.

گفتند: اگر با بودن ما که گروهی نیرومندیم، گرگ او را بخورد، یقیناً ما در این صورت زیانکار و بی‌مقداریم.

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَأَجْمَعُوا أَنْ يَجْعَلُوهُ فِي غِيَبَتِ الْخُبِّ^ج
وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

وَجَاءُوا أَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ

۱۶

قَالُوا يَتَّابَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِنْدَ مَتْعِنَا^ط
فَأَكَلَهُ الذِّئْبُ^ط وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ

۱۷

وَجَاءُوا عَلَى قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ^ج قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ^ط
أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ^ط جَمِيلٌ^ط وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا
تَصِفُونَ

۱۸

وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى^ط دَلْوَهُ^ط قَالَ يَبُشْرَى^ط
هَذَا غُلْمٌ^ط وَأَسْرُوهُ بَضْعَةَ^ج وَلِلَّهِ عَلَيْهِمْ^ط بِمَا يَعْمَلُونَ

۱۹

وَشَرَّوهُ بِثَمَنِ^ط بَخْسٍ^ط دَرَاهِمَ^ط مَعْدُودَةٍ^ط وَكَانُوا فِيهِ مِنْ
الزَّاهِدِينَ

۲۰

وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لِأُمْرَأَتِهِ أَكْرِمِي مَثْوَاهُ^ط
عَسَى أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا^ط وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ^ط
فِي الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ^ط مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ^ط وَاللَّهُ غَالِبٌ
عَلَى أَمْرِهِ^ط وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

۲۱
۱۹۵۲

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ^ط وَءَاتَيْنَاهُ^ط حُكْمًا وَعِلْمًا^ط وَكَذَلِكَ نُجَزِي
الْمُحْسِنِينَ

۲۲

پس هنگامی که وی را بردند و تصمیم گرفتند که او را در مخفی گاه آن چاه قرارش دهند [تصمیم خود را به مرحله اجرا گذاشتند] و ما هم به او الهام کردیم که از این کار آگاهشان خواهی ساخت در حالی که آنان نمی‌فهمند [که تو همان یوسفی].

و شبان گاه گریه کنان نزد پدر آمدند.

گفتند: ای پدر! ما یوسف را در کنار بار و کالای خود نهادیم و برای مسابقه رفتیم؛ پس گرگ، او را خورد و تو ما را تصدیق نخواهی کرد اگرچه راست بگوییم!

و خونی دروغین بر پیراهنش آوردند [تا یعقوب مرگ یوسف را باور کند]. گفت: چنین نیست که می‌گویید، بلکه نفس شما کاری [زشت را] در نظرتان آراست [تا انجامش بر شما آسان شود] در این حال صبری نیکو [مناسب تر است]؛ و خداست که بر آنچه شما [از وضع یوسف] شرح می‌دهید از او یاری خواسته می‌شود.

و کاروانی آمد، پس آب آورشان را فرستادند، او دلوش را به چاه انداخت، گفت: مژده! این پسری نورس است! و او را به عنوان کالا [ی تجارت] پنهان کردند؛ و خدا به آنچه می‌خواستند انجام دهند، دانا بود.

و او را به بهایی ناچیز، درهمی چند فروختند و نسبت به او بی رغبت بودند.

آن مرد مصری که یوسف را خرید، به همسرش گفت: جایگاهش را گرامی‌دار، امید است [در امور زندگی] به ما سودی دهد، یا او را به فرزندی انتخاب کنیم. این گونه یوسف را در سرزمین مصر مکانت بخشیدیم [تا زمینه فرمانروایی و حکومتش فراهم شود] و به او از تعبیر خواب‌ها بیاموزیم؛ و خدا بر کار خود چیره و غالب است، ولی بیشتر مردم نمی‌دانند.

و هنگامی که یوسف به سن کمال رسید، حکمت و دانش به او عطا کردیم، و ما نیکوکاران را این گونه پاداش می‌دهیم.

وَرَاوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَن نَّفْسِهِ ۖ وَغَلَقَتِ الْأَبْوَابَ
وَقَالَتْ هَيْت لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ
إِنَّهُ لَا يَفْلِحُ الظَّالِمُونَ

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ ۖ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَن رَّعَا بُرْهَنَ رَبِّهِ ۖ كَذَلِكَ
لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِن عِبَادِنَا
الْمُخْلِصِينَ

وَأَسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصُهُ مِن دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا
الْبَابِ قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَن يُسْجَنَ
أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

قَالَ هِيَ رَاوَدَتْنِي عَن نَفْسِي ۖ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ أَهْلِهَا إِن
كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِن قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكَاذِبِينَ

وَإِن كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِن دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ
الصَّادِقِينَ

فَلَمَّا رَعَا قَمِيصُهُ قُدَّ مِن دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِن كَيْدِكُنَّ إِنَّ
كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ

يُوسُفُ أَعْرِضْ عَن هَذَا ۖ وَاسْتَغْفِرِي لِذَنْبِكِ ۖ إِنَّكِ كُنْتِ
مِنَ الْخَاطِئِينَ

وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتْلَهَا عَن
نَفْسِهِ ۖ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرُلَهَا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

و آن [زنی] که یوسف در خانه‌اش بود، از یوسف با نرمی و
مهربانی خواستار کام جویی شد، و [در فرصتی مناسب] همه
درهای کاخ را بست و به او گفت: پیش بیا [که من در اختیار
توam] یوسف گفت: پناه به خدا، او پروردگار من است،
جایگاهم را نیکو داشت، [من هرگز به پروردگارم خیانت
نمی‌کنم] به یقین ستمکاران رستگار نمی‌شوند.

بانوی کاخ [چون خود را در برابر یوسف پاکدامن، شکست
خورده دید با حالتی خشم آلود] به یوسف حمله کرد و یوسف
هم اگر برهان پروردگارش را [که جلوه ربوبیت و نور
عممت و بصیرت است] ندیده بود [به قصد دفاع از شرف
و پاکی اش] به او حمله می‌کرد [و در آن حال زد و خورد
سختی پیش می‌آمد و با مجروح شدن بانوی کاخ، راه اتهام بر
ضد یوسف باز می‌شد، ولی دیدن برهان پروردگارش او را
از حمله بازداشت و راه هر گونه اتهام از سوی بانوی کاخ بر
او بسته شد]. [ما] این گونه [یوسف را یاری دادیم] تا زد و
خورد [ی که سبب اتهام می‌شد] و [نیز] عمل خلاف عفت آن
بانو را از او بگردانیم؛ زیرا او از بندگان خالص شده ما [از
هر گونه آلودگی ظاهری و باطنی] بود.

و هر دو به سوی در کاخ پیشی گرفتند، و بانو پیراهن
یوسف را از پشت پاره کرد و [در آن حال] در کنار [آستانه]
در به شوهر وی برخوردند؛ بانو به شوهرش گفت: کسی که
نسبت به خانواده ات قصد بدی داشته باشد، کیفرش جز
زندان یا شکنجه دردناک [چه خواهد بود؟!]

یوسف گفت: او از من خواستار کام جویی شد. و گواهی از
خاندان بانو چنین داوری کرد: اگر پیراهن یوسف از جلو پاره
شده، بانو راست می‌گوید و یوسف دروغ‌گوست.

و اگر پیراهنش از پشت پاره شده، بانو دروغ می‌گوید و
یوسف راست‌گوست.

پس همسر بانو چون دید پیراهن یوسف از پشت پاره شده،
گفت: این [فتنه و فساد] از نیرنگ شما [زنان] است،
بی‌تردید نیرنگ شما بزرگ است.

یوسفا! این داستان را ندیده بگیر. و تو [ای بانو!] از گناهت
استغفار کن؛ زیرا تو از خطاکارانی.

و گروهی از زنان در شهر شایع کردند که همسر عزیز
[مصر] در حالی که عشق آن نوجوان در درون قلبش نفوذ
کرده از او درخواست کام جویی می‌کند؛ یقیناً ما او را در
گمراهی آشکاری می‌بینیم.

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكًا وَءَاتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ

قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ وَلَقَدْ رَاودْنَاهُ عَنْ نَفْسِهِ فَوَسَّعَ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَا ءَامَرُهُ لَيُسْجَنَ وَلَيَكُونَا مِنَ الصَّغِيرِينَ

قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ الْجَاهِلِينَ

فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

ثُمَّ بَدَأَ لَهُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا رَأَوْا الْآيَاتِ لَيْسَجُنَّهُ وَحَتَّىٰ حِينٍ

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانٍ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَنِیْ أُعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَنِیْ أُحْمَلُ فَوْقَ رَأْسِیْ خُبْرًا تَأْكُلُ الظِّیْرُ مِنْهُ نَبِثًا بِنِأْوِیلِهِ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ

قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِ إِلَّا نَبَأُكُمَا بِتِأْوِيلِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ذَٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِی رَبِّیْٓ إِنِّیْ تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ

پس هنگامی که بانوی کاخ گفتارِ مکرآمیز آنان را شنید [برای آنکه به آنان ثابت کند که در این رابطه، سخنی نابجا دارند] به مهمانی دعوتشان کرد، و برای آنان تکیه گاه آماده نمود و به هر یک از آنان [برای خوردن میوه] کاردی داد و به یوسف گفت: به مجلس آنان در آی. هنگامی که او را دیدند به حقیقت در نظرشان بزرگ [و بسیار زیبا] یافتند و [از شدت شگفتی و حیرت به جای میوه] دست‌هایشان را بریدند و گفتند: حاشا که این بشر باشد! او جز فرشته‌ای بزرگوار نیست.

بانوی کاخ گفت: این همان کسی است که مرا درباره عشق او سرزنش کردید. به راستی من از او خواستار کام جویی شدم، ولی او در برابر خواست من به شدت خودداری کرد، و اگر فرمانم را اجرا نکند یقیناً خوار و حقیر به زندان خواهد رفت.

یوسف گفت: پروردگارا! زندان نزد من محبوب تر است از عملی که مرا به آن می‌خوانند، و اگر نیرنگشان را از من نگردانی به آنان رغبت می‌کنم و از نادانان می‌شوم.

پس پروردگارش خواسته‌اش را اجابت کرد و نیرنگ زنان را از او بگردانید؛ زیرا خدا شنوا و داناست.

آن گاه آنان پس از آنکه نشانه‌ها [ی پاک‌ی و پاکدامنی یوسف] را دیده بودند، عزمشان بر این جزم شد که تا مدتی او را به زندان اندازند.

و دو غلام [پادشاه مصر] با یوسف به زندان افتادند. یکی از آن دو نفر گفت: من پی در پی خواب می‌بینم که [برای] شراب، [انگور] می فشارم، و دیگری گفت: من خواب می‌بینم که بر سر خود نان حمل می‌کنم [و] پرندگان از آن می‌خورند، از تعبیر آن ما را خبر ده؛ زیرا ما تو را از نیکوکاران می‌دانیم.

گفت: هیچ حیره غذایی برای شما نمی‌آید مگر آنکه من شما را پیش از آمدنش از تعبیر آن خواب آگاه می‌کنم، این از حقایقی است که خدا به من آموخته است؛ زیرا من آیین مردمی را که به خدا ایمان ندارند و به سرای آخرت کافرنند، رها کرده‌ام.

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَا
أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى
النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ

يَصْلَحِنِي السَّجْنُ عَارِبًا مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمْ اللَّهُ الْوَاحِدُ
الْقَهَّارُ

مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءَ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ
وَعِبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ الْحُكْمُ إِلَّا
لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ
أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

يَصْلَحِنِي السَّجْنُ أَمَّا أَحَدُكُمَا فَيَسْقِي رَبَّهُ خَمْرًا وَأَمَّا
الْآخَرُ فَيُصَلِّبُ فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ فَضَيَّ الْأَمْرُ
الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ

وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِّنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ
فَأَنسَلَهُ الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السَّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ

وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعُ
عِجَافٍ وَسَبْعَ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ
أَقْتُونِي فِي رُءْيَايَ إِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ

و [از ابتدا] از آیین پدرانم ابراهیم و اسحاق و یعقوب
پیروی کرده ام، برای ما شایسته نیست که چیزی را شریک
خدا قرار دهیم. این از فضل خدا بر ما و بر مردم است،
ولی بیشتر مردم ناسپاسند.

ای دو یار زندان! آیا معبودان متعدد و متفرق بهتر است یا
خدای یگانه مقتدر؟

شما به جای خدا جز [بت هایی] با نام هایی بی اثر و بی معنا
که خود و پدرانتان آنها را نامگذاری کرده اید نمی پرستید،
خدا [که صاحب اختیار همه هستی است] هیچ دلیلی بر
[حقانیت آنها برای پرستش] نازل نکرده است. حکم فقط
ویژه خداست، او فرمان داده که جز او را نپرستید. دین
درست و راست و آیین پابرجا و حق همین است، ولی بیشتر
مردم [حقایق را] نمی دانند.

ای دو یار زندان! اما یکی از شما [از زندان رهایی می یابد و]
سرور خود را شراب می نوشاند، اما دیگری به دار آویخته
می شود و پرندگان از سر او خواهند خورد. تعبیر خوابی که
از من جویا شدید، تحققش قطعی و انجامش حتمی شده
است.

و به یکی از آن دو نفر که دانست آزاد می شود، گفت: مرا
نزد سرور خود یاد کن. ولی شیطان یاد کردن از یوسف را
نزد سرورش از یاد او برد؛ در نتیجه چند سالی در زندان
ماند.

و پادشاه [مصر به بارگاه نشینانش] گفت: پی در پی در
خواب می بینم که هفت گاو لاغر، هفت گاو فربه را می خورند،
و نیز هفت خوشه سبز و هفت خوشه خشک را مشاهده
می کنم؛ شما ای بزرگان! اگر تعبیر خواب می دانید درباره
خوابم نظر دهید.

قَالُوا أَضْغَتْ أَحْلَمٌ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَمِ بِعَلَمِينَ

۴۵

وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنَبِّئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسِلُونِ

۴۶

يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعِ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَتٍ لَّعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ

۴۷

قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأَبًا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُوهُ فِي سُنبُلِهِ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تَأْكُلُونَ

۴۸

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تَحْصِنُونَ

۴۹

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْصِرُونَ

۵۰
۱۹۹ر

وَقَالَ الْمَلِكُ أَتُتُونِي بِهِ ۖ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ أَرْجِعْ إِلَيَّ رَبِّكَ فَسْأَلُهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ الَّتِي قَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ

۵۱

قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَاودْتُنَّ يُوسُفَ عَن نَّفْسِهِ ۖ قُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سُوءٍ ۗ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ الْأَنْ حَصْحَصَ الْحَقُّ أَنَا رَاودْتُهُ وَ عَنْ نَفْسِهِ ۖ وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ

۵۲

ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ

گفتند: [این] خواب‌هایی پریشان و آشفته است و ما به تعبیر خواب‌های پریشان و آشفته دانا نیستیم.

از آن دو زندانی آنکه آزاد شده بود و پس از مدتی [یوسف را] به یاد آورد گفت: من یقیناً شما را از تعبیر آن آگاه می‌کنم، پس [مرا به زندان] بفرستید.

[سپس به زندان نزد یوسف رفت و گفت: تو ای یوسف! ای راستگوی [راست کردار!] درباره هفت گاو فربه که هفت [گاو] لاغر آنان را می‌خورند، و هفت خوشه سبز و [هفت خوشه] خشک دیگر، نظرت را برای ما بیان کن. امید است نزد مردم برگردم، باشد که [از تعبیر این خواب عجیب] آگاه شوند.

گفت: هفت سال با تلاش پی گیر زراعت کنید، پس آنچه را درو کردید جز اندکی که خوراک شماست در خوشه‌اش باقی گذارید.

سپس بعد از آن [هفت سال فراوانی و گشایش] هفت سال سخت و دشوار [پیش] می‌آید که آنچه را برای آن [سال‌ها] ذخیره کرده اید مگر اندکی که برای کاشتن نگهداری می‌کنید، می‌خورید.

آن گاه بعد از آن [دوره سخت و دشوار،] سالی می‌آید که مردم در آن باران [فراوان] یابند و در آن [سال از محصولات کشاورزی] عصاره میوه می‌گیرند.

و پادشاه [مصر] گفت: یوسف را نزد من آورید. هنگامی که فرستاده [پادشاه] نزد یوسف آمد، یوسف گفت: نزد سرورت بازگرد و از او بپرس حال و داستان زنانی که دست‌های خود را بریدند، چه بود؟ یقیناً پروردگارم به نیرنگ آنان داناست.

[پادشاه به زنان] گفت: داستان شما هنگامی که یوسف را به کام جویی دعوت کردید چیست؟ [زنان] گفتند: پاک و منزّه است خدا! ما هیچ بدی در او سراغ نداریم. همسر عزیز گفت: اکنون حق [پس از پنهان ماندنش] به خوبی آشکار شد، من [بودم که] از او درخواست کام جویی کردم، یقیناً یوسف از راستگویان است.

[من به پاکی او و گناه خود اعتراف کردم] و این اعتراف برای این است که یوسف بداند من در غیاب او به وی خیانت نورزیدم و اینکه خدا نیرنگ خیانت کاران را به نتیجه نمی‌رساند.

وَمَا أُبَرِّئُ نَفْسِيَّ إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ

وَقَالَ الْمَلِكُ أَتُتُونِي بِهِۦٓ أَسْتَخْلِصُهُ لِنَفْسِي ۖ فَلَمَّا كَلَّمَهُۥ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ

قَالَ أَجْعَلْنِي عَلَىٰ خَزَائِنِ الْأَرْضِ ۖ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ

وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَّبَوُّا مِنْهَا حَيْثُ يَشَآءُ ۚ نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَن نَّشَآءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

وَلَا جُرُ الْأَخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ

وَجَاءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُۥ مُنْكَرُونَ

وَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمْ قَالَ أَتُتُونِي بِأَخٍ لَّكُم مِّنْ أَبِيكُمۡ ؕ أَلَا تَرَوْنَ أَنِّي أُوفِي الْكَيْلَ وَأَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ

فَإِن لَّمْ تَأْتُونِي بِهِۦٓ فَلَا كَيْلَ لَكُمۡ عِنْدِي وَلَا تَقْرَبُونِ

قَالُوا سَنُرَوِّدُ عَنْهُ أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَاعِلُونَ

وَقَالَ لِفِتْيَانِهِ اجْعَلُوا بِضْعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا أُنْقَلِبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَىٰ أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَا آخَانَا نَكَتْلُ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَافِظُونَ

من خود را از گناه تبرئه نمی‌کنم؛ زیرا نفس طغیان گر، بسیار به بدی فرمان می‌دهد مگر زمانی که پروردگارم رحم کند؛ زیرا پروردگارم بسیار آمرزنده و مهربان است.

و پادشاه گفت: یوسف را نزد من آورید تا او را برای کارهای خود برگزینم. پس هنگامی که با یوسف سخن گفت به او اعلام کرد: تو امروز نزد ما دارای منزلت و مقامی و [در همه امور] امینی.

یوسف گفت: مرا سرپرست خزانه‌های این سرزمین قرار ده؛ زیرا من نگهبان دانایی هستم.

این گونه یوسف را در [آن] سرزمین مکانت و قدرت دادیم که هر جای آن بخواهد اقامت نماید. رحمت خود را به هر کس که بخواهیم می‌رسانیم و پاداش نیکوکاران را تباه نمی‌کنیم.

و یقیناً پاداش آخرت برای کسانی که ایمان آورده‌اند و همواره پرهیزکاری می‌کردند، بهتر است.

و برادران یوسف [با روی آوردن خشکسالی به کنعان، جهت تهیه آذوقه به مصر] آمدند وبر او وارد شدند. پس او آنان را شناخت وآنان او را نشناختند.

و هنگامی که زاد و توشه آنان را در اختیارشان قرار داد، گفت: برادر پدری خود را نزد من آورید، آیا نمی‌بینید که من پیمانه را کامل و تمام می‌پردازم و بهتر از هر کس مهمانداری می‌کنم؟

پس اگر او را نزد من نیاورید، هیچ پیمانه‌ای پیش من ندارید و نزدیک من نیابید.

گفتند: می‌کوشیم رضایت پدرش را به آوردن او جلب کنیم، و یقیناً این کار را انجام خواهیم داد.

و [یوسف] به کارگزاران و گماشتگانش گفت: اموالشان را [که در برابر دریافت آذوقه پرداختند] در بارهایشان بگذارید، امید است وقتی به خاندان خود برگشتند آن را بشناسند، باشد که دوباره برگردند.

پس هنگامی که به سوی پدرشان بازگشتند، گفتند: ای پدر! پیمانه از ما منع شد، پس برادرمان را با ما روانه کن تا پیمانه بگیریم، یقیناً ما او را حفظ خواهیم کرد.

قَالَ هَلْ ءَامَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمِنْتُكُمْ عَلَىٰ أَخِيهِ مِنْ قَبْلُ فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

۶۵

وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَلْعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَبْنَابَنَا مَا نَبَغِيَ هَٰذِهِ بِضْلَعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفُظُ أَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ذَٰلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ

۶۶

قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِّنَ اللَّهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ إِلَّا أَن يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّا ءَاتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ

۶۷

وَقَالَ يَبْنَی لَا تَدْخُلُوا مِن بَابٍ وَاحِدٍ وَادْخُلُوا مِنْ أَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ وَمَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ

۶۸

وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُم مَّا كَانَ يُغْنِي عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَلَهَا^ج وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنَاهُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

۶۹

وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰ إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

۲۰۱۲

گفت: آیا همان گونه که شما را پیش از این نسبت به برادرش امین پنداشتم، درباره او هم امین پندارم؟ [من به مراقبت و نگهبانی شما امید ندارم] پس خدا بهترین نگهبان است و او مهربان ترین مهربانان است.

و هنگامی که کالایشان را گشودند، دیدند اموالشان را به آنان بازگردانده‌اند، گفتند: ای پدر! [بهتر از این] چه می‌خواهیم؟ این اموال ماست که به ما بازگردانده و ما [دوباره با همین اموال] برای خانواده خود آذوقه می‌آوریم و برادرمان را حفظ می‌کنیم، و بار شتری اضافه می‌کنیم و آن [بار شتر از نظر عزیز که مردی کریم است] باری ناچیز است.

گفت: برادران را همراه شما [به مصر] نمی‌فرستم تا اینکه پیمان محکمی از خدا به من بسپارید که او را حتماً به من بازگردانید، مگر اینکه [به سبب بسته شدن همه راه‌ها به روی شما] نتوانید. پس هنگامی که پیمان استوارشان را به پدر سپردند، گفت: خدا بر آنچه می‌گوییم، وکیل است.

و گفت: ای پسرانم! [در این سفر] از یک در وارد نشوید بلکه از درهای متعدد وارد شوید، و البته من [با این تدبیر] نمی‌توانم هیچ حادثه‌ای را که از سوی خدا برای شما رقم خورده از شما برطرف کنم، حکم فقط ویژه خداست، [تنها] بر او توکل کرده ام، و [همه] توکل کنندگان باید به خدا توکل کنند.

هنگامی که فرزندان یعقوب از آنجایی که پدرشان دستور داده بود، وارد شدند، تدبیر یعقوب نمی‌توانست هیچ حادثه‌ای را که از سوی خدا رقم خورده بود، از آنان برطرف کند جز خواسته‌ای که در دل یعقوب بود [که فرزندان به سلامت و دور از چشم زخم وارد شوند] که خدا آن را به انجام رساند، یعقوب به سبب آنکه تعلیمش داده بودیم از دانشی [ویژه] برخوردار بود ولی بیشتر مردم [که فقط چشمی ظاهریین دارند، این حقایق را] نمی‌دانند.

و هنگامی که بر یوسف وارد شدند، برادر [مادری] ش را کنار خود جای داد، گفت: بی‌تردید من برادر تو هستم، بنابراین بر آنچه آنان همواره انجام می‌دادند [و من برای تو فاش کردم] اندوهگین مباش.

فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَّازِهِمْ جَعَلَ السَّقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَتَيْتَهَا الْعِيرُ إِنْكُمْ لَسَرِقُونَ

قَالُوا وَقَبِلُوا عَلَيْهِم مَّاذَا تَفْقِدُونَ

قَالُوا نَفَقِدُ صُوعَ الْمَلِكِ وَلِمَن جَاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ

قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَرِقِينَ

قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُوَ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ

قَالُوا جَزَاؤُهُوَ مَنْ وَجَدَ فِي رَحْلِهِ ۖ فَهُوَ جَزَاؤُهُوَ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ

فَبَدَأَ بِأَوْعِيَّتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِعَاءِ أَخِيهِ كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ ۖ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مِّنْ نَّشَاءَ ۖ وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ

قَالُوا إِنْ يَسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَهُوَ مِنْ قَبْلُ فَأَسَرَّهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ ۖ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ قَالَ أَنْتُمْ شَرُّ مَكَانًا ۖ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ

قَالُوا يَأَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُوَ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُوَ إِنَّا نَرْنَكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ

پس هنگامی که بارشان را آماده کرد، آبخوری [پادشاه] را در بار برادرش گذاشت. سپس ندا دهنده‌ای بانگ زد: ای کاروان! یقیناً شما دزد هستید!

کاروانیان روی به گماشتگان کردند و گفتند: چه چیزی گم کرده اید؟

گفتند: آبخوری شاه را گم کرده‌ایم و هر کس آن را بیاورد، یک بار شتر مزدگانی اوست و من ضامن آن هستم.

گفتند: به خدا سوگند شما به خوبی دانستید که ما نیامده‌ایم در این سرزمین فساد کنیم، و هیچ گاه دزد نبوده‌ایم.

گماشتگان گفتند: اگر شما دروغگو باشید [و سارق در میان شما یافت شود] کیفرش چیست؟

گفتند: کسی که آبخوری در بار و بنه‌اش پیدا شود، کیفرش خود اوست [که به غلامی‌گرفته شود]. ما ستمکاران را [در کنعان] به همین صورت کیفر می‌دهیم.

پس [یوسف] پیش از [بررسی] بارِ برادرش، شروع به [بررسی] بارهای [دیگر] برادران کرد، آن گاه آبخوری پادشاه را از بار برادرش بیرون آورد. ما این گونه برای یوسف چاره اندیشی نمودیم؛ زیرا او نمی‌توانست بر پایه قوانین پادشاه [مصر] برادرش را بازداشت کند مگر اینکه خدا بخواهد [بازداشت برادرش از راهی دیگر عملی شود]. هر که را بخواهیم [به] درجاتی بالا می‌بریم و برتر از هر صاحب دانشی، دانشمندی است.

برادران گفتند: اگر این شخص دزدی می‌کند [خلاف انتظار نیست]؛ زیرا پیش تر برادر [ی داشت که] او هم دزدی کرد. یوسف [به مقتضای کرامت و جوانمردی] این تهمت را در دل خود پنهان داشت و نسبت به آن سخنی نگفت و این راز را فاش نساخت. در پاسخ آنان گفت: منزلت شما بدتر [و دامتان آلوده تر از این] است [که ظاهرتان نشان می‌دهد] و خدا به آنچه بیان می‌کنید، داناتر است.

گفتند: ای عزیز! او را پدری سالخورده و بزرگوار است، پس یکی از ما را به جای او بازداشت کن، بی‌تردید ما تو را از نیکوکاران می‌بینیم.

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ نَأْخُذَ إِلَّا مَنْ وَجَدْنَا مَتَاعَنَا عِنْدَهُ وَإِنَّا إِذَا لَظَلِمُونَ

فَلَمَّا أَسْتَيْسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِىَ أَبِي أَوْ يَحْكَمَ اللَّهُ لىَ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ

أَرْجِعُوا إِلَىٰ آبِئَكُمْ فَقُولُوا إِنَّا بَنَاءٌ إِنَّ أَبْنَاكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ

وَسَلِّ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعَيْرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ عَسَىٰ اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَأْسَفَىٰ عَلَىٰ يُوسُفَ وَأَبِیَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزَنِ فَهُوَ كَظِيمٌ

قَالُوا تَاللَّهِ تَفْتَوْا تَذْكُرُ يُوسُفَ حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ

قَالَ إِنَّمَا أَشْكُوا بَنِي وَحْزَنِى إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

گفت: پناه بر خدا از اینکه بازداشت کنیم مگر کسی را که متاع خود را نزد وی یافته‌ایم، که در این صورت ستمکار خواهیم بود.

پس هنگامی که از عزیز مایوس شدند، در کناری [با یکدیگر] به گفتگوی پنهان پرداختند. بزرگشان گفت: آیا ندانستید که پدرتان از شما پیمان استوار خدایی گرفت و پیش تر هم درباره یوسف کوتاهی کردید، بنابراین من هرگز از این سرزمین بیرون نمی آیم تا پدرم به من اجازه دهد، یا خدا درباره من حکم کند؛ و او بهترین حکم کنندگان است.

شما به سوی پدرتان بازگردید، پس به او بگویید: ای پدر! بدون شک پسرت دزدی کرد، و ما جز به آنچه دانستیم گواهی ندادیم وحافظ ونگهبان نهان هم [که در آن چه اتفاقی افتاده] نبودیم.

حقیقت را از شهری که در آن بودیم [و در و دیوارش گواه است] و از کاروانی که با آن آمدیم بپرس؛ و یقیناً ما راستگوییم.

[برادران پس از بازگشت به کنعان، ماجرا را برای پدر بیان کردند، یعقوب] گفت: [نه چنین است که می‌گویید] بلکه نفوس شما کاری [زشت] را در نظرتان آراست [تا انجامش بر شما آسان شود] پس من بدون جزع و بیتابی شکیبایی می‌ورزم، امید است خدا همه آنان را پیش من آرد؛ زیرا او بی‌تردید، دانا و حکیم است.

و از آنان کناره گرفت و گفت: دریغا بر یوسف! و در حالی که از غصه لبریز بود دو چشمش از اندوه، سپید شد.

گفتند: به خدا آن قدر از یوسف یاد می‌کنی تا سخت ناتوان شوی یا جانت را از دست بدهی.

گفت: شکوه اندوه شدید و غم و غصه ام را فقط به خدا می‌برم و از خدا می‌دانم آنچه را که شما نمی‌دانید.

يَبْنِيْ اَذْهَبُوْا فَتَحَسَّسُوْا مِنْ يُوسُفَ وَآخِيْهِ وَلَا تَأْيَسُّوْا
مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ ۚ اِنَّهُۥ لَا يَأْيِسُ مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ
الْكَافِرُوْنَ

فَلَمَّا دَخَلُوْا عَلَيْهِ قَالُوْا يٰٓأَيُّهَا الْعَزِيْزُ مَسَّنَا وَاهْلُنَا الضُّرُّ
وَجِئْنَا بِبِضْعَةٍ مُّزْجَلَةٍ فَاَوْفِ لَنَا الْكِیْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا ۖ
اِنَّ اللّٰهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِيْنَ

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِیُّوسُفَ وَآخِيْهِ اِذْ اَنْتُمْ جَاهِلُوْنَ

قَالُوْا اَءَنْتَ یُّوسُفُ ۖ قَالَ اَنَا یُّوسُفُ وَهٰذَا اَخِيْ ۖ قَدْ
مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا ۚ اِنَّهُۥ مِنْ يَّتَقٍ وَيَصْبِرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِیْعُ
اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ

قَالُوْا تَاللّٰهِ لَقَدْ ءَاثَرَكَ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَاِنْ كُنَّا لَخٰطِئِيْنَ

قَالَ لَا تَثْرِیْبَ عَلَیْكُمْ الْیَوْمَ ۖ یَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ وَهُوَ اَرْحَمُ
الرَّحِیْمِیْنَ

اَذْهَبُوْا بِقَمِیصِیْ هٰذَا فَاَلْقُوْهُ عَلٰی وَجْهِ اَبِیْ یَٔتِ بِصِیْرًا
وَاُتُوْنِ بِاَهْلِكُمْ اَجْمَعِیْنَ

وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِیْرُ قَالَ اَبُوْهُمْ اِنِّیْ لَاجِدُ رِیْحِ یُّوسُفَ ۖ لَوْلَا
اَنْ تُفَنِّدُوْنَ

قَالُوْا تَاللّٰهِ اِنَّكَ لَفِیْ ضَلٰلِكَ اَلْقَدِیْمِ

ای پسرانم! بروید آن گاه از یوسف و برادرش جستجو کنید
و از رحمت خدا مأیوس نباشید؛ زیرا جز مردم کافر از
رحمت خدا مأیوس نمی‌شوند.

پس هنگامی که بر یوسف وارد شدند، گفتند: عزیزا! از
سختی [قحطی و خشکسالی] به ما و خانواده ما گزند و آسیب
رسیده و [برای دریافت آذوقه] مال ناچیزی آورده‌ایم، پس
پیمانہ ما را کامل بده و بر ما صدقه بخش؛ زیرا خدا صدقه
دهندگان را پاداش می‌دهد.

گفت: آیا زمانی که نادان بودید، دانستید با یوسف و
برادرش چه کردید؟

گفتند: شگفتا! آیا تو خود یوسفی؟! گفت: من یوسفم و این
برادر من است، همانا خدا بر ما منت نهاده است؛ بی‌تردید
هر کس پرهیزکاری کند و شکیبایی ورزد، [پاداش شایسته
می‌یابد]؛ زیرا خدا پاداش نیکوکاران را تباه نمی‌کند.

گفتند: به خدا سوگند یقیناً که خدا تو را بر ما برتری بخشید
و به راستی که ما خطاکار بودیم.

گفت: امروز هیچ ملامت و سرزنشی بر شما نیست، خدا شما
را می‌آمرزد و او مهربان‌ترین مهربانان است.

این پیراهنم را ببرید، و روی صورت پدرم بیندازید، او بینا
می‌شود و همه خاندانتان را نزد من آورید.

و زمانی که کاروان [از مصر] رهسپار [کنعان] شد، پدرشان
گفت: بی‌تردید، بوی یوسف را می‌یابم اگر مرا سبک عقل
ندانید.

گفتند: به خدا سوگند تو در همان خطا و گمراهی دیرینت
هستی.

فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَىٰ وَجْهِهِ ۖ فَارْتَدَّ بَصِيرًا ۚ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَّكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

۹۷

قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ

۹۸

قَالَ سَوْفَ أُسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي ۖ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

۹۹

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُسُفَ عَاوَىٰ إِلَيْهِ أَبْوِيهِ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِن شَاءَ اللَّهُ ءَامِنِينَ

۱۰۰

وَرَفَعَ أَبْوِيهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا وَقَالَ يَأْبَتِ هَذَا تَأْوِيلُ رُءُوسِي مِنْ قَبْلُ ۚ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ نَزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي ۚ إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا يَشَاءُ ۚ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

۱۰۱
حزب
۹۹

رَبِّ قَدْ ءَاتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ ۚ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَلِيِّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۖ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ

۱۰۲

ذَٰلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۚ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ

۱۰۳

وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ

پس هنگامی که مژده رسان آمد، پیراهن را بر صورت او افکند و او دوباره بینا شد، گفت: آیا به شما نگفتم که من از خدا حقایقی می‌دانم که شما نمی‌دانید؟

گفتند: ای پدر! آمرزش گناهانمان را بخواه، بی‌تردید ما خطاکار بوده‌ایم.

گفت: برای شما از پروردگارم درخواست آمرزش خواهم کرد؛ زیرا او بسیار آمرزنده و مهربان است.

پس زمانی که بر یوسف وارد شدند، پدر و مادرش را کنار خود جای داد و گفت: همگی با خواست خدا [آسوده خاطر و] در کمال امنیت وارد مصر شوید.

و پدر و مادرش را بر تخت بالا برد و همه برای او به سجده افتادند و گفت: ای پدر! این تعبیر خواب پیشین من است که پروردگارم آن را تحقق داد، و یقیناً به من احسان کرد که از زندان رهاییم بخشید، و شما را پس از آنکه شیطان میان من و برادرانم فتنه انداخت، از آن بیابان نزد من آورد، پروردگارم برای هر چه بخواهد با لطف برخورد می‌کند؛ زیرا او دانا و حکیم است.

پروردگارا! تو بخشی از فرمانروایی را به من عطا کردی و برخی از تعبیر خواب‌ها را به من آموختی. ای پدید آورنده آسمان‌ها و زمین! تو در دنیا و آخرت سرپرست و یار منی در حالی که تسلیم [فرمان‌های تو] باشم جانم را بگیر، و به شایستگان ملحقم کن.

این از سرگذشت‌های پرفایده غیب است که به تو وحی می‌کنیم، و تو هنگامی که آنان در کارشان تصمیم گرفتند و [برای انجامش] نیرنگ می‌کردند، نزدشان نبودی.

بیشتر مردم هر چند رغبت شدید [به ایمان آوردنشان] داشته باشی، ایمان نمی‌آورند.

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ

۱۰۵
۲۰۴ر

وَكَايْنٍ مِّنْ ءَايَةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ

۱۰۶

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُّشْرِكُونَ

۱۰۷

أَفَأَمِنُوا أَنْ تَأْتِيَهُمْ غَشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ اللَّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ
السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يُشْعُرُونَ

۱۰۸

قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ
اتَّبَعَنِي ۖ وَسُبْحَنَ اللَّهُ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ

۱۰۹

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ
الْقُرَى ۚ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۖ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا أَفَلَا
تَعْقِلُونَ

۱۱۰

حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْسَسَ الرُّسُلُ وَظَنُوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُوا جَاءَهُمْ
نَصْرُنَا فَنُجِّيَ مَنْ نَّشَاءُ ۚ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ
الْمُجْرِمِينَ

۱۱۱

لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۚ مَا كَانَ حَدِيثًا
يُفْتَرَىٰ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ
شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

و در حالی که هیچ پاداشی [در برابر ابلاغ قرآن] از آنان
نمی‌خواهی، این [قرآن] جز پندی برای جهانیان نیست.

و [برای هدایت مردم] در آسمان‌ها و زمین چه بسیار نشانه
هاست که [در غفلت و بی خبری] بر آنها می‌گذرند در حالی
که از آنها روی می‌گردانند.

و بیشترشان به خدا ایمان نمی‌آورند مگر آنکه [برای او]
شریک قرار می‌دهند.

آیا ایمنند از اینکه فراگیرنده‌ای از عذاب خدا بیایندشان، یا
ناگاه قیامت در حالی که نمی‌فهمند بر آنان فرا رسد؟

بگو: این طریقه و راه من است که من و هر کس پیرو من
است بر پایه بصیرت و بینایی به سوی خدا دعوت می‌کنیم، و
خدا از هر عیب و نقصی منزّه است و من از مشرکان نیستم.

و پیش از تو [بخاطر هدایت مردم] جز مردانی از اهل
آبادی‌ها را که به آنان وحی می نمودیم نفرستادیم. آیا
[مخالفان حق] به گردش و سفر در زمین نرفتند تا با تأمل
بنگردند که عاقبت کسانی که پیش از آنان بودند [و از روی
کبر و عناد به مخالفت با حق برخاستند] چگونه بود؟ و مسلماً
سرای آخرت برای کسانی که پرهیزکاری کردند، بهتر است؛
آیا نمی‌اندیشید؟

[پیامبران، مردم را به خدا خواندند و مردم هم حق را منکر
شدند] تا زمانی که پیامبران [از ایمان آوردن اکثر مردم]
مایوس شدند و گمان کردند که به آنان [از سوی مردم در
وعده یاری و حمایت] دروغ گفته شده است. [ناگهان] یاری
ما به پیامبران رسید؛ پس کسانی را که خواستیم رهایی
یافتند و عذاب ما از گروه مجرمان برگردانده نمی‌شود.

به راستی در سرگذشت آنان عبرتی برای خردمندان است.
[قرآن] سخنی نیست که به دروغ بافته شده باشد، بلکه
تصدیق کننده کتاب‌های آسمانی پیش از خود است و بیان
گر هر چیز است و برای مردمی که ایمان دارند، سراسر
هدایت و رحمت است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَرَّةَ تِلْكَ ءَايَةُ الْكِتَابِ وَالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ
الْحَقُّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ

۱
۲۰۵۵

اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ أَسْتَوَىٰ
عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ
مُّسَمًّى يُدَبِّرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ
تُوقِنُونَ

۲

وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَواسِيَ وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ
الْثَّمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشَى اللَّيْلُ النَّهَارَ إِنَّ
فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

۳

وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مُتَجَاوِرَاتٌ وَجَنَّتٌ مِّنْ أَعْنَابٍ وَزُرُوعٌ
وَنَخِيلٌ صِنْوَانٌ وَغَيْرُ صِنْوَانٍ يُسْقَى بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفِضَلُ
بَعْضُهَا عَلَى بَعْضٍ فِي الْأَكْلِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ

۴

وَإِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَءِذَا كُنَّا تُرَابًا أَعْنَا لَفِي خَلْقٍ
جَدِيدٍ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ الْأَغْلَالُ فِي
أَعْنَاقِهِمْ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

۵
حزب
۱۰۰

المر این آیات [با عظمت] کتاب [الهی] است، و آنچه از سوی
پروردگارت بر تو نازل شده، سراسر حق و راستی است
[چنان حقی که هیچ باطلی در آن راه ندارد] ولی بیشتر
مردم [به سبب عناد و لجابت] ایمان نمی‌آورند.

خداست که آسمان‌ها را بدون پایه‌هایی که آنها را ببینید،
برافراشت، آن گاه بر تخت فرمانروایی [و حکومت بر
آفرینش] چیره و مسلط شد، و خورشید و ماه را رام و مسخر
ساخت، که هر کدام تا زمان معینی روانند، کار [جهان و
جهانیان] را تدبیر می‌کند، نشانه‌ها [ی قدرت و حکمتش] را
[در پهنه آفرینش] به روشنی بیان می‌کند تا شما به دیدار
[قیامت و محاسبه شدن اعمال به وسیله] پروردگارتان
یقین کنید.

و اوست که زمین را گسترانید، و در آن کوه‌هایی استوار و
نهرهایی پدید آورد و در آن از همه محصولات و میوه‌ها
جفت دوتایی [که نر و ماده است] قرار داد، شب را به روز
می‌پوشاند، [تا ادامه حیات برای همه نباتات و موجودات
زنده ممکن باشد]؛ یقیناً در این امور برای مردمی که
می‌اندیشند نشانه‌هایی [بر توحید، ربوبیت و قدرت خدا]
ست.

در زمین قطعه‌هایی مختلف و گوناگون، و باغ‌هایی از انگور و
کشتزار و درختان خرمایی است که بر یک ریشه و غیر یک
ریشه [می‌رویند]. ما برخی از آنان را در میوه و محصول با
آنکه از یک آب سیراب می‌شوند بر برخی دیگر برتری
می‌دهیم. بی‌تردید در این امور برای مردمی که تعقل
می‌کنند، نشانه‌هایی [بر توحید، ربوبیت و قدرت خدا] ست.

اگر بخواهی تعجب کنی، پس تعجب از گفتار منکران لجوج
است که [بدون توجه به قدرت خدا که آنان را از خاک پدید
آورد، می‌گویند]: آیا ما هنگامی که [پس از مردن] خاک
شدیم، به راستی در آفرینش جدیدی خواهیم بود؟! اینانند
که به پروردگارشان کافر شدند، و اینانند که در گردنشان
بندها و زنجیرها [ی گمراهی در دنیا و عذاب در آخرت]
است، و اینان اهل آتش اند و در آن جاودانه‌اند.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمَثَلَتُ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلَى ظُلْمِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ ۚ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ وَمَا تَغِيضُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ ۖ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ

عَلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ

سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ أَسَرَّ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ ۚ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخَفٍ بِالِّلِّ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ

لَهُو مُعَقِّبَتٌ مِّنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ ۚ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ ۚ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ ۚ وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَّالٍ

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنْشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ

وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ ۚ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ ۚ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ

و از تو [بر پایه تمسخر، استهزا، جهل و نادانی] پیش از [درخواست] خیر و خوشی تقاضای شتاب در [فرود آمدن] عذاب می‌کنند، [اینان گمان می‌کنند که عذاب‌ها و مجازات‌های الهی دروغ است] با اینکه پیش از آنان عذاب‌ها و عقوبت‌های عبرت آموز [بر کافران و منکران] گذشته است و قطعاً پروردگارت نسبت به مردم با ظلم و ستمی که می‌کنند صاحب آمرزش است، و مسلماً پروردگارت سخت کیفر است.

و کافران می‌گویند: چرا از سوی پروردگارش معجزه‌ای [غیر قرآن] بر او نازل نشده؟ تو فقط بیم دهنده‌ای [نه اعجاز کننده‌ای که هر زمان هر کس و برای هر هدفی غیر منطقی بخواهد، دست به اعجاز بزنی] و برای هر قومی هدایت کننده‌ای است.

خدا [حالات، صفات و زمان ولادت] جنین‌هایی را که هر انسان و حیوان ماده‌ای آبستن است، و آنچه را رحم‌ها [از زمان طبیعی حمل] می‌کاهند و آنچه را می‌افزایند، می‌داند؛ و هر چیزی نزد او اندازه معینی دارد.

دانای نهان و آشکار و بزرگ و بلندمرتبه است.

[برای او] یکسان است که کسی از شما گفتارش را پنهان کند یا آشکار سازد، و کسی مخفیانه در دل شب حرکت نماید یا در روز راه ببیماید.

برای انسان از پیش رو و پشت سر، مأمورانی است که همواره او را به فرمان خدا [از آسیب‌ها و گزندها] حفظ می‌کنند. یقیناً خدا سرنوشت هیچ ملتی را [به سوی بلا، نکبت، شکست و شقاوت] تغییر نمی‌دهد تا آنکه آنان آنچه را [از صفات خوب و رفتارشایسته و پسندیده] در وجودشان قرار دارد به زشتی‌ها و گناه تغییر دهند. و هنگامی که خدا نسبت به ملتی آسیب و گزند بخواهد [برای آن آسیب و گزند] هیچ راه بازگشتی نیست؛ زیرا برای آنان جز خدا هیچ یآوری نخواهد بود.

اوست که برق [جهنده را از میان قطعه‌های ابر] که مایه ترس و امید است، به شما نشان می‌دهد، و ابرهای سنگین بار را پدید می‌آورد.

و رعد، همراه با ستایش خدا تسبیح می‌گوید و فرشتگان نیز از بیمش [تسبیح می‌گویند]، و صاعقه‌ها را می‌فرستد و به وسیله آن به هر کس بخواهد آسیب می‌رساند، در حالی که اینان [با مشاهده این همه آثار قدرت که صادر شده از خدای یکتاست، باز هم] درباره خدا مجادله و ستیز می‌کنند در صورتی که خدا [دارای قدرتی بی نهایت و] سخت کیفر است.

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا كَبْسِطٍ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ ۖ وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ

وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَظِلَالُهُم بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ۝

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ ۚ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَبَّهُهُ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا ۚ وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُهُ ۚ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ ۚ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً ۚ وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ ۚ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ

لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ الْحُسْنَىٰ وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ ۖ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ

دعوت حق [که اجابتش مایه سعادت دنیا و آخرت است] فقط ویژه خداست. و کسانی را که مشرکان به جای خدا می‌خوانند، چیزی [از درخواست‌ها و نیازهایشان را] برای آنان برآورده نمی‌کنند [درخواست این بی‌خردان از بتان بی جان و جاندار نیست] مگر مانند کسی که دو دستش را به سوی آبی [که با آن فاصله زیادی دارد] می‌گشاید تا آب به دهانش برسد و حال آنکه هرگز نخواهد رسید، و دعا و درخواست کافران [از غیر خدا] جز در گمراهی و تباهی [که به نتیجه و هدف نمی‌رسد] نیست.

کسانی که در آسمان‌ها و زمین هستند، از روی میل و رغبت یا بی میلی و کراهت و نیز سایه‌هایشان بامداد و شام گاه برای خدا سجده می‌کنند.

[به مشرکان] بگو: پروردگار آسمان‌ها و زمین کیست؟ [خود بی درنگ] بگو: خدای یکتاست. بگو: آیا سرپرستان و معبودانی به جای او انتخاب کرده‌اید که اختیار هیچ سود و زبانی را برای خودشان ندارند [چه رسد برای شما؟] بگو: آیا نابینا و بینا یکسانند یا تاریکی و نور برابرند؟ یا آنان شریکانی برای خدا قرار دادند [به خیال آنکه] مانند آفرینش خدا چیزی آفریده‌اند، آن گاه آفریده خدا و آفریده شریکان بر آنان مشتبه شده؟ بگو: آفریننده همه چیز فقط خداست و تنها او یکتای پیروز است.

خدا از آسمان آبی نازل کرد که در هر دره و رودی به اندازه گنجایش و وسعتش [سیلابی] جاری شد، سپس سیلاب، کفی پُف کرده را به روی خود حمل کرد، و نیز از فلزاتی که برای به دست آوردن زینت و زیور یا کالا و متاع، آتش بر آن می‌افروزند، کفی پُف کرده مانند سیلاب بر می‌آید؛ این گونه خدا حق و باطل را [به امور محسوس] مثل می‌زند. اما آن کف [روی سیل و روی فلز گداخته در حالی که کناری رفته] به حالتی متلاشی شده از میان می‌رود، و اما آنچه [چون آب و فلز خالص] به مردم سود می‌رساند، در زمین می‌ماند. خدا مثل‌ها را این گونه بیان می‌کند [تا مردم در همه امور حق را از باطل بشناسند].

برای آنان که دعوت پروردگارشان را اجابت کردند، بهترین سرانجام است؛ و آنان که دعوت او را پاسخ نگفتند، اگر مالک دو برابر همه آنچه روی زمین است باشند، بی‌تردید آن را برای رهایی خود از عذاب خواهند داد؛ آنان را حساب سختی است، و جایگاهشان دوزخ است، و دوزخ بد بستری است.

الَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْمِيثَاقَ

۲۱

وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ

۲۲

وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ

۲۳

جَنَّتْ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ ءَابَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّتِهِمْ ۖ وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ

۲۴

سَلَّمَ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعَمَ عُقْبَى الدَّارِ

۲۵

وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَٰئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ

۲۶

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۚ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَعٌ

۲۷

ر ۲۰۸

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أَنَابَ

۲۸

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ ۗ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

آیا کسی که می‌داند آنچه از سوی پروردگارت بر تو نازل شده حق است، مانند کسی است که [از نظر باطن] ناپیناست؟! فقط خردمندان [بینادل] متذکّر [حق] می‌شوند.

همان کسانی که به عهد خدا [که همانا قرآن است] وفا می‌کنند و پیمان را نمی شکنند.

و آنچه را خدا به پیوند آن فرمان داده پیوند، می‌دهند و از [عظمت و جلال] پروردگارشان همواره در هراسند و از حساب سخت و دشوار بیم دارند.

و برای به دست آوردن خشنودی پروردگارشان [در برابر گناهان و انجام وظایف و حوادث] شکیبایی ورزیدند، و نماز را بر پا داشتند، و بخشی از آنچه را روزی آنان کردیم در نهان و آشکار انفاق نمودند، و همواره با نیکی [عبادت] زشتی و پلیدی [گناه] را دفع می‌کنند [و با خوبی‌های خود نسبت به مردم، بدی‌های آنان را نسبت به خود برطرف می‌نمایند]، اینانند که فرجام نیک آن سرای، ویژه آنان است.

بهشت‌های جاویدی که آنان و پدران و همسران و فرزندان شایسته و درست کارشان در آن وارد می‌شوند، و فرشتگان از هر دری بر آنان درآیند.

[و به آنان گویند: سلام بر شما به پاس استقامت و صبرتان [در برابر عبادت، معصیت و مصیبت] پس نیکوست فرجام این سرای.

و کسانی که عهد خدا را پس از استوار کردنش می شکنند، و پیوندهایی را که خدا به برقراری آن فرمان داده می گسلند، و در زمین فساد می‌کنند، لعنت و فرجام بد و دشوار آن سرای برای آنان است.

خدا روزی را برای هر کس که بخواهد، وسعت می‌دهد و برای هر کس که بخواهد، تنگ می‌گیرد. و [آنان که از حیات جاوید و پرنعمت آخرت بی خبرند] به زندگی زودگذر دنیا شادمان شدند، در حالی که زندگی دنیا در برابر آخرت جز متاعی اندک و ناچیز نیست.

کافران می‌گویند: چرا معجزه‌ای [غیر قرآن] از سوی پروردگارش بر او نازل نشده؟ بگو: مسلماً خدا هر کس را بخواهد [پس از اتمام حجت] گمراه می‌کند و هر کس را که به سوی او بازگردد، هدایت می‌نماید.

[بازگشتگان به سوی خدا] کسانی [هستند] که ایمان آوردند و دل‌هایشان به یاد خدا آرام می‌گیرد، آگاه باشید! دل‌ها فقط به یاد خدا آرام می‌گیرد.

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحُسْنُ مَآبٍ

۳۵

كَذَٰلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ لِّتَتْلُوَ عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ قُلْ هُوَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ

۳۱

وَلَوْ أَنَّ قُرْءَانًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كُتِبَ بِهِ الْمَوْتُ ۖ بَل لِّلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا أَفَلَمْ يَأْنِسِ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَن لَّو يَشَاءُ اللَّهُ لَهْدَى النَّاسَ جَمِيعًا وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُم بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِّن دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَ وَعْدُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ

۳۲

۲۰۹ر

وَلَقَدْ أَسْتَهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَمَلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتَهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ

۳۳

أَفَمَن هُوَ قَائِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ ۖ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَمْ بَظَاهِرٍ مِّنَ الْقَوْلِ ۚ بَل زَيْنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرَهُمْ وَصُدُّوا عَنِ السَّبِيلِ ۚ وَمَن يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن هَادٍ

۳۴

لَّهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا لَهُم مِّنَ اللَّهِ مِن وَّاقٍ

کسانی که ایمان آوردند، و کارهای شایسته انجام دادند، برای آنان زندگی خوش و با سعادت و بازگشتی نیک است.

آن گونه [که رسولان گذشته را ارسال کردیم] تو را در میان امتی که پیش از آن، امت‌هایی روزگار به پایان بردند، فرستادیم، تا آنچه را به تو وحی کردیم بر آنان بخوانی، در حالی که آنان [با روی گرداندن از وحی] به [خدای] رحمان کفر می‌ورزند. بگو: او پروردگار من است، معبودی جز او نیست، فقط بر او توکل کردم و بازگشتم فقط به سوی اوست.

و اگر قرآنی بود که به وسیله آن کوه‌ها به حرکت می‌آمدند، یا زمین پاره پاره می گشت، یا به وسیله آن با مردگان سخن گفته می‌شد [باز هم این کافران لجوج، ایمان نمی‌آورند، زیرا وقتی با مشاهده قرآن که بزرگ ترین معجزه است ایمان نیاورند با مشاهده هیچ معجزه‌ای ایمان نمی‌آورند! کار هدایت و ایمان اینان ارتباطی به معجزه ندارد] بلکه همه کارها فقط در اختیار خداست. پس آیا آنان که ایمان آورده‌اند، ندانسته‌اند که اگر خدا می‌خواست همه مردم را [از روی اجبار] هدایت می‌کرد؟! [ولی هدایت اجباری فاقد ارزش است] و همواره به کافران به کیفر آنچه که انجام دادند، حادثه‌ای کوبنده و بسیار سخت می‌رسد یا حادثه نزدیک خانه‌هایشان فرود می‌آید [که شهر و دیارشان و اطرافش را ناامن می‌کند] تا وعده [قطعی و نهایی] خدا [که شکست کامل کافران و عذاب آخرت است] فرا رسد؛ بی‌تردید خدا خُلف وعده نمی‌کند.

[فقط تو را مسخره نمی‌کنند] قطعاً پیامبرانی که پیش از تو بودند، مسخره شدند. پس به کافران مهلت دادم، سپس آنان را [به کیفر سخت] گرفتم، پس [یافتی که] مجازات و عذاب [من] چگونه بود؟ ....

آیا کسی که بر همه نفوس [جهانیان] با آنچه به دست آورده‌اند، مسلط و حاکم و نگهبان است [و همه تحولات وجود آنان را تا رساندنشان به سر منزل مقصود در اختیار دارد، مانند کسی است که مطلقاً این صفات را ندارد؟] ولی آنان [از روی جهل و نادانی] برای خدا شریکانی قرار داده اند! بگو: [ویژگی های] آن شریکان را نام ببرید [تا روشن شود که آیا شایسته شریک قرار دادن برای خدا هستند؟!] آیا خدا را از چیزی در روی زمین که آنها را شریک خود نمی‌شناسد، خبر می‌دهید؟ یا سخنی ظاهر و پوچ و بی منطق است [که بر زبان خود می رانید؟]! بلکه برای کافران نیرنگ و دروغشان آراسته شده، و از راه خدا بازداشته شده‌اند [تا آنجا که موجودات بی ارزش و بی اثر را شریکان حق پنداشته اند]؛ و هر که را خدا [به سبب از دست دادن لیاقتش] گمراه کند، او را هیچ هدایت کننده‌ای نخواهد بود. ....

برای آنان در زندگی دنیا عذابی است، و مسلماً عذاب آخرت سخت تر و پر مشقت تر است، و آنان را هیچ حافظ و نگه دارنده‌ای [از عذاب خدا] نیست.

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
أُكُلُهَا دَائِمٌ وَظِلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَعُقْبَى
الْكَافِرِينَ النَّارُ

وَالَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمِنْ
الْأَحْزَابِ مَنْ يُنْكِرُ بَعْضَهُ قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ
وَلَا أُشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُوا وَإِلَيْهِ مَعَابِ

وَكَذَلِكَ أُنزِلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَئِنْ أَتَبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ
مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً
وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ
كِتَابٌ

يَمْحُوهُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّطُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ

وَإِن مَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا
عَلَيْكَ الْبَلَّغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا وَاللَّهُ
يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا يَعْلَمُ مَا
تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ وَسَيَعْلَمُ الْكُفْرُ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ

۳۶

۳۷

۳۸
۲۱۰۲

۳۹

۴۰

۴۱

۴۲

صفت بهشتی که به پرهیزکاران وعده داده شده [چنین است که] از زیر [درختان] آن نهرها جاری است، میوه‌ها و سایه‌اش همیشگی است. این عاقبت و فرجام کسانی است که [در همه امور زندگی] پرهیزکاری کردند و فرجام کافران آتش است.

و کسانی که کتاب آسمانی به آنان عطا کردیم از آنچه بر تو نازل شده است، خوشحالند. و برخی از گروه‌ها [ی اهل کتاب] بخشی از آن را منکرند، بگو: من فرمان یافته‌ام که خدای یکتا را بپرستم و شریکی برای او قرار ندهم، تنها به سوی او دعوت می‌کنم و بازگشتم فقط به سوی اوست.

و همان گونه [که پیش از این کتاب‌های آسمانی نازل کردیم] قرآن را فرمانی [گویا و] روشن نازل نمودیم، و اگر از هواها و تمایلات آنان پس از دانشی که [مانند قرآن] برای‌ت آمده پیروی کنی، برای تو در برابر [عذاب] خدا هیچ یاور و نگه دارنده‌ای نخواهد بود.

و همانا پیش از تو پیامبرانی را فرستادیم، و برای آنان همسران و فرزندانی قرار دادیم. و هیچ پیامبری را نسزد که معجزه‌ای بیاورد مگر به فرمان خدا. برای هر زمانی برنامه مقدر شده‌ای [ثبت] است.

خدا هر چه را بخواهد محو می‌کند و هر چه را بخواهد ثابت و پابرجا می‌نماید، و [آم الکتاب] نزد اوست

و اگر پاره‌ای از عذاب‌ها را که به منکران وعده می‌دهیم به تو نشان دهیم [می‌بینی که بسیار سخت و دردناک است] یا اگر تو را [پیش از فرا رسیدن آن عذاب‌ها] قبض روح کنیم [در قیامت عذابشان را خواهی دید؛ در هر صورت] تنها وظیفه تو ابلاغ [وحی] است و حسابرسی بر عهده ماست.

آیا نمی‌دانند که ما همواره به زمین می‌پردازیم و از اطراف [و جوانب] آن [که ملت ها، اقوام، تمدن‌ها و دانشمندانش هستند] می‌کاهیم؟ و خدا حکم می‌کند؛ و هیچ بازدارنده‌ای برای حکمش نیست، و او در حسابرسی سریع است.

کسانی که پیش از این کافران لجوج و منکران عنود بودند [در برابر حکومت و حکم خدا] مکر ونیرنگ کردند [ولی به هدفشان نرسیدند] چرا که همه تدبیرها و نقشه‌ها در اختیار خداست؛ زیرا او هر کاری را هر کس انجام می‌دهد، می‌داند [به همین سبب مکر و نیرنگ هر کس را با تدبیر و نقشه حکیمانه‌اش باطل و نابود می‌کند] و کافران و منکران به زودی خواهند دانست که فرجام [نیک و بد] سرایِ دیگر برای کیست؟

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا
بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ

۱۴. ابراهیم

ابراهیم: ابراهیم

مکی

۵۲ آیه

۷ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى
النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

۱
۲۱۱

اللَّهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَوَيْلٌ
لِّلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ

۲

الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَن
سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ

۳

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانٍ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّ
اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۴

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ
إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ
صَبَّارٍ شَكُورٍ

۵

کافران می‌گویند: تو فرستاده [خدا] نیستی. بگو: کافی
است که خدا [با آیات محکم و استوار قرآنش] و کسی
[چون امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب] که دانش کتاب نزد
اوست، میان من و شما [نسبت به پیامبری ام] گواه باشند.

الر [این] کتابی است که آن را بر تو نازل کردیم تا مردم را
به اجازه پروردگارشان از تاریکی‌ها [ی جهل، گمراهی و
ظغیان] به سوی روشنایی [معرفت، عدالت و ایمان و در
حقیقت] به سوی راه [خدای] توانای شکست ناپذیر و
ستوده بیرون آوری.

خدایی که آنچه در آسمان‌ها و زمین است، در سیطره
مالکیت و فرمانروایی اوست؛ و وای بر کافران از عذابی
سخت.

همانان که زندگی دنیا را بر آخرت ترجیح می‌دهند و [مردم
را] از راه خدا باز می‌دارند و می‌خواهند آن را [با وسوسه و
اغواگری] کج نشان دهند؛ اینان در گمراهی دوری هستند.

و ما هیچ پیامبری را جز به زبان قومش نفرستادیم تا
[بتواند به وسیله آن زبان، پیام وحی را به روشنی] برای
آنان بیان کند. پس خدا هر کس را بخواهد [به کیفر لجاجت
و عنادش] گمراه می‌کند، و هر کس را بخواهد، هدایت
می‌نماید، و او توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

و همانا موسی را با نشانه‌های خود فرستادیم [و به او وحی
کردیم] که قوم خود را از تاریکی‌ها به سوی روشنایی بیرون
آور و روزهای خدا را [که روزهای رحمت، عذاب، پیروزی و
شکست است] به آنان یادآوری کن، بی‌تردید در این
روزهای خدا برای هر شکیبای سپاس‌گزاری نشانه‌هایی [از
توحید، ربوبیت و قدرت خدا] است.

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ
أَنْجَاكُمْ مِنْ عَالٍ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ
وَيُذَيِّبُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَٰلِكُمْ
بَلَاءٌ مِّنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ
كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ

وَقَالَ مُوسَىٰ إِنَّ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ
اللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ
وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا أَيْدِيَهُمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا
أُرْسِلْتُمْ بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ

قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِي اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُخْرِجَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ
مُّسَمًّى قَالُوا إِنَّ أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا
عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتُونَا بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ

و [یاد کن] زمانی را که موسی به قومش گفت: نعمت خدا را
بر خودتان به یاد آورید، آن گاه که شما را از [چنگال]
فرعونیان رهایی بخشید، [همانان] که پیوسته شما را
شکنجه سخت می‌دادند، و پسران را سر می‌بردند، و
زنان را [برای بیگاری] زنده می گذاشتند، و در این
[حوادث] آزمایش بزرگی از سوی پروردگارتان بود.

و [نیز یاد کنید] هنگامی را که پروردگارتان اعلام کرد که
اگر سپاس گزاری کنید، قطعاً [نعمت] خود را بر شما
می‌افزایم، و اگر ناسپاسی کنید، بی‌تردید عذابم سخت
است.

و موسی [به بنی اسرائیل] گفت: اگر شما و همه مردم روی
زمین کافر شوید [زیانی به خدا نمی‌رسد]؛ زیرا خدا بی‌نیاز
و ستوده است.

آیا خبر [پندآموز] کسانی که پیش از شما بودند، به شما
نرسیده؟ [خبر] قوم نوح و عاد و ثمود و آنان که پس از
ایشان بودند که جز خدا از آنان آگاه نیست، [همه آنان
اقوامی بودند که] پیامبرانشان برای آنان دلایل روشن
آوردند، ولی آنان دست‌هایشان را [به عنوان اعتراض،
استهزا، تحقیر کردن و پاسخ ندادن به دعوت پیامبران] در
دهان‌هایشان بردند و گفتند: مسلماً ما به آن رسالتی که
شما به آن فرستاده شده اید، کافریم و نسبت به آنچه ما را
به آن دعوت می‌کنید، به شدت در شک و تردیدیم!!

پیامبرانشان گفتند: آیا در خدا که آفریننده آسمان‌ها و
زمین است، شکی هست؟ او شما را دعوت [به ایمان]
می‌کند تا همه گناهانتان را ببامزد، و شما را تا زمان معین
[عمرتان] مهلت می‌دهد. پاسخ دادند: شما بشرهایی مانند
ما هستید که می‌خواهید ما را از معبودهایی که پدرانمان
می‌پرستیدند باز دارید؛ پس [شما] دلیل روشنی [بر اثبات
رسالت خود که مورد پسند ما باشد] بیاورید.

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ
يَمُنُّ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ نَأْتِيَكُمْ
بِسُلْطَانٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

۱۲

وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا وَلَنَصْبِرَنَّ
عَلَىٰ مَا عَازَيْتُمُونَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ

۱۳
۲۱۳ ر

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِّنْ أَرْضِنَا أَوْ
لَتَعُوْدُنَّ فِي مِلَّتِنَا فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظَّالِمِينَ

۱۴

وَلَنُسَكِّنَنَّكُمْ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَافَ
مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ

۱۵

وَأَسْتَفْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ

۱۶

مِّنْ وَرَآيِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقَىٰ مِنْ مَّاءٍ صَدِيدٍ

۱۷

يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُ وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ
مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ۖ وَمِنْ وَرَآيِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ

۱۸

مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ
الرَّيْحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ ۖ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَىٰ شَيْءٍ ۚ
ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ

پیامبرانشان به آنان گفتند: یقینی است که ما بشری مانند
شما هستیم، ولی خدا به هر کس از بندگان که بخواهد [با
عطا کردن مقام نبوت] منت می نهد و ما را نسزد که جز به
اجازه خدا معجزه‌ای برای شما بیاوریم، و باید مؤمنان فقط بر
خدا توکل کنند.

و ما را چه عذر و بهانه‌ای است که بر خدا توکل نکنیم، در
حالی که ما را به راه های [خوشبختی و سعادت] مان هدایت
کرد، و قطعاً بر آزاری که [در راه دعوت به توحید] از ناحیه
شما به ما می‌رسد، شکیبایی می‌ورزیم، پس باید توکل
کنندگان فقط بر خدا توکل کنند.

ولی کفرپیشگان به پیامبرانشان گفتند: مسلماً ما شما را از
سرزمین خود بیرون خواهیم کرد، مگر اینکه هم کیش ما
شوید. پس پروردگارشان به آنان وحی کرد: ما قطعاً
ستمکاران را نابود می‌کنیم.

و یقیناً شما را پس از آنان در آن سرزمین ساکن خواهیم
کرد. این [لطف و رحمت] ویژه کسی است که از مقام من
بترسد، و از تهدید [به عذابم] بیم داشته باشد.

و پیامبران [از خدا] درخواست گشایش و پیروزی کردند، و
هر سرکش منحرفی [از رسیدن به هدفش] نومید شد.

[سرانجام] پیش روی او دوزخ است، و او را از آبی چرکین و
متعفن می نوشانند!!

آن را [به سختی و مشقت] جرعه جرعه می نوشد، [و به
خواست خود حاضر به نوشیدن نیست، بلکه به زور و جبر در
گلویش می‌ریزند،] و [او] نمی‌تواند آن را به [آسانی] فرو
برد، و مرگ از هر طرف به او رو می‌کند، ولی مردنی نیست،
و عذابی سخت و انبوه به دنبال اوست.

وصف حال کسانی که به پروردگارشان کافر شدند [این گونه
است] اعمالشان مانند خاکستری است که در یک روز
توفانی، تند بادی بر آن بوزد [و آن را به صورتی که هرگز
نتوان جمع کرد، پراکنده کند] آنان نمی‌توانند از اعمال
خیری که انجام داده‌اند، چیزی [برای ارائه به بازار قیامت
جهت کسب ثواب و پاداش] به دست آورند؛ این است آن
گمراهی دور.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ يَاشَأُ
يُذْهِبُكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ

وَبَرَزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا
كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ
مِنْ شَيْءٍ قَالُوا لَوْ هَدَّيْنَا اللَّهُ لَهْدَيْنَاكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْنَا
أَجَزَعْنَا أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَّحِيصٍ

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ
الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ مِنْ
سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا تَلُمُونِي
وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ
إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ مِنْ قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ

وَأُدْخِلَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا
سَلَامٌ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ
أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ

[ای انسان! آیا [به طور قطع و یقین] ندانسته‌ای که خدا
آسمان‌ها و زمین را بر پایه درستی و راستی و نظم و حساب
آفرید؟ اگر بخواهد شما را از میان می‌برد، و خلقی جدید
می‌آورد.

و این [کار] بر خدا دشوار و گران نیست.

و [در عرصه قیامت] همگی در پیشگاه خدا ظاهر می‌شوند؛
پس ناتوانان [ی که بدون به کار گرفتن عقل، بلکه از روی
تقلید کورکورانه پیرو مستکبران بودند] به مستکبران
می‌گویند: ما [در دنیا بدون درخواست دلیل و برهان] پیرو
[مکتب] شما بودیم، آیا امروز چیزی از عذاب خدا را [به
پادش آنکه از شما پیروی کردیم] از ما برطرف می‌کنید؟
می‌گویند: اگر خدا ما را [در صورت داشتن لیاقت] هدایت
کرده بود، همانا ما هم شما را هدایت می‌کردیم، [اکنون
همه سرمایه‌های وجودی ما و تلاش و کوششمان بر باد
رفته] چه بیتابی کنیم و چه شکیبایی ورزیم، برای ما یکسان
است، ما را هیچ راه گریزی نیست.

و شیطان [در قیامت] هنگامی که کار [محاسبه بندگان]
پایان یافته [به پیروانش] می‌گوید: یقیناً خدا [نسبت به
برپایی قیامت، حساب بندگان، پاداش و عذاب] به شما وعده
حق داد، و من به شما وعده دادم [که آنچه خدا وعده داده،
دروغ است، ولی می‌بینید که وعده خدا تحقق یافت] و [من]
در وعده ام نسبت به شما وفا نکردم، مرا بر شما هیچ غلبه
و تسلطی نبود، فقط شما را دعوت کردم [به دعوتی دروغ و
بی پایه] و شما هم [بدون اندیشه و دقت دعوتم را]
پذیرفتید، پس سرزنشم نکنید، بلکه خود را سرزنش کنید،
نه من فریادرس شمایم، و نه شما فریادرس من، بی‌تردید
من نسبت به شرک ورزی شما که در دنیا درباره من داشتید
[که اطاعت از من را هم چون اطاعت خدا قرار دادید] بیزار
و منکرم؛ یقیناً برای ستمکاران عذابی دردناک است.

و کسانی را که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند،
به بهشت‌هایی درآورند، که از زیر [درختان] آن نهرها جاری
است، در آنجا به اجازه پروردگارشان جاودانه‌اند، و در آنجا
دروغ [خدا و فرشتگان] بر آنان، سلام است.

آیا ندانستی که خدا چگونه مثلی زده است؟ کلمه پاک [که]
اعتقاد واقعی به توحید است] مانند درخت پاک است،
ریشه‌اش استوار و پابرجا و شاخ‌اش در آسمان است.

تُؤْتِي أَكْلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

۲۶

وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ
الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ

۲۷

يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ

۲۸
حزب
۱۰۴
۲۱۵ر

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ
دَارَ الْبَوَارِ

۲۹

جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا وَبِئْسَ الْقَرَارُ

۳۰

وَجَعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ
مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ

۳۱

قُلْ لِّعِبَادِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ
وَلَا خِلَالٌ

۳۲

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ
الْفُلُكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ

۳۳

وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَآبِّينَ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ
وَالنَّهَارَ

میوه‌اش را به اجازه پروردگارش در هر زمانی می‌دهد. و
خدا مثل‌ها را برای مردم می‌زند تا متذکّر حقایق شوند.

و مثل کلمه ناپاک [که عقاید باطل و بی پایه است] مانند
درخت ناپاک است که از زمین ریشه کن شده و هیچ قرار و
ثباتی ندارد.

خدا مؤمنان را به سبب اعتقاد و ایمانشان در زندگی دنیا و
آخرت ثابت قدم و پابرجا می‌دارد، و خدا ستمکاران [به
آیاتش] را [به علت لجابت و عنادشان] گمراه می‌کند، و خدا
هر چه بخواهد [بر اساس حکمتش] انجام می‌دهد.

آیا کسانی را که [شکر] نعمت خدا را به کفران و ناسپاسی
تبدیل کردند و قوم خود را به سرای نابودی و هلاکت
درآوردند، ندیدی؟

[سرای نابودی و هلاکت، همان] دوزخی است که در آن وارد
می‌شوند، و بد قرارگاهی است.

و برای خدا همتیابی قرار دادند تا مردم را از راه او گمراه
کنند؛ بگو: [چند روزی از زندگی زودگذر دنیا] برخوردار
شوید، ولی یقیناً بازگشت شما به سوی آتش است.

به بندگان مؤمنم بگو: نماز را بر پا دارند، و از آنچه روزی
آنان کرده‌ایم، پنهان و آشکار، انفاق کنند، پیش از آنکه
روزی فرا رسد که در آن نه داد و ستدی است و نه پیوند
دوستی و رفاقت.

خداست که آسمان‌ها و زمین را آفرید، و از آسمان آبی نازل
کرد، و برای شما به وسیله آن از محصولات و میوه‌های
گوناگون روزی بیرون آورد، و کِشتی‌ها را مسخّر شما قرار
داد تا به فرمان او در دریا روان شوند، و نیز نهرها را مسخّر
شما کرد.

و خورشید و ماه را که همواره با برنامه‌ای حساب شده در
کارند، رام شما نمود و شب و روز را نیز مسخّر شما ساخت.

وَعَاتِلْكُمْ مِّنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ ءَامِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ

رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ ۖ فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي ۖ وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِّنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ

رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ ۚ وَمَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ ۚ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي ۚ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ ۚ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ

و از هر چیزی که [به سبب نیازتان به آن] از او خواستید، به شما عطا کرد. و اگر نعمت‌های خدا را شماره کنید، هرگز نمی‌توانید آنها را به شماره آورید. مسلماً انسان بسیار ستمکار و ناسپاس است.

و [یاد کن] هنگامی را که ابراهیم گفت: پروردگارا! این شهر [مکه] را منطقه‌ای امن قرار ده و من و فرزندانم را از پرستش بت‌ها دور بدار.

پروردگارا! آن [بت]‌ها بسیاری از مردم را گمراه کردند، پس هر کسی از من [که یکتاپرست و حق گرایم] پیروی کند، یقیناً از من است، و هر کس از من نافرمانی کند [شایسته شدنش برای آمرزش و رحمت بسته به عنایت توست] زیرا تو بسیار آمرزنده و مهربانی.

پروردگارا! من برخی از فرزندانم را در دره‌ای بی کشت و زرع نزد خانه محترمت سکونت دادم؛ پروردگارا! برای اینکه نماز را بر پا دارند؛ پس دل‌های گروهی از مردم را به سوی آنان علاقمند و متمایل کن، و آنان را از انواع محصولات و میوه‌ها روزی بخش، باشد که سپاس گزاری کنند.

پروردگارا! یقیناً تو آنچه را ما پنهان می‌داریم و آنچه را آشکار می‌کنیم، می‌دانی و هیچ چیز در زمین و آسمان بر خدا پنهان نیست.

همه ستایش‌ها ویژه خدایی است که اسماعیل واسحاق را در سنّ پیری به من بخشید؛ یقیناً پروردگارم شنونده دعاست.

پروردگارا! مرا بر پادارنده نماز قرار ده، و نیز از فرزندانم [برپادارندگان نماز قرار ده]. و پروردگارا! دعایم را بپذیر.

پروردگارا! روزی که حساب برپا می‌شود، مرا و پدر و مادرم و مؤمنان را ببامرز.

و خدا را از آنچه ستمکاران انجام می‌دهند، بی خبر مپندار؛ مسلماً [کیفر] آنان را برای روزی که چشم‌ها در آن خیره می‌شود، به تأخیر می‌اندازد.

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْئَدَتُهُمْ هَوَاءٌ

وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخْرِنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ نُجِبْ دَعْوَتَكَ وَتَتَّبِعِ الرَّسُلَ ۖ أَوْ لَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ مِّنْ قَبْلِ مَا لَكُم مِّنْ زَوَالٍ

وَسَكَنتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمْ الْأَمْثَالَ

وَقَدْ مَكَرُوا مَكَرَهُمْ وَعِندَ اللَّهِ مَكَرُهُمْ وَإِنْ كَانَ مَكَرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ

فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخْلِفَ وَعْدِهِ رُسُلَهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو أَنْتِقَامٍ

يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتُ ۖ وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ

وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ

سَرَابِيلُهُمْ مِّنْ قَطِرَانٍ وَتَغْشَىٰ وُجُوهَهُمُ النَّارُ

لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

هَذَا بَلَاغٌ لِّلنَّاسِ وَلِيُنْذَرُوا بِهِ ۚ وَلِيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلَهٌُ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ

[ترسان به سوی دادگاه قیامت] شتابانند، سرهایشان را بالا گرفته [و دیدگانشان ذلیلانه به برنامه‌های محشر دوخته شده] تا جایی که پلک‌هایشان به هم نمی‌خورد، و دل‌هایشان [از بیم عذاب فرو ریخته و از تدبیر و چاره جویی] تهی است.

و مردم را از روزی که عذاب به سویشان می‌آید، هشدار ده. پس کسانی که ستم ورزیده‌اند، می‌گویند: پروردگار! ما را تا [سرآمدی نزدیک؟ و] مدتی کوتاه مهلت ده تا دعوتت را اجابت کنیم، و از پیامبرانت پیروی نماییم. [ولی به آنان گویند:] شما نبودید که پیش از این سوگند یاد می‌کردید که هرگز برای شما زوال و فنایی نیست؟!

و در مساکن کسانی که به خود ستم کردند، ساکن شدید، در صورتی که برای شما روشن و آشکار است که ما با آنان [به سبب ستم‌هایشان] چه کردیم و برای شما مثال‌ها [ی پندآموزی از جامعه‌هایی که به وسیله عذاب نابود شدند] ذکر کردیم.

و آنان [نهایت] نیرنگشان را [بر ضدّ خدا و پیامبران] به کار گرفتند، و [کیفر عقوبت دنیایی و آخرتی] نیرنگشان نزد خداست و هر چند که از نیرنگشان کوه‌ها از جا کنده شود.

پس مپندار که خدا در وعده‌اش با پیامبرانش وفا نمی‌کند؛ زیرا خدا توانای شکست ناپذیر و صاحب انتقام است.

[در] روزی که زمین به غیر این زمین، و آسمان‌ها [به غیر این آسمان‌ها] تبدیل شود، و [همه] در پیشگاه خدای یگانه قهّار حاضر شوند.

و آن روز مجرمان را می‌بینی که در زنجیرها [به صورتی محکم و سخت] به هم بسته شده‌اند.

پیراهن‌هایشان از قطران [ماده‌ای متعفن، قابل اشتعال و بدبو] است، و آتش چهره‌هایشان را می‌پوشاند.

تا [به این کیفیت] خدا هر کس را [به سبب] آنچه انجام داده کیفر دهد؛ یقیناً خدا حسابرسی سریع است.

این [قرآن یا آنچه در این سوره است] پیامی‌برای [همه] مردم است، برای آنکه به وسیله آن هشدار داده شوند، و [با تدبّر در آیاتش] بدانند که او معبودی یگانه و یکتاست، و تا خردمندان، متذکّر [حقایق و معارف الهیه] شوند.

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	جزء ۱۴
حزب	الرّ تِلْكَ ءَايَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْءَانٍ مُّبِينٍ	۱۰۵
۲۱۸۷		
۲	رُبَّمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ	
۳	ذَرَهُمْ يَأْكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِهِمُ الْأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ	
۴	وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُومٌ	
۵	مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَخِرُونَ	
۶	وَقَالُوا يَأْتِيَهَا الَّذِي نَزَلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ	
۷	لَوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَكَةِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِينَ	
۸	مَا نُنَزِّلُ الْمَلَكَةَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا إِذَا مُنْظَرِينَ	
۹	إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ	
۱۰	وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شِعَعِ الْأَوَّلِينَ	
۱۱	وَمَا يَأْتِيهِمْ مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ	
۱۲	كَذٰلِكَ نَسْلُكُهُۥ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ	
۱۳	لَا يُؤْمِنُونَ بِهِۦ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ	
۱۴	وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا مِّنَ السَّمَآءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ	
۱۵	لَقَالُوا إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَرُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ	

الر این [آیات بلندمرتبه] آیات کتاب الهی و آیات قرآنِ روشنگر [با عظمت] است.

کافران [هنگام روبرو شدن با عذاب] چه بسا آرزو می‌کنند که کاش تسلیم [فرمان‌های خدا] بودند.

بگذارشان تا بخورند و [با لذایذ مادی و زودگذر] کامرانی کنند، و آرزوها، سرگرمشان نماید؛ سپس [حقانیت اسلام و فرجام شوم خود را] خواهند فهمید.

و هیچ شهری را [به خاطر فساد فراگیرش] نابود نکردیم مگر اینکه برای آن سرنوشتی معین [و روزگار و دوره‌ای تغییر ناپذیر] بود.

هیچ ملتی از اجل معین خود نه پیش می‌افتد و نه پس می‌ماند.

و گفتند: ای کسی که قرآن بر او نازل شده! قطعاً تو دیوانه ای!

اگر [درباره پیامبری‌ات] راست می‌گویی، چرا فرشتگان را نزد ما نمی‌آوری؟!

[اینان بدانند که] ما فرشتگان را جز به درستی و راستی نازل نمی‌کنیم، و در آن هنگام [که نازل شوند، این منکران لجوج از دچار شدن به عذاب] مهلت نمی‌یابند.

همانا ما قرآن را نازل کردیم، و یقیناً ما نگهبان آن [از تحریف و زوال] هستیم.

و بی‌تردید ما پیش از تو هم پیامبرانی را در امت‌های پیشین فرستادیم.

و هیچ پیامبری به سوی آنان نمی‌آمد مگر آنکه او را مسخره می‌کردند.

ما این گونه [که قابل فهمیدن باشد] قرآن را وارد قلوب بدکاران می‌کنیم.

[با این همه] به آن ایمان نمی‌آورند، و البته روش پیشینیان هم [در مسخره کردن آیات خدا و استهزای پیامبران] به همین صورت بوده است.

و اگر [برای دریافت حقایق و معارف] دری از آسمان به روی آنان بگشاییم، که همواره از آن بالا روند.

باز خواهند گفت: یقیناً ما چشم بندی شده‌ایم، بلکه گروهی جادو شده هستیم.

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ

وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ

إِلَّا مَنْ أَسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاتَّبَعَهُ وَشِهَابٌ مُبِينٌ

وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَّوْزُونٍ

وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعِيشَ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنْزِلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ

وَأَرْسَلْنَا الرِّيْحَ لَوَفِحٍ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ

وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِءُ وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ

وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ

وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ

وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَّارِ السَّمُومِ

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَلِيقٌ بَشَرًا مِّنْ صَلْصَلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ وَسَجِدِينَ

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ

إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ

به راستی که ما در آسمان، برج‌هایی قرار دادیم و آن را برای بینندگان [به شکل صورت‌های فلکی] آراستیم.

و آن را از هر شیطان رانده شده‌ای حفظ کردیم.

مگر آنکه دزدانه [خبرهای عالم بالا را] بشنود، که شهابی روشن او را دنبال می‌کند.

و زمین را گستراندیم و در آن کوه‌های استوار افکندیم، واز هر گیاه موزون و سنجیده‌ای در آن رویاندیم.

و در آن برای شما و کسانی که روزی دهنده آنان نیستید، انواع وسایل و ابزار معیشت قرار دادیم.

و هیچ چیزی نیست مگر آنکه خزانه‌هایش نزد ماست، و آن را جز به اندازه معین نازل نمی‌کنیم.

و بادها را باردار کننده فرستادیم، و از آسمان آبی نازل کردیم و شما را با آن سیراب ساختیم و شما ذخیره کننده آن نیستید.

و یقیناً ماییم که حیات می‌دهیم، و می میرانیم و ما وارث [جهان و جهانیان] هستیم.

و بی‌تردید [حالات، اعمال و شمار] پیشینیان شما و آیندگانتان را می‌دانیم.

و مسلماً پروردگار توست که محشورشان می‌کند؛ زیرا او حکیم و داناست.

و ما انسان را از گلی خشک که برگرفته از لجنی متعفن و تیره رنگ است، آفریدیم.

و جن را پیش از آن از آتشی سوزان و بی دود پدید آوردیم.

و [یاد کن] هنگامی را که پروردگارت به فرشتگان گفت: من بشری از گل خشک که برگرفته از لجنی متعفن و تیره رنگ است، می‌آفرینم.

پس چون او را درست و نیکو گردانم و از روح خود در او بدمم، برای او سجده کنان بیفتید.

پس همه فرشتگان بدون استثنا، سجده کردند.

مگر ابلیس که از اینکه با سجده کنان باشد، امتناع کرد.

قَالَ يٰٓإِبْلِيسُ مَا لَكَ اَلَّا تَكُوْنَ مَعَ السَّٰجِدِيْنَ

۳۳

قَالَ لَمْ اَكُنْ لِلسُّجْدِ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ صَلَٰصِلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُوْنٍ

۳۴

قَالَ فَاخْرِجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ رَجِيْمٌ

۳۵

وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ اِلَى يَوْمِ الدِّیْنِ

۳۶

قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِیْ اِلَى یَوْمِ یُبْعَثُوْنَ

۳۷

قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِیْنَ

۳۸

اِلَى یَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ

۳۹

قَالَ رَبِّ بِمَا اَغْوَيْتَنِیْ لَا زَیْنَ لَهُمْ فِی الْاَرْضِ وَلَا اُغْوِیَنَّهُمْ اَجْمَعِیْنَ

۴۰

اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمْ الْمُخْلِصِیْنَ

۴۱

قَالَ هٰذَا صِرَاطٌ عَلَیْ مُّسْتَقِیْمٌ

۴۲

إِنَّ عِبَادِیْ لَیْسَ لَكَ عَلَیْهِمْ سُلْطٰنٌ اِلَّا مَنْ اَتَّبَعَكَ مِنْ اَلْعَاوِیْنَ

۴۳

وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ اَجْمَعِیْنَ

۴۴

لَهَا سَبْعَةُ اَبْوَابٍ لِکُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُوْمٌ

۴۵ ر ۲۲۱

إِنَّ الْمُتَّقِیْنَ فِیْ جَنَّتٍ وَعُیُوْنٍ

۴۶

اَدْخُلُوْهَا بِسَلٰمٍ ءَامِنِیْنَ

۴۷

وَنَزَعْنَا مَا فِیْ صُدُوْرِهِمْ مِّنْ غَلٍ اِخْوٰنًا عَلٰی سُرُرٍ مُّتَقَبِلِیْنَ

۴۸

لَا یَمَسُّهُمْ فِیْهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِیْنَ

۴۹

نَبِیُّ عِبَادِیْ اَنِّیْ اَنَا الْغَفُوْرُ الرَّحِیْمُ

۵۰ حزب ۱۰۶

وَأَنَّ عَذَابِیْ هُوَ الْعَذَابُ الْاَلِیْمُ

۵۱

وَنَبِّئُهُمْ عَن ضَیْفِ اِبْرٰهَیْمَ

[خدا]: گفت: ای ابلیس! تو را چه شده که با سجده کنان نیستی؟

گفت: من آن نیستم که برای بشری که او را از گلی خشک و برگرفته از لجنی متعفن و تیره رنگ آفریدی، سجده کنم!!

[خدا]: گفت: از این [جایگاه والا که مقام مقربان است] بیرون رو که رانده شده ای،

و بی‌تردید تا روز قیامت لعنت بر تو خواهد بود.

گفت: پروردگارا! پس مرا تا روزی که [همگان] برانگیخته می‌شوند، مهلت ده.

[خدا]: گفت: تو از مهلت یافتگانی،

تا روز [آن] وقت معین.

گفت: پروردگارا! به سبب اینکه مرا گمراه نمودی، من هم یقیناً [همه کارهای زشت را] در زمین برای آنان می‌آرایم [تا ارتکاب زشتی‌ها برای آنان آسان شود] و مسلماً همه را گمراه می‌کنم.

مگر [آن] بندگان را که خالص شدگانِ [از هر نوع آلودگی ظاهری و باطنی] اند.

خدا فرمود: این [پیراسته شدن از هر ناخالصی] راهی است مستقیم [که تحققش در وجود بندگان مخلصم] برعهده من [است].

قطعاً تو را بر بندگانم تسلّطی نیست، مگر بر گمراهانی که از تو پیروی می‌کنند.

و مسلماً دوزخ، وعده گاه همگی آنان است.

برای آن هفت در است، برای هر دری گروهی از پیروان شیطان تقسیم شده‌اند.

به یقین، پرهیزکاران در بهشت‌ها و چشمه سارها هستند.

[به آنان گویند: با سلامت و امنیت وارد آنجا شوید.

و آنچه از دشمنی و کینه در سینه‌هایشان بوده برکنده‌ایم که برادروار بر تخت‌هایی روبروی یکدیگرند.

در آنجا خستگی و رنجی به آنان نمی‌رسد و هیچ گاه از آنجا اخراج نمی‌شوند.

به بندگانم خبر ده که یقیناً من [نسبت به مؤمنان] بسیار آمرزنده و مهربانم.

و اینکه عذابم [برای مجرمان] همان عذاب دردناک است.

و نیز آنان را از مهمانان ابراهیم خبر ده.

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَمًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُونَ

گفتند: تترس که ما تو را به پسری دانا مژده می‌دهیم.

قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ

قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَىٰ أَنْ مَسَّنِيَ الْكِبَرُ فِيمِ ثُبَشِّرُونَ

گفت: آیا با آنکه پیری به من رسید، مژده ام می‌دهید؟ به چه مژده می‌دهید؟

قَالُوا بَشِّرْكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُن مِّنَ الْقَنِطِينَ

گفتند: تو را به بشارتی درست و به حق [که واقع شدنی است] مژده دادیم؛ بنابراین از ناامیدان مباش.

قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِن رَّحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ

گفت: چه کسی جز گمراهان از رحمت پروردگارش ناامید می‌شود؟!

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ

[سپس] گفت: ای فرستادگان! کار مهم شما چیست؟

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ

گفتند: ما به سوی قومی گنهکار فرستاده شده‌ایم [تا نابودشان کنیم].

إِلَّا عَالِ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجُّهُمْ أَجْمَعِينَ

مگر خاندان لوط را که قطعاً همه آنان را نجات می‌دهیم،

إِلَّا أُمَّرَأَتَهُ وَكَدَرْنَا إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ

مگر همسرش را که [به سبب روی گردانی اش از حق] مقدر کرده‌ایم از بازماندگان [در شهر و نابودشوندگان] باشد.

فَلَمَّا جَاءَ عَالِ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ

پس هنگامی که فرستادگان خدا نزد خاندان لوط آمدند،

قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنْكَرُونَ

لوط گفت: بی‌تردید شما گروهی ناشناخته اید.

قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ يَمْتَرُونَ

گفتند: [نه، ما آشنا هستیم] با چیزی نزد تو آمده‌ایم که قومت همواره در آن تردید داشتند.

وَأَتَيْنَكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَدِيقُونَ

و ما واقعیتی قطعی و مسلم را [که همان عذاب الهی است، جهت نابودی مردم] برای تو آورده‌ایم و یقیناً راستگوییم.

فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَرَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ

پس [چون] پاره‌ای از شب [گذشت] خاندانت را کوچ ده و خودت دنبال آنان برو و هیچ یک از شما [به شهر] بازنگردد، و آنجا که مأمور هستید، بروید.

وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَٰلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هَٰؤُلَاءِ مَقْطُوعٌ مُّصْبِحِينَ

ما [کیفیت] این حادثه [بزرگ] را به او وحی کردیم که هنگامی که مجرمان وارد صبح شوند، بنیادشان برکنده خواهد شد.

وَجَاءَ أَهْلُ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ

و اهل شهر [با آگاه شدن از مهمانان لوط] شادی کنان [به خانه لوط] آمدند.

قَالَ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ ضَيْفِي فَلَا تَفْضَحُونِ

لوط گفت: اینان مهمانان منند، آبروی مرا نبرید.

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تَحْزُونِ

از خدا پروا کنید و مرا [نزد مهمانانم] خوار و بی مقدار نسازید.

قَالُوا أَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعَالَمِينَ

گفتند: مگر ما تو را [از مهمان کردن] مردمان نهی نکردیم؟

قَالَ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ

۷۲ لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ

۷۳ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ

۷۴ فَجَعَلْنَا عَلَيْهِمَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ

۷۵ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ

۷۶ وَإِنَّهَا لِبِسْبِيلٍ مُّقِيمٍ

۷۷ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ

۷۸ وَإِنْ كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ لَظَالِمِينَ

۷۹ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مُّبِينٍ

۸۰ وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْحَجَرِ الْمُرْسَلِينَ

۸۱ وَعَاتَيْنَاهُمْ ءَايَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ

۸۲ وَكَانُوا يَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا ءَامِنِينَ

۸۳ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ

۸۴ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

۸۵ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ ۖ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ

۸۶ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ

۸۷ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَاكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْءَانَ الْعَظِيمَ

۸۸ لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِٓ أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ ۖ وَخَفِضْ جَنَاحَكَ لِمُؤْمِنِينَ

۸۹ وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ

۹۰ كَمَا أَنزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ

[لوط] گفت: اگر می‌خواهید [کار درست و معقولی] انجام دهید، اینان دختران منند [که برای ازدواج مناسبند].

[ای پیامبر!] به جان تو سوگند، آنان در مستی خود فرو رفته و سرگردان بودند.

پس به هنگام طلوع آفتاب، صدایی [مرگبار و وحشتناک و غرشی سهمگین] آنان را فرا گرفت.

در نتیجه آن شهر را زیر و رو کردیم و بر آنان سنگ‌هایی از جنس سنگِ گل باران‌دیم.

قطعاً در این [سرگذشت اَسْفَبار و حادثه عبرت آموز] نشانه‌هایی [از قدرت خدا و خواری و رسوایی مجرمان] برای هوشمندان [که جستجوگر علل حوادث اند] وجود دارد.

و آن [آثار و بقایای شهر ویران شده قوم لوط] بر سر راهی است که پابرجاست.

مسلماً در این [شهر ویران شده] برای مؤمنان نشانه‌ای [پندآموز] است.

و بی‌تردید اهل ایکه [قوم شعیب] ستمکار بودند.

در نتیجه از آنان انتقام گرفتیم، و [آثار] دو شهر نابود شده [قوم لوط و شعیب] بر سر جاده‌ای آشکار قرار دارد.

و به راستی اهل [دیار] حجر [که سرزمینی میان مدینه و شام است] پیامبران را تکذیب کردند.

و ما آیات و نشانه‌های خود را به آنان نشان دادیم، ولی از آنان روی گردان شدند.

و همواره از کوه‌ها خانه‌ها می تراشیدند در حالی که [به خیال خود به سبب استحکام آن خانه‌ها] ایمن [از حوادث] بودند.

پس هنگامی که به صبح درآمدند، صدایی [مرگبار و وحشتناک و غرشی سهمگین] آنان را فرا گرفت.

و آنچه [از بناهای محکم و استواری که] فراهم می‌آوردند، عذاب خدا را از آنان دفع نکرد.

و آسمان‌ها و زمین و آنچه را میان آن دوتاست، جز به حق نیافریدیم، و بی‌تردید قیامت آمدنی است؛ پس [در برابر ناهنجاری‌های مردم] گذشتی کریمانه داشته باش.

یقیناً پروردگارت همان آفریننده داناست.

و به راستی که هفت آیه از مثانی [یعنی سوره حمد] و قرآن بزرگ را به تو عطا کردیم.

بنابراین به امکانات مادی [و ثروت و اولادی] که برخی از گروه‌های آنان را از آن برخوردار کردیم، چشم مدوز، و بر آنان [به سبب اینکه پذیرای حق نیستند] اندوه مخور، و بر و بال [لطف و مهربانی] خود را برای مؤمنان فرو گیر.

و [به اخلال گران در امر دین] بگو: بی‌تردید من بیم دهنده آشکارم.

[عذابی به سوی شما می‌فرستیم] همان گونه که بر تفرقه افکنان [در دین] فرستادیم.

الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْءَانَ عِضِينَ

فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ

عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ

فَأُصْدِعْ بِمَا تُمَمَّرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ

إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ

الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ

وَأَعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ

۱۶. نحل

التَّحِلْ: زنبور عسل

مکی

۱۲۸ آیه

۱۵ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَتَىٰ أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ

يُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ

۲

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ تَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ

۳

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ

۴

وَالْأَنْعَمَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنْفَعٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ

۵

وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ

۶

همانان که قرآن را بخش بخش کردند [بخشی را پذیرفتند و از پذیرفتن بخشی دیگر روی گرداندند].

به پروردگارت سوگند، قطعاً از همه آنان بازخواست می‌کنیم.

از اعمالی که همواره انجام می‌داده‌اند.

پس آنچه را به آن مأموری اظهار کن و از مشرکان روی بگردان.

که ما [شرّ] استهزا کنندگان را از تو بازداشته‌ایم.

همانان که با خدا معبود دیگری قرار می‌دهند، پس خواهند دانست [که مرتکب چه خطای بزرگی شده‌اند و مستحقّ چه عذابی هستند].

ما می‌دانیم که تو از آنچه [مشرکان] می‌گویند، دلتنگ می‌شوی.

پس [برای دفع دلتنگی] پروردگارت را همراه با سپاس و ستایش تسبیح‌گوی و از سجده‌کنان باش.

و پروردگارت را تا هنگامی که تو را مرگ بیاید، بندگی کن.

فرمان حتمی خدا [در مورد عذاب کافران ومشرکان] فرا رسیده است، پس خواستار شتاب در آن نباشید؛ او منزّه وبرتر است از آنچه شریک او قرار می‌دهند.

فرشتگان را به فرمان خود همراه با روح به هر کس از بندگانش که بخواهد [برای برگزیدنش به پیامبری] نازل می‌کند [و به آنان فرمان می‌دهد] که مردم را هشدار دهید که معبودی جز من نیست؛ بنابراین از من پروا کنید.

آسمان‌ها و زمین را به حق آفرید. از آنچه شریک او قرار می‌دهند، برتر است.

انسان را از آبی اندک و بی ارزش آفرید، پس آن گاه [و به دور از انتظار] ستیزه جویی آشکار است.

ودام‌ها را که برای شما در آنها [وسیله] گرمی و سودهاست آفرید، و از [محصولات لبنی و گوشتی] شان می‌خورید.

و برای شما در آنها زیبایی [و شکوه] است، آن گاه که [آنها را] شبان گاه از چراگاه بر می‌گردانید و هنگامی که صبح گاهان به چراگاه می‌برید.

وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا بَلِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ
الْأَنفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَعُوفٌ رَّحِيمٌ

وَالْخَيْلِ وَالْبِغَالِ وَالْحَمِيرِ لِتَرْكُبُوهَا وَزِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا
تَعْلَمُونَ

وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ
أَجْمَعِينَ

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَّكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ
شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ

يُنْبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَبَ وَمِنْ
كُلِّ الثَّمَرَاتِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ
مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

وَمَا ذَرَأَّا لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَنُهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً
لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ

وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا
وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاحِرَ
فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

و بارهای سنگین شما را تا شهری که جز با دشواری و مشقت
به آن نمی‌رسید، حمل می‌کنند؛ یقیناً پروردگارتان رؤوف و
بسیار مهربان است.

و اسبها و استرها و الاغها را آفرید تا بر آنها سوار شوید
و [برای شما] تجمل و زینت باشد، و چیزهایی [در آینده جز
این وسایل نقلیه حیوانی] به وجود می‌آورد که شما
نمی‌دانید.

و قرار دادن راه راست [برای هدایت بندگان به سوی
سعادت ابدی] فقط برعهده خداست، و برخی از این راه‌ها کج
و منحرف است [که حرکت در آن شما را از سعادت ابدی
محروم می‌کند]، و اگر خدا می‌خواست همه شما را [به طور
اجبار] به راه راست هدایت می‌کرد.

اوست که از آسمان، آبی برای شما نازل کرد که بخشی از آن
نوشیدنی است و از بخشی از آن درخت و گیاه می‌روید که
[دام‌هایتان] را در آن می‌چرانید.

برای شما به وسیله آن آب، زراعت و زیتون و خرما و انگور
و از همه محصولات می‌رویاند؛ یقیناً در این [واقعیات
شگفت انگیز طبیعی] نشانه‌ای است [بر توحید، و ربوبیت
و قدرت خدا] برای گروهی که می‌اندیشند.

و شب و روز و خورشید و ماه را نیز رام و مسخر شما قرار
داد، و ستارگان هم به فرمانش رام و مسخر شده اند؛ قطعاً
در این [حقایق] نشانه‌هایی است [بر توحید، ربوبیت و
قدرت خدا] برای گروهی که تعقل می‌کنند.

و نیز آنچه را که در زمین به رنگ‌های گوناگون برای شما
آفرید [رام و مسخرتان ساخت؛ مسلماً در این [امور]
نشانه‌ای است [بر توحید، ربوبیت و قدرت خدا] برای
گروهی که متذکر می‌شوند.

و اوست که دریا را رام و مسخر کرد تا از آن گوشت تازه
بخورید، و زیتنی را که می‌پوشید از آن بیرون آورید و در
آن کشتی‌ها را می‌بینی که آب را می‌شکافند [تا شما را
برای حمل کالا، تجارت و داد و ستد جابجا کنند] و برای
اینکه از فضل و احسان خدا طلب کنید و [در نهایت] به
سپاس گزاری خدا برخیزید.

وَأَلْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوْسِي أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَرََا سُبُلًا
لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

۱۶ وَعَلَّمَتْ بِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ

۱۷ أَفَمَن يَخْلُقُ كَمَن لَا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

۱۸ وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ

۱۹ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ

۲۰ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ

۲۱ أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ ۖ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ

۲۲ إِلَهُكُمْ إِلَهٌُ وَاحِدٌ ۚ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُم مُّنْكَرَةٌ وَهُمْ مُّسْتَكْبِرُونَ

۲۳ لَا جَرَمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ

۲۴ وَإِذَا قِيلَ لَهُم مَّاذَا أَنزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ

۲۵ لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ أَلا سَاءَ مَا يَزِرُونَ

۲۶ قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَأَتَى اللَّهُ بُنْيَانَهُم مِّنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِن فَوْقِهِمْ وَأَتَنَّهُمُ الْعَذَابُ مِّن حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ

و در زمین کوه‌هایی استوار افکند تا شما را [در حال گردش وضعی و انتقالی] نلرزاند، و نهرها و راه‌هایی را [پدید آورد] تا [برای رسیدن به اهداف و مقاصد خود] راه یابید.

و [برای اینکه در عبور از کوه‌ها و بیابان‌ها و کویرها سرگردان و گم نشوید] نشانه‌ها [قرار داد]، و [مردم به هنگام شب در دل بیابان‌ها و بر سطح دریاها] به وسیله ستارگان راهیابی می‌کنند.

بر این اساس آیا کسی که [همه چیز] می‌آفریند، مانند کسی است که [هیچ چیز] نمی‌آفریند؟ [پس کُرنش در برابر بتان بر پایه چه دلیلی است؟] آیا پند نمی‌گیرید؟

و اگر نعمت‌های خدا را شماره کنید، هرگز نمی‌توانید آنها را به شمار آورید؛ یقیناً خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

و خدا آنچه را پنهان می‌کنید و آنچه را آشکار می‌سازید، می‌داند.

و معبودهایی را که به جای خدا می‌پرستند [نه اینکه] چیزی را نمی‌آفرینند، بلکه خودشان آفریده می‌شوند.

مُردگانند نه زندگان، و نمی‌دانند چه زمانی برانگیخته می‌شوند.

معبود شما معبودی یگانه است؛ پس کسانی که به آخرت ایمان نمی‌آورند، دل‌هایشان [حق را] انکار می‌کند، و آنان مستکبرند.

ثابت و یقینی است که خدا آنچه را پنهان می‌کنند و آنچه را آشکار می‌نمایند، می‌داند؛ قطعاً او مستکبران را دوست ندارد.

و هنگامی که به آنان گویند: پروردگارتان چه چیزهایی نازل کرده؟ می‌گویند: [چیزی نازل نکرده، آنچه به عنوان قرآن در دسترس مردم است، همان] افسانه‌های [دروغین] پیشینیان است!!

سرانجام روز قیامت بار گناهانشان را به طور کامل و بخشی از بار گناهان کسانی که از روی بی دانشی گمراهشان می‌کنند، به دوش می‌کشند. آگاه باشید! بد باری است که به دوش می‌کشند.

همانا کسانی که پیش از اینان بودند [به همین صورت] نیرنگ زدند [تا حق را نابود کنند]، پس خدا بنیانشان را از پایه و اساس ویران کرد و سقف [خانه‌هایشان را] از بالای سرشان بر آنان فرو ریخت، و از جایی که پی نبردند، عذاب به سویشان آمد.

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشَاقُّونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ

الَّذِينَ تَتَوَفَّيْهُمْ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ فَأَلْقَوْا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ بَلَىٰ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

فَادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَلَئْسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ

وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرًا لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ

جَنَّتْ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ كَذَٰلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ

الَّذِينَ تَتَوَفَّيْهُمْ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرُ رَبِّكَ كَذَٰلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِءَ يَسْتَهْزِءُونَ

آن گاه روز قیامت رسوایشان می‌کند و می‌گوید: [معبودانی که گمان می‌بردید] شریکان من [در ربوبیت هستند] که برای آنها [با پیامبران و اهل ایمان] دشمنی و ستیز می‌کردید، کجایند؟ [آنان پاسخی ندارند، ولی] کسانی که به آنان دانش و بصیرت داده شده می‌گویند: امروز رسوایی و عذاب بر کافران است.

همانان که فرشتگان جانشان را در حالی که ستمکار بر خود بوده‌اند، می‌گیرند؛ پس [در آن موقعیت] از در تسلیم در آیند [و گویند:] ما هیچ کار بدی انجام نمی‌دادیم. [به آنان گویند: یقیناً انجام می‌دادید] و مسلماً خدا به آنچه همواره انجام می‌دادید، داناست.

بنابراین از درهای دوزخ وارد شوید در حالی که در آن جاودانه اید؛ و بد جایی است جایگاه مستکبران.

و هنگامی که به پرهیزکاران گویند: پروردگارتان چه چیزی نازل کرد؟ گویند: خیر را [که قرآن هدایت گر است و سراسر آیاتش وحی الهی است، نازل کرد]. برای کسانی که نیکی کردند [پاداش] نیکویی در این دنیاست، و همانا سرای آخرت بهتر است، و سرای پرهیزکاران چه نیکوست.

[سرای پرهیزکاران] بهشت‌های جاویدانی [است] که وارد آنها می‌شوند، از زیرِ [درختان] آنها نهرها جاری است، در آنجا هر چه بخواهند برای آنان فراهم است؛ خدا پرهیزکاران را این گونه پاداش می‌دهد.

آنان در حالی که [از آلودگی‌های عملی و اخلاقی] پاک و پاکیزه‌اند، فرشتگانِ جانشان را می‌گیرند، به آنان می‌گویند: سلام بر شما، [اکنون] به پاداش آنچه همواره انجام می‌دادید، به بهشت در آیید.

آیا [کافران و مشرکان] جز اینکه فرشتگانِ [قبض کننده ارواح] به سویشان آیند، یا فرمان پروردگارت [در مورد عذابشان] در رسد، انتظار می‌برند؟ کسانی هم که پیش از آنان بودند [در برابر حق] چنین کردند، و خدا [در عذاب کردنشان] به آنان ستم نورزید، بلکه آنان همواره [با مرتکب شدن انواع گناهان] به خودشان ستم می‌کردند.

پس [کیفر] بدی‌هایی که انجام دادند به آنان رسید، و عذابی که همواره مسخره می‌کردند، بر آنان نازل شد.

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا ءَابَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ

إِنْ تَحَرَّصَ عَلَى هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَنِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ بَلَى وَعَدًا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي يُخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَاذِبِينَ

إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ وَكُنْ فَيَكُونُ

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا لَنَبْوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَا جَزَاءَ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

و کسانی که [به خدا] شرک ورزیدند [از روی جهل، و بی خردی و بدون دلیل و برهان] گفتند: اگر خدا می‌خواست نه ما و نه پدرانمان هیچ چیزی را جز او نمی‌پرستیدیم، و هیچ چیزی را بدون [حکم و فرمان] او حرام نمی‌کردیم. کسانی هم پیش از اینان بودند [در برابر حق] چنین کردند، پس آیا بر عهده پیامبران جز رساندن آشکار [پیام وحی، وظیفه ای] هست؟

و همانا در هر امتی پیامبری فرستادیم که [اعلام کند که] خدا را بپرستید و از [پرستش] طاغوت بپرهیزید. پس خدا گروهی از آنان را [که لیاقت نشان دادند] هدایت کرد و گروهی [دیگر را به سبب تکبر و عنادشان] گمراهی بر آنان مقرر شد. پس در زمین بگردید و با تأمل بنگرید که سرانجام تکذیب کنندگان چگونه بود.

هر چند بر هدایتشان حریص باشی [هدایت نمی‌یابند]؛ زیرا خدا کسانی را که [به سبب تکبر و عنادشان] گمراه می‌کند، هدایت نخواهد کرد، و برای آنان هیچ یآوری [که از گمراهی نجاتشان دهد] وجود ندارد.

با سخت ترین سوگندهایشان به خدا سوگند یاد کردند که خدا کسانی را که می میرند، برنمی‌انگیزد!! آری، [با قدرت بی نهایتش برمی‌انگیزد] این وعده حقی بر عهده اوست، ولی بیشتر مردم نمی‌دانند [و به علت نادانی و جهلشان انکار می‌کنند].

[یقیناً مردگان را زنده می‌کند] تا حقایقی را که در آن اختلاف می‌کنند، برای آنان روشن سازد. و تا کافران بدانند که همواره [در انکارشان نسبت به زنده شدن مردگان] دروغ می‌گفتند.

[زنده کردن مردگان برای ما دشوار نیست] فرمان ما درباره چیزی چون [به وجود آمدنش را] اراده کنیم، فقط این است که به آن می‌گوییم: باش، پس [بی درنگ] موجود می‌شود.

و آنان که پس از ستم دیدنشانشان برای به دست آوردن خشنودی خدا هجرت کردند، یقیناً آنان را در این دنیا در جایگاه و مکانی نیکو جای دهیم، و قطعاً پاداش آخرت بهتر و برتر است، اگر می‌دانستند [که دارای چه کمیت و کیفیتی است].

همانان که [در برابر مصایب، و حوادث و آزار دیدن از دیگران] صبر کردند و فقط بر پروردگارشان توکل می‌کنند.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِيَ إِلَيْهِمْ ^طفَسْئَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

۴۴

بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

۴۵

أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ

۴۶

أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقْلُبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ

۴۷

أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَى تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ

۴۸

أَوْ لَمْ يَرَوْا إِلَى مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ يَتَفَيَّؤُا ظِلَالُهُ عَنِ الِّيمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِلَّهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ

۴۹

وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ

۵۰
سجده
مستحب

يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ^ط

۵۱
حزب
۱۰۹
۲۳۰ر

وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَهِينَ اثْنَيْنِ ^طإِنَّمَا هُوَ إِلَهٌُ وَاحِدٌ فَإِنِّي فَارْهَبُونِ

۵۲

وَلَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًا أَفَغَيَّرَ اللَّهُ تَقْتُونَ

۵۳

وَمَا بِكُمْ مِّنْ نِّعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ^طثُمَّ إِذَا مَسَّكُمْ الضُّرُّ فَاِلَيْهِ تَجَعَّرُونَ

۵۴

ثُمَّ إِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ

و پیش از تو جز مردانی که به آنان وحی می‌کردیم، نفرستادیم. اگر [این حقیقت را] نمی‌دانید [که پیامبران از جنس بشر بودند] از اهل دانش و اطلاع بپرسید [تا دیگر نگویید که چرا فرشته‌ای به رسالت نازل نشده است؟!]

[همه پیامبران را] با دلایل روشن و کتاب‌های آسمانی [فرستادیم]، و قرآن را [هم] به سوی تو نازل کردیم به خاطر اینکه برای مردم آنچه را که برای [هدایتشان] به سویشان نازل شده بیان کنی و برای اینکه [در پیامبری تو و آنچه را به حق نازل شده] بیندیشند.

پس آیا کسانی که [بر ضد قرآن و پیامبر] نیرنگ‌های زشت به کار گرفتند، ایمنند از اینکه خدا آنان را در زمین فرو برد یا از جایی که پی نبرند، عذاب به سویشان آید؟

یا [ایمنند از اینکه] آنان را [در حالی که برای داد و ستد، زراعت و تجارت] در رفت و آمدند، گرفتار [عذاب] سازد؟ اینان عاجز کننده [خدا] نیستند [تا بتوانند از دسترس قدرت او بیرون روند].

یا [ایمنند از اینکه] آنان را بر [پایه] ترس و بیم [و هشدارهای پی در پی به عذاب] بگیردشان؟ یقیناً پروردگارتان رؤوف و بسیار مهربان است.

آیا به سوی آنچه خدا آفریده ننگریستند که سایه‌های آنان در حالی که فروتنانه برای خدا سجده می‌کنند، از راست و چپ برمی‌گردد؟

و آنچه در آسمان‌ها و زمین از جنبنندگان و فرشتگان وجود دارد، فقط برای خدا سجده می‌کنند و تکبّر و سرکشی نمی‌ورزند.

از پروردگارشان که بر فراز آنان است، می‌ترسند، و آنچه را به آن مأمور می‌شوند، انجام می‌دهند.

و [فرمان قاطعانه] خدا [ست که] فرمود: دو معبود انتخاب نکنید [که این انتخابی خلاف حقیقت است]؛ جز این نیست که او معبودی یگانه است؛ پس تنها از من بترسید.

آنچه در آسمان‌ها و زمین است، فقط در سیطره مالکیت و فرمانروایی اوست، و نیز دین ثابت و پایدار مخصوص اوست؛ آیا از غیر او پروا می‌کنید؟!

و آنچه از نعمت‌ها در دسترس شماست از خداست، آن گاه چون آسیبی [مانند سلبِ نعمت] به شما رسد، ناله و فریادتان را به التماس و زاری به درگاه او بلند می‌کنید.

سپس هنگامی که آسیب را از شما برطرف کند [بر خلاف انتظار] گروهی از شما به پروردگارشان شرک می‌آورند!!

لِيَكْفُرُوا بِمَا ءَاتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

۵۶

وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِّمَّا رَزَقْنَاهُمْ ۖ تَاللَّهِ
لَتَسْأَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَفْتَرُونَ

۵۷

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَنَهُ وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ

۵۸

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ

۵۹

يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِن سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ ۚ أَيُمْسِكُهُ عَلَىٰ
هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ ۗ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ

۶۰

لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ ۚ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۶۱
۲۳۱ر

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِم مَّا تَرَكَ عَلَيْهَا مِن دَابَّةٍ
وَلَكِن يُّؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا
يَسْتَخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ

۶۲

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ أَنَّ
لَهُمُ الْحُسْنَىٰ لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَأَنَّهُمْ مُّفْرَطُونَ

۶۳

تَاللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ
أَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمْ الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

۶۴

وَمَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا
فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

تا به نعمت‌هایی که به آنان عطا کرده‌ایم، ناسپاسی و کفران
ورزند. پس [چند روزی از کالای زودگذر دنیا] برخوردار
شوید که سپس [فرجام زشت خود را] خواهید دانست.

و سهمی از آنچه را که به آنان روزی داده‌ایم، برای
معبودانی قرار می‌دهند که جاهل به حقیقت آنهایند [که به
طور مستقل هیچ سود و زیانی برای کسی ندارند]؛ به خدا
سوگند از آنچه همواره افترا می بستید [که خدا دارای
شریکانی است] قطعاً بازخواست خواهید شد.

و دختران را [به عنوان فرزند] برای خدا قرار می‌دهند، او
منزه [از توالد و تناسل] است؛ ولی برای خودشان آنچه را
که [از پسران] میل دارند [به عنوان فرزند قرار می‌دهند].

و چون یکی از آنان را به [ولادت] دختر مژده دهند [از
شدت خشم] چهره‌اش سیاه گردد، و درونش از غصه وانده
لبریز و آکنده شود!!

به سبب مژده بدی که به او داده‌اند، از قوم و قبیله‌اش
[در جایی که او را نبینند] پنهان می‌شود [و نسبت به این
پیش آمد در اندیشه‌ای سخت فرو می‌رود که] آیا آن دختر
را با خواری نگه دارد یا به زور، زنده به گورش کند؟! آگاه
باشید! [نسبت به دختران] بد داوری می‌کنند.

برای کسانی که به آخرت ایمان نمی‌آورند، صفات زشت
[وسیرت بد] است، وصفات برتر و والا ویژه خداست، و او
توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

و اگر خدا مردم را به سبب ستمشان مؤاخذه کند، هیچ
جنبنده‌ای را [که مستحق مؤاخذه است] بر روی زمین باقی
نمی گذاشت، ولی آنان را تا مدتی معین مهلت می‌دهد، پس
هنگامی که اجلشان سرآید، نه ساعتی پس می‌مانند و نه
ساعتی پیش می‌افتند.

و آنچه را [چون دختر] خوش ندارند، برای خدا قرار
می‌دهند، و زبانهایشان دروغ پردازی می‌کند که [سرانجام]
نیکوتر ویژه آنان است. ثابت و یقینی است که آتش برای
آنان است و یقیناً پیشگامان [به سوی] آتش اند.

به خدا سوگند پیامبرانی به سوی امت‌های پیش از تو
فرستادیم، پس شیطان کارهای [زشت] شان را در نظرشان
آراست [تا انجامش برای آنان آسان گردد]، او امروز ولیّ و
سرپرست اینان است [که در عقاید و رفتار پیرو مشرکان
پیش اند] و برای آنان [در قیامت] عذابی دردناک است.

ما این کتاب را بر تو نازل نکردیم مگر برای اینکه حقایقی را
که در آن اختلاف کرده‌اند، برای آنان توضیح دهی [تا از آرا،
نظریات و سلیقه‌های باطلشان نسبت به حقایق دست
بردارند] و برای مردمی که ایمان دارند [مایه] هدایت و
رحمت باشد.

وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۚ نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهِۦ مِنْ
بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّارِبِينَ

وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا
وَرِزْقًا حَسَنًا ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنْ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ
الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ

ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا ۚ يَخْرُجُ مِنْ
بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَنُهُۥ فِيهِ شِفَاءٌ لِّلنَّاسِ ۚ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْدَلِ
الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ

وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ ۖ فَمَا الَّذِينَ
فُضِّلُوا بِرَادِّي رِزْقِهِمْ عَلَىٰ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ
سَوَاءٌ ۚ أَفَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا ۚ وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ
أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ

و خدا از آسمان آبی نازل کرد، و زمین را به وسیله آن پس
از مردگی اش زنده ساخت، یقیناً در این [فعل و انفعالات]
نشانه‌ای [بر توحید، ربوبیت و قدرت خدا] ست برای قومی
که شنوای [حقایق] اند.

و بی‌تردید برای شما در دام‌ها عبرتی است، [عبرت در
اینکه] از درون شکم آنان از میان علف‌های هضم شده
وخون، شیری خالص و گوارا به شما می‌نوشانیم که برای
نوشندگان گواراست.

و از محصولات درختان خرما و انگور [گاهی بر خلاف خواسته
خدا] نوشابه‌ای مست کننده و [زمانی دیگر] رزقی پاکیزه و
نیکو می‌گیرید؛ در این [حقیقت] نشانه‌ای [بر توحید،
ربوبیت و قدرت خدا] ست برای گروهی که تعقل می‌کنند.

و پروردگارت به زنبور عسل الهام کرد که از کوه‌ها و
درختان و آنچه [از دار بست‌هایی] که [مردم] بر می
افرازند، برای خود خانه‌هایی برگیر.

آن گاه از همه محصولات و میوه‌ها بخور، پس در راه‌های
پروردگارت که برای تو هموار شده [به سوی کندو] برو؛ از
شکم آنها [شهدی] نوشیدنی با رنگ‌های گوناگون بیرون
می‌آید که در آن درمانی برای مردم است. قطعاً در این
[حقیقت] نشانه‌ای [بر قدرت، لطف و رحمت خدا] ست برای
مردمی که می‌اندیشند.

و خدا شما را آفرید، آن گاه شما را می‌میراند، برخی از شما
به سوی پست‌ترین مرحله عمر [که سالخوردگی و فرتوتی
است] برگردانده می‌شود، تا پس از دانش اندکی که داشت
چیزی را نداند؛ یقیناً خدا دانا و تواناست.

خدا برخی از شما را در رزق و روزی بر برخی فزونی داده
است؛ پس آنانکه فزونی یافته‌اند، حاضر نیستند از روزی
خود [به صورتی قابل توجه و به اندازه لازم] به بردگان خود
بپردازند که در بهره‌وری از رزق و روزی باهم برابر باشند؛
پس آیا [با این تبعیض ظالمانه‌ای که به بردگان و زیردستان
خود روا می‌دارند] نعمت خدا را [که عطای اوست و خود
اختیار و استقلالی در تأمینش ندارند] منکرند؟!

و خدا برای شما همسرانی از جنس خودتان قرار داد و از
همسرانتان، فرزندان و نوادگانی پدید آورد، و از نعمت‌های
پاکیزه و دلپذیر به شما روزی داد، [با این همه لطف و
رحمت] آیا به باطل ایمان می‌آورند و نعمت‌های خدا را
ناسپاسی می‌کنند؟!

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ

۷۴

فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

۷۵
حزب
۱۱۰

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَّمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا هَلْ يَسْتَوُونَ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

۷۶

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَّجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَى مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

۷۷
۲۳۴ر

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

۷۸

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِّنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

۷۹

أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوْ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

و به جای خدا معبودانی را می‌پرستند که از آسمان‌ها و زمین، مالک اندک رزقی برای آنان نیستند و هیچ قدرتی هم [برای مالک شدن روزی و رساندنش به آنان] ندارند.

بنابراین برای خدا اوصافی [همانند اوصاف موجودات] مثل نزنید، یقیناً خدا [کنه ذات و حقیقت صفات خود را] می‌داند و شما نمی‌دانید.

خدا مثلی زده است: برده زر خریدی که بر هیچ کاری قدرت ندارد، و کسی که ما از سوی خود رزق نیکویی به او داده‌ایم، و او در پنهان و آشکار از آن انفاق می‌کند، آیا [این دو نفر] یکسانند؟ [این مثل، بیان کننده جایگاه و منزلت خدا و مجموعه هستی است؛ خدا مالک و فرمانروا و رازق همه مخلوقات و تدبیر کننده امور آنهاست، و همه مخلوقات مملوک و محکوم قدرت اویند؛ پس چرا شما بدون اندیشه و تفکر و بی دلیل و برهان بت‌های ناتوان وعاجز را که مملوکی بی اراده‌اند، شریک ربوبیت حق می‌دانید؟! آیا خدا وبت مساوی است؟! همه ستایش‌ها ویژه خداست [که یگانه ویکتاست وهیچ شریکی ندارد]؛ ولی بیشتر آنان [این حقیقت را] نمی‌دانند.

و خدا مثلی [دیگر] زده است: دو مرد را که یکی از آنان لال مادرزاد است [و] بر هیچ کاری قدرت ندارد و سربرار سرپرست خویش است؛ او را هر کجا روانه می‌کند، منفعت و سودی نمی‌آورد، آیا چنین لال بی قدرت و بی سودی با کسی که [گویا و شنوا است و] به عدالت و انصاف فرمان می‌دهد و بر راهی راست قرار دارد، یکسان و مساوی است؟ [پس چرا معبودهای لال بی قدرت و بی سود را با خدای توانا و شنوا که ذاتش خیر بی نهایت است، برابر می‌دانید؟!]

غیب آسمان‌ها و زمین ویژه خداست، و کار برپا کردن قیامت برای او جز مانند یک چشم بر هم زدن یا نزدیک تر از آن نیست، یقیناً خدا بر هر کاری تواناست.

و خدا شما را از شکم مادرانتان بیرون آورد در حالی که چیزی نمی‌دانستید، و برای شما گوش و چشم و قلب قرار داد تا سپاس‌گزاری کنید.

آیا به پرندگان که در فضای آسمان، رام و مسخر [فرمان او] هستند، ننگریستید که آنها را [از سقوط به زمین] جز خدا نگه نمی‌دارد؛ یقیناً در آن [وصفی که پرندگان دارند] نشانه‌هایی [بر توحید، ربوبیت و قدرت خدا] ست برای گروهی که ایمان دارند.

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ جُلُودِ الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ وَمِنْ أَصْوَابِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثْنَا وَمِثْعَا إِلَى حِينٍ

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُم مِّمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُم سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُم بَأْسَكُمْ كَذَلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ الْمُبِينُ

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالُوا رَبَّنَا هَؤُلَاءِ شُرَكَاؤُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ فَأَلْقُوا إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ

وَأَلْقُوا إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَامَ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

و خدا خانه هایتان را برای شما مایه آرامش و راحت قرار داد، و برای شما از پوست دام‌ها سر پناه [مانند قبه و خیمه] مقرر کرد، که آنها را روز کوچ کردنتان و هنگام اقامتتان [در جابجا کردن] سبک می‌یابید و [برای شما] از پشم‌ها و کرک‌ها و موهای آنها تا زمانی معین، وسایل زندگی و کالای تجارت پدید آورد.

و خدا برای شما از آنچه آفریده سایه‌هایی قرار داد، از کوه‌ها پناه گاه‌هایی برایتان به وجود آورد، و تن پوش‌هایی برای شما قرار داد که شما را از گرما نگه می‌دارد و پیراهن‌هایی [مقاوم] که شما را از آسیب جنگ و نبردتان حفظ می‌کند؛ این گونه نعمت‌هایش را بر شما کامل می‌کند تا تسلیم فرمان‌های او شوید.

پس اگر [بعد از این همه لطف و رحمت] روی از حق گردانند [اندوهگین مشو]؛ زیرا فقط رساندن آشکار [پیام وحی] بر عهده توست.

آنان نعمت خدا را می‌شناسند، سپس [از روی کبر و لجابت] آن را انکار می‌کنند و بیشترشان کافرند.

و روزی را [یاد کن] که از هر امتی گواهی برمی‌انگیزیم، سپس به کافران نه اجازه [عذر خواهی] می‌دهند، و نه از آنان می‌خواهند که [برای به دست آوردن خشنودی خدا] عذرخواهی کنند!

و چون که ستمکاران عذاب را ببینند [می‌یابند که هیچ راه گریزی از آن ندارند] پس [به کیفر ستمشان] نه عذاب از آنان سبک می‌شود، و نه مهلتشان دهند.

و زمانی که مشرکان [در عرصه قیامت] بت‌هایشان را که شریکان خدا قرار داده بودند ببینند، می‌گویند: پروردگارا! اینان شریکانی هستند که ما آنها را به جای تو می‌پرستیدیم [و اینان سبب گمراهی ما شدند]. ولی شریکان به آنان پاسخ می‌دهند: یقیناً شما دروغ‌گوید [؛ زیرا سبب گمراهی شما هوای نفس، کبر و لجابت شما بود].

و در آن روز همه مشرکان در پیشگاه خدا سر تسلیم فرود آورند و معبودهایی را که همواره به دروغ [به عنوان شریک خدا] بر خدا می‌بستند [گم شده] از دستشان می‌رود.

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ
الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ

وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِّنْ أَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا
بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ هَؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ
شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَايِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ
عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ
تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ
مَا تَفْعَلُونَ

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِن بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَا
تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ
أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ ۚ وَلَيَبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِن يُضِلُّ مَن
يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ وَلَتَسْأَلَنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

آنان که کافر شدند، و مردم را از راه خدا بازداشتند، به سبب فسادی که همواره مرتکب می‌شدند، عذابی بر عذابشان می‌افزاییم.

و [یاد کن] روزی را که در هر امتی گواهی از خودشان بر آنان برمی‌انگیزیم، و تو را [ای پیامبر اسلام!] بر اینان گواه می‌آوریم؛ و این کتاب را بر تو نازل کردیم که بیانگر هر چیزی و هدایت و رحمت و مژده‌ای برای تسلیم شدگان [به فرمان‌های خدا] است.

به راستی خدا به عدالت و احسان و بخشش به خویشاوندان فرمان می‌دهد، و از فحشا و منکر و ستم‌گری نهی می‌کند. شما را اندرز می‌دهد تا متذکر [این حقیقت] شوید [که فرمان‌های الهی، ضامن سعادت دنیا و آخرت شماست].

و به پیمان خدا چون پیمان بستید، وفا کنید و سوگند را پس از محکم‌کردنش [به وسیله عزم و قصد قطعی] در حالی که خدا را بر خود ضامن و کفیل قرار داده اید، نشکنید؛ یقیناً خدا آنچه را انجام می‌دهید، می‌داند.

و مانند آن [زنی] که پشم‌های تابیده خود را پس از استحکام و استواری وا می‌تابانید، نباشید که سوگندهایتان را میان خود به بهانه اینکه گروهی [چون مشرکان] از گروهی [چون مؤمنان] از نظر نفرات و امکانات افزون‌ترند، مایه خیانت و فساد قرار دهید [به این صورت که از روی تظاهر، مؤمنان را با سوگندهایتان دلخوش کنید که با آنان هستید، و در پشت پرده سوگندهایتان را بشکنید، و به خیال اینکه از ضربه‌های دشمن در امان بمانید، به دشمن بی‌پویندید] جز این نیست که خدا شما را به وسیله آن [نفرات اندک و افزونی نفرات دشمن] آزمایش می‌کند، و روز قیامت آنچه را [از حق و باطل] همواره در آن اختلاف می‌کردید، برای شما روشن می‌سازد.

اگر خدا می‌خواست شما را [بر محور هدایت] یک امت قرار می‌داد [اماهدایت اجباری فاقد ارزش است]، ولی هر کس را بخواهد [به کیفر لجابت و تکبرش] گمراه می‌کند و هر کس را بخواهد هدایت می‌نماید؛ و مسلماً از آنچه همواره انجام می‌دادید، بازپرسی خواهید شد.

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا أَلْسُوَّةَٰ بِمَا صَدَدْتُمْ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

۹۵

وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

۹۶

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

۹۷

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أَنِثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

۹۸

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

۹۹

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

۱۰۰

إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ

۱۰۱
۲۳۷

وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنْزِلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

۱۰۲

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ

و سوگندهایتان را میان خود مایه خیانت و فساد قرار ندهید که در نتیجه، قدمی پس از استواریش بلغزد؛ و به سبب آنکه مردم را از راه خدا بازداشتید [در این دنیا] سختی و ناگواری بچشید، و برای شما [در آخرت] عذابی بزرگ باشد.

و پیمان خدا را به بهایی اندک نفروشید؛ زیرا آنچه نزد خداست، برای شما بهتر است، اگر بدانید [که ارزش وفای به پیمان خدا قابل مقایسه با همه دنیا نیست].

آنچه [از ثروت و مال] نزد شماست، فانی می‌شود و آنچه [از پاداش و ثواب] نزد خداست، باقی می‌ماند، و قطعاً آنان که [برای دینشان] شکیبایی ورزیدند، پاداششان را بر پایه بهترین عملی که همواره انجام می‌داده‌اند، می‌دهیم.

از مرد و زن، هر کس کار شایسته انجام دهد در حالی که مؤمن است، مسلماً او را به زندگی پاک و پاکیزه‌ای زنده می‌داریم و پاداششان را بر پایه بهترین عملی که همواره انجام می‌داده‌اند، می‌دهیم.

پس هنگامی که قرآن می‌خوانی از شیطان رانده شده به خدا پناه ببر.

یقیناً او بر کسانی که ایمان آورده‌اند وهمواره بر پروردگارشان توکل می‌کنند، تسلطی ندارد.

تسلطش فقط بر کسانی است که او را سرپرست و دوست خود گرفته‌اند و بر کسانی است که [به وسیله اغواگری او] برای خدا شریک قرار داده‌اند.

و هنگامی که آیه‌ای را [که در بردارنده حکم جدیدی است] جایگزین آیه دیگر می‌کنیم، در حالی که خدا به آنچه نازل می‌کند داناتر است، مخالفان می‌گویند: تو فقط [بر خدا] دروغ می‌بندی!! [چنین نیست که می‌گویند] بلکه بیشترشان [اسرار تبدیل احکام را] نمی‌دانند.

بگو: آن [آیات] را روح القدس از سوی پروردگارت به درستی و راستی نازل کرده تا کسانی را که ایمان آورده‌اند، ثابت قدم بدارد و برای تسلیم شدگان [به فرمان‌های حق] هدایت و مزده باشد.

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي
يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُبِينٌ

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ
مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا
فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعِهِمْ وَأَبْصَرِهِمْ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ

لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا
وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ

و ما می‌دانیم که آنان می‌گویند: یقیناً این آیات را بشری به
او می‌آموزد!! [چنین نیست که می‌گویند، زیرا] زبان کسی
که [آموختن قرآن را به پیامبر] به او نسبت می‌دهید، غیر
عربی است و این قرآن به زبان عربی فصیح و روشن است.

قطعاً کسانی که به آیات خدا ایمان ندارند، خدا هدایتشان
نمی‌کند، و برای آنان عذابی دردناک است.

فقط کسانی [به خدا و پیامبر] دروغ می‌بندند که به آیات
خدا ایمان ندارند، و اینانند که دروغگوی واقعی‌اند.

هر کس پس از ایمان آوردنش به خدا کافر شود [به عذاب
خدا گرفتار آید]؛ مگر کسی که به کفر مجبور شده [اما]
دلش مطمئن به ایمان است، ولی آنان که سینه برای
پذیرفتن کفر گشاده‌اند، خشمی سخت از سوی خدا بر آنان
است و آنان را عذابی بزرگ خواهد بود.

این [خشم و عذاب بزرگ] به سبب آن است که زندگی دنیا
[ی زودگذر] را بر آخرت ترجیح دادند، و مسلماً خدا مردم
کفر پیشه را هدایت نمی‌کند.

اینان کسانی هستند که خدا بر دل و گوش و چشمشان مهر
[شقاوت] زده، و اینان بی‌خبران واقعی‌اند.

ثابت و یقینی است که آنان در آخرت زیانکارند.

آن گاه یقیناً پروردگارت نسبت به کسانی که پس از آزار
دیدن [از مشرکان، سرزمین شرک را رها کرده] هجرت
نمودند، سپس جهاد کردند، و [برای حفظ دینشان] شکیبایی
ورزیدند، آری، پروردگارت [نسبت به آنان] پس از این
[همه بلا] بسیار آمرزنده و مهربان است.

يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَدِلُ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ
مَا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

[یاد کن] روزی را که هر کس [به پیشگاه حق] می‌آید [برای
مصون ماندنش از عذاب] از خود دفاع می‌کند و هر کس هر
عملی انجام داده است [همه آن] به طور کامل به او داده
می‌شود و مورد ستم قرار نخواهند گرفت.

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ ءَامِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا
رِزْقُهَا رَغَدًا مِّنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَقَهَا
اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ

و خدا [برای پندآموزی به ناسپاسان] مثلی زده است: شهری
را که امنیت و آسایش داشت و رزق و رزق [مردمش] به
فراوانی از همه جا برایش می‌آمد، پس نعمت خدا را
ناسپاسی کردند، در نتیجه خدا به کیفر اعمالی که همواره
مرتکب می‌شدند، بلای گرسنگی و ترس فراگیر را به آنان
چشانیید.

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ
وَهُمْ ظَالِمُونَ

و همانا پیامبری از خود آنان برای [هدایت] شان آمد، ولی
او را تکذیب کردند، پس عذاب [خدا] آنان را در حالی که
ستمکار بودند، فراگرفت.

فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَلًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ
إِن كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

از نعمتهایی که خدا روزی شما کرده است، حلال و پاکیزه
بخورید، و نعمت خدا را سپاس گزارید، اگر تنها خدا را
می‌پرستید.

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أَهْلٌ
لِّغَيْرِ اللَّهِ بِهِ ۖ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ

خدا فقط مردار و خون و گوشت خوک و آنچه را با نام غیر
خدا ذبح کرده‌اند، بر شما حرام کرده است؛ پس کسی که
[برای نجات جاننش از خطر، به خوردن آنها] ناچار شود در
حالی که خواهان لذت نباشد و از حد لازم تجاوز نکند
[گناهی بر او نیست] یقیناً خدا بسیار آمرزنده و مهربان
است.

وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ
وَهَذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ
عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ

و به سبب دروغی که زبانتان گویای به آن است، نگوئید:
این حلال است و این حرام، تا به دروغ به خدا افترا بزنید
[که این حلال و حرام حکم خداست]؛ مسلماً کسانی که به
خدا دروغ می‌بندند، رستگار نخواهند شد.

مَتَّعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

[با این کارهای زشت] بهره و برخورداری اندکی [در زندگی
دنیا دارند] و برای آنان [در قیامت] عذابی دردناک است.

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا
ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

و آنچه را پیش از این برای تو شرح دادیم، بر یهود حرام
کردیم، ما به آنان ستم نورزیدیم، بلکه آنان خودشان به
خود ستم می‌کردند.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهْلَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

شَاكِرًا لِلنَّعْمَةِ اجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

وَعَاتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَدِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ

وَأَصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ

آن گاه پروردگارت به کسانی که از روی نادانی کار زشت مرتکب شدند، و بعد از آن توبه کردند و [مفسد خود را] اصلاح نمودند، [لطف و عنایت دارد] زیرا پروردگارت پس از آن [توبه و اصلاح] بسیار آمرزنده و مهربان است.

بدون تردید، ابراهیم [به تنهایی] یک امت بود، برای خدا از روی فروتنی فرمانبردار و [یکتاپرستی] حق گرا بود واز مشرکان نبود.

سپاس گزار نعمت‌های او بود، خدا او را برگزید وبه راهی راست راهنمایی اش کرد.

و به او در دنیا [زندگی نیکویی] دادیم، و بی‌تردید در آخرت از شایستگان است.

آن گاه به تو وحی کردیم که از آیین [یکتاپرستی] ابراهیم حق گرا پیروی کن که از مشرکان نبود.

[تحریم ماهی گیری در] روز شنبه فقط برای کسانی که در آن [از نظر آزادی و ممنوعیت کار] اختلاف کردند، قرار داده شده است، و بی‌تردید پروردگارت در روز قیامت درباره آنچه در آن اختلاف می‌کردند، داوری خواهد کرد.

[مردم را] با حکمت و اندرز نیکو به راه پروردگارت دعوت کن، و با آنان به نیکوترین شیوه به بحث [و مجادله] بپرداز، یقیناً پروردگارت به کسانی که از راه او گمراه شده‌اند و نیز به راه یافتگان داناتر است.

و اگر [ستم گر را] مجازات کردید، پس فقط به مانند ستمی که به شما شده مجازات کنید، و اگر شکیبایی ورزید [و از مجازات کردن بگذرید] این کار برای شکیبایان بهتر است.

و شکیبایی کن، و شکیبایی تو جز به توفیق خدا نیست، و بر [گمراهی و ضلالت] آنان [و کارهایی که انجام می‌دهند] اندوهگین مباش، و از نیرنگی که همواره به کار می‌گیرند، دلتنگ مشو.

بی‌تردید خدا با کسانی که پرهیزکاری پیشه کردند و کسانی که [از هر جهت] نیکوکارند می‌باشد.

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يَرْحَمَكُمْ وَإِنْ عُدتُّمْ عُدْنَا وَجَعَلْنَا
جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا

۹

إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ
الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا

۱۰

وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

۱۱
۲۴۱

وَيَدْعُ الْإِنْسَنُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْإِنْسَنُ
عَجُولًا

۱۲

وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَتَيْنِ فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا
آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا
عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابِ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلًا

۱۳

وَكُلَّ إِنْسَنٍ أَلَزَمْنَاهُ طَبِرَهُ فِي غُفَّتِهِ وَنُخْرِجْ لَهُ يَوْمَ
الْقِيَمَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا

۱۴

أَقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا

۱۵

مِّنْ أَهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ
عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ
نَبْعَثَ رَسُولًا

۱۶

وَإِذَا أَرَدْنَا أَن نُّهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا
فَحَقَّقَ عَلَيْهَا الْقَوْلَ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا

۱۷

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِن بَعْدِ نُوحٍ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ
بِدُنُوبٍ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا

امید است که پروردگارتان [در صورتی که توبه کنید] به شما رحم کند و اگر به طغیان و فساد برگردید، ما هم [به کیفر شدید و عذاب سخت] بازگردیم، و دوزخ را برای کافران، زندانی تنگ قرار دادیم.

بی‌تردید این قرآن به استوارترین آیین هدایت می‌کند، و به مؤمنانی که کارهای شایسته انجام می‌دهند، مژده می‌دهد که برای آنان پاداشی بزرگ است.

و برای آنان که به قیامت ایمان نمی‌آورند، عذابی دردناک آماده کرده‌ایم.

و انسان به همان صورت که نیکی‌ها را می‌طلبد [بدون توجه به عواقب امور و به سبب جهل به مصالح و مفسد خویش، گزند و آسیب و] بدی‌ها را می‌طلبد و انسان بسیار شتاب زده و عجول است.

ما شب و روز را دو نشانه [قدرت و حکمت خود] قرار دادیم؛ پس شب را بی نور نمودیم و روز را روشن ساختیم، تا [در آن] روزی و رزقی را از پروردگارتان بطلبید و برای اینکه شماره سال‌ها و حساب [اوقات و زمان‌ها] را بدانید، و هر چیزی را [که نسبت به دنیا و دیتتان و تربیت و کمالتان نیازمند به آن هستید] به روشنی و به طور کامل بیان کردیم.

و عمل هر انسانی را برای همیشه ملازم او نموده‌ایم، و روز قیامت نوشته‌ای را [که کتاب عمل اوست] برای او بیرون می‌آوریم که آن را پیش رویش گشوده می‌بیند.

[به او می‌گویند:] کتاب خود را بخوان، کافی است که امروز خودت بر خود حسابگر باشی.

هر کس هدایت یافت، فقط به سود خودش هدایت می‌یابد و هر کس گمراه شد، فقط به زیان خودش گمراه می‌شود. و هیچ بردارنده بار گناهی بار گناه دیگری را به دوش خود بر نمی‌دارد؛ و ما بدون اینکه پیامبری را [برای هدایت و اتمام حجت به سوی مردم] بفرستیم، عذاب کننده [آنان] نبودیم.

هنگامی که بخواهیم شهر و دیاری را نابود کنیم، مرقه‌ین و خوش گذران‌هایش را [به وسیله وحی به طاعت، بندگی و دوری از گناه] فرمان می‌دهیم، چون [سرپیچی کنند و] در آن شهر به فسق و فجور روی آورند، عذاب بر آنان لازم و حتم می‌شود، پس آنان را به شدت درهم می‌کوبیم [و بنیادشان را از ریشه بر کنیم].

و بسیاری از ملت‌های پس از نوح را [بر پایه همین روش به سبب فسق و فجورشان] نابود کردیم، و [برای نابود کردن این گونه ملت‌ها] کافی است که پروردگارت به گناهان بندگان‌ش آگاه و بینا باشد.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلَحُهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا

وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَّشْكُورًا

كَلَّا نُمَدِّ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا

أَنْظِرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَلِلْآخِرَةِ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا

لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا مَّخْذُولًا

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا

وَأَخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذَّلِيلِ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِن تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا

وَعَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تَبْذُرْ تَبْذِيرًا

إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ ۖ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِءْ كَفُورًا

هر کس [همواره] دنیای زودگذر را بخواهد [چنین نیست که هر چه بخواهد بیابد بلکه] هر چه را ما برای هر که بخواهیم، به سرعت در همین دنیا به او عطا می‌کنیم، آن گاه دوزخ را در حالی که نکوهیده و رانده شده از رحمت خدا وارد آن می‌شود، برای او قرار می‌دهیم.

و کسانی که آخرت را در حالی که مؤمن هستند بخواهند و با تلاشی کامل [و خالصانه] برای [به دست آوردن] آن تلاش کنند، پس تلاششان به نیکی مقبول افتد [و به آن پاداششان دهند].

هر یک از دو گروه دنیا طلب و آخرت خواه را [در این دنیا] از عطاى پروردگارت یاری دهیم، وعطای پروردگارت [در این دنیا از کسی] ممنوع شدنی نیست.

با تأمل بنگر چگونه برخی از آنان را بر برخی [در امور مادی و بهره‌های دنیایی] فزونی بخشیدیم، و همانا آخرت از نظر درجات برتر، و از جهت فزونی بیشتر است.

با خدا معبودی دیگر قرار مده که [نزد شایستگان] نکوهیده و [در دنیا و آخرت] بی یار و یاور شوی.

و پروردگارت فرمان قاطع داده است که جز او را نپرستید، و به پدر و مادر نیکی کنید؛ هرگاه یکی از آنان یا دو نفرشان در کنارت به پیری رسند [چنانچه تو را به ستوه آورند] به آنان اف مگوی و بر آنان [بانگ مزن و] پرخاش مکن، و به آنان سخنی نرم و شایسته [و بزرگوارانه] بگو.

و برای هر دو از روی مهر و محبت، بال فروتنی فرود آر و بگو: پروردگارا! آنان را به پاس آنکه مرا در کودکی تربیت کردند، مورد رحمت قرار ده.

پروردگارتان به نیت‌ها و حالاتی که [نسبت به پدر و مادرتان] در دل‌های شماست [از خود شما] آگاه تر است، اگر مردم شایسته‌ای باشید [ولی نیت شما درباره پدر و مادر ناپسند باشد، یا حقی از آنان ضایع کنید، اما پشیمان شوید و به خدا بازگردید، شایسته است]؛ زیرا او نسبت به بازگشت کنندگان بسیار آمرزنده است.

و حقّ خویشاوندان و حقّ تهیدست و از راه مانده را بپرداز، و هیچ گونه اسراف و ولخرجی مکن.

بی‌تردید اسراف کنندگان و ولخرجان، برادران شیاطین اند، و شیطان همواره نسبت به پروردگارش بسیار ناسپاس است.

وَمَا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمْ اُبْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِّن رَّبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَّهُمْ قَوْلًا مَّيْسُورًا

۲۹

وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسِطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا

۳۰

إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُوَ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا

۳۱
۲۴۳

وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةً إِمْلَاقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْئًا كَبِيرًا

۳۲

وَلَا تَقْرَبُوا الزَّيْنَىٰ إِنَّهُوَ كَانَ فَحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا

۳۳

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَن قَتَلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَّهِ سُلْطٰنًا فَلَا يُسْرِف فِي الْقَتْلِ إِنَّهُوَ كَانَ مَنصُورًا

۳۴

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا

۳۵

وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ذٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا

۳۶

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا

۳۷

وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَن تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا

۳۸

كُلُّ ذٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِندَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا

و اگر [به خاطر تهیدستی و فقر] باید از آنان [که به پرداخت حقشان سفارش شدی] روی بگردانی [و این روی گردانی] برای طلب رزقی است که از سوی پروردگارت رسیدن به آن را امید داری؛ پس با آنان [تا رسیدن رزق خدا] سخنی نرم و امیدوار کننده بگو.

و دستت را بخیلانه بسته مدار [که از انفاق در راه خدا باز مانی] و به طور کامل هم [در انفاق] دست و دل باز مباش [که چیزی برای معاش خودت باقی نماند] که در نهایت [نزد شایستگان] نکوهیده [و در زندگی خود] درمانده گردی.

یقیناً پروردگارت رزق را برای هر که بخواهد وسعت می‌دهد، و [برای هر که بخواهد] تنگ می‌گیرد؛ زیرا او به [مصلحت] بندگانش آگاه و بیناست.

فرزندانتان را از بیم تنگدستی نکشید؛ ما به آنان و شما روزی می‌دهیم، یقیناً کشتن آنان گناهی بزرگ است.

و نزدیک زنا نشوید که کاری بسیار زشت و راهی بد است.

و کسی را که خدا کشتنش را حرام کرده [و به جانش حرمت نهاده] جز به حق نکشید، و هر کس مظلوم [و به ناحق] کشته شود، برای وارثش تسلطی بر قاتل [جهت خونخواهی، دیه و عفو] قرار داده‌ایم، پس وارث مقتول نباید در کشتن زیاده روی کند؛ زیرا او [با قوانین صحیح و درستی چون دیه و قصاص] مورد حمایت قرار گرفته است.

و به مال یتیم تا زمانی که به سن بلوغ و رشدش برسد، جز به بهترین شیوه نزدیک نشوید؛ و به عهد و پیمان وفا کنید، زیرا [روز قیامت] درباره پیمان بازخواست خواهد شد.

و هنگامی که [جنسی را] پیمانه می‌کنید، پیمانه را کامل بدهید، و [اجناس قابل وزن را] با ترازوی درست و صحیح وزن کنید، این برای شما بهتر و فرجامش نیکوتر است.

و از چیزی که به آن علم نداری [بلکه برگرفته از شنیده ها، ساده نگری ها، خیالات و اوهام است] پیروی مکن؛ زیرا گوش و چشم و دل [که ابزار علم و شناخت واقعی اند] مورد بازخواست اند.

و در زمین، با تکبر و سرمستی راه مرو که تو هرگز نمی‌توانی [با قدم هایت] زمین را بشکافی، و هرگز در بلندی قامت نمی‌توانی به کوه‌ها برسی.

همه این دستورات و فرمان‌هایی که [در آیات گذشته بیان شد، سرپیچی از آنها] گناهش نزد پروردگارت ناپسند است.

ذَٰلِكَ مِمَّا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ
ٱللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ فَتُلْقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَّدْحُورًا

أَفَأَصْفَاكُمْ رَبُّكُم بِٱلْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ ٱلْمَلَائِكَةِ إِنثًا
إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا
نُفُورًا

قُلْ لَّوْ كَانَ مَعَهُوَ ٱلْإِلَهَةُ كَمَا يَقُولُونَ إِذًا لَّابْتَغَوْا إِلَىٰ ذِي
ٱلْعَرْشِ سَبِيلًا

سُبْحَنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا

تُسَبِّحُ لَهُ ٱلسَّمَوَاتُ ٱلسَّبْعُ وَٱلْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ وَإِن مِّن
شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِۦ وَلَٰكِن لَّا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ
إِنَّهُوَ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا

وَإِذَا قَرَأْتَ ٱلْقُرْءَانَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِٱلْآخِرَةِ حِجَابًا مَّسْتُورًا

وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِي ءَآذَانِهِمْ وَقْرًا
وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي ٱلْقُرْءَانِ وَحْدَهُ وَلَوَّا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ
نُفُورًا

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ
نَجْوَىٰ إِذْ يَقُولُ ٱلظَّالِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا

أَنظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ ٱلْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ
سَبِيلًا

وَقَالُوا ءَآءَآذَا كُنَّا عِظَمًا وَرُفَّتَا ءَآءُنَا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا

این [احکام و مطالب] از حکمت‌هایی است که پروردگارت به تو وحی کرده است، و با خدا معبودی دیگر قرار مده که نکوهیده و رانده [شده از رحمت] در دوزخ افکنده شوی.

[ای مشرکان!] آیا پروردگارتان [با ترجیح دادن شما بر خود] شما را به [دارا بودن] پسران، برگزیده و برای خود از فرشتگان، دخترانی برگرفته؟ یقیناً [از روی دروغ و اتهام] سخنی بزرگ [و ناروا] می‌گویید.

به راستی در این قرآن [داستان ها، حکمت‌ها و موعظه های] گوناگون بیان کردیم تا متذکر و هوشیار شوند؛ ولی آنان را جز رمیدن نمی‌افزاید.

بگو: اگر آن گونه که می‌گویند، باخدا خدایانی بود، در آن هنگام به سوی صاحب عرش راهی می‌جستند [تا قدرت‌ش را تصاحب کنند].

او از آنچه می‌گویند، منزّه و بسیار برتر و والاتر است.

آسمان‌های هفتگانه و زمین و هر کس که در آنهاست، او را تسبیح می‌گویند، و هیچ چیزی نیست مگر اینکه همراه با ستایش، تسبیح او می‌گوید، ولی شما تسبیح آنها را نمی‌فهمید، یقیناً او بردبار و بسیار آمرزنده است.

و هنگامی که قرآن بخوانی، میان تو و آنان که به آخرت ایمان ندارند، پرده‌ای نامریی قرار می‌دهیم [که به سزای لجابت و کفرشان از فهم آن محروم شوند].

و بر دل‌هایشان پوشش‌هایی می گذاریم تا آن را نفهمند و در گوش‌هایشان سنگینی می نهیم [تا آن را از روی حقیقت نشنوند]؛ و چون پروردگارت را در قرآن به یگانگی یاد کنی با حالت رمیدگی از تو روی می‌گردانند.

هنگامی که [وقت قرآن خواندنت] به تو گوش می‌دهند، ما به هدفی که برای آن گوش می‌دهند داناتریم، و نیز هنگامی که رازگویی می‌کنند [به کارشان آگاه تریم] آن زمان که [آن] ستم گران [به یکدیگر] می‌گویند: شما [اگر از او پیروی کنید] جز از مردی جادو شده پیروی نمی‌کنید.

بنگر چگونه تو را به صفاتی [چون شاعر، کاهن، ساحر و مجنون] وصف می‌کنند در نتیجه گمراه شدند، بنابراین قدرت ندارند راهی [به سوی هدایت] یابند.

و گفتند؛ هنگامی که ما استخوان [هایی جدا از هم و ریز ریز] و پوسیده شدیم، آیا به طور قطع در آفرینشی جدید برانگیخته می‌شویم؟!

قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا

۵۱

أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ فَسَيَقُولُونَ مَن يُعِيدُنَا^ط
 قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ
 وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ^ط قُلْ عَسَىٰ أَن يَكُونَ قَرِيبًا

۵۲

يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ وَتَظُنُّونَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا
 قَلِيلًا

۵۳
 ۲۴۵ر

وَقُلْ لِّعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ
 بَيْنَهُمْ^ج إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنسَنِ عَدُوًّا مُّبِينًا

۵۴

رَّبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ^ط إِن يَشَأْ يُرْحَمْكُمْ أَوْ إِن يَشَأْ
 يُعَذِّبْكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا

۵۵

وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَن فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ^ط وَلَقَدْ فَضَّلْنَا
 بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَىٰ بَعْضٍ^ط وَءَاتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا

۵۶

قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ رَعِمْتُمْ مِّنْ دُونِهِ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ
 الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا

۵۷

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ
 أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ^ج إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ
 كَانَ مُحَذُورًا

۵۸

وَإِن مِّنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَمَةِ أَوْ
 مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا

بگو: [اینکه سهل و آسان است] شما سنگ شوید یا آهن،

یا آفریده‌ای از آنچه در ذهنتان [حیات یافتنش] سخت و دشوار می‌آید [بدون تردید با آفرینشی جدید برانگیخته می‌شوید] بی درنگ خواهند گفت: چه کسی ما را بر می‌گرداند؟ بگو: همان کسی که اولین بار شما را آفرید. پس سرهای خود را [به عنوان ریشخند و استهزا] به سوی تو می‌جنبانند و می‌گویند: [این زنده شدن دوباره] چه زمانی خواهد بود؟ بگو: چه بسا نزدیک باشد.

روزی که شما را [از میان گورها برای ورود به عرصه قیامت] فرا می‌خواند، پس [فرا خواندنش را] در حالی که او را سپاس و ستایش می‌گویید، اجابت می‌کنید، و گمان می‌برید که [در دنیا یا در برزخ] جز اندکی درنگ نکرده اید.

و به بندگانم بگو: سخنی را که نیکوتر است، بگویند؛ زیرا شیطان میان آنان [به سبب سخنان زشت و بی منطق] دشمنی و نزاع می افکند، زیرا شیطان همواره برای انسان دشمنی آشکار است.

پروردگارتان به شما داناتر است، اگر بخواهد شما را مورد رحمت قرار می‌دهد و اگر بخواهد عذابتان می‌کند. و ما تو را بر آنان نگهبان و کارساز نفرستاده‌ایم.

و پروردگارت به هر که [و هر چه] در آسمان‌ها و زمین است، داناتر است. و به یقین برخی از پیامبران را بر برخی دیگر برتری دادیم و به داود زبور عطا کردیم.

بگو: کسانی را که به جای خدا [معبودان خود] پنداشتید، [بخوانید تا بفهمید که] آنها نمی‌توانند آسیب و گزندى را از شما دفع کنند، و نه [آن را از شما به دیگری] انتقال دهند.

کسانی [از فرشتگان، پریان و ارواح را] که آنان [به عنوان معبود] می‌پرستند [خود آنان برای رفع نیازمندی‌هایشان به سوی پروردگارشان وسیله می جویند، تا کدامشان نزدیک تر باشد، و به رحمت او امید دارند، و از عذابش می‌ترسند؛ زیرا عذاب پروردگارت شایسته پرهیز است.

هیچ شهری [از شهرهای یابغان و مفسدان] نیست مگر آنکه آن را پیش از قیامت [به عذاب] نابود می‌کنیم یا به عذابی سخت دچار می‌سازیم. انجام این کار در کتاب [لوح محفوظ] نگاشته شده است.

وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ
وَعَاتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ
إِلَّا تَخْوِيفًا

وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا الرُّءْيَا
الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي
الْقُرْآنِ وَنُخَوِّفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ قَالَ
ءَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا

قَالَ أَرَأَيْتَكَ هَذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَنْ أَخَّرْتَنِي إِلَى يَوْمِ
الْقِيَمَةِ لَأَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُ إِلَّا قَلِيلًا

قَالَ أَذْهَبُ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَآؤُكُمْ جَزَاءً
مَوْفُورًا

وَأَسْتَفْزِرُ مِنْ أَسْطَظَعَتْ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبُ عَلَيْهِمْ
بِخَيْلِكَ وَرَجْلِكَ وَشَارِكُهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِدهُمْ وَمَا
يَعِدهُمْ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَى بِرَبِّكَ وَكِيلًا

رَبُّكُمْ الَّذِي يُزِيحُ لَكُمْ الْفُلْكَ فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ
فَضْلِهِ إِنَّهُ وَكَانَ بِكُمْ رَحِيمًا

و [ای پیامبر!] هیچ چیز، ما را از فرستادن معجزات [که همواره مشرکان و کافران خواهان آنند] باز نداشت جز اینکه پیشینیان، آن معجزات را تکذیب کردند [و به این سبب نابود شدند؛ واینان هم اگر به سویشان آید، تکذیب می‌کنند و نابود می‌شوند.] و به قوم ثمود [از لابلای سنگ‌های کوه] ناقه دادیم که معجزه‌ای روشن بود، ولی به آن ستم کردند [و او را از پا درآوردند و به عذاب مبتلا شدند] و ما معجزات را جز برای هشدار دادن به مردم نمی‌فرستیم.

و [یاد کن] هنگامی را که به تو گفتیم: یقیناً پروردگارت [از هر جهت] به مردم احاطه کامل دارد و آن خوابی را که به تو نشان دادیم و نیز درخت لعنت شده در قرآن را [که مصداقش درخت زقوم، بنی امیه، طغیان و یاغیانند] جز برای آرمایش مردم قرار ندادیم؛ و ما آنان را [از عاقبت شرک و کفر] هشدار می‌دهیم، ولی در آنان جز طغیانی بزرگ نمی‌افزاید!!

و [یاد کن] هنگامی را که به فرشتگان گفتیم: برای آدم سجده کنید. پس همه سجده کردند مگر ابلیس که گفت: آیا برای کسی که او را از گل آفریدی، سجده کنم؟!

[سپس] گفت: مرا خبر ده این کسی که او را بر من برتری دادی [سببش چه بود؟] اگر تا قیامت مهلتم بخشی، بی‌تردید فرزندانش را جز اندکی لجام می‌زنم [و به دنبال خود به عرصه هلاکت و نابودی می‌کشم].

خدا فرمود: برو که از آنان هر کس تو را پیروی کند، قطعاً دوزخ کیفرتان خواهد بود، کیفری سخت و کامل.

از آنان هر که را توانستی با آوازت [به سوی باطل] برانگیز، و [برای راندنشان به سوی طغیان و گناه] با سواره‌ها و پیاده هایت بر آنان بانگ زن، و با آنان [از راه سوق دادنشان به حرام] در اموال و [از طریق وسوسه کردنشان به زنا] در اولاد شریک شو، و به آنان وعده [دروغ] بده [که از قیامت، حسابرسی، بهشت و دوزخ خبری نیست] و شیطان آنان را جز از روی باطل و دروغ وعده نمی‌دهد.

[ولی آگاه باش که] یقیناً تو را بر بندگانم هیچ تسلطی نیست، و کافی است که پروردگارت نگهبان و کارساز [آنان] باشد.

پروردگارتان کسی است که کشتی‌ها را در دریا برای شما روان می‌کند تا [با رفتن از اقلیمی به اقلیم دیگر] از رزقش بطلبید؛ زیرا او همواره به شما مهرباناست.

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِلَٰهَ
فَلَمَّا نَجَّيْكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسُنُ كَفُورًا

أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يُخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ
حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلًا

أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَىٰ فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ
قَاصِبًا مِّنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا
لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ
مِّنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا

يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمْهَمٍّ ۖ فَمَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُۥ بِيَمِينِهِۦ
فَأُولَٰئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا

وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِۦٓ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ
سَبِيلًا

وَإِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أُوْحِيَٰنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ
عَلَيْنَا غَيْرَهُۥ ۖ وَإِذَا لَا تَأْخُذُوكَ خَلِيلًا

وَلَوْلَا أَنْ ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ كِدْتَ تَرْكُنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا

إِذَا لَآذَقْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ
لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا

و زمانی که در دریا سختی و آسیبی به شما رسد، هر که را
جز او می‌خوانید ناپدید و گم می‌شود، و هنگامی که شما را
[با سوق دادنتان] به سوی خشکی نجات دهد [از خدا] روی
می‌گردانید. و انسان [با اینکه الطاف خدا را همواره در
زندگی خود لمس می‌کند] بسیار ناسپاس است.

آیا ایمن هستید از اینکه شما را در کنار خشکی [در زمین]
فرو برد، یا بر شما توفانی از شن و سنگریزه فرستد، سپس
برای خود حافظ و نگهبانی نیابید؟!

یا ایمن هستید از اینکه بار دیگر شما را به دریا برگرداند،
پس توفانی سخت که با خود ریگ و سنگ می‌آورد بر شما
فرستد و به سبب اینکه ناسپاسی کردید غرقتان کند؟ آن
گاه در برابر کار ما برای خود پی گیر و دفاع کننده‌ای
نخواهید یافت.

به یقین فرزندان آدم را کرامت دادیم، و آنان را در خشکی
و دریا [بر مرکب‌هایی که در اختیارشان گذاشتیم] سوار
کردیم، و به آنان از نعمت‌های پاکیزه روزی بخشیدیم، و آنان
را بر بسیاری از آفریده‌های خود برتری کامل دادیم.

[یاد کن] روزی را که هر گروهی از مردم را با پیشوایشان
می‌خوانیم؛ پس کسانی که نامه اعمالشان را به دست
راستشان دهند، پس آنان نامه خود را [با شادی و
خوشحالی] می‌خوانند و به اندازه رشته میان هسته خرما
مورد ستم قرار نمی‌گیرند.

و کسی که در این دنیا کوردل باشد، در آخرت هم کوردل و
گمراه تر است.

و نزدیک بود که تو را از آنچه به تو وحی کردیم، بلغزانند تا
غیر آن را از روی افترا به ما نسبت دهی و در این صورت،
تو را دوست خود می‌گرفتند.

و اگر تو را ثابت قدم نمی‌داشتیم، همانا نزدیک بود اندکی
به سوی آنان متمایل شوی.

در آن صورت دو برابر در دنیا و دو برابر در آخرت عذاب به
تو می‌چشاندیم، آن گاه برای خود در برابر ما یآوری
نمی‌یافتی.

وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّوكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذَا لَا يَلْبَثُونَ خِلْفَكَ إِلَّا قَلِيلًا

۷۷

سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا

تَحْوِيلًا

۷۸
۲۴۸۲

أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا

۷۹

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا

۸۰

وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا

۸۱

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا

۸۲

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا

۸۳

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَنِ أَعْرَضَ وَنَا بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَئُوسًا

۸۴

قُلْ كُلُّ يَعْمَلْ عَلَى شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَى سَبِيلًا

۸۵
۲۴۹۲

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا

۸۶

وَلَيْنَ شِئْنَا لَنُدْهَبَنَّ بِالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا

و نزدیک بود [مشرکان] تو را از این سرزمین حرکت دهند تا از آن بیرونت کنند، و در آن صورت پس از تو جز مدتی اندک درنگ نمی‌کردند [و دچار عذاب خدا می‌شدند].

[مهلت نیافتن دشمنان جز مدتی اندک] شیوه‌ای است که همواره درباره [امت های] پیامبرانی که پیش از تو فرستادیم [جاری] بوده است، و برای شیوه ما هیچ دگرگونی و تغییری نخواهی یافت.

نماز را از ابتدای تمایل خورشید به جانب مغرب [که شروع ظهر شرعی است] تا نهایت تاریکی شب بر پا دار، و [نیز] نماز صبح را [اقامه کن] که نماز صبح مورد مشاهده فرشتگان شب و فرشتگان روز] است.

و پاسی از شب را برای عبادت و بندگی بیدار باش که این افزون [بر واجب]، ویژه توست، امید است پروردگارت تو را [به سبب این عبادت ویژه] به جایگاهی ستوده برانگیزد.

و بگو: پروردگارا! مرا [در هر کار و شغلی] به نیکی وارد کن و به نیکی بیرون آور و برایم از نزد خود نیرویی یاری دهنده قرار ده.

و بگو: حق آمد و باطل نابود شد؛ بی‌تردید باطل نابود شدنی است.

و ما از قرآن آنچه را برای مؤمنان مایه درمان ورحمت است، نازل می‌کنیم وستمکاران را جز خسارت نمی‌افزاید.

و زمانی که به انسان نعمت می‌بخشیم [از ما] روی بگرداند و خود را مغرورانه از ما دور کند، و هنگامی که آسیبی به او برسد [به سبب بی ایمانی و غفلت از قدرت و رحمت ما] بسیار نومید و مأیوس شود.

بگو: هر کس بر پایه خلق و خوی و عادت‌های اکتسابی خود عمل می‌کند، پس پروردگارتان به کسی که راه یافته تر است، داناتر است.

و از تو درباره روح می‌پرسند، بگو: روح از امر پروردگار من است، و از دانش و علم جز اندکی به شما نداده‌اند.

و اگر بخواهیم قطعاً آنچه را به تو وحی کرده‌ایم [از یادها و نوشته‌ها] محو می‌کنیم، آن گاه در برابر ما [برای بازگرفتنش] کارسازی برای خود نخواهی یافت.

إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا

۸۸

قُلْ لِّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْحِجُ عَلٰٓى اَنْ يَّاتُوْا بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْءَانِ لَا يَأْتُوْنَ بِمِثْلِهٖ ؕ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا

۸۹

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هٰذَا الْقُرْءَانِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُوْرًا

۹۰

وَقَالُوا لَنْ نُّؤْمِنَ لَكَ حَتّٰى تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْاَرْضِ يَنْبُوعًا

۹۱

اَوْ تَكُوْنَ لَكَ جَنَّةٌ مِّنْ نَّحِيْلٍ وَعِنَبٍ فَتُفَجِّرَ الْاَنْهَارَ خِلَالَهَا تَفْجِيْرًا

۹۲

اَوْ تُسْقِطَ السَّمٰٓءَ كَمَا زَعَمَتْ عَلَيْنَا كِسْفًا اَوْ تَأْتِيْ بِاللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ قَبِيْلًا

۹۳

اَوْ يَكُوْنَ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ زُخْرِفٍ اَوْ تَرْقٰى فِي السَّمٰٓءِ وَلَنْ نُّؤْمِنَ لِِرُقِّيْكَ حَتّٰى تُنَزَّلَ عَلَيْنَا كِتٰبًا نَّقْرُؤُهٗ ؕ قُلْ سُبْحٰنَ رَبِّىْ هَلْ كُنْتُ اِلَّا بَشَرًا رَّسُوْلًا

۹۴
۲۵۰ر

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنْ يُؤْمِنُوْا اِذْ جَآءَهُمُ الْهُدٰى اِلَّا اَنْ قَالُوْا اَبْعَثَ اللّٰهُ بَشَرًا رَّسُوْلًا

۹۵

قُلْ لَّوْ كَانَ فِي الْاَرْضِ مَلٰٓئِكَةٌ يَّمْشُوْنَ مُطْمَٔنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِم مِّنَ السَّمٰٓءِ مَلَكًا رَّسُوْلًا

۹۶

قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيدًا بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ اِنَّهٗوَ كَانَ بِعِبَادِهٖ خَبِيْرًا بَصِيْرًا

[ولى محو نشدن قرآن از یادها و نوشته ها، نیست] مگر رحمتی از سوی پروردگارت، به یقین فضل او بر تو همواره بزرگ است.

بگو: قطعاً اگر جنّ و انس گرد آیند که مانند این قرآن را بیاورند، نمیتوانند مانندش را بیاورند، و اگر چه پشتیبان یکدیگر باشند.

و همانا در این قرآن برای [هدایت] مردم از هر مَثَل و داستانی به صورت‌های گوناگون بیان کردیم، ولی بیشتر مردم جز انکار وکفران [آن نعمت عظیم را] نخواستند.

و گفتند: ما به تو ایمان نمی‌آوریم، مگر آنکه از این سرزمین [خشک و سوزان مکه] چشمه‌ای پر آب و جوشان روان سازی!!

یا برای تو باغی از درختان خرما و انگور باشد که از لابه لای آنها نهرها روان کنی.

یا آسمان را آن گونه که گمان کرده‌ای [قدرت داری] پاره پاره بر سر ما بيفکنی، یا خدا و فرشتگان را رو به روی ما آوری.

یا خانه‌ای از طلا برای تو باشد، یا در آسمان بالا روی، و بالا رفتنت را باور نمی‌کنیم تا آنکه نوشته‌ای بر ما نازل کنی که آن را بخوانیم!! بگو: پروردگارم منزّه است [از اینکه خواسته‌های سبک مغزان یاوه گو را پاسخ دهد] آیا من جز بشری فرستاده هستم؟ [که مرا برای هدایت شما فرستاده‌اند، نه برای اینکه درخواست‌های بی‌مورد شما را پاسخ دهم].

و چیزی مردم را زمانی که هدایت به سویشان آمد از ایمان آوردن باز نداشت، جز اینکه گفتند: آیا خدا بشری را به پیامبری برانگیخته است؟

بگو: اگر در زمین [به جای بشر] فرشتگانی بودند که با آرامی راه می رفتند، یقیناً فرشته‌ای را از آسمان برای آنان به پیامبری نازل می‌کردیم [زیرا هدایتگر هر گروهی باید از جنس خودشان باشد].

بگو: کافی است که خدا میان من و شما [در صدق نبوتم] شاهد باشد؛ چون او به بندگانش آگاه و بیناست.

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۖ وَمَنْ يُضِلِّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ
أُولِيَاءَ مِنْ دُونِهِ ۗ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ
عُصِيًّا وَبُكْمًا وَصُمًّا مَّا وُهِمَ بِهِمْ جَهَنَّمَ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ
سَعِيرًا

ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وَقَالُوا أَءِذَا كُنَّا
عِظْمًا وَرُفَّتًا أَعِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ
عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى
الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُورًا

قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا لَأَمْسَكْتُمْ
خَشْيَةَ الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَنُ قَتُورًا

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ ءَايَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَسَّئَلْ بَنِي
إِسْرَءِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَمُوسَىٰ
مَسْحُورًا

قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنزَلَ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ بَصَائِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يَفِرْعَوْنُ مَثْبُورًا

فَأَرَادَ أَنْ يَسْتَفِزَّهُمْ مِنَ الْأَرْضِ فَأَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَّعَهُ
جَمِيعًا

وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَءِيلَ اسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ
وَعْدُ الْآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا

و هر که را خدا هدایت کند، پس او هدایت یافته است، و
آنان را که خدا [به کیفر لج بازی و عنادشان] گمراه سازد،
هرگز در برابر خدا برای آنان یاورانی نخواهی یافت، و آنان
را روز قیامت در حالی که به رو در افتاده‌اند، کور و لال و کر
محشور می‌کنیم، جایگاهشان دوزخ است، هرگاه [شعله]
آتشش فرو نشیند، شعله‌ای دیگر بر آنان می‌افزاییم.

این کیفر آنان است، به سبب اینکه به آیات ما کافر شدند و
گفتند: آیا ما وقتی استخوان [جدا از هم و ریز ریز] و
پوسیده شدیم، با آفرینش جدید برانگیخته خواهیم شد؟

آیا ندانستند خدایی که آسمان‌ها و زمین را آفرید، می‌تواند
مانند آنان را [پس از پوسیده شدن] بیافریند؟ برای آنان
مدتی معین قرار داده که هیچ تردیدی در آن نیست، ولی
[این] ستمکاران جز انکار [قیامت و تکذیب محشور شدن
در آن] را نخواستند.

[به این کافران و مغروران به امور مادی دلفریب] بگو: اگر
شما مالک خزینه‌های رحمت پروردگارم [مانند باران، اموال،
ارزاق و...] بودید، در آن صورت از ترس [تهی دستی و کم
شدنش] از انفاق کردن آن بخل می‌ورزیدید؛ و انسان
همواره بسیار بخیل و تنگ نظر است.

و به راستی به موسی آن گاه که نزد بنی اسرائیل آمد، نه
معجزه روشن دادیم، بنابراین از [آگاهان] بنی اسرائیل
بپرس [که آن معجزه‌ها چه بود؟] پس فرعون [با دیدن
معجزات] به او گفت: ای موسی! بی‌تردید من تو را جادوشده
می‌پندارم!!

موسی گفت: مسلماً تو می‌دانی این معجزه‌ها را که بصیرت
آور هستند، جز پروردگار آسمان‌ها و زمین نازل نکرده
است، و ای فرعون! قطعاً من تو را هلاک شده می‌پندارم.

پس [به دنبال این گفتگو] فرعون تصمیم گرفت آنان را از
آن سرزمین برانگیزد و بیرون کند، ولی ما او و همه کسانی
را که با او بودند، غرق کردیم.

و پس از فرعون به بنی اسرائیل گفتیم: در این سرزمین
ساکن شوید، زمانی که وعده آخرت برسد، همه شما را با هم
[به صحرای قیامت] می‌آوریم.

وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ ۖ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا

وَقُرْءَانًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا

قُلْ ءَامِنُوا بِهِ ۖ أَوْ لَا تُؤْمِنُوا ۚ إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا

وَيَقُولُونَ سُبْحَنَ رَبِّنَا إِن كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا

وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ۝

قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ ۖ أَيًّا مَّا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ ۚ وَلَا تَجْهَرُ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتُ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ وَ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُ وَلِيٌّ مِّنَ الدُّلٰٓ ۚ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا

۱۸ . كهف	اَلْكَهْفُ: غار	مکی	۱۱۰ آیه	۱۲ صفحه
----------	-----------------	-----	---------	---------

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَل لَّهُ عِوَجًا

قَيِّمًا لِّيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِّن لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا

مَّكِثِينَ فِيهِ أَبَدًا

وَيُنذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا

و قرآن را به حق نازل کردیم و به حق نازل شد، و تو را جز مژده رسان و بیم دهنده نفرستادیم.

و قرآن را [جدا جدا و] بخش بخش قرار دادیم تا آن را با درنگ و تأمل بر مردم بخوانی و آن را به تدریج [برپایه حوادث، پیش آمدها و نیازها] نازل کردیم.

بگو: به آن ایمان بیاورید یا نیاورید [برای آن یکسان است] ، همانا کسانی که پیش از [نزول] آن معرفت و دانش یافته‌اند، زمانی که بر آنان می‌خوانند، سجده کنان به رو در می‌افتند.

و می‌گویند: منزّه و پاک است پروردگاران بی‌تردید وعده پروردگاران [به پاداش مؤمنان و کیفر مجرمان] قطعاً انجام شدنی است.

و گریه کنان به رو در می‌افتند و [شنیدن قرآن] بر فروتنی و خشوعشان می‌افزاید.

بگو: خدا را بخوانید یا رحمان را بخوانید، هر کدام را بخوانید [ذات یکتای او را خوانده اید] نیکوترین نام‌ها [که این دو نام هم از آنهاست] فقط ویژه اوست. و نماز خود را با صدای بلند و نیز با صدای آهسته بخوان و میان این دو [صدا] راهی میانه بجوی.

و بگو: همه ستایش‌ها ویژه خداست که نه فرزندی گرفته و نه در فرمانروایی شریکی دارد و نه او را به سبب ناتوانی و ذلت یار و یآوری است. و او را بسیار بزرگ شمار.

همه ستایش‌ها ویژه خداست که این کتاب را بر بنده‌اش نازل کرد و برای آن هیچ گونه انحراف و کژی قرار نداد.

[کتابی] است درست و استوار [و برپادارنده مصالح حیات انسان] تا از سوی خود [ستمکاران را] به عذابی سخت بیم دهد، و مؤمنانی را که کارهای شایسته انجام می‌دهند، مژده دهد که برای آنان پاداشی نیکوست.

که در آن پاداش نیکو، جاودانه ماندگارند.

و [نیز] کسانی را که گفتند: خدا [برای خود] فرزندی گرفته است، [به آتش دوزخ] بیم دهد.

مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَائِهِمْ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِنَّ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا

فَلَعَلَّكَ بَخِيعُ نَفْسِكَ عَلَىٰ عَاثِرِهِمْ إِنْ لَّمْ يُؤْمِنُوا بِهَذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا

إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَّهَا لِنَبْلُوهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا

وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا

أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ ءَايَاتِنَا عَجَبًا

إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا ءَاتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا

فَضَرَبْنَا عَلَىٰ ءَاذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا

ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْحِزْبَيْنِ أَحْصَىٰ لِمَا لَبِثُوا أَمَدًا

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ ءَامَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى

وَرَبَطْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَن نَّدْعُوهُ مِنْ دُونِهِ ۚ إِلَٰهًا لَّقَدْ قُلْنَا إِذَا شَطَطًا

هَؤُلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ ۚ ءَالِهَةً ۭ لَّوَلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِم بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍ ۭ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا

نه آنان به این [سخن خرافی و بی پایه] یقین و دانشی دارند و نه پدرانشان [بلکه گفتارشان از روی جهل و نادانی است] چه بزرگ سخنی است که [از روی افترا] از دهانشان بیرون می‌آید؛ آنان جز دروغ نمی‌گویند.

شاید تو می‌خواهی اگر [این معاندان لجوج] به این سخن [که قرآن کریم است] ایمان نیاورند، خود را از شدت اندوه هلاک کنی!!

مسلماً ما آنچه را [از درخت، نبات، حیوان، دریا و دیگر آثار] روی زمین است، زینت زمین قرار دادیم تا آنان را آزمایش کنیم که کدامشان از جهت عمل نیکوترند.

و بی‌تردید ما آنچه را روی زمین است، سرانجام، خاک بی گیاه خواهیم کرد.

آیا گمان کردی که اصحاب کهف و رقیم از نشانه‌های شگفت انگیز ما بودند؟ [چنین نیست؛ زیرا ما را در پهن دشت هستی نشانه‌هایی شگفت انگیزتر از اصحاب کهف است.]

[یاد کن] هنگامی را که [آن] جوانان در غار پناه گرفتند و گفتند: پروردگار! رحمتی از نزد خود به ما عطا کن، و برای ما در کارمان زمینه هدایتی فراهم آور.

پس سالیانی چند در آن غار، خواب را بر گوش‌هایشان چیره ساختیم.

سپس آنان را [از خواب] برانگیختیم تا مشخص کنیم کدام یک از آن دو گروه، مدت درنگشان را [در غار] به شمار می‌آورند؟

ما خبر [عبرت آموز] شان را به حق و درستی برای تو بیان می‌کنیم: آنان جوانمردانی بودند که به پروردگارشان ایمان آوردند، و ما بر هدایتشان افزودیم.

و دل‌هایشان را [با یقین به حقایق،] محکم و استوار ساختیم؛ آن گاه [که در برابر شرک و بت پرستی] به پا خاستند و گفتند: پروردگار ما پروردگار آسمان‌ها و زمین است، هرگز جز او معبودی را نمی‌پرستیم که اگر بپرستیم سخنی گزاف و دور از حق گفته ایم: [که با خدا معبودی دیگر وجود دارد.]

اینان قوم [نادان و بی منطق] ما هستند که به جای خدا معبودانی برگرفتند، چرا بر حَقَّانِیتِ معبودانشان دلیلی روشن نمی‌آورند؟ پس ستمکارتر از کسی که بر خدا دروغ بندد [که خدا دارای شریک است] کیست؟

وَإِذْ أَعَزَّزْتُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأَوْرَأُ إِلَى الْكَهْفِ
يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَهَيِّئْ لَكُمْ مِنْ أَمْرِكُمْ
مَرَّفَقًا

۱۸
کهف
۱۶
/۱۱۰

وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَزَّوُّرُ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ
وَإِذَا غَرَبَتْ تَقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِنْهُ
ذَٰلِكَ مِنْ ءَايَاتِ اللَّهِ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ
يُضِلِّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا

۱۷
حزب
۱۱۸

وَتَحْسَبُهُمْ أَيْقَاظًا وَهُمْ رُقُودٌ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ
الشِّمَالِ وَكَلْبُهُمْ بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعَتْ
عَلَيْهِمْ لَوَلَّيَتْ مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَمِلَتْ مِنْهُمْ رُعْبًا

۱۸
۲۵۴ر

وَكَذَٰلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لِيَتَسَاءَلُوا بَيْنَهُمْ قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ
لَبِثْتُمْ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا
لَبِثْتُمْ فَابْعَثُوا أَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هَذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ
فَلْيَنْظُرْ أَيُّهَا أَزْكَى طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ
وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا

۱۹

إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ
وَلَنْ تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكَافِرِينَ

۲۰

و [پس از مشورت و گفتگو با یکدیگر چنین گفتند:] اکنون
که از آنان و آنچه غیر خدا می‌پرستند، کناره گرفته اید، پس
به این غار پناه بگیرید تا پروردگارتان از رحمتش بر شما
بگستراند و در کارتان آسایش و آسانی فراهم آورد.

و خورشید را می‌بینی که وقتی طلوع می‌کند، از سمت راست
غارشان متمایل می‌شود، و وقتی غروب می‌کند، سمت
چپشان را ترک می‌کند، و آنان در محل وسیعی از آن غارند
[که نسیم مطبوعش آنان را فرا می‌گیرد]؛ این از نشانه‌های
[قدرت] خداست. خدا هر که را هدایت کند، راه یافته
است و هر که را گمراه نماید، هرگز برای او یاور و دوست
هدایت‌کننده‌ای نخواهی یافت.

و آنان را گمان می‌کنی که بیدارند، در حالی که خوابند، و
آنان را به جانب راست و جانب چپ می‌گردانیم، و سگشان
دو دستش را در آستانه غار گسترانیده است. اگر بر آنان
آگاه می‌شدی از آنان روی برتافته و می‌گریختی و همه
وجودت از [دیدن] آنان پر از ترس می‌شد.

و همان گونه [که با قدرت خود خوابشان کردیم، از خواب]
بیدارشان نمودیم تا میان خود از یکدیگر [از حادثه اتفاق
افتاده] بپرسند. گوینده‌ای از آنان گفت: چه مقدار [در
خواب] مانده اید؟ [برخی] گفتند: یک روز یا پاره‌ای از روز
را [در خواب] مانده‌ایم. [و برخی دیگر] گفتند: پروردگارتان
به مقداری که [در خواب] مانده اید، داناتر است، پس یکی
از خودتان را با این پولتان به شهر روانه کنید و او باید با
تأمل بنگرد کدام یک [از مغازه داران شهر] غذایش پاکیزه
تر است؟ پس غذایی از آن برایتان بیاورد، و او باید [در
رفت، برگشت و داد و ستد] دقت و نرمی و لطف نشان دهد
و احدی را از حال شما آگاه نکند.

زیرا اگر بر شما دست یابند، سنگسارتان می‌کنند یا شما را
به آیین خود برمی‌گردانند، و در آن صورت هرگز رستگار
نخواهید شد.

وَكَذَلِكَ أَغْتَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَزَّعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِم بُنْيَانًا رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِم مَّسْجِدًا

۱۸
کَهِف
۲۱
/۱۱۰

سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ قُل رَّبِّي أَعْلَمُ بِعَدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا

۲۲

وَلَا تَقُولَنَّ لِشَايٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَدًا

۲۳
۲۵۵ر

إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَاذْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَىٰ أَنْ يَهْدِيَنِي رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَٰذَا رَشَدًا

۲۴

وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا

۲۵

قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا لَهُ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ أَبْصِرْ بِهِ وَأَسْمِعْ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا

۲۶

وَاتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ ۖ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا

۲۷

و این گونه [مردم آن شهر را به وسیله آن سکه قدیمی] از حال آنان آگاه کردیم تا بدانند که وعده خدا [در برانگیختن مردگان در روز قیامت] حق است و در برپا شدن قیامت هیچ تردیدی نیست. هنگامی که [کاشفان غار] میان خودشان در کار آنان نزاع و ستیز داشتند، پس [یک گروه] گفتند: ساختمانی به روی [جایگاه] آنان بنا کنید [تا از دیده‌ها پنهان بمانند] البته پروردگارشان به آنان دانایتر است. ولی آنان که بر کارشان [نسبت به اصحاب کهف] پیروز شدند، گفتند: به یقین مسجدی بر روی [جایگاه] آنان بنا خواهیم کرد.

به زودی خواهند گفت: سه نفر بودند، چهارمین آنان سگشان بود. و می‌گویند: پنج نفر بودند، و ششمین آنان سگشان بود، در حالی که [این اظهار نظرهای بی دلیل] تیر به تاریکی انداختن است. و می‌گویند: هفت نفر بودند، هشتمین آنان سگشان بود. بگو: پروردگارم به شماره آنان آگاه تر است، جز اندکی کسی شماره آنان را نمی‌داند. پس درباره آنان بحث و مجادله مکن مگر بحث و مجادله‌ای ظاهری، و در مورد آنان از هیچ کس نظر نخواه.

و هرگز درباره چیزی مگو که من فردا آن را انجام می‌دهم،

مگر اینکه [بگویی: اگر] خدا بخواهد. و هرگاه [گفتن ان شاءالله را] از یاد بردی، پروردگات را یاد کن و بگو: امید است پروردگارم مرا به چیزی که از این به صواب و مصلحت نزدیک تر باشد، راهنمایی کند.

[اصحاب کهف] سیصد سال در غارشان ماندند و نه سال به آن افزودند.

بگو: خدا به مدتی که ماندند دانایتر است، [برای اینکه] غیب آسمان‌ها و زمین ویژه اوست، چه بینا و چه شنواست، برای اهل آسمان‌ها و زمین سرپرست و یاورى جز او نیست و احدی را در فرمانروایی اش بر جهان هستی شریک نمی‌گیرد.

و آنچه از کتاب پروردگارت به تو وحی شده است، بخوان. برای کلماتش تبدیل کننده‌ای نیست، و هرگز جز او ملجأ و پناهی نخواهی یافت.

وَأَصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدْوَةِ وَالْعَشيِّ
يُرِيدُونَ وَجْهَهُ ۚ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا ۚ وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنِ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ
وَكَانَ أَمْرُهُ فُرُطًا

وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ ۖ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ
فَلْيُكْفُرْ ۖ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا ۚ
وَإِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ ۚ بِئْسَ
الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ
أَحْسَنَ عَمَلًا

أُولَئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ
فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِّنْ
سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتكئينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ
وَحَسَنَتْ مُرْتَفَقًا

وَأَضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا رَّجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ
أَعْنَبٍ وَخَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زُرْعًا

كَلَّا الْجَنَّتَيْنِ ءَاتَتْ أَكْلَهَا وَلَمْ تَظْلِمِ مِنْهُ شَيْئًا وَفَجَّرْنَا
خِلَالَهُمَا نَهْرًا

وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ ۖ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ
مِنْكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا

با کسانی که صبح و شام، پروردگارشان را می‌خوانند در
حالی که همواره خشنودی او را می‌طلبند، خود را پایدار و
شکیبا دار، و در طلب زینت و زیور زندگی دنیا دیدگانت [از
التفات] به آنان [به سوی ثروتمندان] برنگردد، و از کسی
که دلش را [به سبب کفر و طغیانش] از یاد خود غافل
کرده‌ایم و از هوای نفسش پیروی کرده و کارش اسراف و
زیاده روی است، اطاعت مکن.

و بگو: [سخن] حق [که قرآن است] فقط از سوی پروردگار
شماست؛ پس هر که خواست ایمان بیاورد، و هر که خواست
کافر شود، به یقین ما برای ستمکاران آتشی آماده کرده‌ایم
که سراپرده‌هایش بر آنان احاطه دارد، و اگر [از شدت
تشنگی] استغاثه کنند با آبی چون مس گداخته که چهره‌ها
را بریان می‌کند [به استغاثه آنان] جواب گویند، بد
آشامیدنی و بد جایگاهی است.

مسلمأ کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام
دادند [پاداششان داده خواهد شد] زیرا ما پاداش کسانی
را که کار نیکو کرده‌اند، تباه نمی‌کنیم.

برای آنان بهشت‌های جاودانی است که از زیر درختان [آن]
نهرها جاری است، در حالی که در آنجا بر تخت‌ها تکیه دارند
با دستبندهایی از طلا آراسته می‌شوند، و جامه‌هایی سبز از
دیبای نازک و ستبر می پوشند، چه پاداش خوبی و چه
آسایش گاه نیکویی.

و برای مشرکان [که از معبودان باطل دم می‌زنند و دل به
دنایای فانی بسته اند] مثلی بزن: دو مرد را که به یکی از
آنان دو باغ انگور دادیم و اطراف آن دو باغ را با درختان
خرما پوشانیدیم و فاصله میان آن دو باغ را کشتزاری قرار
دادیم؛

هر یک از این دو باغ میوه‌اش را می‌داد و چیزی از آن میوه
نمی‌کاست، و میان آن دو باغ، نهری [پر آب] روان کردیم.

و برای او میوه [فراوان] بود، پس [مغرورانه] به رفیقش
در حالی که با او گفتگو می‌کرد، گفت: من مال و ثروتم از تو
بیشتر است و از جهت نفرات نیرومندترم.

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ ۚ قَالَ مَا أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا

۳۶

وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّدِدْتُ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا

مِنْهَا مُنْقَلَبًا

۳۷

قَالَ لَهُوَ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ ۚ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ

مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّكَ رَجُلًا

۳۸

لَٰكِنَّا هُوَ ٱللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا

۳۹

وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ ٱللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِٱللَّهِ

إِن تَرَنِ أَنَا أَقَلُّ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا

۴۰

فَعَسَىٰ رَبِّي أَن يُؤْتِيَنِ خَيْرًا مِّن جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا

حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحَ صَعِيدًا زَلَقًا

۴۱

أَوْ يُصْبِحَ مَأْوَهَا غُورًا فَلَن تَسْتَطِيعَ لَهُوَ طَلَبًا

۴۲

وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِ ۚ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَىٰ مَا أَنفَقَ فِيهَا

وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَلَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي

أَحَدًا

۴۳

وَلَمْ تَكُن لَّهُوَ فِتْنَةً يٰنَصْرُونَهُ ۚ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَمَا كَانَ

مُنْتَصِرًا

۴۴

هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلَّهِ ٱلْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا

۴۵
۲۵۷۲

وَأَضْرَبَ لَهُم مَّثَلً ٱلْحَيٰوةَ ٱلدُّنْيَا كَمَآءٍ أَنزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَآءِ

فَآخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ ٱلْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ ٱلرِّيْحُ

وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا

و در حالی که [به سبب غرور و عصیان] بر خویشتن ستمکار بود، به باغش وارد شد [و] گفت: گمان نمی‌برم که این باغ هرگز نابود شود؛

و گمان نمی‌کنم که قیامت برپا شود، و اگر هم [بر فرض] به پروردگارم بازگردانده شوم، یقیناً در بازگشت، جایگاهی بهتر از این را خواهم یافت.

رفیقش در حالی که با او گفتگو می‌کرد به او گفت: آیا به آنکه تو را از خاک سپس از نطفه آفرید، آن گاه تو را به صورت مردی درست و نیکو درآورد، کافر شده ای؟

من [اقرار قلبی دارم که] اوست خدا، پروردگار من و هیچ کس را با پروردگارم شریک نمی‌گیرم؛

و چرا وقتی به باغ خود، وارد شدی، نگفتی: آنچه خدا بخواهد [صورت می‌پذیرد] و هیچ نیرویی جز به وسیله خدا نیست؛ اگر مرا از جهت ثروت و فرزند کمتر از خودت می‌بینی.

امید است پروردگارم بهتر از باغ تو را به من عطا کند و از آسمان آسیبیی دقیق و حساب شده بر باغ تو فرستد تا به صورت زمینی صاف و بی گیاه و لغزنده شود؛

یا آب آن در زمین فرو رود که هرگز نتوانی آن را به دست آوری.

[عاقبت آن مغرور مشرک، به عذاب خدا دچار شد] و تمام میوه‌هایش از بین رفت، پس در حالی که همه داربست‌ها فرو ریخته [و تاک‌ها روی آن بود] و در [حسرت] هزینه‌های [فراوانی که] متحمل شده بود، دو دستش را زیر و رو می‌کرد، می‌گفت: ای کاش من احدی را با پروردگارم شریک نگرفته بودم.

و برایش گروهی نبود که او را در برابر خدا یاری دهند، و خودش هم قدرت نداشت که عذاب را از خود برطرف کند.

در آنجا [که گرفتاری از همه سو انسان را احاطه می‌کند] یاری دادن ویژه خدای به حق است. او از جهت پاداش بهتر و از نظر تأمین کردن عاقبت نیکوتر است.

و زندگی دنیا را برای آنان وصف کن که [در سرعت زوال و ناپایداری] مانند آبی است که آن را از آسمان نازل کنیم، پس گیاه زمین به وسیله آن [به طور انبوه و در هم پیچیده] بروید، [و طراوت و سرسبزی شگفت انگیزی پدید آورد] آن گاه [در مدتی کوتاه] خشک و ریز ریز شود که باده‌ا آن را به هر سو پراکنده کنند؛ و خدا بر هر کاری تواناست.

أَلْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا

وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا

وَعَرِضُوا عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا

وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يُبَوِّئُنَا مَالٍ هَذَا الْكِتَابُ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ ۖ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا

مَا أَشْهَدْتُهُمْ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُ مَتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عَضُدًا

وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُم مَّوْبِقًا

وَرَاءَ الْمُجَرِّمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ مُوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا

مال و فرزندان، آرایش و زیور زندگی دنیا هستند، ولی اعمال شایسته پایدار نزد پروردگارت از جهت پاداش بهتر و از لحاظ امید داشتن به آنها نیکوتر است.

و [یاد کن] روزی را که کوه‌ها را [از محل استقرارشان] برانیم و نابود کنیم، و زمین را هموار و آشکار ببینی، و همه آنان را [برای ورود به عرصه قیامت] محشور می‌کنیم، و هیچ یک از آنان را وانمی‌گذاریم.

و صف کشیده بر پروردگارت عرضه می‌شوند [به آنان گویند:] همانا [تنها] نزد ما آمدید، همان گونه که نخستین بار شما را [تنها] آفریدیم [شما در توانمندی ما نسبت به زنده کردن مردگان تردید داشتید]، بلکه می‌پنداشتید برای حسابرسی اعمال شما موعدی قرار نخواهیم داد.

کتاب [اعمال] هر کسی [در برابر دیدگانش] نهاده می‌شود، پس مجرمان را می‌بینی که از آنچه در آن است هراسان و بیمناکند و می‌گویند: ای وای بر ما، این چه کتابی است که هیچ عمل کوچک و بزرگی را فرو نگذاشته است مگر آنکه آن را به حساب آورده؟! و هر عملی را انجام داده‌اند، حاضر می‌یابند، و پروردگارت به هیچ کس ستم نخواهدکرد.

و [یاد کن] هنگامی را که به فرشتگان گفتیم: برای آدم سجده کنید. پس همه سجده کردند، جز ابلیس که از گروه جن بود، پس او از دایره فرمان پروردگارش بیرون رفت. [با این حال] آیا او و نسلش را به جای من سرپرست و یاور خود می‌گیرید، در حالی که آنها دشمن شمايند؟! [ابلیس و نسلش] برای ستمکاران، بد جایگزینی [به جای خدا] هستند.

من ابلیس و نسلش را در آفرینش آسمان‌ها و [در پدید آوردن]، زمین و در آفرینش خودشان شاهد و گواه نگرفتم [تا یاریم دهند]؛ و من همراه کنندگان را یار و مددکار خود نگرفته‌ام.

و [یاد کن] روزی را که [خدا به مشرکان] می‌گوید: کسانی [چون فرشتگان، جنّ و بت‌ها را] که می‌پنداشتید شریکان من [در قدرت و ربوبیت] هستند، صدا بزنید [تا شما را از عذاب نجات دهند] پس آنان را صدا می‌زنند، ولی پاسخشان را نمی‌دهند و میان آنان و معبودهایشان هلاکت گاهی قرار می‌دهیم [که هر نوع رابطه‌ای را بین آنان ناممکن خواهد ساخت].

مجرمان، آتش را می‌بینند و یقین می‌کنند که در آن خواهند افتاد و راه بازگشتی از آن نمی‌یابند.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا

۵۵

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةٌ الْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا

۵۶

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنذِرُوا هُزُوًا

۵۷

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ۖ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا ۖ وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ فَلَنْ يَهْتَدُوا إِلَّا أَيَّدَا

۵۸

وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ ۖ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوا لَعَجَلَسَ لَهُمُ الْعَذَابُ ۚ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَّنْ يَجِدُوا مِنْ دُونِهِ مَوْيلًا

۵۹

وَتِلْكَ الْقُرَىٰ أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِم مَّوْعِدًا

۶۰
۲۶۰ر

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتْنِهِ لَا أُبْرَحُ حَتَّىٰ أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا

۶۱

فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا

بی‌تردید در این قرآن از هر گونه مثلی برای مردم بیان کردیم [ولی مردم به انکار آنها برخاستند]؛ و انسان از هر چیزی [با اصرار بر یک اعتقاد بی پایه] برخوردش [خصمانه تر و] ستیزه جو تر است.

و هنگامی که هدایت به سوی مردم آمد، چیزی مانع ایمان آوردن آنان و درخواست آموزش از پروردگارشان نشد، مگر [کبر و دشمنی آنان با حق که در چنان فضایی آکنده از کبر و دشمنی گویی انتظار می‌بردند] که روش‌های [جاری ما در عذاب] پیشینیان [متکبر کفر پیشه] به سراغشان آید، یا عذاب رویاروی به آنان رسد [تا آن زمان ایمان بیاورند و درخواست آموزش کنند].

و ما پیامبران را جز مژده رسان و بیم دهنده نمی‌فرستیم، و آنان که کافرنند به وسیله سخن باطل، ستیزه جویی و نزاع می‌کنند تا به وسیله آن حق را تباه کنند! و آیات من و عذاب‌هایی که به آن بیمشان داده‌اند، به مسخره گرفتند.

و کیست ستمکارتر از کسی که به وسیله آیات پروردگارش پند داده شود، ولی از آنها روی برگرداند و دست آورد پیشین خود را [که کفر، جدال و ستیز با حق است] فراموش کند؟ به راستی ما بر دل‌های آنان پوشش‌هایی قرار داده‌ایم تا قرآن را نفهمند، و در گوش‌هایشان سنگینی نهادیم [تا آن را نشنوند]؛ و اگر آنان را به راه هدایت فراخوانی، هرگز و هیچ گاه هدایت نیابند.

و پروردگارت بسیار آمرزنده [و] صاحب رحمت است. اگر می‌خواست آنان را به کیفر گناھانی که مرتکب شده‌اند، مواخذه کند، قطعاً در عذابشان شتاب می نمود [اما چنین نمی‌کند]، بلکه آنان را وعده گاهی است که هرگز در برابر آن کمترین پناھگاهی نخواهند یافت.

و آن شهرها [یی که داستانشان را بر تو خواندیم] هنگامی که اهل آنها [با کفر و تکذیب آیات خدا] به خود ستم ورزیدند، هلاکشان کردیم، و برای هلاکتشان وقتی معلوم مقرر نمودیم.

و [یاد کن] هنگامی را که موسی به جوان [خدمت گزار] خود گفت: همواره می‌روم تا به محل برخورد آن دو دریا برسم [چه اینکه زود برسم] یا روزگاری طولانی به سفرم ادامه دهم، [در هر حال می‌روم تا برای تحصیل دانش بیشتر، عبد صالح حق را بیابم].

پس هنگامی که به محل برخورد دو دریا رسیدند، ماهی خود را [که برای خوردن فراهم کرده بودند] از یاد بردند، [آن] ماهی راه خود را [به طور سرازیر] در دریا پیش گرفت.

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ ءَاتِنَا غَدَاءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا نَصَبًا

قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْخُبْرَ وَمَا أُنْذِرِيهِ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا

قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَأَرْتَدَّا عَلَىٰ ءَثَارِهِمَا قَصَصًا

فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَا ءَاتِيْنَهُ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنَ لَّدُنَّا عِلْمًا

قَالَ لَهُ مُوسَىٰ هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰ أَنْ تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا

قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا

وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ ۗ خُبْرًا

قَالَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا

قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا

فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا ۖ قَالَ أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا

قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا

فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ ۖ قَالَ أَقْتَلْتَنِي نَفْسًا وَرَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَّقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُكْرًا

وقتی [از آنجا] گذشتند، موسی به خدمت گزارش گفت: غذای صبح گاهی ما را بیاور که از این سفرمان سختی و خستگی بسیار دیدیم.

خدمت گزارش گفت: آیا ندانستی چون کنار آن سنگ جای گرفتیم، من ماهی را از یاد بردم و آن با وضعی شگفت انگیز راه خود را در دریا گرفت و رفت، و جز شیطان از خاطرم نبرد که آن را به یاد داشته باشم.

موسی گفت: این [جای فراموش کردن ماهی] همان است که ما در طلبش بودیم. پس با پی گرفتن جای پای خود [از راهی که آمده بودند] برگشتند.

پس بنده‌ای از بندگان ما را یافتند که او را از نزد خود رحمتی داده و از پیشگاه خود دانشی ویژه به او آموخته بودیم.

موسی به او گفت: آیا [اذن می‌دهی که] من تو را [به این هدف] پیروی کنم که از آنچه به تو آموخته‌اند، مایه رشدی به من بیاموزی؟

گفت: [ای موسی!] تو هرگز نمی‌توانی بر همراهی من شکیبایی ورزی.

و چگونه می‌توانی بر چیزی که به آن احاطه [علمی] نداری شکیبایی ورزی؟

گفت: اگر خدا بخواهد، مرا شکیبا خواهی یافت، و هیچ فرمانی را از تو مخالفت نخواهم کرد.

گفت: [ای موسی!] اگر دنبال من آمدی، از هیچ چیز از من پرس تا خودم درباره [حقیقت] آن با تو آغاز سخن کنم.

پس هر دو به راه افتادند تا وقتی که در کشتی سوار شدند، او شکافی در کشتی ایجاد کرد. موسی گفت: آیا آن را شکافتی تا سرنشینانش را غرق کنی؟ به راستی که کاری بسیار زشت کردی!

گفت: [ای موسی!] آیا نگفتم که تو هرگز نمی‌توانی بر همراهی من شکیبایی ورزی؟

گفت: مرا بر آنچه از یاد بردم، مؤاخذه مکن و در کارم به من سخت مگیر.

پس [هر دو] به راه افتادند تا [زمانی که] به نوجوانی برخوردند؛ پس [بنده ما] او را کشت. موسی گفت: آیا شخص بی‌گناهی را بدون آنکه کسی را کشته باشد، کشتی؟ به راستی که کاری بسیار ناپسند مرتکب شدی!

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَّكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا

۷۶

قَالَ إِنْ سَأَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَحِّبْنِي ۖ قَدْ بَلَغْتَ مِن لَّدُنِّي عُذْرًا

۷۷

فَأَنْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطَعَمَا أَهْلَهَا فَأَبَوْا أَنْ يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَ فَأَقَامَهُ ۚ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا

۷۸

قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ ۚ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا

۷۹

أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرْدَتْ أَنْ أُعْيِبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا

۸۰

وَأَمَّا الْوَالِدُ الْكَافِرُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا

۸۱

فَأَرَدْنَا أَنْ يُبَدِّلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِّنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا

۸۲

وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۚ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ۚ ذَٰلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا

۸۳
۲۶۲

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ ذِي الْقُرْنَيْنِ ۖ قُلْ سَأَتْلُوا عَلَيْكُم مِّنْهُ ذِكْرًا

گفت: [ای موسیٰ!] آیا نگفتم که تو هرگز نمی‌توانی بر همراهی من شکیبایی کنی؟

گفت: بعد از این اگر چیزی از تو پرسیدم، دیگر با من مصاحبت مکن [برای آنکه] از جانب من به عذر قابل قبولی رسیده‌ای [و برای جدا شدن از من دلیل قاطعی داری.]

پس [هر دو] به راه افتادند تا هنگامی که به مردم شهری رسیدند، از مردمش خوراک خواستند و آنان از اینکه آن دو را مهمان کنند، خودداری کردند. پس در آن شهر، دیواری یافتند که می‌خواست فرو ریزد، پس او آن را [به گونه ای] استوار کرد [که فرو نریزد]. موسی گفت: اگر می‌خواستی برای تعمیر آن دیوار، مزدی می‌گرفتی [که برای خود خوراک فراهم آوریم.]

گفت: [ای موسیٰ!] اکنون زمان جدایی میان من و توست؛ به زودی تو را به تفسیر و علت آنچه نتوانستی بر آن شکیبایی ورزی، آگاه می‌کنم.

اما آن کشتی، از بی نوایانی بود که [با آن] در دریا کار می‌کردند و در برابرشان پادشاهی بود که هر کشتی سالم و بی عیبی را غاصبانه تصرف می‌کرد، من خواستم معیوبش کنم [تا به دست آن ستم گر نیفتد.]

و اما [آن] نوجوان [که او را کُشتم]، پدر و مادرش مؤمن بودند، پس ترسیدم که آن دو را [در آینده] به طغیان و کفر بکشاند.

پس خواستیم پروردگارشان پاک تر و مهربان تر از او را به آنان عوض دهد.

و اما آن دیوار از دو نوجوان یتیم در این شهر بود، و زیرش گنجی متعلق به آن دو قرار داشت، و پدرشان مردی شایسته بود، پس پروردگارت خواست که آن دو یتیم به حد رشد رسند وگنجشان را به سبب مهر [ی که] پروردگارت [به آن دو] داشت بیرون آورند؛ و من این را از پیش خود انجام ندادم. این است تفسیر و علت آنچه نتوانستی بر آن شکیبایی ورزی.

و از تو درباره ذوالقرنین می‌پرسند؛ بگو: به زودی بخشی از سرگذشت او را [به وسیله آیاتی از قرآن] برای شما می‌خوانم.

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُو فِي الْأَرْضِ وَعَاتَيْنَاهُ مِن كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا

۸۵ فَاتَّبَعَ سَبَبًا

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ

۸۶ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَبْدَأُ الْقَرْنَيْنِ إِنَّمَا أَنْ تُعَذِّبَ وَإِنَّمَا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا

قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِۦ فَيُعَذِّبُهُ

۸۷ عَذَابًا نُّكَرًا

وَأَمَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءُ الْحُسْنَىٰ وَسَنَقُولُ

۸۸ لَهُ مِن أَمْرِنَا يُسْرًا

۸۹ ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَّمْ

۹۰ نَجْعَلْ لَهُم مِّن دُونِهَا سِتْرًا

۹۱ كَذَٰلِكَ ۖ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا

۹۲ ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِن دُونِهِمَا قَوْمًا لَّا

۹۳ يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا

قَالُوا يَبْدَأُ الْقَرْنَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي

۹۴ الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُم سَدًّا

قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ

۹۵ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا

ءَاتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ

۹۶ أَنْفُخُوا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ ءَاتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا

۹۷ فَمَا اسْطَلْعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطْلَعُوا لَهُو نَقَبًا

ما به او در زمین، قدرت و تمکّن دادیم و از هر چیزی [که برای رسیدن به هدف‌هایش نیازمند به آن بود] وسیله‌ای به او عطا کردیم.

پس [با توسل به وسیله،] راهی را [برای سفر به غرب] دنبال کرد.

تا زمانی که به محل غروب خورشید رسید [منظره غروب] خورشید را چنین یافت که در چشمه‌ای گرم و لجن آلود غروب می‌کند، و نزد آن قومی را یافت [که فساد و ستم می‌کردند]. گفتیم: ای ذوالقرنین! یا [این قوم را به کیفر فساد و ستمشان] عذاب می‌کنی و یا در میانشان شیوه‌ای نیک در پیش می‌گیری.

ذوالقرنین گفت: اما هر که [با کفر، فساد و گناه] ستم کرده، عذابش می‌کنیم، آن گاه به سوی پروردگارش بازگردانده می‌شود، پس او را عذابی سخت خواهد کرد.

و اما هر که ایمان آورده و کار شایسته انجام داده است، پس بهترین پاداش برای اوست، و ما هم از سوی خود تکلیفی آسان به او خواهیم داد.

پس [باز هم با توسل به وسیله] راهی را [برای سفر به شرق] دنبال کرد.

تا زمانی که به محل طلوع خورشید رسید، آن را یافت که بر قومی طلوع می‌کند که در برابر آن پوششی [از مسکن و لباس] برای آنان قرار نداده‌ایم.

[سرگذشت ذوالقرنین و ملت‌ها] این گونه [بود]، و یقیناً ما به آنچه [از وسایل و امکانات مادی و معنوی] نزد او بود، احاطه [علمی] داشتیم.

سپس [با توسل به وسیله،] راهی را [برای سفر دیگر] دنبال کرد.

تا زمانی که میان دو کوه رسید، نزد آن دو کوه، قومی را یافت که هیچ سخنی را به آسانی نمی‌فهمیدند.

[آنان با رمز، اشاره و با هر وسیله‌ای که ممکن بود] گفتند: ای ذوالقرنین! یاجوج و ماجوج [با کشتن و غارت و تخریب] در این سرزمین فساد می‌کنند؛ آیا می‌پذیری که ما مزدی برایت قرار دهیم تا میان ما و آنان سدّی بسازی؟

گفت: آنچه پروردگارم مرا در آن تمکّن و قدرت داده [از مزد شما] بهتر است؛ پس شما مرا با نیرویی یاری دهید [تا] میان شما و آنان سدّی سخت و استوار قرار دهم.

برای من قطعه‌های [بزرگ] آهن بیاورید [و در شکاف این دو کوه بریزید، پس آوردند و ریختند] تا زمانی که میان آن دو کوه را هم سطح و برابر کرد، گفت: [در کوره‌ها] بدمید تا وقتی که آن [قطعه‌های آهن] را چون آتش سرخ کرد. گفت: برایم مس گداخته شده بیاورید تا روی آن بریزم.

[هنگامی که سد ساخته شد] یاجوج و ماجوج نتوانستند بر آن بالا روند، و نتوانستند در آن رخنه‌ای وارد کنند.

وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَهُمْ جَمْعًا

۹۹
حزب
۱۲۲

وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا

۱۰۰

الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَن ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا

۱۰۱

أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنَ دُونِ أَوْلِيَائِهِ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا

۱۰۲
ر۲۶۳

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا

الَّذِينَ ضَلَّ سَعِيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يُحْسِبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا

۱۰۳

أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَزَنًا

۱۰۴

ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا عَآيَتِي وَرُسُلِي هُزُورًا

۱۰۵

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا

۱۰۶

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا

قُلْ لَّوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِّكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَن تَنفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا

۱۰۷

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهٌُ وَاحِدٌ فَمَن كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ ۚ أَحَدًا

۱۰۸

قُلْ لَّوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِّكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَن تَنفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا

۱۰۹

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهٌُ وَاحِدٌ فَمَن كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ ۚ أَحَدًا

۱۱۰

و در آن روز که برخی با برخی دیگر درهم و مخلوط، موج می‌زنند، رهایشان می‌کنیم و در صور دمیده شود، پس همه آنان را [در عرصه قیامت] گرد می‌آوریم.

و دوزخ را در آن روز [به صورتی بسیار ترسناک] برای کافران آشکار می‌کنیم.

همان کسانی که دیده [بصیرت] شان از یاد من در پرده [غفلت] بود، و نمی‌توانستند [سخن خدا را] بشنوند.

و در آن روز که برخی با برخی دیگر درهم و مخلوط، موج می‌زنند، رهایشان می‌کنیم و در صور دمیده شود، پس همه آنان را [در عرصه قیامت] گرد می‌آوریم.

همان کسانی که دیده [بصیرت] شان از یاد من در پرده [غفلت] بود، و نمی‌توانستند [سخن خدا را] بشنوند.

آیا کسانی که کافرند، پنداشته‌اند که بندگانم را، به جای من سرپرستان خود می‌گیرند [برای آنان در دنیا و آخرت کاری انجام می‌دهند؟! چنین نیست قطعاً] ما دوزخ را برای پذیرایی کافران آماده کرده‌ایم.

و در آن روز که برخی با برخی دیگر درهم و مخلوط، موج می‌زنند، رهایشان می‌کنیم و در صور دمیده شود، پس همه آنان را [در عرصه قیامت] گرد می‌آوریم.

همان کسانی که دیده [بصیرت] شان از یاد من در پرده [غفلت] بود، و نمی‌توانستند [سخن خدا را] بشنوند.

آیا کسانی که کافرند، پنداشته‌اند که بندگانم را، به جای من سرپرستان خود می‌گیرند [برای آنان در دنیا و آخرت کاری انجام می‌دهند؟! چنین نیست قطعاً] ما دوزخ را برای پذیرایی کافران آماده کرده‌ایم.

و در آن روز که برخی با برخی دیگر درهم و مخلوط، موج می‌زنند، رهایشان می‌کنیم و در صور دمیده شود، پس همه آنان را [در عرصه قیامت] گرد می‌آوریم.

همان کسانی که دیده [بصیرت] شان از یاد من در پرده [غفلت] بود، و نمی‌توانستند [سخن خدا را] بشنوند.

آیا کسانی که کافرند، پنداشته‌اند که بندگانم را، به جای من سرپرستان خود می‌گیرند [برای آنان در دنیا و آخرت کاری انجام می‌دهند؟! چنین نیست قطعاً] ما دوزخ را برای پذیرایی کافران آماده کرده‌ایم.

و در آن روز که برخی با برخی دیگر درهم و مخلوط، موج می‌زنند، رهایشان می‌کنیم و در صور دمیده شود، پس همه آنان را [در عرصه قیامت] گرد می‌آوریم.

همان کسانی که دیده [بصیرت] شان از یاد من در پرده [غفلت] بود، و نمی‌توانستند [سخن خدا را] بشنوند.

آیا کسانی که کافرند، پنداشته‌اند که بندگانم را، به جای من سرپرستان خود می‌گیرند [برای آنان در دنیا و آخرت کاری انجام می‌دهند؟! چنین نیست قطعاً] ما دوزخ را برای پذیرایی کافران آماده کرده‌ایم.

کهیعض

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کهیعض

۱
۲۶۴۲

ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ وَزَكَرِيَّا

۲

إِذْ نَادَى رَبَّهُ وَنِدَاءً خَفِيًّا

۳

قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا

۴

وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوْلَىٰ مِن وَرَائِي وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا

۵

يَرِثُنِي وَيَرِثُ مِنْ عَالِ يَعْقُوبَ ۖ وَأَجْعَلُهُ رَبِّ رَضِيًّا

۶

يٰۤزَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ أَسمُهُ يَحْيَىٰ لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِن قَبْلُ سَمِيًّا

۷

قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا

۸

قَالَ كَذٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَىٰ هَٰئِنِّ وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِن قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا

۹

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّيٓ ءَايَةً ۖ قَالَ ءَايَتُكَ ۤأَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَ لَيَالٍ سَوِيًّا

۱۰

فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِۦ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ أَن سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا

۱۱

[آیاتی که بر تو خوانده می‌شود] یاد رحمت پروردگارت بر بنده‌اش زکریاست.

هنگامی که پروردگارش را با دعایی پنهان خواند،

گفت: پروردگارا! به راستی استخوانم سست شده و [موی] سرم از پیری سپید گشته، و پروردگارا! هیچ گاه درباره دعا به پیشگاهت [از اجابت] محروم و بی بهره نبودم.

و همانا من پس از خود از خویشاوندانم بیمناکم، و همسرم [از شروع زندگی] نازا بوده است، پس مرا از سوی خود فرزندی عطا کن.

که از من و خاندان یعقوب ارث ببرد، و او را پروردگارا! [از هر جهت] مورد رضایت [خود] قرار ده.

ای زکریا! ما تو را به پسری که نامش یحیی است، مژده می‌دهیم، [و] پیش از این همنامی‌برای او قرار نداده‌ایم.

گفت: پروردگارا! چگونه برایم پسری خواهد بود در حالی که همسرم نازا بوده است و خود نیز از پیری به فرتوتی رسیده‌ام؟!

[فرشته وحی به او] گفت: چنین است [که گفتی، ولی] پروردگارت فرمود: این [کار] بر من آسان است، و همانا تو را پیش از این در حالی که چیزی نبودی آفریدم.

گفت: پروردگارا! برای من نشانه‌ای قرار ده. گفت: نشانه تو این است که سه شبانه روز در حالی که سالم هستی، قدرت سخن گفتن با مردم نخواهی داشت.

پس [به دنبال ناتوانی از سخن گفتن] از عبادتگاهش بر قومش درآمد و به آنان اشاره کرد که صبح و شام خدا را تسبیح گویند.

يَٰحَيُّ خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ ۖ وَءَاتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا

وَحَنَانًا مِّنَ لَّدُنَّا وَزَكَاةً ۖ وَكَانَ تَقِيًّا ۝١٣

۱۴ وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا

١٥ وَسَلَّمَ عَلَيْهِ يَوْمٌ وَلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا

وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ اتَّخَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا

فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا

١٨ قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا

۱۹ قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا

قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ۚ

قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَىٰ هَيْنَ ۖ وَلَنَجْعَلَنَّهُ ءَايَةً لِلنَّاسِ
وَرَحْمَةً مِنَّا ۚ وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا

۲۲ حزب
فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا

فَاجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ يَلِيتَنِي مِثُّ
قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَّنْسِيًّا

فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ۚ

وَهَزَى إِلَيْكَ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسْقِطُ عَلَيْكَ رَطْبًا جَنِيًّا ۝ ٢٥

ای یحیی! کتاب را به قوت و نیرومندی بگیر؛ و به او در حالی که کودک بود، حکمت دادیم.

و از سوی خود مهرورزی [به همه مردم] و پاکی و شایستگی
[به او عطا کردیم] و او همواره پرهیزکار بود.

و به پدر و مادرش نیکوکار بود و سرکش و نافرمان نبود.

و بر او سلام باد روزی که زاده شد، و روزی که می میرد، و روزی که زنده برانگیخته می شود.

و در این کتاب [سرگذشت] مریم را یاد کن هنگامی که از خانواده‌اش [در] مکان شرقی کناره گرفت.

و جدا از آنان پوشش و پرده‌ای برای خود قرار داد. و ما روح خود را به سوی او فرستادیم، پس برای او [به صورت] بشری خوش اندام و معتدل نمودار شد.

مریم گفت: همانا من از تو به [خدای] رحمان پناه می‌برم، اگر پرهیزکار هستی [از من فاصله بگیر].

گفت: جز این نیست که من فرستاده پروردگار تو هستم
برای آنکه پسری پاک و پاکیزه به تو ببخشم.

گفت: چگونه برای من پسری خواهد بود در حالی که نه هیچ
بشری با من ازدواج کرده است و نه بدکار بوده ام.

گفت: چنین است [که گفتی، ولی] پروردگارت فرموده است: این کار بر من آسان است و [فرزندی بدون ازدواج به او بخشیدن] برای این [است] که او را نشانه‌ای [از قدرت خود] برای مردم و رحمتی از سوی خود قرار دهیم؛ و این کار شدنی است.

پس به عیسی حامله شد و به خاطر او در مکانی دور کناره گرفت.

آن گاه درد زاییدن، او را به ناچار به جانب درخت خرما
کشانید؛ [در آن حال] گفت: ای کاش پیش از این میمردم و
یکسره از خاطره‌ها فراموش شده بودم.

پس کودک از زیر [پای] او ندایش داد: غمگین مباش که
پروردگارت از زیر [پای] تو نهر آبی پدید آورده است [تا]
بیاشامی و شستشو کنی.

و تنه خرما را به سوی خود بجنبان تا برایت خرمای تازه و از بار چیده بریزد.

فَكُلِيْ وَاشْرَبِيْ وَقَرِّيْ عَيْنًاۚ فَاِمَا تَرِيْنَ مِنَ الْبَشَرِ اَحَدًا
فَقُوْلِيْ اِنِّیْ نَذَرْتُ لِلرَّحْمٰنِ صَوْمًا فَلَنْ اُكَلِّمَ الْیَوْمَ اِنْسِیًا

۲۷

فَاَتَتْ بِهٖ قَوْمَهَا تَحْمِلُہٗۚۤ قَالُوْا یٰمَرِیْمُ لَقَدْ جِئْتِ شَیْئًا
فَرِیًّا

۲۸

یَتَّخِذَ هَرُوْنَ مَا کَانَ اَبُوْکَ اَمْرًا سَوِیًّاۚ وَمَا کَانَتْ اُمُّکَ
بَغِیًّا

۲۹

فَاَشَارَتْ اِلَیْہٖۤ قَالُوْا کَیْفَ نُّکَلِّمُ مَنْ کَانَ فِی الْاَمْهِدِ صَبِیًّا

۳۰

قَالَ اِنِّیْ عَبْدُ اللّٰهِ ؕ اَتٰتَنِی الْکِتٰبَ وَجَعَلَنِی نَبِیًّا

۳۱

وَجَعَلَنِی مُبَارَکًا اَیْنَ مَا کُنْتُ وَاَوْصٰنِی بِالصَّلٰوةِ وَالزَّکٰوةِ مَا
دُمْتُ حَیًّا

۳۲

وَبَرًّاۙ بِوَالِدَتِیْ وَلَمْ یَجْعَلِیْ جَبَّارًا شَقِیًّا

۳۳

وَالسَّلَامُ عَلَیْ یَوْمٍ وُلِدْتُ وَیَوْمٍ اَمُوْتُ وَیَوْمٍ اُبْعَثُ حَیًّا

۳۴

ذٰلِکَ عِیْسٰی ابْنُ مَرْیَمَ ؕ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِی فِیْهِ یَمْتَرُوْنَ

۳۵

مَا کَانَ لِلّٰهِ اَنْ یَّتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍۚ سُبْحٰنَہٗ ؕۤ اِذَا قَضٰی اَمْرًا
فَاِنَّمَا یَقُوْلُ لَہٗۤ وَکُنْ فَیَکُوْنُ

۳۶

وَإِنَّ اللّٰهَ رَبِّیْ وَرَبُّکُمْ فَاعْبُدُوْہٗۚ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِیْمٌ

۳۷

فَاٰخْتَلَفَ الْاَحْزَابُ مِنْۢ بَیْنِہُمْۚ فَوَیْلٌ لِّلَّذِیْنَ کَفَرُوْۤا مِنْ
مَّشْہَدِ یَوْمٍ عَظِیْمٍ

۳۸

اَسْمِعْ بِہُمْۙ وَاَبْصِرْ یَوْمَ یَأْتُوْنَۮنَاۚ لَکِنِ الظَّٰلِمُوْنَ الْیَوْمَ فِی
ضَلٰلٍ مُّبِیْنٍ

پس [از آن خرما] بخور و [از آن نهر] بیاشام و خاطرت را شاد و خوش دار، و اگر از مردم کسی را دیدی [که درباره نوزادت پرسید] بگو: من برای [خدای] رحمان روزه [سکوت] نذر کرده ام، پس هرگز امروز با هیچ انسانی سخن نخواهم گفت.

آن گاه نوزاد را در حالی که [در آغوشش] حمل می‌کرد، نزد قومش آورد. گفتند: ای مریم! به راستی که تو کاری شگفت [و بی سابقه و ناپسندی] مرتکب شده ای.

ای خواهر هارون! نه پدرت مرد بدی بود و نه مادرت بدکاره بود [این طفل را از کجا آورده ای؟]

پس مریم به نوزاد اشاره کرد [که از او بپرسید]. گفتند: چگونه با کودکی که در گهواره است، سخن بگوییم؟!

نوزاد [از میان گهواره] گفت: بی‌تردید من بنده خدایم، به من کتاب عطا کرده و مرا پیامبر قرار داده است.

و هر جا که باشم بسیار بابرکت و سودمندم قرار داده، و مرا تا زنده ام به نماز و زکات سفارش کرده است.

و مرا نسبت به مادرم نیکوکار [و خوش رفتار] گردانیده و گردنکش و تیره بختم قرار نداده است.

و سلام بر من روزی که زاده شدم، و روزی که می میرم، و روزی که زنده برانگیخته می‌شوم.

این است عیسی بن مریم، همان قول حق که [یهود و نصاری] درباره او در تردیدند.

خدا را نسزد که هیچ فرزندی [برای خود] برگیرد؛ او منزّه است؛ چون پدید آمدن چیزی را اراده کند، فقط به آن می‌گوید: باش، پس بی درنگ موجود می‌شود.

[عیسی گفت:] بی‌تردید خدا [ی یکتا] پروردگار من و شماست؛ پس او را بپرستید [که] این راهی راست است.

ولی گروه‌هایی از میان آنان [درباره عیسی] اختلاف کردند، پس وای بر کسانی که [با افراط در شأن عیسی] کافر شدند از حضور در روزی بزرگ!

آنان روزی که به سوی ما می‌آیند [نسبت به حقایق] چه شنوا و چه بینا می‌شوند، ولی امروز ستمکاران در گمراهی آشکارند.

وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

۴۰

إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ

۴۱
۲۶۶ر

وَأَذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا

۴۲

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا

۴۳

يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا

۴۴

يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا

۴۵

يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا

۴۶

قَالَ أَرَاغِبٌ أَنْتَ عَنْ ءَالِهَتِي يَا إِبْرَاهِيمُ لَئِنْ لَّمْ تَنْتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا

۴۷

قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا

۴۸

وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا

۴۹

فَلَمَّا أَعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْבُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُوَ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۖ كُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا

۵۰

وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِّن رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا

۵۱
۲۶۷ر

وَأَذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا

و آنان را از روز حسرت آن گاه که کار از کار بگذرد بترسان، در حالی که آنان در بی خبری [شدیدی] هستند و ایمان نمی‌آورند.

یقیناً ماییم که زمین و همه کسانی را که روی آن قرار دارند به میراث می‌بریم و [همه] به سوی ما بازگردانده می‌شوند.

و در این کتاب، [سرگذشت] ابراهیم را یاد کن، یقیناً او بسیار راستگو و پیامبر بود.

آن گاه که به پدر [خوانده] اش گفت: پدرم! چرا چیزی را که نمی‌شنود و نمی‌بیند و نمی‌تواند هیچ آسیب و گزندى را از تو برطرف کند، می‌پرستی!؟

پدرم! همانا برای من [از طریق وحی] دانشی آمده که تو را نیامده؛ بنابراین از من پیروی کن تا تو را به راهی راست راهنمایی کنم.

پدرم! شیطان را می‌پرست؛ زیرا شیطان همواره نسبت به خدا نافرمان است.

پدرم! به یقین می‌ترسم که عذابی از سوی [خدای] رحمان به تو برسد، و در نتیجه همنشین شیطان شوی.

گفت: ای ابراهیم! آیا تو از معبودهای من روی گردانی؟ اگر [از بت ستیزی] باز نایستی، قطعاً تو را سنگسار می‌کنم، و [تا از من آسیبی به تو نرسیده] زمانی طولانی از من دور شو.

ابراهیم گفت: سلام بر تو، به زودی از پروردگارم برای تو آمرزش می‌خواهم؛ زیرا او همواره نسبت به من بسیار نیکوکار و مهربان است.

و من از شما و معبودانی که به جای خدا می‌خوانید، کناره می‌گیرم و پروردگارم را می‌خوانم، امید است در خواندن پروردگارم [از اجابت او] محروم و بی بهره نباشم.

پس هنگامی که از آنان و آنچه جز خدا می‌پرستیدند، کناره گرفت، اسحاق و یعقوب را به او بخشیدیم وهر یک را پیامبر قرار دادیم.

و به آنان از رحمت خود بخشیدیم، و برای آنان [در میان مردم] نامی نیک و ستایشی والامرتبه قرار دادیم.

و در این کتاب، [سرگذشت] موسی را یاد کن، بی‌تردید او انسانی خالص شده و فرستاده‌ای پیامبر بود.

وَنَدَيْتَهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا

۵۳

وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا

۵۴

وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا

۵۵

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا

۵۶

وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا

۵۷

وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا

۵۸

سجده
مستحب

أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَةِ ءَادَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَءِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَاتُ الرَّحْمَنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا ۝

۵۹

حزب
۱۲۴

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ ۖ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا

۶۰

إِلَّا مَنْ تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا

۶۱

جَنَّتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ ۚ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا

۶۲

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا ۖ وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا

۶۳

تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا

۶۴

وَمَا نَنْزِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ ۚ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ ۚ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا

و او را از جانب راست طور ندا کردیم، و او را در حالی که با وی راز گفتیم، مقرب خود قرار دادیم.

و از رحمت خود برادرش هارون را که دارای مقام پیامبری بود، به او بخشیدیم.

و در این کتاب، [سرگذشت] اسماعیل را یاد کن، که او وفا کننده به عهد و فرستاده‌ای پیامبر بود.

و همواره خانواده‌اش را به نماز و زکات فرمان می‌داد، و نزد پروردگارش پسندیده بود.

و در این کتاب، [سرگذشت] ادریس را یاد کن، که او بسیار راستگو و پیامبر بود.

و او را به جایگاه و مقام بلندی ارتقا دادیم.

اینان کسانی از پیامبران بودند که خدا به آنان نعمت داد، از نسل آدم و از نسل کسانی که با نوح در کشتی سوار کردیم و از نسل ابراهیم و اسرائیل و از کسانی که آنان را هدایت کردیم و برگزیدیم؛ هنگامی که آیات [خدای] رحمان بر آنان خوانده می‌شد، سجده کنان و گریان به رو می‌افتادند.

سپس بعد از آنان نسلی جایگزین [آنان] شد که نماز را ضایع کردند و از شهوات پیروی نمودند؛ پس [کیفر] گمراهی خود را [که عذاب‌ی دردناک است] خواهند دید.

مگر آنان که توبه کرده و ایمان آورده و کار شایسته انجام داده‌اند، پس آنان به بهشت درآیند و ذره‌ای مورد ستم قرار نمی‌گیرند.

بهشت‌های جاویدی که [خدای] رحمان به بندگانش وعده داده در حالی که اکنون از نظرها پنهان است، یقیناً وعده خدا آمدنی است.

در آنجا کلام لغو و بیهوده‌ای نمی‌شنوند، بلکه آنچه می‌شنوند فقط سلام و درود است؛ و در آنجا صبح و شام، رزقشان برای آنان [آماده] است.

این است بهشتی که به هر کس از بندگان خود که پرهیزکار باشد، به میراث می‌دهیم.

و [ای رسول خدا! ما فرشتگان] جز به فرمان پرودگارت نازل نمی‌شویم. [آگاهی به] آنچه مربوط به آینده ماست و آنچه مربوط به گذشته ماست و آنچه میان گذشته و آینده است، ویژه اوست؛ و پروردگارت هیچ گاه فراموشکار نیست.

رَّبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ ۚ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا

وَيَقُولُ الْإِنْسَنُ أَإِذَا مَا مِثُّ لَسَوْفَ أُخْرَجُ حَيًّا

أَوْ لَا يَذْكُرُ الْإِنْسَنُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْئًا

فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا

ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَنِ عِتِيًّا

ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أُولَىٰ بِهَا صِلِيًّا

وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا

ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثْنًا وَرِعِيًّا

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرُّ مَكَانًا وَأُضْعِفُ جُنْدًا

وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى وَالْبَقِيَّةُ الصَّالِحَةُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَّرَدًّا

[اوست] پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آن دو قرار دارد؛ پس او را بپرست و بر پرستیدنش شکیبا باش. آیا برای او همنامی می‌دانی [که او هم پروردگار آسمان‌ها و زمین باشد؟!]

و انسان می‌گوید: آیا زمانی که بمیرم به راستی زنده [از خاک] بیرونم می‌آورند؟

آیا انسان به یاد نمی‌آورد [و توجه ندارد] که ما او را پیش از این در حالی که چیزی نبود، آفریدیم.

پس به پروردگارت سوگند، آنان را [که بدون دلیل و از روی جهل و نادانی منکر زنده شدن مردگانند] با شیاطین محشور می‌کنیم، سپس آنان را در حالی که به زانو درآمده‌اند، گرداگرد دوزخ حاضر خواهیم کرد.

آن گاه از هر گروهی، آنان که بر خدای رحمان عاصی و سرکش تر بوده‌اند، بیرون می‌کشیم.

سپس ما به کسانی که برای سوختن در دوزخ سزاوارترند، داناتریم.

و هیچ کس از شما نیست مگر آنکه وارد دوزخ می‌شود، [ورود همگان به دوزخ] بر پروردگارت مسلم و حتمی است.

سپس آنان را که [از کفر، شرک، فساد و گناه] پرهیز کردند، نجات می‌دهیم، و ستمکاران را که به زانو درافتاده‌اند، در دوزخ رها می‌کنیم.

و هنگامی که آیات روشن ما را بر آنان می‌خوانند، کافران به آنان که ایمان آورده‌اند، می‌گویند: کدام یک از ما دو گروه، جایگاهش [از جهت مادی] بهتر و مجلس اُنسش [از لحاظ اجتماعی و سیاسی] نیکوتر است؟

و چه بسیار اقوامی را پیش از آنان هلاک کردیم که لوازم زندگی بهتر [و منظر] و ظاهری [خوش نماتر و] نیکوتر داشتند.

بگو: آنان که در گمراهی قرار دارند، باید [خدای] رحمان [بر پایه سنت جاری خود] به آنان مهلتی معین دهد، تا زمانی که آنچه را به آنان وعده داده‌اند ببینند، یا عقوبت و شکنجه [در دنیا] را یا عذاب قیامت را؛ پس به زودی خواهند دانست چه کسی جایگاهش بدتر و سپاهش ناتوان تر است!؟

و آنان که هدایت یافته‌اند، خدا بر هدایتشان می‌افزاید، و اعمال شایسته پایدار نزد پروردگارت از جهت پاداش بهتر و از لحاظ بازدهی نیکوتر است.

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتِيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا

أَطْلَعَ الْغَيْبِ أَمْ أَتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا

كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا

وَنَرِثُهُ ۖ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا

وَأَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ ءَالِهَةً لِّيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا

كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا

أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَؤْزُهُمْ أَزًّا

۸۳

۲۶۹۲

فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ ۖ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا

۸۴

يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا

۸۵

وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وَرِدًّا

۸۶

لَّا يَمْلِكُونَ الشَّفْعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا

۸۷

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا

۸۸

لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا

۸۹

تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ
الْجِبَالُ هَدًّا

۹۰

أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا

۹۱

وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا

۹۲

إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا ءَاتِي الرَّحْمَنِ عَبْدًا

۹۳

لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا

۹۴

وَكُلُّهُمْ ءَاتِيهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَرْدًا

۹۵

آیا دیدی آن کسی را که به آیات ما کافر شد وگفت: [به
خاطر انتخاب آیین شرک و کفر] به من مال و اولاد بسیار
خواهند داد؟

آیا [او درباره رسیدن به مال و اولاد بسیار] بر غیب آگاهی
یافته، یا پیمانی [بر این عطای فراوان] از سوی [خدای]
رحمان دریافت نموده است؟

این چنین نیست [که او می‌گوید]، ما به زودی آنچه را
می‌گوید [در پرونده عملش] خواهیم نوشت و عذابش را
همواره ادامه خواهیم داد.

و آنچه را که [از مال و فرزند] می‌گوید، از او به میراث
می‌بریم، و تنها نزد ما خواهد آمد.

و به جای خدا معبودانی گرفتند تا برای آنان مایه عزت و
توانمندی باشد.

چنین نیست، به زودی [آن معبودان] پرستش آنان را انکار
می‌کنند و دشمنشان خواهند شد.

آیا ندانسته‌ای که ما شیطان‌ها را بر کافران فرستادیم تا
آنان را به شدت به سوی گناهان و شهوات برانگیزند.

بنابراین بر [شکست و هلاکت] آنان شتاب مکن، ما [همه
اعمال و رفتار حتی لحظات عمرشان را] به دقت شماره
می‌کنیم [تا مهلتشان تمام شود و به کیفر آنچه همواره
مرتکب می‌شدند، برسند].

[یاد کن] روزی را که پرهیزکاران را به ضیافت و میهمانی
[خدای] رحمان گرد می‌آوریم.

و مجرمان را تشنه به سوی دوزخ می رانیم.

[شفیعیان در آن روز] قدرت بر شفاعت ندارند مگر کسانی
[مانند پیامبران، امامان، فرشتگان و اولیا] که از نزد
[خدای] رحمان، پیمانی [بر اذن شفاعت] گرفته باشند.

و [مشرکان] گفتند: [خدای] رحمان برای خود فرزندی
گرفته است.

به راستی که چیزی بسیار زشت و نسبتی بس ناروا [به
میان] آورده اید.

نزدیک است آسمان‌ها از این [ادعای بی اصل و سخن ناروا]
پاره پاره شوند، و زمین بشکافد، و کوه‌ها به شدت در هم
بشکنند و فرو ریزند!!

به خاطر آنکه برای [خدای] رحمان فرزندی ادعا کرده‌اند.

و [خدای] رحمان را نسزد که فرزندی اختیار کند.

هیچ کس در آسمان‌ها و زمین نیست مگر اینکه [ذاتاً] بنده
[و مملوک] به سوی [خدای] رحمان می‌آید.

به یقین همه آنان را [با قدرت و دانشش کنترل و] احاطه
نموده و درست و دقیق شماره کرده است.

و روز قیامت همه آنان تنها به پیشگاه او می‌آیند.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحٰتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا

فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ ۖ قَوْمًا لَّدَا

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هَلْ تُحِشُّ مِنْهُمْ مِّنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا

۲۰. طه	طه: طه	مکی	۱۳۵ آیه	۱۰ صفحه
--------	--------	-----	---------	---------

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
طه

مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْءَانَ لِتَشْقَىٰ

إِلَّا تَذْكِرَةً لِّمَن يَخْشَىٰ

تَنزِيلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَىٰ

الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَىٰ

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَىٰ

وَإِنْ تَجَهَّرَ بِأَلْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَىٰ

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۖ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ

وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ

إِذْ رَأَىٰ نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجْدٍ عَلَى النَّارِ هُدًى

فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَمُوسَىٰ

إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طَوًى

قطعاً کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، به زودی [خدای] رحمان برای آنان [در دل‌ها] محبتی قرار خواهد داد.

جز این نیست که ما این [قرآن] را بر زبان تو آسان ساختیم تا به وسیله آن پرهیزکاران را مژده دهی و مردم ستیزه جو را بترسانی.

و چه بسیار ملت‌ها را پیش از آنان [به سبب طغیانشان] هلاک کردیم. آیا کسی از آنان را می‌یابی، یا هیچ زمزمه و صدایی آهسته از آنان می‌شنوی؟

طه

ما قرآن را بر تو نازل نکردیم تا به مشقت و زحمت افتی؛

[بلکه آن را نازل کردیم] تا برای کسی که [از خدا] می‌ترسد، زمینه توجه و یادآوری باشد.

در حالی که به تدریج از سوی کسی نازل شده که زمین و آسمان‌های بلند را آفریده است.

[خدای] رحمان بر تخت فرمانروایی و تدبیر امور آفرینش چیره و مسلط است.

آنچه در آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آن دو و آنچه زیر زمین است، فقط در سیطره مالکیت و فرمانروایی اوست.

و اگر سخن خود را با صدای بلند آشکار کنی [یا پنهان بداری، برای خدا یکسان است]؛ زیرا او پنهان وپنهان تر را می‌داند.

خدای یکتاست که جز او هیچ معبودی نیست، نیکوترین نام‌ها فقط ویژه اوست.

و آیا سرگذشت موسی به تو رسیده است؟

هنگامی که آتشی دید، پس به خانواده‌اش گفت: درنگ کنید؛ بی‌تردید من آتشی دیدم [می‌روم] شاید شعله‌ای از آن را برایتان بیاورم یا نزد آتش [برای پیدا کردن راه] راهنمایی بیابم.

پس چون به آن آتش رسید، ندا داده شد: ای موسی!

به یقین این منم پروردگار تو، پس کفش خود را از پایت بیفکن؛ زیرا تو در وادی مقدس طوی هستی.

إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰ

أَنِ اقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَاقْذِفِيهِ فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّي وَعَدُوٌّ لَهُ ۚ وَأَلْقَيْتُ عَلَيْكَ حُبَّةَ مَنِّی وَلِئُصْنَعَ عَلَىٰ عَيْنِي

إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُ ۖ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا ۚ فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَمْوَسَىٰ

وَأَصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي

أُذْهَبْ أَنتَ وَأَخُوكَ بِآيَاتِي وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي

أُذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ

قَالَا رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَن يُفْرِطَ عَلَيْنَا أَوْ أَن يَطْعَىٰ

قَالَ لَا تَخَافَا إِنَّنِي مَعَكُمَا أَسْمَعُ ۖ وَأَرَىٰ

فَأَتِيَاهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ ۖ قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكَ ۖ وَالسَّلَامُ عَلَىٰ مَنِ اتَّبَعَ ۚ الْهُدَىٰ

إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ

قَالَ فَمَن رَّبُّكُمَا يَمْوَسَىٰ

قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ حَلْقَهُ ۖ ثُمَّ هَدَىٰ

قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ

آن زمان که به مادرت آنچه را که باید الهام می‌شد، الهام کردیم؛

که او را در صندوق بگذار، پس او را به دریا بینداز تا دریا او را به ساحل اندازد، تا دشمن من و دشمن او، وی را بگیرد. و محبویّتی از سوی خود بر تو انداختیم تا [همگان به تو علاقه و محبت ورزند و آنچه را انجام دادم برای این بود که] با مراقبت کامل من پرورش یابی [و ساخته شوی].

آن گاه که خواهرت به سوی کاخ فرعون رفت، و گفت: آیا شما را به کسی که از این نوزاد سرپرستی کند، راهنمایی کنم؟ پس تو را به مادرت برگرداندیم تا خوشحال و شاد شود و غم و غصه نخورد، و کسی [از فرعونیان] را کشتی و ما تو را از اندوه [و نگرانی بر ارتکاب قتل آن مشرک] نجات دادیم، و چنان که باید امتحانت نمودیم، پس سالیانی در میان اهل مدین ماندی، سپس ای موسی! بر اساس تقدیر الهی [برای انتخاب شدن به مقام پیامبری اینجا] آمدی،

و تو را برای [اجرای اهداف] خود ساختم [و انتخاب کردم].

تو و برادرت با معجزات من [برای هدایت گمراهان] بروید، و درباره ذکر من [که ابلاغ وحی است] سستی نورزید.

هر دو به سوی فرعون بروید؛ زیرا او [در برابر خدا] سرکشی کرده است.

پس با گفتاری نرم به او بگویید، امید است که هوشیار شود و [آیین حق را بپذیرد] یا بترسد [و از سرکشی باز ایستد].

گفتند: پروردگارا! ما می‌ترسیم که [پیش از دعوت کردنش به حق] با سخت گیری و شکنجه بر [ضد] ما پیشی گیرد یا بر سرکشی خود بیفزاید.

خدا فرمود: نترسید که من بی‌تردید با شما هستم [سخن او و شما را] می‌شنوم و [اعمالتان را] می‌بینم.

بنابراین [بدون بیم و هراس] به سوی او بروید و بگویید: ما دو نفر فرستاده پروردگار تو هستیم، پس بنی اسرائیل را [از قید بندگی و بردگی خود آزاد کرده] با ما روانه کن و آنان را شکنجه مکن، به راستی ما از سوی پروردگارت معجزه‌ای آورده ایم؛ و درود بر کسی باد که از هدایت [حق] پیروی کند.

مسلماً و یقیناً به ما وحی شده است که عذاب بر کسی است که [آیات حق و پیامبران را] تکذیب کند و از آن رو برگرداند.

فرعون گفت: ای موسی! پروردگار شما دو نفر کیست؟

گفت: پروردگار ما کسی است که به هر موجودی، آفرینش [ویژه] او را [آن گونه که سزاوارش بود] به وی عطا کرده، سپس هدایت نمود.

فرعون [به جای دنبال کردن بحث خدانشناسی، مطلب را منحرف کرد و] گفت: پس حال امت‌های پیشین چگونه است؟

قَالَ عَلِمَهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَى

۵۳

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا
وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّنْ نَّبَاتٍ
شَتَّىٰ

۵۴

كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَمَكُمُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ

۵۵

حزب
۱۲۶
۲۷۲ر

مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً
أُخْرَىٰ

۵۶

وَلَقَدْ أَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ

۵۷

قَالَ أَجِئْتَنَا لِنُخْرِجَنَّا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَمُوسَىٰ

۵۸

فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهِ ۚ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا
تُخْلِفُهُ ۖ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سَوَىٰ

۵۹

قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَن يُحْشَرَ النَّاسُ ضُحَىٰ

۶۰

فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَىٰ

۶۱

قَالَ لَهُم مُّوسَىٰ وَيَلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
فَيُسْحِتَكُم بِعَذَابٍ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَىٰ

۶۲

فَتَنَزَّعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا النَّجْوَىٰ

۶۳

قَالُوا إِنَّ هَٰذِهِ لَسَاحِرَٰنِ يُرِيدَانِ أَن يُخْرِجَاكُم مِّنْ
أَرْضِكُم بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثُلَىٰ

۶۴

فَاجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ اتُّبُوا صَفًّا ۖ وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ
اسْتَعْلَىٰ

موسی گفت: علم و دانش به [حال] آنان در کتابی [مانند
لوح محفوظ] نزد پروردگار من است، که پروردگارم [بر پایه
آن در پاداش دادن و کیفر نمودن] نه اشتباه می‌کند و نه از
یاد می‌برد.

همان کسی که زمین را برای شما بستری گسترده قرار داد،
و برای شما در آن [به خاطر آسان شدن رفت و آمدتان]
راه‌هایی پدید آورد، و از آسمان آبی نازل کرد، پس به
وسیله آن انواعی از روییدنی‌های گوناگون بیرون آوردیم.

[خود از این نعمت‌های فراوان] بخورید و دام هایتان را
بچرانید، یقیناً در این امور نشانه‌هایی [بر توحید، ربوبیت و
قدرت خدا] برای صاحبان خرد است.

شما را از زمین آفریدیم، و به آن باز می‌گردانیم، و بار دیگر
از آن بیرون‌تان می‌آوریم.

و بی‌تردید ما همه معجزات خود را [که در ارتباط با نبوت
موسی و هدایت مردم بود] به فرعون نشان دادیم، ولی آنها
را تکذیب کرد و به پذیرفتنش رضایت نداد.

گفت: ای موسی! آیا به سوی ما آمده‌ای تا ما را به وسیله
جادویت از سرزمینمان بیرون کنی؟

قطعاً ما جادویی مانند آن برایت می‌آوریم، پس میان ما و
خودت در جایی هموار و صاف که نه ما از آن تخلف کنیم و نه
تو، وعده گاهی قرار ده.

موسی گفت: وعده گاه شما روز جشن است [روزی که] همه
مردم را پیش از ظهر گرد هم می‌آورند.

پس فرعون [از مجلس مناظره با موسی] برگشت، پس
نیرنگش را [که جادوگران و ابزار جادویشان بود] گرد آورد،
سپس به وعده گاه باز آمد.

موسی به فرعون و فرعونیان گفت: وای بر شما، بر خدا
دروغ نبندید [که بت‌ها شریک اویند واین معجزات افسون
وجادو است] که با عذابی شدید ریشه کن ونابودتان می‌کند،
و یقیناً کسی که دروغ بست، محروم و نومید شد.

پس فرعونیان میان خود در کارشان [نسبت به موسی] نزاع
و ستیز کردند و این رازگویی را از دیگران پنهان داشتند.

گفتند: مسلماً این دو نفر جادوگرند، می‌خواهند شما را با
جادویشان از سرزمیتتان بیرون کنند و آیین برتر شما را از
بین ببرند.

پس حيله و نیرنگتان را گرد آورید، آن گاه صف کشیده
بیایید که قطعاً امروز کسی کامیاب است که برتری یابد.

قَالُوا يَمُوسَىٰ إِنَّمَا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ

۶۶

قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ

۶۷

فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُّوسَىٰ

۶۸

قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَىٰ

۶۹

وَأَلْقَىٰ مَا فِي يَمِينِكَ تَلَقَّفَ مَا صَنَعُوا^{طه} إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ

۷۰

فَأَلْقَى السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوا ءَامَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَىٰ

۷۱

قَالَ ءَامَنْتُمْ لَهُو قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَا تُقْطَعْنَ أَيْدِيكُمْ وَأَرْجُلُكُمْ مِّنْ خَلْفٍ وَلَا تُصَلِّبْنَكُمْ فِي جُدُوعِ التَّخْلِ وَلِتَعْلَمَنَّ أَنِنَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَىٰ

۷۲

قَالُوا لَنْ نُؤْثِرَكَ عَلَىٰ مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

۷۳

إِنَّا ءَامَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَايَنَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ

۷۴

إِنَّهُ مَن يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ

۷۵

وَمَن يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَىٰ

۷۶

جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَٰلِكَ جَزَاءُ مَن تَزَكَّىٰ

[ساحران] گفتند: ای موسی! یا تو [عصایت را] می افکنی یا ما نخستین کسی باشیم که [ابزار و وسایل جادویش را] می افکند؟

گفت: بلکه شما بیفکنید. پس [چون افکندند] ناگهان ریسمان‌ها و چوب دستی‌هایشان بر اثر جادویشان در خیال، چنان وانمود شد که با سرعت به راه افتادند.

پس موسی در دلش ترسی احساس کرد.

گفتیم: مترس که بی‌تردید تو برتری.

آنچه را در دست راست داری بیفکن تا همه ساخته‌هایشان را ببلعد؛ یقیناً آنچه را ساخته‌اند [واقعیت ندارد] فقط نیرنگ جادوگر است، و جادوگر هر جا درآید، پیروز نمی‌شود.

[چون عصایش را انداخت و ساخته‌های جادوگران را بلعید، جادوگران از عظمت کار دریافتند که امری است خدایی نه جادویی] پس سجده کنان به رو درافتادند و گفتند: ما به پروردگار هارون و موسی ایمان آوردیم.

[فرعون] گفت: آیا پیش از آنکه به شما اذن دهم، به او ایمان آوردید؟ یقیناً او بزرگ شماس‌ت که به شما جادو آموخته است، پس بی‌تردید دست‌ها و پاهایتان را یکی از راست و یکی از چپ قطع خواهم کرد، و شما را بر تنه‌های درخت خرما خواهم آویخت تا کاملاً بدانید که کدام یک از ما [من یا خدای موسی] عذابش سخت تر و پایدارتر است؟!

گفتند: ما هرگز تو را بر دلایل روشنی که به سوی ما آمده و بر آنکه ما را آفرید، ترجیح نمی‌دهیم؛ پس هر حکمی را که می‌توانی صادر کن، تو فقط در این زندگی دنیا می‌توانی حکم کنی.

بی‌تردید ما به پروردگارمان ایمان آوردیم تا خطاهایمان و آن جادویی که ما را به آن واداشتی بر ما بیامرزد؛ و خدا بهتر وپایدارتر است.

مسلماً کسی که گنه‌کار به پیشگاه پروردگارش بیاید، دوزخ برای اوست که در آن نه می میرد و نه زندگی می‌کند.

و کسانی که مؤمن ببایند در حالی که کارهای شایسته انجام داده‌اند، برای آنان برترین درجات است.

[و آن] بهشت‌های پایداری است که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است که در آن جاودانه اند؛ و این است پاداش کسانی که خود را [با ایمان و عمل صالح از آلودگی‌ها] پاک کرده‌اند.

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي فَاصْرِبْ لَهُمْ
طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَفْ دَرَكًا وَلَا تَخْشَىٰ

۷۸

فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ ۖ فَغَشِيَهُمْ مِّنَ اللَّيْلِ مَا عَاشِيَهُمْ

۷۹

وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ ۖ وَمَا هَدَىٰ

۸۰

يَبْنِي إِسْرَءِيلَ ۚ قَدْ أَنْجَيْنَاكَ مِّنْ عَذَابِكُمْ ۖ وَوَعَدْنَاكَ
جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَىٰ

۸۱

كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ
عَلَيْكُمْ غَضَبِي ۖ وَمَن يَحِلِّ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَىٰ

۸۲

وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَىٰ

۸۳

حزب
۱۲۷

وَمَا أَعَجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ يَمُوسَىٰ

۸۴

قَالَ هُمْ أُولَاءِ عَلَىٰ أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَىٰ

۸۵

قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِن بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ

۸۶

فَرَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَنَ أَسَفًا ۚ قَالَ يَقَوْمُ أَلَمْ
يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا أَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ أَمْ
أَرَدْتُمْ أَن يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُمُ
مَّوْعِدِي

۸۷

قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا وَلَكِنَّا حُمِلْنَا أَوْزَارًا مِّن
زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا فَكَذَلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ

و همانا به موسی وحی کردیم که بندگانم را شبانه [از مصر] حرکت بده، و برای آنان راهی خشک در دریا قرار ده که [در آن موقعیت] نه از رسیدن فرعونیان بترسی و نه از غرق شدن بهراسی.

پس فرعون با لشکریانش آنان را دنبال کرد، و [بخشی] از دریا آنان را فروگرفت، چه فروگرفتنی!

و فرعون، قومش را گمراه کرد و راهنمایی ننمود.

ای بنی اسرائیل! به راستی شما را از دشمنتان نجات دادیم، و با شما در جانب راست طور وعده گذاشتیم و ترنجبین و مرغ بریان را بر شما نازل کردیم،

[و گفتیم:] از خوردنی‌های پاکیزه [و مطبوع] که روزی شما نمودیم، بخورید و در [مورد] آن از حدود الهی تجاوز نکنید که خشم من بر شما فرود آید، و کسی که خشم من بر او فرود آید، یقیناً هلاک شده است.

و مسلماً من آمرزنده کسی هستم که توبه کرد و ایمان آورد و کار شایسته انجام داد، سپس در راه مستقیم پایداری و استقامت ورزید.

ای موسی! چه چیز تو را شتابان کرد که قبل از قوم خود [در آمدن به کوه طور] پیشی گرفتی؟

گفت: پروردگارا! من به سوی تو شتافتم تا خشنود شوی. آنان گروهی هستند که اینک به دنبال من می‌آیند.

[خدا] گفت: ای موسی! ما به راستی قوم تو را پس از آمدن تو امتحان کردیم و سامری آنان را گمراه کرد.

پس موسی خشمگین و اندوهناک به سوی قومش بازگشت، گفت: ای قوم من! آیا پروردگارتان به شما [درباره نزول تورات] وعده‌ای نیکو نداد؟ آیا زمان آن وعده بر شما طولانی آمد یا خواستید که خشمی از پروردگارتان بر شما فرود آید که با وعده من مخالفت کردید؟!

گفتند: ما با اراده خود با وعده تو مخالفت نکردیم، بلکه ما را وادار کردند که بارهایی سنگین از زیور و زینت این قوم را حمل کنیم، پس آنان را [در آتش] انداختیم و به همین صورت سامری هم [آنچه از زیور و زینت داشت] در آتش انداخت.

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُم
وَإِلَهُ مُوسَىٰ فَنَسِيَ

۸۹

أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا
نَفْعًا

۹۰
۲۷۴ر

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ يَقَوْمُ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ
رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي

۹۱

قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ

۹۲

قَالَ يَهْرُونُ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا

۹۳

أَلَّا تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي

۹۴

قَالَ يَبْنَؤُمْ لَا تَأْخُذْ بِلِحَيَّتِي وَلَا بِرَأْسِيَّ إِنِّي خَشِيتُ أَنْ
تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي

۹۵

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَسْمِرِي

۹۶

قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ
الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي

۹۷

قَالَ فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَوةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ
لَكَ مَوْعِدًا لَّنْ تُخْلَفَهُ وَانْظُرْ إِلَىٰ إِلَهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ
عَاكِفًا لَّنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا

۹۸

إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا

پس برای آنان مجسمه گوساله‌ای که صدای گاو داشت
بیرون آورد، آن گاه [او و پیروانش] گفتند: این معبود شما
و معبود موسی است که [موسی آن را] فراموش کرد [به
این خاطر برای طلب معبود به طور رفت.

پس آیا درک نمی‌کنند [و نمی‌فهمند] که [گوساله، هنگامی
که آن را می‌خوانند] پاسخی به آنان نمی‌دهد و مالک و
صاحب اختیار هیچ سود و زیانی برای آنان نیست؟!

و به راستی هارون پیش از این به آنان گفته بود: ای قوم
من! شما به وسیله این گوساله مورد امتحان قرار گرفته
اید، و بی‌تردید پروردگارتان [خدای] رحمان است، بنابراین
از من [که پیامبر او هستم] پیروی کنید و فرمانم را اطاعت
نمایید.

گفتند: ما همواره بر پرستیدن گوساله باقی می‌مانیم تا
موسی به سوی ما باز گردد.

[هنگامی که موسی بازگشت، به هارون] گفت: ای هارون!
وقتی دیدی آنان گمراه شدند چه چیز تو را مانع شد،

از اینکه مرا [در برخورد شدید با گمراهان] پیروی کنی؟ آیا
از فرمان من سرپیچی کردی؟

گفت: ای پسر مادرم! نه ریش مرا بگیر و نه سرم را، من
ترسیدم که بگویی: میان بنی اسرائیل تفرقه و جدایی
انداختی و سفارش مرا [در حفظ وحدت بنی اسرائیل]
رعایت نکردی.

[موسی] گفت: ای سامری! سبب کار [بسیار خطرناک] تو چه
بود؟

گفت: من به حقایق و اسراری آگاه شدم که آنان آگاه
نشدند، پس اندکی از دانش و اسرار رسول را گرفتم و [بر
اثر هواپرستی] آن را دور انداختم [و به گوساله سازی
پرداختم]؛ و این گونه نفس من [آن کار بسیار خطرناک را
برای گمراه کردن بنی اسرائیل] در نظرم آراست.

[موسی] گفت: پس [از میان مردم] برو، یقیناً کیفر تو [به
خاطر دور انداختن آثار رسالت و ساختن گوساله] در زندگی
این است که [دچار بیماری مُسری ویژه‌ای شوی تا هر کس
نزدیکت آید بگویی:] به من دست نزنید؛ و تو را وعده گاهی
[از عذاب بسیار سخت قیامت] است که هرگز نسبت به تو
از آن تخلف نخواهد شد، و [اکنون] به معبودت که همواره
ملازمش بودی نگاه کن که حتماً آن را در آتش بسوزانیم،
سپس سوخته‌اش را در دریا می‌پاشیم.

معبود شما فقط خدای یکتاست که جز او معبودی نیست،
دانش او همه چیز را فرا گرفته است.

كَذَٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ ۚ وَقَدْ ءَاتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا

۱۰۰

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وِزْرًا

۱۰۱

خَالِدِينَ فِيهِ ۖ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ حِمْلًا

۱۰۲

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا

۱۰۳

يَتَخَفَتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا

۱۰۴

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا

۱۰۵
۲۷۵ر

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا

۱۰۶

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا

۱۰۷

لَا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا

۱۰۸

يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ ۖ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا

۱۰۹

يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا

۱۱۰

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِـَٔهٖ عِلْمًا

۱۱۱
حزب
۱۲۸

وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ ۚ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا

۱۱۲

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا

۱۱۳

وَكَذَٰلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا

این گونه بخشی از اخبار گذشته را برای تو بیان می‌کنیم و بی‌تردید ذکری [چون قرآن] از نزد خود به تو عطا کردیم.

کسانی که از آن روی برگردانند، مسلماً روز قیامت وزر و وبال سنگینی بر دوش خواهند کشید.

در آن [وزر و وبال،] جاودانه‌اند و چه بد باری روز قیامت برای آنان خواهد بود.

[آن] روزی که در صور دمیده می‌شود و گنهکاران را در آن روز، کبودچشم و نابینا محشور می‌کنیم.

در میان خودشان پنهانی و بسیار آهسته می‌گویند: که [در برزخ] جز ده روز درنگ نکرده اید.

ما به آنچه می‌گویند داناتریم، آن گاه که مُنصف ترینشان می‌گوید: جز یک روز درنگ نکرده اید،

و از تو درباره کوه‌ها می‌پرسند، بگو: پروردگارم آنان را ریشه کن می‌کند و از هم می پاشد.

پس آنها را به صورت دشتی هموار و صاف وامی گذارد،

که در آن هیچ کژی و پستی و بلندی نمی‌بینی.

در آن روز همه انسان‌ها دعوت کننده را که هیچ انحرافی ندارد [برای ورود به محشر] پیروی می‌کنند و صداها در برابر [خدای] رحمان فرو می نشیند و جز صدایی آهسته [چیزی] نمی‌شنوی.

در آن روز شفاعت کسی سودی ندهد مگر آنکه [خدای] رحمان به او اذن دهد و گفتارش را [در مورد شفاعت از دیگران] بپسندد.

[خدا] آنچه را [از احوال و اعمال بندگان] پیش روی آنهاست و آنچه را [از ثواب و کیفر] در آینده دارند، می‌داند و آنان از جهت دانش به او احاطه ندارند،

و همه چهره‌ها در برابر [خدای] زنده قائم به ذات خاضع و فروتن می‌شوند، و کسی که بار ظلم و ستمی با خود برداشت، مسلماً محروم و ناامید شود،

و هر که کارهای شایسته انجام دهد، در حالی که مؤمن باشد، نه از ستمی [درباره حَقّش] بیم و هراس خواهد داشت و نه از کاستی و نقصانی [در اجر و مزدش].

و این گونه آن را قرآنی به زبان عربی [فصیح و گویا] نازل کردیم، و در آن هشدارها و تهدیدهای گوناگون آوردیم، امید است [از عقاید و آرای بی پایه و گناه و طغیان] بپرهیزند، یا برای آنان بیداری و هشیاری پدید آورد.

فَتَعَلَىٰ اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ
أَنْ يُقْضَىٰ إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُل رَّبِّ زِدْنِي عِلْمًا

۱۱۵

وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسَىٰ وَلَمْ نُحِذِّ لَهُ عَزْمًا

۱۱۶
۲۷۶ر

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ
أَبَىٰ

۱۱۷

فَقُلْنَا يٰآدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكَ
مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَىٰ

۱۱۸

إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ

۱۱۹

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَىٰ

۱۲۰

فَوَسَّوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يٰآدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَىٰ شَجَرَةٍ
الْحُلْدِ وَمُلْكٍ لَا يَبْلَىٰ

۱۲۱

فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْءَاتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ
عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصَىٰ آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَىٰ

۱۲۲

ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَىٰ

۱۲۳

قَالَ أَهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فِيمَا
يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا
يَشْقَىٰ

۱۲۴

وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَىٰ

۱۲۵

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَىٰ وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا

برتر و بلند مرتبه است خدا [ی یگانه] که فرمانروای هستی
و حقّ محض است؛ و پیش از آنکه وحی کردن قرآن بر تو
پایان گیرد در خواندنش شتاب مکن، و بگو: پروردگارا!
دانش مرا بیفزای.

یقیناً پیش از این به آدم سفارش کردیم [که از میوه آن
درخت نخورد] پس فراموش کرد و عزمی استوار برای او
نیافتیم.

و [یاد کن] هنگامی را که به فرشتگان گفتیم: برای آدم
سجده کنید. همه سجده کردند مگر ابلیس که روی برتافت.

پس گفتیم: ای آدم! مسلماً این [ابلیس] دشمنی است برای
تو و همسرت، پس شما را از بهشت بیرون نکند که در
مشقت و رنج افتی.

قطعاً برای تو [در این مکان موقعیتی است که] است که نه
گرسنه شوی و نه برهنه گردی.

و نه در آن تشنه شوی و نه دچار آفتاب زدگی گردی.

پس شیطان او را وسوسه کرد، گفت: ای آدم! آیا تو را به
درخت جاودان و سلطنتی که کهنه نمی‌شود، راهنمایی کنم؟

پس هر دو [به سبب وسوسه شیطان] از میوه آن [درخت]
خوردند، در نتیجه شرمگاهشان بر آنان پدیدار شد و شروع
به چسباندن برگ‌های درختان بهشت بر [شرمگاه] خود
کردند. و آدم پروردگارش را نافرمانی کرد و [از رسیدن به
آنچه شیطان به او القا کرده بود] ناکام ماند.

آن گاه پروردگارش او را برگزید و توبه‌اش را پذیرفت و او
را راهنمایی کرد.

[خدا] گفت: هر دو با هم از بهشت [به سوی زمین] فرود
آبید که برخی از شما دشمن برخی دیگرند، پس اگر از سوی
من هدایتی به شما رسید، هر کس از هدایتم پیروی کند،
نه گمراه می‌شود و نه به مشقت و رنج می‌افتد.

و هر کس از هدایت من [که سبب یاد نمودن از من در همه
امور است] روی بگرداند، برای او زندگی تنگ [و سختی]
خواهد بود، و روز قیامت او را نابینا محشور می‌کنیم.

می‌گوید: پروردگارا! برای چه مرا نابینا محشور کردی، در
حالی‌که [در دنیا] بینا بودم؟

قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ ءَايَتُنَا فَنَسِيتَهَا ۖ وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنْسَىٰ

۱۲۷

وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهٖ ۚ
وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَىٰ

۱۲۸

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ
فِي مَسْكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَىٰ

۱۲۹
۲۷۷ر

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى

۱۳۰

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ
الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا ۖ وَمِنْ ءَآثَآئِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ
النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ

۱۳۱

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِۦٓ أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ زَهْرَةَ
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ

۱۳۲

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا ۖ لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا
نَّحْنُ نَرْزُقُكَ ۗ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ

۱۳۳

وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِّن رَّبِّهٖٓ أَوْ لَمْ تَأْتِهِم بِبَيِّنَةٍ مَّا فِي
الصُّحُفِ الْأُولَىٰ

۱۳۴

وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا
أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايَاتِكَ مِن قَبْلِ أَن نَّذِلَّ
وَنُخْزَىٰ

۱۳۵

قُلْ كُلُّ مُتَرَبِّصٍ فَتَرَبَّصُوا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ مَنِ الْأَصْحَابُ
الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَىٰ

[خدا] می‌گوید: همین گونه که آیات ما برای تو آمد و آنها را
فراموش کردی این چنین امروز فراموش می‌شوی.

و کسی را که [از هدایت حق] تجاوز کرده و به آیات
پروردگارش ایمان نیاورده، این گونه کیفر می‌دهیم، و
بی‌تردید عذاب آخرت سخت تر و پایدارتر است.

پس آیا [این حقیقت] سبب هدایتشان نشده است که چه
بسیار امت‌ها را پیش از آنان هلاک کردیم که [اینان] در
مساکن آنان رفت و آمد می‌کنند؟ مسلماً در این [امور]
نشانه‌هایی [عبرت آموز] برای صاحبان خرد است.

و اگر سنت و روشی از پروردگارت [نسبت به تأخیر افتادن
عذاب از آنان] نگذشته بود و نیز مدتی که [برای زندگی
آنان] مشخص و معین شده است، قطعاً عذاب خدا بدون
تأخیر بر آنان لازم و حتم می‌شد.

پس در برابر آنچه [مشرکان] می‌گویند، شکیبا باش، و پیش
از طلوع خورشید و پیش از غروب آن پروردگارت را همراه
با سپاس و ستایش تسبیح گوی، و [نیز] در بخشی از ساعات
شب و اطراف روز تسبیح گوی تا [به سنت‌ها و تدبیرهای او]
خشنود شوی.

دیدگانت را به آنچه برخی از اصناف آنان را بهره مند کردیم
مدوز، [آنچه به آنان داده ایم] شکوفه [بی میوه و زیور و
زینت] دنیاست تا آنان را در آن بیازماییم، و رزق
پروردگارت بهتر و پایدارتر است.

و خانواده ات را به نماز فرمان بده و خود نیز بر آن شکیبایی
ورز؛ از تو رزقی نمی‌طلبیم، ما به تو روزی می‌دهیم و عاقبت
نیک برای پرهیزکاری است.

و [مشرکان] گفتند: چرا [پیامبر] معجزه‌ای از سوی
پروردگارش برای ما نمی‌آورد؟ آیا [این قرآن که] شاهد و
دلیلی روشن بر [معارف] کتاب‌های پیشین [آسمانی است]
برای آنان نیامده؟!

و اگر آنان را پیش از نزول قرآن هلاک می‌کردیم، قطعاً
می‌گفتند: پروردگارا! چرا رسولی به سوی ما نفرستادی تا
پیش از آنکه خوار و رسوا شویم، آیات تو را پیروی کنیم.

بگو: هر یک [از ما و شما] منتظریم، پس منتظر باشید که به
زودی خواهید دانست که رهروان راه راست و ره یافتگان
چه کسانی هستند؟

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ

مَا يَأْتِيهِمْ مِّن ذِكْرِ مِّن رَّبِّهِمْ فُحِّدَتْ إِلَّا أَسْتَمِعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ

لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ وَأَسْرُوا النَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ أَفَتَأْتُونَ السَّحَرَ وَأَنْتُمْ تَبْصِرُونَ

قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

بَلْ قَالُوا أَضْغَتْ أَحْلِمَ بَلِ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بَيَّاتٍ كَمَا أُرْسِلَ الْأَوَّلُونَ

مَا ءَامَنْتُ قَبْلَهُمْ مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِمْ فَسَئَلُوا أَهْلَ الدِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ

ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَّشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ

لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

مردم را [هنگام] حسابرسی [آنچه در مدت عمرشان انجام داده اند] نزدیک شده در حالی که آنان با [فرو افتادن] در غفلت [از دلایل اثبات کننده معاد] روی گردانند.

هیچ یادآوری و پند تازه‌ای از سوی پروردگارشان برای آنان نمی‌آید مگر آنکه آن را می‌شنوند و در حالی که سرگرم بازی هستند [آن را مسخره می‌کنند].

دل‌هایشان [به امور مادی، خوشگذرانی و معصیت] مشغول است؛ و آنان که ستم پیشه‌اند رازگویی خود را پنهان داشتند [و گفتند: آیا این پیامبر جز این است که بشری مانند شماست؟ آیا شما با چشم باز و شناخت و آگاهی به سوی سحر می‌روید؟!]

[پیامبر به آنان] گفت: [رازگویی خود را پنهان نکنید، زیرا] پروردگارم هر سخنی را در آسمان و زمین می‌داند، و او شنوا و داناست.

[مشرکان] گفتند: [نه، قرآن سحر نیست] بلکه خواب‌هایی آشفته و پریشان است، [نه] بلکه آن را به دروغ بربافته، [نه] بلکه او شاعر [خیال پردازی] است، [اگر فرستاده خداست] باید برای ما معجزه‌ای بیاورد مانند معجزه‌هایی که پیامبران گذشته را [با آنها] فرستادند.

پیش از آنان [اهل] هیچ شهری که آن را نابود کردیم [با دیدن معجزه] ایمان نیاوردند؛ پس آیا اینان ایمان می‌آورند؟!

و پیش از تو [برای هدایت مردم] نفرستادیم مگر مردانی را که به آنان وحی می نمودیم. اگر نمی‌دانید از دانایان [به کتاب‌های آسمانی و آگاهان به اخبار پیشینیان] بپرسید [که همه پیامبران از جنس خود بشر بودند، نه فرشته]

و آنان را جسدهایی که غذا نخورند قرار ندادیم، و جاویدان هم نبودند [که از دنیا نروند].

سپس به وعده‌ای که به آنان داده بودیم [که شکست برای دشمنان لجوج و پیروزی برای آنان است] وفا کردیم، و آنان و هر که را می‌خواستیم، نجات دادیم و متجاوزان [از حدود حق] را هلاک کردیم.

بی‌تردید کتابی به سوی شما نازل کردیم که مایه [شرف، بزرگواری، رشد و سعادت] شما در آن است؛ آیا نمی‌اندیشید.

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
ءَاخِرِينَ

فَلَمَّا أَحَسُّوا بَأْسَنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ

لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسْكِنِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَسْأَلُونَ

قَالُوا يَبْوَيْلَنَّا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ

فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خِلْدِينَ

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِعِبِينَ

لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهُوَ لَا تَتَّخِذْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا إِنْ كُنَّا فَلَعِينَ

بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ
وَلَكُمْ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ

يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ

أَمْ اتَّخَذُوا إِلَهَةً مِّنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلَ إِلَهَةٍ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَنَ اللَّهُ رَبِّ
الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ

لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ

أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلَ إِلَهَةٍ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرُ
مَنْ مَعِيَ وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ
فَهُمْ مُّعْرِضُونَ

و چه بسیار از شهرهایی که [اهلش] ستمکار بودند، درهم
شکستیم، و پس از آنان قومی دیگرپدید آوردیم.

پس هنگامی که عذاب ما را احساس کردند، ناگهان از آن
می‌گریختند.

[از روی استهزا و تحقیر به آنان گفتند:] فرار نکنید، و به
سوی زندگی مرقّهی که در آن نازپوروده [و مغرور] بودید و
خانه هایتان بازگردید تا [بار دیگر به وسیله تهیدستان و
مستمندان] از شما درخواست کمک شود [و شما آنان را با
کبر و نخوت برانید].

[با دیدن عذاب فریاد برداشتند و] گفتند: ای وای بر ما که
ما قطعاً ستمکار بودیم!

پس همواره سخنشان همین بود تا آنکه آنان را ریشه کن و
خاموش ساختیم.

و ما آسمان و زمین و آنچه را میان آن دو قرار دارد به بازی
نیافریده‌ایم.

اگر می‌خواستیم بازیچه و سرگرمی انتخاب کنیم، چنان چه،
[بر فرض محال] کننده [این کار] بودیم، آن را از نزد ذاتِ
خود [برابر با شأنمان] انتخاب می‌کردیم [نه از آسمان و
زمین که مملوکِ ما هستند].

نه، بلکه [شان ما این است که] با حق بر باطل می‌کوبیم تا
آن را درهم شکنند [و از هم بپاشد] پس ناگهان باطل نابود
شود؛ و وای بر شما از آنچه [درباره خدا و مخلوقات او به
ناحق] توصیف می‌کنید.

و هر که در آسمان‌ها و زمین است، فقط در سیطره مالکیت و
فرمانروایی اوست، و کسانی که [از فرشتگان] در محضر
اویند از بندگیش تکبر نمی‌ورزند و خسته و درمانده
نمی‌شوند.

شبانه روز او را بی آنکه سست شوند، تسبیح می‌گویند.

آیا معبودانی از زمین اختیار کرده‌اند که آنان مردگان را
زنده می‌کنند؟!

اگر در آسمان و زمین معبودانی جز خدا بود بی‌تردید آن دو
تباه می‌شد؛ پس منزّه است خدای صاحب عرش از آنچه [او
را به ناحق به آن] وصف می‌کنند.

خدا از آنچه انجام می‌دهد، بازخواست نمی‌شود و آنان [در
برابر خدا] بازخواست خواهند شد.

[شگفتا!] آیا به جای خدا معبودانی اختیار کرده اند؟ بگو:
[اگر انتخاب شما حق است] دلیل و برهاتنان را [بر آن]
بیاورید، این [قرآن] یادآور امت من [نسبت به توحید و
نفی شرک] و یادآور امت‌های پیش از من [نسبت به معارف
توحیدی دیگر کتاب‌های آسمانی] است؛ [حق نه این است
که مشرکان می‌گویند] بلکه بیشترشان حق را نمی‌شناسند و
به این سبب از آن روی گردانند.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيْٓ إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ

۲۶

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ ۚ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ

۲۷

لَا يَسْبِقُونَهُۥ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهٖ يَعْمَلُونَ

۲۸

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ أَرْتَضَىٰ وَهُمْ مِنَ خَشِيَّتِهِۦ مُشْفِقُونَ

۲۹
حزب
۱۳۰

وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَٰهُ مِنْ دُونِهِۦ فَذٰلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ كَذٰلِكَ نَجْزِي الظَّٰلِمِيْنَ

۳۰
ر۲۸۰

أَوَلَمْ يَرِ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا ۖ وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ

۳۱

وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيًّ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ

۳۲

وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَّحْفُوظًا ۖ وَهُمْ عَنْ ءَايَاتِهَا مُعْرِضُونَ

۳۳

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۚ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ

۳۴

وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ ۖ أَفَإِنْ مِتَّ فَهُمُ الْخٰلِدُونَ

۳۵

كُلُّ نَفْسٍ ذَٰئِقَةُ الْمَوْتِ ۖ وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً ۖ وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ

و پیش از تو هیچ پیامبری نفرستادیم مگر آنکه به او وحی کردیم که معبودی جز من نیست، پس تنها مرا بپرستید.

و [مشرکان] گفتند: [خدای] رحمان فرشتگان را فرزند خود گرفته است. منزّه است او، [فرشتگان، فرزند خدا نیستند] بلکه بندگانی گرامی و ارجمندند.

در گفتار بر او پیشی نمی‌گیرند، و آنان فقط به فرمان او عمل می‌کنند.

خدا همه گذشته آنان و آینده شان را می‌داند، و جز برای کسی که خدا بپسندد شفاعت نمی‌کنند، و آنان از ترس [عظمت و جلال] او هراسان و بیمناکند.

و هر کس از آنان بگوید: من هم معبودی، غیر از اویم، دوزخ را به آن گوینده کیفر می‌دهیم، و ستمکاران را این گونه مجازات می‌کنیم.

آیا کافران ندانسته‌اند که آسمان‌ها و زمین به هم بسته و پیوسته بودند و ما آن دو را شکافته و از هم باز کردیم و هر چیز زنده‌ای را از آب آفریدیم؟ پس آیا ایمان نمی‌آورند؟

و در زمین کوه‌های استوار پدید آوردیم تا زمین آنان را نلرزاند، و در آن راه‌هایی فراخ و گشاده قرار دادیم تا [به سوی اهداف خود] راه یابند.

و آسمان را سقفی محفوظ قرار دادیم در حالی که آنان [از تأمل و دقت در] نشانه‌های آن [که گواه توحید، ربوبیت و قدرت خداست] روی گردانند.

و اوست که شب و روز و خورشید و ماه را آفرید که هر یک در مداری شناور است.

و پیش از تو برای هیچ بشری جاودانگی قرار ندادیم؛ پس آیا اگر تو بمیری آنان جاویدان خواهند ماند؟!

هر کسی چشنده مرگ است و ما شما را [چنانکه سزاوار است] به نوعی خیر و شر [که تهیدستی، ثروت، سلامت، بیماری، امنیت و بلاست] آزمایش می‌کنیم، و به سوی ما بازگردانده می‌شوید.

وَإِذَا رَأٰكَ الَّذِينَ كَفَرُوا۟ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهٰذَا الَّذِي يَذْكُرُ ءَالِهَتَكُمْ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمٰنِ هُمْ كٰفِرُونَ

۳۷

خُلِقَ الْاِنْسٰنُ مِنْ عَجَلٍ سَاۤوِرِكُمْ ءَايٰتِيْ فَلَا تَسْتَعْجِلُوْا

۳۸

وَيَقُولُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ

۳۹

لَوْ يَعْلَمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا حِيْنَ لَا يَكْفُوْنَ عَنْ وُجُوْهِهُمْ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُھُوْرِهِمْ وَلَا هُمْ يُنصَرُوْنَ

۴۰

بَلْ تَأْتِيْهِمْ بَغْثَةٌ فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُوْنَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنظَرُوْنَ

۴۱

وَلَقَدْ اَسْتَهْزِئْ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِيْنَ سَخِرُوْا مِنْهُمْ مَا كَانُوْا بِهِۦ يَسْتَهْزِئُوْنَ

۴۲
۲۸۱۲

قُلْ مَن يَكْلُوْكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمٰنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُّعْرِضُوْنَ

۴۳

اَمْ لَهُمْ ءَالِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِّنْ دُوْنِنَا لَا يَسْتَطِيعُوْنَ نَصْرَ اَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِّتًا يُصْحَبُوْنَ

۴۴

بَلْ مَتَّعْنَا هَؤُلَاءِ وَاَبَآءَهُمْ حَتّٰى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ ۖ اَفَلَا يَرَوْنَ اَنَّا نَاتِي الْاَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ اَطْرَافِهَا ۚ اَفَهُمُ الْغٰلِبُوْنَ

کافران چون تو را ببینند جز به مسخره ات نمی‌گیرند [و می‌گویند:] آیا این است آن کسی که معبودان شما را [به موجوداتی بی اثر و بی اختیار] یاد می‌کند؟ در حالی که خود به ذکر [خدای] رحمان [که توحید و قرآن است] کافرند [و از این کار، باکی ندارند.]

انسان از شتاب و عجله آفریده شده است [که با نخوت و غرور، عذابم را به شتاب می‌خواهد]؛ به زودی عذاب هایم را به شما نشان خواهم داد، پس [آن را] به شتاب از من نخواهید.

[به پیامبر و مؤمنان] می‌گویند: اگر راست می‌گویید، این وعده کی خواهد بود؟

اگر کافران به آن وقتی که نمی‌توانند آتش را از چهره‌ها و پشتشان باز دارند و یاری هم نمی‌شوند، آگاهی داشتند [عجولانه عذاب را نمی‌خواستند.]

بلکه ناگهان به آنان می‌رسد، پس چنان مبهوتشان می‌کند که نه قدرت دارند آن را بازگردانند، و نه [برای به تأخیر افتادنش] مهلت می‌یابند.

و به راستی پیش از تو پیامبرانی مورد استهزا قرار گرفتند، پس عذابی را که همواره مسخره می‌کردند، استهزا کنندگان را فرا گرفت.

بگو: چه کسی شما را در شب و روز از [عذاب خدای] رحمان محافظت می‌کند؟ بلکه [حقیقت این است که] آنان از یاد پروردگارشان روی گردانند.

آیا برای آنان به جای ما معبودانی هست که آنان را [از عذاب ما] باز دارند در حالی که [آن معبودان] نمی‌توانند خود را یاری دهند و از سوی ما هم پناه داده نمی‌شوند؟

بلکه اینان و پدرانشان را [از انواع نعمت‌ها] بهره مند ساختیم تا جایی که عمرشان طولانی شد [و گمان کردند که نعمت‌ها و عمرشان پایان نمی‌پذیرد]. آیا ندانسته‌اند که ما همواره به زمین می‌پردازیم و از اطراف [و جوانب] آن [که ملت‌ها، اقوام، تمدن‌ها و دانشمندانش هستند] می‌کاهیم؟ پس آیا باز هم آنان پیروزند؟

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُم بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذِرُونَ

۴۶

وَلَيْنَ مَسَّتْهُمُ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ

۴۷

وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَىٰ بِنَا حَاسِبِينَ

۴۸

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَآءَ وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ

۴۹

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِّنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ

۵۰

وَهَذَا ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ أَنزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ

۵۱
حزب
۱۳۱
۲۸۲۲

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا إِبْرَهِيمَ رُشْدَهُ مِن قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ

۵۲

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ

۵۳

قَالُوا وَجَدْنَا ءَابَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ

۵۴

قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَءَابَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

۵۵

قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِينَ

۵۶

قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَىٰ ذَٰلِكُم مِّنَ الشَّاهِدِينَ

۵۷

وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ

بگو: من فقط شما را به وسیله وحی بیم می‌دهم، ولی کران، بانگ دعوت را هنگامی که بیمشان دهند، نمی‌شنوند.

و اگر اندکی از عذاب پروردگارت به آنان برسد، خواهند گفت: ای وای بر ما که قطعاً ستمکار بودیم!

و ترازوهای عدالت را در روز قیامت می نهیم و به هیچ کس هیچ ستمی نمی‌شود؛ و اگر [عمل خوب یا بد] هم وزن دانه خردلی باشد آن را [برای وزن کردن] می‌آوریم، و کافی است که ما حسابگر باشیم.

یقیناً به موسی و هارون [کتابی که] جداکننده [حق از باطل] و نور و مایه یادآوری برای پرهیزکاران [است] عطا کردیم.

همانان که در پنهانی از پروردگارشان می‌ترسند و از قیامت هم بیمناکند.

و این [قرآنی] که آن را نازل کرده‌ایم، ذکر و پندی پرمفعت است؛ آیا باز هم شما منکر آن هستید؟

و مسلماً پیش از این به ابراهیم، رشد و هدایتی [که سزاوارش بود] عطا کردیم؛ و ما به او دانا بودیم.

[یاد کن] زمانی را که به پدرش و قومش گفت: این مجسمه‌هایی که شما ملازم پرستش آنها شده اید، چیست؟

گفتند: پدرانمان را پرستش کنندگان آنها یافتیم [لذا به پیروی از پدرانمان آنها را می‌پرستیم!!]

گفت: به یقین شما و پدرانتان در گمراهی آشکاری هستید.

گفتند: آیا حق را برای ما آورده‌ای یا شوخی می‌کنی؟!

گفت: [شوخی نمی‌کنم] بلکه پروردگارتان همان پروردگار آسمان‌ها و زمین است، همان که آنها را آفرید و من بر این [حقیقت] از گواهی دهندگانم.

سوگند به خدا پس از آنکه [به بتخانه] پشت کردید و رفتید، درباره بت هایتان تدبیری خواهم کرد.

فَجَعَلَهُمْ جُذَذًا إِلَّا كَبِيرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ

۵۹

قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ

۶۰

قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ وَابْرَاهِيمُ

۶۱

قَالُوا فَأْتُوا بِهِ عَلَى أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ

۶۲

قَالُوا ءَأَنْتَ فَعَلْتَ هَذَا بِآلِهَتِنَا يَا اِبْرَاهِيمُ

۶۳

قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَذَا فَسْأَلُوهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ

۶۴

فَرَجَعُوا إِلَى أَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ

۶۵

ثُمَّ نَكِسُوا عَلَى رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ

۶۶

قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ

۶۷

أَفِ لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

۶۸

قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ

۶۹

قُلْنَا يِنَّارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى اِبْرَاهِيمَ

۷۰

وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ

۷۱

وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ

۷۲

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۖ وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ

پس [همه] بت‌ها را قطعه قطعه کرد و شکست مگر بت بزرگشان را که [برای درک ناتوانی بت‌ها] به آن مراجعه کنند.

[چون به بتخانه آمدند، با شگفتی] گفتند: چه کسی این کار را با معبودانمان انجام داده است؟ به یقین او از ستمکاران است.

گفتند: از جوانی شنیدیم که از بتان ما [به عنوان عناصری بی اثر و بی اختیار] یاد می‌کرد که به او ابراهیم می‌گویند.

گفتند: پس او را در برابر دیدگان مردم بیاورید تا آنان [به این کار او] شهادت دهند.

گفتند: ای ابراهیم! آیا تو با معبودان ما چنین کرده ای؟

گفت: بلکه [سالم ماندن بزرگشان نشان می‌دهد که] بزرگشان این کار را انجام داده است؛ پس اگر سخن می‌گویند، از خودشان بپرسید.

پس آنان [با تفکر و تأمل] به خود آمدند و گفتند: شما خودتان [با پرستیدن این موجودات بی اثر و بی اختیار] ستمکارید [نه ابراهیم].

آن گاه سرافکنده و شرمسار شدند [ولی از روی ستیزه جویی به ابراهیم گفتند:] مسلماً تو می‌دانی که اینان سخن نمی‌گویند.

گفت: [با توجه به این حقیقت] آیا به جای خدا چیزهایی را می‌پرستید که هیچ سود و زبانی به شما نمی‌رسانند؟!

أف بر شما و بر آنچه به جای خدا می‌پرستید؛ پس آیا نمی‌اندیشید؟

گفتند: اگر می‌خواهید کاری انجام دهید [و مرد کار هستید] او را بسوزانید، و معبوداتتان را یاری دهید.

[پس او را در آتش افکندند] گفتیم: ای آتش! برابر ابراهیم سرد و بی آسیب باش!

و بر ضد او نیرنگی سنگین به کار گرفتند [که نابودش کنند] پس آنان را زیانکارترین [مردم] قرار دادیم.

و او و لوط را [از آن سرزمین پر از شرک و فساد] نجات داده و به سوی سرزمینی که در آن برای جهانیان برکت نهاده‌ایم، بردیم.

و اسحاق و یعقوب را به عنوان عطایی افزون، به او بخشیدیم و همه را افرادی شایسته قراردادیم.

وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ
الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَبِيدِينَ

۷۴

وَلَوْ طَاغَتْ عَلَيْهِمُ أُمَّةٌ مِّنْ قَوْمٍ عَصَاوُنًا لَّخَبَرْتَهُمْ بِمَا عَمِلُوا فَيَكُونُوا لَنَا حَمِيمِينَ
كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبِيثَاتِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَلسَقِينَ

۷۵

وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِّنَ الصَّالِحِينَ

۷۶
۲۸۳۲

وَنُوحًا إِذْ نَادَىٰ مِن قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَفَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ
مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ

۷۷

وَنَصْرَنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ
سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ

۷۸

وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَشَتْ فِيهِ
غَنَمَ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ

۷۹

فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا ءَاتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَرْنَا مَعَ
دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ

۸۰

وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِيُحْصِنَكُمْ مِّنْ بَأْسِكُمْ
فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ

۸۱

وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي
بَارَكْنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمِينَ

و آنان را پیشوایانی قرار دادیم که به فرمان ما [مردم را] هدایت می‌کردند، و انجام دادن کارهای نیک و برپا داشتن نماز و پرداخت زکات را به آنان وحی کردیم، و آنان فقط پرستش کنندگان ما بودند.

و به لوط، حکمت و دانش دادیم و او را از آن شهری که [اهلش] کارهای زشت مرتکب می‌شدند، نجات دادیم؛ بی‌تردید آنان قومی بد و نافرمان بودند.

و او را در رحمت خود درآوردیم؛ چون او از شایستگان بود.

و نوح را [یاد کن] هنگامی که پیش از این [پیامبران یاد شده] ندا کرد: [پروردگارا! مرا از این قوم فاسد و تبه‌کار نجات بخش]. پس ندایش را اجابت کردیم، و او و خانواده‌اش را از آن اندوه بزرگ نجات دادیم.

و او را در برابر گروهی که آیات ما را تکذیب کردند، یاری دادیم؛ قطعاً آنان گروه بدی بودند، پس همه آنان را غرق کردیم.

و داود و سلیمان را [یاد کن] زمانی که درباره آن کشتزار که شبانه گوسفندان قوم در آن چریده بودند، داوری می‌کردند، و ما گواه داوری آنان بودیم.

پس [داوری] آن را به سلیمان فهماندیم، و هر یک را حکمت و دانش عطا کردیم، و کوه‌ها و پرندگان را رام و مسخر کردیم که همواره با داود تسبیح می‌گفتند، و ما انجام دهنده [این کار] بودیم.

و به سود شما صنعت ساختن پوشش‌های دفاعی را به او آموختیم تا شما را از [آسیب] جنگ تان محافظت نماید، پس آیا شما شکرگزار حق هستید؟

و برای سلیمان، تندباد را رام و مسخر کردیم که به فرمانش به سوی آن سرزمینی که در آن برکت نهادیم، حرکت می‌کرد و ما همواره به همه چیز دانایییم.

وَمِنَ الشَّيْطَانِ مَنْ يَغُوصُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَلِكَ^ط وَكُنَّا لَهُمْ حَافِظِينَ

وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ^ط أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ^ط فَكَشَفْنَا مَا بِهِ^ط مِنْ ضُرٍّ^ط وَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ^ط وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً^ط مِّنْ عِنْدِنَا^ط وَذِكْرَىٰ لِلْعَبِيدِينَ

وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ^ط كُلٌّ مِّنَ الصَّابِرِينَ

وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا^ط إِنَّهُمْ مِّنَ الصَّالِحِينَ

وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغْلَضِبًا فَظَنَّ أَن لَّنْ نَّقْدِرَ عَلَيْهِ^ط فَنَادَىٰ فِي الظُّلُمَاتِ أَن لَّا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ^ط وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ^ط وَكَذَلِكَ نُنَجِّي الْمُؤْمِنِينَ

وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ^ط رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ^ط وَوَهَبْنَا لَهُ^ط يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا لَهُ^ط زَوْجَهُ^ط إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا^ط وَكَانُوا لَنَا خَلِيعِينَ

و از شیطان‌ها کسانی را رام و مسخر او کردیم که برایش غوامی و کارهایی غیر از آن انجام می‌دادند، و ما نگهبان آنان بودیم.

و ایوب را [یاد کن] هنگامی که پروردگارش را ندا داد که مرا آسیب و سختی رسیده و تو مهربان‌ترین مهربانانی.

پس ندایش را اجابت کردیم و آنچه از آسیب و سختی به او بود برطرف نمودیم، و خانواده‌اش را [که در حادثه‌ها از دستش رفته بودند] و ماندشان را همراه با آنان به او عطا کردیم که رحمتی از سوی ما و مایه پند و تذکری برای عبادت کنندگان بود.

و اسماعیل و ادريس و ذوالکفل را [یاد کن] که همه از شکیبایان بودند.

و آنان را در رحمت خود درآوردیم، چون از شایستگان بودند.

و صاحب ماهی [حضرت یونس] را [یاد کن] زمانی که خشمناک [از میان قومش] رفت و گمان کرد که ما [زندگی را] بر او تنگ خواهیم گرفت، پس در تاریکی‌ها [ی شب، زیر آب، و دل ماهی] ندا داد که معبودی جز تو نیست تو از هر عیب و نقصی منزهی، همانا من از ستمکارانم.

پس ندایش را اجابت کردیم و از اندوه نجاتش دادیم؛ و این گونه مؤمنان را نجات می‌دهیم.

و زکریا را [یاد کن] زمانی که پروردگارش را ندا داد: پروردگارا! مرا تنها [و بی فرزند] مگذار؛ و تو بهترین وارثانی.

پس [ندای] او را اجابت کردیم و یحیی را به او بخشیدیم و نازایی همسرش را برای وی اصلاح نمودیم، آنان همواره در کارهای خیر می‌شتافتند، و ما را از روی امید و بیم می‌خواندند، و پیوسته در برابر ما فروتن بودند.

وَالَّتِي أَحْصَنْتَ فَرَجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَهَا
وَأَبْنَهَا ءَايَةً لِّلْعَالَمِينَ

۹۲

إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ

۹۳

وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ كُلٌّ إِلَيْنَا رَاجِعُونَ

۹۴

۲۸۴ر

فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ
لِسَعْيِهِ ؕ وَإِنَّا لَهُ وَكِتُبُونَ

۹۵

وَحَرَامٌ عَلَىٰ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ

۹۶

حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِّنْ كُلِّ حَدَبٍ
يَنْسِلُونَ

۹۷

وَأَقْرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَرُ الَّذِينَ
كَفَرُوا يَوِيلًا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا بَلْ كُنَّا
ظَالِمِينَ

۹۸

إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ حَصْبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا
وَارِدُونَ

۹۹

لَوْ كَانَ هَؤُلَاءِ ءَالِهَةً مَّا وَرَدُّوهَا كُلُّ فِيهَا خَالِدُونَ

۱۰۰

لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ

۱۰۱

إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُم مِّنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ

و آن [زن را یاد کن] که دامن خود را پاک نگه داشت، پس
ما از روح خود در او دمیدیم و او و پسرش را نشانه‌ای
[بزرگ از قدرت خود] برای جهانیان قرار دادیم.

و بی‌تردید این [اسلام] آیین [حقیقی] شماس‌ت در حالی‌که
آیینی یگانه است و منم پروردگار شما پس مرا بپرستید.

ولی [آنان] آیینشان را در میان خود قطعه قطعه کردند [و
نسبت به دین گروه گروه شدند و به شدت با هم اختلاف
پیدا کردند]؛ و همه آنان به سوی ما باز خواهند گشت [تا
کیفر سخت این گروه گرایی را ببینند].

پس کسی که برخی از کارهای شایسته را انجام دهد در
حالی که مؤمن باشد، نسبت به تلاشش ناسپاسی نخواهد
شد، و ما یقیناً [تلاشش را] برای او می نویسیم.

و بر [اهل] شهری که نابودشان کردیم، محال است که [در
قیامت به سوی ما] باز نگردند.

تا زمانی که [سدّ] یاجوج و ماجوج گشوده شود و آنان از هر
زمین بلندی سرازیر می‌شوند.

و آن وعده حق [که قیامت است] نزدیک شود، پس ناگهان
چشم‌های کافران خیره شود [و گویند:] وای بر ما! که ما از
این روز در بی خبری سنگینی قرار داشتیم، بلکه ما ستمکار
بودیم.

[به آنان گویند:] به یقین شما و معبودانی که به جای خدا
می‌پرستیدید، هیزم دوزخید؛ [بی‌تردید] شما در آن وارد
خواهید شد.

اگر اینان معبودان [برحق] بودند، وارد دوزخ نمی‌شدند در
حالی که همگی [بتان و بت پرستان] در آن جاودانه‌اند.

آنان در دوزخ، نعره‌های دردناکی دارند و در آنجا [سخنی
امیدوار کننده] نمی‌شنوند.

بی‌تردید کسانی که پیش تر از سوی ما وعده نیک به آنان
داده‌اند، از دوزخ دورشان نگه می‌دارند.

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا ۖ وَهُمْ فِي مَا أُشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ خَالِدُونَ

لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّيْنَهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمْ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ

يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ ۚ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ ۖ وَعَدًا عَلَيْنَا ۗ إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ

إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِقَوْمٍ عَبْدِينَ

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهُهُ وَاحِدٌ ۖ فَهَلْ أَنْتُمْ مُّسْلِمُونَ

فَإِنْ تَوَلَّوْاْ فَقُلْ ءَاذَنْتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ ۖ وَإِنْ أُدْرِيَ أَقْرَبُ أَمْ بَعِيدُ مَا تُوعَدُونَ

إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ

وَإِنْ أُدْرِيَ لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَعَ إِلَىٰ حِينٍ

قُلْ رَبِّ أَحْكُم بِالْحَقِّ ۚ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ

کمترین صدای آن را [هم] نمی‌شنوند، و آنان در آنچه [از نعمت‌های الهی] دلشان بخواهد جاودانه‌اند.

[در آن روز] آن بزرگ ترین ترس و واهمه آنان را اندوهگین نمی‌کند و فرشتگان [با درود و سلام] به استقبالشان آیند [و گویند:] این است روز شما که شما را به آن وعده می‌دادند.

روزی که آسمان را در هم می‌پیچیم، مانند در هم پیچیدن طومار، همان گونه که نخستین بار آفریده‌ها را آفریدیم، دوباره آنان را باز می‌گردانیم. وعده‌ای است [که تحقق دادنش] بر عهده ما [ست]، به یقین آن را انجام می‌دهیم.

و همانا ما پس از تورات در زبور نوشتیم که زمین را بندگان شایسته ما به میراث می‌برند.

بی‌تردید در این [حقایق] برای [رسانیدن] مردم عبادت پیشه [به نهایت مقصود و اوج مطلوب] کفایت است.

و تو را جز رحمتی برای جهانیان نفرستادیم.

بگو: به من فقط وحی می‌شود که معبود شما خدای یکتاست؛ پس آیا تسلیم [فرمان‌ها و احکام او] می‌شوید؟

پس اگر روی برگردانند بگو: من به شما به طور یکسان آگاهی و هشدار دادم، و نمی‌دانم آنچه شما را [از عذاب] به آن وعده داده‌اند، آیا نزدیک است یا دور؟

بی‌تردید او سخن آشکار را و آنچه را پنهان می‌دارید، می‌داند.

و من نمی‌دانم شاید این [تاخیر عذاب] آزمایشی برای شما و بهره مندی اندکی [از نعمت‌ها] تا مدتی معین است.

[پیامبر] گفت: پروردگارا! [میان ما و مشرکان] به حق داوری کن و پروردگار ما مهربان است و [مؤمنان] بر خلاف واقعیتی که [شما مشرکان درباره پیروزی خود وشکست ما] وصف می‌کنید، از او یاری می‌خواهند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ

۲

يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَرَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَرَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ

۳

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَّرِيدٍ

۴

كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَن تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ

۵

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِّنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِّنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِّنْ مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُّخَلَّقَةٍ لِّبَيِّنٍ لَّكُمْ وَنُقَرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُتَوَفَّىٰ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْثَبَتْ مِنَ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ

ای مردم! از پروردگارتان پروا کنید، بی‌تردید زلزله قیامت، واقعه‌ای بزرگ است.

روزی که آن را ببینید [مشاهده خواهید کرد که] هر مادر شیر دهنده‌ای از کودکی که شیرش می‌دهد، بی‌خبر می‌شود، و هر ماده بارداری بار خود را سقط می‌کند، و مردم را مست می‌بینی در حالی که مست نیستند، بلکه عذاب خدا بسیار سخت است.

و برخی از مردم اند که [همواره] بدون هیچ دانشی [بلکه از روی جهل و نادانی] درباره خدا [با اصرار بر یک اعتقاد بی پایه] برخورد خصمانه و گفتگوی ستیزآمیز می‌کنند، و از هر شیطان سرکشی پیروی می‌نمایند.

بر آن شیطان، لازم و مقرر شده است که هر کس که او را به سرپرستی و دوستی خود گیرد، حتماً او گمراهش می‌کند، و به آتش سوزنده راهنمایی اش می‌نماید.

ای مردم! اگر درباره برانگیخته شدن [پس از مرگ] در تردید هستید، پس [به این واقعیت توجه کنید که] ما شما را از خاک آفریدیم، سپس از نطفه، سپس از علقه، سپس از پاره گوشتی با آفرینشی کامل یا غیر کامل آفریدیم تا برای شما روشن کنیم [که ما به برانگیختن مردگان تواناییم]؛ و آنچه را می‌خواهیم تا مدتی معین در رحم‌ها مستقر می‌کنیم؛ آن گاه شما را به صورت کودک [از رحم مادر] بیرون می‌آوریم تا آنکه به قدرت فکری و نیرومندی جسمی خود برسید. و برخی از شما [پیش از فرتوتی] قبض روح می‌شود، و برخی از شما را به پست‌ترین دوره عمر [که ایام پیری است] برمی‌گردانند تا در نتیجه از دانشی که داشتند چیزی ندانند. و [از نشانه‌های دیگر قدرت ما اینکه] زمین را [در زمستان] خشک و افسرده می‌بینی، پس چون آب [باران] را بر آن نازل می‌کنیم، می‌جنبد و برمی‌آید و از هر نوع گیاه تر و تازه و بهجت انگیزی می‌رویاند.

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

۷

وَأَنَّ السَّاعَةَ ءَاتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ

۸

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ

۹

ثَانِيَ عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنُذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ

۱۰

ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ

۱۱
۲۸۶۲

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ

۱۲

يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا نُنْفَعُهُ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ

۱۳

يَدْعُوا لِمَنْ ضَرُّهُ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لَبِئْسَ الْمَوْلَىٰ وَلِئْسَ الْعَشِيرُ

۱۴

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ

۱۵

مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَن لَّنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ

[همه] این [امور] برای این است که [بدانید] خدا همان حق است، و اینکه او مردگان را زنده می‌کند، و اینکه او بر هر کاری تواناست.

و اینکه قیامت آمدنی است، هیچ شکی در آن نیست، و اینکه خدا کسانی را که در گورهایند، برمی‌انگیزد.

و از مردمان کسی است که همواره بدون هیچ دانشی [بلکه از روی جهل و نادانی] و بدون هیچ هدایتی، و هیچ کتاب روشنی درباره خدا مجادله و ستیزه می‌کند.

[آن هم] با حالتی متکبرانه و مغرورانه که سرانجام مردم را از راه خدا گمراه کند؛ برای او در دنیا رسوایی است و روز قیامت عذاب سوزان به وی می‌چشانیم.

این [رسوایی و عذاب] به کیفر اعمالی است که از پیش فرستاده‌ای و به آن خاطر است که خدا نسبت به بندگان ستمکار نیست.

و برخی از مردم اند که خدا را یک سویه [و بر پایه دست یابی به امور مادی] می‌پرستند، پس اگر خیری [چون ثروت، مقام و اولاد] به آنان برسد به آن آرامش یابند، و اگر بلایی [چون بیماری، تهیدستی و محرومیت از عناوین اجتماعی] به آنان برسد [از پرستش خدا] عقب گرد می‌کنند [و به بی دینی و ارتداد می‌گرایند]، دنیا و آخرت را از دست داده‌اند، و این است همان زیان آشکار.

چیزی را به جای خدا می‌پرستند که نه زبانی به آنان می‌رساند و نه سودی به آنان می‌دهد؛ این است همان گمراهی بسیار دور.

بلکه کسی را می‌پرستند که قطعاً زیانش از سودش نزدیک تر است، بد سرپرست و یآوری و بد معاشر و همدمی است!

یقیناً خدا کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، در بهشت‌هایی در می‌آورد که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است؛ مسلماً خدا هر چه را بخواهد انجام می‌دهد.

کسی که همواره گمان می‌کند که خدا هرگز پیامبرش را در دنیا و آخرت یاری نخواهد داد [و اکنون یاری خدا را می‌بیند و به این خاطر ناامید و خشمگین است] باید طنابی از سقف [خانه اش] بیاویزد، سپس خود را حلق آویز کند، پس ببیند آیا حيله و نیرنگش آنچه را سبب خشم او شده است از بین می‌برد؟!

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ ءَايَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئِينَ وَالنَّصَارَى
وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ
الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَمَن فِي
الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ
وَالْدَوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ
وَمَن يُوْهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن مُّكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ

هَذَانِ خَصْمَانِ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ فَالَّذِينَ كَفَرُوا
قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّن تَارٍ يُصَبُّ مِن فَوْقِ رُءُوسِهِمُ
الْحَمِيمُ

يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ

وَلَهُمْ مَّقْلِعٌ مِّن حَدِيدٍ

كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا
عَذَابَ الْحَرِيقِ

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ
وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ

و این گونه، قرآن را [به صورت] آیاتی روشن نازل کردیم؛
و قطعاً خدا هر که را بخواهد، هدایت می‌کند.

همانا آنان که ایمان آوردند و آنان که یهودی اند و صابئان و
نصاری و مجوس و کسانی که شرک ورزیده‌اند، حتماً خدا
روز قیامت میانشان داوری می‌کند [تا گرویدگان به حق از
آلودگان به باطل جدا شوند و حق پیشگان به بهشت و باطل
گرایان به دوزخ درآیند]؛ بی‌تردید خدا بر همه چیز گواه
است.

آیا ندانسته‌ای که هر که در آسمان‌ها و هر که در زمین
است و خورشید و ماه و ستارگان و کوه‌ها و درختان و
جنبنندگان و بسیاری از مردم برای او سجده می‌کنند؟ و بر
بسیاری [که از سجده امتناع دارند] عذاب، لازم و مقرر
شده است. و کسی را که خدا خوار کند، گرامی‌دارنده‌ای
برای او نیست؛ به یقین خدا هر چه را بخواهد انجام
می‌دهد.

این دو [گروه حق پیشه و باطل گرا] دشمن یکدیگرند که
درباره پروردگارشان در جدال و ستیزند [گروه حق پیشه،
پروردگار را به صفاتی وصف می‌کنند که شایسته اوست و
گروه باطل گرا او را به اموری می‌ستایند که سزاوار او
نیست]، پس کسانی که کافر شدند برای آنان لباس‌هایی از
آتش [به اندازه اندامشان] بریده شده و از بالای سرشان
مایع جوشان [به روی آنان] ریخته می‌شود،

که آنچه در شکم‌های ایشان است و پوست بدنشان به
وسیله آن گداخته می‌شود،

و برای آنان گرزهایی از آهن [مخصوص] است [که بر
سرشان می‌کوبند].

هرگاه بخواهند به سبب اندوه [فراوان و غصه گلوگیر] از
دوزخ درآیند، به آن بازشان می‌گردانند؛ و [به آنان
می‌گویند:] عذاب سوزان را بجشید.

بی‌تردید خدا کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته
انجام داده‌اند، در بهشت‌هایی درمی‌آورد که از زیر
[درختان] آن نهرها جاری است، در آنجا با دستبندهایی از
طلا و مروارید آرایش می‌شوند، و لباسشان در آنجا حریر
است.

وَهْدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهْدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ

۲۵

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَكْفُ فِيهِ وَالْبَادِ
وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ بِظُلْمٍ نَذِقْهُ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ

۲۶
۲۸۸۸

وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا
وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ

۲۷

وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ
مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ

۲۸

لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَةٍ
عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَاكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا
أَوَّامِرَ الْفَقِيرِ

۲۹

ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلِيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ
الْعَتِيقِ

۳۰

ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعِظْكُمْ حُرْمَتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُوَ عِنْدَ رَبِّهِ
وَأَحَلَّتْ لَكُمْ الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا يُتَنَّىٰ عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا
الرَّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ

و به سوی گفتار پاک و پاکیزه [مانند سلام، الحمدلله و سبحان الله] راهنماییشان کنند، و به راه پسندیده [که راه بهشت است] هدایتشان نمایند.

مسلمان کسانی که کافرنند و از راه خدا و [ورود مؤمنان به] مسجدالحرام که آن را برای همه مردم چه مقیم و حاضر و چه مسافر، یکسان قرار داده‌ایم جلوگیری می‌کنند، [کیفری بسیار سخت خواهند داشت]، و هر که بخواهد در آنجا با انحراف از حق روی به ستم آورد [و دست به شرک و هر گناهی بیالاید] او را عذابی دردناک می‌چشانیم.

و [یاد کن] هنگامی را که جای خانه [کعبه] را برای ابراهیم آماده کردیم [و از او پیمان گرفتیم] که هیچ چیز را شریک من قرار ندهد و خانه ام را برای طواف کنندگان و قیام کنندگان و رکوع کنندگان و سجده کنندگان [از پلیدی‌های ظاهری و باطنی] پاک و پاکیزه گردان.

و در میان مردم برای حج بانگ زن تا پیاده و سوار بر هر شتر باریک اندام [چابک و چالاک] که از هر راه دور می‌آیند، به سوی تو آیند.

تا منافع خود را [از برکت این سفر معنوی] مشاهده کنند، و نام خدا را در روزهایی معین [که برای قربانی اعلام شده] بر دام‌های زبان بسته‌ای که به آنان عطا کرده ذکر کنند، [چون قربانی کردید] از آن بخورید و تهیدست را نیز اطعام کنید.

سپس باید آلودگی‌های خود را [که در مدت محرم بودن و قربانی کردن و سر تراشیدن بر بدن‌هایشان قرار گرفته] برطرف کنند و نذرهایشان را وفا نمایند و بر گرد خانه کهن طواف کنند.

این است [آنچه به عنوان مناسک حج قرار داده ایم] و هر کس مقررات خدا را بزرگ شمارد، برای او نزد پروردگارش بهتر است. و چهارپایان مگر آنچه [در آیات دیگر، حرمتش] بر شما خوانده می‌شود، برای شما حلال شده است؛ بنابراین از پلیدی‌بت‌ها و از گفتار باطل [چون دروغ، افترا، غیبت و شهادت ناحق] دوری گزینید.

حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِۦ. وَمَنِ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ

ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعَظِّمْ شَعِيرَةَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ

لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنَسَكًا لِّيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِّنْ بَهِيمَةٍ ۖ الْأَنعَمُ ۚ فَإِلَهُكُمْ إِلَهٌُ وَاحِدٌ فَلَهُ ۥ أَسْلِمُوا وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ

الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّٰرِغِينَ عَلَىٰ مَا ۖ أَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِّنْ شَعِيرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ ۚ فَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ ۖ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا الْقَانِعَ ۚ وَالْمُعْتَرَّ ۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومُهَا وَلَا دِمَآؤُهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ ۚ مِنْكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدٰكُمْ ۖ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ

إِنَّ اللَّهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِينَ ءَامَنُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ

در حالی که برای خدا حق گرا باشید [و در مناسک حج] به او شرک نورزید. و هر کس به خدا شرک ورزد، گویا چنان است که از آسمان سقوط کرده و پرندگان [شکاری] او را می ربایند، یا باد او را به جایی دور دست می‌اندازد.

این است [برنامه‌های حج و حدود و مقرّرات خدا] و هر کس شعایر خدا را بزرگ شمارد، بدون تردید این بزرگ شمردن ناشی از تقوای دل هاست.

برای شما در دام‌های قربانی تا زمانی معین سودهایی است [مانند سواری گرفتن و تغذیه از شیر و گوشت آنها] سپس جایگاه [فرود آمدنشان برای قربانی] به سوی خانه کهن [یعنی خانه کعبه] است.

و برای هر امتی عبادتی ویژه قرار داده‌ایم [که مشتمل بر قربانی است] تا نام خدا را بر آنچه که از دام‌های زبان بسته روزی آنان نموده‌ایم [به هنگام قربانی] ذکر کنند. پس [بدانید که] معبود شما خدای یکتاست؛ بنابراین فقط تسلیم او شوید. و فرمانبرداران فروتن را [به لطف و رحمت خدا] مژده ده.

همانان که وقتی خدا یاد شود، دل‌هایشان می‌هراسد، و بر آنچه [از بلا و حادثه] به آنان می‌رسد، شکیابیند و برپا دارندگان نمازند و از آنچه روزی آنان نمودیم، انفاق می‌کنند.

شتران قربانی را برای شما از شعایر خدا قرار دادیم، برای شما در آنها سودی [مانند سواری گرفتن و تغذیه از شیر و گوشت آنها] ست؛ در حالی که به نظم در خط مستقیم ایستاده‌اند، نام خدا را [هنگام نحر کردنشان] بر آنها ذکر کنید، و زمانی که [بی جان] به پهلو در افتاده‌اند، از آنها بخورید و به تهیدستانی که اهل درخواست کردن نیستند و فقیرانی که اهل درخواست کردن هستند، بخورانید. این گونه آنها را برای شما رام و مسخّر کردیم تا سپاس‌گزاری کنید.

هرگز گوشت‌هایشان و خون‌هایشان به خدا نمی‌رسد، بلکه تقوای شما به او می‌رسد. این گونه آنها را برای شما رام و مسخّر کرد تا خدا را به [شکرانه] اینکه هدایتتان کرد به بزرگی یاد کنید؛ و نیکوکاران را [به لطف و رحمت خدا] مژده ده.

مسلمأ خدا از مؤمنان دفاع می‌کند، قطعاً خدا هیچ خیانت‌کار ناسپاسی را دوست ندارد.

أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَتِّلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ

الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَّهَدَمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ

الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَآمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۗ وَاللَّهُ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ

وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ

وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ

وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ ۖ وَكُذِّبَ مُوسَىٰ ۖ فَأَمْلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتَهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ

فَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَشِيدٍ

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا ۖ فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ

به کسانی که [ستمکارانه] مورد جنگ و هجوم قرار می‌گیرند، چون به آنان ستم شده اذن جنگ داده شده، مسلماً خدا بر یاری دادن آنان تواناست.

همنان که به ناحق از خانه‌هایشان اخراج شدند [و گناه و جرمی نداشتند] جز اینکه می‌گفتند: پروردگار ما خداست و اگر خدا برخی از مردم را به وسیله برخی دیگر دفع نمی‌کرد، همانا صومعه‌ها و کلیساها و کنیسه‌ها و مسجدهایی که در آنها بسیار نام خدا ذکر می‌شود به شدت ویران می‌شدند؛ و قطعاً خدا به کسانی که [دین] او را یاری می‌دهند یاری می‌رساند؛ مسلماً خدا نیرومند و توانای شکست ناپذیر است.

همنان که اگر آنان را در زمین قدرت و تمکّن دهیم، نماز را برپا می‌دارند، و زکات می‌پردازند، و مردم را به کارهای پسندیده وا می‌دارند و از کارهای زشت باز می‌دارند؛ و عاقبت همه کارها فقط در اختیار خداست.

و اگر تو را تکذیب می‌کنند [کار جدیدی نیست] پیش از اینان قوم نوح و عاد و ثمود هم [پیامبرانشان را] تکذیب کردند.

و [نیز] قوم ابراهیم وقوم لوط،

و [هم چنین] اهل مدین؛ و موسی هم تکذیب شد. پس کافران را مهلت دادم، سپس آنان را [به عذابی سخت] گرفتم، پس [بنگر که] کیفر و انتقام من [نسبت به آنان] چگونه بود؟

و چه بسیار شهرها را در حالی که اهلس ستمکار بودند، هلاک کردیم، پس [به سبب نزول عذاب سقف‌های خانه‌هایشان خراب شده و دیوارهایشان بر] سقف‌ها فرو ریخته است و [چه بسیار] چاه‌های پر آب [که به سبب نابود شدن مالکانش] متروک افتاده و کاخ‌ها و قصرهای برافراشته [ومحکمی که بی ساکن و بی صاحب مانده است].

آیا در زمین گردش نکرده‌اند تا برای آنان دل‌هایی [بیدار و بینا] پیدا شود که با آن بیندیشند یا گوش‌هایی که با آن [اندرزها را] بشنوند؟ حقیقت این است که دیده‌ها کور نیست بلکه دل‌هایی که در سینه هاست، کور است!

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ

وَكَايْنٍ مِّنْ قَرْيَةٍ أُمْلِئَتْ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَى الْمَصِيرِ

قُلْ يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

فَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي ءَايَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنْسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ ءَايَتَهُ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ ۚ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ ۚ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَقِيمٍ

و آنان از تو [از روی مسخره و ریشخند] شتاب در عذاب را درخواست می‌کنند، در حالی که خدا هرگز از وعده‌اش تخلف نمی‌کند؛ و همانا یک روز نزد پروردگارت مانند هزار سال از سال‌هایی است که شما می‌شمایید [برای او زمان نزدیک، زمان دور، امروز، دیروز، گذشته و آینده مفهومی ندارد؛ بنابراین فاصله زمانی شما با عذاب الهی شما را دچار این پندار نکند که تهدید به عذاب، تهدیدی طولانی و دروغ است].

و چه بسا شهرها که به [اهل] آنها در حالی که ستمکار بودند، مهلت دادم، سپس آنان را [به عذابی سخت] گرفتم؛ و بازگشت همه به سوی اوست.

بگو: ای مردم! من برای شما فقط بیم دهنده‌ای آشکارم.

پس کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، آمرزش و رزقی نیکو برای آنهاست.

و کسانی که در [باطل کردن و بی اثر نمودن] آیات ما کوشیده‌اند، به گمان آنکه ما را عاجز کنند [تا از دسترس قدرت ما بیرون روند] اهل آتش افروخته‌اند.

و پیش از تو هیچ رسول و پیامبری را نفرستادیم مگر آنکه هرگاه آرزو می‌کرد [اهداف پاک و سعادت بخش خود را برای نجات مردم از کفر و شرک پیاده کند] شیطان [برای بازداشتن مردم از پذیرش حق] در برابر آرزویش شبهه و وسوسه می‌انداخت، ولی خدا آنچه را شیطان [از وسوسه‌ها و شبهه‌ها می‌اندازد] می‌زداید و محو می‌کند، سپس آیاتش را محکم و استوار می‌سازد؛ و خدا دانا و حکیم است.

[آزاد گذاشتن شبهه اندازی شیطان] برای این [است] که خدا آنچه را شیطان می‌اندازد برای آنان که در دل‌هایشان بیماری است و برای سنگدلان وسیله آزمایش قرار دهد؛ و قطعاً ستمکاران در دشمنی و ستیزی بسیار دور [نسبت به حق و حقیقت] قرار دارند.

و [نیز برای این است] تا کسانی که دانش و آگاهی [دینی] به آنان عطا شده بدانند که [محو شدن و نابودی القائنات شیطان و استوار شدن آیات] از سوی پروردگارت حق است، پس به آن ایمان آورند و دل‌هایشان برای آن رام و فروتن شود؛ و قطعاً خدا هدایت‌کننده اهل ایمان به سوی راهی راست است.

و کافران همواره نسبت به آیات خدا در تردیدی سخت قرار دارند تا آنکه ناگهان قیامت بر آنان در رسد، یا عذاب روزی که روز دیگری به دنبال ندارد [بلکه ابدی است] به سراغشان آید.

الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ

لَيَدْخِلْنَهُمْ مُّدَخَلًا يَرْضَوْنَهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ

ذَٰلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

آن روز، حاکمیت و فرمانروایی ویژه خداست. میان آنان داوری می‌کند؛ پس کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، در بهشت‌های پر نعمت اند.

و کسانی که کافر شده و آیات ما را تکذیب کرده‌اند، پس عذابی خوارکننده برای آنان است.

و کسانی که در راه خدا هجرت کرده سپس کشته شده یا مرده‌اند، به یقین خدا رزقی نیکو به آنان می‌دهد؛ و قطعاً خدا بهترین روزی دهندگان است.

مسلمانان را به جایگاهی که آن را می‌پسندند وارد می‌کند؛ و بی‌تردید خدا دانا و بردبار است.

[مطلب درباره مؤمن و کافر] همان است [که گفتیم]، و هر کس به مانند آنچه به آن عقوبت شده [متجاوز را] عقوبت کند، آن گاه به وی ستم شود، یقیناً خدا او را یاری می‌دهد؛ زیرا خدا باگذشت و بسیار آمرزنده است.

این [یاری ستم‌دیده بر ضد ستمکار] به سبب این است که خدا [دارای قدرت بی‌نهایت است و گوشه‌ای از قدرتش اینک] همواره شب را در روز و روز را در شب درمی‌آورد؛ و به یقین خدا شنوا و بیناست.

این [قدرت بی‌نهایت او نسبت به امور آفرینش و نسبت به وضع و حال مردم] برای این است که فقط خدا حق است، و اینکه آنچه را جز او می‌پرستید، باطل است، و اینکه فقط خدا بلند مرتبه و بزرگ است.

آیا ندانسته‌ای که خدا از آسمان آبی نازل می‌کند، در نتیجه زمین سرسبز و خرم می‌شود؛ به یقین خدا لطیف و آگاه است.

آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، فقط در سیطره مالکیت و فرمانروایی اوست؛ و یقیناً خداست که خود بی‌نیاز و ستوده است.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرءُوفٌ رَحِيمٌ

وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ

لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنْزِعُ عَنْكَ فِي الْأَمْرِ وَاذْعُ إِلَى رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَى هُدًى مُسْتَقِيمٍ

وَإِنْ جَدَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ

اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يَنْزِلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتُلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا قُلْ أَفَأُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِّنْ ذَلِكَ النَّارُ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

آیا ندانسته‌ای که خدا آنچه را در زمین است و [نیز] کشتی‌ها را که به فرمان او در دریا روانند، برای شما رام و مسخر کرده است؟ و آسمان را نگه می‌دارد که بر زمین نیفتد مگر به اذن او؟ یقیناً خدا به همه مردم رؤوف و مهربان است.

و اوست که به شما حیات داد، سپس شما را می‌میراند، آن گاه شما را زنده می‌کند؛ به یقین که انسان بسیار ناسپاس است.

برای هر امتی عبادتی ویژه قرار داده‌ایم که آن را انجام می‌دهند؛ پس نباید در این امر با تو ستیز و نزاع کنند. و به سوی پروردگارت دعوت کن که بی‌تردید تو بر راهی راست قرار داری.

و اگر با تو [با اصرار بر یک اعتقاد بی پایه برخورد خصمانه کنند و] مجادله ستیزآمیز نمایند، بگو: خدا به آنچه انجام می‌دهید، داناتر است.

خدا روز قیامت درباره آنچه با یکدیگر در آن اختلاف می‌کردید، داوری خواهد کرد [تا مؤمنان با ورود به بهشت و ستیزه جویان با ورود به دوزخ از هم مشخص و جدا شوند].

آیا ندانسته‌ای که خدا آنچه را در آسمان و زمین است، می‌داند؟ مسلماً [همه] این [اعمالی که انجام می‌دهید] در کتابی [چون لوح محفوظ، ثبت] است [و] بی‌تردید [ثبت در آن کتاب] بر خدا آسان است.

و [مشرکان] به جای خدا معبودانی را می‌پرستند که خدا هیچ دلیل و برهانی [نسبت] به [حق بودن] آنها نازل نکرده است؛ و معبودانی را می‌پرستند که به آن دانشی [برای استدلال بر ربوبیت آنها] ندارند و ستمکاران را [در قیامت] هیچ یابوری نیست.

و هنگامی که آیات روشن ما را بر آنان می‌خوانند در چهره‌های کسانی که کافرند [اثر] انکار [و خشم] را می‌شناسی، آن چنان که نزدیک است [از شدت خشم] به کسانی که آیات ما را بر آنان می‌خوانند، بتازند، بگو: آیا شما را به بدتر از این [خشم و ناگواری که از شنیدن قرآن به شما دست می‌دهد] خبر دهم [آن] آتش [دوزخ] است که خدا آن را به کافران وعده داده است، و بد بازگشت گاهی است.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبَ مَثَلٍ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ
مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَ إِنْ
يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ
وَالْمَطْلُوبُ

مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ

اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ بَصِيرٌ

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ
وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿۷۷﴾

وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ
عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ
سَمَّكُمْ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ
شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ
فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ

ای مردم! [برای شما و معبوداتتان] مثلی زده شده است؛
پس به آن گوش فرا دهید، یقیناً کسانی که به جای خدا
می‌پرستید، هرگز نمی‌توانند مگسی بیافرینند اگر چه برای
آفریدن آن گرد آیند و اگر مگس، چیزی را از آنان برباید،
نمی‌توانند آن را از او بازگیرند، هم پرستش کنندگان و هم
معبودان ناتوانند.

خدا را آن گونه که سزاوار اوست نشناختند، بی‌تردید خدا
نیرومند و توانای شکست ناپذیر است.

خدا از میان فرشتگان و از میان مردم رسولانی [برای
هدایت مردم] برمی‌گزیند [تا فرشتگان وحی را دریافت
کنند و به پیامبران برسانند و پیامبران هم وحی را پس از
دریافت از فرشتگان به مردم ابلاغ کنند]؛ یقیناً خدا شنوا و
بیناست.

همه اعمال و احوال گذشته [رسولان چه فرشته و چه بشر]
و [همه اعمال و احوال] آینده آنان را می‌داند؛ و همه کارها
به خدا بازگردانده می‌شود.

ای اهل ایمان! رکوع به جا آورید و سجده نمایید و
پروردگارتان را عبادت کنید و کار نیک انجام دهید تا
رستگار شوید.

و در راه خدا چنان که شایسته جهاد است، جهاد کنید؛ او
شما را برگزید و بر شما در دین هیچ مشقت و سختی قرار
نداد. [در دیتان گشایش و آسانی قرار داد مانند گشایش
و آسانی] آیین پدرتان ابراهیم، او شما را پیش از این
«مسلمان» نامید و در این [قرآن هم به همین عنوان
نامگذاری شده اید] تا پیامبر گواه بر شما باشد و شما هم
گواه بر مردم باشید؛ پس نماز را برپا دارید و زکات را
بپردازید و به خدا تمسک جویید. او سرپرست و یاور
شماست؛ چه خوب سرپرست و یآوری و چه نیکو یاری
دهنده‌ای است.

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	بی‌تردید مؤمنان رستگار شدند.	جزء: ۱۸ حزب: ۱۳۷ آیه: ۲۹۵
۲	الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَشِعُونَ	آنان که در نمازشان [به ظاهر] فروتن [و به باطن با حضور قلب] اند.	
۳	وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ	و آنان که از [هر گفتار و کردار] بیهوده و بی فایده روی گردانند،	
۴	وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ	و آنان که پرداخت کننده زکات اند،	
۵	وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِضُونَ	و آنان که نگه دارنده دامنشان [از شهوت‌های حرام] اند،	
۶	إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ	مگر در [کام جویی از] همسران یا کنیزانشان، که آنان [در این زمینه] مورد سرزنش نیستند.	
۷	فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ	پس کسانی [که در بهره گیری جنسی، راهی] غیر از این جویند، تجاوزکار [از حدود حق] هستند.	
۸	وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ	و آنان که امانت‌ها و پیمان‌های خود را رعایت می‌کنند،	
۹	وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ	و آنان که همواره بر [اوقات و شرایط ظاهری و معنوی] نمازهایشان محافظت دارند.	
۱۰	أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ	اینانند که وارثان اند،	
۱۱	الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ	وارثانی که [از روی شایستگی] بهشت فردوس را به میراث می‌برند [و] در آن جاودانه‌اند.	
۱۲	وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن سُلَالَةٍ مِّن طِينٍ	و یقیناً ما انسان را از [عصاره و] چکیده‌ای از گِل آفریدیم،	
۱۳	ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ	سپس آن را نطفه‌ای در قرارگاهی استوار [چون رحم مادر] قرار دادیم.	
۱۴	ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظًا فَكَسَوْنَا الْعِظَمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنشَأْنَاهُ خَلْقًا ءَاخِرَ فِتْبَارِكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ	آن گاه آن نطفه را علقه گرداندیم، پس آن علقه را به صورت پاره گوشتی درآوردیم، پس آن پاره گوشت را استخوان‌هایی ساختیم و بر استخوان‌ها گوشت پوشاندیم، سپس او را با آفرینشی دیگر پدید آوردیم؛ پس همیشه سودمند و بابرکت است خدا که نیکوترین آفرینندگان است.	
۱۵	ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَٰلِكَ لَمَيِّتُونَ	سپس همه شما بعد از این می‌میرید.	
۱۶	ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ تُبْعَثُونَ	آن گاه شما مسلماً روز قیامت برانگیخته می‌شوید.	
۱۷	وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ	و بی‌تردید بالای سرتان هفت آسمان [که هر یک بر فراز دیگری است] آفریدیم، و ما از آفریده‌ها بی خبر نیستیم.	

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَتْهُ فِي الْأَرْضِ ۖ وَآنَا
عَلَىٰ ذَهَابٍ بِهٖ لَقَدِرُونَ

۱۹

فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّتٍ مِّنْ نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ لَّكُمْ فِيهَا
فَوَاكِهٌ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ

۲۰

وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورٍ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ
لِّلْأَكْلَيْنِ

۲۱

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۚ نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهَا
وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ

۲۲

وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ

۲۳
۲۹۶ ر

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَتَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا
لَكُمْ مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُ ۖ أَفَلَا تَتَّقُونَ

۲۴

فَقَالَ الْمَلَأُو الْأَذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ
مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنزَلَ
مَلَائِكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ

۲۵

إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جَنَّةٌ فَرَبَّصُوا بِهِ حَتَّىٰ حِينٍ

۲۶

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَبُونَ

۲۷

فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا ۖ وَوَحَيْنَا إِذَا جَاءَ
أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ فَاسْلُكْ فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ
وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ ۖ وَلَا تُخَاطِبُنِي فِي
الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّغْرَقُونَ

و از آسمان، آبی به اندازه نازل کردیم و آن را در زمین جای
دادیم؛ و بی‌تردید به از بین بردن آن کاملاً توانمندیم.

پس به وسیله آن برای شما باغ‌هایی از درختان خرما و انگور
پدید آوردیم که برای شما در آنها میوه‌های فراوانی است
[که از فروش آنها زندگی خود را اداره می‌کنید] و [نیز] از
آنها می‌خورید.

و [به وسیله آن] درختی را که از طور سینا بیرون می‌آید
[پدید آوردیم] که برای خورندگان، روغن و نان خورشی
می‌رویانَد.

و به یقین برای شما در دام‌ها عبرتی است، از شیری که در
شکم آنهاست به شما می‌نوشانیم، و در آنها برای شما
سودهای فراوانی است، و از [گوشت] آنها [نیز] می‌خورید.

و بر آنها و بر کشتی‌ها حمل می‌شوید؛

و همانا نوح را به سوی قومش فرستادیم. پس گفت: ای
قوم من! خدا را بپرستید که معبودی جز او برای شما نیست،
پس آیا [از پرستش معبودان باطل] نمی‌پرهیزید؟

پس سران و اشراف قومش که کافر بودند، گفتند: این جز
بشری مانند شما نیست که می‌خواهد بر شما برتری جوید، و
اگر خدا می‌خواست [پیامبری بفرستد] قطعاً فرشتگانی [را
به پیامبری] می‌فرستاد، ما این [سخنانی] را [که نوح
می‌گوید] میان پدران پیشین خود نشنیده‌ایم.

او نیست جز مردی که [نوعی] دیوانگی در اوست؛ بنابراین
نسبت به او تا مدتی منتظر بمانید [که بمیرد یا از دیوانگی
رهایی یابد].

[نوح] گفت: پروردگارا! مرا در برابر تکذیب آنان یاری ده.

پس به او وحی کردیم که زیر نظر ما و پیام ما کشتی بساز و
هنگامی که فرمان ما به هلاکت آنان بیاید و آن تنور [از آب]
فوران کند از هر گونه‌ای [از حیوان] دو عدد [یکی نر و
دیگری ماده] و نیز خانواده ات را وارد کشتی کن، جز
افرادی از آنان که فرمان [عذاب] بر او گذشته [و درباره او
قطعی شده] است، و درباره کسانی که [به سبب شرک و
کفر] ستم ورزیده‌اند، با من سخن مگوی، زیرا [همه] آنان
بدون تردید غرق شدنی اند.

فَإِذَا أَسْتَوَيْتَ أُنْتَ وَمَنْ مَّعَكَ عَلَى الْفُلِكِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ
الَّذِي نَجَّيْنَا مِنْ آلِقَوْمِ الظَّالِمِينَ

وَقُلِ رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُّبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَإِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ

ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا ءَاخِرِينَ

فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ
إِلَهِ غَيْرُهُ ؕ أَفَلَا تَتَّقُونَ

وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِلِقَاءِ الْآخِرَةِ
وَأَتَرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ
يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ

وَلَئِنْ أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِّثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذَا لَخَسِرُونَ

أَيَعِدْكُمْ أَنْكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعِظْمًا أَنَّكُمْ
مُخْرَجُونَ

هِيَاهُتَ هِيَاهُتَ لِمَا تُوْعَدُونَ

إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ

إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ
بِمُؤْمِنِينَ

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونَ

قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَّيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُثَاءً فَبُعَدَا لِلْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ

ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا ءَاخِرِينَ

پس هنگامی که تو و آنان که با تو هستند، بر کشتی سوار
شدید، به خاطر این نعمت بگو: همه ستایش‌ها ویژه
خداست که ما را از این گروه ستم پیشه نجات داد.

و بگو: پروردگارا! مرا در جایگاهی پرخیر و برکت فرود آور،
که تو بهترین فرودآوردنگانی.

همانا در این [سرگذشت] نشانه‌هایی [از قدرت، رحمت و
انتقام خدا] برای عبرت گیرندگان است؛ و یقیناً ما آزمایش
کننده بندگانیم.

سپس بعد از آنان قومی دیگر را به وجود آوردیم.

و پیامبری از خودشان در میان آنان فرستادیم که خدا را
بپرستید، شما را جز او معبودی نیست، آیا [از پرستش
معبودان باطل] نمی‌پرهیزید؟

و از سران و اشراف قومش که کافر بودند و دیدار آخرت را
تکذیب می‌کردند، و آنان را در زندگی دنیا از وسایل و ابزار
مادی فراوانی برخوردار کرده بودیم، گفتند: این جز بشری
مانند شما نیست که از آنچه شما می‌خورید می‌خورد، و از
آنچه شما می‌آشامید می‌آشامد.

و بی‌تردید اگر بشری مانند خود را اطاعت کنید، یقیناً
زیانکارید.

آیا به شما وعده می‌دهد هنگامی که از دنیا رفتید و خاک و
استخوان شدید [زنده از گور] بیروتتان می‌آورند؟

[از عقل ما] دور است و بسیار دور است آنچه به شما وعده
می‌دهند،

جز این زندگی دنیای ما [زندگی دیگری] وجود ندارد،
همواره [گروهی] می‌میریم و [گروهی دیگر] به دنیا می
آییم، و ما پس از مرگ برانگیخته نخواهیم شد.

او نیست مگر مردی که بر خدا افترا بسته است؛ و ما باور
کننده او نیستیم.

گفت: پروردگارا! مرا در برابر تکذیب آنان یاری ده.

خدا فرمود: همانا پس از اندک زمانی پشیمان می‌شوند.

پس فریاد مرگبار [عذاب] آنان را بر [پایه وعده به] حق
[ما] فرو گرفت، و آنان را چون خاشاک روی سیل قرار
دادیم؛ پس قوم ستمکار [از رحمت خدا] دور باد.

سپس بعد از آنان قومی دیگر را به وجود آوردیم.

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَخِرُونَ

ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرًا كُلِّ مَا جَاءَ أُمَّةً رَّسُولُهَا كَذَّبُوهُ^ط
فَاتَّبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ فَبُعْدًا لِّقَوْمٍ لَّا
يُؤْمِنُونَ

ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيْهِٖ ۚ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ

فَقَالُوا أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عٰبِدُونَ

فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتٰبَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ

وَجَعَلْنَا آبَنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهٗ ؕ ءَايَةً وَعَاوَيْنَهُمَا إِلَىٰ رُبُوعِ ذَاتِ
قَرَارٍ وَمَعِينٍ

يٰٓأَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوْا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاَعْمَلُوا صٰلِحًا ؕ اِنِّىۤ بِمَا
تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ

وَإِنَّ هَذِهِ ؕ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ

فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا^ط كُلَّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ

فَذَرَهُمْ فِي غَمَرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ

أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُمْ بِهِۦ مِنْ مَّالٍ وَبَنِينَ

نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِۚ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ

إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُونَ

وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ

وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ

هیچ امتی از اجلِ [معین] خود نه پیش می‌افتد و نه پس می‌ماند.

آن گاه پیامبران را پی در پی فرستادیم؛ هر زمان برای امتی پیامبرش می‌آمد او را تکذیب می‌کردند، و ما این [امت]‌ها را به دنبال یکدیگر هلاک می‌کردیم و آنان را [به صورت] سرگذشت‌ها [برای عبرت دیگران] قرار دادیم؛ پس ملتی که ایمان نمی‌آورند از رحمت خدا دور باد.

سپس موسی و برادرش هارون را با معجزات و آیات خود و دلیلی روشن فرستادیم،

به سوی فرعون و سران و اشراف قومش، پس تکبر ورزیدند؛ و آنان قومی‌برتری جو بودند.

و گفتند: آیا به دو بشری که مانند خودمان هستند ایمان بیاوریم در حالی که قوم [و قبیله] آن دو بردگان ما هستند؟

در نتیجه هر دو را تکذیب کردند و از هلاک شدگان شدند.

همانا ما به موسی کتاب دادیم، تا آنان هدایت شوند.

و پسر مریم و مادرش را نشانه [قدرت و رحمت خود] قرار دادیم و آن دو را در سرزمینی بلند که [دارای] جایگاهی مستقر [و امن] و آبی روان بود، جای دادیم.

ای پیامبران! از خوردنی‌های پاکیزه بخورید و کار شایسته انجام دهید؛ مسلماً من به آنچه انجام می‌دهید، دانایم.

و بی‌تردید این [اسلام] آیین [حقیقی] شماس‌ت در حالی که آیینی یگانه است، و من پروردگار شمایم؛ بنابراین از من پروا کنید.

پس کار [آیین] خود را میان خویش قطعه قطعه کردند [و گروه گروه شدند]، در حالی که هر گروهی به آن [آیینی] که نزد آنان است خوشحال و شادمانند [که آیینشان بر حق است].

پس آنان را در غرقاب گمراهی و جهالتشان تا هنگامی [که مرگشان فرا رسد] واگذار.

آیا گمان می‌کنند افزونی و گسترشی که به سبب مال و اولاد به آنان می‌دهیم،

در حقیقت می‌خواهیم در عطا کردن خیرات به آنان شتاب ورزیم؟ [چنین نیست] بلکه [آنان] درک نمی‌کنند [که ما می‌خواهیم با افزونی مال و اولاد، در تفرقه، طغیان، گمراهی و تیره بختی بیشتری فرو روند].

یقیناً آنان که از بیم پروردگارشان هراسان و نگرانند،

و آنان که به آیات پروردگارشان ایمان می‌آورند.

و آنان که به پروردگارشان شرک نمی‌ورزند.

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا ءَاتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ

أُولَٰئِكَ يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ

وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِّنْ هَٰذَا وَلَهُمْ أَعْمَلٌ مِّنْ دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا عَمِلُونَ

حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْعَرُونَ

لَا تَجْعَرُوا أَلْيَوْمَ إِنَّكُمْ مِّنَّا لَا تُنصَرُونَ

قَدْ كَانَتْ ءَايَتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰٰٓ أَعْقَابِكُمْ تَنكِصُونَ

مُسْتَكْبِرِينَ بِهِۦ سَمِرًا تَهْجُرُونَ

أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ ءَابَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ

أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُۥ مُنْكَرُونَ

أَمْ يَقُولُونَ بِهِۦ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُم بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُم لِلْحَقِّ كَارِهُونَ

وَلَوْ أَتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَهُم بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَن ذِكْرِهِمْ مُّعْرِضُونَ

أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌۭ وَهُوَ خَيْرُ الرَّزَاقِينَ

وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنُكَيِّبُونَ

و آنان که آنچه را [از زکات و دیگر انفاقات در راه خدا] می‌پردازند، و در حالی که دل‌هایشان از اینکه به سوی پروردگارشان [برای محاسبه دقیق] باز می‌گردند، ترسان است.

اینانند که در کارهای خیر می‌شتابند، و در [انجام دادن] آن [از دیگران] پیشی می‌گیرند.

و هیچ کس را جز به اندازه گنجایش و توانش تکلیف نمی‌کنیم، و نزد ما کتابی [چون لوح محفوظ] است که [درباره همه امور آفرینش و نسبت به اعمال بندگان] به درستی و راستی سخن می‌گوید، و آنان [در پاداش و کیفر] مورد ستم قرار نمی‌گیرند.

[چنین نیست که کافران تکلیف را بیش از اندازه گنجایش و توان خود حس کنند] بلکه دل‌هایشان از این [حقیقت] در بی خبری عمیقی است، و برای آنان غیر از این [بی خبری] اعمالی [زشت و ناپسند] است که همواره آنها را انجام می‌دهند،

تا زمانی که عیاشان و مرقهان آنان را به عذاب بگیریم، ناگهان فریاد و ناله سر دهند و [به آوای بلند] استغاثه کنند. ....

[به آنان گویند:] امروز فریاد و ناله سر ندهید؛ زیرا شما از سوی ما یاری نخواهید شد. ....

همانا آیات من را بر شما می‌خواندند و شما به پشت سرتان به قهقرا برمی گشتید [تا آن را نشنوید!]

در حالی که به آن تکبر می‌ورزیدید [و در بزم] شبانه [خود درباره آن] هذیان می‌گفتید [و سخنان نامعقول به زبان می‌آوردید]. ....

آیا در این سخن [که وحی خداست] نیندیشیدند؟ یا مگر [برای اولین بار] کتابی برای آنان آمده است که برای پدران پیشین آنان نیامده بود؟ ....

یا مگر پیامبرشان را [از لحاظ حسب، نسب، درستی، امانت، اخلاق و کرامت] نشناخته‌اند که منکر او هستند؟ ....

یا می‌گویند: نوعی دیوانگی در اوست؟ [چنین نیست که این یاوه گویان به هم می‌بافند] بلکه او حق را برای آنان آورده است، و بیشترشان حق را خوش ندارند،

و اگر حق از هواهای نفس آنان پیروی می‌کرد، بی‌تردید آسمان‌ها و زمین و هر که در آنهاست از هم می پاشید [و تباه می‌شد؛ چنین نیست که حق از هواهای نفس آنان پیروی کند] بلکه کتاب [ی را که مایه شرف و سربلندی] آنان [است] به آنان داده‌ایم، ولی آنان از مایه شرف و سربلندی خود روی گردانند..

یا [مگر برای ادای وظیفه ات] مزدی از آنان می‌خواهی [که پذیرش دعوتت برای آنان سنگین است؟] پس مزد پروردگارت بهتر است، و او بهترین روزی دهندگان است،

و مسلماً تو آنان را به راهی راست دعوت می‌کنی،

و بی‌تردید کسانی که به آخرت ایمان نمی‌آورند از [این] راه منحرف اند. ....

وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرٍّ لَلَجُّوا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ

وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ

حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ لَكُمْ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ

وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ

قَالُوا أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ

لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَعَآبَاؤُنَا هَٰذَا مِنْ قَبْلُ إِن هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ

قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ

قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ

و اگر به آنان رحم کنیم و آسیب و گزندى را که دچار آن هستند [از آنان] برطرف سازیم، باز هم سرگردان و متحیر در سرکشی و طغیانشان لجاجت می‌ورزند.

همانا ما آنان را به بلاها و آسیب‌ها [ی دنیایی] گرفتیم، ولی نه برای پروردگارشان فروتنی کردند و نه به پیشگاهش زاری می‌کنند،

تا هنگامی که درى از عذابى سخت به روى آنان بگشاییم، ناگهان در آن حال از همه چیز مأیوس و نومید می‌شوند؛

و اوست که برای شما گوش و دیده و دل پدید آورد، ولی اندکی سپاس گزاری می‌کنید،

و اوست که شما را در زمین آفرید و عاقبت به سوى او گردآوری می‌شوید،

و اوست که حیات می‌دهد و می میراند و رفت و آمد شب و روز در سیطره خواست اوست، آیا نمی‌اندیشید؟

[نه اینکه نمی‌اندیشند] بلکه مانند همان [سخنان یاوه و بی منطق] را گفتند که پیشینیان گفتند،

گفتند: [که] آیا زمانى که بمیریم و خاک و استخوان شویم حتماً برانگیخته می‌شویم؟

همانا این [برانگیخته شدن] را پیش از این به ما و پدرانمان وعده دادند [ولى] این جز افسانه خرافی پیشینیان نیست؛

بگو: اگر معرفت و شناخت دارید، بگویید: زمین و هر که در آن است از کیست؟

خواهند گفت: از خداست. بگو: با این حال آیا متذکر نمی‌شوید؟

بگو: مالک آسمان‌های هفتگانه و پروردگار عرش بزرگ کیست؟

خواهند گفت: [آنها هم] در سیطره مالکیت خداست. بگو: آیا [از پرستش بتان] نمی‌پرهیزید؟

بگو: اگر معرفت و شناخت دارید [بگویید:] کیست که [حاکمیت مطلق و] فرمانروایی همه چیز به دست اوست و او پناه دهد و برخلاف خواسته‌اش به کسی [از عذاب] پناه داده نمی‌شود.

خواهند گفت: [این ویژگی‌ها] فقط برای خداست. بگو: پس چگونه [بازیچه] نیرنگ و افسون می‌شوید [و از راه خدا منحرفتان می‌کنند؟!]

بَلْ أَتَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

مَا أَتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذَا لَذَهَبَ كُلُّ

إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَّا بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَنَ اللَّهُ عَمَّا يُصِفُونَ

عَلِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَلَّى عَمَّا يُشْرِكُونَ

قُلْ رَبِّ إِمَّا تُرِيْنِي مَا يُوعَدُونَ

رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

وَإِنَّا عَلَىٰ أَنْ نُرِيكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَدِيرُونَ

أَدْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ

وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيْطَانِ

وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ

لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا ۖ وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ

فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ

تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ

چنین نیست [که آنان می‌گویند] بلکه ما حق را برای آنان آورده‌ایم، و بی‌تردید آنان دروغ‌گویند.

خدا هیچ فرزندی برای خود نگرفته است، و هیچ معبودی با او نیست؛ [اگر جز خدا معبودی بود] در این صورت هر معبودی [برای آنکه به تنهایی و مستقل تدبیر امور کند] آفریده‌های خود را با خود می‌برد [و از مدار تصرف دیگر معبودان خارج می‌کرد] و بر یکدیگر برتری می‌جستند. منزّه و پاک است خدا از آنچه [او را به آن] وصف می‌کنند.

[همان] دانای نهان و آشکار؛ پس او از آنچه برایش شریک می‌گیرند، برتر است.

بگو: پروردگارا! اگر آن [عذابی] را که به آنان وعده می‌دهند، به من بنمایانی؛

پس پروردگارا! مرا در میان گروه ستمکاران قرار مده [و با آنان قرین عذاب مکن].

و به یقین ما تواناییم آن عذابی که به آنان وعده می‌دهیم به تو بنمایانیم.

بدی را با بهترین شیوه دفع کن؛ ما به آنچه که [مشرکان به ناحق ما را به آن] وصف می‌کنند، داناتریم.

و بگو: پروردگارا! از وسوسه‌های شیطان‌ها به تو پناه می‌آورم،

و پروردگارا! به تو پناه می‌آورم از اینکه [شیطان‌ها] نزد من حاضر شوند.

[دشمنان حق از دشمنی خود باز نمی‌ایستند] تا زمانی که یکی از آنان را مرگ در رسد، می‌گوید: پروردگارا! مرا [برای جبران گناهان و تقصیرهایی که از من سر زده به دنیا] بازگردان؛

امید است در [برابر] آنچه [از عمر، مال و ثروت در دنیا] وا گذاشته ام کار شایسته‌ای انجام دهم. [به او می‌گویند:] این چنین نیست [که می‌گویی] بدون تردید این سخنی بی فایده است که او گوینده آن است، و پیش رویشان برزخی است تا روزی که برانگیخته می‌شوند.

پس هنگامی که در صور دمیده شود، در آن روز نه میانشان خویشاوندی و نسبی وجود خواهد داشت و نه از اوضاع و احوال یکدیگر می‌پرسند؛

پس کسانی که اعمال وزن شده آنان سنگین [و بارزش] است، همانانند که رستگارند.

و کسانی که اعمال وزن شده آنان سبک [و بی ارزش] است، همانانند که سرمایه وجودشان را از دست داده و در دوزخ جاودانه‌اند.

آتش [همواره] صورت‌هایشان را می‌سوزاند، و آنان در آنجا [از شدت سوختگی] زشت رویانی بد منظرند!

أَلَمْ تَكُنْ عَآيَتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ

۱۰۶

قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ

۱۰۷

رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ

۱۰۸

قَالَ أَحْسِنُوا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ

۱۰۹

إِنَّهُوَ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا ءَامَنَّا فَأَغْفِرْ لَنَا
وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ

۱۱۰

فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سِحْرِيًّا حَتَّىٰ أَنْسَوْكُمْ ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِّنْهُمْ
تَضْحَكُونَ

۱۱۱

إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَآئِزُونَ

۱۱۲

قَالَ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ

۱۱۳

قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَسَلِّ الْعَادِّينَ

۱۱۴

قَالَ إِنْ لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ۖ لَّوْ أَنْتُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

۱۱۵

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا
تَرْجِعُونَ

۱۱۶

فَتَعَلَىٰ اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ
الْكَرِيمِ

۱۱۷

وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ ۚ بِهِ فَإِنَّمَا
حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ ۚ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ

۱۱۸

وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ

[خدا به آنان می‌گوید: آیا آیات من بر شما خوانده نمی‌شد و شما [همواره] آنها را تکذیب می‌کردید؟

می‌گویند: پروردگارا! تیره بختی و شقاوت ما بر ما چیره شد، و ما گروهی گمراه بودیم.

پروردگارا! ما را از دوزخ بیرون آر، پس اگر [به بدی‌ها و گمراهی‌ها] بازگشتیم، بی‌تردید ستمکار خواهیم بود.

[خدا] می‌گوید: [ای سگان!] در دوزخ گم شوید و با من سخن مگویید!

[به یاد دارید که] گروهی از بندگان من بودند که می‌گفتند: پروردگارا! ما ایمان آوردیم، پس ما را بیامرز و به ما رحم کن که تو بهترین رحم‌کنندگانی.

ولی شما آنان را به مسخره گرفتید، تا [دل مشغولی شما به مسخره آنان] یاد مرا از خاطرتان برد، و شما همواره به [ایمان، عمل و دعا‌های] آنان می‌خندیدید!!

من امروز آنان را در برابر صبری که [نسبت به مسخره و خنده شما] کردند پاداش دادم که همه آنان کامیابند.

[خدا] می‌گوید: از جهت شمار سال‌ها چه مدت در زمین درنگ داشتید؟

می‌گویند: روزی یا بخشی از روزی، ولی [ای پرسنده!] از شمارندگان [پیشگاه خود] بپرس.

[خدا] می‌گوید: اگر معرفت و شناخت می‌داشتید [می‌دانستید که] جز اندکی درنگ نکرده اید،

آیا پنداشته اید که شما را بیهوده و عبث آفریدیم، و اینکه به سوی ما بازگردانده نمی‌شوید؟

پس برتر است خدا آن فرمانروای حق [از آنکه کارش بیهوده و عبث باشد]، هیچ معبودی جز او نیست، [او] پروردگار عرش نیکو و باارزش است.

و هر کس با خدا معبود دیگری بپرستد [که] هیچ دلیلی بر حقانیت آن ندارد، حسابش فقط نزد پروردگار اوست؛ بدون تردید کافران، رستگار نمی‌شوند.

و بگو: پروردگارا! [مرا] بیامرز و [بر من] رحم کن و تو بهترین رحم‌کنندگانی.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سُورَةٌ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَّعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةً جَلْدَةً وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَيْشَهِدَ عَذَابُهُمَا طَآئِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ

الزَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ وَحَرَّمَ ذَٰلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَا يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ فَشَهَدَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ

وَالْخَمِيسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ

وَيَذَرُوهَا عَنْهَا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ

وَالْخَمِيسَةُ أَنَّ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ

[این] سوره‌ای است که آن را [از اُفق دانش خود] فرود آوردیم و [اجرای احکام و معارف آن را] لازم و واجب نمودیم و در آن آیاتی روشن نازل کردیم، تا متذکر و هوشیار شوید.

به زن زناکار و مرد زناکار صد تازیانه بزنید، و اگر به خدا و روز قیامت ایمان دارید، نباید شما را در [اجرای] دین خدا درباره آن دو نفر دلسوزی و مهربانی بگیرد، و باید گروهی از مؤمنان، شاهد مجازات آن دو نفر باشند.

مرد زناکار نباید جز با زن زناکار یا مشرک ازدواج کند، و زن زناکار نباید جز با مرد زناکار یا مشرک ازدواج نماید، و این [ازدواج] بر مؤمنان حرام شده است.

و کسانی که زنان عقیقه پاکدامن را به زنا متهم می‌کنند، سپس چهار شاهد نمی‌آورند، پس به آنان هشتاد تازیانه بزنید، و هرگز شهادتی را از آنان نپذیرید، و اینانند که در حقیقت فاسق اند.

مگر کسانی که بعد از آن توبه کنند و مفساد خود را اصلاح نمایند که بدون تردید خدا [نسبت به آنان] بسیار آمرزنده و مهربان است.

و کسانی که همسران خود را متهم به زنا می‌کنند و بر آنان شاهدانی جز خودشان نباشد، پس هر کدام از آن شوهران [برای اثبات اتهامش] باید چهار بار شهادت دهد که سوگند به خدا، او [درباره همسرش] در این زمینه قطعاً راست می‌گوید،

و [شهادت] پنجم این است که [بگوید:]: لعنت خدا بر او باد اگر [در این اتهام بستن] دروغگو باشد؛

و مجازات را از آن زنی که مورد اتهام قرار گرفته دفع می‌کند اینکه چهار بار شهادت دهد که سوگند به خدا، آن مرد دروغ‌گوست،

و [شهادت] پنجم این است که [بگوید:]: خشم خدا بر او باد اگر [آن مرد در این اتهام بستن] راستگو باشد.

و اگر فضل و رحمت خدا بر شما نبود، و اینکه خدا بسیار توبه پذیر و حکیم است [به کیفرهای بسیار سختی دچار می‌شدید].

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ لِكُلِّ أُمْرٍ مِّنْهُمْ مَا أَكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ

لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِأَنفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ

لَوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشَّهَدَاءِ فَأُولَٰئِكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَذِبُونَ

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِالسِّنْتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُم بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ

وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ

يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ

وَيُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ ءَامَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَعُوفٌ رَّحِيمٌ

به یقین کسانی که آن تهمت [بزرگ] را [درباره یکی از همسران پیامبر به میان] آوردند، گروهی [هم دست و هم فکر] از [میان] خود شما بودند، آن را برای خود شری می‌پندارید، بلکه آن برای شما خیر است، برای هر مردی از آنان کیفری به میزان گناهی است که مرتکب شده، و آن کس که بخش عمده آن را بر عهده گرفته است، برایش عذابی بزرگ است.

چرا هنگامی که آن [تهمت بزرگ] را شنیدید، مردان و زنان مؤمن به خودشان گمان نیک نبردند [که این تهمت کار اهل ایمان نیست] و نگفتند: این تهمتی آشکار [از سوی منافقان] است؟! [که می‌خواهند در میان اهل ایمان فتنه و آشوب و بدبینی ایجاد کنند]

چرا بر آن تهمت، چهار شاهد نیاوردند؟ و چون شاهدان را نیاوردند، پس خود آنان نزد خدا محکوم به دروغگویی اند؛

و اگر فضل و رحمت خدا در دنیا و آخرت بر شما نبود، به یقین به خاطر آن تهمت بزرگی که در آن وارد شدید، عذابی بزرگ به شما می‌رسید.

چون [که آن تهمت بزرگ را] زبان به زبان از یکدیگر می‌گرفتید و با دهان هایتان چیزی می‌گفتید که هیچ معرفت و شناختی به آن نداشتید و آن را [عملی] ناچیز و سبک می‌پنداشتید و در حالی که نزد خدا بزرگ بود.

و چرا وقتی که آن را شنیدید نگفتید: ما را نسزد [و هیچ جایز نیست] که به این تهمت بزرگ زبان بگشاییم، شگفتا! این بهتانی بزرگ است.

خدا شما را اندرز می‌دهد که اگر ایمان دارید، هرگز مانند آن را [در حق کسی] تکرار نکنید.

و خدا آیات [خود] را برای شما بیان می‌کند، و خدا دانا و حکیم است.

کسانی که دوست دارند کارهای بسیار زشت [مانند آن تهمت بزرگ] در میان اهل ایمان شایع شود، در دنیا و آخرت عذابی دردناک خواهند داشت، و خدا [آنان را] می‌شناسد و شما نمی‌شناسید.

و اگر فضل و رحمت خدا بر شما نبود، و اینکه خدا رؤوف و مهربان است [به کیفرهای بسیار سختی دچار می‌شدید.]

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطَوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ
خُطَوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْلَا
فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِّنْ أَحَدٍ أَبَدًا
وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

وَلَا يَأْتِلِ أُولُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَن يُؤْتُوا أُولِي
الْقُرْبَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا
وَلْيَصْفَحُوا ۗ أَلَا تُحِبُّونَ أَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ

إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا
فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ

يَوْمَئِذٍ يُوقِفُهُمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ
الْمُبِينُ

الْحَبِيشَتِ لِلْحَبِيشِ وَالْحَبِيشُونَ لِلْحَبِيشَتِ ۖ وَالطَّيِّبَتِ
لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَتِ ۚ أُولَٰئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا
يَقُولُونَ ۖ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّىٰ
تَسْتَأْذِنُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ

ای مؤمنان! از گام‌های شیطان پیروی نکنید؛ و هر که از
گام‌های شیطان پیروی کند [هلاک می‌شود] زیرا شیطان به
کار بسیار زشت و عمل ناپسند فرمان می‌دهد؛ و اگر فضل و
رحمت خدا بر شما نبود، هرگز احدی از شما [از عقاید باطل
و اعمال و اخلاق ناپسند] پاک نمی‌شد، ولی خدا هر که را
بخواهد پاک می‌کند؛ و خدا شنوا و داناست.

و از میان شما کسانی که دارندگان ثروت و گشایش مالی
هستند، نباید سوگند یاد کنند که از انفاق مال به
خویشاوندان و تهی دستان و مهاجران در راه خدا دریغ
ورزند، و باید [بدی آنان را که برای شما مؤمنان توانگر
سبب خودداری از انفاق شده] عفو کنند و از مجازات
درگذرند؛ آیا دوست نمی‌دارید خدا شما را بیمارزد؟ [اگر
دوست دارید، پس شما هم دیگران را مورد عفو و گذشت
قرار دهید]؛ و خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

بی‌تردید کسانی که زنان عفیفه پاکدامن باایمان را [که از
شدت ایمان از بی عفتی و گناه بی خبرند] متهم به زنا کنند،
در دنیا و آخرت لعنت می‌شوند، و برای آنان عذابی بزرگ
است.

[در] روزی که زبان‌ها و دست‌ها و پاهایشان بر ضد آنان به
گناहانی که همواره انجام می‌دادند، شهادت دهند.

در آن روز خدا کیفر به حق آنان را به طور کامل می‌دهد، و
خواهند دانست که خدا همان حق آشکار است.

زنان پلید برای مردان پلید و مردان پلید برای زنان پلیدند،
و زنان پاک برای مردان پاک و مردان پاک برای زنان پاک
اند، این پاکان از سخنان ناروایی که [تهمت زندگان] درباره
آنان می‌گویند، مبرا و پاک هستند، برای آنان آمرزش و رزق
نیکویی است.

ای اهل ایمان! به خانه‌هایی غیر از خانه‌های خودتان وارد
نشوید تا آنکه اجازه بگیرید، و بر اهل آنها سلام کنید،
[رعایت] این [امور اخلاقی] برای شما بهتر است، باشد که
متذکر شوید.

فَإِنْ لَّمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ
وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ
فِيهَا مَتَاعٌ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ
ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ
فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ
بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ
ءَابَائِهِنَّ أَوْ ءَبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ
إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا
مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْأَرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ
أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا
يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَىٰ
اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

نهایتاً اگر کسی را در آنها نیافتید، پس وارد آن نشوید تا به شما اجازه دهند، و اگر به شما گویند: برگردید، پس برگردید که این برای شما پاکیزه تر است، و خدا به آنچه انجام می‌دهید، داناست.

و بر شما گناهی نیست که به خانه‌های غیر مسکونی که در آنها کالا و متاع و سودی دارید وارد شوید، و خدا آنچه را آشکار می‌کنید و آنچه را پنهان می‌دارید، می‌داند.

به مردان مؤمن بگو: چشمان خود را [از آنچه حرام است مانند دیدن زنان نامحرم و عورت دیگران] فرو بندند، و شرمگاه خود را حفظ کنند، این برای آنان پاکیزه تر است، قطعاً خدا به کارهایی که انجام می‌دهند، آگاه است.

و به زنان باایمان بگو: چشمان خود را از آنچه حرام است فرو بندند، و شرمگاه خود را حفظ کنند، و زینت خود را [مانند لباس‌های زیبا، گوشواره و گردن بند] مگر مقداری که [طبیعتاً مانند انگشتر و حنا و سرمه، بر دست و صورت] پیداست [در برابر کسی] آشکار نکنند، و [برای پوشاندن گردن و سینه] مقنعه‌های خود را به روی گریبان‌هایشان بیندازند، و زینت خود را آشکار نکنند مگر برای شوهرانشان، یا پدرانشان، یا پدران شوهرانشان، یا پسرانشان، یا پسران شوهرانشان، یا برادرانشان، یا پسران برادرانشان، یا خواهرانشان، یا زنان [هم کیش خود] شان، یا بردگان زر خریدشان، یا خدمتکارانشان از مردانی که ساده لوح و کم عقل اند و نیاز شهوانی حس نمی‌کنند، یا کودکانی که [به سن تمیز دادن خوب و بد نسبت به امیال جنسی] نرسیده‌اند. و زنان نباید پاهایشان را [هنگام راه رفتن آن گونه] به زمین بزنند تا آنچه از زینت‌هایشان پنهان می‌دارند [به وسیله نامحرمات] شناخته شود. و [شما] ای مؤمنان! همگی به سوی خدا بازگردید تا رستگار شوید.

وَأَنْكِحُوا الْأَيِّمَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ
وَأَمَّا بَكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ
وَاسِعٌ عَلِيمٌ

وَلَيْسَتَعْفِیَ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ
مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَالَّذِينَ يَبْتِغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ
أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا ۖ وَءَاتُوهُمْ مِّنْ
مَّالِ اللَّهِ الَّذِي ءَاتَاكُمْ ۖ وَلَا تُكْرِهُوا فَتِيَّتَكُمْ عَلَى
الْبِغَاءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِّتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۚ وَمَنْ
يُكْرِهِنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرِهِنَّ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ ءَايَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا مِّنَ الَّذِينَ خَلَوْا
مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ

اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا
مِصْبَاحٌ ۚ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ ۚ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ
دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا
غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارُ نُورٍ ۚ عَلَىٰ
نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَلَ
لِلنَّاسِ ۗ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

فِي بُيُوتٍ أُذِنَ لِلَّهِ أَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا أَسْمُهُ ۚ يُسَبِّحُ لَهُ
فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ

[مردان و زنان] بی همسران و غلامان و کنیزان شایسته
خود را همسر دهید؛ اگر تهیدست اند، خدا آنان را از فضل
خود بی‌نیاز می‌کند؛ و خدا بسیار عطا کننده و داناست.

و کسانی که [وسیله] ازدواجی نمی‌یابند باید پاکدامنی
پیشه کنند تا خدا آنان را از فضل خود توانگرشان سازد. و
کسانی از بردگاتنان که درخواست نوشتن قرارداد [برای
فعالیت اقتصادی و پرداخت مبلغی به مالک خود برای آزاد
شدن] دارند، اگر در آنان [برای عقد این قرارداد]
شایستگی سراغ دارید با آنان قرارداد ببندید، و چیزی از
مال خدا را که به شما عطا کرده است به آنان بدهید، و
کنیزان خود را که می‌خواهند پاکدامن باشند، برای به دست
آوردن متاع ناچیز و زودگذر زندگی دنیا به زنا وادار مکنید،
و هر که آنان را وادار [به زنا] کند، به یقین خدا پس از
مجبور شدنشان [نسبت به آنان] بسیار آمرزنده و مهربان
است.

و بی‌تردید آیاتی روشن و سرگذشتی از آنان که پیش از
شما درگذشتند و پندی برای پرهیزکاران به سوی شما نازل
کردیم.

خدا نور آسمان‌ها و زمین است؛ وصف نورش مانند
چراغدانی است که در آن، چراغ پر فروغی است، و آن چراغ
در میان قندیل بلورینی است، که آن قندیل بلورین گویی
ستاره تابانی است، [و آن چراغ] از [روغن] درخت زیتونی
پربرکت که نه شرقی است و نه غربی افروخته می‌شود، [و]
روغن آن [از پاکی و صافی] نزدیک است روشنی بدهد
گرچه آتشی به آن نرسیده باشد، نوری است بر فراز نوری؛
خدا هر کس را بخواهد به سوی نور خود هدایت می‌کند، و
خدا برای مردم مثل‌ها می‌زند [تا حقایق را بفهمند] و خدا به
همه چیز داناست.

[این نور] در خانه‌هایی است که خدا اذن داده [شان و
منزلت و قدر و عظمت آنها] رفعت یابد و نامش در آنها ذکر
شود، همواره در آن خانه‌ها صبح و شام او را تسبیح
می‌گویند.

رَجَالٌ لَا تُلْهِهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ
الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ
وَالْأَبْصَارُ

لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ
وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَلُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ
مَاءً حَتَّى إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ
فَوَقَّعَتْهُ حِسَابُهُ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ

أَوْ كُظِّلِمَتْ فِي بَحْرِ لَيْجٍ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّن
فَوْقِهِ سَحَابٌ ظُلُمَتْ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ
لَمْ يَكَدْ يَرَاهَا وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن
نُّورٍ

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ
صَفَّتْ كُلُّ قَدِّ عِلْمَ صَلَاتِهِ وَتَسْبِيحِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا
يَفْعَلُونَ

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ
رُكَّامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ
مِن جِبَالٍ فِيهَا مِن بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ
عَن مَّن يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَرِ

مردانی که تجارت و داد و ستد آنان را از یاد خدا و برپا داشتن نماز و پرداخت زکات باز نمی‌دارد، [و] پیوسته از روزی که دل‌ها و دیده‌ها در آن زیر و رو می‌شود، می‌ترسند.

[این گونه عمل می‌کنند] تا خدا آنان را بر [پایه] نیکوترین عملی که انجام داده‌اند پاداش دهد، و از فضلش برای آنان بیفزاید، خدا به هر که بخواهد بی حساب روزی می‌دهد.

و کافران اعمالشان مانند سرابی در بیابانی مسطح و صاف است که تشنه، آن را [از دور] آب می‌پندارد، تا وقتی که به آن رسد آن را چیزی نیابد، و خدا را نزد اعمالش می‌یابد که حسابش را کامل و تمام می‌دهد، و خدا حسابرسی سریع است.

یا [اعمالشان] مانند تاریکی‌هایی است در دریایی بسیار عمیق که همواره موجی آن را می پوشاند، و بالای آن موجی دیگر است، و بر فراز آن ابری است، تاریکی‌هایی است برخی بالای برخی دیگر؛ [مبتلای این امواج و تاریکی‌ها] هرگاه دستش را بیرون آورد، بعید است آن را ببیند. و کسی که خدا نوری برای او قرار نداده است، برای او هیچ نوری نیست.

آیا ندانسته‌ای که هرکه در آسمان‌ها و زمین است و پرندگان بال گشوده، خدا را تسبیح می‌گویند؟ به یقین هریک نماز و تسبیح خود را می‌دانند؛ و خدا به آنچه انجام می‌دهند داناست.

و مالکیت و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین فقط در سیطره خداست، و بازگشت همه به سوی خداست.

آیا ندانسته‌ای که خدا ابری را [به آرامی] می راند، آن گاه میان [اجزای] آن پیوند برقرار می‌کند، سپس آن را انبوه و متراکم می‌سازد، پس می‌بینی که باران از لابلای آن بیرون می‌آید، و از آسمان از کوه‌هایی که در آن ابر یخ زده است، تگرگی فرو می‌ریزد، پس آسیب آن را به هر که بخواهد می‌رساند، و از هر که بخواهد برطرف می‌کند، نزدیک است درخشندگی برقش دیده‌ها را کور کند.

يُقَلِّبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَرِ

وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِّن مَّاءٍ فَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَى بَطْنِهِۦ

وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ

يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

لَقَدْ أَنزَلْنَا ءَايَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ وَاللَّهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَىٰ

صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

وَيَقُولُونَ ءَأَمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ

مِّنْهُمْ مِّن بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَٰئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ

وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ

مِّنْهُمْ مُّعْرِضُونَ

وَإِن يَكُن لَّهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ

أَفِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَمْ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ أَن يَحِيفَ اللَّهُ

عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُۥٓ بَلْ أُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِۦ

لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَن يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَٰئِكَ هُمُ

الْمُفْلِحُونَ

وَمَن يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَخْشَ اللَّهَ وَيَتَّقْهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ

الْفَائِزُونَ

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَنِهِمْ لَئِن أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ قُل لَّا

تُقْسِمُوا طَاعَةٌ مَّعْرُوفَةٌ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

خدا شب و روز را [دگرگون و] جابجا می‌کند؛ مسلماً در این دگرگونی و جابجایی عبرتی برای صاحبان بصیرت است.

و خدا هر جنبه‌ای را از آبی [که به صورت نطفه بود] آفرید، پس گروهی از آنها بر شکمشان راه می‌روند، و برخی از آنها به روی دو پا حرکت می‌کنند، و بعضی از آنها به روی چهار پا راه می‌روند. خدا آنچه را بخواهد می‌آفریند؛ مسلماً خدا بر هر کاری تواناست.

همانا آیاتی روشن نازل کردیم؛ و خدا هر که را بخواهد به راهی راست راهنمایی می‌کند.

و می‌گویند: به خدا و این پیامبر ایمان آوردیم و اطاعت کردیم، سپس گروهی از آنان پس از این [اعتراف] روی می‌گردانند، و اینان مؤمن [واقعی] نیستند.

و زمانی که آنان را به سوی خدا و پیامبرش می‌خوانند تا [نسبت به اختلافاتی که دارند] میانشان داوری کند، ناگهان گروهی از آنان روی گردان می‌شوند.

ولی اگر [بفهمند که] داوری حق به سود آنان می‌باشد، مطیعانه به سوی آن آیند.

آیا در دل‌هایشان بیماری [نفاق] است یا [در دین خدا] شک کرده‌اند یا می‌ترسند که خدا و پیامبرش بر آنان ستم کند؟ [چنین نیست] بلکه اینان خود ستمکارند.

گفتار مؤمنان هنگامی که آنان را به سوی خدا و پیامبرش می‌خوانند تا میانشان داوری کند، فقط این است که می‌گویند: شنیدیم و اطاعت کردیم و اینانند که رستگارند.

و کسانی که از خدا و پیامبرش اطاعت کنند و از خدا بترسند و از او پروا نمایند، پس آنان همان کامیابانند.

و با سخت ترین سوگندهایشان به خدا سوگند خوردند که اگر به آنان [برای بیرون رفتن به سوی جهاد] فرمان دهی حتماً بیرون می‌روند، بگو: سوگند نخورید، [آنچه بر شما واجب است] اطاعت پسندیده است [نه سوگند]، به یقین خدا به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ ۖ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ ۖ وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ

بگو: خدا را [در همه امور] اطاعت کنید و این پیامبر را نیز اطاعت کنید؛ پس اگر روی بگردانید [زیانی متوجه پیامبر نمی‌شود، زیرا] بر او فقط آن [مسئولیتی] است که بر عهده‌اش نهاده شده و بر شما هم آن [مسئولیتی] است که بر عهده شما نهاده شده است. و اگر او را اطاعت کنید هدایت می‌یابید. و بر عهده این پیامبر جز رساندن آشکار [پیام وحی] نیست.

خدا به کسانی از شما که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، وعده داده است که حتماً آنان را در زمین جانشین [دیگران] کند، همان گونه که پیشینیان آنان را جانشین [دیگران] کرد، و قطعاً دینشان را که برای آنان پسندیده به سودشان استوار و محکم نماید، و یقیناً ترس و بیمشان را تبدیل به امنیت کند، [تا جایی که] فقط مرا بپرسند [و] هیچ چیزی را شریک من نگیرند. و آنان که پس از این نعمت‌های ویژه ناسپاسی ورزند [در حقیقت] فاسق اند.

و نماز را برپا دارید و زکات را بپردازید، و این پیامبر را اطاعت کنید تا مورد رحمت قرار گیرید.

گمان مکن کسانی که کافر شدند [برای آنان میسر است که] عاجز کننده [خدا] در زمین باشند [تا بتوانند از دسترس قدرت او بیرون روند]؛ و جایگاهشان آتش است، و بد جایگاهی است.

ای اهل ایمان! باید بردگانتان و کسانی از شما که به مرز بلوغ نرسیده‌اند [هنگام ورود به خلوت خانه شخصی شما] سه بار [در سه زمان] از شما اجازه بگیرند، پیش از نماز صبح، و هنگام [استراحت] نیم روز که جامه هایتان را کنار می‌نهد، و پس از نماز عشا؛ [این زمان‌ها] سه زمان خلوت شماست، بعد از این سه زمان بر شما و آنان گناهی نیست [که بدون اجازه وارد شوند؛ زیرا آنان] همواره نزد شما در رفت و آمدند و با یکدیگر نشست و برخاست دارید. این گونه خدا آیاتش را برای شما بیان می‌کند، و خدا دانا و حکیم است.

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا أُسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَىٰ لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا ۚ يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا ۚ وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

۵۵

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

۵۶

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ مِنَ النَّارِ وَلَبِئْسَ الْمَصِيرُ

۵۷

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِيَسْتَعِذِّنْكُمْ اللَّهُ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِّن قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِّنَ الظَّهِيرَةِ وَمِن بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَّكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدُهَا طَوْفُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

۵۸
۳۰۸۲

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَعِزُّوْا كَمَا
اسْتَعِزَّ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ ءَايَاتِهِ ۚ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ
عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ ۖ
وَأَنْ يَسْتَغْفِنَ خَيْرٌ لَّهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى
الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ
بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ
إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ
بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ
أَوْ مَا مَلَكَتُمْ مَفَاتِحَهُ أَوْ صَدِيقَكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ
جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا
فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَرَكَاةٌ طَيِّبَةٌ
كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

و هنگامی که کودکان شما به مرز بلوغ رسیدند، باید [برای
ورود به خلوت خانه شخصی شما] اجازه بگیرند، همان گونه
که کسانی که پیش از آنان [به مرز بلوغ رسیده بودند]
اجازه می‌گرفتند. خدا این گونه آیاتش را برای شما بیان
می‌کند؛ و خدا دانا و حکیم است.

و بر زنان از کار افتاده‌ای که امید ازدواجی ندارند، گناهی
نیست که حجاب و روپوش خود را کنار بگذارند، در صورتی
که با زیور و آرایش خویش قصد خودآرایی نداشته باشند.
و پاکدامنی برای آنان بهتر است؛ و خدا شنوا و داناست.

بر نابینا و لنگ و بیمار و خود شما گناهی نیست که [بدون
هیچ اجازه‌ای از خانه‌هایی که ذکر می‌شود، غذا] بخورید؛ از
خانه‌های خودتان، یا خانه‌های پدراتان، یا خانه‌های مادران
یا خانه‌های برادران، یا خانه‌های خواهران، یا خانه‌های
عموهایتان، یا خانه‌های عمه‌هایتان، یا خانه‌های دایی‌هایتان،
یا خانه‌های خاله‌هایتان، یا خانه‌هایی که کلیده‌هایشان در
اختیار شماست، یا خانه‌های دوستانان؛ بر شما گناهی نیست
که [با دیگر اعضای خانواده خود] دسته جمعی یا جدا جدا
غذا بخورید. پس هرگاه به خانه‌هایی [که ذکر شد] وارد
شدید، بر خودتان سلام کنید که درودی است از سوی خدا
[درودی] پربرکت و پاکیزه، خدا این گونه آیات را برای شما
بیان می‌کند تا بیندیشید.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا
مَعَهُ عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا حَتَّىٰ يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ
يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا
أَسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذَن لِّمَن شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ
لَهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا
قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا فَلِيَحْذَرِ الَّذِينَ
يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ
عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ
نَذِيرًا

الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ
يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ
تَقْدِيرًا

مؤمنان فقط آنانند که به خدا و پیامبرش ایمان آورده‌اند، و
هنگامی که بر سر کار مهمی [که طبیعتاً مردم را گرد هم
می‌آورد] با پیامبر باشند تا از او اجازه نگیرند [از نزد او]
نمی‌روند. به راستی کسانی که [برای رفتن] از تو اجازه
می‌گیرند، آنانند که به خدا و پیامبرش ایمان دارند. پس
هنگامی که برای برخی از کارهایشان از تو اجازه می‌خواهند،
به هر کدام از آنان که خواستی اجازه بده و از خدا برای
آنان آمرزش بخواه؛ زیرا خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

دعوت پیامبر را [به ایمان، عمل صالح و امور اجتماعی] در
میان خود مانند دعوت بعضی از شما از بعضی دیگر قرار
ندهید، خدا کسانی از شما را که برای [بی اعتنایی به دعوت
پیامبر] با پنهان شدن پشت سر دیگران آهسته از نزد او
بیرون می‌روند می‌شناسد. پس باید کسانی که از فرمانش
سرپیچی می‌کنند، برحذر باشند از اینکه بلایی [در دنیا] یا
عذابی دردناک [در آخرت] به ایشان رسد.

آگاه باشید! که آنچه در آسمان‌ها و زمین است فقط در
سیطره مالکیت و فرمانروایی خداست. به یقین آنچه را که
شما [از حالات، اعمال و خواسته‌ها] بر آن هستید می‌داند، و
روزی را که [برای حسابرسی] به سوی او باز گردانده
می‌شوند، پس آنان را به آنچه انجام داده‌اند، آگاه می‌کند و
خدا به همه چیز داناست.

همیشه سودمند و با برکت است آنکه فرقان را [که قرآن
جدا کننده حق از باطل است] به تدریج بر بنده‌اش نازل
کرد، تا برای جهانیان بیم دهنده باشد.

همان که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین فقط در سیطره اوست
و فرزندی برای خود نگرفته است و در فرمانروایی شریکی
ندارد و هر چیزی را آفریده و آن را به اندازه قرار داده،
اندازه‌ای درست و دقیق.

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ ءَالِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ
وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا
وَلَا حَيَوةً وَلَا نُشُورًا

۴

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا إِفْكٌ افْكَيْتَهُ وَأَعَانَهُ
عَلَيْهِ قَوْمٌ ءَاخِرُونَ ۖ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَزُورًا

۵

وَقَالُوا أَأَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ أَكُتِّبَها فَهِيَ تُمَلَّى عَلَيْهِ بُكَرَةً
وَأَصِيلًا

۶

قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ
غَفُورًا رَحِيمًا

۷

وَقَالُوا مَالِ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْسِئُ فِي
الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ وَنَذِيرًا

۸

أَوْ يُلْقَىٰ إِلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ
الظَّالِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا

۹

أَنْظِرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَلَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ
سَبِيلًا

۱۰
۳۱۱

تَبَارَكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّنْ ذَلِكَ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَلُ لَكَ قُصُورًا

۱۱

بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ ۖ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا

و [مشركان] به جای او معبودانی اختیار کرده‌اند که چیزی را
نمی‌آفرینند و خود آفریده می‌شوند، و برای خودشان مالک
زیان و سودی نیستند، و قدرت و تسلطی بر مرگ و حیات و
برانگیختن پس از مرگ ندارند،

و کافران گفتند: این [قرآن] چیزی نیست جز دروغی که
[پیامبر] آن را از پیش خود ساخته و دیگران او را بر
ساختن آن یاری داده‌اند، بی‌تردید [با این نسبت ناروا]
مرتکب ستمی سنگین و دروغی بزرگ [و تهمتی زشت]
شده‌اند.

و گفتند: افسانه‌های مکتوب پیشینیان است که نوشتن [از
روی] آنها را از [نویسندگان] درخواست کرده است و آن
[نوشته]‌ها هر صبح و شام بر او خوانده می‌شود [تا حفظ کند
و بر ما بخواند و بگوید: این وحی آسمانی است!!]

بگو: آن را کسی نازل کرده است که همه نهان‌ها را در
آسمان‌ها و زمین می‌داند، همانا او همواره بسیار آمرزنده و
مهربان است.

و گفتند: این چه پیامبری است که غذا می‌خورد و در بازارها
راه می‌رود؟ چرا فرشته‌ای به سوی او نازل نشده که همراه
او بیم دهنده باشد؟

یا [چرا] گنجی به سوی او افکنده نمی‌شود؟ یا باغی برای او
نمی‌باشد که از [میوه‌های] آن بهره مند شود؟ و ستمکاران
گفتند: [ای مردم!] شما جز مردی جادو شده را پیروی
نمی‌کنید!!

بنگر که چگونه [و برپایه چه امور نامعقولی] اوصافی برای تو
بیان کردند، پس [به سبب لجابت، تکبر، دشمنی و تعصب]
گمراه شدند و نمی‌توانند راهی [به سوی حق] بیابند.

همیشه سودمند و بابرکت است آنکه اگر بخواهد بهتر از آن
را [در دنیا] برای تو قرار می‌دهد، بوستان‌هایی که از زیر
[درختان] آن نهرها جاری باشد، و قصرهایی [استوار و
مجلل] برای تو مقرر می‌نماید.

[همه این مطالب و خواسته‌های نامعقول بهانه است] بلکه
آنان قیامت را تکذیب کرده‌اند [و به این سبب نبوت تو را
باور نمی‌کنند] و ما برای آنان که قیامت را تکذیب کنند،
آتشی سوزان آماده کرده‌ایم.

إِذَا رَأَتْهُمْ مِّن مَّكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغِيْظًا وَرَفِيْرًا

۱۳

وَإِذَا أُلْقُوا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُّقَرَّنِينَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُورًا

۱۴

لَّا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا ثُبُورًا كَثِيْرًا

۱۵

قُلْ أَذَلِكْ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيْرًا

۱۶

لَهُمْ فِيْهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ كَانَ عَلَى رَبِّكَ وَعْدًا مَّسْئُولا

۱۷

وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ ءَأَنْتُمْ أَضَلَلْتُمْ عِبَادِي هَؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيْلَ

۱۸

قَالُوا سُبْحٰنَكَ مَا كَانَ يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِن دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِن مَّتَّعْتَهُمْ وَعَابَاءَهُمْ حَتَّىٰ نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا

۱۹

فَقَدْ كَذَّبْتُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا وَمَنْ يَظْلِم مِّنكُمْ نُدِقْهُ عَذَابًا كَبِيْرًا

۲۰

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ^ط وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ^ط وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيْرًا

که وقتی [آن آتش سوزان] آنان را از مکانی دور ببیند، از آن [نعره] خشم و خروشی هولناک بشنوند،

و هنگامی که آنان را در حالی که با غل و زنجیر به هم بسته شده‌اند در مکانی تنگ از آن آتش سوزان بیفکنند، در آنجا فریاد مرگ خواهی سر دهند.

[به آنان می‌گویند: امروز یک بار درخواست مرگ نکنید، بلکه بسیار درخواست مرگ کنید.

بگو: آیا این [آتش سوزان] بهتر است یا بهشت جاودانی که به پرهیزکاران وعده داده‌اند که پاداش و بازگشت گاه آنان است؟

در آنجا هر چه بخواهند در حالی که جاودانه‌اند برای آنان فراهم است، این بر عهده پروردگارت وعده‌ای است درخواست شده [و مورد انتظار اهل ایمان از خدای بخشنده و کریم].

و [یاد کن] روزی را که آنان را با معبودانی که به جای خدا می‌پرستیدند، محشور می‌کند، پس [به آن معبودان] می‌گوید: آیا شما این بندگان مرا گمراه کردید، یا خودشان راه را گم کردند؟

پاسخ می‌دهند: شگفتا! سزاوار ما نبود که در برابر تو دوستان و پیروانی برای [پرستش] خود بگیریم، ولی تو اینان و پدرانشان را [از نعمت‌ها] برخوردار کردی [و آنان به جای شکر نعمت‌ها چنان در شهوات غرق شدند] تا آنکه یاد تو را فراموش کردند و گروهی هلاکت یافته شدند.

[خدا می‌گوید: این معبودان شما] گفته شما را که می‌گفتید [اینان به جای خدا معبودان ما هستند] تکذیب کردند، اکنون نه می‌توانید [عذاب را ازخود] دفع کنید، و نه می‌توانید [برای خود یاور و] یاری بیابید. و هر که از شما [در این دنیا] ستم کند، در قیامت عذابی بزرگ به او می‌چشانیم.

و ما پیش از تو هیچ یک از پیامبران را نفرستادیم مگر آنکه آنان هم غذا می‌خوردند و در بازارها راه می‌رفتند، و ما برخی از شما را [وسیله] آزمایش برخی دیگر قرار دادیم [توانگر را به تهیدست و تهیدست را به توانگر، بیمار را به تندرست و تندرست را به بیمار، پیامبر را به امت و امت را به پیامبر]. آیا [نسبت به اجرای احکام الهی و تکالیف و مسؤولیت‌ها] شکیبایی می‌ورزید؟ و پروردگارت همواره [به احوال و اعمال همه] بیناست.

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا الْمَلٰٓئِكَةُ
أَوْ نَرَىٰ رَبَّنَا ۖ لَقَدْ اُتٰكِبُرُوْا فِيْ اَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْا عُتُوًا كَبِيْرًا

يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ لَا بُشْرٰى يَوْمَیْذٍ لِلْمُجْرِمِيْنَ وَيَقُوْلُوْنَ
حِجْرًا مَّحْجُوْرًا

وَقَدِمْنَا اِلٰی مَا عَمِلُوْا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنٰهُ هَبَآءً مَّنْثُوْرًا

اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ يَوْمَیْذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَّاَحْسَنُ مَقِيْلًا

وَيَوْمَ تَشْقٰى السَّمَآءُ بِاَلْغَمِمْ وَنُزِّلَ الْمَلٰٓئِكَةُ تَنْزِيْلًا

اَلْمَلٰٓئِكُ يَوْمَیْذٍ اَلْحَقُّ لِلرَّحْمٰنِ وَكَانَ يَوْمًا عَلٰى الْكٰفِرِيْنَ
عَسِيْرًا

وَيَوْمَ يَعِضُّ الظَّالِمُ عَلٰى يَدَيْهِ يَقُوْلُ يَلٰٓئِيْتَنِیْۤ اَتَّخَذْتُ مَعَ
الرَّسُوْلِ سَبِيْلًا

يٰۤوَيْلٰتٰی لَیْتَنِیْ لَمْ اَتَّخِذْ فُلَانًا حَلِيْلًا

لَقَدْ اَضَلَّنِیْ عَنِ الذِّکْرِ بَعْدَ اِذْ جَآءَنِیْ ۚ وَكَانَ الشَّیْطٰنُ
لِلْاِنْسٰنِ خَدُوْلًا

وَقَالَ الرَّسُوْلُ یٰرَبِّ اِنَّ قَوْمِیْ اُتَّخَذُوْا هٰذَا الْقُرْءَانَ
مَهْجُوْرًا

وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِکُلِّ نَبِیٍّ عَدُوًّا مِّنَ الْمُجْرِمِیْنَ ۚ وَكَفٰی بِرَبِّکَ
هَادِیًا وَنَصِيْرًا

وَقَالَ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَیْهِ الْفُرْعٰنُ جُمْلَةً وَّاحِدَةً
كَذٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهٖ ۚ فُوَادَکَ ۚ وَرَتَّلْنٰهُ تَرْتِيْلًا

و آنان که به دیدار [قیامت و محاسبه اعمال به وسیله] ما
امید ندارند، گفتند: چرا بر ما فرشتگانی نازل نشد، یا [چرا]
پروردگاران را نمی‌بینیم؟ به راستی که خودشان را در
درون خود بزرگ شمردند و دچار سرکشی بزرگی شدند.

روزی که آنان فرشتگان را می‌بینند، آن روز برای مجرمان
بشارتی نیست؛ و آنان [به فرشتگان] می‌گویند: [از شما
درخواست داریم که ما را] امان دهید [و آسیب وگزند
عذاب را از ما] مانع شوید.

و ما به [بررسی و حسابرسی] هر عملی که [به عنوان عمل
خیر] انجام داده‌اند، می‌پردازیم، پس همه آنها را غباری
پراکنده می‌سازیم.

اهل بهشت در آن روز، قرارگاهشان بهتر و استراحت
گاهشان نیکوتر است.

و [یاد کن] روزی را که آسمان به سبب ابری [که بر فراز آن
است] می شکافد و فرشتگان به تدریج [به صورتی ویژه]
فرستاده شوند.

در آن روز فرمانروایی مطلق برای [خدای] رحمان ثابت
است، و بر کافران روزی بسیار دشوار است،

و روزی که ستمکار، دو دست خود را [از شدت اندوه و
حسرت به دندان] می‌گزد [و] می‌گوید: ای کاش همراه این
پیامبر راهی به سوی حق برمی‌گرفتم،

ای وای، کاش من فلانی را [که سبب بدبختی من شد] به
دوستی نمی‌گرفتم،

بی‌تردید مرا از قرآن پس از آنکه برایم آمد گمراه کرد. و
شیطان همواره انسان را [پس از گمراه کردنش تنها و غریب
در وادی هلاکت] وامی‌گذارد؛

و پیامبر [درقیامت] می‌گوید: پروردگارا! همانا قوم من این
قرآن را متروک گذاشتند!

و ما این گونه برای هر پیامبری دشمنانی از مجرمان قرار
دادیم، و کافی است که پروردگارت [برای تو] راهنما و یاری
دهنده باشد.

و کافران گفتند: چرا قرآن یک باره بر او نازل نشد؟ این
گونه [قرآن را به تدریج نازل می‌کنیم] تا قلب تو را به آن
استوار سازیم، و آن را بر تو با مهلت و آرامی‌خواندیم.

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا

۳۴

الَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا

۳۵
۳۱۳ ر

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا

۳۶

فَقُلْنَا أَذْهَبَا إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَدَمَرْنَهُمْ تَدْمِيرًا

۳۷

وَقَوْمَ نُوحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ ءَايَةً ۖ وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا

۳۸

وَعَادًا وَثَمُودًا وَأَصْحَابَ الرِّيسِ وَقُرُونًا بَيْنَ ذَلِكَ كَثِيرًا

۳۹

وَكَلَّا ضَرَبْنَا لَهُ الْأَمْثَلَ ۖ وَكَلَّا تَبَرَّنَا تَتَّبِعِرَا

۴۰

وَلَقَدْ أَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِي أَمْطَرَتْ مَطَرَ السَّوْءِ ۚ أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنَهَا بَلْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُورًا

۴۱

وَإِذَا رَأَوْكَ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا

۴۲

إِن كَادَ لَيُضِلَّنَا عَنْ ءَالِهَتِنَا لَوْلَا أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا

۴۳

أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ ۚ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا

و [دشمنان] هیچ وصف و سخن باطلی بر ضد تو نمی‌آورند، مگر آنکه ما حق را و نیکوترین تفسیر را [برای در هم شکستن آن] برای تو می‌آوریم.

همانان که [در قیامت] به رو در افتاده به سوی دوزخ محشور می‌شوند، آنان بدترین جایگاه را دارند، و گمراه ترین مردم اند.

و به راستی به موسی کتاب دادیم، و برادرش هارون را همراه او دستیار و کمک قرار دادیم.

پس گفتیم: هر دو به سوی گروهی که آیات ما را تکذیب کردند، بروید. [آن گروه در برابر حق لجابت و تکبر ورزیدند] در نتیجه آنان را به شدت درهم کوبیده و هلاک کردیم.

و قوم نوح را هنگامی که پیامبران را تکذیب کردند، غرق کردیم، و آنان را برای مردم نشانه‌ای [عبرت آموز] قرار دادیم، و برای ستمکاران عذابی دردناک آماده کرده‌ایم.

و قوم عاد و ثمود و اهل رسّ و اقوام بسیاری را [نیز که] در [فاصله] میان آن [قوم نوح و اهل رسّ بودند، هلاک کردیم].

و برای هر یک [به جهت هدایتشان] سرگذشت‌های عبرت آموز بیان کردیم، و [چون هدایت نیافتند] هر یک را به شدت در هم شکستیم و هلاک کردیم.

یقیناً مشرکان مکه بر شهری که [محل زندگی قوم لوط بود و] بر آن باران عذاب باریده شد، گذر کرده‌اند، پس آیا آنجا را ندیده اند؟ [چرا! دیده اند] ولی [عبرت نگرفته‌اند، چون] برانگیخته شدن [مردگان] را [برای رسیدن به پاداش اعمال] امید و انتظار ندارند.

و هنگامی که تو را می‌بینند جز به مسخره ات نمی‌گیرند [و می‌گویند:] آیا این است آنکه خدا او را به پیامبری برانگیخته است؟!

اگر ما بر پرستش بت‌هایمان ایستادگی نمی‌کردیم، نزدیک بود ما را از پرستش آنها منحرف کند. سپس وقتی که عذاب را می‌بینند خواهند دانست که چه کسی گمراه تر است.

آیا کسی که هوای [نفسش] را معبود خود گرفته دیدی؟ آیا تو می‌توانی کارساز و نگهبان او باشی [که او را به میل خود به راه راست هدایت کنی؟]

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَمِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا

أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا

ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا

وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا

لِنُحْيِيَ بِهِ بَلْدَةً مَّيِّتًا وَنُسْقِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَمًا وَأُنَاسِيًا كَثِيرًا

وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا

وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا

فَلَا تُطِيعِ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا

وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَحْجُورًا

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا

الْكَافِرِ عَلَىٰ رَبِّهِ ظَهِيرًا

آیا گمان می‌کنی بیشتر آنان [سخن حق را] می‌شنوند، یا [در حقایق] می‌اندیشند؟ آنان جز مانند چهارپایان نیستند بلکه آنان گمراه ترند!

آیا به [قدرت و حکمت] پروردگارت ننگریستی که چگونه سایه را امتداد داد و گستراند؟ و اگر می‌خواست آن را ساکن و ثابت می‌کرد، آن گاه خورشید را برای [شناختن] آن سایه، راهنما [ی انسان‌ها] قرار دادیم.

سپس آن را [با بلند شدن آفتاب] اندک اندک به سوی خود باز می‌گیریم.

و اوست که شب را برای شما پوشش، و خواب را مایه استراحت و آرامش، و روز را [زمان] پراکنده شدن [جهت فعالیت و کوشش] قرار داد.

و اوست که باده‌ها را پیشاپیش [باران] رحمتش به عنوان مژده دهنده باران فرستاد، و از آسمان آبی پاک و پاک کننده نازل کردیم.

تا به وسیله آن سرزمینی مرده را زنده کنیم و آن را به آفریده‌های خود از دام‌ها و مردمان بسیار بنوشانیم.

ما باران را میان آنان [از منطقه‌ای به منطقه دیگر] گردانیدیم تا متذکر [قدرت و رحمت من] شوند، ولی بیشتر مردم جز به ناسپاسی و کفران رضایت ندادند.

و اگر می‌خواستیم حتماً در هر شهری [پیامبری] بیم دهنده مبعوث می‌کردیم [ولی به سبب کمال و جامعیت، پیامبری را به تو ختم کردیم،]

پس کافران را [که انتظار دارند از ابلاغ وحی باز ایستی،] فرمان مبر و به وسیله این [قرآن] با آنان جهاد [ی فرهنگی و تبلیغی] کن.

و اوست که دو دریا را به هم آمیخت، این خوش طعم و گوارا، و این شور و تلخ است، و میان آن دو مانع و حایل و سدّی نفوذناپذیر واستوار قرار داد [تا به هم مخلوط نشوند.]

و اوست که از آب، بشری آفرید و او را دارای [دو نوع پیوند] نسبی و سببی کرد؛ و پروردگارت همواره تواناست.

و به جای خدا چیزهایی می‌پرستند که نه سودشان می‌دهد و نه زیانشان می‌رساند؛ و کافر همواره بر ضد پروردگارش پشتیبان و یار [شیطان] است.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا

۵۷

رَبِّهِ سَبِيلًا

۵۸

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ وَكَفَى بِهِ

بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا

۵۹

الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ

ثُمَّ أَسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۚ الرَّحْمَنُ فَسَّلَّ بِهِ خَبِيرًا

۶۰

سجده

مستحب

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ

لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ۝

۶۱

۳۱۵

تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا

وَقَمَرًا مِّنِيرًا

۶۲

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِّمَنۢ أَرَادَ أَن يَذَّكَّرَ

أَوْ أَرَادَ شُكُورًا

۶۳

وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا

خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا

۶۴

وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَمًا

۶۵

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ ۚ إِنَّ

عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا

۶۶

إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا

۶۷

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ

قَوَامًا

تو را جز مژده رسان و بیم دهنده نفرستادیم.

بگو: من از شما [در برابر تبلیغ دین هیچ] پاداشی نمی‌خواهم، جز اینکه هر که بخواهد [می‌تواند از برکت

هدایت من] راهی به سوی پروردگارش بگیرد.

و بر آن زنده‌ای که هرگز نمی میرد توکل کن، و او را همراه با ستایش تسبیح گوی، و کافی است که او به گناهان بندگانش آگاه باشد.

همان که آسمان‌ها و زمین و آنچه را میان آنهاست در شش روز آفرید، آن گاه بر تخت فرمانروایی و تدبیر امور آفرینش چیره و مسلط شد، او رحمان است پس [ای انسان! درباره خدا و کیفیت آفرینش جهان هستی] از خبیر آگاهی بپرس.

و هنگامی که به آنان گویند: برای رحمان سجده کنید، می‌گویند: رحمان چیست؟! آیا برای چیزی که تو فرمان می‌دهی، سجده کنیم؟ و [دعوت تو] بر رمیدگی و نفرتشان می‌افزاید.

همیشه سودمند و با برکت است آنکه در آسمان برج‌هایی قرار داد، و در آن چراغی روشن وماهی تابان پدید آورد.

و اوست که برای کسی که بخواهد متذکر [هوشیار حقایق] شود یا بخواهد سپاس گزاری کند، شب و روز را جانشین یکدیگر قرار داد.

و بندگان رحمان کسانی اند که روی زمین با آرامش و فروتنی راه می‌روند، و هنگامی که نادانان آنان را طرف خطاب قرار می‌دهند [در پاسخشان] سخنانی مسالمت آمیز می‌گویند،

و آنان که شب را برای پروردگارشان با سجده و قیام به صبح می‌رسانند،

و آنان که می‌گویند: پروردگارا! عذاب [دوزخ] را از ما بگردان که مسلماً عذاب آن پایدار و همیشگی است.

قطعاً دوزخ بد قرارگاه و بد اقامت گاهی است.

و آنان که وقتی اتفاق می‌کنند، نه از حدّ معمول [و متعارف] می‌گذرند و نه تنگ می‌گیرند، و [انفاقشان] همواره میان این دو در حدّ اعتدال است.

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ
الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ
أَثَامًا

يُضَعَفُ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَيَخْلُدُ فِيهِۦ مُهَانًا

إِلَّا مَنْ تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ
اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ ۖ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا

وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا

وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا
وَعُمْيَانًا

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّتِنَا قُرَّةَ
أَعْيُنٍ وَاجْعَلْ لَنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا

أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً
وَسَلَامًا

خَالِدِينَ فِيهَا ۚ حَسَنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا

قُلْ مَا يَعْبُؤُا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ ۖ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ
فَسَوْفَ يَكُونُ لِرَأْمَا

۶۹

۷۰

۷۱

۷۲

۷۳

۷۴

۷۵

۷۶

۷۷

و آنان که معبود دیگری را با خدا نمی‌پرستند، و کسی را که خدا خونش را حرام کرده است، جز به حق نمی‌کشند، و زنا نمی‌کنند؛ و کسی که این اعمال را مرتکب شود به کیفر سختی برسد.

روز قیامت عذابش دو چندان شود، و در آن با خواری و سرشکستگی جاودانه ماند.

مگر آنان که توبه کنند و ایمان آورند و کار شایسته انجام دهند، که خدا بدی‌هایشان را به خوبی‌ها تبدیل می‌کند؛ و خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

و هر که توبه کند و کار شایسته انجام دهد قطعاً به صورتی پسندیده و نیکو به سوی خدا باز می‌گردد.

و آنان که در مجلس غنا و دروغ پردازی و امور باطل حاضر نمی‌شوند، و هنگامی که بر گفتار و کردار لغو می‌گذرند، با بزرگواری و متانت می‌گذرند،

و آنان که وقتی به آیات پروردگارشان پندشان دهند، در برابر آن با حالت کری و کوری نمی‌افتند، [بلکه با گوش شنوا و چشم بصیرت به آن دل می‌دهند.]

و آنان که می‌گویند: پروردگارا! ما را از سوی همسران و فرزندانمان خوشدلی و خوشحالی بخش، و ما را پیشوای پرهیزکاران قرار ده.

اینانند که به خاطر صبری که [در برابر حوادث و اجرای تکالیف الهی] از خود نشان دادند با [برترین] مکان‌ها [ی بهشت] پاداششان می‌دهند، و در آن با درود و سلامی [از سوی خدا و فرشتگان] روبرو می‌شوند.

در آنجا جاودانه‌اند. نیکو قرارگاه و خوب اقامت گاهی است.

بگو: اگر دعايتان نباشد پروردگارم به شما ارجی نهد، پس شما که [قاطعانه آیات خدا و پیامبرش را] تکذیب کردید، [کیفر این تکذیب برای همیشه] ملازم [شما] خواهد بود.

۱	حزب ۱۴۷ ر ۳۱۶ منزل ۵	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ طسّم
۲		تِلْكَ ءَايَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ این است آیات [با عظمت این] کتاب روشنگر.
۳		لَعَلَّكَ بَخِيعٌ نَفْسِكَ إِلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ شاید تو می‌خواهی برای اینکه آنان ایمان نمی‌آورند، خود را از شدت اندوه هلاک کنی!
۴		إِنْ نَشَأْ نُنْزِلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ ءَايَةً فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ اگر بخواهیم، معجزه‌ای بزرگ از آسمان بر آنان نازل می‌کنیم که فروتنانه و بی اختیار در برابرش گردن نهند،
۵		وَمَا يَأْتِيهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّنَ الرَّحْمَنِ مُحَدِّثٍ إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ هیچ [مایه] تذکر جدیدی از سوی [خدای] رحمان برای آنان نمی‌آید، مگر آنکه از آن روی گردان می‌شوند.
۶		فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ همانا [آیات و وعده‌های ما را] تکذیب کردند [تا جایی که آنها را به مسخره گرفتند] پس به زودی خبرهای [مهم] آنچه که آن را مسخره می‌کردند [از حَقَانِیتِ آیات، وعده‌های ما و تحقق عذاب‌های دنیایی و آخرتی] به آنان می‌رسد.
۷		أَوْ لَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمْ أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ آیا [با تأمل] به این زمین نگریستند که در آن چه بسیار از هر نوع [گیاهان و درختان] نیکو رویاندیم؟
۸		إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةًٌ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ یقیناً در این [رویاندن انواع نباتات] نشانه‌ای است [بر قدرت، ربوبیت خدا و اینکه مردگان را زنده می‌کند] ولی بیشترشان [به خاطر رسوخ کبر و لجاجت در باطنشان] ایمان آور نبوده و نیستند.
۹		وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ و یقیناً پروردگارت همان توانای شکست ناپذیر مهربان است.
۱۰	ر ۳۱۷	وَإِذْ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰ أَنْ أَتِ الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ [یاد کن] هنگامی را که پروردگارت موسی را ندا داد که خود را به قوم ستمکار برسان.
۱۱		قَوْمَ فِرْعَوْنَ أَلا يَتَّقُونَ [به سوی] قوم فرعون [که به آنان بگویی:] آیا [از سرانجام شرک و طغیان که خشم و عذاب خداست] نمی‌پرهیزید؟!
۱۲		قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ گفت: پروردگارا! به راستی می‌ترسم مرا تکذیب کنند،
۱۳		وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي فَأَرْسِلْ إِلَىٰ هَارُونَ و سینه ام [از این وظیفه سنگین] تنگی می‌کند، و زبانم روان و گویا نمی‌شود، پس به سوی هارون هم [پیام نبوت] بفرست [تا مرا در این وظیفه سنگین یاری دهد].
۱۴		وَلَهُمْ عَلَىٰ ذَنْبٍ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ و آنان را بر من ادعای جرمی است که می‌ترسم [به سبب آن] مرا بکشند.
۱۵		قَالَ كَلَّا فَادْهَبَا بِأَيَّتِنَا إِنَّا مَعَكُمْ مُّسْتَمِعُونَ [خدا] گفت: این چنین نیست [که فرعون بر تو پیروز شود] پس شما دو نفر معجزات ما را ببرید که یقیناً ما همراه شما شنونده [گفتار هر دو طرف] هستیم [پس شما دو نفر را بر پایه دلیل و برهان و معجزه بر آنان پیروز می‌کنیم.]
۱۶		فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ بنابراین خود را به فرعون برسانید و بگویید: یقیناً ما فرستاده پروردگار جهانیانیم.
۱۷		أَنْ أَرْسِلَ مَعَنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ با این وصف، بنی اسرائیل را [آزاد کن و] با ما بفرست.
۱۸		قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ [فرعون] گفت: آیا ما تو را در کودکی در میان خود نپروراندیم، و سالیانی چند از عمر خود در میان ما درنگ نکردی؟
۱۹		وَفَعَلْتَ فَعَلَتَكَ الَّتِي فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ و آن کارت را که کردی، کردی در حالی که از ناسپاسان [زحمات و نعمت‌های ما] بودی.

قَالَ فَعَلْتُهَا إِذَا وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ

۲۱

فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا
وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ

۲۲

وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدَتْ بَنِي إِسْرَءِيلَ

۲۳

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ

۲۴

قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۖ إِنَّ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ

۲۵

قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ ۚ أَلَا تَسْتَمِعُونَ

۲۶

قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ

۲۷

قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ

۲۸

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۖ إِنَّ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ

۲۹

قَالَ لَئِنْ أُتِّخِذَتْ إِلَٰهًا غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ

۳۰

قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُبِينٍ

۳۱

قَالَ فَأْتِ بِهِ ۖ إِنَّ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

۳۲

فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِينٌ

۳۳

وَنَزَعَ يَدَهُ ۖ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّظِيرِينَ

۳۴

ر۳۱۸

قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُ ۚ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ

۳۵

يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِّنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ ۖ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ

۳۶

قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَبْعَثْ فِي الْمَدَآئِنِ حَاشِرِينَ

۳۷

يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَابٍ عَلِيمٍ

۳۸

فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ

۳۹

وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُّجْتَمِعُونَ

گفت: آن را در آن زمان در حالی انجام دادم که بی خبر از این واقعه بودم [که با مشت من در دفاع از مظلوم، آن مرد قبطی کشته می‌شود].

چون از شما ترسیدم از دستتان گریختم، پس [با این گریز از عرصه زندگی ظالمانه شما این شایستگی را یافتم که] پروردگارم به من حکمت بخشید، و مرا از پیامبران قرار داد.

آیا اینکه بنی اسرائیل را به بردگی گرفته‌ای نعمتی است که منتش را بر من می نهی؟!

فرعون گفت: پروردگار جهانیان چیست؟

گفت: اگر باور می‌کنید همان پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست.

[فرعون از روی مسخره] به افراد پیرامونش گفت: آیا نمی‌شنوید [که چه می‌گوید؟]!

[موسی] گفت: [او] پروردگار شما وپروردگار پدران پیشین شماست.

[فرعون] گفت: این پیامبرتان که به سوی شما فرستاده‌اند، حتماً مجنون است!

[موسی] گفت: پروردگار مشرق و مغرب و آنچه میان آنهاست، اگر می‌اندیشید.

[فرعون] گفت: اگر معبودی جز من بگیری، قطعاً تو را از زندانیان [که زیر سخت ترین شکنجه اند] قرار خواهم داد.

[موسی] گفت: آیا اگر [بر صدق نبوتم] معجزه آشکاری برایت آورده باشم [باز هم مرا به زندان می افکنی؟]

گفت: اگر راستگویی آن را بیاور.

پس عصایش را انداخت و ناگهان اژدهایی حقیقی نمایان شد،

و دستش را [ازگریبانش] بیرون آورد و ناگهان برای بینندگان سپید و روشن بود.

[فرعون] به سران و اشراف پیرامونش گفت: یقیناً این جادوگری بسیار ماهر و داناست!

می‌خواهد با جادویش شما را از سرزمیتتان بیرون کند، پس شما چه نظر می‌دهید؟

گفتند: کار او و برادرش را به تأخیر انداز و گروهی گردآورنده را به شهرها روانه کن،

تا هر جادوگر کاردان بسیار داناتی را نزد تو آورند.

پس همه جادوگران را در وعده گاه روزی معین گرد آوردند،

و به همه مردم گفتند: آیا شما هم اجتماع خواهید کرد؟

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِن كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ

۴۱

نَحْنُ الْغَالِبِينَ

۴۲

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذَا لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ

۴۳

قَالَ لَهُم مُّوسَى الْقُوا مَا أَنْتُمْ مُّلقُونَ

۴۴

فَالْقُوا حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ
الْغَالِبُونَ

۴۵

فَالْقَىٰ مُوسَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ

۴۶

فَالْقَىٰ السَّحَرَةُ سَجْدِينَ

۴۷

قَالُوا ءَامَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ

۴۸

رَبِّ مُوسَىٰ وَهَارُونَ

۴۹

قَالَ ءَامَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي
عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ لَا قِطْعَنَ أَيْدِيكُمْ
وَأَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ وَلَا صَلْبَتَكُمْ أَجْمَعِينَ

۵۰

قَالُوا لَا ضَيْرَ إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ

۵۱

إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطِيئَاتِنَا أَن كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ

۵۲
حزب
۱۴۸

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِنَّكُمْ مُّتَّبِعُونَ

۵۳
۳۱۹

فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ

۵۴

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ

۵۵

وَأِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِظُونَ

۵۶

وَأِنَّا لَجَمِيعٌ حَاذِرُونَ

۵۷

فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِّنْ جَنَّتٍ وَعُيُونٍ

۵۸

وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ

۵۹

كَذَٰلِكَ ۖ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَءِيلَ

۶۰

فَاتَّبَعُوهُمْ مُّشْرِقِينَ

به امید آنکه اگر جادوگران پیروز شدند، از آنان پیروی کنیم.

پس هنگامی که جادوگران آمدند، به فرعون گفتند: آیا اگر ما پیروز شویم، حتماً برای ما پاداشی شایسته خواهد بود؟

گفت: آری، و در آن صورت مسلماً از مقربان [درگاه] خواهید شد.

موسی به جادوگران گفت: بیفکنید آنچه را قصد دارید، بیفکنید.

پس ریسمان‌ها و عصاهایشان را افکندند، و گفتند: به عزت فرعون سوگند که به راستی ما به طور مسلّم پیروزیم.

پس موسی عصایش را افکند، ناگاه آنچه را جادوگران با نیرنگ [و به صورت غیر واقعی] ساخته بودند، بلعید.

پس جادوگران [از هیبت و عظمت این معجزه که یافتند کاری خدایی است نه جادویی] به سجده افتادند.

گفتند: ما به پروردگار جهانیان ایمان آوردیم،

پروردگار موسی و هارون.

فرعون گفت: پیش از آنکه به شما اجازه دهم به او ایمان آوردید، حتماً او بزرگ شماس‌ت که جادوگری را به شما آموخته است، پس به زودی خواهید دانست که مسلماً دست‌ها و پاهای شما را یکی از راست و یکی از چپ قطع خواهم کرد، و یقیناً همه شما را به دار خواهم آویخت.

گفتند: [در این شکنجه و عذاب] هیچ زیان و باکی [بر ما] نیست، یقیناً ما به سوی پروردگارمان باز می‌گردیم،

قطعاً ما امیدواریم که چون نخستین ایمان آورندگان [از این قوم] بودیم، پروردگارمان خطاهای ما را ببامزد.

و به موسی وحی کردیم که بندگان مرا شبانه کوچ بده که حتماً دشمنان از پی شما خواهند آمد.

پس فرعون گروهی گردآورنده را [برای جمع کردن نیرو] به شهرها فرستاد

[و گفت:] مسلماً اینان [که بر ضد من برخاسته اند] گروهی اندکند،

و همانا ما را همواره [با اعمالشان] به خشم می‌آورند،

و ما گروهی هوشیار و آماده باش و مہیای دفاعیم.

پس ما آنان را [به دنبال بنی اسرائیل] از باغ‌ها و چشمه سارها [که نعمت‌های ما در سرزمین مصر بود] بیرون کردیم.

واز گنج‌ها و مکان‌های نیکو [وقصرهای باشکوه بیرون کردیم].

این گونه [نعمت‌های خود را از چنگ آنان بیرون آوردیم] و آنها را به بنی اسرائیل به میراث دادیم.

فرعونیان هنگام طلوع آفتاب آنان را دنبال کردند.

فَلَمَّا تَرَأَّا الْجَمْعَانِ قَالِ أَصْحَابُ مُوسَىٰ إِنَّا لَمُدْرِكُونَ

قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ

فَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ ۖ فَانْفَلَقَ
فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ

وَأَزَلُّنَا تَمَّ الْآخِرِينَ

وَأُنَجِّينَا مُوسَىٰ وَمَنْ مَّعَهُ ۖ أَجْمَعِينَ

ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخِرِينَ

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

وَأَنْتَ عَلَيْهِمْ نَبَأٌ إِبْرَاهِيمَ

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ ۖ مَا تَعْبُدُونَ

قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَنْظِلُّ لَهَا عَافِيَةً

قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمُ إِذْ تَدْعُونَ

أَوْ يَنْفَعُونَكُمُ أَوْ يَضُرُّونَ

قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ

قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ

أَنْتُمْ وَعَابَاؤُكُمْ أَلاَقَدْ مَنَّ اللَّهُ

فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ

الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ

وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ

وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ

وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ

وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ

رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ

چون آن دو گروه یکدیگر را دیدند، اصحاب موسی گفتند: حتماً ما به چنگ آنان خواهیم افتاد.

موسی گفت: این چنین نیست، بی‌تردید پروردگارم با من است، و به زودی مرا هدایت خواهد کرد.

پس به موسی وحی کردیم که عصایت را به این دریا بزن. [موسی عصایش را به دریا زد] پس [دریا] از هم شکافت و هر پاره‌اش چون کوهی بزرگ بود.

و آن گروه دیگر را [هم در آنجا] به دریا نزدیک کردیم،

و موسی و هر که با او بود، همه را نجات دادیم.

آن گاه آن گروه دیگر را غرق کردیم.

بی‌تردید در این سرگذشت عبرتی بزرگ وجود دارد، و [قوم قبطی] بیشترشان مؤمن نبودند.

و یقیناً پروردگارت همان توانای شکست ناپذیر و مهربان است.

و سرگذشت مهم ابراهیم را بر آنان بخوان،

هنگامی که به پدرش وقومش گفت: چه چیز را می‌پرستید؟

گفتند: بت‌هایی را می‌پرستیم و همواره ملازم پرستش آنها هستیم.

گفت: آیا هنگامی که آنها را می‌خوانید، سخن شما را می‌شنوند؟

یا به شما سود و زبانی می‌رسانند؟

گفتند: نه، بلکه پدرانمان را یافتیم که به این صورت عبادت می‌کردند!

گفت: پس آیا می‌دانید که آنچه می‌پرستید،

هم شما و هم پدران پیشین شما

هم آنان قطعاً دشمن منند [چون اگر آنها را بپرستم، مرا دچار عذاب جاودانه خواهند کرد]، جز پروردگار جهانیان [که پرستیدنش مایه سعادت همیشگی و جاودانی است].

همان کسی که مرا آفرید و هم او مرا هدایت می‌کند،

و آنکه او طعامم می‌دهد و سیرابم می‌کند

و هنگامی که بیمار می‌شوم، او شفایم می‌دهد

و آنکه مرا می میراند سپس زنده ام می‌کند

و آنکه امید دارم روز جزا خطایم را بر من بیامرزد.

پروردگارا! به من حکمت بخش، و مرا به شایستگان ملحق کن.

وَأَجْعَلْ لِّي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ

۸۵

وَأَجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ

۸۶

وَأَغْفِرْ لِأَبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ

۸۷

وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ

۸۸

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ

۸۹

إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ

۹۰

وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ

۹۱

وَبُرَزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ

۹۲

وَقِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ

۹۳

مِنْ دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنْصُرُونَكُم أَوْ يَنْتَصِرُونَ

۹۴

فَكُكِّبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ

۹۵

وَجُنُودُ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ

۹۶

قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ

۹۷

تَاللَّهِ إِنْ كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ

۹۸

إِذْ نُسَوِّيكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ

۹۹

وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ

۱۰۰

فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ

۱۰۱

وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ

۱۰۲

فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

۱۰۳

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ

۱۰۴

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

۱۰۵

۳۲۱ ر

كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ

۱۰۶

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ

۱۰۷

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

۱۰۸

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

۱۰۹

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ

الْعَالَمِينَ

۱۱۰

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

۱۱۱

حزب

۱۴۹

قَالُوا أَنْتُمْ لَكُمْ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذُلُونَ

و برای من در آیندگان نامی نیک و ستایشی والا مرتبه قرار ده،

و مرا از وارثان بهشت پرنعمت گردان،

و پدرم را پیامرز که او از گمراهان است،

و روزی که [مردگان] برانگیخته می‌شوند، رسوایم مکن؛

روزی که هیچ مال و اولادی سود نمی‌دهد،

مگر کسی که دلی سالم [از رذایل و خباثت] به پیشگاه خدا بیاورد،

و آن روز بهشت را برای پرهیزکاران نزدیک آورند،

و آتش برافروخته را برای گمراهان آشکار کنند،

و به آنان گویند: آنچه را می‌پرستیدید، کجایند؟

[معبودانی را] به جای خدا؟! آیا شما را [برای رهایی از آتش] یاری می‌دهند؟ یا از خود می‌توانند دفع عذاب کنند؟

پس آن بت‌ها و گمراهان [که آنها را می‌پرستیدند] به رو در آتش افروخته افکنده می‌شوند،

با همه سپاهیان ابلیس،

در حالی که در آن [آتش افروخته] با هم ستیز و نزاع می‌کنند [و به بتان] می‌گویند:

به خدا سوگند که ما در گمراهی آشکاری بودیم،

که شما را با پروردگار جهانیان برابر و مساوی قرار می‌دادیم،

و ما را جز مجرمان [خائن] گمراه نکردند،

در نتیجه برای ما نه شفیعانی است،

و نه یک دوست نزدیک و صمیمی،

پس ای کاش برای ما بازگشتی [به دنیا] بود تا از مؤمنان می‌شدیم.

بی‌تردید در این سرگذشت، عبرتی بزرگ وجود دارد، و [قوم ابراهیم] بیشترشان مؤمن نبودند،

و یقیناً پروردگارت همان توانای شکست ناپذیر و مهربان است.

قوم نوح پیامبران را تکذیب کردند،

هنگامی که برادرشان نوح به آنان گفت: آیا [از سرانجام شرک و طغیان که خشم و عذاب خداست] نمی‌پرهیزید؟

بی‌تردید من برای شما فرستاده‌ای امینم،

بنابراین از خدا پروا کنید و از من فرمان ببرید،

و من از شما بر ابلاغ رسالتم هیچ پاداشی نمی‌خواهم، پاداش من فقط بر عهده پروردگار جهانیان است،

بنابراین از خدا پروا کنید و از من فرمان ببرید.

گفتند: آیا ما به تو ایمان بیاوریم در حالی که فرومایگان از تو پیروی کرده اند؟!

قَالَ وَمَا عَلَّمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

۱۱۳ إِنَّ حِسَابَهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي لَو تَشْعُرُونَ

۱۱۴ وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ

۱۱۵ إِنَّ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

۱۱۶ قَالُوا لَئِنْ لَّمْ تَنْتَهِ يَنُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ

۱۱۷ قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ

۱۱۸ فَأَفْتَحَ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتَحًا وَنَحْنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

۱۱۹ فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلِّ الْمَشْحُونِ

۱۲۰ ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ

۱۲۱ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ

۱۲۲ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

۱۲۳ كَذَّبَتْ عَادُ الْمُرْسَلِينَ

۱۲۴ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ

۱۲۵ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

۱۲۶ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

۱۲۷ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ

۱۲۸ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ ءَايَةً تُعْبَثُونَ

۱۲۹ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلَدُونَ

۱۳۰ وَإِذَا بَطِشْتُمْ بَطِشْتُمْ جَبَّارِينَ

۱۳۱ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

۱۳۲ وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ

۱۳۳ أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَمِ وَبَنِينَ

۱۳۴ وَجَنَّتِ وَعُيُونٍ

۱۳۵ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

۱۳۶ قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَضْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ

[نوح] گفت: مرا از آنچه آنان انجام می‌داده‌اند، چه اطلاعی است؟

حسابشان اگر واقعاً درک می‌کنید، جز بر عهده پروردگارم نیست،

و من طرد کننده مؤمنان نخواهم بود،

من جز بیم دهنده‌ای آشکار نیستم.

گفتند: ای نوح! اگر [از ابلاغ دین] باز نایستی، یقیناً از سنگسار شدگان خواهی بود!

گفت: پروردگار! همانا قوم من مرا تکذیب کردند،

پس میان من و آنان چنانکه سزاوار است داوری کن و من و کسانی که از مؤمنان با من هستند از چنگ آنان نجات ده.

پس او و کسانی را که با او در آن کشتی مملو [از سرنشینان، جنبدگان، متاع و ابزار] بود نجات دادیم،

آن گاه بعد از آن، همه باقی ماندگان را غرق کردیم.

بی‌تردید در این سرگذشت، عبرتی بزرگ وجود دارد، و [قوم نوح] بیشترشان مؤمن نبودند،

و یقیناً پروردگارت همان توانای شکست ناپذیر و مهربان است.

قوم عاد پیامبران را تکذیب کردند،

هنگامی که برادرشان هود به آنان گفت: آیا [از سرانجام شرک و طغیان که خشم و عذاب خداست] نمی‌پرهیزید؟

بی‌تردید من برای شما فرستاده‌ای امینم،

بنابراین از خدا پروا کنید و از من فرمان ببرید،

و من از شما بر ابلاغ رسالتم هیچ پاداشی نمی‌خواهم، پاداش من فقط بر عهده پروردگار جهانیان است،

آیا شما بر روی هر مکان بلندی به بیهوده کاری و بدون نیاز، برجی عظیم و برافراشته بنا می‌کنید؟

و قلعه‌ها و کاخ‌های استوار و مجلل برمی‌گیرید، که شاید جاودانه بمانید؟

و چون کسی را با شدت و قهر می‌گیرید ظالمانه و زورمدارانه می‌گیرید [بدون اینکه در عاقبت کار بیندیشید].

بنابراین از خدا پروا کنید واز من فرمان ببرید،

واز کسی که شما را به وسیله آنچه خود می‌دانید یاری داده، پروا کنید،

به وسیله چهارپایان و فرزندانی، به شما یاری داده است.

و [به وسیله] بوستان‌ها و چشمه سارها،

بی‌تردید من بر شما از عذاب روزی بزرگ می‌ترسم.

گفتند: تو پند و اندرز دهی یا ندهی برای ما یکسان است!!

إِنْ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ

وَمَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ

فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ

إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَلا تَتَّقُونَ

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونَ

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ

أَتُتْرَكُونَ فِي مَا هَلَهْنَا ءَامِنِينَ

فِي جَنَّتٍ وَعُيُونٍ

وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ

وَتَنَحُّتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا فَرِهِينَ

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونَ

وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ

الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ

مَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا فَأْتِ بَآيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

قَالَ هَذِهِ نَاقَةٌ لَهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ

وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ

فَعَقَرُوهَا فَأَصْبَحُوا نَدِمْينَ

فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ ۖ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

این [پند و اندرزها و تقسیم امور به حلال و حرام] جز شیوه پیشینیان [که اهل واپس گرایی و خرافات بودند] نیست،

و ما گرفتار عذابی [که تو ما را از آن بیم می‌دهی] نخواهیم شد.

پس او را تکذیب کردند، و در نتیجه هلاکشان کردیم. بی‌تردید در این سرگذشت عبرتی بزرگ وجود دارد و [قوم هود] بیشترشان مؤمن نبودند،

و یقیناً پروردگارت همان توانای شکست ناپذیر و مهربان است.

قوم ثمود پیامبران را تکذیب کردند،

هنگامی که برادرشان صالح به آنان گفت: آیا [از سرانجام شرک و طغیان که خشم و عذاب خداست] نمی‌پرهیزید؟

بی‌تردید من برای شما فرستاده‌ای امینم،

بنابراین از خدا پروا کنید و از من فرمان ببرید،

و من از شما بر ابلاغ رسالتم هیچ پاداشی نمی‌خواهم، پاداش من فقط بر عهده پروردگار جهانیان است،

آیا شما را در آنچه در این دنیا [از نعمت و رفاه هست] ایمن و آسوده [از تغییر و زوال] رهایتان خواهند کرد؟!

در بوستان‌ها و چشمه سارها،

و کشتزارها و درختان خرمایی که شکوفه‌هایشان انبوه و باطراوت و لطیف است؟

و ماهرانه و هنرمندانه از کوه‌ها خانه‌هایی می تراشید؟ [به امید آنکه از هر آسیبی حتی مرگ در امان بمانید!!]

بنابراین از خدا پروا کنید و مرا فرمان ببرید،

و از فرمان اسراف گران اطاعت نکنید،

همانان که در زمین فساد می‌کنند و به اصلاح گری نمی‌پردازند.

گفتند: جز این نیست که تو از جادوشدگانی،

تو جز بشری مانند ما نیستی، اگر راست می‌گویی معجزه‌ای بیاور.

گفت: این ماده شتری است [که به اذن خدا به عنوان معجزه من از دل کوه بیرون آمد] سهمی از آب [این چشمه] برای او، و سهم روز معینی برای شماست،

آسیبی به او نرسانید که عذاب روزی بزرگ شما را فرا می‌گیرد.

پس ناقه را پی کردند و [از کار خود] پشیمان شدند،

در نتیجه عذاب آنان را فرا گرفت. بی‌تردید در این سرگذشت، عبرتی بزرگ وجود دارد و [قوم صالح] بیشترشان مؤمن نبودند،

و یقیناً پروردگارت همان توانای شکست ناپذیر و مهرباناست.

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ

قوم لوط پیامبران را تکذیب کردند،

إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ لُوطُ أَلَا تَتَّقُونَ

هنگامی که که برادرشان لوط به آنان گفت: آیا [از سرانجام شرک و طغیان که خشم و عذاب خداست] نمی‌پرهیزید؟

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

بی‌تردید من برای شما فرستاده‌ای امینم،

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

بنابراین از خدا پروا کنید و از من فرمان ببرید،

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنِ أَجْرِي إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ

و من از شما بر ابلاغ رسالتم هیچ پاداشی نمی‌خواهم، پاداش من فقط بر عهده پروردگار جهانیان است،

أَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ

آیا شما از میان جهانیان با مردان آمیزش می‌کنید؟!!

وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ ۚ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ

و آنچه را پروردگارتان برای شما از همسرانتان آفریده رها می‌کنید؟ [برای این کار زشت بی سابقه، دلیل و برهان استواری ندارید] بلکه شما گروهی تجاوزکار [از حدود خدا و مرزهای انسانیت] هستید.

قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَلُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ

گفتند: ای لوط! اگر [از تبلیغ دین] باز نایستی، حتماً تبعید خواهی شد.

قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُمْ مِنَ الْقَالِينَ

[لوط] گفت: بی‌تردید من از کار زشت شما به شدت متنفرم.

رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ

پروردگارا! مرا و خانواده ام را [از آثار، وزر و وبال] آنچه انجام می‌دهند، نجات بده؛

فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ ۖ أَجْمَعِينَ

پس ما او و خانواده‌اش همگی را نجات دادیم،

إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَيْرِينَ

مگر پیرزنی در [میان] باقی ماندگان،

ثُمَّ دَمَرْنَا الْأَخْرِينَ

سپس دیگران را نابود کردیم،

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا ۖ فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ

و بارانی از سنگ گِل بر سر آنان بارانیدیم؛ پس بد بود باران بیم داده شدگان.

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ

بی‌تردید در این سرگذشت عبرتی بزرگ وجود دارد و قوم لوط بیشترشان مؤمن نبودند،

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

و یقیناً پروردگارت همان توانای شکست ناپذیر و مهربان است.

كَذَّبَ أَصْحَابُ لَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ

مردم لیکه پیامبران را تکذیب کردند،

إِذْ قَالَ لَهُمُ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ

هنگامی که شعیب به آنان گفت: آیا [از سرانجام شرک و طغیان که خشم و عذاب خداست] نمی‌پرهیزید؟

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

بی‌تردید من برای شما فرستاده‌ای امینم،

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

بنابراین از خدا پروا کنید و از من فرمان ببرید،

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنِ أَجْرِي إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ

من از شما بر ابلاغ رسالتم هیچ پاداشی نمی‌خواهم، پاداش من فقط بر عهده پروردگار جهانیان است،

أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ

پیمانه را کامل بدهید و از کم فروشان نباشید،

وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ

و [متاع و کلا را] با ترازوی درست وزن کنید،

وَلَا تَبْخُسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعَثُوا فِي الْأَرْضِ مُمْسِدِينَ

و از قیمت اشیا و اجناس مردم به هنگام خرید نگاهید، و در زمین تباهکارانه فتنه و آشوب برپا نکنید،

وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْحِيلَةَ الْأُولَيْنِ

۱۸۵ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ

۱۸۶ وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَذِبِينَ

۱۸۷ فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

۱۸۸ قَالَ رَبِّیْ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ

۱۸۹ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ یَوْمِ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ یَوْمٍ عَظِیمٍ

۱۹۰ إِنَّ فِی ذَٰلِكَ لَآیَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ

۱۹۱ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِیزُ الرَّحِیمُ

۱۹۲ وَإِنَّهُ لَتَنْزِیلُ رَبِّ الْعَالَمِینَ

۱۹۳ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِینُ

۱۹۴ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِینَ

۱۹۵ بِلِسَانٍ عَرَبِیٍّ مُّبِینٍ

۱۹۶ وَإِنَّهُ لَفِی زُبْرِ الْأُولَیْنَ

۱۹۷ أَوْ لَمْ یَكُنْ لَهُمْ ءَایَةٌ أَنْ یَعْلَمَهُ عُلَمَآؤُ بَنِی إِسْرَءِیْلَ

۱۹۸ وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِینَ

۱۹۹ فَقَرَأَهُ عَلَیْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِینَ

۲۰۰ كَذَٰلِكَ سَلَكْنَاهُ فِی قُلُوبِ الْمُجْرِمِینَ

۲۰۱ لَا یُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ یَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِیمَ

۲۰۲ فِیآتِیْهِمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا یَشْعُرُونَ

۲۰۳ فِیَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ

۲۰۴ أَفَبِعَذَابِنَا یَسْتَعْجِلُونَ

۲۰۵ أَفَرَعِیْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِینَ

۲۰۶ ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا یُوعَدُونَ

و از آنکه شما و امت‌های پیشین را آفرید پروا کنید.

گفتند: جز این نیست که تو از جادوشدگانی،

و تو جز بشری مانند ما نیستی، و بی‌تردید ما تو را از دروغگویان می‌پنداریم،

پس اگر راست می‌گویی پاره‌هایی از آسمان را بر ما فرو ریز.

[شعیب] گفت: پروردگارم به آنچه انجام می‌دهید، داناتر است.

پس او را تکذیب کردند؛ در نتیجه عذاب روز سایبان [یعنی روزی که ابری تیره و صاعقه زا سایه می‌اندازد] آنان را فرا گرفت، همانا آن عذاب روزی بزرگ بود،

بی‌تردید در این سرگذشت، عبرتی بزرگ وجود دارد؛ و قوم شعیب بیشترشان مؤمن نبودند،

و یقیناً پروردگارت همان توانای شکست ناپذیر و مهربان است.

و بی‌تردید این قرآن، نازل شده پروردگار جهانیان است،

که روح الامین آن را نازل کرده است،

بر قلب تو، تا از بیم دهندگان باشی،

به زبان عربی روشن و گویا

و بی‌تردید [خبر] این [قرآن] در کتاب‌های پیشینیان است.

آیا آگاهی دانشمندان بنی اسرائیل به خبر قرآن [در کتاب‌های پیشینیان] برای مشرکان نشانه‌ای [بر حقانیت قرآن و صدق نبوت تو] نیست؟!

و اگر آن را بر برخی از غیر عرب‌ها نازل کرده بودیم،

و او آن را بر عرب‌ها می‌خواند، باز هم به آن ایمان نمی‌آوردند!!

این گونه [که آن را به زبان عربی روشن و گویا نازل کردیم] در دل‌های مجرمان درآوردیم [که آن را بفهمند و به آن ایمان آورند]،

[ولی این بیمار دلان لجوج] به آن ایمان نمی‌آورند تا آن عذاب دردناک را ببینند،

که ناگهان در حالی که بی خبرند به سراغشان آید،

پس [در آن موقعیت بسیار سخت] گویند: آیا ما مهلت می‌یابیم؟

آیا به آمدن عذاب ما شتاب می‌کنند؟

پس خبر ده اگر ما آنان را سالیانی بهره مندی و برخورداری دهیم،

سپس آن عذابی که به آن تهدید می‌شدند، به سراغشان آید.

مَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمَتَّعُونَ

۲۰۸

وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ

۲۰۹

ذِكْرَىٰ وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ

۲۱۰

وَمَا تَنْزَلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ

۲۱۱

وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ

۲۱۲

إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمْعَزُولُونَ

۲۱۳

فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذِّبِينَ

۲۱۴

وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ

۲۱۵

وَأُخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

۲۱۶

فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّي بَرِءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ

۲۱۷

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ

۲۱۸

الَّذِي يَرِنُكَ حِينَ تَقُومُ

۲۱۹

وَتَقَلُّبَكَ فِي السَّجِدِينَ

۲۲۰

إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

۲۲۱

هَلْ أَنْبِئُكُمْ عَلَىٰ مَنْ تَنْزَلُ الشَّيَاطِينُ

۲۲۲

تَنْزَلُ عَلَىٰ كُلِّ آفَاقٍ أَثِيمٍ

۲۲۳

يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْثُرُهُمْ كَاذِبُونَ

۲۲۴

وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ

۲۲۵

أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ

۲۲۶

وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ

۲۲۷

إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا
وَانْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا ۗ وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ
مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ

آنچه را [چند سال] همواره از آن برخوردار می‌یافتند
[عذاب را] از آنان دفعنخواهد کرد،

و [مردم] هیچ شهری را نبود نکردیم مگر آنکه بیم
دهندگانی برای آنان بود،

برای اندرز دادن و اتمام حجت؛ و ما هرگز ستمکار نبوده‌ایم
[که مردمی را بدون فرستادن پیامبر نابود کنیم].

قرآن را شیطان‌ها نازل نکرده‌اند،

و [نزول قرآن] سزاوار آنان نیست، و قدرت [وحی کردن
چنین کتابی را] ندارند،

بی‌تردید آنان از شنیدن [وحی الهی و اخبار ملکوتی] محروم
و برکنارند.

پس با خدا معبودی دیگر را می‌پرست، که از عذاب شدگان
خواهی شد.

و خویشان نزدیکت را [از عاقبت اعمال زشت] هشدار ده،

و پر و بال [فروتنی و تواضع] خود را برای مؤمنانی که از تو
پیروی می‌کنند بگستر،

پس اگر تو را نافرمانی کردند بگو: من از آنچه انجام
می‌دهید، بیزارم؛

و بر توانای شکست ناپذیر مهربان توکل کن،

هم او که تو را هنگامی که [برای عبادت] می‌ایستی،
می‌بیند،

و گردش و حرکت تو را در میان سجده کنندگان [مشاهده
می‌کند]،

یقیناً او شنوا و داناست.

آیا شما را خبر دهم که شیطان‌ها بر چه کسانی نازل
می‌شوند؟

بر هر دروغ پرداز گنه پیشه‌ای نازل می‌شوند،

که گوش [بر القانات و اغواگری‌های شیطان] می‌سپرند، و
بیشتر شیطان‌ها دروغ‌گویند،

و [پیامبر، شاعر و خیال پرداز نیست، چون] شاعران [خیال
پرداز] را [که حقایق را هجو می‌کنند، و با مطالب بی‌اساس
به واقعیات می‌تازند] گمراهان، پیروی می‌کنند.

آیا ندانسته‌ای که آنان در هر وادی [باطلی خیال پردازانه]
حیران و سرگردانند؟

و مطالبی می‌گویند که خود عمل نمی‌کنند،

مگر آنان که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند و
خدا را بسیار یاد کردند و پس از آنکه [با شعرهای باطل
دشمنان، هجویات مشرکان و یاوه‌های کافران] مورد ستم
قرار گرفتند [با شعرهای توحیدی و امیل و استوار خود] به
انتقام گرفتن [از دشمن و دفاع از خویش] برخاستند، و
کسانی که ستم کرده‌اند، به زودی خواهند دانست که به چه
بازگشت گاهی باز خواهند گشت؟!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
طسّ تِلْكَ ءَايَاتُ الْقُرْءَانِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ

۱ حزب ۱۵۱ ۳۲۷

هُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ

۲

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ

۳

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ

۴

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْآخَسُونَ

۵

وَإِنَّكَ لَتَلْقَى الْقُرْءَانَ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ

۶

إِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِأَهْلِهِ إِنِّي آنَسْتُ نَارًا سَاءَتِيبُكُمْ مِنْهَا يَخْبِرٌ أَوْ ءَاتِيَكُمْ بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ

۷

فَلَمَّا جَاءَهَا نُودِيَ أَنْ بُورِكَ مَنْ فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

۸

يَمُوسَىٰ إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۹

وَأَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَءَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَمُوسَى لَا تَخَفْ إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَى الْمُرْسَلُونَ

۱۰

إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًا بَعْدَ سُوءٍ فَإِنِّي عَفُورٌ رَحِيمٌ

۱۱

وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ ۖ فِي تِسْعِ ءَايَاتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِقِينَ

۱۲

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ ءَايَتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ

۱۳

طس این آیات [باعظمت] قرآن و کتابی روشنگر است،

[که سراسر] هدایت کننده [انسان‌ها] و برای مؤمنان مژده دهنده است.

همانان که نماز برپا می‌دارند و زکات می‌پردازند، و قاطعانه به آخرت یقین دارند؛

به راستی کسانی که به آخرت ایمان ندارند، اعمال [زشتشان] را در نظرشان آراستیم، پس همواره در حیرت و سرگردانی اند،

اینان کسانی هستند که عذاب سختی برای آنان است و بی‌تردید آنان در آخرت زیانکارترین [مردم] اند.

یقیناً تو قرآن را از نزد حکیمی‌دانا فرا می‌گیری.

[یاد کن] هنگامی را که موسی به خانواده‌اش گفت: به راستی من آتشی را از دور دیدم، به زودی خبری از آن برای شما می‌آورم، یا از آن شعله‌ای برگرفته به شما می‌رسانم تا خود را گرم کنید،

پس هنگامی که نزد آن آمد، ندا رسید که پربرکت باد آنکه در آتش است و آنکه پیرامون آن است، و منزّه و پاک است خدا که پروردگار جهانیان است.

ای موسی! یقیناً منم خدای توانای شکست ناپذیر و حکیم،

و عصایت را بیفکن. پس وقتی آن را دید که تند و شتابان حرکت می‌کند، گویا ماری باریک و تیزرو است، پشت کنان رو به فرار گذاشت و به پشت برگشت. [ندا رسید: ای موسی! ترس که پیامبران [به سبب دارا بودن مقام عصمت و پاکی از گناه،] نزد من نمی‌ترسند،

مگر کسی که ستم کند [که او باید بترسد]؛ ولی زمانی که پس از بدی نیکی را [که ایمان و کار شایسته است] جایگزین آن نماید [از عذاب من در امان است و نباید بترسد]؛ زیرا من بسیار آمرزنده و مهربانم،

و دستت را در گریبان‌ت کن تا بدون هیچ عیبی، سفید و درخشان بیرون آید، [با این دو معجزه که در ضمن] نه معجزه است به سوی فرعون و قومش [برو] که قطعاً آنان گروهی نافرمانند؛

هنگامی که معجزات روشن ما به سویشان آمد، گفتند: این جادویی آشکار است.

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانْظُرْ
كَيْفَ كَانَ عَقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
فَضَّلَنَا عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ

وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُودَ وَقَالَ يَأَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْنَا مَنطِقَ
الطَّيْرِ وَأُوتِينَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ

وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ
يُوزَعُونَ

حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْا عَلَىٰ وَادِ التَّمَلِّ قَالَتْ نَمَلَةٌ يَأَيُّهَا التَّمَلُّ
أَدْخُلُوا مَسَكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ

فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّن قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ
نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَلَدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا
تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ

وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدْهَدَ أَمْ كَانَ مِنَ
الْغَائِبِينَ

لَأُعَذِّبَنَّهُ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَذْبَحَنَّهُ أَوْ لَيَأْتِيَنِي بِسُلْطَنٍ
مُّبِينٍ

فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطْتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِءَ وَجِئْتُكَ
مِنْ سَبَأٍ بِنَبَأٍ يَقِينٍ

و آنها را در حالی که باطنشان به الهی بودن آن معجزات
یقین داشت، ستمکارانه و برتری جویانه انکار کردند. پس با
تأمل بنگر که سرانجام مفسدان چگونه بود؟!

و یقیناً ما به داود و سلیمان، دانش [ویژه] دادیم، و آن دو
گفتند: همه ستایش‌ها ویژه خداست، همان که ما را بر
بسیاری از بندگان مؤمن خود برتری عطا کرده است،

و سلیمان وارث داود شد و گفت: ای مردم! [معرفت و
آگاهی به] زبان و منطق پرندگان را به ما آموخته‌اند، و از هر
چیزی [که به پیامبران و پادشاهان داده اند] به ما عطا
کرده‌اند، یقیناً این امتیاز و برتری آشکاری است.

و برای سلیمان، سپاهیان‌ش از پریان و آدمیان و پرندگان
گردآوری شدند، [و آنان را از حرکت باز می‌داشتند] تا
گروه‌های دیگر به آنان ملحق شوند؛

[پس حرکت کردند] تا به وادی مورچگان درآمدند.
مورچه‌ای گفت: ای مورچگان! به خانه هایتان درآیید تا
سلیمان و سپاهیان‌ش ناآگاهانه شما را پایمال نکنند.

پس سلیمان از گفته‌اش با تبسم، حالت خنده به خود
گرفت، و [به سبب نعمت فهم گفتار حیوانات] گفت:
پروردگارا! به من الهام کن تا شکر نعمتی را که به من و پدر
و مادرم عطا کرده‌ای به جای آورم، و اینکه کار شایسته‌ای که
آن را بیسندی انجام دهم، و مرا به رحمتت در میان بندگان
شایسته ات درآور.

و [سلیمان] جویای پرندگان شد [و هدهد را در میان
پرندگان بارگاهش نیافت] پس گفت: مرا چه شده که هدهد
را نمی‌بینم [آیا هست و او را نمی‌بینم] یا از غایبان است؟

قطعاً او را عذابی سخت خواهم کرد یا [برای عبرت دیگر
پرندگان] او را سر می‌برم، یا باید [برای غایب بودنش]
دلیلی روشن برایم بیاورد.

پس [هدهد] زمانی نه چندان دور درنگ کرد [و با شتاب
بازگشت،] پس گفت: [ای سلیمان!] من به چیزی آگاهی
یافته ام که تو به آن آگاهی نیافته ای، و [من] از [سرزمین]
سبا خبری مهم و یقینی برایت آورده ام.

إِنِّي وَجَدْتُ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ

وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ

أَلَّا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

قَالَ سَنَنْظُرُ أَصَدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ

أَذْهَبَ بِكِتَابِي هَذَا فَاَلْقَاهُ إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّى عَنْهُمْ فَانْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ

قَالَتْ يَأْيُهَا الْمَلَأُ إِنِّي أُلْقِيَ إِلَيَّ كِتَابٌ كَرِيمٌ

إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَّا تَعْلَمُوا عَلَىٰ وَثُؤِنِي مُسْلِمِينَ

قَالَتْ يَأْيُهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّىٰ تَشْهَدُونِ

قَالُوا نَحْنُ أَوْلُوا قُوَّةٍ وَأُولُوا بَأْسٍ شَدِيدٍ وَالْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانْظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ

قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا أَعِزَّةَ أَهْلِهَا أَذِلَّةً وَكَذَلِكَ يَفْعَلُونَ

وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ

به راستی من زنی را یافتم که بر آنان حکومت می‌کند، و از هر چیزی [که از وسایل و لوازم حکومت و قدرت است] به او داده‌اند و تختی بزرگ دارد،

او و قومش را یافتم که به جای خدا برای خورشید سجده می‌کنند و شیطان، اعمال [زشتشان] را برای آنان آراسته و در نتیجه آنان را از راه [حق] بازداشته است به این سبب هدایت نمی‌یابند،

و شیطان آنان را این گونه فریب داده [تا برای خدا سجده نکنند، همان که نهان در آسمان‌ها و زمین را بیرون می‌آورد و آنچه را پنهان می‌دارید و آنچه را آشکار می‌کنید، می‌داند.

[و شیطان آنان را این گونه فریب داده] تا برای خدا سجده نکنند، همان که نهان در آسمان‌ها و زمین را بیرون می‌آورد و آنچه را پنهان می‌دارید و آنچه را آشکار می‌کنید، می‌داند.

خداى يکتا که معبودى جز او نيست، پروردگار عرش بزرگ است.

و خداى يکتا که معبودى جز او نيست، پروردگار عرش بزرگ است.

[سليمان به هدهد] گفت: به زودى [درباره ادعايت] تأمل و بررسى مى‌کنم که آيا راست گفته‌اى يا از دروغگويانى،

و خداى يکتا که معبودى جز او نيست، پروردگار عرش بزرگ است.

اين نامه مرا ببر و به سوى آنان بيفکن، سپس به دور ازديدگان آنان خود را کنارى بگير و بنگر چه پاسخيمى‌دهند؟

و خداى يکتا که معبودى جز او نيست، پروردگار عرش بزرگ است.

[ملکه سبا پس از آگاهى از مضمون نامه] گفت: اى سران و اشراف! همانا نامه‌اى نيكو و با ارزشى به سوى من افكنده‌اند،

و خداى يکتا که معبودى جز او نيست، پروردگار عرش بزرگ است.

يقيناً اين نامه از سوى سليمان است و سرآغازش به نام خداى رحمان و رحيم است،

و [مضمونش اين است که] بر من برترى مجوبيد و همه با حالت تسليم نزد من آبيد.

گفت: اى سران و اشراف! در کارم به من نظر دهيد تا شما نزد من حضور داشتهيد، من [بدون شما] فيصله دهنده کارى نبوده ام.

و خداى يکتا که معبودى جز او نيست، پروردگار عرش بزرگ است.

گفتند: ما داراى قدرت و مالک وسايل رزمى هستيم، پس بنگر چه فرمان مى‌دهى؟

و خداى يکتا که معبودى جز او نيست، پروردگار عرش بزرگ است.

گفت: همانا پادشاهان هنگامى که [با ابزار، ادوات جنگى و سپاهى رزمى] وارد شهرى مى‌شوند، آن را تباه مى‌کنند و عزيزان اهلش را به ذلت و خوارى مى‌نشانند و [آنان] همواره چنين مى‌کنند!

من به سوى آنان هديه‌اى [قابل توجه] مى‌فرستم، پس با تأمل مى‌نگرم که فرستادگان با چه پاسخى بر مى‌گردند؟

فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَنَ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍ فَمَا آتَيْنِيَ اللَّهُ خَيْرٌ مِّمَّا آتَاكُم بَلْ أَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ

أَرْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَهُمْ بِجُودٍ لَا قَبْلَ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِّنْهَا أَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ

قَالَ يَأْتُيَهَا الْمَلَائِكَةُ أَيْكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا قَبْلَ أَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ

قَالَ عِفْرِيتٌ مِّنَ الْجِنِّ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِن مَّقَامِكَ وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ

قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ هَذَا مِن فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا يَظْكُرْ لِنَفْسِهِ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ

قَالَ نَكِّرُوا لَهَا عَرْشَهَا نَنظُرُ أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ

فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَكَذَا عَرْشُكِ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ وَأُوتِينَا الْعِلْمَ مِن قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ

وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنَ دُونِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ مِن قَوْمٍ كَافِرِينَ

قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَكَشَفَتْ عَن سَاقِيهَا قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مَُّرَدُّ مِّن قَوَارِيرَ قَالَتْ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

هنگامی که [فرستاده ملکه سبا] نزد سلیمان آمد، [سلیمان] گفت: آیا مرا با مالی [اندک و ناچیز] یاری می‌دهید؟ آنچه خدا [از نبوت و حکومت و ثروت] به من عطا کرده، بهتر است از آنچه به شما داده [هدیه شما برای من شادی آور نیست]، این شمايید که با هدیه خود شادمانی می‌کنید،

به سوی آنان بازگرد که ما حتماً با سپاهيانی به سوی آنان خواهیم آمد که قدرت رویارویی با آن را ندارند، و آنان را در حالی که [در آن منطقه] فقیر و بی ارزش شده‌اند، با خواری و ذلت از آنجا بیرون می‌کنیم.

[سلیمان] گفت: ای سران و اشراف! کدام یک از شما تخت او را پیش از آنکه همگی به حالت تسلیم نزد من آیند، برایم می‌آورد؟

یکی از جنیان کاردان و تیزهوش گفت: من آن را پیش از آنکه از مسند خود برخیزی نزد تو می‌آورم، و من بر این [کار] توانا و امینم،

کسی که دانشی از کتاب [لوح محفوظ] نزد او بود گفت: من آن را پیش از آنکه پلک دیده ات به هم بخورد، نزد تو می‌آورم. [و آن را در همان لحظه آورد]. پس هنگامی که سلیمان تخت را نزد خود پابرجا دید، گفت: این از فضل و احسان پروردگار من است، تا مرا بیازماید که آیا سپاس گزارم یا بنده‌ای ناسپاسم؟ و هر کس که سپاس گزاری کند، به سود خود سپاس گزاری می‌کند و هر کس ناسپاسی ورزد، [زیانی به خدا نمی‌رساند]؛ زیرا پروردگارم بی‌نیاز و کریم است.

گفت: تختش را [با تغییر دادن در زینت و آرایش] برایش ناشناس کنید تا ببینیم آیا [به شناخت آن] راه می‌یابد، یا از کسانی است که راه نمی‌یابند؟

پس زمانی که [ملکه سبا] آمد، گفتند: آیا تخت تو نیز این گونه است؟ گفت: گویا این همان است!! و ما را پیش از این [به حقانیت و قدرت سلیمان] آگاه کردند و [همان زمان] تسلیم شدیم؛

چیزی را که [ملکه سبا] به جای خدا می‌پرستید او را [از تسلیم شدن به حق] بازداشته بود؛ زیرا او از گروه کافران بود [و در میان آنان رشد کرده بود و به روش و رفتار آنان خو گرفته بود].

به او گفتند: به حیاط قصر درآی. هنگامی که آن را دید، پنداشت آبی فراوان [چون دریاچه] است، پس دامن جامه از دو ساق پایش بالا زد [که به خیال خود وارد آب شود]، سلیمان گفت: این محوطه‌ای است صاف و هموار از شیشه [نه از آب]. [ملکه سبا] گفت: پروردگارا! قطعاً من به خود ستم کردم، اینک همراه سلیمان، تسلیم [فرمان‌ها و احکام] خدا، پروردگار جهانیان شدم.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ فَإِذَا هُمْ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ

قَالَ يَاقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

۴۶

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُعْبُدُونَ فَإِذَا هُم بِخَلْقِ اللَّهِ كَافِرُونَ

قَالُوا أَطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَن مَّعَكَ قَالَ طَيَّرَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ

۴۷

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا دَابَّةَ لُوطٍ لَّا بَقِيَ مِنْهَا غَائِبٌ

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا سَوَاقِطَ عَادٍ فَذُنُوبُهُمْ كُنْتَ بِهَا تُعْرَفُونَ

وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ

۴۸

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا ثَمُودَ وَلَقَدْ هَمَمْنَا بِالْبَنِي إِسْرَافَ

قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ

۴۹

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُعْبُدُونَ فَإِذَا هُم بِخَلْقِ اللَّهِ كَافِرُونَ

وَمَكَرُوا مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

۵۰

فَإِنْظِرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ أَنَّا دَمَّرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِينَ

۵۱

فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةٌ بِمَا ظَلَمُوا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

۵۲

وَأَنجَيْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ

۵۳

وَلَوْطَا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ

۵۴

أَيُنَبِّئُكُمُ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ

۵۵

همانا به سوی قوم ثمود برادرشان صالح را فرستادیم که خدا را بپرستید. پس ناگهان آنان دو گروه [مؤمن و کافر] شدند که با یکدیگر نزاع و دشمنیمی‌کردند.

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُعْبُدُونَ فَإِذَا هُم بِخَلْقِ اللَّهِ كَافِرُونَ

گفت: ای قوم من! چرا بر عذاب و هلاکت، پیش از توبه و ایمان شتاب می‌کنید؟! چرا از خدا درخواست آمرزش نمی‌کنید تا مورد رحمت قرار گیرید؟!

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا دَابَّةَ لُوطٍ لَّا بَقِيَ مِنْهَا غَائِبٌ

گفتند: ما به تو و همراهانت فال بد زده‌ایم [و شما را سبب بروز این همه مشکلات و بدبختی خود می‌دانیم]. گفت: سبب بروز مشکلات و بدبختی شما [طغیان و گناهان شماست که عکس العملش] نزد خداست، [ربطی به ما ندارد] بلکه شما گروهی هستید که [به مشکلات و مصایب] امتحان می‌شوید [شاید به این سبب توبه کنید و مؤمن شوید].

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا سَوَاقِطَ عَادٍ فَذُنُوبُهُمْ كُنْتَ بِهَا تُعْرَفُونَ

در آن شهر نُه نفر از اشراف و سران بودند که در آن فساد می‌کردند و اصلاح گر نبودند،

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا ثَمُودَ وَلَقَدْ هَمَمْنَا بِالْبَنِي إِسْرَافَ

[آنان به یکدیگر] گفتند: هم قسم شوید که حتماً به صالح و خانواده‌اش شیخون می‌زنیم [تا همه را نابود کنیم]، آن گاه به خونخواهش بگوییم: ما زمان هلاک شدن خانواده‌اش حضور نداشتیم و یقیناً راستگوییم.

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُعْبُدُونَ فَإِذَا هُم بِخَلْقِ اللَّهِ كَافِرُونَ

آنان نیرنگ مهمی به کار گرفتند و ما هم در حالی که بی خبر بودند [با کیفر بسیار سختی] نیرنگ آنان را از بین بردیم.

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُعْبُدُونَ فَإِذَا هُم بِخَلْقِ اللَّهِ كَافِرُونَ

پس با تأمل بنگر که سرانجام نیرنگشان چگونه بود؟ که ما آنان و قومشان را همگی درهم کوبیدیم و هلاک کردیم.

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا دَابَّةَ لُوطٍ لَّا بَقِيَ مِنْهَا غَائِبٌ

این خانه‌های آنان است که به سبب ستمشان [از سکنه] خالی مانده. بی‌تردید در این سرگذشت برای گروهی که معرفت و شناخت دارند، عبرتی بزرگ وجود دارد،

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا ثَمُودَ وَلَقَدْ هَمَمْنَا بِالْبَنِي إِسْرَافَ

و آنان را که ایمان آوردند و همواره پرهیزکاری می‌کردند، نجات دادیم.

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا سَوَاقِطَ عَادٍ فَذُنُوبُهُمْ كُنْتَ بِهَا تُعْرَفُونَ

و لوط را [یاد کن] هنگامی که به قومش گفت: آیا این عمل بسیار زشت را در حالی که [وقت انجام دادنش با بی شرمی کامل به هم] نگاه می‌کنید، مرتکب می‌شوید؟!

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا دَابَّةَ لُوطٍ لَّا بَقِيَ مِنْهَا غَائِبٌ

آیا شما از روی میل و شهوت به جای زنان با مردان آمیزش می‌کنید؟ [شما برای این کار زشت دلیل و برهانی ندارید] بلکه شما گروهی نادان هستید.

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوْٓا ۖ ءَالَ لُوطٍ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ ۖ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَّتَطَهَّرُونَ

۵۷

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُۥٓ إِلَّا أَمْرَأَتَهُۥ قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ

۵۸

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَّطَرًاۭ فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ

۵۹

را ۳۳

قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِۦ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ ؕ ءَلِلّٰهِ خَيْرٌۭ أَمَّا يُشْرِكُونَ

۶۰

أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنبَتْنَا بِهِۦٓ حَدَاقٍۭ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَّا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا ؕ ءَلَيْهٖٓ مَّعَ اللّٰهُۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعِدِلُونَ

۶۱

أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ؕ ءَلَيْهٖٓ مَّعَ اللّٰهُۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

۶۲

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ ؕ ءَلَيْهٖٓ مَّعَ اللّٰهُۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ

۶۳

أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيَّحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِۦٓ ؕ ءَلَيْهٖٓ مَّعَ اللّٰهُۚ تَعَلَّى اللّٰهُۚ عَمَّا يُشْرِكُونَ

پس جواب قومش جز این نبود که گفتند: خاندان لوط را از شهرتان بیرون کنید؛ زیرا آنان مردمانی اند که همواره خواهان پاکی اند.

پس او و خانواده‌اش را نجاتدادیم مگر همسرش را که مقدر کرده بودیم در باقی ماندگان [در شهر برای هلاکت بماند].

و بارانی از [سنگ گِل] بر آنان باراندیم، پس بد بود باران بیم داده شدگان.

بگو: همه ستایش‌ها ویژه خداست، و درود بر آن بندگانش که آنان را برگزیده است. آیا خدا بهتر است یا آنچه شریک او قرار می‌دهند؟

[آیا آن شریکان انتخابی شما بهترند] یا آنکه آسمان‌ها و زمین را آفرید، و برای شما از آسمان آبی نازل کرد که به وسیله آن باغ‌هایی خرم و باطراوت رویاندیم، که رویاندن درختانش در قدرت شما نیست؛ آیا با خدا معبودی دیگر هست [که شریک در قدرت و ربوبیت او باشد؟ نه، نیست]، بلکه آنان مردمی منحرف اند [که برای او شریک می‌گیرند].

[آیا آن شریکان انتخابی شما بهترند] یا آنکه زمین را [برای موجوداتش] آرام و قرارگاه ساخت و در شکاف‌هایش نهرهایی پدید آورد، و برای آن کوه‌هایی استوار قرار داد [تا زیر پای اهلش نلرزد]، و میان دو دریا [ی شیرین و شور] مانع و حایلی قرار داد [که با هم مخلوط نشوند]؛ آیا با خدا معبودی دیگر هست [که شریک در قدرت و ربوبیت او باشد؟]؟! [نه، نیست] بلکه بیشترشان اهل معرفت و دانش نیستند.

[آیا آن شریکان انتخابی شما بهترند] یا آنکه وقتی درمانده‌ای او را بخواند اجابت می‌کند و آسیب و گرفتاریش را دفع می‌نماید، و شما را جانشینان [دیگران در روی] زمین قرار می‌دهد؟ آیا با خدا معبودی دیگر هست [که شریک در قدرت و ربوبیت او باشد؟]! اندکی متذکر و هوشیار می‌شوند.

[آیا آن شریکان انتخابی شما بهترند] یا آنکه شما را در تاریکی‌های خشکی و دریا [به وسیله ستارگان و دیگر نشانه‌ها] راهنمایی می‌کند؟! و کیست که پیشاپیش [باران] رحمتش باده‌ها را مژده رسان می‌فرستد؟ آیا با خدا معبودی دیگر هست [که شریک در قدرت و ربوبیت او باشد؟]! خدا برتر است از آنچه برای او شریک قرار می‌دهند.

أَمَّنْ يَبْدُوْا اَلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهُۥ وَمَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ
وَالْأَرْضِۚ أَعِلَّهُۥ مَعَ اَللّٰهِ قُلْ هَاتُوا بُرْهٰنَكُمْۖ اِنْ كُنْتُمْ
صٰدِقِيْنَ

۶۵

قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ اِلَّا اَللّٰهُ وَمَا
يَشْعُرُوْنَ اَيَّٰنَ يُبْعَثُوْنَ

۶۶

بَلِ اَدْرٰكَ عِلْمُهُمْ فِي الْاٰخِرَةِۚ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِّنْهَاۚ بَلْ هُمْ
مِّنْهَا عَمُوْنَ

۶۷
ر۳۳

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا اَعِذَا كُنَّا تُرَابًا وَّءَابَاؤُنَاۤ اِنَّا لَمُخْرَجُوْنَ

۶۸

لَقَدْ وُعِدْنَا هٰذَا نَحْنُ وَّءَابَاؤُنَاۤ مِنْ قَبْلُ اِنْ هٰذَا اِلَّا اَسْطِیْرُ
الْاَوَّلِيْنَ

۶۹

قُلْ سَیْرُوْا فِی الْاَرْضِ فَانظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَقِبَةُ الْمُجْرِمِیْنَ

۷۰

وَلَا تَحْزَنْ عَلَیْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِی ضَیْقٍ مِّمَّا یَمْكُرُوْنَ

۷۱

وَيَقُولُوْنَ مَتٰی هٰذَا الْوَعْدُۚ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ

۷۲

قُلْ عَسٰی اَنْ یَّكُوْنَ رَدْفٌ لَّكُمْ بَعْضُ الَّذِی
تَسْتَعْجِلُوْنَ

۷۳

وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا
یَشْكُرُوْنَ

۷۴

وَإِنَّ رَبَّكَ لَیَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُوْرُهُمْ وَمَا یُعْلِنُوْنَ

۷۵

وَمَا مِنْ غَآیِبَةٍ فِی السَّمَآءِ وَالْأَرْضِ اِلَّا فِی كِتٰبٍ مُّبِیْنٍ

۷۶

إِنَّ هٰذَا الْقُرْءَانَ یَقُصُّ عَلَىٰ بَنِیِّ إِسْرَءِیْلَ أَكْثَرَ الَّذِی هُمْ
فِیْهِ یَخْتَلِفُوْنَ

[آیا آن شریکان انتخابی شما بهترند] یا آنکه مخلوقات را
می‌آفریند، آن گاه آنان را [پس از مرگشان] بازمی‌گرداند؟!
و کیست آنکه از آسمان و زمین شما را روزی می‌دهد؟ آیا با
خدا معبودی دیگر هست [که شریک در قدرت و ربوبیت او
باشد؟] بگو: اگر راستگویید دلیل خود را بیاورید.

بگو: در آسمان‌ها و زمین هیچ کس جز خدا غیب نمی‌داند، و
آنان آگاهی ندارند چه زمانی برانگیخته می‌شوند؟

بلکه دانش و آگاهی آنان نسبت به آخرت [به خاطر هزینه
کردن عمرشان در امور مادی] به پایان رسیده، بلکه درباره
آخرت در تردیدند، بلکه اینان از [فهم] آن کوردل اند،

و کافران گفتند: آیا زمانی که ما و پدرانمان خاک شدیم به
راستی ما را از آن [زنده] بیرون می‌آورند؟

همانا پیش از این [زنده بیرون آمدن از خاک را] به ما و
پدرانمان وعده داده‌اند، ولی این مطلب جز افسانه خرافی
پیشینیان نیست!

بگو: در زمین بگردید پس با تأمل بنگرید که سرانجام
گنهکاران چگونه بود؟

و بر آنان [که با حق دشمنی می‌کنند] اندوه مخور و از
نیرنگی که همواره به کار می‌گیرند، دلتنگ مباش.

و می‌گویند: اگر راستگویید این وعده [عذاب] کی خواهد
بود؟

بگو: امید است بخشی از آن عذابی که رسیدنش را با شتاب
می‌خواهید، دنبال شما باشد،

و یقیناً پروردگارت بر مردم دارای فضلی بزرگ است، ولی
بیشترشان سپاس نمی‌گذارند،

و به راستی پروردگارت آنچه را سینه‌هایشان پنهان می‌دارد
و آنچه را آشکار می‌کند، می‌داند،

هیچ پوشیده و پنهانی در آسمان و زمین وجود ندارد مگر
آنکه در کتابی روشن [چون لوح محفوظ] است.

بی‌تردید این قرآن بیشتر آنچه را بنی اسرائیل [از روی
جهالت] در آن اختلاف دارند، برای آنان بیان می‌کند،

وَإِنَّهُ لَهْدَىٰ وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُم بِحُكْمِهِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ

فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۖ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ

إِنَّكَ لَا تَسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ

وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمَىٰ عَنِ ضَلَالَتِهِمْ ۚ إِن تَسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُّسْلِمُونَ

وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ

وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّنْ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ

حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوا قَالَ أَكَذَّبْتُم بِآيَاتِي وَلَمْ تُحِطُوا بِهَا عِلْمًا أَمْذَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِم بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنْطِقُونَ

أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لَيْسَكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَن فِي السَّمَوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَن شَاءَ اللَّهُ ۚ وَكُلُّ أَتَوْهُ دَاخِرِينَ

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ ۚ صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي أَتَقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ إِنَّهُ ۖ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ

و یقیناً قرآن برای مؤمنان، سراسر هدایت و رحمت است.

قطعاً پروردگارت [روز قیامت] به حکم خود میان بنی اسرائیل [در آنچه از امور دینی و معنوی اختلاف دارند] داوری می‌کند؛ و او توانای شکست ناپذیر و داناست.

پس بر خدا توکل کن؛ زیرا تو [متکی بر آیین] حق آشکاری.

بی‌تردید تو نمی‌توانی [دعوتت را] به مردگان بشنوانی، و نیز نمی‌توانی آن را به کران که پشت کنان روی برمی‌گردانند بشنوانی،

و تو هدایت کننده کوردلان از گمراهی شان نیستی، و نمی‌توانی [دعوتت را] جز به آنان که به آیات ما ایمان می‌آورند و تسلیم [فرمان‌ها و احکام] خدا هستند، بشنوانی.

و هنگامی که [در اوقات پایانی دنیا] وعده عذاب ما بر آنان حتمی و لازم شود، جنبنده‌ای را از زمین برای آنان بیرون می‌آوریم که با آنان سخن می‌گوید [تا به آیات ما و آخرت و اصول آن یقین کنند]؛ زیرا مردم پیش از این به آیات ما یقین نداشتند.

و [یاد کن] روزی را که از هر امتی گروهی از آنان را که آیات ما را تکذیب می‌کنند، محشور می‌کنیم و آنان را [از حرکت] باز می‌دارند [تا گروه‌های دیگر به آنان ملحق شوند،]

تا وقتی که [به محل حساب] آیند، [خدا] می‌گوید: آیا آیات مرا تکذیب کردید در حالی که هیچ احاطه علمی به آنها نداشتید؟ یا شما [غیر از تکذیب آیات] چه کارها [ی دیگری] انجام می‌دادید؟

و به سبب ستمی که [به آیات ما] روا داشتند، عذاب ما بر آنان حتمی و لازم می‌شود، پس [برای معذور نشان دادن خود] سخن نمی‌گویند.

آیا ندانسته‌اند که ما شب را قرار داده‌ایم تا در آن بیارامند، و روز را روشن نموده‌ایم [تا در آن به تلاش اقتصادی برخیزند؟] به راستی در این امور برای مردمی که ایمان می‌آورند، نشانه‌هایی [بر توحید، ربوبیت و قدرت خدا] است.

و [یاد کن] روزی را که در صور می‌دمند، پس هر که در آسمان‌ها و هر که در زمین است دچار هراس شود، مگر کسی که خدا بخواهد؛ و همه خوار و فروتن به پیشگاه او آیند،

و کوه‌ها را می‌بینی [و] آنها را [در جای خود] بی حرکت می‌پنداری، در حالی که آنها مانند ابر گذر می‌کنند. آفرینش خداست که [آفرینش] هر چیزی را محکم و استوار کرده است؛ یقیناً او به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَهُمْ مِّنْ فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ
ءَامِنُونَ

وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ
إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلَدَةِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ
شَيْءٍ ۖ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ

وَأَنْ أَتْلُوا الْقُرْآنَ ۖ فَمَنْ أَهْتَدَىٰ فَأِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۗ
وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنْذِرِينَ

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ ءَايَاتِهِ ۖ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ
بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

۲۸. قصص

الْقَصَص: داستان‌ها

مکی

۸۸ آیه

۱۲ صفحه

طسم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
طسّم

تِلْكَ ءَايَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ

تَتْلُوا عَلَيْكَ مِنْ نَّبَأِ مُوسَىٰ وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضِعُّهُ
طَآئِفَةً مِّنْهُمْ يَذَّيْحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ
مِنَ الْمُفْسِدِينَ

وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ
أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ

آنان که کارهای خیر و نیک [به آخرت] بیاورند، پاداشی بهتر
از آن دارند، و آنان در آن روز از هول و هراسی بزرگ ایمن
اند،

و آنان که کارهای بد و زشت بیاورند به رو در آتش افکنده
می‌شوند؛ [و به آنان گویند:] آیا جز آنچه انجام دادید
پاداشتان داده اند؟

من فقط فرمان یافته ام که پروردگار این شهر را که آن را
بسیار محترم شمرده و همه چیز در سیطره مالکیت و
فرمانروایی اوست، بپرستم و فرمان یافته ام که از تسلیم
شدگان [فرمان‌ها و احکام او] باشم،

و اینکه قرآن را بخوانم؛ پس هر که راه یابد فقط به سود
خود راه یافته است، و هر که گمراه شود [آثار شوم گمراهی
فقط متوجه خود اوست] پس [به مردم] بگو: من فقط از بیم
دهندگانم،

و بگو: همه ستایش‌ها ویژه خداست؛ به زودی نشانه‌های
خود را [که شکست شما و گرفتاری‌های سخت دنیایی و مرگ
و عذاب آخرت است] به شما [مشرکان و کافران] نشان
خواهد داد، پس آنها را [به خوبی] خواهید شناخت. و
پروردگارت از آنچه انجام می‌دهید، بی خبر نیست.

این آیات [باعظمت] کتاب روشنگر است.

بخشی از سرگذشت [مهم] موسی و فرعون را برای [عبرت
گرفتن] مردمی که ایمان می‌آورند به حق و راستی بر تو
می‌خوانیم.

همانا فرعون [در سرزمین مصر] برتری جویی و سرکشی
کرد و مردمش را گروه گروه ساخت، در حالی که گروهی از
آنان را ناتوان و زبون گرفت، پسرانشان را سر می‌برید، و
زنانشان را [برای بیگاری گرفتن] زنده می گذاشت؛
بی‌تردید او از مفسدان بود.

و ما می‌خواستیم به آنان که در آن سرزمین به ناتوانی و
زبونی گرفته شده بودند، نعمت‌های باارزش دهیم، و آنان
را پیشوایان مردم و وارثان [اموال، ثروت‌ها و سرزمین‌های
فرعونیان] گردانیم.

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ

و برای آنان در آن سرزمین، زمینه قدرت و حکومت آماده کنیم، و به فرعون و هامان و سپاهشان که از ایشان اند چیزی را که از آن هراسناک و در حذر بودند [و آن پیروزی بنی اسرائیل بر آنان بود] نشان دهیم.

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيْهِ ۖ فَإِذَا خِفَتْ عَلَيْهِ فَالْتَقِيْهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي ۚ إِنَّا رَأَوْهُ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ

و به مادر موسی الهام کردیم که او را شیر بده، پس هنگامی که [از سوی فرعونیان] بر او بترسی به دریایش انداز، و مترس و غمگین مباش که ما حتماً او را به تو باز می‌گردانیم، و او را از پیامبران قرار می‌دهیم.

فَالْتَقَطَهُ ءَالُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا ۖ إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ

[مادرش به الهام خدا او را به دریا انداخت] پس خاندان فرعون او را [از آب] گرفتند تا سرانجام، دشمنشان و مایه اندوهشان شود. مسلماً فرعون و هامان و سپاهیان آن دو خطاکار بودند؛

وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرْتُ عَيْنِي لِي وَلَكَ ۖ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

و همسر فرعون گفت: [این نوزاد] برای من و تو مایه شادمانی و خوشحالی است، او را نکشید، امید است ما را سود دهد، یا وی را به فرزندی خود بگیریم. ولی آنان آگاه نبودند [که دشمنشان را به دست خود می‌پرورند.]

وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَرِغًا ۖ إِن كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَا أَن رَّبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

و قلب مادر موسی [از هر چیز جز یاد فرزندش] تهی شد [و در اضطراب و نگرانی فرو رفت]. اگر قلبش را [با لطف خود] محکم و استوار نکرده بودیم تا از باورکنندگان وعده ما باشد، به درستی که نزدیک بود آن [حادثه پنهانی] را فاش کند،

وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيْهِ ۖ فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ جُنْبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

و به خواهر موسی گفت: [اوضاع و احوال] او را پی گیری کن. پس او موسی را از دور [در آغوش فرعونیان] دید در حالی که خاندان فرعون [پی گیری او را] درک نمی‌کردند.

وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ

و ما پیش از آن [خوردن شیر] همه زنان شیردهنده را بر او حرام کردیم [تا پستان هیچ زنی را نگیرد]، پس [خواهرش پیش آمد و] گفت: آیا می‌خواهید شما را به خانواده‌ای راهنمایی کنم که سرپرستی او را برای شما به عهده گیرند و خیرخواه او باشند؟

فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ ۖ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

پس او را به مادرش برگردانیم تا خوشحال و شادمان شود و اندوه نخورد و بداند که حتماً وعده خدا حق است، ولی بیشتر مردم [که محروم از بصیرت اند این حقایق را] نمی‌دانند.

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ ۖ وَاسْتَوَىٰ ؕ ءَاتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينٍ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَٰذَا مِنْ شِيعَتِهِ ۖ وَهَٰذَا مِنْ عَدُوِّهِ ۖ فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ ۖ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ ۖ فَوَكَّرَهُ ۖ وَمُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ ۖ قَالَ هَٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ ۖ إِنَّهُ ۖ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ

قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ۖ فَاغْفِرْ لِي ۖ فَغَفَرَ لَهُ ۚ إِنَّهُ ۖ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَن أَكُونَ ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ

فَاصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ ۖ فَإِذَا الَّذِي اُسْتَنْصَرُهُ بِالْأُمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ ۚ قَالَ لَهُ ۖ مُوسَىٰ إِنَّكَ لَغَوِيٌّ مُّبِينٌ

فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ يَبْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَّهُمَا قَالَ يَمُوسَىٰ أَرِيدُ أَنْ تُقَاتِلَنِي ۚ كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأُمْسِ ۖ إِن تُرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ

وَجَاءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ ۚ قَالَ يَمُوسَىٰ إِنَّ الْمَلَأَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ

فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ ۖ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

چون به توانایی [جسمی و عقلی] خود رسید و رشد و کمال یافت، به او حکمت و دانش دادیم؛ و این گونه نیکوکاران را پاداش می‌دهیم.

و [موسی] به شهر وارد شد در حالی که اهل آن [در خانه‌ها استراحت می‌کردند و از آنچه در شهر می گذشت] بی خبر بودند، پس دو مرد را در آنجا یافت که با هم [به قصد نابودی یکدیگر] زد و خورد می‌کردند، این یک از پیروانش، و آن دیگر از دشمنانش، آنکه از پیروانش بود از موسی بر ضد کسی که از دشمنانش بود درخواست یاری کرد، پس موسی مشتی به او زد و او را کشت، گفت: این [نزاع میان آن دو] از عمل شیطان است، قطعاً او گمراه کننده و دشمنی اش آشکار است.

گفت: پروردگارا! [از اینکه از جایگاهم درآمدم و وارد شهر شدم] به خود ستم کردم [مرا از شرّ دشمنانم حفظ کن] و آمرزشت را نصیب من فرما. پس خدا او را آمرزید؛ زیرا او بسیار آمرزنده و مهربان است.

گفت: پروردگارا! به خاطر قدرت و نیرویی که به من عطا کردی، هرگز پشتیبان مجرمان نخواهم شد.

پس [موسی آن شب را] در آن شهر با حالت بیم و نگرانی صبح کرد، در حالی که [آثار و عواقب حادثه اتفاق افتاده را] انتظار می‌کشید؛ پس ناگهان دید آنکه دیروز از او یاری خواسته بود، دوباره وی را به فریادرسی می‌خواند، [موسی به او] گفت: همانا تو گمراهی آشکار هستی، [و گمراهیت از اینکه بدون قدرت و نیرو با فرعونیان به زد و خورد می‌پردازی، پیداست.]

هنگامی که خواست با کسی که دشمن هر دوی آنان بود به سختی برخورد کند [و از آن بنی اسرائیلی مظلوم دفاع نماید، مرد ستمدیده با ارزیابی اشتباهش در حقّ موسی به تصور آنکه موسی قصد وی را دارد] گفت: ای موسی! آیا می‌خواهی مرا بکشی چنان که دیروز یک نفر را کشتی؟ تو می‌خواهی در این سرزمین فقط یاغی و سرکش باشی، ونمی‌خواهی از مصلحان به شمار آیی!

و مردی از دورترین [نقطه] شهر شتابان آمد [و] گفت: ای موسی! اشراف و سران [فرعونی] درباره تو مشورت می‌کنند که تو را بکشند! بنابراین [از این شهر] بیرون برو که یقیناً من از خیرخواهان توام.

پس موسی ترسان و نگران در حالی که [حوادث تلخی را] انتظار می‌کشید از شهر بیرون رفت، [در آن حال] گفت: پروردگارا! مرا از این مردم ستمکار نجات بده.

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَىٰ رَبِّي أَن يَهْدِيَنِي سَوَاءَ
السَّبِيلِ

۲۳

وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ النَّاسِ يَسْكُنُونَ
وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ ۖ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا
لَا نَسْقِي حَتَّىٰ يُصَدِرَ الرِّعَاءُ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ

۲۴

فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰ إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنزَلْتَ إِلَيَّ
مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ

۲۵

فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَىٰ اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي
يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ
عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ ۖ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

۲۶

قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَأَبَتِ اسْتَعْجِرْهُ ۖ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَعَجَرْتَ
الْقَوِيُّ الْأَمِينُ

۲۷

قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلَىٰ أَنْ
تَأْجُرَنِي ثَمَنِي حِجَبٍ ۖ فَإِنْ أَتَمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ وَمَا
أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ ۖ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ
الصَّالِحِينَ

۲۸

قَالَ ذَٰلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ ۖ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدُونِ
عَلَيَّ ۖ وَاللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ

هنگامی که به سوی مدین روی آورد، گفت: امید است
پروردگارم مرا به راه راست [که انسان را به نتیجه مطلوب
می‌رساند] راهنمایی کند.

هنگامی که به آب مدین رسید، گروهی از مردم را بر آن
یافت که دام‌هایشان را آب می‌دادند، و غیر آنان دو زن را
دید که [دام‌هایشان را از رفتن به سوی آب] باز می‌دارند؛
گفت: چه چیزی شما را بر بازداشتن [گوسفندان]
وامی‌دارد؟ گفتند: ما [این دام‌هایمان را] آب نمی‌دهیم تا
[این] شبانان [دام‌هایشان را] برگردانند و پدر ما پیری
کهنسال است [به این علت از انجام این کار معذور است].

پس [موسی] دام‌هایشان را [به جهت کمک کردن به آن دو]
آب داد، سپس به سوی سایه برگشت و گفت: پروردگارا! به
آنچه از خیر بر من نازل می‌کنی، نیازمندم.

پس یکی از آن دو [زن] در حالی که با حالت شرم و حیا گام
برمی‌داشت، نزد او آمد [و] گفت: پدرم تو را می‌طلبد تا
پاداش اینکه [دام‌های] ما را آب دادی به تو بدهد. چون
نزد او آمد و داستان‌ش را بیان کرد، گفت: دیگر نترس که از
آن گروه ستمکار نجات یافتی.

یکی از آن دو زن گفت: ای پدر! او را استخدام کن؛ زیرا
بهترین کسی که استخدام می‌کنی آن کسی است که
نیرومند و امین باشد [و او دارای این صفات است].

گفت: می‌خواهم یکی از این دو دخترم را به نکاح تو درآورم
به شرط آنکه هشت سال اجیر من باشی، و اگر ده سال را
تمام کردی، اختیارش با خود توست [و ربطی به اصل قرار
داد ندارد]، و من نمی‌خواهم بر تو سخت گیرم، و به
خواست خدا مرا از شایستگان خواهی یافت.

[موسی] گفت: این قرارداد میان من و تو باشد، هر یک از
این دو مدت را به پایان برم هیچ تعدی و ستمی بر من
نیست، و خدا بر آنچه می‌گوییم، نگهبان و وکیل است.

فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ ۚ آنَسَ مِنْ جَانِبِ
الطُّورِ نَارًا ۖ قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي
آتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِّنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ

۳۵

فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ
الْمُبْرَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَن يَمُوسَىٰ إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ
الْعَالَمِينَ

۳۱

وَأَن أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا
وَلَمْ يُعَقِّبْ يَمُوسَى أَقْبَلُ وَلَا تَخَفْ ۖ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ

۳۲

أَسْأَلُكَ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجُ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ
وَأَضْمُمُ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ ۖ فَذَنِكَ بُرْهَنَانِ مِنَ
رَبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ

۳۳

قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ

۳۴

وَأَخِي هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسَلْهُ مَعِيَ رِدْءًا
يُصَدِّقُنِي ۖ إِنِّي أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ

۳۵

قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَانًا فَلَا
يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِآيَاتِنَا ۖ أَنْتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ

چون موسی آن مدت را به پایان برد و با خانواده‌اش رهسپار
[مصر] شد، از جانب طور آتشی دید، به خانواده‌اش گفت:
درنگ کنید که من آتشی دیدم، [می‌روم] شاید خبری از آن
برای شما بیاورم یا پاره‌ای از آتش را می‌آورم تا گرم شوید.

چون نزد آن آمد، از جانب راست آن وادی در آن جایگاه
مبارک از آن درخت ندا رسید که‌ای موسی! یقیناً منم خدا
پروردگار جهانیان،

و عصایت را بیفکن. پس وقتی آن را دید که تند و سریع
حرکت می‌کند، گویا ماری باریک و تیزرو است، پشت کنان
گریخت و به پشت سر برگشت. [ندا آمد: ای موسی! پیش
آی و مترس، بی‌تردید تو [از آسیب و گزند آن] در امانی،

دستت را در گریبان‌ت ببر تا بدون هیچ عیبی سفید و
درخشان بیرون آید، و برای [از بین رفتن] ترسی که
دچارش شده‌ای دو دستت را بر سینه بگذار، پس این دو
معجزه از ناحیه پروردگار توست به سوی فرعون و اشراف و
سران او که همواره مردمی نافرمان هستند.

گفت: پروردگارا! من یک نفر از آنان را کشته‌ام، می‌ترسم
مرا بکشند،

و برادرم هارون زبانش از من گویاتر است، پس او را همراه
من بفرست که یاور و دستیارم باشد تا [در همه امور] مرا
تصدیق کند؛ زیرا می‌ترسم [فرعون و فرعونیان] تکذیبم
کنند.

[خدا] گفت: به زودی قدرت و نیرویت را به وسیله برادرت
افزون کنم، و برای هر دوی شما به خاطر معجزات ما [که در
اختیارتان نهاده‌ام] قدرتی قرار می‌دهم که آنان به شما
دست نیابند، شما و آنان که از شما پیروی کنند، پیروزی.

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ

۳۷

وَقَالَ مُوسَى رَبِّي أَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ مِنْ عِنْدِهِ ۖ وَمَنْ تَكُونُ لَهُ عَقِيبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ

۳۸

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَأْتِيهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ إِلَهِ غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَهْمَنُ عَلَى الطِّينِ فَاجْعَلْ لِي صَرْحًا لَّعَلِّي أَطَّلِعُ إِلَى إِلَهِ مُوسَى وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ

۳۹

وَأَسْتَكْبَرَهُ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا أَنَّهُم إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ

۴۰

فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ ۖ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ

۴۱

وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَدْعُونَ إِلَى التَّارِ ۖ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ لَا يُنصَرُونَ

۴۲

وَأَتْبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً ۖ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ

۴۳
۳۳۸۸

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَىٰ بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

پس هنگامی که موسی آیات روشن ما را برای آنان آورد، گفتند: این جز جادویی ساختگی و دروغین نیست، و ما این [ادعای نبوت و دعوت به توحید] را از پدران پیشین خود نشنیده‌ایم [که به ما گفته باشند کسی در میان‌شان به عنوان پیامبر و دعوت کننده به توحید آمده باشد!!]

و موسی گفت: پروردگارم به کسی که از نزد او هدایت آورده و به کسی که سرانجام نیک برای اوست دان‌تر است؛ بی‌تردید ستمکاران پیروز نمی‌شوند.

و فرعون گفت: ای اشراف و سران [مملکت]! من برای شما هیچ معبودی جز خود نمی‌شناسم، پس ای ه‌امان! برایم بر گل آتش بی‌فروز [تا آجر محکم و قوی به دست آید]، پس برایم برجی بلند بساز شاید بر معبود موسی آگاهی و اطلاع یابم، و البته من او را از دروغگویان می‌پندارم.

او و سپاهیان‌ش به ناحق در زمین سرکشی و تکبر کردند، و پنداشتند که آنان را به سوی ما باز نمی‌گردانند،

پس او و سپاهیان‌ش را گرفتیم و در دریا افکندیم؛ پس با تأمل بنگر که سرانجام ستمکاران چگونه بود؟

و آنان را [به کیفر طغیان‌شان] پیشوایانی که دعوت به آتش می‌کنند قرار دادیم، و روز قیامت یاری نمی‌شوند،

و آنان را در این دنیا با لعنت بدرقه کردیم، و روز قیامت از زشت رویان [و مطرودان] از رحمت خدایند،

و پس از آنکه اقوام پیشین را [چون قوم نوح و هود و صالح و لوط] هلاک کردیم، به موسی کتاب دادیم که برای مردم وسیله بینایی و هدایت و رحمتی بود، تا متذکر و هوشیار شوند.

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَىٰ مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ

۴۵

وَلَكِنَّا أَنْشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُو عَلَيْهِمْ ءَايَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ

۴۶

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِنْ رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَلَهُمْ مِّنْ نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

۴۷

وَلَوْلَا أَن تُصِيبَهُمُ مُّصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايَاتِكَ وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

۴۸

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ مُوسَىٰ أَوْ لَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كَافِرُونَ

۴۹

قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَا أَتَّبِعُهُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

۵۰

فَإِنْ لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

تو در جانب غربی [وادی طور] حضور نداشتی هنگامی که ما [با نازل کردن تورات] امر نبوت موسی را به انجام رساندیم، و از شاهدان [آن واقعه مهم هم] نبودی.

ولی ما ملتهایی را پدید آوردیم، پس روزگار درازی بر آنان گذشت [تا جایی که سرگذشتشان فراموش شد، اکنون ما سرگذشتشان را به تو وحی می‌کنیم تا برای مردم بیان کنی]. و تو در میان مردم مدین ساکن نبودی تا نشانه‌های [قدرت و خشم] ما را [که به آنان رسید] بر اینان [که در مکه، آلوده به طغیان و فسادند] بخوانی، ولی ما بودیم که تو را به پیامبری فرستادیم [و سرگذشت مردم مدین را به تو وحی کردیم تا بر آنان بخوانی].

و زمانی که ما موسی را ندا دادیم، تو در ناحیه طور نبودی ولی به سبب رحمتی از پروردگارت [سرگذشت موسی را به تو وحی کردیم] تا به مردمی که پیش از تو [تا زمان عیسی] بیم دهنده‌ای برای آنان نیامده بود، بیم دهی تا متذکر و هوشیار شوند.

و اگر نه آن بود که به سبب گناہانی که مرتکب شدند عذابی به آنان برسد، پس بگویند: پروردگارا! چرا پیامبری به سوی ما نفرستادی تا از آیاتت پیروی کنیم و از مؤمنان باشیم [بی‌تردید در عذاب کردن و هلاکتشان شتاب می نمودیم].

پس هنگامی که حق [چون قرآن و پیامبر] از سوی ما برای آنان آمد [به جای آنکه بپذیرند] گفتند: چرا مانند آنچه به موسی دادند به او نداده اند؟ آیا پیش از این به آنچه به موسی داده شد، کفر نورزیدند؟! گفتند: [این تورات و قرآن] دو جادویند که پشتیبان یکدیگرند!! و گفتند: ما منکر هر دو هستیم!!

بگو: [بنا بر ادعای شما چنانچه تورات و قرآن از جانب خدا نیست] اگر راست می‌گویید کتابی از نزد خدا بیاورید که هدایت کننده تر از این دو باشد تا آن را پیروی کنم.

پس اگر پاسخ تو را ندادند بدان که فقط از هواهای نفسانی خود پیروی می‌کنند و گمراه تر از کسی که بدون هدایتی از سوی خدا از هواهای نفسانی خود پیروی کند، کیست؟ مسلماً خدا مردم ستمکار را هدایت نمی‌کند.

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

۵۲

الَّذِينَ ءَاتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ ۚ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ

۵۳

وَإِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ قَالُوا ءَامَنَّا بِهِ ۖ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا ۖ إِنَّا كُنَّا

مِنْ قَبْلِهِ ۚ مُسْلِمِينَ

۵۴

أُولَٰئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرُهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَيَدْرَءُونَ

بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

۵۵

وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَلُنَا وَلَكُمْ

أَعْمَلُكُم سَلَامٌ عَلَيْكُم لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ

۵۶

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَآءُ

وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

۵۷

وَقَالُوا إِن تَتَّبِعِ الْهُدَىٰ مَعَكَ نُتَخَطَّفُ مِنْ أَرْضِنَا ۖ أَوَلَمْ

نُمَكِّنْ لَهُمْ حَرَمًا ءَامِنًا يُجْبَىٰ إِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِّزْقًا

مِّن لَّدُنَّا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

۵۸

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ بَطَرَتْ مَعِيشَتَهَا ۖ فَتِلْكَ مَسَكِنُهُمْ

لَمْ تُسْكَنْ مِّنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا ۖ وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ

۵۹

وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمِّهَا رَسُولًا

يَتْلُوا عَلَيْهِمْ ءَايَاتِنَا ۚ وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا

ظَالِمُونَ

ما این قرآن را برای آنان پی در پی و به هم پیوسته [به صورت سوره‌ای پس از سوره‌ای و آیه‌ای بعد از آیه ای] آوردیم تا متذکر و هوشیار [حقایق] شوند.

[و برخی از] کسانی که پیش از قرآن کتابشان دادیم، به قرآن ایمان می‌آورند،

و هنگامی که بر آنان خوانند، می‌گویند: به آن ایمان آوردیم، یقیناً این قرآن از سوی پروردگارمان حق و درست است، البته ما پیش از نزول آن [به سبب راهنمایی‌های تورات و انجیل] تسلیم بودیم.

اینان به علت صبری که [بر ایمان و عمل به قرآن] کردند و بدی [مردم] را با نیکی و خوبی خود دفع می‌کنند و از آنچه به آنان روزی کرده‌ایم، انفاق می‌نمایند، دوبار پاداششان می‌دهند.

و هنگامی که سخن بیهوده‌ای بشنوند، از آن روی برمی‌گردانند و می‌گویند: اعمال ما برای ما و اعمال شما برای شما، سلام بر شما [سلام متارکه]، ما خواستار [همنشینی و معاشرت با] نادانان نیستیم.

قطعاً تو نمی‌توانی هر که را خود دوست داری هدایت کنی، بلکه خدا هر که را بخواهد هدایت می‌کند؛ و او به هدایت پذیران داناتر است،

و [مشرکان برای معذور بودن خود در نپذیرفتن هدایت] گفتند: اگر ما همراه تو از هدایت [قرآن] پیروی کنیم [به وسیله مشرکان قلدر عرب] از سرزمینمان [شهر مکه] ربوده خواهیم شد! آیا ما آنان را در حرم امنی جای ندادیم که همواره [در همه فصول سال] هر نوع میوه و محصولی که رزقی از سوی ماست به سوی آن گردآوری می‌شود؟ ولی بیشتر آنان معرفت و دانش [نسبت به واقعیات] ندارند.

چه بسیار [اهل] شهرهایی را که [به سبب فراوانی نعمت] در زندگی خود گرفتار سرمستی و طغیان شده بودند، هلاک کردیم، پس این‌ها خانه‌های ایشان است که پس از آنان [خراب و ویران شده و] جز اندکی مورد سکونت قرار نگرفته‌اند، و فقط ما وارث آنان هستیم!

و پروردگارت بر آن نبوده است که شهرها را نابود کند، تا آنکه [پیش از نابودی] در مرکز آنها پیامبری برانگیزد که آیات ما را بر آنان بخواند، و ما [در هیچ حالی از احوال] نابودکننده شهرها نبوده‌ایم مگر در حالی که اهلش ستمکار بوده‌اند.

وَمَا أُوتِيتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَمَتَّعُ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزَيَّنَّهَا وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

أَفَمَن وَعَدْنَاهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ لَاقِيهِ كَمَن مَّتَّعْنَاهُ مَتَّعَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَآئِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ

قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا أَغْوَيْنَهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ ۖ مَا كَانُوا إِيَّانَا يَعْبُدُونَ

وَقِيلَ أَدْعُوا شُرَكَآءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ ۖ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ

فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ

فَأَمَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَىٰ أَن يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ ۚ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ ۚ سُبْحَنَ اللّٰهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ

وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ

وَهُوَ اللّٰهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ ۚ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

آنچه به شما داده شده کلا و ابزار زندگی دنیا و زینت آن است، و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا نمی‌اندیشید؟

پس آیا کسی که وعده نیک به او داده‌ایم و حتماً به آن خواهد رسید، مانند کسی است که او را [فقط] از کلا و ابزار زندگی دنیا برخوردارش کرده‌ایم، سپس او در روز قیامت از احضار شوندگان [برای عذاب] است؟!

و [یاد کن] روزی را که خدا آنان را ندا می‌دهد و می‌گوید: کجایند معبودانی که می‌پنداشتید شریکان من [در ربوبیت] هستند؟

کسانی که عذاب بر آنان حتمی و لازم شده [از سردمداران شرک و کفر که مردم را به اطاعت و بندگی خود واداشتند] می‌گویند: پروردگارا! اینانند [مطیعان ما] که گمراهشان کردیم، همان گونه که ما [به اختیار خود] گمراه شدیم آنان را نیز [به اختیار و انتخاب خودشان] گمراه کردیم، [از آنان] به سوی تو بیزاری می‌جوییم، ما را نمی‌پرستیدند، [بلکه هوای نفسشان را می‌پرستیدند،

و [به مطیعان] گفته شود: شریکان خود را [که می‌پرستیدید] بخوانید. پس آنها را می‌خوانند ولی آنها پاسخشان را نمی‌دهند، و عذاب را می‌بینند و آرزو می‌کنند که‌ای کاش هدایت می‌یافتند،

و روزی که خدا آنان را ندا می‌دهد و می‌گوید: چه پاسخی به پیامبران دادید؟

پس در آن روز [به خاطر ترس و هراس فراگیر و به سبب محجوب بودن دل‌هایشان و قطع رابطه آنان با علل و اسباب، همه] اخبار [واقعی] بر آنان پوشیده ماند [و راه نجات از همه طرف بر آنان مسدود است]، بنابراین از یکدیگر پرسش هم نمی‌کنند،

و اما کسی که [از شرک و عصیان] توبه کرده و ایمان آورده و کار شایسته انجام داده، امید است که از رستگاران باشد،

و پروردگارت آنچه را بخواهد می‌آفریند و [آنچه را بخواهد] بر می‌گزیند، برای آنان [در برابر اراده او در قلمرو تکوین و تشریع] اختیاری نیست؛ منزّه است خدا و برتر است از آنچه برای او شریک می‌گیرند،

و پروردگارت آنچه را سینه‌هایشان پنهان می‌نماید و آنچه را آشکار می‌کند، می‌داند

و اوست خدا که معبودی جز او نیست، همه ستایش‌ها در دنیا و آخرت ویژه اوست، و فرمانروایی فقط برای اوست، و تنها به سوی او بازگردانده می‌شوید.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ
الْقِيَمَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ أَوْ لَا تَسْمَعُونَ

۷۲

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ
الْقِيَمَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ
أَوْ لَا تُبْصِرُونَ

۷۳

وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ
وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

۷۴

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ

۷۵

وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا
أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

۷۶
حزب
۱۵۸
۳۴۱ ر

إِنَّ قُرُونًا كَانَتْ مِنْ قَوْمِ مُوسَىٰ فَبَغَىٰ عَلَيْهِمْ^ط وَعَاتَيْنَهُ مِنْ
الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ أُولَى الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ
لَهُمْ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحُوا^ط إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ

۷۷

وَأَتَّبَعْنَا فِي مَا نَزَّلْنَا^ط اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ
مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنَ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ^ط وَلَا تَبْغِ
الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ^ط إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ

بگو: به من خبر دهید، اگر خدا شب را بر شما تا روز قیامت
پاینده و جاوید کند، کدام معبودی است جز خدا که برای
شما روشنایی بیاورد؟ پس آیا [دعوت او را] نمی‌شنوید؟

بگو: به من خبر دهید اگر خدا روز را بر شما تا روز قیامت
پاینده و جاوید کند، کدام معبودی است جز خدا که شبی را
برای شما بیاورد تا در آن بیارامید؟ پس آیا [آثار قدرت او
را] نمی‌بینید؟

و از رحمت خود شب و روز را برای شما قرار داد، تا در شب
بیارامید و [در روز] رزق و روزی بجوید، باشد که سپاس
گزاری کنید.

و [یاد کن] روزی را که خدا آنان را ندا می‌کند و می‌گوید:
کجایند معبودانی که می‌پنداشتید شریکان من [در ربوبیت]
هستند؟

و از هر امتی گواه مطلع و آگاهی [چون پیامبر یا امام معصوم
یا شخصی عادل و صالح] بیرون می‌آوریم، و [در محضر او به
امت] می‌گوییم: دلیل خود را [بر درستی آیین شرک]
بیاورید. پس برای آنان یقینی شود که بی‌تردید حق [یعنی
توحید] ویژه خداست، و آنچه را به دروغ [به عنوان شریک
خدا] می‌ساختند از دستشان می‌رود و گم می‌شود.

همانا قارون از قوم موسی بود که بر آنان تعدی و تجاوز
کرد، و از گنجینه‌های مال و ثروت آن اندازه به او دادیم که
حمل کلیدهایش بر گروهی نیرومند گران و دشوار می‌آمد.
[یاد کن] هنگامی که قومش به او گفتند: [متکبرانه و
مغرورانه] شادی مکن، قطعاً خدا شادمانان [متکبر و مغرور]
را دوست ندارد.

در آنچه خدا به تو عطا کرده است سرای آخرت را بجوی، و
سهم خود را از دنیا فراموش مکن، و نیکی کن همان گونه
که خدا به تو نیکی کرده است، و در زمین خواهان فساد
مباش، بی‌تردید خدا مفسدان را دوست ندارد.

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي أَوَلَمْ يَعْلَم أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا وَلَا يُسْأَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ

فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ ۖ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَلِيتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قُرُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِّمَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلْقَاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ

فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرِينَ

وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَتَّوُا مَكَانَهُ بِالْأُمْسِ يَقُولُونَ وَيَكَآنَ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ ۖ لَوْلَا أَن مِّنَ اللَّهِ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا وَيَكَآنَهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ

تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا ۖ وَالْعَلَقَبَةُ لِلْمُتَّقِينَ

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

۷۹

۸۰

۸۱

۸۲

۸۳

۸۴

گفت: جز این نیست که این [ثروت و مال انبوه] را بر پایه دانشی که نزد من است به من داده‌اند. آیا نمی‌دانست که خدا پیش از او اقوامی را هلاک کرده است که از او نیرومندتر و ثروت اندوزتر بودند؟ و مجرمان [که جرمشان معلوم و مشهود است] از گناهانشان بازپرسی نمی‌شود.

[قارون] در میان آرایش و زینت خود بر قومش درآمد؛ آنانکه خواهان زندگی دنیا بودند، گفتند: ای کاش مانند آنچه به قارون داده‌اند برای ما هم بود، واقعاً او دارای بهره بزرگی است.

و کسانی که معرفت و دانش به آنان عطا شده بود، گفتند: وای بر شما پاداش خدا برای کسانی که ایمان آورده و کار شایسته انجام داده‌اند بهتر است. و [این حقیقت الهیه را] جز شکیبایان در نمی‌یابند.

پس او و خانه‌اش را در زمین فرو بردیم، و هیچ گروهی غیر از خدا برای او نبود که وی را [برای رهایی از عذاب] یاری دهد، و خود نیز نتوانست از خود دفاع کند.

و بامدادان، آنانکه دیروز مقام و جایگاه او را آرزو داشتند [چنان حالی شدند که] می‌گفتند: وه! گویی خدا رزق را برای هر کس از بندگان‌ش بخواهد وسعت می‌دهد، و [برای هر که بخواهد] تنگ می‌گیرد، اگر خدا بر ما منت نگذاشته بود، ما را نیز در زمین فرو برده بود، وه، گویی کافران رستگار نمی‌شوند.

آن سرای [پرازش] آخرت را برای کسانی قرار می‌دهیم که در زمین هیچ برتری و تسلط و هیچ فساد را نمی‌خواهند؛ و سرانجام [نیک] برای پرهیزکاران است.

هر کس کار نیکی [به پیشگاه خدا] بیاورد، پاداشی بهتر از آن برای اوست، و هر کس کار بدی بیاورد [پس بداند آنان که کارهای ناشایسته انجام داده‌اند] جزا داده نمی‌شوند مگر آنچه را همواره انجام می‌داده‌اند.

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ قُل رَّبِّيَ
أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَنْ يُلْقَىٰ إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِّنْ
رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكَافِرِينَ

وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ ءَايَاتِ اللَّهِ بِعَدَاةٍ إِذْ أُنْزِلَتْ إِلَيْكَ وَادْعُ
إِلَىٰ رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ
هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

۲۹. عنکبوت

العُنْكَبُوتُ: عنکبوت

مکی

۹ آیه

۹ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْم

أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا ءَامَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ

وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا
وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَذِبِينَ

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا
يَحْكُمُونَ

مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ

وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ
الْعَالَمِينَ

یقیناً کسی که [ابلاغ و عمل کردن به] قرآن را بر تو واجب کرده است، حتماً تو را به بازگشت گاه [رفیع و بلند مرتبه ات، شهر مکه] بازمی‌گرداند. بگو: پروردگارم به کسی که هدایت را آورده است و به کسی که در گمراهی آشکاری است، داناتر است.

و تو امید و انتظار نداشتی که این کتاب بر تو القا شود، لکن رحمتی از سوی پروردگارت بود [که بر تو القا شد]؛ پس هرگز پشتیبان کافران مباش،

و مبادا [کفر پیشگان لجوج] تو را از [ابلاغ] آیات خدا پس از آنکه به سوی تو نازل شد باز دارند، و به جانب پروردگارت دعوت کن، و هرگز از مشرکان مباش،

و با خدا معبودی دیگر مخوان، جز او معبودی نیست، هر چیزی مگر ذات او هلاک شدنی است، فرمانروایی [بر همه جهان هستی] ویژه اوست، و فقط به سوی او بازگردانده می‌شوید.

آیا مردم گمان کرده‌اند، همین که بگویند: ایمان آوردیم، رها می‌شوند و آنان [به وسیله جان، مال، اولاد و حوادث] مورد آزمایش قرار نمی‌گیرند؟

در حالی که یقیناً کسانی را که پیش از آنان بودند، آزمایش کرده‌ایم [پس اینان هم بی‌تردید آزمایش می‌شوند]، و بی‌تردید خدا کسانی را که [در ادعای ایمان] راست گفته‌اند می‌شناسد، و قطعاً دروغگویان را نیز می‌شناسد.

آیا آنان که مرتکب زشتی‌ها می‌شوند، پنداشته‌اند که می‌توانند بر ما پیشی گیرند [تا از مجازات و عذاب زشت کاری‌هایشان بگریزند؟! چه بد داوری می‌کنند.

هر که امید دیدار [پاداش و مقام قرب] خدا را دارد [باید در عرصه طاعت و عبادت بکوشد]؛ زیرا زمان معین شده [از سوی] خدا [که روز قیامت است] حتماً آمدنی است؛ و او شنوا و داناست.

و کسی که [در راه خدا] بکوشد فقط به سود خودش می‌کوشد؛ زیرا خدا از جهانیان بی‌نیاز است.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۖ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِن جَاءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوْ لَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ

وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطَايَكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَهُمْ مِّن شَيْءٍ ۖ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ

وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَّعَ أَثْقَالِهِمْ ۖ وَلَيَسْئَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ ۖ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ

و آنان که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، گناهانشان را قطعاً از آنان می پوشانیم و بر پایه بهترین عملی که همواره انجام می‌داده‌اند، پاداششان می‌دهیم.

انسان را درباره پدر و مادرش به نیکی کردن سفارش کرده ایم؛ و اگر آن دو نفر تلاش کنند تا بر پایه جهالت و نادانی [وبدون معرفت و دانش که روشنگر حقایق است] چیزی را شریک من قرار دهی، از آنان اطاعت مکن. بازگشت شما فقط به سوی من است، پس شما را به آنچه همواره انجام می‌داده اید، آگاه می‌کنم.

و کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، حتماً در زمره شایستگان درمی‌آوریم.

و از مردم کسانی هستند که می‌گویند: به خدا ایمان آوردیم. پس هنگامی که در راه خدا شکنجه و آزار شوند، شکنجه و آزار مردم را مانند عذاب خدا [غیر قابل تحمل] شمارند [و از بیم ادامه یافتنش از ایمان دست برمی‌دارند] ، و اگر از سوی پروردگارت یاری و نصرتی [چون پیروزی و غنیمت] بیاید، [به مؤمنان] قاطعانه می‌گویند: ما هم با شما بودیم. آیا [حال آنان از دید خدا پنهان است] و خدا به آنچه در سینه‌های جهانیان است [از همه] آگاه تر نیست؟

و یقیناً خدا کسانی را که ایمان آورده‌اند، می‌شناسد و بی‌تردید منافقان را نیز می‌شناسد،

و کافران به مؤمنان گفتند: از راه ما پیروی کنید تا ما [اگر آخرتی و عذابی در کار باشد] گناهان شما را به عهده گیریم. و آنان [به اختیار خود] بر عهده گیرنده چیزی از گناهان اینان نیستند، آنان یقیناً [در پیشنهادی که به مؤمنان می‌دهند] دروغگویند،

و مسلماً بارهای [گناهان] خود را با بارهای دیگری [از گناهان کسانی که گمراهشان کردند] همراه با بارهای خود حمل خواهند کرد، و روز قیامت از آنچه [به خدا و پیامبر و قرآن] افترا می بستند، حتماً بازپرسی خواهند شد،

و همانا نوح را به سوی قومش فرستادیم پس نهصد و پنجاه سال در میانشان درنگ کرد [ولی بیشتر مردم به او ایمان نیاوردند]، سرانجام توفان آنان را در حالی که ستمکار بودند، فرا گرفت.

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَصْحَبَ السَّفِينَةَ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ

پس او و اهل کشتی را نجات بخشیدیم و آن [حادثه] را عبرتی بسیار مهم برای جهانیان قرار دادیم.

۱۶

وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

و ابراهیم را [نیز فرستادیم] آن گاه به قومش گفت: خدا را بپرستید و از او پروا کنید، این برای شما بهتر است، اگر بدانید؛

۱۷

إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَنًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُوَ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

جز این نیست که شما به جای خدا بت‌هایی را می‌پرستید و [در نامگذاری آنها به آلهه و شفیع و مؤثر] دروغی را می‌سازید، بی‌تردید کسانی را که به جای خدا می‌پرستید، رزقی را برای شما مالک نیستند [تا آن را به شما برسانند]، پس رزق را نزد خدا بجوئید و او را بندگی کنید و او را شکر کنید که [فقط] به سوی او بازگردانده می‌شوید،

۱۸

وَإِنْ تُكَذِّبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّن قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلْغُ الْمُبِينُ

و اگر [مرا] تکذیب کنید [چیز جدیدی نیست]؛ زیرا امت‌هایی پیش از شما نیز [پیامبران را] تکذیب کردند، و بر عهده پیامبر جز رساندن آشکار [پیام وحی] نیست.

۱۹

أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُوَ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ

آیا ندانسته‌اند که چگونه خدا مخلوقات را می‌آفریند سپس آنان را [پس از مرگشان] باز خواهد گرداند، یقیناً این [کار] بر خدا آسان است.

۲۰

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنْشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

بگو: در زمین بگردید پس با تأمل بنگرید که چگونه مخلوقات را آفرید، سپس خدا جهان آخرت را ایجاد می‌کند؛ زیرا خدا بر هر کاری تواناست،

۲۱

يُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَن يَشَاءُ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ

هر کس را بخواهد عذاب می‌کند، و هر کس را بخواهد مورد رحمت قرار می‌دهد، و فقط به سوی او بازگردانده می‌شوید.

۲۲

وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

و شما نه در زمین و نه در آسمان نمی‌توانید خدا را عاجز کنید [تا از دسترس قدرت او بیرون روید]، و شما را به جای خدا هیچ سرپرست و یاورى نیست،

۲۳

۳۴۴

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَٰئِكَ يَئِسُوا مِن رَّحْمَتِي وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

و کسانی که به آیات خدا و دیدار [قیامت و محاسبه اعمال به وسیله] او کفر ورزیدند، آنان از رحمت من مأیوسند و برای آنان عذابی دردناک است.

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنْجَاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

پس جواب قوم ابراهیم جز این نبود که گفتند: او را بکشید یا بسوزانیدش. پس خدا او را از آن آتش رهایی بخشید، مسلماً در این [حادثه] برای مردمی که ایمان دارند، عبرت هاست،

وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّنْ نَّاصِرِينَ

و [ابراهیم] گفت: جز این نیست که به جای خدا بتهایی را [برای خود به عنوان معبود] گرفته اید [که علت آن] دوستی میان خودتان در زندگی دنیاست، سپس روز قیامت برخی از شما برخی دیگر را انکار می‌کنند، و بعضی از شما بعضی دیگر را لعنت می‌نمایند، و جایگاه شما آتش است، و برای شما هیچ یابوری نخواهد بود.

فَقَامَنَ لَهُ لُوطُ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

پس لوط به ابراهیم ایمان آورد، و [ابراهیم] گفت: به درستی که من به سوی پروردگارم مهاجرت می‌کنم، که فقط او توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ وَعَاتَيْنَاهُ أُجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ

و اسحاق و یعقوب را به او بخشیدیم و پیامبری و کتاب را در نسلش قرار دادیم و پاداشش را در دنیا به او دادیم، و بی‌تردید او در آخرت از زمره شایستگان است.

وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ الْعَالَمِينَ

و لوط را [نیز فرستادیم]، آن گاه به قومش گفت: شما کار بسیار زشتی مرتکب می‌شوید که پیش از شما هیچ یک از جهانیان آن را انجام نداده‌اند.

أَيُّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيَكُمُ الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَتَيْنَا بِعَذَابِ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

آیا شما با مردان آمیزش می‌کنید و راه [توالد و تناسل] را قطع می‌نمایید و در محفل عمومی خود [در انظار یکدیگر] این کار بسیار زشت را مرتکب می‌شوید. پس جواب قوم او جز این نبود که گفتند: اگر تو از راستگویانی عذاب خدا را برای ما بیاور.

قَالَ رَبِّ أَنْصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ

گفت: پروردگار! مرا بر این مردم فسادکار یاری ده.

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُوا
أَهْلَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ ۖ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ

و زمانی که فرستادگان ما با بشارت [ولادت اسحاق] نزد
ابراهیم آمدند، گفتند: ما یقیناً اهل شهر را نابود می‌کنیم؛
زیرا اهل آن ستمکارند.

قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا لَنَنْجِيَنَّهٗ
وَأَهْلَهُ ۖ إِلَّا أَمْرًا تَهُوَ كَانَتْ مِنَ الْغَيْرِينَ

گفت: لوط در آنجاست. گفتند: ما به کسانی که در آنجا
هستند، داناتریم، حتماً او و خانواده‌اش را نجات می‌دهیم،
مگر همسرش را که از باقی ماندگان خواهد بود،

وَلَمَّا أَن جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِئَاءَ بِهِمْ ۖ وَقَبِيلُهُمْ
ذَرَعًا ۖ وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنْجُوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا أَمْرًا تَكُ
كَانَتْ مِنَ الْغَيْرِينَ

و چون فرستادگان ما نزد لوط آمدند به سبب [حضور] آنان
[به صورت جوانانی آراسته] بدحال و بی طاقت شد، و
گفتند: مترس و غمگین مباش، قطعاً ما نجات دهنده تو و
خانواده ات هستیم، مگر همسرت را که از باقی ماندگان
خواهد بود،

إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَىٰ أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا
كَانُوا يَفْسُقُونَ

ما بر اهل این شهر به علت کار بسیار زشتی که مرتکب
می‌شوند، عذاب سختی از آسمان نازل خواهیم کرد.

وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا ءَايَةً بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

[پس با عذاب آسمانی، شهر و اهلش را در هم کوبیدیم] و
از آن شهر نشانه‌ای روشن [از سنگ‌هایی که بر سر اهلش
فرو باریدیم] برای مردمی که می‌اندیشند، بر جای
گذاشتیم.

وَالِإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يَتَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَارْجُوا
الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَعْتَوُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ

و نیز به سوی مدین برادرشان شعیب را فرستادیم؛ پس
گفت: ای قوم من! خدا را بپرستید و روز قیامت را انتظار
برید و در زمین تبهارانه فتنه و آشوب برپا نکنید،

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جِثَمِينَ

پس او را تکذیب کردند؛ در نتیجه زلزله سختی آنان را فرا
گرفت، پس در خانه‌هایشان به رو در افتاده جسمی‌بی جان
شدند،

وَعَادًا وَثُمُودًا ۚ وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ مِّن مَّسْكِنِهِمْ ۖ وَزَيْنَ لَهُمْ
الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ ۖ وَكَانُوا
مُسْتَبْصِرِينَ

و [قوم] عاد و ثمود را [نیز نابود کردیم]، و از خانه‌های
[خراب شده و خالی] آنان [سرنوشت شومشان] برای شما
نمایان است، و شیطان عمل‌های [زشت] آنان را برایشان
آراست، در نتیجه آنان را از راه [خدا] باز داشت در حالی
که [برای تشخیص حق از باطل] بصیرت داشتند.

وَقَرُّونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَمَانَ^ط وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ
فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ

و قارون و فرعون و هامان را [نیز نابود کردیم]. و همانا موسی برای آنان دلایل روشن آورد، پس آنان در زمین تکبر و سرکشی کردند، ولی پیشی گیرنده [بر اراده و قضا و قدر ما] نبودند [تا بتوانند از عذاب ما بگریزند].

فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذَنْبِهِ^ط فَمِنْهُمْ مَّنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا
وَمِنْهُمْ مَّنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَّنْ خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ
وَمِنْهُمْ مَّنْ أَغْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا
أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

پس همه را به گناهانشان گرفتیم، بر برخی از آنان توفانی سخت [که با خود ریگ و سنگ می‌آورد] فرستادیم، و بعضی را فریاد مرگبار گرفت، و برخی را به زمین فرو بردیم، و بعضی را غرق کردیم؛ و خدا بر آن نبود که به آنان ستم کند، ولی آنان بودند که به خودشان ستم کردند.

مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ
اتَّخَذَتْ بَيْتًا^ط وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ

داستان کسانی که به جای خدا سرپرستانی گرفته‌اند، مانند داستان عنکبوت است که خانه‌ای [بی دیوار، بی سقف و بی حفاظ] برای خود بنا کرده باشد، و بی‌تردید سست ترین خانه‌ها خانه عنکبوت است، اگر [به این واقعیت] معرفت و شناخت داشتند [بت‌ها را سرپرستان خود نمی‌گرفتند].

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ^ج وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ

یقیناً خدا می‌داند به جای او چه چیزهایی را می‌پرستند [چیزهایی که نه دارای ارزش و اعتبارند و نه قدرت تصرف در کاری را دارند!!] و فقط او توانای شکست ناپذیر و حکیم است،

وَتِلْكَ الْأَمْثَلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ

و این مثل‌ها را برای مردم می‌زنیم، ولی جز اهل معرفت و دانش در آنها تعقل نمی‌کنند.

خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً
لِّلْمُؤْمِنِينَ

خدا آسمان‌ها و زمین را به حق آفرید؛ یقیناً در این [آفرینش] نشانه‌ای [بر توحید، ربوبیت و قدرت خدا] برای مؤمنان است.

أَتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ^ط إِنَّ الصَّلَاةَ
تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ^ظ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ^ظ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ

آنچه را از این کتاب به تو وحی شده است، بخوان و نماز را برپا دار، یقیناً نماز از کارهای زشت، و کارهای ناپسند باز می‌دارد؛ و همانا ذکر خدا بزرگ تر است، و خدا آنچه را انجام می‌دهید، می‌داند.

وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا ءَامَنَّا بِالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَأُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَإِلَهُنَا وَإِلَهُكُمْ وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

و با اهل کتاب جز با نیکوترین شیوه مجادله و گفتگو مکنید، مگر با کسانی از آنان که [در مجادله با شما] ظالمانه به میدان آیند، و بگویید: به آنچه به سوی ما و به سوی شما نازل شده است، ایمان داریم و معبود ما و معبود شما یکی است و ما تسلیم [فرمان‌ها و احکام] او هستیم.

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ ءَاتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۖ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ ۚ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ

و همان گونه [که بر پیامبران پیشین کتاب نازل کردیم] این کتاب را بر تو نازل نمودیم، پس [برخی از] کسانی که کتابشان دادیم به آن ایمان می‌آورند، و از اینان [هم که مشرک اند] اندکی به آن ایمان می‌آورند، و آیات ما را جز کافران انکار نمی‌کنند،

وَمَا كُنْتَ تَتْلُوا مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخْطُهُو بِيَمِينِكَ ۖ إِذَا لَا رَتَابَ الْمُبْطِلُونَ

و پیش از این [قرآن]، تو هیچ نوشته‌ای را نمی‌خواندی و آن را با دست خود نمی‌نوشتی وگرنه باطل گرایان یاهو گو [در وحی بودن و حقانیت آن] شک می‌کردند،

بَلْ هُوَ ءَايَةٌ بَيِّنَةٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ

بلکه این قرآن، آیات روشنی است در سینه کسانی که به آنان معرفت و دانش عطا شده است؛ و آیات ما را جز ستمکاران انکار نمی‌کنند.

وَقَالُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِ ۚ قُلْ إِنَّمَا الْآيَةُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

گفتند: چرا از سوی پروردگارش معجزاتی [مانند معجزات پیامبران پیشین] بر او نازل نمی‌شود. بگو: این معجزات فقط در اختیار خداست و من فقط بیم دهنده‌ای آشکارم.

أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَىٰ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

آیا [در قرآن عیب و نقصی می‌یابند؟ و] برای آنان کافی نبوده است که ما این کتاب را که [همواره] بر آنان خوانده می‌شود بر تو نازل کردیم؟! همانا در این کتاب رحمتی است [ویژه و مایه یادآوری] و پندی برای مردمی که ایمان می‌آورند.

قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ بَيِّنًا وَبَيِّنَاتٍ شَهِيدًا ۚ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

بگو: کافی است که خدا [نسبت به حقانیت نبوت] میان من و شما شاهد باشد، [او] آنچه را در آسمان‌ها و زمین است می‌داند، و آنان که به باطل [چون بت و طاغوت] گرویده و به خدا کفر ورزیده‌اند همان زیانکاران [واقعی] اند.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَاءَهُمُ الْعَذَابُ وَلَيَأْتِيَنَّهُمْ بَغْةٌ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

۵۴

يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ

۵۵

يَوْمَ يَغْشَاهُمْ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

۵۶

يَعِبَادِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِنِّي فَاعْبُدُونِ

۵۷

كُلُّ نَفْسٍ ذَاقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ

۵۸

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعَمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ

۵۹

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

۶۰

وَكَايْنٍ مِنَ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

۶۱

وَلَيْنِ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ

۶۲

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِۦ وَيَقْدِرُ لَهُۥ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

۶۳

وَلَيْنِ سَأَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ

آنان شتاب در آوردن عذاب را از تو می‌خواهند، اگر مدتی معین [برای آنان] مقرر نبود، قطعاً آن عذاب را [که خواهانش هستند] بر آنان می‌آمد و حتماً ناگاه در حالی که بی‌خبرند، به سراغشان خواهد آمد.

[آنان] شتاب در آوردن عذاب را از تو می‌خواهند، بدون تردید هم اکنون دوزخ بر کافران حاطه دارد.

آنان را متوجه روزی کن که عذاب از بالای سرشان و از زیر پایشان آنان را فرو پوشاند و [خدا به آنان] می‌گوید: آنچه را همواره انجام می‌دادید [اکنون به صورت سخت ترین عذاب] بچشید.

ای بندگان من که ایمان آورده اید! یقیناً زمین من وسیع و پهناور است؛ پس [با انتخاب سرزمینی مناسب و شایسته که ارزش‌ها در آن حفظ شود] فقط مرا بپرستید،

هر جانداری چشنده مرگ خواهد بود، سپس به سوی ما بازگردانده می‌شوید،

و کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند حتماً آنان را در قصرهایی رفیع و با ارزش از بهشت که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است، جای خواهیم داد، در آنجا جاودانه اند؛ چه نیکوست پاداش عمل‌کنندگان.

همانان که [برای حفظ ایمان، اخلاق و عمل صالح] شکیبایی ورزیدند و همواره بر پروردگارشان توکل می‌کنند.

چه بسیاریند جنبندگانی که قدرت ندارند [به دست آوردن] روزی خود را بر عهده بگیرند، خداست که به آنان و شما روزی می‌دهد، و او شنوا و داناست.

اگر از آنان [که شرک می‌ورزند] بپرسی: چه کسی آسمان‌ها و زمین را آفریده و خورشید و ماه را رام و مسخر کرده؟ بی‌تردید خواهند گفت: خدا. پس چگونه [از حق به باطل] منحرف می‌شوند؟!

خدا روزی را برای هرکس از بندگانش که بخواهد وسعت می‌دهد و یا تنگ می‌گیرد؛ یقیناً خدا بر هر کاری تواناست،

و اگر از آنان بپرسی: چه کسی از آسمان آبی نازل کرد و به وسیله آن زمین را پس از مردگی اش زنده ساخت؟ بی‌تردید خواهند گفت: خدا. بگو: همه ستایش‌ها ویژه خداست [و مشرکان دور از حقیقت اند]، بلکه بیشترشان تعقل نمی‌کنند.

وَمَا هَذِهِ الْحَيَوةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

۶۵

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِّ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ

۶۶

لِيَكْفُرُوا بِمَا ءَاتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

۶۷

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا ءَامِنًا وَتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ

۶۸

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُۥٓ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ

۶۹

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ

و این زندگی دنیا جز سرگرمی و بازی نیست و بی‌تردید سرای آخرت، همان زندگی [واقعی و ابدی] است؛ اگر ایمان معرفت و دانش داشتند [دنیا را به قیمت از دست دادن آخرت بر نمی‌گزیدند].

[مشرکان تا در امنیت و آسایشند، بر آیین شرک تعصّب دارند،] پس زمانی که در کشتی سوار می‌شوند [و در وسط دریا امواج خطرناک آنان را محاصره می‌کند] خدا را در حالی که ایمان و عبادت را برای او [از هرگونه شرکی] خالص می‌کنند، می‌خوانند، و چون به سوی خشکی نجاتشان می‌دهیم به ناگاه به آیین شرک روی می‌آورند،

سرانجام به آنچه [از نعمت] به آنان عطا کردیم، ناسپاسی ورزند، و [از زندگی شرک آلودشان] برخوردار شوند؛ سپس [نتیجه این ناسپاسی و زندگی شرک آلود را] خواهند دانست.

آیا ندانسته‌اند که ما [شهرشان مکه را] حرم امنی قرار داده‌ایم [که در آن با آسایش و آرامش و محفوظ از قتل و غارت زندگی می‌کنند] در حالی که مردم از اطراف آنان [به وسیله دزدان و غارتگران عرب] ربوده می‌شوند؟ پس آیا [با دارا بودن این نعمت باارزش الهی] به باطل می‌گروند و به نعمت خدا کفران می‌ورزند؟!

و کیست ستمکارتر از کسی که دروغی را بر خدا ببندد [که خدا بتان را شریک خود گرفته؟] یا حق را زمانی که به سویش آمد تکذیب کند؟ آیا در دوزخ جایی‌گاهی برای کافران نیست؟

و کسانی که برای [به دست آوردن خشنودی] ما [با جان و مال] کوشیدند، بی‌تردید آنان را به راه‌های خود [راه رشد، سعادت، کمال، کرامت، بهشت و مقام قرب] راهنمایی می‌کنیم؛ و یقیناً خدا با نیکوکاران است.

۳۰. روم	الرُّوم: روم	مکی	۶۰ آیه	۷ صفحه
---------	--------------	-----	--------	--------

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	الم
حزب		
۱۶۲	الم	
۳۴۹ر		
۲	غُلِبَتِ الرُّومُ	رومیان مغلوب شدند،

در نزدیک ترین سرزمین [خود به حجاز که نواحی شام است]، و آنان پس از مغلوب شدنشان به زودی پیروز خواهند شد،

[البته] در ظرف چند سال. عاقبت و نتیجه کار پیش [از مغلوب شدن رومیان] و پس [از پیروزی رومیان] فقط در سیطره اراده و فرمان خداست، و آن روز [که رومیان پیروز شوند] مؤمنان شادمان و خوشحال خواهند شد،

به سبب نصرت و یاری خدا، [آری او] هرکس را بخواهد یاری می‌دهد، و تنها او توانای شکست ناپذیر و مهربان است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الم

غُلِبَتِ الرُّومُ

فِی اَدْنٰی الْاَرْضِ وَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ غَلِبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ

۴

فِی بَضْعِ سِنِیۡنَ ۭ لِلّٰهِ الْاَمْرُ مِنْۢ قَبْلُ وَمِنْۢ بَعْدُ ۚ وَیَوْمَیۡذِ یَفْرَحُ الْمُؤْمِنُوۡنَ

۵

بِنَصْرِ اللّٰهِ یَنْصُرُ مَنْ یَّشَآءُ ۖ وَهُوَ الْعَزِیۡزُ الرَّحِیۡمُ

وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

۷

يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَفِلُونَ

۸

أَوْ لَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَّا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَائِ رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ

۹

أَوْ لَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ

۱۰

ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ اسَّأُوا السُّوْءَى أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ

۱۱
روم ۳۵

اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

۱۲

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ

۱۳

وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ مِّنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاؤُاْ وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ

۱۴

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُومِّدِ يَتَفَرَّقُونَ

۱۵

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ

خدا این وعده را داده است؛ و خدا از وعده‌اش تخلف نمی‌کند، ولی بیشتر مردم معرفت و شناخت [نسبت به وفای قطعی خدا در مورد وعده اش] ندارند.

[تنها] ظاهری [محسوس] از زندگی دنیا را می‌شناسند و آنان از آخرت [که سرای ابدی و دارای نعمت‌های جاودانی و حیات سرمدی است] بی‌خبرند.

آیا در [خلوت] درون خود نیندیشیده اند؟ [که] خدا آسمان‌ها و زمین و آنچه را میان آنهاست، جز به حقّ و راستی و برای مدتی معین نیافریده است؛ و همانا بسیاری از مردم به دیدار [قیامت و محاسبه اعمال به وسیله] پروردگارشان کافرنند.

آیا [به غفلت نانی می‌خورند و بی‌خبر به سر می‌برند و] در زمین گردش نکرده‌اند تا با تأمل بنگرند سرانجام کسانی که پیش از اینان بودند چگونه بود؟ آنان قوی‌تر و نیرومندتر از اینان بودند، و زمین را [برای هدف‌های گوناگون] زیر و رو کردند و آن را بیش از آنچه اینان آبادش کردند، آباد نمودند، و پیامبران‌شان دلایل روشن برای آنان آوردند [ولی به سبب تکذیب پیامبران‌شان هلاک شدند]؛ پس خدا بر آن نبود که به آنان ستم کند، ولی آنان بودند که به خودشان ستم می‌کردند.

آن گاه بدترین سرانجام، سرانجام کسانی بود که مرتکب زشتی شدند به سبب اینکه آیات خدا را تکذیب کردند و همواره آنها را به مسخره می‌گرفتند.

خدا مخلوقات را می‌آفریند، سپس آنان را [بعد از مرگشان] باز می‌گرداند، آن گاه به سوی او باز گردانده می‌شوید،

و روزی که قیامت برپا شود گنهکاران [از شدت سختی و هولناکی آن اندوهگین گردند و به علت پذیرفته نشدن بهانه و عذرشان از رحمت خدا] مأیوس شوند،

و از معبودانشان [که آنها را کورکورانه می‌پرستیدند] برای آنان شفیعیانی نخواهد بود، و آنان معبودانشان را [از روی واقعیت] انکار می‌کنند،

و روزی که قیامت برپا شود آن روز [همه] از هم جدا می‌شوند،

اما کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، آنان را در بوستانی [سرسبز و خرم] مسرور و شادمان می‌دارند.

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ
فَأُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ

۱۷ فَسُبْحَنَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ

۱۸ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ

۱۹ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي
الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ

۲۰ وَمِنْ ءَايَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ
تَنْتَشِرُونَ

۲۱ وَمِنْ ءَايَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا
لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

۲۲ وَمِنْ ءَايَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافَ
الْسِّنَتِكُمْ وَالْوَنُكُمَّ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ

۲۳ وَمِنْ ءَايَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِّنْ
فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ

۲۴ وَمِنْ ءَايَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنْزِلُ مِنْ
السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

و اما کسانی که کفر ورزیده و آیات ما و دیدار آخرت را
تکذیب کرده‌اند، احضارشدگان در عذاب اند.

پس خدا را هنگامی که وارد شب می‌شوید و هنگامی که به
صبح در می آیید، تسبیح گویند،

همه ستایش‌ها در آسمان‌ها و زمین ویژه اوست و شب و آن
گاه که وارد ظهر می‌شوید [نیز خدا را تسبیح گویند].

زنده را از مرده بیرون می‌آورد و مرده را از زنده بیرون
می‌آورد، و زمین را پس از مردگی اش زنده می‌کند؛ و این
گونه [از گورها] بیرون آورده می‌شوید.

و از نشانه‌های [قدرت و ربوبیت] او این است که شما را از
خاکی [بی جان] آفرید؛ پس اکنون بشری هستید که [روی
زمین] پراکنده و منتشرید،

و از نشانه‌های [قدرت و ربوبیت] او این است که برای شما
از جنس خودتان همسرانی آفرید تا در کنارشان آرامش
یابید و در میان شما دوستی و مهربانی قرار داد؛ یقیناً در
این [کار شگفت انگیز] نشانه‌هایی است برای مردمی که
می‌اندیشند،

و از نشانه‌های [قدرت و ربوبیت] او آفرینش آسمان‌ها
و زمین و اختلاف و گوناگونی زبان‌ها و رنگ‌های شماس‌ت؛
بی‌تردید در این [واقعیات] نشانه‌هایی است برای دانایان،

و از نشانه‌های [قدرت و ربوبیت] او خواب شما
و جستجویتان برای تأمین معاش در شب و روز است، یقیناً
در این [امور] نشانه‌هایی است برای مردمی که گوش شنوا
دارند،

و از نشانه‌های [قدرت و ربوبیت] اوست که برق را مایه
ترس [از صاعقه] و امید [به باران] به شما می‌نمایاند، و از
آسمان، آبی نازل می‌کند که زمین را پس از مردگی اش به
وسيله آن زنده می‌کند؛ قطعاً در این [شگفتی‌های آفرینش]
نشانه‌هایی است برای مردمی که تعقل می‌کنند.

وَمِنْ ءَايَاتِهِۦٓ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهٖ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِّنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ

۲۶

وَلَهُۥ مَن فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۖ كُلُّ لَهٗ قٰنِتُوْنَ

۲۷

وَهُوَ الَّذِي يَبْدُؤُاَ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۲۸
۳۵۲ر

ضَرَبَ لَكُم مَّثَلًا مِّنْ أَنفُسِكُمْ ۖ هَلْ لَّكُمْ مِّن مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِّنْ شُرَكَآءَ فِي مَا رَزَقْنَاكُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ سَوَآءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنفُسَكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

۲۹

بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ ۖ وَمَا لَهُمْ مِّن نَّاصِرِينَ

۳۰

فَاقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ۗ ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

۳۱
حزب
۱۶۳

مُتَّبِعِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ

۳۲

مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا ۚ كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ

و از نشانه‌های [قدرت و ربوبیت] او این است که آسمان و زمین به فرمانش برپایند، سپس زمانی که شما را با یک دعوت از زمین بخواند، ناگاه [از گورها] بیرون می‌آیید،

و هر که در آسمان‌ها و زمین است، فقط در سیطره مالکیت و فرمانروایی اوست، و همه برای او فروتن و خاضع اند،

و اوست که مخلوقات را می‌آفریند سپس آنان را [پس از مرگشان] باز می‌گرداند؛ و این [کار] برای او آسان تر است. و برترین وصف‌ها در آسمان‌ها و زمین ویژه اوست؛ و او توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

خدا از [وضع و حال] خودتان برای شما مثلی زده است، آیا از بردگانتان در آنچه [از نعمت‌ها و ثروت‌ها] به شما روزی داده‌ایم، شریکانی دارید که شما در آن [نعمت‌ها و ثروت‌ها] با هم برابر و یکسان باشید، و همان گونه که از یکدیگر می‌ترسید [که یکی از شما نعمت و ثروت مشترک را ویژه خود کند] از بردگانتان هم بترسید؟ [بی‌تردید در میان آزاد و برده و مولا و عبد و مالک و مملوک چنین شرکتی وجود ندارد، پس چگونه ممکن است مملوک خدا در خدایی، ربوبیت، خالقیت و مالکیت شریک او باشد؟! این گونه آیات خود را برای مردمی که تعقل می‌کنند، بیان می‌کنیم.

[اعتقاد و عمل مشرکان بر پایه تعقل نیست] بلکه آنان که [با شرک‌ورزی] ستم کرده‌اند از روی جهل و نادانی از هواهای نفسانی خود پیروی نموده اند؛ پس کسانی را که خدا [به کیفر پیروی از هواها] گمراه کرده است، چه کسی هدایت می‌کند؟ و آنان هیچ یاری کننده‌ای [که از گمراهی و عذاب نجاتشان دهد] نخواهند داشت.

پس [با توجه به بی پایه بودن شرک] حق گرایانه و بدون انحراف با همه وجودت به سوی این دین [توحیدی] روی آور، [پای بند و استوار بر] سرشت خدا که مردم را بر آن سرشته است باش برای آفرینش خدا هیچگونه تغییر و تبدیلی نیست؛ این است دین درست و استوار؛ ولی بیشتر مردم معرفت و دانش [به این حقیقت اصیل] ندارند.

[پای بند به همان سرشت خدایی باشید] در حالی که روی آورندگان به سوی او هستند و از او پروا کنید و نماز را برپا دارید و از مشرکان نباشید.

مشرکانی که دینشان را بخش‌بخش کردند و [سرانجام] گروه گروه شدند، در حالی که هر گروهی به آنچه [از بخشی از دین] نزد آنان است [به تصور اینکه حق است] شادمانند!

وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا
أَذَاقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ

لِيَكْفُرُوا بِمَا ءَاتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

أَمْ أَنْزَلْنَاهُ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ ۚ يُشْرِكُونَ

وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا ۖ وَإِنْ تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا
قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۖ إِنَّ فِي
ذَٰلِكَ لَايِتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

فَءَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ ۚ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ۚ ذَٰلِكَ
خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

وَمَا ءَاتَيْتُمْ مِّن رَّبًّا لَّيْرُبُوا ۖ فِي أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُوا عِندَ
اللَّهِ ۖ وَمَا ءَاتَيْتُمْ مِّن زَكَاةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُضْعِفُونَ

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ
يُحْيِيكُمْ ۖ هَلْ مِن شُرَكَائِكُمْ مَّن يَفْعَلُ مِن ذَٰلِكُم مِّن
شَيْءٍ ۚ سُبْحَانَهُ ۚ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ
لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

هنگامی که به مردم آسیب و گزندى برسد، پروردگارشان را در حالى که به سوى او روى آورده‌اند، مى‌خوانند، سپس زمانى که رحمتى از سوى خود [چون نعمت، ثروت، اولاد و امنیت] به آنان بچشاند، ناگهان گروهى از آنان به پروردگارشان شرک مى‌ورزند.

بگذار تا به آنچه به آنان داده‌ایم، ناسپاسی کنند، بنابراین [از نعمت‌های اندک و زودگذر] برخوردار شوید که سپس خواهید دانست [سرنوشت و کیفر ناسپاسان چیست؟]

یا [مگر] دلیلی استوار بر آنان نازل کرده‌ایم که آن دلیل [بر حقانیت] معبودانى که به وسیله آن [به خدا] شرک مى‌ورزند، سخن مى‌گوید؟

و هرگاه به مردم رحمتى [چون نعمت، ثروت، اولاد و امنیت] بچشانیم به آن شادمان مى‌شوند، و چون به سبب گناهمانى که مرتکب شده‌اند آسیب و گزندى به آنان رسد، ناگهان ناامید مى‌شوند.

آیا ندانسته‌اند که خدا رزق و روزى را برای هرکه بخواهد فراخ و گشاده قرار مى‌دهد و [برای هر که بخواهد] تنگ مى‌گیرد؟ یقیناً در این [برنامه] نشانه‌هایی است برای مردمی که ایمان دارند.

پس [با توجه به فراخ بخشی خدا در روزى و رزق] حق خویشاوند و مسکین و در راه مانده را بده. این اتفاق برای آنان که خشنودى خدا را مى‌خواهند بهتر است؛ و اینان [که حقوق مالی را مى‌پردازند] همان رستگار‌اند.

اموال و اجناسی را که [به صورت وام] به ربا مى‌دهید تا در میان اموال مردم فزونی یابد، نزد خدا فزونی نخواهد یافت؛ و آنچه از زکات مى‌دهید که [به سبب پرداختنش] خشنودى خدا را مى‌خواهید [مایه فزونی است]؛ پس این زکات دهندگانند که مال و ثوابشان دو چندان مى‌شود.

خداست که شما را آفرید، آن گاه به شما روزى داد، سپس شما را مى‌میراند، و پس از آن شما را زنده مى‌کند؛ آیا از معبودان شما کسی هست که چیزی از این [کارها] را انجام دهد؟ او منزّه و برتر است از اینکه به او شرک ورزند.

در خشکی و دریا به سبب اعمال زشتى که مردم به دست خود مرتکب شدند، فساد و تباهى نمودار شده است تا [خدا کیفر] برخى از آنچه را انجام داده‌اند به آنان بچشاند، باشد که [از گناه و طغیان] برگردند.

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلَ كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّشْرِكِينَ

فَاقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَیِّمِ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ یَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُو مِن اللَّهِ یَوْمَیذٍ یَصَدَّعُونَ

مَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَمَن عَمِلَ صَالِحًا فَلِأَنفُسِهِمْ یَمْهَدُونَ

لِیَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِن فَضْلِهِ ۚ إِنَّهُوَ لَا یُحِبُّ الْكَافِرِينَ

وَمِنَ ءَايَاتِهِ ۚ أَن یُرْسِلَ الرِّیَاحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِیَذِیْقَكُم مِّن رَّحْمَتِهِ ۚ وَلِتَجْرِیَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ ۚ وَلِتَبْتَغُوا مِن فَضْلِهِ ۚ وَلَعَلَّكُم تَشْكُرُونَ

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَیِّنَاتِ فَانْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرُمُوا ۖ وَكَانَ حَقًّا عَلَیْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ

اللَّهُ الَّذِی یُرْسِلُ الرِّیَحَ فَتُثْرِی سَحَابًا فِیَبْسُطُهُ فِی السَّمَآءِ كَيْفَ یَشَآءُ وَیَجْعَلُهُ كِسْفًا فَتَرَى الْوَدْقَ یَخْرُجُ مِن خِلَالِهِ ۖ فَاِذَا أَصَابَ بِهِ ۖ مَن یَشَآءُ مِن عِبَادِهِ ۚ اِذَا هُم یَسْتَبْشِرُونَ

وَإِن كَانُوا مِن قَبْلِ أَن یُنَزَّلَ عَلَیْهِم مِّن قَبْلِهِ لَمُبْلِسِينَ

فَإَنْظُرْ إِلَىٰ ءَاثَرِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ یُحِی الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحِی الْمَوْتِ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ

بگو: در زمین بگردید پس با تأمل بنگرید که سرانجام کسانی که پیش تر بودند [و مرتکب کار زشت شدند] چگونه بود؟ بیشتر آنان مشرک بودند.

پس [با توجه به بی پایه بودن شرک] با همه وجودت به سوی این دین درست و استوار روی آور پیش از آنکه روزی فرا رسد که از سوی خدا هیچ بازگشتی برای آن نیست، آن روز [همه مردم] دسته دسته و گروه گروه شوند.

کسانی که کافر شوند کفرشان به زیان خود آنان است، و آنان که کار شایسته انجام دهند، [بستر امن و آسایشی و اقامت گاه جاویدی] برای خود آماده می‌کنند،

تا خدا به کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند از فضل خود پاداش دهد [و کافران را از رحمتش محروم کند]؛ زیرا خدا کافران را دوست ندارد.

و از نشانه‌های [قدرت و ربوبیت] او این است که باده‌ها را مژده دهنده می‌فرستد، و تا بخشی از [باران] رحمتش را به شما بچشاند، و تا کشتی‌ها [به وسیله باده‌ها] به فرمان او حرکت کنند، و نیز برای اینکه از رزق و روزی او بجویید، و باشد که شما سپاس گزاری کنید.

و به راستی پیش از تو پیامبرانی را به سوی قومشان فرستادیم که برای آنان دلایل روشن آوردند، سپس ما از آنان که مرتکب گناه شدند، انتقام گرفتیم [و مؤمنان را یاری دادیم]؛ و یاری مؤمنان حقی بر عهده ماست.

خداست که باده‌ها را می‌فرستد تا ابری را برمی‌انگیزد، پس آن را در آسمان آن گونه که بخواهد می‌گستراند و به صورت بخش بخش و پاره‌های مختلف در می‌آورد، پس باران را می‌بینی که از لابه لای آن بیرون می‌آید و چون آن را به هرکس از بندگان‌ش که بخواهد می‌رساند، آن گاه شادمان و خوشحال می‌شوند.

و همانا پیش از آنکه باران بر آنان نازل شود، [آری] پیش از آن مایوس و ناامید بودند.

پس با تأمل به آثار رحمت خدا بنگر که چگونه زمین را پس از مردگی اش زنده می‌کند، بی‌تردید این [خدای قدرتمند] زنده کننده مردگان است و او بر هر کاری تواناست.

وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَّظَلُّوا مِنْ بَعْدِهِۦ يَكْفُرُونَ

۵۲

فَإِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتَى وَلَا تَسْمَعُ الصَّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ

۵۳

وَمَا أَنْتَ بِهَادٍ الْعُمَىٰ عَنْ ضَلَّاتِهِمْ إِنْ تَسْمَعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ

۵۴

حزب
۱۶۴
۳۵۴ر

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ

۵۵

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ

۵۶

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

۵۷

فَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ

۵۸

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ

۵۹

كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

۶۰

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفُّكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ

و اگر بادی [سوزان و زیانبار] بفرستیم، پس آن [کشت و زرع] را زرد شده ببینند، پس از آن [به جای جبران گناہانی که سبب این آسیب شده] ناسپاس می‌شوند.

[اینان که کفر را بر ایمان ترجیح داده‌اند، مانند مردگان اند] پس تو نمی‌توانی [دعوتت را] به مردگان بشنوانی و نمی‌توانی دعوتت را به کران زمانی که پشت کنان روی می‌گردانند، بشنوانی.

و تو هدایت کننده کوردلان از گمراهی شان نیستی، و جز به آنان که به آیات ما ایمان می‌آورند و تسلیم [فرمان‌ها و احکام ما] هستند، نمی‌توانی [دعوتت] را بشنوانی.

خداست که شما را از ناتوانی آفرید، سپس بعد از ناتوانی قدرت و نیرو داد، آن گاه بعد از نیرومندی و توانایی، ناتوانی و پیری قرار داد؛ هرچه بخواهد می‌آفریند و او دانا و تواناست.

و روزی که قیامت برپا می‌شود، مجرمان سوگند می‌خورند که [فاصله مرگ تا قیامت را] جز ساعتی درنگ نکرده‌اند، این گونه [که در قیامت دروغ می‌گویند و منحرف از حقیقت هستند در دنیا نیز همواره از حق به باطل] منحرف می‌شدند.

و کسانی که دانش و ایمان به آنان داده شده است می‌گویند: بی‌تردید شما [بر طبق قضا و قدر ثبت شده] در کتاب خدا [لوح محفوظ] تا روز قیامت درنگ کرده اید و این روز قیامت است، ولی شما [به اینکه قیامت حق است] معرفت و دانش نداشتید.

پس در آن روز کسانی که [به آیات ما و پیامبران] ستم کرده‌اند، عذرخواهی شان به آنان سود نمی‌دهد، و نه از آنان می‌خواهند که [برای به دست آوردن خشنودی خدا] عذرخواهی کنند،

و به راستی در این قرآن برای مردم از هرگونه مثلی زدیم. و اگر برای آنان معجزه‌ای [که خود درخواست دارند] بیاوری آنان که کفر ورزیده‌اند، قطعاً خواهند گفت: شما جز باطل گرا نیستید [و این معجزه‌ای که آوردید، جز باطل نیست].

خدا این گونه بر دل‌های کسانی که معرفت و دانش ندارند مهر [تیره بختی] می‌نهد.

پس [بر آزار و یاوه گویی این تیره بختان] شکیبایی کن که یقیناً وعده خدا [در مورد یاری و پیروزی تو] حق است، و مبادا آنان که یقین [به وعده‌های حق و برپا شدن قیامت] ندارند تو را به ناشکیبایی و سبک سری وادارند.

الم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الم

۱
۳۵۵

این آیات [با عظمت] کتاب محکم و استوار است،

تِلْكَ ءَايَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ

۲

که سراسر هدایت و رحمتی است برای نیکوکاران.

هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ

۳

همانان که نماز را برپا می‌دارند و زکات می‌دهند و به آخرت یقین دارند.

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ
يُوقِنُونَ

۴

اینانند که از سوی پروردگارشان بر بلندای هدایتند، و اینانند که رستگارند،

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

۵

و برخی از مردم اند که افسانه‌های بیهوده و سخنان یاوه و سرگرم کننده را می‌خرند تا از روی نادانی و بی دانشی [مردم را] از راه خدا گمراه کنند و آن را به مسخره بگیرند؛ اینانند که برای آنان عذابی خوارکننده خواهد بود.

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ
اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۚ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ

۶

چون آیات ما بر او خوانده شود متکبرانه روی برمی‌گرداند، گویی آنها را نشنیده است، انگار در دو گوشش سنگینی است، پس او را به عذابی دردناک مژده ده؛

وَإِذَا تُلِيَٰ عَلَيْهِ ءَايَاتُنَا وَلَّىٰ مُسْتَكْبِرًا ۚ كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا
كَأَنَّ فِيٓ أَذْنَيْهِ وَقْرًا ۖ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

۷

و یقیناً کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، برای آنان بهشت‌های پر نعمت خواهد بود،

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ

۸

که در آنجا جاودانه اند؛ خدا وعده کرده است وعده‌ای به حق و درست، و او توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

خَالِدِينَ فِيهَا ۖ وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۹

آسمان‌ها را بدون ستون‌هایی که آنها را ببینند، آفریده و در زمین کوه‌هایی استوار افکنده است تا شما را نلرزاند و به اضطراب نیندازد، و در آن از هر جنبنده‌ای پراکنده کرده است، و از آسمان آبی نازل کردیم پس [به وسیله آن] از هر نوع گیاه نیکو و با ارزش در آن رویاندیم.

خَلَقَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ۖ وَأَلْقَىٰ فِي الْأَرْضِ
رَوَاسِيَٓ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَابَّةٍ ۖ وَأَنزَلْنَا مِنَ
السَّمَاءِ مَاءً فَأَنبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ

۱۰

این است آفرینش خدا. پس به من نشان دهید آنها که غیر اویند [و شما به عنوان معبود برگزیده اید] چه چیزی آفریده اند؟ [آنها چیزی نیافریده اند] بلکه ستمکاران در گمراهی آشکاری هستند.

هَٰذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأُرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِن دُونِهِ ۚ بَلِ
الظَّالِمُونَ فِي ضَلٰلٍ مُّبِينٍ

۱۱

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا لُقْمَنَ الْحِكْمَةَ أَنِ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَن يَشْكُرْ
فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ

وَإِذْ قَالَ لُقْمَنُ لِبُنَيْهِ ۖ وَهُوَ يَعِظُهُ ۚ يَبْنَىٰ لَا تَشْرِكْ بِاللَّهِ ۖ إِنَّ
الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ

وَوَصَّيْنَا الْإِنسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ ۖ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ
وَفَصَّلْهُ ۖ فِي عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَىٰ الْمَصِيرِ

وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ ۖ عِلْمٌ فَلَا
تُطِعْهُمَا ۖ وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۖ وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ
أَنَابَ إِلَيَّ ۖ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

يَبْنَىٰ إِنَّهَا إِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي
صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ ۖ إِنَّ اللَّهَ
لَطِيفٌ خَبِيرٌ

يَبْنَىٰ أَقِمِ الصَّلَاةَ ۖ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ ۖ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ

وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا ۖ إِنَّ
اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ

وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ ۖ وَأَغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ ۖ إِنَّ أَنْكَرَ
الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

و به راستی ما به لقمان حکمت عطا کردیم که نسبت به خدا
سپاس گزار و شاکر باش و هرکه سپاس گزارد تنها به سود
خود سپاس می‌گزارد، و هرکه ناسپاسی کند [به خدا زیان
نمی‌زند، زیرا] خدا بی‌نیاز و ستوده است.

و [یاد کن] هنگامی که لقمان به پسرش در حالی که او را
موعظه می‌کرد، گفت: پسرکم! به خدا شرک نورز، بی‌تردید
شرک ستمی بزرگ است.

و انسان را درباره پدر و مادرش سفارش کردیم، مادرش به
او حامله شد [در حالی که] سستی به روی سستی [به او
دست می‌داد] و باز گرفتنش [از شیر] در دو سال است [و
سفارش کردیم] که برای من و پدر و مادرت سپاس گزاری
کن؛ بازگشت [همه] فقط به سوی من است.

و اگر آن دو نفر تلاش کنند تا بر پایه جهالت و نادانی [و
بدون معرفت و دانش که روشنگر حقایق است] چیزی را
شریک من قرار دهی، از آنان اطاعت مکن؛ ولی در دنیا با آن
دو نفر به شیوه‌ای پسندیده معاشرت کن و راه کسی را
پیروی کن که [با توبه و ایمان و اخلاص] به من بازگشته
است؛ سپس بازگشت شما فقط به سوی من است، پس شما
را از آنچه انجام می‌دادید، آگاه می‌کنم.

پسرکم! اگر عمل هموزن دانه خردلی و در درون سنگی یا
در آسمان‌ها یا در دل زمین باشد، خدا آن را [در قیامت
برای حسابرسی] می‌آورد؛ یقیناً خدا لطیف و آگاه است.

پسرکم! نماز را برپا دار و مردم را به کار پسندیده وادار و
از کار زشت بازدار و بر آنچه [از مشکلات و سختی‌ها] به تو
میرسد شکیبایی کن، که اینها از اموری است که ملازمت بر
آن از واجبات است.

متکبرانه روی از مردم برمگردان، و در زمین با ناز و غرور
راه مرو، همانا خدا هیچ خودپسند فخرفروش را دوست
ندارد.

و در راه رفتنت میانه رو باش، و از صدایت بکاه که
بی‌تردید ناپسندترین صداها صدای خران است.

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ
مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا
عَلَيْهِ ءَابَاءَنَا أُولَئِكَ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ
السَّعِيرِ

وَمَن يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ
بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ

وَمَن كَفَرَ فَلَا يَحْزُنكَ كُفْرُهُ ۚ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم
بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ

وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ
قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

وَلَوْ أَنَّمَا فِي الْأَرْضِ مِن شَجَرَةٍ أَقْلَمٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِن
بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَّا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ

مَّا خَلَقَكُمْ وَلَا بَعَثَكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ بَصِيرٌ

آیا ندانسته اید که خدا آنچه را در آسمان‌ها و آنچه را در
زمین است، مسخّر و رام شما کرده، و نعمت‌های آشکار و
نهانش را بر شما فراوان و کامل ارزانی داشته، و برخی از
مردم اند که همواره بدون هیچ دانشی [بلکه از روی جهل و
نادانی] و بدون هیچ هدایتی و هیچ کتاب روشنی درباره
خدا مجادله و ستیز می‌کنند.

و چون به آنان گویند: از آنچه خدا نازل کرده است، پیروی
کنید، می‌گویند: [پیروی نمی‌کنیم] بلکه ما از آنچه پدرانمان
را بر آن یافته‌ایم، پیروی می‌کنیم. آیا [کورکورانه از
گذشتگان پیروی می‌کنند] و هرچند که شیطان آنان را با این
پیروی به عذاب فروزان دعوت کند؟!

و هرکس همه وجود خود را به سوی خدا کند در حالی که
نیکوکار باشد بی‌تردید به محکم‌ترین دستگیره چنگ زده
است؛ و سرانجام و عاقبت همه کارها فقط به سوی خداست.

و هرکس کفر ورزد، کفرش تو را اندوهگین نسازد؛
بازگشت آنان فقط به سوی ماست، پس آنان را از آنچه انجام
داده‌اند آگاه می‌کنیم؛ یقیناً خدا به نیات و اسرار سینه‌ها
دانااست.

اندکی [از نعمت‌های مادی] برخوردارشان می‌کنیم، سپس
آنان را [به وارد شدن] در عذابی سخت ناچار می‌کنیم،

و اگر از آنان بپرسی: چه کسی آسمان‌ها و زمین را آفریده
است؟ قطعاً می‌گویند: خدا. بگو: همه ستایش‌ها ویژه
خداست [آیا درک می‌کنند که همه امور به دست خداست؟
نه] بلکه بیشترشان معرفت و دانش ندارند؛

آنچه در آسمان‌ها و زمین است، فقط در سیطره مالکیت و
فرمانروایی خداست؛ یقیناً خدا همان بی‌نیاز و ستوده است.

اگر [برای نوشتن و ثبت کردن کلمات خدا که در حقیقت
مخلوقات او هستند] آنچه درخت در زمین است قلم باشد و
دریا [مرکب] و هفت دریای دیگر آن را پس از پایان
یافتنش مدد رسانند، کلمات خدا پایان نپذیرد؛ یقیناً خدا
توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

آفریدن شما و برانگیختنتان [برای ما] جز مانند [آفریدن و
برانگیختن] یک تن نیست؛ یقیناً خدا شنوا و بیناست.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ
وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلُّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ
اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ الْبَطْلُ
وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ

أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ
مِّنْ ءَايَاتِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ

وَإِذَا غَشِيَهُمْ مَّوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا
كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ

يَأْتِيهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ وَأَخْشَوْا يَوْمًا لَا يَجْزِي وَالِدٌ
عَن وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَارٍ عَن وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ
اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ
الْغُرُورُ

إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي
الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي
نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

آیا ندانسته‌ای که خدا شب را در روز فرو می‌برد و روز را در شب فرو می‌برد، و خورشید و ماه را مسخّر و رام کرده است که هر کدام تا مدتی معین روانند؛ و یقیناً خدا به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

این [آفریده‌های شگفت و این تغییرات و تحولات] دلیل بر این است که خدا فقط حق است و آنچه به جای او می‌پرستند باطل است، و بی‌تردید خدا همان والا مرتبه و بزرگ است.

آیا ندانسته‌ای که کشتی‌ها به سبب نعمت‌های خدا [چون باد، هوا و دیگر عوامل] در دریا روانند تا خدا برخی از نشانه‌های قدرت خود را به شما نشان دهد؛ بی‌تردید در این [واقعیت] برای هر شکیبای سپاس‌گزاری نشانه‌هایی [از توحید، قدرت و ربوبیت خدا] ست.

و چون آنان را [در دریا] موجی [به دنبال موجی] مانند ابرهای سایه انداز فرو پوشد، خدا را در حالی که ایمان و عبادت را برای او [از هرگونه شرکی] خالص می‌کنند، می‌خوانند، و زمانی که آنان را به خشکی می‌رساند برخی از آنان به راه میانه و معتدل [که راه توحید است] می‌روند [و برخی پیمان می‌شکنند] و آیات ما را جز هر پیمان شکن خائن و کفر پیشه‌ای انکار نمی‌کند.

ای مردم! از پروردگارتان پروا کنید، و بترسید از روزی که هیچ پدری چیزی [از عذاب دوزخ را] از فرزندش دفع نمی‌کند، و نه هیچ فرزندی دفع‌کننده چیزی از [عذاب] پدر خویش است. بی‌تردید وعده خدا حق است، پس زندگی دنیا شما را نفریبد، و مبادا شیطان شما را به [کرم و رحمت] خدا مغرور کند.

یقیناً خداست که دانش قیامت فقط نزد اوست، و [تنها او] باران را نازل می‌کند، و [اوضاع و احوال] آنچه را در رحم هاست می‌داند؛ و هیچ کس نمی‌داند فردا چه چیزی [از خیر و شر] به دست می‌آورد، و هیچ کس نمی‌داند در چه سرزمینی می‌میرد؛ بی‌تردید خدا دانا و آگاه است.

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	الم
۳۵۸ ر	الم	
۲	تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ	
۳	أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَاهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِّنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ	
۴	اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۖ مَا لَكُمْ مِّنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ	
۵	يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ	
۶	ذَٰلِكَ عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ	
۷	الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ۖ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنسَنِ مِنْ طِينٍ	
۸	ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِّنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ	
۹	ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُّوحِهِ ۖ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ ۚ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ	
۱۰	وَقَالُوا أَإِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ۚ بَلْ هُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ كَافِرُونَ	
۱۱ حزب ۱۶۶	قُلْ يَتَوَفَّاكُم مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ	

نازل کردن این کتاب که هیچ تردیدی در [وحی بودن] آن نیست، از سوی پروردگار جهانیان است.

آیا [مشرکان لجوج] می‌گویند: [پیامبر] آن را از نزد خود ساخته و پرداخته [و به خدا نسبت داده است؟ چنین نیست] بلکه آن [کتابی] حق و درست است [که] از سوی پروردگارت [نازل شده است]، تا به مردمی که پیش از تو هیچ بیم دهنده‌ای برای آنان نیامده است بیم دهی تا هدایت یابند.

خداست که آسمان‌ها و زمین را و آنچه را میان آنهاست در شش روز آفرید، سپس بر تخت فرمانروایی و تدبیر امور آفرینش چیره و مسلط شد. برای شما جز او هیچ یاور و شفاعت کننده‌ای نیست، [با این حال] آیا متذکر و هوشیار نمی‌شوید؟

[همه] امور را [همواره] از آسمان تا زمین تدبیر و تنظیم می‌کند، سپس در روزی که اندازه آن به شمارش شما هزار سال است به سوی او بالا می‌رود.

این است [پروردگار] دانای نهان و آشکار که توانای شکست ناپذیر و مهربان است،

همان کسی که آنچه را آفرید نیکو ساخت، و آفرینش انسان را از گل آغاز کرد،

سپس نسل او را از چکیده‌ای از آب پست و بی مقدار قرار داد،

آن گاه او را [از جهت اندام] درست و نیکو نمود، و از روح خود در وی دمید و برای شما گوش و چشم و قلب آفرید در حالی که اندک سپاس گزاری می‌کنید.

و [منکران لجوج] گفتند: آیا زمانی که [پس از مردنمان بدن ما ریز ریز شد و پوسید و] در زمین گم شدیم، آیا به راستی ما در آفرینشی جدید خواهیم آمد؟ [نه اینکه این لجوجان متکبر فقط منکر قدرت حق باشند] بلکه آنان منکر دیدار [قیامت و محاسبه اعمال به وسیله] پروردگارشان هستند،

بگو: فرشته مرگ که بر شما گماشته شده است [روح] شما را می‌گیرد، سپس به سوی پروردگارتان باز گردانده می‌شوید.

وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُوا رُءُوسِهِمْ عِندَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا
أَبْصِرْنَا وَاسْمِعْنَا فَأَرْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ

وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًىهَا وَلَكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي
لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

فَذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ
وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا
وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ۝

تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا
وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ

أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا لَّا يَسْتَوُونَ

أَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوَىٰ
نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ ۖ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا
مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ ۖ الَّذِينَ
كُنْتُمْ بِهِءُ تَكْذِبُونَ

و اگر ببینی زمانی که [این] مجرمان [منکر قیامت] نزد
پروردگارشان سرهایشان را به زیر افکنده‌اند [می‌بینی که
می‌گویند:] پروردگارا! [به آنچه ما را وعده داده بودی] بینا
شدیم و [به دعوت حق] شنوا گشتیم، پس ما را به دنیا
برگردان تا کار شایسته انجام دهیم، بی‌تردید ما باور کننده
[همه حقایق] هستیم.

و اگر می‌خواستیم، هدایت هرکسی را [از روی اجبار] به او
عطا می‌کردیم، [اما همه را آزاد و مختار آفریدیم تا راه
هدایت یا گمراهی را خود انتخاب کنند] ولی فرمان من بر
عذاب لازم و حتم شده است که بی‌تردید دوزخ را از همه
جَنِّان و آدمیان [که آیات من را تکذیب کردند] پر خواهم
کرد.

پس [به آنان گویند:] به کیفر آنکه دیدار امروزتان را
فراموش کردید [عذاب دوزخ را] بچشید، که ما [هم] شما
را واگذاشته‌ایم، و به کیفر آنچه همواره انجام می‌دادید،
عذاب جاودانه را بچشید.

فقط کسانی به آیات ما ایمان می‌آورند که وقتی به وسیله آن
آیات به آنان تذکر داده شود، سجده کنان به رو در می‌افتند
و همراه با سپاس، پروردگارشان را از هر عیب و نقصی
تنزیه می‌کنند در حالی که [از سجده و سپاس و تنزیه] تکبر
و سرکشی نمی‌ورزند؛

[ملازم بستر استراحت و خواب نیستند، بلکه] پهلوهایشان
از خوابگاه‌هایشان دور می‌شود در حالی که همواره
پروردگارشان را به علت بییم [از عذاب] و امید [به رحمت و
پاداش] می‌خوانند و از آنچه آنان را روزی داده‌ایم، انفاق
می‌کنند.

پس هیچ کس نمی‌داند چه چیزهایی که مایه شادمانی و
خوشحالی آنان است به پاداش اعمالی که همواره انجام
می‌داده‌اند، برای آنان پنهان داشته‌اند.

با این حال آیا کسانی که مؤمن اند مانند کسانی هستند که
فاسق اند؟ [نه هرگز این دو گروه] مساوی و یکسان
نیستند.

اما کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند،
پس برای آنان بهشت‌هایی که اقامت گاه دائمی است خواهد
بود [که به آنان] به پاداش اعمالی که همواره انجام
می‌دادند، پیشکش می‌شود.

اما کسانی که نافرمانی کرده‌اند اقامتگاهشان آتش است،
هرگاه بخواهند از آن بیرون آیند در آن بازگردانده
می‌شوند، و به آنان گویند: عذاب آتش را که همواره آن را
تکذیب می‌کردید، بچشید.

وَلَنَذِيقَنَّهُمْ مِّنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

۲۲

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ
الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ

۲۳
ره ۳۶

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُن فِي مِرْيَةٍ مِّنْ
لِّقَائِهِ ۖ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ

۲۴

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أُمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا
يُوقِنُونَ

۲۵

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُم يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ

۲۶

أَوْ لَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْقُرُونِ
يَمْشُونَ فِي مَسْكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً أَفَلَا يَسْمَعُونَ

۲۷

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ
زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ

۲۸

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

۲۹

قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيْمَانُهُمْ وَلَا هُمْ
يُنْظَرُونَ

۳۵

فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرِ إِنَّهُمْ مُنْتَظَرُونَ

و بی‌تردید آنان را غیر از عذاب بزرگ تر [در قیامت] از
عذاب نزدیک تر [در دنیا] می‌چشاییم، باشد که [از فسق و
فجور] برگردند.

ستمکارتر از کسی که به وسیله آیات پروردگارش تذکر
داده شود، سپس از آنها روی برگرداند، کیست؟ بی‌تردید ما
از مجرمان انتقام می‌گیریم.

و به راستی ما به موسی کتاب دادیم، پس تو در دریافت
کتاب [به وسیله موسی] هیچ تردیدی نداشته باش، و آن را
برای بنی اسرائیل هدایت قرار دادیم،

و برخی از آنان را چون [در برابر مشکلات، سختی‌ها و
حادثه‌های تلخ و شیرین] صبر کردند و همواره به آیات ما
یقین داشتند، پیشوایانی قرار دادیم که به فرمان ما [مردم
را] هدایت می‌کردند.

یقیناً پروردگارت روز قیامت، خود میان آنان درباره آنچه
همواره در آن اختلاف می‌کردند، داوری خواهد کرد.

آیا مشرکان را [داستان] بسیاری از ملت‌هایی که ما پیش از
آنان هلاک کردیم که [اینان] در مسکن‌هایشان قدم می‌زنند
هدایت نکرد [و برای آنان روشن نساخت که سرانجام
کفرپیشگان هلاکت است؟] همانا در این [سرگذشت‌ها]
عبرت هاست، آیا نمی‌شنوند؟!

آیا ندانسته‌اند که ما آب را به سوی زمین بی گیاه می‌رانیم
و به وسیله آن زراعتی را بیرون می‌آوریم که دام‌هایشان و
خودشان از آن می‌خورند؟ پس آیا [آثار رحمت خدا را]
نمی‌بینند؟!

و [مشرکان از روی مسخره به مؤمنان] می‌گویند: اگر راست
می‌گویید این فتح و پیروزی [که به خود وعده می‌دهید و به
آن دلخوش هستید] کی خواهد بود؟

بگو: روز فتح و پیروزی [حتمی مؤمنان] کسانی که کفر
ورزیده‌اند، نه ایمان آوردنشان سودشان دهد و نه به آنان
مهلت داده می‌شود؛

بنابراین از آنان روی برگردان و منتظر [رسیدن پیروزی]
باش که آنان هم [به گمان خود] منتظرند [که بر شما پیروز
شوند].

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا

مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِّنْ قَلْبَيْنِ فِيْ جَوْفِهِ ۚ وَمَا جَعَلَ
أَزْوَاجَكُمْ أُلَٰئِي تُظَاهَرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ ۚ وَمَا جَعَلَ
أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ ۖ وَاللَّهُ
يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ

أَدْعُوهُمْ لِأَبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ ۚ فَإِنْ لَّمْ تَعْلَمُوا
ءَابَاءَهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ
جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ ۚ وَلَكِنْ مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ
وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ ۖ وَأَزْوَاجُهُ ۚ أُمَّهَاتُهُمْ
وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُم
مَّعْرُوفًا كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا

ای پیامبر! بر تقوای الهی ثابت قدم و استوار باش، و از کافران و منافقان اطاعت مکن که خدا همواره دانا و حکیم است.

و آنچه را که از سوی پروردگارت به تو وحی می‌شود پیروی کن؛ قطعاً خدا به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

و بر خدا توکل کن؛ و کافی است که خدا نگهدار و کارساز [همه امور بندگان] باشد.

خدا برای هیچ مردی در درونش دو قلب قرار نداده، و همسرانتان را که همواره با آنان «ظهار» می‌کنید [یعنی بر پایه فرهنگ جاهلی با خواندن صیغه‌ای خاص آنان را به منزله مادرانتان به شمار آورده بر خود حرام می‌نمایید] مادران شما نگردانیده، و پسر خواندگانتان را پسران [واقعی] شما ننموده است. این سخن [باطل و بی پایه] شماسست که به زبان شما [جاری] است، و خدا همواره حق را می‌گوید، و همواره راه پسر [درست و راست که شما را به سعادت می‌رساند] می‌نمایاند.

پسر خواندگانتان را به نام پدرانشان بخوانید که این نزد خدا عادلانه تر است؛ و اگر پدرانشان را نمی‌شناسید، پس برادران و دوستان دینی شمایند. و بر شما در آنچه [از انتساب هایی] که به خطا انجام داده اید، گناهی نیست؛ ولی آنچه را که دل هایتان تعدد و قصد جدی داشته است [گناه است]؛ و خدا همواره بسیار آمرزنده و مهربان است.

پیامبر، نسبت به مؤمنان از خودشان اولی و سزاوارتر است، و همسرانش [حرمت ازدواج به منزله] مادران آنانند، و بر طبق کتاب خدا دارندگان قرابت نسبی [در میراث بردن] از یکدیگر از مؤمنان و مهاجران [که پیش از این بر پایه ایمان و هجرت میراث می‌بردند] سزاوارترند، مگر اینکه بخواهید [در وصیت کردن به پرداخت ارث] درباره دوستانتان احسان کنید که این امری ثبت شده در کتاب [خدا] است.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ ابْنِ مَرْيَمَ ۖ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا

لَيَسْئَلَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا عَنْ صِدْقِهِمْ ۚ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا

إِذْ جَاءُوكُم مِّن فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونًا

هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا

وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ مَّا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُٓ إِلَّا غُرُورًا

وَإِذْ قَالَت طَّائِفَةٌ مِّنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا ۚ وَيَسْتَعِذُّنَ فَرِيقٌ مِّنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ ۖ إِن يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا

وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِم مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُلِواُ الْفِتْنَةَ لَآتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا

وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ مِن قَبْلُ لَا يُؤْلُونَ إِلَّا دَبْرَ ۚ وَكَانَ عَاهِدُ اللَّهِ مَسْئُولًا

و [یاد کن] زمانی را که از پیامبران [برای ابلاغ وحی] پیمان گرفتیم، و [نیز] از تو و از نوح و از ابراهیم و موسی و عیسی پسر مریم، و از همه آنان پیمانی محکم و استوار گرفتیم،

تا صادقان را از صدقشان بپرسد [و پاداش صدقشان را به آنان عطا کند] و برای کافران عذابی دردناک آماده کرده است.

ای اهل ایمان! نعمت خدا را بر خود یاد کنید، هنگامی که سپاهییانی [به قصد نابود کردنتان] به سوی شما آمدند، پس بادی [کوبنده] و لشکریانی که آنها را نمی دیدید بر ضد آنان فرستادیم [تا آنان را در هم کوبیدند]؛ و خدا به آنچه انجام می‌دهید، بیناست.

زمانی که از بالا و از پایین [لشکرگاه] تان به سویتان آمدند، و آن گاه که دیده‌ها [از شدت ترس] خیره شد و جان‌ها به گلو رسید، و به خدا آن گمان‌ها [ی ناروا] را [که خود می‌دانید] می‌بردید.

آنجا بود که مؤمنان مورد آزمایش قرار گرفتند و به تزلزل و اضطرابی سخت دچار شدند.

و آن گاه که منافقان و آنان که در دل‌هایشان بیماری [ضعف ایمان] بود، می‌گفتند: خدا و پیامبرش جز به فریب، ما را وعده [پیروزی] نداده اند!

و آن گاه که گروهی از آنان گفتند: ای اهل مدینه! [میدان نبرد] جای درنگ و ماندن شما نیست، پس برگردید. و گروهی از آنان از پیامبر اجازه [برگشتن] می‌خواستند، و می‌گفتند: خانه‌های ما بدون حفاظ است. در صورتی که بدون حفاظ نبود، و آنان جز فرار را قصد نداشتند!

و اگر از پیرامون خانه‌هایشان بر آنان حمله می‌شد و از آنان بازگشت [به شرک و جنگ با مؤمنان] درخواست می‌شد، آن را می‌پذیرفتند و برای آن جز مدت کوتاهی [به اندازه تجهیز خود بر ضد مؤمنان] درنگ نمی‌کردند!!

و همانا آنان از پیش با خدا پیمان بسته بودند که [به دشمن] پشت نکنند؛ و پیمان خدا همواره بازخواست‌شدنی است.

قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِّنَ الْمَوْتِ أَوْ الْقَتْلِ
وَإِذَا لَا تُمْتَعُونَ إِلَّا قَلِيلًا

قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُم مِّنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا
أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ۚ وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا
نَصِيرًا

قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ
إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَاسَ إِلَّا قَلِيلًا

أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ ۖ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ
تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۖ فَإِذَا ذَهَبَ
الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِالْسِنَةِ ۖ حَدَادٍ ۚ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ ۚ أُولَٰئِكَ
لَمْ يُؤْمِنُوا ۖ فَأَحْبَطَ اللَّهُ أَعْمَلَهُمْ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا

يَحْسَبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا ۚ وَإِنْ يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوْا لَوْ
أَنَّهُمْ بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ أَنبَائِكُمْ ۖ وَلَوْ كَانُوا
فِيكُمْ مَا قَتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا
اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا

وَلَمَّا رَاَ الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَٰذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ
وَرَسُولُهُ ۖ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ ۚ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَنًا
وَتَسْلِيمًا

بگو: اگر از مرگ یا کشته شدن بگریزید، گریز شما هرگز
سودتان نمی‌دهد، و در این صورت [اگر هم سودتان دهد،
از این زندگی زودگذر فانی] جز اندکی برخوردار نخواهید
شد.

بگو: اگر خدا برای شما آسیب و گزند ی یا پیروزی و غنیمتی
بخواهد، کیست که شما را در برابر [تقدیرات و قضای] خدا
نگه دارد؟ در صورتی که غیر از خدا نه کارسازی برای خود
می‌یابند، نه یاری دهنده ای.

یقیناً خدا بازدارندگان را از میان شما [که مجاهدان را با
وسوسه و اغواگری از شرکت در جهاد باز می‌دارند] و کسانی
را که به برادرانشان [آن برادران دینی که ایمانشان
سست است] می‌گویند: [برای عیش و نوش] به سوی ما
بیایید [شما را به شرکت در جهاد چه کار؟] می‌شناسد؛ و جز
اندکی به جهاد نمی‌آیند.

در حالی که نسبت به شما [برای هزینه کردن هر نوع کمکی]
بخیل اند؛ و چون [به سبب افروخته شدن آتش جنگ]
ترس پیش آید آنان را می‌بینی به سوی تو می نگرند در
حالی که چشمانشان [بی اختیار در حلقه] می‌گردد، مانند
کسی که بیهوشی مرگ او را فرو می پوشد، پس هنگامی که
ترس برطرف شود با زبان‌هایی تیز و تند به شما آزار
می‌دهند، در حالی که بر [سخن] خیر [و زبان خوش و نرم]
بخیل اند؛ اینان ایمان نیاورده‌اند، به این خاطر خدا
اعمالشان را تباه و بی اثر کرده است؛ و این [کار] بر خدا
آسان است.

[این بزدلان منافق] می‌پندارند که گروه‌های دشمن
نرفته‌اند و اگر بار دیگر گروه‌های دشمن بیایند، آنان
دوست دارند که کاش در میان اعراب بادیه نشین بودند، و
[همانجا] از خبرهای شما می‌پرسیدند، و اگر در میان شما
بودند جز اندکی جنگ نمی‌کردند.

یقیناً برای شما در [روش و رفتار] پیامبر خدا الگوی نیکویی
است برای کسی که همواره به خدا و روز قیامت امید دارد؛
و خدا را بسیار یاد می‌کند.

هنگامی که مؤمنان [در نبرد خندق] گروه‌های دشمن را
دیدند، گفتند: این است آنچه خدا و پیامبرش به ما وعده
داده‌اند [که ثواب و پاداش عظیم روز بازپسین بدون تحمل
سختی‌ها و سرافراز بیرون آمدن از آزمایش ها، میسر
نیست] و خدا و پیامبرش راست گفته‌اند، و [جنگ خندق]
جز بر ایمان و تسلیم آنان نیفزود.

لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِنْ شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا

وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغِيظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا وَكَفَى اللَّهُ
الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا

وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ
وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا

وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدَيَرَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَّمْ تَطَّوْهَا
وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ إِن كُنْتُمْ تُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا

وَإِنْ كُنْتُمْ تُرِيدُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ، وَالْدارَ الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ
لِلْمُحْسِنِينَ مِنْكُمْ أَجْرًا عَظِيمًا

يَنْسَاءَ النَّبِيِّ مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيَّنَةٍ يُضْلَعُ
لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ ۖ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا

ای همسران پیامبر! هرکس از شما کار بسیار زشت آشکاری مرتکب شود [قطعاً] پیوند همسری با پیامبر به او مصونیت نمی‌دهد، بلکه [عذاب برای او دو چندان خواهد شد، و این کار] بر خدا آسان است.

وَمَنْ يَقْنُتْ مِنْكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ وَتَعْمَلْ صَالِحًا نُؤْتِهَا أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا

۳۲

يَنْسَاءَ الَّتِي لَسْتُ كَأَحَدٍ مِّنَ النِّسَاءِ إِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوفًا

۳۳

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا

۳۴

وَأذْكُرَنَّ مَا يُتْلَىٰ فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا

۳۵
۳۶۵

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَنَاتِينَ وَالْقَنَاتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّامِتِينَ وَالصَّامِتَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

و هرکس از شما برای خدا و پیامبرش اطاعت خاضعانه کند و کار شایسته انجام دهد، پاداشش را دو برابر به او می‌دهیم و برای او رزقی نیکو و با ارزش آماده کرده‌ایم.

ای همسران پیامبر! شما اگر پرهیزکاری پیشه کنید [از نظر منزلت و موقعیت] مانند هیچ یک از زنان نیستید، پس در گفتار خود، نرمی و طنازی [چنانکه عادت بیشتر زنان است] نداشته باشید تا کسی که بیمار دل است طمع کند، و سخن پسندیده و شایسته گویند.

و در خانه هایتان قرار و آرام گیرید، و [در میان نامحرمان و کوچه و بازار] مانند زنان دوران جاهلیت پیشین [که برای خودنمایی با زینت و آرایش و بدون پوشش در همه جا ظاهر می‌شدند] ظاهر نشوید، و نماز را برپا دارید و زکات بدهید، و خدا و پیامبرش را اطاعت کنید، جز این نیست که همواره خدا می‌خواهد هرگونه پلیدی را از شما اهل بیت [که به روایت شیعه و سنی محمد، علی، فاطمه، حسن و حسین علیهم السلام اند] برطرف نماید، و شما را چنان که شایسته است [از همه گناهان و معاصی] پاک و پاکیزه گرداند.

[ای همسران پیامبر!] و آنچه را از آیات خدا و حکمت در خانه‌های شما می‌خوانند به یاد داشته باشید؛ یقیناً خدا لطیف و آگاه است.

مسلماناً خدا برای مردان و زنان مسلمان و مردان و زنان با ایمان، و مردان و زنان عبادت پیشه، و مردان و زنان راستگو و مردان و زنان شکیبا، و مردان و زنان فروتن، و مردان و زنان صدقه دهنده، و مردان و زنان روزه دار، و مردان و زنان حفظ کننده خود از پلیدی‌های جنسی، و مردان و زنانی که بسیار یاد خدا می‌کنند، آموزش و پاداشی بزرگ آماده کرده است.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَىٰ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ^{قُلْ} وَمَنْ يَعِصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا

وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ ^{فَلَمَّا قَضَىٰ زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَرًا} زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا

۳۷

مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ ^{سُتَّةَ} اللَّهُ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ ^{وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ} قَدَرًا مَّقْدُورًا

۳۸

الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ ^{فَلَا} اللَّهُ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا

۳۹

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ^{فَلَا} وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا

۴۰

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا

۴۱
۳۶۶ ر

وَسَبِّحْهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

۴۲

هُوَ الَّذِي يُصَلِّيٰ عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا

۴۳

و هیچ مرد و زن مؤمنی را نرسد هنگامی که خدا و پیامبرش کاری را حکم کنند برای آنان در کار خودشان اختیار باشد؛ و هرکس خدا و پیامبرش را نافرمانی کند یقیناً به صورتی آشکار گمراه شده است.

و [یاد کن] زمانی را که به آن شخص که خدا به او نعمت [اسلام] بخشیده بود، و تو هم [با آزاد کردنش از طوق بردگی] به او احسان کرده بودی، می‌گفتی: همسرت را برای خود نگه دار و از خدا پروا کن. و تو در باطن خود چیزی را [چون فرمان خدا به ازدواج با مطلقه او] پنهان می‌داشتی که خدا آشکار کننده آن بود [تا برای مردم در ازدواج مطلقه پسر خوانده‌هایشان ممنوعیت و مشکلی نباشد] و [برای بیان فرمان خدا نسبت به مشروعیت ازدواج مطلقه پسر خوانده] از مردم می‌ترسیدی و در حالی که خدا سزاوارتر بود که از او بترسی، پس هنگامی که «زید» نیاز خود را از همسرش به پایان برد [و او را طلاق داد] وی را به همسری تو درآوردیم تا برای مؤمنان نسبت به ازدواج با همسران پسر خوانده‌هایشان زمانی که نیازشان را از آنان به پایان برده باشند سختی و حرجی نباشد؛ و همواره فرمان خدا شدنی است.

بر پیامبر در آنچه خدا برای او مقرر و لازم کرده معنی نیست، خدا این روش را درباره کسانی [از پیامبران] که پیش از این گذشته‌اند مقرر داشته است و همواره فرمان خدا نافذ و اندازه گیری شده است.

[آری این روش خداست درباره] آنان که همواره پیامهای خدا را به مردم می‌رسانند و از [عظمت و مقام] او می‌ترسند و از هیچ کس جز او واهمه ندارند و برای حسابرسی [کار با ارزش اینان] خدا کافی است.

محمد، پدر هیچ یک از مردان شما نیست، ولی فرستاده خدا و خاتم پیامبران است؛ و خدا به هر چیزی داناست.

ای اهل ایمان! خدا را بسیار یاد کنید،

و صبح و شام او را تسبیح گوئید.

اوست که با فرشتگان خود بر شما درود می‌فرستد تا شما را از تاریکی‌ها به سوی نور بیرون آورد، و او به مؤمنان مهربان است.

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا

۴۵

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا

۴۶

وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا

۴۷

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم مِّنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا

۴۸

وَلَا تُطِيعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعْ أَذُنَهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا

۴۹

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِن قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُونَهَا فَمَتَّعُوهُنَّ وَسَرَحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا

۵۰

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ الَّتِي ءَاتَيْتَ أَجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّتِكَ وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَالَتِكَ الَّتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ وَامْرَأَةً مُّؤْمِنَةً إِن وَهَبْتَ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا خَالِصَةً لَّكَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۖ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِي أَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

درود و تحیت [خدا] بر آنان، روزی که با [پاداش و مقام قرب] او دیدار می‌کنند، سلام است، و [خدا] برای آنان پاداشی نیکو و بارزش آماده کرده است.

ای پیامبر! به راستی ما تو را شاهد [بر امت] و مژده رسان و بیم دهنده فرستادیم.

و تو را دعوت کننده به سوی خدا به فرمان او و چراغی فروزان [برای هدایت جهانیان] قرار دادیم،

و مؤمنان را مژده ده که برای آنان از سوی خدا فضل بزرگی خواهد بود،

و از کافران و منافقان اطاعت مکن و آزارشان را واگذار و بر خدا توکل کن، و کافی است که خدا نگهبان و کارساز [انسان] باشد،

ای اهل ایمان! هنگامی که زنان مؤمن را به همسری خود درآوردید، آن گاه پیش از آنکه با آنان آمیزش کنید طلاقشان دادید، برای شما بر عهده آنان عده‌ای نیست که آن را بشمارید، پس آنان را [به پرداخت نصف مهریه] بهره مندشان کنید و به صورت پسندیده‌ای رهایشان سازید.

ای پیامبر! برایت حلال کردیم آن همسران را که مهرشان را داده‌ای و کنیزانی که خدا غنیمت به تو داده است و دختر عموها و دختر عمه‌ها و دختر دایی‌ها و دختر خاله‌هایت را که با تو مهاجرت نموده‌اند و زن مؤمنی که خود را به پیامبر [مجانی و بدون مهر] هبه کند، اگر پیامبر او را به همسری بخواهد؛ این حکم ویژه توست نه مؤمنان. یقیناً ما آنچه را در مورد همسران و کنیزانشان بر آنان لازم و مقرر داشته‌ایم، می‌دانیم؛ [این گشایش در ازدواج] برای آن است که بر تو سختی و حرجی نباشد؛ و خدا همواره بسیار آمرزنده و مهربان است.

تُرْجَى مَنْ تَشَاءُ مِنْهُمْ وَتُتَوَى إِلَيْكَ مَنْ تَشَاءُ وَمَنْ
أَبْتَغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ تَقَرَّ
أَعْيُنُهُمْ وَلَا يَحْزَنَ وَيَرْضَيْنَ بِمَا آتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا

لَا يَحِلُّ لَكَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدُ وَلَا أَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَاجٍ
وَلَوْ أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ وَكَانَ اللَّهُ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ رَّقِيبًا

۵۲

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ
لَكُمْ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيْرَ نَبْظِرِينَ إِنَّهُ وَلَكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ
فَادْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَعْسِفِينَ لِحَدِيثٍ
إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذَى النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِي مِنْكُمْ وَاللَّهُ لَا
يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسْأَلُوهُنَّ مِنْ
وَرَاءِ حِجَابٍ ذَٰلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ وَمَا كَانَ
لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَنْ تَنْكِحُوا أَزْوَاجَهُ مِنْ
بَعْدِهِ أَبَدًا إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا

۵۳
۳۶۷۲

إِنْ تُبْدُوا شَيْئًا أَوْ تُخْفُوهُ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا

۵۴

نوبت هر یک از آنان را که بخواهی به تأخیر انداز و هر
کدام را که میل داری نزد خود جای ده، و هر کدام از آنان را
که از او کناره گرفته باشی [اگر] نزد خود بطلبی بر تو گناهی
نیست. این [برنامه ریزی آزادانه،] به خوشحال نمودنشان و
اینکه اندوهگین نشوند و همگی به آنچه به آنان داده‌ای
خشنود شوند، نزدیک تر است؛ و خدا آنچه را در دل‌های
شماست می‌داند؛ و خدا دانا و بردبار است.

[غیر از زن‌هایی که گفته شد] از این پس زنان دیگر برای
تو حلال نیست، و [نیز] جایز نیست که آنان را به همسرانی
دیگر تبدیل کنی گرچه زیبایی آنان تو را خوش آید، مگر
کنیزی که مالکش شوی؛ و خدا نگهبان و مراقب همه چیز
است.

ای مؤمنان! به خانه‌های پیامبر جز آنکه برای خوردن غذایی
به شما اجازه دهند وارد نشوید، چشم انتظار فرا رسیدن
وقت خوردن آن هم نباشید [که پی در پی آوردنش را
بخواهید و از این جهت اسائه ادب کنید]؛ ولی هنگامی که
دعوت شدید وارد شوید، و چون غذا خوردید و بی آنکه
[پس از صرف غذا] سرگرم سخن گردید، پراکنده شوید،
این [کار که بنشینید و سرگرم سخن گردید] پیامبر را آزار
می‌دهد و از شما حیا می‌کند [که بیروتان کند] ولی خدا از
حق حیا نمی‌کند. و زمانی که از همسرانش متاعی خواستید
از پشت پرده و حجابی از آنان بخواهید، که این برای قلب
شما و قلب‌های آنان پاکیزه تر است. و شما را نسزد [و جایز
نباشد] که پیامبر خدا را آزار دهید. و بر شما هرگز جایز
نیست که پس از او با همسرانش ازدواج کنید؛ که این
[کار] نزد خدا بزرگ است.

اگر چیزی را آشکار کنید یا آن را پنهان نمایید [خدا
می‌داند]؛ یقیناً خدا به هر چیزی داناست.

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِيْٓ ءَابَائِهِنَّ وَلَا أَبْنَائِهِنَّ وَلَا إِخْوَانِهِنَّ
وَلَا أَبْنَآءَ إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَآءَ أَخَوَاتِهِنَّ وَلَا نِسَائِهِنَّ وَلَا مَا
مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ وَاتَّقِينَ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
شَهِيدًا

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتُهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا
صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِينًا

وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا
فَقَدْ أَحْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ
يُذْنِبْنَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلْبِيبِهِنَّ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا
يُؤْذِنَنَّ ۖ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

لَئِنْ لَّمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ
وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ لِنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ
فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا

مَلْعُونِينَ أَيْنَمَا ثُقِفُوا أُخِذُوا وَقَتِّلُوا تَقْتِيلًا

سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ
تَبْدِيلًا

همسران پیامبر را نزد پدرانشان و پسرانشان و
برادرانشان و پسران برادرانشان و پسران خواهرانشان و
زنان هم کیششان و بردگانشان [در ترک پوشش و حجاب]
گناهی نیست؛ و از خدا پروا کنید که خدا به هر چیزی گواه
است.

همانا خدا و فرشتگانش بر پیامبر درود و رحمت می‌فرستند.
ای اهل ایمان! بر او درود فرستید و آن گونه که شایسته
است، تسلیم او باشید.

قطعاً آنان که خدا و پیامبرش را می‌آزارند، خدا در دنیا و
آخرت لعنتشان می‌کند، و برای آنان عذابی خوارکننده آماده
کرده است.

و کسانی که مردان و زنان مؤمن را [با متهم کردن] به
اعمالی که انجام نداده‌اند، می‌آزارند، بی‌تردید بهتان و گناه
بزرگی بر عهده گرفته‌اند.

ای پیامبر! به همسرانت و دخترانت و همسران کسانی که
مؤمن هستند بگو: چادرهایشان را بر خود فرو پوشند [تا
بدن و آرایش و زیورهایشان در برابر دید نامحرمان قرار
نگیرد.] این [پوشش] به اینکه [به عفت و پاکدامنی]
شناخته شوند نزدیک تر است، و در نتیجه [از سوی اهل
فسق و فجور] مورد آزار قرار نخواهند گرفت؛ و خدا
همواره بسیار آمرزنده و مهربان است.

اگر منافقان و آنان که در دل‌هایشان بیماری [ضعف ایمان]
است و آنانکه در مدینه شایعه‌های دروغ و دلهره آور پخش
می‌کنند [از رفتار زشتشان] باز نایستند، تو را بر ضد آنان
برمی‌انگیزیم [که یا تبعیدشان کنی یا با آنان بجنگی]، آن گاه
در این شهر جز اندکی [که خالص و پاک هستند] در کنار تو
نخواهند ماند.

[این چند گروه به علت اعمال ناهنجارشان] طردشدگان [از
رحمت خدای] اند، هر جا که یافت شوند باید دستگیر شوند،
و به سختی به قتل برسند.

خدا شیوه و روش خود را درباره کسانی [مانند این خائنان]
که پیش تر درگذشتند، این گونه قرار داده است، و برای
شیوه و روش خدا هرگز تغییر و دگرگونی نخواهی یافت.

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا

إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا

يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَلَيْتَنَّا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ

وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَ

رَبَّنَا ءَاتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنَهُمُ لَعْنًا كَبِيرًا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ ءَادَوْا مُوسَىٰ فَبَرَّاهُ اللَّهُ مِمَّا قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجِيهًا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا

يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَمَن يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَن يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنسَنُ ۚ إِنَّهُ ظُلُومًا جَهُولًا

لِّيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

مردم درباره [وقت] قیامت از تو می‌پرسند، بگو: دانش و آگاهی آن فقط نزد خداست. و تو چه می‌دانی؟ شاید قیامت نزدیک باشد.

همانا خدا کافران را لعنت کرده، و آتشی افروخته برای آنان آماده کرده است.

همیشه در آن جاودانه‌اند، و سرپرست و یآوری [که آنان را نجات دهد] نیابند.

روزی که چهره‌هایشان را در آتش از سویی به سویی می‌گردانند، [و] می‌گویند: ای کاش ما [در دنیا] از خدا و پیامبر اطاعت کرده بودیم،

و می‌گویند: پروردگارا! همانا ما از فرمانروایان و بزرگانمان اطاعت کردیم، در نتیجه گمراهمان کردند.

پروردگارا! آنان را از عذاب دو چندان ده، و کاملاً از رحمتت دورشان ساز.

ای اهل ایمان! [درباره پیامبرتان] مانند کسانی نباشید که موسی را [با تهمت و دروغ بستن به او] آزار دادند و خدا او را از آنچه درباره او می‌گفتند، پاک و مبرا ساخت، و او نزد خدا آبرومند بود.

ای اهل ایمان! از خدا پروا کنید و سخن درست و استوار گوید.

تا [خدا] اعمالتان را برای شما اصلاح کند و گناهتان را بر شما بیامرزد. و هرکس خدا و پیامبرش را اطاعت کند، بی‌تردید رستگاری بزرگی یافته است.

یقیناً ما امانت را [که تکالیف شرعیه سعادت بخش است] بر آسمان‌ها و زمین و کوه‌ها عرضه کردیم و آنها از به عهده گرفتنش [به سبب اینکه استعدادش را نداشتند] امتناع ورزیدند و از آن ترسیدند، و انسان آن را پذیرفت بی‌تردید او [به علت ادا نکردن امانت] بسیار ستمکار، و [نسبت به سرانجام خیانت در امانت] بسیار نادان است.

تا نهایتاً خدا مردان و زنان منافق، و مردان و زنان مشرک را [به سبب خیانت در امانت] عذاب کند و توبه مردان و زنان مؤمن را [به علت لغزش در امانت] بپذیرد؛ و خدا همواره بسیار آمرزنده و مهربان است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ
الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ

۱
ره ۳۷۵

يَعْلَمُ مَا يَلْجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ
السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ

۲

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي
لَتَأْتِيََنَّكُمْ عِلْمُ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي
السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ
إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ

۳

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

۴

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي ءَايَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن
رَّجْزٍ أَلِيمٌ

۵

وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ
الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

۶

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ يُنْبِئُكُمْ إِذَا
مُرِّقْتُمْ كُلَّ مُمْرَقٍ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ

۷

همه ستایش‌ها ویژه خداست که آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است در سیطره مالکیت و فرمانروایی اوست، و همه ستایش‌ها در آخرت مخصوص اوست، و او حکیم و آگاه است.

[خدا] آنچه در زمین فرو می‌رود و آنچه از آن بیرون می‌آید و آنچه از آسمان فرود می‌آید و آنچه در آن بالا می‌رود عالم و آگاه است؛ و او مهربان و بسیار آمرزنده است.

و کافران گفتند: قیامت بر ما نخواهد آمد. بگو: آری، سوگند به پروردگارم که دانای غیب است، حتماً بر شما خواهد آمد؛ در آسمان‌ها و زمین هم وزن ذره‌ای از او پوشیده نیست، و نه کوچک‌تر از آن و نه بزرگ‌تر از آن هست مگر اینکه در کتابی روشن [ثبت] است.

[آری، قیامت حتماً می‌آید] تا خدا کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، پاداش دهد، اینانند که برای آنان آمرزشی و رزق نیکو و ارزشمندی خواهد بود.

و کسانی که در [انکار و تکذیب] آیات ما کوشیدند، به گمان اینکه [می‌توانند] ما را عاجز کنند [تا از دسترس قدرت ما بیرون روند] برای آنان عذابی دردناک از سخت‌ترین عذاب‌هاست.

و کسانی که معرفت و دانش به آنان عطا شده، می‌دانند که آنچه از سوی پروردگارت بر تو نازل شده حق است، و به راه خدای توانای شکست‌ناپذیر و ستوده هدایت می‌کند.

و کافران گفتند: [ای مردم!] آیا شما را به مردی دلالت کنیم که به شما خبر [عجیبی] می‌دهد، هنگامی که [در خاک گور] به طور کامل متلاشی [و قطعه قطعه] شوید، در آفرینشی جدید و تازه خواهید آمد!

أَفْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ ۚ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ

آیا [به نظر شما این خبر دهنده] بر خدا دروغ بسته، یا دچار نوعی جنون است؟! [نه، چنین نیست که می‌پندارند] بلکه کسانی که به آخرت ایمان ندارند، در عذاب و گمراهی دوری هستند.

أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِّنَ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ ۚ إِن نَّشَأْ نُخَسِّفْ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ
كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ

آیا به آنچه از آسمان و زمین پیش رو و پشت سر آنان است، نگریستند [که همان خدایی که جهان هستی را آفرید بر زنده کردن مردگان تواناست؟] ما اگر بخواهیم آنان را در زمین فرو می‌بریم یا پاره‌هایی از آسمان را بر سرشان می‌افکنیم؛ بی‌تردید در این [آفرینش] برای هر بنده بازگشت کننده، نشانه‌ای [بر قدرت خدا] است.

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُودَ مِنَّا فَضْلًا ۚ يَجِبَالٌ أُوتِي مَعَهُ وَالطَّيْرُ
وَأَلَّنَّا لَهُ الْحَدِيدَ

همانا به داود از سوی خود فضلی بزرگ عطا کردیم، [و گفتیم:] ای کوه‌ها و ای پرندگان! [در تسبیح خدا] با او، هم صدا شوید. و آهن را برای او نرم کردیم.

أَنِ اعْمَلْ سَابِغَةً وَفِى السَّرْدِ ۚ وَاعْمَلُوا صَالِحًا ۚ إِنِّي
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

[و به او گفتیم] که زره‌های فراخ بساز، و حلقه‌ها [ی آن] را متناسب و هماهنگ اندازه گیری کن. و تو و خاندان و قومت کار شایسته انجام دهید؛ یقیناً من به آنچه انجام می‌دهید بینایم.

وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ غُدُوها شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ ۚ وَأَسْلَمْنَا لَهُ
عَيْنَ الْقَظْرِ ۚ وَمِنَ الْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهٖ ۚ
وَمَن يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ

و باد را برای سلیمان [مسخر و رام کردیم]، که رفتن صبح گاهش [به اندازه] یک ماه و رفتن شام گاهش [به اندازه] یک ماه بود؛ و چشمه مس را برای او روان ساختیم، و گروهی از جن به اذن پروردگارش نزد او کار می‌کردند، و هر کدام از آنان از فرمان ما سرپیچی می‌کرد از عذاب سوزان به او می‌چشانند.

يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَّحْرِبٍ وَتَمْثِيلٍ وَحِفَانٍ
كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَّاسِيَتٍ ۚ أَعْمَلُوا ءَالَ دَاوُودَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ
مِّنْ عِبَادِيَ الشَّاكِرُ

[گروه جن] برای او هر چه می‌خواست، می‌ساختند از معبد‌ها، و مجسمه‌ها، و ظروف بزرگی مانند حوض‌ها، و دیگ‌هایی ثابت. ای خاندان داود! به خاطر سپاس‌گزاری [به فرمان‌ها حق] عمل کنید؛ و از بندگانم اندکی سپاس‌گزارند.

فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَىٰ مَوْتِهِ ۖ إِلَّا دَابَّةُ
الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنسَأَتَهُ ۚ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنَّ أَن لَّوْ
كَانُوا يَعْلَمُونَ ۚ الْعِيبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ

پس هنگامی که مرگ را بر او مقرر کردیم، جنیان را از مرگش جز موریه‌ای که عصایش را می‌خورد، آگاه نکرد؛ زمانی که به روی زمین در افتاد، جنیان [که ادعای علم غیب داشتند] فهمیدند که اگر غیب می‌دانستند در آن عذاب خوارکننده [که کارهای بسیار پرزحمت و طاقت فرسا بود] درنگ نمی‌کردند.

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِنِهِمْ ءَايَةٌ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ
كُلُوا مِنْ رَزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُٗٓ بَلَدَهُ طَيِّبَةً وَرَبُّ غَفُورٌ

۱۶

فَاعْرِضُوا فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ
جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِیْٓ اُكْلٍ خَمْطٍ وَاَثَلِ وَشِیْءٍ مِّنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ

۱۷

ذَٰلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجَازِيٓ اِلَّا الْكَفُورَ

۱۸

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً
وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لِيَالٍ وَّآيَآمًا ءَامِنِينَ

۱۹

فَقَالُوا رَبَّنَا بَعْدَ بَيْنٍ اَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا۟ اَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ
اَحَادِيثَ وَمَزَقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَرِّقٍ اِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِّكُلِّ
صَبَّارٍ شَكُورٍ

۲۰

وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ اِبْلِيسُ ظَنَّهُٗ فَاتَّبَعُوْهُ اِلَّا فَرِيقًا مِّنَ
الْمُؤْمِنِيْنَ

۲۱

وَمَا كَانَ لَهُٗ عَلَيْهِمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ اِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يُّؤْمِنُ
بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
حَفِيْظٌ

۲۲
۳۷۲

قُلِ اَدْعُوا الَّذِيْنَ رَعَمْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ لَا يَمْلِكُوْنَ مِثْقَالَ
ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيْهِمَا مِنْ شَرْكَ
وَمَا لَهُٗ مِنْهُمْ مِّنْ ظٰهِيْرٍ

یقیناً برای قوم سبا در جای اقامتشان نشانه‌ای [از قدرت و
رحمت خدا] وجود داشت، دو باغ از طرف راست و چپ.
[گفتیم:] از رزق و روزی پروردگارتان بخورید، و برای او
سپاس گزاری کنید، سرزمینی خوش و دلپذیر [دارید]، و
پروردگاری بسیار آمرزنده

ولی [آنان از سپاس گزاری در برابر نعمت، و از فرمان‌ها او
و دعوت پیامبرشان] روی گرداندند، در نتیجه سیل [ویران
گر] «عرم» را بر ضد آنان جاری کردیم [که دو باغ آباد
راست و چپ منطقه را نابود کرد]، و ما آن دو باغ پر
حاصلشтан را به دو باغستانی تبدیل کردیم که دارای
میوه‌هایی تلخ و درخت شوره گز و چیزی اندک از درخت
سدر بودند!!

این [سیل ویران گر] را در برابر کفرشان به آنان کیفر
دادیم. آیا جز کفران کننده را کیفر می‌دهیم؟

و میان مردم سبا و شهرهایی که در آن‌ها برکت نهادیم،
آبادی‌های به هم پیوسته و نمایان قرار دادیم، و سیر و سفر
را در [میان] آنان متناسب و به اندازه مقرر داشتیم، [و
گفتیم:] شب‌ها و روزها با امنیت در آنها مسافرت کنید.

پس [این مغرورشدگان به رفاه و خوشی و ناسپاسان در
برابر نعمت] گفتند: پروردگارا! میان سفرهای ما، دوری و
فاصله انداز. [این را درخواست کردند تا تهیدستان و پا
برهنگان نتوانند در کنار آنان سفر کنند]، و [این گونه آنان]
بر خودشان ستم کردند، پس ما آنان را داستان‌هایی [برای
عبرت آیندگان] قرار دادیم و جمعیشان را به شدت متلاشی
و تار و مار کردیم، همانا در این [سرگذشت‌ها] برای هر
صبرکننده سپاس گزاری عبرت هاست

و همانا ابلیس، پندارش را [که گفته بود: نسل آدم را
گمراه می‌کنم] درباره آنان تحقق یافت که همه جز گروهی از
مؤمنان از او پیروی کردند.

و ابلیس را بر آنان [در اینکه فرمان بردارشان کند] هیچ
تسلطی نبود [جز وسوسه کردن و باز بودن راه وسوسه بر
او، هیچ سببی نداشت] مگر اینکه می‌خواستیم کسانی را که
به آخرت ایمان دارند از آنان که درباره آن در تردیدند
مشخص کنیم؛ و پروردگارت بر هر چیزی نگهبان است.

بگو: کسانی را که به جای خدا [سزاوار پرستیدن] پنداشته
اید، بخوانید [تا خواسته هایتان را اجابت کنند، ولی آنها
هیچ خواسته‌ای را از شما اجابت نمی‌کنند؛ زیرا] در
آسمان‌ها و زمین، هموزن ذره‌ای را مالک نیستند و آنها را
در آن دو هیچ سهم و شرکتی نیست، و از میان آنها هیچ
پشتیبانی برای خدا وجود ندارد.

وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ حَتَّىٰ إِذَا فُزِّعَ
عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْكَبِيرُ

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ وَإِنَّا أَوْ
إِيَّاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

قُلْ لَا تَسْأَلُونَ عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا نُسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ

قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ
الْعَلِيمُ

قُلْ أَرُونِي الَّذِينَ أَلْحَقْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّا بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

قُلْ لَّكُمْ مِّيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا
تَسْتَقْدِمُونَ

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَن تُؤْمِنَ بِهِذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي
بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِندَ رَبِّهِمْ
يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا
لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ

شفاعت در پیشگاه خدا جز برای کسانی که به آنان اذن دهد
سودی ندارد، [آن روز شفیعان و امیدواران به شفاعت
مضطربانه به انتظار اذن خدا برای شفاعت هستند] تا زمانی
که با مدور اذن شفاعت دل‌هایشان آرام گیرد [در این
هنگام مجرمان به شفیعان] گویند: پروردگارتان چه گفت؟
می‌گویند: حق گفت و او بلند مرتبه و بزرگ است.

[به مشرکان] بگو: چه کسی از آسمان‌ها و زمین به شما
روزی می‌دهد؟ بگو: خدا. و بی‌تردید ما یا شما بر هدایت یا
در گمراهی آشکار هستیم.

بگو: شما از گناه ما بازخواست نخواهید شد، و ما هم از آنچه
شما انجام می‌دهید، بازخواست نخواهیم شد.

بگو: پروردگاران میان ما و شما را [روز قیامت] جمع
می‌کند، سپس میان ما و شما به حق داوری خواهد کرد، و او
داور دانایی است.

بگو: کسانی را که به عنوان شریکان به او ملحق کرده اید به
من نشان دهید [تا بنگرم آیا صفاتی که واجب است در یک
معبود باشد در آنها هست؟ یقیناً] این چنین [صفاتی در
آنها] نیست، بلکه فقط خدا توانای شکست ناپذیر و حکیم
است.

و ما تو را برای همه مردم جز مژده رسان و بیم دهنده
نفرستادیم، ولی بیشتر مردم [به این واقعیت] معرفت و
آگاهی ندارند.

و [از روی مسخره] می‌گویند: اگر راستگویید این وعده
[قیامت و عذاب] کی خواهد بود؟

بگو: وعده گاه شما روزی است که نه ساعتی از آن تأخیر
می‌کنید و نه بر آن پیشی می‌گیرید.

و کافران گفتند: ما به این قرآن و کتاب‌هایی که پیش از آن
بوده است، هرگز ایمان نمی‌آوریم. و اگر ستمکاران را زمانی
که در پیشگاه پروردگارشان [برای محاکمه] بازداشت
شده‌اند، ببینی در حالی که هر کدام گناه و بدبختی خود را
بر عهده دیگری می‌اندازد [امر عجیبی می‌بینی] مستضعفان
به مستکبران می‌گویند: اگر شما سر راه ما نبودید یقیناً ما
مؤمن بودیم.

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضَعِفُوا أَنَحْنُ صَدَدْنَاكُمْ
عَنِ الْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ بَلْ كُنْتُمْ مُجْرِمِينَ

مستکبران به مستضعفان می‌گویند: آیا ما شما را از هدایت
الهی بعد از آنکه به شما رسید باز داشتیم؟ [نه، باور
نداریم] بلکه شما خودتان مجرم بودید.

وَقَالَ الَّذِينَ اسْتَضَعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ
وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُؤُنْدَادًا
وَأَسْرُوا الثَّمَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ فِي
أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

مستضعفان به مستکبران می‌گویند: بلکه نیرنگ‌های [پی
گیر شما در] شب و روز که به ما فرمان می‌دادید به خدا
کافر شویم و همتیانی برای او قرار دهیم [ما را همراه
کرد]. و هنگامی که عذاب را ببینند، اظهار پشیمانی کنند
[شاید نجات یابند]. و ما در گردن کافران غل و زنجیر می
نهیم؛ آیا جز آنچه را انجام می‌دادند جزا داده می‌شوند.

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا بِمَا
أُرْسِلْتُمْ بِهِءَ كَافِرُونَ

در هیچ شهری هیچ بیم دهنده‌ای نفرستادیم مگر آنکه
خوش گذرانان مغرور و سرمست آنان گفتند: ما به آنچه شما
را به آن فرستاده‌اند، کافریم!

وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَدًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ

و گفتند: اموال و فرزندان ما از شما بیشتر است و [این
دلیل توجه ویژه خدا به ماست؛ بنابراین اگر عذابی هم
باشد] ما را عذاب نخواهند کرد.

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

بگو: یقیناً پروردگارم روزی را برای هر کس بخواهد وسعت
می‌دهد یا تنگ می‌گیرد، ولی بیشتر مردم [نسبت به
مصلحت خدا] معرفت و آگاهی ندارند.

وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرَّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفَىٰ
إِلَّا مَنَ عَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الْوَعْدِ
بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرُفَاتِ ءَامِنُونَ

و اموال و فرزندان شما چیزهایی نیستند که شما را نزد ما
مقرب کنند مگر آنان که ایمان آورده و کار شایسته انجام
داده‌اند [که به سبب ایمان و کار شایسته، مقرب ما
هستند]؛ پس اینانند که برای آنان در برابر آنچه انجام
داده‌اند، پاداش مضاعف است، و آنان در غرفه‌ها [ی بهشتی
از هر گزند و آسیبی] آسوده خاطرنند.

وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي ءَايَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ
مُخْضَرُونَ

و کسانی که همواره در [انکار و ابطال] آیات ما می‌کوشند،
به گمان اینکه می‌توانند ما را عاجز کنند [تا از دسترس
قدرت ما بیرون روند]، اینان احضار شدگان در عذاب
خواهند بود.

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِءَ وَيَقْدِرُ لَهُ
وَمَا أَنفَقْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ

بگو: یقیناً پروردگارم روزی را برای هر کس از بندگان
بخواهد وسعت می‌دهد و یا تنگ می‌گیرد، و هرچه را انفاق
می‌کنید [چه کم و چه زیاد] خدا عوضی را جایگزین آن
می‌کند؛ و او بهترین روزی دهنده‌گان است.

وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَكَةِ أَهْوُلَاءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ

قَالُوا سُبْحَنَكَ أَنْتَ وَلِيِّنَا مِنْ دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ أَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ

فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُكُمْ وَقَالُوا مَا هَذَا إِلَّا إِفْكٌ مُّفْتَرًى وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ

وَمَا آتَيْنَهُمْ مِّنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَّذِيرٍ

وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَّغُوا مِعْشَارَ مَا آتَيْنَهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُلِي ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ

قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ بِوَاحِدَةٍ ۖ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلِيَ وَفَرَادَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُونَ مَا بِصَاحِبِكُمْ مِّنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَّكُمْ بَيْنَ يَدَيِّ عَذَابِ شَدِيدٍ

قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِّنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ عََلَمُ الْعُيُوبِ

و [یاد کن] روزی را که [خدا] همه آنان را محشور می‌کند، آن گاه به فرشتگان می‌گوید: آیا اینان شما را می‌پرستیدند؟

می‌گویند: تو منزهی [از اینکه در پرستیده شدن شریک و همتا داشته باشی]، تو سرپرست و یار مایی نه آنان، [آنان ما را نمی‌پرستیدند] بلکه جنیان را می‌پرستیدند [و] بیشترشان به آنها ایمان داشتند.

امروز برای یکدیگر مالک سود و زبانی نیستید، و به آنان که ستم کردند می‌گوییم: عذاب آتشی را که انکار می‌کردید، بچشید.

و هنگامی که آیات روشن ما بر آنان خوانده شود، می‌گویند: این نیست مگر مردی که می‌خواهد شما را از آنچه پدرانتان می‌پرستیدند، باز دارد. و می‌گویند: این قرآن جز دروغی ساختگی نیست. و کافران درباره حق، هنگامی که به سویشان آمد گفتند: این جز جادویی آشکار نیست!!

و [این در حالی است که] هیچ کتابی به آنان نداده‌ایم که آن را بخوانند [تا به تکیه بر آن قرآن را دروغی ساختگی بدانند]، و پیش از تو هیچ پیامبری نفرستادیم تا [با اعتماد به گفتار او] نبوت تو را انکار کنند،

و کسانی که پیش از اینان بودند [آیات ما و پیامبران را] تکذیب کردند، و اینان به یک دهم قدرت و ثروتی که به آنان داده بودیم، نرسیده‌اند، پس پیامبرانم را تکذیب کردند [در نتیجه هلاکشان کردیم]؛ پس [بنگر] عذاب من چگونه بود؟

بگو: من شما را فقط به یک حقیقت اندرز می‌دهم [و آن] اینکه دو دو و یک یک برای خدا قیام کنید، سپس درباره رفیقتان [محمد که عمری با پاکی، امانت، صدق و درستی در میان شما زندگی کرده است] بیندیشید که هیچ گونه جنونی ندارد، او برای شما از عذاب سختی که پیش روست، جز بیم دهنده‌ای نیست.

بگو: هر گونه پاداشی که از شما خواستم، آن پاداش برای خودتان، پاداش من فقط بر عهده خداست، و او بر همه چیز گواه است.

بگو: همانا پروردگارم که دانای غیب است، حق را [بر قلوب پیامبران‌ش] القا می‌کند.

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِيُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ

۵۰

قُلْ إِنْ ضَلَلْتُ فَإِنَّمَا أَضِلُّ عَلَىٰ نَفْسِي ۖ وَإِنِ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوحِي إِلَيَّ رَبِّي إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ

۵۱

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَرَغُوا فَلَا قُوَّةَ وَاتَّخَذُوا مِنْ مَّكَانٍ قَرِيبٍ

۵۲

وَقَالُوا ءَامَنَّا بِهِ ۚ وَأَنَّىٰ لَهُمُ التَّنَاطُشُ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ

۵۳

وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ ۚ مِنْ قَبْلُ وَيَقْذِفُونَ بِالْغَيْبِ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ

۵۴

وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُّرِيبٍ

۳۵. فاطر

فَاطِرُ: فاطر

مکی

۴۵ آیه

۷ صفحه

۱
۳۷۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَكَةِ رُسُلًا أُولِي أَجْنَحَةٍ مَّتَنَّى وَثَلَثَ وَرُبَعٌ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

۲

مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَّحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا وَمَا يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۳

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَلْقٍ غَيْرِ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ فَآلَىٰ تُؤَفَّكُونَ

بگو: حق آمد و باطل [که آن را به جای خدا می‌پرستید] نه می‌تواند چیزی را به وجود آورد، و نه می‌تواند [چیزی که از بین رفته] برگرداند.

بگو: اگر من گمراه شده باشم، فقط به زیان خود گمراه شده ام، و اگر هدایت شده باشم به سبب آن است که پروردگارم به من وحی می‌کند؛ زیرا او شنوا و نزدیک است.

و اگر ببینی [مشرکان] زمانی که [با ظهور قیامت] ترسان و وحشت زده می‌شوند [امر عجیبی می‌بینی] و [آن اینکه برای آنان] توانایی [گریز از عذاب] نیست، و از جایی نزدیک [که موقف قیامت است] بازداشت می‌شوند.

و [در آن موقعیت بسیار سخت] می‌گویند: به حق ایمان آوردیم. کجا و چگونه می‌توانند از فاصله بسیار دور [که فاصله قیامت تا دنیاست] به آن ایمان دسترسی پیدا کنند! [زیرا آخرت جای تکلیف نیست و دنیایی که جای تکلیف است برای همیشه از دستشان رفته است.]

[اینان] پیش از این [که در دنیا می زیستند] به حق کافر شدند، و ناآگاهانه و دور از معرفت و علم [درباره حق به عنوان اینکه شعر، جادو، افسانه خرافی و دورغ ساختگی است] سخن پراکنی می‌کردند.

و [در نتیجه] میان آنان و همه خواسته‌هایشان [به وسیله مرگ] جدایی انداخته شد، همان گونه که پیش از این با هم کیشانشان رفتار شد؛ زیرا آنان همواره [نسبت به حق] در تردیدی سخت بودند.

همه ستایش‌ها ویژه خداست که آفریننده آسمان‌ها و زمین است [و] فرشتگان را که دارای بالهایی دوگانه و سه گانه و چهارگانه‌اند رسولانی [برای انجام دادن فرمان‌های تکوینی و تشریعی اش] قرار داده است. هرچه بخواهد در آفرینش می‌افزاید؛ یقیناً خدا بر هر کاری تواناست.

چون خدا رحمتی را برای مردم بگشاید، بازدارنده‌ای برای آن نیست، و چون بازدارد، بعد از او فرستنده‌ای برایش وجود ندارد، و او توانای شکست ناپذیر و حکیماست.

ای مردم! نعمت خدا را بر خودتان یاد کنید. آیا جز خدا آفریننده‌ای هست که از آسمان و زمین شما را روزی دهد؟ هیچ معبودی جز او نیست، پس چگونه [از حق] منصرفتان می‌کنند؟

وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ

يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُوا حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ

الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ

أَفَمَن زُيِّنَ لَهُ سُوْءُ عَمَلِهِۦ فَرَءَاهُ حَسَنًا فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسَرَاتٍ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ

وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَاهُ إِلَى بَدَلٍ مَّيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ النُّشُورُ

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَكْرُ أُولَئِكَ هُوَ يَبُورُ

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِۦ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُّعَمَّرٍ وَلَا يُنْقَضُ مِنْ عُمرِهِۦ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ

۵

۶

۷

۸
۳۷۷

۹

۱۰

۱۱

اگر تو را تکذیب می‌کنند [اندوهگین باش] یقیناً پیش از تو هم پیامبرانی تکذیب شده‌اند. و همه امور به خدا بازگردانده می‌شود.

ای مردم! بی‌تردید وعده خدا [درباره قیامت] حق است، پس این زندگی دنیا [ی زودگذر،] شما را نفریبید و شیطان فریبنده، شما را [به کرم] خدا مغرور نکند.

بی‌تردید شیطان، دشمن شماست، پس او را دشمن خود بگیرید. [او] گروهش را فقط [به این سبب به فسق و فجور] دعوت می‌کند که اهل آتش سوزان گردند.

کسانی که کفر ورزیدند، عذاب سختی برای آنان خواهد بود، و کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، برای آنان آمرزش و پاداشی بزرگ است.

پس آیا کسی که کردار زشتش برای او زینت داده شده و [به این سبب] آن را خوب دیده [مانند کسی است که در پرتو ایمان، خوب بد را تشخیص داده است؟] همانا خدا هر که را بخواهد [به کیفر تکبرش در برابر حق] گمراه می‌کند و هر که را بخواهد هدایت می‌نماید. پس مبدا جانت به سبب حسرت‌هایی که بر آنان می‌خوری از بین برود؛ بی‌تردید خدا به آنچه انجام می‌دهند داناست.

خداست که باده‌ها را فرستاد تا ابری را برانگیزند، پس ما آن را به سوی سرزمین مرده راندیم و زمین را پس از مردگی اش به وسیله آن زنده کردیم؛ زنده شدن مردگان هم این گونه است.

کسی که عزت می‌خواهد، پس [باید آن را از خدا بخواهد، زیرا] همه عزت ویژه خداست. حقایق پاک [چون عقاید و اندیشه‌های صحیح] به سوی او بالا می‌رود و عمل شایسته آن را بالا می‌برد. و کسانی که حیل‌های زشت به کار می‌گیرند، برای آنان عذابی سخت خواهد بود، و بی‌تردید حیل آنان نابود می‌شود.

و خدا شما را از خاک [مرده]، سپس از نطفه آفرید، آن گاه شما را زوج‌هایی [نر و ماده] قرار داد. هیچ ماده‌ای باردار نمی‌شود و بارش را نمی‌نهد مگر به علم او، و هیچ کس عمر طولانی نمی‌کند و از عمرش کاسته نمی‌شود مگر اینکه در کتابی [چون لوح محفوظ] ثبت است. بی‌تردید این [کارها] بر خدا آسان است.

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمِن كُلِّ تَاكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حُلِيَّةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاحِرَ لَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

يُولِجُ اللَّيْلُ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارُ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ

إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكْفُرُونَ بِشْرِكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بَعِيزٍ

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَإِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۚ إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ يُخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَمَنْ تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِ ۚ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ

دو دریا مساوی نیستند، این یکی شیرین و از بین برنده تشنگی و نوشیدنش گوارا و آن یکی شور و تلخ است؛ و از هر یک گوشتی تازه می‌خورید و زیتنی که آن را می‌پوشید، استخراج می‌کنید. و کشتی‌ها را در آن می‌بینی که آب را می‌شکافند و می‌روند تا شما [با رسیدن به مقاصد و هدف هایتان] از فضل او بجویید و باشد که سپاس‌گزاری کنید.

شب را در روز فرو می‌برد و روز را در شب فرو می‌برد، و خورشید و ماه را مسخر و رام کرده است که هر کدام تا سرآمدی معین روانند. این است خدا پروردگار شما، فرمانروایی، ویژه اوست و کسانی را که به جای او می‌پرستیدید، مالک پوست هسته خرمایی هم نیستند.

اگر آنها را بخوانید، خواندنتان را نمی‌شنوند و اگر [بر فرض محال] بشنوند، پاسختان را نمی‌دهند، و روز قیامت شرک شما را انکار می‌کنند؛ و هیچ کس مانند [خدای] آگاه تو را [از حقایق] خبردار نمی‌کند.

ای مردم! شما باید نیازمندان به خدا، و فقط خدا بی‌نیاز و ستوده است.

اگر بخواهید شما را از بین می‌برد و آفریده تازه‌ای می‌آورد.

و این کار بر خدا دشوار نیست،

و هیچ سنگین باری بار گناه دیگری را بر نمی‌دارد، و اگر سنگین باری دعوت کند که از بارش بردارند، چیزی از بار گناهش برداشته نمی‌شود، گرچه [دعوت شوند] از نزدیکان و خویشان باشد. تو فقط کسانی را بیم می‌دهی که در نهان از پروردگارشان می‌ترسند و نماز را برپا می‌دارند؛ و هر کس [از آلودگی‌ها] پاک شود به سود خود پاک می‌شود، و بازگشت فقط به سوی خداست.

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ

وَلَا الظُّلُمْتُ وَلَا النُّورُ

وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ

وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَن يَشَاءُ^ط
وَمَا أَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ

إِن أَنْتَ إِلَّا نَذِيرٌ

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِن مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا^ط
فِيهَا نَذِيرٌ

وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ^ط
رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ

ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ^ط ثَمَرَاتٍ^ط
مُّتَخِلِفًا أَلْوَنُهَا^ط وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بَيَضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ^ط
أَلْوَنُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ

وَمِنَ النَّاسِ وَالْدَّوَآبِّ^ط وَالْأَنْعَمِ^ط مُخْتَلِفٌ أَلْوَنُهُ^ط كَذَلِكَ^ط إِنَّمَا^ط
يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ^ط الْعُلَمَاءُ^ط إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ

إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا^ط
رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ

لِيُؤْفِّيَهُمْ أَجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ^ط إِنَّهُ^ط غَفُورٌ شَكُورٌ

نابینا و بینا [کافر و مؤمن،] یکسان نیستند،

و نه تاریکی‌ها و نه روشنایی،

و نه سایه و نه باد گرم سوزان،

و زندگان و مردگان هم یکسان نیستند. بی‌تردید خدا [دعوت حق را] به هر کس بخواهد می‌شنواند؛ و تو نمی‌توانی [دعوت حق را] به کسانی که در قبرهایند بشنوانی.

تو فقط بیم دهنده ای،

یقیناً ما تو را در حالی که مژده دهنده و هشدار دهنده ای، به حق و راستی فرستادیم، و هیچ امتی نبوده مگر آنکه در میان آنان بیم دهنده‌ای گذاشته است.

اگر تو را تکذیب می‌کنند [اندوهگین مباش] همانا کسانی هم که پیش از اینان بودند [پیامبران را] تکذیب می‌کردند، در حالی که پیامبرانشان معجزه‌های آشکار، و نوشته‌ها [یی مشتمل بر پند و موعظه و مناجات] و کتاب روشن [که حاوی احکام و قوانین بود] برای آنان آوردند.

سپس کافران را [به سبب کفرشان به عذابی سخت] گرفتیم؛ پس کیفر من چگونه بود؟!

آیا ندانسته‌ای که خدا از آسمان آبی نازل کرده است، پس به وسیله آن میوه‌هایی که رنگ‌هایش گوناگون است، پدید آورده‌ایم، و در برخی از کوه‌ها راه‌هایی است به رنگ‌های مختلف: سپید و سرخ و سیاه پر رنگ،

و نیز از انسان‌ها و جنبدگان و چهارپایان [مانند میوه‌ها و راه‌های کوهستانی] رنگ‌های گوناگون وجود دارد. از بندگان خدا فقط دانشمندان از او می‌ترسند؛ یقیناً خدا توانای شکست ناپذیر و بسیار آمرزنده است.

قطعاً کسانی [مانند علی بن ابی طالب (علیه السلام)] که همواره کتاب خدا را می‌خوانند و نماز را برپا می‌دارند و از آنچه روزی آنان کرده‌ایم در نهان و آشکار انفاق می‌کنند، تجارتی را امید دارند که هرگز کساد و نابود نمی‌شود.

[این همه را انجام می‌دهند] تا [خدا] پاداششان را کامل عطا کند و از فضلش بر آنان بیفزاید؛ یقیناً او بسیار آمرزنده و عطا کننده پاداش فراوان در برابر عمل اندک است.

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا
بَيْنَ يَدَيْهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ

ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ أَصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا ۖ فَمِنْهُمْ
ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ ۖ وَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ ۖ يُؤْتُونَ
اللَّهُ ذَلِك ۖ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ

جَنَّتْ عَدْنٌ يَدْخُلُونَهَا يُجَلَّلُونَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ
وَلُؤْلُؤًا ۖ وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ ۖ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ
شَكُورٌ

الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمَقَامَةِ مِن فَضْلِهِ ۖ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ
وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ

وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا
وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِّنْ عَذَابِهَا ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَافِرٍ

وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ
الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ۖ أَوْ لَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ
وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ ۖ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ

إِنَّ اللَّهَ عَلِيمُ غَيْبِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الصُّدُورِ

و آنچه از کتاب به تو وحی کرده‌ایم، همان حق است، [و]
تصدیق کننده [کتاب‌هایی که] پیش از آن بوده است؛ یقیناً
خدا به بندگان‌ش آگاه و بیناست.

سپس این کتاب را به کسانی از بندگانمان که برگزیدیم به
میراث دادیم؛ پس برخی از آنان [در ترک عمل به کتاب]
ستمکار بر خویش اند، و برخی از آنان میانه رو، و برخی از
آنان به اذن خدا در کارهای خیر [بر دیگران] پیشی
می‌گیرند، این است آن فضل بزرگ.

[پاداششان] بهشت‌های جاودانه‌ای [است] که در آنها
درآیند، در آنجا با دستبندهایی از طلا و مروارید آرایش
می‌شوند، و لباسشان در آنجا حریر است.

و می‌گویند: همه ستایش‌ها ویژه خداست که اندوه را از ما
برطرف کرد؛ بی‌تردید پروردگارمان بسیارآمرزنده و عطا
کننده پاداش فراوان در برابر عمل اندک است.

همان که از فضلش ما را در این سرای جاودان جای داد، که
در آن هیچ رنجی و هیچ سستی و افسردگی به ما نمی‌رسد.

و برای کافران آتش دوزخ است، نه فرمان مرگشان صادر
می‌شود که بمیرند، و نه عذاب از آنان سبک می‌شود؛ این
گونه هر کفران کننده‌ای را کیفر می‌دهیم.

و آنان در آنجا شیون و فریاد می‌زنند: پروردگارا! ما را
بیرون بیاور تا کار شایسته انجام دهیم غیر آنچه انجام
می‌دادیم. [می‌گویم:] آیا شما را چندان عمر ندادیم که هر
کس می‌خواست در آن مقدار عمر متذکر شود، متذکر
می‌شد؛ و [آیا] بیم دهنده‌ای به سوی شما نیامد؟ پس
بچشید که برای ستمکاران هیچ یآوری نیست.

یقیناً خدا دانای غیب آسمان‌ها و زمین است و بی‌تردید به
نیات و اسرار سینه‌ها آگاه است.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ خَلْقًا فِي الْأَرْضِ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ
كُفْرُهُ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا مَقْتًا^ط
وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا

قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَكُمُ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي
مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ أَمْ
ءَاتَيْنَهُمْ كِتَابًا فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّنْهُ بَلْ إِنَّ يَعِدُ الظَّالِمُونَ
بَعْضُهُمْ بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا

إِنَّ اللَّهَ يُمَسِّكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ
أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لَّيَكُونُنَّ
أَهْدَىٰ مِنْ إِحْدَى الْأُمَمِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَّا زَادَهُمْ إِلَّا
نُفُورًا

أَسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرُ السَّيِّئِ وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ
إِلَّا بِأَهْلِيهِ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ فَلَنْ تَجِدَ
لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا

أَوْ لَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ
شَيْءٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا

او کسی است که شما را در زمین جانشینان [دیگران] قرار داد. پس کسی که کافر شود کفرش به زیان خود اوست، و کافران را کفرشان نزد پروردگارشان جز دشمنی و خشم نمی‌افزاید، و کافران را کفرشان جز خسارت اضافه نمی‌کند.

بگو: از [قدرت و تدبیر] معبوداتان که به جای خدا می‌پرستید، مرا خبر دهید، به من نشان دهید که چه چیزی از زمین را آفریده‌اند یا اینکه شرکتي [با خدا] در آفرینش آسمان‌ها دارند، یا به آنان کتابی داده‌ایم که از آن [بر حقانیت اعتقاد و ادعای خود] دلیل و برهانی دارند؟ [چنین نیست] بلکه ستمکاران یکدیگر را جز از روی فریب وعده نمی‌دهند.

یقیناً خدا آسمان‌ها و زمین را از اینکه از جای خود منحرف شوند [و فرو ریزند] نگه می‌دارد. و اگر منحرف شوند هیچ کس بعد از او نمی‌تواند نگاهشان دارد؛ مسلماً خدا همواره بردبار و بسیار آمرزنده است.

و [مشرکان] با سخت‌ترین سوگندهایشان به خدا سوگند خوردند که اگر بیم دهنده‌ای به سوی آنان آید هدایت یافته‌ترین‌ها خواهند بود، پس چون [پیامبری] بیم دهنده برای آنان آمد، آنان را [دعوت او] جز نفرت و دوری از هدایت نیفزود.

این نفرت به سبب گردن‌کشی و تکبر آنان در زمین و نیرنگ زشتشان بود؛ و نیرنگ زشت جز اهلش را احاطه نمی‌کند. پس آیا جز سنت [جاری شده در] پیشینیان را [که هلاکتشان به سبب تکبرشان بود] انتظار دارند؟ پس هرگز برای سنت خدا تبدیلی نمی‌یابی، و هرگز برای سنت خدا دگرگونی نخواهی یافت.

آیا در زمین گردش نکردند تا بنگرند سرانجام کسانی که پیش از ایشان زندگی می‌کردند و از ایشان نیرومندتر بودند چگونه بود؟ و هیچ چیز در آسمان‌ها و زمین نیست که بتواند خدا را عاجز کند [تا از دسترس قدرت او بیرون رود]؛ زیرا او همواره دانا و تواناست.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا

یس. ۳۶

یُسّ: یس

مکی

۸۳ آیه

۶ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

یس

وَالْقُرْءَانَ الْحَكِيمِ

إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ

عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ

لِشَذِرَ قَوْمًا مَّا أُنذِرَ ءَابَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ

لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَىٰ أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

إِنَّا جَعَلْنَا فِيْٓ أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُونَ

وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ

وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبَ ۖ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَءَاتَاهُمْ ۖ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ

اگر خدا مردم را به کیفر گناهانشان مجازات می‌کرد، هیچ جنبنده‌ای را بر پشت زمین وا نمی گذاشت؛ ولی آنان را تا سرآمدی معین مهلت می‌دهد، پس هنگامی که اجلشان فرا رسد [آنان را در قیامت مجازات خواهد کرد]؛ بی‌تردید خدا [به احوال] بندگانش بیناست.

یس

سوگند به قرآن کریم،

که بی‌تردید تو از فرستادگانی،

بر راهی راست [قرار داری.]

[قرآن] نازل شده توانای شکست ناپذیر و مهربان است.

تا مردمی را بیم دهی که پدرانشان را بیم نداده‌اند و به این علت [از حقایق] بی‌خبرند.

یقیناً فرمان عذاب بر بیشترشان محقق و ثابت شده است، به این سبب ایمان نمی‌آورند.

مسلمأ ما غل‌هایی بر گردنشان نهاده‌ایم که تا چانه‌هایشان قرار دارد به طوری که سرهایشان بالا مانده است،

و از پیش رویشان حایلی و از پشت سرشان [نیز] حایلی قرار داده‌ایم، و به صورت فراگیر دیدگانشان را فرو پوشانده‌ایم، به این خاطر حقایق را نمی‌بینند،

و برای آنان یکسان است چه بیمشان دهی یا بیمشان ندهی، ایمان نمی‌آورند،

بیم دادنت فقط برای کسی ثمربخش است که از قرآن پیروی کند و در نهان از خدای رحمان بترسد، پس او را به آموزش و پاداشی نیکو و بارزش مژده ده.

بی‌تردید ما مردگان را زنده می‌کنیم و آنچه را پیش فرستاده‌اند و [خوبی‌ها و بدی‌های] بر جا مانده از ایشان را ثبت می‌کنیم و همه چیز را در کتابی روشن [که اصل همه کتاب هاست و آن لوح محفوظ است] برشمرده‌ایم.

وَأَصْرِبُ لَهُم مَّثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ

۱۴

إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُم مُّرْسَلُونَ

۱۵

قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ

۱۶

قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُم لَمُرْسَلُونَ

۱۷

وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ

۱۸

قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِن لَّمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ

۱۹

قَالُوا طَيَّرْكُمْ مَعَكُمْ أَيْنَ ذُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ

۲۰

وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَاقَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ

۲۱

اتَّبِعُوا مَن لَّا يَسْأَلْكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُّهْتَدُونَ

۲۲

وَمَا لِيَ لَّا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

۲۳

ءَأَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ ءَالِهَةً إِن يُرَدَّنِ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَّا تُغْنِ عَنِّي شَفَعَتُهُمْ شَيْئًا وَلَا يُنْقِذُونِ

۲۴

إِنِّي إِذَا لَفِيَ ضَلَالٍ مُّبِينٍ

۲۵

إِنِّي ءَامَنْتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ

۲۶

قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَلِيَّتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ

۲۷

بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ

و برای آنان [که با تو برخورد خصمانه دارند] اهل آن شهر را مثل بزن، هنگامی که پیامبران به آنجا آمدند،

زمانی که دو پیامبر را به سوی آنان فرستادیم، پس آن دو را انکار کردند و با پیامبر سومی آنان را تقویت کردیم، پس [همگی] گفتند: ما را به سوی شما فرستاده‌اند.

[اهل شهر] گفتند: شما جز بشرهایی مانند ما نیستید و [خدای] رحمان هیچ چیزی نازل نکرده است، شما فقط دروغ می‌گویید.

گفتند: پروردگارمان می‌داند که یقیناً ما به سوی شما فرستاده شده‌ایم،

و بر عهده ما جز رساندن آشکار [پیام وحی] نیست.

گفتند: همانا ما شما را به شومی و فال بد گرفته‌ایم، اگر [از دعوت خود] باز نایستید، قطعاً شما را سنگسار می‌کنیم، و از سوی ما شکنجه دردناکی به شما خواهد رسید.

گفتند: شومی شما از خود شماست [و این شومی نتیجه کفر و طغیان و گناه است، شگفتا!] آیا اگر به شما تذکر دهند [آن تذکر سعادت بخش را به شومی و فال بد می‌گیرید؟ نه، شومی از ما نیست] بلکه شما مردمی تجاوزکارید.

و از دورترین نقطه شهر مردی شتابان آمد، گفت: ای قوم من! از این فرستادگان [خدا] پیروی کنید،

از کسانی پیروی کنید که پاداشی از شما نمی‌خواهند و آنان راه یافته‌اند،

و مرا چیست که [از روی یقین] کسی را نپرستم که مرا آفریده و به سوی او بازگردانده می‌شوید؟

آیا به جای او معبودانی را برگزینم که اگر [خدای] رحمان برای من آسیب وگزندى بخواهد نه شفاعتشان چیزی را از من دفع می‌کند و نه می‌توانند نجاتم دهند؟!

اگر چنین کنم، بی‌تردید در گمراهی آشکار خواهم بود.

[ای رسولان!] بی‌تردید به پروردگار شما ایمان آورده ام؛ بنابراین از من بشنوید.

[سرانجام به دست آن مشرکان شهید شد، و به او] گفته شد: به بهشت درآی. گفت: ای کاش قوم من معرفت و آگاهی داشتند،

به اینکه پروردگارم مرا آمرزید و از کرامت یافتگان قرارم داد.

وَمَا أَنزَلْنَا عَلَىٰ قَوْمِهِ مِن بَعْدِهِ مِن جُنْدٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ

إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَمِدُونَ

يَحْسِرَةٌ عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ

أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ

وَإِنْ كُلُّ لَمَّا جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ

وَعَايَةُ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَوْتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ

وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ

لِيَأْكُلُوا مِن ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ

سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُثْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ

وَعَايَةُ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ

وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ

لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ

و بعد از شهادت او هیچ سپاهی از آسمان بر [هلاکت] قومش نازل نکردیم، و بر آن نبوده‌ایم که نازل کنیم.

[کیفرشان] جز یک فریاد مرگبار نبود که ناگهان [پس از آن فریاد] همه بی حرکت و خاموش شدند!

ای دریغ و افسوس بر این بندگان که هیچ پیامبری برای هدایتشان نمی‌آمد مگر اینکه او را مسخره می‌کردند!

آیا [مشرکان مکه] ندانسته‌اند چه بسیار از اقوام پیش از آنان را [به سبب کفر و طغیانشان] هلاک کردیم که آنان هرگز نزد اینان برنمی‌گردند، [و در دنیا زندگی دوباره نمی‌یابند،]

و همه آنان [بدون استثنا گردآوری خواهند شد و] در قیامت نزد ما احضار می‌شوند.

و این زمین مرده برای آنان نشانه‌ای [آشکار بر اینکه ما مردگان را در قیامت زنده می‌کنیم] می‌باشد که آن را زنده کردیم و از آن دانه بیرون می‌آوریم که از آن می‌خورند،

و در آن بوستان‌هایی از درختان خرما و انگور قرار دادیم، و در آن از چشمه‌های گوناگون روان ساختیم،

تا از میوه آن و آنچه دست‌هایشان به عمل می‌آورد [مانند شیره، کشمش، شربت و...] بخورند، آیا سپاس‌گزاری نمی‌کنند؟

منزه [از هر عیب و نقصی] است آنکه همه زوج‌ها را آفرید از آنچه زمین می‌رویاند و از وجود خودشان و از آنچه نمی‌دانند،

و نشانه‌ای [از نشانه‌های قدرت و حکمت ما] برای آنها شب است که [پوشش] روز را از آن برمی‌کنیم، پس ناگاه آنان به تاریکی درآیند،

و خورشید [نیز برای آنان نشانه‌ای از قدرت ماست] که همواره به سوی قرارگاهش حرکت می‌کند. این اندازه‌گیری توانای شکست‌ناپذیر و داناست،

و برای ماه منزل‌هایی قرار دادیم تا اینکه به صورت شاخه کهنه هلالی شکل و زرد رنگ خرما برگردد [و باز به تدریج بدر کامل شود،]

نه برای خورشید این توان هست که به ماه برسد، و نه شب از روز پیشی می‌گیرد، و هر کدام در مداری شناورند.

وَعَايَةُ لَهُمْ أَنَا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلِّ الْمَشْحُونِ

وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ

وَإِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَ

إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ ءَايَةٍ مِنْ ءَايَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْطَعِمُ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ أَطْعَمَهُۥٓ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ

فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ

قَالُوا يَوَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَآ هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ

إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ

فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

و برای آنان نشانه‌ای دیگر [از قدرت و رحمت ما] این [است] که فرزندانشان را در کشتی‌هایی پر [از اجناس و وسایل] حمل کردیم،

و برای آنان چیزهایی مانند کشتی [چون اسب، قاطر و دیگر وسایل نقلیه] آفریدیم که بر آن سوار می‌شوند،

و اگر بخواهیم آنان را غرق می‌کنیم در این صورت هیچ فریادرسی برای آنان نخواهد بود، و نجات هم نیابند،

مگر [اینکه] رحمتی از سوی ما [نجاتشان دهد] و تا مدتی [از زندگی دنیا] بهره مندشان کنیم،

و هنگامی که به آنان گویند: از آنچه [عذاب‌های دنیا و آخرت] پیش رو و پشت سر شماست بپرهیزید تا مورد رحمت قرار گیرید [به این هشدار قطعی و یقینی توجه نمی‌کنند،]

و هیچ آیه‌ای از آیات پروردگارشان برای آنان نمی‌آید مگر اینکه از آن روی می‌گردانند.

و هنگامی که به آنان گویند: از آنچه خدا روزی شما کرده، انفاق کنید، کافران به مؤمنان گویند: آیا کسانی را اطعام کنیم که اگر خدا می‌خواست آنان را اطعام می‌کرد؟ [پس گرسنگی را خدا بر آنان خواسته است] ولی شما [ای کفرپیشگان!] جز در گمراهی آشکاری نیستند.

و می‌گویند: اگر راست‌گویید، این وعده [قیامت و عذاب] کی خواهد بود؟

اینان جز یک فریاد مرگبار [آسمانی] را انتظار نمی‌کشند که آنان را در حالی که سرگرم مجادله و ستیز [در امور دنیایی] اند فراگیرد.

[فریادی که وقتی بر سر آنان زده شود] نه می‌توانند وصیتی کنند و نه [اگر بیرون خانه باشند] می‌توانند به خانواده خود برگردند،

و در صور دمیده شود، ناگاه همه آنان از قبرها به سوی پروردگارشان می‌شتابند.

می‌گویند: ای وای بر ما، چه کسی ما را از خواب گاهمان برانگیخت؟ این واقعیتی است که [خدای] رحمان وعده داده بود و پیامبران راست گفته بودند!!

[آن صحنه عظیم] جز یک فریاد نیست، پس به ناگاه همه آنان [گردآوری شده و] نزد ما احضار می‌شوند.

در این روز به هیچ کس ذره‌ای ستم نمی‌شود، و جز آنچه را انجام می‌دادید پاداش داده نمی‌شوید.

إِنَّ أَصْحَبَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَكِهِونَ

۵۶

هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلِّ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَكِونَ

۵۷

لَهُمْ فِيهَا فَكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدْعُونَ

۵۸

سَلَّمَ قَوْلًا مِّن رَّبِّ رَحِيمٍ

۵۹

وَأَمْتَرُوا الْيَوْمَ أَيَّهَا الْمُجْرِمُونَ

۶۰

حزب ۱۷۸

أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَبْنَىٰ ءَادَمَ أَن لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطٰنَ ۖ إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

۶۱

وَأَنِ اعْبُدُونِى هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ

۶۲

وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ

۶۳

هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ

۶۴

أَصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ

۶۵

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُم بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

۶۶

وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰ أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّىٰ يُبْصِرُونَ

۶۷

وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ

۶۸

۳۸۵ر

وَمَن نُّعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ

۶۹

وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُٗٓ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْءَانٌ مُّبِينٌ

۷۰

لِيُنذِرَ مَن كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ

همانا بهشتیان در چنین روزی در سرگرمی وصف ناپذیری شیرین کام و خوش اند.

آنان و همسرانشان در زیر سایه‌هایی [آرام بخش] بر تخت‌هایی [آراسته چون حجله عروس] تکیه می‌زنند.

برای آنان در آنجا میوه‌ها [ی عالی و مطبوع] و آنچه دلشان بخواهد فراهم است.

با سلام [ی پرارزش و سلامت بخش] که گفتاری از پروردگاری مهربان است.

و [ندا آید:] ای گناهکاران! امروز [از صف نیکان] جدا شوید.

ای فرزندان آدم! آیا به شما سفارش نکردم که شیطان را مپرسید که او بی‌تردید دشمن آشکاری برای شماست؟

و اینکه مرا بپرسید که این راهی است مستقیم،

و همانا شیطان گروه بسیاری از شما را گمراه کرد، آیا تعقل نمی‌کردید [که پیروانش به چه سرنوشت شومی دچار شدند؟]

این است دوزخی که به شما وعده می‌دادند.

امروز به کیفر کفری که همواره می‌ورزیدید، در آن درآیید.

امروز بر دهان‌هایشان مُهر خاموشی نهیم و دست‌هایشان با ما سخن می‌گویند و پاهایشان به اعمالی که همواره مرتکب می‌شدند، گواهی می‌دهند!

و اگر بخواهیم [در همین دنیا] دیدگان‌شان را محو می‌کنیم، پس به [سوی همان] راه [گمراهی] بر یکدیگر پیشی می‌گیرند؛ نهایتاً چگونه و کجا می‌توانند [صراط مستقیم را] ببینند؟

و [نیز] اگر بخواهیم آنان را در جای خودشان مسخ می‌کنیم، [و به صورت جمادی خشک درمی‌آوریم] که نه بتوانند بروند و نه بازگردند،

و به هر کس عمر طولانی دهیم، او را در عرصه آفرینش [به سوی حالت ضعف، سستی، نقصان و فراموشی] واژگونش می‌کنیم؛ پس آیا تعقل نمی‌کنند؟

و به پیامبر، شعر نیاموختیم و [شعرگویی] شایسته او نیست. کتاب [او] جز مایه یادآوری و قرآنی روشنگر [حقایق] نیست،

تا کسانی را که [به عقل و هوش و استعداد] زنده‌اند هشدار دهد، و فرمان عذاب بر کافران محقق و ثابت شود.

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَمًا فَهُمْ لَهَا مَلَائِكُونَ

۷۲

وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ

۷۳

وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبٌ أَفَلَا يَشْكُرُونَ

۷۴

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ ءَالِهَةً لَّعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ

۷۵

لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُّحْضَرُونَ

۷۶

فَلَا يَحْزَنكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ

۷۷

أَوْ لَمْ يَرَ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ

۷۸

وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ ۖ قَالَ مَنْ يُحْيِ الْعِظَمَ وَهِيَ رَمِيمٌ

۷۹

قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ

۸۰

الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِّنْهُ تُوقَدُونَ

۸۱

أَوْ لَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ

۸۲

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَن يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

۸۳

فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

آیا ندیده‌اند که ما از آنچه به قدرت خود انجام داده‌ایم برای آنان چهارپایانی آفریده‌ایم که آنان مالکشان هستند.

و چهارپایان را برای آنان رام کردیم که برخی از آنها مرکب سواری آنان هستند و از [گوشت] برخی از آنها می‌خورند،

و برای آنان در آن چهارپایان سودهایی [چون پشم، کُرک و پوست] و نوشیدنی‌هایی [چون شیر و فرآورده‌های آن] هست؛ آیا سپاس‌گزاری نمی‌کنند؟

و به جای خدا معبودانی انتخاب کرده‌اند به امید اینکه [به وسیله آنها] یاری شوند،

در حالی که [معبودان،] قدرت یاری دادن به آنان را ندارند و آنان [که سبک مغزان روی برتافته از حق اند] برای آن معبودان [از سوی شیطان] سپاهی احضار شده‌اند [تا عمر و مالشان را فدای این معبودان باطل کنند].

پس گفتارشان تو را اندوهگین نکند، بی‌تردید ما آنچه را پنهان می‌دارند و آنچه را آشکار می‌کنند، می‌دانیم.

آیا انسان ندانسته که ما او را از نطفه‌ای [پست و ناچیز] آفریده‌ایم و اینک ستیزه‌گری آشکار است؟

در حالی که آفرینش نخستین خود را از یاد برده برای ما مثلی زد [و] گفت: چه کسی این استخوان‌ها را در حالی که پوسیده‌اند، زنده می‌کند؟

بگو: همان کسی که نخستین بار آن را پدید آورد. زنده‌اش می‌کند، و او به هر چیزی داناست

همان کسی که برای شما از درخت سبز، «آتش زنه» آفرید، که اکنون شما از آن آتش می‌افروزید.

آیا کسی که آسمان‌ها و زمین را آفریده است، قدرت ندارد که [پس از مرگشان] همانند آنان را بیافریند؟ چرا قدرت دارد؛ زیرا اوست که آفریننده بسیار داناست.

شان او این است که چون پدید آمدن چیزی را اراده کند، فقط به آن می‌گوید: باش، پس بی‌درنگ موجود می‌شود.

بنابراین [از هر عیب و نقصی] منزّه است خدایی که مالکیت و فرمانروایی همه چیز به دست اوست، و به سوی او بازگردانده می‌شوید.

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	۳۸۶ ر
۳۸۶ ر	وَالصّٰفَّٰتِ صَفًّا	منزل ۶
۲	فَالزَّٰجِرَاتِ زَجْرًا	
۳	فَالَّتِلَايَاتِ ذِكْرًا	
۴	إِنَّ إِلَٰهَكُمْ لَوَاحِدٌ	
۵	رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا رَبُّ الْمَشْرِقِ	
۶	إِنَّا زَيْنًا السَّمَاءِ الدُّنْيَا بِزَيْنَةِ الْكَوَاكِبِ	
۷	وَحِفْظًا مِّنْ كُلِّ شَيْطٰنٍ مَّارِدٍ	
۸	لَّا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَىٰ وَيُقَذَّفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ	
۹	دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ	
۱۰	إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ	
۱۱	فَاسْتَفْتَيْهِمْ أَهْمُ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ مِّنْ خَلْقِنَا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِّن طِينٍ لَا زَبٍ	
۱۲	بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ	
۱۳	وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ	
۱۴	وَإِذَا رَأَوْاٰ ءَايَةً يَسْتَسْخِرُونَ	
۱۵	وَقَالُوا إِن هٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ	
۱۶	أَعِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَعِنَّا لَمَبْعُوثُونَ	
۱۷	أَوْ ءَابَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ	
۱۸	قُلْ نَعَمْ وَأَنْتُمْ دَاخِرُونَ	
۱۹	فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ	
۲۰	وَقَالُوا يَوَيْلَنَا هٰذَا يَوْمُ الدِّينِ	
۲۱	هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِء تُكَذِّبُونَ	
۲۲	أَحْشَرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ	۲۲ حزب ۱۷۹ ۳۸۷ ر
۲۳	مِنْ دُونِ اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ	
۲۴	وَقِفُوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ	

سوگند به صف بستگان [مانند فرشتگان، نمازگزاران و جهادگران] که صفی [منظم و استوار] بسته‌اند،

و به بازدارندگان که [انسان را از گناهان] به شدت باز می‌دارند،

و به تلاوت کنندگان وحی،

که بی‌تردید معبود شما یگانه است،

پروردگار آسمان‌ها وزمین وآنچه میان آنهاست، و پروردگار مشرق‌ها،

همانا ما آسمان دنیا را به زیور ستارگان آراستیم،

و آن را از هر شیطان سرکشی حفظ کردیم،

آنان نمی‌توانند به سخنان فرشتگان بسیار مکرم و شریف گوش فرا دهند، و [هرگاه به گوش دادن برخیزند] از هر سو [شهاب] به سویشان پرتاب می‌شود،

تا با خفت و خواری رانده شوند، و برای آنان عذابی همیشگی است،

مگر آنکه شیطانی خبری را [دزدانه و] با سرعت برباید [و فرار کند] که در این صورت گلوله‌ای آتشین و شکافنده او را دنبال می‌کند.

پس از منکران معاد بپرس: آیا آفرینش آنان سخت تر و دشوارتر است یا آنچه [مانند فرشتگان، آسمان‌ها، زمین، کوه‌ها و...] آفریده ایم؟ [به یقین آفرینش آنان کاری ناچیز است چون] ما آنان را از گلی چسبنده آفریده‌ایم،

بلکه [تو از انکارشان] تعجب می‌کنی و آنان مسخره می‌کنند،

و هنگامی که به آنان تذکر، می‌دهند متذکر نمی‌شوند؛

و چون معجزه‌ای را می‌بینند به شدت مسخره می‌کنند [و دیگران را هم به مسخره وامی‌دارند،]

و می‌گویند: این جز جادویی آشکار نیست.

[می‌گویند:] آیا زمانی که ما مُردیم و خاک و استخوان شدیم، حتماً برانگیخته می‌شویم؟

و آیا پدران پیشین ما [هم برانگیخته می‌شوند؟]

بگو: آری، [برانگیخته می‌شوید] در حالی که خوار و ناچیز هستید.

جز این نیست که آن یک فریاد عظیم است که [وقتی واقع شود] ناگاه [همه زنده می‌شوند و حیرت زده منظره قیامت را] می‌نگرند،

و می‌گویند: ای وای بر ما! این روز جزاست!

[آری] این همان روز جدایی [میان حق و باطل] است که همواره آن را انکار می‌کردید.

[آن گاه ندا رسد:] ستمکاران و هم ردیفان آنان و معبودهایی را که همواره به جای خدا می‌پرستیدند، گرد آورید.

پس همه را به سوی راه دوزخ راهنمایی کنید.

آنان را نگه دارید که حتماً مورد بازپرسی قرار می‌گیرند.

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ

۲۶

بَلْ هُمْ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ

۲۷

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ

۲۸

قَالُوا إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ

۲۹

قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ

۳۰

وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍۭ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طٰغِينَ

۳۱

فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا إِنَّا لَذَٰيِقُونَ

۳۲

فَأَعْوَيْنٰكُمْ إِنَّا كُنَّا غٰوِينَ

۳۳

فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ

۳۴

إِنَّا كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ

۳۵

إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ

۳۶

وَيَقُولُونَ أَنِنَا لَتَارِكُوٓا۟ ءَالِهَتِنَا لِشَاعِرٍۭ مَّجْنُونٍ

۳۷

بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَقَ الْمُرْسَلِينَ

۳۸

إِنَّكُمْ لَذَٰيِقُوا۟ الْعَذَابِ الْاَلِيمِ

۳۹

وَمَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

۴۰

اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِينَ

۴۱

اُولٰٓئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ

۴۲

فَوَاكِهَ وَهُم مُّكْرَمُونَ

۴۳

فِي جَنَّٰتِ التَّعِيمِ

۴۴

عَلٰٓى سُرُرٍ مُّتَقٰبِلِينَ

۴۵

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ

۴۶

بَيَضَآءَ لَذَّةٍ لِّلشَّرِبِینَ

۴۷

لَا فِیْهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ

۴۸

وَعِنْدَهُمْ قَصِرَتُ الْطَّرَفِ عِیْنٌ

۴۹

كَأَنَّهُنَّ بَيَضٌ مَّكْنُونٌ

۵۰

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ

۵۱

قَالَ قَآیِلٌ مِّنْهُمْ اِنِّیْ كَانَ لِیْ قَرِیْنٌ

[به آنان گویند: شما را چه شده که یکدیگر را [برای رهایی از عذاب] یاری نمی‌دهید؟

[نه اینکه نمی‌توانند یکدیگر را یاری دهند] بلکه آنان امروز فروتنانه تسلیم [قدرت حق] هستند،

به یکدیگر رو کرده از هم می‌پرسند: [این چه وضعی است؟]

[پس پیروان گمراه به پیشوایان گمراه کننده] می‌گویند: همانا شما از راه خیرخواهی به سوی ما می‌آمدید، [ولی کارتان جز فریب و نیرنگ نبود!]

می‌گویند: [ما را تقصیری نیست] بلکه خود شما اهل ایمان نبودید،

و ما را بر شما هیچ تسلطی نبود، بلکه شما مردمی طغیان گر و سرکش بودید.

اکنون فرمان عذاب پروردگارمان بر ما محقق و ثابت شد که همه ما چشندگان عذاب خواهیم بود.

[سبک مغزی و تعصّب شما زمینه گمراهی شما شد] پس ما شما را گمراه کردیم؛ زیرا خودمان گمراه بودیم،

پس بی‌تردید همه ۲آنان در آن روز در عذاب شریک اند،

ما با مجرمان این گونه رفتار می‌کنیم؛

زیرا آنان چنین بودند که هر زمان به آنان می‌گفتند: معبودی جز خدا نیست، تکبر می‌کردند،

و [همواره] می‌گفتند: آیا باید به خاطر شاعری دیوانه معبودان خود را رها کنیم؟!

[چنین نیست که می‌پندارید] بلکه او حق را آورده و پیامبران را تصدیق کرده است.

بی‌تردید شما [کوردلان] عذاب دردناک را خواهید چشید،

و جز آنچه که همواره انجام می‌دادید، پاداش داده نمی‌شوید،

جز بندگان خالص شده خدا [که از هر کیفری در امانند،]

برای آنان رزق و روزی معین و ویژه‌ای است،

میوه‌هایی [گوناگون] در حالی که مورد اکرام خواهند بود،

در بهشت‌های پر نعمت،

در حالی که بر تخت‌هایی روبه روی یکدیگر [تکیه زده‌اند،]

جامی از نوشیدنی زلال و پاک گرداگردشان می‌گردانند،

[نوشیدنی] سپید [و درخشنده] و لذت بخش برای نوشندگان،

نه در آن مایه فساد [جسم و عقل] است، و نه از آن مست و بیهوش می‌شوند،

و در کنارشان زنانی هستند که فقط به شوهرانشان عشق می‌ورزند.

گویا آنان [از سپیدی] تخم شترمرغی هستند که [زیر پر و بال] پوشیده شده‌اند [و هرگز دست کسی به آنان نرسیده است.]

پس برخی از آنان به برخی دیگر رو کرده از [حال] یکدیگر می‌پرسند.

گوینده‌ای از آنان می‌گوید: همانا من [در دنیا] هم نشینی داشتم.

يَقُولُ أَيْنَكَ مِنَ الْمُصَدِّقِينَ

۵۳

أَعِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَيْنَا لَمَدِينُونَ

۵۴

قَالَ هَلْ أَنْتُمْ مُّطَّلِعُونَ

۵۵

فَاطْلَعْ فَرَّءَاهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ

۵۶

قَالَ تَأَلَّاهُ إِنْ كِدْتَ لَتُرْدِينَ

۵۷

وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ

۵۸

أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ

۵۹

إِلَّا مَوْتَتَنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ

۶۰

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

۶۱

لِمِثْلِ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَمِلُونَ

۶۲

أَذَلَّكَ خَيْرٌ تُزَلَّ أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ

۶۳

إِنَّا جَعَلْنَهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ

۶۴

إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ

۶۵

طَلَعَهَا كَأَنَّهُ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ

۶۶

فَإِنَّهُمْ لَا يَكُونُ مِنْهَا فَمَا لِيُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ

۶۷

ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ

۶۸

ثُمَّ إِنَّ مَرَجِعَهُمْ لِإِلَى الْجَحِيمِ

۶۹

إِنَّهُمْ أَلْفَوْا عِبَاءَهُمْ صَالِينَ

۷۰

فَهُمْ عَلَىٰ عَآثِرِهِمْ يُهْرَعُونَ

۷۱

وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ

۷۲

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُّنْذِرِينَ

۷۳

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِينَ

۷۴

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ

۷۵

۳۸۸ر

وَلَقَدْ نَادَيْنَا نُوْحًا فَلْنِعِمَّ الْمُجِيبُونَ

۷۶

وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ

[که همواره از روی تعجب به من] می‌گفت: آیا تو از باور دارندگان [رستاخیز و زنده شدن مردگان] هستی؟

آیا زمانی که ما مردیم و خاک استخوان شدیم، حتماً [زنده می‌شویم و] پاداشمان می‌دهند؟

[سپس به دوستان بهشتی خود] می‌گوید: آیا شما با من به دوزخ سر می‌کشید [تا از هم نشینم خبری بگیرید که در کجا و در چه حالی است؟]

پس خود او به دوزخ سر می‌کشد و هم نشینش را وسط دوزخ می‌بیند.

[به او] می‌گوید: به خدا سوگند نزدیک بود، مرا به هلاکت بیندازی.

و اگر توفیق و رحمت پروردگارم نبود، حتماً از احضارشدگان [در دوزخ] بودم.

[آن گاه به دوستان بهشتی خود می‌گوید:] آیا ما [برای همیشه در بهشتیم و] هرگز نمی میریم؟

[و] جز همان مرگ نخستین [که در دنیا سراغمان آمد مرگی دیگر به سراغمان نخواهد آمد] و ما هرگز عذاب نخواهیم شد؟ [شگفتا! چه لطف خاصی از سوی خدا به ما شده است!]

بی‌تردید این همان کامیابی بزرگ است.

پس باید برای چنین پاداشی عمل کنندگان عمل کنند.

آیا این [بهشت جاودان پر نعمت] برای پذیرایی بهتر است یا درخت زقوم؟

ما آن را برای ستمکاران مایه شکنجه و عذاب قرار داده‌ایم.

آن درختی است که در قعر دوزخ می‌روید،

شکوفه‌هایش مانند سرهای شیاطین [بسیار بدنما و زشت] است.

پس این منکران لجوج حتماً از آن می‌خورند و شکم‌ها را از آن پر می‌کنند.

آن گاه به ناچار روی آن [به عنوان نوشیدنی] مخلوطی از آب بسیار داغ و متعفن برای آنان خواهد بود!

سپس بازگشتشان حتماً به سوی دوزخ است.

[سزاوار بودنشان در قیامت به این همه عذاب به سبب این است که] آنان پدرانشان را گمراه یافتند،

و [با اینکه می‌دانستند گمراهند بدون اندیشه و تأمل] عجولانه از پی آنان می رفتند!

و به راستی پیش از اینان بیشتر پیشینیان گمراه شدند،

و بی‌تردید ما در میان آنان بیم دهندگانی فرستادیم.

پس با تأمل بنگر سرانجام بیم داده شدگان چگونه بود؟

[همه هلاک شدند] جز بندگان خالص شده خدا،

و نوح ما را ندا کرد [و ما ندایش را اجابت کردیم] پس ما به راستی نیکو اجابت کننده‌ای هستیم،

و او و خاندانش را از آن اندوه بزرگ نجات دادیم.

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ

سَلَّمَ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَلَمِينَ

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ

ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخِرِينَ

وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لِإِبْرَاهِيمَ

۸۳
حزب
۱۸۵

إِذْ جَاءَ رَبُّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ

أَفِئْكَاءَ آلِهَةٍ دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ

فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ

فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي التُّجُومِ

فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ

فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ

فَرَاغَ إِلَىٰ آلِهَتِهِمْ فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ

مَا لَكُمْ لَا تَنْطِفُونَ

فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِينِ

فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزِفُونَ

قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ

قَالُوا أَبْنُؤُا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْقَوْهُ فِي الْجَحِيمِ

فَارَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ

وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَيَهْدِينِ

رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ

فَبَشِّرْنَاهُ بِعُلْمٍ حَلِيمٍ

۱۰۱

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعَىٰ قَالَ يَبْنَئِي إِنِّي أَرَىٰ فِي الْمَنَامِ أَنِّي

أَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا تَرَىٰ قَالَ يَتَأَبَّتِ أَفْعَلُ مَا تُؤْمَرُ^ط

سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ

و تنها ذریه او را [در زمین] باقی گذاشتیم،

و در میان آیندگان برای او نام نیک به جا گذاشتیم؛

سلام بر نوح در میان جهانیان.

به راستی ما نیکوکاران را این گونه پاداش می‌دهیم.

بی‌تردید او از بندگان مؤمن ما بود.

سپس دیگران را غرق کردیم؛

و به راستی ابراهیم از پیروان نوح بود،

هنگامی که با دلی پاک به سوی پروردگارش آمد.

[یاد کن] هنگامی را که به پدر و قومش گفت: چیست آنچه می‌پرستید؟

آیا به جای خدا معبودان دروغین را می‌خواهید.

پس گماتنان به پروردگار جهانیان چیست؟ [که غیر او را می‌پرستید،]

[چون از او دعوت کردند که شبانه به مراسم عیدشان برود] نگاهی به ستارگان انداخت،

و گفت: به راستی من بیمارم.

پس پشت کنان از او روی گردانند.

او هم مخفیانه به سوی بت‌هایشان رفت و [از روی ریشخند] گفت: آیا غذا نمی‌خورید؟

شما را چه شده که سخن نمی‌گویید؟

پس [به آنها روی آورد و] با دست راست ضربه‌ای کاری بر آنها کوبید [و خردشان کرد.]

مردم با شتاب به سوی او آمدند.

[به آنان] گفت: آیا آنچه را [با دست خود] می تراشید، می‌پرستید؟!

در حالی که خدا شما را و آنچه را می‌سازید، آفریده است.

گفتند: برای او بنایی بسازید [که گنجایش آتش فراوانی داشته باشد] پس او را در آتش شعلهور بیندازید.

پس خواستند به او نیرنگی زنند، ولی ما آنان را پست و شکست خورده کردیم.

و [وقتی از این مهلکه جان سالم به در برد] گفت: به راستی من به سوی پروردگارم می‌روم، و [او] به زودی مرا راهنمایی خواهد کرد.

پروردگار! مرا فرزندی که از صالحان باشد عطا کن.

پس ما او را به پسری بردبار مژده دادیم.

هنگامی که با او به [مقام] سعی رسید، گفت: پسرکم! همانا من در خواب می‌بینم که تو را ذبح می‌کنم، پس با تأمل بنگر رأی تو چیست؟ گفت: پدرم آنچه به آن مأمور شده‌ای انجام ده اگر خدا بخواهد مرا از شکیبیان خواهی یافت.

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ

۱۰۴ وَنَدَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ

۱۰۵ قَدْ صَدَّقْتَ الرُّعْيَا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

۱۰۶ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ

۱۰۷ وَفَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ

۱۰۸ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ

۱۰۹ سَلَّمَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ

۱۱۰ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

۱۱۱ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ

۱۱۲ وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَقَ نَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ

۱۱۳ وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ وَمِن ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ ۚ مُبِينٌ

۱۱۴ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ۚ ۳۸۹

۱۱۵ وَجَعَلْنَاهُمَا قَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ

۱۱۶ وَنَصَرْنَاهُمْ فَاكُونُوا هُمُ الْغَالِبِينَ

۱۱۷ وَعَاتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ

۱۱۸ وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

۱۱۹ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ

۱۲۰ سَلَّمَ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ

۱۲۱ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

۱۲۲ إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ

۱۲۳ وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ

۱۲۴ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ ۖ أَلَا تَتَّقُونَ

۱۲۵ أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَلْقِينَ

۱۲۶ اللَّهُ رَبَّكُمْ وَرَبَّ ءَابَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ

پس هنگامی که آن دو تسلیم [خواستۀ خدا] شدند و ابراهیم، جبین او را به زمین نهاد [تا ذبحش کند]

و او را ندا دادیم که‌ای ابراهیم!

خوابت را تحقق دادی [و فرمان پروردگارت را اجرا کردی]، به راستی ما نیکوکاران را این گونه پاداش می‌دهیم [که نیت پاک و خالصشان را به جای عمل می‌پذیریم].

به یقین این همان آزمایش روشن بود.

و ما اسماعیل را در برابر قربانی بزرگی [از ذبح شدن] رها‌نیدیم،

و در میان آیندگان برای او [نام نیک] به جا گذاشتیم.

سلام بر ابراهیم.

[ما] نیکوکاران را این گونه پاداش می‌دهیم.

بی‌تردید او از بندگان مؤمن ما بود،

و ما او را به اسحاق که پیامبری از شایستگان بود مژده دادیم،

و بر او و بر اسحاق برکت دادیم، و از دودمان آن دو برخی نیکوکارند و برخی آشکارا ستمکار بر خویشند،

و به راستی ما به موسی و هارون نعمت دادیم،

و آن دو نفر و قومشان را از اندوه بزرگ نجات بخشیدیم،

و آنان را یاری دادیم در نتیجه پیروز شدند،

و هر دو را کتاب بسیار روشنگر عطا کردیم،

وبه راه راست هدایتشان نمودیم،

و در میان آیندگان برای هر دو نفر نام نیک به جا گذاشتیم.

سلام بر موسی و هارون.

ما نیکوکاران را این گونه پاداش می‌دهیم.

بی‌تردید هر دو از بندگان مؤمن ما بودند،

و بی‌تردید الیاس از پیامبران بود.

[یاد کن] هنگامی را که به قومش گفت: آیا [از شرک و طغیان] نمی‌پرهیزید؟

آیا بت «بعل» را می‌پرستید و بهترین آفرینندگان را رها می‌کنید؟!

خدا را که پروردگار شما و پروردگار پدران پیشین شماست.

فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ

سَلَّمَ عَلَىٰ إِيَّاسِينَ

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ

وَإِنَّ لُوطًا لِّمِنَ الْمُرْسَلِينَ

إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُۥ أَجْمَعِينَ

إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ

ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ

وَإِنَّكُمْ لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِمْ مُّصْبِحِينَ

وَبِالْأَيْلِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ

۱۳۹ ر

إِذْ أَبَقَ إِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ

فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ

فَالْتَقَمَهُ الْخَوْتُ وَهُوَ مُلِيمٌ

فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ

لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ

فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ

حزب ۱۸۱

وَأَنْبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّنْ يَّقُطِينَ

وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ

فَعَامَنُوا فَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ

فَاسْتَفْتِهِمُ الرِّبَّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ

أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ

أَلَا إِنَّهُمْ مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ

وَلَدَ اللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ

پس او را انکار کردند، یقیناً آنان از احضار شدگان [در عذاب] خواهند بود،

جز بندگان خالص شده خدا [که از هر کیفری در امانند،]

و در میان آیندگان برای او نام نیک به جا گذاشتیم.

سلام بر آل یاسین.

ما نیکوکاران را این گونه پاداش می‌دهیم.

بی‌تردید او از بندگان مؤمن ما بود.

و بی‌تردید لوط از پیامبران بود.

[یاد کن] هنگامی را که او و همه اهلش را نجات دادیم،

مگر پیرزنی را که در میان باقی ماندگان [در شهر] بود.

سپس دیگران را هلاک کردیم،

و شما همواره صبحگاهان [در مسیر سفرهایتان از کنار ویرانه‌های شهر] آنان گذر می‌کنید،

و نیز شبانگاهان، آیا تعقل نمی‌کنید؟

و یونس از پیامبران بود.

[یاد کن] هنگامی را که به سوی آن کشتی پر [از جمعیت و بار] گریخت،

و با سرنشینان کشتی قرعه انداخت [و قرعه به نامش افتاد] و از مغلوب شدگان شد [و او را به دریا انداختند.]

پس آن ماهی بزرگ او را بلعید، در حالی که سزاوار سرزنش بود.

[و در شکم ماهی به تسبیح خدا مشغول شد که] اگر او از تسبیح کنندگان نبود،

بی‌تردید تا روزی که مردم برانگیخته می‌شوند در شکم ماهی می‌ماند.

پس او را در حالی که بیمار بود به زمینی خشک و بی گیاه افکندیم.

و بر او گیاهی از نوعی کدو رویاندیم،

و او را به سوی [قومی] یکصد هزار نفر [ی] یا بیشتر فرستادیم.

پس ایمان آوردند در نتیجه آنان را تا پایان عمرشان [از نعمت‌ها و مواهب خود] بهره مند کردیم.

[مشرکان سبک مغز می‌گویند: فرشتگان، دختران خدایند] پس از آنان بپرس که آیا دختران برای پروردگار تو هستند و پسران برای ایشان؟!

یا اینکه ما فرشتگان را دختر آفریدیم و آنان شاهد بودند؟!

آگاه باش! که آنان از بافته‌های دروغ خود می‌گویند

که خدا فرزند آورده! و بی‌تردید آنان دروغگویند.

آیا دختران را بر پسران ترجیح داده است؟

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ

۱۵۵ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

۱۵۶ أَمْ لَكُمْ سُلْطَنٌ مُّبِينٌ

۱۵۷ فَأْتُوا بِكِتَابِكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

۱۵۸ وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ نَسَبًا وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ

۱۵۹ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ

۱۶۰ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ

۱۶۱ فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ

۱۶۲ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفِتْنِينَ

۱۶۳ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ

۱۶۴ وَمَا مِثَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَعْلُومٌ

۱۶۵ وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُونَ

۱۶۶ وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ

۱۶۷ وَإِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ

۱۶۸ لَوْ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِّنَ الْأَوَّلِينَ

۱۶۹ لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ

۱۷۰ فَكْفَرُوا بِهِ ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

۱۷۱ وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ

۱۷۲ إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ

۱۷۳ وَإِنَّ جُنَدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ

۱۷۴ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ

۱۷۵ وَأَبْصَرَهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ

۱۷۶ أَفَبِعَدَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ

۱۷۷ فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ

۱۷۸ وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ

۱۷۹ وَأَبْصَرَ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ

۱۸۰ سُبْحَنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ

۱۸۱ وَسَلَّمْ عَلَى الْمُرْسَلِينَ

۱۸۲ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

شما را چه شده، چگونه حکم می‌کنید؟

پس آیا متذکر [حقایق] نمی‌شوید؟

یا شما [بر این ادعای خود] دلیل روشنی دارید؟

پس اگر راستگویید، کتابتان را [که این سخنان را با تکیه بر آن می‌گویید، به میان] آورید.

میان خدا و جن، نسب و خویشی قرار دادند، در صورتی که جنیان به خوبی می‌دانند که [روز قیامت برای حساب و پاداش] احضار خواهند شد.

خدا از آنچه او را به آن توصیف می‌کنند، منزّه است.

مگر بندگان خالص شده خدا [که او را به آنچه توصیف می‌کنند شایسته مقام قدس اوست.]

و بی‌تردید شما و آنچه را می‌پرستید،

نمی‌توانید [مردم را] بر ضد خدا گمراه کنید.

مگر کسانی را که [به اختیار خود به خاطر پذیرفتن وسوسه و اغواگری شما] به دوزخ درآیند،

و هیچ یک از ما فرشتگان نیست مگر اینکه برای او مقامی معین است.

و همانا ما [برای اجرای فرمان خدا] صف بستگانیم.

و ما خود تسبیح کنندگانیم.

و مشرکان [پیش از بعثت پیامبر] قاطعانه می‌گفتند:

اگر نزد ما کتابی چون کتاب‌های آسمانی پیامبران پیشین بود،

بی‌تردید از بندگان خالص شده خدا می‌شدیم.

ولی [هنگامی که قرآن را برای هدایت آنان نازل کردیم] به آن کافر شدند و به زودی [و زر و وبال کفرشان را] خواهند دانست.

و وعده قطعی ما درباره بندگان به رسالت فرستاده شده، از پیش محقق و ثابت گشته است،

که بی‌تردید آنان [در همه زمینه‌ها] یاری شدگانند،

و مسلماً سپاه ما پیروزند.

پس تا مدتی از آنان روی بگردان.

و آنان را بنگر که به زودی [و زر و وبال گناهانشان را] خواهند دید.

آیا شتاب در آمدن عذاب ما را می‌خواهند؟!

پس هنگامی که [عذاب ما] به آستانه خانه‌هایشان نازل شود، بیم شدگان روزگار بدی خواهند داشت،

و تا مدتی از آنان روی بگردان،

و [آنان را] بنگر که به زودی [و زر و وبال گناهانشان را] خواهند دید.

پروردگارت که دارای عزت است از آنچه او را به آن توصیف می‌کنند، منزّه است.

و سلام بر پیامبران

و همه ستایش‌ها ویژه خداست که پروردگار جهانیان است.

۱
۳۹۱۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صَّ وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ

۲

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ

۳

كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ قَرْنٍ فَنَادَوا وَّلَاتِ حِينَ

مَنَاصِ

۴

وَعَجِبُوا أَن جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِّنْهُمْ ^ط وَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا

سَحَرٌ كَذَابٌ

۵

أَجْعَلِ الْأِلَهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنِّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجَابٌ

۶

وَأَنْطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنِ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلَىٰ ^ط ِالْهِتِكُمْ إِنِّ

هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ

۷

مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْمِلَّةِ الْأَخْرَةِ إِنِّ هَذَا إِلَّا اخْتِلَاقٌ

۸

أَنْزَلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِّنْ ذِكْرِيَّ

بَلْ لَّمَّا يَذُوقُوا عَذَابِ

۹

أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ

۱۰

أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ^ط فَلْيَرْتَقُوا فِي

الْأَسْبَابِ

۱۱

جُنْدٌ مَّا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِّنَ الْأَحْزَابِ

۱۲

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ

۱۳

وَتَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَبُ لُئِيكَةَ أُوتِلِيكَ الْأَحْزَابُ

۱۴

إِن كُُلٌّ إِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ

۱۵
۳۹۲۲

وَمَا يَنْظُرُ هَؤُلَاءِ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَّا لَهَا مِنْ فَوَاقٍ

۱۶

وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ

ص، سوگند به قرآن که مشتمل بر ذکر [حقایق، معارف، مطالب اخلاقی و اجتماعی و احکام حلال و حرام] است.

[اینکه قرآن را نمی‌پذیرند، برای این نیست که زمینه‌ای برای پذیرش آن وجود ندارد] بلکه کافران [غرق] در تکبر [و سرکشی و عداوت] و دشمنی اند.

چه بسیار اقوامی که پیش از آنان هلاک کردیم که [وقت نزول عذاب] فریاد کمک خواهی سر دادند، در حالی که وقت گریز و یافتن پناه گاه نبود؛

و از اینکه بیم دهنده‌ای از جنس خودشان به سوی آنان آمده است تعجب کردند، و کافران گفتند: این جادوگری بسیار دروغ‌گوست.

آیا [محمد] معبودان [گوناگون] را معبودی یگانه قرار داده است؟ به راستی [که منحصر کردن معبودان در یک معبود] چیزی بسیار شگفت است.

سران و اشرافشان روان شدند [و فریاد برداشتند] که بروید و بر پرستش و نگهداری معبوداتتان ایستادگی کنید زیرا از این دعوت [به سوی خدای یگانه] ریاست و آقایی بر اراده شده است.

ما این [پرستش معبود یگانه] را در آخرین آیین [که پدرانمان بر آن بودند] نشنیده ایم؛ این جز دروغی ساخته شده نیست.

آیا از میان ما [که دارای ثروت فراوان و مقام و قدرتیم] قرآن، فقط بر او [که فقیری یتیم بیش نیست] نازل شده است؟! [نه، قرآن دروغی ساخته شده نیست] بلکه اینان درباره قرآن من در شک هستند، بلکه هنوز عذاب را نچشیده‌اند [تا از بیماری شک درآیند و به حقاّیّت آن اقرار کنند و زبان از گستاخی و جسارت ببندند].

مگر خزانه‌های رحمت پروردگار توانای شکست ناپذیر و بخشنده ات نزد آنان است [که منصب نبوّت را به هر کس که دلشان خواست ببخشند؟]

یا مگر مالکیّت و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست، در اختیار آنان است؟ [اگر چنین است] پس [بیابند] از نردبان‌ها [ی رساننده به این مالکیّت و فرمانروایی] بالا روند [و امور را به دست گیرند و مانع نزول وحی بر محمد شوند و خود به هر کس که بخواهند وحی کنند].

اینان لشکری ناچیز و اندک [از احزاب کفر و شرک] اند که در آنجا [که میدان جنگ بدر است] شکست خوردنی هستند.

پیش از اینان نیز قوم نوح و عاد و فرعون که از تمام ابزار حاکمیت برخوردار بودند [پیامبران را] انکار کردند؛

و نیز قوم ثمود و قوم لوط و اصحاب ایکه همان احزاب کفر و شرک اند،

که هر یک از اینان پیامبران را انکار کردند، پس عقوبت [من بر آنان] محقق و ثابت شد،

و اینان [که تو را انکار می‌کنند] جز یک فریاد مرگبار را که هیچ تاخیری در آن نیست، انتظار نمی‌کشند،

و [اینان از روی مسخره] گفتند: پروردگارا! پیش از روز حساب، هر چه زودتر سهم ما را از عذاب به ما بده.

أَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُودَ ذَا الْأَيْدِ ۖ إِنَّهُ
وَءَوَّابٌ

۱۸

إِنَّا سَخَرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعِشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ

۱۹

وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً كُلٌّ لَّهِ وَأَوَّابٌ

۲۰

وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ ۖ وَءَاتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَفَضَّلَ الْخِطَابِ

۲۱
حزب
۱۸۲

وَهَلْ أَتَاكَ نَبَأُ الْخَضَمِ إِذْ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَ

۲۲

إِذْ دَخَلُوا عَلَىٰ دَاوُودَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ ۖ قَالُوا لَا تَخَفْ ۖ خَصْمَانِ
بَغَىٰ بَعْضُنَا عَلَىٰ بَعْضٍ فَأَحْكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ
وَاهْدِنَا إِلَىٰ سَوَاءِ الصِّرَاطِ

۲۳

إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً وَلِيَ نَعْجَةً وَاحِدَةً
فَقَالَ أَكْفَلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ

۲۴
سجده
مستحب

قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ إِلَىٰ نِعَاجِهِ ۚ وَإِنَّ كَثِيرًا
مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ ۖ وَظَنَّ دَاوُودُ أَنَّمَا فَتَنَّهٗ
فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ ۖ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ۝

۲۵

فَغَفَرْنَا لَهُ ۖ ذَٰلِكَ ۖ وَإِنَّ لَهُ عِندَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَّآبٍ

۲۶

يَدَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ
النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۚ
إِنَّ الَّذِينَ يَظِلُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا
نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ

بر آنچه می‌گویند شکیبا باش، و بنده ما داود را که دارای نیرومندی [در دانش و حکومت] بود یاد کن. او بسیار رجوع کننده [به سوی خدا] بود.

همانا ما کوه‌ها را مسخّر و رام کردیم که با او در شبان گاه و هنگام برآمدن آفتاب تسبیح می‌گفتند،

و پرندگان را [نیز] به طور دسته جمعی [مسخّر و رام کردیم که با او تسبیح می‌گفتند]، و همه رجوع کننده به سوی خدا بودند،

و حکومتش را محکم و استوار ساختیم و به او حکمت و منصب داوری عطا کردیم،

و آیا خبر مهم آن دادخواهان هنگامی که از دیوار بلند نمازخانه او بالا رفتند به تو رسیده است؟

زمانی که [به طور ناگهانی] بر داود وارد شدند، و او از آنان هراسان شد، گفتند: تترس [ما] دو گروه دادخواه و شاکی هستیم که یکی از ما بر دیگری ستم کرده است؛ بنابراین میان ما به حق داوری کن و [در داوریت] ستم روا مدار، و ما را به راه راست راهنمایی کن.

این برادر من است، نود و نه میش دارد و من یک میش دارم، گفته است: این یکی را هم به من واگذار. و در گفتگو مرا مغلوب ساخت.

گفت: یقیناً او با درخواست افزودن میش تو به میش‌های خود بر تو ستم روا داشته است، و قطعاً بسیاری از معاشران و شریکان به یکدیگر ستم می‌کنند، به جز کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند و اینان اندک اند. و داود دانست که ما او را [در این حادثه] آزموده‌ایم، در نتیجه از پروردگارش درخواست آموزش کرد و بی‌درنگ به حالت خضوع به رو در افتاد و به خدا بازگشت.

و ما او را در این [داوری] آموزدیم، بی‌تردید او نزد ما تقرب و منزلتی بلند و سرانجامی نیکو دارد.

[و گفتیم:] ای داود! همانا تو را در زمین جانشین [و نماینده خود] قرار دادیم؛ پس میان مردم به حق داوری کن و از هوای نفس پیروی مکن که تو را از راه خدا منحرف می‌کند. بی‌تردید کسانی که از راه خدا منحرف می‌شوند، چون روز حساب را فراموش کرده‌اند، عذابی سخت دارند.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَطْلًا ۚ ذَٰلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ

أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ

كِتَبٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِّيَدَّبَّرُوا ءَايَاتِهِ ۖ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ

وَوَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ ۚ نِعَمَ الْعَبْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ

إِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّفِنتُ الْجِيَادُ

فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ

رُدُّوهَا عَلَيَّ ۖ فطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ

وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ ۖ وَالْقَيْنَا عَلَىٰ كُرْسِيِّهِ ۖ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا ۖ لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِّنْ بَعْدِي ۖ إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ

فَسَخَرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ أَصَابَ

وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ وَعَوَّاصٍ

وَعَاخِرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ

هَٰذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ ۖ بَغَيْرِ حِسَابٍ

وَإِنَّ لَهُ عِندَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَّعَآبٍ

وَاذْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ ۖ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ ۖ أَنِّي مَسْنِيَ الشَّيْطَانُ ۚ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ

أَرْكُضْ بِرِجْلِكَ ۖ هَٰذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ

و ما آسمان و زمین و آنچه را که میان آنهاست، بیهوده نیافریده‌ایم، این پندار کافران است، پس وای بر آنان که کافرنـد از آتش دوزخ.

آیا کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند مانند مفسدان در زمین قرار می‌دهیم یا پرهیزکاران را چون بدکاران؟!

این کتاب پربرکتی است که آن را بر تو نازل کرده‌ایم تا آیاتش را تدبّر کنند و خردمندان متذکّر شوند.

و سلیمان را به داود بخشیدیم، چه نیکو بنده‌ای بود به راستی او بسیار رجوع کننده [به خدا] بود.

[یاد کن] هنگامی را که در پایان روز اسب‌های چابک و تیزرو بر او عرضه کردند.

پس گفت: من دوستی اسبان را بر یاد پروردگارم [که نماز مستحب پایان روز است] اختیار کردم [زیرا می‌خواهم از آنان در جهاد با دشمن استفاده کنم و همواره به آنها نظر می‌کرد] تا [خورشید] پشت پرده افق پنهان شد.

[اسب‌ها چنان توجه او را جلب کرده بودند که گفت:] آنها را به من بازگردانید. پس [برای نوازش آنها] به دست کشیدن به ساق‌ها و گردن‌های آنها پرداخت؛

و به راستی سلیمان را [درباره فرزندش] آزمودیم، و [آزمون این بود که] بر تختش جسدی [بی جان از فرزندش] افکندیم [فرزندی که سلیمان به زنده بودن او بسیار امید داشت]، آن گاه به درگاه خدا رجوع کرد [و همه امورش را به خدا واگذاشت].

گفت: پروردگار! مرا بیامرز و حکومتی به من ببخش که بعد از من سزاوار هیچ کس نباشد؛ یقیناً تو بسیار بخشنده ای.

پس باد را برای او مسخّر و رام کردیم که به فرمان او هر جا که می‌خواست نرم و آرام روان می‌شد.

و هر بتّ و غوامسی از شیاطین را [مسخّر و رام او نمودیم،

و دیگر شیاطین را که با غل و زنجیر به هم بسته بودند] در سلطه او درآوردیم تا نتوانند در حکومت او فتنه و آشوب برپا کنند.].

[و به او گفتیم:] این عطای بی حساب ماست، [به هر کس خواهی] بی حساب ببخش و [از هر کس خواهی] دریغ کن.

بی‌تردید او نزد ما تقرب و منزلتی بلند و سرانجامی نیکو دارد.

و بنده ما ایوب را یاد کن، هنگامی که پروردگارش را ندا داد که شیطان [به سبب رنج و شکنجه‌ای که دچارش هستم] مرا سرزنش و شماتت می‌کند [تا از رحمت تو دلسردم کند].

[به او گفتیم:] با پایت به زمین بکوب، این آبی است برای شسشتو، آبی سرد و آشامیدنی.

وَوَهَبْنَا لَهُٗٓ أَهْلَهُۥٓ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنَّا وَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ

۴۴

وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِبْ بِهِۦ وَلَا تَحْنُثْ ۖ إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نِّعَمَ الْعَبْدُ إِنَّهُٗٓ أَوَّابٌ

۴۵

وَأَذْكُرْ عَبْدَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولِيَ الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ

۴۶

إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ

۴۷

وَأَنَّهُمْ عِندَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ

۴۸

وَأَذْكُرْ إِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ ۖ وَكُلٌّ مِّنَ الْأَخْيَارِ

۴۹

هَٰذَا ذِكْرٌ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَّآبٍ

۵۰

جَنَّتِ عَدْنٍ مُّفْتَحَةً لَهُمُ الْأَبْوَابُ

۵۱

مُتَكِّئِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَكَهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ

۵۲
حزب
۱۸۳

وَعِندَهُمْ قَلَصِرَاتُ الْظَّرْفِ أَتْرَابٍ

۵۳

هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ

۵۴

إِنَّ هَٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُۥ مِن نَّفَادٍ

۵۵

هَٰذَا وَإِنَّ لِلظَّالِمِينَ لَشَرَّ مَآبٍ

۵۶

جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ الْمِهَادُ

۵۷

هَٰذَا فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ

۵۸

وَعَاخِرُ مِن شِقَاجِهِۦٓ أَرْوَجُ

۵۹

هَٰذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ إِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ

۶۰

قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ أَنْتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا فَبِئْسَ الْقَرَارُ

۶۱

قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَٰذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ

و خانواده‌اش را [که در حادثه‌ها از دستش رفته بودند] و ماندشان را همراه با آنان به او بخشیدیم تا رحمتی از سوی ما و تذکری برای خردمندان باشد.

و [به او گفتیم: چون سوگند خورده‌ای که همسرت را برای اینکه تو را در امور معنوی ناراحت کرده بود، صد تازیانه بزنی] با دستت بسته‌ای ترکه خشک برگیر و همسرت را با آن بزن، و سوگندت را مشکن. بی‌تردید ما او را شکیبا یافتیم. چه نیکو بنده ای! یقیناً بسیار رجوع کننده به سوی ما بود.

و بندگان ما ابراهیم و اسحاق و یعقوب را یاد کن که دارای قدرت و بصیرت بودند.

ما آنان را با [صفت بسیار پرارزش] یاد کردن سرای آخرت با اخلاصی ویژه خالص ساختیم.

به یقین آنان در پیشگاه ما از برگزیدگان و نیکان اند.

و اسماعیل والیسع وذوالکفل را یاد کن و همه از نیکان اند.

این [سرگذشت‌های سازنده] یادآوری و پند است؛ و بی‌تردید برای پرهیزکاران بازگشت گاه نیکویی خواهد بود.

[آن بازگشت گاه] بهشت‌های جاویدانی است که درهایش را به روی آنان گشوده‌اند،

در حالی که در آنجا بر تخت‌ها تکیه می‌زنند و میوه‌های فراوان و نوشیدنی مورد دلخواهشان را در آنجا می‌طلبند،

و نزد آنان زنانی است که فقط به شوهرانشان عشق می‌ورزند، و با شوهرانشان هم سن و سال اند.

[به آنان گویند:] این است آنچه شما را برای روز حساب وعده می‌دادند.

این بی‌تردید عطای ماست که برای آن پایانی نیست.

این [همه برای پرهیزکاران است]، و مسلماً برای سرکشان، بدترین بازگشتگاه خواهد بود.

دوزخ که در آن وارد می‌شوند و چه بد آرامگاهی است!

این آب جوشان و مایع چرکین متعفن است که باید آن را بچشند،

و [جز اینها] عذاب‌های دیگری مانند آن دارند.

[چون پیشوایان کفر به دوزخ درآیند، و پیروانشان را نیز راهی دوزخ کنند ندا رسد:] این گروهی [از پیروان شما] هستند که با فشار و زور با شما وارد دوزخ می‌شوند. [پیشوایان کفر در پاسخ ندا دهنده گویند:] خوش آمد و گشایشی بر آنان [که پیروان ما بودند] مباد، بی‌تردید آنان به آتش خواهند سوخت.

[پیروان به پیشوایان] گویند: بلکه بر شما خوش آمد و گشایشی مباد، شما این عذاب را از پیش برای ما فراهم کردید، و چه بد قرارگاهی است.

می‌گویند: پروردگارا! هر کس این عذاب را از پیش برای ما فراهم آورده است، برای او در آتش عذابی دو چندان بیفزای.

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَى رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِّنَ الْأَشْرَارِ

۶۳

أَتَخَذْنَاهُمْ سِخْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمْ الْأَبْصَارُ

۶۴

إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ

۶۵

۳۹۵۲

قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ وَمَا مِنِ إِلَهِ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

۶۶

رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ

۶۷

قُلْ هُوَ نَبَوُّا عَظِيمٌ

۶۸

أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ

۶۹

مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَإِ الْأَعْلَى إِذْ يَخْتَصِمُونَ

۷۰

إِنْ يُوحَىٰ إِلَىٰ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

۷۱

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَلَقْتُ بَشَرًا مِّنْ طِينٍ

۷۲

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُّوحِي فَقَعُوا لَهُو سَاجِدِينَ

۷۳

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ

۷۴

إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ

۷۵

قَالَ يٰإِبْلَيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِإِيدِيَّ
اسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِينَ

۷۶

قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ

۷۷

قَالَ فَأَخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ

۷۸

وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ الدِّينِ

۷۹

قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ

۸۰

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ

۸۱

إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ

۸۲

قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَا غُورِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ

۸۳

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ

و می‌گویند: ما را چه شده که [مردان مؤمن و شایسته] ای که از اشرارشان می‌شمردیم، نمی‌بینیم.

آیا ما آنان را به ناحق به مسخره گرفتیم [و اکنون در بهشت جای دارند] یا [در دوزخ اند و] دیدگان ما به آنان نمی‌افتد؟!

این گفتگو و مجادله اهل آتش حتمی و واقع شدنی است.

بگو: من فقط بیم دهنده ام، و هیچ معبودی جز خدای یگانه قهار نیست.

پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست، توانای شکست‌ناپذیر و بسیار آمرزنده است.

بگو: این [قرآن من] خبری بزرگ است،

که شما از آن روی می‌گردانید.

من از ملا اعلی هنگامی که [درباره آفرینش آدم] مجادله می‌کردند، هیچ خبری ندارم.

به من وحی نمی‌شود جز برای اینکه بیم دهنده‌ای آشکارم.

[یاد کن] هنگامی را که پروردگارت به فرشتگان گفت: همانا من بشری از گل خواهم آفرید.

پس زمانی که اندامش را درست و نیکو نمودم و از روح خود در او دمیدم، برای او سجده کنید.

پس فرشتگان همه با هم سجده کردند؛

مگر ابلیس که تکبر ورزید و از کافران شد.

[خدا] فرمود: ای ابلیس! تو را چه چیزی از سجده کردن بر آنچه که با دستان قدرت خود آفریدم، بازداشت؟ آیا تکبر کردی یا از بلند مرتبه گانی؟

گفت: من از او بهترم، مرا از آتش آفریدی و او را از گل ساختی.

[خدا] گفت: از آن [جایگاه] بیرون رو که بی‌تردید تو رانده شده‌ای؛

و حتماً لعنت من تا روز قیامت بر تو باد.

گفت: پروردگارا! مرا تا روزی که مردم برانگیخته می‌شوند، مهلت ده.

[خدا] گفت: تو از مهلت یافتگانی،

تا زمانی معین و معلوم.

گفت: به عزتت سوگند همه آنان را گمراه می‌کنم،

مگر بندگان خالص شده ات را.

قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقُّ أَقُولُ

[خدا] گفت: سوگند به حق و فقط حق را می‌گویم

که بی‌تردید دوزخ را از تو و آنان که از تو پیروی کنند، از همگی پر خواهم کرد

لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ

۸۵

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ

۸۶

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ

۸۷

وَلَتَعْلَمَنَّ نَبَأُهُ بَعْدَ حِينٍ

۸۸

۳۹. زمر	الرُّمَر: گروه‌ها	مکی	۷۵ آیه	۱۰ صفحه
---------	-------------------	-----	--------	---------

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱
۳۹۶ ر

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ بِالْحَقِّ فَاَعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ

۲

أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ

۳

لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَأَصْطَفَىٰ مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ سُبْحَانَهُ ۚ هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

۴

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ ۖ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ

۵

آسمان‌ها و زمین را به حق آفرید. شب را به روز درمی پیچید، و روز را به شب درمی پیچید، و خورشید و ماه را [برای بندگانش] مسخّر و رام کرد. هر کدام تا سرآمدی معین روانند. آگاه باشید! او توانای شکست ناپذیر و بسیار آموزنده است.

خَلَقَكُمْ مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَأَنزَلَ
لَكُمْ مِّنَ الْأَنْعَامِ ثَمَنِيَّةً أَزْوَاجًا يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ
أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِّن بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ذَٰلِكُمْ
أَلَلَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّى تُصْرَفُونَ

إِن تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ
الْكُفْرَ وَإِن تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ
أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

وَإِذَا مَسَّ الْإِنسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ
نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِن قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ
أُنْدَادًا لِّيُضِلَّ عَن سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ
مِن أَصْحَابِ النَّارِ

أَمَّنْ هُوَ قَلِيلٌ ءَانَاءَ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ
وَيَرْجُوا رَحْمَةَ رَبِّهِ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ
لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ

قُلْ يَٰعِبَادِ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي
هَٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ
أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ

شما را از یک تن آفرید، سپس همسرش را از او پدید
آورد، و از چهارپایان [شتر و گاو و گوسفند و بز به اعتبار
یک نر و یک ماده] هشت زوج آفرید، شما را در شکم‌های
مادرانتان آفرینشی پس از آفرینشی دیگر در میان
تاریکی‌های سه گانه [شکم و رحم و مشیمه] به وجود آورد.
این است خدا پروردگار شما که فرمانروایی [مطلق بر همه
هستی] ویژه اوست، معبودی جز او نیست، پس چگونه شما
را از حق باز می‌گردانند؟

اگر کافر شوید [زیانی به خدا نمی‌رسانید؛ زیرا] خدا از شما
بی‌نیاز است، و کفر را برای بندگان نمی‌پسندد؛ و اگر
سپاس گزاری کنید، آن را برای شما می‌پسندد. و هیچ
سنگین باری، بار [گناه] دیگری را بر نمی‌دارد. سپس
بازگشت شما به سوی پروردگارتان خواهد بود، و شما را به
آنچه انجام می‌دادید، آگاه خواهد کرد؛ زیرا او به نیت و
اسرار سینه‌ها داناست.

و چون به انسان آسیبی رسد، پروردگارش را در حال
بازگشت به سوی او [برای برطرف شدن آسیب] می‌خواند،
سپس چون او را [برای رهایی از آن آسیب] نعمتی از جانب
خود عطا کند، آن آسیب را که پیش تر برای برطرف شدنش
دعا می‌کرد، فراموش می‌کند و دوباره برای خدا همتیانی
قرار می‌دهد تا [مردم را] از راه خدا گمراه کند. بگو: اندک
زمانی از کفر خود برخوردار باش، بی‌تردید تو از اهل آتشی.

[آیا چنین انسان کفران کننده‌ای بهتر است] یا کسی که در
ساعات شب به سجده و قیام و عبادتی خالصانه مشغول
است، از آخرت می‌ترسد و به رحمت پروردگارش امید
دارد؟ بگو: آیا کسانی که معرفت و دانش دارند و کسانی که
بی بهره از معرفت و دانش اند، یکسانند؟ فقط خردمندان
متذکر می‌شوند.

بگو: ای بندگان مؤمنم! از پروردگارتان پروا کنید. برای
کسانی که در این دنیا اعمال شایسته انجام داده‌اند، پاداش
نیکی است و زمین خدا گسترده است [بر شماست از
سرزمینی که دچار مضیقه دینی هستید به سرزمینی دیگر
مهاجرت کنید]. فقط شکیبایان پاداششان را کامل و بدون
حساب دریافت خواهند کرد.

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ

وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ

قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

قُلِ اللَّهُ أَعْبُدْ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي

فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ ۚ قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۗ أَلَا ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ

لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ۚ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِهِ ۚ عِبَادَهُ يَعْبَادِ فَاتَّقُونِ

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادِ

الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمْ أُولُوا الْأَلْبَابِ

أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنْتَ تُنْقِذُ مَنْ فِي النَّارِ

لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرْفٌ مِّنْ فَوْقِهَا غُرْفٌ مَّبْنِيَّةٌ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنْبِيعٌ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا أَلْوَنُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرًا لِأُولِي الْأَلْبَابِ

بگو: من مأمورم که خدا را در حالی که ایمان و عبادت را برای او [از هر گونه شرکی] خالص می‌کنم، بپرستم.

و مأمورم که [در این آیین از] نخستین تسلیم‌شدگان [به فرمان‌ها و احکام] او باشم.

بگو: اگر پروردگارم را نافرمانی کنم از عذاب روزی بزرگ می‌ترسم.

بگو: فقط خدا را در حالی که ایمان و عبادتم را برای او [از هر گونه شرکی] خالص می‌کنم، می‌پرستم.

پس شما هم آنچه را می‌خواهید، به جای او بپرستید. بگو: بی‌تردید زیانکاران [واقعی] کسانی هستند که روز قیامت سرمایه وجودشان و کسانشان را به تباهی داده باشند؛ آگاه باشید! که آن همان زیان آشکار است.

برای آنان از بالای سرشان و از زیر پایشان سایبان‌هایی از آتش است، این عذابی است که خدا بندگان‌ش را به آن بیم می‌دهد. ای بندگان! از من پروا کنید

و کسانی که از پرستیدن طاغوت [یعنی بت ها، اربابان کفر و شیطان‌های سرکش] دوری کردند و به سوی خدا بازگشتند، بر آنان مژده باد؛ پس به بندگانم مژده ده.

آنان که سخن را می‌شنوند و از بهترینش پیروی می‌کنند، اینانند کسانی که خدا هدایتشان کرده، و اینان همان خردمندانند.

آیا کسی که فرمان عذاب بر او محقق و ثابت شده [راه گریزی از آن دارد؟] آیا کسی را که در آتش است، تو نجات می‌دهی؟

ولی کسانی که از پروردگارشان پروا داشتند، برای آنان غرفه‌هایی است که از فراز آنها غرفه‌هایی دیگر بنا شده و از زیر آنها نهرها جاری است. خدا این وعده را داده است؛ خدا خلف وعده نمی‌کند.

آیا ندانسته‌ای که خدا از آسمان آبی نازل کرد، پس آن را به صورت چشمه‌هایی در زمین درآورد، آن گاه به وسیله آن زراعتی را که رنگ‌هایش گوناگون است، بیرون می‌آورد، سپس [آن زراعت] خشک می‌شود، در نتیجه آن را به رنگ زرد بینی، پس آن را ریز ریز و در هم شکسته می‌کند؛ بی‌تردید در این [دگرگونی‌ها] برای خردمندان هشدار و عبرتی است.

أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَى نُورٍ مِّن رَّبِّهِٗٓ
فَوَيْلٌ لِلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكْرِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُّتَشَبِهًا مَّثَانِيَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ذَٰلِكَ هُدَىٰ اللَّهِ يَهْدِي بِهِٗ مَن يَشَاءُ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن هَادٍ

أَفَمَن يَتَّبِعِ بِوَجْهِهِٓ سُوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ

كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَاَتَتْهُمْ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ

فَإِذَا قَهُمُ اللَّهُ الْحِزْيَ فِي الْحَيَوةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

قُرْءَانَا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَّجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشٰكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَّيِّتُونَ

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عِندَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ

آیا کسی که خدا سینه‌اش را برای [پذیرفتن] اسلام گشاده است، و بهره مند از نوری از سوی پروردگار خویش است [مانند کسی است که سینه‌اش از پذیرفتن اسلام تنگ است؟] پس وای بر آنان که دل‌هایشان از یاد کردن خدا سخت است، اینان در گمراهی آشکار هستند.

خدا نیکوترین سخن را نازل کرد، کتابی که [آیاتش در نظم، زیبایی، فصاحت، بلاغت و عمق محتوا] شبیه یکدیگر است، مشتمل بر داستان‌های پندآموز [و امر، نهی، وعده، وعید، حلال و حرام] است؛ از شنیدن آیاتش پوست کسانی که از پروردگارشان می هراسند به هم جمع می‌شود، آن گاه پوستشان و دلشان به یاد خدا نرم می‌گردد و آرامش می‌یابد. این هدایت خداست که هر که را بخواهد به آن راهنمایی می‌کند؛ و هر که را خدا [به کیفر کفر و عنادش] گمراه کند، او را هیچ هدایت کننده‌ای نخواهد بود.

آیا کسی که روز قیامت [به خاطر بسته بودن دست‌هایش می‌کوشد که] با صورت خود گزند عذاب را دفع کند [مانند کسی است که ایمن از عذاب است؟] به ستمکاران گویند: آنچه را همواره مرتکب می‌شدید، بچشید.

کسانی [هم] که پیش از آنان بودند [آیات خدا را] تکذیب کردند، پس از آنجا که گمان نمی‌کردند، عذاب به سویشان آمد.

پس خدا در زندگی دنیا خواری و رسوایی را به آنان چشانید؛ و اگر معرفت و آگاهی داشتند [توجه می‌کردند که] عذاب آخرت بزرگ تر است.

و ما برای مردم در این قرآن از هر گونه مثل و سرگذشت عبرت آموزی بیان کرده‌ایم، باشد که متذکر شوند.

قرآنی است گویا و روشن بدون هر گونه انحراف و کژی، برای اینکه [در سایه تعلیمش از شرک، عصیان و فساد] بپرهیزند.

خدا [برای فهماندن حقیقت توحید و شرک] مثلی زده است: مردی را که اربابانی ناسازگار و بداخلاق در [مالکیت] او شریک اند، و مردی که فقط برده یک مالک است، آیا این دو برده از جهت فرمان گرفتن و فرمان بردن با هم یکسانند؟ [موحدان که بنده خدای یکتا هستند، دارای زندگی منظم و پاک و آخرتی آبادند، و مشرکان که فرمان بران اربابان گوناگونند، دارای زندگی پریشان و آخرتی خراب اند.] همه ستایش‌ها ویژه خداست. بلکه بیشترشان [به آثار و منافع بندگی خدا] معرفت و آگاهی ندارند.

بی‌تردید تو می میری و قطعاً آنان هم می میرند.

سپس شما روز قیامت نزد پروردگارتان [در امر دین] مجادله خواهید کرد [که ما موحدان در دنیا حقانیت توحید را ثابت کردیم و بطلان بت پرستی را روشن نمودیم، ولی کبر شما مانع از هدایت شما شد.]

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَبَ بِالْصِّدْقِ إِذْ جَاءَهُۥٓ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ

۳۳

وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِۦٓ أُوْلَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

۳۴

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ

۳۵

لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ

۳۶

أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِۦ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ

۳۷

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُّضِلٍّ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ

۳۸

وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّيهِ أَوْ أَرَادَنِيَ بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَتُ رَحْمَتِهِۦ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ

۳۹

قُلْ يَتَقَوْمِ اْعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ اِنِّى عَمِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

۴۰

مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُجْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ

پس چه کسی ستمکارتر است از آنکه بر خدا دروغ بندد و سخن راست و درست را چون به سوی او آمد، تکذیب کند؟ آیا دوزخ جایگاهی برای کافران نیست؟

و آنکه سخن راست و درست آورد و کسانی که آن را باور کردند، اینانند که پرهیزکارانند.

برای آنان نزد پروردگارشان آنچه بخواهند فراهم است؛ این است پاداش نیکوکاران؛

تا خدا [به رحمتش] زشت ترین اعمالی که انجام دادند از آنان محو کند، و آنان را بر پایه بهترین عملی که همواره انجام می‌دادند پاداش دهد.

آیا خدا برای بنده‌اش [در همه امور] کافی نیست؟ و مشرکان [به پندار خود] تو را از کسانی که غیر خدا هستند، می‌ترسانند و هر که را خدا به کیفر [کفر و عناد] ش گمراه کند، او را هیچ هدایت کننده‌ای نخواهد بود؛

و هر که را خدا هدایت کند، او را هیچ گمراه کننده‌ای نخواهد بود. آیا خدا توانای شکست ناپذیر و صاحب انتقام نیست؟

اگر از آنان بپرسی: چه کسی آسمان‌ها و زمین را آفرید؟ بی‌تردید می‌گویند: خدا. بگو: پس مرا درباره معبودانی که به جای خدا می‌پرستید خبر دهید، که اگر خدا آسیبی را برای من بخواهد، آیا آنها می‌توانند آسیب او را از من برطرف کنند؟ یا اگر رحمتی را برای من بخواهد، آیا می‌توانند رحمتش را باز دارند؟ بگو: خدا مرا کافی است. توکل کنندگان فقط بر او توکل می‌کنند.

بگو: ای قوم من! شما بر همین حالت کفر و عنادی که هستید عمل کنید، من نیز [بر پایه ایمان و اخلاص] عمل می‌کنم، سپس خواهید دانست،

که چه کسی را [در دنیا] عذابی خوار کننده بیاید، و [در آخرت هم] عذابی جاودانه بر او فرود آید.

إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ

اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

أَمْ أُتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ قُلْ أُولَٰئِكَ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ

قُلْ لِلَّهِ الشَّفَعَةُ جَمِيعًا لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ ۖ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ

قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَلِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَا فُتَدُوا بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَبَدَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ

ما این کتاب را برای [هدایت] مردم به حق و راستی بر تو نازل کرده ایم؛ پس هر که هدایت یافت، به سود خود هدایت یافته و هر که گمراه شد، فقط به زیان خود گمراه می‌شود؛ و تو بر آنان نگهبان و کارساز نیستی،

و خداست که روح [مردم] را هنگام مرگشان به طور کامل می‌گیرد، و روحی را که [صاحبش] نمرده است نیز به هنگام خوابش [می‌گیرد]، پس روح کسی که مرگ را بر او حکم کرده نگه می‌دارد، [و به بدن باز نمی‌گرداند] و دیگر روح را تا سرآمدی معین باز می‌فرستد؛ مسلماً در این [واقعیت] برای مردمی که می‌اندیشند، نشانه‌هایی [بر قدرت خدا] ست.

[نه اینکه بی‌خبران، درباره قدرت خدا نمی‌اندیشند] بلکه به جای خدا [از بتان] شفیعیانی برای خود گرفته‌اند. بگو: آیا [از آنها شفاعت می‌خواهید] هر چند مالک چیزی [و اختیاردار شفاعتی] نباشند و علم و عقلی نداشته باشند [و پرستندگان خود را نشانند؟]

بگو: شفاعت، یکسره ویژه خداست، فرمانروایی آسمان‌ها و زمین در سیطره اوست، سپس به سوی او بازگردانده می‌شوید؛

و هنگامی که خدا به یگانگی یاد می‌شود [و نامی از معبودانشان به میان نمی‌آید] دل‌های کسانی که به آخرت ایمان ندارند، نفرت پیدا می‌کند و چون یادی از معبودان دیگر به میان می‌آید، ناگاه مسرور و شاد می‌شوند!!

[وقتی از ایمان آوردنشان ناامید شدی] بگو: خدایا! ای آفریننده آسمان‌ها و زمین! [ای] دانای نهان و آشکار! تو خود در میان بندگان بر سر آنچه [از عقاید و عبادات] اختلاف می‌کردند، داوری خواهی کرد؛

و اگر برای کسانی که [به آیات خدا] ستم ورزیده‌اند، همه آنچه در زمین است و مانندش با آن باشد، بی‌تردید حاضرند آن را برای رهایی خود از عذاب سخت روز قیامت عوض دهند، و از سوی خدا آنچه را که [از عذاب‌های گوناگون] نمی‌پنداشتند، آشکار می‌شود.

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِۦ
يَسْتَهْزِءُونَ

فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِنَّا قَالَ
إِنَّمَا أُوتِيتُهُۥ عَلَىٰ عِلْمٍۭ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرُهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ

قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَٰؤُلَاءِ
سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ

أَوْ لَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ
فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

قُلْ يَاعِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ
رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ

وَأَنبِئُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُۥ مِنْ قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ
الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ

وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ مِّن قَبْلِ أَن
يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ

أَن تَقُولَ نَفْسٌ يٰحَسْرَتَىٰ عَلَىٰ مَا فَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ
وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّخِرِينَ

و زشتی‌های آنچه را که مرتکب شده‌اند برای آنان پدیدار
می‌گردد، و آنچه [از عذاب‌هایی] که مسخره می‌کردند، آنان
را احاطه خواهد کرد.

پس چون انسان را آسیبی رسد، ما را [برای برطرف
کردنش] بخواند، سپس هنگامی که [برای برطرف شدن
آسیب] از سوی خود نعمتی به او می‌دهیم، می‌گوید: فقط آن
را بر پایه دانش و کاردانی خود یافته‌ام! [چنین نیست که
می‌پندارد] بلکه آن نعمت آزمایشی است [که آیا به خاطر آن
سپاس گزاری می‌کند یا به طغیان برمی‌خیزد؟] ولی بیشتر
آنان [به این واقعیت] معرفت و آگاهی ندارند.

همین [سخن بیهوده و باطل] را کسانی که پیش از آنان
بودند، گفتند، ولی آنچه را [از مقام و ثروت همواره] به
دست می‌آوردند، عذاب و هلاکت را از آنان برطرف نکرد.

پس عذاب‌های آنچه را مرتکب شدند به آنان رسید، و
کسانی از این [مردم مکه] که [به آیات ما] ستم ورزیدند،
به زودی عذاب‌های آنچه را که مرتکب شدند به آنان خواهد
رسید؛ و آنان عاجزکننده ما نیستند [تا بتوانند از دسترس
قدرت ما بیرون روند].

آیا ندانسته‌اند که خدا رزق و روزی را برای هر که بخواهد
وسعت می‌دهد یا تنگ می‌گیرد؟ بی‌تردید در این [اندازه
گیری] برای مردمی که ایمان دارند، نشانه‌هایی [از حکمت و
مصلحت خدا] ست.

بگو: ای بندگان من که [با ارتکاب گناه] بر خود زیاده روی
کردید! از رحمت خدا نومید نشوید، یقیناً خدا همه گناهان
را می‌آمرزد؛ زیرا او بسیار آمرزنده و مهربان است؛

و به سوی پروردگارتان بازگردید و تسلیم [فرمان‌ها و
احکام] او شوید، پیش از آنکه شما را عذاب آید آن گاه
یاری نشوید.

و از نیکوترین چیزی که از طرف پروردگارتان به سوی شما
نازل شده است پیروی کنید، پیش از آنکه ناگهان و در حالی
که بی‌خبرید، عذاب به شما رسد؛

تا مبادا آنکه کسی بگوید: دریغ و افسوس بر اهمال کاری و
تقصیری که درباره خدا کردم، و بی‌تردید [نسبت به احکام
الهی و آیات ربّانی] از مسخره کنندگان بودم.

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ

۵۸

أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ
الْمُحْسِنِينَ

۵۹

بَلَىٰ قَدْ جَاءَتْكَ ءَايَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ
الْكَافِرِينَ

۶۰

وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ
أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ

۶۱

وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا
هُم يَحْزَنُونَ

۶۲

اللَّهُ خَلِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ

۶۳

لَهُۥ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ
أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

۶۴

قُلْ أَغْيِرَ اللَّهُ تَأْمُرُوَنِيٓ أَعْبُدُ أَيُّهَا الْجَاهِلُونَ

۶۵

وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ
لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

۶۶

بَلِ اللَّهُ فَاعْبُدْ وَكُن مِّنَ الشَّاكِرِينَ

۶۷

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ۚ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ
الْقِيَمَةِ ۚ وَالسَّمَوَاتُ مَطْوِيَّٰتٌ بِّيَمِينِهِ ۚ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَىٰ
عَمَّا يُشْرِكُونَ

یا بگوید: اگر خدا هدایتم می‌کرد، بی‌تردید از پرهیزکاران
بودم،

یا چون عذاب را ببیند، بگوید: ای کاش مرا [به دنیا]
بازگشتی بود تا از نیکوکاران می‌شدم.

[ولی به او گویم:] آری، آیاتم به سوی تو آمد، پس تو آنها را
انکار کردی و [در پذیرفتنش] تکبر ورزیدی، و [نسبت به
آن] از کافران بودی،

و روز قیامت کسانی را که بر خدا دروغ بستند می‌بینی که
صورت‌هایشان سیاه است؛ آیا در دوزخ جایگاهی برای
متکبران نیست؟

و خدا کسانی را که پرهیزکاری پیشه کردند، به سبب اعمالی
که مایه رستگاری شان بود نجات می‌دهد، عذاب به آنان
نمی‌رسد، و اندوهگین هم نمی‌شوند.

خدا آفریننده هر چیزی است و او بر هر چیزی نگهبان و
کارساز است.

کلیدهای آسمان‌ها و زمیندر مالکیت اوست، و کسانی که به
آیات خدا کفر ورزیدند، هم آنان زیانکارند.

بگو: ای نادانان! آیا به من فرمان می‌دهید که غیر خدا را
بپرستم؟!

بی‌تردید به تو و به کسانی که پیش از تو بوده‌اند، وحی
شده است که اگر مشرک شوی، همه اعمالت تباه و بی اثر
می‌شود و از زیانکاران خواهی بود.

بلکه فقط خدا را بپرست و از سپاس گزاران باش.

و خدا را آن گونه که سزاوار اوست نشناختند، در حالی که
زمین در روز قیامت یکسره در قبضه قدرت اوست، و
آسمان‌ها هم درهم پیچیده به دست اوست؛ منزّه و برتر
است از آنچه با او شریک می‌گیرند.

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ

وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِئَتْ بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ

وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا فَتَحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا قَالُوا بَلَىٰ وَلَٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ

قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ

وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَىٰ الْجَنَّةِ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ ۖ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ

و در صور دمیده می‌شود، پس هر که در آسمان‌ها و زمین است می‌میرد، مگر کسی را که خدا بخواهد، آن گاه بار دیگر در صور دمیده می‌شود، ناگاه همه آنان بر پای ایستاده [مات و می‌هوت به هر سو] می‌نگرند [که سرانجام کارشان چه خواهد شد!]

و زمین به نور پروردگارش روشن می‌شود، و کتاب [اعمال] را می‌نهند، و پیامبران و گواهان را بیاورند و میانشان به حق و راستی داوری شود، و آنان مورد ستم قرار نمی‌گیرند؛

و به هر کسی آنچه را انجام داده است، به طور کامل داده شود و او به کارهایی که انجام می‌دهند، داناتر است.

و کافران گروه گروه به دوزخ رانده می‌شوند، چون به دوزخ رسند درهایش گشوده شود و نگهبانانش به آنان گویند: آیا پیامبرانی از جنس خودتان به سویتان نیامدند که آیات پروردگارتان را بر شما بخوانند و شما را به دیدار این روزتان بیم دهند؟ گویند: آری، [آمدند] ولی فرمان عذاب بر کافران محقق و ثابت شده‌است.

[به آنان] گویند: از درهای دوزخ درآیید در حالی که در آن جاودانه اید؛ پس جایگاه متکبران چه بد جایگاهی است؛

و کسانی که از پروردگارشان پروا کردند گروه گروه به بهشت رانده می‌شوند، چون به آن رسند در حالی که درهایش از پیش گشوده شده است، نگهبانانش به آنان گویند: سلام بر شما، پاکیزه و نیکو شدید، پس وارد آن شوید که [در آن] جاودانه اید.

می‌گویند: همه ستایش‌ها ویژه خداست که درباره ما به وعده‌اش وفا کرد، و زمین [بهشت] را به ما میراث داد که هر جای از بهشت را بخواهیم، جای خود قرار می‌دهیم. چه نیکوست پاداش عمل‌کنندگان.

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

۴۰. غافر

عَافِر: آمرزنده

مکی

۸۵ آیه

۱۰ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حَم

حم

۲

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

۳

غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّلَٰٓئِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۖ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ

۴

مَا يُجَدِّلُ فِيْٓ ءَايَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرُكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبَلَدِ

۵

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ ۖ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ ۖ وَجَدَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتَهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ

۶

وَكَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ

۷

الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ ۖ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا ۚ رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ

و فرشتگان را می‌بینی که پیرامون عرش حلقه زده‌اند، پروردگارشان را همراه ستایش تسبیح می‌گویند، و در میان اهل محشر به حق داوری شود، و [پس از پایان کار قیامت] گویند: همه ستایش‌ها ویژه خداست که پروردگار جهانیان است.

این کتاب نازل شده از سوی خدای توانای شکست ناپذیر و داناست؛

که آمرزنده گناه و پذیرنده توبه، سخت کیفر و صاحب نعمت فراوان است. هیچ معبودی جز او نیست. بازگشت فقط به سوی اوست.

تنها کافران در آیات خدا مجادله و ستیزه می‌کنند [اینان را هیچ شأن و اعتباری نیست]؛ پس مبدا رفت و آمدشان در شهرها [به خاطر قدرت نمایی، تجارت و ثروتمند شدنشان] تو را بفریبد.

پیش از آنان قوم نوح و اقوامی که بعد از آنان بودند [پیامبرانشان را] تکذیب کردند، و هر امتی آهنگ پیامبر خود کردند تا او را دستگیر کنند [و از ابلاغ دین بازش دارند، یا از وطن بیرونش نمایند، یا او را بکشند] و با توسل به باطل برای نابود کردن حق و از میان بردن آن مجادله و ستیزه کردند، پس من هم آنان را [به عذاب] گرفتم، پس [بنگر که] عذاب من چگونه بود.

این گونه فرمان پروردگارت بر کافران محقق و ثابت شد که آنان اهل آتش اند.

فرشتگانی که عرش را حمل می‌کنند و آنان که پیرامون آن هستند، همراه سپاس و ستایش، پروردگارشان را تسبیح می‌گویند و به او ایمان دارند و برای اهل ایمان آمرزش می‌طلبند، [و می‌گویند:] پروردگارا! از روی رحمت و دانش همه چیز را فرا گرفته ای، پس آنان را که توبه کرده‌اند و راه تو را پیروی نموده‌اند بیامرز، و آنان را از عذاب دوزخ نکه دار.

رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ
عِبَادِهِمْ وَأَرْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ
وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادُونَ لَمَقْتُ اللَّهِ أَكْبَرُ مِنْ مَقْتِكُمْ
أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ

قَالُوا رَبَّنَا آمَنَّا أَتُنَتِّينَ وَأَحْيَيْتَنَا أَتُنَتِّينَ فَأَعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا
فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ

ذَلِكَ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرَكَ
بِهِ تُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ وَيُنَزِّلْ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا
وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ

فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

رَفِيعَ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ
يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ

يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ لَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِمَنِ الْمُلْكُ
الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ

۹

۱۰
۴۰۵۰

۱۱

۱۲

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

پروردگارا! و آنان را در بهشت‌های جاودانی که به آنان و به
شایستگان از پدران و همسران و فرزندان‌شان وعده
داده‌ای در آور؛ یقیناً تو توانای شکست ناپذیر و حکیمی؛

و آنان را از عقوبت‌ها ننگه دار، و هر که را در آن روز از
عقوبت‌ها ننگه داری بی‌تردید او را مورد رحمت قرار داده
ای؛ و این همان کامیابی بزرگ است.

کافران را [پس از ورود به دوزخ] ندا می‌دهند: مسلماً
دشمنی و خشم خدا نسبت به شما از دشمنی و خشم
خودتان درباره خودتان بیشتر است؛ زیرا دعوت به ایمان
می‌شدید پس کفر می‌ورزیدید.

می‌گویند: پروردگارا! دوبار ما را میراندی و دوبار زنده
کردی، اکنون به گناهانمان معترفیم، پس آیا راهی برای
بیرون آمدن [از دوزخ] هست؟

این [سختی عذاب] به سبب این است که چون خدا به
یگانگی [و بدون معبوداتان] خوانده می‌شد [یگانگی اش]
را انکار می‌کردید، و اگر برای او شریک و همتایی قرار داده
می‌شد، باور می‌کردید؛ پس [اکنون] داوری، ویژه خدای
والا مرتبه و بزرگ است.

اوست که نشانه‌های خود را به شما نشان می‌دهد، و از
آسمان برای شما روزی نازل می‌کند؛ و فقط کسانی متذکر
می‌شوند که به سوی خدا باز می‌گردند.

پس خدا را در حالی که ایمان و عبادت را [از هر گونه
شرکی] برای او خالص می‌کنید، بپرستید گرچه کافران [از
روش شما] ناخشنود باشند.

بالا برنده درجات و صاحب عرش است، روح را [که فرشته
وحی است] به فرمانش به هر کس از بندگانش که بخواهد
القا می‌کند تا مردم را از روز ملاقات [که روز رستاخیز
است] بیم دهد.

روزی که همه آنان آشکار می‌شوند، [و] چیزی از آنان بر
خدا پوشیده نمی‌ماند. [و ندا آید:] امروز فرمانروایی ویژه
کیست؟ ویژه خدای یکتای قهار است.

الْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

۱۸

وَأَنْذَرَهُمْ يَوْمَ الْأَزْفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَظْمِينَ مَآ لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعَ يُطَاعُ

۱۹

يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ

۲۰

وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ بِشَيْءٍ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

۲۱

حزب
۱۸۸
۴۰۶۲

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَءَانَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ

۲۲

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ

۲۳

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ

۲۴

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقُرُونَ فَقَالُوا سَحِرٌ كَذَّابٌ

۲۵

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ

امروز هر کس را در برابر آنچه انجام داده است، پاداش می‌دهند. امروز هیچ ستمی وجود ندارد؛ یقیناً خدا در حسابرسی سریع است.

و آنان را از روز نزدیک بیم ده، آن گاه که [از شدت ترس] جان‌ها به گلوگاه رسد، در حالی که همه وجودشان پر از غم و اندوه است. برای ستمکاران هیچ دوست مهربانی و شفיעی که شفاعتش پذیرفته شود، وجود ندارد!

[او] چشم‌هایی را که به خیانت [به نامحرمان] می‌نگرد و آنچه را سینه‌ها پنهان می‌دارند، می‌داند.

و خدا به حق داوری می‌کند، و معبودانی را که [مشرکان] به جای او می‌پرستند [چون از هر جهت ناتوانند] هیچ گونه داوری نمی‌کنند؛ یقیناً خدا شنوا و بیناست.

آیا در زمین گردش نکردند تا با تأمل بنگرند که سرانجام کسانی که پیش از آنان بودند، چگونه بود؟ آنان از ایشان نیرومندتر بودند، و در زمین آثاری پایدارتر [چون قلعه‌ها، خانه‌های استوار و کاخ‌های بسیار محکم] داشتند، پس خدا آنان را به کیفر گناهانشان [به عذاب] گرفت، و در برابر خدا مدافع و حمایت‌گری نداشتند.

این [کیفر دردناک] برای این بود که پیامبرانشان همواره دلایل روشن برای آنان می‌آوردند و آنان [از روی تکبر و عناد] کفر می‌ورزیدند، پس خدا هم همه آنان را [به عذابی سخت] گرفت؛ زیرا او توانا و سخت‌کیفر است؛

و به راستی موسی را با معجزات خود و برهانی آشکار فرستادیم،

به سوی فرعون و هامان و قارون، ولی [آنان] گفتند: جادوگری بسیار دروغ‌گوست!

هنگامی که حق را از سوی ما برای آنان آورد، گفتند: پسران کسانی را که با موسی ایمان آورده‌اند، بکشید، و زنانشان را [برای بیگاری و خدمت] زنده بگذارید. ولی نیرنگ و نقشه کافران جز در بیراهه و گمراهی نیست.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَى وَلْيَدْعُ رَبَّهُ ۚ إِنِّي أَخَافُ
أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ

وَقَالَ مُوسَىٰ إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا
يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ

وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ
رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ
رَبِّكُمْ ۖ وَإِنْ يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ ۚ وَإِنْ يَكُ صَادِقًا
يُصِيبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ
مُسْرِفٌ كَذَّابٌ

يَقُومُ لَكُمْ أَلْمَلِكُ أَلْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا
مِنْ بَاسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا
أَرَىٰ وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ

وَقَالَ الَّذِي ءَامَنَ يَقُومُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ
الْأَحْزَابِ

مِثْلَ دَابِّ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ ۚ وَمَا
اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعِبَادِ

وَيَقُومُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ

يَوْمَ تُؤْلَوْنَ مُدْبِرِينَ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ۖ وَمَنْ
يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ

فرعون گفت: مرا بگذارید تا موسی را بکشم و او
پروردگارش را [برای نجات خود] بخواند، چون من می‌ترسم
دین شما را تغییر دهد، یا در این سرزمین فساد و تباهی به
بار آورد!

و موسی گفت: من از هر متکبر سرکشی که به روز حساب
ایمان ندارد به پروردگارم و پروردگار شما پناه می‌برم.

و مرد مؤمنی از خاندان فرعون که ایمانش را پنهان
می‌داشت، گفت: آیا مردی را می‌کشید که می‌گوید:
پروردگار من خداست؟ و بی‌تردید از سوی پروردگارتان
برای شما دلایل روشنی آورده است، و اگر دروغگو باشد
دروغش به زیان خود اوست، و اگر راستگو باشد برخی از
عذاب‌هایی که به شما وعده می‌دهد به شما خواهد رسید؛
زیرا خدا کسی را که اسراف کار و بسیار دروغ‌گوست،
هدایت نمی‌کند.

ای قوم من! امروز فرمانروایی و حکومت برای شماست که
در این سرزمین پیروز هستید، ولی اگر عذاب خدا به سوی
ما آید، چه کسی ما را یاری خواهد داد؟ فرعون گفت: من جز
آنچه را [مواب] می‌بینم [و به آن یقین دارم و آن انکار
موسی و کشتن او و تقویت حکومت من است] به شما ارائه
نمی‌کنم، و شما را جز به راه راست هدایت نمی‌کنم.

و آن مرد مؤمن گفت: ای قوم من! بی‌تردید من بر شما از
روزی مانند روز [عذاب] گروه‌ها [یی که پیامبران را تکذیب
کردند] می‌ترسم

چون سرنوشت قوم نوح و عاد و ثمود و کسانی که پس از
آنان بودند؛ و خدا ستمی بر بندگان نمی‌خواهد [این
بندگانند که بر خود ستم روا می‌دارند.]

و ای قوم من! بی‌تردید من از روزی که مردم یکدیگر را
[برای نجات خود از عذاب] ندا می‌دهند بر شما می‌ترسم؛

روزی که [به علت شدت عذاب] پشت کنان از این سو به
آن سو فرار می‌کنید [ولی از هر سو که می‌روید، برگردانده
می‌شوید و] شما را [در برابر عذاب خدا] هیچ نگه دارنده‌ای
نیست؛ و هر که را خدا [به سبب کبر و عنادش] گمراه کند،
او را هیچ هدایت کننده‌ای نخواهد بود.

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي
شَكِّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ^ط حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَن يَبْعَثَ
اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ
مُرْتَابٌ

۴۰
غافر
۳۴
/۸۵

الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَتْهُمْ كُبرٌ
مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ ءَامَنُوا كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ
كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ

۳۵

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَهْلِكُنِ ابْنُ لِي صِرَاحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ

۳۶

أَسْبَبَ السَّمَوَاتِ فَأَطَّلَعَ إِلَىٰ إِلَهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ
كَذِبًا وَكَذَلِكَ زَيْنَ لِفِرْعَوْنَ سُوءَ عَمَلِهِ وَصَدَّ عَنِ
السَّبِيلِ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ

۳۷

وَقَالَ الَّذِي ءَامَنَ يَقَوْمِ اتَّبِعُونِ أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ

۳۸
۴۰۸۸

يَقَوْمِ إِنَّمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَّعُ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ
الْقَرَارِ

۳۹

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا
مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ
يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ

۴۰

بی‌تردید یوسف پیش از این دلایل روشنی برای شما آورد، ولی شما همواره نسبت به آنچه که آورده بود در تردید بودید، تا زمانی که از دنیا رفت، [پس از مرگ او] گفتید: خدا هرگز بعد از او پیامبری مبعوث نخواهد کرد، این گونه خدا هر اسراف کار تردید کننده‌ای را گمراه می‌کند.

کسانی که در آیات خدا بی‌آنکه دلیلی برای آنان آمده باشد، مجادله و ستیزه می‌کنند [این عمل زشتشان] نزد خدا و نزد اهل ایمان مایه دشمنی بزرگ است؛ این گونه خدا بر دل هر گردنکش زورگویی، مَهر [تیره بختی] می‌نهد

و فرعون گفت: ای هامان! برای من بنایی بسیار بلند بساز شاید به وسایلی برسم،

وسایل [بالا رفتن به] آسمان‌ها تا از خدای موسی آگاه شوم [که کیست و کجاست؟! هر چند موسی را [در گفته‌هایش درباره خدا] دروغگو می‌پندارم. و این گونه برای فرعون زشتی کردارش آراسته شد و از راه خدا باز ماند، و نیرنگ و نقشه فرعون جز در زیانکاری و نابودی نبود.

و آن مرد مؤمن گفت: ای قوم من! از من پیروی کنید تا شما را به راه راست هدایت کنم.

ای قوم من! این زندگی دنیا فقط کالایی بی ارزش و زودگذر است، و بی‌تردید آخرت سرای همیشگی و پایدار است.

هر که بدی کند جز به مانند آن کیفر نیابد، و از مردان یا زنان کسانی که کار شایسته انجام دهند در حالی که مؤمن باشند، آنان در بهشت درآیند و در آن بی حساب روزی یابند.

وَيَقُومَ مَا لِيَ أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجْوَةِ وَتَدْعُونِي إِلَى النَّارِ

تَدْعُونِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ
وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَرِ

لَا جَرَمَ أَنَّمَا تَدْعُونِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا
فِي الْآخِرَةِ وَأَنْ مَرَدَّنَا إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ
النَّارِ

فَسَتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأَفْوِضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ

فَوَقَّهَ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَا مَكَرُوا وَحَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ سُوءُ
الْعَذَابِ

النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ
أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ

وَإِذْ يَتَحَاجُّونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا
إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِنَ النَّارِ

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ
الْعِبَادِ

وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخِزْنَةِ جَهَنَّمَ أَدْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ
عَنَّا يَوْمًا مِنَ الْعَذَابِ

ای قوم من! چرا من شما را به سوی رهایی [از خسران دنیا
و آخرت] می‌خوانم، و شما مرا به آتش می‌خوانید؟!

مرا می‌خوانید که به خدای یگانه کافر شوم و بر پایه جهالت
و نادانی، و بدون دانش و معرفت که روشنگر حقایق است
چیزی را شریک او قرار دهم! و من شما را به توانای
شکست ناپذیر و بسیار آمرزنده می‌خوانم.

ثابت و یقینی است اینکه آنچه مرا به سوبیش می‌خوانید
برای او در دنیا و آخرت حقّ ادعا [ی الوهیت و ربوبیت]
نیست، و اینکه بازگشت ما به سوی خداست، و اینکه
اسراف کاران اهل آتش اند.

پس به زودی [درستی] آنچه را [که امروز درباره عذاب
اسراف کاران] می‌گویم [و شما باور نمی‌کنید] متوجّه
خواهید شد، و من کارم را به خدا وامی‌گذارم؛ زیرا خدا به
بندگان بیناست.

پس خدا او را از آسیب‌های آنچه بر ضد او نیرنگ می زدند،
نگه داشت و عذاب سختی فرعونیان را احاطه کرد.

[عذابشان] آتش است که صبح و شام بر آن عرضه
می‌شوند، و روزی که قیامت برپا شود [ندا رسد:] فرعونیان
را در سخت ترین عذاب در آورید.

و [یاد کن] هنگامی را که در آتش با یکدیگر نزاع و
کشمکش می‌کنند، پس ضعیفان به مستکبران می‌گویند: ما
[در دنیا] پیرو شما بودیم، آیا می‌توانید بخشی از این آتش
را از ما دفع کنید؟

مستکبران می‌گویند: هم اکنون همه ما در آتش هستیم،
بی‌تردید خدا [به عدالت و انصاف] میان بندگان داوری
کرده است.

و آنان که در آتش اند، به نگهبانان دوزخ می‌گویند: از
پروردگارتان بخواهید که یک روز بخشی از عذاب را از ما
سبک کند.

قَالُوا أَوْ لَمْ تَكُ تَأْتِيكُمُ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَىٰ قَالُوا
فَادْعُوا مَآ دُعَاؤَ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ

إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ
الْأَشْهَادُ

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ
الدَّارِ

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى الْهُدَىٰ وَأَوْرَثْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ

هُدًى وَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ
رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَرِ

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي ءَايَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَتْهُمْ إِن
فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَّا هُمْ بِبَلِّغِيهِ فَاستَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ
هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

لَخَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءُ قَلِيلًا مَّا تَتَذَكَّرُونَ

[نگهبانان] می‌گویند: آیا پیامبرانتان دلایل روشن برای شما
نیاوردند؟ می‌گویند: چرا آوردند. می‌گویند: پس [هر اندازه
که می‌خواهید خدا را] بخوانید، ولی دعای کافران جز در
بیراهه و گمراهی نیست.

بی‌تردید ما پیامبران خود و مؤمنان را در زندگی دنیا و
روزی که گواهان [برای گواهی دادن] به پا ایستند، یاری
می‌کنیم.

همان روزی که عذرخواهی ستمکاران سودشان ندهد و
برای آنان لعنت خدا و سرای سخت و بدی است.

محققاً ما به موسی هدایت عطا کردیم و کتاب [تورات] را به
بنی اسرائیل به میراث دادیم؛

کتابی که [سراسر] برای خردمندان مایه هدایت و تذکر
است.

پس [چنان که موسی بر آزار بنی اسرائیل شکیبایی ورزید،
تو هم بر آزار دشمنان] شکība باش، بی‌تردید وعده خدا حق
است، و از میان رفتن [توطئه‌ها و موانعی که به وسیله
دشمنان در راه پیشرفت دعوتت به اسلام برای تو ایجاد
شده]، از خدا بخواه، و پروردگارت را شب و صبح همراه با
سپاس و ستایش تسبیح گوی.

بی‌تردید آنان که در آیات خدا بی آنکه دلیلی برای آنان
آمده باشد، مجادله و ستیزه می‌کنند و در سینه‌هایشان جز
کبر و بزرگ نمایی نیست به آن [بزرگی و عزت و سلطنتی که
در آرزویش هستند] نمی‌رسند؛ پس به خدا پناه ببر؛ زیرا
او شنوا و بیناست.

همانا آفرینش آسمان‌ها و زمین از آفرینش انسان مهم‌تر
است، ولی بیشتر مردم [به حقایق] معرفت و آگاهی ندارند.

و بینا و نابینا، یکسان نیستند و [نیز] آنان که ایمان آورده و
کارهای شایسته انجام داده‌اند با [مردم] بدکار برابر
نمی‌باشند. اندکی متذکر [این حقایق] می‌شوید.

إِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ

ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآئِنَّا تُؤَفَّكُونَ

كَذَٰلِكَ يُؤَفِّكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِيَ الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

یقیناً قیامت آمدنی است، هیچ تردیدی در آن نیست، ولی بیشتر مردم [به سبب تکبر و غرور] ایمان نمی‌آورند.

و پروردگارتان گفت: مرا بخوانید تا شما را اجابت کنم، آنان که از عبادت من تکبر ورزند، به زودی خوار و رسوا به دوزخ درآیند.

خداست که شب را برای شما پدید آورد تا در آن بیارامید، و روز را روشن و بینش بخش قرار داد [تا در آن به کارهای لازم بپردازید]؛ بی‌تردید خدا نسبت به مردم دارای فضل و احسان است، ولی بیشتر مردم سپاس‌گزاری نمی‌کنند.

این است خدا پروردگار شما که آفریننده هر چیزی است، هیچ معبودی جز او نیست، پس چگونه [از حق] منصرفتان می‌کنند؟

این گونه [که شما منحرف می‌شوید] آنان که همواره آیات خدا را انکار می‌کردند، منحرف می‌شوند.

خداست که زمین را برای شما جایگاه امن و آسایش آفرید، و آسمان را بنایی [محکم و استوار] ساخت، و شما را صورتگری کرد و صورت هایتان را نیکو گردانید، و از چیزهای پاکیزه [ای که با طبیعت شما هماهنگ است] به شما روزی داد. این است خدا پروردگار شما، پربرکت است خدا پروردگار جهانیان.

اوست زنده [بی زوال]، هیچ معبودی جز او نیست، پس او را در حالی که ایمان و عبادت را برای او [از هر گونه شرکی] خالص می‌کنید، بپرستید. همه ستایش‌ها ویژه خدا پروردگار جهانیان است.

بگو: من نهی شده‌ام از اینکه معبودانی که شما به جای خدا می‌پرستید، بپرستم؛ زیرا از جانب پروردگارم برای من دلایل روشن [بر حقانیت توحید] آمده است و مأمورم که فقط تسلیم [فرمان‌ها و احکام] پروردگار جهانیان باشم.

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِّن تَرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّن عِلْقَةٍ
ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِّتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ ثُمَّ لِّتَكُونُوا
شُيُوخًا وَمِنْكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ مِن قَبْلُ^ط وَلِّتَبْلُغُوا أَجَلًا مُّسَمًّى
وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ^ط فَإِذَا قُضِيَ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ
كُن فَيَكُونُ

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي ءَايَاتِ اللَّهِ أَنَّىٰ يُصْرَفُونَ

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ^ط رُسُلَنَا فَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ

إِذِ الْأَغْلُلُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلْسِلُ يُسْحَبُونَ

فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ

ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ

مِن دُونِ اللَّهِ^ط قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَل لَّمْ نَكُن نَدْعُوا مِن
قَبْلُ شَيْئًا كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ

ذٰلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا
كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ

أَدْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِينَ فِيهَا^ط فَبِئْسَ مَثْوٰى
الْمُتَكَبِّرِينَ

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ^ج فَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ
أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ

اوست که شما را از خاک آفرید، سپس از نطفه، آن گاه از
علقه، سپس به صورت طفلی [از رحم مادران] بیرون
می‌فرستد، تا به کمال نیرومندی و قوت خود برسید، آن گاه
پیر و سالخورده شوید، و برخی از شما پیش از رسیدن به
این مراحل قبض روح می‌شوید، و [برخی زنده می‌مانید] تا
به آن مدتی که معین و مقرر است برسید، و برای اینکه شما
[درباره حق] تعقل کنید.

اوست که زنده می‌کند و می‌میراند، و چون پدید آمدن
چیزی را اراده کند، فقط به آن می‌گوید: باش. پس بی درنگ
موجود می‌شود.

آیا کسانی را که در آیات خدا مجادله و ستیزه می‌کنند،
ننگریستی که چگونه [از حق به باطل] برگردانده می‌شوند؟

همانان که قرآن و دینی را که پیامبران خود را به آن
فرستادیم، انکار کردند، پس به زودی [نتیجه انکار خود را]
خواهند دانست؛

زمانی که غل‌ها و زنجیرها [ی آتشین] در گردن‌هایشان
باشد در حالی که به وسیله آنها کشیده شوند،

در میان آب جوشان، سپس آنان را در آتش افروخته دوزخ
می‌سوزانند.

آن گاه به آنان گویند: معبودانی که [در الوهیت و ربوبیت]
شریکان خدا می‌گرفتید کجایند؟

[همان معبودانی که] به جای خدا [می‌پرستیدید]، می‌گویند:
از نظر ما گم و ناپدید شدند، بلکه ما پیش از این چیزی را
نمی‌پرستیدیم. این گونه خدا کافران را گمراه می‌کند.

این [عذاب‌ها] برای آن است که به ناحق در زمین شادی و
سرمستی می‌کردید و به سبب آن است که مغرورانه به
پایکوبی و خوشحالی می‌پرداختید.

از درهای دوزخ وارد شوید که در آن جاو دانه اید؛ پس چه
بد است اقامت گاه متکبران.

نهایتاً [بر آزار اینان] شکبیا باش، بی‌تردید وعده خدا حق
است. پس اگر بخشی از عذاب‌هایی را که به آنان وعده
می‌دهیم به تو نشان دهیم، یا تو را پیش از آن از دنیا
بیریم [تفاوتی ندارد، در هر صورت] به سوی ما بازگردانده
می‌شوند [و کیفرشان را خواهند دید].

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ
وَمِنْهُمْ مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ
بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ
هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْعَمَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا
تَأْكُلُونَ

وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ
وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ

وَيُرِيكُمُ آيَاتِهِ فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ تُنْكِرُونَ

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَعَآثِرًا فِي الْأَرْضِ
فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِّنَ
الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ

فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحَدُّهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا
بِهِ مُشْرِكِينَ

فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا سُنَّتَ اللَّهُ الَّتِي قَدْ
خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ

قطعاً پیش از تو پیامبرانی فرستادیم؛ سرگذشت گروهی از
آنان را برای تو حکایت کرده‌ایم، و سرگذشت برخی را بیان
نکرده‌ایم. هیچ پیامبری را نسزد که جز به اذن خدا
معجزه‌ای بیاورد؛ بنابراین هنگامی که فرمان خدا [به عذاب
دشمنان لجوج] برسد، بر پایه حق و درستی داوری خواهد
شد و آنجاست که اهل باطل زیان خواهند کرد.

خداست که چهارپایان را برای شما پدید آورد تا بر بعضی از
آنها سوار شوید، و از [گوشت] بعضی از آنها بخورید؛

و برای شما در آنها سودهایی است، [آری آنها را آفرید] تا با
[سوار شدن بر آنها و حمل بار و بنه خود] به مقصدی که در
دل‌های شماست برسید، و بر آنها و بر کشتی‌ها حمل
می‌شوید.

و همواره نشانه‌های [ربوبیت و قدرت] خود را به شما نشان
می‌دهد، پس کدام یک از نشانه‌های خدا را انکار می‌کنید؟!

آیا در زمین گردش نکردند تا با تأمل بنگرند که سرانجام
کسانی که پیش از آنان بودند [و سرکشی و تکبر می‌کردند]
چگونه بود؟ همانان که نفراشان از اینان بیشتر و از ایشان
نیرومندتر بودند، و در زمین آثاری پایدارتر [چون قلعه‌ها و
خانه‌های استوار و کاخ‌های بسیار محکم] داشتند، ولی
نفرات و قدرت و آثاری که همواره به دست می‌آوردند
[چیزی از عذاب خدا را] از آنان دفع نکرد.

هنگامی که پیامبران‌شان دلایل روشن برای آنان آوردند، به
اندد دانشی که نزد خود داشتند خوشحال بودند [و غیر آن
را چیزی به حساب نمی‌آوردند] ولی عذابی که همواره آن را
به مسخره می‌گرفتند، آنان را احاطه کرد.

پس هنگامی که عذاب سخت ما را دیدند، گفتند: بی‌تردید
به خدا ایمان آوردیم و به معبودانی که با او شریک قرار
می‌دادیم، کافریم.

ولی زمانی که عذاب سخت ما را دیدند، ایمانشان سودی به
آنان نداد. سنت خداست که از دیرباز نسبت به بندگان
جاری شده است [که ایمانشان را پس از دیدن عذاب
نمی‌پذیرد] و آنجاست که کافران زیانکار شدند.

حم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حم

۱
۴۱۳

۲

تَنْزِيلُ مِنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۳

كَتَبَ فُصِّلَتْ ءَايَاتُهُ وَ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

۴

بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ

۵

وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي ءَاذَانِنَا وَقْرٌ
وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَأَعْمَلْ إِنَّا عَمِلُونَ

۶

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهٌُ
وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ ۖ وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِينَ

۷

الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ

۸

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ

۹

حزب
۱۹۱
۴۱۴

قُلْ أَتِنَّكُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ
وَتَجْعَلُونَ لَهُ ۖ أَندَادًا ۚ ذَٰلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ

۱۰

وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِّنْ فَوْقِهَا وَبَرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا
أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً لِّلسَّالِبِينَ

۱۱

ثُمَّ أَسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ
أُتَيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ

این کتابی است نازل شده از سوی خدا که رحمتش بی‌اندازه و مهربانی‌اش همیشگی است.

کتابی است که آیاتش در نهایت روشنی بیان شده است، [به زبانی] فصیح و گویا برای مردمی که اهل معرفت و آگاهی اند؛

مژده دهنده و بیم دهنده است. ولی بیشتر آنان [از این دریای معارف] روی گرداندند و به گوش [جان] نمی‌شنوند.

و گفتند: دل‌های ما از [درک] حقایقی که ما را به آن می‌خوانی در پوشش‌های سختی است، و در گوش‌های ما سنگینی است، و میان ما و تو پرده‌ای وجود دارد، بنابراین تو کار خود را انجام بده و ما هم کار خود را انجام می‌دهیم.

بگو: من بشری مانند شما هستم، [نه از جنسی دیگر که سخنم را نفهمید] به من وحی می‌شود که معبود شما فقط معبود یکتاست، پس [با دوری از افراط و تفریط] به سوی او رو کنید، و از او آموزش بخواهید، و وای بر مشرکان؛

همانان که زکات نمی‌دهند و آخرت را انکار می‌کنند.

بی‌تردید کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، برای آنان پاداشی همیشگی است.

بگو: آیا شما به کسی که زمین را در دو روز آفرید، کفر می‌ورزید، و برای او همتایانی قرار می‌دهید؟! [ساحت مقدسش از این پیرایه‌ها پاک است] آن [توانمندی که زمین را آفرید] پروردگار جهانیان است.

و در روی زمین کوه‌های استواری پدید آورد، و در آن منافع فراوانی آفرید و رزق [روزی خوارانش] را در آن به مدت چهار دوره [بهار، تابستان، پاییز و زمستان] تقدیر کرد [آن هم] یکسان و به اندازه برای خواهندگان.

آن گاه آهنگ آفرینش آسمان کرد، در حالی که به صورت دود بود، پس به آن و به زمین گفت: خواه یا ناخواه بیایید. آن دو گفتند: فرمانبردار آمدیم.

فَقَضَلَهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصْبِيحٍ وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثُمُودَ

إِذْ جَاءَتْهُمْ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً فَإِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ

فَأَمَّا عَادُ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ نَحْسَاتٍ لِنُذِيقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ وَهُمْ لَا يُنصَرُونَ

وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى الْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمْ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

وَنَحْنِئَا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ

وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ

حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَرُهُمْ وَقُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

پس آنها را در دو روز به صورت هفت آسمان به انجام رسانید [و محکم و استوار ساخت]، و در هر آسمانی کار آن را وحی کرد، و آسمان دنیا را با چراغ‌هایی آرایش دادیم و [از استراق سمع شیطان‌ها] حفظ کردیم، این است اندازه گیری توانای شکست ناپذیر و دانا.

اگر روی گردانند، بگو: من شما را از صاعقه‌ای [مرگبار] چون صاعقه عاد و ثمود بیم می‌دهم.

هنگامی که پیامبران از پیش رو و پشت سرشان به سوی آنان آمدند [و گفتند:] که جز خدا را نپرستید. گفتند: اگر پروردگار ما می‌خواست [که ما مؤمن شویم و او را بپرستیم] فرشتگانی نازل می‌کرد [تا دعوتش را به ما ابلاغ کنند]؛ بنابراین ما به آنچه شما به آن فرستاده شده اید، کافریم.

اما قوم عاد به ناحق در زمین تکبر کردند و گفتند: نیرومندتر از ما کیست؟ آیا ندانستند خدایی که آنان را آفرید از آنان نیرومندتر است؟ و [به گمان اینکه نیرومندتر از آنان وجود ندارد] همواره آیات ما را انکار می‌کردند.

سرانجام تندبادی سخت و سرد در روزهایی شوم بر آنان فرستادیم تا در زندگی دنیا عذاب خواری و رسوایی را به آنان بچشانیم، و بی‌تردید عذاب آخرت رسوا کننده تر است و آنان [در آن روز] یاری نخواهند شد.

و اما ثمودیان، پس آنان را هدایت کردیم، ولی آنان کوردلی را بر هدایت ترجیح دادند، پس به کیفر اعمالی که همواره مرتکب می‌شدند، بانگ عذاب خوارکننده آنان را فراگرفت؛

و کسانی را که ایمان آورده و همواره پرهیزکاری می‌کردند، نجات دادیم.

و [یاد کن] روزی را که دشمنان خدا به سوی آتش گرد آورده می‌شوند، پس آنان را از حرکت باز می‌دارند [تا گروه‌های دیگر به آنان ملحق شوند].

وقتی به آتش می‌رسند، گوش و چشم و پوستشان به اعمالی که همواره انجام می‌دادند، گواهی می‌دهند.

وَقَالُوا لَجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَرُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ

وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرَدْتُمْ أَنْ تُصَبِّحْتُمْ مِنَ الْخُسْرَيْنِ

فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ وَإِنْ يَسْتَعْتِبُوا فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ

وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّيْنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمِّهِمْ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خُسْرَيْنِ

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَعْلَبُونَ

فَلَنَذِيقَنَ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ

ذَٰلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ الَّذِينَ لَهُمُ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءً بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذِينَ أَضَلَّانَا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ نَجْعَلُهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ

۲۳

۲۴

۲۵
حزب
۱۹۲

۲۶
۴۱۶ر

۲۷

۲۸

۲۹

و آنان به پوستشان می‌گویند: چرا بر ضد ما گواهی دادید؟ می‌گویند: همان خدایی که هر موجودی را به سخن آورد، ما را گویا ساخت، و او شما را نخستین بار آفرید و به سوی او بازگردانده می‌شوید.

و شما [هنگام ارتکاب گناه در دنیا] از اینکه مبدا گوش و چشم و پوستتان بر ضد شما گواهی دهند، پنهان نمی‌شدید، بلکه گمان کردید که خدا بسیاری از آنچه را که [در خلوت] مرتکب می‌شدید، نمی‌داند!!

و این گماتان بود که به پروردگارتان بردید [و همان] شما را هلاک کرد، در نتیجه از زیانکاران شدید.

پس اگر [بر همین حال] ایستادگی کنند، جایگاهشان دوزخ است، و اگر [برای به دست آوردن خشنودی خدا] عذرخواهی کنند، عذرشان مورد پذیرش قرار نخواهد گرفت.

[به خاطر کفر و طغیانشان] برای آنان همنشینانی [مفسد و تبهکار] گماشتیم که لذایذ مادی و شهوانی حال و آینده را در نظرشان زیبا و دلربا جلوه دادند، و فرمان عذاب بر آنان در [زمره] گروه‌هایی از جن و انس که پیش از آنان گذشتند، محقق و ثابت شد، آنان بی‌تردید زیانکارند.

کافران گفتند: به این قرآن گوش ندهید و [هنگام قرائتش] سخنان لهو و بیهوده [و سر و صداهای بی‌معنا] در آن افکنید [تا کسی نشنود]! شاید که پیروز شوید.

به یقین کافران را عذابی سخت می‌چشانیم، و بی‌تردید آنان را بر پایه بدترین اعمالی که همواره مرتکب می‌شدند، کیفر می‌دهیم.

این است کیفر دشمنان خدا که آتش است، برای آنان در آتش دوزخ سرایی جاودانه و همیشگی است، کیفری است [ویژه و سخت]، برای اینکه همواره آیات ما را انکار می‌کردند.

و کافران می‌گویند: پروردگارا! آنان که از گروه جنّ و انس ما را گمراه کردند، به ما نشان بده تا زیر پای خود گذاریم، برای اینکه از پست‌ترینان شوند.

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ
تُوعَدُونَ

۳۱

نَحْنُ أَوْلِيَائُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا
مَا تَشْتَهَى أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ

۳۲

نُزُلًا مِّنْ غَفُورٍ رَّحِيمٍ

۳۳
۴۱۷ر

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ
إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ

۳۴

وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ
فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ

۳۵

وَمَا يُلْقَاهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقَاهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ
عَظِيمٍ

۳۶

وَأَمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

۳۷

وَمِنْ ءَايَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا
لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ
إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

۳۸
سجده
واجب

فَإِنْ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ
وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ ۝

بی‌تردید کسانی که گفتند: پروردگار ما خداست؛ سپس [در
میدان عمل بر این حقیقت] استقامت ورزیدند، فرشتگان بر
آنان نازل می‌شوند [و می‌گویند:] مترسید و اندوهگین
نباشید و شما را به بهشتی که وعده می‌دادند، بشارت باد.

ما در زندگی دنیا و آخرت، یاران و دوستان شما هستیم،
آنچه دلتان بخواهد، در بهشت برای شما فراهم است، و در
آن هر چه را بخواهید، برای شما موجود است.

رزق آماده‌ای از سوی آمرزنده مهربان است.

و خوش گفتارتر از کسی که به سوی خدا دعوت کند و کار
شایسته انجام دهد و گوید: من از تسلیم شدگان [در برابر
فرمان‌ها و احکام خدا] هستم، کیست؟

نیکی و بدی یکسان نیست. [بدی را] با بهترین شیوه دفع
کن؛ [با این برخورد متین و نیک] ناگاه کسی که میان تو و او
دشمنی است [چنان شود] که گویی دوستی نزدیک و
صمیمی است.

این بهترین شیوه را جز کسانی که [در زمینه خودسازی و
تزکیه] پایداری کردند، نمی‌یابند، و جز کسانی که بهره
بزرگی [از ایمان و تقوا] دارند به آن نمی‌رسند؛

و اگر وسوسه‌ای از سوی شیطان تو را تحریک کند [که از
این بهترین شیوه دست برداری] به خدا پناه ببر؛ بی‌تردید
او شنوا و داناست.

از نشانه‌های [ربوبیت و قدرت] او شب و روز و خورشید و
ماه است؛ نه برای خورشید سجده کنید و نه برای ماه، برای
خدایی که آنان را آفرید، سجده کنید، اگر می‌خواهید فقط او
را بپرستید؛

و اگر [از پرستش خدای یکتا] تکبر ورزند، پس [باید
بدانند چنین نیست که پرستش کننده‌ای برای او وجود
ندارد]، کسانی که نزد پروردگار تواند [از فرشتگانی که
شمار آنان را جز خدا نمی‌داند] شب و روز برای او تسبیح
می‌گویند و [از تسبیح گویی] ملول و خسته نمی‌شوند.

وَمِنْ ءَايَاتِهِۦ أَنَّكَ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْۚ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيِ الْمَوْتِۚ إِنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌۭ

إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي ءَايَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَاۖ أَفَمَن يُلْقَىٰ فِي النَّارِ خَيْرٌۭ أَمْ مَن يَأْتِي ءَامِنًا يَوْمَ الْقِيَمَةِۚ أُعْمِلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّهُۥ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌۭ

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّهُۥ لَكِتَابٌ عَزِيزٌۭ

لَا يَأْتِيهِ الْبَطِلُ مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِن خَلْفِهِۦۖ تَنْزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍۭ

مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِن قَبْلِكَۚ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍۭ

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْءَانًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ ءَايَاتُهُۥٓ وَءَاغَجِمِي۟ وَعَرَبِيٌّۦ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا هُدًى وَشَفَآءٌۭ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي ءَاذَانِهِمْ وَقُرْۢ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًىۚ أُولَٰئِكَ يُنَادَوْنَ مِن مَّكَانٍ بَعِيدٍۭ

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍۭ

مَّنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِۦۖ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَاۚ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِۖ

و از [دیگر] نشانه‌های او این است که تو زمین را خشک و بی گیاه می‌بینی، پس هنگامی که باران بر آن نازل می‌کنیم، به شدت به جنبش درآید و برآید. بی‌تردید کسی که زمین مرده را زنده کرد، یقیناً مردگان را زنده می‌کند؛ زیرا او بر هر کاری تواناست.

مسلمان کسانی که معانی و مفاهیم آیات ما را از جایگاه واقعی اش تغییر می‌دهند [و به تفسیر و تأویلی نادرست متوسل می‌شوند] بر ما پوشیده نیستند. آیا کسی را که در آتش می افکنند، بهتر است یا کسی که روز قیامت در حال ایمنی می‌آید؟ هر چه می‌خواهید انجام دهید، بی‌تردید او به آنچه انجام می‌دهید، بیناست.

کسانی که به این قرآن هنگامی که به سویشان آمد کافر شدند [به عذابی سخت دچار می‌شوند] بی‌تردید قرآن کتابی است شکست ناپذیر،

که هیچ باطلی از پیش رو و پشت سرش به سویش نمی‌آید، نازل شده از سوی حکیم و ستوده است.

جز آنچه به پیامبران پیش از تو گفته شده است، به تو گفته نمی‌شود؛ مسلماً پروردگارت صاحب آمرزش ودارای عذابی دردناک است؛

و اگر آن را قرآنی غیر عربی قرار داده بودیم قطعاً می‌گفتند؛ چرا آیاتش در نهایت روشنی بیان نشده است، آیا [قرآنی] غیر عربی [و نامفهوم] برای [مردمی] عرب زبان [و فصیح؟!]: بگو: این کتاب برای کسانی که ایمان آورده‌اند، سراسر هدایت و درمان است، و کسانی که ایمان نمی‌آورند در گوششان سنگینی است، و آن [با همه روشنی و آشکاری اش] بر آنان پوشیده و نامفهوم است؛ اینانند که [گویی] از جایی دور ندایشان می‌دهند.

به یقین ما به موسی کتاب عطا کردیم پس در آن اختلاف شد [که از پیشگاه حق آمده یا ساختگی است]، و اگر از سوی پروردگارت فرمانی [بر مهلت یافتنشان] پیشی نگرفته بود، بی‌تردید میانشان [به نابودی و هلاکت] حکم شده بود؛ و اینان هم [چون قوم موسی] نسبت به قرآن در تردیدی سخت هستند.

کسی که کار شایسته انجام دهد، به سود خود اوست، و کسی که مرتکب زشتی شود به زیان خود اوست، و پروردگارت ستمکار به بندگان نیست.

إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِّنْ أَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَائِيَ قَالُوا ءَاذَنَكَ مَامِنَّا مِنْ شَهِيدٍ

وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَدْعُونَ مِن قَبْلُ وَظَنُوا مَا لَهُم مِّن مَّحْيِصٍ

لَا يَسْعَمُ الْإِنسَانُ مِن دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِن مَّسَّهُ الشَّرُّ فَيَئُوسٌ قَنُوطٌ

وَلَيْنَ أَذْقَنَهُ رَحْمَةً مِّنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّجِعْتُ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّ لِي عِنْدَهُو لِّلْحُسْنَىٰ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنسَنِ أَعْرَضَ وَنَجَّجَانِيهِء وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِء مَّنْ أَضِلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ

سَنُرِيهِمْ ءَايَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

أَلَا إِنَّهُمْ فِي مِرْيَةٍ مِّن لِّقَاءِ رَبِّهِمْ ؕ أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطٌ

آگاهی و دانش به قیامت [و اینکه چه زمانی برپا می‌شود و چه خواهد شد] فقط ویژه اوست؛ و میوه‌ها از غلاف‌هایشان بیرون نمی‌آیند، و هیچ ماده‌ای حامله نمی‌شود و وضع حمل نمی‌کند مگر به دانش او. و روزی که [خدا] مشرکان را ندا می‌دهد: شریکانی که برای من می‌پنداشتید، کجایند؟ می‌گویند: [پس از روشن شدن حقایق بر ما] قاطعانه به تو اعلام می‌کنیم که هیچ گواهی از میان ما [بر اینکه تو را شریکی هست] وجود ندارد؛

و آنچه را از پیش [به عنوان شریکان خدا] می‌پرستیدند از نظرشان گم و ناپدید می‌شود و یقین می‌کنند که آنان را هیچ راه گریزی [از عذاب] نیست.

انسان از درخواست خوشی و رفاه خسته نمی‌شود، و اگر آسیبی به او رسد به شدت مأیوس [و] ناامید می‌شود؛

و اگر او را از سوی خود پس از آسیبی که به او رسیده خوشی و رفاه بچشانیم قاطعانه می‌گوید: این [خوشی و رفاه] ویژه من است [و به خاطر لیاقتم به من رسیده است] و گمان نمی‌کنم که قیامت برپا شود، و [به فرض برپا شدن] اگر به سوی پروردگارم باز گردانده شوم، برای من نزد او پاداشی نیکوتر خواهد بود! ما یقیناً کسانی را که کافر شدند به اعمالی که انجام داده‌اند، آگاه خواهیم کرد، و قطعاً از عذابی سخت به آنان می‌چشانیم.

و هنگامی که به انسان نعمت عطا می‌کنیم [از طاعت و عبادت] روی بر می‌گرداند و [با کبر و نخوت] از ما دور می‌شود، و چون آسیبی به او رسد [برای برطرف شدنش] به دعای فراوان و طولانی روی می‌آورد؛

بگو: به من خبر دهید: اگر [قرآن] از سوی خدا باشد و سپس شما به آن کافر شوید، چه کسی گمراه تر از آن خواهد بود که در مخالفتی دور [از منطق و صواب] قرار دارد؟

به زودی نشانه‌های خود را در کرانه‌ها و اطراف جهان و در نفوس خودشان به آنان نشان خواهیم داد تا برای آنان روشن شود که بی‌تردید او حق است. آیا کافی نیست که پروردگارت [با ظاهر کردن حقایق و دلایل] بر همه چیز گواه است [که تنها او آفریننده و بی‌نیاز است و غیر او مخلوق و از هر جهت نیازمند به اوست.]

آگاه باش! که آنان نسبت به دیدار [قیامت و محاسبه اعمال به وسیله] پروردگارشان در تردیدند. [و] آگاه باش! که یقیناً او به همه چیز [با قدرت و دانش بی‌نهایتش] احاطه دارد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حم

۱
۴۱۹

حم

عَسَقَ

۲

عسق

كَذَلِكَ يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ اللَّهُ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ

۳

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۖ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

۴

تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ ۚ وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ
بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ ۗ أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ
الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

۵

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِیْظٌ عَلَيْهِمْ وَمَا
أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ

۶

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِنُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ
حَوْلَهَا وَنُنْذِرَ يَوْمَ الْجُمُعِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ
وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ

۷

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ
فِي رَحْمَتِهِ ۚ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

۸

أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ۖ فَاللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي
الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

۹

وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ ۚ إِلَى اللَّهِ دَلِیْكُمْ اللَّهُ
رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِیْبُ

۱۰
۴۲۰

این گونه خدای توانای شکست ناپذیر و حکیم به سوی تو و کسانی [از پیامبران] که پیش از تو بودند، وحی می‌کند.

آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، فقط در سیطره مالکیت و فرمانروایی اوست، و او بلند مرتبه و بزرگ است.

نزدیک است آسمان‌ها از فرازشان [به سبب عظمت وحی] بشکافند و فرشتگان، پروردگارشان را همواره همراه با سپاس و ستایش تسبیح می‌گویند، و برای کسانی که در زمین هستند، درخواست آمرزش می‌کنند؛ آگاه باشید! بی‌تردید خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

و کسانی که غیر خدا را سرپرستان و یاران خود گرفته‌اند، خدا نگهبان و مراقب بر [اعمال و گفتار] آنان است و تو کارساز و وکیل بر آنان نیستی.

و این گونه قرآنی [به زبان] عربی [فصیح و گویا] به تو وحی کردیم تا [مردم] ام القرى [شهر مکه] و کسانی را که پیرامون آن هستند، بیم دهی، و آنان را از روز جمع شدن [یعنی روز قیامت] که تردیدی در آن نیست بترسانی، [روزی که] گروهی در بهشت اند و گروهی در آتش سوزان.

اگر خدا می‌خواست آنان را [از روی جبر بر محور هدایت] امت واحدی قرار می‌داد، ولی [هدایت اجباری فاقد ارزش است] هر که را بخواهد [در صورتی که ستمکار به آیات خدا نباشد] در رحمت خود در آورد؛ و ستمکاران را هیچ دوست و یآوری [که از عذاب نجاتشان دهد] نیست.

آیا به جای او سرپرستان و معبودانی برای خود گرفته اند؟ در حالی که سرپرست و معبود واقعی خداست، و تنها اوست که مردگان را زنده می‌کند و فقط اوست که بر هر کاری تواناست؛

و آنچه را [از امور دین، عقاید و احکام] در آن اختلاف دارید، داوری اش با خداست. این است خدا پروردگار من، بر او توکل کردم و به او باز می‌گردم.

فَاطِرُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَمِنَ الْأَنْعَامِ أَزْوَاجًا يَذُرُّكُمْ فِيهِ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

شَرَعَ لَكُم مِّنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَن يُنِيبُ

وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًّا بَيْنَهُمْ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى لَّفَقَضَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ أُورِثُوا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ

فَلِذَلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَقُلْ ءَامَنْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَلْنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ

آفریننده آسمان‌ها و زمین است. از خودتان برایتان جفت‌هایی قرار داد، و از چهارپایان هم جفت‌هایی آفرید. شما را با این [تدبیر حکیمانه] زیاد می‌کند. هیچ چیزی مانند او نیست و او شنوا و بیناست.

کلیدهای آسمان‌ها و زمین فقط در سیطره مالکیت اوست. رزق و روزی را برای هر کس که بخواهد وسعت می‌دهد و یا تنگ می‌گیرد. یقیناً او به همه چیز داناست.

از دین آنچه را به نوح سفارش کرده بود، برای شما تشریع کرد و آنچه را به تو وحی کردیم؛ و آنچه ابراهیم و موسی و عیسی را به آن توصیه نمودیم [این است] که دین را برپا دارید و در آن فرقه فرقه و گروه گروه نشوید. بر مشرکان دینی که آنان را به آن می‌خوانی گران است. خدا هر کس را بخواهد به سوی [این] دین جلب می‌کند، و هر کس را که به سوی او بازگردد هدایت می‌کند،

و [جامعه‌های دینی در طول تاریخ] فرقه فرقه و گروه گروه نشدند، مگر پس از آنکه [نسبت به حقانیت دین به وسیله کتاب‌های آسمانی] دانش و آگاهی به سویشان آمد، [این پراکندگی و تفرقه به سبب] حسد و دشمنی میان خودشان بود، و اگر از سوی پروردگارت فرمانی [بر مهلت یافتنشان] تا زمان معین پیشی نگرفته بود، بی‌تردید میانشان [به نابودی و هلاکت] حکم شده بود. و یقیناً کسانی که پس از آنان کتاب آسمانی [قرآن] را به میراث یافتند، نسبت به آن در تردیدی سخت هستند.

پس آنان را [به سوی همان آیینی که به تو وحی شده] دعوت کن، و همان گونه که مأموری [بر این دعوت] استقامت کن، و از هواهای نفسانی آنان پیروی مکن و بگو: به هر کتابی که خدا نازل کرده، ایمان آوردم، و مأمورم که در میان شما به عدالت رفتار کنم؛ خدا پروردگار ما و شماست؛ اعمال ما برای خود ما و اعمال شما برای خود شماست؛ دیگر میان ما و شما [پس از روشن شدن حقایق] هیچ حجت و برهانی نیست؛ خدا ما و شما را [در عرصه قیامت] جمع می‌کند، و بازگشت [همه] به سوی اوست.

وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا أُسْتُجِيبَ لَهُمْ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةً عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ

۱۷

اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ

۱۸

يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ

۱۹

اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ

۲۰
۴۲۱

مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ

۲۱

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

۲۲

تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ

کسانی که درباره خدا پس از آنکه دعوتش [از سوی مردم منصف با تکیه بر عقل و فطرت] اجابت شده مجادله و ستیزه می‌کنند، دلیلشان [بر ضد حقایق] نزد پروردگارشان باطل است و از سوی خدا خشمی بر آنان است و برای آنان عذابی سخت خواهد بود.

خداست که به حق و راستی کتاب و میزان [سنجش حق از باطل] را نازل کرد. و تو چه می‌دانی، شاید قیامت نزدیک باشد.

کسانی که به آن ایمان ندارند [از روی ریشخند] به آمدنش شتاب دارند، و کسانی که ایمان دارند از آن بیمناکند و می‌دانند بی‌تردید قیامت حق است. آگاه باشید! یقیناً کسانی که درباره قیامت همواره تردید می‌کنند، در گمراهی دور و درازی هستند.

خدا نسبت به بندگانش بسیار مهربان و نیکوکار است، هر که را بخواهد روزی می‌بخشد و او نیرومند و توانای شکست ناپذیر است.

کسی که زراعت آخرت را بخواهد، بر زراعتش می‌افزاییم و کسی که زراعت دنیا را بخواهد، اندکی از آن را به او می‌دهیم، ولی او را در آخرت هیچ بهره و نصیبی نیست.

آیا مشرکان و کافران معبودانی دارند که بی اذن خدا آیینی را برای آنان پایه گذاری کرده اند؟ [در صورتی که پایه گذاری آیین، حق ویژه خداست و کسی را نرسد که از نزد خود آیینی بسازد] اگر فرمان قاطعانه خدا بر مهلت یافتنشان نبود، مسلماً میانشان [به نابودی و هلاکت] حکم می‌شد؛ و بی‌تردید برای ستمکاران عذابی دردناک خواهد بود.

ستمکاران را [در قیامت] می‌بینی که از اعمالی که انجام داده‌اند، بسیار بیمناکند و همان را که مرتکب شده‌اند، بر آنان فرود می‌آید و کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، در باغ‌های سرسبز بهشت اند، برای آنان هر چه را که بخواهند نزد پروردگارشان فراهم است؛ این همان فضل بزرگ است.

ذَٰلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهَ عِبَادَهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ ۖ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي
الْقُرْبَىٰ ۖ وَمَن يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا ۖ إِنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ شَكُورٌ

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ط فَإِنْ يَشَأِ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَى قَلْبِكَ ۖ وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ

وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُمْ
مِّن فَضْلِهِ ۗ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ

وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَكِنْ
يُنْزِلُ بِقَدَرٍ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ

وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ
وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ

وَمِنْ ءَايَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا مِنْ دَابَّةٍ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ

وَمَا أَصَابَكُمْ مِّنْ مُّصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ

وَمَا أَنتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

این است چیزی که خدا آن را به بندگانش که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، مژده می‌دهد. بگو: از شما [در برابر ابلاغ رسالت] هیچ پاداشی جز مودّت نزدیکان را [که بنابر روایات بسیار اهل بیت علیهم السلام هستند] را نمی‌خواهم. و هر کس کار نیکی کند، بر نیکی اش می‌افزاییم؛ یقیناً خدا بسیار آمرزنده و عطاکننده پاداش فراوان در برابر عمل اندک است.

بلکه [منافقان سبک مغز] می‌گویند: [در نزول آیه مودت] بر خدا دروغ بسته است! پس اگر خدا بخواهد، بر دل تو مهر می‌نهد [تا از دروغ بستن باز ایستی، ولی تو از دروغ بستن بر خدا منزهی، این تهمت بزرگ است که این بیمار دلان بر تو می‌بندند]. و خدا باطل را محو می‌کند و حق را با کلمات استوارش [و سخنان منطقی و مستدلش] پابرجا می‌سازد؛ یقیناً او به نبأت و اسرار سینه‌ها داناست.

و اوست که توبه را از بندگانش می‌پذیرد و از گناهان درمی‌گذرد و آنچه را انجام می‌دهید، می‌داند.

و درخواست کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، اجابت می‌کند و از فضل و احسانش بر آنان می‌افزاید؛ و برای کافران عذابی سخت خواهد بود.

و اگر خدا روزی را بر بندگانست وسعت دهد، در زمین سرکشی و ستم کنند، ولی آنچه را بخواهد به اندازه نازل می‌کند؛ یقیناً او به بندگانست آگاه و بیناست.

و اوست که باران را پس از اینکه [مردم از آمدنش] نومید شدند، نازل می‌کند و رحمتش را می‌گستراند، و او سرپرست و یار [واقعی] و ستوده است.

و از نشانه‌های [ربوبیت و قدرت] او آفرینش آسمان‌ها و زمین است و [نیز] آنچه از جنبده میان آن دو پراکنده است، و او هرگاه بخواهد بر جمع کردنشان تواناست.

و هر آسبایی به شما رسد به سبب اعمالی است که مرتکب شده اید، و از بسیاری [از همان اعمال هم] درمی‌گذرد.

و شما در زمین عاجزکننده [خدا] نیستید [تا بتوانید از دسترس قدرت او بیرون روید] و جز خدا هیچ سرپرست و یابوری برای شما نیست.

وَمِنْ ءَايَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ

۳۳

إِنْ يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِۦ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ

۳۴

أَوْ يُوقَهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ

۳۵

وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي ءَايَاتِنَا مَا لَهُمْ مِّن مَّحِيصٍ

۳۶

فَمَا أُوتِيتُمْ مِّن شَيْءٍ فَمَتَّعُ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

۳۷

وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ ٱلْإِثْمِ وَٱلْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ

۳۸

وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

۳۹

وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ ٱلْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ

۴۰

وَجَزَآءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۖ فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُۥ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ

۴۱

وَلَمَنِ ٱنتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِۦ فَأُوْلَٰئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِّن سَبِيلٍ

۴۲

إِنَّمَا ٱلسَّبِيلُ عَلَى ٱلَّذِينَ يَظْلِمُونَ ٱلنَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ ۖ أُوْلَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

۴۳

وَلَمَن صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ ٱلْأُمُورِ

۴۴ ر
۴۲۳

وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن وَلِيٍّ مِّنۢ بَعْدِهِۦ ۖ وَتَرَى ٱلظَّٰلِمِينَ لَمَّا رَأَوْا ٱلْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِّن سَبِيلٍ

از نشانه‌های او کشتی‌های کوه آسا در میان دریاست [که به کمک باد در حرکت اند].

اگر بخواهد باد را فرومی‌نشاند، در نتیجه کشتی‌ها به روی آب ساکن و بی حرکت می‌مانند؛ یقیناً در این واقعیت برای هر شکیبای سپاس‌گزاری نشانه‌هایی [بر قدرت و ربوبیت خدا] ست.

یا اگر بخواهد کشتی‌ها را [با سرنشینانش] به سبب گناھانی که مرتکب شده‌اند، نابود می‌کند و از بسیاری [از همان گناهان] می‌گذرد.

و تا کسانی که در آیات ما مجادله و ستیزه می‌کنند، بدانند که آنان را [از عرصه قدرت ما] هیچ گریزگاهی نیست.

پس آنچه [از کالا، وسایل و ابزار مادی] به شما داده‌اند، متاع [اندک و زودگذر] زندگی دنیاست، و آنچه [از بهره و پاداش] نزد خداست، برای کسانی که ایمان آورده‌اند و بر پروردگارشان توکل می‌کنند، بهتر و پایدارتر است.

و [همان] کسانی که از گناهان بزرگ و از کارهای زشت دوری می‌کنند و هنگامی که [به مردم] خشم می‌گیرند، راه چشم‌پوشی و گذشت را برمی‌گزینند؛

و آنان که دعوت پروردگارشان را اجابت کردند و نماز را برپا داشتند و کارشان در میان خودشان بر پایه مشورت است و از آنچه روزی آنان کرده‌ایم، انفاق می‌کنند؛

و آنان که هرگاه ستمی به آنان رسد [تسلیم ستم و ستمکار نمی‌شوند، بلکه از دشمن به حکم حق و برابر با قوانین اسلام] انتقام می‌گیرند؛

پاداش بدی [چون قتل و زخم زدن و اتلاف مال] مانند همان بدی است؛ ولی هر که بگذرد و [میان خود و طرف مقابلش را] اصلاح نماید. پاداشش بر عهده خداست؛ یقیناً خدا ستمکاران را دوست ندارد.

و کسانی که پس از ستم دیدنشان [به حکم حق و برابر قوانین اسلام] در مقام انتقام برآیند، ایرادی بر آنان نیست [و در شرع مقدس مجوزی وجود ندارد که حق آنان را باطل کنند].

ایراد و محکومیت فقط متوجه کسانی است که به مردم ستم روا می‌دارند و به ناحق در زمین سرکشی می‌کنند، اینانند که برای آنان عذابی دردناک خواهد بود،

و کسی که [با قدرت داشتن بر انتقام به اختیار خود] شکیبایی ورزد و [از انتقام] گذشت کند، بی‌تردید این از اموری است که ملازمت بر آن از واجبات است،

و هر که را خدا [به کیفر کبر و عنادش] گمراه کند، او را پس از خدا هیچ سرپرست و یآوری نخواهد بود؛ و ستمکاران را [روز قیامت] می‌بینی چون عذاب را بینند، می‌گویند: آیا راهی به سوی بازگشت [به دنیا] وجود دارد؟!

وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَشِيعِينَ مِنَ الدَّلِّ يَنْظُرُونَ مِنْ
طَرَفٍ خَفِيٍّ وَقَالَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ الْخَسِرِينَ الَّذِينَ
خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۖ أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي
عَذَابٍ مُّقِيمٍ

وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءَ يَنْصُرُونَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَنْ
يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ

أَسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنْ
اللَّهِ مَا لَكُمْ مِنْ مَلَجٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَمَا أَرْسَلْنَاكَ حَفِظًا ۖ إِنَّ عَلَيْكَ إِلَّا
الْبَلْعُ ۖ وَإِنَّا إِذَا أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَرَحَ بِهَا وَانْ
تُصِبَّهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ يَهْبُ لِمَنْ
يَشَاءُ إِنْتَا وَيَهْبُ لِمَنْ يَشَاءُ الدُّكُورَ

أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنْتَا وَيَجْعَلُ مَنْ يَشَاءُ عَقِيمًا ۚ إِنَّهُ
عَلِيمٌ قَدِيرٌ

وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ وَرَائِ
حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بِإِذْنِهِ ۚ مَا يَشَاءُ ۚ إِنَّهُ عَلِيٌّ
حَكِيمٌ

و آنان را می‌بینی که بر آتش عرضه می‌شوند، [در حالی که
از شدت رسوایی سرافکنده اند] زیر چشمی به آن می
نگرند. و اهل ایمان می‌گویند: یقیناً زیانکاران کسانی
هستند که روز قیامت سرمایه وجود خود و کسانشان را تباہ
کرده‌اند. آگاه باشید! مسلماً ستمکاران در عذابی پایدار و
جاودانه‌اند.

و در برابر خدا برای آنان سرپرستان و یاورانی که یاریشان
دهد نخواهد بود؛ و هر که را خدا گمراه کند، او را هیچ
راهی [به سوی نجات و سعادت] نیست.

پیش از آنکه روزی فرا رسد که از سوی خدا هیچ بازگشتی
برای آن نیست، پروردگارتان را اجابت کنید، آن روز برای
شما هیچ پناه گاهی و هیچ راه انکاری [نسبت به اعمالی که
مرتکب شده اید] وجود ندارد؛

پس اگر [از دعوتت] روی برگردانند [اندوهگین مباش] ما
تو را بر آنان نگهبان و مراقب نفرستاده‌ایم [تا آنان را به
اجبار در دایره هدایت قرار دهی]، جز رساندن [پیام وحی]
بر عهده تو نیست، و هنگامی که ما از سوی خود رحمتی
[چون سلامت، امنیت و ثروت] به انسان بچشانیم، به آن
سرمست و مغرور می‌شود، و اگر به سبب گناہانی که
مرتکب شده‌اند آسیبی به آنان رسد [رحمت حق را
فراموش می‌کنند]، بی‌تردید انسان بسیار ناسپاس است.

مالکیت و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین فقط در سیطره
خداست، هر چه را بخواهد می‌آفریند، به هر کس بخواهد
دختر عطا می‌کند و به هر کس بخواهد پسر می‌بخشد؛

یا پسران و دختران را با هم به آنان می‌دهد و هر که را
بخواهد نازا می‌کند؛ یقیناً او دانا و تواناست.

هیچ بشری را نسزد که خدا با او سخن گوید، مگر از راه
وحی یا از پشت حجاب غیب یا رسولی [چون فرشته]
می‌فرستد؛ پس فرشته به اذن او آنچه را بخواهد وحی
می‌کند؛ یقیناً او بلند مرتبه و حکیم است.

وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا
الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَنُ وَلَٰكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِٓ مَن
نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ أَلَا
إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ

۴۳. زخرف	الرُّحُف: زینت	مکی	۸۹ آیه	۷ صفحه
----------	----------------	-----	--------	--------

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حم

وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ

إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِّ حَكِيمٌ

أَفَنَضْرِبُ عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا أَن كُنْتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ

وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِن نَّبِيِّ فِي الْأَوَّلِينَ

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِّن نَّبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِٓ يَسْتَهْزِءُونَ

فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَىٰ مَثَلُ الْأَوَّلِينَ

وَلَيْن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ
خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا
لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

و همان گونه [که بر پیامبران پیشین وحی کردیم] روحی را [چون قرآن] از امر خود به تو وحی کردیم. تو [پیش از این] نمی‌دانستی کتاب و ایمان چیست؟ ولی آن [کتاب] را نوری قرار دادیم که هر کس از بندگانمان را بخواهیم به وسیله آن هدایت می‌کنیم؛ بی‌تردید تو [مردم را] به راهی راست هدایت می‌نمایی.

راه آن خدایی که آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، فقط در سیطره مالکیت و فرمانروایی اوست. آگاه باشید! که همه امور به سوی خدا بازمی‌گردد.

حم

سوگند به [این] کتاب روشنگر

که ما آن را [به زبان] عربی [فصیح و گویا] قرار دادیم تا [در آن] تعقل کنند؛

و همانا که آن در امّ الکتاب [که لوح محفوظ است] نزد ما بلند مرتبه و حکیم است.

آیا برای اینکه شما قومی اسراف کارید، قرآن را از شما دور کنیم و بازگردانیم؟! [نه این کار را نمی‌کنیم تا بندگانمان از هدایت محروم نشوند.]

و چه بسیار پیامبرانی که در میان پیشینیان [که مردمی اسراف کار بودند] فرستادیم [و به سبب اسرافشان از فرستادن پیامبر دریغ نکردیم؛]

ولی هیچ پیامبری به سوی آنان نیامد مگر اینکه او را همواره مسخره می‌کردند.

پس ما نیرومندتر از این اسراف کاران [زمان تو] را هلاک کردیم و سرگذشت پیشینیان [هلاک شده، در سوره‌های دیگر قرآن] گذشت.

و اگر از آنان بپرسی آسمان‌ها و زمین را چه کسی آفریده است؟ قطعاً خواهند گفت: آنها را همان توانای شکست ناپذیر و دانا آفرید.

همان که این زمین را محل آرامش شما قرار داد و برای شما در آن، راه‌ها پدید آورد تا [به اهداف و مقاصدتان] راه یابید.

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّيِّتًا ۚ
كَذَلِكَ نُخْرِجُونَ

وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْفُلْكِ
وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ

لِتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ
عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَنَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ
مُقْرِنِينَ

وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ

وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا إِنَّ الْإِنسَانَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ

أَمْ أُتَّخَذَ مِنَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَاكُم بِالْبَنِينَ

۱۶
رح۴۲

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ
مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ

۱۷

أَوْ مَنْ يُنشِئُ فِي الْحَلِيَّةِ هُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ

۱۸

وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبْدُ الرَّحْمَنِ إِنثًا أَشْهَدُوا
خَلْقَهُمْ سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ

۱۹

وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ ۗ مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ
عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ

۲۰

أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِّن قَبْلِهِ ۖ فَهُمْ بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ

۲۱

بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ
مُّهْتَدُونَ

۲۲

و آنکه از آسمان آبی به اندازه نازل کرد، پس به وسیله آن
سرزمینی مرده را زنده کردیم، [و] همین گونه [درقیامت از
گورها] بیرون آورده می‌شوید؛

و آنکه همه جفت‌ها را آفرید، و برای شما از کشتی‌ها و
چهارپایان و آنچه که سوارش می‌شوید پدید آورد،

تا بر پشت آنها قرار گیرید، سپس هنگامی که بر آنها سوار
می‌شوید نعمت پروردگارتان را به یاد آورید و بگویید: منزّه
[از هر عیب و نقصی] است کسی که این [وسایل سواری]
را برای ما مسخّر و رام کرد، در حالی که ما را قدرت مسخّر
کردن آنها نبود؛

و یقیناً ما به سوی پروردگارمان باز می‌گردیم؛

و [مشرکان سبک مغز] برای خدا از میان بندگانش قطعه‌ای
و جزیی [به عنوان فرزند که از او جدا شده] قرار دادند؛
قطعاً انسان کفران کننده آشکاری است.

آیا از آنچه خدا می‌آفریند، دخترانی برای خود برگرفته و
شما را به داشتن پسران برگزیده است؟

و [در صورتی که] چون یکی از آنان را به [ولادت] دختری
که شبیه و هم جنس خدا قرار داده مژده دهند در حالی که
[دلش] پر از اندوه و خشم است، صورتش سیاه می‌شود!
[چون علاوه بر اینکه دخترداری را دوست ندارد از آن ننگ
دارد، اما همین دختر را به عنوان هم جنس و فرزند خدا
قلمداد می‌کند!!]

آیا کسی را [شریک خدا قرار داده اند] که در زر و زیور
پرورش یافته است و [هنگام] مجادله و بحث بیانش روشن
نیست؟

و فرشتگان را که بندگان [خدای] رحمان اند، به پندار خود
جنس ماده قرارداده‌اند، آیا زمان آفرینش آنان حضور
داشتند [که بر ماده بودنشان گواهی می‌دهند؟] به زودی
گواهی آنان [در نامه اعمالشان] نوشته می‌شود و [درباره
آن] مورد بازپرسی قرار خواهند گرفت.

و گفتند: اگر خدا می‌خواست ما آنان را نمی‌پرستیدیم.
ادعایشان متکی بر هیچ [دلیل] و دانشی نیست [و مایه‌ای
جز جهل و نادانی ندارد]، فقط حدس می‌زنند و دروغ
می‌بافند؛

یا مگر ما پیش از قرآن کتابی به آنان داده‌ایم که [برای
اثبات ادعایشان] به آن تمسک می‌جویند؟

[نه] بلکه [هیچ دلیلی بر حقانیت بت پرستی و شرک خود
ندارند، بلکه دلگرمی آنان به آیینشان این است که] گفتند:
ما پدرانمان را بر آیینی یافتیم و مسلماً ما هم با پیروی از
آثارشان ره یافته‌ایم.

وَكَذَٰلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرِيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا وَجَدْنَا عِبَادَنَا عَلَىٰ أُمَمَةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ عَٰثِرِهِم مُّقْتَدُونَ

قَالَ أَوْلَوْ جِئْتُكُمْ بِأَهْدَىٰ مِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ عِبَادَکُمْ^ط قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ^ط كَافِرُونَ

فَآتَقَمْنَا مِنْهُمْ^ط فَأَنْظِرْ كَيْفَ كَانَ عَقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ^ط إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ

إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ

وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ^ط لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

بَلْ مَتَّعْتُ هَٰؤُلَاءِ^ط وَعِبَادَهُمْ^ط حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُّبِينٌ

وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَٰذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ^ط كَافِرُونَ

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هَٰذَا الْقُرْآنُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنَ الْقَرِيتَيْنِ عَظِيمِ

أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ^ط نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَّعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا^ط وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا سُخْرِيًّا^ط وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ

وَلَوْلَا أَن يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَّجَعَلْنَا لِمَن يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقْفًا مِّنْ فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ

[پیروی کورکورانه و جاهلانه مخصوص اینان نیست] و به همین گونه پیش از تو در هیچ شهری بیم دهنده‌ای نفرستادیم، مگر آنکه سران خوشگذران و مست و مغرورش گفتند: ما پدرانمان را بر آیینی یافتیم و ما هم حتماً به آثارشان اقتدا می‌کنیم.

[بیم دهنده] گفت: آیا هر چند من آیینی هدایت کننده تر از آیینی که پدرانتان را بر آن یافته اید، برایتان بیاورم؟ گفتند: ما به آیینی که به آن فرستاده شده اید، کافریم!

در نتیجه از آنان انتقام گرفتیم. پس با تأمل بنگر سرانجام تکذیب کنندگان چگونه بود.

و [یاد کن] هنگامی را که ابراهیم به پدر و قومش گفت: من بی‌تردید از آنچه می‌پرستید، بیزارم.

مگر کسی که مرا آفریده، که یقیناً او مرا هدایت می‌کند،

و توحید و یکتاپرستی را در نسل‌های بعد از خود حقیقتی پایدار قرار داد، باشد که آنان [به سوی توحید] بازگردند؛

[نه اینکه بازنگشتند و من هم از آنان انتقام نگرفتم] بلکه اینان [که در مکه آلوده به بت پرستی هستند] و پدرانشان را [از انواع نعمت‌ها] برخوردار کردم تا آنکه حق و فرستاده‌ای روشنگر [چون قرآن و محمد] به سویشان آمد؛

و هنگامی که حق به سویشان آمد، گفتند: این جادوست و ما به آن کافریم.

و گفتند: این قرآن چرا بر مردمی بزرگ از میان یکی از این دو شهر [مکه و طایف] نازل نشد؟!

آیا آنان هستند که رحمت پروردگارت را تقسیم می‌کنند؟ ما در زندگی دنیا معیشت آنان را میانشان تقسیم کرده‌ایم، و برخی را از جهت درجات [فکری و مادی] بر برخی برتری داده‌ایم تا برخی از آنان برخی دیگر را [در امر معیشت و سایر امور] به خدمت گیرند؛ و رحمت پروردگارت از آنچه آنان جمع می‌کنند، بهتر است.

و اگر [بهره مندی کفار از انواع نعمت‌های مادی و تهیدستی مؤمنان، سبب] این نبود که همه مردم [به خاطر ضعف ایمان و ناآگاه بودن به حقایق] بر محور کفر امتی واحد شوند، ما برای خانه‌های کافران به [خدای] رحمان سقف‌هایی از نقره قرار می‌دادیم و نردبان‌هایی که با آن بر بالای خانه‌ها برآیند.

وَلِيُؤْتِيَهُمْ أَبْوَابًا سُرُورًا عَلَيْهَا يَتَكُونَ

۳۵

وَزُخْرَفًا وَإِنْ كُلُّ ذَلِكَ لَمَّا مَتَعَ الْحَيَوةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ

۳۶

۴۲۷ر

وَمَنْ يَعِشْ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقِيضْ لَهُ شَیْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ

۳۷

وَأَنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُّهْتَدُونَ

۳۸

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَلَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِينُ

۳۹

وَلَنْ يَنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ إِذ ظَلَمْتُمْ أَنَّكُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ

۴۰

أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْى وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

۴۱

فَإِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ

۴۲

أَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِينَ وَعَدْنَاهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِم مُّقْتَدِرُونَ

۴۳

فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

۴۴

وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ ۖ وَسَوْفَ تُسْأَلُونَ

۴۵

وَسْأَلُ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ ءَالِهَةً يُعْبَدُونَ

۴۶

۴۲۸ر

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِۦ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ

۴۷

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ

و برای خانه‌هایشان [نیز] درها و تخت‌هایی [از نقره می‌ساختیم] که بر آن تکیه زنند،

و [برای خانه‌ها و زندگی آنان] زر و زیور [قرار می‌دادیم]، ولی همه این‌ها جز کالای اندک زندگی دنیا نیست، و آخرت نزد پروردگارت برای پرهیزکاران است؛

و هر کس خود را از یاد [خدای] رحمان به کوردلی و حجاب باطن بزند، شیطانی بر او می‌گماریم که آن شیطان ملازم و دمسازش باشد.

و بی‌تردید شیطان‌ها چنین کسانی را از راه خدا باز می‌دارند، در حالی که [با این گمراهی سخت] گمان می‌کنند راه یافتگان واقعی آنانند؛

تا زمانی که [در قیامت] نزد ما آیند [به شیطانش] گوید: ای کاش میان من و تو فاصله و دوری مشرق و مغرب بود، پس بد همنشینی بودی!

و [به آنان گویند: امروز این گفتگو و آرزوی دوری از شیطان] هرگز به شما سودی نمی‌دهد؛ زیرا [در دنیا] ستم ورزیدید [و] اکنون همه با هم در عذاب مشترک خواهید بود؛

پس آیا تو می‌توانی [دعوتت را] به کران بشنوانی، یا کوران و کسانی را که در گمراهی آشکارند هدایت کنی؟!

پس اگر تو را از دنیا ببریم، یقیناً از اینان انتقام خواهیم گرفت،

یا [اگر از دنیا نبریم] آنچه را از عذاب به آنان وعده کرده‌ایم به تو نشان خواهیم داد [در هر صورت ما آنان را عذاب می‌کنیم]، و بی‌تردید بر آنان چیره و مسلطیم؛

پس به آنچه بر تو وحی شده تمسک بجوی، یقیناً تو بر راهی راست قرار داری؛

و مسلماً [این] قرآن برای تو و قوم تو مایه تذکر [و شرف و عزت] است، و سپس [درباره آن] بازخواست خواهید شد.

و از پیامبرانی که پیش از تو فرستاده‌ایم بپرس که آیا به جای [خدای] رحمان معبودانی که پرستش شوند، قرار داده ایم؟!

و به راستی ما موسی را با نشانه‌های خود به سوی فرعون و سران و اشراف قومش فرستادیم، پس گفت: من فرستاده پروردگار جهانیانم؛

نهایتاً چون معجزه‌های ما را برای آنان آورد ناگاه آنان [از روی ریشخند] به آنان می‌خندیدند.

وَمَا نُرِيهِمْ مِّنْ ءَايَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا وَأَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

۴۹

وَقَالُوا يَأَيُّهُ السَّاحِرُ أَدْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ

۵۰

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ

۵۱

وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِۦ قَالَ يَبْقَوْمُ آلَيْسَ لِي مَلِكُ مِصْرَ وَهَٰذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ

۵۲

أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِّنْ هَٰذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ

۵۳

فَلَوْلَا أُلْقِيَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِّنْ ذَهَبٍ أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلٰٓئِكَةُ مُقْتَرِنِينَ

۵۴

فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُۥ ۖ فَاطَاعُوهُۥ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَٰسِقِينَ

۵۵

فَلَمَّا ءَاسَفُونَا اٰنْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ

۵۶

فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْآخِرِينَ

۵۷

حزب
۱۹۸
۴۲۹ر

وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ

۵۸

وَقَالُوا ءَالِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ

۵۹

إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ

۶۰

وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَّلٰٓئِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ

ما هیچ معجزه‌ای را به آنان نشان نمی‌دادیم مگر آنکه از مشابهش بزرگ تر بود، و آنان را به عذاب دنیایی گرفتار کردیم، باشد که بازگردند.

و [وقتی گرفتار شدند] گفتند: ای جادوگر! پروردگارت را بر پایه عهدی که با تو کرده [که اگر ایمان آوریم عذاب را از ما بردارد] برای ما بخوان، که بی‌تردید ما هدایت خواهیم یافت.

هنگامی که عذاب را از آنان برطرف می‌کردیم، ناگاه پیمان می شکستند.

و فرعون در میان قومش ندا داد: گفت: ای قوم من! آیا حکومت و پادشاهی مصر ویژه من نیست و این نهرها از زیر [کاخ های] من به فرمان من روان نیستند؟ آیا [عظمت و حشمت من و فقر و تهیدستی موسی را] نمی‌بینید؟!

مگر نه این است که من از این کسی که خوار و بی مقدار است و نمی‌تواند روشن و گویا سخن گوید، بهترم؟

[اگر موسی، عزت، سربلندی، کرامت و شخصیت داشت] پس چرا دستبندهای زرین و طلا بر او آویخته نشده است؟ یا چرا فرشتگانی [برای اثبات نبوتش] همراه او نیامده اند؟

پس او قومش را سبک مغز شمرد [و آنان را با وسوسه و اغواگری فریفت و خوارشان کرد] در نتیجه از او اطاعت کردند؛ زیرا آنان مردمی فاسق و نافرمان بودند.

چون ما را به خشم آوردند از آنان انتقام گرفتیم، پس همه را غرق کردیم.

در نتیجه آنان را پیشگامان [دوزخیان] و عبرتی برای آیندگان قرار دادیم.

و چون فرزند مریم [در آیات قرآن به نداشتن پدر به عنوان روح خدا و کلمه الله] مثل زده شد، ناگهان قوم [مشرك و بت پرست] تو نسبت به آن به مسخره و خنده فریاد برداشتند،

و گفتند: آیا معبودان ما بهترند یا او. [ولی] آنان این مقایسه را به عنوان مثل برای تو نزدند مگر از روی جدال بی منطق و ستیزه جویی [تو معبود بودن عیسی را نپذیرفته ای]، بلکه اینان گروهی ستیزه جو [و در جدال باطل بسیار سرسخت] هستند.

او نبود جز بنده‌ای که به او نعمت [نبوّت و معجزات را] عطا کردیم و وی را برای بنی اسرائیل نشانه‌ای بزرگ [از قدرت خود] قرار دادیم [تا به وسیله او حق برای آنان روشن شود].

[ولادت، نبوّت و معجزات عیسی از قدرت ما عجیب نیست] و ما اگر بخواهیم برخی از شما را در زمین فرشتگانی قرار می‌دهیم که جانشین [صاحب کمالاتی چون خود] باشند.

وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونْ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ

وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

وَلَمَّا جَاءَ عِيسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۚ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ ۖ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابٍ يَوْمِ ٱلْعِلَمِ

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا ٱلسَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

ٱلْأَخِلَآءِ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا ٱلْمُتَّقِينَ

يَعْبَادِ لَا خَوْفَ عَلَيْكُمُ ٱلْيَوْمَ وَلَا أَنتُمْ تَحْزَنُونَ

ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ

أَدْخُلُوا ٱلْجَنَّةَ أَنتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِّن ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ ۖ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ ٱلْأَنفُسُ وَتَلَذُّ ٱلْأَعْيُنُ ۖ وَأَنتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

وَتِلْكَ ٱلْجَنَّةُ ٱلَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِّنْهَا تَأْكُلُونَ

و عیسی [با ولادتنی که ویژه او بود، و با معجزاتی چون شفا دادن کور مادرزاد، علاج بیماری برص، زنده کردن مردگان و دمیدن روح در مجسمه گلی] سبب یقین به قیامت است، پس هرگز در وقوع آن تردید مکنید، و از من پیروی نمایید که این است راه راست.

و شیطان شما را [از راه راست] باز ندارد، بی‌تردید او برای شما دشمنی آشکار است.

و هنگامی که عیسی دلایل روشن آورد، گفت: به راستی من برای شما حکمت آوردم، و تا برای شما [حکم] برخی [از عقاید و احکام] را که در آن اختلاف می‌کنید بیان کنم؛ بنابراین از خدا پروا کنید و از من اطاعت نمایید.

بی‌تردید خدا پروردگار من و پروردگار شماست، پس او را بپرستید که این است راه راست.

از میان امت عیسی گروه‌هایی [درباره او و دینش] اختلاف کردند [و هر یک چون نسطوریه، ملکانیه، مرقوسییه و شمعونییه به عقیده‌ای خلاف حق پای بند شدند، و آیینی غیر آیین مسیح را به عنوان آیین مسیح برگزیدند] پس وای بر کسانی که [به آیات خدا] ستم ورزیدند از عذاب روزی دردناک.

آیا جز این انتظاری دارند که ناگاه قیامت در رسد در حالی که نمی‌فهمند؟

در آن روز دوستان دشمن یکدیگرند مگر پرهیزکاران.

[خدا آن روز به آنان گوید:] ای بندگان من! امروز نه بیمی بر شماست و نه اندوهگین می‌شوید؛

همانان که به آیات ما ایمان آوردند و همواره تسلیم [فرمان‌ها و احکام] ما بودند.

[ندا آید:] شما و همسرانتان در نهایت خوشحالی و شادمانی به بهشت درآیید؛

ظرف‌هایی از طلا [که پر از طعام است] و جام‌هایی [زرین که پر از شراب طهور است] گرداگرد آنان می‌گردانند، و در آنجا آنچه دل‌ها می‌خواهد و چشم‌ها از آن لذت می‌برد، آماده است، و شما [ای پرهیزکاران!] در آن جاودانه اید.

این بهشتی است که شما به پاداش اعمالی که همواره انجام می‌دادید، میراث یافتید.

شما را در آنجا میوه‌هایی فراوان است که از آنها می‌خورید.

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابٍ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ

۷۵

لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ

۷۶

وَمَا ظَلَمْنَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ

۷۷

وَنَادَوْا يَمْلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ ۖ قَالَ إِنَّكُمْ مَكِثُونَ

۷۸

لَقَدْ جِئْنَاكُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ

۷۹

أَمْ أَبْرَمُوا ۖ أَمْ إِنَّا مِنْ مُبْرَمُونَ

۸۰

أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ ۚ بَلَىٰ وَرُسُلْنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ

۸۱

قُلْ إِنْ كَانَ لِلرَّحْمَنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَبْدِينَ

۸۲

سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ

۸۳

فَذَرَهُمْ يَخْوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ

۸۴

وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌُ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌُ ۚ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ

۸۵

وَتَبَارَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ ۚ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

۸۶

وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَعَةَ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

۸۷

وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ ۚ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ

۸۸

وَقِيلِهِ ۚ يَرْبِّ إِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ

۸۹

فَأَصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلِّمْ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

بی‌تردید گناهکاران در عذاب دوزخ جاودانه‌اند.

[عذاب را] از آنان سبک نگردانند و آنان در آنجا [از نجات خود] نومیدند،

و ما بر آنان ستم نکردیم، ولی آنان خود ستمکار بودند،

و فریاد می‌زنند: ای مالکِ [دوزخ! بگو: [پروردگارت ما را بمیراند [تا از این عذاب نجات یابیم]. [مالک] می‌گوید: یقیناً شما ماندنی هستید.

به راستی ما حق را برای شما آوردیم، ولی بیشتر شما حق را خوش نداشتید،

بلکه آنان کار [توطئه و نیرنگ بر ضد حق] را محکم کردند، پس ما هم کار [عذاب] را بر آنان محکم می‌کنیم.

آیا آنان گمان می‌کنند که ما رازشان و سخنان در گوشتی آنان را نمی‌شنویم؟ چرا می‌شنویم و فرستادگان ما [که فرشتگان نویسنده اعمال اند] نزد آنان حاضرند [و اعمالشان و رازهایشان را] می‌نویسند.

[به مشرکان سبک مغز] بگو: اگر برای [خدای] رحمان فرزندی بود، من [در این امت] نخستین پرستنده او بودم.

منزه است پروردگار آسمان‌ها و زمین، پروردگار عرش از آنچه [درباره او] توصیف می‌کنند.

آنان را واگذار تا [در گفتار و کردار باطل] فرو روند و [با کالای بی ارزش دنیا] سرگرم بازی شوند تا آن روزشان را که وعده داده می‌شوند دیدار کنند.

و اوست که در آسمان‌ها معبود [واقعی] است و در زمین هم معبود [واقعی] است و او حکیم و داناست.

همیشه سودمند و با برکت است کسی که مالکیت و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست، فقط در سیطره اوست و آگاهی [به همه شؤون] قیامت نزد اوست و به او بازگردانده می‌شوید.

و کسانی را که به جای خدا می‌پرستند، اختیار شفاعت ندارند، اختیار شفاعت فقط با کسانی است که [از روی بصیرت] شهادت به حق داده‌اند و آنان [حقیقت حال کسانی را که می‌خواهند برای آنان شفاعت کنند] می‌دانند.

و اگر از آنان بپرسی: چه کسی آنان را آفریده است؟ یقیناً می‌گویند: خدا. پس چگونه [از حق به باطل] منحرف می‌شوند؟

و [چگونه از شکایت پیامبر بی‌خبرند که] می‌گوید: پروردگارا! اینان گروهی هستند که ایمان نمی‌آورند؛

بنابراین از آنان روی بگردان و سلام جدایی [را به آنان] بگو، پس [سرانجام شقاوت بار خود و نتیجه کفر و عنادشان را] خواهند دانست.

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	حم
۴۳۱ ر	حم	
۲	وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ	سوگند به [این] کتاب روشنگر؛
۳	إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَرَّكََةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ	به راستی ما آن را در شبی پربرکت نازل کردیم؛ زیرا که همواره بیم دهنده بوده ایم؛
۴	فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ	در آن شب هر کار استواری [به اراده خدا] فیصله می‌یابد.
۵	أَمْرًا مِّنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ	[نزل قرآن] کاری است [که] از نزد ما [صورت پذیرفته است؛] زیرا ما همواره فرستنده [وحی و پیامبران] بوده‌ایم.
۶	رَحْمَةً مِّنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ	[همه این واقعیات] به سبب رحمتی از سوی پروردگار توست؛ بی‌تردید او شنوا وداناست.
۷	رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِن كُنْتُمْ مُوقِنِينَ	[همان] پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست، اگر یقین دارید.
۸	لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ عَابَائِكُمْ الْأَوَّلِينَ	هیچ معبودی جز او نیست، زنده می‌کند و می میراند، پروردگار شما وپروردگار پدران پیشین شماست.
۹	بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ	[نه اینکه یقین ندارند] بلکه آنان در شک اند [و با گفتار و کردارشان با حقایق] بازی می‌کنند.
۱۰	فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُحَانٍ مُّبِينٍ	پس به انتظار روزی باش که آسمان دودی آشکار بیاورد،
۱۱	يَغْشَى النَّاسَ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ	که همه مردم را فرا می‌گیرد، این عذابی دردناک است.
۱۲	رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ	[همه می‌گویند:] پروردگارا! این عذاب را از ما برطرف کن که ما ایمان می‌آوریم
۱۳	أَنَّى لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ	[در آن موقعیت سخت] چگونه برای آنان جای پند گرفتن و هوشیاری است و حال آنکه [پیش از این عذاب] پیامبری روشنگر برای آنان آمد [و پند نگرفتند].
۱۴	ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَّجْنُونٌ	آن گاه از او روی گرداندند و گفتند: تعلیم یافته‌ای دیوانه است!!
۱۵	إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ عَائِدُونَ	مدتی اندک عذاب را برطرف می‌کنیم، ولی باز شما [به همان عقاید بی پایه و اعمال زشت] برمی‌گردید!
۱۶	يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى إِنَّا مُنتَقِمُونَ	[ما از آنان انتقام خواهیم گرفت آن] روزی که آنان را با قدرتی بسیار سخت بگیریم؛ زیرا که ما انتقام گیرنده‌ایم.
۱۷	وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ	و همانا پیش از آنان قوم فرعون را آزمودیم، و پیامبری بزرگوار برای آنان آمد،
۱۸	أَن أَدَّوْا إِلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ	که [به آنان گفت:] بندگان خدا را [که به آزار و شکنجه شما گرفتارند] به من واگذارید؛ زیرا من برای شما فرستاده‌ای امینم.

وَأَن لَّا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي ءَاتِيكُمْ بِسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ

وَإِنِّي عَذْتُٰ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَن تَرْجُمُونِ

وَإِن لَّمْ تُوْمِنُوا لِي فَاَعْتٰزِلُونِ

فَدَعَا رَبَّهُۥٓ أَن هٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ

فَاسْرِ بِعِبَادِي لِيَلَا إِنَّكُمْ مُّتَّبِعُونَ

وَأَتْرٰكُ الْبَحْرَ رَهَوًا إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُونَ

كَمْ تَرَكُوا مِن جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ

وَزُرُوعٍ وَمَقَآمٍ كَرِيمٍ

وَنَعْمَ ءَكٰثُرًا فِیْهَا فَلَکٰهِنَ

كَذٰلِكَ ۖ وَأَوْرَثْنٰهَا قَوْمًا ءَاخِرِينَ

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَآءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنظَرِينَ

وَلَقَدْ نَجَّیْنَا بَنِي إِسْرَءِیْلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ

۳۵
۴۳۲

مِّن فِرْعَوْنَ إِنَّهُۥ كَانَ عَلِیًّا مِّنَ الْمُسْرِفِينَ

وَلَقَدْ أَخْتَرْنَاهُمُ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَى الْعٰلَمِينَ

وَعَآتَيْنَهُم مِّنَ الْآٰتِیٰتِ مَا فِیْهِ بَلَآءٌ مُّبِیْنٌ

۳۳

إِنَّ هَٰؤُلَآءِ لَیَقُولُونَ

۳۴

إِنْ هِیَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولٰٓءِیٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنشَرِینَ

۳۵

فَآثُرًا بِآبَائِنَا إِن كُنْتُمْ صٰدِقِینَ

۳۶

أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِینَ مِن قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِینَ

۳۷

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوٰتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَیْنَهُمَا لِعِبِیْنِ

۳۸

مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِآلْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا یَعْلَمُونَ

۳۹

و در برابر خدا تکبّر نکنید که من برای شما دلیلی روشن آورده ام.

و من به پروردگارم و پروردگار شما از اینکه مرا سنگسار کنید [یا برانید یا متهم کنید] پناه می‌برم؛

و اگر به من ایمان نمی‌آورید [از آردن من و باز داشتن مردم از ایمان آوردن] کناره گیری کنید.

[فرعونیان دست از آزدنش برنداشتند و مردم را از ایمان آوردن مانع شدند] پس پروردگارش را خواند که اینان قومی گناهکارند.

[گفتم:] بندگانم را شبانه حرکت ده؛ زیرا شما مورد تعقیب هستید،

و دریا را با [همان] راه‌های گشاده [که برای عبور شما باز کردیم] پشت سر بگذار [تا فرعونیان هم در آن درآیند]؛ زیرا آنان سپاهی محکوم به غرق شدن هستند.

چه بسیار بوستان‌ها و چشمه سارانی که آنان [پس از خود] بر جای گذاشتند،

و کشتزار و جایگاه‌های نیکو و بارزش،

و نعمت‌هایی که با آسایش و خوشی از آن برخوردار بودند.

[آری، سرانجام کارشان] چنین بود و ما همه آنها را به قومی دیگر به میراث دادیم.

پس نه آسمان برآنان گریست و نه زمین و [هنگام نزول عذاب هم] مهلت نیافتند.

همانا ما بنی اسرائیل را از آن عذاب خوارکننده نجات دادیم.

از فرعون که متکبری سرکش از زمره اسراف کاران بود،

و آنان را از روی آگاهی بر جهانیان [زمان خودشان] برگزیدیم؛

و به آنان از آیات و معجزات آنچه را که در آن آزمایشی آشکار بود، عطا کردیم.

اینان [که شرک و کفر سراپای وجودشان را فرا گرفته است] با اصرار [به اهل ایمان] می‌گویند:

پایان زندگی جز همین مرگ نخستین نیست و ما [پس از این مرگ] برانگیخته خواهیم شد.

اگر شما [در زمینه زنده شدن مردگان] راستگویید [با درخواست از خدا] پدران ما را [زنده کنید و نزد ما] بیاورید [تا ما به زنده شدن مردگان یقین پیدا کنیم!!]

آیا اینان [در قدرت و شوکت] برترند یا قوم تُبَّع، و کسانی که پیش از آنان بودند؟ ما همه آنان را هلاک کردیم؛ زیرا مجرم بودند؛

و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه را میان آن دو است، به بازی نیافریده ایم؛

ما آن دو را جز به درستی و راستی به وجود نیاورده‌ایم، ولی بیشترشان [به حقایق] معرفت و آگاهی ندارند.

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَتُهُمْ أَجْمَعِينَ

يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى عَنْ مَوْلَى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ

إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

إِنَّ شَجَرَتَ الرَّقُّومِ

طَعَامُ الْأَثِيمِ

كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ

كَغَلِي الْحَمِيمِ

خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَى سَوَاءِ الْجَحِيمِ

ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ

ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ

إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

يَلْبَسُونَ مِنْ سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ

كَذَلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ

يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ ءَامِنِينَ

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ وَوَقَّعَهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ

فَضْلًا مِّن رَّبِّكَ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

فَارْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُّرْتَقِبُونَ

بی‌تردید روز جدایی [حق از باطل، مؤمن از کافر و پاک از ناپاک] وعده گاه همه آنهاست؛

همان روزی که هیچ دوستی چیزی از عذاب را از دوستش دفع نمی‌کند، و چون [آلوده به شرک و کفرند] یاری نمی‌شوند؛

مگر کسی که خدا او را مورد رحمت قرار داده است؛ زیرا او توانای شکست ناپذیر و مهربان است

همانا درخت زَقُّوم،

خوراک گنهکار است،

مانند مس گداخته شده در شکم‌ها می جوشد،

چون جوشیدن آب جوشان

[گفته می‌شود:] این گنهکار را بگیرید و او را به زور به وسط دوزخ بکشانید.

آن گاه از عذاب آب جوشان بر سرش فرو ریزید؛

[و بگویید:] بچش که تو همان ارجمند و بزرگواری!!

به یقین این همان چیزی است که همواره درباره آن تردید می‌کردید.

مسلمأ پرهیزکاران در جایگاه امنی خواهند بود.

در میان بوستان‌ها و چشمه سارها؛

لباس‌هایی از حریر نازک و دیبای ضخیم می پوشند در حالی که برابر هم می نشینند.

[آری سرانجام کار پرهیزکاران] چنین است، و حور العین را به همسری آنان درآوریم،

در آنجا هر گونه میوه‌ای را که بخواهند می‌طلبند و می‌خورند، در حالی که [از هر جهت] ایمن و آسوده خاطرنند؛

در آنجا مرگ را نمی چشند، مرگ آنان همان مرگی بود که در دنیا چشیدند، و خدا آنان را از عذاب دوزخ مصون می‌دارد.

[این] فضل و احسانی است از سوی پروردگار تو، [و] این همان کامیابی بزرگ است.

پس جز این نیست که ما [فهم] قرآن را با زبان تو [که زبانی فصیح و گویاست] آسان ساختیم تا آنان متذکّر و هوشیار شوند.

[ولی اگر متذکّر و هوشیار نشدند] پس به انتظار باش که مسلمأ آنان هم منتظرند [که سرانجام کار چه خواهد شد؟ سرانجام نصرت و پیروزی خدا برای تو و عذاب دنیا و آخرت برای آنان است.]

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	۴۳۴ ر
۲	تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ	
۳	إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ	
۴	وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُتُّ مِنْ دَابَّةٍ آيَاتٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ	
۵	وَأُخْتَلِفَ أَلْيَلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ آيَاتٌ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ	
۶	تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَءَايَاتِهِ يُؤْمِنُونَ	
۷	وَيُلِّ لِكُلِّ أَقَاكٍ أُنْهِمِ	
۸	يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ تُتْلَى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ	
۹	وَإِذَا عَلِمَ مِنْ ءَايَاتِنَا شَيْئًا أَخَذَهَا هُزُوًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ	
۱۰	مِّنْ وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ	
۱۱	هَٰذَا هُدًى وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رَّجْزٍ أَلِيمٌ	
۱۲	اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ	۲۰۰ حزب ۴۳۵ ر
۱۳	وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ	

حم

این کتاب نازل شده از سوی خدای توانای شکست ناپذیر وحکیم است.

به یقین در آسمان‌ها و زمین برای مؤمنان نشانه‌هایی [بر ربوبیت، حکمت و قدرت خدا] است؛

و در آفرینش شما و آنچه از جنبنندگان منتشر و پراکنده می‌کند، برای اهل یقین نشانه‌هایی [بر ربوبیت، حکمت و قدرت خدا] است؛

و در رفت و آمد شب و روز و آنچه را از رزق و روزی [چون باران و برف] از آسمان نازل کرده و به وسیله آن زمین را پس از مردگی اش زنده کرده است، و در گرداندن بادهای [از سویی به سویی] برای مردمی که تعقل می‌کنند، نشانه‌هایی است.

این‌ها آیات خداست که به حقّ و راستی بر تو می‌خوانیم؛ پس [اگر به این آیات ایمان نیاوردند] به کدام سخن بعد از [سخن] خدا و نشانه‌هایش ایمان می‌آورند؟

وای بر هر دروغگوی گنهکار،

که آیات خدا را در حالی که بر او می‌خوانند می‌شنود، آن گاه از روی سرکشی و تکبر چنان که گویی آن را نشنیده است [بر کفر، عناد، دشمنی و مخالفتش] پافشاری می‌کند؛ پس او را به عذابی دردناک بشارت ده.

و هنگامی که به چیزی از آیات ما آگاه می‌شود، آن را به مسخره گیرد؛ اینانند که برای آنان عذاب خوارکننده‌ای خواهد بود.

پیش رویشان دوزخ است، و آنچه [از ثروت، مقام، یار و یاور] به دست آورده‌اند و آنچه را به جای خدا سرپرستان و معبودان خود گرفته‌اند، چیزی از عذاب را از آنان دفع نمی‌کند، و برای آنان عذابی بزرگ است.

این [قرآن] سراسر هدایت است؛ و کسانی که به آیات پروردگارشان کافر شدند، آنان را عذابی است از نوع عذابی بسیار سخت و دردناک.

خداست که دریا را برای شما مسخّر و رام کرد تا کشتی‌ها به فرمانش در آن روان شوند و تا شما [با سفرهای دریایی] از فضل و رزق و روزی اش بهره جویید و تا شما [بر نعمت‌هایش] سپاس گزاری کنید.

و همه آنچه را در آسمان هاست و آنچه را در زمین است از سوی خود برای شما مسخّر و رام کرد؛ بی‌تردید در این امور برای مردمی که می‌اندیشند، نشانه‌هایی [بر ربوبیت، حکمت و قدرت خدا] است.

قُلْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

۱۵

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ

۱۶

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ الْعَالَمِينَ

۱۷

وَعَاثَيْنَاهُمْ بَيْنَتٍ مِّنَ الْأَمْرِ ۖ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

۱۸

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

۱۹

إِنَّهُمْ لَن يَغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۚ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۖ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ

۲۰

هَٰذَا بَصَرٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ

۲۱

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ أُجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَن نَّجْعَلَهُم كَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ ۚ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ

۲۲
۴۳۶

وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

به مؤمنان بگو: از کسانی که به روزهای خدا [چون روز آرمایش بندگان، روز پیروزی اهل ایمان، شکست دشمنان و روز قیامت] امید ندارند، گذشت کنند، تا [خدا] مردمی را [که تهدیدست از عقاید پاک و کردار شایسته هستند، در روزی از روزهایش] به خاطر گناھانی که همواره مرتکب می‌شوند، کیفر دهد.

هرکس کار شایسته‌ای انجام دهد، به سود خود اوست و هرکس مرتکب بدی شود به زیان خود اوست، سپس به سوی پروردگارتان باز گردانده می‌شوید.

و همانا ما به بنی اسرائیل کتاب و حکومت و نبوت عطا کردیم، و از پاکیزه‌ها به آنان روزی دادیم و آنان را بر جهانیان [روزگار خودشان] برتری بخشیدیم.

و دلایل روشنی [در امر نبوت و دین] در اختیار آنان قرار دادیم، پس آنان [در امر نبوت و دین] اختلاف نکردند مگر پس از آنکه [به وسیله وحی] دانش و آگاهی برای آنان آمد، اختلافشان از روی حسادت و برتری جویی در میان خودشان بود؛ بی‌تردید پروردگارت روز قیامت درباره آنچه همواره در آن اختلاف می‌کردند میانشان داوری خواهد کرد.

سپس تو را [در امر نبوت و دین] بر آیینی ویژه و کامل قرار دادیم؛ بنابراین از آن پیروی کن و از هواهای نفسانی کسانی که [به حقایق] معرفت و آگاهی ندارند، پیروی مکن.

آنان در برابر خدا نمی‌توانند چیزی [از گرفتاری‌ها و بلاها] را از تو دفع کنند؛ و همانا ستمکاران یار و یاور یکدیگرند و خدا یار و یاور پرهیزکاران است.

این [قرآن و آیین] وسایل بینایی و بصیرت برای مردم و سراسر هدایت و رحمت برای گروهی است که [حقایق را] باور دارند.

آیا کسانی که مرتکب گناھان شدند، گمان دارند آنان را مانند کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، قرار می‌دهیم که زندگی و مرگشان یکسان باشد؟ چه بد داوری می‌کنند.

خدا آسمان‌ها و زمین را به حق آفرید، و تا هر کس در برابر اعمالی که انجام داده است، پاداش یابد و آنان مورد ستم قرار نمی‌گیرند.

أَفَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُمْ بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَاتُنَا بَيِّنَاتٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا أُتُّوْا بِبَآئِنَاتٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

قُلِ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُومِدِ يَحْسَرُ الْمُبْطِلُونَ

وَتَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٍ جَآئِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَىٰ إِلَىٰ كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

هَٰذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ ءَايَتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ

وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ مَا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِنْ نَظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَتَفِينَ

پس آیا کسی که معبودش را هوای نفسش قرار داده دیدی؟ و خدا او را از روی علم و آگاهی خود [بر اینکه شایسته هدایت نیست] گمراه کرد، و بر گوش و دلش مهر [تیره بختی] نهاد، و بر چشم [دلش] پرده‌ای قرار داده است، پس چه کسی است که بعد از خدا او را هدایت کند؟ آیا متذکر [حقایق] نمی‌شوید؟

گفتند: زندگی و حیاتی جز همین زندگی و حیات دنیای ما نیست که [همواره گروهی از ما] می میریم و [گروهی] زندگی می‌کنیم، و ما را فقط روزگار هلاک می‌کند. آنان را نسبت به آنچه می‌گویند یقینی در کار نیست، آنان فقط حدس و گمان می‌زنند.

چون آیات روشن ما [درباره معاد و زنده شدن مردگان] بر آنان خوانده شود، برهان و دلیلی جز این ندارند که می‌گویند: اگر شما [در زمینه زنده شدن مردگان] راستگویند [با درخواست از خدا] پدران ما را [زنده کنید و] نزد ما بیاورید [تا به زنده شدن مردگان یقین پیدا کنیم].

بگو: خدا شما را [ابتدا از لایه لای عناصر مرده برای قرار گرفتن در دنیا] حیات می‌بخشد، سپس می میراند، آن گاه همه شما را به روز قیامت که هیچ شکی در آن نیست گرد می‌آورد، ولی بیشتر مردم [به این حقایق] معرفت و آگاهی ندارند.

و مالکیت و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین فقط در سیطره خداست، و روزی که قیامت برپا شود، آن روز است که اهل باطل زیان خواهند دید،

و هر امتی را در آن روز به زانو درافتاده می‌بینی، [آن روز] هر امتی به سوی نامه اعمالش خوانده می‌شود [و به آنان می‌گویند: امروز همان اعمالی که همواره انجام می‌دادید به شما پاداش می‌دهند.

این نوشته ماست که بر پایه حقّ و درستی بر ضد شما سخن می‌گوید؛ زیرا ما آنچه را همواره انجام می‌دادید، می نوشتیم.

و اما کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، پس پروردگارشان آنان را در رحمت خود درآورد؛ این همان کامیابی آشکار است،

و اما کسانی که کفر ورزیدند [به آنان گفته می‌شود: مگر آیات من همواره بر شما خوانده نمی‌شد؟ ولی شما [نسبت به پذیرش آن] تکبر ورزیدید و قومی گنهکار بودید.

وچون می‌گفتند: یقیناً وعده خدا حق است و در وقوع قیامت هیچ شکی نیست، می‌گفتید: ما نمی‌دانیم قیامت چیست [و برپا شدنش را گمان نمی‌بریم] مگر گمانی ضعیف و غیر قابل اعتماد، و نمی‌توانیم به آن یقین پیدا کنیم!

وَبَدَأَ لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِءُونَ

وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسِلُكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا
وَمَا وَلَكُمْ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِّنْ نَّصِيرِينَ

ذَٰلِكُمْ بِأَنكُمُ اتَّخَذْتُمْ ءَايَاتِ اللَّهِ هُزُوعًا وَغَرَّتْكُمُ
الْحَيَوةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ

فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

وَلَهُ الْكِبَرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۴۶. احقاف

الأَحْقَافُ: سرزمین احقاف

مکی

۳۵ آیه

۵ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حم

حم

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ
مُّسَمًّى ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أُرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ
الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ ۚ أَتُتَوَنَّى بِكِتَابِ مِّنْ
قَبْلِ هَٰذَا أَوْ أَثَرَةٍ مِّنْ عِلْمٍ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَن لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُمْ
إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَهُمْ عَن دُعَائِهِمْ غَفِلُونَ

در آن روز همه اعمال بدی که مرتکب شده‌اند، برای آنان آشکار می‌شود و عذابی که همواره آن را مسخره می‌کردند، آنان را احاطه می‌کند.

و [به آنان] گویند: امروز شما را از یاد می‌بریم، همان گونه که شما [در دنیا] دیدار امروزتان را از یاد بردید، و جایگاهتان آتش است و شما را یار و یآوری نخواهد بود.

این [عذاب] برای این است که شما آیات خدا را به مسخره گرفته اید و زندگی دنیا، شما را فریفت؛ پس امروز نه آنان را از آتش بیرون آورند و نه از آنان می‌خواهند که [برای به دست آوردن خشنودی خدا] عذرخواهی کنند.

نهایتاً همه ستایشها مخصوص خداست که پروردگار آسمان‌ها و پروردگار زمین و پروردگار جهانیان است؛

و کبرایی و عظمت در آسمان‌ها و زمین ویژه اوست، و او توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

این کتاب نازل شده از سوی خدای توانای شکست ناپذیر حکیم است.

ما آسمان‌ها و زمین و آنچه را میان آن دوست، جز به حقّ و تا سرآمدی معین نیافریدیم، و کافران از آنچه بیمشان داده‌اند، روی گردانند.

[به مشرکان] بگو: به من خبر دهید [و نشانم دهید] معبودانی که به جای خدا می‌پرستید چه چیزی از زمین را آفریده‌اند یا مگر آنان را در آفرینش آسمان‌ها مشارکتی است؟ اگر راستگو هستید کتابی پیش از این قرآن یا بازمانده‌ای از دانش استواری [که ادعای شما را تصدیق کند] برای من بیاورید؛

و چه کسانی گمراه ترند از کسانی که به جای خدا معبودانی را می‌خوانند که تا روز قیامت پاسخشان را نمی‌دهند و آنان از خواندنشان بی‌خبرند؟

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ

۷

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ

لَمَّا جَاءَهُمْ هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ

۸

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۚ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ ۖ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۚ هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ ۚ كَفَىٰ بِهِ ۚ شَهِيدًا

بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۚ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

۹

قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِّنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرَىٰ مَا يَفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ ۚ إِنِ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

۱۰

يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

۱۱
۴۳۹۰

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَا

إِلَيْهِ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ ۖ فَسَيَقُولُونَ هَذَا إِفْكٌ قَدِيمٌ

۱۲

وَمِن قَبْلِهِ ۚ كَتَبَ مُوسَىٰ إِيمَامًا وَرَحْمَةً ۚ وَهَذَا كِتَابٌ

مُصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّيُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشْرَىٰ

لِلْمُحْسِنِينَ

۱۳

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ

وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

۱۴

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ جَزَاءُ بِمَا كَانُوا

يَعْمَلُونَ

و هنگامی که مردم را [در قیامت] گرد آورند [معبودانشان] با آنان دشمن باشند و پرستش آنان را انکار کنند،

و چون آیات روشن ما را بر آنان بخوانند، کافران درباره حقی که به سویشان آمده می‌گویند: این جادویی آشکار است.

بلکه می‌گویند: این قرآن را از نزد خود ساخته و به خدا نسبت داده است. بگو: اگر آن را از نزد خود ساخته و به خدا نسبت داده باشم [و خدا بخواهد برای این کار مرا به عذابی سخت گرفتار کند] شما نمی‌توانید برای من چیزی از عذاب خدا را دفع کنید، خدا به باطلی که در آن فرو می‌روید [و آن طعنه زدن به قرآن و جادو خواندن آن است] داناتر است، و کافی است که خدا میان من و شما گواه باشد، و او بسیار آمرزنده و مهربان است.

بگو: از میان فرستادگان خدا فرستاده‌ای نوظهور نیستم [که گفتار و کردارم مخالف گفتار و کردار آنان باشد، بلکه به من هم چون آنان وحی می‌شود] و نمی‌دانم با من و شما [در دنیا و آخرت] چه خواهد شد، من فقط از آنچه به من وحی شده پیروی می‌کنم، و من جز بیم دهنده‌ای آشکار نیستم.

بگو: به من خبر دهید که اگر این قرآن از ناحیه خدا باشد و شما به آن کفر ورزیده باشید و شاهدی هم از بنی اسرائیل به نظیر آن [که تورات واقعی و تصدیق کننده قرآن است] شهادت داده باشد [که همان طوری که تورات وحی خداست، قرآن هم وحی خداست و] پس [از شهادتش به قرآن] ایمان آورده باشد و شما از ایمان به آن تکبر ورزیده باشید [آیا گمراه نبوده اید؟] بی‌تردید خدا گروه ستمکار را هدایت نمی‌کند.

و کافران درباره مؤمنان گفتند: اگر [آیین محمد] بهتر [از آیین ما] بود [آنان در پذیرفتنش] بر ما نسبت به آن پیشی نمی‌گرفتند [بلکه خود ما زودتر از آنان به این کتاب ایمان می‌آوردیم]. و چون [خودشان به خاطر کبر و عنادشان] به وسیله آن هدایت نیافتند، به زودی خواهند گفت: این یک دروغ قدیمی است.

[چگونه یک دروغ قدیمی است] در حالی که پیش از آن کتاب موسی پیشوا و رحمت بود [و از نزول آن بر پیامبر اسلام خبر داده]، و این قرآن تصدیق کننده [آن] است در حالی که به زبان عربی [فصیح و گویا] ست تا ستمکاران را بیم دهد، و برای نیکوکاران بشارتی باشد.

بی‌تردید کسانی که گفتند: پروردگار ما الله است، سپس [در میدان عمل بر این حقیقت] استقامت ورزیدند، نه بیمی بر آنان است و نه اندوهگین می‌شوند.

اینان اهل بهشت اند که به پاداش اعمال شایسته‌ای که همواره انجام می‌دادند، در آن جاودانه‌اند. ....

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا
وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَفَصَّلُوهٗ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا
بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ
نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا
تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي ۚ إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ
الْمُسْلِمِينَ

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَنَتَجَاوَزُ
عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ ۖ وَعَدَ الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا
يُوعِدُونَ

وَالَّذِي قَالَ لِيُؤَلِّدِيهِ أَفٍّ لَّكُمْ أَتَعِدَانِي أَنْ أُخْرَجَ وَقَدْ
خَلَتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِي وَهُمَا يَسْتَغِيثَانِ اللَّهَ وَيْلَكَ ءَامِنُ
إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَيَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ
قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ

وَلِكُلِّ دَرَجَتٌ مِّمَّا عَمِلُوا وَلِيُوقَفِيَهُمْ أَعْمَلَهُمْ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلْهَبْتُمْ طَيْبَتِكُمْ
فِي حَيَاتِكُمْ الدُّنْيَا وَأَسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ
الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا
كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ

و انسان را درباره پدر و مادرش به نیکی سفارش کردیم.
مادرش او را با تحمل رنج و زحمت باردار شد و با رنج و
زحمت او را زایید. و دوران بارداری و باز گرفتنش از شیر
سی ماه است، تا زمانی که به رشد و نیرومندی خود و به
چهل سالگی برسد، گوید: پروردگارا! به من الهام کن تا
نعمتت را که بر من و پدر و مادرم عطا کرده‌ای سپاس
گزارم، و کار شایسته‌ای که آن را می‌پسندی انجام دهم و
ذریه و نسل مرا برای من صالح و شایسته گردان که من به
سوی تو بازگشتم و به یقین از تسلیم شدگان [به فرمان‌ها
و احکام] توام.

اینانند کسانی که ما از آنان بهترین اعمالی که انجام داده‌اند
می‌پذیریم، و از گناهانشان در زمره اهل بهشت در
می‌گذریم؛ [خدا وعده داد] وعده درست و راست که
همواره به آن وعده داده می‌شدند؛

و کسی که به پدر و مادرش گفت: اف بر شما! [من از شما
متنفر و دلتنگم]، آیا به من وعده می‌دهید که [پس از مرگ]
زنده خواهم شد، در حالی که پیش از من اقوام بسیاری در
گذشتند، [و هیچ کدام از آنان زنده نشدند]. و آن دو
همواره [برای بازگشت فرزندشان] از خدا یاری می‌خواهند
[و به فرزندشان می‌گویند:] وای بر تو ایمان بیاور، بی‌تردید
وعده خدا [درباره سعادت و رستگاری مؤمنان در قیامت و
شقاوت و بدبختی کافران] حق است. [ولی او در پاسخشان]
می‌گوید: این [وعده‌ها] جز افسانه‌های گذشتگان نیست!!

اینانند کسانی که [به خاطر انکار وعده‌های حق] فرمان
عذاب درباره آنان در زمره گروه‌هایی از جن و انس که پیش
از آنان در گذشتند، محقق و ثابت شده است؛ زیرا آنان
زیانکار بودند.

برای هر کدام [از گروه مؤمنان و کافران] بر پایه اعمالی که
انجام داده‌اند درجاتی است [که در آن قرار می‌گیرند]، و تا
خدا اعمالشان را به طور کامل به آنان بدهد؛ و آنان مورد
ستم قرار نمی‌گیرند.

و روزی که کافران را بر آتش عرضه کنند [به آنان گویند:]
نعمت‌های پاکیزه خود را [که می‌توانست وسیله آبادی
آخرتتان باشد] در زندگی دنیایتان مصرف کردید و [همانجا]
از آن برخوردار شدید؛ بنابراین امروز به سبب اینکه به
ناحق در زمین تکبر می‌ورزیدید و در برابر اینکه همواره
نافرمانی می‌کردید با عذاب خفت بار کیفر می‌یابید.

وَأَذْكُرُ أَخَا عَادٍ إِذْ أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتْ
الْأُذُرُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ ۚ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي
أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَأْفِكَنَّ عَنْ ءَالِهَتِنَا فَاتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ
مِنَ الصَّادِقِينَ

قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَأُبَلِّغُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ ۚ
وَلَكِنِّي أَرِيتُكُمْ قَوْمًا يَجْهَلُونَ

فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ أُوْدِيِّتِهِمْ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ
مُمْطِرُنَا بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ ۖ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ

تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَىٰ إِلَّا مَسَكِنُهُمْ
كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ

وَلَقَدْ مَكَنَّاهُمْ فِيْمَا إِنْ مَكَنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا
وَأَبْصَرَ وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَرُهُمْ
وَلَا أَفْئِدَتُهُمْ مِّنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ ۚ يَسْتَهْزِءُونَ

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِّنَ الْقَرْىِ وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

فَلَوْلَا نَصْرُهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا ءَالِهَةً ۖ بَلْ
ضَلُّوا عَنْهُمْ ۖ وَذَٰلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

و [سرگذشت هود] برادر قوم عاد را یاد کن، هنگامی که
قومش را در سرزمین احقاف بیم داد، و بی‌تردید بیم
دهندگانِ پیش از او و پس از او [در آن سرزمین] گذشته
بودند که فقط خدا را بپرستید؛ زیرا من بر شما از عذاب
روزی بزرگ می‌ترسم.

گفتند: آیا آمده‌ای تا ما را از [پرستش] معبودانمان بر
گردانی، پس اگر راستگویی عذابی که ما را تهدید می‌کنی
بیاور!

گفت: آگاهی [به کیفیت عذاب و زمان آمدنش] فقط نزد
خداست، و من آیینی را که به آن فرستاده شده ام به شما
ابلاغ می‌کنم، ولی من شما را گروهی می‌دانم که همواره
نادانی می‌کنید.

پس هنگامی که عذاب را [در پهنه فضا] به صورت ابری
گسترده دیدند که به سوی درّه‌ها و آبگیرهایشان روی
آورده، گفتند: این ابری باران را برای ماست. [هود گفت:
نه] بلکه این همان چیزی است که آن را به شتاب خواستید،
بادی است که در آن عذابی دردناک است؛

[چنان بادی است که] همه چیز را به فرمان پروردگارش در
هم می‌کوبد و نابود می‌کند. پس آنان [به سبب آن عذاب]
چنان شدند که جز خانه‌هایشان دیده نمی‌شد. این گونه
مردم گناهکار را کیفر می‌دهیم.

همانا ما به آنان در اموری قدرت و تمکن داده بودیم که شما
را در آن امور چنان قدرت و نیرویی نداده‌ایم، و برای آنان
گوش و چشم و دل قرار داده بودیم، ولی گوش و چشم و
دلشان چیزی از عذاب را از آنان برطرف نکرد؛ زیرا همواره
[با داشتن آن ابزار تشخیص] آیات ما را انکار می‌کردند، و
سرانجام عذابی که همواره آن را مسخره می‌کردند، آنان را
احاطه کرد.

و به راستی ما [اهل] آبادی‌هایی را که پیرامون شما [اهل
مکه] بودند [به کیفر طغیانشان] هلاک کردیم و آیات خود را
به صورت‌های گوناگون [برای آنان] بیان داشتیم، باشد که
برگردند.

پس چرا معبودانی که به جای خدا انتخاب کردند به گمان
اینکه آنان را به خدا نزدیک کند، آنان را [هنگام نزول
عذاب] یاری نکردند بلکه [گم شده] از دستشان رفتند، و
این بود [سرانجام و نتیجه] دروغشان و آنچه را همواره
افترا می‌زدند.

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ مُّنْذِرِينَ

و [یاد کن] هنگامی که گروهی از جن را به سوی تو متوجه کردیم که قرآن را بشنوند، پس وقتی که نزد قرائت آن حاضر شدند، گفتند: [برای شنیدن قرآن] خاموش باشید. پس چون قرائت پایان یافت به سوی قومشان در حالی که گفتند: بیم دهنده بودند، بازگشتند. شنیدیم که

قَالُوا يَتَقَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ

۳۵

ای قوم ما! به راستی ما کتابی را شنیدیم که پس از موسی نازل شده است، تصدیق کننده همه کتابهای پیش از خود است، به سوی حق و به سوی راه راست هدایت میکند.

يَقَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ، يَعْفِرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ

۳۱

ای قوم ما! دعوت کننده [به سوی] خدا [پیامبر اسلام] را اجابت کنید و به او ایمان آورید تا خدا برخی از گناهاتان را بیامرزد و از عذابی دردناک پناهتان دهد؛

وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءُ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

۳۲

و آنان که دعوت کننده خدا را اجابت نکنند نمیتوانند [خدا را] در زمین عاجز کنند [تا از دسترس قدرت او بیرون روند] و آنان را در برابر خدا یاورانی نیست [که عذاب را از آنان دفع کند]، اینان در گمراهی آشکاری هستند.

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَعْ يَخْلُقْهُنَّ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ بَلَىٰ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

۳۳

آیا ندانسته‌اند خدایی که آسمان‌ها و زمین را آفرید و از آفرینش آنها درمانده و خسته نشد، قدرت دارد که مردگان را زنده کند؟ آری، او بر هر کاری تواناست؛

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ

۳۴

و روزی که کافران را بر آتش عرضه می‌کنند [از آنان می‌پرسند:] آیا این حق نیست؟ می‌گویند: آری! سوگند به پروردگارمان حق است، [پرسش کننده] می‌گوید: پس این عذاب را برای آنکه همواره کفر می‌ورزیدید، بچشید.

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّن نَّهَارٍ بَلِغْ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ

۳۵

پس صبر کن همان گونه که پیامبران اولوالعزم صبر کردند، و برای آنان در [نزول عذاب] شتاب مکن، روزی که آنان آنچه را که وعده داده می‌شوند ببینند، گویی فقط ساعتی از یک روز [در دنیا] درنگ داشتند؛ [این قرآن] ابلاغی است برای همه؛ پس آیا جز مردم نافرمان هلاک می‌شوند؟

آنان که کفر ورزیدند و [مردم را] از راه خدا باز داشتند خدا اعمالشان را باطل و تباه‌ساخت؛

و کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند و به آنچه بر محمد نازل شده که از سوی پروردگارشان حق است گرویدند، خدا گناهانشان را از آنان محو کرد و حالشان را اصلاح نمود.

این به سبب آن است که کافران از باطل پیروی کردند، و مؤمنان از حق که از سوی پروردگار آنان است، پیروی نمودند. این گونه خدا برای مردم اوصافشان را بیان می‌کند.

پس هنگامی که [در میدان جنگ] با کافران روبرو شدید، گردن‌هایشان را به شدت بزنید تا آن گاه که بسیاری از آنان را با سختی و غلظت از پای درآورید، در این هنگام [از دشمن اسیر بگیرید و] آنان را محکم ببندید، [پس از اسیر گرفتن] یا بر آنان منت نهید [و آزادشان کنید]، یا از آنان [در برابر آزاد کردنشان] فدیة و عوض بگیرید تا آنجا که جنگ بارهای سنگینش را بر زمین نهد. این است [فرمان خدا]؛ و اگر خدا می‌خواست [خود بدون فرمان جنگ] از آنان انتقام می‌گرفت [ولی به جنگ فرمان داد] تا برخی از شما را به وسیله برخی دیگر بیازماید، و کسانی که در راه خدا به شهادت رسیده‌اند، خدا هرگز اعمالشان را باطل و تباه نمی‌کند.

[خدا] آنان را به زودی [به سرمنزل خوشبختی و کرامت] هدایت می‌کند و حالشان را اصلاح می‌نماید؛

و آنان را در بهشتی که در دنیا به آنان شناسانده در می‌آورد.

ای مؤمنان! اگر خدا را یاری کنید، خدا هم شما را یاری می‌کند و گام‌هایتان را محکم و استوار می‌سازد؛

و بر کافران هلاکت و نابودی باد و [خدا] اعمالشان را باطل و تباه ساخت.

این برای آن است که آنان آنچه را خدا نازل کرده است خوش نداشتند، پس خدا هم اعمالشان را تباه و بی اثر کرد.

آیا در زمین گردش نکردند تا با تأمل بنگرند که سرانجام کسانی که پیش از آنان بودند، چگونه بود؟ خدا آنان را درهم کوبید و نابود کرد و نیز برای این کافران همانند آنان [عذاب‌ی قطعی و ثابت] است.

این [پیروزی مؤمنان و نابودی کافران] به سبب این است که خدا سرپرست و یاور کسانی است که ایمان آورده‌اند، و کافران را سرپرست و یاری نیست.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَلَهُمْ

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ

ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَلَهُمْ

فَإِذَا لَقِيتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتَّى إِذَا أَتَخْتَمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَتَاقَ فَإِمَّا مَنَّا بَعْدُ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ذَٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرْنَا مِنْهُمْ وَلَكِن لِّيَبْلُوَ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَن يُضِلَّ أَعْمَلَهُمْ

سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ

وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَفَهَا لَهُمْ

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ

وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَا لَهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَلَهُمْ

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنزِلَ اللَّهُ فَاحْبَطَ أَعْمَلَهُمْ

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَلُهَا

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ

۱
۴۴۲ر

۲

۳

۴

۵

۶

۷

۸

۹

۱۰
حزب
۲۰۳

۱۱

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ
تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ
وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ

وَكَايْنٍ مِّنْ قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِّنْ قَرْيَتِكَ الَّتِي أَخْرَجَتْكَ
أَهْلَكْنَاهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ

أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِ كَمَن زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ
وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِّن مَّاءٍ غَيْرِ
ءَاسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِّن لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِّنْ خَمْرٍ لَّدَّةٍ
لِّلشَّرِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِن كُلِّ
الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا
مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ

وَمِنْهُمْ مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّىٰ إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِندِكَ قَالُوا
لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ ءَانِفًا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ
عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ

وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَءَاتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ

فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً ۖ فَقَدْ جَاءَ
أَشْرَاطُهَا فَأَنَّىٰ لَهُمْ إِذَا جَاءَتْهُمْ ذِكْرُهُمْ

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ

بی‌تردید خدا کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، در بهشت‌هایی کهاز زیر [درختان] آن نهرها جاری است در می‌آورد، و در حالی که کافران همواره سرگرم بهره گیری از [کالا و لذت‌های زودگذر] دنیایند و می‌خورند، همان گونه که چهارپایان می‌خورند و جایگاهشان آتش است.

چه بسیار آبادی‌هایی که [اهلش] از [اهل] آبادی تو که تو را بیرون کرده‌اند نیرومندتر بودند، ما آنان را هلاک کردیم و یآوری [در برابر عذاب] برای آنان نبود.

آیا کسانی که بر دلیل روشنی از پروردگار خویش اند، مانند کسانی هستند که عمل زشتشان برای آنان آراسته شده و از هواهای نفسانی خود پیروی کرده اند؟

صفت بهشتی که به پرهیزکاران وعده داده شده [چنین است]: در آن نهرهایی است از آبی که مزه و رنگش برنگشته و نهرهایی از شیر که طعمش دگرگون نشده و نهرهایی از شراب که برای نوشندگان مایه لذت است و نهرهایی از عسل خالص است، و در آن از هر گونه میوه‌ای برای آنان فراهم است، و نیز آمرزشی از سوی پروردگارشان [ویژه آنان است. آیا اینان] مانند کسانی هستند که در آتش همیشگی و جاودانه‌اند، واز آبی جوشان به آنان می‌نوشانند که روده‌هایشان را متلاشی می‌کند؟!

گروهی از آنان [که منافق اند در ظاهر به گفتارت] گوش می‌دهند، ولی هنگامی که از نزد تو بیرون روند به کسانی که آگاهی و معرفت به آنان داده شده [از روی مسخره] می‌گویند: هم اکنون چه گفت؟ [ما که گفته او را نفهمیدیم. آنان کسانی هستند که خدا بر دل‌هایشان مهر [تیره بختی] نهاده واز هواهای نفسانی خود پیروی کرده‌اند،

و کسانی که هدایت یافته‌اند خدا بر هدایتشان افزوده و پرهیزکاری و تقوایشان را به آنان عطا کرده است؛

پس آیا [منافقان و منکران] جز این را انتظار می‌برند که ناگاه قیامت بر آنان فرا رسد؟ [در حالی که هم اکنون نشانه‌هایش آمده است]، پس هنگامی که قیامت بر آنان فرا رسد، متذکر شدن و هوشیاری شان از کجا و چگونه به آنان سود بخشد؟

پس بدان که هیچ معبودی جز خدا نیست [بنابراین بر معرفت و آگاهیت نسبت به حق استوار باش]؛ و از میان رفتن [توطئه‌ها و موانعی که به وسیله دشمنان در راه پیشرفت دعوتت به اسلام] برای تو و مردان و زنان با ایمان ایجاد شده از خدا بخواه، و برای زنان و مردان مؤمن طلب آموزش کن و خدا محل رفت و بازگشت شماو قرارگاهتان را می‌داند.

وَيَقُولُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُم

طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَّعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ

فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتُقَطِّعُوا أَرْحَامَكُمْ

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَرَهُمْ

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفُرْعَانَ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا

إِنَّ الَّذِينَ أُرْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَىٰ لَهُمْ

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنَطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ ۖ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ

فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا أَصْحَطَ اللَّهُ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ ۖ فَاحْبَطَ أَعْمَلَهُمْ

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَنْ لَّنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْغَنَهُمْ

مؤمنان می‌گویند: چرا سوره‌ای [در رابطه با فرمان جهاد] نازل نمی‌شود؟ ولی هنگامی که سوره‌ای محکم و بی شبهه نازل می‌شود و در آن از جهاد سخن به میان آمده است، آنان را که در دل‌هایشان بیماری است، می‌بینی مانند کسی که در بیهوشی مرگ افتاده، به تو می‌نگرند و سزاوارشان هم [به سبب بیماردلی] همین حالت است.

[ولی] فرمانبرداری [از خدا و پیامبر] و سخن پسندیده و نیک [نه اظهار کراهت و ناخشنودی از جهاد] برای آنان شایسته تر است. پس اگر هنگامی که فرمان جهاد قطعی و مسلم شود با خدا از سر صدق و راستی درآیند، بی‌تردید برای آنان بهتر است.

پس اگر [از خدا و پیامبر] روی گردان شوید آیا از شما جز این انتظار می‌رود که در زمین فساد کنید و [بر سر مال و منال دنیا] قطع رحم نمایید؟

آنان [که روی گردانند] کسانی هستند که خدا لعنتشان کرده و گوش [دل] شان را کر و چشم [بصیرت] شان را کور کرده است.

آیا در قرآن نمی‌اندیشند [تأحقیق را بفهمند] یا بر دل‌هایشان قفل‌هایی قرار دارد؟

بی‌تردید کسانی که پس از روشن شدن هدایت برای آنان [به همان عقاید باطل و کردار ناپسندشان] برگشتند [و دست از قرآن و پیامبر برداشتند] شیطان زشتی‌هایشان را در نظرشان آراست و آنان را در آرزوهای دور و دراز انداخت.

این به سبب آن است که آنان به کسانی [چون مشرکان و کافران] که نازل شدن وحی را خوش نداشتند، گفتند: [ما] در بعضی از امور [که بر ضد مؤمنان است] از شما اطاعت خواهیم کرد. در حالی که خدا اسرارشان را می‌داند.

پس حال و وضعشان زمانی که فرشتگان جانشان را می‌گیرند در حالی که بر صورت و پشتشان [تازیانه عذاب] می‌زنند، چگونه خواهد بود؟!

این عذاب برای این است که آنان از آنچه خدا را به خشم آورده پیروی کردند، و خشنودی او را خوش نداشتند در نتیجه اعمالشان را تباه و بی اثر کرد.

بلکه کسانی که در دل‌هایشان بیماری است، گمان کردند که خدا کینه‌هایشان را آشکار نخواهد کرد.

وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَاكُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِيمَاهُمْ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي
لَحْنِ الْقَوْلِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّىٰ نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ
وَنَبْلُوكَ أَخْبَارَكُمْ

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُّوا الرَّسُولَ
مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ لَن يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا
وَسَيَحِيطُ أَعْمَالُهُمْ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا
تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ
كُفَّارٌ فَلَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ

فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلَامِ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ وَاللَّهُ مَعَكُمْ
وَلَن يَتْرُكُمُ أَعْمَالَكُمْ

إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ
أُجُورَكُمْ وَلَا يَسْأَلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ

إِنْ يَسْأَلْكُمُوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبْخُلُوا وَيُخْرِجْ أَضْغَانَكُمْ

هَآأَنْتُمْ هَآؤِلَآءِ تُدْعَوْنَ لِتُنفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنْكُمْ مَنْ
يَبْخُلُ وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلْ عَن نَّفْسِهِ ۗ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ
وَأَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ ۚ وَإِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا
يَكُونُوا أَمْثَلَكُمْ

و اگر بخواهیم یقیناً آنان را به تو نشان می‌دهیم تا آنان را
از روی نشانه‌هایشان بشناسی، و بی‌تردید آنان را از شیوه
سخن گفتن خواهی شناخت؛ و خدا کارهای شما را می‌داند.

به یقین ما شما را امتحان می‌کنیم تا مجاهدان از شما و
صابران را مشخص نماییم، و اخبار شما را نیز [که اعمال و
اسرار شماست] می‌آزماییم [تا صدق و کذب شما را در
همه امور معلوم بداریم].

مسلماً آنان که کفر ورزیدند و [مردم را] از راه خدا باز
داشتند و پس از آنکه هدایت برای آنان روشن شد با
پیامبر به شدت دشمنی نمودند، هرگز هیچ زبانی به خدا
نمی‌رسانند و خدا به زودی اعمالشان را تباه و بی اثر
می‌کند.

ای اهل ایمان! خدا را اطاعت کنید و پیامبر را اطاعت کنید و
اعمالتان را [با تخلف از دستورها خدا و پیامبر، شرک، نفاق،
منت گذاری و ریا] باطل مکنید.

مسلماً کسانی که کافر شدند و [مردم را] از راه خدا باز
داشتند، سپس در حال کفر از دنیا رفتند، هرگز خدا آنان را
نمی‌آمرزد.

پس [با توجه به یاری و کارسازی خدا] سست نشوید و
[کافران و مشرکان را] به آشتی و صلحی [که برای شما
خفت بار است] دعوت نکنید، در حالی که شما برتر هستید و
خدا با شماست و هرگز از [ثواب و پاداش] اعمالتان نمی
کاهد.

زندگی دنیا فقط بازی و سرگرمی است، اگر ایمان بیاورید و
پرهیزکاری کنید، خدا پاداش هایتان را می‌دهد و از شما
نمی‌خواهد [که] اموالتان را [در راه خدا انفاق کنید؛]

اگر همه اموال شما را بخواهد و بر شما اصرار ورزد، بخل
می‌کنید و [سبب می‌شود که] کینه‌های درونی شما را بیرون
بریزد [و آن زمان است که گمراه می‌شوید].

آگاه باشید! شما همان مردمی هستید که برای انفاق در راه
خدا دعوت می‌شوید، پس برخی از شما بخل می‌ورزند، و هر
که بخل پیشه کند، فقط نسبت به [سعادت و خوشبختی]
خود بخیل است، و خدا [از انفاق و صدقات شما] بی‌نیاز
است، و شما باید که نیازمند هستید؛ و اگر [از فرمان‌های
او] روی بگردانید به جای شما گروه دیگری را می‌آورد که
مانند شما [روی گردان، سست عقیده و بخیل] نخواهند
بود.

۱
۴۴۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا

به راستی ما برای تو پیروزی آشکاری فراهم آوردیم؛

۲

لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ
وَعَلَيْكَ وَيَهْدِيكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا

تا خدا [با این پیروزی آشکار] آنچه را [به وسیله دشمنان از توطئه‌ها و موانع و مشکلات در راه پیشرفت دعوتت به اسلام] در گذشته پیش آمده و آینده پیش خواهد آمد از میان بردارد، و نعمتش را بر تو کامل کند، و به راهی راست راهنمایی ات نماید؛

۳

وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا

و خدا تو را به نصرتی توانمندانه و شکست ناپذیر یاری دهد.

۴

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا
مَعَ إِيْمَانِهِمْ ۖ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا

اوست که آرامش را در دل‌های مؤمنان نازل کرد، تا ایمانی بر ایمانشان بیفزاید. و سپاهیان آسمان و زمین فقط در سیطره مالکیت و فرمانروایی خداست؛ و خدا همواره دانا و حکیم است.

۵

لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ ۖ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ ۚ وَكَانَ ذَلِكَ
عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا

تا مردان و زنان مؤمن را در بهشت‌هایی درآورد که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است در حالی که در آن جاودانه‌اند، و گناهانشان را از آنان محو کند، و این [سرانجام نیک] نزد خدا کامیابی بزرگ است.

۶

وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ ۚ وَالْمُنَافِقَاتِ ۚ وَالْمُشْرِكِينَ ۚ وَالْمُشْرِكَاتِ
الظَّالِمِينَ ۚ إِنَّ اللَّهَ ظَنُّ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ ۚ وَغَضِبَ
اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

و مردان و زنان منافق و مردان و زنان مشرک را که به خدا گمان بد می‌برند عذاب کند؛ پیشامد بد زمانه فقط بر خودشان باد. خدا بر آنان خشم گرفته، و لعنتشان کرده است و دوزخ را برای آنان آماده نموده و بد بازگشت گاهی است.

۷

وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا

سپاهیان آسمان‌ها و زمین فقط در سیطره مالکیت و فرمانروایی خداست؛ و خدا همواره توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

۸

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا

ما تو را گواه [بر اعمال امت] و مژده رسان و بیم دهنده فرستادیم؛

۹

لَتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ ۚ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً
وَأَصِيلًا

تا [همه شما مردم] به خدا و پیامبرش ایمان آورید و او را یاری دهید و بزرگش بشمارید و بامداد و شام گاه تسبیحش گوید.

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ
أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَىٰ نَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَوْفَىٰ
بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا

سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا
وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ بِالسِّنْتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي
قُلُوبِهِمْ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ
بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرًا

بَلْ ظَنَنْتُمْ أَنْ لَّنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰ أَهْلِيهِمْ
أَبَدًا وَزَيَّنَ ذَلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ وَظَنَّتُمْ ظَنَّ السَّوِّءِ وَكُنْتُمْ
قَوْمًا بُورًا

وَمَنْ لَّمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ
سَعِيرًا

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ يَعْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ
يَشَاءُ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا

سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انْطَلَقْتُمْ إِلَىٰ مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا
نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ قُلْ لَّنْ تَتَّبِعُونَا
كَذَٰلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ ۖ فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا بَلْ
كَاثُرًا لَا يُفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا

به یقین کسانی که با تو بیعت می‌کنند، جز این نیست که با
خدا بیعت می‌کنند؛ قدرت خدا بالاتر از همه قدرتهاست.
پس کسی که پیمان می شکند فقط به زیان خود می شکند، و
کسی که به پیمانی که با خدا بسته است وفا کند، خدا به
زودی پاداشی بزرگ به او می‌دهد.

کسانی از بادیه نشینان که از جنگ [با دشمن] تخلف کردند
به زودی [از روی بهانه جویی] به تو می‌گویند: اموال و
خانواده مان ما را به خود مشغول کردند [به این سبب
نتوانستیم به جنگ آییم]؛ پس برای ما آموزش بخواه. با
زبان‌هایشان چیزی می‌گویند که در دل‌هایشان نیست. بگو:
اگر خدا زبانی یا سودی را برای شما بخواهد چه کسی
می‌تواند در برابر خدا از شما دفاع کند؟ بلکه خدا همواره به
آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

[تخلف شما از جنگ، ربطی به اموال و خانواده تان نداشت]
بلکه پنداشتید پیامبر و مؤمنان هرگز به کسان خود باز
نمی‌گردند، و این پندار باطل در دل‌هایتان آراسته شد، و
گمان بد بردید [که خدا پیامبر و مؤمنان را یاری نخواهد
کرد] و شما [به سبب این پندار باطل و گمان بد] قومی
نابودشدنی هستید.

و هر کس به خدا و پیامبرش ایمان نیاورد [زبانی به خدا و
پیامبر نمی‌رساند]، ما برای کافران آتشی سوزان آماده
کرده‌ایم.

و مالکیت و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین فقط در سیطره
خداست، هر کس را بخواهد می‌آمزد و هر کس را بخواهد
عذاب می‌کند؛ و خدا همواره بسیار آمرزنده و مهربان است.

هنگامی که شما برای به دست آوردن غنایمی‌روانه [میدان
جنگی] می‌شوید، متخلفان [از جنگ حدیبیه] به زودی
خواهند گفت: بگذارید ما هم به دنبال شما بیاییم. [این
سبک مغزان سودجو] می‌خواهند وعده خدا را [که به
مؤمنان وعده پیروزی و غنیمت داد و به منافقان وعده
محرومیت از غنیمت و رحمت داده است] تغییر دهند. بگو:
هرگز دنبال ما نخواهید آمد؛ این گونه خدا پیش از این
[درباره شما] فرموده است. اما [این گروه بی شرم] به
زودی خواهند گفت: شما نسبت به ما حسد می‌ورزید،
[چنین نیست] بلکه آنان جز اندکی نمی‌فهمند.

قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سُدُّعَوْنَ إِلَىٰ قَوْمِ أُولَىٰ بِأَسِ
شَدِيدٍ تَقْتُلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ ۖ فَإِنْ تُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ
أَجْرًا حَسَنًا ۖ وَإِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِّنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ
عَذَابًا أَلِيمًا

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى
الْمَرِيضِ حَرَجٌ ۖ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ
فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَبَهُمْ فَتْحًا
قَرِيبًا

وَمَغَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا

وَعَدَكُمْ اللَّهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَلَ لَكُمْ
هَذِهِ ۚ وَكَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ وَلِتَكُونَ ءَايَةً
لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا

وَأُخْرَىٰ لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا

وَلَوْ قَتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوْا الْأَدْبَرَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ
وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا

سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ ۖ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ
تَبْدِيلًا

به متخلفان بادیه نشین بگو: به زودی به سوی گروهی
سرسخت و نیرومند دعوت خواهید شد که با آنان بجنگید، یا
آنکه اسلام آورند؛ پس اگر اطاعت کنید خدا پاداش نیکی به
شما خواهد داد، و اگر روی برگردانید، همان گونه که پیش
از این روی گردانیدید، شما را به عذابی دردناک عذاب
خواهد کرد.

بر نابینا و لنگ و بیمار [اگر در جنگ شرکت نکنند] گناهی
نیست. و کسی که از خدا و پیامبرش اطاعت کند، او را در
بهشت‌هایی درآورد که از زیر [درختان] آن نهرها جاری
است، و هر کس روی برگرداند او را به عذابی دردناک عذاب
می‌کند.

یقیناً خدا از مؤمنان هنگامی که زیر آن درخت [که در منطقه
حدیبه بود] با تو بیعت می‌کردند خشنود شد، و خدا آنچه
را [از خلوص نیت و پاکی قصد] در دل‌هایشان بود
می‌دانست، در نتیجه آرامش را بر آنان نازل کرد، و پیروزی
نزدیکی را [که پیروزی در خیبر بود] به آنان پاداش داد.

[و پاداش دیگر] غنیمت‌های فراوانی است که آن را به
دست می‌آورید؛ و خدا همواره توانای شکست ناپذیر و
حکیم است.

خدا غنیمت‌های فراوانی را در آینده به شما وعده داده
است که به دست می‌آورید، و این یک غنیمت را [که فتح
خیبر است] برای شما پیش انداخت، و دست‌های [تجاوز و
ستم] مردم را از شما باز داشت تا این [پیروزی‌ها] برای
مؤمنان نشانه‌ای [از حقانیت دین و یاری خدا] باشد و تا شما
را به راهی راست هدایت کند.

و [غنیمت‌ها و پیروزی های] دیگر [ی هست] که شما تا
کنون بر آنها دست نیافته اید، بی‌تردید خدا بر آنها احاطه
دارد [و به آسانی می‌تواند در دسترس شما قرار دهد]؛ و
خدا همواره بر هر کاری تواناست.

اگر کافران با شما بجنگند حتماً پشت کنان می‌گریزند، آن
گاه سرپرست و یآوری [که از آنان دفاع کند] نمی‌یابند.

خدا روشی ثابت و قطعی مقرر کرده است که از پیش [بر
پیروزی مؤمنان و شکست کافران] جاری بوده است، و هرگز
برای روش خدا تغییر و تبدیلی نخواهی یافت.

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا

۲۵

هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيِ مَعْكُوفًا أَنْ يَبْلُغَ مَحِلَّهُ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ مُؤْمِنَاتٌ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَّوَّهُمْ فِتْصِيبَكُمْ مِنْهُمْ مَعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ لِيُدْخِلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

۲۶

إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ الْحَمِيَّةَ الَّتِي كَانَتْ مِنْ قَبْلُ فَاَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا

۲۷
۴۴۹ ج

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّعْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ ءَامِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا

۲۸

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا

و اوست که پس از آنکه شما را [بی جنگ و خونریزی] بر دشمن پیروز و مسلط کرد، دست‌های آنان را از [جنگ با] شما و دست‌های شما را از [جنگ با] آنان در دل مکه [که منطقه حدیبیه است] باز داشت؛ و خدا همواره به آنچه انجام می‌دهید بیناست.

آنان کسانی هستند که کفر ورزیدند و شما را از [ورود به] مسجدالحرام باز داشتند و نیز نگذاشتند قربانی‌هایی که با خود آورده بودید به محل قربانی اش برسد، و اگر مردان و زنان مؤمن ناشناسی در میان مکه نبودند، تا جنگ شما سبب کشته شدن آن بی گناهان شود و در نتیجه امر ناملایم و مکروهی [چون دیه] گریبان شما را بگیرد [شما را از جنگ باز نمی‌داشتیم، ولی بازداشتیم] تا خدا هرکه را [مانند مردان و زنان مومنی که برای شما ناشناخته بودند] بخواهد در رحمتش درآورد. [و] اگر مؤمنان از کافران جدا بودند یقیناً کافران [از اهل مکه] را به عذابی دردناک عذاب می‌کردیم

[یاد کن] هنگامی را که کافران [پس از قرارداد صلح حدیبیه] دل‌هایشان را از تعصب و خشم شدید جاهلی آکنده کردند، پس خدا هم آرامشش را بر پیامبرش و مؤمنان نازل کرد و روح تقوا را [که حقیقت و جان توحید است] ملازم آنان نمود، و آنان به [روح تقوا] سزاوارتر و شایسته آن بودند؛ و خدا همواره به هر چیز داناست.

بی‌تردید خدا رؤیای پیامبرش را به حق و درستی تحقق داد [که در رؤیا وعده داده بود] شما قطعاً در حال امن و امنیت در حالی که سرهایتان را تراشیده و موی [یا ناخن] کوتاه کرده اید و بیمی ندارید، وارد مسجدالحرام خواهید شد. خدا آنچه را که شما نمی‌دانستید [که وعده ورود به مسجدالحرام در سال آینده است] دانست و پیش از آن پیروزی نزدیکی [که صلح حدیبیه بود برای شما] قرارداد.

اوست که پیامبرش را با هدایت و دین حق فرستاد تا آن را بر همه ادیان پیروز کند، و کافی است که خدا [بر وقوع این حقیقت] گواه باشد.

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ
بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا
سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي
التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ
فَاسْتَعْلَظَ فَاسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ
الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ
مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

۴۸
فتح
۲۹
/۲۹

۴۹. حَجَرَات

الحُجُرَات: حجره‌ها

مدنی

۱۸ آیه

۳ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَأَتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

۱
حزب
۲۰۶
۴۵۰

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ
النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن
تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ

۲

إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِندَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ
أُمْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ

۳

إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنَ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا
يَعْقِلُونَ

۴

ای اهل ایمان! بر خدا و پیامبرش [در هیچ امری از امور
دین و دنیا و آخرت] پیشی مگیرید و از خدا پروا کنید که
خدا شنوا و داناست.

ای مؤمنان! صدایتان را بلندتر از صدای پیامبر نکنید، و آن
گونه که با یکدیگر بلند سخن می‌گویید با او بلند سخن
نگویید، مبدا آنکه اعمالتان تباه و بی اثر شود و شما تباهی
آن را درک نکنید.

بی‌تردید کسانی که صدایشان را نزد رسول خدا پایین
می‌آورند، همانان هستند که خدا دل‌هایشان را برای
پرهیزکاری امتحان کرده، آنان را آمرزش و پاداشی بزرگ
است.

یقیناً کسانی که تو را از پشت اطاق‌ها صدا می‌کنند،
بیشترشان معرفت و آگاهی [به حرمت و عظمت تو] ندارند.

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهْلَةٍ فَتُصْحِحُوا عَلَى مَا فَعَلْتُمْ نَدِمِينَ

وَأَعْلَمُوا أَن فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَٰئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ

فَضَلًا مِّنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

وَإِن طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا فَإِن بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّىٰ تَفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِن فَاءَتْ فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّن نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِاللُّغَابِ بِئْسَ الْأَسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَن لَّمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

۶

۷

۸

۹

۱۰

۱۱

۴۵۱۲

و اگر آنان صبر می‌کردند تا به سوبشان بیرون آیی، یقیناً برای آنان بهتر بود، و خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

ای اهل ایمان! اگر فاسقی خبری برایتان آورد، خبرش را بررسی و تحقیق کنید تا مبدا از روی ناآگاهی، گروهی را آسیب و گزند رسانید و بر کرده خود پشیمان شوید.

و بدانید که پیامبر خدا در میان شماست [و بر شما واجب است در همه امور از او پیروی کنید]، اگر او در بسیاری از کارها از شما پیروی کند، قطعاً دچار گرفتاری و زحمت می‌شوید، ولی خدا ایمان را محبوب شما قرار داد و آن را در دل هایتان بیاراست، و کفر و بدکاری و نافرمانی را ناخوشایند شما ساخت، اینان [که دارای این ویژگی‌ها هستند] هدایت یافته‌اند.

[این محبت و ناخوشایندی نسبت به حق و باطل] عطیه و نعمتی از سوی خداست؛ و خدا دانا و حکیم است.

و اگر دو گروه از مؤمنان با یکدیگر بجنگند میان آنها صلح و آشتی برقرار کنید، و اگر یکی از آن دو گروه بر دیگری تجاوز کند، با آن گروهی که تجاوز می‌کند، بجنگید تا به حکم خدا باز گردد. پس اگر بازگشت، میانشان به عدالت و انصاف، صلح و آشتی برقرار کنید؛ و همواره دادگری را پیشه سازید که خدا دادگران را دوست دارد.

جز این نیست که همه مؤمنان با هم برادرند؛ بنابراین [در همه نزاعها و اختلافات] میان برادرانتان صلح و آشتی برقرار کنید، و از خدا پروا نمایید که مورد رحمت قرار گیرید.

ای اهل ایمان! نباید گروهی گروه دیگر را مسخره کنند، شاید مسخره شده‌ها از مسخره کنندگان بهتر باشند، و نباید زنانی زنان دیگر را [مسخره کنند] شاید مسخره شده‌ها از مسخره کنندگان بهتر باشند، و از یکدیگر عیب جویی نکنید و با لقب‌های زشت و ناپسند یکدیگر را صدا نزنید؛ بد نشانه و علامتی است اینکه انسانی را پس از ایمان آوردنش به لقب زشت علامت گذاری کنند. و کسانی که [از این امور ناهنجار و زشت] توبه نکنند، خود ستمکارند.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ
الظَّنِّ إِثْمٌ ۖ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا
أُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ
وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ
شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ اللَّهِ
أَتْقَىٰكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

قَالَتِ الْأَعْرَابُ ءَامَنَّا قُل لَّمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِن قُولُوا أَسْلَمْنَا
وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِّنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا
وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ
الصَّادِقُونَ

قُلْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُل لَّا تَمُنُّوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُمْ بَلِ
اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا
تَعْمَلُونَ

ای اهل ایمان! از بسیاری از گمان‌ها [در حقّ مردم] بپرهیزید؛ زیرا برخی از گمان‌ها گناه است، و [در اموری که مردم پنهان ماندنش را خواهانند] تفحص و پی جویی نکنید، و از یکدیگر غیبت ننمایید، آیا یکی از شما دوست دارد که گوشت برادر مرده‌اش را بخورد؟ بی‌تردید [از این کار] نفرت دارید، و از خدا پروا کنید که خدا بسیار توبه پذیر و مهربان است.

ای مردم! ما شما را از یک مرد و زن آفریدیم و ملت‌ها و قبیله‌ها قرار دادیم تا یکدیگر را بشناسید. بی‌تردید گرامی‌ترین شما نزد خدا پرهیزکارترین شماست. یقیناً خدا دانا و آگاه است.

بادیه نشینان گفتند: ما [از عمق قلب] ایمان آوردیم. بگو: ایمان نیاورده اید، بلکه بگویید: اسلام آورده ایم؛ زیرا هنوز ایمان در دل هایتان وارد نشده است. و اگر خدا و پیامبرش را اطاعت کنید، چیزی از اعمالتان را نمی کاهد؛ زیرا خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

مؤمنان فقط کسانی اند که به خدا و پیامبرش ایمان آورده‌اند، آن گاه [در حقانیت آنچه به آن ایمان آورده اند] شک ننموده و با اموال و جان‌هایشان در راه خدا جهاد کرده اند؛ اینان [در گفتار و کردار] اهل صدق و راستی اند.

بگو: آیا خدا را از دین خود [به خیال اینکه آگاه نیست] خبر می‌دهید [که از عمق قلب ایمان آورده اید؟! در حالی که خدا آنچه را در آسمان‌ها و آنچه را در زمین است می‌داند، و خدا به همه چیز داناست.

از اینکه اسلام آورده‌اند بر تو منت می گذارند؛ بگو: اگر [در ادعای مؤمن بودن] راستگویی، بر من از اسلام آوردن خود منت نگذارید، بلکه خداست که با هدایت شما به ایمان بر شما منت دارد.

یقیناً خدا نهان آسمان‌ها و زمین را می‌داند و خدا به آنچه انجام می‌دهید، بیناست.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ

۲

بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ فَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ

۳

أَعِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ذَلِكَ رَجْعٌ بَعِيدٌ

۴

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِندَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ

۵

بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَرِيجٍ

۶

أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ

۷

وَالْأَرْضِ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ

۸

تَبَصَّرَةٌ وَذَكَرَىٰ لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ

۹

وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُّبْرَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ

۱۰

وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ

۱۱

رِزْقًا لِلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلَدَةً مَيِّتًا كَذَلِكَ الْخُرُوجُ

۱۲

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودُ

۱۳

وَعَادُ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ

۱۴

وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ

۱۵

أَفَعَيَيْنَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ

ق، سوگند به قرآن مجید [که محمد، فرستاده ماست و وقوع قیامت حق است.]

[کفر پیشگان نه تنها ایمان نیاوردند] بلکه از اینکه بیم دهنده‌ای از خودشان به سوی آنان آمد تعجب کردند و در نتیجه کافران گفتند: این چیزی عجیب است.

آیا هنگامی که مردیم و خاک شدیم [زنده می‌شویم و به حیات دوباره باز می‌گردیم؟] این بازگشتی دور [از عقل] است.

بی‌تردید ما آنچه را که زمین از اجسادشان می‌کاهد، می‌دانیم و نزد ما کتابی ضبط کننده [همه امور چون لوح محفوظ] است.

[اینان نه اینکه زنده شدن پس از مرگ را باور نکردند] بلکه حق را هم هنگامی که به سویشان آمد، تکذیب کردند پس در حالتی آشفته و سردرگم اند.

آیا با تأمل به آسمان بالای سرشان ننگریستند که چگونه آن را بنا کرده و بیاراستیم و آن را هیچ شکاف [و ناموزونی] نیست؟

و زمین را گسترديم و کوه‌هایی استوار در آن افکندیم و در آن از هر نوع گیاه خوش منظر و دل انگیزی رویاندیم،

تا برای هر بنده‌ای که [با اندیشیدن در نظام هستی] به سوی خدا باز می‌گردد، مایه بینایی و یادآوری باشد؛

و از آسمان آبی بسیار پربرکت و سودمند نازل کردیم، پس به وسیله آن باغ‌ها و دانه‌های دروکردنی را رویاندیم.

و [نیز] درختان بلندقامت خرما را که خوشه‌های متراکم و روی هم چیده دارند [رویاندیم].

برای آنکه رزق و روزی بندگان باشد، و نیز به وسیله آن آب سرزمین مرده را زنده کردیم؛ و بیرون آمدنشان [پس از مرگ از خاک گور برای ورود به قیامت] این گونه است.

پیش از اینان [که تو را تکذیب می‌کنند] قوم نوح و اصحاب رس و [قوم] ثمود [پیامبران‌شان] را تکذیب کردند.

و نیز قوم عاد و فرعون و برادران لوط،

و اصحاب ایکه و قوم تُبَّع همگی پیامبران را تکذیب کردند، پس تهدیدم [به نزول عذاب] بر آنان محقق و ثابت شد.

آیا ما از آفرینش نخستین عاجز و درمانده شدیم [تا از دوباره آفریدن عاجز و درمانده شویم؟ چنین نیست] بلکه آنان [با این همه دلایل روشن و استوار] باز در آفرینش جدید در تردیدند.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ

۱۷ إِذْ يَتَلَفَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ

۱۸ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ

۱۹ وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ

۲۰ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ذَلِكَ يَوْمُ الْوَعِيدِ

۲۱ وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ

۲۲ لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ

۲۳ وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ

۲۴ أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ

۲۵ مِّنَاجٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيبٍ

۲۶ الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ

۲۷ قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْغَيْتُهُ وَلَكِن كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ

۲۸ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ

۲۹ مَا يُبَدِّلُ الْقَوْلَ لَدَيَّ وَمَا أَنَا بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ

۳۰ يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأْتَ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَّزِيدٍ

۳۱ وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ

۳۲ هَذَا مَا تُوْعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ

۳۳ مِّنْ خَشْيِ الرَّحْمَنِ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُنِيبٍ

۳۴ ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ

۳۵ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ

همانا انسان را آفریدیم و همواره آنچه را که باطنش [نسبت به معاد و دیگر حقایق] به او وسوسه می‌کند، می‌دانیم، و ما به او از رگ گردن نزدیک تریم.

[یاد کن] دو فرشته‌ای را که همواره از ناحیه خیر و از ناحیه شر، ملازم انسان هستند و همه اعمالش را دریافت کرده و ضبط می‌کنند.

هیچ سخنی را به زبان نمی‌گویند جز اینکه نزد آن [برای نوشتن و حفظش] نگهبانی آماده است؛

و سكرات و بيهوشی مرگ، حق را [که همه واقعیات جهان پس از مرگ است] می‌آورد [و به محتضر می‌گویند:] این همان چیزی است که از آن می‌گریختی؛

و در صور می‌دمند؛ آن است روز [تحقق و ظهور] وعده‌های تهدیدآمیز و وحشتناک.

هر کسی در آن روز می‌آید در حالی که سوق دهنده‌ای و شاهده‌ی با اوست، [که سوق دهنده او را به محشر می راند و شاهد بر اعمالش گواهی می‌دهد.]

[به او می‌گویند:] تو از این روز بزرگ در بی خبری و غفلت بودی، پس ما پرده بی خبری را از دیده [بصیرت] ات کنار زدیم در نتیجه دیده ات امروز بسیار تیزبین است.

و [فرشته] همراهش می‌گوید: این است نامه اعمالش که همراه من آماده است.

[به دو فرشته نگهبان و حافظ اعمال فرمان می‌دهند] شما دو نفر هر کافر سرسخت و معاندی را در دوزخ اندازید.

[همان که به شدت] مانع خیر و تجاوزکار [از حدود خدا] و تردید کننده در حقایق [و تردید انداز در دل‌های مردم بود.].

که با خدا معبودی دیگر قرار داد، پس او را در عذاب سخت اندازید،

همنشینش [از میان شیطان‌ها] می‌گوید: پروردگارا! من او را به سرکشی و طغیان وا نداشتم، او خودش [به میل خود] در گمراهی دور و درازی بود. ....

[خدا] می‌گوید: در پیشگاه من با یکدیگر ستیزه مکنید، بی‌تردید من تهدید [به عذاب] را پیش از این [از طریق وحی و پیامبران] به شما اعلام کرده بودم.

نزد من فرمان [تهدیدآمیز به اینکه هر کس با حال کفر و شرک وارد آخرت شود حتماً دوزخی است] تغییر نمی‌یابد و من نسبت به بندگان ستمکار نیستم.

[یاد کن] روزی را که به دوزخ می‌گوییم: آیا پر شدی؟ می‌گوید: آیا زیادت‌ر از این هم هست؟

و بهشت را به پرهیزکاران نزدیک می‌کنند بی آنکه فاصله‌ای از آنان داشته باشد.

[به آنان می‌گویند:] این همان است که [در دنیا] وعده داده می‌شدید [این جایگاه رفیع] برای هر کسی است که [در دنیا به سوی خدا] باز می گشته [و] حافظ و نگهبان [عهد، پیمان الهی و حقوق خدا و مردم] بوده است.

همان کسی که در نهان از [خدای] رحمان می‌ترسید و دلی رجوع کننده [به سوی خدا] آورده است؛

به سلامت در آن وارد شوید، امروز روز جاودانگی است

در آنجا هرچه بخواهند برای آنان فراهم است، و نزد ما [نعمت‌های] بیشتری است.

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ هَلْ مِن مَّحِيصٍ

۳۷

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِمَن كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ

۳۸

وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِن لُّغُوبٍ

۳۹

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ

۴۰

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَرَ الشُّجُودِ

۴۱

وَأَسْتَمِعُ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ

۴۲

يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ

۴۳

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ

۴۴

يَوْمَ تَشَقَّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرُ

۴۵

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكَرُ بِالْقُرْآنِ مَن يَخَافُ وَعِيدِ

۵۱. ذاریات

الذَّارِیَات: بادهای ذره افشان

مکی

۶۰ آیه

۴ صفحه

۱

ر۴۵۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالذَّرِیَّتِ ذُرَّوَا

۲

فَالْحَمِلَتِ وِقْرَا

۳

فَالْجَرِیَّتِ یُسْرَا

۴

فَالْمُقْسِمَتِ أَمْرَا

۵

إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقُ

۶

وَإِنَّ الدِّینَ لَوَاقِعُ

و چه بسیار اقوامی را که پیش از آنان هلاک کردیم که از آنان نیرومندتر بودند، و [با نیرویشان] به سرزمین‌ها رفتند [و آنها را فتح کردند]، آیا توانستند [از عذاب و هلاکت] گریزگاهی بیابند؟

بی‌تردید در سرگذشت پیشینیان مایه پند و عبرتی است برای کسی که نیروی تعقل دارد، یا با تأمل و دقت [به سرگذشت‌ها] گوش فرا می‌دهد در حالی که حاضر به شنیدن و فراگیری شنیده‌های خود باشد.

همانا ما آسمان‌ها و زمین و آنچه را میان آنهاست در شش روز آفریدیم، و هیچ رنج و درماندگی به ما نرسید.

پس [بر آزار مشرکان] شکبیا باش، و پیش از طلوع خورشید و پیش از غروب آن پروردگارت را همراه با سپاس و ستایش تسبیح گوی،

و در پاره‌ای از شب و نیز پس از سجده‌ها خدا را تسبیح گوی،

و گوش فرا ده روزی که ندا دهنده از جایی نزدیک ندا می‌دهد.

روزی که [همگان] صیحه و فریاد را به حق و درستی می‌شنوند [و] آن روز، روز بیرون آمدن [از قبرها] ست.

بی‌تردید ماییم که زنده می‌کنیم و می میرانیم، و بازگشت به سوی ماست.

روزی که زمین از [روی اجساد] آنان در حالی که [از قبرها بیرون آمده] شتابان [به سوی ندا کننده خود بروند] بشکافد؛ این گردآوردنشان از گورها [وحاضر کردنشان در قیامت] بر ما آسان است.

ما به آنچه [دشمنان لوج بر ضد حقایق] می‌گویند، داناتریم و تو را بر آنان تسلطی نیست [که به قبول حقایق وادارشان کنی]؛ پس به وسیله قرآن کسانی را که از تهدید من می‌ترسند، بیم ده.

سوگند به بادهای افشان کننده [که ابرهای باران را و گرده‌های نرینه و مادینه گیاهان را می افشانند.]

سوگند به ابرهایی که بار سنگین باران را با خود [به نواحی مختلف] حمل می‌کنند.

و سوگند به کشتی‌هایی که به آسانی روی آب دریاها روانند.

و سوگند به فرشتگانی که [به امر خدا] کارها را [برای تدبیر امور هستی میان خود] تقسیم می‌کنند،

که بی‌تردید آنچه را [از اوضاع و احوال روز جزا] به شما وعده می‌دهند، راست و یقینی است.

وقطعاً [روز] جزا واقع خواهد شد.

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ

إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّتخَلِفٍ

يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ

قُتِلَ الْخَرَّصُونَ

الَّذِينَ هُمْ فِي عَمْرَةٍ سَاهُونَ

يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمِ الدِّينِ

يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ

ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِء تَسْتَعْجِلُونَ

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

ءَاخِذِينَ مَا ءَاتَاهُمْ رَبُّهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ

كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ

وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ

وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ

وَفِي الْأَرْضِ ءَايَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ

وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ

وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ

فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقُّ مِثْلَ مَا أَنْكُمْ تَنطِقُونَ

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا ۖ قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُّنْكَرُونَ

فَرَاغَ إِلَىٰ أَهْلِهِ ۖ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ

فَقَرَّبَهُوَ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ

فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۖ قَالُوا لَا تَخَفْ ۖ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ

فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ

قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ ۖ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ

و سوگند به آسمان که داری اعتدال و زیبایی و آراستگی است؛

که شما [در رابطه با قرآن و حقایقی که قرآن با دلیل و برهان اثبات می‌کند] در گفتاری متناقض و گوناگون هستید.

از قرآن [به باطل] منحرف می‌شود کسی که [از خیر و سعادت] منحرف شده است.

مرگ بر دروغ پردازان [که بدون دلیل و به ناحق درباره قرآن و حقایقش سخن پراکنی می‌کنند.]

همانان که در جهالتی عمیق و فراگیر در بی خبری و غفلتی سنگین فرو رفته اند!

[همواره] می‌پرسند: روز جزا چه زمانی خواهد بود؟

همان روزی است که آنان را در آتش می سوزانند.

[و به آنان گویند: عذابتان را بچشید، این همان عذابی است که [از روی ریشخند] شتاب در آمدنش را می‌خواستید.

بی‌تردید پرهیزکاران در بهشت‌ها و چشمه سارهایند.

آنچه را پروردگارشان به آنان عطا کرده دریافت می‌کنند؛ زیرا که آنان پیش از این همواره نیکوکار بودند.

آنان اندکی از شب را می‌خوابیدند [و بیشتر آن را به عبادت و بندگی می‌گذراندند.]

و سحرگاهان از خدا درخواست آمرزش می‌کردند.

و در اموالشان حقّی برای سائل تهیدست و محروم از معیشت بود.

در زمین برای اهل یقین نشانه‌هایی [بر توحید، ربوبیت و قدرت خدا] ست.

و [نیز] در وجود شما [نشانه‌هایی است] آیا نمی‌بینید؟

و رزق شما و آنچه به آن وعده داده می‌شوید، در آسمان است

پس سوگند به پروردگار آسمان و زمین که آنچه را که وعده داده می‌شوید، حقّ و یقینی است، همان گونه که شما [وقت سخن گفتن یقین دارید] سخن می‌گویید.

آیا خبر مهمانان ارجمند و بزرگوار ابراهیم به تو رسیده است؟

زمانی که بر او وارد شدند، پس سلام گفتند. گفت: سلام، [شما] مردمی ناشناسید!

پس به سوی خانواده‌اش بازگشت و گوساله‌ای فربه [و بریان شده] آورد.

پس آن را نزدیکشان برد [ولی دید نمی‌خورند]؛ گفت: مگر نمی‌خورید؟

و [در دلش] از آنان احساس ترسی کرد. گفتند: مترس. و او را به پسری دانا مژده دادند.

در این میان همسرش [که مژده را شنیده بود] با فریادی [از روی تعجب] در حالی که به چهره‌اش زد سر رسید و گفت: پیرزنی نازا [و فرزند؟]!

گفتند: پروردگارت چنین گفته است؛ یقیناً او حکیم و داناست.

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ

لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن طِينٍ

مُسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ

فَأَخْرَجْنَا مَن كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ الْمُسْلِمِينَ

وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ

وَفِي مُوسَىٰ إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ

فَتَوَلَّىٰ بِرُكْنِهِ ۖ وَقَالَ سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ

فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ

وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ

مَا تَذَرُ مِن شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلْنَاهُ كَالرَّمِيمِ

وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ حِينٍ

فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ

فَمَا اسْتَظْلَعُوا مِن قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنْتَصِرِينَ

وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِقِينَ

وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ

وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمُهْدُونَ

وَمِن كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

فَعِرُّوْا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا ءَاخَرَ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

[ابراهیم] گفت: ای فرستادگان! دنبال چه کار مهمی هستید؟

گفتند: ما را به سوی مردمی گنهکار فرستاده اند؛

تا [بارانی] از گلِ سنگ بر آنان بفرستیم؛

[سنگی که] نزد پروردگارت برای تجاوزکاران نشانه گذاری شده است؛

پس هرکه را از مؤمنان در آن شهر بود [پیش از آمدن عذاب] بیرون بردیم؛

در آنجا جز یک خانه از مسلمانان [که اهلش مطیع خدا بودند، نیافتیم.]

در آنجا [پس از زیر و رو شدن شهر و هلاکت مردم] نشانه و عبرتی [از قدرت، غضب خود و محکومیت مجرمان] برای کسانی که از عذاب دردناک می‌ترسند به جا گذاشتیم.

و [نیز] در [سرگذشت] موسی، چون او را با دلیلی روشن به سوی فرعون فرستادیم [عبرتی است.]

پس فرعون با سپاهیانش روی [از حق] گرداندند و گفت: [این مرد] یا جادوگر است یا دیوانه!

در نتیجه او و سپاهیانش را گرفتیم و به دریا افکندیم، در حالی که [به سبب لجبازی و دشمنی] مستحق سرزنش بود.

و [نیز] در [سرگذشت قوم] عاد هنگامی که بر آنان باد هلاک کننده‌ای فرستادیم [عبرتی است.]

[آن باد] هیچ چیزی را که بر آن می وزید، رها نمی‌کرد مگر آنکه آن را به صورت استخوان پوسیده‌ای می‌ساخت.

و [نیز] در قوم ثمود [عبرتی است] هنگامی که [پس از پی کردن ناقه] به آنان گفته شد: زمانی کوتاه [که بیش از سه روز نیست، از زندگی] برخوردار باشید [که عذاب خواهد رسید.]

ولی [آنان در آن سه روز هم که مهلت داشتند باز] از فرمان پروردگارشان سرپیچی کردند، پس صاعقه مرگبار آنان را فراگرفت در حالی که آنان با ترس و حیرت به آن می نگریستند.

پس [با آمدن عذاب و به سبب اینکه هیچ مهلتی نیافتند] نه قدرت برخاستن از جای خود را داشتند و نه دادخواهی کردند.

و قوم نوح را پیش از این [هلاک کردیم]؛ زیرا آنان همواره مردمی نافرمان بودند.

و آسمان را به قدرت ونیرو بنا کردیم و ما [همواره] وسعت دهنده‌ایم.

و زمین را گستردیم و چه نیکو گستراننده‌ای هستیم.

واز هر چیزی جفت آفریدیم باشد که متذکر [این حقایق که نشانه‌هایی بر قدرت، حکمت و ربوبیت خداست] شوید.

پس به سوی خدا بگریزید [که] بی‌تردید من از سوی او بیم دهنده‌ای روشنگرم.

و با خدا معبودی دیگر قرار ندهید، یقیناً من از سوی او بیم دهنده‌ای آشکارم.

كَذَٰلِكَ مَا أَتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مُجُنُّونٌ

أَتَوَصَّوْا بِهِۦٓ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَٰغُونَ

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ

وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُوا

إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ

فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونَ

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ

۵۲. طور	الطُّور؛ کوه طور	مکی	۴۹ آیه	۳ صفحه
---------	------------------	-----	--------	--------

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالطُّورِ

سوگند به [کوه] طور،

وَكِتَابٍ مَسْطُورٍ

و به کتابی که نوشته شده،

فِي رَقٍ مَّنْشُورٍ

در صفحه‌ای باز و گسترده،

وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ

و به آن خانه آباد،

وَالسَّافِرِ الْمَرْفُوعِ

و به آن سقف برافراشته،

وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ

و به آن دریای مملو و برافروخته،

إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ

که بی‌تردید عذاب پروردگارت واقع شدنی است؛

مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ

و آن را هیچ مانع و بازدارنده‌ای نیست.

يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا

[و آن در] روزی [است] که آسمان به حرکت و لرزه‌ای سخت در آید؛

و کوه‌ها [چون گرد و غبار] سریع و تند، روان شوند.

فَوَيْلٌ لِلْمُكَذِّبِينَ

پس در آن روز وای بر تکذیب‌کنندگان!

الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ

همانان که با فرو رفتن [در گفتار و کردار باطل با حقایق] بازی می‌کنند.

يَوْمَ يُدْعُونَ إِلَى نَارِ جَهَنَّمَ دَعَاً

روزی که آنان را با خشونت و زور به سوی آتش می‌رانند.

هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ

[و به آنان می‌گویند: این همان آتشی است که همواره آن را تکذیب می‌کردید.

همچنین هیچ پیامبری بر کسانی که پیش از ایشان بودند نیامد مگر اینکه گفتند: جادوگر یا دیوانه است!

أَفْسِحَرُّ هَذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ

۱۶

أَصْلَوْهَا فَأَصْبِرُوا أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

۱۷

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ

۱۸

فَلِكِهِمْ مِمَّا عَاتَاهُمْ رَبُّهُمْ وَوَقَّاهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ

۱۹

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

۲۰

مُتَّكِنِينَ عَلَى سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ

۲۱

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِّنْ عَمَلِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ

۲۲

وَأَمَدَدْنَاهُمْ بِفَكَهَةٍ وَلَحْمٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ

۲۳

يَتَنَزَّعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَعْوُ فِيهَا وَلَا تَأْثِيمٌ

۲۴

حزب
۲۱۰

وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَّهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَّكْنُونٌ

۲۵

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ

۲۶

قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ

۲۷

فَمَنْ أَلَّاهُ عَلَيْنَا وَوَقَلْنَا عَذَابَ السَّمُومِ

۲۸

إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ

۲۹

۴۵۹ج

فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ

۳۰

أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهِۦ رَيْبَ الْمُنُونِ

۳۱

قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُتَرَبِّصِينَ

آیا این آتش هم جادوست [چنانکه در دنیا وحی را جادو می‌پنداشتید] یا شما [این واقعیت آشکار را] نمی‌بینید [چنانکه در دنیا حقایق را نمی دیدید؟]

در آن در آیید [و بسوزید]؛ پس صبر کنید یا نکنید برای شما یکسان است. فقط اعمالی را که همواره انجام می‌دادید، جزا داده می‌شوید.

بی‌تردید پرهیزکاران در بهشت‌ها و نعمتی فراوان اند.

به آنچه پروردگارشان به آنان عطا کرده و [برای آنکه] پروردگارشان آنان را از عذاب دوزخ مصون داشته، شادمان و مسرورند.

[به آنان گویند:] به پاداش اعمالی که همواره انجام می‌دادید [از این نعمت‌ها] بخورید و بیاشامید، گوارایتان باد.

[این] در حالی [است] که بر تخت‌هایی ردیف و به هم پیوسته تکیه می‌زنند و حورالعین را به همسری آنان در می‌آوریم.

و کسانی که ایمان آوردند و فرزندانشان [به نوعی] در ایمان از آنان پیروی کردند، فرزندانشان را [در بهشت] به آنان ملحق می‌کنیم و هیچ چیز از اعمالشان را نمی کاهیم؛ هر انسانی در گرو اعمال خویش است.

و [همواره] به آنان انواع میوه‌ها و گوشتهایی که دلخواه آنان است، می‌رسانیم.

آنان در بهشت، جام‌های [پر از شراب طهور را] که نه در آن [پس از نوشیدنش، زمینه] بیهوده گویی و نه [خوردنش] گناه است، از دست یکدیگر می‌گیرند.

و [همواره برای پذیرایی از آنان] نوجوانانی پیرامونشان می‌گردند که گویا مرواریدی نهفته در صدف هستند.

و به یکدیگر روی می‌کنند [و از احوالات گذشته] از هم می‌پرسند.

می‌گویند: ما پیش تر [در دنیا] در میان کسان خود [از عذاب امروز] ترسان بودیم؛

ولی خدا بر ما منت نهاد و ما را از عذاب مرگبار حفظ کرد.

از پیش او را [برای نجات از عذاب] می‌خواندیم؛ زیرا که او نیکوکار و مهربان است.

پس [مشرکان را] هشدار ده که تو به لطف و رحمت پروردگارت نه کاهنی نه دیوانه؛

بلکه این سبک مغزانند که می‌گویند: او شاعری است که برای او حوادث تلخ روزگار و آمدن مرگش را انتظار می‌بردیم!

بگو: [هلاکت خود را] انتظار برید که من هم با شما از منتظرانم.

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَمُهُمْ بِهَذَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ

۳۳

أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُۥ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ

۳۴

فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِّثْلِهِۦٓ إِن كَانُوا صَادِقِينَ

۳۵

أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمْ الْخَالِقُونَ

۳۶

أَمْ خَلِقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ

۳۷

أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمْ الْمُصِيطِرُونَ

۳۸

أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِۦ فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ

۳۹

أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمْ الْبَنُونَ

۴۰

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِّن مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ

۴۱

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ

۴۲

أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا۟ فَالَّذِينَ كَفَرُوا۟ هُمُ الْمَكِيدُونَ

۴۳

أَمْ لَهُمْ إِلٰهٌ غَيْرُ اللَّهِۚ سُبْحٰنَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ

۴۴

وَإِن يَرَوْا كِسْفًا مِّنَ السَّمَآءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَّرْكُومٌ

۴۵

فَذَرَهُمْ حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ

۴۶

يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ

۴۷

وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

۴۸

وَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَاۖ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ

۴۹

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَرَ النُّجُومِ

آیا عقل‌هایشان آنان را به این گفتارهای باطل و یاوه [بر ضد تو و قرآن] وا می‌دارد، یا [نه] آنان مردمی طغیان گر و سرکش اند؟

یا می‌گویند: قرآن را از پیش خود ساخته [و به خدا نسبت داده است؟ چنین نیست که می‌پندارند]، بلکه [قرآن وحی الهی است، ولی اینان] ایمان نمی‌آورند.

پس اگر [در ادعای خود] راست‌گویید، سخنی مانند آن بیاورید.

آیا آنان از غیر [آن] چیزی [که دیگران را از آن آفریده‌اند،] آفریده شده‌اند.

یاآنان آسمان‌ها و زمین را آفریده اند؟ نه، بلکه یقین ندارند.

آیا خزانه‌های [علم و قدرت] پروردگارت نزد آنان است [که هر کس را اینان به پیامبری برگزینند، پیامبر است و چون تو را پیامبر نمی‌دانند، پس پیامبر نیستی؟] یا بر تدبیر امور هستی و بر خدا مسلط اند [که اگر بخواهند این مقام را از تو سلب کنند، بتوانند؟]

یا برای آنان نردبانی است که [بر آن برشوند و] در آن خبرهای غیبی را بشنوند؟ پس باید شنونده‌اش دلیلی آشکار [بر ادعایش] بیاورد؟

یا سهم خدا دختران است و سهم شما پسران؟

یا از آنان [در برابر ابلاغ رسالت] پاداشی می‌خواهی که از خسارت آن سنگین بارند؟

یا علم غیب نزد آنان است که آنان [ادعای خود را از روی آن] می‌نویسند؟

یا می‌خواهند [بر ضد تو] نیرنگ و فریبی به کار گیرند؟ ولی کافران [بدانند که] خود اسیر و محکوم نیرنگ شده‌اند. ....

آیا آنان را معبودی جز خداست؟ خدا از آنچه شریک او قرار می‌دهند، منزّه است. ....

و اگر پاره سنگی در حال سقوط از آسمان ببینند [فکر نمی‌کنند عذاب است، بلکه چنان بر انکار حق اصرار دارند که] می‌گویند: ابری متراکم است!

[اکنون که با هیچ دلیلی هدایت نمی‌شوند] پس آنان را واگذار تا آن روزشان را که در آن هلاک می‌شوند، ببینند.

روزی که نیرنگشان چیزی از عذاب را از آنان دفع نمی‌کند و یاری هم نخواهند شد.

برای ستمکاران جز این عذاب آخرتی عذابی دیگر [در دنیا] خواهد بود [و آن درهم کوبیده شدنشان در جنگ بدر است]، ولی بیشترشان معرفت و آگاهی [به وضع خود در آینده] ندارند.

و در برابر حکم پروردگارت شکیبایی کن که تو زیر نظر و مراقبت ما هستی، و هنگامی که [از خواب] برمی خیزی پروردگارت را همراه با سپاس و ستایش تسبیح گوی.

و [نیز] پاره‌ای از شب و هنگام ناپدید شدن ستارگان [به سبب روشنایی صبح] خدا را تسبیح گوی.

۱	ر۴۶	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ	سوگند به ستاره هنگامی که [برای غروب کردن در کرانه افق] افتد؛
۲		مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ	که هرگز دوست شما از راه راست منحرف نشده، و [در ایمان و اعتقادش از راه راست] خطا نرفته؛ ....
۳		وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ	و از روی هوا و هوس سخن نمی‌گوید.
۴		إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ	گفتار او چیزی جز وحی که به او نازل می‌شود، نیست.
۵		عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ	[فرشته] بسیار نیرومند به او تعلیم داده است.
۶		ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ	[همان که] دارای درایت و توانمندی شگفتی است، پس [به آنچه که مأمور انجامش می‌باشد] مسلط و چیره است.
۷		وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ	در حالی که در افق اعلا بود.
۸		ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ	سپس نزدیک رفت و نزدیک تر شد
۹		فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ	پس [فاصله‌اش با پیامبر] به اندازه فاصله دو کمان گشت یا نزدیک تر شد.
۱۰		فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ	آن گاه به بنده‌اش آنچه را باید وحی می‌کرد، وحی کرد.
۱۱		مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ	آنچه را دل [پیامبر] دید [به پیامبر] دروغ نگفت [تا او را درباره حقیقت فرشته وحی به وهم و خیال اندازد، بلکه به حضور و شهودش یقین کامل داشت.
۱۲		أَفَتُمَارُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ	آیا در آنچه [به حقیقت] می‌بینید با او به سختی مجادله و ستیزه می‌کنید؟
۱۳		وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ	و بی‌تردید یک بار دیگر هم او را دیده است
۱۴		عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ	نزد سدره المنتهی،
۱۵		عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ	در آنجا که جنت الماوی است.
۱۶		إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ	آن گاه که سدره را احاطه کرده بود آنچه [از فرشتگان، نور و زیبایی] احاطه کرده بود.
۱۷		مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ	دیده [پیامبر آنچه را دید] بر غیر حقیقت و به خطا ندید و از مرز دیدن حقیقت هم درنگذشت.
۱۸		لَقَدْ رَأَىٰ مِنْ ءَايَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَىٰ	به راستی که بخشی از نشانه‌های بسیار بزرگ پروردگارش را دید.
۱۹		أَفَرَأَيْتُمُ اللَّكْتَ وَالْعُرَىٰ	پس به من از لات و عَزَى [دو بت خویش] خبر دهید
۲۰		وَمَنُوءَ الثَّالِثَةَ الْأُخْرَىٰ	و منات، سومین [بت] دیگرتان [که شما آنها را تمثال فرشتگانی به عنوان دختران خدا می‌پندارید،]
۲۱		أَلَكُمُ الذَّكْرُ وَلَهُ الْأُنثَىٰ	آیا [به پندار شما] ویژه شما پسر و ویژه او دختر است؟!
۲۲		تِلْكَ إِذَا قِسْمَةُ ضِيزَىٰ	در این صورت این تقسیمی ظالمانه است.
۲۳		إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءُ سَمِيَتْهُمَا أَنْتُمْ وَعَابَاؤُكُمْ مَّا أَنزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ ۖ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدَىٰ	این بتان [که شما آنها را به عنوان شریک خدا گرفته اید] چیزی جز نام‌ها [ی بی معنا و بی مفهوم] که شما و پدرانتان [بر اساس حدس و گمان] نامگذاری کرده اید نیستند، خدا بر [حقانیت] آنها هیچ دلیلی نازل نکرده است. اینان فقط از پندار و گمان [بی پایه] و هواهای نفسانی پیروی می‌کنند، در حالی که مسلماً از سوی پروردگارشان برای آنان هدایت آمده است.
۲۴		أَمْ لِلْإِنْسَنِ مَا تَمَنَّىٰ	مگر برای انسان آنچه را [چون حاجت بخشی بتان و شفاعت آنان] آرزو می‌کند، فراهم است؟ ....
۲۵		فَلِلَّهِ الْآخِرَةُ وَالْأُولَىٰ	آخرت و دنیا فقط در سیطره مالکیت و فرمانروایی خداست.
۲۶	حزب ۲۱۱ ر۴۶۱	وَكَمْ مِنْ مَّلَكٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَىٰ	و چه بسیار فرشتگانی که در آسمان‌ها هستند که شفاعتشان هیچ سودی نمی‌بخشد مگر پس از آنکه خدا برای هر که بخواهد و بپسندد، اجازه دهد.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيَسْمُوكَ الْمَلَائِكَةَ تَسْمِيَةً الْأُنثَىٰ

۲۸

وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا

۲۹

فَأَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّىٰ عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

۳۰

ذَٰلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّٰ عَنْ سَبِيلِهِ ۖ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدَىٰ

۳۱

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَىٰ

۳۲

الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ ۖ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ ۖ فَلَا تُزَكُّوْا أَنْفُسَكُمْ ۖ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَىٰ

۳۳
رج ۴۶۲

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّىٰ

۳۴

وَأَعْطَىٰ قَلِيلًا وَأَكْدَىٰ

۳۵

أَعِنْدَهُ ۖ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَىٰ

۳۶

أَمْ لَمْ يُنَبِّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَىٰ

۳۷

وَأِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّىٰ

۳۸

أَلَا تَرَىٰ زُرَّارَةً رِزْرًا أُخْرَىٰ

۳۹

وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَنِ إِلَّا مَا سَعَىٰ

۴۰

وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَىٰ

۴۱

ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَىٰ

۴۲

وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنتَهَىٰ

۴۳

وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ

۴۴

وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتٌ وَأَحْيَا

مسلمأ کسانی که به آخرت ایمان ندارند، فرشتگان را در نامگذاری به نام زن نامگذاری می‌کنند؛

و آنان را به این کار هیچ آگاهی و معرفت نیست. [آنان] فقط از گمان پیروی می‌کنند، و بی‌تردید گمان [انسان را] برای دریافت حق، هیچ سودی نمی‌دهد.

بنابراین از کسانی که از یاد ما روی گردانده‌اند و جز زندگی دنیا را نخواسته‌اند، روی بگردان.

این [دنیا خواهی] آخرین مرز دانش و معرفت آنان است؛ یقیناً پروردگارت به کسی که از راه او منحرف شده، داناتر است، و او به کسی که هدایت یافته، آگاه تر است.

و آنچه را در آسمان‌ها و آنچه را در زمین است، فقط در سیطره مالکیت و فرمانروایی خداست، تا کسانی را که مرتکب گناه شده‌اند، همان گناهانشان را به آنان کیفر دهد، و کسانی را که کار نیک کرده‌اند، همان کار نیکشان را به آنان پاداش دهد.

کسانی که از گناهان بزرگ و زشت کاری‌ها جز لغزش‌های کوچک دوری می‌کنند [مورد آموزش اند] یقیناً آموزش پروردگارت گسترده و وسیع است. او به شما از هنگامی که شما را از زمین به وجود آورد و از هنگامی که در شکم مادرانتان جنین بودید، داناتر است؛ پس خودستایی نکنید. او به کسی که پرهیزکاری پیشه کرده است، آگاه تر است.

آیا کسی را که [از حق] روی گردانید، دیدی؟

و اندکی [از مال خود] بخشید و [از باقی مانده آن] امساک ورزید.

آیا علم غیب نزد اوست و او می‌بیند [که بارگناهانش رادر قیامت دیگری برمی‌دارد؟]

یا او را به آنچه در صحیفه‌های موسی است خبر نداده اند؟

و [یا به آنچه در صحیفه های] ابراهیم [است] همان که به طور کامل [به پیمان‌ش با خدا] وفا کرد [آگاهش نکرده اند؟]

که هیچ سنگین باری بار گناه دیگری را بر نمی‌دارد،

و اینکه برای انسان جز آنچه تلاش کرده [هیچ نصیب و بهره ای] نیست،

و اینکه تلاش او به زودی دیده خواهد شد؛

سپس به تلاشش پاداش کامل خواهند داد؛

و اینکه پایان [همه امور] به سوی پروردگارتوست؛

و این اوست که می خنداند و می‌گریاند؛

و هم اوست که می میراند و زنده می‌کند.

وَأَنَّهُ ۖ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ

۴۶ مِّنْ نُّطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ

۴۷ وَأَنَّ عَلَيْهِ النِّشَاءَ الْأُخْرَىٰ

۴۸ وَأَنَّهُ ۖ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ

۴۹ وَأَنَّهُ ۖ هُوَ رَبُّ الشِّعْرَىٰ

۵۰ وَأَنَّهُ ۖ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ

۵۱ وَثَمُودًا ۖ فَمَا أَبْقَىٰ

۵۲ وَقَوْمَ نُوحٍ ۖ مِّنْ قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْعَىٰ

۵۳ وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ

۵۴ فَعَشَلَهَا مَاءَ غَتَّىٰ

۵۵ فَبِأَيِّ ءَالٍ رَّبِّكَ تَتَمَارَىٰ

۵۶ هَذَا نَذِيرٌ مِّنَ النُّذُرِ الْأُولَىٰ

۵۷ أَزِفَتِ الْأَرْفَةُ

۵۸ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ

۵۹ أَفَمِنَ هَذَا الْحَدِيثِ تَعَجُّبُونَ

۶۰ وَتَضَحَّكُونَ وَلَا تَبْكُونَ

۶۱ وَأَنْتُمْ سَمِيدُونَ

۶۲ فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَأَعْبُدُوا ۝

سجده

واجب

واوست که دو زوج نر وماده آفرید،

از نطفه هنگامی که در رحم ریخته شود.

و پدید آوردن جهان دیگر بر عهده اوست،

و اوست که شما را توانگر کرد و سرمایه قابل ذخیره بخشید،

و او پروردگار [ستاره] شَعْرِی است،

و اوست که قوم عاد نخستین را هلاک کرد،

و [نیز] قوم ثمود را به طوری که [کسی از آنان را] باقی نگذاشت

وقوم نوح را پیش تر [هلاک کرد]؛ زیرا آنان ستمکارتر و سرکش تر بودند

و شهرها [ی قوم لوط] را زیر و رو کرد و به زمین کوبید.

پس [عذاب خدا] آنان را احاطه کرد آن مقدار که احاطه کرد.

پس [ای انسان!] در کدام یک از نعمت‌های پروردگارت تردید می‌کنی [که آیا از سوی خدا هست یا نیست؟!]

این پیامبر [نیز] بیم دهنده‌ای از [زمره] بیم دهندگان پیشین است.

قیامت نزدیک شد.

کسی جز خدا برطرف کننده [سختی‌ها و هول و هراسش] نیست.

آیا از این سخن تعجب می‌کنید؟

و [با چنین وضعی که دارید هنوز] می خندید و نمی‌گریید؟!

و همواره سرکشی می‌کنید و غافلانه به خوشی و خوشگذرانی مشغول هستید؟!

پس [با این وصف که قیامتی سنگین در پی دارید، بیایید] خدا را سجده کنید و بپرستید.

۵۴. قمر	القَمَرُ: ماه	مکی	۵۵ آیه	۴ صفحه
----------------	---------------	-----	--------	--------

۱ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
۴۶۳ ر أَقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ ۖ وَأَنْشَقَّ الْقَمَرُ

۲ وَإِنْ يَرَوْا ءَايَةَ يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ

۳ وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ۖ وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقَرٌّ

۴ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْبَاءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ

۵ حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ ۖ فَمَا تُغْنِ التُّدْرُ

۶ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نُّكْرٍ

حُشَعًا أَبْصَرُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ

۸

مُهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكَافِرُونَ هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ

۹
حزب
۲۱۲

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ

۱۰

فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَأَنْتَصِرْ

۱۱

فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُّنْهَمِرٍ

۱۲

وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ

۱۳

وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ أَلْوَاحٍ وَدُسْرٍ

۱۴

تَجْرَى بِأَعْيُنِنَا جَزَاءَ لِّمَن كَانَ كُفِرَ

۱۵

وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُّدَكِّرٍ

۱۶

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرٍ

۱۷

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَكِّرٍ

۱۸

كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرٍ

۱۹

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمٍ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ

۲۰

تَنْزِعُ النَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُّنْقَعِرٍ

۲۱

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرٍ

۲۲

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَكِّرٍ

۲۳
۳۶۴

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذْرِ

۲۴

فَقَالُوا أَبَشَرًا مِنَّا وَحِدًا نَّتَّبِعُهُوَ إِنَّا إِذَا لَفِيَ ضَلَلٍ وَسُعُرٍ

۲۵

أَأُلْقَى الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرُّ

۲۶

سَيَعْلَمُونَ غَدًا مِّنَ الْكَذَّابِ الْأَشِرِّ

۲۷

إِنَّا مُرْسِلُوا النَّاقَةِ فِتْنَةً لَهُمْ فَأَرْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ

در حالی که دیدگانشان [از شدت ترس] فرو افتاده، هم چون ملخ‌های پراکنده از گورها بیرون آیند.

شتابان به سوی آن دعوت کننده می‌روند و کافران می‌گویند: امروز روز بسیار سختی است.

پیش از آنان قوم نوح [پیامبران] را تکذیب کردند، پس بنده ما [نوح] را هم تکذیب کردند و گفتند: دیوانه است، و جن زده‌ای است [که آثاری از گزند جن در او می‌باشد].

پس پروردگارش را خواند که من مغلوب شده ام [و از ستم و زورگویی آنان دلتنگم] بنابراین انتقام [مرا از اینان] بگیر.

پس [در پاسخ درخواستش] درهای آسمان را به آبی بسیار فراوان و ریزان گشودیم،

و زمین را به [جوشیدن] چشمه‌هایی [پر آب] شکافتیم؛ پس آب آسمان و زمین برای کاری که مقدر شده بود به هم پیوستند،

و او را بر کشتی که دارای تخته‌ها و میخ‌ها بود سوار کردیم،

که زیر نظر ما روان بود. [و این] پاداشی بود برای کسی که مورد تکذیب قرار گرفته بود.

و بی‌تردید آن سرگذشت را [برای آیندگان] مایه پند و عبرت باقی گذاشتیم، پس آیا پند گیرنده‌ای هست؟

پس عذاب و هشدارهایم چگونه بود؟

و یقیناً ما قرآن را برای پند گرفتن آسان کردیم، پس آیا پند گیرنده‌ای هست؟

قوم عاد [پیامبرشان را] تکذیب کردند، پس عذاب و هشدارهایم چگونه بود؟

ما بر آنان در روزی شوم که شومی اش استمرار داشت، تندبادی سخت و بسیار سرد [به عنوان عذاب] فرستادیم،

که مردم را [از زمین] برمی‌کند [و بعد از آن عذاب]، گویی تنه‌های نخلی بودند که ریشه کن شده‌اند.

پس عذاب و هشدارهایم چگونه بود؟

و یقیناً ما قرآن را برای پند گرفتن آسان کردیم، پس آیا پند گیرنده‌ای هست؟

قوم ثمود بیم دهندگان را تکذیب کردند.

پس گفتند: آیا ما بشری از جنس خود را که [تک و] تنهاست [و جمعیت و نیرویی با خود ندارد] پیروی کنیم؟! در این صورت در گمراهی و دیوانگی خواهیم بود.

آیا از میان ما فقط بر او وحی نازل شده است؟! [نه، چنین نیست] بلکه او بسیار دروغگو و پر افاده و متکبر است [که می‌خواهد بر ما بزرگی کند].

در فردای نزدیک خواهند دانست که بسیار دروغگو و پرافاده و متکبر کیست؟

[به صالح گفتیم:] ما برای آزمایش آنان یقیناً آن ماده شتر [درخواست شده] را خواهیم فرستاد؛ پس در انتظار سرانجام آنان باش و شکیبایی پیشه کن.

وَنَبِّئَهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلُّ شِرْبٍ مُحْتَضَرٌّ

فَنَادَوْا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى فَعَقَرَ

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرِ

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمُحْتَظِرِ

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ

كَذَبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذْرِ

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا عَالَ لُوطٌ حَتَّىٰ نَبْهِتَهُمْ بِسَحْرِ

نِعْمَةٍ مِّنْ عِنْدِنَا كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ

وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذْرِ

وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَن ضَيْفِهِۦ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذْرٍ

وَلَقَدْ صَبَّحَهُم بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقَرٌّ

فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذْرٍ

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ

وَلَقَدْ جَاءَ عَالَ فِرْعَوْنَ النُّذْرُ

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ

أَكْفَارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ أُولَٰئِكُمْ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ

أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرٌ

سَيَهْزِمُ الْجَمْعُ وَيُولُونَ الدُّبُرَ

بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَذْهَىٰ وَأَمَرٌ

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ

يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ

و آنان را خبر ده که آب آشامیدنی میان آنان و ماده شتر تقسیم شده است؛ هریک در زمان نوبت خود بر سر آب حاضر شوند.

پس آنان یارشان را [که برای پی کردن ناقه آماده کرده بودند] فرا خواندند و [او] دست به کار شد و [ماده شتر را] پی کرد.

پس عذاب و هشدارهایم چگونه بود؟

ما بر آنان یک فریاد مرگبار فرستادیم، پس همه آنان به صورت گیاه خشکی که در آغل چهارپایان جمع می‌کنند، درآمدند.

و یقیناً ما قرآن را برای پند گرفتن آسان کردیم، پس آیا پند گیرنده‌ای هست؟

قوم لوط بیم دهندگان را تکذیب کردند.

ما بر آنان توفانی سخت که با خود ریگ و سنگ می‌آورد فرستادیم [در نتیجه همه را هلاک کرد]، مگر خاندان لوط را که سحرگاهان نجاتشان دادیم.

[این] نعمت و رحمتی از سوی ما بود، این گونه کسی را که سپاس گزار است، پاداش می‌دهیم.

به راستی لوط آنان را به مؤاخذه سخت ما بیم داده بود، ولی [آنان با وی] در بیمها و هشدارها [یش] سرسختانه مجادله و ستیزه کردند.

و از میهمانانش [که در حقیقت فرشتگان ما بودند] کام جویی خواستند، در نتیجه دیدگانشان را محو و نابینا کردیم؛ پس [گفتیم: طعم] عذاب و هشدارهایم را بچشید.

به یقین در سپیده دم عذابی پیگیر و پایدار به آنان رسید.

پس [گفتیم: طعم] عذاب و هشدارهایم را بچشید.

و یقیناً ما قرآن را برای پند گرفتن آسان کردیم، پس آیا پند گیرنده‌ای هست؟

و همانا برای فرعونیان بیم دهندگان آمدند.

[آنان] همه معجزات و آیات ما را تکذیب کردند؛ در نتیجه آنان را [به عذابی سخت] گرفتیم، گرفتن توانایی شکست ناپذیر و نیرومند.

آیا کافران [شهر] شما از اقوامی که برشمردیم، بهتر و برترند [تا به سبب بهتری و برتری مصون از عذاب باشند؟] یا برای شما در کتاب‌های آسمانی امان نامه‌ای هست [که هر جرمی را مرتکب شوید عذابی نخواهید داشت؟!]

یا [آنکه] می‌گویند: ما گروهی متحد و پشتیبان یکدیگریم [که هرکس بخواهد آسیبی به ما رساند، با قدرت هرچه تمام تر از او انتقام می‌گیریم؟]

به زودی [این] گروه [متحد در جنگی که خود بر ضد مؤمنان تدارک می‌بینند] شکست می‌خورند و پشت کنان می‌گریزند.

بلکه وعده گاهشان قیامت است، و قیامت هولناک تر و تلخ تر است.

بی‌تردید گنهکاران در گمراهی و انحراف و در آتش افروخته‌اند.

روزی که با صورت در آتش کشیده می‌شوند [و به آنان می‌گویند: سوزندگی و عذاب دردناک دوزخ را بچشید.

ما هر چیزی را به اندازه آفریدیم.

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ

و فرمان ما جز فرمان واحدی نیست که مانند یک چشم بر هم زدن است.

بی‌تردید ما هم مسلکان شما را [که در گذشته به سر می‌بردند، به خاطر طغیانشان] هلاک کردیم؛ پس آیا پند گیرنده‌ای هست؟

و هر عملی را که انجام دادند در نامه‌های اعمالشان ثبت است.

و هر کوچک و بزرگی [از اعمالشان در آن] نوشته شده است.

یقیناً پرهیزکاران در بهشت‌ها و [کنار] نهرها هستند؛

در جایگاهی حق و پسندیده نزد پادشاهی توانا.

فِي مَقْعَدٍ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُّقْتَدِرٍ

۵۵

۵۵. رحمن

الرَّحْمَنُ: بخشاینده

مدنی

۷۸ آیه

۴ صفحه

۱
حزب
۲۱۳
۴۶۶ر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّحْمَنُ

[خدای] رحمان

۲

عَلَّمَ الْقُرْآنَ

قرآن را تعلیم داد.

۳

خَلَقَ الْإِنْسَانَ

انسان را آفرید؛

۴

عَلَّمَهُ الْبَيَانَ

به او بیان آموخت؛

۵

الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ

خورشید و ماه با حسابی [منظم و دقیق] روانند؛

۶

وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ

و گیاه و درخت همواره [برای او] سجده می‌کنند؛

۷

وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ

و آسمان را برافراشت و [برای سنجش هر امر معنوی و مادی] ترازو نهاد؛

۸

أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ

تا در [سنجیدن با] ترازو طغیان روا مدارید [و از مرز عدالت و انصاف مگذرید].

۹

وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ

و ترازو را به عدالت برپا دارید و از ترازو مکاهید؛

۱۰

وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ

و زمین را برای [زندگی] مردم نهاد؛

۱۱

فِيهَا فَكِيهَةٌ وَالنَّحْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ

در آن میوه‌ها و نخل‌ها با خوشه‌های غلاف دار است؛

۱۲

وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ

و دانه‌های با سیوس و کاه و گیاهان خوشبوست،

۱۳

فَبِأَيِّ ءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس [ای انس و جن]! کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

۱۴

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ كَالْفَخَّارِ

انسان را از گلی خشکیده مانند سفال آفرید.

۱۵

وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِّن نَّارٍ

و جن را از آمیزه‌ای [از شعله‌های مختلف] آتش به وجود آورد.

۱۶

فَبِأَيِّ ءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ

۱۸ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۱۹ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ

۲۰ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ

۲۱ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۲۲ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللَّوْزُ وَالْمَرْجَانُ

۲۳ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۲۴ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ

۲۵ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۲۶ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ

۴۶۷

۲۷ وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

۲۸ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۲۹ يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ

۳۰ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۳۱ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيَّهَ الثَّقَلَانِ

۳۲ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۳۳ يَمْعَشَرِ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَن تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَنِ

۳۴ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۳۵ يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّن نَّارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ

۳۶ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۳۷ فَإِذَا أَنْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ

۳۸ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۳۹ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ

۴۰ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پروردگار دو مشرق و پروردگار دو مغرب است.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

دو دریای [شیرین و شور] را روان ساخت در حالی که همواره باهم تلاقی و برخورد دارند؛

[ولی] میان آن دو حایلی است که به هم تجاوز نمی‌کنند
[درنتیجه باهم مخلوط نمی‌شوند!]

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

از آن دو دریا لؤلؤ و مرجان بیرون می‌آید.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

و او را در دریا کشتی‌های بادبان برافراشته چون کوه
هاست.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

همه آنان که روی این زمین هستند، فانی می‌شوند.

و تنها ذات باشکوه و ارجمند پروردگارت باقی می‌ماند.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

هر که در آسمان‌ها و زمین است از او درخواست [حاجت]
می‌کند، او هر روز در کاری است.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

ای انس و جن! به زودی به [حساب] شما می‌پردازیم.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

ای گروه جن و انس! اگر می‌توانید از کرانه‌ها و نواحی
آسمان‌ها و زمین بیرون روید، پس بیرون روید؛ نمی‌توانید
بیرون روید مگر با نوعی توانایی و قدرت.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

بر شما شعله‌هایی از آتش بی دود و دود آتش آلود
فرستاده خواهد شد، در نتیجه نمی‌توانید یکدیگر را [برای
دفع عذاب] یاری دهید!

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

و ناگهان آسمان بشکافد و چون چرمی سرخ رنگ و گلگون
شود.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

پس در آن روز [به علت سرعت فوق العاده حسابرسی و
روشن بودن همه امور] هیچ انس و جنّی را از گناهش
نپرسند.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

يُعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَصِي وَالْأَقْدَامِ

۴۲ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۴۳ هَذِهِ ۞ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ

۴۴ يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ ءَانِ

۴۵ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۴۶ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ ۞ جَنَّاتٍ

رحم
۴۶۸

۴۷ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۴۸ ذَوَاتَا أَفْنَانٍ

۴۹ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۵۰ فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ

۵۱ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۵۲ فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ

۵۳ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۵۴ مُتَّكِيْنَ عَلَىٰ فُرُشٍ بَطَآئِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ

۵۵ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۵۶ فِيهِنَّ قَلَصِرَاتُ الْظُرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ

۵۷ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۵۸ كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ

۵۹ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۶۰ هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَنِ إِلَّا الْإِحْسَنُ

۶۱ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۶۲ وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ

۶۳ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۶۴ مُدْهَمَّتَانِ

۶۵ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

۶۶ فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّخَتَانِ

۶۷ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

گناهکاران به نشانه‌هایشان شناخته می‌شوند، پس آنان را به موهای پیش سرو به پاهایشان می‌گیرند [و به آتش می‌اندازند].

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

این همان دوزخی است که گنهکاران آن را دروغ می‌پنداشتند.

آنان در میان آتش و آب جوشان رفت و آمد می‌کنند

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

و برای کسی که از مقام پروردگارش [که احاطه و تسلّط او بر ظاهر و باطن هستی است] بترسد دو بهشت است.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

[دو بهشتی که] دارای درختان و شاخسارهای باطراوت و انبوه است.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

در آن دو بهشت دو چشمه‌ای است که همواره جاری است.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

در آن دو بهشت از هر میوه‌ای دو نوع فراهم است.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

[بهشتیان] بر بسترهایی که آستر آنها از حریر درشت بافت است، تکیه می‌زنند، و میوه‌های رسیده آن دو بهشت [به آسانی] در دسترس است.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

در آن بهشت‌ها زنانی هستند که فقط به همسرانشان عشق می‌ورزند، و پیش از آنان دست هیچ انس و جنی به آنان نرسیده است.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

گویی آن زنان بهشتی یاقوت و مرجان اند.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

آیا پاداش نیکی جز نیکی است؟

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

و جز آن دو بهشت، دو بهشت دیگر [هم] هست.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

آن [دو بهشت دیگر] در نهایت سرسبزی اند.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

در آن دو بهشت دو چشمه همواره جوشان و در حال فوران است.

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

فِيهِمَا فَكَيْهَةٌ وَنَحْلٌ وَرُمَانٌ

در آنها میوه‌های فراوان و درخت خرما و انار است.

فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ

در آنها زنانی نیکو سیرت و زیبا صورت اند.

فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ

حوریانی که در سراپرده‌ها مستورند.

فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ

پیش از همسران بهشتی شان دست هیچ انس و جنّی به آنان نرسیده است.

فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

مُتَّكِئِينَ عَلَى رَفْرَفٍ خُضِرٍ وَعَبَقَرِيٍّ حِسَانِ

بر بالش‌های سبز و فرش‌های زیبا تکیه می‌زنند.

فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

پس کدامیک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟

تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

همیشه سودمند و با برکت است نام پروردگار با شکوه و ارجمندت.

۵۶. واقعه

الْوَاقِعَةُ: پیشامد

مکی

۹۶ آیه

۴ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ

هنگامی که واقعه [بسیار عظیم قیامت] واقع شود،

لَيْسَ لَوْعَتِهَا كَاذِبَةٌ

که در واقع شدنش دروغی [در کار] نیست،

خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ

پست کننده [کافران] و رفعت دهنده [مؤمنان] است.

إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا

هنگامی که زمین به شدت لرزانده شود،

وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًا

و کوه‌ها درهم کوبیده وریز ریز شوند.

فَكَانَتْ هَبَاءً مُّثَبَّتًا

در نتیجه غباری پراکنده گردد،

وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً

وشما سه گروه شوید:

فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ

سعادتمندان، چه بلند مرتبه‌اند سعادتمندان!

وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ

و شقاوتمندان، چه دون پایه‌اند شقاوتمندان!

وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ

و پیشی گیرندگان [به اعمال نیک] که پیشی گیرندگان [به رحمت و آمرزش] اند،

أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ

اینان مقربان اند،

فِي جَنَّاتٍ النَّعِيمِ

در بهشت‌های پر نعمت اند.

ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ

گروهی بسیار از پیشینیان،

وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ

و اندکی از پسینیان،

عَلَى سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ

بر تخت‌هایی زربافت،

مُتَّكِئِينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ

در حالی که روبروی یکدیگر بر آنها تکیه دارند.

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وَلَدَانُ مُخَلَّدُونَ

۵۶:
واقعه
۱۷
/۹۶

بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقٍ وَكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ

لَّا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنْزِفُونَ

وَفَكَهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ

وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ

وَحُورٌ عِينٌ

كَأَمْثَلِ اللَّوْلُوءِ الْمَكْنُونِ

جَزَاءُ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا

إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا

وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ

فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ

وَطَلْحٍ مَّنْضُودٍ

وَوَظَلٍ مَّمدُودٍ

وَمَاءٍ مَّسْكُوبٍ

وَفَكَهَةٍ كَثِيرَةٍ

لَّا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ

وَفُرْشٍ مَّرْفُوعَةٍ

إِنَّا أَنْشَأْنَاهُنَّ إِنْشَاءً

فَجَعَلْنَاهُنَّ أَبْكَارًا

عُرْبًا أَثَرَابًا

لِلْأَصْحَابِ الْيَمِينِ

ثُلَّةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ

وَوَثْلَةٌ مِّنَ الْآخِرِينَ

وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ

فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ

وَوَظَلٍ مِّن يَّحْمُومٍ

لَّا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ

إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ

وَكَانُوا يُصْرُونَ عَلَى الْحَنثِ الْعَظِيمِ

وَكَانُوا يَقُولُونَ إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَعِنَّا لَمَبْعُوثُونَ

أَوْ عَابَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ

قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ

لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ

نوجوانانی همیشه نو جوان همواره [برای خدمت] پیرامونشان می‌گردند،

با قدح‌ها و کوزه‌ها و جام‌هایی از باده ناب و پاک،

که از نوشیدنش نه سردرد گیرند، و نه مست و بی‌خرد شوند،

و میوه‌ها از هر نوعی که اختیار کنند،

و گوشت پرنده از هر گونه‌ای که بخواهند،

و حوریانی چشم‌درشت،

هم چون مروارید پنهان شده در صدف؛

پاداشی است در برابر اعمالی که همواره انجام می‌دادند.

در آنجا نه سخن بیهوده‌ای می‌شنوند، نه کلام گناه‌آلودی،

مگر سخنی که سلام است و سلام،

و سعادتمندان چه بلند مرتبه‌اند سعادتمندان!

در سایه درخت سدر بی‌خارند،

و درختان موزی که میوه‌هایش خوشه خوشه روی هم چیده شده است،

و سایه‌ای گسترده و پایدار،

و آبی ریزان،

و میوه‌ای فراوان،

که پایان نپذیرد و ممنوع نشود،

و همسرانی بلند مرتبه،

که ما آنان را با آفرینشی ویژه آفریدیم؛

پس آنان را همواره دوشیزه قرار داده ایم

عشقورز به شوهران، و هم سن و سال با همسران.

[همه این نعمت‌ها] برای سعادتمندان [است].

گروهی بسیار از پیشینیان،

و گروهی بسیار از پسینیان،

و شقاوتمندان، چه دون پایه‌اند شقاوتمندان!

در میان بادی سوزان و آبی جوشان [قرار دارند]،

و سایه‌ای از دودهای بسیار غلیظ و سیاه،

نه خنک است و نه آرام‌بخش،

اینان پیش از این از نازپروردگان خود کامه و سرکش بودند،

و همواره بر گناهان بزرگ پافشاری داشتند،

و پیوسته می‌گفتند: آیا هنگامی که مردیم و خاک و استخوان شدیم، آیا به راستی برانگیخته می‌شویم؟!

و آیا پدران گذشته ما نیز برانگیخته می‌شوند؟!

بگو: بی‌تردید همه پیشینیان و همه پسینیان،

برای وعده گاه روزی معین گرد آورده خواهند شد.

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَتُّهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ

۵۲

لَا كِلُونَ مِنْ شَجَرٍ مِّن زُقُومٍ

۵۳

فَمَا لُثُونٍ مِنْهَا الْبُطُونُ

۵۴

فَشْرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ

۵۵

فَشْرِبُونَ شُرْبَ الْهِيمِ

۵۶

هَذَا نُزْلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ

۵۷

نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ

۵۸

أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ

۵۹

ءَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ

۶۰

نَحْنُ قَدَرْنَا بَيْنَكُمْ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ

۶۱

عَلَىٰ أَنْ تُبَدِّلَ أَمْثَلَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ

۶۲

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ

۶۳

أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ

۶۴

ءَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ

۶۵

لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ

۶۶

إِنَّا لَمُعْرِضُونَ

۶۷

بَلْ نَحْنُ مُحْرَمُونَ

۶۸

أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ

۶۹

ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ

۷۰

لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ

۷۱

أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ

۷۲

ءَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنْشِئُونَ

۷۳

نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذْكَرَةً وَنَمَتًا لِلْمُقْوِينَ

۷۴

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ

۷۵

فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ

۷۶

وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ

آن گاه شما ای گمراهان انکار کننده!

قطعاً از درختی که از زقوم است [و دارای مایعی جوشان و بسیار بدمزه و بدبوست] خواهید خورد؛

و شکم‌ها را از آن پر خواهید کرد،

و روی آن از آب جوشان خواهید نوشید،

مانند نوشیدن شترانی که به شدت تشنه اند؛

این است پزیرایی از آنان در روز جزا.

ما شما را آفریدیم، پس چرا [آفرینش دوباره خود را پس از مرگ] باور نمی‌کنید؟

آیا از [حالات و دگرگونی های] نطفه‌ای که در رحم می‌ریزید آگاه هستید؟

آیا شما آن را [تا انسانی معتدل و آراسته شود] می‌آفرینید یا ما آفریننده ایم؟

ماییم که مرگ را میان شما مقدر کردیم، و هیچ چیز ما را [در جاری کردن مرگ بر شما] مغلوب نمی‌کند.

[آری، مرگ را مقدر کردیم] تا امثال شما را جایگزین شما کنیم و شما را به صورتی که نمی‌دانید آفرینشی تازه و جدید بخشیم،

و به راستی پیدایش نخستین را [که جهان فعلی است] شناختید، پس چرا متذکر [پدید شدن جهان دیگر] نمی‌شوید؟!

مرا خبر دهید آنچه را می‌کارید،

آیا شما آن را می‌رویانید، یا ما می‌رویانیم؟

به یقین اگر بخواهیم، آن را ریز ریز کرده و خاشاک می‌کنیم که متأسف و شگفت زده می‌شوید،

[و می‌گویید:] مسلماً ما خسارت زده‌ایم،

بلکه ناکام و محرومیم

به من خبر دهید آبی که می نوشید،

آیا شما آن را از ابر باران زا فرود آورده اید یا ما فرود آورنده ایم؟

اگر بخواهیم آن را تلخ می‌گردانیم، پس چرا سپاس گزاری نمی‌کنید؟

به من خبر دهید آتشی که می افروزید،

آیا شما درختش را به وجود آورده اید یا ما به وجود آوردنده ایم؟

ما آن را وسیله تذکر و مایه استفاده برای صحرانشینان و بیابانگردان قرار داده‌ایم.

پس به نام پروردگار بزرگت تسبیح گوی.

پس به جایگاه ستارگان سوگند می‌خورم،

و اگر بدانید بی‌تردید این سوگندی بس بزرگ است.

إِنَّهُ وَلَقُرْءَانٌ كَرِيمٌ

که یقیناً این قرآن، قرآنی است ارجمند و باارزش؛

[که] در کتابی مصون از هر گونه تحریف و دگرگونی [به نام لوح محفوظ جای دارد].

فِي كِتَابٍ مَّكْنُونٍ

جز پاک شدگان [از هر نوع آلودگی] به [حقایق و اسرار و لطایف] آن دسترسی ندارند.

لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ

نازل شده از سوی پروردگار جهانیان است.

تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ

آیا شما نسبت به این گفتار سهل انگاری می‌کنید [و آن را قابل اعتنا نمی‌دانید؟]

أَفَبِهَذَا الْحَدِيثِ أَنْتُمْ مُدْهِنُونَ

و فقط نصیب خود را این قرار می‌دهید که آن را انکار کنید؟!

وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ

پس چرا هنگامی که روح به گلوگاه می‌رسد،

فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلُقُومَ

و شما در آن وقت نظاره گر هستید [و هیچ کاری از شما ساخته نیست!]

وَأَنْتُمْ حِينِيذٍ تَنْظُرُونَ

و ما به او از شما نزدیک تریم، ولی نمی‌بینید.

وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تُبْصِرُونَ

[آری] پس چرا اگر شما پاداش داده نمی‌شوید [و به گمان خود قیامتی در کار نیست و شما را قدرتی بزرگ و فراتر است؟]

فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ

آن [روح به گلوگاه رسیده] را [به بدن محتضر] برنمی‌گردانید، اگر [در ادعای خود] راستگویید؟

تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

پس اگر [جان به گلو رسیده] از مقربان باشد،

فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ

[در] راحت و آسایش و بهشت پر نعمت [خواهد بود].

فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتْ نَعِيمٍ

و اگر از سعادتمندان باشد،

وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ

[به او گفته می‌شود:] از سوی سعادتمندان بر تو سلام باد.

فَسَلِّمْ لَكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ

و اما اگر از انکار کنندگان [حقایق و] گمراه باشد،

وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ الضَّالِّينَ

پذیرایی از او با آب جوشان است،

فَنُزُلٌ مِّنْ حَمِيمٍ

و وارد شدن به دوزخ است.

وَتَصْلِيَةٌ جَهِيمٍ

[آنچه درباره این سه طایفه بیان شد،] بی‌تردید این است همان حق یقینی.

إِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ

پس به نام پروردگار بزرگت تسبیح گوی.

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ

۵۷. حدید	الحَدِيد: آهن	مدنی	۲۹ آیه	۵ صفحه
----------	---------------	------	--------	--------

آنچه در آسمان‌ها و زمین است، خدا را [به پاک بودن از هر عیب و نقصی] می‌ستایند، و او توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

مالکیت و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین فقط در سیطره اوست، زنده می‌کند و می‌میراند، و او بر هر کاری تواناست.

لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

اوست اول و آخر و ظاهر و باطن، و او به همه چیز داناست.

هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۚ يَعْلَمُ مَا يَلْجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۚ وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ

يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۚ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ وَأَنْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَخْلَفِينَ فِيهِ ۖ فَالَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَأَنْفَقُوا لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ

وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِ ءَايَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَكُمْ مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَّنْ أَنْفَقَ مِن قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَتْلَ أَوْلِيَّتِكَ أَعْظَمَ دَرَجَةً مِّنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِن بَعْدِ وَقَتْلَوْا وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

مَّن ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضْعِفُهُ لَهُ ۖ وَلَهُ ۖ أَجْرٌ كَرِيمٌ

اوست که آسمان‌ها و زمین را در شش روز آفرید، سپس بر تخت فرمانروایی و تدبیر امور آفرینش چیره و مسلط شد. آنچه در زمین فرو می‌رود و آنچه از آن بیرون می‌آید و آنچه از آسمان نازل می‌شود، و آنچه در آن بالا می‌رود می‌داند. و او با شماست هر جا که باشید، و خدا به آنچه انجام می‌دهید، بیناست.

مالکیت و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین فقط در سیطره اوست، و همه امور به خدا باز گردانده می‌شود.

شب را در روز در می‌آورد و روز را در شب در می‌آورد، و او به نیات و اسرار سینه‌ها داناست.

به خدا و پیامبرش ایمان آورید، و از اموالی که خدا شما را در آن جانشین خود قرار داده، انفاق کنید؛ پس برای کسانی از شما که ایمان آورده و انفاق کرده‌اند، پاداش بزرگی خواهد بود.

و شما را چه شده که به خدا ایمان نمی‌آورید؟ در حالی که پیامبر، شما را دعوت می‌کند تا به پروردگارتان ایمان آورید، و بی‌تردید خدا [از طریق عقل و فطرت بر ایمان آوردنتان] پیمان گرفته است، اگر باور دارید.

اوست که بر بنده‌اش آیات روشنی نازل می‌کند تا شما را از تاریکی‌ها به سوی نور بیرون آورد. و یقیناً خدا نسبت به شما رؤوف و مهربان است.

و شما را چه شده که در راه خدا انفاق نمی‌کنید؟ در حالی که میراث آسمان‌ها و زمین مخصوص خداست [و کسی مالک حقیقی چیزی نیست]. کسانی از شما که پیش از فتح [مکه] انفاق کردند و جهاد نمودند [با دیگران] یکسان نیستند، آنان از جهت درجه از کسانی که پس از فتح [مکه] انفاق کردند و جهاد نمودند، بلندپایه ترند. و خدا به هریک وعده نیکو داده است و خدا به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

کیست که به خدا وامی نیکو دهد تا خدا آن را برای او دو چندان کند و او را پاداشی نیکو و باارزش باشد؟

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَىٰ نُورُهُم بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
وَبِأَيْمَانِهِمْ ۖ بُشْرُكُمُ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

يَوْمَ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالْمُنْفِقَاتُ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا انْظُرُونَا
نَقْتَبِسْ مِنْ نُورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا ۖ
فَضُرِبَ بَيْنَهُم بِسُورٍ لَهُۥ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ
مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ

يُنَادُونَهُمْ أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ ۖ قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ
أَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْأَمَانِيُّ حَتَّىٰ جَاءَ
أَمْرُ اللَّهِ وَغَرَّكُمْ بِاللَّهِ الْغُرُورُ

فَالْيَوْمَ لَا يُوْخِذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ
مَأْوٰىكُمْ النَّارُ هِيَ مَوْلىٰكُمْ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ
مِنْ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ
فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ

أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحْيِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ
الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

إِنَّ الْمَصْدِقِينَ وَالْمُصَدِّقَاتِ وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا
يُضَاعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶
حزب
۲۱۶

۱۷

۱۸

[این پاداش نیکو و بارزش در] روزی [است] که مردان و
زنان باایمان را می‌بینی که نورشان پیش رو و از جانب
راستشان شتابان حرکت می‌کند، [به آنان می‌گویند:] امروز
شما را مژده باد به بهشت‌هایی که از زیر [درختان] آن
نهرها جاری است، در آنها جاودانه اید، این است آن کامیابی
بزرگ.

روزی که مردان و زنان منافق به کسانی که ایمان آورده‌اند،
می‌گویند: ما را مهلت دهید تا [پرتویی] از نور شما بر
گیریم. به آنان گویند: به پشت سرتان [دنیا] برگردید و [از
آنجا برای خود] نوری بجویید. سپس میان آنان دیواری زده
می‌شود که دارای دری است، درونش [که مؤمنان در آن
درآیند] رحمت است و بیرونش که پیش روی منافقان قرار
دارد عذاب است.

مؤمنان را ندا می‌دهند: آیا ما [در دنیا] با شما نبودیم؟
می‌گویند: چرا، ولی شما خود را [به سبب نفاق و دشمنی با
خدا و رسول] در بلا و هلاکت افکندید و به انتظار [خاموش
شدن چراغ اسلام و نابودی پیامبر] نشستید و [نسبت به
حقایق] در تردید بودید و آرزوها [ی دور و دراز و بی پایه،]
شما را فریفت، تا فرمان خدا [به نابودی شما] در رسید و
[شیطان] فریبنده، شما را فریب داد.

پس امروز از شما و از کافران فدیهِ و عوضی [در برابر
نجات از عذاب] دریافت نخواهد شد، جایگاهتان آتش است،
[و] همان سرپرست و یار شماس‌ت و بد بازگشت گاهی
است.

آیا برای اهل ایمان وقت آن نرسیده که دل‌هایشان برای
یاد خدا و قرآنی که نازل شده نرم و فروتن شود؟ و مانند
کسانی نباشند که پیش از این کتاب آسمانی به آنان داده
شده بود، آن گاه روزگار [سرگرمی در امور دنیا و مشغول
بودن به آرزوهای دور و دراز] بر آنان طولانی گشت، در
نتیجه دل‌هایشان سخت و غیر قابل انعطاف شد، و بسیاری
از آنان نافرمان بودند.

بدانید که خدا زمین را پس از مردگی اش زنده می‌کند.
همانا ما نشانه‌ها [ی ربوبیت و قدرت خود] را برای شما بیان
کردیم تا بیندیشید.

بی‌تردید مردان و زنان انفاق کننده و آنان که به خدا وام
نیکو داده‌اند، [وامشان در پیشگاه خدا] برای آنان دو
چندان شود، و برای آنان پاداش بارزشی است.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهِۦٓ اُولٰٓئِكَ هُمُ الصّٰدِقُۙوْنَ
وَالشُّهَدَآءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ اَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوْا
وَكَذَبُوْا بِآيٰتِنَا اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَحِيْمِ

اَعْلَمُوْا اَنَّهَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ وِزِيْنَةٌ وَتَفَاخُرٌ
بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِى الْاَمْوَالِ وَالْاَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ
اَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُوْنُ
حُطَّلًا وَّفِى الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيْدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللّٰهِ
وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُوْرِ

سَابِقُوْا اِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اُعِدَّتْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهِۦٓ ذٰلِكَ
فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَن يَشَآءُ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ

مَا اَصَابَ مِنْ مُّصِيْبَةٍ فِى الْاَرْضِ وَلَا فِىْ اَنْفُسِكُمْ اِلَّا فِى
كِتٰبٍ مِّنْ قَبْلِ اَنْ نَّبْرَآهَا اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ

لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوْا بِمَا ءَاتٰكُمْ
وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُوْرٍ

الَّذِيْنَ يَبْخُلُوْنَ وَيَأْمُرُوْنَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَمَن يَتَوَلَّ فَاِنَّ
اللّٰهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ

و کسانی که به خدا و پیامبرش ایمان آوردند، آنانند که صدیقان و گواهان [اعمال] نزد پروردگارشان هستند، [و] برای آنان است پاداش [اعمال] شان و نور [ایمان] شان و کسانی که کفر ورزیدند و آیات ما را انکار کردند، آنان اهل دوزخ اند.

بدانید که زندگی دنیا [بی که دارنده‌اش از ایمان و عمل تهی است،] فقط بازی و سرگرمی و آرایش و فخرفروشان به یکدیگر، و افزون خواهی در اموال و اولاد است، [چنین دنیایی] مانند بارانی است که محصول [سبز و خوش منظره اش] کشاورزان را به شگفتی آورد، سپس پژمرده شود و آن را زرد بینی، سپس ریز ریز و خاشاک شود!! [که برای دنیاپرستان بی ایمان] در آخرت عذاب سختی است و [برای مؤمنان که دنیای خود را در راه اطاعت حق و خدمت به خلق به کار گرفتند] از سوی خدا آمرزش و خشنودی است، و زندگی دنیا جز کالای فریبنده نیست.

سبقت جویید به آمرزشی از سوی پروردگارتان و بهشتی که پهنایش چون پهنای آسمان و زمین است، برای کسانی که به خدا و پیامبرانش ایمان آورده‌اند، آماده شده است؛ این فضل خداست که آن را به هرکس بخواهد عطا می‌کند و خدا دارای فضل بزرگ است.

هیچ گزند و آسیبی در زمین [چون زلزله، سیل، توفان و قحطی] و در وجود خودتان [چون بیماری، رنج، تعب و از دست رفتن مال و ثروت،] روی نمی‌دهد مگر پیش از آنکه آن را به وجود آوردیم در کتابی [چون لوح محفوظ] ثبت است، بی‌تردید این [تقدیر حوادث و فرمان قطعی به پدید آمدنش] بر خدا آسان است.

تا [با یقین به اینکه هر گزند و آسیبی و هر عطا و منعی فقط به اراده خداست و شما را در آن اختیاری نیست] بر آنچه از دست شما رفت، تأسف نخورید، و بر آنچه به شما عطا کرده است، شادمان و دلخوش نشوید، و خدا هیچ گردنکش خودستا را [که به نعمت‌ها مغرور شده است] دوست ندارد.

همانان که همواره بخل می‌ورزند و مردم را به بخل وامی‌دارند، و هرکه [از انفاق] روی بگرداند [زیانی به خدا نمی‌رساند]؛ زیرا خدا بی‌نیاز و ستوده است.

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ مُهْتَدٍ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ

ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ عَائِثِهِمْ بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَعَاتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَعَامِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

لَيْلًا يَعْلَمُ أَهْلُ الْكِتَابِ أَلَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّنْ فَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

همانا ما پیامبران خود را با دلایل روشن فرستادیم و با آنان کتاب و ترازو [ی تشخیص حق از باطل] نازل کردیم تا مردم به عدالت بر خیزند، و آهن را که در آن برای مردم قوت و نیرویی سخت و سودهایی است، فرود آوردیم و تا خدا مشخص بدارد چه کسانی او و پیامبرانش را در غیاب پیامبران یاری می‌دهند؛ یقیناً خدا نیرومند و توانای شکست ناپذیر است.

به یقین ما نوح و ابراهیم را فرستادیم و در میان فرزندان آن دو نفر، نبوت و کتاب قرار دادیم، پس برخی از آنان هدایت یافتند و بسیاری از آنان نافرمان بودند.

سپس به دنبال آنان پیامبران خود را پی در پی آوردیم و پس از آنان عیسی پسر مریم را [به رسالت] فرستادیم و به او انجیل عطا کردیم و در قلب کسانی که از او پیروی می‌کردند رأفت و رحمت قرار دادیم، و رهبانیتی که از نزد خود ساخته بودند ما بر آنان مقرر نکرده بودیم، ولی [خود آنان آن را] برای طلب خشنودی خدا [بر خود واجب کرده بودند]، اما آنگونه که باید حدود خودساخته را رعایت نکردند؛ پس پاداش کسانی از آنان را که ایمان آورده‌اند، عطا کردیم و بسیاری از آنان نافرمانند.

ای مؤمنان! از خدا پروا کنید و به پیامبرش ایمان آورید تا دو سهم از رحمتش را به شما عطا کند، و برای شما نوری قرار دهد که به وسیله آن [در میان مردم] راه سپارید و شما را بیمارزد، و خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

تا اهل کتاب بدانند [که اگر به پیامبر اسلام ایمان نیاورند] بر چیزی از فضل خدا دسترسی نخواهند داشت؛ بی‌تردید همه فضل به دست خداست، آن را به هرکس بخواهد عطا می‌کند و خدا دارای فضل بزرگ است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ

الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مَنْ نَسَاهُمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتُهُمْ إِنَّ أُمَّهَاتُهُمْ إِلَّا اللَّائِي وَلَدْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ

وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِّن قَبْلِ أَن يَتَمَاسًا ذَٰلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِن قَبْلِ أَن يَتَمَاسًا فَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ فإِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا ذَٰلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كُبِتُوا كَمَا كُبِتَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنزَلْنَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا أَحْصَاهُ اللَّهُ وَنُسُوهُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

به راستی خدا گفتار [زنی] را که درباره همسرش با تو گفتگو داشت و به خدا شکایت می‌کرد، شنید و خدا گفتگوی شما را می‌شنود؛ زیرا خدا شنوا و بیناست.

کسانی از شما که با زنان خود «ظهار» می‌کنند [یعنی بر پایه فرهنگ جاهلی می‌گویند: تو نسبت به من به منزله مادرم هستی، پس آمیزش با تو بر من حرام ابدی است] زنانشان مادرانشان نیستند، مادرانشان فقط زنانی هستند که آنان را زاده‌اند، و آنان بی‌تردید سخنی ناپسند و دروغ می‌گویند و مسلماً خدا بسیار باگذشت و بسیار آمرزنده است.

و کسانی که با زنانشان ظاهر می‌کنند، سپس از آنچه گفته‌اند برمی‌گردند، باید پیش از آمیزش با هم برده‌ای [در راه خدا] آزاد کنند. این [حکمی] است که به آن اندرز داده می‌شوید، و خدا بر آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

کسی که توانایی [آزاد کردن برده را] ندارد، باید پیش از آنکه با هم آمیزش کنند، دو ماه پی در پی روزه بگیرد، و هر که نتواند باید شصت مسکین را طعام دهد؛ این حکم برای این است که به خدا و پیامبرش ایمان آورید [و از فرهنگ جاهلی دوری گزینید]؛ و اینها حدود خداست. و برای کافران عذابی دردناک است.

بی‌تردید کسانی که با خدا و پیامبرش دشمنی و مخالفت می‌ورزند، خوار و سرنگون می‌شوند، چنان که کسانی که پیش از آنان بودند، خوار و سرنگون شدند، و همانا ما آیات روشنی نازل کردیم، و برای کافران عذابی خوارکننده است.

در روزی که خدا همه آنان را برمی‌انگیزد، آن گاه به اعمالی که انجام داده‌اند، آگاهشان می‌کند، اعمالی که خدا حساب همه آنها را برشمرده است در حالی که [آنان] آن را فراموش کرده‌اند، و خدا بر هر چیز گواه است.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ^ط مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا أَدْنَى مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

۸

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نُهُوا عَنِ النَّجْوَى ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنَجَّوْنَ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ^ط وَإِذَا جَاءُوكَ حَيَّوكَ بِمَا لَمْ يُحْيِكَ بِهِ اللَّهُ وَيَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ^ج حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَا^ط فَبِئْسَ الْمَصِيرُ

۹

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَنَجَّيْتُمْ فَلَا تَتَنَجَّوْا بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ^ط وَتَنَجَّوْا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوَى^ط وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

۱۰

إِنَّمَا النَّجْوَى مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزُنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

۱۱

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحِ اللَّهُ لَكُمْ^ط وَإِذَا قِيلَ أَنْشُرُوا فَأَنْشُرُوا يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

آیا ندانسته‌ای که خدا آنچه را در آسمان‌ها و آنچه را در زمین است، می‌داند؟ هیچ گفتگوی محرمانه‌ای میان سه نفر نیست مگر اینکه او چهارمی آنان است، و نه میان پنج نفر مگر اینکه او ششمی آنان است، و نه کمتر از آن و نه بیشتر مگر اینکه هر کجا باشند او با آنان است، سپس روز قیامت آنان را به اعمالی که انجام داده‌اند آگاه می‌کند؛ زیرا خدا به همه چیز داناست.

آیا کسانی را که از گفتگوی محرمانه منع شده بودند، ندیدی؟ که باز به کاری که از آن منع شده بودند باز می‌گردند، و با یکدیگر از روی گناه و دشمنی و سرپیچی از پیامبر، محرمانه گفتگو می‌کنند، و هنگامی که نزد تو آیند به صورتی تو را درود می‌گویند که خدا به تو درود نگفته است، و در دل خود می‌گویند: چرا خدا ما را به سبب آنچه می‌گوییم عذاب نمی‌کند؟! دوزخ برای آنان کافی است، در آن وارد می‌شوند، و بد بازگشت گاهی است.

ای اهل ایمان! هنگامی که محرمانه با یکدیگر گفتگو می‌کنید از روی گناه و دشمنی و سرپیچی از پیامبر با هم گفتگوی محرمانه نکنید، و بر پایه [تشویق یکدیگر به] نیکی و تقوا گفتگوی محرمانه کنید، و از خدایی که به سوی او محشور می‌شوید، پروا کنید.

جز این نیست که گفتگوی محرمانه [بی منطق و رازگویی بی دلیل] از [ناحیه] شیطان است تا مؤمنان را اندوهگین کند، ولی نمی‌تواند هیچ گزندی به آنان برساند مگر به فرمان خدا. و مؤمنان فقط باید بر خدا توکل کنند [که توکل کننده به خدا از گزند شیطان مصون است].

ای مؤمنان! هنگامی که گویند: در مجالس [برای نشستن دیگر برادرانتان] جا باز کنید، پس جا باز کنید، تا خدا برای شما [در بهشت] جا باز کند. و چون گویند: برخیزید، بی درنگ برخیزید تا خدا مؤمنان از شما را به درجه‌ای و دانشمندانتان را به درجاتی [عظیم و باارزش] بلند گرداند، و خدا به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نَجَّيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِمُوا بَيْنَ يَدَيْ
نَجْوٰكُمۡ صَدَقَۃًۢ ذٰلِكَ خَيْرٌۭ لَّكُمْ وَأَظْهَرُۭ فَإِن لَّمۡ تَجِدُوا
فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

ءَأَشْفَقْتُمْ أَن تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوٰكُمۡ صَدَقْتِۦ فَإِذْ لَّمۡ
تَفْعَلُوا وَتَابَ اللَّهُ عَلَيَّكُمْ فَأَقِمْوٓا الصَّلٰوةَ وَءَاتُوا الزَّكٰوةَ
وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ وَاللَّهُ خَبِيرٌۭ بِمَا تَعْمَلُونَ

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِم مَّا هُمْ
مِّنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

اتَّخَذُوا أَيْمَنَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ
مُّهِينٌ

لَن تَغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللَّهِ شَيْئًا
أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُٓ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ
وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ ؕ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْكَذِبُونَ

أَسْتَحْوِذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطٰنُ فَأَنسَلَهُمُ ذِكْرَ اللَّهِ أُولَٰئِكَ
حِزْبُ الشَّيْطٰنِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطٰنِ هُمُ الْخٰسِرُونَ

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُٓ أُولَٰئِكَ فِي الْأَذَلِّينَ

كَتَبَ اللَّهُ لَأَعْلَبَنَ أَنَا وَرُسُلِيۚ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ

ای مؤمنان! زمانی که می‌خواهید با پیامبر گفتگوی محرمانه کنید، پیش از گفتگوی محرمانه خود صدقه دهید، این برای شما بهتر و پاکیزه تر است، و اگر چیزی برای صدقه نیافتید [اجازه دارید محرمانه گفتگو کنید] زیرا خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

آیا ترسیدید از اینکه پیش از گفتگوی محرمانه خود صدقاتی بپردازید؟ پس چون نپرداختید و خدا هم توبه شما را پذیرفت، پس نماز را برپا دارید و زکات بدهید و از خدا و پیامبرش اطاعت کنید، و خدا به اعمالی که انجام می‌دهید، آگاه است.

آیا به کسانی که قوم مورد خشم خدا را به دوستی گرفتند، ننگریستی؟ اینان نه از شمايند و نه از آنان، و به دروغ سوگند می‌خورند [که از شمايند] و خود آگاهند [که دروغ می‌گويند].

خدا برای آنان عذاب سختی آماده کرده است؛ زیرا آنچه را که همواره انجام می‌دادند، بسیار بد است.

آنان سوگندهايشان را [برای تبرئه خود از خیانت به پیامبر و مؤمنان] سپر قرار داده‌اند، در نتیجه [مردم را] از راه خدا بازداشتند پس برای آنان عذابی خوارکننده است.

هرگز اموال و اولادشان چیزی از عذاب خدا را از آنان دفع نمی‌کند، آنان اهل آتش اند و در آن جاودانه‌اند.

روزی که خدا همه آنان را برمی‌انگیزد، پس همان گونه که برای شما سوگند دروغ می‌خوردند، برای خدا هم سوگند دروغ می‌خورند، و گمان می‌کنند که با سوگند دروغ می‌توانند در عرصه محشر، سودی را برای خود جلب کنند و زیانی را از خویش بگردانند، آگاه باش که آنان همان دورغگويند!

شیطان بر آنان چیره و مسلط شده و یاد خدا را از خاطرشان برده است، آنان حزب شیطانند، آگاه باش که حزب شیطان یقیناً همان زیان کارانند!

بی‌تردید کسانی که با خدا و پیامبرش دشمنی و مخالفت می‌کنند، در زمره خوارترینان هستند.

خدا لازم و مقرر کرده است که بی‌تردید من و پیامبرانم پیروزیم. همانا خدا نیرومند و توانای شکست ناپذیر است.

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ
اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ
عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُمْ
بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ
اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ

هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ
دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنْهُمْ
مَّانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَتَتْهُمْ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ
يَحْتَسِبُوا وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ
بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَبِرُوا يَٰأُولِيَ الْأَبْصَارِ

وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ
فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ

گروهی را که به خدا و روز قیامت ایمان دارند، نمی‌یابی که
با کسانی که با خدا و پیامبرش دشمنی و مخالفت دارند،
دوستی برقرار کنند، گرچه پدرانشان یا فرزندانشان یا
برادرانشان یا خویشانانشان باشند. اینانند که خدا ایمان را
در دل‌هایشان ثابت و پایدار کرده، و به روحی از جانب خود
نیرومندشان ساخته، و آنان را به بهشت‌هایی که از زیر
[درختان] آن نهرها جاری است درمی‌آورد، در آنجا
جاودانه‌اند، خدا از آنان خشنود است و آنان هم از خدا
خشنودند. اینان حزب خدا هستند، آگاه باش که بی‌تردید
حزب خدا همان رستگارانند.

آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، خدا را به پاک
بودن از هر عیب و نقصی می‌ستایند، و او توانای شکست
ناپذیر و حکیم است.

اوست که کافران از اهل کتاب را در نخستین بیرون راندن
دسته جمعی از خانه‌هایشان بیرون راند. [شما اهل ایمان]
رفتارشان را گمان نمی‌بردید، و خودشان پنداشتند که
حصارها و دژهای استوارشان در برابر خدا [از تبعید و در
به دری آنان] جلوگیری خواهد کرد ولی [اراده کوبنده] خدا
از آنجا که گمان نمی‌کردند به سراغشان آمد و در
دل‌هایشان رعب و ترس افکند به گونه‌ای که خانه‌هایشان
را به دست خود و به دست مؤمنان ویران کردند. پس ای
صاحبان بینش و بصیرت! عبرت بگیرید.

اگر خدا فرمان ترک وطن را بر آنان لازم و مقرر نکرده بود،
قطعاً در همین دنیا عذابشان می‌کرد و برای آنان در آخرت
عذاب آتش است.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ وَمَن يُشَاقِّ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْعِقَابِ

۵

مَا قَطَعْتُمْ مِّن لِّينَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَائِمَةً عَلَىٰ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ
اللَّهِ وَلِيُخْرِىَ الْفَاسِقِينَ

۶

وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِن
خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَكِنَّ اللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَىٰ مَن يَشَاءُ
وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

۷

مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ
وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَىٰ لَا
يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا تَلَكُمْ الرَّسُولُ
فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْعِقَابِ

۸

لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ
يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ
أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

۹

وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِن قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَن هَاجَرَ
إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ
عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۚ وَمَن يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ
فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

این [در به دری و تبعید] برای این است که آنان با خدا و
پیامبرش دشمنی و مخالفت کردند، و هر کس با خدا دشمنی
و مخالفت کند [بداند که] خدا سخت کیفر است.

آنچه از درخت خرما [که در مالکیت این دشمنان غدار بود]
بریدید یا آنها را بر ریشه‌ها و تنه‌هایش رها کردید، به
فرمان خدا بود، تا نافرمانان را زبون و رسوا کند.

اموال و زمین‌هایی را که خدا به عنوان غنیمت به پیامبرش
بازگرداند، شما برای به دست آوردنش اسب و شتری
تتازانید [و در نتیجه به زحمت نیفتادید]، ولی خدا
پیامبرانش را بر هر که بخواهد مسلط و چیره می‌کند، و خدا
بر هر کاری تواناست.

آنچه خدا از [اموال و زمین های] اهل آن آبادی‌ها به
پیامبرش بازگرداند اختصاص به خدا و پیامبر و اهل بیت
پیامبر و یتیمان و مستمندان و در راه ماندگان دارد، تا میان
ثروندان شما دست به دست نگردد. و [از اموال و احکام و
معارف دینی] آنچه را پیامبر به شما عطا کرد بگیرید و از
آنچه شما را نهی کرد، باز ایستید و از خدا پروا کنید؛ زیرا
خدا سخت کیفر است.

[بخشی از غنایم] برای فقیران مهاجری است که از دیار و
اموالشان بیرون رانده شده‌اند، در حالی که فضل و
خشنودی خدا را می‌جویند و خدا و پیامبرش را یاری می‌کنند،
اینان همان راستگویانند.

و [برای] کسانی [از انصار است] که پیش از مهاجران در
سرای هجرت و ایمان [یعنی مدینه] جای گرفتند، [و] کسانی
را که به سوی آنان هجرت کرده‌اند دوست دارند، و در
سینه‌های خود نیاز و چشم داشتی به آنچه به مهاجران داده
شده است نمی‌یابند، و آنان را بر خود ترجیح می‌دهند،
گرچه خودشان را نیاز شدیدی [به مال و متاع] باشد. و
کسانی را که از بخل و حرصشان بازداشته‌اند، اینان همان
رستگارانند.

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا
الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ
آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا
مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا
نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ
يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُونَهُمْ
وَلَئِنْ نَصَرُوهُمْ لَيُولُنَّ الْأَدْبَرَ ثُمَّ لَا يُصَرُّونَ

لَأَنْتُمْ أَشَدُّ رَهَبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا
يَفْقَهُونَ

لَا يَقْتُلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرَى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ
جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى
ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ

كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاتُ أُولٍ عَشِيرٍ فَلَمَّا
عَذَابُ أَلِيمٌ

كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ
إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

و نیز کسانی که بعد از آنان [انصار و مهاجرین] آمدند در
حالی که می‌گویند: پروردگار! ما و برادرانمان را که به ایمان
بر ما پیشی گرفتند بیمارز، و در دل هایمان نسبت به
مؤمنان، خیانت و کینه قرار مده. پروردگار! یقیناً تو رؤوف و
مهربانی.

آیا کسانی را که نفاق ورزیدند، ندیدی؟ که به برادران
کافرشان از اهل کتاب می‌گویند: اگر شما را [از خانه و
دیارتان] بیرون کردند، ما هم قطعاً با شما بیرون می‌آییم، و
هرگز فرمان کسی را بر ضد شما اطاعت نمی‌کنیم، و اگر با
شما جنگیدند، همانا شما را یاری می‌کنیم. و خدا گواهی
می‌دهد که آنان دروغ‌گویند.

اگر [کافران از اهل کتاب را] بیرون کنند با آنان بیرون
نمی‌روند، و اگر با آنان بجنگند آنان را یاری نمی‌دهند، و اگر
یاری دهند در گرماگرم جنگ پشت کتان می‌گریزند، سپس
[کافران اهل کتاب] یاری نمی‌شوند.

[آری منافقان، کافران از اهل کتاب را در گرماگرم جنگ به
هنگام خطر رها می‌کنند و می‌گریزند؛ زیرا] ترس آنان از
شما در دل‌هایشان بیش از ترس از خداست؛ چون آنان
قومی هستند که [حقایق را به خاطر کوردلی] نمی‌فهمند.

همه آنان [به صورت متحد و یک پارچه] با شما نمی‌جنگند
مگر در آبادی‌هایی که دارای حصار و قلعه و دژ هستند، یا از
پشت دیوارها، دلاوری آنان میان خودشان شدید است [ولی
از رویارویی با شما می‌ترسند]، آنان را متحد و هم دست
می‌پنداری در حالی که دل‌هایشان پراکنده است؛ زیرا آنان
گروهی هستند که تعقل نمی‌کنند.

[داستان این یهودی‌های نابکار بنی‌نظیر] مانند کسانی است
که اندکی پیش از اینان [در پیرامون مدینه] بودند که
سرانجام وخیم کارشان را چشیدند، و برای آنان عذابی
دردناک است.

[داستان منافقان که کافران از اهل کتاب را با وعده‌های
دروغ فریفتند] چون داستان شیطان است که به انسان
گفت: کافر شو. هنگامی که کافر شد، گفت: من از تو بیزارم،
من از خدا که پروردگار جهانیان است، می‌ترسم.

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدَيْنِ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ
الظَّالِمِينَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ
لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ
هُمْ الْفَاسِقُونَ

لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ
هُمْ الْفَائِزُونَ

لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْءَانَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا
مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ
يَتَفَكَّرُونَ

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ
الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ
الْمُؤْمِنُ الْمُهِيمُنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا
يُشْرِكُونَ

هُوَ اللَّهُ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ
يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

سرانجامشان این شد که هر دو در آتش اند؛ و در آن
جاودانه‌اند و این است کیفر ستمکاران.

ای اهل ایمان! از خدا پروا کنید؛ و هر کسی باید با تأمل
بنگرد که برای فردای خود چه چیزی پیش فرستاده است، و
از خدا پروا کنید؛ یقیناً خدا به آنچه انجام می‌دهید، آگاه
است.

و مانند کسانی باشید که خدا را فراموش کردند، پس خدا
هم آنان را دچار خودفراموشی کرد؛ اینان همان فاسقاند.

دوزخیان و بهشتیان یکسان نیستند، بهشتیان همان
رستگارانند.

اگر این قرآن را بر کوهی نازل می‌کردیم، قطعاً آن را از
ترس خدا فروتن و از هم پاشیده می‌دیدیم. و این مثل‌ها را
برای مردم می‌زنیم تا بیندیشند.

اوست خدایی که جز او هیچ معبودی نیست، دانای نهان و
آشکار است، او رحمان و رحیم است.

اوست خدایی که جز او هیچ معبودی نیست، همان
فرمانروای پاک، سالم از هر عیب و نقص، ایمنی بخش، چیره
و مسلط، شکست ناپذیر، جبران کننده، شایسته بزرگی و
عظمت است. خدا از آنچه شریک او قرار می‌دهند، منزّه
است.

اوست خدا، آفریننده، نوساز، صورتگر، همه نام‌های نیکو
ویژه اوست. آنچه در آسمان‌ها و زمین است همواره برای او
تسبیح می‌گویند، و او توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ
تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ
يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ
كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَدًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ
إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ
يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ

۱
۴۸۲

إِنْ يَثْقَفُوكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَيَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ
أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُم بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ

۲

لَنْ تَنْفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

۳

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ
قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَءُؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ
أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ
لَا اسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا
عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ

۴

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَاعْفِرْ لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ
أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۵

ای اهل ایمان! دشمنان من و دشمنان خودتان را دوستان
خود مگیرید، شما با آنان اظهار دوستی می‌کنید، در حالی که
آنان به طور یقین به آنچه از حق برای شما آمده کافرنند، و
پیامبر و شما را به خاطر ایمانتان به خدا که پروردگار
شماست [از وطن] بیرون می‌کنند، [پس آنان را دوستان
خود مگیرید] اگر برای جهاد در راه من و طلب خشنودیم
بیرون آمده اید [چرا] مخفیانه به آنان پیام می‌دهید که
دوستشان دارید؟ در حالی که من به آنچه پنهان می‌داشتید
و آنچه آشکار کردید داناتریم، و هر کس از شما با دشمنان
من رابطه دوستی برقرار کند، مسلماً از راه راست منحرف
شده است.

اگر بر شما چیره شوند، دشمنانتان خواهند بود، و
دست‌هایشان را [به اسارت، آزار و کشتن] و زبان‌هایشان
را به [بدگویی، تحقیر و ناسزا] بر ضد شما می‌کشایند، و
آرزو دارند که‌ای کاش شما هم کافر شوید.

روز قیامت [که کیفر دوستی با دشمنان داده شود] خویشان
و فرزندان‌تان سودی به حال شما ندارند، خدا میان شما و
آنان جدایی می‌اندازد، و خدا به آنچه انجام می‌دهید،
بیناست.

مسلماً برای شما در ابراهیم و کسانی که با اویند سرمشقی
نیکوست، آن گاه که به قوم خود گفتند: ما از شما و آنچه به
جای خدا می‌پرستید بیزاریم، ما به شما کافریم و میان ما و
شما دشمنی و کینه همیشگی پدیدار شده است، تا آن زمان
که به خدای یگانه ایمان آورید. [آری، ابراهیم و مؤمنان جز
اعلام بی‌زاری سخنی با بت پرستان نداشتند] مگر سخن
ابراهیم به پدرش که گفت: من برای تو [در صورتی که
دست از دشمنی و کینه با حق برداری] آمرزش خواهم
خواست و در برابر خدا به سود تو اختیار چیزی را ندارم.
پروردگارا! بر تو توکل کردیم، و به سوی تو بازگشتیم، و
بازگشت به سوی توست.

پروردگارا! ما را وسیله آزمایش [و هدف آزار، چیرگی و
سلطه] برای کافران قرار مده، و پروردگارا! ما را پیامرزه
همانا تو توانای شکست ناپذیر و حکیمی.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ

وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

عَسَى اللَّهُ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُمْ

مَوَدَّةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

لَّا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ

يُخْرِجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ

يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ

إِنَّمَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ

وَأَخْرَجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن

تَوَلَّوهُمْ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَاُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مُهَاجِرَاتٍ

فَأَمْتَحِنُوهُنَّ ۚ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ ۚ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ

مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا

هُم يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَءَاثُوهُمْ مَّآ أَنفَقُوا وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَن

تَنكِحُوهُنَّ إِذَا ءَاتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ

الْكُوفَرِ وَسْأَلُوا مَّا أَنفَقْتُمْ وَلَيْسَ لَكُمْ مَّا أَنفَقُوا ذَلِكُمْ

حُكْمُ اللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

وَإِن فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقِبْتُمْ

فَعَاتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَزْوَاجُهُمْ مِّثْلَ مَّا أَنفَقُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ

الَّذِي أَنْتُمْ بِهِءِ مُؤْمِنُونَ

بی‌تردید برای شما در [روش و شیوه] آنان سرمشقی
نیکوست، برای کسی که به خدا و روز قیامت امید دارد. و
هر کس [از اقتدای به آن روش و شیوه] روی برگرداند
[زیانی به خدا نمی‌رساند]؛ زیرا خدا همان بی‌نیاز و ستوده
است.

امید است خدا میان شما و کسانی از کافران که با آنان
دشمنی داشتید [به وسیله اسلام آوردنشان] دوستی قرار
دهد، و خدا تواناست، و خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

خدا شما را از نیکی کردن و عدالت نسبت به کسانی که
درکار دین با شما جنگیدند و شما را از دیارتان بیرون
نکردند باز نمی‌دارد؛ زیرا خدا عدالت پیشگان را دوست
دارد.

خدا فقط شما را از دوستی با کسانی نهی می‌کند که در کار
دین با شما جنگیدند، و از دیارتان بیرون راندند، و در
بیرون راندنتان به یکدیگر کمک کردند تا [به خاطر این
سختگیری] با آنان دوستی کنید. و تنها کسانی که با آنان
دوستی کنند، ستمکارانند.

ای مؤمنان! هنگامی که زنان باایمان [با جدا شدن از
همسرانشان] هجرت کنان [از دیار کفر] به سوی شما
می‌آیند، آنان را [از جهت ایمان] بیازمایید، البته خدا خود به
ایمان آنان داناتر است. پس اگر آنان را باایمان تشخیص
دادید، آنان را به سوی کافران [که همسرانشان هستند]
باز مگردانید، نه این زنان بر کافران حلال اند، و نه آن
کافران بر این زنان حلال اند، و مهریه‌ای که همسران کافر
به زنان مؤمن خود داده‌اند به آنان بپردازید، و بر شما
گناهی نیست در صورتی که مهریه شان را به آنان بدهید، با
آنان ازدواج کنید، و به عقد و پیوندهای زنان کافر [تان که
به کفار پیوسته اند] پای بند نباشید [که آن عقد و پیوند
باطل شده و وظیفه شما رها کردن آنان است] و آنچه را شما
[برای همسران مرتد و فراری خود که به کافران پناهنده
شده اند] هزینه کرده اید [از کافران] بخواهید، و آنان هم
باید آنچه را هزینه کرده‌اند از شما درخواست کنند؛ این
حکم خداست که میان شما حکم می‌کند، و خدا دانا و حکیم
است.

اگر برخی از همسران شما با پیوستن به کفار از دست شما
رفتند [و کافران مهریه مورد مطالبه شما را ندادند] و شما
غنیمتی یافتید، پس به کسانی که همسرانشان را [به خاطر
پیوستن به کفار] از دست داده‌اند، معادل مهریه‌ای که
داده‌اند از غنایم بپردازید، و از خدایی که به او ایمان
دارید پروا کنید.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَدَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعَهُنَّ وَأَسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَيسُّوْا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَيسُ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ

۶۱. صف الصَّف: صف مدنی ۱۴ آیه ۲ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ

كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ بُنِينَ مَرْصُوصٌ

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَقُومُ لِمَ تُؤْذُونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

ای پیامبر! هنگامی که زنان باایمان نزد تو آیند تا [بر پایه این شرایط] با تو بیعت کنند که چیزی را با خدا شریک نگیرند، و دزدی نکنند، و مرتکب زنا نشوند، و فرزندان خود را نکشند، و طفل حرام زاده خود را به دروغ و افترا به شوهرانشان نبندند، و در هیچ کار پسندیده‌ای از تو سرپیچی نکنند، با آنان بیعت کن و از خدا برای آنان آمرزش بخواه؛ زیرا خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

ای مؤمنان! با قومی که خدا بر آنان خشم گرفته، دوستی نکنید. آنان به یقین از آخرت مایوسند، همان گونه که کافران مدفون در قبرها [که به سرانجام شوم خود رسیده‌اند، از نجات خویش] مایوسند.

آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، خدا را [به پاک بودن از هر عیب و نقصی] می‌ستایند، و او توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

ای مؤمنان! چرا چیزی را می‌گویید که خود عمل نمی‌کنید؟

نزد خدا به شدت موجب خشم است که چیزی را بگویید که خود عمل نمی‌کنید.

خدا کسانی را دوست دارد که صف زده در راه او جهاد می‌کنند [و از ثابت قدمی] گویی بنایی پولادین و استوارند.

و [یاد کن] هنگامی را که موسی به قومش گفت: ای قوم من! چرا مرا می‌آزارید در حالی که می‌دانید من فرستاده خدا به سوی شما هستم؟ پس هنگامی که [از حق] منحرف شدند، خدا هم دل‌هایشان را [از پذیرفتن هدایت] منحرف کرد، و خدا مردم فاسق را هدایت نمی‌کند.

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَبْنِي إِسْرَءِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اُسْمُهُ اَحْمَدٌ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ

۷

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

۸

يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

۹

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ

۱۰
رج ۴۸۵

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا هَلْ أَذُلُّكُمْ عَلَى تَجَرَّةٍ تُنَجِّيْكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ

۱۱

تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

۱۲

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

۱۳

وَأُخْرَىٰ تُحِبُّونَهَا ۖ نَصْرٌ مِّنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ ۖ وَبَشِيرِ الْمُؤْمِنِينَ

۱۴

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِّلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَءَامَنْتَ طَائِفَةٌ مِّنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَكَفَرْتَ طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ

و [یاد کن] هنگامی را که عیسی پسر مریم گفت: ای بنی اسرائیل! به یقین من فرستاده خدا به سوی شمایم، تورات را که پیش از من بوده، تصدیق می‌کنم، و به پیامبری که بعد از من می‌آید و نامش «احمد» است، مژده می‌دهم. پس هنگامی که [احمد] دلایل روشن برای آنان آورد، گفتند: این جادویی است آشکار!!

و ستمکارتر از کسی که بر خدا دروغ می‌بندد، در حالی که به اسلام دعوت می‌شود کیست؟ و خدا مردم ستمکار را هدایت نمی‌کند.

می‌خواهند نور خدا را با دهان‌هایشان خاموش کنند در حالی که خدا کامل کننده نور خود است، گرچه کافران خوش نداشته باشند.

اوست که پیامبرش را با هدایت و دین حق فرستاد تا آن را بر همه ادیان پیروز کند، گرچه مشرکان خوش نداشته باشند.

ای اهل ایمان! آیا شما را به تجارتی راهنمایی کنم که شما را از عذابی دردناک نجات می‌دهد؟

به خدا و پیامبرش ایمان آورید، و با اموال و جان هایتان در راه خدا جهاد کنید؛ این [ایمان و جهاد] اگر [به منافع فراگیر و همیشگی آن] معرفت و آگاهی داشتید، برای شما [از هر چیزی] بهتر است؛

تا گناهتان را بیامزد، و شما را در بهشت‌هایی که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است و خانه‌های پاکیزه در بهشت‌های جاویدان، درآورد؛ این است کامیابی بزرگ.

و نعمت‌های دیگری که آن را دوست دارید [و به شما عطا می‌کند] یاری و پیروزی نزدیک از سوی خداست. و مؤمنان را مژده ده.

ای اهل ایمان! یاران خدا باشید، همان گونه که عیسی پسر مریم به حواریون گفت: یاران من در راه خدا چه کسانی اند؟ حواریون گفتند: ما یاران خداییم. پس طایفه‌ای از بنی اسرائیل ایمان آوردند و گروهی کافر شدند؛ در نتیجه کسانی را که ایمان آوردند، بر ضد دشمنانشان یاری دادیم تا پیروز شدند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ
الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

۲

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ
آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا
مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ

۳

وَعَاخِرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

۴

ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

۵

مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ
يَحْمِلُ أَسْفَارًا بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ
وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

۶

قُلْ يَٰأَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنْ زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَاءُ لِلَّهِ مِنْ
دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

۷

وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِالظَّالِمِينَ

۸

قُلْ إِنْ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ثُمَّ
تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَلِيمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ

آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، خدا را [به پاک
بودن از هر عیب و نقصی] می‌ستایند، خدایی که فرمانروای
هستی و بی نهایت پاکیزه و توانای شکست ناپذیر و حکیم
است.

اوست که در میان مردم بی سواد، پیامبری از خودشان
برانگیخت تا آیات او را بر آنان بخواند و آنان را [از
آلودگی‌های فکری و روحی] پاکشان کند و به آنان کتاب و
حکمت بیاموزد، و آنان به یقین پیش از این در گمراهی
آشکاری بودند.

و [نیز پیامبر را] بر مردمی دیگر [از عرب و غیر عرب] که
هنوز به آنان نبی‌نهیسته‌اند [برانگیخت]. و او توانای شکست
ناپذیر و حکیم است.

این [برانگیختن به پیامبری و مسؤولیت عظیم تعلیم و
تربیت،] فضل خداست که آن را به هر کس بخواهد عطا
می‌کند، و خدا صاحب فضل بزرگ است.

وصف کسانی که عمل کردن به تورات به آنان تکلیف شده
است، آن گاه به آن عمل نکردند، مانند درازگوشی است که
کتاب‌هایی را [که هیچ آگاهی به محتویات آنها ندارد] حمل
می‌کند. چه بد است سرگذشت مردمی که آیات خدا را
تکذیب کردند. و خدا مردم ستمکار را هدایت نمی‌کند.

بگو: ای یهودیان! اگر گمان می‌کنید که فقط شما دوستان
خدايید نه مردم دیگر، پس آرزوی مرگ کنید اگر
راستگوییید [چون دوستان خدا برای رسیدن به لقاء او
مشتاق مرگ هستند].

ولی آنان به سبب گناहانی که مرتکب شده‌اند هرگز آرزوی
مرگ نمی‌کنند، و خدا به ستمکاران داناست.

بگو: بی‌تردید مرگی را که از آن می‌گریزید با شما دیدار
خواهد کرد، سپس به سوی دانای نهان و آشکار بازگردانده
می‌شوید، پس شما را به اعمالی که همواره انجام می‌دادید،
آگاه خواهد کرد.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

وَإِذَا رَأَوْا تِجْرَةً أَوْ لَهْوًا أَنْفَضُوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهِوِ وَمِنَ التِّجْرَةِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ

۶۳. منافقون

الْمُنَافِقُونَ: منافقان

مدنی

۱۱ آیه

۲ صفحه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ

اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ

وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ^ط كَانَتْهُمْ خُشْبٌ مُمْسَكَةٌ^ط يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ^ج هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرُهُمْ قَتَلَهُمُ اللَّهُ^ط أَنَّى يُؤْفَكُونَ

ای مؤمنان! چون برای نماز روز جمعه ندا دهند، به سوی ذکر خدا بشتابید، و خرید و فروش را رها کنید. که این [اقامه نماز جمعه و ترک خرید و فروش] برای شما بهتر است اگر [به پاداشش] معرفت و آگاهی داشتید.

و چون نماز پایان گیرد، در زمین پراکنده شوید و از فضل و رزق خدا جویا شوید و خدا را بسیار یاد کنید تا رستگار شوید.

و [برخی از مردم] چون تجارت یا مایه سرگرمی ببینند [از صف یک پارچه نماز] به سوی آن پراکنده شوند و تو را در حالی که [بر خطبه نماز] ایستاده ای، رها کنند. بگو: پاداش و ثوابی که نزد خداست از سرگرمی و تجارت بهتر است، و خدا بهترین روزی دهندگان است.

چون منافقان نزد تو آیند، می‌گویند: گواهی می‌دهیم که تو بی‌تردید فرستاده خدایی. و خدا می‌داند که تو بی‌تردید فرستاده اویی، و خدا گواهی می‌دهد که یقیناً منافقان دروغ‌گویند.

سوگندهایشان را [برای شناخته نشدن نفاقشان] سپر گرفته در نتیجه [مردم را] از راه خدا بازداشته‌اند. چه بد است آنچه را اینان همواره انجام می‌دهند!

این [صفت زشت نفاق و بدی اعمال] به سبب آن است که آنان [نخست] ایمان آوردند، سپس کافر شدند در نتیجه بر دل‌هایشان مهر [تیره بختی] زده شد، به این علت [حقایق را] نمی‌فهمند.

چون آنان را ببینی جسم و ظاهرشان [از آراستگی و وقار] تو را به شگفت آورد، و اگر سخن گویند [به علت شیرینی و جذابیت کلام] به سخنانشان گوش فرا می‌دهی [اما از پوچی باطن، سبک مغزی و دورویی] گویی چوب‌های خشکی هستند که به دیواری تکیه دارند [و در حقیقت اجساد بی روح اند که در هیچ برنامه‌ای اطمینانی به آنان نیست، از شدت بزدلی] هر فریادی را به زبان خود می‌پندارند. اینان دشمن واقعی اند؛ از آنان بپرهیز؛ خدا آنان را بکشد؛ چگونه [با دیدن این همه دلایل روشن، از حق به باطل] منحرف می‌شوند.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّأْ رُءُوسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ

۶

سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

۷

هُمْ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَى مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّى يَنْفَضُوا^ط وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ

۸

يَقُولُونَ لَيْنِ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ^ج وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ

۹

۴۸۹ج

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

۱۰

وَأَنْفِقُوا مِنْ مَّا رَزَقْنَاكُمْ مِّن قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِّنَ الصَّالِحِينَ

۱۱

وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

و چون به آنان گویند: بیاوید تا پیامبر خدا برای شما آمرزش بخواهد [از روی کبر و غرور] سرهای خود را بر می‌گردانند، و آنان را می‌بینی که متکبرانه [از حق،] روی می‌گردانند.

برای آنان یکسان است چه برای آنان آمرزش بخواهی چه نخواهی، خدا هرگز آنان را نمی‌آمرزد. مسلماً خدا مردم فاسق را هدایت نمی‌کند.

فقط آنانند که می‌گویند: به کسانی که نزد پیامبر خدایند، انفاق مکنید تا [از پیرامون او] پراکنده شوند. در حالی که خزانه‌های آسمان‌ها و زمین در سیطره خداست، ولی منافقان نمی‌فهمند.

می‌گویند: اگر به مدینه بازگردیم، مسلماً آنکه عزیزتر است [یعنی عبدالله بن ابی سلول، رئیس منافقان] آن را که خوارتر است [یعنی پیامبر که هنوز به پندار آنان تمکن لازم را به دست نیاورده] از آنجا بیرون می‌کند. در حالی که عزت و اقتدار برای خدا و پیامبر او و مؤمنان است، ولی منافقان [به این حقیقت] معرفت و آگاهی ندارند.

ای مؤمنان! مبدا اموال و فرزندان شما را از یاد خدا غافل نکنند، و آنان که [به خاطر مال و فرزند از یاد خدا] غافل می‌شوند، زیانکارند.

و از آنچه روزی شما کرده‌ایم انفاق کنید، پیش از آنکه یکی از شما را مرگ در رسد و بگوید: چرا مرا تا مدتی نزدیک مهلت ندادی تا صدقه دهم و از شایستگان باشم؟!

و هرگز خدا کسی را چون اجلش فرا رسد، مهلت نمی‌دهد؛ و خدا به اعمالی که انجام می‌دهید، آگاه است.

۱
۴۹۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

۲

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌ وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

۳

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ
صُورَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ

۴

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا
تُعْلِنُونَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

۵

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ فَذَاقُوا وَبَالَ
أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

۶

ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ
يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا وَاسْتَغْنَى اللَّهُ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ

۷

زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ
لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ

۸

فَأَمِينُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْثُورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

۹

يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ وَمَنْ يُؤْمِنْ
بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ
الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، خدا را [به پاک
بودن از هر عیب و نقصی] می‌ستایند. فرمانروایی ویژه
اوست، همه ستایش‌ها مخصوص اوست، و او بر هر کاری
تواناست.

اوست که شما را آفرید؛ گروهی از شما کافرند، و برخی
مؤمن، و خدا به آنچه انجام می‌دهید، بیناست.

آسمان‌ها و زمین را به حق آفرید، و شما را صورت‌گری کرد
و صورت‌هایتان را نیکو آراست، و بازگشت به سوی اوست.

آنچه را که در آسمان‌ها و زمین است می‌داند، و [نیز] آنچه
را پنهان می‌کنید و آنچه را آشکار می‌نمایید، می‌داند و خدا
به نیات و اسرار سینه‌ها داناست.

آیا خبر کسانی که پیش از این کافر شدند، پس عقوبت
کفرشان را چشیدند و برای آنان عذابی دردناک است، به
شما نرسیده است؟

آن [عقوبت و عذاب دردناک] به سبب آن است که
پیامبران‌شان همواره دلایل روشن برای آنان آوردند، ولی
گفتند: آیا بشر [ی مانند خودمان] ما را راهنمایی می‌کنند؟!
پس کافر شدند و [از حق] روی گرداندند و خدا [از ایمان و
طاعتشان] اظهار بی‌نیازی کرد، و خدا بی‌نیاز و ستوده است.

کافران پنداشتند [که پس از مرگ] هرگز برانگیخته
نخواهند شد. بگو: آری سوگند به پروردگارم مسلماً
برانگیخته خواهید شد، سپس شما را به آنچه انجام داده
اید، خبر خواهند داد، و این بر خدا آسان است.

پس به خدا و پیامبرش و نوری که نازل کردیم، ایمان آورید
و خدا به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است.

[بی‌تردید برانگیخته می‌شوید در] روزی که شما را در روز
اجتماع [که روز قیامت است] جمع می‌کند، آن روز، روز غبن
و خسارت است؛ و هرکس به خدا ایمان بیاورد و کار
شایسته انجام دهد، خدا گناهانش را از او محو می‌کند، و او
را به بهشت‌هایی که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است،
درمی‌آورد، در آنها جاودانه و همیشگی اند. این است
کامیابی بزرگ.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ
خَالِدِينَ فِيهَا ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

مَا أَصَابَ مِنْ مُّصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ
قَلْبَهُ ۗ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ ۚ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ
رَسُولِنَا الْمَبَالِغُ الْمُبِينُ

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا
لَكُمْ فَأَحْذَرُوهُمْ ۚ وَإِنْ تَعَفَّوْا وَتَصَفَّحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ

إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۚ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَأَسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا
لِّأَنْفُسِكُمْ ۚ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ ۚ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ

إِنْ تُقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضْعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۚ
وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ

عَلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

و آنان که کافر شدند و آیات ما را انکار کردند، اهل آتش
اند و در آن جاودانه‌اند، و بد بازگشت گاهی است!

هیچ مصیبتی جز به فرمان خدا نرسد. و هر کس به خدا
ایمان بیاورد، خدا قلبش را [به حقایق] راهنمایی می‌کند؛ و
خدا به همه چیز داناست.

و از خدا اطاعت کنید و از پیامبر فرمان برید، و اگر روی
برگردانید [بدانید که] بر عهده پیامبر فقط رساندن آشکار
[پیام وحی] است.

خداست که هیچ معبودی جز او نیست، پس مؤمنان فقط باید
بر او توکل کنند.

ای اهل ایمان! به راستی برخی از همسران و فرزندانتان
[به علت بازداشتن شما از اجرای فرمان‌های خدا و پیامبر]
دشمن شمايند؛ بنابراین از [عمل به خواسته‌های بی جای]
آنان [که مخالف احکام خداست] بپرهیزید، و اگر [از آزار و
رنجی که به شما می‌دهند] چشم پوشی کنید و سرزنش
کردن آنان را ترک نمایید و از آنان بگذرید [خدا هم شما را
مورد الطاف بی کرانش قرار می‌دهد]؛ زیرا خدا بسیار
آمرزنده و مهربان است.

اموال و فرزندانتان فقط وسیله آرمایش اند، و خداست که
پاداشی بزرگ نزد اوست.

بنابراین به اندازه استطاعتی که دارید از خدا پروا کنید و
[دعوت حق را] بشنوید و اطاعت نمایید و انفاق کنید که
برای شما بهتر است؛ و کسانی که خود را از بخل و حرص
بازدارند آنان رستگارند.

اگر به خدا وام نیکو دهید، آن را برای شما دو چندان
می‌کند و شما را می‌آمرزد و خدا عطا کننده پاداش فراوان
در برابر عمل اندک می‌باشد و بردبار است.

دانای نهان و آشکار و توانای شکست ناپذیر و حکیم است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا

۱
حزب
۲۲۳
۴۹۲

فَإِذَا بَلَغَنَّ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَى عَدْلٍ مِّنكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَلِكَكُمْ يُوعِظُ بِهِ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا

۲

وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَلِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا

۳

وَاللَّيِّ يَسِّنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِّسَائِكُمْ إِنْ أَرَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ وَاللَّيِّ لَمْ يَحْضَنْ وَأُولَتْ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا

۴

ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا

۵

ای پیامبر! زمانی که خواستید زنان را طلاق دهید، آنان را در زمان عده [آن زمانی که از عادت پاک شده و با همسر آمیزش نکرده باشند] طلاق دهید و حساب عده را نگه دارید، و از خدا پروردگارتان پروا کنید، و آنان را [در مدتی که عده خود را می‌گذرانند] از خانه‌هایشان بیرون نکنید، و آنان هم [در مدت عده] بیرون نروند مگر اینکه مرتکب عمل زشت آشکاری شوند [که در آن صورت بیرون کردنشان از خانه بی مانع است]. این حدود خداست؛ و هر که از حدود تجاوز کند، یقیناً به خودش ستم ورزیده است. تو نمی‌دانی شاید خدا پس از این [در عده طلاق] کاری پدید آورد [تا وسیله صلح و سازشی میان آنان شود].

و چون به پایان زمان [عده] نزدیک شدند، آنان را [با رجوع به زوجیت] به صورتی شایسته [که رعایت همه حقوق همسر داری است] نگه دارید یا از آنان به طرزی شایسته [که پرداخت همه حقوق شرعیه اوست] جدا شوید، و [هنگام جدایی] دو عادل از خودتان را گواه [طلاق] گیرید. [و شما ای گواهان!] گواهی را برای خدا اقامه کنید. به وسیله این [حقایق] به کسی که همواره به خدا و روز قیامت ایمان دارد، اندرز داده می‌شود و هر که از خدا پروا کند، خدا برای او راه بیرون شدن [از مشکلات و تنگناها] قرار می‌دهد.

و او را از جایی که گمان نمی‌برد روزی می‌دهد، و کسی که بر خدا توکل کند، خدا برایش کافی است، [و] خدا فرمان و خواسته‌اش را [به هر کس که بخواهد] می‌رساند؛ یقیناً برای هر چیزی اندازه‌ای قرار داده است.

و از زنان شما آنانی که از عادت ماهیانه ناامیدند، اگر شک دارید [که به سبب رسیدن به سن یائسگی یا عاملی دیگر است] عده آنان [پس از طلاق] سه ماه است. و [هم چنین عده] زنانی که [با وجود سن معمولی] عادت نشده‌اند [سه ماه است] و [پایان] عده زنان باردار، روزی است که وضع حمل می‌کنند. و هر که از خدا پروا کند برای او در کارش آسانی قرار می‌دهد.

این حقایق بیان شده احکام خداست که آنها را به سوی شما نازل کرده است؛ و هر کس از خدا پروا کند، گناهانش را از او معفو می‌کند و پاداش او را بزرگ می‌دارد.

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَارُّوهُنَّ لِضَيِّقُوا عَلَيْهِنَّ وَإِنْ كُنَّ أُولَٰئِكَ حَمَلَ فَاَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّىٰ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَكَاتُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ وَأَتَمِرُوا بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوفٍ ۖ وَإِنْ تَعَاَسَرْتُم فَسَرِّضُوهُ لَهَا أُخْرَىٰ

لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِ ۖ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا ءَاتَاهُ اللَّهُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا ءَاتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا

وَكَايْنٍ مِّن قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ ۖ فَحَاسَبْنَاهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبْنَاهَا عَذَابًا نُّكَرًا

فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فَاتَّقُوا اللَّهَ يَٰأُولِيَ الْأَلْبَابِ الَّذِينَ ءَامَنُوا قَدْ أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا

رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْكُمْ ءَايَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا

زنان طلاق داده را [تا پایان عده] به اندازه توانگری خود آنجا سکونت دهید که خود سکونت دارید و به آنان [در نفقه و مسکن] آسیب و زیان نرسانید تا زندگی را بر آنان سخت و دشوار کنید [و آنان مجبور به ترک خانه شوند]، و اگر باردار باشند، هزینه آنان را تا زمانی که وضع حمل کنند، بپردازید و اگر [پس از جدایی] کودک شما را شیر دادند، اجرتشان را بدهید، و در میان خود [درباره فرزندان] به نیکی و شایستگی مشورت کنید [تا به توافقی عادلانه برسید و در نتیجه به حق زن و شوهر و فرزند زبانی نرسد] و اگر [کارتان در این زمینه] با یکدیگر به سختی کشید [و نهایتاً به توافق نرسیدید]، زنی دیگر کودک را [با هزینه پدر] شیر دهد.

بر توانگر است که از توانگری اش [همسر بچه دارش را در ایام عده] هزینه دهد، و هر که رزق و روزی اش تنگ باشد از همان که خدا به او عطا کرده هزینه دهد. خدا هیچ کس را جز به اندازه رزقی که به او عطا کرده است، تکلیف نمی‌کند. خدا به زودی پس از سختی و تنگنا، فراخی و گشایش قرار می‌دهد.

چه بسیار آبادی‌ها که [اهلش] از فرمان پروردگارشان و فرستادگانش روی برگرداندند، پس ما آنان را به حساب سختی محاسبه کردیم و به عذاب بسیار شدیدی عذاب نمودیم؛

و آنان کیفر سنگین کفر و کبرشان را چشیدند و سرانجام کارشان خسارت بود.

خدا برای آنان [در آخرت] عذابی سخت آماده کرده است، پس ای خردمندان مؤمن! از خدا پروا کنید. به راستی خدا به سوی شما وسیله تذکر نازل کرده است.

[و آن] پیامبری [است] که آیات روشن خدا را بر شما می‌خواند، تا کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند از تاریکی‌ها به سوی نور بیرون آورد. و هر کس به خدا ایمان بیاورد و کار شایسته انجام دهد، او را در بهشت‌هایی که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است، درآورد، در حالی که در آنها جاودانه‌اند. همانا رزق و روزی را برای او نیکو قرار داده است.

خداست که هفت آسمان و نیز مثل آنها هفت زمین را آفرید. همواره فرمان او در میان آنها نازل می‌شود تا بدانید که خدا بر هر کاری تواناست و اینکه یقیناً علم خدا به همه چیز احاطه دارد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ
أَزْوَاجِكَ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ
الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

وَإِذْ أَسْرَ النَّبِيُّ إِلَى بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِ
وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضُهُ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ
فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِ قَالَتْ مَنْ أَنْبَأَكَ هَذَا قَالَ نَبَّأَنِيَ الْعَلِيمُ
الْخَبِيرُ

إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ
فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَلِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةُ
بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ

عَسَى رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَكُنَّ أَنْ يُبَدِّلَهُ أَزْوَاجًا خَيْرًا مِّنْكِ
مُسْلِمَاتٍ مُّؤْمِنَاتٍ قَلِيلَاتٍ تَزِينُ عِبَادَاتٍ سَلِيحَاتٍ
تَيَبَّتْ وَأَبْكَارًا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا
النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ
اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوا الْيَوْمَ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

ای پیامبر! چرا آنچه را که خدا بر تو حلال کرده برای به دست آوردن خشنودی همسرانت بر خود حرام می‌کنی؟ و خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

به یقین خدا راه گشودن [و شکستن] سوگندهایتان را [در مواردی] برای شما مقرر کرده است، [و آن اینکه سوگندها را با کفاره دادن بشکنید تا از محدودیت و تنگنا درآیید] و خدا سرپرست و یار شماست، و او دانا و حکیم است.

و هنگامی که پیامبر، رازی را به یکی از همسرانش گفت و او آن راز را [نزد زن دیگر] فاش کرد، و خدا پیامبر را از افشای آن آگاه نمود، پیامبر بخشی از آن [راز افشا شده] را به آن زن گوشزد کرد و از گفتن بخشی دیگر [برای آنکه فاش کننده بیشتر شرمنده نشود] خودداری نمود. آن زن گفت: چه کسی فاش کردن راز را [به وسیله من] به تو خبر داده است؟ پیامبر گفت: دانای آگاه، به من خبر داد.

اگر شما دو زن از کار خود به پیشگاه خدا توبه کنید [خدا توبه شما را می‌پذیرد]، چون دل شما دو نفر از حق و درستی منحرف شده است، و اگر بر ضد پیامبر به یکدیگر کمک دهید [راه به جایی نخواهید برد]؛ زیرا خدا و جبرئیل و صالح مؤمنان [که علی بن ابی طالب است] یار اویند، و فرشتگان نیز بعد از آنان پشتیبان او خواهند بود.

اگر پیامبر، شما را طلاق دهد امید است که پروردگارش همسرانی بهتر از شما که مسلمان، مؤمن، فرمانبر، توبه کار، خداپرست، روزه دار، غیر باکره و باکره باشند، به او عوض دهد.

ای مؤمنان! خود و خانواده خود را از آتشی که هیزم آن انسان‌ها و سنگ‌ها است، حفظ کنید. بر آن فرشتگانی خشن و سخت گیر گمارده شده‌اند که از آنچه خدا به آنان دستور داده، سرپیچی نمی‌کنند، و آنچه را به آن مأمورند، همواره انجام می‌دهند.

[آن روز گویند:] ای کافران! امروز عذرخواهی نکنید، فقط آنچه را همواره انجام می‌دادید، جزا داده می‌شوید.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُم جَنَّاتٍ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتِمِّمْ لَنَا نُورَنَا وَاعْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَا لَهُمْ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتِ نُوحٍ وَامْرَأَتِ لُوطٍ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّٰخِلِينَ

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا امْرَأَتِ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنَ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُّوحِنَا وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ عَلَيْهَا مِنَ الْقَنَاتَيْنِ

۹

۱۰

۱۱

۱۲

ای مؤمنان! به پیشگاه خدا توبه کنید، توبه‌ای خالص [که شما را از بازگشت به گناه بازدارد]؛ امید است پروردگارتان گناهاتان را از شما محو کند و شما را به بهشت‌هایی که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است، درآورد، در آن روزی که خدا پیامبر و کسانی که با او ایمان آورده‌اند، خوار نمی‌کند، نورشان پیشاپیش آنان و از سوی راستشان شتابان حرکت می‌کند، می‌گویند: پروردگار! نور ما را برای ما کامل کن و ما را پیامرزی که تو بر هر کاری توانایی.

ای پیامبر! با کافران و منافقان جنگ کن و بر آنان سخت بگیر و جایگاهشان دوزخ است و بد بازگشت گاهی است.

خدا برای کافران، زن نوح و زن لوط را مثل زده که تحت سرپرستی و زوجیت دو بنده شایسته از بندگان ما بودند، ولی [در امر دین و دین داری] به آن دو [بنده شایسته ما] خیانت ورزیدند، و آن دو [پیامبر] چیزی از عذاب خدا را از آن دو زن دفع نکردند و [هنگام مرگ] به آن دو گفته شد: با وارد شوندگان وارد آتش شوید.

و خدا برای مؤمنان همسر فرعون را مثل زده است هنگامی که گفت: پروردگار! برای من نزد خودت خانه‌ای در بهشت بنا کن و مرا از فرعون و کردارش رهایی بخش و مرا از مردم ستمکار نجات ده.

و [نیز] مریم دختر عمران [را مثل زده است] که دامان خود را پاک نگه داشت و در نتیجه از روح خود در او دمیدیم و کلمات پروردگارش و کتاب‌های او را تصدیق کرد و از اطاعت کنندگان [فرمان‌های خدا] بود.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَرَّكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا

وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَّا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ

مِن تَفَوُّتٍ فَأَرْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ

ثُمَّ أَرْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ

حَسِيرٌ

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ وَجَعَلْنَهَا رُجُومًا

لِلشَّيَاطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورُ

تَكَادُ تَمَيِّزُ مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ

خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ

قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن

شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ

وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ

فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ

إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ

همیشه سودمند و با برکت است آنکه فرمانروایی [همه هستی] به دست اوست و او بر هر کاری تواناست.

آنکه مرگ و زندگی را آفرید تا شما را بیازماید که کدامتان نیکوکارترید، و او توانای شکست ناپذیر و بسیار آمرزنده است.

آنکه هفت آسمان را بر فراز یکدیگر آفرید. در آفرینش [خدای] رحمان، خلل و نابسامانی و ناهمگونی نمی‌بینی، پس بار دیگر بنگر آیا هیچ خلل و نابسامانی و ناهمگونی می‌بینی؟

سپس بار دیگر بنگر تا دیده ات در حالی که خسته و کم سو شده [و از یافتن خلل، نابسامانی و ناهمگونی فرو مانده] و درمانده گشته است، به سویت باز گردد.

همانا ما آسمان دنیا را با چراغ‌هایی آراستیم و آنها را تیرهایی برای راندن شیطان‌ها قرار دادیم، و برای آنان [در آخرت] آتشی افروخته، آماده کرده ایم؛

و برای کسانی که به پروردگارشان کافر شدند، عذاب دوزخ است و بد بازگشت گاهی است.

هنگامی که در آن افکنده شوند از آن در حالی که در جوش و فوران است، صدایی هولناک و دلخراش می‌شنوند.

نزدیک است که از شدت خشم متلاشی و پاره پاره شود. هرگاه گروهی در آن افکنده شوند، نگهبانانش از آنان می‌پرسند: آیا شما را بیم دهنده‌ای نیامد؟

می‌گویند: چرا، بیم دهنده آمد، ولی او را انکار کردیم و گفتیم: خدا هیچ چیز نازل نکرده است؛ شما بیم دهندگان جز در گمراهی بزرگی نیستید؛

و می‌گویند: اگر ما [دعوت سعادت بخش آنان را] شنیده بودیم، یا [در حقایقی که برای ما آوردند] تعقل کرده بودیم، در میان [آتش] اهل آتش سوزان نبودیم.

پس به گناه خود اعتراف می‌کنند. و مرگ و دوری از رحمت بر اهل آتش سوزان باد.

بی‌تردید کسانی که در نهان از پروردگارشان می‌ترسند، برای آنان آمرزش و پاداشی بزرگ است.

وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ ۖ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذُلُولًا فَأَمْشُوا فِي مَنَاكِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ ۚ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ

ءَأَمِنْتُمْ مَّن فِي السَّمَاءِ أَن يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ

أَمْ أَمِنْتُمْ مَّن فِي السَّمَاءِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ

وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيفَ كَانَ نَكِيرِ

أَوْ لَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَقَتْ وَيَقْبِضْنَ ۚ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ ۚ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ

أَمَّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَّكُمْ يَنْصُرُكُم مِّن دُونِ الرَّحْمَنِ إِنِ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ

أَمَّنْ هَذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِن أَمْسَكَ رِزْقَهُ ۚ بَلْ لَّجُّوا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ

أَفَمَن يَمْشِي مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِ ۖ أَهْدَىٰ أَمَّن يَمْشِي سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ ۖ وَالْأَفْئِدَةَ ۚ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ

قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ

قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

و گفتارتان را پنهان کنید یا آن را آشکار سازید، مسلماً او به نیات و اسرار سینه‌ها داناست.

آیا کسی که [همه موجودات را] آفریده است، نمی‌داند؟ و حال آنکه او لطیف و آگاه است.

اوست که زمین را برای شما رام قرار داد، بنابراین بر اطراف و جوانب آن راه روید و از روزی خدا بخورید، و برانگیختن مردگان و رستاخیز به سوی اوست.

آیا از کسی که [حاکمیت و فرمانروایی اش] در آسمان قطعی است [چه رسد در زمین] خود را در امان دیده اید، از اینکه [با شکافتن زمین] شما را در آن فرو برد در حالی که زلزله و جنبش موج آسایش را ادامه دهد؟

آیا از کسی که حاکمیت و فرمانروایی اش در آسمان قطعی است [چه رسد در زمین] خود را در امان دیده اید از اینکه توفانی سخت [که با خود ریگ و سنگ می‌آورد] بر شما فرستد؟ پس به زودی خواهید دانست که بیم دادن من چگونه است!

و مسلماً کسانی که پیش از آنان بودند [آیات خدا و پیامبران را انکار کردند]، پس [بنگر] عذاب من چگونه بود!

آیا ندانسته‌اند که پرندگان بالای سرشان را در حالی که بال می‌کشایند و می‌بندند، فقط [خدای] رحمان در فضا نگه می‌دارد؟ یقیناً او بر همه چیز بیناست.

آیا آن کیست [از] سپاهتان که شما را به هنگام نزول عذاب در برابر خدای رحمان یاری دهد؟ کافران جز دچار فریب [شیطان] نیستند.

یا کیست آنکه به شما روزی دهد، اگر خدا روزی اش را از شما باز دارد؟ [نه اینکه حقیقت را نمی‌دانند] بلکه در سرکشی و نفرت [از حق سرسختی و] پافشاری می‌کنند.

آیا کسی که نگوینسار و به صورت افتاده حرکت می‌کند، هدایت یافته تر است یا آنکه راست قامت بر راه راست می‌رود؟

بگو: اوست که شما را آفرید و برای شما گوش و دیده و دل قرار داد، ولی اندکی سپاس می‌گزارید.

بگو: اوست که شما را در زمین آفرید و به سوی او محشور می‌شوید.

و می‌گویند: اگر راستگویید این وعده وقوع [رستاخیز] کی خواهد بود؟

بگو: دانش و آگاهی [این حقیقت] فقط نزد خداست و من تنها بیم دهنده‌ای آشکارم.

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهٖء تَدْعُونَ

۲۸

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنِ أَهْلَكَنِیَ اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ

۲۹

قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ عَآمِنَا بِهِء وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

۳۰

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنِ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَآءٍ مَّعِينٍ

۶۸. قلم	القَلَمُ: قلم	مکی	۵۲ آیه	۳ صفحه
---------	---------------	-----	--------	--------

۱
حزب
۲۲۶
۴۹۸ر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ

۲

مَا أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ

۳

وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ

۴

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ

۵

فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ

۶

بِأَيِّكُمْ الْمَفْتُونُ

۷

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ۖ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

۸

فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ

۹

وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ

۱۰

وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ

۱۱

هَمَّا زِ مَّشَآءٍ بِنَمِيمٍ

۱۲

مَتَاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ

۱۳

عُتِلَ بَعْدَ ذَلِكَ زَنِيمٍ

۱۴

أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ

۱۵

إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ءَايَتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ

پس زمانی که آن [وعدۀ داده شدۀ] را از نزدیک ببینند، چهره کافران درهم و زشت گردد [و به آنان گویند:] این است همان چیزی که آن را [از روی مسخره] می‌خواستید.

بگو: به من خبر دهید اگر خدا من را و هر که را با من است هلاک کند، یا مورد رحمت قرار دهد، پس چه کسی کافران را از عذاب دردناک پناه خواهد داد؟

بگو: اوست رحمان، به او ایمان آوردیم، و بر او توکل کردیم، پس به زودی خواهید دانست چه کسی در گمراهی آشکار است.

بگو: به من خبر دهید اگر آب مورد بهره برداری شما [چون آب رودها، چشمه ها، سدها و چاه‌ها] در زمین فرو رود [تا آنجا که از دسترس شما خارج گردد] پس کیست که برایتان آب روان و گوارا بیاورد؟!

ن، سوگند به قلم و آنچه می نویسند،

که به سبب نعمت و رحمت پروردگارت [که نبوّت، دانش و بصیرت است] تو مجنون نیستی؛

و بی‌تردید برای تو پاداشی دایم و همیشگی است؛

و یقیناً تو بر بلندای سجایای اخلاقی عظیمی قرار داری.

پس به زودی می‌بینی و [منکران هم] می‌بینند،

که کدام یک از شما دچار جنون اند؛

بی‌تردید پروردگارت بهتر می‌داند چه کسی از راه او گمراه شده، و او به راه یافتگان داناتر است. ....

از تکذیب کنندگان [قرآن و نبوّت] فرمان مبر.

دوست دارند نرمی‌کنی تا نرمی‌کنند،

و از هر سوگند خورده زیون و فرومایه فرمان مبر،

آنکه بسیار عیب جوست، و برای سخن چینی در رفت و آمد است،

به شدت بازدارنده [مردم] از کار خیر و متجاوز و گنهکار است.

گذشته از این‌ها کینه توز و بی اصل و نسب است،

[سرکشی و یاغی گری اش] برای آن [است] که دارای ثروت و فرزندان فراوان است.

هنگامی که آیات ما را بر او می‌خوانند، گوید: افسانه‌های پیشینیان است!

سَنَسِمُهُ عَلَى الْخُرُطُومِ

إِنَّا بَلَوْنَهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ

وَلَا يَسْتَنْثُونَ

فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ

فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ

فَتَنَادَوْا مُصْبِحِينَ

أَنِ اغْدُوا عَلَىٰ حَرْثِكُمْ إِن كُنْتُمْ صَٰرِمِينَ

فَانْطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَفَتُونَ

أَن لَّا يَدْخُلَتْهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُم مِّسْكِينٌ

وَعَدُوا عَلَىٰ حَرٍِّ قَدِيرِينَ

فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُّونَ

بَلْ لَّحْنُ مَحْرُومُونَ

قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ

قَالُوا سُبْحَنَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَوْمُونَ

قَالُوا يَوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِعِينَ

عَسَىٰ رَبَّنَا أَن يُبَدِّلَنَا خَيْرًا مِّنْهَا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا رَاغِبُونَ

كَذَٰلِكَ الْعَذَابُ ۚ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّتِ النَّعِيمِ

أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ

أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ

إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ

أَمْ لَكُمْ أَيْمَنٌ عَلَيْنَا بَلِغَةٌ إِلَى يَوْمِ الْفَيْمَةِ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ

سَلَامٌ أَيْهِمْ بِذَٰلِكَ رَعِيمٌ

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ إِن كَانُوا صَادِقِينَ

يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ

به زودی بر بینی [پر باد و خرطوم مانند] ش داغ رسوایی و خواری می نهیم.

بی‌تردید ما آنان را [که در مکه بودند] آزمودیم همان گونه که صاحبان آن باغ را [در منطقه یمن] آزمودیم، هنگامی که سوگند خوردند که صبحگاهان حتماً میوه‌های باغ را بچینند،

و چیزی از آن را [برای تهیدستان و نیازمندان] استثنا نکردند.

پس در حالی که صاحبان باغ در خواب بودند، بلایی فراگیر از سوی پروردگارت آن باغ را فرا گرفت.

پس [آن باغ] به صورت شبی تاریک درآمد [و جز خاکستر چیزی در آن دیده نمی‌شد!]

وهنگام صبح یکدیگر را آوازدادند،

که اگر قصد چیدن میوه دارید بامدادان به سوی کشتزار و باغتان حرکت کنید؛

پس به راه افتادند در حالی که آهسته به هم می‌گفتند:

امروز نباید نیازمندی در این باغ بر شما وارد شود

و بامدادان به قصد اینکه تهیدستان را محروم گذارند به سوی باغ روان شدند.

پس چون [به باغ رسیدند و آن را نابود] دیدند، گفتند: یقیناً ما گمراه بوده‌ایم [که چنان تصمیم خلاف حقی درباره مستمندان و تهیدستان گرفتیم].

بلکه ما [از لطف خدا هم] محرومیم.

عاقل ترینشان گفت: آیا به شما نگفتم که چرا خدا را [به پاک بودن از هر عیب و نقصی] یاد نمی‌کنید [و چرا او را از انتقام گرفتن درمانده می‌دانید؟!]

گفتند: پروردگارا! تو را به پاکی می‌ستاییم، مسلماً ما ستمکار بوده‌ایم.

پس به یکدیگر رو کرده به سرزنش و ملامت هم پرداختند.

گفتند: وای بر ما که طغیان گر بوده‌ایم.

چنین است عذاب [دنیا] و عذاب آخرت اگر معرفت و آگاهی داشتند، بزرگ تر است.

بی‌تردید برای پرهیزکاران نزد پروردگارشان بهشت‌های پر نعمت است.

آیا ما تسلیم شدگان [به فرمان‌ها و احکام خود] را چون مجرمان قرار می‌دهیم؟

شما را چه شده؟ چگونه داوری می‌کنید؟!

آیا شما را کتابی [آسمانی از نزد خدا] ست که در آن می‌خوانید

که در آن جهان هر چه را شما بخواهید و انتخاب کنید برای شما خواهد بود؟!

یا شما را بر ما تا روز قیامت پیمان و سوگند استواری است که هر چه را به سود خود حکم کنید ویژه شماست؟!

از آنان بپرس کدامشان ضامن آن ادعاست [که مسلمان و مجرم یکسانند؟!!]

یا شریکانی [در ربوبیت خدا] دارند [که از آنان نزد خدا شفاعت کنند که در اجر و ثواب با مسلمانان یکسان شوند؟] پس اگر راستگویند، شریکانشان را [به میدان] آورند.

[یاد کن] روزی را که کار بر آنان به شدت سخت و دشوار شود، [و آن روز که جای هیچ تکلیف و عبادتی نیست به عنوان سرزنش و ملامت] به سجده کردن دعوت شوند، ولی در خود قدرت و استطاعت [سجده کردن] نیابند!

خَشِيعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرَهْقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَلِيمُونَ

فَذَرْنِي وَمَنْ يُكْذِبْ بِهَذَا الْحَدِيثِ^ط سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ

وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِّنْ مَّعْرَمٍ مُّثْقَلُونَ

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ

فَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَىٰ وَهُوَ مَكْظُومٌ

لَوْلَا أَن تَدَارَكَهُ نِعْمَةٌ مِّن رَّبِّهِ لَنُبِذَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ

فَاجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِّنَ الصَّالِحِينَ

وَإِن يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَرِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ

وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ

دیدگانشان از شرم و حیا، فرو افتاده، خواری و ذلت آنان را فرا گیرد و اینان [در دنیا] به سجده [بر خدا] دعوت می‌شدند در حالی که تندرست بودند [ولی از فرمان خدا متکبرانه روی می‌گرداندند].

پس مرا با کسانی که این قرآن را انکار می‌کنند واگذار، به زودی ما آنان را به تدریج از آن جا که نمی‌دانند [به سوی عذاب] می‌کشانیم؛

و [البته] آنان را مهلت می‌دهیم [تا گناهشان را در حال بی خبری به نهایت برسانند]، بی‌تردید نقشه و تدبیر من استوار است.

[اینکه دعوتت را نمی‌پذیرند] مگر از آنان در برابر ابلاغ رسالت پاداشی می‌طلبی که از خسارت و زیانش سنگین بارند؟

یا غیب نزد آنان است و آنان از روی آن [می‌نویسند] و خود با تکیه بر آن به ادعاهای خود یقین می‌کنند و به دیگران هم خبر می‌دهند؟

پس در برابر حکم و قضای پروردگارت [که هلاک کردن تدریجی این طاغیان است] شکبیا باش و مانند صاحب ماهی [یونس] مباش [که شتاب در آمدن عذاب را برای قومش خواست و به این علت در شکم ماهی محبوس شد] و در آن حال با دلی مالامال از اندوه، خدا را ندا داد.

اگر رحمت و لطفی از سوی پروردگارش او را در نیافته بود، یقیناً نکوهش شده به صحرایی بی آب و گیاه افکنده می‌شد.

پس پروردگارش او را برگزید و از شایستگان قرار داد

و کافران چون قرآن را شنیدند، نزدیک بود تو را با چشمانشان بلغزانند [و از پای درآورند] و می‌گویند: بی‌تردید او دیوانه است!

در حالی که قرآن جز مایه تذکر و پند برای جهانیان نیست.

۶۹. حاقه	الحَاقَّةُ: حتمی	مکی	۵۲ آیه	۳ صفحه
----------	------------------	-----	--------	--------

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَاقَّةُ

مَا الْحَاقَّةُ

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ

كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَعَادٌ بِالْقَارِعَةِ

فَأَمَّا ثَمُودُ فَاهْلِكُوا بِالطَّاعِيَةِ

وَأَمَّا عَادٌ فَاهْلِكُوا بِرِيحِ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ

سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَنِيَةً أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَى كَأَنَّهُمْ أُعْجَازُ نَحْلِ خَاوِيَةٍ

فَهَلْ تَرَى لَهُم مِّن بَاقِيَةٍ

که خدا آن را هفت شب و هشت روز پی در پی بر آنان مسلط کرد و [اگر آنجا بودی] می دیدی که آنان مانند تنه‌های پوسیده و پوک درختان خرما روی زمین افتاده [و هلاک شده‌اند].

آیا از آنان هیچ باقی مانده‌ای می‌بینی؟

وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَتُ بِالْخَاطِئَةِ

فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً رَابِيَةً

إِنَّا لَمَّا طَعَا الْمَاءُ حَمَلَنَّكُمْ فِي الْجَارِيَةِ

لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَتَعِيَهَا أُذُنٌ وَاعِيَةٌ

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ

وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً

فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ

وَأَنْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ

وَالْمَلَكُ عَلَى أَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَنِيَةٌ

يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ

فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ۖ فَيَقُولُ هَآؤُمُ اقْرَءُوا كِتَابِيَةَ

إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي مُلَاقٍ حِسَابِيَةَ

فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ

فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ

فُطُوفُهَا دَانِيَةٌ

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ

وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ ۖ فَيَقُولُ يَلَيْتَنِي لَمْ أُوتَ كِتَابِيَةَ

وَلَمْ أَذِرْ مَا حِسَابِيَةَ

يَلَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ

مَا أَغْنَىٰ عَنِّي مَالِيَةٌ

هَلْكَ عَنِّي سُلْطَانِيَةٌ

خُذُوهُ فَغُلُّوهُ

ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلُّوهُ

ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ

إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ

وَلَا يَحْضُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ

و فرعون و کسانی که پیش از او بودند و مردم شهرهای زیر و رو شده [قوم لوط] مرتکب گناهان بزرگ شدند،

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

و فرستاده پروردگارشان را نافرمانی کردند و خدا هم آنان را به عذابی سخت گرفت.

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هَاهُنَا حَمِيمٌ

وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ

لَا يَأْكُلُهُوَ إِلَّا الْخَطِئُونَ

فَلَا أَقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ

وَمَا لَا تُبْصِرُونَ

إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَّا تُوْمِنُونَ

وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ قَلِيلًا مَّا تَذْكُرُونَ

تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ

لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ

ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ

فَمَا مِنْكُمْ مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ

وَإِنَّهُ لَتَذْكِرَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ

وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنْكُمْ مُّكَذِّبِينَ

وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ

وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ

پس امروز او را در اینجا دوست مهربان و حمایت گری نیست؛

و نه غذایی مگر چرکاب و کثافات [ی از بدن اهل دوزخ!]

که آن را جز خطاکاران نمی‌خورند.

پس سوگند یاد می‌کنم به آنچه [از محسوسات] می‌بینید،

و آنچه [از غیر محسوسات] نمی‌بینید،

بی‌تردید این قرآن، گفتار فرستاده‌ای بزرگوار است،

و آن گفتار یک شاعر نیست، ولی جز اندکی ایمان نمی‌آورید،

و گفتار کاهن هم نیست، ولی جز اندکی متذکر نمی‌شوید.

نازل شده از سوی پروردگار جهانیان است.

و اگر [او] پاره‌ای از گفته‌ها را به دروغ بر ما می‌بست،

ما او را به شدت می‌گرفتیم،

سپس رگ قلبش را پاره می‌کردیم؛

در آن صورت هیچ کدام از شما مانع از عذاب او نبود،

بی‌تردید این قرآن، وسیله پند و تذکری برای پرهیزکاران است.

و ما به یقین می‌دانیم که از میان شما انکارکنندگانی هست.

و این انکار قطعاً مایه حسرت کافران است،

و بی‌تردید این قرآن، حقی یقینی است.

پس به نام پروردگارت تسبیح گوی.

۷۰. معارج	المَعَارِج: درجات	مکی	۴۴ آیه	۳ صفحه
-----------	-------------------	-----	--------	--------

درخواست کننده‌ای عذابی را که واقع شدنی است درخواست کرد،

[عذابی که] ویژه کافران است، [و] آن را بازدارنده‌ای نیست.

[این عذاب] از سوی خدای صاحب درجات است.

فرشتگان و روح در روزی که مقدارش پنجاه هزار سال است به سوی او بالا می‌روند.

پس صبر کن صبری نیکو [صبری که در کنارش جزع و ناخشنودی نباشد].

دشمنان و مخالفان، آن [عذاب] را دور می‌بینند

و ما آن را نزدیک می‌بینیم.

روزی که آسمان چون فلز گداخته گردد

و کوه‌ها مانند پشم رنگین حلاجی شده شود

و هیچ خویشاوند و دوست صمیمی از [اوضاع و احوال] خویشاوند و دوست صمیمی اش نپرسد!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ

لِّلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ

مِّنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ

تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ

أَلْفَ سَنَةٍ

فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا

إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ وَبَعِيدًا

وَنَرْنَاهُ قَرِيبًا

يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ

وَلَا يَسْأَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا

يُبْصِرُونَهُمْ يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ
بِبَنِيهِ

۱۲ وَصَلَحِبَّتِهِ وَأَخِيهِ

۱۳ وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُتَوِيهِ

۱۴ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ

۱۵ كَلَّا إِنَّهَا لَأَطْلَىٰ

۱۶ نَزَاعَةً لِلشَّوَىٰ

۱۷ تَدْعُوا مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ

۱۸ وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰ

۱۹
حزب
۲۲۸
إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا

۲۰ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا

۲۱ وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا

۲۲ إِلَّا الْمُصَلِّينَ

۲۳ الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ

۲۴ وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ

۲۵ لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ

۲۶ وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بَيِّمَ الدِّينِ

۲۷ وَالَّذِينَ هُمْ مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ

۲۸ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَا مُونِ

۲۹ وَالَّذِينَ هُمْ لِأُفْرُوجِهِمْ حَافِظُونَ

۳۰ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ
مَلُومِينَ

۳۱ فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ

۳۲ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْنَتِيهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ

۳۳ وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قَائِمُونَ

۳۴ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

۳۵ أُولَٰئِكَ فِي جَنَّتٍ مُّكْرَمُونَ

۳۶
۵۰۳
فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ

۳۷ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ

۳۸ أَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَنْ يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ

۳۹
كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِّمَّا يَعْلَمُونَ

آنان را نشانشان می‌دهند [ولی به خاطر دل مشغولی خود
هرگز به آنان توجه نکنند!] گنهکار آرزو می‌کند که‌ای کاش
می‌توانست فرزندانش را در برابر عذاب آن روز فدیهِ و
عوض دهد!

و نیز همسر و برادرش را

و قبیله و قومش را که [در دنیا] به او پناه می‌دادند،

و نیز همه کسانی را که در روی زمین اند تا [این فدیهِ و
عوض] او را [از عذاب آن روز] نجات دهد!

این چنین نیست [که برایش راه نجاتی باشد] همانا آتش
زبانه می‌کشد،

در حالی که دست و پا و پوست سر را بر می‌کند!!

هر که را به حق پشت کرده واز دعوت حق روی گردانده،
می‌طلبد،

و آن را که ثروت جمع کرده و به ذخیره سازی و انباشتن
پرداخته، می‌خواند؛

همانا انسان حریص و بی‌تاب آفریده شده است؛

چون آسیبی به او رسد، بی‌تاب است،

و هنگامی که خیر و خوشی [و مال و رفاهی] به او رسد،
بسیار بخیل و بازدارنده است،

مگر نماز گزاران،

آنان که همواره بر نمازشان مداوم و پایدارند،

و آنان که در اموالشان حقی معلوم است

برای درخواست کننده [تهیدست] و محروم [از معیشت و
ثروت]،

و آنان که همواره روز پاداش را باور دارند،

و آنان که از عذاب پروردگارشان بیمناکند،

زیرا که از عذاب پروردگارشان ایمنی نیست،

و آنان که دامنشان را [از آلوده شدن به شهوات حرام] حفظ
می‌کنند،

مگر در کام جویی از همسران و کنیزانشان که آنان در این
زمینه مورد سرزنش نیستند.

پس کسانی که در بهره گیری جنسی راهی غیر از این
جویند، تجاوزکار از حدود حق اند،

و آنان که امانت‌ها و پیمان‌های خود را رعایت می‌کنند،

و آنان که بر ادای گواهی‌های خود پای بند و متعهدند،

و آنان که همواره بر [اوقات و شرایط ظاهری و معنوی]
نمازهایشان محافظت دارند.

اینان در بهشت ها، مکرّم و محترم اند

کافران را چه شده که به تو چشم دوخته به سویت
شتابانند؟

از راست و چپ، گروه گروه،

آیا هر یک از آنان طمع دارد که او را در بهشت پرنعمت
درآورند؟!

این چنین نیست، ما آنان را از آنچه خود می‌دانند [آبی
گندیده و بی‌مقدار] آفریدیم.

فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ إِنَّا لَقَدِرُونَ

عَلَىٰ أَنْ تُبَدِّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ

فَذَرَهُمْ يُخْضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ

يَوْمَ يُخْرِجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ

خَشِيعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرَهِقُهُمْ ذِلَّةٌ ذَلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ

۷۱. نوح	نُوح: نوح	مکی	۲۸ آیه	۲ صفحه
---------	-----------	-----	--------	--------

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

قَالَ يَقَوْمُ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا

يَغْفِرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُخْرِجْكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا

فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا

وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصْبِعَهُمْ فِيٰٓءَاذَانِهِمْ وَأَسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا

ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا

ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا

فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا

به پروردگار مشرق‌ها و مغرب‌ها سوگند که ما تواناییم،

بر اینکه به جای آنان بهتر از آنان را بیاوریم؛ و هیچ چیز ما را مغلوب نمی‌کند.

پس آنان را واگذار تا [در گفتار باطل] فرو روند و مشغول بازی باشند، تا روزشان را که به آنان وعده داده‌اند دیدار کنند،

روزی که شتابان از خاک بیرون آیند، گویی به سوی نشانه‌های نصب شده می‌دوند،

درحالی‌که دیدگان‌شان [از شدت ترس] فرو افتاده، خواری و ذلت آنان را می‌پوشاند. این همان روزی است که همواره وعده داده می‌شدند.

که خدا را بپرستید و از او پروا کنید و از من اطاعت نمایید،

تا خدا گناهانتان را ببامزد و شما را تا زمانی معین مهلت دهد. اگر آگاهی داشته باشید [توجه خواهید کرد که] بی‌تردید هنگامی‌که اجل‌ خدایی فرا رسد، تأخیر نخواهد داشت.

گفت: پروردگارا! همانا قوم خود را شب و روز [به آیین توحید] دعوت کردم،

ولی دعوت من جز بر فرارشان نیفزود،

و من هرگاه آنان را دعوت کردم تا آنان را ببامرزی، انگشتان خود را در گوش‌هایشان کردند و جامه‌هایشان را به سر کشیدند و بر انکار خود پافشاری ورزیدند و به شدت تکبر کردند،

آن‌گاه آنان را آشکارا دعوت کردم،

سپس آشکار و پنهان آنان را خواندم.

پس [به آنان] گفتم: از پروردگارتان آمرزش بخواهید که او همواره بسیار آمرزنده است.

يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا

وَيُمِدُّكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَرًا

مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا

وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا

أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَوَاتٍ طِبَاقًا

وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا

وَاللَّهُ أَنْتَبَكُمْ مِّنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا

ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ بِسَاطًا

لِتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا

قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَن لَّمْ يَزِدْهُ مَالُهُ وَوَلَدُهُ إِلَّا خَسَارًا

وَمَكْرُوا مَكْرًا كُبَّارًا

وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ ءَالِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا

وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا

مِمَّا خَطِيئَتِهِمْ أُغْرِقُوا فَأُدْخِلُوا نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا لَهُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا

وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا

إِنَّكَ إِن تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِيَ مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا

تا بر شما از آسمان باران پی در پی و با برکت فرستد،

و شما را با اموال و فرزندان یاری کند، و برایتان باغ‌ها و نهرها قرار دهد،

شما را چه شده که [ربوبیت خدا را نفی کرده و در نتیجه از بندگی اش دست برداشته و] به عظمت و بزرگی خدا امید ندارید؟

در حالی که شما را مرحله به مرحله [خاک، نطفه، علقه، مضغه، گوشت، استخوان و...] آفریده است

آیا ندانسته اید که خدا هفت آسمان را چگونه بر فراز یکدیگر آفرید؟

و ماه را در میان آنها روشنی بخش، و خورشید را چراغ فروزان قرار داد،

و خدا شما را از زمین [مانند] گیاهی رویانید،

سپس شما را در آن باز می‌گرداند و باز به صورتی ویژه بیرون می‌آورد،

و خدا زمین را برای شما فرشی گسترده قرار داد،

تا از راه‌ها و جاده‌های وسیع آن [هر جا که خواستید] بروید؟

نوح گفت: پروردگار! آنان از من نافرمانی کردند و از کسانی [چون سردمداران کفر و متولیان بتخانه] پیروی نمودند که اموال و فرزندانشان جز خسارت و زبانی بر آنان نیفزود!

و [این پیشوایان گمراهی، برای گمراه نگاه داشتن این مردم] نیرنگی بزرگ به کار گرفتند،

و گفتند: دست از معبوداتان بر ندارید، و هرگز [بت‌های] وَدّ و سواع و یغوث و یعوق و نسر را رها نکنید؛

همانا بسیاری را گمراه کردند. و [پروردگارا!] ستمکاران را جز گمراهی میفزای.

[همه آنان] به سبب گناهانشان غرق شدند و بی درنگ در آتشی درآورده شدند که [از آن] در برابر خدا برای خود یاورانی نیافتند،

و نوح گفت: پروردگارا! هیچ یک از کافران را بر روی زمین باقی مگذار

که اگر آنان را باقی گذاری، بندگان را گمراه می‌کنند و جز نسلی بدکار و ناسپاس زاد و ولد نمی‌کنند.

پروردگارا! مرا و پدر و مادرم را و هر کس که با ایمان به خانه ام درآید و همه مردان و زنان با ایمان را بیامرز، و ستمکاران را جز هلاکت میفزای.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْءَانًا عَجَبًا

۲

يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا

۳

وَأَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا

۴

وَأَنَّهُ كَانَ يَفُولُ سَفِيهًا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا

۵

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّنْ تَقُولَ الْإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا

۶

وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا

۷

وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَن لَّنْ يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا

۸

وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَهَا مِْلَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهَبًا

۹

وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقْعِدَ لِّلسَّمْعِ فَمَن يَسْمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُوْ شُهَابًا رَّصَدًا

۱۰

وَأَنَّا لَا نَدْرِي أَشَرُّ أُرِيدَ يَمَنَ فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا

۱۱

وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِمَّا دُونَ ذَلِكَ كُنَّا طَرَائِقَ قِدَدًا

۱۲

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّنْ نُعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَنْ نُعْجِزَهُ هَرَبًا

۱۳

وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىٰ ءَامَنَّا بِهِ فَمَن يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَحْصًا وَلَا رَهَقًا

بگو: به من وحی شده که گروهی از جنّ [به قرآن] گوش دادند و گفتند: همانا ما قرآن شگفت آوری شنیدیم،

که به سوی راه راست هدایت می‌کند، پس به آن ایمان آوردیم و هرگز احدی را شریک پروردگارمان قرار نخواهیم داد،

و [این حقایق را اعتراف و اقرار می‌کنیم:] اینکه برتر و بلند است عظمت پروردگارمان، و او هرگز برای خود همسری و فرزندی نگرفته است،

و اینکه سبک مغز و نادان ما همواره درباره خدا سخنی دور از حق می‌گفت [که او دارای همسر و فرزند است!]

و اینکه گمان می‌کردیم، هرگز انس و جن بر خدا دروغ نمی‌بندند،

و اینکه مردانی از آدمیان به مردانی از جن پناه می‌بردند، پس [مردان جن] بر طغیان و تباهی آنان افزودند،

و مردانی از انس پنداشتند چنان که شما [جنیان] پنداشتید که خدا هرگز کسی را [به نبوّت] بر نمی‌انگیزد!

و اینکه [برای کسب خبر] به آسمان نزدیک شدیم، پس آن را پر از نگهبانان نیرومند و تیرهای شهاب یافتیم،

و اینکه ما در آسمان برای شنیدن [خبرهای ملکوتی و سخنان فرشتگان] در نشست گاه‌هایی می نشستیم، ولی اکنون هر که بخواهد استراق سمع کند، شهابی را در کمین خود می‌یابد!

و اینکه ما نمی‌دانیم آیا درباره کسانی که در زمین هستند گزند و شری خواسته شده یا پروردگارشان برای آنان هدایت خواسته است؟

واینکه از ما برخی شایسته و برخی غیر شایسته‌اند، [و] ما بر مذاهب گوناگون و متفاوتی هستیم،

و اینکه ما یقین داریم که هرگز نمی‌توانیم خدا را در زمین عاجز و درمانده کنیم و هرگز نمی‌توانیم [با گریختن و فرار] از دسترس قدرت او بیرون رویم،

و اینکه چون هدایت قرآن را شنیدیم به آن ایمان آوردیم؛ زیرا کسی که به پروردگارش ایمان آورد نه از کاسته شدن ثواب می‌ترسد و نه از اینکه عذاب و سختی و مشقت و رنج او را احاطه کند،

وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَٰئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا

۱۵ وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا

۱۶ وَالْوِاسْتَقْمُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَهُمْ مَّاءً غَدَقًا

۱۷ لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا

۱۸ وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

۱۹ وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا

۲۰ قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا

۲۱ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا

۲۲ قُلْ إِنِّي لَنْ يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا

۲۳ إِلَّا بَلَاغًا مِّنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتٍ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا

۲۴ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَيَسْئَلُونَ مَنْ أَضَعُ ناصِرًا وَاقِلٌ عَدَدًا

۲۵ قُلْ إِنْ أَدْرِي أَقْرَبُ مَا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا

۲۶ عَلِيمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا

۲۷ إِلَّا مَنْ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا

۲۸ لَيَعْلَمَنَّ أَنَّ قَدْ أَبْلَغُوا رَسُولَ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا

و اینکه گروهی از ما تسلیم [فرمان‌ها و احکام] خدایند، و برخی منحرف اند، پس کسانی که تسلیم شدند در صدد یافتن حقیقت و راه مستقیم اند،

ولی منحرفان هیزم دوزخ اند،

و اگر [انس و جن] بر طریقه حق پایداری کنند حتماً آنان را از آب فراوانی سیراب خواهیم کرد،

تا آنان را در زمینه فراوانی نعمت بیازماییم و کسی که از یاد پروردگارش روی برگرداند، او را در عذابی بسیار سخت و روز افزون درخواهد آورد،

و مساجد ویژه خداست، پس هیچ کس را با خدا مپرسنید،

و اینکه هنگامی که بنده خدا [محمّد] برمی خاست تا خدا را عبادت کند [از جنیان به اندازه‌ای به سوبیش هجوم می‌بردند که] نزدیک بود جمعیت انبوه و متراکمی بر سر او بریزد،

بگو: من فقط پروردگارم را می‌پرستم، و هیچ کس را شریک او قرار نمی‌دهم.

بگو: من اختیار زیان و هدایتی را برای شما ندارم.

بگو: [اگر از او نافرمانی کنم] هرگز کسی در برابر [عذاب] خدا مرا پناه نمی‌دهد، و هرگز پناهگاهی غیر او نمی‌یابم.

[وظیفه من] فقط رساندن [برنامه‌های سعادت بخش] از سوی خدا و [رساندن] پیام‌های اوست. و آنان که از خدا و پیامبرش نافرمانی کنند، مسلماً آتش دوزخ برای آنان است و در آن جاودانه و همیشگی اند.

[اینان همواره شما را ضعیف و ناتوان و بی یار می شمارند] تا زمانی که آنچه را [از عذاب] وعده داده می‌شوند ببینند، پس به زودی آگاه می‌شوند چه کسی یاورش ناتوان تر و نفراتش کمتر است؟

بگو: نمی‌دانم آیا آنچه را وعده داده می‌شوید نزدیک است یا پروردگارم برای آن زمانی طولانی قرار خواهد داد؟

[او] دانای غیب است و هیچ کس را بر غیب خود آگاه نمی‌کند؛

مگر پیامبرانی را که [برای آگاه شدن از غیب] برگزیده است، پس نگهبانانی [برای محافظت از آنان] از پیش رو و پشت سرشان می‌گمارد

تا مشخص کند که پیام‌های پروردگارشان را [به طور کامل به مردم] رسانده‌اند و او به آنچه نزد آنان است احاطه دارد، و همه چیز را از جهت عدد، شماره و احصا کرده است.

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا أَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ	ای جامه بر خود پیچیده!
۲	قُمِ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا	شب را جز اندکی [که ویژه استراحت است، برای عبادت] برخیز؛
۳	نِصْفَهُ أَوْ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا	نصف [همه ساعات] شب [را به عبادت اختصاص ده] یا اندکی از نصف بکاه،
۴	أَوْزِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا	یا [مقداری] بر نصف بیفز، و قرآن را شمرده و روشن و با تأمل و دقت بخوان.
۵	إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا	به یقین ما به زودی گفتاری سنگین [چون آیات قرآن] به تو القا خواهیمکرد.
۶	إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلًا	بی‌تردید عبادت [ی که در دل] شب [انجام می‌گیرد] محکم تر و پایدارتر و گفتار در آن استوارتر و درست تر است.
۷	إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا	تو را در روز [برای مشاغل فراوان معنوی و هدایت مردم و حل مشکلات نیازمندان،] رفت و آمدی طولانی است [پس ساعات شب برای عبادت فرصتی بهتر است.]
۸	وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا	نام پروردگارت را [به زبان حال و قال] یاد کن [و از غیر او قطع امید نما] و فقط دل بر او بند.
۹	رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا	[همان که] پروردگار مشرق و مغرب [است]، هیچ معبودی جز او نیست، پس او را وکیل و کارساز خود انتخاب کن،
۱۰	وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَأَهْلِرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا	و بر گفتار [و آزار] مشرکان شکبیا باش و از آنان به شیوه‌ای پسندیده دوری کن،
۱۱	وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِيَ النَّعْمَةِ وَمَهْلَهُمْ قَلِيلًا	و مرا با تکذیب کنندگان توانگر و نازپرورده واگذار و آنان را اندکی مهلت ده،
۱۲	إِنَّ لَدَيْنَا أَنْكَالًا وَجَحِيمًا	که حتماً [برای آنان] نزد ما [به کیفر اعمالشان] زنجیرهایی گران و آتشی به شدت شعلهور است،
۱۳	وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا	و غذایی گلوگیر و عذابی دردناک است،
۱۴	يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيرًا مَّهِيلًا	در روزی که زمین و کوه‌ها به لرزه درآیند، و کوه‌ها به صورت توده‌ای شن روان گردند!
۱۵	إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا	ما پیامبری که گواه بر [اعمال] شماست، به سویتان فرستادیم، همان گونه که به سوی فرعون، رسولی فرستادیم؛
۱۶	فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذَاً وَبِيلًا	پس فرعون از آن رسول نافرمانی کرد، پس او را به عذابی سخت گرفتیم.
۱۷	فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا	اگر امروز کفر بورزید، پس چگونه خود را [از عذاب] روزی که کودکان را پیر می‌کند، حفظ می‌نمایید؟!
۱۸	السَّمَاءُ مُنْفَطِرٌ بِهِ ۚ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا	آسمان به سبب شدت و کوبندگی آن روز، درهم شکافته می‌شود و قطعاً وعده خدا شدنی است.
۱۹	إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا	بی‌تردید این [قرآن] مایه تذکر و پند است، پس هر کس بخواهد راهی به سوی پروردگارش [باتکیه براین قرآن] برگزیند.

إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلَاثِ اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ ۖ وَثُلُثَهُ ۖ وَطَافِقَهُ ۖ مِنَ الَّذِينَ مَعَكَ ۖ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۚ عَلِمَ أَنْ لَنْ تُحْصَوْهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ ۖ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ ۚ عَلِمَ أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضَىٰ وَعَاخِرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ ۚ وَعَاخِرُونَ يَقْتَلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۖ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ ۚ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا ۚ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا ۚ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ ۖ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

۷۳:
مزمّل
۲۵
/۲۵
حزب
۲۳۵
ر ۵۰۹

۷۴. مدثر	المُذَثِّر: جامهٔ خواب به‌خود پیچیده	مکی	۵۶ آیه	۳ صفحه
----------	--------------------------------------	-----	--------	--------

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ	ای جامه برخود پوشیده!
۲	فُمْ فَأَنْذِرْ	برخیز و بیم ده،
۳	وَرَبِّكَ فَكَبِّرْ	و پروردگارت را بزرگ دار،
۴	وَتِيَابَكَ فَطَهِّرْ	و جامه ات را پاک کن،
۵	وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ	و از پلیدی دور شو
۶	وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ	و [احسانت را بر دیگران] در حالی که [آن را] بزرگ و فراوان بینی، منت مگذار،
۷	وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ	و [بر آزار دشمنان] برای پروردگارت شکیبایی ورز.
۸	فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ	پس زمانی که در صور دمیده شود،
۹	فَذَلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ	آن روز، روز بسیار سختی است،
۱۰	عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ	بر کافران آسان نیست،
۱۱	ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا	مرا با کسی که او را به تنهایی آفریدم واگذار،
۱۲	وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَمْدُودًا	و برایش ثروت گسترده و فراوان قرار دادم،
۱۳	وَبَنِينَ شُهودًا	و فرزندانی که نزدش حاضرند
۱۴	وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْهِيدًا	و نعمت‌ها [ی مادی و وسایل زندگی] را به طور کامل برای او فراهم آوردم،
۱۵	ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ	باز هم طمع دارد که بیفزایم.
۱۶	كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا	این چنین نیست؛ زیرا او همواره به آیات ما دشمنی می‌ورزد،
۱۷	سَأَرْهُقُهُ صُعُودًا	به زودی او را به بالا رفتن از گردنه عذابی بسیار سخت مجبور می‌کنم.

إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ

۱۹ فَقَتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ

۲۰ ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ

۲۱ ثُمَّ نَظَرَ

۲۲ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ

۲۳ ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ

۲۴ فَقَالَ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْتَرُ

۲۵ إِنْ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ

۲۶ سَأُصْلِيهِ سَقَرَ

۲۷ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرُ

۲۸ لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ

۲۹ لَوَاحَةٌ لِلْبَشَرِ

۳۰ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ

وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيَقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزْدَادَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْبَشَرِ

۳۲ كَلَّا وَالْقَمَرِ

۵۱۱۲

۳۳ وَاللَّيْلِ إِذَا أَدْبَرَ

۳۴ وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ

۳۵ إِنَّهَا لِأَحَدَى الْكُبَرِ

۳۶ نَذِيرًا لِلْبَشَرِ

۳۷ لِمَن شَاءَ مِنكُم أَن يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ

۳۸ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ

۳۹ إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ

۴۰ فِي جَنَّتٍ يَتَسَاءَلُونَ

۴۱ عَنِ الْمُجْرِمِينَ

۴۲ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ

۴۳ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمَصْلِينَ

۴۴ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِينَ

۴۵ وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ

۴۶ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بَيَوْمَ الدِّينِ

۴۷ حَتَّىٰ أَتَيْنَا الْيَقِينَ

او [برای باطل کردن دعوت قرآن] اندیشید و [آن را] سنجید؛

پس مرگ بر او باد، چگونه سنجید؟

باز هم مرگ بر او باد، چگونه سنجید؟

آن گاه نظر کرد،

سپس چهره درهم کشید و قیافه نفرت آمیز به خود گرفت،

آن گاه [از قرآن] روی گردانید و تکبر ورزید؛

پس گفت: این قرآن جز جادویی که از جادوگران پیشین حکایت شده چیزی نیست،

این جز سخن بشر نمی‌باشد.

به زودی او را در سقر درآورم

و تو چه می‌دانی سقر چیست؟

[آتشى است که] نه چیزی را باقى مى گذارد و نه رها مى‌کند؛

پوست بدن را [همه جانبه] دگرگون مى‌کند؛

بر آن نوزده نفر [موکل] گمارده اند

و ما موکلان آتش را جز فرشتگان قرار نداده‌ایم، و شماره آنان را جز آزمایشی برای کافران مقرر نکرده‌ایم تا اهل کتاب [به خاطر هماهنگی قرآن با کتابشان] یقین پیدا کنند و بر ایمان مؤمنان بیفزاید، و اهل کتاب و مؤمنان [در حقانیت قرآن] تردید نکنند، و تا بیماردلان و کافران بگویند: خدا از توصیف گماشتگان آتش به این [نوزده نفر] چه هدفی دارد؟ این گونه خدا هر که را بخواهد [پس از بیان حقیقت] گمراه می‌کند و هر که را بخواهد هدایت می‌نماید، و سپاهیان پروردگارت را جز خود او کسی نمی‌داند، و این قرآن فقط مایه تذکر و پند برای بشر است.

این چنین نیست [که کافران می‌پندارند که این حقایق افسانه است،] سوگند به ماه

[و] سوگند به شب هنگامی که پشت می‌کند

و سوگند به صبح زمانی که از پرده سیاه شب درآید و رخ نماید

که بی‌تردید این [قرآن] از بزرگ ترین پدیده هاست؛

هشدار دهنده به بشر است،

برای هر کس از شما که بخواهد [به وسیله ایمان، طاعت و انجام کار خیر] پیشی جوید یا [به سبب کفر، طغیان و گناه] پس ماند؛

هر کسی در گرو دست آورده‌های خویش است،

مگر سعادتمندان

که در بهشت‌ها از یکدیگر می‌پرسند

از روز و حال گنجهکاران،

[به آنان رو کرده] می‌گویند: چه چیز شما را به دوزخ وارد کرد؟

می‌گویند: ما از نمازگزاران نبودیم

و به تهیدستان و نیازمندان طعام نمی‌دادیم

و با فرورفتگان [در گفتار و کردار باطل] فرومی رفتیم،

و همواره روز جزا را انکار می‌کردیم

تا آنکه مرگ ما فرا رسید.

فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَلَعَةُ الشَّفِيعِينَ

۴۹ فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ

۵۰ كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنْفِرَةٌ

۵۱ فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ

۵۲ بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَنْ يُؤْتَىٰ صُحُفًا مُّنْشَرَةً

۵۳ كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ

۵۴ كَلَّا إِنَّهُ تَذَكُّرَةٌ

۵۵ فَمَنْ شَاءَ ذَكَّرْهُ

۵۶ وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ

۷۵. قیامت	الْقِيَامَةِ: قیامت	مکی	۴۰ آیه	۲ صفحه
------------------	---------------------	-----	--------	--------

۱ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَمَةِ

حزب
۲۳۱
۵۱۲

۲ وَلَا أُقْسِمُ بِالْغَيْسِ اللَّوَامَةِ

۳ أَيْحَسِبُ الْإِنْسَانُ أَنْ تُجْمَعَ عِظَامُهُ

۴ بَلَىٰ قَدَرِينَ عَلَىٰ أَنْ نُسَوِيَ بَنَانَهُ

۵ بَلْ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجَرَهُ أَمَامَهُ

۶ يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ الْقِيَمَةِ

۷ فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ

۸ وَخَسَفَ الْقَمَرُ

۹ وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ

۱۰ يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفَرُّ

۱۱ كَلَّا لَا وَزَرَ

۱۲ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ

۱۳ يُنَبِّئُوا الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ

۱۴ بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ

۱۵ وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِيرَهُ

۱۶ لَا تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتُجَاجَلَ بِهِ

۱۷ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ

۱۸ فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ

۱۹ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ

پس آنان را شفاعت شفیعان سودی نمی‌دهد؛

آنان را چه شده که از تذکر و هشدار روی گردانند؟

گویی گورخرانی وحشی و رمیده اند

که از [چنگال] شیر ی گریخته اند؛

بلکه هر کدام از آنان توقع دارد نامه‌هایی سرگشاده [از سوی خدا] دریافت دارد!

این چنین نیست [که علت فرارشان از دین برای دریافت نکردن نامه باشد] بلکه [فرارشان برای این است که] از آخرت نمی‌ترسند؛

این چنین نیست [که نامه سرگشاده‌ای از سوی ما به آنان رسد]، بلکه بی‌تردید این قرآن تذکر و هشدار ی است [که برای جهانیان کافی است].

پس هرکه بخواهد از آن پند گیرد،

و از آن پند نمی‌گیرند مگر آنکه خدا بخواهد، او سزاوار است که از وی پروا کنند، و سزاوار است که به آمرزشش امید بندند.

به روز قیامت سوگند می‌خورم،

و به نفس سرزنش گر قسم می‌خورم.

آیا انسان گمان می‌کند که ما هرگز استخوان‌هایش را جمع نخواهیم کرد؟

چرا در حالی که تواناییم که [خطوط] سر انگشتانش را درست و نیکو بازسازی کنیم،

[نه اینکه به گمان او قیامتی در کار نباشد] بلکه انسان می‌خواهد [با دست و پا زدن در شک و تردید] فرارویش را [از اعتقاد به قیامت که بازدارنده‌ای قوی است] باز کند [تا برای ارتکاب هر گناهی آزاد باشد]!

[با حالتی آمیخته با تردید] می‌پرسد: روز قیامت چه وقت است؟

پس هنگامی [است] که چشم [از سختی و هولناکی آن] خیره شود،

و ماه تاریک و بی نور گردد،

و خورشید و ماه به هم جمع شوند.

آن روز انسان گوید: گریزگاه کجاست؟

این چنین نیست، هرگز پناهگاهی وجود ندارد.

آن روز قرارگاه [نهایی] فقط به سوی پروردگار توست.

آن روز است که انسان را به اعمالی که از دیرباز یا پس از آن انجام داده، آگاه می‌کنند.

بلکه انسان خود به وضع خویش بیناست.

و هر چند [برای توجیه گناهانش] بهانه‌ها بتراشد

[پیش از پایان یافتن وحی به وسیله جبرئیل] زبانت را به حرکت در نیاور تا در خواندن آن شتاب ورزی.

بی‌تردید گردآوردن و [به هم پیوند دادن آیات که بر تو وحی می‌شود و چگونگی] قرائتش بر عهده ماست،

پس هنگامی که آن را [به طور کامل] خواندیم، [به همان صورت] خواندنش را دنبال کن.

سپس توضیح و بیانش نیز بر عهده ماست.

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ

وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ

إِلَىٰ رَبِّهَا نَاطِرَةٌ

وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ

تَظُنُّ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ

كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ

وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ

وَضَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ

وَالْتَفَتِ السَّاقِ بِالسَّاقِ

إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ

فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّىٰ

وَلَكِنَّ كَذَبَ وَتَوَلَّىٰ

ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ ۚ يَتَمَطَّىٰ

أَوَّلَىٰ لَكَ فَأَوَّلَىٰ

ثُمَّ أَوَّلَىٰ لَكَ فَأَوَّلَىٰ

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَنُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى

أَلَمْ يَكْ نُطْفَعًا مِّنْ مَّنِي يُمْنَىٰ

ثُمَّ كَانَ عِلْقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ

فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ

أَلَيْسَ ذَٰلِكَ بِقَدْرِ عَلَىٰ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَىٰ عَلَى الْإِنْسَنِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُن شَيْئًا مَّذْكُورًا

إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا

إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا

إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلًا وَأَغْلَلَآ وَسْعِيرًا

إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِن كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا

[اینکه می‌پندارید قیامتی در کار نیست] این چنین نیست، بلکه شما عاشق ایندنیای زودگذر هستید،

و همواره آخرت را [برای این عشق بی پایه] رها می‌کنید.

در آن روز چهره‌هایی شاداب است؛

[با دیده دل] به پروردگارش نظر می‌کند

و چهره‌هایی عبوس و درهم کشیده است؛

چون یقین دارند که در معرض عذابی کمرشکن قرار خواهند گرفت.

این چنین نیست [که می‌پندارد]، هنگامی که جان به گلوگاه رسد،

و [کسان بیمار] گویند: درمان کننده این بیمار کیست؟

و [بیمار] یقین می‌کند [که با رسیدن جان به گلوگاه] زمان جدایی [از دنیا، ثروت، زن و فرزند] فرا رسیده است!

و [از سختی جان کندن] ساق به ساق به هم پیچد؛

آن روز، روز سوق و مسیر به سوی پروردگار توست.

[در آن حال فرشتگان می‌گویند: این به کام مرگ افتاده] نه [دعوت پیامبر را] باور کرد، و نه نماز خواند؛

بلکه [در میان اجتماعات] تکذیب کرد و روی گرداند؛

سپس متکبرانه و خرامان به سوی کسانش رفت.

[و گویند: با این وضعی که داری، عذاب دوزخ] برای تو شایسته تر است، شایسته تر!

باز هم شایسته تر است شایسته تر.

آیا انسان گمان می‌کند بیهوده و مهمل [و بدون تکلیف و مسؤولیت] رها می‌شود؟!

آیا نطفه‌ای از منی که در رحم ریخته می‌شود نبود؟

سپس علقه شد و خدا او را آفرید و اندامش را درست و نیکو ساخت،

و از او دو زوج به وجود آورد یکی نر و دیگر ماده،

آیا چنین نیرومند آگاهی توانا نیست که مردگان را زنده کند؟

۷۶. انسان
الْإِنْسَانُ: انسان
مدنی
۳۱ آیه
۳ صفحه

آیا بر انسان زمانی از روزگار گذشت که چیزی در خور ذکر نبود؟

ما انسان را از نطفه آمیخته و مختلطی [از مواد و عناصر] آفریدیم و او را از حالتی به حالتی و شکلی به شکلی [از نطفه به علقه، از علقه به مضغه، از مضغه به استخوان تا طفلی کامل] درآوردیم، پس او را شنوا و بینا قرار دادیم.

ما راه را به او نشان دادیم یا سپاس گزار خواهد بود یا ناسپاس.

ما برای کافران زنجیرها و بندها و آتش فروزان آماده کرده‌ایم.

همانا نیکان همواره از جامی می‌نوشند که نوشیدنی اش آمیخته به کافور [آن ماده سرد، سپید و معطر] است.

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا

يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا

وَيُطْعَمُونَ اَلطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِۭۤ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا

إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا

إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا

فَوَقَّاهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَٰلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا

وَجَزَّاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا

مُتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمَهْرِيرًا

وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلُّهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا

وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِآنِيَةٍ مِّنْ فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرًا

قَوَارِيرًا مِّنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا

وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا

عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا

وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَنٌ مُّخْلَدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنشُورًا

وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلَكًا كَبِيرًا

عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوْاْ أَسَاوِرَ مِّنْ فِضَّةٍ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا

إِنَّ هَٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَّشْكُورًا

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْءَانَ تَنْزِيلًا

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ ءَائِمًا أَوْ كَفُورًا

وَاذْكُرِ اِسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

آن جام از چشمه‌ای است که همواره بندگان خدا از آن می‌نوشند و آن را به دلخواهشان هرگونه که بخواهند جاری می‌نمایند.

[همانان که] همواره نذرشان را وفا می‌کنند، و از روزی که آسیب و گزندش گسترده است، می‌ترسند،

و غذا را در عین دوست داشتنش، به مسکین و یتیم و اسیر انفاق می‌کنند.

[و می‌گویند:] ما شما را فقط برای خشنودی خدا اطعام می‌کنیم و انتظار هیچ پاداش و سپاسی را از شما نداریم.

ما از پروردگاران در روزی که روز عبوس و بسیار هولناکی است می‌ترسیم.

پس خدا نگه دار آنان از آسیب و گزند آن روز است و شادابی و شادمانی به آنان عطا می‌کند.

و آنان را برای اینکه [در برابر تکالیف دینی و حوادث روزگار] شکیبایی ورزیدند، بهشتی [عنبرسرشت] و لباسی ابریشمین پاداش می‌دهد.

در آنجا بر تخت‌ها تکیه می‌زنند، در حالی که آفتابی [که از گرمایش ناراحت شوند] و سرمایی [که از سختی اش به زحمت افتند] نمی‌بینند،

و سایه‌های درختان به آنان نزدیک و میوه‌هایش به آسانی در دسترس است،

و ظرف‌هایی از نقره فام، و قدح‌هایی بلورین [که پر از غذا و نوشیدنی است] پیرامون آنان می‌گردانند؛

جام‌هایی از نقره که آنها را به اندازه مناسب اندازه گیری کرده‌اند،

و در آنجا جامی که نوشیدنی اش آمیخته به زنجبیل است، به آنان می نوشانند،

از چشمه‌ای در آنجا که «سلسبیل» نامیده شود،

و پیرامونشان نوجوانانی جاودانی [برای پذیرایی از آنان] می‌گردند، که چون آنان را ببینی پنداری مرواریدی پراکنده‌اند،

و چون آنجا را ببینی، نعمتی فراوان و کشوری بزرگ بینی،

بر اندامشان جامه‌هایی از حریر نازک و سبز رنگ و دیبای ستبر است و با دستبندهایی از نقره آراسته شده‌اند، و پروردگارشان باده طهور به آنان می نوشاند.

[به آنان گوید:] یقیناً این [نعمت‌ها] پاداش شماس‌ت و تلاشتان مقبول افتاده است؛

به راستی ما قرآن را به تدریج بر تو نازل کردیم؛

پس در برابر فرمان پروردگارت شکیبا باش، و از هیچ گنهکار یا کافری از آنان اطاعت مکن،

و صبح و شام نام پروردگارت را یاد کن.

وَمِنْ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَوَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا

۲۷ إِنَّ هَؤُلَاءِ يُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذْرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا

۲۸ نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا أَمْثَلَهُمْ تَبْدِيلًا

۲۹ إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا

۳۰ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا

۳۱ يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

۷۷. مرسلات	المُرْسَلَات: فرستادگان	مکی	۵۰ آیه	۲ صفحه
------------	-------------------------	-----	--------	--------

۱ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا

سوگند به آن فرشتگانی که پی در پی فرستاده می‌شوند،

۲ فَالْعَصِيفَتِ عَصْفًا

و سوگند به آن فرشتگانی که [برای آوردن وحی در سرعت حرکت] چون تندبادند.

۳ وَالنَّشِيرَاتِ نَشْرًا

و سوگند به آن فرشتگانی که گشاینده صحیفه‌های وحی اند،

۴ فَالْفَرِيقَتِ فَرَقًا

و سوگند به آن فرشتگانی که جدا کننده حق از باطل اند،

۵ فَالْمُلْقِيَتِ ذِكْرًا

و سوگند به آن فرشتگانی که القاکننده آیات آسمانی به پیامبران [اند،]

۶ عَذْرًا أَوْ نَذْرًا

تا حجت [باشد برای اهل ایمان] و بیم و هشدار باشد [برای کافران]

۷ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ

[به همه این حقایق سوگند] که آنچه [به عنوان روز قیامت] وعده داده می‌شوید بی‌تردید واقع شدنی است.

۸ فَإِذَا التَّجُومُ طُمِسَتْ

در آن زمان که ستارگان محو و تاریک شوند،

۹ وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ

و آن زمانی که آسمان بشکافد.

۱۰ وَإِذَا الْحِبَالُ فُتِّتَتْ

و آن زمان که کوه‌ها از بیخ و بن کنده شوند.

۱۱ وَإِذَا الرُّسُلُ أُقِيتَتْ

و آن زمان که وقت حضور پیامبران [برای گواهی بر امت‌ها] معین شود.

۱۲ لِأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ

این امور برای چه روزی به تأخیر افتاده؟

۱۳ لِيَوْمِ الْفَصْلِ

برای روز داوری

۱۴ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ

و تو چه می‌دانی روز داوری چیست؟

۱۵ وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

وای در آن روز بر تکذیب کنندگان؛

۱۶ أَلَمْ نُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ

آیا پیشینیان را [به سبب تکذیبشان] هلاک نکردیم؟

۱۷ ثُمَّ نَتَّبِعُهُمُ الْآخَرِينَ

سپس به دنبال آنان دیگران را هم [به سبب تکذیبشان] هلاک می‌کنیم.

۱۸ كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ

با گنهکاران این گونه رفتار می‌کنیم.

۱۹ وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ

وای در آن روز بر تکذیب کنندگان!

و پاره‌ای از شب را سر به سجده گذار، و او را در شب طولانی تسبیح گوی.

بی‌تردید اینان [که گنهکار و ناسپاس اند] دنیای زودگذر را دوست دارند [و فقط برای به دست آوردن آن می‌کوشند] و روز هولناک و سختی را که پیش رو دارند وامی گذارند.

ما آنان را آفریدیم و مفاصلشان را [با رشته‌های اعصاب و عضلات] محکم و استوار کردیم، و هرگاه بخواهیم [آنان را نابود می‌کنیم و] امثال و نظایرشان را [که مطیع و فرمانبردارند] به جای آنان قرار می‌دهیم.

همانا این [آیات قرآن] تذکر و هشدار است؛ پس هر کس بخواهد راهی به سوی پروردگارش [با تکیه بر این آیات] برگزیند،

و تا خدا نخواهد، نخواهید خواست؛ یقیناً خدا همواره دانا و حکیم است.

هر کس را بخواهد در رحمتش درآورد و برای ستمکاران عذابی دردناک آماده کرده است.

أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِّنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ

آیا شما را از آبی پست و بی مقدار نیافریدیم؟

فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ

پس آن را در جایگاهی استوار قرار دادیم

إِلَىٰ قَدَرٍ مَّعْلُومٍ

تا زمانی معین؛

فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَدِرُونَ

پس توانا بودیم و چه نیکو تواناییم.

وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای در آن روز بر تکذیب کنندگان!

أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا

آیا زمین را فراهم آورنده [انسان‌ها] قرار ندادیم؟

أَحْيَاءَ وَأَمْوَاتًا

هم در حال حیاتشان و هم زمان مرگشان

وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوْسَىٰ شَٰخِطٍ وَأَسْقَيْنَاكُم مَّاءً فُرَاتًا

و کوه‌های استوار و بلند در آن قرار دادیم و شما را آبی گوارا نوشاندیم.

وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای در آن روز بر تکذیب کنندگان!

أَنْطَلِقُوا إِلَىٰ مَا كُنْتُمْ بِهِ تَكْذِبُونَ

[آن روز به آنان گویند:] به سوی آتشی که همواره آن را تکذیب می‌کردید، بروید؛

أَنْطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلِّ ذِي ثُلَاثِ شُعَبٍ

و [نیز] به سوی سایه‌ای [از دود متراکم و آتش زا] که دارای سه شاخه است، بروید.

لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ الْلَّهَبِ

[سایه‌ای که] نه مانع از حرارت است، و نه از شعله‌های آتش جلوگیری می‌کند.

إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ

آن آتش، شراره‌هایی چون ساختمان بلند پرتاب می‌کند.

كَأَنَّهُ جِمَلَتٌ صُفْرٌ

گویی آن شراره‌ها هم چون شتران زرد رنگ هستند.

وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای در آن روز بر تکذیب کنندگان!

هَذَا يَوْمٌ لَا يَنْطِقُونَ

این روزی است که [انسان‌ها چون موقعیتی نمی‌بینند برای دفاع از خود] سخن نمی‌گویند،

وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ

و به آنان اجازه داده نمی‌شود که عذرخواهی کنند.

وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای در آن روز بر تکذیب کنندگان!

هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ ۖ جَمَعْنَاكُمْ وَالْأَوَّلِينَ

امروز همان روز داوری است که شما و پیشینیان را در آن جمع کرده‌ایم.

فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ

پس اگر [برای فرار از عذاب] چاره و تدبیری دارید، آن را به کار گیرید.

وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای در آن روز بر تکذیب کنندگان!

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلَالٍ وَعُيُونٍ

به یقین پرهیزکاران در زیر سایه‌ها و کنار چشمه سارهایند،

وَقَوَاكِهِ مِمَّا يَشْتَهُونَ

و نزد میوه‌هایی از آنچه همواره بخواهند.

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

[به آنان گویند:] به پاداش اعمالی که همواره انجام می‌دادید، بخورید و بیاشامید گوارا بپتان باد.

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ

ما نیکوکاران را این گونه پاداش می‌دهیم.

وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای در آن روز بر تکذیب کنندگان!

كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُمْ مُّجْرِمُونَ

[شما ای کافران و مشرکان! در این دنیا] بخورید و اندک زمانی برخوردار شوید که شما گنه‌کارید [و بی‌تردید به کیفر اعمالتان گرفتار خواهید شد].

وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای در آن روز بر تکذیب کنندگان!

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ

و هنگامی که به آنان گویند: [در برابر خدا] رکوع کنید، رکوع نمی‌کنند.

وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

وای در آن روز بر تکذیب کنندگان!

فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ

[اگر به قرآن ایمان نیاورند] پس به کدام سخن بعد از آن ایمان می‌آورند؟

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	درباره چه چیز از یکدیگر می‌پرسند؟
جزء ۳۰، حزب ۲۳۳ ر ۵۱۸	عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ	
۲	عَنِ النَّبِيِّ الْعَظِيمِ	از آن خبر بزرگ [قیامت کبری]
۳	الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ	که همواره درباره آن با یکدیگر اختلاف دارند [که واقع می‌شود یا نه؟]
۴	كَلَّا سَيَعْلَمُونَ	نه چنین است [که می‌پندارند] به زودی [به حتمی بودن وقوع آن] آگاه خواهند شد.
۵	ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ	باز هم نه چنین است [که می‌پندارند] به زودی [به حتمی بودن وقوع آن] آگاه خواهند شد.
۶	أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا	آیا زمین را بستر آرامش قرار ندادیم؟
۷	وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا	و کوه‌ها را میخ‌هایی [برای استواری آن؟]
۸	وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا	و شما را جفت‌هایی [به صورت نر و ماده] آفریدیم،
۹	وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا	و خوابتان را مایه استراحت و آرامش [و تمدّد اعصاب] قرار دادیم،
۱۰	وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا	و شب را پوششی
۱۱	وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا	و روز را وسیله معاش مقرر کردیم؛
۱۲	وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا	و بر فرازتان هفت آسمانستوار بنا نهادیم،
۱۳	وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا	و چراغی روشن و حرارت زا پدید آوردیم،
۱۴	وَأَنزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا	و از ابرهای متراکم و باران زا آبی ریزان نازل کردیم
۱۵	لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا	تا به وسیله آن دانه و گیاه برویانیم،
۱۶	وَجَنَّاتٍ أَلْفَافًا	و باغ‌هایی از درختان به هم پیچیده و انبوه بیرون آوریم.
۱۷	إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَتًا	بی‌تردید روز داوری وعده گاه است.
۱۸	يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا	روزی که در صور می‌دمند و شما گروه گروه به عرصه محشر می‌آیید،
۱۹	وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا	و آسمان گشوده می‌شود، پس به صورت درهایی درمی‌آید.
۲۰	وَسِيرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا	و کوه‌ها را [از جای خود] روان کنند و سرابی شوند!
۲۱	إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا	بی‌تردید دوزخ کمین گاه است.
۲۲	لِّلظَّالِمِينَ مَاءً بَارِدًا	جایگاه بازگشت برای سرکشان و طاغیان است.
۲۳	لَّيْسَ فِيهَا مِنْ حَرٍّ قَدِيمٍ	روزگاری دراز در آن بمانند.
۲۴	لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا	در آنجا نه [آب] خنکی می‌چشند و نه آشامیدنی [باب طبع]
۲۵	إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا	مگر آب جوشان و چرکاب و خونابه‌ای [از بدن دوزخیان]
۲۶	جَزَاءً وَفَاقًا	پاداشی است مناسب [اعمالشان].
۲۷	إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا	اینان بودند که به [روز] حساب امیدی نداشتند،
۲۸	وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا	و آیات ما را به شدت و با همه وجود انکار می‌کردند
۲۹	وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا	و [ما] همه چیز را [از خوبی و بدی آنان] برشمرده و در نامه اعمالشان ثبت کرده‌ایم.
۳۰	فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا	[در قیامت به آنان می‌گوییم:] پس بچشید که هرگز جز عذاب بر شما نیفزاییم.

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا

بی‌تردید برای پرهیزکاران پیروزی و کامیابی است.

حَدَاقٍ وَأَعْنَبًا

باغ‌هایی [سرسبز و خرم] و انواع انگورها

وَكَوَاعِبَ أُنْرَابًا

و دخترانی نو رسیده و هم سن

وَكَاَسًا دِهَاقًا

و جام‌هایی لبریز [از باده طهور]

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذْبًا

در آنجا نه سخن بیهوده‌ای می‌شنوند و نه دروغ و تکذیبی.

جَزَاءَ مِّن رَّبِّكَ عَطَاءٌ حِسَابًا

[این] پاداشی کافی و به اندازه از سوی پروردگار توست.

رَّبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ

مِنْهُ خِطَابًا

همان پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست، آن مهربانی که هیچ کس را اختیار چون و چرای با او نیست.

يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلٰٓئِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ

لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا

روزی که روح و فرشتگان در یک صف می‌ایستند و سخن نمی‌گویند مگر کسی که [خدای] رحمان به او اجازه دهد و سخن حق و درست گوید.

ذٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَن شَاءَ اخْتِذْ اِلٰى رَبِّهٖ مَآبًا

آن [روز] روز حق است، پس هرکه بخواهد راه بازگشتی به سوی پروردگارش برگزیند؛

إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ

وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَلَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا

ما شما را از عذابی نزدیک هشدار دادیم، روزی که آدم آنچه را [از خیر و شر] پیش فرستاده است بنگرد و کافر گوید: ای کاش من خاک بودم [و موجودی مکلف آفریده نمی‌شدم تا چنین روز سختی را ببینم!]

۷۹. نازعات	النَّازِعَات: به قدرت کِشندگان	مکی	۴۶ آیه	۲ صفحه
------------	--------------------------------	-----	--------	--------

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وَالنَّزِیْعَاتِ غَرَقًا

سوگند به فرشتگانی که [روح بدکاران را به شدت از بدن‌هایشان] بر می‌کنند،

وَالنَّشِیْطَاتِ نَشْطًا

و سوگند به فرشتگانی که [روح نیکوکاران را به نرمی و ملایمت از بدن‌هایشان] بیرون می‌آورند؛

وَالسَّیِّحَاتِ سَبْحًا

و سوگند به فرشتگانی که [برای اجرای فرمان‌های حق] به سرعت نازل می‌شوند،

فَالسَّیِّقَاتِ سَبَقًا

و سوگند به فرشتگانی که [در ایمان، عبادت، پرستش و اطاعت] بر یکدیگر [به صورتی ویژه] سبقت می‌گیرند،

فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا

و سوگند به فرشتگانی که [به اذن خدا امور آفرینش را] تدبیر می‌کنند؛

یَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ

[که همه برای رسیدن به پاداش و کیفر برانگیخته می‌شوند در] روزی که لرزاننده همه چیز را به شدت بلرزاند؛

تَتَّبِعُهَا الرّٰادِفَةُ

در حالی که لرزاننده دیگری از پی آن در آید.

قُلُوبٌ یَّوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ

دل‌هایی در آن روز مضطرب و هراسان اند

أَبْصَرُهَا خَشِیْعَةٌ

دیدگانشان [از ترس و هول قیامت] فرو افتاده است.

یَقُولُونَ أٰءَنَّا لَمَرْدُودُونَ فِی الْحَافِرَةِ

می‌گویند: آیا ما [پس از مرگ] به همان حالت اول [که در دنیا بودیم] باز گردانده می‌شویم؟

اَءِذَا كُنَّا عِظَمًا تُخْرَجَۃً

[شگفتا!] آیا زمانی که ما استخوان‌های پوسیده و ریز ریز شدیم [باز می‌گردیم؟!]

قَالُوا تِلْكَ اِذَا كَرَّۃً خَاسِرَةٌ

[و] گویند: [اگر قیامتی در کار باشد] بازگشت به حیات دوباره در آن زمان بازگشتی زیانبار است.

فَإِنَّمَا هِیَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ

جز این نیست آن بازگشت فقط با یک بانگ عظیم است [و بس]

که ناگاه همه بر یک زمین صاف و هموار حاضر شوند.

هَلْ أَتٰنْكَ حَدِیْثُ مُوسٰی

آیا سرگذشت موسی به تو رسیده است؟

إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِاللَّوَادِ الْمُقَدَّسِ طَوًى

۱۷ اُذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ

۱۸ فَقُلْ هَلْ لَّكَ إِلَىٰ أَنْ تَزَكَّىٰ

۱۹ وَأَهْدِيكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ

۲۰ فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ

۲۱ فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ

۲۲ ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ

۲۳ فَحَشَرَ فَنَادَىٰ

۲۴ فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَىٰ

۲۵ فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ

۲۶ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنِ يَخْشَىٰ

۲۷ ءَأَنْتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ السَّمَاءُ بَنَاهَا

۵۲۱ر

۲۸ رَفَعَ سَمُكَهَا فَسَوَّاهَا

۲۹ وَأَعْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا

۳۰ وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ دَحَاهَا

۳۱ أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا

۳۲ وَالْحِبَالَ أَرْسَلَهَا

۳۳ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِإِنْعَامِكُمْ

۳۴ فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَةُ الْكُبْرَىٰ

۳۵ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَىٰ

۳۶ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِمَن يَرَىٰ

۳۷ فَأَمَّا مَن طَغَىٰ

۳۸ وَعَآثَرِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

۳۹ فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَىٰ

۴۰ وَأَمَّا مَن خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ

۴۱ فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ

۴۲ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَلُهَا

۴۳ فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرِهَا

۴۴ إِلَىٰ رَبِّكَ مُنتَهَلُهَا

۴۵ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرُ مَن يَخْشَىٰهَا

۴۶ كَانَتْهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا

هنگامی که پروردگارش او را در وادی مقدس طوی ندا داد

که به سوی فرعون برو؛ زیرا که طغیان کرده است.

پس به او بگو: می‌خواهی [از آلودگی شرک و طغیان] پاک و پاکیزه شوی؟

من تو را به سوی پروردگارت راهنمایی می‌کنم تا از او بترسی [و از طغیان دست برداری].

پس آن معجزه بزرگ تر را به او نشان داد.

ولی [او آن را] تکذیب کرد و سرپیچی نمود.

سپس [به حق] پشت کرد [و برای نابودی موسی] به تلاش برخاست!

پس [قومش را] گرد آورد، و ندا داد

و گفت: من پروردگار بزرگ تر شما هستم.

پس خدا هم [به کیفر این ادعای نابجا] او را به عذاب آخرت و دنیا دچار ساخت.

بی‌تردید در این سرگذشت برای کسی که [از عذاب خدا] بترسد عبرتی است.

آیا آفریدن شما [پس از مرگ] دشوارتر است یا آسمان که او آن را بنا کرد؟

سقفش را برافراشت، پس آن را درست و نیکو قرار داد،

و شبش را تاریکو روزش را روشن ساخت،

و زمین را پس از آن گسترانید،

و از آن آبو چراگاهش را بیرون آورد،

و کوه‌ها را محکم و استوار نمود

تا مایه بهره‌وری شما و دام هایتان باشد.

پس زمانی که آن حادثه بزرگ تر [و غیر قابل دفع] در رسد،

در آن روز انسان آنچه تلاش و کوشش کرده به یاد آورد

و دوزخ را برای هر بیننده‌ای آشکار سازند،

و اما کسی که طغیان و سرکشی کرده

و زندگی دنیا را [بر زندگی ابد و جاوید آخرت] ترجیح داده،

پس بی‌تردید جایگاهش دوزخ است؛

و اما کسی که از مقام و منزلت پروردگارش ترسیده و نفس را از هوا و هوس بازداشته است؛

پس بی‌تردید جایگاهش بهشت است.

همواره از تو درباره قیامت می‌پرسند که در چه زمانی واقع می‌شود؟

تو از بسیار یاد کردنش [و سخن گفتن درباره آن] چه به دست می‌آوری؟

نهایتش به سوی پروردگار توست [کیفیت برپا شدن و زمان وقوع و اوصافش را کسی جز خدا نمی‌داند].

وظیفه تو فقط بیم دادن کسانی است که همواره از آن می‌ترسند.

گویی آنان روزی که قیامت را می‌بینند چنین می‌پندارند که در برزخ جز شامگاهی یا صبح گاه آن درنگ نکرده اند!

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	چهره در هم کشید و روی گردانید،
حزب ۲۳۴ ر ۵۲۲	عَبَسَ وَتَوَلَّى	
۲	أَن جَاءَهُ الْأَعْمَى	از اینکه آن مرد نابینا نزد او آمد!
۳	وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُ يَزَّكَّى	تو چه می‌دانی شاید او [در پرتو تعالیم اسلام از آلودگی] پاک و پاکیزه شود
۴	أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الْذِّكْرَى	یا متذکر [حقایق] گردد و آن تذکر او را سود دهد؛
۵	أَمَّا مَنِ اسْتَغْنَى	اما کسی که خود را ثروتمند نشان می‌دهد
۶	فَأَنْتَ لَهُ وَتَصَدَّى	تو به او روی می‌آوری [و نسبت به وی اهتمام می‌ورزی]
۷	وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَّكَّى	در حالی که اگر او نخواهد خود را [از آلودگی‌های باطنی و عملی] پاک کند تکلیفی بر عهده تو [نسبت به او] نیست؛
۸	وَأَمَّا مَن جَاءَكَ يَسْعَى	و اما آنکه شتابان نزد تو آمد
۹	وَهُوَ يَخْشَى	در حالی که [از پروردگارش] می‌ترسد،
۱۰	فَأَنْتَ عَنْهُ تَلَهَّى	تو [با روی گردانی] از او به دیگران می‌پردازی.
۱۱	كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ	این چنین [برخوردی شایسته] نیست، بی‌تردید این آیات قرآن مایه پند است.
۱۲	فَمَن شَاءَ ذَكُرْهُ	پس هرکه خواست از آن پند گیرد،
۱۳	فِي صُحُفٍ مُّكْرَمَةٍ	در صحیفه‌هایی است ارزشمند
۱۴	مَرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ	بلند مرتبه و پاکیزه
۱۵	بِأَيْدِي سَفَرَةٍ	در دست سفیرانی
۱۶	كِرَامٍ بَرَرَةٍ	بزرگوار و نیکوکار.
۱۷	قُتِلَ الْإِنْسَنُ مَا أَكْفَرُهُ	مرگ بر انسان، چه کافر و ناسپاس است!
۱۸	مِنَ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ	[خدا] او را از چه چیز آفریده؟
۱۹	مِن نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ	از نطفه‌ای [ناچیز و بی مقدار] آفریده است، پس او را [در ذات، صفات و اندام] اندازه لازم عطا کرد.
۲۰	ثُمَّ السَّبِيلَ يَسْرُهُ	آن گاه راه [هدایت، سعادت، خیر و طاعت] را برایش آسان ساخت.
۲۱	ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ	سپس او را میراند و در گور نهاد،
۲۲	ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ	و سپس چون بخواهد او را زنده می‌کند.
۲۳	كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرُهُ	این چنین نیست [که وظیفه‌اش را انجام داده باشد] هنوز آنچه را به او دستور داده به جا نیاورده است.
۲۴	فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَنُ إِلَى طَعَامِهِ	پس انسان باید به خوراکش با تامل بنگرد
۲۵	أَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا	که ما [از آسمان] آب فراوانی فرو ریختیم.
۲۶	ثُمَّ شَفَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا	سپس زمین را [به صورتی سودمند] از هم شکافتیم.
۲۷	فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا	پس در آن دانه‌های فراوانی رویاندیم،
۲۸	وَعِنَبًا وَقَضْبًا	و انگور و سبزیجات
۲۹	وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا	و زیتون و درخت خرما....
۳۰	وَحَدَاقٍ غُلْبًا	و بوستان‌های پر از درخت تناور و بزرگ
۳۱	وَفَلَكِهَا وَأَبًّا	و میوه و چراگاه
۳۲	مَتَّعَا لَكُمْ وَلَا نَعْمِكُمْ	تا مایه برخورداری شما و دام هایتان باشد. ....
۳۳	فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاحَّةُ	پس زمانی که آن بانگ هولناک و مهیب در رسد،
۳۴	يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ	روزی که آدمی فرار می‌کند، از برادرش....
۳۵	وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ	و از مادر و پدرش....
۳۶	وَصَلْبَتِهِ وَبَنِيهِ	و از همسر و فرزندان
۳۷	لِكُلِّ أَمْرٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ	در آن روز هرکسی از آنان را کاری است که او را به خود مشغول می‌کند [تا جایی که نمی گذارد به چیز دیگری بپردازد.]
۳۸	وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ	در آن روز چهره‌هایی درخشان و نورانی است
۳۹	ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ	خندان و خوشحال....
۴۰	وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ	و در آن روز چهره‌هایی است که بر آنان غبار نشسته
۴۱	تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ	[و] سیاهی و تاریکی آنان را فرا گرفته است؛ ....
۴۲	أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرَةُ الْفَجَرَةُ	آنان همان کافران بد کارند.

۱ ۵۲۳	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ	هنگامی که خورشید را به هم درپیچند
۲	وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ	و هنگامی که ستارگان تیره و بی نور شوند
۳	وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ	و هنگامی که کوه‌ها را به حرکت آرند و از جا برکنند
۴	وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ	و هنگامی که اموال نفیس و با ارزش رها و بی صاحب شود
۵	وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ	و هنگامی که همه حیوانات وحشی محشور شوند
۶	وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ	و هنگامی که دریاها مشتعل و برافروخته گردند
۷	وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ [خوبان با خوبان و بدان با بدان]	و هنگامی که هرکس [با همسان خود] قرین و جفت شوند
۸	وَإِذَا الْمَوْءِدَةُ سُيِّلَتْ	و هنگامی که از [دختر] زنده به گور بپرسند
۹	بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ	به کدام گناه کشته شده؟
۱۰	وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ	و هنگامی که نامه‌های اعمال را بگشایند....
۱۱	وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ	و هنگامی که آسمان را به شدت برکنند و برچینند
۱۲	وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ	و هنگامی که دوزخ افروخته شود....
۱۳	وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ	و هنگامی که بهشت را نزدیک آرند
۱۴	عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ	[در چنین موقعیت و زمانی است که] هر کس هر عملی را [از خیر و شر] حاضر کرده است، بداند.
۱۵	فَلَا أَقْسِمُ بِالْخُنَاسِ	پس سوگند به ستارگانی که باز می‌گردند،
۱۶	الْجَوَارِ الْكُنَّسِ	ستارگانی که به سرعت می‌روند و پنهان می‌شوند
۱۷	وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ	و سوگند به شب هنگامی که [روی می‌آورد، و زمانی که] می‌رود
۱۸	وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ	و سوگند به صبح هنگامی که می‌دمد [و با گستردن نورش تاریکی را می‌زداید]
۱۹	إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ	که قرآن کلام فرستاده‌ای ارجمند و بزرگوار است.
۲۰	ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ	نیرومندی که نزد صاحب عرش دارای مقام و منزلت است؛ ....
۲۱	مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ	آنجا مورد اطاعت [فرشتگان] و امین است....
۲۲	وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ	و رفیق و یار شما دیوانه نیست.
۲۳	وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأَفْقِ الْمُبِينِ	بی‌تردید امین وحی را در افق روشن دیده است،
۲۴	وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ	و او نسبت به [ابلاغ و تعلیم] آنچه به او وحی می‌شود، بخیل نیست
۲۵	وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ	و قرآن، کلام شیطان رانده شده نیست؛
۲۶	فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ	پس [با انکار قرآن و روی گرداندن از آن] کجا می‌روید؟
۲۷	إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ	قرآن فقط وسیله یادآوری و پند برای جهانیان است؛
۲۸	لِمَن شَاءَ مِنْكُمْ أَن يَسْتَقِيمَ	برای هرکس از شما که بخواهد [در همه شؤون زندگی مادی و معنوی] راه مستقیم بییامد
۲۹	وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ	و شما [طی راه مستقیم را] نخواهید خواست مگر آنکه خدا پروردگار جهانیان بخواهد.

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ	حزب ۲۳۵ ۵۲۴ر	هنگامی که آسمان بشکافد
۲	وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ		و هنگامی که ستارگان پراکنده شوند
۳	وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِرَتْ		و هنگامی که دریاها شکافته شوند [و به هم بپیوندند]
۴	وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ		و هنگامی که قبرها زیر و رو شوند،
۵	عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ		هرکسی آنچه را [از خیر و شر] پیش فرستاده و باز پس نهاده بداند.
۶	يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ		ای انسان! چه چیزی تو را به پروردگار بزرگوارت مغرور کرده است؟
۷	الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ		همان کسی که تو را آفرید و اندامت را درست و نیکو ساخت و متعادل و متناسب قرار داد،
۸	فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ		و تو را در هر نقش و صورتی که خواست ترکیب کرد.
۹	كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالَّذِينَ		این چنین نیست [که سبب ارتکاب گناهاتتان مغرور بودنتان به بزرگواری پروردگار باشد]، بلکه روز جزا را تکذیب می‌کنید [و با این تکذیب، راه گناه را به روی خود باز می‌نمایید،]
۱۰	وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ		و بی‌تردید بر شما نگهبانانی گماشته اند
۱۱	كِرَامًا كَاتِبِينَ		بزرگوارانی نویسنده
۱۲	يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ		که آنچه را [از خیر و شر] انجام می‌دهید، می‌دانند [و ضبط می‌کنند.]
۱۳	إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ		به یقین نیکان در نعمت فراوانی قرار دارند
۱۴	وَإِنَّ الْفَجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ		و مسلماً گناهکاران در دوزخ اند
۱۵	يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ		[که] روز پاداش در آن درآیند،
۱۶	وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ		و آنان از دوزخ غایب نمی‌شوند
۱۷	وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ		و تو چه می‌دانی روز جزا چیست؟
۱۸	ثُمَّ مَّا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ		باز چه می‌دانی روز جزا چیست؟
۱۹	يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ		روزی که کسی از کسی چیزی از عذاب را دفع نمی‌کند، و در آن روز، فرمان و حکم ویژه خداست.

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ	۵۲۵ر	وای بر کم فروشان!
۲	الَّذِينَ إِذَا أَكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ		آنان که چون از مردم کالایی را با پیمانه و وزن می‌ستانند، تمام و کامل می‌ستانند،
۳	وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ		و چون برای آنان پیمانه و وزن کنند، کم می‌دهند.
۴	أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ		آیا اینان یقین ندارند که حتماً بر انگيخته می‌شوند؟
۵	لِيَوْمٍ عَظِيمٍ		برای روزی بزرگ،
۶	يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ		روزی که مردم در برابر پروردگار جهانیان به پا می‌ایستند.

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفُجَارِ لَفِي سِجِّينٍ

وَمَا أَدْرَاكَ مَا سِجِّينٌ

كِتَابٌ مَّرْقُومٌ

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ

وَمَا يُكَذِّبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ

إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ءَايَتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ

كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ

كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُوبُونَ

ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيمِ

ثُمَّ يُقَالُ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ

وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ

كِتَابٌ مَّرْقُومٌ

يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ

عَلَى الْأَرْبَابِ يَنْظُرُونَ

تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ

يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْتُومٍ

خِتَمُهُمْ مِسْكٌَ فِي ذَلِكَ فَلَيَتَنَّافِسِ الْمُنْتَفِسُونَ

وَمِزَاجُهُمْ مِنْ تَسْنِيمٍ

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ

إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يَضْحَكُونَ

وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ

وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ

وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَضَالُّونَ

وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ

فَالْيَوْمَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ

این چنین نیست که می‌پندارند [در آن روز] یقیناً پرونده بدکاران در سجّین است.

و تو چه می‌دانی که سجّین چیست؟

قضا و سرنوشتی حتمی [برای خائنان] است.

وای در آن روز بر تکذیب کنندگان.

آنان که همواره روز جزا را تکذیب می‌کنند.

و آن را جز هر متجاوز گناه پیشه تکذیب نکند،

[که] هرگاه آیات ما را بر او خوانند می‌گوید: افسانه‌های پیشینیان است.

این چنین نیست که می‌گویند، بلکه گناہانی که همواره مرتکب شده‌اند بر دل‌هایشان چرک و زنگار بسته است [که حقایق را افسانه می‌پندارند].

این چنین نیست که آنان می‌پندارند، بلکه اینان در آن روز از پروردگارشان محجوب‌اند.

سپس آنان بی‌تردید وارد دوزخ می‌شوند.

[به آنان] گویند: این است آن دوزخی که همواره تکذیبش می‌کردید.

این چنین نیست [که این سبک مغزان درباره نیکان می‌پندارند] بلکه پرونده نیکان در علیین است

تو چه می‌دانی علیین چیست؟

قضا و سرنوشتی حتمی [برای نیکان] است.

مقربان آن را مشاهده می‌کنند.

بی‌تردید نیکان در نعمتی فراوانند

بر تخت‌ها [ی آراسته و پرارزش تکیه زده و مناظر زیبای بهشت را با چشم سر و جمال محبوب را با چشم دل] می‌نگرند.

در چهره‌هایشان شادابی و طراوت نعمت را می‌یابی.

آنان را از باده ناب و طهوری که سر بسته و مُهر و موم شده است، می‌نوشانند.

مُهر و مومش مشک است، و رقابت کنندگان و مسابقه گران باید به سوی این نعمت‌ها بر یکدیگر پیشی گیرند،

و [این باده ناب مُهر و موم شده،] آمیخته‌ای از «تسنیم» است

[آن] چشمه‌ای که همواره مقربان از آن می‌نوشند.

بدکاران همواره [در دنیا از روی ریشخند و استهزا] به مؤمنان می‌خندیدند

و هنگامی که بر آنان می گذشتند آنان را با اشاره چشم وابرو به مسخره می‌گرفتند،

و چون به خانواده خود بازمی گشتند [به سبب تمسخر مؤمنان] خوشحال و شادمان باز می‌گشتند،

و هنگامی که مؤمنان را می دیدند، می‌گفتند: بی‌تردید اینان گمراه اند؛

و حال آنکه کافران را بر مؤمنان نگهبان و مراقب نفرستاده بودند [که مراقب هدایت و گمراهی آنان باشند].

پس امروز همواره مؤمنان به کافران می‌خندند.

عَلَىٰ الْأَرْيَافِ يَنْظُرُونَ

هَلْ تُؤْتِيهِمُ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

۳۶

۸۴. انشقاق	الْإِنْشِقَاقُ: شکافتن	مکی	۲۵ آیه
------------	------------------------	-----	--------

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ

۱

حزب

۲۳۶

۵۲۶ر

وَأَذِنتُ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ

۲

وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ

۳

وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ

۴

وَأَذِنتُ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ

۵

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ

۶

فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَبِيمِينِهِ

۷

فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا

۸

وَيُنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا

۹

وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ

۱۰

فَسَوْفَ يَدْعُوا ثُبُورًا

۱۱

وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا

۱۲

إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا

۱۳

إِنَّهُ ظَنَّ أَن لَّنْ يَحُورَ

۱۴

بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا

۱۵

فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ

۱۶

وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ

۱۷

وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ

۱۸

لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ

۱۹

فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

۲۰

وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ

۲۱

سجده

مستحب

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكْذِبُونَ

۲۲

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ

۲۳

فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

۲۴

إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ

۲۵

بر تخت‌ها [ی آراسته و پرارزش تکیه زده] می‌نگرند

که آیا کافران را در برابر آنچه همواره انجام می‌دادند کیفر داده‌اند؟

هنگامی که آسمان بشکافد

و فرمان پروردگارش را اطاعت کند، و [به این اطاعت از فرمان،] سزاوارتر گردد

و هنگامی که زمین گسترده شود

و آنچه را در درون دارد بیرون افکند، و تهی گردد

و فرمان پروردگارش را اطاعت کند، و [به این اطاعتِ از فرمان،] سزاوارتر گردد،

ای انسان! یقیناً تو با کوشش و تلاشی سخت به سوی پروردگارت در حرکتی، پس او را [در حالی که مقام فرمانروایی مطلق و حکومت بر همه چیز ویژه اوست و هیچ حکومتی در برابرش وجود ندارد،] دیدار می‌کنی،

اما کسی که نامه اعمالش را به دست راستش دهند،

به زودی با حسابی آسان به حسابش رسیدگیشود،

و خوشحال و شادمان به سوی خانواده‌اش [در بهشت] باز گردد،

و اما کسی که نامه اعمالش را از پشت سرش دهند،

به زودی با فریادی حسرت بار، هلاکت و نابودی خود را خواهد،

و در آتش افروخته در آید.

او همواره در میان خانواده‌اش [به ثروت و مال و مقام] خوشحال و شادمان بود.

او می‌پنداشت که هرگز پس از مرگ [به حیات دوباره] باز نخواهد گشت.

آری، بی‌تردید پروردگارش نسبت به [همه امور] او بینا بود [از این جهت تمام اعمال و دست آوردش را برای پاداش و کیفر ثبت کرد.]

سوگند به سرخی کنار افق به هنگام غروب خورشید

و سوگند به شب و آنچه را [از موجودات پراکنده شده در روز، در خانه‌ها و لانه‌ها] جمع می‌کند

و سوگند به ماه هنگامی که بَدَر کامل می‌شود

که شما حالی را پس از حالی [که مراحل مختلف زندگی است و در سختی و زحمت مطابق یکدیگرند] طی می‌کنید [تا به دیدار پروردگارتان نایل آیید.]

پس اینان را چه می‌شود که ایمان نمی‌آورند؟!

و هرگاه قرآن را بر آنان خوانند، خاضع و تسلیم نمی‌شوند؟!

بلکه کافران همواره انکار هم می‌کنند!

و خدا به آنچه [از انکار، کفر، نفاق، حسد و...] در دل خود جمع می‌کنند، داناتر است.

پس آنان را به عذابی دردناک بشارت ده. ....

مگر آنان را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، که آنان را پاداشی جاودان و بی منت است.

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ	سوگند به آسمان که دارای برج هاست
۲	وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ	و سوگند به روزی که [برپا شدنش را برای داوری میان مردم] وعده داده اند
۳	وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ	و سوگند به شاهد [که پیامبر هر امت است] و مورد مشاهده [که اعمال هر امت است؛]
۴	قُتِلَ أَصْحَابُ الْأُحُدِ	مرده باد صاحبان آن خندق [که مؤمنان را در آن سوزاندند.]
۵	النَّارِ ذَاتِ الْوُكُودِ	آن آتشی که آتش گیرانه‌اش فراوان و بسیار بود،
۶	إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ	هنگامی که آنان پیرامونش [به تماشا] نشسته بودند
۷	وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ	و آنچه را از شکنجه و آسیب درباره مؤمنان انجام می‌دادند تماشاگر و ناظر بودند
۸	وَمَا نَقْمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ	و از مؤمنان چیزی را منفور و ناپسند نمی‌داشتند مگر ایمانشان را به خدای توانای شکست ناپذیر و ستوده؛
۹	الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ	خدایی که مالکیت و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین در سیطره اوست و خدا بر همه چیز گواه است.
۱۰	إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ	کسانی که مردان و زنان مؤمن را مورد شکنجه و آزار قرار دادند، سپس توبه نکردند، نهایتاً عذاب دوزخ و عذاب سوزان برای آنان است.
۱۱	إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ	بی‌تردید کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند بهشت‌هایی که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است، ویژه آنان است، این است کامیابی بزرگ.
۱۲	إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ	بی‌تردید به قهر گرفتن و مجازات پروردگارت بسیار سخت است. ....
۱۳	إِنَّهُ هُوَ يُبْدِي وَيُعِيدُ	اوست که [مخلوقات را] می‌آفریند، و [پس از مرگ] باز می‌گرداند. ....
۱۴	وَهُوَ الْغَفُورُ الْودُودُ	و او بسیار آمرزنده و دوستدار [مؤمنان] است.
۱۵	ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ	صاحب عرش و ارجمند [و عالی صفات] است. ....
۱۶	فَعَالٌ لِّمَا يُرِيدُ	آنچه را بخواهد [بی آنکه بازدارنده‌ای در برابرش باشد] انجام می‌دهد. ....
۱۷	هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ	آیا خبر آن سپاهیان به تو رسیده است؟
۱۸	فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ	[سپاهیان] فرعون و ثمود [که به سبب تکذیبشان به عذابی دردناک دچار شدند؛]
۱۹	بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ	[فقط آنان تکذیب گر نبودند] بلکه کافران [قوم تو] در تکذیبی سخت ترند. ....
۲۰	وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِم مَّحِيطٌ	و خدا از همه سو بر آنان احاطه دارد.
۲۱	بَلْ هُوَ قُرْءَانٌ مَجِيدٌ	[چنین نیست که درباره قرآن می‌پندارند] بلکه آن، قرآنی باعظمت و بلند مرتبه است
۲۲	فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ	که در لوح محفوظ است [به همین خاطر از دستبرد هر تحریف‌گری مصون است.]

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ	سوگند به آسمان و به چیزی که در شب پدیدار می‌شود؛
۲	وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ	و تو چه می‌دانی چیزی که در شب پدیدار می‌شود، چیست؟
۳	النَّجْمُ الثَّاقِبُ	همان ستاره درخشانی است که پرده ظلمت را می شکافد.
۴	إِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ	هیچ کس نیست مگر اینکه بر او نگهبانی است.
۵	فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ	پس انسان باید با تأمل بنگرد که از چه چیز آفریده شده است؟
۶	خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ	از آبی جهنده آفریده شده است؛
۷	يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ	[آبی که] از صلب مرد و از میان استخوان‌های سینه زن بیرون می‌آید.
۸	إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ	بی‌تردید خدا بر بازگرداندن انسان [پس از مرگش] تواناست،
۹	يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ	روزی که رازها فاش می‌شود.
۱۰	فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ	پس انسان را [در آن روز در برابر عذاب] نه نیرویی است و نه یاورى.
۱۱	وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ	سوگند به آسمان که دارای باران فراوان و پرریزش است.
۱۲	وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ	و سوگند به زمین که [برای جوشیدن چشمه‌ها و کشت و زرع و رویدن نباتات] دارای شکاف است.
۱۳	إِنَّهُ لَقَوْلُ فَصْلٍ	بی‌تردید که این قرآن، سخنی جداکننده [میان حق و باطل] است
۱۴	وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ	و آن هرگز شوخی نیست.
۱۵	إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا	آنان همواره [برای خاموش کردن نور حق] حيله می‌کنند
۱۶	وَأَكِيدُ كَيْدًا	و من [هم در برابر آنان] چاره و تدبیری [مناسب] می‌کنم.
۱۷	فَمَهْلِ الْكَافِرِينَ أَمَهِلَهُمُ رُويِدًا	پس کافران را مهلت ده و مدت اندکی آنان را در این حالی که هستند، واگذار.

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى	نام پروردگار برتر و بلند مرتبه ات را [از هرچه رنگ شرک خفی و جلی دارد] منزّه و پاک بدار.
۲	الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى	آنکه آفرید، پس درست و نیکو گردانید.
۳	وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى	و آنکه اندازه قرار داد و هدایت کرد،
۴	وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى	و آنکه چراگاه را رویانید،
۵	فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَى	و آن را خاشاکی سیاه گردانید،
۶	سَنُقَرِّبُكَ فَلَا تَنْسَى	به زودی قرآن را بر تو می‌خوانیم، پس هرگز فراموش نخواهی کرد،
۷	إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى	جز آنچه را خدا بخواهد، که او آشکار و آنچه را پنهان است، می‌داند.
۸	وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَى	و تو را برای آسان ترین راه [که شریعت سمحه و سهله است] آماده می‌کنیم.
۹	فَذَكِّرْ إِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرَى	پس [مردم را] اندرز ده، اگر اندرز سودمند افتد.
۱۰	سَيَذَكَّرُ مَنْ يَخْشَى	کسی که از خدا می‌ترسد، به زودی متذکر می‌شود.
۱۱	وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى	و کسی که از همه بدبخت تر است از آن کناره می‌گیرد.
۱۲	الَّذِي يَصِلَى النَّارَ الْكُبْرَى	همان کسی که در آتش بزرگ تر در می‌آید.
۱۳	ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى	آن گاه در آنجا نه می میرد و نه به خوشی زندگی می‌کند.
۱۴	قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى	بی‌تردید کسی که خود را [از زشتی‌های باطن و ظاهر] پاک کرد، رستگار شد.
۱۵	وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى	و نام پروردگارش را یاد کرد، پس نماز خواند.

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا

وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ

إِنَّ هَٰذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ

صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ

۸۸. غاشیه	الْغَاشِيَّةُ: غاشیه	مکی	۲۶ آیه
-----------	----------------------	-----	--------

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَلِشَعَةٌ

عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ

تَصَلَّىٰ نَارًا حَامِيَةً

تُسْقَىٰ مِنْ عَيْنٍ عَٰنِيَةٍ

لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ

لَّا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ

لِّسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ

فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ

لَّا تَسْمَعُ فِيهَا لَغِيَةً

فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ

فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ

وَأَكْوَابُ مَوْضُوعَةٌ

وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ

وَزَرَاجُ مَبْثُوثَةٌ

أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ

وَالِى السَّمَآءِ كَيْفَ رُفِعَتْ

وَالِى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ

وَالِى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ

فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ

لَسْتُ عَلَيْهِمْ بِمُصَيْطِرٍ

إِلَّا مَنْ تَوَلَّىٰ وَكَفَرَ

فَيَعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ

إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ

ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ

[ولى شما منکران لجوج به سوى راه رستگارى نمی‌روید]
بلکه زندگى دنیا را [بر آن] ترجیح می‌دهید.

در حالى که آخرت بهتر و پایدارتر است.

همانا این [حقایق] در کتاب‌های آسمانى پیشین هست.

[در] کتاب‌های ابراهیم وموسى.

آيا خبر حادثه هولناكى كه [همه انسان‌ها را از هر سو] فرا مى‌گیرد، به تو رسیده است؟

در آن روز چهره‌هایی زی‌ون و شرمسارند؛

[آنان كه همواره در دنیا] كوشیده‌اند و خسته شده‌اند [و سرانجام سودی نیافته اند]

در آتشی سوزان درآیند.

آنان را از چشمه‌ای بسیار داغ می نوشانند؛

برای آنان طعامی جز خار خشک و زهرآگین وجود ندارد

كه نه فربه مى‌كند و نه از گرسنگی بی‌نیاز مى‌نماید.

در آن روز چهره‌هایی شاداب و باطراوت اند

از تلاش و كوشش خود خشنودند

در بهشتی برین اند

در آنجا سخن لغو و بییهوده نشنوند

در آن چشمه‌ای روان است

[و] در آنجا تخت‌هایی بلند و با ارزش قرار دارد

و [در کنار چشمه‌هایش] قدح‌ها نهاده شده است

و [دیگر از نعمت‌هایش] بالش‌هایی پهلوی هم چیده [برای تکیه زدن بهشتی‌ها] ست

و فرش‌هایی زربافت و گسترده [كه روی آن می نشینند].

آيا با تأمل به شتر نمی نگرند كه چگونه آفریده شده؟

و به آسمان كه چگونه بر افراشته شده؟

و به كوه‌ها كه چگونه در جای خود نصب شده؟

و به زمین كه چگونه گسترده شده؟

پس تذكر ده كه تو فقط تذكر دهنده ای؛

تو بر آنان مسلط نیستی [كه به قبول ایمان مجبورشان كنى،]

ولى كسى كه [به دنبال تذكر پی در پی] روی گردانید و كفر ورزید.

پس خدا او را به عذاب بزرگ تر عذاب خواهد كرد.

قطعاً بازگشت آنان به سوى ماست.

آن گاه بی‌تردید حسابشان بر عهده ماست.

۱ ۵۳۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالْفَجْرِ	سوگند به سپیده دم
۲	وَلَيَالٍ عَشْرٍ	و به شب‌های ده گانه
۳	وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ	و به زوج و فرد
۴	وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ	و به شب هنگامی که می‌گذرد.
۵	هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرِ	آیا در آنچه گفته شد، سوگندی برای خردمند هست؟
۶	أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ	آیا ندانسته‌ای که پروردگارت با قوم عاد چه کرد؟
۷	إِرمَ ذَاتِ الْعِمَادِ	و [با آن شهر] اِرم که دارای کاخ‌های با عظمت و ساختمان‌های بلند بود؟
۸	الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ	همان که ماندنش در شهرها ساخته نشده بود؟
۹	وَتَمُودَ الَّذِي جَابُوا الصَّخَرَ بِالْوَادِ	و با قوم ثمود آنان که در آن وادی [برای ساختن بناهای استوار و محکم] تخته سنگ‌ها را می‌بریدند؟
۱۰	وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ	و با فرعون نیرومند که دارای میخ‌های شکنجه بود؟
۱۱	الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ	همانان که در شهرها، طغیان و سرکشی کردند؟
۱۲	فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ	و در آنها فساد و تباه کاری فراوانی به بار آوردند؟
۱۳	فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ	پس پروردگارت تازیانه عذاب‌های گوناگون را بر آنان فرو ریخت.
۱۴	إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ	بی‌تردید پروردگارت در کمین گاه است؛
۱۵	فَأَمَّا الْإِنْسَنُ إِذَا مَا أُنْتَلَهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ	اما انسان، هنگامی که پروردگارش او را بیازماید و گرامی‌داردش و نعمتش بخشد، می‌گوید: پروردگارم [چون شایسته و سزاوار بودم] مرا گرامی‌داشت،
۱۶	وَأَمَّا إِذَا مَا أُنْتَلَهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهْنَنِ	و اما چون او را بیازماید، پس روزی اش را بر او تنگ گیرد، گوید: پروردگارم مرا خوار و زیون کرد.
۱۷	كَلَّا بَلْ لَا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ	این چنین نیست که می‌پندارید، بلکه [زبونی، خواری و دور شدن شما از رحمت خدا برای این است که] یتیم را گرامی نمی‌دارید
۱۸	وَلَا تَحْضُونَ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ	و یکدیگر را بر طعام دادن به مستمند تشویق نمی‌کنید
۱۹	وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَّمًّا	و میراث خود را [با میراث دیگران بی توجه به حلال و حرام بودنش] یک جا و کامل می‌خورید
۲۰	وَمُحِبُّونَ الْأَمَالَ حُبًّا جَمًّا	و ثروت را بسیار دوست دارید.
۲۱	كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا	این چنین نیست که می‌پندارید، هنگامی که زمین را به شدت درهم کوبند
۲۲	وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا	و [فرمان] پروردگارت برسد، و فرشتگان صف اندر صف حاضر شوند،
۲۳	وَجِئَاءَ يَوْمَيْهِم بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَنُ وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَى	در آن روز دوزخ را بیاورند، در آن روز انسان متذکر شود و کجا این تذکر برای او سودمند افتد؟!

يَقُولُ يَلَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابُهُ أَحَدٌ

وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ

يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ

ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً

فَادْخُلِي فِي عِبَادِي

وَادْخُلِي جَنَّتِي

۹۰. بلد	الْبَلَد: شهر	مکی	۲۰ آیه
---------	---------------	-----	--------

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ

۱ حزب ۲۳۸ ر ۵۳۲

وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ

۲

وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ

۳

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ

۴

أَيَحْسَبُ أَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ

۵

يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَا لَا لُبَدًا

۶

أَيَحْسَبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ

۷

أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ

۸

وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ

۹

وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ

۱۰

فَلَا أَفْتَحَمُ الْعُقْبَةَ

۱۱

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعُقْبَةُ

۱۲

فَكَ رَقَبَةٍ

۱۳

أَوْ إِطْعَمٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ

۱۴

يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ

۱۵

أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ

۱۶

ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا
بِالْمَرْحَمَةِ

۱۷

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ

۱۸

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ

۱۹

عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ

۲۰

می‌گوید: ای کاش برای این زندگی ام [عبادت خالصانه و کار نیک] پیش فرستاده بودم.

پس در آن روز هیچ کس چون عذاب کردن او عذاب نکند،

و هیچ کس چون به بند کشیدن او به بند نکشد.

ای جان آرام گرفته و اطمینان یافته!

به سوی پروردگارت در حالی که از او خشنودی و او هم از تو خشنود است، باز گرد.

پس در میان بندگانم در آی

و در بهشتم وارد شو.

قسم می‌خورم به این شهر،

در حالی که تو در آن جای داری

و سوگند به پدر و آنچه زاده است؛

همانا ما انسان را در رنج و زحمت آفریدیم.

آیا گمان می‌کند که هرگز کسی بر او دست نیابد؟!

می‌گوید: ثروت فراوانی را [برای مبارزه با پیامبر و اسلام] تباہ کرده ام!

آیا گمان می‌کند که هیچ کس او را ندیده است [که همه اعمال و کردارش را ثبت کند؟]

آیا برای او دو چشم قرار ندادیم؟

و یک زبان و دو لب؟

و او را به راه خیر و شر هدایت نکردیم [تا راه خیر را بگزیند و راه شر را واگذارد؟]

پس شتابان و با شدت به آن گردنه سخت وارد نشد؛

و تو چه می‌دانی آن گردنه سخت چیست؟

آزاد کردن برده،

یا طعام دادن در روز گرسنگی و قحطی،

به یتیمی خویشاوند،

یا مستمندی خاک نشین؛

علاوه بر [انجام] این [تکالیف]، از کسانی باشد که ایمان آورده‌اند و یکدیگر را به صبر و مهربانی سفارش کرده‌اند؛

اینان سعادتمندان اند؛

و کسانی که به آیات ما کفر ورزیدند، آنان شقاوتمندان اند

بر آنان آتشی سرپوشیده احاطه دارد [که هیچ راه گریزی از آن ندارند].

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا	سوگند به خورشید و گسترش روشنی اش
۲	وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّهَا	و به ماه هنگامی که از پی آن برآید
۳	وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّلَهَا	و به روزچون خورشید را به خوبی آشکار کند
۴	وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا	و به شب هنگامی که خورشید را فرو پوشد
۵	وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا	و به آسمان و آنکه آن را بنا کرد
۶	وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا	و به زمین و آنکه آن را گستراند
۷	وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا	و به نفس و آنکه آن را درست و نیکو نمود،
۸	فَالْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا	پس بزه کاری و پرهیزکاری اش را به او الهام کرد.
۹	قَدْ أَفْلَحَ مَنْ رَكَّهَا	بی‌تردید کسی که نفس را [از آلودگی پاک کرد و] رشد داد، رستگار شد.
۱۰	وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّهَا	و کسی که آن را [به آلودگی‌ها و امور بازدارنده از رشد] بیالود [از رحمت حق] نومید شد.
۱۱	كَذَبَتْ ثُمُودُ بِطَعُونَهَا	قوم ثمود به سبب سرکشی و طغیانش [پیامبران را] تکذیب کرد،
۱۲	إِذِ انْتَبَعَتْ أَشْقَاهَا	زمانی که بدبخت ترینشان به پا خاست.
۱۳	فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا	پس فرستاده خدا به آنان گفت: ناقه خدا و آبشخورش را [واگذارید]
۱۴	فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذُنُوبِهِمْ فَسَوَّاهَا	ولی به تکذیب او برخاستند و ناقه را پی کردند، و در نتیجه پروردگارشان به خاطر گناهشان عذاب سختی بر آنان فرو ریخت و همه قوم را با خاک یکسان و برابر ساخت؛
۱۵	وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا	و خدا از سرانجام آن کار [که نابودی ستمکاران است] پروایی ندارد.

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ	سوگند به شب هنگامی که فرو پوشد
۲	وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ	و به روز هنگامی که آشکار شود
۳	وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ	و به آنکه نر و ماده آفرید؛
۴	إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَىٰ	همانا تلاشتان گوناگون و پراکنده است؛
۵	فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ	اما کسی که [ثروتش را در راه خدا] انفاق کرد و پرهیزکاری پیشه ساخت
۶	وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ	و وعده نیکوتر را [که وعده خدا نسبت به پاداش انفاق و پرهیزکاری است] باور کرد؛
۷	فَسَنِّيئِرُهُۥ لِلْإِسْرَىٰ	پس به زودی او را برای راه آسانی [که انجام همه اعمال نیک به توفیق خداست] آماده می‌کنیم
۸	وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَىٰ	و اما کسی که [از انفاق ثروت] بخل ورزید و خود را بی‌نیاز نشان داد
۹	وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَىٰ	و وعده نیکوتر را تکذیب کرد،
۱۰	فَسَنِّيئِرُهُۥ لِلْعُسْرَىٰ	پس او را برای راه سخت و دشواری [که سلب هرگونه توفیق از اوست] آماده می‌کنیم،
۱۱	وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّىٰ	و هنگامی که [به چاه هلاکت و گودال گور] سقوط کند ثروتش [چیزی از عذاب خدا] را از او دفع نمی‌کند.
۱۲	إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَىٰ	بی‌تردید هدایت کردن بر عهده ماست.
۱۳	وَإِنَّ لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولَىٰ	و به یقین دنیا و آخرت در سیطره مالکیت ماست.
۱۴	فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّىٰ	پس شما را از آتشی که زبانه می‌کشد بیم می‌دهم.

[که] جز بدبخت ترین مردم در آن در نیابند.

۱۶   الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى

و به زودی پرهیزکارترین [مردم] را از آن دور می‌دارند.

۱۷   وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى

همان که مال خود را انفاق می‌کند تا [مال] رشد و نمو کند.

۱۸   الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى

و هیچ کس را نزد خدا حق نعمتی نیست تا این مالی که انفاق کرده به عنوان پاداش آن نعمت به حساب او گذارد.

۱۹   وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَى

بلکه [انفاق کننده با تقوا مال خود را در راه خدا انفاق می‌کند] تا خشنودی پروردگار والایش را به دست آورد.

۲۰   إِلَّا أُبْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى

و [بی‌تردید] به زودی [در قیامت با دریافت لطف، رحمت حق و پاداش بی پایان او] خشنود خواهد شد.

۲۱   وَلَسَوْفَ يَرْضَى

۹۳. ضحی	الضُّحَى: روشنایی روز	مکی	۱۱ آیه
---------	-----------------------	-----	--------

سوگند به ابتدای روز [وقتی که خورشید پرتو افشانی می‌کند]

۱
رہ۵۳   بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالضُّحَى

و سوگند به شب آن گاه که آرام گیرد،

۲   وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى

که پروردگارت تو را رها نکرده و مورد خشم و کینه قرار نداده است.

۳   مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى

و بی‌تردید آخرت برای تو از دنیا بهتر است،

۴   وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَى

و به زودی پروردگارت بخششی به تو خواهد کرد تا خشنود شوی.

۵   وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى

آیا تو را یتیم نیافت، پس پناه داد؟

۶   أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى

و تو را بدون شریعت نیافت، پس به شریعت هدایت کرد؟

۷   وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَى

و تو را تهیدست نیافت، پس بی‌نیاز ساخت؟

۸   وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى

و اما [به شکرانه این همه نعمت] یتیم را خوار و رانده مکن

۹   فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ

و تهیدست حاجت خواه را [به بانگ زدن] از خود مران

۱۰   وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ

و نعمت‌های پروردگارت را بازگو کن.

۱۱   وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ

۹۴. انشراح	الشَّرْح: گشایش	مکی	۸ آیه
------------	-----------------	-----	-------

آیا سینه ات را [به نوری از سوی خود] گشاده نکردیم؟

۱
حزب ۲۳۹ ر۵۳۶   بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ

و بار گرانت را فرو نهادیم؟

۲   وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ

همان بار گرانی که پشتت را شکست.

۳   الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ

و آوازه ات را برایت بلند نکردیم؟

۴   وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ

پس بی‌تردید با دشواری آسانی است.

۵   فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

[آری] بی‌تردید با دشواری آسانی است.

۶   إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

پس هنگامی که [از کار بسیار مهم تبلیغ] فراغت می‌یابی، به عبادت و دعا بکوش

۷   فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ

و مشتاقانه به سوی پروردگارت رو آور.

۸   وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ

۹۵. تین	التَّيْنِ: انجیر	مکی	۸ آیه
---------	------------------	-----	-------

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالتَّيْنِ وَالزَّيْتُونِ	سوگند به انجیر و زیتون
۲	وْطُورِ سِينِينَ	و سوگند به طور سینا
۳	وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ	و سوگند به این [مکه] شهر امن
۴	لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ	که ما انسان را در نیکوترین نظم و اعتدال و ارزش آفریدیم.
۵	ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ	آن گاه او را [به سبب گناهکاری] به [مرحله] پست ترین پستان بازگرداندیم.
۶	إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ	مگر آنان که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، پس آنان را پاداشی بی منت و همیشگی است.
۷	فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالذِّينِ	[ای انسان!] پس چه چیزی تو را بعد [از این همه دلایل] به تکذیب دین و [روز قیامت]، وامی‌دارد؟
۸	أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمَ الْحَكَمِينَ	آیا خدا بهترین داوران نیست؟

۹۶. علق	الْعَلَقُ: خون بسته	مکی	۱۹ آیه
---------	---------------------	-----	--------

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ	بخوان به نام پروردگارت که [همه آفریده‌ها را] آفریده؛
۲	خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ	[همان‌که] انسان را از علق به وجود آورد.
۳	أَقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ	بخوان در حالی‌که پروردگارت کریم ترین [کریمان] است.
۴	الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ	همان که به وسیله قلم آموخت،
۵	عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ	[و] به انسان آنچه را نمی‌دانست تعلیم داد.
۶	كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَيْطَغَىٰ	این چنین نیست [که انسان سپاس گزار باشد] مسلماً انسان سرکشی می‌کند.
۷	أَنْ رَّءَاهُ اسْتَعْغَىٰ	برای اینکه خود را بی‌نیاز می‌پندارد.
۸	إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ	بی‌تردید بازگشت به سوی پروردگار توست.
۹	أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَىٰ	مرا خبر ده، آیا آن کسی که باز می‌دارد،
۱۰	عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰ	بنده‌ای را هنگامی که نماز می‌خواند؟
۱۱	أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَى الْهُدَىٰ	مرا خبر ده، اگر این بنده نمازگزار بر راه راست باشد
۱۲	أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَىٰ	یا [دیگران را] به پرهیزکاری وادارد؟ [آیا آن بازدارنده سزاوار کیفر سخت نیست؟]
۱۳	أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ	مرا خبر ده، اگر این بازدارنده [دین را] تکذیب کند و [از فرمان حق] روی برگرداند [مستحق مجازات سخت نیست؟!]
۱۴	أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ	مگر ندانسته که قطعاً خدا [همه کارهایش را] می‌بیند؟
۱۵	كَلَّا لَئِنْ لَّمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ	این چنین نیست که می‌پندارد [که ما کارهایش را زیرنظر نداریم]، اگر [از کارهایش] باز نایستد، به شدت موی جلوی سرش را می‌گیریم [و به سوی دوزخ می‌کشانیم].
۱۶	نَاصِيَةٍ كَذِبَةٍ خَاطِئَةٍ	[آری] موی جلوی سر دروغگوی خطاپیشه را
۱۷	فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ	پس [اگر بخواهد] اهل مجلس و انجمنش را [برای یاری دادنش] فرا خواند،
۱۸	سَدْعُ الزَّبَانِيَةِ	ما هم به زودی مأموران آتش دوزخ را فرا می‌خوانیم.
۱۹	كَلَّا لَا تُطَعُّهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ۝	این چنین نیست [که بتواند برای نجات خود کاری کند]، هرگز از او اطاعت مکن، و سجد کن و به خدا تقرب جوی.

۱
۵۳۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ

ما قرآن را در شب قدر نازل کردیم.

۲

وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ

تو چه می‌دانی شب قدر چیست؟

۳

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ

شب قدر، بهتر از هزار ماه است.

۴

تَنْزِيلُ الْمَلَكِ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ

فرشتگان و روح در آن شب به اذن پروردگارشان برای [تقدیر و تنظیم] هر کاری نازل می‌شوند.

۵

سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ

این شب تا برآمدن سپیده دم [سراسر] سلام و رحمت است.

۱
۵۴۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ
مُنْفَكِينَ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ

کافران از اهل کتاب و مشرکان [از آیین خود] جدا نمی‌شدند تا آن دلیل روشن برای آنان بیاید.

۲

رَسُولٌ مِّنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُّطَهَّرَةً

[آن دلیل روشن] فرستاده‌ای [چون پیامبر اسلام] از سوی خداست که صحیفه‌هایی پاک را می‌خواند.

۳

فِيهَا كُتِبَ قِيمَةُ

در آنها نوشته‌هایی استوار و بارزش است؛

۴

وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ
الْبَيِّنَةُ

و اهل کتاب درباره دین، [گروه گروه و] پراکنده نشدند مگر پس از آنکه آن دلیل روشن برای آنان آمد [و به طور کامل نسبت به آنان اتمام حجت شد].

۵

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ خُنَفَاءَ
وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ

در حالی که فرمان نیافته بودند جز آنکه خدا را بپرستند، و ایمان و عبادت را برای او از هرگونه شرکی خالص کنند، و حق گرا باشند، و نماز را برپا دارند، و زکات بپردازند؛ و این است آیین استوار و ثابت.

۶

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ
جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَٰئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ

به یقین کافران از اهل کتاب و مشرکان در آتش دوزخ اند و در آن جاودانه اند؛ اینانند که بدترین مخلوقاتند.

۷

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ
الْبَرِيَّةِ

مسلمانان کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، اینانند که بهترین مخلوقاتند.

جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّتْ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ

۹۹. زلزال	الزَّلَٰلَةُ: زلزله	مدنی	۸ آیه
-----------	---------------------	------	-------

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	هنگامی که زمین را با [شدیدترین] لرزشش بلرزانند،
۲	إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا	و زمین بارهای گرانش را بیرون اندازد،
۳	وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا	و انسان بگوید: زمین را چه شده است؟
۴	يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا	آن روز است که زمین اخبار خود را می‌گوید؛
۵	بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا	زیرا که پروردگارت به او وحی کرده است.
۶	يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِّيُرَوْا أَعْمَلَهُمْ	آن روز مردم [پس از پایان حساب] به صورت گروه‌های پراکنده [به سوی منزل‌های ابدی خود بهشت یا دوزخ] باز می‌گردند، تا اعمالشان را [به صورت تجسم یافته] به آنان نشان دهند.
۷	فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ	پس هرکس هموزن ذره‌ای نیکی کند، آن نیکی را ببیند.
۸	وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ	و هرکس هموزن ذره‌ای بدی کند، آن بدی را ببیند.

۱۰۰. عادیات	الْعَادِيَات: دوندگان	مکی	۱۱ آیه	۲ صفحه
-------------	-----------------------	-----	--------	--------

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	سوگند به اسبان دونده‌ای که مهممه کنان [به سوی جنگ] می تازند
۲	وَالْعَدِيَّتِ صُبْحًا	و سوگند به اسبانی که با کوبیدن سمشان از سنگ‌ها جرقه می جهانند
۳	فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا	و سوگند به سوارانی که هنگام صبح غافل گیرانه به دشمن هجوم می‌برند
۴	فَأَثَرُنَ بِهِ نَقْعًا	و به وسیله آن هجوم، گرد و غبار فراوانی برانگیزند
۵	فَوْسَطْنَ بِهِ جَمْعًا	و ناگاه در آن وقت در میان گروهی دشمن در آیند؛
۶	إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ	[که] قطعاً انسان نسبت به پروردگارش بسیار ناسپاس است،
۷	وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ	و بی‌تردید خود او بر این ناسپاسی گواه است،
۸	وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ	و همانا او نسبت به ثروت و مال سخت علاقه مند است [و به این سبب بخل می‌ورزد].
۹	أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ	آیا نمی‌داند هنگامی که آنچه در گورهاست برانگیخته شود.

وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ

و آنچه در سینه هاست پدیدار گردد،

بی‌تردید در آن روز پروردگارشان نسبت به آنان آگاه است
[و بر پایه اعمال نیک و بدشان به آنان پاداش و کیفر دهد].

إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ خَبِيرٌ

۱۱

۱۰۱ . قارعه	القَارِعَةُ: کوبنده	مکی	۱۱ آیه
-------------	---------------------	-----	--------

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱

ر۵۴۳

القَارِعَةُ

آن کوبنده

مَا الْقَارِعَةُ

۲

چیست آن کوبنده؟

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ

۳

و تو چه می‌دانی آن کوبنده چیست؟

يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ

۴

روزی که مردم [در سراسیمگی] چون پروانه‌های پراکنده
اند

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ

۵

و کوه‌ها مانند پشم رنگین حلاجی شده گردد!

فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ

۶

اما هرکس اعمال وزن شده‌اش سنگین و بارزش است؛

فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ

۷

پس او در یک زندگی خوش و پسندیده‌ای است،

وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ

۸

و اما هرکس اعمال وزن شده‌اش سبک و بی‌ارزش است،

فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ

۹

پس جایگاه و پناهگاهش هاویه است،

وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَهٗ

۱۰

و تو چه می‌دانی هاویه چیست؟

نَارٌ حَامِيَةٌ

۱۱

آتشی بسیار داغ و سوزاناست.

۱۰۲ . تکاثر	التَّكَاثُرُ: افتخار به زیادی ثروت	مکی	۸ آیه
-------------	------------------------------------	-----	-------

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱

ر۵۴۴

الْهٰٓكُمُ التَّكَاثُرُ

مباهات و افتخار بر یکدیگر [به ثروت و کثرت نفرات] شما
را [از پرداختن به تکالیف دینی و یاد آخرت] بازداشت؛

حَتَّىٰ زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ

۲

تا جایی که گورها را دیدار کردید [و به تعداد مردگان هم
به یکدیگر مباہات و افتخار نمودید!!]

كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ

۳

این چنین نیست [که شما می‌پندارید]، به زودی [به آثار
شوم این اوضاع و احوالی که دارید] آگاه خواهید شد.

ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ

۴

باز هم این چنین نیست، به زودی آگاه خواهید شد.

كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ

۵

[زندگی واقعی] این چنین نیست [که می‌پندارید]، اگر به
علم الیقین [که علم استوار و غیر قابل تردید است به
آخرت] آگاه بودید [از تکالیف دینی و توجه به آباد کردن
آخرت باز نمی‌ماندید].

لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ

۶

بی‌تردید دوزخ را خواهید دید.

ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ

۷

سپس [با وارد شدن در آن]، قطعاً آن را به دیده یقین و
باور خواهید دید.

ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ

۸

آن گاه شما در آن روز از نعمت‌ها بازپرسی خواهید شد.

۱۰۳ . عصر	الْعَصْرُ: روزگار	مکی	۳ آیه
-----------	-------------------	-----	-------

۱ ر۵۴۵	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالْعَصْرِ	سوگند به عصر [ظهور پیامبر اسلام]
۲	إِنَّ الْإِنْسَانَ لِفِي خُسْرٍ	[که] بی‌تردید انسان در زیان کاری بزرگی است؛
۳	إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ	مگر کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند و یکدیگر را به حق توصیه نموده و به شکیبایی سفارش کرده‌اند.

۱۰۴ . همزه	الْهُمَزَةُ: عیب‌جو	مکی	۹ آیه
------------	---------------------	-----	-------

۱ ر۵۴۶	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ	وای بر هر عیب جوی بدگوی!
۲	الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ	همان که ثروتی فراهم آورده و [پی در پی] آن را شمرد [و ذخیره کرد].
۳	يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ	گمان می‌کند که ثروتش او را جاودانه خواهد کرد.
۴	كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ	این چنین نیست، بی‌تردید او را در آن شکننده، اندازند؛
۵	وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطَمَةُ	و تو چه می‌دانی آن شکننده چیست؟
۶	نَارُ اللَّهِ الْمُوقَدَةُ	آتش برافروخته خداست
۷	الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ	[آتشی] که بر دل‌ها برآید و چیره شود.
۸	إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَدَةٌ	آن آتش بر آنان سربسته است [که هیچ راه گریزی از آن ندارند؛]
۹	فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ	[آتشی] در ستون‌هایی بلند و کشیده.

۱۰۵ . فیل	الْفِيلُ: فیل	مکی	۵ آیه
-----------	---------------	-----	-------

۱ ر۵۴۷	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ	آیا ندانسته‌ای که پروردگارت با فیل سواران چه کرد؟
۲	أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ	آیا نیرنگشان را در تباهی قرار نداد [ونقشه آنان را نقش بر آب نساخت؟]
۳	وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ	و بر ضد آنان گروه گروه پرندگانی فرستاد؛
۴	تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ	[که] بر آنان سنگ‌هایی از نوع سنگ گِل می افکندند.
۵	فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ	سرانجام همه آنان را چون کاه جویده شده قرار داد.

۱۰۶ . قريش	قُرَيْشُ: قريش	مکی	۴ آیه
------------	----------------	-----	-------

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ لَا يَلْفِ قُرَيْشٍ	۵۴۸ر
۲	إِلَيْهِمْ رِحْلَةَ الْشِتَاءِ وَالصَّيْفِ	
۳	فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ	
۴	الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوعٍ وَعَآمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ	
<p> [و نیز] به سفرهای [تجارتی] زمستانی و [سفرهای تجارتی] تابستانی پیوند و انس دهد [تا در آرامش و امنیت، امر معاششان را تأمین کنند]. </p> <p> پس باید پروردگار این خانه را بپرستند؛ </p> <p> پروردگاری که آنان را از گرسنگی نجات داد، و از بیمی [که از دشمن داشتند] ایمنی شان بخشید. </p>		

۱۰۷ . ماعون	الْمَاعُونُ: ظرف غذا	مکی	۷ آیه
-------------	----------------------	-----	-------

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْذِّينِ	۵۴۹ر
۲	فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ	
۳	وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ	
۴	فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ	
۵	الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ	
۶	الَّذِينَ هُمْ يُرَآءُونَ	
۷	وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ	
<p> آیا کسی که همواره روز جزا را انکار می‌کند، دیدی؟ </p> <p> همان که یتیم را به خشونت و جفا از خود می راند، </p> <p> و [کسی را] به طعام دادن به مستمند تشویق نمی‌کند. </p> <p> پس وای بر نمازگزاران </p> <p> که از نمازشان غافل و نسبت به آن سهل انگارند. </p> <p> همانان که همواره ریا می‌کنند </p> <p> و از [دادن] وسایل و ابزار ضروری زندگی [و زکات، هدیه و صدقه به نیازمندان] دریغ می‌ورزند. </p>		

۱۰۸ . کوثر	الْكُوثَرُ: خیر فراوان	مکی	۳ آیه
------------	------------------------	-----	-------

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِنَّا أَعْطَيْنَكَ الْكَوْثَرَ	۵۵۰ر
۲	فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ	
۳	إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ	
<p> بی‌تردید ما به تو خیر فراوان [که برکت در نسل است و از فاطمه ریشه می‌گیرد] عطا کردیم. </p> <p> پس [به شکرانه آن] برای پروردگارت نماز بخوان و شتر قربانی کن. </p> <p> یقیناً دشمن [که به] تو [زخم زبان می‌زند] خود بدون تبار و نسل [و بریده از همه خیرات و برکات] است. </p>		

۱۰۹ . کافرون	الْكَافِرُونَ: کافران	مکی	۶ آیه
<p>۱ را ۵۵</p> <p>بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قُلْ يَتَّيِّهَا الْكٰفِرُونَ</p>	بگو: ای کافران!		
۲	لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ	آنچه را شما می‌پرستید، من نمی‌پرستم،	
۳	وَلَا أَنْتُمْ عٰبِدُونَ مَا أَعْبُدُ	و نه شما آنچه را من می‌پرستم، می‌پرستید،	
۴	وَلَا أَنَا عٰبِدُ مَا عٰبَدْتُمُ	و نه من آنچه را شما پرستیده اید، می‌پرستم،	
۵	وَلَا أَنْتُمْ عٰبِدُونَ مَا أَعْبُدُ	و نه شما آنچه را که من می‌پرستم، می‌پرستید.	
۶	لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ	دین شما برای خودتان، و دین من برای خودم.	
۱۱۰ . نصر	النَّصْر: یاری	مدنی	۳ آیه

<p>۱ را ۵۵۲</p> <p>بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ</p>	هنگامی که یاری خدا و [آن] پیروزی فرا رسد،		
۲	وَرَأَيْتِ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا	و مردم را ببینی که گروه گروه در دین خدا در آیند،	
۳	فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَأَسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا	پس پروردگارت را همراه با سپاس و ستایش تسبیح گوی، و از او آمرزش بخواه، که او همواره توبه پذیر است.	

۱۱۱ . مسد	المُسَد: لیف خرما	مکی	۵ آیه
<p>۱ را ۵۵۳</p> <p>بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ</p>	نابود باد قدرت ابولهب، و نابود باد خودش؛		
۲	مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ	ثروتش و آنچه از امکانات به دست آورد چیزی [از عذاب خدا را که در دنیا عذاب استیصال است] از او دفع نکرد.	
۳	سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ	به زودی در آتشی زبانه دار در آید؛	
۴	وَأُمْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ	و [نیز] همسرش که هیزم کش است [در آتش زبانه‌دار در آید].	
۵	فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ	[همان که] بر گردنش طنابی تابیده از لیف خرماست.	

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	بگو: او خدای یکتاست؛
۵۵۴ر	قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ	
۲	اللَّهُ الصَّمَدُ	خدای بی‌نیاز [همه موجودات هستی که نیازمند و عین فقرند برای رفع نیازشان روی به او کنند و از حضرتش گدایی نمایند.]
۳	لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ	نزاده، و زاییده نشده است،
۴	وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ	و هیچ کس [در ذات و صفات] همانند و همتا و شبیه او نمی‌باشد.

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	بگو: به پروردگار سپیده دم پناه می‌برم،
۵۵۵ر	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ	
۲	مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ	از زیان مخلوقاتی که [با انحرافشان از قوانین الهی به انسان] ضرر می‌رسانند،
۳	وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ	و از زیان شب هنگامی که با تاریکی‌اش درآید [که در آن تاریکی انواع حیوانات موذی و انسان‌های فاسق و فاجر برای ضربه زدن به انسان در کمین اند]
۴	وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ	و از زیان زنان دمنده [که افسون و جادو] در گره‌ها [می‌دمنند و با این کار شیطانی در زندگی فرد، خانواده و جامعه خسارت به بار می‌آورند]
۵	وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ	و از زیان حسود، زمانی که حسد می‌ورزد.

۱	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	بگو: پناه می‌برم به پروردگار مردم
۵۵۶ر	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ	
۲	مَلِكِ النَّاسِ	[به] پادشاه مردم
۳	إِلَهِ النَّاسِ	[به] معبود مردم
۴	مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ	از زیان وسوسه گر کمین گرفته و پنهان،
۵	الَّذِي يُوسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ	آنکه همواره در سینه‌های مردم وسوسه می‌کند
۶	مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ	از جنیان و آدمیان.